ذلك الكتاب لاريب فيه

افضل التراجم

بلغة الاعاجم

پشتو

ترجمه القرآن [illegible] شیخ

شیخ القرآن مولانا محمد افضل خان شاہ پور

مکتبہ افضلیہ
شاہ پور سوات

Maktaba Tul Ishaat .com

تمام فنون کے کتب کے پی-ڈی-ایف ہمارے ویب سائٹ سے اور پلے سٹور سے فری ڈاون لوڈ کریں۔ ہم روزانہ کی بنیاد پر اس میں مزید کتب شامل کر رہے ہیں اس لیے آپ ہفتے میں ایک بار ضرور ہمارے پلے سٹور اور ویب سائٹ کو چیک کیا کریں۔

ابھی مطلوبہ پی-ڈی-ایف مفت ڈاون لوڈ کریں

تفاسیر	خطبات	منطق
احادیث	سیرت	معانی
فقہ	تاریخ	تصوف
سوانح حیات	صرف	تقابل ادیان
درس نظامی	نحو	تجوید
لغت	فلسفہ	نعت
فتاوی	حکمت	تراجم
اصلاحی	بلاغت	تبلیغ ودعوت
تمام فنون		

مکتبۃ الاشاعت ڈاٹ کام
Maktaba Tul Ishaat.com

ذلک الکتب لاریب فیه

افضل التراجم

بلغة الاعاجم

ترجمة القرآن تفسیر الشیخ

محمد افضل خان شیخ القرآن

اشاعت اکیڈمی
محلہ جنگی قصہ خوانی پشاور 0300-9391843
091-5515698

مکتبہ افضلیہ
شاہ پور سوات 0996-885652

طبع اول دَ شیخ احمد محمّد غفار اَو دَ شیخ جاسم محمّد جمشید په رقم شوے ده یولاکھ روپیۀ دَ بحرین والا الحمد په واسطے دَ قاری ابوطیب مولانا عبدالحلیم صاحب (سواتی) جزاھم اللہ تعالٰی احسن الجزآء واکرم الجزآء واَطیبَ الجزآء فی الدارین آمین یارب العٰلمین ۔

طبع اول سنہ ۱۹۸۳ء سرگودھا

طبع ثانی سنہ ۱۹۸۸ء مینگورہ

طبع ثالث سنہ ۱۹۹۰ء لاھور

طبع رابع سنہ ۱۹۹۲ء لاھور

طبع پنجم سنہ ۲۰۰۴ء اشاعت اکیڈمی پشاور

تَرْجَمَةُ الْمُؤَلِّفِ

یعنې دَحضرت مشفق شیخ القرآن مولانا محمّد افضل خان صاحب دامت برکاتهم خود نوشت ـ دَ پیدائش، تعلّم، تعلیم او نورو ژوند تفصیلي حالات

۱۳۴۵ سنه کښې ولادت با سعادت بموضع ولند رزکانا کښې شوې دے ـ

۱۳۶۰ سنه کښې شاه پور ته راغلو او حد بلوغ ته اورسیدم ـ سبق سکول جماعت چهارم ـ او نظم ۃ اجیر مولوي صاحب نه پیش امام مسجد آشاره شاه پور ـ دې دَ جلند رمرزا صاحب نه انشاءات فارسي و خوشخطي ـ

۱۳۶۳ سنه کښې شروع علم دین قاضي میرا فضل صاحب نه ـ صرف میر، منیة المصلّي، کنز اول، نحو میر، زرادي، زنجاني ـ ۱۳۶۴ سنه کښې په فیض دره کښې دَ قاضي میرا فضل صاحب نه ترکیب شوه هدایة النحو، شرح مائة عوامل ـ مراح الارواح، ترجمة القرآن وغیره کتب ـ

او دَ بلکانئ مولانا مختار گل صاحب نه مثنوي، طریقه محمدیه، شاطبي، دلائل الخیرات ـ او شروع طریقه قادریه ـ

۱۳۶۵ سنه کښې دارالعلوم اسلامیه چارباغ ته لاړم ـ شروع ترجمة القرآن، شرح ملاجامي، نور الانوار، مقامات، شرح وقایه اولین، شافیه، سعدیه وغیره کتب دَ صدر المدرسین مولانا عبد الغفور صاحب نه (عرف شینو مولوي) شرح تهذیب، مرقات، دَ دکوړک مولانا جهانزیب صاحب نه ـ سلّم العلوم، نفحة الیمن، فصول، دَ مولانا انزر گل صاحب نه ـ کافیه دَ کیلپور مولانا صاحب نه ـ کنز اخیر دَ کوکدرے بابا صاحب نه ـ او په خارج کښې ما طالبانو ته نظم لوستو ـ د روښال د مولانا لطافت الرحمٰن صاحب نه ما وشافیه ـ ورو نور اخر رشه حمله ویل

۱۳۶۸ سنه کښې دَ چارباغ سند م حاصل کړو او دارالعلوم اسلامیه سید و شریف ته لاړم ـ هدایه آخرین، قاضي، لوئ مرزا، تلویح توضیح، شرح نخبة الفکر، بخاري شریف، مسلم شریف ـ دَ مارتونګ بابا صاحب نه ـ مختصر المعاني، حماسه، میبذي، شمس بازغه، شرح اشارات، صدرا،

اَبوداؤد شریف، علم عروض، دَ حضور بگرام مولانا صاحب نه۔
میرزاهد، ترمذی شریف، دَ چکیسر مولانا صاحب نه۔ تصریح شرح
چغمني، دَ بازارګی مولانا صاحب نه۔ شریفیه، مولوی، ظابطه، میراث،
دَ ننګ مولانا صاحب نه۔ سبعه شداد، اقلیدس، خلاصة الحساب، غلام
یحیٰی، دَ مولانا مستقیم صاحب (کابلی) نه۔ په چهټئ کښې حمد الله دَ مولانا
عنایت الله صاحب نه۔ بیضاوی، جلالین، مشکوٰة المصابیح، رشیدیه، مآخذ،
دَ مولانا نعمت الله صاحب شاه پوری نه۔ هم په چهټئ کښې قانونچه وغیره
کتب طب، شرح وقایه آخرین، هدایه اولین، دَ کوټکی قاضی صاحب نه۔
بعد العصر په عقیق کښې مشق قرأت دَ قاری صاحب کابک مولوی
صاحب نه۔ او دَ قرآن درس نه په مسجد افسر آباد کښې۔ دَ کلی خلقو ته۔
او دَ ماړتونګ بابا صاحب سره خاص رفاقت او صحبت وو۔ لکه په
چارباغ کښې چه دَ شینګ مولانا عبد الغفور صاحب سره وُو۔
۱۳۴۲ سنه کښې فراغت از تحصیلِ علم و حصولِ سند، و اذن طریقهٔ
قادریه۔ سره دَ محبت نه۔ وشروع درس فنون په شاه پور کښې۔ او
بنیاد دَ دار العلوم شاه پور په رفاقت دَ مولانا منارس صاحب نور الله
مرقدهٗ کښې۔
۱۳۴۳ سنه کښې ولادت دَ مولوی محمد انور صاحب محامش خونی۔ نائب
مهتمم دار العلوم تعلیم القرآن شاه پور۔
۱۳۴۹ سنه کښې پنځو ځی ته لاړم دَ دورهٔ قرآن دَ پاره نو دَ قرآن سند
راته ملاؤ شو۔ سره دَ محبت دَ خرقه نه۔
۱۳۴۴ سنه کښې سالانه دورهٔ قرآن شریف شروع شوه سره دَ لیکلو دَ
طلباؤ نه۔ ۱۳۸۱ سنه کښې دَ رمضان دورهٔ قرآن شریف هم شروع شوه
او باعث په دوره باندې عبد الرحیم نورستانی مرحوم دُوو۔ خو
اوس نهٔ ورته دعا کوم۔ ۱۳۸۳ سنه کښې حج ته لاړم بفضله تعالیٰ۔
۱۳۹۳ سنه کښې بیا پیر ته لاړم بعد دَ رمضان نه (دپه دورې له)۔
او حلقه دَ دوره دَ قرآن او کړه او سند دَ قرآن راته ملاؤ شو سره دَ

په ۱۳۶۰ھ کښې قاری صاحب مرکز پېښور ... صاحب دَ القرآن ... معززستان

محبت د هغه نه. ځما محبت د هغه سره ځکه ناشنا نه وے. ځو د هغه محبت ځما غريب سره عجيبه خبره ده. او طريقه نقشبنديه م شروع کړه د پنج پير شيخ القرآن صاحب نه.

۱۳۹۶ سنه کښے د مولوی محمد انور صاحب مور وفات شوه. او عبيد الله قرآن ياد کړو. او ما ئوے واده اوکړو. د ام محمود سره. او په ۱۳۹۸ سنه کښے محمود پيدا شوه. ۱۳۹۹ سنه کښے محمد موسیٰ پيدا شو. ۱۴۰۱ سنه کښے حمود الرحمان پيدا شو. وادوا په هلکان په ځپڅو کښے وفات دی. ۱۴۰۳ سنه کښے محمد عيسیٰ خان پيدا شو. الله تعالیٰ دے ورله صحت کامل او علم نافع ورکړی. آمين. ۱۴۰۶ه کښے محمد عاصم خان پيدا شو باره د هغه ... صحيح ... او ... سره ... وارث شه.

غريب محمد افضل عفی عنه

وصيت

بسم الله الرحمن الرحيم

ځما د تعلقدارانو به کار اشاعت توحيد او سنت او رد د شرک او د بدعت او درس د قرآن وی. د تبليغی جماعت سره به پوره نصرت کوی. د علماء حق رفاقت به کوی. ما ته به دعا کوی. او د ايصال ثواب ځما د پاره تلاوت قرآن به خه کوی. او دا وصيت د ايصال ثواب ځما بابا هم کړے وے. باری تعالیٰ د هغه سر فرازنی الله اوس ساتی. د هغه اولاد دے الله پاک معزز ساتی. هغه د علماؤ او د طلباؤ سره محبت ساتی او په ما چه ير شفقت لری.

غريب محمد افضل عفی عنه

سند القرآن العظیم

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

الحمد للہ حمداً کثیراً طیباً مبارکاً فیہ و مبارکاً علیہ کما حمد نفسہ وامر عبادہ و الصلوٰۃ علی من بعثہ لتعلیم القرآن العظیم والوحی الجلی والخفی الذی ھدی بہ عبادہ - اما بعد فانا الاحقر محمد افضل خان قرأت القرآن علی الشیخین الکریمین ضیاء زمانھما فی الملوین الشیخ المفسر العلامۃ غلام اللہ خان الفنجابی (راولپنڈی) والشیخ المفسر العلامۃ محمد طاھر السرحدی (الفنج فیری) رحمھما اللہ تعالیٰ قالا قرأنا القرآن علی الشیخ الإمام الحجۃ قدوۃ المفسرین مولانا حسین علی الفنجابی قال قرأت القرآن علی الشیخ محمد مظھرؒ و ھو یروی التفسیر عن شاہ محمد اسحٰقؒ عن شاہ عبدالعزیزؒ عن الامام شاہ ولی اللہ الدھلویؒ وکذا یروی الشیخ حسین علی بعضہ عن الشیخ رشید احمد الجنجوھیؒ عن شاہ عبدالغنیؒ عن شاہ محمد اسحٰقؒ رحمت اللہ علیھم - وکذا یروی ھذا الشیخ بالإجازۃ عن الولی محمد عثمانؒ اجازۃ د وست محمد القندھاریؒ عن شاہ احمد سعیدؒ عن شاہ ا سعیدؒ عن شاہ عبدالعزیزؒ عن الإمام ولی اللہ الدھلویؒ رحمت اللہ علیھم - وکذا یروی شیخنا محمد طاھرؒ فی بلد اللہ الحرام عن الشیخ الکامل المجاھد عبید اللہ سندھیؒ عن الشیخ الھند محمود الحسنؒ عن حکیم عصرہ محمد قاسم النانوتویؒ عن عبدالغنیؒ عن محمد اسحٰقؒ عن شاہ عبدالعزیز رحمۃ اللہ علیھم - وکذا قال الشیخ السندھیؒ اجازنی الشیخ حسین بن محسن الانصاریؒ الیمانی عن الشیخ محمد بن ناصر الحازمیؒ عن محمد اسحٰقؒ عن شاہ عبدالعزیزؒ عن الامام ولی اللہ الدھلویؒ

رحمۃ اللہ علیھم ۔ وکذا یروی شیخ الھند محمود الحسنؒ عن الشیخ امداد اللہ المکیؒ عن الشیخ نصیر الدین الدھلویؒ عن المجاھد الشھید محمد اسمٰعیلؒ عن عمہ الإمام شاہ عبد العزیزؒ عن الإمام شاہ ولی اللہ الدھلوی رحمۃ اللہ علیھم ۔ قال الشاہ ولی اللہ رحمۃ اللہ تعالٰی علیہ قرأت القرآن کلہ علی محمد فاضلؒ السندھی وھو یروی عن عبد الخالق عن الشیخ البقریؒ عن الشیخ عبد الرحمان الیمنیؒ عن والدہ الشیخ السجادہ الیمنیؒ عن الشیخ ابی النصر الطبلاویؒ عن الشیخ زکریا عن برھان القلقو والرضوان أبی نعیم العقبیؒ عن محمدؒ بن محمد علیؒ بن یوسف الجزریؒ ۔ قال الجزری عن ابی العباس احمد بن الحسین عن والدہ عن ابی محمد القاسمؒ عن احمد بن علی ومحمد بن سعید ومحمد بن ایوب کلھم عن علی بن محمد البلنسیؒ عن سلمان بن النجاح عن مؤلف تیسیر ابی عبد اللہ الدانی عن طاھر بن غلبون عن علی بن محمد القرھا عن احمد بن سھیل عن عبید بن الصباح عن امام القرآء حفص عن عاصم عن عبید بن حبیب وزر بن جیش اما عبید بن حمید فعن عثمان بن عفان وعلی بن ابی طالب وأبی بن کعب وزید بن ثابت رضی اللہ تعالٰی عنھم ۔ وأما زر فعن عثمان بن عفان وابن مسعود رضی اللہ تعالٰی عنھم ۔ عن النبی صلی اللہ تعالٰی علیہ وسلم وعلی اصحابہ واتباعہ اجمعین عن الجبرآئیل علیہ السلام عن اللہ تبارک وتعالٰی ۔

سَنَدِ دَوْرَۂ حَدِیثِ شَرِیف

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

نحمد الله تعالیٰ ونصلی علیٰ رسوله وحبیبه شفیع المذنبین سیدنا محمد سید المرسلین واصحابه اجمعین - اِنّی قد اجزت بالوعظ و التحدیث والتدریس أخانا فی الدین المولوی محمد افضل خان الکانوی وقد حصلت لِیَ الاجازت من الحافظ الحاج صاحب الجود والکرم منبع الخیر والنعم جامع المعقول والمنقول حاوی الفروع والأصول استاذنا مولانا المولوی محمد عبد العلی المیرتهی مولدًا ودهلوی مسکنًا والفاروقی نسبًا وقد حصلت له الاجازة من خاتم الاذکیآء تاج الأولیآء صاحب القوة القدسیة علّامة الفنون العقلیة و النقلیة المحدث الحافظ الحاج مولانا المولوی محمد قاسم نانوتویؒ الذی قد أجازهٗ کل واحد من الحبرین العظمین رأس الفقهاء و المحدثین مولانا الحافظ الحاج احمد علی السهارنفوری والزاهد المتقی المحدث مولانا قطب الدین الدهلوی المهاجر وقد حصلت الاجازت لکل واحد منهما من العلامة المبرور والشیخ المشهور بین الآفاق مولانا المحدث محمد اسحٰق الدهلوی المهاجر غفر الله لی ولهم ولوالدیّ و لمن اعان العلم و طالبیه وسهل سلوک طریقه لسالکه ولأحبآئ و اقاربی ولجمیع المؤمنین والمؤمنات آمین - وأنا العبد الفقیر إلیٰ رحمة ربه الکریم محمد عبد الحلیم الفاروقی نسبا ودیکرامی مولدًا و مسکنًا المدرس بدار العلوم الحقانیة الواقعة فی بلدة سید و من بلدان ریاست السوات حماها الله تعالیٰ واهلها وبانیها وولیها عن الشرور والآفات آمین یا قاضی الحاجات -

سریزه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ مٰلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ ۝ والصلوٰة والسلام علی سید المرسلین و علی اٰله و اصحابه اجمعین

سلیسه ترجمه دَ پښتو او مضامین او حل دَ قرآن کریم دے۔ ماخذ درس دَ شیخ القرآن مولانا محمد طاهر صاحب پنج پیر دام ظله العالی او درس دَ شیخ القرآن مولانا غلام الله خان صاحب راولپنډی رحمه الله تعالیٰ او بعض نور اسا تذه و تفاسیر دے۔ اصل ترجمه دَ شیخ الهند محمود حسن صاحب ده۔ او طرز دَ پښتو دَ حضرت شیخ القرآن محمد طاهر صاحب دَ پنج پیر دے۔ او مضامین او اصول دَ شیخ القرآن غلام الله خان صاحب راولپنډیؒ دی۔ او حل دَ آیات دَ فوائد عثمانی دَ شبیر احمد عثمانیؒ دی۔ او احکام دَ فقه دَ معارف القرآن دَ مفتی محمد شفیع صاحب دی۔ او دَ تصوف خبرے دَ حکیم الامة مولانا اشرف علی صاحب دی۔ زما اساتذه مشهور۔ نیز افضل قاضی صاحب کانا فیض دره، پیر طریقت مولانا محمد مختار گل صاحب کانا بلکانړے۔ مولانا عبد الغفور صاحب سوات شینګ۔ حضرت خانبهادر مولانا صاحب مارتونګ۔ حضرت محمد نذیر صاحب چکیسر۔ او دَ صفوی برخوردار عنایت الله مولانا صاحب چکیسر۔ حضرت مولانا عبد الحلیم صاحب هو ډیګرام سوات۔ حضرت عبد المجید مولانا صاحب بونیر۔ حضرت محمد طاهر شیخ القرآن صاحب پنج پیر۔ حضرت غلام الله خان صاحب شیخ القرآن راولپنډی۔ او حالاً دَ حفظ قرآن دَ لیل حافظ کانا حالا مدرس دار العلوم شاه پور کانا۔

الحمد لله زهٔ په خپلو استاذانو ډیر مین یم او په ما هم مین دی۔ حالاً زهٔ په پنج پیر شیخ القرآن صاحب باندے مین یم۔ په هغه خو اکثر خلق مین دی خو دا عجیبه ده چه هغه په ما غریب باندے ډیر محبت لري۔

دَ رستم شیخ القرآن صاحب ځما هم درس دے او زهٔ هغه دَ استاذ ذکر نکړم زموږ دَ دواړو ډیره مینه وه دینی۔ دارنګے مولانا عبد الرحمان صاحب دَ بر تهانے زهٔ خپل استاذ ګڼم۔ او فضل محمد

مولانا صاحب مهتمم دارالعلوم مظهرالعلوم زړه خیل مشر رور ګنړم - محمد طیب مولانا صاحب برخوردار شیخ القرآن صاحب پنج پیر خو زمونږه د سرکل دے - محما شاګردان محما یمی دی - محمد فیاض مولوی صاحب شاه پور رغوخیل خاص بچے ګنړم - محما قائمقام محمد انور مولوی صاحب دِ باری تعالیٰ د دین خادم کړی - او عبید الله قاری صاحب وِ باری تعه باعمل عالم کړی - او عیسیٰ خان دِ باری تعه باعمل عالم کړی ؛

الحمد لله محما برادران او نسب او محما د کلی او د ملک خلق د توحید او د سنت عاشقان دی - دوی دے الله تعالیٰ خوشحاله ساتی - محما قابل شاګردان دِ باری تعالیٰ کامیاب ساتی - زړه غواړی چه د بعضو نوم واخلم خو دِ پیر دی او ترجیح راځی - محما شاګردان دِ باری تعه محما سره په جنت کښے یو ځائے کړی - د شاه پور دارالعلوم د ځینے طالبان او مدرسان او معاونان دِ باری تعالیٰ کامیاب کړی - جماعت اشاعت توحید و سنت او علماء حق او تبلیغی جماعت دے باری تعالیٰ سرفراز کړی - آمین یا رب العلمین -

محما مشر رور سید جهان خان دِ باری تعالیٰ فی الدارین سرفراز ساتی په هر کار کښے محما بنیٔ لاس دے - او یا مولا خو چه محما سره شریک دی ستا په خدمت کښے نو هغوی په دواړو جهانو خوشحاله کړے او هغوی محما سره په جنت کښے یو ځائے کړے - او دا اے الله قاری عبد الحلیم صاحب ابو طیب فی الدارین سرفراز کړے سره د ملګرو نه - یا الله محما با معین ز ساته فی الدارین -

یا مولا دا ترجمه محما د پاره باقیات صالحات او ګرځوه - یا مولا محما دا کار قبول کړه - او یا مولا محما غلطی معاف کړه - او یا مولا دا د مسلمانانو د خیر ذریعه او ګرځوه - اللهم بدل سیاتی حسنات بفضلک و کرمک و عظیم سلطانک - یا مولا محما ګناهونه مه ګوره خپله مهربانی ته او ګوره - یا مولا محما په غلطو پردے واچوه - یا مولا ما مخلوق ته شرمنده مه کړه - یا مولا زه ستا د دلبار یو لومبړے یم غلط کار خو مشرک او بدعتی نه یم خو د ګناهونو ډوب یم - یا مولا ما ته یو ځل د محبت په نظر او ګوره - یا مولا د ټولو مسلمانانو ګناهونه معاف کړه آمین - وصلی الله تعالیٰ علی خیر خلقه محمد و آله و اصحابه اجمعین

و انا الحبیب محمد افضل بن دوست محمد ثانی بن امیر خان - شاه پور -

مَسئَلهِ اِلٰه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ حَمْدًا وَّ مُصَلِّیًا عَلٰی رَسُوْلِهِ الْکَرِیْمِ وَاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِیْنَ ؕ (۱) عنوان اوّل مشرکان دَ باری تعالیٰ قائل وُو. او دَ هغوی یقین الله تعالیٰ نه منی. (۲) په لویو صفتونو کښې هغوی دَ الله تعالیٰ سره څوک شریک نه مانه. (۳) مشرکان دَ دوه وو خدایانو قائل نه وُو. (۴) الله تعالیٰ لره به ئې په خپلو صفاتو کښې یو مانه. او خپلو معبودانو ته به ئې هم متصرف وے په اذن دَ باری تعالیٰ سره. (۵) دَ نبی علیه السلام او دَ مشرکانو په دے مسئله کښې اختلاف وُو چې دَ باری تعالیٰ نه بل څوک متصرف نیشته. صرف دَ دے وجهٖ نه نبی علیه السلام ته هغوی تکلیفونه رسَوَل او لنډ اختلاف دَ هغوی په حشر جسمانی کښې وو. چه هغوی دا نه منله چه وا جسم دَ دنیا به بیا ژوندے کیږی پس دَ وُرستیدو نه. اعمالِ صالحه هغوی ځکنړل او بد عمل هغوی بدکارونه. اگرچه هغوی بدی کول او نیکی هغوی کوله. (۶) معبودان به (۱) ملائک (۲) انبیاء (۳) مولیان (۴) پیران (۵) نمر (۶) ستوری (۷) پیریان (۸) شیطانان (۹) دَ انبیاءؑ او دَ اولیاءؑ قبرونه او دَ کو مے وُنے لاندے چه به دوی ناست وُو.

حدیث:- لعنت دِ اوکړی الله تعالیٰ په یهودو او په نصارا وُ چه دوی دَ انبیاوُ دَ قبرونو نه جاتونه جوړ کړه کله چه مړ شی په دوی کښې نیک سړے نو دوی جوړ کړی په قبر دَ هغه گنبد. او نبی علیه السلام فرمائی چه اے الله زما دَ قبر نه بُت مه جوړه وه. چه دَ هغه عبادت کیږی.

او حضرت عمر رضی الله تعالیٰ عنه څکه وُنه دَ رضوان اُووهیسته چه دَ هغې عبادت شروع نه شی.

مجسّمے مقصود بالذات نه وے بلکه دا وسیله وه رَضا دَ ذواتِ فاضلهٔ ته. په بخاری شریف صـ۷۳۲ کښې دی چه وَدّ، سُواع، یغوث، یعوق، او نسر نومونه دَ نیکو سړو دی. دَ قوم دَ نوح علیه السلام نه. نو کله چه دوی مړه شو نو شیطان خطره اوکړه قوم ته چه دَ دوی مجسّمے جوړے کړے او په

بچا لسو کښې حقه ادره وي. نو هر کله چه دغه پېغمبر لا پېدا او علم ختم شو. نو دوي پېرې ئې د هغو عبادت شروع کړ د په وسوسه د شيطان سره. په قرآن کښې ثابتيږي الله تعالى لره قدرتِ كامله او علم محيط چه معنى د عزيز او د حكيم ده. ځکه چه حاجت پوره کيږي په علم سره او په قدرت سره. او بارى تعالىٰ د غير الله نفي کوي قدرتِ كامله او علم محيط چه غير الله حاجت روا نه دي. (۱) وَلَقَدْ نَادٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُوْنَ صٰفٰت ع۳. يعني هغه عاجز په قدرت نه وو او نه قدرت والا يم د هغه حاجت ما قبول کړو. (۲) فَلَمَّا رَاٰ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً هود ع۷. ابراهيم عليه السلام ملائك او نه پيژندل او د هغو نه اوترسيدلو معلوم شوه چه غيبدان او قدرت والا نه وو. (۳) وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ يوسف ع۱۰. معلوم شوه چه يعقوب عليه السلام غيبدان نه وو هغه ته يوسف عليه السلام معلوم نه وو. او نه هغه د خپل غم ازاله کولے شوه. د كنعان په کوهي کښې ورے ورځے يوسف عليه السلام پروت وو او يعقوب عليه السلام ترينه خبر نه وو. او نه هغه يوسف عليه السلام لره رارسيدے شو. نو بيا کله چه بارى تعالىٰ هغهٔ لره خبر اوکړو نو کله چه د مصر نه د يوسفؑ كميص رارو ان شو نو خوشبوئي بارى تعالىٰ يعقوب عليه السلام ته راکړه. د رسوله د عجائب د قدرت د بارى تعالىٰ دي هر څه کولے شي او په هر څه پوهه دے. وصلى الله تعالىٰ على خير خلقه محمد وّ آله واصحابه اجمعين آمين.

کاتب:- مولوی محمد خان [illegible]

تقریظات

حضرت شیخ القرآن صاحب پنج پیر محا سره معاصده کړے وه چه زۀ پہ خپله تقریظ لیکم. لیکن د مرض د وجه نه هغه ته تکلیف وو. نو مونږه تبرکاً د نثر المرجان تقریظ پیش کړو.

تقریظ جناب شیخ القرآن صاحب مولانا محمد طاهر پنج پیر

ادام الله تعالیٰ برکاتهم وفیوضاتهم.

بسم الله الرحمٰن الرحیم. الحمد لله وکفیٰ والصلوٰة والسلام علیٰ سیدنا محمدن المصطفیٰ وعلیٰ آله واصحابه نجوم الهدیٰ. امابعد: د محترم الفاضل المولوی محمد افضل خان صاحب کتاب نثر المرجان من مشکلات القرآن ما اوکوت بحمد الله د عام شائقین قرآن کریم خصوصاً طلباء علم د پاره مفید دے. خداوند کریم دا د مصنف د پاره وسیله د نجات او د فوز فی الدارین اوګرځوی. آمین.

وانا الاحقر محمد طاهر عفی عنه دار القرآن پنج پیر.

۱۵ رجادی الاخیر ۱۴۰۳ھ

تقریظ شیخ القرآن والحدیث مولانا عبد السلام صاحب رستم مردان

بسم الله الرحمٰن الرحیم. په دنیا کښے بهتر کار د قرآن کریم تعلم او تعلیم دے قال النبی صلی الله علیه وسلم: خیرکم من تعلم القرآن وعلمه. بیا د هر قوم په ژبه کښے د قرآن کریم تشریح او تفسیر لویه مجاهده ده. د شیخ القرآن مولانا محمد افضل خان صاحب مختصر او جامع تفسیر په پښتو ژبه کښے په پښتون قوم عظیم احسان دے. تمام مسلمانانو پښتنو له ضرور په کار ده چه د دے تفسیر نه فائده واخلی. الله تعالیٰ د مفسر صاحب ته د دے محنت اجر جمیل او عطاء جزیل ورکړی. آمین.

عبد السلام غفرله - ۲۵ رجادی الثانی ۱۴۰۴ھ.

سند دورۂ حدیث شریف

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

مولوی محمد افضل کانوی، مولوی خان بہادر صاحب مارتوکی، مولانا عبد الرحمٰن صاحب امروھی، مولوی احمد حسن صاحب امروھی، وایضاً مولوی رشید احمد صاحب گنگوھی، مولوی محمد قاسم صاحب نانوتوی، مولوی شاہ عبد الغنی صاحب محدث دھلوی۔ مولوی شاہ عبد العزیز صاحب محدث دھلوی، مولوی شاہ ولی اللہ صاحب محدث دھلوی، حضرت رشید احمد صاحب گنگوھی، حضرت محمد قاسم صاحب نانوتوی ھردو شاگرد شاہ عبد الغنی صاحب محدث دھلوی۔

سند طریقہ قادریہ شریفہ

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

غریب محمد افضل خاکروب دار العلوم شاہ پور کا۔ مولانا محمد مختیار محل صاحبؒ کامل مولوی صاحبؒ۔ شیخ نور احمد مولوی صاحبؒ کوربتی۔ شیخ امداد اللہ صاحبؒ۔ حضرت شیخ غلام صاحبؒ۔ حضرت حبیب اللہ صاحبؒ۔ حضرت عبد الغفور سید وبا صاحبؒ۔ حضرت محمد شعیب صاحبؒ۔ حضرت حافظ محمد صاحبؒ۔ حضرت محمد صدیق بشونوی صاحبؒ۔ حضرت شیخ جنید پشاوری صاحبؒ۔ حضرت احمد سلطان صاحبؒ۔ حضرت شاہ عالم دھلوی صاحبؒ۔ حضرت منور اللہ آبادی صاحبؒ۔ حضرت شاہ دولہ بجرانی صاحبؒ۔ حضرت سیدنا عبد القادر جیلانی صاحبؒ۔ حضرت ابو سعید مبارک مخدومی صاحبؒ۔ حضرت ابو الحسن ھنکاری صاحبؒ۔ حضرت ابو الغرم طرطوسی صاحبؒ۔ حضرت ابو الواحد تمیمی صاحبؒ۔ حضرت ابو بکر شبلی صاحبؒ۔ حضرت شیخ جنید بغدادی صاحبؒ۔ حضرت عبد اللہ سری سقطی صاحبؒ۔ حضرت حبیب عجمی صاحبؒ۔ حضرت حسن بصری صاحبؒ۔ حضرت سیدنا علی کرم اللہ وجھہ۔ حضرت سیدنا رسول اللہ صلے اللہ علیہ والہ واصحابہ وسلم تسلیماً کثیراً کثیراً۔ امین ثم آمین ثم آمین۔

تقریظ مولانا عبدالرحمن صاحب شیخ الحدیث برتھانہ سوات۔

بسم اللہ الرحمن الرحیم۔ شیخ القرآن دشاہپور څه حصه دقرآن سره د تفسیر نه دبنده حقیر په مخکښې پیش کړه نو د بنده په نظر کښې بالکل صحیح معلومه شوه۔ امید دے چه ذریعه دخیر دعالم شی آمین یارب العلمین۔

عبدالرحمن عفی عنه۔ ساکن برتھانہ سوات۔

تقریظ حضرت مولانا رحیم اللہ صاحب مدرس عربیه مظهر العلوم منگورہ سوات

بسم اللہ الرحمن الرحیم۔ الحمد للہ الذی هدانا للایمان والاسلام والصلوٰۃ والسلام علی رسوله النبی خیر الانام وعلی آله واصحابه وتبعهم رکبان الحوار د فی سان التبیان۔

امّا بعد: ما د صفی الأصفیاء جناب مولانا محمد افضل خان صاحب ترجمه او تفسیر چه نوم ئے "افضل التراجم بلغة الاعاجم" دے۔ څه برخه مطالعه کړه۔ واقعی دا تفسیر د قرآن حکیم په روانه پښتو کښې دخواصو او دعوامو د پاره نهایت مفید دے۔ د پښتو با محاوره ترجمے او د مختصر د فوائدو حامل دے۔ دا د مؤلف موصوف د اخلاص تقوی او د قرآن علوم سره د شوق او محبت یو بارداره نتیجه ده۔

اللہ تعالیٰ دِ مؤلف د پاره دا ذریعه دسعادت دارین او توخه د آخرت او ګرځوی۔ آمین۔

وانی اسأل اللہ تعالیٰ ان یعم نفعهٗ ویسهل فهمه واللہ المیسر۔ وصلی اللہ تعالیٰ علی خیر خلقه سیدنا واکرمنا ومولانا محمد وآله وصحبه اجمعین۔

رحیم اللہ عفی عنه۔ ۱۵ جمادی الثانی سنة ۱۹۸۶ء

تقریظ مولانا محمد اسفندیار خان صاحب شیخ الحدیث مهتمم مدرسه دار الخیر بکره پیڑی کراچی

بسم الله الرحمن الرحیم. حضرت مولانا محمد افضل خان صاحب شیخ القرآن چه کوم ترجمه د قرآن عظیم په پښتو ژبه لیکلے دے. دا د دے علاقے د مسلمانانو یو ښکلے ضرورت وو. چه حضرت شیخ القرآن مد ظله پوره کړو. دا ترجمه بنده حقیر اوکتله. د صمیم قلب نه دعا کوم الله تعالی دا خدمت په خپل دربار کښے قبول اوګرځوی. دارنګه د حضرت شیخ القرآن تصنیف "نشر المرجان" هم اوکتو علمی بیش بها ذخیره ده. الله تعالی دے حضرت موصوف ته مزید توفیق ورکړی. آمین. وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد و آله واصحابه اجمعین.

محمد اسفندیار عفی عنه. ۲۱ اکتوبر سنه ۱۹۸۶ء.

تقریظ مولانا محمد طیب صاحب فرزند شیخ القرآن صاحب پنج پیر (ابوہ) مدظلہم

بسم الله الرحمن الرحیم. الحمد لله الذی خلق الانسان وعلمه البیان وارسل افضل الرسل بالقرآن واعلی درجة العلماء باشاعة التوحید والسنة فی کل زمان ومکان. اما بعد شک نشته چه د قرآن مجید ډیر تفاسیر په هره ژبه لیکلے شوی دی او هر یو د خپل وخت مناسب خدمت کړیدے. الله تعالی دے هغوی له ډیر ډیر معاوضه ورکړی. لیکن پښتو ژبه کښے د قرآن کریم مفسر او مدرس ډیر کم پیدا شو او د ملک هره غاړه د شرک او بدعت او رسم رواج بازار ګرم شوے دے. د الله تعالی کتاب د ژوندون قسم له راغلے شو او مړو له د ختمونو او د سر اسکتو او د اسقاط ذریعه ګرځولے شوے وو. د پښتون قوم او پښتو ژبے والو دپاره د مفسر قرآن حضرت علامه شیخ القرآن مولانا محمد افضل خان صاحب تفسیر چه حاضر خدمت دے او نشر المرجان من مشکلات القرآن چه مخکښے چاپ شوے دے دا دواړه ډیر مفید دی. الله تعالی دے دوی له نور هم همت زیات کړی او ګرد دوی خاندان دے همیشه د علم او د قرآن د خدمت مرکز اوګرځوی. آمین ثم آمین.

مولانا محمد طیب صاحب بن شیخ القرآن والحدیث مولانا محمد طاهر صاحب رحمه الله تعالی. ۲۵ جنوری سنه ۱۹۸۶ء پنج پیر.

ذلک الکتب لاریب فیہ

افضل التراجم

بلغۃ الاعاجم

ترجمۃ القرآن وتفسیر الشیخ

محمد افضل خان شیخ القرآن

اشاعت اکیڈمی
محلہ جنگی قصہ خوانی پشاور 0300-9391643
091-5515698

مکتبہ افضلیہ
شاہ پور سوات: 0996-885852

سله بعد الله فرو قبل الهوب ... مکه معظمه ... سورت ... یعني
الله تعالی ... موضوع

ده ... ایمان ...
کل انبیاؤ ...
دعوت ...
نصیب کړل ... یعني
مال ... محبت ... معرفت
د الله تعالی د پاره ...
کل مخلوق د پاره ...
فاتحه ... صفاتو والا
خدای ... قاضی ...
... د فوائدو
مولوي په ... روان کړه او
د باطل ... آمین
... غضب ... مخلوق ...
... په سره د ...
... اصلاح ...
... عالمان ...
... علم د وجه
د ... قابل ...
... فاتحه کښې ...
د شرک ...
... کښې ...
... فاتحه کښې د قرآن ...
د الحمد لله ... توحید
مالک یوم الدین: قیامت
ایاک نعبد ... الذین ...
علیهم: رسالت او بشارت
غیر المغضوب: تخویف ...
بسم الله کښې ... توحید
مسئله ده په موضوع د قرآن
... تعلق ... قرب ...
... ما فوق الاسباب
... سورت ... الهجرة
... کښې بیان ...
... مکی ...

① سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ ⑤

سورة الفاتحة مکی ده او د وه ... آیتونه ... او یو رکوع ده

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

خاص یې یو موږ الله سره چه بې حده مهربان رحم کوونکے دے (امداد غواړو)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ① الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ②

ټول صفتونه یواځې الله لره دي چه رب د عالمونو دے. بې حده مهربان دے.

مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ③ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ

رحم کوونکے دے. مالک د ورځې د بدلې دے. یواځې ستا عبادت کوو

نَسْتَعِيْنُ ④ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ⑤

او یواځې ستا نه امداد غواړو (روزې ...) روان کړه موږ په لاره

صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

برابره (چه اسلام دے) په لار د هغه کسانو چه نعمت کړے دے تا په هغوی باندې

الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ⑥

چه غضب نه دے شوے په هغوی باندې او نه دي ګمراه شوي. آمین.

... دعوت ... الفاظ ... ابو طالب ... الله ...
... احکام ... تلقین ...

سلف بعد المطففین وقبل الانفال ۔ په ترتیب قرآن کښې دوهم او په نزول کښې ... ده ۔ ... تر الانعام پورې بیان د خالقیت ... دے او ... تر کهف پورې بیان د ... تر آخره کښې بیان د ... دے ۔

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ (٢) (٨٧)

سورة البقرة مدنۍ ده دوه سوه شپږ اتیا آیتونه او څلویښت رکوع لرونکې ده ۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کوم په نوم د الله سره چې ډیر مهربان رحم کوونکے دے (امداد غواړم ...)

الٓمٓ ۝١ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيْهِ ۛ هُدًى

الٓمٓ ۔ دغه دے کتاب چې کښے هیڅ شک نشته ۔ ښودنه ده د

لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝٢ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ

پرهیزګارو دپاره ۔ هغوی چې ایمان راوړي په پټو خیزونو او ... او

الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٣ وَالَّذِيْنَ

سم کوي مونځ او د هغه مال نه چې ورکړے مونږ دوی لره خیرات کوي ۔

يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ

او هغوی چې ایمان راوړي په هغه چې نازل شوے دے تا ته او په هغه

قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝٤

چې نازل شوے دے پخوا له تا نه ۔ او په آخرت باندې دوی یقین کوي (شک پکښې نه وي)

سلف دا الله تعالی او نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مینځ کښې رازونه دي او کوم تاویلونه چې منقول دي مثلاً الف سره الله، ل سره رسالت، م سره قیامت وغیره دا احتمال دي قطعي نه دي ۱۲ سلف یعنې څوک چې ویریږي نو قرآن ترې ښودنه کوي او فائده ورته رسوي ۔ سلف په دې آیت کښې پټو خیزونو نه مراد دا دے چې ایمان به راوړي او مونځ به کوي او خیرات به کوي او په قرآن او پخوانیو کتابونو به ایمان راوړي او په آخرت به یقین کوي نو دا خلق چې دوی د هدایت لائق دي دا اول بیان د څو خبرو دے چې په هغو الله تعالی مهربان کیږي ۱۲ سلف یعنې اسراف نه کوي او معلومه شوه چې مال د مالک نه دے چې په سبب شرعي سره ئې مالک شوے وي هر څو سره مال چې وي البته په ده کښې حقوق فرضیه او نفلیه شته چې اداء ئې لازمي او مستحب دي ۔ سوزش ئې د سورة بقرې حاصل د توحید او رسالت اشاعت او کړه چې په زړه او په توره په انتظام سره او دوه مسئلې د یاره مال همه خرچ کړه نو د دارین کامیاب ده ورنه نو خسران دے په دواړه جهانو ۱۲ سلف یقین هغه علم دے چې پکښې شک نه وي

کم د مشاهدې نه وي نو عین الیقین دے او که د دلیل نه پیدا اوي نو علم الیقین دے او که د ذوق نه پیدا اوي نو حق الیقین دے ۔
عه سورة بقرة یعنې هغه سورت چې د غوا قصه په کښې ده ۱۲ ۔

[illegible]

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ

[illegible]

كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ خَتَمَ

[illegible]

اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ

مهر وهلی دی الله تعالیٰ [illegible]

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ

[illegible]

الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ۝ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا

د قیامت او نه دی دوی مؤمنان [illegible]

يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ

[illegible]

فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝

[illegible]

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝

او کله چه [illegible]

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ

[illegible]

آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۗ أَلَا إِنَّهُمْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هُمُ السُّفَهَاۤءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْۤا اٰمَنَّا ۚ

[illegible]

وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْۤا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ﴿١٤﴾

[illegible]

اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰۤئِكَ

[illegible]

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا

[illegible]

مُهْتَدِيْنَ ﴿١٦﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّاۤ اَضَاۤءَتْ

[illegible]

مَا حَوْلَهٗ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِيْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٧﴾

[illegible]

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿١٨﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاۤءِ

[illegible]

فِيْهِ ظُلُمٰتٌ وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ اَصَابِعَهُمْ فِيْۤ اٰذَانِهِمْ

[illegible]

مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۗ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾

[illegible]

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ۗ كُلَّمَاۤ اَضَاۤءَ لَهُمْ مَّشَوْا

[illegible]

[illegible]

فِيهِ ۚ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا۟ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ

په حقه کښې - او کله چې تياره کړي په دوی نو ودريږي - او که اراده کړې خدای تعالی نو ختم به کړي ئې

بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۝٢٠

غوږونه او سترګې د دوی - يقيناً الله تعالی په هر څيز باندې قادر دے -

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن

اے خلقو! عبادت کوئ د هغه رب چې پيدا کړي يئ تاسو او هغو لره چې وو

قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝٢١ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا

مخکښې تاسو نه دې له پاره چې تاسو بچ شئ (د اور نه) هغه ذات چې جوړه کړې يې ستاسو لره زمکه فرش

وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ

او آسمان چت - او نازل کړي ئې د پورته نه باران - پس را او باسي په هغه سره د

ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝٢٢

ميوو نه ستاسو رزق د پاره - پس مه جوړوئ الله پاک له مقابل او تاسو خو پوهيږئ -

وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ مِّن

او که يئ تاسو په شک کښې د هغه کتاب نه چې نازل کړي دے موږ په بنده خپل پس پيش کړئ

مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ۝٢٣

يو سورت په شان د هغه - او طلب کړئ مددګاران خپل سوا د الله تعالی نه که يئ تاسو رشتوني

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟ وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا

پس که تاسو دا کار اونه کړئ او هيڅکله به يې اونه کړئ - پس او وېريږئ د هغه اور نه چې خشاک

ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ۝٢٤ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟

يې خلق دي او کاڼي - تيار شوے دے د کافرانو - او زيری ورکړه هغو ته چې ايمان راوړے دے

له ... د تمهيد بيان ... [illegible]

سه د تمهيد نه بعد ... د سورت مقصد ... معبود ... باری تعالی ... [illegible]

سوال : دا وه دوی چه سوال چه ... قرآن ... الله تعالیٰ ... کوم مثالونه راوړی ؟

جواب : مثال د پاره د وضاحت وی چه هر شی سره چه وضاحت راشی ... نو شوم ... نه وه ...

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

او کوی نیکی چه یقیناً دوی لره باغونه دی چه بهیږی د لاندې د هغو ویالې

كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ رُزِقْنَا

هر کله چه ورکړی شی ورته د هغو میوه د پاره د خوراک نو وائی دا هغه دی چه راکړی شوی و

مِنْ قَبْلُ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ

د مخه نه او ورکړی شی دوی ته دا میوې یو شان (په رنګ کښې) او دوی لره به په هغو کښې ښځې وی پاکې

وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا

(د عیبونو) او دوی به په هغو کښې همیشه وی - یقیناً الله تعالیٰ شرم نه کوی چه بیان کړی مثل د

مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ

ماشی یا د هغه نه زیات وی د ګټه - پس هغه کسان چه مومنان دی نو پوهیږی چه دا حق

الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ

دے د رب د دوی نه - او کوم چه کافران دی وائی چه څه مطلب دے د الله تعالیٰ د

بِهٰذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا وَمَا يُضِلُّ

دے مثال نه - په دې سره ګمراه کوی ډیر خلق او هدایت کوی په دې سره ډیرو ته او نه ګمراه کوی په

بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ

دې سره مګر نافرمانه - کوم چه ماتوی لوظ د الله تعالیٰ پس د ټینګه ولو

مِيْثَاقِهٖ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ

نه - او پرې کوی هغه چه حکم کړے دے الله تعالیٰ په هغه سره چه ادا کړی شی او وراني کوی په

فِي الْاَرْضِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَ

زمکه کښې - خاص دوی تاوانیان دی - څنګه کافر کیږئ په الله تعالیٰ باندې او

...

۳ سے دا عام حکم دے چه لفظ د چینوق حکم ...

۵ سے دا د دوی ... چه عباده تصرف ... د خدائے تعالیٰ کوی چه هغه دا دے تصرفات کوی ستا سو په وجود کښې او هر هغه ستا سو د فائدې د پاره پیدا کړی دی اګر چه ... نه دی معلوم ... هغه ... هم ستا سو د پاره پیدا کړی دی او په هر شی باندې عالم دے یعنی کارساز او نفع رسان ... د غیب نه هیڅ عاجز نه شوی نه ... ما سوی الله ... ۱۲

كُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٨﴾

حال دا چې تاسو مړه وئ نو ژوندي ئې کړئ تاسو او بیا به مړه کړي تاسو بیا به ژوندي کړي تاسو بیا به هغه ته واپس شئ۔

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى

الله هغه ذات دی چې پیدا ئې کړي دي تاسو لره هغه چې په زمکه کښې دي ټول بیا ئې اراده وکړه آسمان

السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٢٩﴾ وَاِذْ

ته نو برابر ئې کړل اووه آسمانونه ۔ او هغه په هر شي پوهه دی ۔ او کله چې

قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيْفَةً ۭ قَالُوْٓا

اووئيل رب ستا ملائکو ته چې زه جوړوم په زمکه کښې خليفه ۔ نو عرض ئې اوکړو

اَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ

آيا جوړوې په دې کښې هغه څوک چې وران به کوي په دې کښې او توئ به وينې او موږ وايو پاکي ستا

بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۭ قَالَ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ

او صفت کوو ستا او يادوو پاکي ذات ستا ۔ هغه اووئيل زه پوهيږم په هغه څه چې تاسو پرې نه پوهيږئ ۔ او ور وښودل

اٰدَمَ الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ ۙ فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِيْ

آدم ته نومونه د ټولو څيزونو ټول بيا ئې وړاندې کړل هغه ملائکو ته نو ورته ئې ووئيل خبر کړئ ما په

بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَاۗءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ

نومونو د دوي سره که يئ تاسو رښتوني (په دعوي کښې) ۔ دوي ووئيل پاکي ستا ده نشته علم موږ ته

اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ

مګر هغه چې تا ښودلي دي موږ ته يقينا ته ئې ډير پوه په راز په حکمت والا ۔ او وئيل ئې اې آدمه خبر کړه دوي

بِاَسْمَآئِهِمْ ۚ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّيْٓ

په نومونو د دوي سره ۔ پس هرکله چې خبر کړل دوي په نومونو د دوي سره ۔ نو الله ووئيل آيا نه وو وئيلي ما تاسو ته چې

لے يعني عبادت صرف د الله تعالى کوئ نه د ملائکو ...

ﮯ خليفه ...

ﮯ ...

ﮯ ...

له ۱۰ سجده د تعظیم دا چه صرف د تعظیم د پاره وی دا په دی پیغمبر د زمانه کښې جائز وه. خو د نبی کریم صلی الله علیه وسلم په شریعت کښې جائز نه ده. او سجده د عبادت غیر الله ته هیڅ کله جائز نه وه. او سجده د تعظیم د غیر الله ته هم شرک ده. ۱۲

أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ

په تحقیق زه پوهېږم په غیب د آسمانونو او د زمکې. او پوهېږم په هغه چه ښکاره کوئ او په هغه چه پټوئ

تَكْتُمُونَ ۝ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوٓا إِلَّآ إِبْلِيسَ

تاسو. او کله چه حکم مو اوکړو ملائکو ته چه سجده اوکړئ آدم ته نو سجده ئې اوکړه مګر ابلیس

أَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ۝ وَقُلْنَا يٰٓآدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ

او ونه منلو حکم او غټوالی ئې اوکړلو او وو دی د کافرانو نه. او وئیل مونږ اے آدمه اوسه ته

وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ

او ستا ښځه په جنت کښې او خورئ دواړه ترې په فراخئ کوم ځائے نه چه مو خوښه شی. او نزدې مه ځئ دې

الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظّٰلِمِينَ ۝ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا

ونې ته نو شئ به د ګنهګارو نه. نو وښوئیل شیطان دواړه د هغه ځائے نه نو اوویستل

مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِي

ئې دواړه د هغه راحت نه چه پکښې وو. او وئیل مونږ کوز شئ تاسو بعض به دشمنان یئ د بل او تاسو لره به

الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلٰى حِينٍ ۝ فَتَلَقّٰٓى آدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ

زمکه کښې ځائے د آرام دے او نفع ده تر یو وخته پورې. پس زده کړے آدم د رب خپل نه څو خبرې

فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ

نو رحم اوکړو په هغه. یقیناً هغه مهربان رحم کونکے دے. او وئیل مونږ کوز شئ دې نه ټول.

فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

نو که راشی تاسو ته زما د طرف نه هدایت نو چا چه اوښلو هدایت زما نو نه به وی ویره په هغوی

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيٰتِنَآ أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ

او نه به هغوی غمګین شی. او کوم خلق چه کافر شو او دروغ ئې اوګڼل زمونږ آیتونه هغوی دوزخیان

ولې چه چا ته سجده کول نو هغه عبادت رواګرځی ۱۲ له ۱۱ د مخکښې آیت نه معلومیږی چه ابلیس ته هم حکم شوے وو د سجدې ۱۲ له ۱۲ معلومه شوه چه د ګناه لوئے سبب تکبر دے نو تواضع د عبادت سبب دے. خدائے تعالیٰ فرمائی چه تکبر څما څادر دے څوک چه دا ګډ کړی نو دوزخ ته به ئې ځم ۱۲ له ۱۳ ظلم معنی ده کول د ځائے نه بل ځائے. معلومیږی چه کښې ئې هغه نه وو چه په خپله درجه به کړی ۱۲ (فائده) د مسلمانانو اتفاق عقیده ده چه پیغمبران په ګناه نه کوی کبیره ګناه او صغیره هم پاک دی. او که څه کښې نو خلاف دا ځانګړی دے ۱۲ له ۱۴ معلومه شوه چه دنیا د ځای جګړه ده تو سجده او شرک او د شیطان او په ځائے ترجیح د مقابله په دې سره مونږ شو او هم د دې په دې دنیا کښې شرک او په ځائے د زمونږ کول د پاره قسمونه دی. الله تعالیٰ زمونږ د شرک او بدعت کاملو مقابله نصیب کړی. آمین ۱۲ له ۱۵ زمونږ

سخو تکرار چه هغه په دنیا کښې ویره د شرک او د بدعت او د قرآن کریم ۱۲ سره د ځائے د حضرت بیان دے ۱۲

[illegible]

النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾ يٰبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِيٓ

د اور دوی به په هغه کښې همیشه وي. اے بنی اسرائیلو یاد کړئ نعمت زما کوم چه

أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِيٓ أُوفِ بِعَهْدِكُمْ ۚ وَإِيَّايَ

ما کړے دے په تاسو او پوره کړئ وعده زما پوره به کړم وعده ستاسو او صرف زما نه

فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَآمِنُوا بِمَآ أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا أَوَّلَ

او ویریږئ. او ایمان راوړئ په هغه کتاب چه ما نازل کړے دے تصدیق کونکے دے د هغه کتاب چه ستاسو سره دے او مه کیږئ اول

كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيٰتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا

منکر د دے. او مه اخلئ په آیتونو زما قیمت لږ او صرف زما نه ویریږئ. او مه ګډوئ

الْحَقَّ بِالْبٰطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ

حق د باطل سره او مه پټوئ حق او تاسو خو پوهیږئ (په دے). او سم کوئ مونځ

وَآتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ

او ورکوئ زکوٰة او ملا ټیټوئ سره د ملا ټیټوونکو. آیا حکم کوئ خلقو ته په نیکۍ سره او

تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْتَعِينُوا

هیروئ تاسو خپل ځانونه او تاسو لولئ کتاب. آیا تاسو نه پوهیږئ. او امداد حاصل کړئ

بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ

په صبر سره او په مانځه سره او یقیناً دا ګران دے مګر په عاجزی کوونکو (ګران نه دے). کوم چه

يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلٰقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يٰبَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ

خیال (یقین) کوي چه دوی به ملاقات کوونکي وي د رب خپل سره او دوی به هغه ته واپس کیږي. اے بنی اسرائیلو

اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِيٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾

یاد کړئ نعمت زما کوم چه ورکړے دے ما تاسو له او ما فضیلت ورکړے دے تاسو ته په تمام عالم باندې (ستاسو په زمانه کښې).

[illegible] ... یعني امر په نیکۍ سره ... دعوت قولي او عملي ... ختم شي ... دوباره ذکر کوي د تاکید ... ختم شي ... بیان د نعم ... انعام ...

[illegible]

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَّا تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا

[illegible]

شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِذْ

[illegible] - او کله چه

نَجَّيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ

[illegible] تاسو ته بد عذاب - ذبح کول به ئې

أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ

[illegible]

عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ

[illegible]

وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ

[illegible]

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم

[illegible]

مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ

[illegible]

وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ

[illegible]

إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ

یقیناً تاسو ظلم اوکړو [illegible]

[illegible]

[illegible] موسیٰ علیه السلام [illegible] وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي [illegible]

ل۱ اَلْمَنّ یو قسم حلوه وه ... او سلویٰ یو قسم مارغه وو ...

فَاقْتُلُوٓا اَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ

خو وژنئ یو بل ۔ دا غوره ده تاسو لره په نزد د خالق ستاسو ۔ نو قبوله یې کړه توبه ستاسو نه ۔

اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۵۴﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ

بېشکه هغه دی ډېر توبه قبلوونکی ډېر مهربان ۔ او کله چه اوویل تاسو اے موسیٰ هیڅکله به نه منو تا لره

حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿۵۵﴾

ترڅو چه اوګورو الله لره په ښکاره ۔ نو ونیولئ تاسو لره تندر او تاسو کتل ورته ۔

ثُمَّ بَعَثْنٰكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۵۶﴾ وَظَلَّلْنَا

بیا راپاڅول مونږ تاسو لره پس د مرګ ستاسو نه چه تاسو احسان اومنئ ۔ او سیوری مو کړو

عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۗ كُلُوْا مِنْ

په تاسو وریځ او راکوزه مو کړه په تاسو مَنّ او سلویٰ ۔ خورئ د پاکو

طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ۗ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

حلالو څیزونو هغه نه چه درکړي مو دي تاسو ته ۔ او ظلم یې نه وو کړے په مونږ لیکن خپل ځان ته به یې ظلم

يَظْلِمُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ

کولو ۔ او کله چه اووئیل مونږ ننوځئ دې کلي ته نو خورئ د دې نه چرته چه

شِئْتُمْ رَغَدًا وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُوْلُوْا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ

خوښه مو وي په فراخۍ ۔ او ننوځئ په دروازه کښې سر ټیټ کړي او وایئ چه بخښنه ده نو مونږ به معاف کړو

خَطٰيٰكُمْ ۚ وَسَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا

ستاسو ګناهونه او زیات به کړو ثواب د نیکانو ۔ نو بدل کړه هغه کسانو چه ظالمان وو خبره

غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رِجْزًا مِّنَ

بغیر د هغې نه چه ورته ویلے شوې وه ۔ نو نازل کړو مونږ په ظالمانو عذاب د

السَّمَآءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝ وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ

آسمانه لکه چه نافرماني به يې کوله - او کله چه اوبه وغوښتلې موسیٰ د قوم خپل د پاره

فَقُلْنَا اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ

نو ومو ويل چه ووهه په امسا خپله کاڼي لره - نو روان شول ترینه دولس

عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ

چينې - معلوم کړ هر قوم ځای د څښلو خپل - خورئ او څښئ رزق د خدای پاک.

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن

او مه ګرځئ په زمکه کښې فساد کوونکي - او کله چه او ويل تاسو اې موسیٰ هیچ کله

نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنبِتُ

نه صبر کوو په يو قسم طعام باندې نو دعا او غواړه زمونږ د پاره د رب خپل نه چه را اوباسي زمونږ له هغه

الْأَرْضُ مِن بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ

چه شین کوي ئې زمکه سبزي او تره او ګندم او نسک او پیاز

قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۚ اهْبِطُوا

او ويل موسیٰ آیا بدلول غواړئ هغه چه هغه ادنیٰ ده په هغه چه هغه ښه ده - کوز شئ

مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ

یو ښار ته نو ستاسو به وشي هغه چه غوښتي مو دي - او وارد کړې شوه پرې خواري او محتاجي

وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ

او راغلل په غضب د خدای تعالیٰ - دا ځکه چه کفر به يې کولو د احکامو د

اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا

الله او وژل به یې نبیان ناحق - دا ځکه چه نافرماني به یې کوله او زیاتي

[illegible]

له د اهل انعام وي [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] حکومت
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ته بعض حالات [illegible]
[illegible]
[illegible]
د الله تعالیٰ غضب او [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] د الله تعالیٰ
فضل او [illegible]
حال کې اطمینان [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] اسْتَسْقٰى [illegible]
[illegible]

[illegible]

يَعْتَدُوْنَ ۞ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَ

[illegible]

الصّٰبِـِٕيْنَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ

[illegible]

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۞

[illegible]

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَاۤ اٰتَيْنٰكُمْ

[illegible]

بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۞ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْۢ

[illegible]

بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ مِّنَ

[illegible]

الْخٰسِرِيْنَ ۞ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِى السَّبْتِ

[illegible]

فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ۞ فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ

[illegible]

يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ۞ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى

[illegible]

لِقَوْمِهٖۤ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ؕ قَالُوْۤا اَتَتَّخِذُنَا

[illegible]

[illegible]

هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ

[illegible]

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا

[illegible]

فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾

[illegible]

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

[illegible]

بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا

[illegible]

رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِنْ

[illegible]

شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ

[illegible]

تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا

[illegible]

الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ

[illegible]

قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا ۖ وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِي اللَّهُ

[illegible]

الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ

[illegible]

مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ

[illegible]

الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ

[illegible]

مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا

[illegible]

اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ

[illegible]

وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ

[illegible]

مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا

[illegible]

قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ

[illegible]

بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا

[illegible]

[illegible]

له چه عقل کاره نيکي نه کوي او حسې امېد لره ته ګڼې او امېد به بېنياد او امېد ده که او چه نيکي کوي او امېد

تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾ اَوَلَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا

د پټه پوهيږئ تاسو - آيا نه پوهيږي دوي چه بېشکه الله پوهيږي په هغه چه پټوي دوي او په هغه

يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ اُمِّيُّوْنَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتٰبَ اِلَّآ اَمَانِيَّ

چه ښکاره کوي دوي - او ځينې د دوي نه اميان دي نه پوهيږي په کتاب مګر په بې بنياده امېدونو

وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ

او نه دي دوي مګر ګمان کوي - نو تباهي ده هغو لره چه ليکي کتاب

بِاَيْدِيْهِمْ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ

په خپلو لاسونو - بيا وائي چه دا د خدائ تعالىٰ د طرف نه دے چه واخلي په دې

ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ

رقم لږ څه - نو تباهي ده دوي لره د هغې نه چه ليکلي لاسونه د دوي - او تباهي ده دوي لره د

مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ۭ

هغې نه چه کوي دوي - او وائي دوي چه لاس به او نه رسوي مونږ ته اور مګر څو ورځې ګڼلې

قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ

او وايه آيا اخستې ده تاسو د الله تعالىٰ نه وعده په حقيقت کښې خلاف نه کوي الله تعالىٰ د وعدې خپلې نه

اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً

يا وايئ تاسو په خدائ تعالىٰ هغه چه تاسو پرې نه پوهيږئ - او چا چه اوکړه بدي

وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓــــَٔتُهٗ فَاُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

او چاپېره شوله ده نه ګناه د ده - نو دوي دوزخيان دي - دوي به

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰۗىِٕكَ

په هغې کښې هميشه وي - او هغه چه ايمان راوړي او اوکړي نيکي دوي

له معانيٰ لره او بېنياد دي امېد ده که د ټېه بجاده او د ده ونيکه - او د يهوديانو د اميانو - که د قرآن په مقابل کښې تمامه دنيا کوم کتاب نشو پېښ وېکړه چه د دوي مشرانو چه څو ايات کړي وو او ډېر ايام د دنيا دي يا مقدار د عقيدې دي يا ښکاره د فقه صرفي دي يا موږ د مسلمانانو په قدر د ګناه مغفرت کو - که چه چاپېره شي د ګناه او ډېر کړي اعتقاد د توحيد ختم شو يا د د وسيلې د مراد کامل فرق د شرېعت دے چه کله دے يا د د خلود نه مراد طول مکث دے يا د رحم او د روازه د مغفرت د رحمت د ده د خواست لا د روا فقه ختم شو په خلود د اصحاب الکبا کړ د اقصو يقيم هغه الغيبِ لره او آتښ د آيت بشارت دے موحدين لره که د اظهور خبيث جماعت دے يعني فعلي خير دے ليکن او نسبت ئې باري تعالىٰ ته شوي که د ا چه خبيث جماعت دے چه هيڅ عمل نه لري او د ښه ارتيکه په عمل نه کوي نو که غلط صاحب کار

أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ

جنتیان دي دوى به په هغه کښې همیشه وي - او کله چه واخسته موږ وعده

بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللّٰهَ ۟ وَبِالْوٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا

د بنی اسرائیلو نه چه مه کوئ عبادت د هیچا مګر صرف د الله تعالیٰ - او د مور او پلار سره ښه سلوک کوئ

وَذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

او د خپلوانو سره او د یتیمانو سره او د غریبانو سره او د ټولو خلقو سره ښه خبرې کوئ

وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ

او کوئ مونځ او ورکوئ زکوٰة (په دین کښې لله تعالیٰ) بیا واپس شوئ تاسو مګر لږ تاسو نه

وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ

او تاسو مخ اړوونکي یئ - او کله چه موږ واخسته وعده ستاسو چه مه توئ وینې د یو بل

وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ

او مه اوباسئ یو بل د کورونو خپلو نه - بیا اقرار اوکړو تاسو او تاسو

تَشْهَدُونَ ۝ ثُمَّ أَنتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ

شاهدان یئ په دې خبره - بیا تاسو هغه یئ چه وژل به مو یو بل لره او ویستل به مو

فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَارِهِمْ تَظٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

یوه ډله د تاسو نه د کورونو د دوی نه غلبه به مو کوله په دوی په ګناه او په ظلم سره -

وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسٰرٰى تُفٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ

او که راشي تاسو ته قیدیان نو چهړه به وركوئ تاسو د هغوی او حرام دی په تاسو ویستل د دوی

أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ

نو آیا ایمان لرئ په ځینې کتاب او نه منئ ځینې - نو څه ده بدله

ربع

۱؎ یعنې وعده موږ واخسته خو بیا دوی وعده ماته کړه نو دوی ښکاره دغابازان دي نو ګوری ۲؎ یعنی ستاسو سره زمونږ وعده دا وه شکرنا: دا د ربعه نو وعده ده د موږ سره د بنی اسرائیلو ښاښته ۳؎ عنه: په حدیث شریف کښې دي چه رضا د رب رضا د والدینو ده او په ګوزن د رب سره والدینو ته د قبول شوي حج ثواب ملاویږي - او غضب د رب غضب د والدینو کښې ۴؎ : دا خطاب دے قاتل او مقتول دواړو ته ۵؎ شي دا خطاب د هغو قبیلو ته - او مراد د یاتوکم نه بیرونکی د ده قیدیانو او مراد د تفدوهم نه قید شوي خلق دي ۶؎ (ن) چه ستا زمونږ صرف د الله تعالیٰ کوئ ۱۲

مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَيَوْمَ

د هغه چا چه کوي دا کار ستاسو نه مگر شرمول دي په ژوند د دنيا کښې او په ورځ د

الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ اِلٰٓى اَشَدِّ الْعَذَابِ ۭ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝

قيامت به اوړولي شي سخت عذاب ته او نه دے الله تعالیٰ ناخبره د هغو نه چه کوئ تاسو

اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۡ فَلَا يُخَفَّفُ

دوی هغه کسان دي چه اخستے دے دوی ژوند د دنيا په بدل د آخرت کښې نو آسان به نه شي

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

دوی نه عذاب او نه به دوی سره مدد او کړے شي او يقيناً ورکړے وو مونږ موسیٰ ته کتاب

وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ۡ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ

او پسې راوليږل موږ د هغه نه پس رسولان او ورکړل مونږ عيسیٰ ځوی د مريم ته دلائل

وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۭ اَفَكُلَّمَا جَاۗءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى

او قوت ورکړے وو موږ هغه ته په روح پاک سره نو ايا هر کله چه راشي تاسو ته رسول هغه حکم

اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ۡ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ۝ وَ

چه نه به خوښېږي ستاسو نفسونو ته نو تکبر او کړو تاسو نو يوه ډله مو دروغژن گڼل او يوه ډله مو وژل او

قَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ۭ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ۝

اوويل دوی چه زړونه زمونږ په پردو کښې دي بلکه لعنت کړے دے په دوی الله په سبب د کفر د دوی نو لږ ايمان راوړي

وَلَمَّا جَاۗءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَ

او هر کله چه راغے دوی ته کتاب د طرف د الله تعالیٰ نه چه رښتيا کوونکے دے د هغه کتاب چه دوی سره دے او

كَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَي الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ

وو دوی د مخه (د راتلو د دې نه) فتح غوښتله (د ده په وسيله) په کافرانو نو هر کله چه راغے دوی ته

ف۱ يعني سبب د کفر نه بعض
احکامو د دنيا او آخرت
ورکړے شوے دے ۱۲ ولکن
... معلومه شوه
دا چه پلار انبياء ستاسو
پيغمبران لره قتل کړي وو
ف۲ يعني معجزه او دلائل
د وحدانيت ۱۲ ف۳ جبرئيل
عليه السلام يا انجيل ۱۲
ف۴ معلومه شوه
چه تکبير خساره دے ۱۲
ف۵ يعني چه دين کښې
مضبوط يو ستا په خبره
نه پوهېږو ۱۲
ف۶ دا کم ايمان په بعضې
کتابونو دے دا ايمان
منظور نه دے ۱۲
ف۷ يعني قرآن
خبر ورکول چه نبي آخر
زمان صلی الله عليه وسلم
به راځي ۱۲ ۱۲ ۱۲
... ۱۲
... ۱۲ ۱۲
... ۱۲ ۱۲ ۱۲
... ۱۲

مَّا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ

صفت چه دوی اوپیژندو نو انکار ئے اوکړو د هغه نو لعنت د خدای دے په کافرانو ۔ [illegible] دے هغه شے چه

أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ اللَّهُ مِن

کړو دوی په هغه ځانونه خپل په انکار ئے اوکړو د هغه چه رالیږلے دے الله تعالیٰ د ضد په وجه چه رالیږی الله تعالیٰ د

فَضْلِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ

فضل خپل (وحی) په هغه چا چه وغواړی د بندګانو خپلو نه نو راګرځیدل دوی په غضب باندے د غضب نه

وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ

او د کافرانو د پاره عذاب د ذلت دے ۔ او کله چه اوویلے شی دوی ته چه ایمان راوړئ په هغه کتاب چه

اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ

رالیږلے دے الله تعالیٰ نو وائی دوی ایمان راوړو په هغه چه نازل کړے شوے دے په مونږ او انکار کوی د هغه نه علاوه د هغه

الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنبِيَاءَ اللَّهِ مِن

او هغه حق دے تصدیق کونکے د هغه کتاب چه په دوی سره دے ووایه نو ولے وژل تاسو پیغمبران د خدائے تعالیٰ

قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ

مخکښ که چرے وئ تاسو مؤمنان ۔ او یقیناً راوړے وو تاسو ته موسیٰ دلائل بیان بیا

اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا

جوړ کړو تاسو سخے د ستو د هغه نه او تاسو وئ ظالمان ۔ او کله چه مونږ واخسته

مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا

وعده د تاسو نه او پورته مو کړو په تاسو باندے طور غر [illegible] اخلئ هغه چه مونږ تاسو ته درکړے دے په کلکوالی سره او واورئ

قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ

او وئیل دوی چه واوریدو او نه مو منلو او ورګډه کړے شوه په زړونو د دوی کښے محبت د سخی په سبب د کفر د دوی

قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهٖٓ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ قُلْ إِنْ

او وايه ته كاردى ډير بد هغه چه حكم كوي تاسو ته په هغه ايمان ستاسو كه يئ تاسو مؤمنان - او وايه كه وي

كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنْ دُوْنِ النَّاسِ

تاسو لره دار روستئے كور په نزد د الله تعالیٰ يوازې خاص د نورو خلقو نه

فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ

نو او غواړئ مرګ كه يئ تاسو رشتينى - او دوى به او نه غواړي مرګ هيشه ځكه چه كړي

أَيْدِيْهِمْ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ

دي وړاندې لاسو دوى - او الله تعالیٰ ښه خبر دے په ظالمانو - او يقيناً به بيا موې دوى ډير حريص ټول خلقو

عَلٰى حَيٰوةٍ ۚ وَمِنَ الَّذِيْنَ أَشْرَكُوْا ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ

په ژوند - او د مشركانو نه - غواړي يو د دوى عمر وركړے شي كه دوى لره زر

سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُّعَمَّرَ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌ ۢ

كاله - او نه دے هغه لرې كوونكے د عذاب نه دومره عمر وركول ليكن او الله پاك ويني

بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۝ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَإِنَّهٗ نَزَّلَهٗ عَلٰى

هغه چه دوى كوي - او وايه څوك چه وي دښمن د جبرئيل ځكه چه هغه نازل كړے دے هغه په زړه ستا

قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى

كلام د حكم د الله تعالیٰ - چه رشتينے كوونكے دے د هغه كتابونو چه مخكښې ترې لېږلے شوي دي او هدايت او زيرے

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ

د مؤمنانو لره - څوك چه وي دښمن د الله تعالیٰ او د ملائكو د هغه او د رسولانو د هغه او د جبرئيل او

وَمِيْكٰلَ فَإِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ۝ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ

او د ميكائيل نو يقيناً الله دښمن دے د كافرانو - او يقيناً را نازل كړي مونږ تاسو ته آيتونه

د دې آيتونو مطلب دے چه يهود دعوىٰ كوي چه الله تعالیٰ ته په زړه ډير گران يو ... [illegible] جبرئيل عليه السلام ... جواب وركړو ... تعالیٰ د هغه ... كتاب تصديق كوي ... او هدايت دے او زيرے دے مؤمنانو لره

ك اهل كتاب به په اول د نبي كريم صلى الله عليه وسلم متعلق په تورات كښې كول نو هر كله چه تورات او قرآن سره موافق وه
نو دوي تورات پريښودو او د خپلو منګلو نو او د پير ... پيش كړے وو. تك اهل كتاب اوو ... چه سليمان

بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿۹۹﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا
ظاهر - او منكر نه كوي د دے نه مګر نافرمان خلق - آيا هر كله چه وكړو دوي وعده نو
نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ
ورغورځوله يوه ډله د دوي نه - بلكه زيات د دوي نه دي يقين كوونكي - او هر كله چه راغے دوي ته
رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ
رسول د طرف د الله تعالىٰ نه چه رښتونے كوي هغه كتاب چه دوي سره دے نو وارتاوه كوونكو ډلے د
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَاۗءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ
اهل كتاب يو نه كتاب د خدائے تعالىٰ وروستو د شا نو كړو دوي نه، ګويا دوي
لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۱﴾ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰي مُلْكِ سُلَيْمٰنَ
نه پوهيدل - او تابع شو د هغه علم چه لوستو به شيطانانو په حكومت د سليمان كښے
وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ
او نه وو كافر سليمان ليكن شيطانانو كفر كړے وه ښودو به خلقو ته
السِّحْرَ ۤ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَي الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ۭ
سحر - او د هغه علم چه نازل شوے وه په دوه ملائكو په بابل ښار كښے هاروت او ماروت وه،
وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۭ
او نه ښودو دوي يو كس ته تردے چه وے به دوي چه مونږ خو امتحان يو نو مه كافر كيږه ته،
فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ۭ وَمَا هُمْ
نو زده كا وه دوي د دغو نه هغه جادو چه جدائي به ئے راوسته په د سړي او ښځے د هغه په مينځ كښے - او دوي
بِضَاۗرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ
نه وو ضرر رسوونكي په دے سره يو كس ته مګر په حكم د خدائے سره - او زده كا وه دوي هغه جادو چه ضرر

عليه السلام سحر كولو او سحر كښے استعداد او د غير الله نه تو به اري لا جواب وركړي چه سليمان كافر نه وه او شيطانانو كفر كړے وه - او خلقو ته ئے سحر ښودلو ۱۲ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ، د دوي اعتراض جواب دے، هغه سحر ترتيب د اسورو ضرور ... اسبا په غفلت الله ته ك اهل كتاب په اعتراض كوي چه هاروت او ماروت سحر ښودو او په سحر كښے استعداد او د غير الله نه تو به اري تعالیٰ جواب وركړي چه دوي ... په امتحان ... او سحر ناسوت زده كول چه ... سحر او معجزه فرق او كړي ... دوي په سحر زده كا وه او غلط ... په ئے ترانسته (واقعه) د سليمان عليه السلام زمانه كښے خلقو سحر زده كا وه نو سليمان عليه السلام د سحر كتاب نو د خپل تخت د لاندے جمع كړل نو د هغه د وفات نه پس د شيطانانو په شرارت سره هغه كتاب نو راوويستل شو او د سحر او د معجزے فرق سحران وه نو بابل ته د تعالیٰ هاروت ماروت را او ليږل بابل د سحر كولو
وه چه خلقو ته سحر او نبيانو چه د سحر او معجزے فرق واضح - او هغه مشهور قصه غلط ده ۱۲

سلہ یعنی وایے الفاظ دی چہ پکښې احتمال د غلطۍ وی او وهم د شرک پکښې وی لکه الفاظ د شرک هم لفاظ شه جائز نه دی چه راعنا کښې دوه احتمالہ دی کہ رعایت ما فوق الاسباب شی نو صحیح دے او که ما فوق الاسباب شی چه دی شرک دے

ولا ینفعهم ولقد علموا لمن اشترىٰه ما له فی الاخرة من

او نفع به نه ور رسولی دوی ته او یقیناً دوی پوهیدل چا اخستی جادو نو نیشته د ده لره په اخرت کښې څه

خلاق ولبئس ما شروا به انفسهم لو كانوا يعلمون ﴿۱۰۲﴾

حصه - او ډیر بد دے هغه چه خرڅ کړل یې نفسونه خپل که وی دوی پوهیدے

ولو انهم امنوا واتقوا لمثوبة من عند الله خير لو كانوا

او که دوی ایمان راوړے وے او پرهیز یې کړے وے نو ثواب د طرف د خدائے نه خوره وه که چرته دوی

يعلمون ﴿۱۰۳﴾ يايها الذين امنوا لا تقولوا راعنا وقولوا انظرنا

پوهیدے - اے مومنانو مه وایئ راعنا او وایئ انظرنا

واسمعوا وللكفرين عذاب اليم ﴿۱۰۴﴾ ما يود الذين كفروا من

او واورئ - او کافرانو لره دے عذاب دردناک - نه غواړی کافران د

اهل الكتب ولا المشركين ان ينزل عليكم من خير من

اهل کتاب او نه مشرکان چه نازل شی په تاسو څه خیر د

ربكم والله يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل

رب ستاسو - او الله تعالیٰ خاص کوی په رحمت خپل سره هغه څوک چه وغواړی یې - او خدائے تعالیٰ لوئے

العظيم ﴿۱۰۵﴾ ما ننسخ من اية او ننسها نات بخير منها او

فضل والا دے - کوم چه منسوخ کوو مونږ یو ایت یا یې هیر کوو راولو یو خوره د هغه نه یا

مثلها الم تعلم ان الله على كل شيء قدير ﴿۱۰۶﴾ الم تعلم ان

مثل د هغه - آیا ته خبر نه یې چه الله تعالیٰ په هر شی باندے قادر دے - آیا ته خبر نه یې چه خاص

الله له ملك السموت والارض وما لكم من دون الله

الله تعالیٰ لره بادشاهی د آسمانونو او د زمکے ده - او نیشته تاسو لره سوا د الله تعالیٰ نه

مطلب وه نو یا غلط دے اکه په یا رسول الله کښې دوه احتمال دی که ندا او که پاره د محبت شی نو جائز وی او که ندا او پاره د حاضر شی چه نبی کریم صلے الله علیه وسلم حاضر ناظر دے نو بیا دا ډیر غلط دی نو دا ایے الفاظ نه شرعاً منع دی چه پکښې غلط احتمال وی لکه: ذاتی الابتلاء الا چه د مهدی علی شیعه جو په کړے درو دوے دا وتاویل کوے د صفة د عقیده ے خلاف وی دے ۱۲ سله لکه راعنا ئے منسوخ کړو انظرنا ئے راوړو ۱۲ سله یعنی فائده د منسوخ راوړنا سخو پخپل خپل وخت کښې بو شائد وی نه چه په وخت کړنا سخو کښې د منسوخ فائده وی نسخ په مذهب د متقدم فی الجمله تغیر ته وائی نو نسخ په قرآن کښې شته په دے مذهب ویرہ دے او په نزد د متاخرینانو د التیا د مده د منسوخ وے بنا په دے نسخ په قرآن کښے کم یا نیشته ۱۲ ۱۲ سله د دے تعلق د اصل دعوے سره دے یعنی اے خلقو محتاجی صرف د الله تعالیٰ کوئی تاسو خیر نه یئ چه الله تعالیٰ په هر شی باندے قادر دے ۱۲

له مسلمانانو به ئې يهودو دوه تحريک چه سوالونه کول د نبي کريم صلی الله عليه وسلم نه د توحيد متعلق نو باري تعالیٰ دوه پوهه کړل ۲ ... چه زمونږ د پاره الٰه جوړ کړه لکه د دغه مشرک قوم د پاره ۳ ...

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝ اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ

د هيڅ دوست او نه مددگار - آيا غواړئ تاسو (اے مسلمانانو) چه سوال او کړئ د رسول خپل نه

كَمَا سُىِٕلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ۭ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ

لکه چه سوال شوي وو د موسیٰ نه پخوا - او چا چه واخستو کفر په بدل د ايمان کښې

فَقَدْ ضَلَّ سَوَاۗءَ السَّبِيْلِ ۝ وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ

نو غلط ئې کړه برابره لار - غواړي ډير اهل کتاب چه واپس کړي تاسو

مِّنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ښ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ مِّنْۢ

پس د ايمان ستاسو نه کفر ته - په سبب د کينه د زړونو د دوي نه پس د

بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ

ښکاره شو نه د دوي ته حق - نو عفوه کوئ ورته او مه ئې نيسئ تر څو چه راولي الله تعالیٰ

بِاَمْرِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ

حکم د (جهاد) خپل - يقيناً الله تعالیٰ په هر څه باندے قادر دے - او کوئ مونځ او

اٰتُوا الزَّكٰوةَ ۭ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ

ورکوئ زکوٰة او څه چه وړاندے ليږئ تاسو د ځانونو خپلو د پاره څه نيکي نو بيا به ئې مومئ په نزد د

اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَقَالُوْا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ

الله تعالیٰ - يقيناً الله تعالیٰ هغه چه کوئ تاسو ويني - او وائي دوي چه هرگز به نه داخليږي جنت ته

اِلَّا مَنْ كَانَ ھُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ۭ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ۭ قُلْ ھَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ

مگر هغه څوک چه وي يهودي يا نصراني - دا ئې ښيادے (ارمانونه) د دوي دي - او وايه راوړئ دليل خپل

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ بَلٰي ۤ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَھُوَ

که يئ تاسو رښتوني - او چا چه تابع کړو ځان خپل الله تعالیٰ ته او دے

طبيعت کښې اصلاح راځي ... عنه د مخلوق د پاره ولي او نصير په دا شان الله تعالیٰ نه بل څوک نشته يعني ما فوق الاسباب امداد صرف باري تعالیٰ کوي او د الله تعالیٰ اولياء دغه وخت چه د صحيح توحيد او سنت متوکلين وي (رتا شيد) اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَاۗءَ اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا ھُمْ يَحْزَنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ (يونس ۶۲، ۶۳) او د دوي تصرف ما تحت الاسباب وي ... ما فوق الاسباب ... سوال د موسیٰ عليه السلام نه ... وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ... امر مصلحه ... ۳ أَمَانِيّهُمْ هغه چه وليدي نه وي يعني نيکي نه کوي او هسې طمع د جنت لري او ... هغه چه وليدي وي ۱

[illegible]

مُحْسِنٌ فَلَهٗۤ اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

نیك وي نو ده لره اجر دده په نزد د رب دده او نه به وي يره په دوى او نه به دوى

يَحْزَنُوْنَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَيْءٍ وَّ

غمژن وي - او وائي يهود چه نه دي نصارى په څه لاره او

قَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُمْ يَتْلُوْنَ

وائي نصارى چه نه دي يهود په څه لاره او دوى لولي

الْكِتٰبَ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللّٰهُ

كتاب دغسې وئيلي دي هغو چه نه پوهيږي په شان د خبرو د دوى - پس الله

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَ

به فيصله وكړي په مينځ د دوى كښې په ورځ د قيامت په هغه خبره كښې چه دوى اختلاف كولو. او

مَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ

څوك دے ډير ظالم د هغه چه منع كوي جماتونه د خدائے تعالىٰ چه ياد شي پكښې نوم د هغه

وَسَعٰى فِيْ خَرَابِهَا اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ

او كوشش كوي په خرابولو د هغې دوى لره نه دي مناسب چه داخل شي پكښې

اِلَّا خَآئِفِيْنَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ

مگر په ويره - دوى لره په دنيا كښې شرمول دي او دوى لره په آخرت كښې عذاب

عَظِيْمٌ ۝ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ

لوئے دے - او خاص الله لره دے مشرق او مغرب نو كوم طرف ته چه مخ كوئ نو هلته متوجه دے

اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ

الله تعالىٰ - يقيناً الله مهربان په هر څه پوهه دے - او وائي چه نيولے دے الله ولد پاك دے

[illegible]

بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿١١٦﴾ بَدِيْعُ

بلکه خاص حق د هغه دی هر څه چې په آسمانونو کښې دي او په زمکه - ټول د هغه حکم تابعدار دي - نوی پیدا کوونکی

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ

د آسمانونو دے او د زمکے - او کله چې حکم کوي د یو کار نو وائي هغه ته چې شه

فَيَكُوْنُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ

نو شي - او وائي هغه خلق چې نه پوهیږي ولې خبرې نه کوي زمونږ سره الله یا راشي مونږ ته

اٰيَةٌ ۭ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۭ تَشَابَهَتْ

نښه - دغسې وئیلي دي هغو خلقو چې وو له دوي نه مخکې په شان د خبرو د دوي سره ورته شوي دي

قُلُوْبُهُمْ ۭ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿١١٨﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ

زړونه د دوي - یقیناً بیان کړي مونږ نښې د هغه قوم دپاره چې یقین کوي - یقیناً لیږلی یې مونږ ته په حق

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْــَٔـلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿١١٩﴾ وَلَنْ

زیری ورکوونکی او ویروونکی - او ته به نه پوښتلی شې د دوزخیانو نه - او له سره به

تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۭ قُلْ

راضي نه شي ستا نه یهود او نه نصارا ترڅو پورې چې د دوي د دین تابعداري او وائه

اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۭ وَلَىِٕنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ

چې یقیناً لار د الله صرف هغه لار ده - او که تابعداري وکړه تا د خواهشونو د دوي پس د هغه

الَّذِيْ جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١٢٠﴾

نه چې راغلے دے تا ته علم - نه به وي تا له د خدائ د طرف نه څوک دوست او نه مددګار

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ يُؤْمِنُوْنَ

هغه خلق چې ورکړي مونږ دوي ته کتاب لولي هغه په حقه طریقه سره - دوي ایمان راوړي په دې

له په دوو موره لو سخے پادشاه یا الله نے څوک غالب کیدے نه شي ... له ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته تسلي ده یعني ستا کار رسالت دی او د رسول تبلیغ کول دي او هدایت ورکول د الله کار دے ... نه شي کیدے چې دوزخیانو د دوزخ ته لاړل معلوم شوه چې رسول دی نه د عقیده مسئل ... له یعنې یهود و نصارا به ستا نه خوشحاله نه شي چې تر څو پورې دین د هغوي ومنې ... له نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته وائي او نورو خلقو ته اوره وي یعني که چاپې یهود و نصاراو خواهش قبول کړو نو د خدائ نه به هغه لره څوک مدد ګار نه شي

له دا د مسئلې د رسالت د پاره تمهید دے یعنې ماتاسو سره بیا کړې وه د دې نو ځکه مسئله د رسالت او منو ورته د قیامت سختئ

بِهٖ ۭ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝ يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ

په حقه - او چا چه انکار او کړو دلو ده نو دوی خاص برباد دی - اے بنی اسرائیلو !

اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّىْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَي

یاد کړئ نعمت زما کوم چه ورکړے مے دے تاسو ته او ما غوره کړی وو تاسو په عالم د زمانې ستا[۲]

الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِىْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْــــًٔـا وَّلَا يُقْبَلُ

با ندے - او او ویریږئ د هغې ورځې نه چه بدله به نه شي ورکولے هیڅ څوک بل نفس د هغه نفس

مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۝ وَاِذِ ابْتَلٰٓى

او نه به قبولیږي د هغه پیسے بدله او نه به فائده ورکوي هغه ته سفارش او نه به د دوی سره مدد او کړے شی او

اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ۭ قَالَ اِنِّىْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ۭ

کله چه امتحان او کړو د ابراهیم پاک رب په څو خبرو د دوی په پوره کړې نو پوره کړې هغه او ویل ما ته جوړوم

قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۭ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَاِذْ

تا د خلقو د پاره پیشوا - ده او وئیل چه زما د اولاد نه هم او وئیل الله چه نه رسی لوظ زما ظالمانو ته - او کله چه

جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ۭ وَاتَّخِذُوْا مِنْ مَّقَامِ

مقرر کړو بیت الله خلقو د ثواب ځای او د امن - جوړه کړئ د مقام

اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ۭ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا

ابراهیم نه ځای د لمانځه - او حکم مو او کړو ابراهیم ته او اسمٰعیل ته چه پاک کړئ

بَيْتِيَ لِلطَّاۗىِٕفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ۝ وَاِذْ قَالَ

کور زما د پاره د طواف کوونکو او اعتکاف کوونکو او د پاره د رکوع او سجده کوونکو - او کله چه او وئیل

اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ

ابراهیم اے ربه زما کړه دا ښار د امن او رزق ورکړه اهل د ده ته د میوو نه

ورځ راروانه ده چه هلته د کافر د پاره سفارشي او مددګار نه چلیږی ۔

[۲] د کلمات نه مراد دلائل د وحدانیت دی یعنی دلائل د وحدانیت قوم ته بیان کړل ۔

[۳] یهود وو چه ځان د دوی د ابراهیم علیه السلام خپل اولاد ګڼل د امامت سوال کړے وو او هغوی مشرکان نو او حق دا دی نو خدائے تعالیٰ ورته جواب ورکړو چه د ظالمانو د پاره سوال منظور شوے نه دے او تاسو خو ظالمان یئ چه بیت الله د توحید د پاره جوړ وو او تاسو پکښې شرک کوئ ۔ او نبی کریم صلی الله علیه وسلم د حضرت ابراهیم او حضرت اسمٰعیل علیهما السلام د دُعا مصداق دے ۔

[۴] په دغه شکل ځړول خم د شرک او د بدعت نه پاکول پکار دی ځکه خم د خدائے تعالیٰ د عبادت کور دے ۔

[۵] په دغه وخت کښې دغه ځائے ښار نه وو ۔

سله یعنې د امامت سوال خاص و کار وه د غیر ظالم د پاره او د رزق سوال عام وه. سله د آدم علیه السلام په زمانه کښې ملائکو بیت الله جوړ کړې وه

مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ

چا چه ایمان راوړے وی په الله تعالیٰ او په ورځ د قیامت. او وفرمائیلو (الله) او هغه کس چه کافر شو نو

قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗٓ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ۭ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ وَ

درکوم به هغه له لږ نفع ورکړم بیا به ئې بوځم مجبور کړم عذاب د اور ته. او ډیر بد ځائ د ورتلو دے او یاد کړه

اِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ ۭ رَبَّنَا تَقَبَّلْ

او کله چه پورته کول ابراهیمؑ بنیادونه د بیت الله او اسمٰعیلؑ (ورسره ئې کول او وئیل) ای ربه زمونږه قبول کړه

مِنَّا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ

زمونږ نه دا کار یقیناً صرف ته هغه آوریدونکے او پوهیدونکے ئې. ای ربه زمونږ کړه مونږ تابعدار ستا

وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۠ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ

او د اولاد زمونږ نه هم جماعت تابعدار ستا. او وښایه مونږ ته طریقې د عبادت زمونږ. او

عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ

معاف کړه مونږ یقیناً صرف ته زیات قبلوونکے د توبې مهربان ئې. ای ربه زمونږ او لیږه په دوی کښې

رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ

یو رسول د دوی نه چه لولی دوی ته آیتونه ستا. او ښائی دوی ته کتاب او د عقل خبرې

وَيُزَكِّيْهِمْ ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ

او پاکوی دوی لره. یقیناً صرف ته زبردست او حکمت والا ئې. او څوک دے چه واپس به شی د دین د

اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ ۭ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۚ

ابراهیمؑ نه مګر هغه چه بې وقوفه کړے ئې ځان خپل ځان. او یقیناً مونږ غوره کړے دے هغه په دنیا کښې

وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗٓ اَسْلِمْ

او یقیناً هغه په آخرت کښې د نیکانو نه دے. کله چه او وئے هغه ته رب د هغه چه تابع شه

سله یعنې د طوفان نوح په وخت کښې آسمان ته پورته شوے وه نو ابراهیم علیه السلام په وحئ بنیاد د بیت الله بنا کړے وه. سله یعنې هغه طریقې د عبادت چه تا په مونږ ملاویږی. سله د فیهم نه مراد اولادِ اسمٰعیل دے چه رسول خاتم دے. آیٰتک د الله د رحمانیت، ویعلمهم الکتٰب القرآن، والحکمة حدیث، ویزکیهم علم تصوف، سله عزیز حکیم، په قرآن کښې چه ورسره ذکر کیږی نو مطلب ئې عزیز د ولایت کونو په کار سازئ او حکیم ولایت کوی په غیب. سله یعنې ابراهیم علیه السلام خو مصطفیٰ د الله دے نو د هغه د دین نه واپس کیدونکے هم سفیه دے.

له يهود وويل چه يعقوب د خپلو ځامنو ته د وصيت د يهوديت کړې ده نو د هغه په وخت د مرګ کښې نو بارى تعالى ورلره
د دوى د اعتراض جواب ورکړو

جواب ورکړو چه حضرت هم
وصيت په توحيد کړې وو
او د حضرت توحيد عليه دا
خو نبى کريم صلى الله عليه
وسلم و ۱۲

۲ يهود د ووئيل چه پلار
ستکه زمونږ غوښتلى دى نو
زمونږ مذهب بهتر دى نو
حضور زمونږ پښت پناه
دى نو خدائ تعالى ورلره
جواب ورکړو چه د حضور
عمل د حضور دے
ستاسو عمل ستاسو
دے ۱۲

۳ يهود او نصارا د
وئيل چه زمونږ مذهب
کښې هدايت دے نو
بارى تعالى ورلره جواب
ورکړو چه هدايت په
توحيد کښې دے ۱۲

۴ يعنې خپله عقيده
ورته بيان کړه ۱۲
...

ابراهيم واسمٰعيل واسحٰق
ويعقوب والاسباط نو
کانوا هودا او نصارٰى
بلکه ملة د دوى د اعتراض
جواب دے ۱۲
وقالوا کونوا د هغوى د
اعتراض جواب دے ۱۲

قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصّٰى بِهَآ إِبْرٰهٖمُ بَنِيهِ

اوئے وئيل چه تابع شوے يم ربِ د ټولو مخلوقاتو ته او وصيت وکړو په دې سره ابراهيم ځامنو خپلو ته

وَيَعْقُوبُ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ

او يعقوب هم اے ځامنو زما بيشکه الله تعالى غوره کړے دے تاسو لره دين نو مه مرئ بالکل

إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ

مګر مسلمانان ۔ آيا وئ تاسو موجود کله چه نزدے شو يعقوب ته

الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ

مرګ ۔ کله چه وئيل ځامنو خپلو ته چه څه شی به عبادت کوئ تاسو روستو زما ۔ دوى وئيل چه بندګى

إِلٰهَكَ وَإِلٰهَ اٰبَآئِكَ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ إِلٰهًا

به کوو د الٰه ستا او د الٰه د پلرونو ستا د ابراهيم او د اسمٰعيل او د اسحاق د الٰه

وَاحِدًا ۚ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا

يو ۔ او مونږ د هغه تابعدار يو ۔ دا يو جماعت وو چه تير شو دے د دغه لره هغه دى

كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

چه کسب کړے ئے او تاسو لره هغه دى چه تاسو کړى دى ۔ او تپوس به او نه شى ستاسو د هغه کار چه دوى کول

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرٰهٖمَ

او وائى دوى چه شئ يهود يا نصارا الله به بيا مومئ ۔ او وايه بلکه مونږ دين د ابراهيم د چه

حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا

پاک وو ۔ او نه وو د مشرکانو نه ۔ او وايئ چه ايمان راوړے دے مونږ په الله تعالى او په هغه

أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنْزِلَ إِلٰىٓ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ

چه نازل شوے دے مونږ ته او په هغه چه نازل شوے دے ابراهيم ته او اسمٰعيل او اسحاق او يعقوب ته

وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن

رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوا ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا

هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

صِبْغَةَ اللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ۝

قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَ

لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ۝ أَمْ تَقُولُونَ

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ

كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ ۗ قُلْ أَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۗ وَمَنْ

أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِندَهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

له ۱۷ میاشتې ۲ له خو کوم طرف ته چه حکم کوي نو هغه حق دی ۳ له چه هغه یکښې نه وي ۴ له کذلک

عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ

د هغو څه چه کوئ تاسو - دا یو جماعت وه چه تیر شوی دی دوی لره هغه دی چه دوی کړي دي

وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

او تاسو لره هغه دی چه تاسو کړي دي - او نه به تاسو تپوس کیږئ د کارونو د دوی نه

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي

اوس به اووايي بې وقوفه د خلقو نه چه څه واپس کړل دوی د خپلې قبلې نه کومه چه

كَانُوا عَلَيْهَا ۚ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ

وو دوی پرې ووايه چه خاص الله تعالى لره دی مشرق او مغرب - سموي چا لره چه خوښه شي

إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا

په لاره برابره - او همدغسې مو کړي تاسو جماعت بهتر چه شئ تاسو

شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا

حق خودونکي خلقو ته او شي رسول صلی الله علیه وسلم پر تاسو حق خودونکی - او نه وه

جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ

مقرر کړې مونږ هغه قبله کومه چه ته پرې وې مگر چه ظاهر کړو هغه چه تابعداري کوي د رسول

مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى

د هغو نه چه واپس کیږي په پوندو خپلو باندې - او یقیناً وه دا گرانه مگر په هغو چا

الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ

چه هدایت کړی دی ورته الله تعالی - او نه دی الله چه برباد کړي ایمان ستاسو - یقیناً الله پاک

بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ ۖ

په خلقو مهربان او رحم والا دی - یقیناً ما لیدلی بار بار اړول د مخ ستا آسمان ته -

د پاره قربیان د کمال د علم
شه وو دا لا اول بیت المقدس ته اول یا د
بیت المقدس نه وو یا وره بیت المقدس ته
ته هغه خلق پس سا چه تاسو بیت المقدس ته مونځ کړي وه هغه برباد نه وے نو د ایمان نه مراد صلوٰة وے یا ایمانت په بیت المقدس باندے د قبلے
که په تکلیف سره مخ اوچت آسمان ته نبی کریم صلی الله علیه وسلم کتلے خوښ وه چه واپس شي بیت الله شریف ته نو چه د یهود و د غلا نو خلاف نے معلوم کړو نو بے کاره شو چه بیت المقدس په خپله وی د دعوت د پاره نو باری تعالی فرمائی چه په بیت الله به ته خوښ شے دا قبله ویز مفید د دعوت توحید ته چه عام خلق په بیت الله شریف باندے خوښ دی اکثر یهود خلاف دی نو د کم دعوت د تحویل قبلے غلو علتونه دی دا اول علت دے
الا لنعلم دویم علت دے وان الذین ثالث دے
له مشکوٰة مقام ۱

فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۪ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ

نو وا پس به کړو تا خامخا قبلې ته چه ته به پرې خوښ شې - نو وا ړوه مخ خپل په طرف د مسجد حرام -

وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

او کوم ځای کښې چه یئ تاسو نو واړوئ مخونه خپل په طرف د هغه ، او یقیناً هغه خلق چه ورکړی شوی

الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٤﴾

شوی دی کتاب پوهیږی چه دا حکم حق دی [illegible] او نه دی الله بې خبره د هغه نه چه کوی یې

وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَا

او که راوړې ته اهل کتابو ته هر قسم دلیل نه منی قبله ستا - او نه ئې

اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَئِنِ

ته منونکې د قبلې د دوی او نه دی ځینې د دوی منونکی د قبلې د ځینو - او که ته

اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ

او منې خواهشونه د دوی پس د هغې نه چه راغلې تاته علم، یقیناً ته به په هغه وخت د

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٥﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ

بې انصافو نه یې ، چا ته چه ورکړی دے کتاب پیژنی دغه کتاب لکه چه پیژنی

اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤٦﴾

ځامن خپل - او یقیناً یوه ډله د دوی نه پټوی دا حق او دوی پوهیږی -

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ

دا حق د رب ستا نه دے نو مه کیږه د شک کوونکو نه ، او د هر چا د پاره یو طرف دے

هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ

دے مخ اړوونکې د هغه طرف ته نو مخکښې شئ نیکو ته - چرته چه یئ تاسو نو راوبه ولی تاسو لره خدائے پاک

ل یهود مخ کوی سا ترې د بیت المقدس ته او نصارا مخ کوی مشرق ته ١٢ ١٢ ١٢
ل٢ دے تحویل لره څکه چه بحث د تحویل دے اګر چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم د معرفت خبره یکښې هم جوړیږی ١٢ ١٢ ١٢ ١٢
ل٣ او چونکه بیت الله شریف د یهو د خلاف دے نو لهذا باره د تحویل د قبلې د باری تعالی پیشګوئی ١٢
ل٤ د هر قوم قبله یو طرف ته دے نو د قبلې د تحویل مسئله پرې دی د خدا ئے پاک حکم منلو ته تیار شئ ١٢ ١٢ ١٢

جَمِيعًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ

قول - يقيناً الله پاک په هر شي باندې قادر دې - او د کوم ځايه نه چه او وځې ته نو

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۗ

مخ دا پو وه په طرف د جمات د عزت - او يقيناً دا کار حق دې د رب ستا نه -

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ

او نه دې الله پاک بې خبره د هغې نه چه کوئ تاسو - او د کوم طرف نه چه او وځې ته نو وا ړه وه

وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ

مخ خپل په طرف د جمات د عزت - او کوم ځاي کښې چه يئ تاسو نو ا ړوئ مخونه خپل

شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ

په طرف د هغې - چه نه شي خلقو لره په تاسو باندې دليل مگر کوم چه ظالمان دي د دوی نه

فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

نو مه ويريږئ د دوی نه او ويريږئ زما نه او د دې د پاره چه پوره کړم نعمت خپل په تاسو او چه تاسو لار بيا مومئ

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ

لکه چه مونږ ليږلې دې په تاسو کښې رسول ستاسو نه چه لولي تاسو ته آيتونه زمونږ او پاکوي تاسو

وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

او ښائي تاسو ته کتاب او هوښيارې او ښائي تاسو ته هغه چه تاسو ته معلوم نه وه -

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

نو ياد کړئ ما زه به ياد کړم تاسو او احسان او منئ زما او بې قدري مه کوئ زما - اې مؤمنانو !

آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

امداد حاصل کړئ په صبر سره او په مانځه سره يقيناً خدائے پاک سره د صابرانو دې -

له شکه چه په څلورو کتابونو کښې ليک وو چه نبي عليه السلام آخري قبله به بيت الله وي
نو مگر ظالمان يهود به وائي چه سره د حقيقت د قبلې زمونږ نه واپس شو ځنا او ظالمان مشرکان به وائي چه ليرليرو به موږ شو
په دې رار روان د ئ ۱۲
سه باري تعالی فرمائي چه بنده ما په زړه ياد وي نو زه ئې به زړه کښې ياد وم او که وې ما په گڼره کښې ياد وي نو زه
به وې په ډلے کښې ياد کړم چه د
دې گڼرے نه به بهتر وي او که ما ته په قدم راځي
نو زه ور ته په منډه ځم او که وې ما ته منډه وهي نو زه ورلره
غاړه په غاړه ورځم ۱۲
لِئَلَّا يَكُونَ را به وې
سه چه دا ئے اهل قبله او اهل جهنم وو کې دي ۱۲

... وائی وازمونږ کړ او راکړ ته ئې هر څه او ونیوی
ـه یعنی په قسم ژوندون چه تاسو پرې نه پوهیږئ ... ژوند او د کفار و برزخی ژوند ... د شهداء د نورو ... تعلیم ... ژوند ډیر معلومولے شو برزخی ژوند د شهداء د نورو نه

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ

او مه وایئ هغو ته چه مړه کړے شو په لاره د خدائے پاک کښے مړه دی - بلکه ژوندی دی

وَلَٰكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ۝ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ

لیکن تاسو پرې نه پوهیږئ - او امتحان به کوو ستاسو په لږ ویرے

وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَ

او لوږے او په کمی د مالونو او د ځانونو (نفسونو) او د میوو سره

بَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا

او مبارکی ورکړه صابرانو ته - هغه کسان چه کله اورسی دوی ته تکلیف وائی دوی چه یقیناً مونږ

لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۝ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ

د الله تعالیٰ یو او یقیناً مونږ هغه ته واپس کیدونکی یو - خاص په دوی باندے مهربانی دی د رب د دوی

وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ۝ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ

او رحمت دے او دوی په برابره لاره باندے دی - یقیناً صفا او مروه

مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ

د نښو د دین د الله تعالیٰ نه دی - نو چا چه حج کاوه د بیت الله یا ئے عمره کوله نو گناه نشته په

عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ

ده باندے چه طواف کوی په دواړو کښے - او چا چه په خوشحالی سره اوکړه نیکی، نو یقیناً الله تعالیٰ

شَاكِرٌ عَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ

قدردان او پوهه دے - یقیناً هغه خلق چه پټوی هغه شے چه رالیږلے دے مونږ صاف دلائل دی

وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۙ أُولَٰئِكَ

او هدایت دے پس د هغه نه چه صاف ئې بیان کړے دے خلقو ته په کتاب کښے، په دوی باندے

عـه د شهداء او په حق کښے قرآنی عقیده دا ده چه مقتول دی او مړه نه دی او ژوندی دی او د هغو ژوندون نه شو معلومولے په حواسو سره ځکه چه په شانے دے د ژوند د دنیا نه یعنی برزخی ژوند دے

عـه د مصیبت په وخت کښے او وائی چه انا لله و انا الیه راجعون اللهم اجرنی فی مصیبتی واخلف لی خیرا منها: نو باری تعالیٰ ورله غوره عوض ورکوی - دا دعا وئیلو په لوئے مصیبت پورے خاص نه ده بلکه په هر کار کښے دا دعا او وئیله په وخت د وفات د ابو سلمه کښے نو په عوض کښے ورته نبی کریم صلی الله علیه وسلم ملاؤ شو -

عـه د صحابه په زمانه کښے په صفا او مروه باندے بتان وو نو په اسلام کښے اصحابو دا سعی گناه گڼله نو باری تعالیٰ فرمائی چه صفا او مروه خو د دین نښے دی بتان خو د مشرکانو قصور وو

إِنَّ الصَّفَا: د شبهې اعتراض جواب ورکړے شو

إِنَّ الَّذِينَ: دا زور نه دوه

يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ۙ إِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَأَصْلَحُوْا

لعنت وائی خدای پاک او لعنت په وائی لعنت ویونکی۔ مګر هغه خلق چه توبه او باسی او نیکی او کړی

وَبَيَّنُوْا فَأُولٰٓئِكَ أَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝ إِنَّ

او بیان او کړی او دویته معافی کوم زه۔ او زه زړه زړه بخلاکید ونکی مهربان یم۔ یقیناً

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ

کوم خلق چه کافر شو یدی او مړه شو او دوی کافر وو نو په دوی باندی لعنت د خدائے پاک

وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِيْنَ ۙ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ

او ملائکو او خلقو ټولو دے۔ همیشه به وی په هغه کښے۔ آسان به نشی

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝ وَإِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

دویته عذاب او نه به دوی ته صبر او کړے شی۔ او الله ستاسو الله یو دے

لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ۝ إِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

نیشته معبود سوا د هغه نه بے حده مهربان رحم کونکے دے۔ یقیناً په پیدا کولو د آسمانونو او د زمکے کښے

وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِيْ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ

او په تللو او راتللو د شپے او د ورځے کښے او په جهاز هغه کښے چه ورځی په دریاب کښے

بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ

هغه شے چه نفع ورکوی خلقو ته او په هغه کښے چه وروی الله پاک د آسمان نه باران

فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ

نو تازه کوی په هغه سره زمکه پس د مړ کیدو نه او خور وی په هغے کښے هر قسم ژوندی سر

وَتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ

او په الوزولو د بادونو کښے او وریځه کښے چه زور لاندے ده په مینځ د آسمان او د زمکے کښے

له ناسخ په نزد د خدای پاک هغه دعوه په مصر کا نو لعنت وائی ۔
له الله ستاسو دے او یو دے او چا دے ځکه نه حواله کړی شی او په هغه مهربانه دے او رحم کونکے دے خو په دے آیت کښه بشارت دی د ځکه دا تعبیر حدیث شریف کښے اسم اعظم ویلے دے خو کها څه مقصد وی څرګند دے د آیت او وائی بیا دے د خدائے تعالیٰ نه څرګند مقصد او غواړی ۔
الا الذین، دا بشارت دے او ان الذین کفروا، دا د عذاب د آخرت بیان دے ۔
عه والٰهکم الٰه، دا د توحید اعاده ده د پاره د نفی د شرک فعلی چه د غیر الله د وجود نه څه منع مراد ځی او د هغه د پاره تذکره کوی ۔ عه ان فی، دا دریم دلیل عقلی دے د پاره د توحید ۔
عه د رسالت په بحث کښے توحید مدار شو ځکه چه مقصود د رسالت نه بیان د توحید دے ۔

دوی په تحريات غير الله و الی وا حلال وي

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ

د دليلونه دي د هغه قوم دپاره چه عقل والا دي - او ځينې د خلقو نه هغه دي چه جوړوي سوا د

اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ۭ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا

خدای پاک نه مقابل (د خدای) مينه کوي د هغوی سره لکه مينه د الله سره - او کوم خلق چه مومنان دي زيات دی مينه

لِّلّٰهِ ۭ وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ

د خدای سره. او ارمان که معلومه کړي دا ظالمانو کله چه اووينې عذاب ويني چه طاقت هم الله پاک

لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ۝ اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِيْنَ

لره دی ټول - او يقيناً خدای پاک سخت عذاب والا دے - کله چه بيزار شي هغه خلق چه

اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ

تابعداري ئې کړې شوې وه د هغوی چه تابعدار دي - او اووينې عذاب او ختم شي د دوی

الْاَسْبَابُ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ

اسباب - او اوائي به وائي هغه خلق چه تابعداري کړې وه که موږ له وي واپسي دنيا ته نو بيزار شو به د

مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ۭ كَذٰلِكَ يُرِيْهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ

دوی نه لکه چه بيزار شول دوی زموږ نه - دغسې به ورښائي دوی ته خدای پاک اعمال د دوی ارمانونه

عَلَيْهِمْ ۭ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنَ النَّارِ ۝ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا

په دوی - او نه به وي دوی وتونکي د اور نه - اے خلقو! خورئ

مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۡ ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۭ

د هغو نه چه په زمکه کښې دي حلال مزيدار - او مه ځئ په قدمونو د شيطان.

اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْۗءِ وَالْفَحْشَاۗءِ وَ

يقيناً دے ستاسو دپاره دښمن ښکاره دے - يقيناً حکم کوي تاسو ته د بد کار او د بے حيا کار او

ا د خدای پاک سره محبت په طوره حاجت روائي والے محبت د غير الله سره شرک دے نه نفس محبت - ۲ يعني دنيوي سخت سخت عذابونه د قحط او زلزلے او د مرضونو وغيره او بيا هم د خدای تعالیٰ قدرت نه معلوموي يعني کړي پل شرک معبود وبه خو داعذابونه بے دلم کړي وے خو معبود صرف او صرف الله تعالیٰ دے او هغه قادر او توانا او عليم او حکيم دے - ۳ يعني د ګناه نه پوهيږي مه حرامولئ د شي حلالول يا حرامول دا کار د الله تعالیٰ نه پل څوک نيشته (رفائده) هر طيب حلال دے لکه غنم او حلال به وي او طيب به نه وي لکه پردۍ غوا چه حلاله کړي - ۴ يعني د چا حقونه مه ضائع کوئ لکه د خدای حق دے د نفس حق دے د عيال حق دے د ماشومانو حق دے نو د حقدار حق ادا کړئ البته ډېر خواهشات په غولول خو بچا هغه وه دا د کاملينو کار دے -

د بين الناس وا البيرو دے - واذ تبرء الذين يعني دا وخت د ياد و قابل دے -

أَن تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا

چه او وايئ تاسو په الله باندې هغه څيز چه تاسو پرې نه پوهيږئ. او کله چه ورته ووئيلے شي چه متابعت وکړئ

مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۗ أَوَلَوْ

د هغه کتاب چه رالېږلے دے خدائے پاک نو وائي دوي بلکه متابعت کوو مونږ د هغه څه چه موندلي دي مونږ پرې پلار نيکه

كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ

خپل - آيا تابعداري کوي (د هغوي) که څه هم چه پلار او نيکه د دوي نه پوهيدل په هيڅ څيز او نه ورته لار ښودلے شوې وه -

كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ

او مثال د هغو چه کافران دي د هغه شپون دے چه آواز کوي هغه څه ته چه نه اوري مګر بلنه او آواز -

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا

کاڼه دي ګونګي دي ړانده دي نو دوي نه پوهيږي - اے مؤمنانو! خورئ

مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

د پاکو رزقونو نه چه مونږ درکړي دي تاسو ته او شکر اداکوئ د الله پاک که چيرې تاسو خاص هغه لره بندګي کوئ

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ

يقيناً حرام کړے دے الله پاک تاسو مردار او وينه بهيدونکے او غوښه د خنزير او هغه چه ياد شي

بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ

په هغې نوم د غير الله - پس هغه څوک چه مجبور شي نه وي نافرمان او نه زياتي کونکے پس نشته ګناه په هغه:

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ

يقيناً الله بخښونکے مهربان دے - يقيناً هغه خلق چه پټوي هغه څه چه رالېږلي دي خدائے پاک د

الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي

کتاب نه او اخلي په هغه قيمت لږ دوي نه ډکوي ګيډې

لے د تقليد منع معلوم شه چه د پلار او نيکه غير محض حرکتونه چه وي او تقليد ممنوع هغه دے چه د حقه په مقابله کښې وي او د هغه عالم او مجتهد وي لکه امام ابوحنيفه يا نور مجتهدين حق - ۱۲
لے چه په کوم څيز شرعي نه وي او د شرعي يو اختياري ده چه په نوم د خدائے سره حلال شي يعني مرغۍ ذبح وي حيوان غوښه شي سره د بسم الله نه او بله د چه غير اختياري ده چه په بسم الله سره ذبح وي حيوان وينه او بهولے شي په تيره شي سره چه د سرې غوټک او ...
... ۱۲
لے چه د وخت نه ... نه خوري ۱۲ ...

بُطُوْنِهِمْ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ

خیټې خپلې مګر د اور نه او خبرې به ونه کړي له دوی سره الله په ورځ د قیامت او پاک به نه کړي دوی

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى

او دوی لره عذاب دردناک دے. دا هغه خلق دي چه اخستے ئے دے غلطي په بدل د سمه لارې کښې

وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ

او عذاب په بدل د بخښنې - نو څومره عجیبه صابران دي په اور - دا ځکه چه را لیږلے دے

اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ

الله پاک کتاب د حق د پاره - او یقیناً هغه خلق چه اختلاف کوي په کتاب کښې

لَفِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ۝ لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ

شامل دي په ضد لوئي کښې دے (د حق نه) نه دے نیکي چه اړوئ مخونه خپل طرف د

الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

مشرق ته او مغرب ته او لیکن نیکي د هغه چا ده چه ایمان راوړي په خدائے او په ورځ

الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ

د قیامت او په ملائکو او په کتاب او په نبیانو او ورکوي مال په محبت کښې

ذَوِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ

خپلوانو ته او یتیمانو ته او غریبانو ته او مسافر ته او غوښتونکو ته او

وَفِي الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ

خلاصون او په آزادولو کښې د غلامانو او کوي قائمه لمونځ او ورکوي زکوٰة او پوره کوي لوظ خپل

اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِيْنَ فِي الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ۭ

کله چه لوظ وکړي او صبر کوونکي په سختۍ کښې (د مال) او په تکلیف کښې (د بدن) او په وخت د جنګ کښې

ع ٥

له او دوی پکښې اشتراک کوي ۱۲ ۲ه یعنی د طرف د مشرق او مغرب نه دے د کمال اتباع د حق په کار کښې دے -
لَيْسَ الْبِرَّ اعاده د بحث تحویل قبله ۱۲
۳ه په محبت د خدائے پاک کښې یا سره د محبت د مال نه ۱۲
۴ه: چه سوال کوي په حق سره یعني کوم چا ته د پاره یا کتان کړي او چه سخت مجبوره وي ۱۲
وَاٰتَى الزَّكٰوةَ او ورکوي په رضا د خدائے پاک ۱۲

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

دوی رښتونی دی - او دوی صرف دوی پرهیزګاران دی - اے مؤمنانو

آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى ۖ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ

لازم دے په تاسو قصاص (۱) په مړو کښے - آزاد په بدله د آزاد او غلام

بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ

په بدله د غلام او ښځه په بدله د ښځے - نو چا ته چه معافه اوکړے شوه د ورور د هغه نه څه

فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ

نو دے پسے تګ دے په ښه طریقه او ادا کول دی ده ته په ښیګڼه سره - دا آسانی ده

مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ

د رب ستاسو د او مهربانی ده - پس چا چه زیاتے اوکړو پس له دے نه نو هغه له عذاب دے

أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ

سخت - او ستاسو د پاره په قصاص کښے ژوند دے (اوګټے) اے عاقلانو امید دے چه تاسو

تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ

په ځان وساتئ - لازم شوے دے په تاسو کله چه حاضر شی یو تاسو ته مرګ که پریږدی وی

خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا

مال وصیت کول د مور او پلار د پاره او خپلوانو د پاره په ښه طریقه سره - لازم دے دا

عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ

په پرهیزګارانو - پس چا چه بدل کړو دا پس له دے چه هغه واوریدو نو یقیناً ګناه په هغه

عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾ فَمَنْ خَافَ

چا ده چه بدلوی ئے - یقیناً الله پاک آوریدونکے پوهه دے - پس هغه څوک چه ویریږی

مِنْ مُّوْصٍ جَنَفًا اَوْ اِثْمًا فَاَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ

د وصیت کوونکی نه د ظلم یا د گناه ، نو صلح وکړه او کړه په مینځ د دوی کښې نو گناه نشته په ده

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ

یقیناً الله بخونکی مهربانه دے . اے مؤمنانو لازم کړے شوے دے په تاسو

الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝

روژه لکه چه لازم وه په هغو خلقو چه مخکښې وو ستاسو نه امید دے چه تاسو به پرهیزگار شئ

اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ ۭ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ

ورځې دی شمېر . پس هغه څوک چه وی ستاسو نه مریض یا مسافر وی

فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ۭ وَعَلَى الَّذِيْنَ يُطِيْقُوْنَهٗ فِدْيَةٌ طَعَامُ

نو لازم په شمار د ورځو نورو (ورځو په روژه نیول) او په هغو خلقو چه روژه نیول شی په تکلیف سره نو په هغه

مِسْكِيْنٍ ۭ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ ۭ وَاَنْ تَصُوْمُوْا خَيْرٌ

بدله ده د خوراک یو فقیر هغه څوک چه په خوشحالۍ سره نیکی اوکړی نو هغه د ده د پاره او روژه نیول غوره

لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ فِيْهِ

دی تاسو لره که تاسو پوهیږئ . میاشت د رمضان چه په کښې را نازل شوے

الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ

قرآن ښوونه ده خلقو لره او صاف دلائل د لارې ښوونې او فرق کوونکی د حق او د باطل ، نو څوک

شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۭ وَمَنْ كَانَ مَرِيْضًا اَوْ عَلٰى

چه حاضر شو ستاسو نه دې میاشتې ته نو روژه دې کړی . او هغه څوک چه وی مریض یا په

سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ۭ يُرِيْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيْدُ

سفر وی نو لازم دے په ده شمار د ورځو نورو . اراده کوی الله په تاسو آسانتیا او اراده نه کوی

له یعنی خطا او گناه کوی یا قصداً کوی ۱۲ . سله اگر چه د خو تغییر د وصیت او کړی خو د باری تعالی د پاره ئے اوکړی ۔ سله دا دریم حکم د امور د استقامیه ذو شروعے د تهذیب الاخلاق . یعنی په روژه سره به ستاسو اخلاق ښه شی دویم جهاد کښې به د امیر اطاعت ښه کولے شئ ۱۲ . سله تشبیه په نفس وجوب کښې ده نو آیت منسوخ نه شو . سله یعنی په تمام کمال کښې یوه میاشت روژه گران نه ده ۱۲ . سله په بدل د روژې کښې ۱۲ . سله دا روژه عظمت د قرآن دے . سله د ﴿يُطِيْقُوْنَهٗ﴾ نه معلومیږی : بیان د تخفیف علٰی ﴿اَيَّامًا﴾ ، ﴿فَمَنْ كَانَ﴾ وعلٰی ﴿سَفَرٍ﴾ .

بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ

په تاسو سختي . او چه پوره کړئ شمار او لوئي بيان کړئ د الله پاک په هغه طريقه چه ښودلې ده

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّيْ فَاِنِّيْ قَرِيْبٌ

تاسو او اميد دے چه شکر اوکړئ . او کله چه سوال اوکړي ستا نه بندګان زما په حق کښې نو زه ډير نزدے يم

اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لِيْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِيْ

قبلوم دعا د دعا کوونکي کله چه سوال اوکړي ما نه پس حکم زما دې منى او يقين دې کوي په ما

لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۝ اُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى

اميد دے چه دوي به برابر شي . حلال دے تاسو له په شپه د روژے کښې يو ځائ کيدل ورزانو

نِسَآئِكُمْ ۭ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۭ عَلِمَ اللّٰهُ

ستاسو سره . دوي جامه ستاسو ده او تاسو جامه د دوي يئ . معلومه ده خدائ پاک ته

اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

چه تاسو زيانے کاوه د ځان خپل سره پس معاف ئے کړئ تاسو او ښخنه ئے اوکړه تاسو ته

فَالْئٰنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ۠ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا

پس اوس يو ځائ کيږئ د دوي سره او طلب کړئ هغه چه ليکلي دي الله پاک تاسو له او خورئ او څښئ

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ

ترو هغه پورے چه ښکاره شي تاسو ته مزے سپين د مزي تور نه

الْفَجْرِ ۠ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ وَاَنْتُمْ

صباوت . بيا پوره کړئ روژه تر شپه پورے . او مه يو ځائ کيږئ د دوي سره او چه تاسو

عٰكِفُوْنَ ۙ فِي الْمَسٰجِدِ ۭ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ۭ كَذٰلِكَ

اعتکاف کوونکي يئ په جماتونو کښې . دا پولے د خدائ پاک دي پس مه نزدے کيږئ دې ته . دغسې

ے لو ډيا قول په چه
هغه طريقه وي چه ده
طريقه د شريعت وي
په دے کښې د ثواب نشته
بلکه او شو بدعت هم
وائے کاروي چه په کښې
خلق ثواب ګنړي او
نقل ئے د شارع نه نه
وي ۔
۳ے په روژه کښې سره
سره خدائ پاک ته
قريب کيږي او په دے
ايت کښې هم د قرب
اعلان دے نو دا جمله
معترضه ده ۔
۴ے يعنې چه په سوال
کښې شرک او نه کړي
باري تعالى فرمائي زه
غني يم د شرک نه نو چه
شرک اوکړو نو زه هغه
قول پريږدم هغه ته ۔
۵ے مشکښه په د روژے
په شپه کښې جماع د ښځے
سره منع وه ۔
۶ے چه څه دعيا عفت
خپل ۔
۷ے يعنې تر صباختو
پورے خوړل نه په
صباختو کښې نو اعتبار
صباختو لره دے نه
آذان لره ۔

تعلق کې اتفاق راشي نو جهاد د په ... نوستاسو په ... خورلی نو يعنې د بل چا مال مه خوری نو ... امور انتظاميه ... دی حکم ...

يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ۝ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ

بيانوي الله پاک آيتونه خپل خلقو ته اميد دی چې دوی بچ شي - او مه خورئ مالونه د يو بل

بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ

په مينځ خپل کښې په باطله سره او مه وړکوئ دا مالونه حاکمانو ته چې او خورئ څه ناڅه مالونو د

اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ

خلقو نه په ناحقه سره او تاسو په حقيقت پوهيږئ (پوهه يئ) سوال کوي ستا نه د مياشتو

قُلْ هِيَ مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۭ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا

او وايه چې دا وختونه دی خلقو لره او د حج د پاره - او نه ده نيکي چې تاسو راشئ

الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا الْبُيُوْتَ

کورونو ته د شا اړخ نه ليکن نيکي د هغه چا ده چې پرهيزګاري د خدای کوي - او راشئ کورونو ته

مِنْ اَبْوَابِهَا ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ

د دروازو نه - او ويريږئ د خدای نه پاک اميد دی چې تاسو به کامياب شئ - او جنګ کوئ په لاره د

اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

د خدای کښې د هغو سره چې جنګ کوي ستاسو سره او زياتی مه کوئ - يقيناً الله تعالیٰ نه خوښوي

الْمُعْتَدِيْنَ ۝ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ وَاَخْرِجُوْهُمْ

ظالمان - او وژنئ دوی کوم ځای چې موندئ دوی او او باسئ دوی

مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ

د هغه ځای نه چې دوی ويستلي تاسو - او شرک او فساد زيات دی د قتل نه - او مه وژنئ دوی

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ

په نزد د مسجد حرام تر دې چې وژني تاسو لره په هغه کښې - نو که وژني تاسو

اسے ... خلقو ... حکم ... کوي ... ۱۲ سوال کوي په ... کله ... اوچت ... د ... کيږي نو خدای تعالیٰ جواب ورکړو چې ... په دا ... وختونه دی يعنې ... ډير مناسب ... نه ... سبب - يا سوال کوي ... په ... ډير ... شي ... نيسو ... ضرورت ... دپاره ... په تاسو ... مياشت لازمه ده ۱۲

۲ يعنې ستاسو ... سوال په ځای ... دے ... تاسو ... رسم غلط ... چه ... په اول ... اچولو ... الله ... کور ته ... ته ۱۲

۳ د امور انتظاميه ... روستو اعلان د جهاد ... شو چه مقصود د اعلاء د کلمة الله وي ۱۲

۴ يعنې ... او ... په اکان ... او ... جنګ نه کوي ... وژنئ ۱۲

۵ څنګه چه او باسی تاسو د اول علت ... د پاره د قتل ... دوي ۱۲

۶ ... او دويم علت ... د قتل ... پاره ۱۲

ؔ یعنی غلبه د کفارو ختم شی او دوی څوک نه شی کافر کولے او جوړ د کفارو نه دوی په د عربو نه غو حکومت او قانون د کفارو په دنیا کښې نه وی ۱۲

فَاقْتُلُوهُمْ ۗ كَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿۱۹۱﴾ فَإِنِ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ

نو وژنئ دوی لره ، دغسې بدله د کافرانو ده - نو که دوی منع شول ، نو یقیناً الله تعالیٰ

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿۱۹۲﴾ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ

بخښونکے مهربان دے - او وژنئ دوی ترڅو چې ختم شی فساد او شی

الدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنِ انتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿۱۹۳﴾

دین صرف د الله تعالیٰ - نو که دوی منع شول نو زیاتے کول نشته مګر په ظالمانو باندې

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ

میاشت د عزت په بدله د میاشتې د عزت کښې ده او د عزتونو بدله برابر دی - نو که چا

اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ

زیاتے وکړو په تاسو نو زیاتے کوئ په هغه باندې په شان د هغې چې زیاتے کړے په تاسو باندې

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿۱۹۴﴾ وَأَنفِقُوا فِي

او ویرېږئ د الله تعالیٰ نه او پوهه شئ چې یقیناً الله تعالیٰ سره د ویرېدونکو دے - او خرچ کوئ په

سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوا ۛ

لاره د خدائ تعالیٰ کښې او مه غورځوئ ځانونه خپل هلاکت ته - او نیکی کوئ -

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۹۵﴾ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ

یقیناً الله تعالیٰ مینه کوی نیکانو سره - او پوره کړئ حج او عمره د الله تعالیٰ د پاره - نو که

أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ

بند شوئ تاسو نو لازم دی هغه څه چې آسان وی د قربانۍ نه - او مه خروئ سرونه خپل

حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِ

ترڅو چې اورسی قربانی ځائے خپل ته - پس هغه څوک چې وی ستاسو نه ناجوړه یا وی په ده

ؔ یعنی قانون به صرف د الله تعالیٰ وی حقه قانون قرآن دے په قبر کښې پوښتنه هم دا ده چې ما وئیلی یعنی تا د کوم قانون تابعداری کړې وه ؟ ۱۲

ؔ دا اخبار دے معنیٰ د انشاء ده ۱۲

ؔ د بدلې د زیاتی نه تعبیر شوے دے په زیاتی سره د مشاکلت والی ۱۲

ؔ د قرآن قانون دے چې کله احکام ذکر کړی نو روستو ترې نه تقوی ذکر کوی چې خلق په احکامو عمل اوکړی ۱۲

ؔ دا باعث دے په تقوی باندې ۱۲

ؔ دا معیت په اعتبار د عون سره دے نه زمانی او نه مکانی ځکه چې الله تعالیٰ نه زمانی دے او نه مکانی دے ۱۲

ؔ د جهاد د مسئلې نه روستو مسئله د انفاق ده ځکه چې په جهاد کښې مال ته ضرورت دے ۱۲

ؔ د انفاق اول ذکر د اتمّوا ... امر مصلحه دے ۱۲

ؔ چه حرم دے ۱۲

...او کول د حج تمتع دے او قران ... يعني حج او عمره دواړه په يو سفر کښې او کول ... ١٣ يعني حج او عمره ...
له د صحه روژے په پسه کښې ... په يو سفر کښې او چه سفر جدا جدا ... احرام سره وا په او کول په يو سفر کښې
په حج او عمره په يو احرام سره او کول. تمتع چه په جدا جدا احرام سره او کړی.

أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ

تکليف د سر ورته نو پس بدله دې ورکړي د روژو (درے ورځے) او يا خيرات دے او يا قرباني دے۔

فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى ٱلْحَجِّ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ

پس کله چه تاسو په امن شوئ نو چا چه فائده واخسته په عمرے سره تر حج پورے پس لازم دی په هغه چه

مِنَ ٱلْهَدْيِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَ

اسانه وي قرباني نه۔ پس هغه چا چه نه مونده قرباني نو درے روژے دی په حج کښے او

سَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُن

او ووه کله چه واپس شوئ تاسو۔ دا لس دی کامل۔ دا حکم د هغه چا دپاره دے چه نه وي

أَهْلُهُۥ حَاضِرِى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ

اهل د هغه حاضر مسجد حرام ته۔ او ويريږئ د خدائے پاک نه او پوهه شئ چه يقيناً الله

شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾ ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ

پاک سخت عذاب ورکونکے دے۔ د حج مياشتے معلومے دی او چا چه لازم په ځان کړو په دوی کښے

ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟

حج نو فحش خبره دې نه کوي او نه دې ګناه کوي او نه دے جګړه کوي په حج کښے۔ او هغه چه کوئ تاسو

مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَ

د نيکئ نه نو عالم دے په هغے الله تعالیٰ۔ او توښه واخلئ نو يقيناً غوره توښه ځان ساتل دي او ويريږئ

ٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا۟

او ويريږئ زما نه اے عاقلانو۔ نيشته په تاسو ګناه چه تلاش کړئ

فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ

مال د رب خپل نه۔ پس هر کله چه واپس شوئ تاسو عرفات نه نو ياد کړئ الله پاک

له د صحه روژے په پسه کښې
په حج او عمره په يو احرام
وي بيا حج افراد دے
٣ او وه اته نهمه
(ذي الحجه) د ميلے روژه د
حاجي دپاره بهتر نه ده ځکه
چه ما کښے فرق راځي البته
قران والا يا تمتع والا سره
په ضرورۍ روژه کوي
چه هديه نه وي
٤ يعني ايام تشريق ختم شي
يعني درے اول او اووه
روستو به دواړه شي
٥ يعني حج او عمره کول
په يو سفر کښے دا رخصت
د آفاقي د پاره ده ځکه
چه هغه ته تکليف وي
او چه آفاقي نه وي بلکه په
ميقات کښے دننه وي
نو هغه به تمتع او قران
نه شي کولے بلکه افراد به
کوي
٦ يعني تجارت کول وا
د ... ډير
سوال ... نو تجارت
په ... نو خدائے
تعالیٰ فرمائي چه تجارت کښې
ګناه نيشته په دوران د
حج کښے
٧ په قرآن ... قانون ...
چه احکام ذکر کړي ...
د تقویٰ ذکر کوي
چه په احکامو کښے زياتې
او نه شي
٨ دا باعث دے په
تقویٰ باندے

ع ٩

[illegible]

عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۖ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ

[illegible]

قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ

[illegible]

وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ

[illegible]

مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ

[illegible]

النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ

[illegible]

خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي

[illegible]

الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا

[illegible]

كَسَبُوا ۚ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾ وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ ۚ

[illegible]

فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ

[illegible]

عَلَيْهِ ۙ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

[illegible]

[illegible]

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ

او ځینې د خلقو نه هغه دے چه خوښه در کوي تا لره خبره د ده په دنیوي کارونو کښې او شاهد کوي

اللّٰهَ عَلٰى مَا فِيْ قَلْبِهٖ ۙ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ۝ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى

الله لره په حقله د هغه چه په زړه د ده کښې دي او دے سخت جګړه ماړ دے - او کله چه بیرته واپس شي نو منډې وهي

فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۭ وَاللّٰهُ لَا

د مځکه کښې چه وران اوکړي په هغې کښې - او تباه کوي فصل او نسل - او خدائے پاک نه

يُحِبُّ الْفَسَادَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ

خوښوي وران لره - او کله چه ورته وویلے شي چه اوویریږه د الله نه. نو تیاروي هغه لره تکبر ګناه ته

فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۭ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ

نو بس ده ده لره جهنم او ناکاره ځائے دے - او ځینې د خلقو نه هغه دے چه خرڅوي خواهش

نَفْسَهُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ بِالْعِبَادِ ۝ يٰٓاَيُّهَا

د ځان خپل د پاره د طلب د رضا د خدائے تعالیٰ - او خدائے مهربان دے په بندګانو خپلو باندې - اے

الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ۠ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ

مؤمنانو! داخل شئ په اسلام کښې پوره - او مه ځئ په قدمو د

الشَّيْطٰنِ ۭ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا

شیطان - یقیناً دے تاسو لره دښمن ښکاره - نو که چرې اوښوئیدئ تاسو پس د هغې نه چه

جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ هَلْ يَنْظُرُوْنَ

راغلي دي تاسو ته دلیلونه نو پوهه شئ چه یقیناً الله زبردست او پوهه دے - صبر نه کوي دوي مګر

اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَ

چه راشي دوي ته عذاب د الله تعالیٰ په سوري د وریځو کښې او ملائکې او

له دا ناکاره حاجه دے یعنې منافق دے چه واقع بیا به فساد کار رشته اوچه بیرته واپس شي نو جوړه ناروا کوي ... بدلی په حاجیا خوښوي ...

ګ دا یعنې حاجي دے نو خلور قسمه حاجیان بیان شوا ولې صرف دنیا غواړي دے غلط دے دریم دواړه غواړي دا یعنې دے ورېم منافق دے لوټ د ښیګړي او کوي بیا ناروا کوي او خلورم ویرېږي دے حلقه مرضي رضا د پاک تعالیٰ دا غښته دے د خلور قسمو تعلیم په حاجیانو پورے لیږلي خو تر ځو دے حاجیان نو په سبب خلور قسمه په حاجیانو کښې چوړیږي او هم په خوږو منلي کښې ۱۲

ګ ځنې اصل کتاب په مسلمانان شو نو چه پخوا کښې په تعظیم دوره اوکړي چه موسیٰ په ذو تیغي هم تعظیم کوي او دا اوپیا نو بیښي اوخوښه په ده خو ره لو دا آیت په هغو دے نو په ده دے آیت کښې د بدعاتو زیله ختمه شو بدعت دے ته والي چه په سري په یو کار کښې ثواب او ګڼړي او شرعي دلیل ورسره نه وي بدعتي ځان ته نو دے دین جوړوي ۱۲

ګ تنګ: ترغیب دے جهاد ته ۱۲

یا ایها ۲: ۵ ۱۲

خدا اینگ واقعه ایهره دیا دے ۱۲ ګه ؛ دا سوري د لوی رحمت دے خو په دوي به د غضب شي ځکه چه د خدائے تعالیٰ نا فرمانی کوي نو د رحمت په حقله غضب شي ۱۲

قُضِيَ الْأَمْرُ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾ سَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ

او پوره به شي کار (د عذاب) او الله تعالی ته واپس کیږي ټول کارونه. پوښتنه وکړه (ای محمده) له بني اسرائیلو نه

كَمْ آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ

چه څومره ورکړي مو دوی ته ښکاره نښې ... او څوک چه بدل کړي نعمت د الله تعالی پس د

مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا

چه راغلی دی ده ته نو یقیناً الله سخت عذاب والا دی. ښایسته کړی شوی ده کافرو ته

الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا ۘ وَالَّذِينَ اتَّقَوْا

د دنیا ژوند او ټوقې کوي په مؤمنانو پورې. او کوم خلق چه پرهیزګاران دي

فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

هغوی به پاس وي په دوی باندې د قیامت په ورځ، او الله رزق ورکوي هغه چا ته چه خوښه یې وي بې شماره.

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ

وو خلق یو جماعت (په ازل کښې یا د آدم په زمانه کښې) نو راولیږل الله تعالی نبیان زیری ورکوونکي

وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ

او ویره ورکوونکي او راولیږل ئې له دوی سره کتاب د حق والا چه حکم اوکړي په مینځ د

النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ

خلقو کښې په هغه خبرو کښې چه دوی پکښې اختلاف کړی ... او اختلاف نه و کړی په دې کښې مګر هغوی چه ورکړی شوی و دوی ته

مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى اللَّهُ

دا. پس د ... ضد په مینځ د دوی کښې. نو هدایت اوکړو الله تعالی

الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ ۗ وَاللَّهُ يَهْدِي

مؤمنانو ته هغه خبرې ته چه اختلاف کړی وو دوی پکښې ... د حق په حکم خپل سره. او الله تعالی هدایت کوي

څوک چې وغواړي خدای ته سمه لار ... ته ورسوي

مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٢١٣﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا

جنت ته او لا نه دي راغلي تاسو ته واقعات د هغو خلقو چې تیر شوي دي مخکې ستاسو نه رسیدلې ورته

الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ

سختي او مرضونه او ولړزولی شو تر دې چې اووې نبي علیه السلام او هغوی چې ایمان یې

الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

راوړی وو د هغه سره چې کله به وي امداد د خدای - خبردار یقیناً امداد د خدای نزدې دی - تپوس کوي تا نه

مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْــَٔلُوْنَكَ

چې څه خرچ کړو - او وایه هغه چې خرچ کوئ تاسو څه مال نو خرچ کوئ یې مور و پلار او

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ قُلْ مَاۤ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَ

په خپلوانو او یتیمانو او په غریبانو او په مسافرو باندې - او هغه چې کوئ تاسو

الْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا

څه نیکي نو یقیناً الله پاک پرې عالم دی - لازم دی په تاسو جنګ او هغه بد ښکاري

مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٢١٥﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ

تاسو ته او امید دی چې بد ګنړئ تاسو یو شی او هغه به ښه وي تاسو لره او امید دی چې مینه کوئ

لَّكُمْ ۚ وَعَسٰۤى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰۤى اَنْ تُحِبُّوْا

تاسو د یو شي سره او هغه به بد وي تاسو لره - او خدای پاک پوهیږي تاسو نه پوهیږئ - سوال کوي تا نه

شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢١٦﴾ يَسْــَٔلُوْنَكَ

د میاشتې د عزت د جنګ نه په هغې کښې - او وایه چې جنګ به په کښې لوی ګناه دی - او منع کول

عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ؕ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ؕ وَصَدٌّ

[illegible]

له یعنی خلق د دین نه واپس کول دي . لکه چه مسلمانان وکړل او جهاد ئې وکړو ، لکه چه دوی مرتد جوړه شوه
لکه په ژبه وي او که په لاسونو او که په مال وي او که په توره وي شوره مقصود د خدائ تعالی د دین
پورته کول وي ۱۲

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ

د لاره د خدائ تعالی نه او منکر کیدل د ده او منع کول د مسجد حرام نه او ویستل د اهل د ده

مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُوْنَ

د ده نه ډیر لوئ ګناه دي نزد د خدائ پاک او فساد (فتنه) ډیر لوئ دي د قتل نه ، او همیشه به

يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوْكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ۗ وَمَنْ

وژني دوي تاسو لره ترڅو چه واپس کړي تاسو د دین ستاسو که طاقت وي د دوي ، او هغه څوک

يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ

چه واپس شو ستاسو د دین خپل نه نو مړ شو او دے کافر وه نو برباد شوی اعمال

اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ

د دوي په دنیا کښې رضیت او په آخرت کښې (ثواب) او دوي د وزخیان دي ، دوي به

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۞ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا

په هغه کښې همیشه وي . یقیناً هغه خلق چه ایمان راوړے او هغه خلق چه کور کلي پریښودل او محنت ئې

فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

اوکړو په لاره د خدائ کښې دوي دے امید کوي د رحمت د خدائ پاک ، والله پاک بخونکے

رَّحِيْمٌ ۞ يَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۗ قُلْ فِيْهِمَآ اِثْمٌ كَبِيْرٌ

مهربانه دے - تپوس کوي ستا د شرابو او د جوارۍ - او وايه په دوي کښې ګناه دے لوئ دے

وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ۡ وَاِثْمُهُمَآ اَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْــَٔلُوْنَكَ

او نفع دي خلقو لره ، او ګناه ئې لوئ دے د نفع د دوي نه او تپوس کوي لتا نه

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ڛ قُلِ الْعَفْوَ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ

چه څه خیرات کړي دوي ، او وايه چه زائد خرچ نه - همغسې بیانوي الله پاک تاسو ته آیتونه

عه په انفاق سره انتظام برابریږي ۱۲

شل : د امورا انتظامیه وي په شرابو کښې نشے د وجه نه په هنګو نه نو نظام په خراب شي نو د کفارو سره په جنګ کښې اوشي او په جوارۍ کښې ډیر بل مال اخستلے کیږي په غوض نو د هغه د وجه نه به د مسلمانانو په درمیان کښې جګړې پیدا شي نو جهاد به څنګه اوشي نو ځکه بار د تعالی وړیالي چه څه لیږي نه ئې د نشه په شرابو کښې او د مال په جوارۍ کښې شیخ خوکن دے زیات دے نو پکار د ده چه مسلمانان ځے پریږدي چه د مسلمانانو به درمیان کښې انتظام پیدا شي نو دوي به جهاد اوکړي په لاره د خدائ تعالی کښې ۱۲

سه یعنی ځائے د خیرات هغه دے چه ستاسو د ضرور یاتو نه زائد وي نو چه زائد خرچ کول لازم دي نو بیا میراث ولے لازم دے ۱۲

سه د انفاق د و یم ذکر (۱) په شرابو او جوارۍ کښې نقصان زیات دے ۱۲ اِنَّ الَّذِیْنَ : دا زیرے دے ۱۲

لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ۙ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ

امید دے چه تاسو فکر وکړئ - په دنیا او په آخرت کښے - او تپوس کوی ستانه د

الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ ۚ

یتیمانو په حق کښے او وایه چه اصلاح د دوی د پاره غوره ده او که شریکیږئ دوی سره نو وروڼه ستاسو

وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ

دی - خدائے پاک پیژنی ورانی کوونکی او اصلاح کوونکی او که رضا وے د الله تعالیٰ نو په تکلیف کښے به ئے اچولی

إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ

تاسو یقیناً خدائے زبردست دے او حکمت والا دے - او نکاح مه کوئ د مشرکانو ښځو سره ترڅو چه ایمان را وړی

وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنْكِحُوا

او وینځه مؤمنه غوره ده د مشرکے نه اگر که خوښه در کوی تاسو لره - او په نکاح سره مه ورکوئ

الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ

(ښځے) مشرکانو ته ترڅو چه ایمان راوړی - او مریئ مؤمن غوره دے د مشرک نه

وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۖ وَاللَّهُ يَدْعُو

اگر که خوښ در کوی تاسو - دوی بلی (خلق) اور ته - او خدائے پاک بلی (خلق)

إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۖ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

جنت ته او بخښنے ته په حکم خپل سره - او بیانوی آیتونه خپل خلقو ته امید دے چه

يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى

دوی سوچ او کړی - او تپوس کوی ستانه د حیض - او وایه چه دا گند گی ده

فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۖ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ

لو جدا اوسئ د ښځو نه په حیض کښے او مه نزدے کیږئ دوی ته ترڅو چه

له د یتیمانو سره په نیک سلوک کښے د مسلمانانو انتظام وو ۱۲
۲ یعنی دوی بلی خلق کفر ته او کفر څو اور دے ۱۲
۳ یعنی دین د خدائے تعالیٰ جنت دے په دوا په جهان کښے ۱۲
۴ د خدائے تعالیٰ په حکم منلو کښے د مسلمانانو خیر او انتظام دے ۱۲
(۱) اصلاح او خیرخواهی د یتیمانو ۱۲
(۲) عدم نکاح د مشرکانو
(۳) حیض دے ۱۲

[illegible]

يَطْهُرْنَ ۚ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ ۚ

پاک شي . نو کله چه پاک شي نو راځئ دوی ته د هغه طرف نه چه حکم کړے دے تاسو ته الله پاک .

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ۝ نِسَاؤُكُمْ

يقيناً الله تعالیٰ مينه کوي د توبه ويستونکو سره او مينه کوي د پاکو سره . ذنانه ستاسو

حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ ۚ

پټی ستاسو دي نو راځئ پټو ته خپلو چه ستاسو خوښه شي . [illegible]

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُم مُّلَاقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝

او ويريږئ د الله او پوهه شئ چه يقيناً تاسو به ملاقات کوئ هغه سره او مبارکي ورکړه مومنانو ته

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَ

او مه جوړوئ الله [illegible] د قسمونو [illegible] نيکي او تقوىٰ او

تُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ لَّا يُؤَاخِذُكُمُ

او د صلح [illegible] . او خدائے اورېدونکے او پوهه دے . نه نيسي تاسو لره

اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ

خدائے پاک په هغه بېهوده قسمونو [illegible] او نيسي تاسو په هغه څه سره چه قصد ئے کړے وي

قُلُوبُكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَائِهِمْ

زړونو . او خدائے پاک بښونکے مهربان دے . د هغه چا د پاره چه قسم کوي د ښځو نه

تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

صبر دے څلور مياشتې . نو که رجوع وکړي پس شو يقيناً خدائے بښونکے مهربان دے .

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَالْمُطَلَّقَاتُ

او که قصد ئے د طلاق او کړو نو يقيناً الله پاک اورېدونکے پوهه دے . او طلاق کړے شوې ښځې

[illegible]

يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَّكْتُمْنَ

په ځانو خپلو درې حیضه ... [illegible]

مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

هغه چه پیدا کړی دی خدای پاک په رحمونو د دوی کښې که دوی ایمان راوړی په الله او په ورځ [illegible]

الْاٰخِرِ ؕ وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ؕ

د وروستۍ - او خاوندان د دوی حقدار دی د واپس کولو د دوی په دې کښې که اراده وکړه دوی د اصلاح -

وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۪ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ

او د دوی لره حق دی په شان د هغه حق چه ... په ښه طریقه - او نارینو لره په دوی باندې [illegible]

دَرَجَةٌ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ؑ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۪ فَاِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوْفٍ

[illegible] - او خدای زبردست او حکمت والا دی - طلاق رجعی دوه ځله دی نو ساتل دی په ښه طریقه

اَوْ تَسْرِيْحٌۢ بِاِحْسَانٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ

[illegible] - او نه دی حلال تاسو لره چه واخلئ هغه څیز چه ورکړی دی تاسو دوی ته

شَيْـًٔا اِلَّآ اَنْ يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا

[illegible] ... حدود د خدای پاک - نو که ویریدئ تاسو چه ... [illegible]

حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيْمَا افْتَدَتْ بِهٖ ؕ تِلْكَ

[illegible] ... نو نشته ګناه په دوی باندې ... [illegible] ... دا

حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا ۚ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ

احکام د خدای پاک دی نو مه اوړئ د دې نه - او څوک چه ... [illegible] ... نو دوی خاص

هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۞ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْۢ بَعْدُ حَتّٰى

ظالمان دی - نو که طلاق ورکړو (درېیم) نو نه ده حلال لیری ... [illegible] ... تر دې چه

[illegible] ... ترغیب ته یعنی باری تعالی ... حکیم ... [illegible]

(فائده) لفظ ... طلاق رجعی دی او ... بائن دی ... [illegible] ... تحلیل ته ضرورت دی ... [illegible]

[illegible] ... رجوع په قول یا فعل ... [illegible] ... نکاح یا طلاق ... [illegible]

[illegible] ... اقسام د طلاق ... [illegible]

تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۚ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا

نکاح او کړي له بل خاوند سره (۱) بیا که هغه ورسره طلاق او کړي نو په دغه دواړو باندي هیڅ ګناه نشته چه بیا دواړه یو ځای شي

إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا

واپس ګرځي که یو بل ته ګمان کوي چه دوی به قائم کړي احکام د خدای (۲) او دا پوله د خدای دي بیانوي دا

لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ

هغه قوم ته چه پوهیږي او کله چه طلاق کړی تاسو ښځي نو قریب شو عدت د دوی

فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ

نو حصار کړی دوی په ښه سلوک سره یا ئې آزاد کړی په ښه سلوک سره او مه حصاروی دوی

ضِرَارًا لِتَعْتَدُوا ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ وَلَا

د ضرر د پاره چه ظلم پرې او کړی او چا چه او کړو دا کار نو ظلم ئې او کړو په ځان خپل او مه

تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ

جوړوی آیتونه د خدای ټوقه او یاد کړی نعمت د خدای چه په تاسو باندي او کوم چه نازل

عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا

کړي تاسو ته کتاب او د عقل خبري وعظ کوي تاسو ته په دې سره او او ویریږئ د خدای نه او پوه

أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ

شئ چه یقیناً الله پاک په هر شي باندي پوهه دی او کله چه طلاق کړی تاسو ښځي نو ختم شي

أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا

عدت د دوی نو مه منع کوئ دوی چه نکاح او کړي د خاوندانو خپلو سره کله چه راضي شي دوی

بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ

په مینځ خپل کښي په ښه سلوک سره په دې سره وعظ کولی شي هغه چا ته چه وي تاسو نه چه ایمان لري

(۱) د بلوغ دوه ترجمې دي اول قریب کیدل او دویم ختمیدل دلته اول ترجمه مراده ده او دلته دویمه ترجمه مراد ده

(۲) هغه د پخوانی خاوند منع کول د نکاح د مطلقې نه یا د مطلقې د ولي ځانه ... خطاب دی او پخوانی او ... تفسیر خطاب دی اولیاؤ ته د مطلقې (۱) په عدت کښي د مطلقې حکم دی (۲) د مطلقې د دویم خاوند سره نکاح کولی شي

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

په خدائے او په ورځ د روستنۍ ـ دا خبره صافه ده تاسو لره او پاکه ده ـ او الله پوهیږی

وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ

او تاسو نه پوهیږئ ۔ او میندے دے تئ ورکوی اولاد خپل ته دوه کاله

كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ اَنْ يُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ ؕ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ

پوره څوک چه غواړی چه پوره کړی موده د تئ ورکولو ـ او په پلار د ماشوم خرچه

رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ

د ډوډۍ د هغوی او کپړے د هغوی دی په ښه دستور سره ـ نه شی تکلیف ورکولے څوک مگر موافق د طاقت د

لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ۚ وَعَلَى

ضرور دے نه شی رسولے مور ته په بچی د هغے سره او نه پلار ته په بچی د هغه سره ـ او په

الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَ

وارث باندے دغه حکم دے ـ نو که دوی اراده اوکړه د تئ نه ورکولو په خپله رضا د دواړو

تَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ؕ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا

سره د په مشوره نو نشته گناه په دوی باندے ـ او که اراده اوکړه تاسو چه اولاد خپل لره دائی

اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ

او نیسئ نو نشته گناه په تاسو کله چه حواله کړئ تاسو حق چه مقرر کړو تاسو موافق د

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ

دستور او او ډریږئ د الله نه او پوهه شئ چه یقیناً الله تعالیٰ په هغه کار چه کوئ تاسو ویني ـ او هغه خلق

يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا يَّتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةَ

چه مړه شی ستاسو نه او پریږدی ښځے نو انتظار دے وکړی خپل ځان څلور

ے موده د رضاع د خالصه او شپږ میاشتے زیاتے شو ودی ځکه وحمله وفصاله ثلثون شهرًا او دیرش میاشتے سره د یاره د عادت کیدو د بچی د دودو سره ۱۲

ے چه د خپلے طاقت د پیسے ورکولو نه وی نو کیدی پلار مجبور نه شی کولے ۱۲

ے چه پلار سره پیسے نه وی یا وړیله ځای ته دیا تے پیسے په پلار نه شی مقرر کولے ۱۲

(۲۰) د رضاع حکم ۱۲

(۲۱) عدت د وفات ۱۲

ے په دے موده کښے که حمل وی نو غالباً ظاهریږی او د حاملے چه خاوند ئے وفات شی نو عدت ئے بچی پیدا کیدل دی ۱۲

سه يعني څه د دوی کوم د نکاح ډېر اره نو کوو لی ... که قسيمي ... مراد دی

أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۚ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا

میاشتې او لس ورځې - نو کله چې ختم شي مدت د دوی نو نشته ګناه په تاسو په هغه کار کښې

فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

چې کوي دوی په ځانو خپلو کښې په ښه طريقه سره - او الله په هغه کار چې کوئ تاسو خبردار دی

(۲۳) په عدت د وفات کښې د کوژدې حکم

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ

او نشته ګناه په تاسو په هغه کښې چې اشاره کوئ په هغې سره تاسو د غوښتو د ښځو

أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن

يا پټوئ اراده په زړونو کښې - معلوم دي الله ته چې تاسو به ياد کړئ هغوی لیکن

لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَن تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا

وعده مه کوئ دوی سره په پټه مګر دا چې وايئ تاسو خبره ښه - (يعني په اشاره) او اراده مه

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ

کوئ د نکاح تړلو تر هغې چې ورسي مدت خپلې نيټې ته - او پوه شئ چې يقيناً الله پوهيږي

مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

په هغه چې په زړونو ستاسو کښې دي نو ووېرېږئ د هغه نه او پوه شئ چې يقيناً الله بخښونکی مهربان دی -

(۲۵) د مطلقې قسم اول

لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ

نشته ګناه په تاسو که طلاق ورکړئ ښځو ته هغه چې نه وي لاس رسېدلی هغو ته يا

تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ

نه وي مقرر کړې دوی لره مهر - او سامان ورکوئ دوی ته په مالدار باندې په اندازه د هغه

وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

او په غريب په اندازه د هغه موافق حقه سامان چې د شريعت موافق وي - لازم دی په نيکانو باندې -

وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ

او که طلاق ئې کړې تاسو دوی لره پخوا د هغه نه چه یو ځائې شوی یئ د دوی سره او مقرر کړې وی

لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا

تاسو دوی لره مهر نو نیم حصه مهر لازم دے چه مقرر کړې دے تاسو مګر که معاف کړی دوی یا معاف کړی

الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۭ وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ۭ وَ

هغه سړی چه په لاس د ده کښې غوټه د نکاح ده۔ او معاف کول ستاسو نزدے دی تقوی ته۔ او

لَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝

مه هیروئ احسان په مینځ خپل کښې۔ یقیناً الله تعالیٰ کارونو ستاسو ته بینا دے۔

حٰفِظُوْا عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۤ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ۝

ساتنه کوئ د مونځونو او د مانځه منځنی۔ او ودریږئ الله ته په ادب سره۔

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا

نو که ویریږئ تاسو نو مونځ کوئ پیاده یا سواره۔ نو کله چه په امن شوئ نو یاد وئ الله تعالیٰ لکه چه

عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَ

ښودلے کړے ئې تاسو ته هغه چه تاسو معلوم نه وو۔ او هغه خلق چه مړه شی ستاسو نه او

يَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ښ وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ ۚ

پاتے کړی ښځې۔ نو وصیت دے کوی د پاره د ښځو خپلو د خرچ تر یو کال نه وړ اوباسی۔

فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ

نو که اووځی نو نشته ګناه ستاسو په هغه کښې چه کوی دوی د ځانونو خپلو کښې۔ نیک

مَّعْرُوْفٍ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ حَقًّا

کار۔ او الله زبردست د حکمت والا دے۔ او د طلاق شوو ښځو د پاره سامان د ځو شریعت موافق لازم دے

[illegible]

دی یا د ... کښې ترغیب یعنی ... او په ... ترغیب ... یعنی ... کول ...
(رکوع ۲) ... د جهاد حکم ...

روستو احوال ... شو
یعنی د ... وخت
او تعجب ... تعالیٰ
حلقه مړه کړل او بیا ئې
ژوندي کړل ... د
مرګ نه ... ږي ...
شي او جنګ او کړئ ۱۲
... یعنی د پاره د ... ته
کولو د قوم د خدای پاک
... دا د انفاق مسئله
ده د جهاد د مسئلې نه
روستو ځکه چې انفاق
ته ضرورت شته په جهاد
کښې ... دا ترغیب دے
قتال ته ۱۲
... یعنی خیرات مال
ورکول په اخلاص
سره ۱۲
... زیاتوونکی مال
او کموونکی مال الله
تعالیٰ دے په ... ت
سره ... ۱۲
... شمویل علیه السلام ۱۲
... د انفاق ... ذکر ۱۲

عَلَى الْمُتَّقِينَ ۞ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞ أَلَمْ

په نیکانو باندې - دغسې بیانوي الله تعالیٰ تاسو ته حکمونه خپل چې تاسو پوه شئ - آیا نه ګورې ته

تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ

هغو خلقو ته چې راووتل د کورونو خپلو نه او دوی په زرګونو وو د ویرې د مرګ نه پس اوویل

لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَ

دوی ته خدای پاک چې مړه شئ بیا ئې ژوندي کړل بېشکه الله تعالیٰ فضل کوونکی دی په خلقو باندې او

لَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۞ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا

لیکن زیات خلق احسان نه مني - او جنګ کوئ په لاره د خدای پاک کښې او پوه شئ

أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞ مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

چې بېشکه الله پاک آوریدونکی او پوهه دی څوک دے هغه چې ورکړي الله ته قرض حسن -

فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۚ وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ

نو زیات به کړي د هغه لره په څو چنده ډیر او خدای پاک کموونکی او زیاتوونکی دے - او د هغه طرف ته

تُرْجَعُونَ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ

به واپس کړے شئ تاسو - آیا نه ګورې هغه جماعت ته د بني اسرائیلو پس د موسیٰ علیه السلام نه

إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ قَالَ

کله چې دوی وویل یو نبي خپل ته چې مقرر کړه مونږ لره یو بادشاه چې جنګ او کړو په لاره د خدای کښې او وئیل

هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا ۖ قَالُوا وَمَا

د هغوی چې تاسو ته که مقرر شي تاسو جنګ چې جنګ به او نه کړئ تاسو او وئیل او څه

لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَ

عذر دے مونږ ته چې جنګ نه کوو په لاره د خدای تعالیٰ کښې او یقیناً ویستلي شوي یو مونږ د کورونو او

ناسل تہ چا او د پاچاهۍ نسل د یهودا د نسل نه وو او موسیٰ د بنیامین د وزے او دا نسل پاچاهۍ نه وو او د نبوت نه وو

أَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَ

و ځامنو نه بیلونه - نو هرکله چې لازم شو په دوی باندې جنګ نو واپس شو دوی مګر لږ کوم دوی نه - او

اللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۝ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ

خدائے پاک پوهه دے په ظالمانو باندې - او اوویل دوی ته نبي د دوی چې یقیناً الله پاک مقرر کړے دے

لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ

تاسو لره طالوت بادشاه - دوی اوویل څنګه به کیږی ده لره بادشاهي په موږ او موږ ډیر لائق یو

بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ

د بادشاهۍ د ده نه او نه دے ورکړے شوې ده ته زیاتوالے د مال - او وې ویل پیغمبر یقیناً الله پاک غوره کړے دے

عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۖ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ

ده لره په تاسو او ډیره ورکړې ده ده لره فراخي په علم او په جسم کښې - او الله تعالیٰ ورکوي بادشاهي خپله

مَن يَشَآءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ

هغه چا ته چې اوغواړي او الله فضل کوونکے پوهه دے - او وے ویل دوی ته نبي د دوی چې یقیناً نښه د بادشاهۍ د

أَن يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ

ده دا ده چې راشي تاسو ته صندوق په هغه کښې به تسلي وي د رب ستاسو - او نښانې به وي هغه چې پريښې

آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَآئِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ

وي خاندان د موسیٰ او خاندان د هارون راوړي به هغه ملائکې - یقیناً په دې کښې نښه ده تاسو لره

إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ

که یئ تاسو مومنان - نو هرکله چې راووتو طالوت لښکر ولره نو اوویل ده چې یقیناً الله پاک

مُبْتَلِيكُم بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن لَّمْ يَطْعَمْهُ

امتحان کوونکے دے ستاسو په یو ویاله - نو چا چې اوسکلو اوبه د هغې نو نه دے هغه زما او چا چې اونه سکلې هغه

له نسل کښې د بنیامین د وزے او دا نسل د وزے او دلاوي نسل د نبوت وه یهودا د طالوت نه شاهزاده وو او نه صاحب زر وو وے ۲

۳ او مال له رحم دے ۲

۴ په بادشاهۍ کښې علم ته او ښائسته جسم ته ضرورت وي په علم سره هو به فیصله خلقو او په جسم سره به په خلقو رعب وي ۲

۵ بادشاهي د الله تعالیٰ ده هر چا ته چې ورکوي ورکوي د هغه اختیار دے ۲

۶ د مال هم هغه ورکوونکے دے ۲

۷ د تبرکاتو تابه وو د هغې تبرک نه بتیوي چې په نفس سره لګه او په د زمزم څنګه چې په تبرک کښې تاثیر معنوي وي او په دے منصوص باندے د غیر قیاس نه شي کیدے چا ته شو تاثیر چیرته لګه په روایت کښې هغه معلوم شي په تجربے سره د حیض ته ضرورت نه وي ۲

۸ طعم عام دے په ماکول او مشروب دواړو کښې مستعملیږي ۲

۳۳ ع ۱۶

سله په صحت تند د ګنهٔ على ټال ته ده چه ليرے ليرے اوبه اوسکل نو قسم سره شفا ده نو هغه مستوي سکل دے چه ده او لږے ليرے اوبه سکل پکار دی ۱۲ . ګټه وا ورته سوده ورباندے ګسان وه د دوی لپاره اوبه او سکل ده حکم

فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا

نو هغه زما نه دے مګر هغه څوک چه ډک کړي يو چونګ په لاس خپل سره . نو اوڅښل ئې ترې ټولو مګر لږو

مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا

ته د هغوي نه . پس هر کله چه تير شو ورنه (طالوت) او مؤمنان چه ورسره وو . اوئې وئيل چه نيشته طاقت زمونږ

الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا

نن د جالوت او د لښکر د هغه سره . او وئيل هغو کسانو چه يقين ئې وو چه دوی به ملاقات کوي د

اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ

الله تعالیٰ سره چه ډير ځله داسے شوي دي چه کمه ډله په ډيره ډله غالبه شوے ده په حکم د خدائے سره او الله تعالیٰ

الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا

د صابرانو سره دے . او هر کله چه مخامخ شو د جالوت او د هغه د لښکر سره . اوئې وئيل اے ربه زمونږ راتوئے کړه په مونږ

صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ

صبر او ټينګ کړه قدمونه زمونږ او امداد او کړه زمونږ سره په قوم کافرانو باندے . بيا شکست ورکړو ئې

بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَ

هغوی ته په حکم د خدائے سره او مړ کړو داود جالوت لره او ورکړه هغه لره خدائے پاک بادشاهي او علم او

عَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ

ئې ورښودل د هغه نه چه رضا ئې شوه او که نه وے لرے کول د الله د ځينو خلقو په ځينو نورو سره نو

لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

خرابه شوے به وه زمکه او ليکن الله تعالیٰ مهربانه دے په خلقو باندے .

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

دا آيتونه د الله تعالیٰ دي لولو ئې مونږ تاته په حق باندے . او يقيناً ته خامخا د رسولانو نه ئې .

موافق نو صحت لره ښه وه او نوره چه زيات اوبه اوسکلے نو ګټه ئې نه وه بلکه نقصان وه ځکه هغه خلق کم شو او کوم چه زيات اوبه اوسکل نو د هغه صحت ښه نه وو ۱۲

ګټه چه څوک ورته يقين لري چه دوی د الله سره مخامخ کيږي ځکه په هغوي کښے چه اسباب ظاهري وي نو سوچ نه کوي بلکه په دے يقين لري چه اصل کار په اذن د خدائے تعالیٰ سره او په کوم کار کښے چه اسباب ظاهري نه وي نو سوچ نه کوي ويلے چه په ځان تهم نه فضل او نه کوم چه اذن د خدائے سره شو دغے د اطلاق شرک شو چه فلا نکے بابا په حال کښے راکړی په دے اسباب چه کار کولی هغه الله تعالیٰ دے نه بل څوک ۱۲

اعراف ۱۲۸ م.

عه: آل عمران ۱۲۳ م.

سه نساء شرک او بدعت او قانون د غير الله اسلام توحيد سنت قانون الهي په تير کښے هم وا ورے سوا لونه وی الست ربک ما ديني نبيک ما دينک؟ صحيح جواب ربي الله دے نبي ام محمد صلى الله عليه وسلم دے او دين او قانون م اسلام دے . غلط جواب هاها لا ادري ۱۲ حديث

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَّنْ

دغه رسولان چه دی غوره کړی دی مونږ ځینی په ځینو نورو باندې - ځینی د دوی نه هغه دی چې

كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ

خبرې ورسره کړې دي الله تعالیٰ او ځینو لره یې ورکړی دی د ځینو درجې - او ورکړې مونږ عیسیٰ ځوی د مریم ته

الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ

ښکاره دلائل او امداد کړی مونږ د ده په روح پاک (جبریل) سره - او که رضا وې د الله تعالیٰ نو جګړه نه وې کړې هغو

مِنْ بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا

وروستو وو د دوی نه پس د هغې نه چه راغلل دوی ته دلیلونه او لیکن اختلاف اوکړو دوی

فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا

نو ځینی د دوی نه هغه دی چې ایمان یې راوړو او ځینی هغه دی چه کافر شو او که رضا وې د الله تعالیٰ نو جګړه نه وې کړې

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ﴿۲۵۳﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا

لیکن الله کوی هغه چه اراده ورله اوشی - اے مؤمنانو خرچ کړئ ځینی د هغې نه چه

رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّ

درکړی مونږ تاسو ته مخکې د هغې نه چه راشي یوه ورځ چه خرڅول پکښې نیشته او نه دوستی او

لَا شَفَاعَةٌ وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۵۴﴾ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

نه سفارش - او کافران صرف دوی دی ظالمان - الله نه سوا بل معبود نیشته -

اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

ژوندی دی انتظام والا دی - نه راځی په ده باندې پریشانی او نه خوب - صرف د هغه دی هغه څیزونه چه په اسمانونو کښې

وَمَا فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗۤ اِلَّا بِاِذْنِهٖ يَعْلَمُ

دی او هغه چه په زمکه کښې دی - څوک دی هغه کس چه سفارش اوکړی په نزد د ده مګر په اجازت د هغه سره پوهیږی

له مسئله د انفاق دغه دی د سیئې د جهاد نه مخکې په جهاد کښې مال ته ضرورت شته
له سفارش د کافرانو پاره نیشته ځکه چه دوی ظالمان دی
له په جهاد او په انفاق کښې خاتمه حسن نیشته بلکه حسن دغه د مسئلې د وجه نه دے
له سنة پریشانی ته وائی او نعاس پریشانئ د ستړی کو ته وائی
سه د تمام عالم سنبالول دغه دے دا شعوره دلیل عقلی دے
عمه د داسې ژوند دے چه مرګ پرے نه راځی داده د وحدانیت دلیل دے یعنی واحد کو ر صفات صرف د ده دی نو معبود هم صرف دے دے او په قیامت کښې په ده څوک زور آور نیشته
(۲،۳) دا انفاق

مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ

په هغه چه مخکښې د دوی دی او په هغه چه وروستو د دوی دی - او نه شي راګېرولې دوی څه معلوماتو د

عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَ

هغه نه مګر هغه چه وغواړي الله - ځاى کړي دي کرسۍ د هغه آسمانونه او زمکه - او نه

لَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝ لَا إِكْرَاهَ فِي

ستړي کوي هغه ساتنه د دوی - او هغه عالي دے لوئ دے - نيشته زور په

الدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ

دين کښې يقيناً ښکاره شوې ده هدايت د ګمراهۍ نه - نو چا چه کفر اوکړو په طاغوت

وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ

او ايمان ئې راوړو په الله تعالى نو يقيناً ئې اونيوه کړۍ مضبوطه - چه نيشته شلېدل د

لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم

دې لره او الله اورېدونکې پوهه دے - الله دوست د مؤمنانو دے راوباسي دوی

مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ

د تيرونه رڼا ته - او د کافرانو دوستان شيطانان دي

يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ

راوباسي دوی د رڼا نه تيرو ته - دوی دوزخيان دي - دوی به

فِيهَا خَالِدُونَ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ

په هغې کښې هميشه وي - آيا نه ګورې هغه ته چه هغه جګړه اوکړه د ابراهيم سره په حق د رب د دوی

آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ

ځکه چه ورکړې وه دهٔ لره الله حکومت، کله چه اوئې ويل ابراهيم چه رب زما هغه دے چه ژوندي کول کوي او مړه کول کوي

ك ۱ جهاد ګڼې د ګډاره نهٔ دے چه خلق په زور مسلمان کړې بلکه جهاد د پاره د دے دے چه د کلام به ختمه شي ۱۲

ك ۲ دا اول قاعده ده يعني يو کس چه چيله رښا مسلمان شو نو الله تعالى د هغه دوست دے د هغه شکونه ختموي ۱۲

ك ۳ دا دويمه قاعده ده يعني څوک چه کافر شو نو دوست ئې شيطان دے د دهٔ شکونه به ورځ په ورځ زياتيږي ۱۲

ك ۴ کوره د نمرود دوست شيطان وه نو څنګه ئې ګمراه کړو چه د دا سے لوئې پيغمبر حضرت ابراهيم عليه السلام سره ئې د خدائے تعالى د توحيد متعلق مناظره اوکړه او الله تعالى ورسره مهربانی د حکومت هم کړے وه ۱۲

(۱) يونس ۹۹ ۱۲

ك ۵ الانعام ۱۵ ۱۲

ئے خولا لکہ د مړګے آزاد کړو او یو بری سړے ئے ووژلو نو ابراهیم علیه السلام پوهه شو چه دے کم عقل دے چه آزادول او وژل ژوندی کول دی او

قَالَ اَنَا اُحْیٖ وَاُمِیْتُ ؕ قَالَ اِبْرٰهٖمُ فَاِنَّ اللّٰهَ یَاْتِیْ بِالشَّمْسِ

دے ووئیل چه زه ژوندی کوم او مړه کوم ٰ ابراهیم ووئیل چه یقینًا الله تعالیٰ راولی نمر د

مِنَ الْمَشْرِقِ فَاْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِیْ كَفَرَ ؕ

مشرق نه نو ته ئے راوله د مغرب نه نو حیران شو هغه کافر

وَاللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظّٰلِمِیْنَ ۚ اَوْ كَالَّذِیْ مَرَّ عَلٰی قَرْیَةٍ

او الله تعالیٰ هدایت نه کوی قوم ظالمو ته ٰ یا لکه هغه کس چه تیر شو په یو کلی باندے

وَّهِیَ خَاوِیَةٌ عَلٰی عُرُوْشِهَا ۚ قَالَ اَنّٰی یُحْیٖ هٰذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ

چه هغه راپریوتے وو په چتونو خپلو باندے ٰ او وے وئیل چه څنګه به ژوندی کړی دا الله پاک پس د

مَوْتِهَا ۚ فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهٗ ؕ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ؕ

مرګ د دے نه ٰ پس مړ کړو الله پاک دے لره سل کاله بیا ئے راژوندی کړو ٰ او وئیل چه څومره حصار شوے ئے

قَالَ لَبِثْتُ یَوْمًا اَوْ بَعْضَ یَوْمٍ ؕ قَالَ بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ

او وئیل چه حصار شوے یم یوه ورځ یا بعضے برخه د ورځے ٰ او وئیل بلکه حصار شوے ئے سل کاله ٰ

فَانْظُرْ اِلٰی طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ یَتَسَنَّهْ ۚ وَانْظُرْ اِلٰی حِمَارِكَ

پس او ګوره طعام خپل ته او څښاک ته نه دے خراب شوی ٰ او او ګوره خر خپل ته ٰ

وَلِنَجْعَلَكَ اٰیَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَی الْعِظَامِ كَیْفَ نُنْشِزُهَا

او دپاره د دے چه ګرځوو تا نخښه دپاره د خلقو او او ګوره هډوکو ته چه څنګه په ځائے کوو ئے (راوو)

ثُمَّ نَكْسُوْهَا لَحْمًا ؕ فَلَمَّا تَبَیَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ

بیا به ورته غوښه ور اغوندو ٰ بیا چه ښکاره شو حال ده ته نو او وئیل چه پوهیږم چه یقینًا الله تعالیٰ په هر شی

شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿۲۵۹﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِیْ كَیْفَ تُحْیِ الْمَوْتٰی ؕ

باندے قادر دے ٰ او کله چه او وئیل ابراهیم اے ربه ما ته وښایه چه څنګه ژوندی کوے ته مړی لره

ئے خولا لکه د مړګے آزاد کړو او وضلوت
ژوندی کول دا ئی او وضلوت
[illegible]
وائی نو بیا د بیلیدو ورته
پیښ کړو د چه دا او وائی نه
په ده پیښ ورته ۱۲
ئے په دے کښ حیران شو
چه کوم دا وائی چه د مشرق نه
سارا او پیښ کوي ستاره د
مغرب نه راوړیا نو هغه ئے
د مغرب نه هم راوستے شی
نو ځکه ډیر حیران شو ٰ د دے
ګمراه شیطان ده نو په
تیره وکښې ښکاره شو ۱۲
ئے چتونه ئے ورته اوړتا و
شوی وو او دیوالونه پرے
راپریوتی ووه
ئے یعنی اصل کښ دے کلی نه
ئے او حصار کړو سل
کاله ۱۲
ئے یعنی د سهار ورځ ده
یا د ورځے طرف کولے د
وخت دے د قرآن نه
معلومه شوه چه مړی د
دنیا احوال نه خبر نه وی
او یو پیغمبر وو او د نه
خبر نه وو ۱۲
ئے چه پس د مرګ ژوند
حق دے ۱۲
ئے یعنی دے ته د قدرت
هم په بصیرت ګواه ولیده
او د یقین نه معلوم
وو او ګو سکر هغه الله تعالیٰ
وه نو یقین ورلره الله
تعالیٰ نه په زړه کړی وو ۱۲

سله وهلو سوال ئکله کوم چه ستا قدرت په سترګو اووینم ... د روستو توجیهات ... د انفاق
د قبلیه ... په لاره د الله مال ... خیرات ...

قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۖ قَالَ فَخُذْ

او ئے وئیل آیا ته په یقین نه لرې؟ او ئے وئیل ولې نه لرم او لیکن چه تسلی اوشی زړه زما - او وئیل الله تعالیٰ نو واخله

أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ

څلور مارغان پس رانژدې کړه دوی ځان سره بیا ئے ټوټې کړه او په هر غر باندې

مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ

ټوټې د دوی نه کېږده بیا ئے راوبله راشی به تاته په منډه - او پوهه شه چه یقیناً الله زبردست

حَكِيمٌ ۝ مَّثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ

حکمت والا - مثال د هغو خلقو چه خرچ کوی مالونه خپل په لاره د خدائے پاک کښې پشان د

حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ۗ

دانې چه اوټوکوی اووه وږی په هر وږی کښې سل دانې وی -

وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ الَّذِينَ

او الله تعالیٰ زیاتوی ثواب د هغه چا د پاره چه رضا ئے شی او الله مهربان دے پوهه - هغه خلق چه

يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُوا

خرچ کوی مالونه خپل په لاره د خدائے پاک کښې بیا نه لیږی په خیرات پسې

مَنًّا وَلَا أَذًى ۙ لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

احسان او نه تکلیف دوی له ثواب د هغوی نزد د رب د دوی - او نه به وی ویره په دوی باندې

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن

او نه به دوی غمژن شی - خبره ښه او بخښنه غوره ده د هغه

صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

خیرات نه چه ورپسې وی تکلیف - او الله بے پروا او صابر دے -

... او ... تکلیف ... وی ... ریا ... په ... او ... موعد ... او مشرک ... ۱۲

... اشال ... وقوع ... ۱۲

نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه ... خیرات ... د خدائے تعالیٰ ... روپۍ ... او ... تعالیٰ ... روپۍ ... او ... تعالیٰ ... او ... په ... خوب ... حدیث په مشکوٰة ... ابو داؤد ... روایت ... ضعیف ... حدیث په کثرت طرقو سره روایت شوے دے نو ځکه قبول دے ۱۲ حسن تفسیر والی ۱۲

آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُم بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنفِقُ

مؤمنانو! مه برباد وئ خیراتونه خپل په احسان اېښودلو سره او په تکلیف ورکولو سره پشان د هغه چا چې خرچ کوي

مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ فَمَثَلُهُ

مال خپل د پاره د ښودلو خلقو ته او یقین نه کوي په الله او په ورځ روستنۍ (یعني قیامت) نو مثال د ده

كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ

په مثال د کاڼي صاف دے چې په هغې خاورې وي نو ورسي ورته سخت باران نو کړي هغه صاف

لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

طاقت به نه وي هغوی په هیڅ شي باندې د هغې نه چې هغوی کسب کړي وي - او الله پاک هدایت نه کوي قوم

الْكَافِرِينَ ۝ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ

کافرانو ته - او مثال د هغو خلقو چې خیرات کوي مالونه خپل د پاره د طلب د رضا د

اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ

الله تعالیٰ او د وجه د یقین د نفسونو د دوی نه پشان د باغ دے په اوچت ځای کښې چې اورسي ورته ډېر باران

فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا

نو ورکړي میوې خپلې دو چنده او که چرته ونه رسي ورته ډېر باران نو لږ باران هم کافي وي - او الله پاک په هغه

تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن

ستاسو وینی - آیا یو ستاسو خوښوي چې وي هغه له یو باغ د

نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن

کجورو او د کورو (انګورو) چې بهیږي لاندې د هغه ولې او د هغه له په هغې کښې د هر

كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا

قسم میوې - او ورسیدلے وي هغه ته بوډاوالے او هغه له وي بچي ورکوټي کمزوري - نو اورسي ورته

۱ه معلومه شوه چې مال ورکوه هغه ته او ورکول وي حرکتونو سره چې وي البته تصرف په څیز کښې موافق د حکم د الله تعالیٰ کوي هغه وے د خپل مال هغه الله تعالیٰ مالک ګرځولے وے خو هغوی ته حکم الله تعالیٰ وے - بعضو کا فرونو چې حکمرانو ته ورسي وے او بعضو کا فرونو چې مال وچانولو وے بلکه د بیت المال وے ۱۲

۲ه یعني په آخرت کښې د ثواب نه محروم وي ۱۲

۳ه یعني د صفو یقین وي چې موجود ته به خرور ثواب ملاو شي ۱۲

۴ه وابل ډېر باران طل لږ باران ۱۲

۵ه ربوه اوچته ځای بارانی او صد دار په ښه سره باران -

(فا ئده) د طل ترجمه شبنم (پرخه) شو هغه ځکه چې باغ له شبنم نه کافي کیږي ۱۲

۱ کذلك د پاره د بیان دلیلونو دے ۱۲ ... معلومه شوه چه په دنیا کار د آخرت کښے په سوچ باندے علم باری تعالیٰ

إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ

سخته هوا چه په کښے اور وی نو وسوزی هغه - دغسے بیانوی الله تعالیٰ تاسو ته آیتونه

لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ

امید دے چه تاسو فکر اوکړئ - اے مؤمنانو! خیرات اوکړئ د صافو هغه

مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا

مال نه چه تاسو گټلی دے (په حلاله) او هغه د چه مونږ را ایستلی دی تاسو له د زمکے نه او قصد مه کوئ

الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا

گنده شی چه د هغے نه خیرات کوئ او تاسو یئ نه اخلئ مگر چه سترگے پټے کړئ په

فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ

هغه کښے او پوهه شئ چه یقیناً الله بے پرواه او د ستائنے لائق دے - شیطان ویرے ورکوی تاسو ته

الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ۖ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ

فقر نه او حکم کوی تاسو ته په بدو سره - او الله وعده کوی تاسو سره د بخښنے د خپل طرف نه

وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۚ

او د مهربانئ - او الله تعالیٰ مهربان دے پوهه - ورکوی پوهه هغه چا ته چه رضا ئے شی

وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا

او هغه چا ته چه ورکړے شوه پوهه نو یقیناً ورکړے شوه هغه ته خیر ډیر - او نه کوی سوچ

أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ

مگر عاقلان - او کوم چه کوئ تاسو خیرات یا کوئ تاسو منتونه

نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۝ إِنْ

نو یقیناً الله تعالیٰ پرے پوهیږی - او نشته ظالمانو له امداد کونکے - که

خو شحالی لیرے ده ۱۲ الله تعالیٰ د دے مونږ سوچ والا کنی ده په دین کار د دنیا کښے ۱۲

۲ یعنی حلال ۱۲

۳ د دے شیز ۱۲

۴ واجبے خیرات نو تو ته ئے ضرورت نیشته ۱۲

۵ چه خیرات مه کوه فقیر به شے ۱۲

۶ یعنی شوک چه خیرات کوی نو د هغه گناه الله تعالیٰ معاف کوی او د هغه مال زیاتوی ۱۲

۷ پوهه په دے کار چه په خیرات کښے ویره ختمه ده ۱۲

۸ د تیز ول د خیرات ته ۱۲

۹ چه خیرات د غیر الله په نوم کوی نو هغه ظالم دے د هغه شوک مددگار نیشته ۱۲

سله ښکاره خیرات هم ښه دے چه ریا پکښے نه وی چه د بل خلقو په خیرات باندے ئے زړه شی او دویم پټه خیرات کښے چه ریا نه وی نو ډیر ښه دے مسلمانانو مال تا داسی نه شی خو سره د ښکاره کولو هم
فائده ده او خیرات حقه وغیره د فقیرانو حق دے په پټه شی نو ډیر ښه دی

تُبْدُوا الصَّدَقٰتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَاِنْ تُخْفُوْهَا وَتُؤْتُوْهَا الْفُقَرَآءَ

ښکاره کوئ خیرات نو ښه خو ښه شے دے ـ او که پټ ئی او ورکوئ ئے فقیرانو ته

فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّاٰتِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

نو دا ډیره ښه ده تاسو له ـ او معاف به کړی تاسو نه ځنی گناهونه ستاسو ـ او الله تعالیٰ په کارونو ستاسو

خَبِيْرٌ ۝ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدٰىهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ۗ

خبردار دے ـ نیشتے په تا سمول د دوی لیکن خدائے پاک سموی هغه څوک چه اراده ئے شی ـ

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوْنَ اِلَّا ابْتِغَآءَ

او هغه چه خرچ کوئ تاسو مال نو ځان د پاره ئے ـ او خیرات مه کوئ مگر د پاره د رضا د

وَجْهِ اللّٰهِ ۗ وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ يُّوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ

الله پاک ـ او هغه چه خرچ کوئ مال نو پوره به درکړی شی تاسو ته ثواب او تاسو به ظلم او نه کړے شی

لِلْفُقَرَآءِ الَّذِيْنَ اُحْصِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

خیرات د هغو فقیرانو د پاره دے چه بند شوی دی په لاره د خدائے کښے طاقت نه لری

ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ ۖ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَآءَ مِنَ التَّعَفُّفِ ۚ

د سفر په زمکه کښے ـ گمان په کوی ناپوهه د غنیا نو ـ که نه کولو د سوال د وجه

تَعْرِفُهُمْ بِسِيْمٰهُمْ ۚ لَا يَسْـَٔلُوْنَ النَّاسَ اِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنْفِقُوْا

ته به ئے پیژنے په علامه د دوی ـ سوال نه کوی دوی د خلقو نه په ټینګار سره ـ او هغه چه خرچ کوئ

مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ۝ اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ

مال نو یقیناً الله پاک په هغه پوهه دے ـ هغه خلق چه خرچ کوی مالونه خپل

بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ

د شپے او د ورځے په پټه او په ښکاره ـ د دوی له ثواب د دوی دے په نزد د رب د دوی ـ

د فقیرانو ته په پټه خیرات کښے یا ده په پوره خیرات کښے یا په اول خیرات کښے په غلط کښے او که په پټ کښے ـ و لے خلق گناه وے ته گوری هم خو صرف قوم ته گوروو الله تعالیٰ وے مونږ ته هدایت کوی
۲ سله یعنی ستا خو سمول کار د الله تعالیٰ وے ته خو صرف خبر نه کول شی ۱۲
۳ سله یعنی د اعلاء کلمة الله د پاره ئے ځان بند کړی دے ځینی اختیار سره نه وی
شل دی ۱۲
۴ سله یعنی په هغوی کښے خودداری ډیره وی ۱۲
۵ سله د موتو مناسب دی
سله یکار خو دا چه دوی د اعلاء کلمة الله د پاره ئے ځان بند کړے وے بلا موقه لیکن حاکم په ځان په عوض مال کښلو نه نشی او قرض هم د درکوی
نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه د سود او ټول حصے ئے وے ورکړے حصه ئے وا وه چه نکاح او کړی د خپل مور سره
الله تعالیٰ د عسلمانانو د ے امت نه بچ کړی
آمین یا الله پاک کړو مونږ خاتمه په توحید کړے
یا الله پاک چه ژوند ی یو مونږ توحید او کسب وا شاعت کړ یا په ژوند منظور کړے
او فرمایه آمین

عه ۱۰ لقو اتقوا تلف قرابا ذلك الخ

وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ يَأْكُلُوْنَ الرِّبٰوا

او نه به وي پر دوی څه ویره او نه به دوی خفه کېږي. هغه خلق چې خوري سود

لَا يَقُوْمُوْنَ اِلَّا كَمَا يَقُوْمُ الَّذِيْ يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطٰنُ مِنَ

نه به پاڅي د قبرونو نه مګر پشان د هغه چا چې لېونی کړی وي دی لره شیطان د

الْمَسِّ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْٓا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا ۘ وَاَحَلَّ

لېونتوب په لاس. دا هغه ابتلا ځکه ده چې دوی وایي یقیناً سوداګري پشان د سود ده. او حلال کړې ده

اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا ؕ فَمَنْ جَآءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ

خدای سوداګري او حرام کړی یې دی سود. نو هغه څوک چې راغلې ده هغه ته وعظ د رب د ده نه

فَانْتَهٰى فَلَهٗ مَا سَلَفَ ؕ وَاَمْرُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ

نو منع شو نو ده لره دی هغه مال چې تیر شوی دی او معامله د ده حواله ده خدای ته او چا چې بیا سود اوکړو دوی

اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي

دوزخیان دي دوی به په هغه کې همیشه وي. ختموي خدای پاک مال د سود او زیاتوي مال

الصَّدَقٰتِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيْمٍ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

د خیراتونو او الله پاک مینه نه کوي د هر ناشکره ګناهګار سره. یقیناً هغه چا چې ایمان راوړی دی

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ

او اوې کړې نیکۍ او اوې کړه مونځ او ورې کړې زکوة نو دوی لره

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝

ثواب د دوی دی په نزد د رب د دوی او نه به وي ویره په دوی او نه به دوی خفه کېږي

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوٓا اِنْ

اې مومنانو ووېرېږئ د الله نه او پرېږدئ هغه سود چې پاتې دې که

له د اعاشیه په مخکې ...

که یعنی په سود کښې ...

مال نفع ... په سود ...

... په سود کې ...

... د هغه تاوان د

سود اګر ... نو نقص

د هغه ... او سود کوونکي

... تاوان ...

نیشتي او د نفع په طمع

وي ۱۲

که د حرمت د سود نه

مخکې چې کوم سود ...

کړې وي نو هغه

واپس به ورته نیشتي او د

حرمت د سود نه بعد

چې ... کوم سود ... هغه

نو هغه به په ... واپس کوي

شرعاً ۱۲

که سود کوونکي څه مال

زیاتوي خلاف د خدای د

تعالی نه نو غوښتل د خدای د

تعالی د ده مال ختمول ...

خیراتونو کوونکي څه مال

کموي د پاره د خدای د

تعالی نو باري تعالی د

هغه مال زیاتوي ۱۲

كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ

که یئ تاسو مؤمنان ـ نو که او نه کړو تاسو (دا کار) نو تیار شئ جنګ ته د خدائے پاک

وَرَسُولِهِ ۖ وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ

او د رسول د ده ـ او که تاسو توبه ګار شوئ نو تاسو لره اصل مالونه ستاسو دی. ظلم به نه کوئ

وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ

او نه به پر تاسو ظلم کیږی ـ او که وی ناچاره خوار نو صبر دے تر حاله د فراخئ پورے ـ

وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا

او خیرات چه ورکړئ دا غوره دے تاسو لره که پوهیږئ ـ او ووېریږئ د ورځې نه

تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَ

چه واپس به شئ په هغې کښې الله ته ـ بیا به پوره ورکړے شی هر یو نفس ته بدله د کسب کړی د هغه او

هُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ

هغوی به ظلم نه شی ـ اے مؤمنانو کله چه معامله کوئ د قرضې

إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ

تر نیټې معلومې پورے نو لیکئ ـ او دې لیکی په مینځ ستاسو کښې لیکونکے په انصاف سره

وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ

او انکار دې نه کوی لیکونکے د لیکلو نه څنګه چه علم ورکړے دے ورته الله نو دې لیکی ـ او بیان دې او کړی

الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا ۚ

هغه چه پرے حق دے او او دې ویریږی د الله نه چه رب د هغه دے او نه دې کوی کمے ترې نه څه ـ

فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ

او که وی هغه چه پرے حق دے لیونے یا کمزورے یا طاقت نه لری

[1] یعنی اصل مال به اخلئ او سود به نه اخلئ ـ
[2] که سود اخلئ نو تاسو ظالم یئ او که اصل مال ستاسو نه ورکوی نو هغه ستاسو سره ظلم وکړو ـ
[3] دا آخری آیت دے او وروستو دې نه ورځو کښې نازل شوے دے ـ
[4] دا دریم خل امور انتظامیه دی چه په دې کښې د ورے کو پاره چه مسلمانان منظم شی ـ وروستو بیا لاړے کښې تعالیٰ جهاد او کړی ـ
[5] چه تر یو وخته پورے وی ـ
(۳) امور انتظامیه مجموعه (۳)
١٨
١
٣٣

ربع

أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَاسْتَشْهِدُوا

د بیان نو بیان دې وکړي ولي د ده په انصاف سره - او شاهدان دې او نیسئ

شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ ۖ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ

دوه کسه نارینه ستاسو نه - او که نه وي دوه کسه نارینه نو یو سړی دے

وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا

او دوه ښځې د هغو نه چې تاسو یې خوښوئ په شاهدانو کښې د دې د پاره چې هېره شي یوه د دغو دواړو نه

فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا ۚ

نو یاد به کړي یوه بلې ته - او انکار دې نه کوي شاهدان کله چې طلب شي -

وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ

او مه سستي کوئ چې اولیکئ هغه ورو معامله وي او که لویه تر نیټې پورې - دا خبره د

أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا ۖ إِلَّا

انصاف ده زیاته نزدې د الله، او ډېره درسته ده شاهدئ له، او نزدې ده دې ته چې شک او نه کړئ - مګر

أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ

دا چې وي تجارت دستي لاس په لاس، چې لاس په لاس ورکوئ یې په مینځ خپل کښې پس نیشته په تاسو

جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَارَّ

ګناه په دې چې ونه لیکئ هغه - او شاهدان نیسئ کله چې معامله کوئ تاسو، او نقصان دې نه کوي

كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا

لیکونکي او نه ګواه - او که او کړو تاسو دا کار نو بېشکه دا ګناه ده ستاسو او اوویرېږئ د

اللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ وَإِنْ كُنْتُمْ

الله نه او ښوده کوي تاسو ته الله، او الله په هر څه پوهه دے - او که وئ تاسو

ف د بعض مسلمانانو ۔

ف نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي چې ښځې نا قصه عقله کم وي او دين ئې هم کم وي نو يوې ښځې نبي کريم صلى الله عليه وسلم نه تپوس او کړو چې زمونږ دين کم دې او عقل څه دې؟ نو نبي کريم صلى الله عليه وسلم او فرمائيل چې د عقل دا چې د يو سړي په شاهدئ کښې دوه ښځې برابرې وګڼلې شوي دي او دا چې د زنانه څه وخت مونځ نه کوي او روژه نه نيسي په حيض ورځو کښې چې کوم ياد شو مرض سره شروع شي ۔

ف يا نقصان نه شي رسولې دې ته چې ده دوي نه مزدوري نه ورکوي ۔

له کله چې په سفر کښې وی ... پاره ده ... حرام دی نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... هغه حرام دی چې مرهونه ګټه حاصل وی ... او مرهونه امانت دی ... او مرهونه فسخ حرام دی البته ضمان پکښې نشته ځکه او سیدل په مرهونه کښې ګټه او چه د ابتداء عند رهن دی ذکر کړی او پیچې کله نه کړی نو حصه شرعی نه ده کله نه شرعی ... چې ... تکلیف ... او په ... دی کله نه نیت کښې په ... ترلو سره غلط نه حلال دی ۱۳

عَلٰى سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوْا كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوْضَةٌ ؕ فَاِنْ اَمِنَ

مسافر او ونه مومئ د لیکونکی - نو ګاڼه ده مناسب د و قبضه کړیشوی - او که یقین او کړو بعض

بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِى اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهٗ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ

ستاسو په بعضی نورو باندې نو ادا دې کړی هغه سړی چې امین کړی شوی امانت خپل او دې ویریږي

رَبَّهٗ ؕ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ؕ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا فَاِنَّهٗۤ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ

د الله نه چې رب د ده دی - او مه پټوئ شاهدی او چا چې پټه کړه دا شاهدی نو یقیناً ګنهګار دی زړه د هغه

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ؑ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى

او الله په کارونو ستاسو پوهه دی - خاص الله لره دی هغه چې په آسمانونو کښې دی او هغه چې په

الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِىْۤ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ

زمکه کښې دی - او که ښکاره کړئ تاسو هغه چې په زړونو ستاسو کښې دی یا یې پټ کړئ نو حساب به اوکړی ستاسو

اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى

په هغه باندې - نو بخښنه به کوی هغه لره چې رضا شی او عذاب به ورکوی هغه چاته چې رضا شی او الله تعالیٰ په

كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۞ اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ

هر څیز باندې قادر دی - منلی دی رسول هغه چې رانازل وی ده ته طرف د رب د ده نه

وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۟

او مؤمنانو هم - ټولو منلی دی الله لره او ملائکو د ده لره او کتابونو د ده لره او رسولانو د ده لره

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۟ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۗ

وائی چې فرق نه کوو په مینځ د هیڅ یو کس کښې د رسولانو د ده او وائی چې آوریدلی مونږ او منلی مونږ بخښنه غواړو

غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ۞ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا

مونږ بخښنه ستا ای ربه زمونږ او طرف ستا ته واپس دی - نه تکلیف ورکوی الله هیڅ یو نفس ته مګر چې

ع ۳۹ / ۷

۱۴ یعنی کارساز دی د ټول امور او غیبدان دی نو خاص د هغه نه غائبانه حاجتونه غواړي - د ا ذ یایها الناس ... سوره الحج ۱۳ حکم راغلی نو اصحابو رضوان الله تعالیٰ علیهم حضرات اوکړو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته چه ... خطرات ... زمونږ ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم او فرمائیل چې تاسو او وائی چې ... ستا فرمان آوریدلی دی او منلی دی ... در ... نو ... کارا و ... ۱۴ له ... نه ... لره ... په ... ۱۵ ...

[illegible]

وُسْعَهَا ۭ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۭ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ

[illegible]

إِنْ نَّسِيْنَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا

[illegible]

حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ

[illegible]

لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ عَنَّا ۥ وَاغْفِرْ لَنَا ۥ وَارْحَمْنَا ۥ أَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا

[illegible]

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝

[illegible]

سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ مِائَتَا اٰيَةٍ وَعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

آیتونه ۲۰۰	۳	[illegible]	۸۹	رکوع ګانې ۲۰	

الٓمّٓ ۝ اللّٰهُ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۝ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

[illegible]

بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْإِنْجِيْلَ ۝

[illegible]

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۝ إِنَّ الَّذِيْنَ

[illegible]

كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو

[illegible]

[illegible]

انْتِقَامٍ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِى الْاَرْضِ وَلَا

انتقام کوی. یقیناً الله تعالیٰ نه پټه نه ده یو شی په زمکه کښی او نه

فِى السَّمَآءِ ۝ هُوَ الَّذِىْ يُصَوِّرُكُمْ فِى الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ؕ

په آسمان کښی. دے صفة ذات دے چه صورت در کوی تاسو ته په رحمونو کښی څنګه چه ئے خوښه شی.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ هُوَ الَّذِىْٓ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

نیشته معبود سوا دَ هغه زبردست دَ حکمت والا دے. دے هغه ذات دے چه نازل کړی ئے دی کتاب په

مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ

ځنی دَ هغه نه ایتونه دی واضح دوی اصل دَ کتاب دی او نور دی معنی نامعلومه ئے

فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ

نو هغه خلق چه په زړونو د هغوی کښی کوږوالے دے نو هغوی تلاش کوی د هغه چه معنی ئے معلومه نه ده

ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗٓ اِلَّا

ئے ده د کتاب نه دَ پاره دَ طلب دَ فساد او دَ پاره دَ طلب دَ معلومولو دَ مقصد. او نه پوهیږی په مقصد د هغه

اللّٰهُ ۘ وَالرّٰسِخُوْنَ فِى الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ

سوا د الله. او مضبوط په علم کښی والا چه موږ یقین کوو په دے او ټول د طرف د رب زمونږ

رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوْبَنَا بَعْدَ

نه دی. او سوچ نه کوی څوک سوا د عاقلانو نه. اے ربه زمونږ مه کږه زړونه زمونږ پس

اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۝

د هغه نه چه دے کړی تا سمونږ ته او وبخښه مونږ ته د خپل طرف نه مهربانی یقیناً صرف ته بخښونکے ئے د هر شه.

رَبَّنَآ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ

اے ربه زمونږ یقیناً ته جمع کوونکے ئے د خلقو هغه ورځے ته چه نیشته شک په هغه کښی. یقیناً الله خلاف نه کوی

له یعنی بد عت والا خلق او مشرک والا خلق کوشش کوی د مشرک او د بد عت خوره لو غو د صفة د ایتونو نه څه مدعا په کار یه یه ایتو د چه د صفة معنی معلومه نه وه او محکم پریږدی.

له مسلمان ته په کار دی چه ګمان نه د صفاتِ سوا ... کوی

هُوَ الَّذِىْ ... د اول اعتراض جواب دے چه د عیسیٰ علیه السلام په حق کښی ... دے ... جواب ... د اشتباه لفظ دے محکم دے چه لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ...

لے دا د عذاب به بیو بیان وشی، ۲ دا د عذاب ... بیان وشی ۳ دا د عذاب ... به شو ... لو نه
وه یعنی ... د کفر د وجه نه ... کافران ... ګمراه شی د کفر د

الْمِيعَادَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَ

... نه. یقیناً کافران چه دی نه شی منع کولے د دوی نه مالونه د دوی

لَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝

او نه اولاد د دوی د خدائے د عذاب نه څه هم. او دوی خشاک د اور دی.

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

په شان د فرعونیانو او د هغو خلقو چه مخکښې د دوی نه وو. دروغ ئې وګڼل آیتونه زمونږ

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ قُلْ

نو اونیول هغوی الله په سبب د ګناهونو د دوی سره. او الله سخت عذاب ورکوونکے دے. اووایه

لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ

کافرانو ته او س به مغلوب شئ او جمع به کړے شئ دوزخ ته. او ناکاره ځائے دے

الْمِهَادُ ۝ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ

ځمکه. یقیناً ستاسو د پاره نښه وه په دوو ډلو کښې چه مخامخ شو. یو ډله چه جنګیده

فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ

په لار د خدائے کښې او بله ډله وه کافره لیدل ئې دوی دوه چنده په سترګو.

وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي

او الله مدد کوی په خپل مدد چا ته چه خوښه ئې شی. یقیناً په دې کښې عبرت دے د خاوندانو د

الْأَبْصَارِ ۝ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ

سترګو لره. ښائسته کړے شوې ده خلقو ته مینه د خوندونو د څیزونو چه ښځې او ځامن

وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ

او خزانې جمع کړے شوې دی د سرو زرو او د سپینو او آسونه نښه شوی

وجه نه په دنیا او په آخرت کښې. عذاب نازل شوے وو ورته کړی. مالونه د دوی او اولاد د دوی د الله تعالیٰ د عذاب نه څه فائده نه شی رسولے.
۳ یعنی په جنګ د بدر کښې خدائے پاک مدد وکړو د پیغمبر صلی الله علیه وسلم او د خدائے تعالیٰ حکم منلو والو ته چه د خدائے پاک حکم منی نو د هغوی سره خدائے تعالیٰ مدد کوی او د دوی بیا ئې د بشارت ورکوی.
۴ کافرانو ته به ښکاریدل چه مسلمانان د دوی نه دوه چنده دی حالانکه مسلمانان کم وو. کفار په دې جنګ کښې مسلمانان زیات وینی. او کفارو ته مسلمانان دوه چنده ښکاره شو. د ... د مسلمانانو نقشه ... او چه صفونه تیار شو ... کم ښکاره کړل ... الله تعالیٰ کافرو ته مسلمانان کم ښکاره کړل او کوم چه کم وو او مسلمانانو ته کافران کم ښکاره کړل د کوم کار د پاره چه خدائے ...

په کفر ... د قصه ... تعالیٰ ... زُيِّنَ ... من الدنيا.

عه چیت دُنیا از خدا غافل شوند ... وفرزند ... آب و کشتی ... گشتی ... آب ... کشتی ... است ...

وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ

او څاروي او فصل دي ـ دا سامان د ژوند نږدې دي ـ او د الله تعالی په نزد

حُسْنُ الْمَاٰبِ ۝ قُلْ اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا

ښه ځای د ورتلو دی ـ او وایه آیا خبر کړم تاسو په غوره سره د دې نه د هغو د پاره چه پرهیزګاري

عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَ

په نزد د رب د دوی باغونه دي چه بهیږي د لاندې د هغو نه ویالې همیشه به وي په هغې کښې او

اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌ بِالْعِبَادِ ۝

ښځې پاکې دي او رضا د خدای له طرفه ده او الله وینونکی دی بندګانو

اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ

هغه چه وائي اې ربه زمونږه یقیناً مونږ ایمان راوړی دی نو وبخښه مونږ ته ګناهونه زمونږ او بچ کړه مونږ

النَّارِ ۝ اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَ

د عذاب د اور ـ دوی صبر کوونکي دي او رښتوني او تابعدار او خیرات کوونکي او

الْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ۝ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

بخښنه غوښتونکي دي په ګهیځونو کښې ـ شاهدي کوي الله چه نیشته معبود سوا د هغه نه

وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَآئِمًا بِالْقِسْطِ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ

او ملائکې او علماء ولاړ دي په انصاف سره ـ نیشته معبود سوا د هغه نه زبردست

الْحَكِيْمُ ۝ اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ

او حکمت والا دی ـ یقیناً دین په نزد د خدای پاک اسلام دی ـ او اختلاف نه دی کړی اهل

اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ

کتاب او منکرینو د حق نه چه ورته راغی علم د وجه د ضد نه په منځ د دوی کښې ـ

قُل: ترغیب دی ... له معلومه شو چه په ایمان کښې په مسلمان قطعاً ... تو ایمان دعوی کوي او په نور واعمالو کښې ... د تیر لو نه زیات ماسی شمار او معلومه شو چه په ګناه کولو سره ایمان ... خو ایمان طاقت کمیږي ... ایمان وی او ګناه هم وی ... نه وي نو ایمان سره بچ کوي د دوزخ د تلو نه ... او د مومن ګناه ... او معافي ورته ... او نه کړه خو د ایمان د دوزخ د تلو نه سره نه شي بچ کولې البته په دوزخ کښې به نه پریږدي ... او معلومه شو چه ایمان لویه وسیله ده د بچاو د پاره ۱۲

ګله دا ولیل نقل دي د توحید د پاره ۱۲

وَمَنْ يَكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَاِنْ

او هر چا انکار او کړو د الله تعالی د حکمونو نو بیشکه الله (د حساب کولو کښې) ډیر زر دے. نو که

حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۗ وَقُلْ

دوی جګړه کوی ستاسو سره او وایه تابع کړے ما ځان خپل الله تعالی ته او هغه چا چې زما پیروی کړې ده. او اووایه

لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ۗ فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ

اهل کتابو ته او امیانو ته چې آیا حکم منلے دے تاسو. نو که دوی حکم او منلو نو دوی

اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

برابر شو. او که دوی واپس شو نو بیشکه په تا رسول دی. او الله وینی بندګان خپل.

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ

یقیناً کوم خلق چې انکار کوی د آیتونو د خدائے نه او وژنی پیغمبران په نا حقه

وَّيَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

او وژنی هغه خلق چې حکم کوی په انصاف د خلقو نه، نو خبر کړه دوی

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢١﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

په عذاب سخت سره. دوی هغه خلق دی چې برباد شو عملونه د دوی په دنیا

وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا

او په آخرت کښې او نشته دوی له مدد کوونکے. آیا نه ګورې ته هغو خلقو ته چې ورکړے شوے

نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ

دے ته حصه د کتاب نه، بللے کیږی کتاب د خدائے پاک ته چې فیصله او کړی په مینځ د دوی، بیا

يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ

بیا واپس کیږی یو ډله د دوی نه او دوی منکر دی. دا ځکه دے چې وائی دوی چې کله به

ع

له یعنی په تا صرف رسول دی حد رسونه باری تعالی په قبضه کښې دے نو معلومه شوه چې داعی په صرف دعوت ورکوی البته که الله تعالی ئے رسیده کړی نو بیا به ئے په لاس سره منع کوی او که ئے طاقت ئے نه وي نو بیا په صفه کښې د پرزبه کښې بد ګنړی. د (اَلَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ) تحذیف الکفر وغیره.

له نو دوی ته اسلام ورکوی او الله ورسره نفرت لري.

له یعنی لفظ ورسره جنګ او قتل ته مجرم دی.

له یعنی نوابی ورکوی دوی عادت وے.

اَلْحُکْمُ: زجر ورکړے.

سه یعنی شمو بیعت وریکړه چه د دوی نیکو نو حق عبادت ... او د دوی د ... وشوه ... چه مولوی د مؤمنانو په قدرت ... نشته ... ته ...

تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟

او نه رسی مونږ ته اور مګر ورځې شمیرلې شوې - او دوکه ورکړې ده دوی لره په دین د دوی کښې هغه

يَفْتَرُونَ ۝ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ

چه دوی به جوړول - نو څنګه حال به وی کله چه جمع کړو دوی لره په هغه ورځ چه نشته شک په دغې کښې - او پوره به

كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ

ورکړے شی هر یو نفس ته بدله د هغه کار چه کړی وی او دوی به ظلم نه شی - او وایه اے خدایه مالکه د

ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَ

بادشاهئ ورکوے ته بادشاهی هغه چا ته چه خوښه وی او اخلے ته بادشاهی د هغه چا نه چه خوښه وی او

تُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ

عزت ورکوے ته هغه چا ته چه خوښه وی او ذلیل کوے هغه چه خوښه وی په لاس ستا کښې ده ټوله خیر یقیناً ته په هر

شَىْءٍ قَدِيرٌ ۝ تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ

یو شی قادر ئی - ننباسے شپه په ورځ کښې او ننباسے ورځ په شپه کښې

وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن

او راوباسے ژوندی د مړی نه او راوباسے مړی د ژوندی نه او رزق ورکوے هغه چا ته

تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ

چه خوښه وی بی حسابه - نه دی جوړوی مؤمنان کافران لره دوستان

مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى

سوا د مؤمنانو نه - او چا چه اوکړو دا کار نو نشته د خدائ پاک سره هیڅ

شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَ

تعلق مګر که کوئی تاسو د دوی نه ځان ساتنه - او وېروی تاسو لره خدائ د ځان خپل نه -

مطلب او نقلا معلومه شو
چه غیبدان او کارساز
خدائ تعالیٰ دے نو که
ستاسو ته ضرورت وی
نو حاجت په حضور د الله تعالیٰ
نه غواړئ او حاجت
نو بیشتو ...
باری تعالیٰ عظیم صفتونه
په ذکر کوئ او بیا سوال
کوئ چه ...
... حاجت
... نبی کریم صلی الله
علیه وسلم ...
اسم اعظم ...
حاجتونه قبلیږی ...
سه بادشاهی ورکول
او اخستل په قدرت باری تعالیٰ
...
...
...
په قبضه کښې ...
کل ماسوی الله ...
کښې ...
سه کله عالم ...
سه هرکله چه کافر او
مسلمان په عقیده کښې
خلاف دی نو ...
دوستی هم ...
نه ده مناسب ...
تر ...
نا جائز ده ...
ځان ساتنه ...
چه کا ...
...

[illegible]

[illegible]

إِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ

[illegible]

يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ

[illegible]

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ

[illegible]

مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا

[illegible]

بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ

[illegible]

إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

[illegible]

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ

[illegible]

اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ

[illegible]

إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ

[illegible]

وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ

[illegible]

[illegible]

لَكَ مَا فِيْ بَطْنِيْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّيْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۵﴾

تا لره هغه چه په ګېډه کښې زما دے آزاد [illegible] ته قبول کړې له ما نه، یقیناً صرف ته اورېدونکے او [illegible] پوهه یې

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّيْ وَضَعْتُهَاۤ اُنْثٰى ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

نو کله چه یې پیدا شوه هغه نو اوئې ویل اے ربه [illegible] پیدا شوه جینۍ . او خدائے عالم دے

بِمَا وَضَعَتْ ؕ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى ۚ وَاِنِّيْ سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَ

په هغه چه پیدا شوے وه . او نه وو هغه هلک په شان د جینۍ او ما نوم کیښود د دے لره مریم او

اِنِّيْۤ اُعِيْذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿۳۶﴾ فَتَقَبَّلَهَا

زه امن درکوم دے لره په تا سره او نسل د دے لره د شیطان مردود نه . نو قبوله کړه دغه لره

رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ وَّكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ؕ

رب د دے په قبولو ښو سره . او وې غزوله په غزولو ښو سره او وې سپارله دا زکریا ته

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ

کوم وخت چه به راتلو د دے په کوټه کښې زکریا [illegible] . نو موند به ئې د دے سره روزي . او وئې ویل

يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ؕ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ

اے مریمې د کوم ځای نه تا لره ؟ - [illegible] د طرفه د خدائے نه دي . یقیناً الله رزق درکوي

مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۷﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ

هغه چا ته چه رضا ئې وي بې شمېره . په دغه مقام کښې سوال اوکړو زکریا د رب خپل نه او وئې ویل اے ربه

هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿۳۸﴾ فَنَادَتْهُ

را کړه ما ته د خپل طرف نه اولاد پاک ، یقیناً ته اورېدونکے د دعا یې - نو آواز اوکړو ده ته

الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ

ملائکو او ده ولاړ وو په مونځ کښې په کوټه کښې . چه الله زیرے درکوي تا ته

لے د اورته نه وه معلومه چه ځوئ به کیږي [illegible] د [illegible] د خدمت نه پاتې آزاده وي ۱۲

ﺳﮯ مریم علیها السلام [illegible] د ډېرې [illegible] [illegible] ۱۲

ﺳﮯ په عبرانۍ کښې [illegible] عابدے ته ۱۲

ﺳﮯ یعنی د مریم علیها السلام [illegible] خدائے تعالیٰ [illegible] وه ۱۲

ﺳﮯ مریم علیها السلام د خدائے تعالیٰ [illegible] ۱۲

ﺳﮯ [illegible] مېوے به [illegible] ۱۲

ﺳﮯ نو زکریا علیه السلام [illegible] اولاد [illegible] اولاد [illegible] د مقبول دعا وه ۱۲

قولهٗ [illegible] یعنی [illegible] د طاقت نه بهر دي ۱۲ هُنَالِكَ [illegible] مریم [illegible] زکریا [illegible] اولاد [illegible] جواب [illegible] تعالیٰ [illegible] ۱۲

له یحیی په پلار ... چې د ... پیدا کیږي ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... [illegible]

يَحْيٰى مُصَدِّقًاۢ بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّنَبِيًّا

په یحیی سره چې رښتیا کوونکی به وي د حکم د خدای پاک او سردار به وي او ځان ساتونکی [illegible] او نبي به وي

مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ

د نیکانو څخه ... او وې ویل ای ربه زما څنګه به وي ماته هلک او ... [illegible]

الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ۭ قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ

واله او ښځه زما شنډه ده او وې ویل ... الله کوي هغه چې وغواړي ... او وې ویل

رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ

ای ربه ... ماته نښه ... او وې ویل نښه ستا دا ده چې خبرې به نه شې کولی له خلکو سره درې ورځې

اِلَّا رَمْزًا ۭ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿٤١﴾

مګر په اشاره سره - او یاد کړه رب خپل ډیر او پاکي یاده کړه بیګاه او سحر -

وَاِذْ قَالَتِ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ وَطَهَّرَكِ

او کله چې او وې ویل ملائکو ای مریمې یقیناً الله غوره کړې یې ته او پاکه کړې یې ته

وَاصْطَفٰىكِ عَلٰي نِسَاۗءِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَ

او غوره کړې یې ته په ښځو د عالم باندې - ای مریمې بندګي کوه د رب خپل او

اسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَاۗءِ الْغَيْبِ

سجده کوه او رکوع کوه سره د رکوع کوونکو - دا خبرونه د غیب دي

نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۭ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ

چې وحي یې کوو تاته - او نه وې ته دوی سره کله چې غورځول دوی قلمونه خپل چې کوم یو به

يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۠ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٤﴾ اِذْ قَالَتِ

پالنه کوي د مریمې - او نه وې ته په نزد د دوی کله چې دوی جګړه کوله - کله چې او وې

[margin notes:] ... شوي دي. — یعني اسباب په ظاهره ... — یعني الله تعالی اسبابو ته محتاج نه دی ... زکریا علیه السلام ... پوښتنه ... — دا یعني په قدرت د خدای ... — یاد د خدای ... — ... مقصد ... — ... عیسی علیه السلام ... — دا دلیل دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم پیغمبر دی ... وحي ... اعلان د توحید ... حق دی. [illegible]

یعني ... نبوت ... [illegible]

۴ مسیح په عبرانی ژبه د مبارک په معنی دی ... مسیح د پاک او مبارک په معنی دی

الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ

ملائکو اے مریمے یقیناً الله زیری درکوی تا لره په یو حکم سره د خپله طرفه چه نوم به د هغه مسیح وی

عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۴۵﴾

عیسیٰ ځوئے د مریمے برکتی به وی په دنیا کښے او په آخرت کښے او د مقربینو نه به وی

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۴۶﴾ قَالَتْ رَبِّ

او خبرے به کوی د خلقو سره په زانګو کښے او په پوخ عمر کښے او د صالحانو نه به وی - او وئیل هغے اے ربه

اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ بَشَرٌ ۗ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ

څنګه به اوشی ما لره ځوئے او نه دے رسیدلے ما ته انسان - اووئیل دغسے الله پاک پیدا

يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۗ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۴۷﴾

کوی هغه چه رضا ئے شی - کله چه فیصله اوکړی د یو کار نو وائی هغه ته چه شه نو شی -

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ﴿۴۸﴾ وَرَسُوْلًا

او ورښائی هغه ته کتاب او عقل خبرے - او تورات او انجیل - او ګرزوی به ئے پیغمبر

اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ اَنِّيْ قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّيْٓ

بنی اسرائیلو ته - یقیناً راوړے می دے تاسو ته نښانه د رب ستاسو نه - چه زه

اَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ

جوړوم تاسو لره د خټے نه شکل د مارغه نو پوکے کوم په هغه کښے نو شی

طَيْرًا ۢ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْيِ الْمَوْتٰى

مارغه په حکم د خدائے سره - او جوړوم ګانډه پیدا شوی او برګی او ژوندی کوم مړی

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ فِيْ بُيُوْتِكُمْ ۗ

په حکم د خدائے سره - او خبروم تاسو په هغه چه خورئ تاسو او په هغه چه ذخیره کوئ تاسو په کورونو خپلو کښے

۱ په هغه حکم سره چه په کلمه د کُن سره پیدا شو او عیسیٰ په اصل کښے ایشوع یسوع ته وائی او ایشوع (وامی) او مریم عابده ته وائی
۲ خدائے تعالیٰ د وحدانیت خبرونه کوی
۳ یعنی ظاهری اسباب ئے نه وو ددے د پاره نه معلومه شوه چه مریم علیها السلام لوره کنسی ده عجیبه ده ځکه مونږه په شوے ده عاجزه او ځنی عیسیٰ علیه السلام پیغمبر دے نو رب دے ځکه هغه د خدائے تعالیٰ د وحدانیت اعلان کوی هم په زانګو کښے او هم په پوخ عمر کښے
۴ قرآن او حدیث د نزول د روستو او تورات او انجیل د نزول نه مخکښے
۵ یعنی په شکل د مارغه جوړولو کښے زه لا اسباب یم او نه خالق یعنی زه به شکل جوړوم او رنګ چه پوکے او کړم نو تا په مارغه شی معلومه شوه چه په معجزه کښے د پیغمبر اختیار نه وی
۶ یعنی ګانډه پیدا شوی او برګی او مړی ته دعا او کړم نو خدائے پاک هغوی جوړ کړی او ژوندی کړی هم دغه مخکښے تفصیل دے یعنی عیسیٰ علیه السلام صرف په دعا کښے کاسبب دے جوړ ولو کښے صرف الله تعالیٰ دے په جوړولو کښے عیسیٰ علیه السلام نه کا سبب او نه خالق دے ۳

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَمُصَدِّقًا لِّمَا

یقیناً په دې کښې نښه ده تاسو لره که یئ تاسو مؤمنان - او رښتونی کوونکی یم هغه کتاب

بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ

چه مخکښې زما نه دی چه تورات دی او چه حلال کړم تاسو لره ځینې هغه چه حرام شوی دی

عَلَيْكُمْ ۚ وَجِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝

په تاسو او راوړې دی ما تاسو ته نښه د رب ستاسو له - نو اُووېرېږئ د الله نه او زما خبره او منئ -

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ۝ فَلَمَّا

یقیناً الله رب زما دی او رب ستاسو دی نو عبادت اوکړئ د هغه - دا لار برابره ده - نو کله چه

أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ ۖ قَالَ

معلوم کړو عیسیٰ د دوی نه کفر اوئیل څوک دی مددگار زما په لار کښې د خدای - اوویل

الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝

حواریانو (سپین روښو) مونږ یو مددگار د خدای ایمان راوړی مونږ په الله او شاهد شه چه مونږ مسلمانان یو

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَ

اے ربه زمونږ ایمان راوړی مونږ په هغه څه چه تا نازل کړی دی او متابعت مو اوکړو د رسول نو اولیکه مونږ سره د شاهدانو - او

مَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ۝ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَىٰ إِنِّي

مکر اوکړو دوی او تدبیر اوکړو خدای - او الله غوره تدبیر کوونکی دی - کله چه اوئیل الله اے عیسیٰ زه یقیناً

مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ

تا لره اوچتوونکی یم تا لو ځانته او پاکوونکی یم تا لره د کافرانو نه او

جَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

کوونکی یم تابعداران ستا پاسه د کافرانو نه تر قیامته پورې ؛

ای دا د عیسیٰ علیه السلام خبره ده یعنی عیسیٰ علیه السلام ویلې وو چه الله تعالیٰ زما رب دے او ستاسو هم - عیسیٰ علیه السلام د حضرت حواریانو -
۲ دا د الحمید الله ... المستقیم تفصیل دے په سورة انعام ۱۵۳ کښې -
۳ د خدای وحدانیت او رسالت معلومه شوه چه د دواړو سره اعتقاد او قول پکار دے -
۴ مکر والا په عربی کښې تدبیر ته وائی او کله حسن او کله غیر حسن وی البته په پښتو کښې مکر بد کار ته وائی -
۵ زه تا له ځم او تا آسمان ته د اوچتولو عقیده ده -
۶ تا بعدارانو د عیسیٰ علیه السلام به په دنیا کښې غالب وی په قیامتونو او په ... کښې به هغوی تابعداران وی کله چه حضرت نبی کریم صلی الله علیه وسلم راغلو نو نصاریٰ د شیطان طرف په دنیا کښې غالب به وی نه په آخرت کښې -
۷ نور توجیهات هم بیان یا نیکان یا خاص لوستی خلق -

ع ۱۴

ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

بیا ما ته دی واپس ستاسو ورتلل نو حکم به اوکړم په مینځ ستاسو په هغه شي کښې چې تاسو په هغه کښې جګړه کوئ.

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا

نو چا چې کفر اوکړو نو عذاب به ورکړم هغوی ته عذاب سخت په دنیا

وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

او په آخرت کښې او نشته هغوی لره هیڅ مددګار. او چا چې ایمان راوړو او اوکړل

الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

نیکۍ نو پوره به ورکړي هغوی ته اجرونه د هغوی. او الله مینه نه لري له ظالمانو سره.

ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ

دا لولو مونږ تا ته د آیتونو او بیان د حکمت نه. یقیناً مثال د عیسیٰ

عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

په نزد د خدای لکه مثال د آدم دی. پیدا یې کړو له خاورې نه بیا یې ورته اوویل چې شه نو شو.

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ

واقعي خبره ستا د رب نه ده نو مه کیږه له شک کوونکو نه. نو چا چې جګړه درسره اوکړه په ده کښې

مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ

پس له هغې نه چې راغلو تا ته علم نو ووایه چې راشئ چې راوغواړو ځامن خپل او ځامن ستاسو

وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل

او ښځې زمونږ او ښځې ستاسو او ځانونه زمونږ او ځانونه ستاسو بیا به مباهله اوکړو نو اوګرځوو

لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَ

لعنت د خدای په دروغژنو باندې. یقیناً دا بیان حق دی. او

وسلم د رسالت ... او رسالت ثبوت ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم د توحید بیانونه ... الله تعالیٰ ...

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا ...

... عیسیٰ علیه السلام ... آدم علیه السلام ... پیدا شوی دی.

... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ... ورکړي ...

... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... حسن او حسین او فاطمه رضي الله تعالیٰ عنهم ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ...

مَا مِنْ إِلٰهٍ إِلَّا اللّٰهُ ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۶۲﴾ فَإِن تَوَلَّوْا

او نشته هیڅوک لائق د بندګئ سوا د الله نه - او یقیناً الله زبردست او حکمت والا دے - نو که قبول نه کړو دوی

فَإِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿۶۳﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ

نو یقیناً الله پوهه دے په ورانی کوونکو باندے - او وایه چه اے اهل کتابو راشئ یو یوے

كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ

خبرې ته چه برابره ده په مینځ زمونږ او ستاسو کښے چه بندګی به نه کوو مونږ سوا د الله نه او نه به شریکوو ورسره

شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللّٰهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا

هیڅ یو شے او نه به جوړوی ځینې زمونږ ځینې نورو لره خدایان سوا د الله تعالیٰ نه - نو که قبول نه کړو دوی

فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿۶۴﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ

نو وایئ چه ګواه اوسئ چه مونږ مسلمانان یو - اے اهل کتابو! ولے جګړه کوئ په

فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنجِيلُ إِلَّا مِن بَعْدِهِ ۚ

حق د ابراهیمؑ کښے او نه دی نازل شوی تورات او انجیل مګر روستو د هغهٔ نه -

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۶۵﴾ هَا أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ

آیا عقل نه لرئ تاسو - خبردار تاسو جګړه کوله په هغه خبره کښے چه تاسو ته په علم ؤ نو ولے

تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۶۶﴾

جګړه کوئ په هغه خبره کښے چه تاسو ته په علم نشته - او الله پوهیږی او تاسو نه پوهیږئ -

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا

نه ؤ ابراهیمؑ یهودی او نه نصرانی لیکن ؤ پاک

مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۶۷﴾ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ

مسلمان - او نه ؤ د مشرکانو نه - یقیناً مناسب د خلقو نه ابراهیمؑ ته

ل یعنی ولئ چه اختلاف خبرے په مینځ د دوی ته نظر او کړی وه ۱۲

ل یعنی هغه خبرے اصول چه ټولو منصب کښے تعالیٰ دے وایه مخلوق لره نه ورکوو ۱۲

ل منشا دا ؤ او یهود دعوے وے چه ابراهیم علیه السلام زمونږ په دین ؤ ده دا دعوی هیڅ فریقے هم ابراهیم علیه السلام مشرک نه ؤ خلقو منله باری تعالیٰ په رد او کړه چه یهودیت او نصرانیت خو د هغهٔ نه روستو دی ۱۲

ل چه د تورات او انجیل مسئله وه ۱۲

ل یعنی د ابراهیم علیه السلام په حال کښے ۱۲

ل امور د تحقیقت ۱۲

ل د حنیف معنی ده ۱۲

لِلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ وَاللّٰهُ وَلِيُّ

هغه خلق دي چه خبره مني د هغه او دا نبي ﷺ او هغه خلق دي چه ايمان ئي راوړي دي - او الله دوست

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ

د مؤمنانو دے - غواړي يو ډله د اهل كتابو نه چه گمراه كړي تاسو -

وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَھُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٦٩﴾ يٰٓاَھْلَ الْكِتٰبِ

او نه گمراه كوي يعني مگر خپل ځانونه او دوي نه پوهيږي - اے اهل كتابو

لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٧٠﴾ يٰٓاَھْلَ الْكِتٰبِ

ولے انكار كوئ د ايتونو د خدائے نه او تاسو قائل يئ - اے اهل كتابو

لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ

ولے گډوئ حق سره دروغ او پټوئ حق لره او تاسو

تَعْلَمُوْنَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ

پوهيږئ - او وائي ډلے د اهل كتابو نه چه ايمان راوړئ په هغے

اُنْزِلَ عَلَي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ

چه رانازل شوے مؤمنانو ته په اول د ورځ كښے او كافر شئ ترے په آخر د هغے كښے

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوْٓا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ ۭ قُلْ

اميد دے چه دوي واپس شي - او مه مني خبره د هيچا مگر د هغو چه منى دين ستاسو - او وايه چه

اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ ۙ اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ

يقيناً هدايت د خدائے دے - دا خلگو چه ولے وركولے شي يو كس ته داسے هغے چه دركړے شويدي تاسو ته

اَوْ يُحَاۗجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۭ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ يُؤْتِيْهِ

يا غالب به شي په تاسو په نزد د رب ستاسو - او وايه چه يقيناً مهرباني په لاس د خدائے كښے ده وركوي دا

له اهل كتابو ته زور شه ده ۱۲
۲ له چه مخاطبه ئے د علماؤ سره وي نو يو د خبره حقه او بله باطله كوي او د حق په ذريعه خپل باطل ثابتوي او چه مخاطبه ئے د عامو سره وي نو حقه خبره پټوي ۱۲
۳ له چه مسلمانان بدگمان شي په اسلام كله چه اهل كتاب بيرته واپس شي ۱۲
۴ له يعني د هغه چا خبره مني چه هغوي ستاسو په دين وي او د مسلمانانو خبره كله هم مه آوروئ ۱۲
۵ له دا تنبيه ده چه نه كوي چه مشركين د دوي خپله شي لكه او هغه اوس د دوي نه مسلمانانو واخسته ۱۲

ع ۷

مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۗ

[illegible]

وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِن

او الله فضل لوی [illegible] او ځینې د اهل کتاب [illegible]

تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُم مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ

امانت ورسره [illegible]

لَّا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا

[illegible]

لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ

[illegible]

وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ

او دوی پوهیږي [illegible] یقیناً الله تعالی

يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ

[illegible]

ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

قیمت لږ [illegible] آخرت [illegible]

اللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ

الله تعالی [illegible] قیامت [illegible]

عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ

عذاب [illegible] سخت. او یقیناً [illegible] کتاب سره

[illegible]

لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ وَيَقُولُونَ هُوَ

چه تاسو ئې گمان اوکړئ د کتاب او نه دے هغه د کتاب نه - او وائي دوی چه دا د

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ

طرف د خدائے نه دے او نه دے هغه د طرفه د خدائے نه او وائي دوی په خدائے باندے

الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ

دروغ او دوی په پوهیږی - نه دے کار د هیڅ بشر چه ورکړي هغه ته خدائے کتاب

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ

او عقل او پیغمبري بیا وائي خلقو ته چه شئ بندګان زما سوا د

دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُونُوا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتٰبَ

د خدائے نه لیکن وائي چه شئ خدائي خلق ځکه چه ازده کوئ تاسو کتاب

وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ

او ځکه چه لولئ تاسو (ئې کتاب) - او حکم نه کوي تاسو ته چه جوړ کړئ ملائک

وَالنَّبِيّٖنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

او نبیان خدایان - آیا حکم کوي تاسو ته په کفر روستو له دینه چه تاسو مسلمانان یئ -

وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتٰبٍ وَحِكْمَةٍ

او کله چه واخسته الله وعده د نبیانو نه چه کوم څه درکوم تاسو ته کتاب او علم

ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ

بیا راشي تاسو ته رسول رښتیا کونکے د هغه څیز چه تاسو سره دے نو ضرور به ایمان راوړئ په هغه او ضرور به

قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوٓا أَقْرَرْنَا

هغه ته مدد کوئ - اوئې وئیل آیا اقرار کوئ تاسو او واخستو تاسو په دے زما عهد - دوی اووئیل اقرار کوو

له نصارا او وائی چه عیسی علیه السلام ... خو ... ښکاره ... د باری تعالی ...

ورله جواب ورکوی ... د باری تعالی په طرف ... نه ... شو

ع یعنی د خدائے تعالی کتاب به وا لولو ... چه تاسو موحدان شئ ... مشرکان

سے ... او رسالت مسئله وه پس د توحید نه یعنی ... د لا اله الا الله وه او ... مسئله د محمد رسول الله ... حاصل ... وعده ... شوه چه ... نبي ... تاسو ... کریم صلی الله علیه وسلم ... باری تعالی ... به کریم صلی الله علیه وسلم تسلیم ...

قَالَ فَاشْهَدُوْا وَ اَنَا مَعَكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ۝ فَمَنْ تَوَلّٰى

او وئ فرمائيل پس شاهدان شئ او زۀ ستاسو سره شاهد يم - نو چا چه مخ واړولو

بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ

پس له دې نه نو دوی نافرمانان دي - آيا غير د دين د خدائ نه طلب کوي دوئ

وَلَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَيْهِ

او هم هغه ته تابع دي هغه څوک چه په آسمانونو کښې دي او په زمکه کښې دي په خوښه او يا په زور او هغه

يُرْجَعُوْنَ ۝ قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ

ته به بيرته واپس کړې شي - او وايه ايمان راوړی دی موږ په الله او په هغه چه نازل کړې شوي په مونږ او په هغه چه نازل کړې

عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ

ابراهيمؑ ته او اسمعيلؑ ته او اسحاقؑ ته او يعقوبؑ ته او اولادو د دوی ته

وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَالنَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ

او په هغه چه ورکړې شوي موسیٰؑ ته او عيسیٰؑ ته او انبيانو ته د رب د دوی نه فرق نه کوو مونږ په منځه

بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ۝ وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ

د يو کس کښې د دوی نه - او مونږ د خدائ فرمانبردار يو - او څوک چه طلب کړي به د

الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ

اسلام نه دين نو هيڅ کله به منظور نشي د هغه نه او دے به په آخرت کښې په تاوانګو

الْخٰسِرِيْنَ ۝ كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

برخه وي - څنګه به خو نه اوکړي خدائ يو قوم ته چه کافر شوي پس د ايمان نه او

وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۚ وَاللّٰهُ لَا

شاهد شوي وو چه رسول حق دے او راغلي دي دوی ته دليلونه - او الله نه کوي

يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٦﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ

خو نه ... ظالمو خلقو ته - دغوی جزا دا ده چه پر دوی باندے دے

لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٧﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

لعنت د خدائے پاک او د ملائکو او د خلقو ټولو - همیشه به وی په دغه کښے

لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا

آسانه به نه شی دوی ته عذاب او نه به دوی ته مهلت ورکړے شی - مګر هغه چه توبه ئے اوویسته

مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٨٩﴾ اِنَّ

پس له دے نه او نیکی ئے اوکړه نو یقیناً الله بخښونکے مهربان دے - یقیناً

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ

هغه خلق چه کفر ئے اوکړو پس د ایمان نه بیا زیات شو په کفر کښے هیڅ کله به منظوره نه شی

تَوْبَتُهُمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الضَّآلُّوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَ

توبه د دوی او دوی ګمراه دی - یقیناً هغه خلق چه کافر شو او مړه شو په

هُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ

کفر کښے نو هیڅ کله به منظوره نه شی د یو د دوی نه که وی د زمکے سره زر ... که چرته

افْتَدٰى بِهٖ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٩١﴾

ورکوی دا سره زر - دوی له عذاب دے سخت - او نشته دوی له مدد ګار -

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ وَمَا تُنْفِقُوْا

هیڅ کله نه شئ رسیدے نیکئ ته ترڅو چه خرچ نه کړئ ... د محبوب شی نه - او هغه چه خرچ کوئ

مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا

د یو شی نه نو یقیناً الله تعالیٰ پرے عالم دے - ټول خوراک وو حلال

ع ۹ ۱۷ الجزء الرابع

لِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ مِن

د پاره د بنی اسرائیلو مگر هغه چه حرام کړے وه یعقوب (ع) په ځان خپل [illegible] مخکښې

قَبۡلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوۡرَىٰةُۚ قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ فَٱتۡلُوهَآ إِن

د نازلېدو د تورات نه - ورته اووایه چه راوړئ تورات نو اولولئ هغه که یئ

كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ۝ فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ مِنۢ بَعۡدِ

تاسو رښتونی - نو چا چه جوړ کړل په خدائے باندې دروغ پس له دې نه

ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ۝ قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ

نو هغوی ظالمان دی - ورته اووایه چه رښتیا ویلی الله تعالی - نو اومنئ

مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ۝ إِنَّ

دین د ابراهیم (ع) چه پاک وه - او نه وه د مشرکانو نه - یقیناً

أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى

اول کور چه مقرر شوے وه د خلقو د پاره هغه دے چه په مکه کښې دے برکتی او هدایت د

لِّلۡعَٰلَمِينَ ۝ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ

د عالم د پاره - په هغه کښې ښکاره نښې دی - یو مقام ابراهیم دے - او څوک چه لاړ شی ورته

كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ

نو شو په امن - او د الله د پاره په خلقو حج د بیت الله دے د چا چه طاقت وی

إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝

هغه ته د لارے - او چا چه کفر اوکړو نو یقیناً الله غنی دے د عالم نه -

قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ

اووایه اے اهل کتابو ولے انکار کوئ د آیتونو د خدائے نه - او الله تعالی خبردار دے

[illegible]

[illegible] مقام ابراهیم [illegible] الکعبة و [illegible] زمزم و غیره [illegible] د الله تعالی حکم دے

د مسلمانانو نقصان مه بیا نو غواړه ستاسو اسلام نه مه واپس کوئ، او د اسلام چه مسلمانان ته زور نه وه

عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ

په هغې چه کوئ تاسو - او وایه اے اهل کتابو ولے منع کوئ تاسو د

سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ۭ وَ

لارے د خدائے نه مؤمنان چه لټوئ په دے کښے عیب او تاسو په حیث د حق پیژندونکی او

مَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوْا

نه دے خدائے ناخبره د هغې چه تاسو کوئ - اے مؤمنانو که او منئ تاسو خبره د

فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ

بعضے اهل کتابو نو واپس به کړی تاسو له پس د ایمان ستاسو نه

كٰفِرِيْنَ ۝ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَ

کافر ته - او ولے کافر کیږئ او تاسو ته لوستلے کیږی آیتونه د خدائے پاک او

فِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ۭ وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ

په تاسو کښے رسول د خدائے - او چا چه منګلے او لګولو په رسۍ د خدائے نو خو ته ورته اوښودلے شوه لاره

مُّسْتَقِيْمٍ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا

برابره ته - اے مؤمنانو او ویریږئ د خدائے پاک نه څنګه چه ویره د هغه ده او

تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ وَاعْتَصِمُوْا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا

مه مرئ مګر مسلمانان - مضبوط ونیسئ رسۍ د خدائے پاک ټول

وَّلَا تَفَرَّقُوْا ۠ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَاۗءً

او مه جدا کیږئ - او یاد کړئ نعمت د خدائے چه په تاسو دے کله چه وئ تاسو دښمنان

فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖٓ اِخْوَانًا ۚ وَكُنْتُمْ

نو محبت ئے واچولو په زړونو ستاسو کښے نو شوئ تاسو په نعمت د خدائے ګډه رونړه - او وئ تاسو

لے اهل کتاب به ته زور نه وه چه تاسو د توزور نه وه چه تاسو د اهل کتاب بو خبر وه مه منئ
سے واقعیها مسئله ده د دوه سورت دویمه حصه ده په دے حصه کښے بیان د جهاد او نفاق دے او په اوله حصه کښے بیان د توحید او د رسالت دے مقصود اعلاء د توحید مسئله ده او نبی کریم صلی الله علیه وسلم د دے مسئلے بیا خوونکے دے او اعلاء د کلمة الله په بالسان یعنی بیان او دلائل سره او بالسنان ده ۱۲ ه
سے بیان دے چه په توحید مضبوط شئ او اختلاف مه کوئ ۱۲
عنځکټه په جهاد و کړه په لارے د خدائے کښے څومره چه طاقت وی (ابن عباس)
ولا تفرقوا: تفرق غلط دے چه په دلیل نه غلط اشتراک کوئ - او خلاف جائز دے څکه چه د مشورے اختلاف دے چه او شاورهم (اٰل عمران ۱۵۹) - او په شوری کښے خو به خلافی رائی خلور رائے ما خو تفرق ته نیشتے او خلاف شته (د الله پاک ځنے زمونږ کمے نه ساتلے ما ما نو ته صدارت او کړو چه که دے تفرقه نو د ګډ رش او په صحت شی د اسلام کاقت ارد قاتلو د پاکي ۱۲ کاتب) ه

ع ۱۰

عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

په غاړه د کنده د اور. خو بچ یې کړئ تاسو له دغه نه - دغسې بیانوي الله

اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۝ وَلْتَكُنْ مِّنْكُمْ اُمَّةٌ

پاک تاسو ته آیتونه خپل امید دی چې تاسو لاره بیا مومئ - شي دې ستاسو نه یو جماعت چې

يَّدْعُوْنَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

بلي خلق خیر ته او حکم کوي په نیکو سره او منع کوي خلق د

الْمُنْكَرِ ۗ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ

بدو نه - دوی کامیاب دي - او مه کیږئ لکه هغو چې

تَفَرَّقُوْا وَاخْتَلَفُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۗ وَاُولٰٓئِكَ

جلا شول دوی او اختلاف کړ یې پس له هغه نه چې راغلل دوی ته دلیلونه - دوی لره

لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ يَّوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوْهٌ وَّتَسْوَدُّ وُجُوْهٌ ۚ

عذاب دی لوی - کله چې سپین شي ځینې مخونه او تور شي ځینې مخونه -

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْوَدَّتْ وُجُوْهُهُمْ ۣ اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ

خو هغه خلق چې تور شوي دي مخونه د دوی - ورته به او ویل شي په کافر شوئ تاسو پس د

فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

ایمان نه خوا و څکئ عذاب ځکه چې تاسو کفر کولو - او هغه خلق چې

ابْيَضَّتْ وُجُوْهُهُمْ فَفِيْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ۭ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝

سپین شو مخونه د دوی نو په رحمت د خدای کښې به وي او دوی به په هغه کښې همیشه -

تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۭ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا

دا آیتونه د خدای دي لولو یې لره تا ته په رښتیا - او نه کوي خدای اراده د ظلم

له بیان اشاعت توحید و سنة او رد د منکر چې بدعت او شرک دے ...
ته معروف توحید او سنت او قانون الهي دے
ته منکر شرک او بدعت او قانون چې د خیره دے د قانون الهي نه
ته سپین مخونه به اهل سنت والجماعت دي
ته تور مخونه به مشرکانو او د بدعتیانو وي
ته د رحمت نه مراد جنت دے ...
ته په رښتیا سره یا د پاره د اظهار د توحید
فَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْوَدَّتْ: دا تخویف دے
وَاَمَّا الَّذِيْنَ ابْيَضَّتْ: دا بشارت دے
تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ ...

لِّلْعٰلَمِيْنَ ۔ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ

په عالم [illegible] ـ او خاص د الله دی هر هغه څه چې په آسمانونو کښې دي او هغه چې په زمکه کښې دي ـ او طرف د الله ته

تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۔ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ

واپس ګرځولې شي ټول کارونه ـ یئ تاسو غوره ټولګې چه راایستلې شوې دي د خلقو د پاره حکم به کوئ په

بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۭ وَلَوْ اٰمَنَ

نیکو سره او منع به کوئ د ناکاره کارونو نه او ایمان به راوړئ په الله ـ او که ایمان راوړې وو

اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۭ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ

اهل کتابو نو غوره به وو دوی لره ـ ځینې د دوی نه مؤمنان دي او ډیر د دوی نه

الْفٰسِقُوْنَ ۔ لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّآ اَذًى ۭ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ يُوَلُّوْكُمُ

نافرمان دي ـ هیڅ کله ضرر به نشي رسولې تاسو ته مګر تکلیف ـ او که جنګ اوکړي دوی تاسو سره نو واپس به کړي

الْاَدْبَارَ ۣ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ۔ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْٓا

تاسو ته شاګانې ـ بیا به دوی سره امداد اونه کړې شي ـ ټاپه شوې په دوی باندې خوارې ـ چرته چې اوموندلې شي

اِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَاۗءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ

دوی مګر په رسۍ د الله سره او په رسۍ د خلقو سره او راستانه شو دوی په لوئی غضب سره د

اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّھُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ

خدای او ټاپه شوې ده په دوی باندې خواری ـ دا خبره په دې وجه چې دوی انکار کاوه

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْۢبِيَاۗءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۭ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّ

د آیتونو د خدای نه او وژل یې پیغمبران ناحقه ـ دا خبره په دې وجه چې نافرماني یې کوله او

كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۔ لَيْسُوْا سَوَاۗءً ۭ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَاۗىِٕمَةٌ

تجاوز یې کولو ـ نه دي دوی برابر ـ ځینې د اهل کتابو نه یو ټولګې [illegible]

[illegible]

ع ۱۲

[illegible] دوباره بیان د اشاعت د توحید او د سنت د [illegible]
[illegible] ترغیب دے جهاد ته
[illegible] اسلام دے
[illegible] اسلامي جزیه قبول وي
[illegible] خواري یعني حالت په نړۍ د نورو قومونو [illegible]
[illegible] معلوم شو چې په بدۍ کښې [illegible] وي
[illegible] بشارت دے یعني قبول اهل کتاب [illegible]
[illegible] خلقو لره چې حقیقة د الله تعالیٰ [illegible] جهاد نه کوي
[illegible] خیر امة نه مراد امت اجابت دے او مراد [illegible]
[illegible] په عزت مراد [illegible] حکومت [illegible]
[illegible] خطاب دے امت ته [illegible]

يَتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ۝ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

لولی ایتونه د الله په وختونو د شپې کښې او دوی سجده کوی - ایمان راوړی په الله تعالیٰ

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

او په ورځ د قیامت او حکم کوی په نیکئ سره او منع کوی د بدئ نه او

يُسَارِعُوْنَ فِى الْخَيْرٰتِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَمَا يَفْعَلُوْا

جلتی کوی په نیکو کښې - او دوی نیکان دی - او هغه چه کوی دوی

مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ

نیکی نو هیڅ کله به ئی به قدره او نه کړے شی - او الله پاک پوهه دے په پرهیزګارانو باندے - یقیناً هغه خلق

كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ

چه کافران دی هیڅ کله به لرے نه کړی د دوی نه مالونه د دوی او نه اولاد د دوی عذاب د خدائے نه

شَيْئًا ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ مَثَلُ مَا

هیڅ شے - او دوی دوزخیان دی - دوی به په هغه کښې همیشه وی - مثال د هغه چه

يُنْفِقُوْنَ فِىْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ

خرچ کوی دوی په دے ژوند د دنیا کښې په شان د هوا ده چه په هغې کښې یخنی وي وهلې ئې

حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ۗ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَ

فصل د قوم ته چه ظلم ئے کړے وو په ځانونو خپلو نو هلاک کړو هغه - او ظلم نه دے کړے په دوی خدائے او

لٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا

لیکن خپل ځانان دوی ظلم کاوه - اے مؤمنانو مه جوړوئ

بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَاْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ۗ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ

رازدار بیرته د لره کښې نه کوی دوی په نقصان ستاسو کښې، خوا ږه تکلیف ستاسو - یقیناً

سله یعنی اعمال د دوی په سبب د شرک برباد شوی دی
سله اعلان مقاطعه سره د اسباب د مقاطعه نه چه نهٔ دی -
(۱) نقصان ستاسو سره -
(۲) تکلیف ستاسو ته -
(۳) بغض ستاسو سره کول -
(۴) کینه پټه ساتل -
(۵) ستاسو سره مینه نهٔ کول -
(۶) ایمان په ټولو کتاب نهٔ راوړل -
(۷) منافق کول -
(۸) ستاسو په خوشحالئ خفه کیدل -
(۹) ستاسو په تکلیف باندے خوشحالیدل -
عه : معلومه شوه چه غیر مسلم ته به منصب نهٔ شی ورکولے ۱۲

له بارې تعالیٰ دوه قانونه پیش کړل چې د خپل خواهش مطابق ۱۲ ← بلکه بعض کتاب منی ← بې نه منی او دوی قول کړ ←

بَدَتِ الْبَغْضَاۤءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۚ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُهُمْ اَكْبَرُ ؕ

ښکاره شوې ده بغض د خولو د دوی نه - او هغه چې پټوی زړونه د دوی لوی دی ډیر -

قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ هٰۤاَنْتُمْ اُولَاۤءِ تُحِبُّوْنَهُمْ

یقیناً بیان کړې دی مونږ تاسو ته نخښې که پوهیږئ تاسو - خبردار شئ تاسو مینه کوئ د دوی سره

وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ قَالُوْۤا

او دوی مینه نه کوی تاسو سره - او تاسو یقین کوئ په کتاب ټول - او کله چې یو ځای شي دوی تاسو سره وائی

اٰمَنَّا ۚۖ وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ؕ قُلْ

ایمان لرو مونږ - او کله چې یواځې شي نو چیچي په تاسو د قهر نه ګوتې - او وایه چې

مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۱۱۹﴾ اِنْ

مړه شئ په قهر خپل سره - یقیناً خدای پوهه دے د زړه ونو په خبرو باندې - که

تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوْا بِهَا ۚ

اورسي تاسو ته خوشحالی نو خفه کوی دوی لره، او که اورسي تاسو ته تکلیف نو خوشحالیږی په هغه

وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْــًٔا ۚ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا

او که صبر او کړئ تاسو او ځان مو بچ کړو نو هیڅ رسولے تاسو ته مکر د دوی هیڅ - یقیناً الله تعالیٰ چې

يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿۱۲۰﴾ وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِيْنَ

کار ئې کوی دوی خبردار دے - او کله چې وختی لاړې ته د خپل کور نه - کینول دې مؤمنان په

مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۲۱﴾ اِذْ هَمَّتْ طَّاۤئِفَتٰنِ

مورچو کښې د پاره د جنګ - او الله تعالیٰ اوریدونکے پوهه دے - کله چې قصد او کړو دوو ډلو

مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

ستاسو نه چې کمزوری او کړی او الله دوست د دواړو وو - او الله ته دې ځان اوسپاری

له او دوی ته وائی چې صبرا و تقوی مواد کړه
نو د کفارو فریب تاسو ته
نقصان نه شی رسولے لکه
چې په مکه کښی وو او که صبر
او تقوی مو او نه کړه
نو تاسو ته به تکلیف اورسی لکه چې په احد کښې ۱۲
۳ه بنو سلمه او بنو حارثه
کوم چې د لښکر په طرفین
کښې ولاړ وو - د دوی
مشر جابر بن عبد الله
وائی چې په اُن کښې لا دسو
د باری تعالیٰ خفه نه یم
ځکه چې الله تعالیٰ فرمائی
وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا : ځکه الله
تعالیٰ قانون دے چې
چرته د اصحابو کښې
بیان کړی نو صلحه د تقوی
یاد کمال اعلان فرمائی
چې منافقینو ته د طعن
موقع ملاؤ نه شی ۱۲
(غزاګانې) په ۲ه کښې
بدر ا په ۳ه کښې
بدر صغری په ۴ه
کښې احزاب په ۵ه
کښې حدیبیه : په ۶ه
کښې عمره قضا : په ۷ه
کښې فتح مکه په ۸ه
کښې تبوک : په ۹ه
کښې حجة الوداع - او
وفات ۱۲

ع ۱۱ ۲

سلہ کافرانو به دباؤ کولو چه زمونږ امداد راروان دے نو باری تعالیٰ مسلمانانو له تسلی ورکوی چه کوم دوی امداد راځی نو زه به هم امداد دراولیږم

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ فَاتَّقُوا

مؤمنان - او یقیناً امداد کړے وه ستاسو سره الله په بدر کښے او تاسو کمزوری وئ نو اووېرېږئ

اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ

د الله نه امید دے چه تاسو به شکر اوباسئ - کله چه وئیل تا مؤمنانو ته آیا نه بس کیږی تاسو له دا

اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿١٢٤﴾ ؕ

چه امداد اوکړی تاسو سره رب ستاسو په درے زره ملائکو رالیګلی شو و ماد آسمان نه -

بَلٰٓى ۙ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا وَيَاْتُوْكُمْ مِّنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ

خا که صبر اوکړو تاسو او ځان مو بچ کړو او دښمنان دوی تاسو ته د جوش کښے چه دا نو امداد

رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِيْنَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ

به اوکړی تاسو رب ستاسو په پنځه زره ملائکو سره په جنګی جامه کښے - او نه ده ګرځولے دے

اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ؕ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا

امداد لو خدائے مګر مبارکی تاسو له او چه تسلی اوشی د زړونو ستاسو په دے سره - او نه دے امداد مګر د

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١٢٦﴾ ۙ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ

طرف خدائے نه کوم چه زبردست او حکمت والا دے - چه هلاک کړی بعضے د کافرانو

كَفَرُوْٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِبِيْنَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ

نه او چه ذلیل کړی دوی له نو بیا به دوی محروم - نیشته تا له د اختیار نه څه

شَیْءٌ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَ

شے یا به مهربانی اوکړی په دوی یا به عذاب ورکړی دوی له ځکه چه دوی ظالمان دی - او

لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَ

خاص الله لره دی هغه څه چه په آسمانونو کښے دی او هغه چه په زمکه کښے دی - بخښنه کوی چا له چه غواړی شی او

سلہ ملائکو رالیګلو ته باری تعالیٰ محتاج نه دے خاصوصیت د مسلمانانو تسلی ده د ملائکو شرکت په جنګ کښے په مخصوص طریقه سره مسلمانانو ته اوخودلو کفرو بیا نو امداد په یو آواز سره اوشو او د نبی کریم صلی الله علیه وسلم امداد اوشو په بدر او ملائکو سره او دغه بیو لعاوپنځو زرو وعده اوکړے شوه دا عزت د نبی کریم صلی الله علیه وسلم دے - لکه چه ډیر خلق جنازے پسے روان وی د عزت د پاره ١٢

سلہ دا د خدائے تعالیٰ د وحدانیت دلیل دے او مسلمانانو له بها ورکول دی په جهاد یعنی حقیقة د هغه دی نو مرف د هغه نه خپل حاجتونه غواړی او د دے مسئلے د پاره جهاد اوکړئ ١٢

له دا زجر دے یعنی پکار دہ چہ دوی تہ اعلاء دکلمۃ اللہ دپارہ پہ موضع مال اخلی لکہ چہ کہیے وشہ لیکن دوی پہ موضع مال اخلی خیرات خو پہ یږدہ معلومہ شوہ چہ سود کو ونکے مؤمن دے خو کامیاب نہ دے زیات دے وخت ات تعالیٰ ویریږی ۱۲

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۤءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٩﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

عذاب ورکوی هغه چا لره چہ رضا ئے شی۔ او اللہ بخښونکے مهربان دے۔ اے مؤمنانو!

اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰوۤا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ۪ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ

مه خورئ سود دوچند پہ دوچند کیے۔ او اؤ ویریږئ د اللہ تعالیٰ نہ امید دے

تُفْلِحُوْنَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْۤ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿١٣١﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ

چہ کامیاب بہ شئ۔ او اؤ ویریږئ د هغه اور نه چہ تیار شوے دے کافرانو لره۔ او حکم اومنئ د اللہ تعالیٰ

وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ وَسَارِعُوْۤا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ

او د رسول امید دے چہ پتاسو بہ رحم اوکړے شی۔ او جلتی اوکړئ بخښنے تہ د رب خپل نه

وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿١٣٣﴾ الَّذِيْنَ

او جنت تہ چہ پلنوالے د هغہ پہ قدر د آسمانونو او د زمکے دے چہ تیار شوے دے متقیانو لره۔ کوم چہ

يُنْفِقُوْنَ فِى السَّرَّاۤءِ وَالضَّرَّاۤءِ وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ

خیرات کوی پہ خوشحالئ کښے او پہ سختئ کښے او چہ تیروی غصے لره او معافوه کوی

عَنِ النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٣٤﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا

خلقو تہ۔ او خدائے پاک مینہ کوی د نیکانو سره۔ او هغه خلق چہ کله اوکړی

فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْۤا اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا لِذُنُوْبِهِمْ ۪

یو داسے گناه یا ظلم اوکړی پہ ځان خپل نو یاد شی ورتہ خدائے نو بخښنه اوغواړی د گناهونو خپلو

وَمَنْ يَّغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اللّٰهُ ۪ۙ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مَا فَعَلُوْا وَ

او څوک بہ بخښنه اوکړی د گناهونو بے د اللہ نه۔ او نه ټینگ کیږی پہ هغه گناه چہ دوی کوی او

هُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٥﴾ اُولٰۤئِكَ جَزَاۤؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ

دوی پوهیږی۔ د دوی جزا دہ بخښنه د رب د دوی نه او باغونه

ركوع ١٣

۲ـه او پہ دوی لے خوځیږی زیات دے ۱۲ ۳ـه د یاد وا معنیٰ دا دہ چہ دوی یقین وی چہ ځه کوی صرف خدائے تعالیٰ کوی او پہ حقیقۃ عالم هم صرف خدائے تعالیٰ دے نو دے اؤ ویریږی وا سے یاد خدائے تعالیٰ د مخلوق نه غواړی پہ خولے یا د ول پہ د صحیح یقین نه پہ فائده دے دی ۱۲ ۴ـه توبه ویستونکو ته مُصِر نه وائی ۱۲ ۵ـه تائب د گناه نه وا دے لکه چه گناه ئے نه وی کړے او تائب د خدائے تعالیٰ دوست دے۔ توبه ندامت ته وائی او د نبی کریم صلے اللہ علیہ وسلم ارشادات دی۔ اللہ تعالیٰ دے مونږ صحیح توبه کوونکی کړی۔ آمین ۱۲ عـه قال رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم لیس الشدید بالصرعۃ انما الشدید الذی یملک نفسہ عند الغضب ۱۲ علی بن حسینؓ او د کوروالو د وینځے د لاسه کوزه د هغه پہ لاس ارتا وه شو هغے اووے: والکاظمین نو ده اووے چه تهرم ختم شو هغے اووے والعافین ده اووے ما معاف کړے هغے اووے واللہ یحب المحسنین ده اووے ما آزاده کړے ۱۲ عـه قال رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم لا کبیرة مع الاستغفار ولا صغیرة مع الاصرار ۱۲

واتقوا، تخویف العصاة ۱۲ واطیعوا، بشارت دے ۱۲ ۱۲ ۱۲

له وا تخویف دنیوی دے یعنی مخالفین به دنیا کښے تباه شو نو تاسو که چرته هم خلاف کوی نو تباه کیږی به په دنیا کښے
ته داد جهاد مسئله ده ۱۲
ته د اسلام نانو ته زور نه نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته مخے مسلمانانو ډیر تکلیف فریاد اوکړه نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته اوفرمائیل چه په مکه کښے مسلمانانو باندے ستاسو نه زیات تکلیف راغلے وو او صحوی د اسلام شرله ژووا پس ظلوی څخے آره شوی وی او څخے د او سینے په سکنز باندے ماکز شویدی او صحوی ډوی کا فر شوی د ادین به خدائے کامل کوی ستروند و بلکه به په امن و آمان سره لرے لرے سفر به کوی خو تاسو تللو اوکړی ۱۲
ته خلقو ترے لا نه دی بنکاره کړی ۱۲
ته یعنی که جهاد نو وحش به تاسو کاوه ۱۲
هٰذَا : بیان د ترغیبو ۱۲
اِنۡ يَّمۡسَسۡكُمۡ : جواب د سوال چه تکلیف و لے اورسیده -
ته نُدَاوِلُهَا : فلا باس :

تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ‌ؕ وَنِعۡمَ اَجۡرُ الۡعٰمِلِيۡنَ ؕ ﴿١٣٦﴾

چه بهیږی د لاندے د هغو نه ویالے همیشه به وی په هغه کښے - او ښه ثواب د نیکی کوونکو -

قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ سُنَنٌ ۙ فَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَانۡظُرُوۡا

یقیناً تیر شویدی پخوا تاسو نه واقعات ژ لاپر شی په زمکه کښے نو اوګورئ چه

كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿١٣٧﴾ هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى

څنګه شو آخر د دروغژن کوونکو - دا بیان دے خلقو ته او خونه ده

وَّمَوۡعِظَةٌ لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿١٣٨﴾ وَلَا تَهِنُوۡا وَلَا تَحۡزَنُوۡا وَاَنۡتُمُ

او نصیحت دے ویریدونکو ته - او مه سستیږی او مه غمژن کیږئ او تاسو به

الۡاَعۡلَوۡنَ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿١٣٩﴾ اِنۡ يَّمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٌ فَقَدۡ

غالب یئ که یئ تاسو مؤمنان - که اورسی تاسو ته زخم نو رسیدلے

مَسَّ الۡقَوۡمَ قَرۡحٌ مِّثۡلُهٗ ‌ؕ وَتِلۡكَ الۡاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ النَّاسِ ۚ

دے دغه قوم ته زخم پشان د دے - او دغه ورځے وارپه وار بدلوو مونږ په مینځ د خلقو کښے

وَلِيَـعۡلَمَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَتَّخِذَ مِنۡكُمۡ شُهَدَآءَ ‌ؕ وَاللّٰهُ لَا

او چه ښکاره کړی الله مؤمنانو لره او چه جوړ کړی له تاسو نه شهیدان - او خدائے مینه

يُحِبُّ الظّٰلِمِيۡنَ ۙ ﴿١٤٠﴾ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَمۡحَقَ

نه کوی د ظالمانو سره - او چه پاک کړی خدائے مؤمنانو لره او ختم کړی

الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿١٤١﴾ اَمۡ حَسِبۡتُمۡ اَنۡ تَدۡخُلُوا الۡجَـنَّةَ وَلَـمَّا يَعۡلَمِ اللّٰهُ

کافرانو لره - آیا ګمان کوئ تاسو چه لاړ به شئ جنت ته او لا نه دی ښکاره کړی خدائے

الَّذِيۡنَ جَاهَدُوۡا مِنۡكُمۡ وَيَعۡلَمَ الصّٰبِرِيۡنَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدۡ كُنۡتُمۡ تَمَـنَّوۡنَ

پاک مجاهدان ستاسو نه او نه ئے ښکاره کړیدی صابران - او یقیناً غوښتو تاسو

نه مؤمنانو ته ورته. او که څه هم نبي كريم صلی الله علیه وسلم وفات شي نو بيا هم د خدای تعالی په حکم کاره کوئ هغه تعالی خو ژوندی دی او همېشه به وي. خو چه نبي كريم صلی الله علیه وسلم نه وي چليږي. نو ځکه حضرت ابوبکر رضی الله عنه اوفرمائيل چه څوک چه د نبي كريم صلی الله علیه وسلم عبادت کوی نو هغه مړ دے او څوک چه د الله تعالی عبادت کوی نو هغه ژوندی دے ۱۲

الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۝

مرګ له پخوا د ملاقات د هغه نه نو اولیدو تاسو هغه او تاسو ورته ګورئ -

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ

او محمد خو رسول دے تېر شوي دي پخوا له ده نه رسولان - نو که مړ شي دے او

أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ

یا قتل کړے شي نو واپس کېږئ تاسو په پوندو د پښو باندے؟ او څوک چه واپس شي په پوندو د پښو باندے

فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ۝ وَمَا كَانَ

نو هیڅ ضرر نه شي رسولی الله ته هیڅ شی او بدله به ورکړي الله شاکرانو ته - او څوک نه دے شی

لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ

مړ کیدے بے د حکم د خدائے پاک نه لیکلے دے وخت مقرر - او څوک چه غواړي

ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ

ثواب د دنیا نو ورکوو مونږ ده له د دې نه - او څوک چه غواړي ثواب د آخرت نو ورکوو مونږ ده له

مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ۝ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قُتِلَ مَعَهُ

د هغې نه - او بدله به ورکړو شاکرانو ته - او ډېر نبیان دي چه جنګ کړے دے د دوی په ملګرتیا

رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا

کښے ډېر خدائي خلقو - پس سست نه شو دوی د هغې تکلیف په وجه چه اورسیده دوی ته په لاره د خدای کښے

ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ۝ وَمَا

او عاجز نه شو او نه ذلیل شو - او خدائے پاک مینه کوي د صابرانو سره - او نه وه

كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا

خبره د دوی مګر دا وه د دوی دعا ربه زمونږ بخښنه اوکړه مونږ ته د ګناهونو زمونږ او د زیاتی زمونږ

چه ژوندی دے ۱۲
۲ له د دنیا نه تلل دي
څخه په لار د مرګ او عیسی علیه السلام ژوندے آسمان ته تلے دے روستو زمانه کښے به بیا راکوزیږي ۱۲ نو د مرزا غلام محمد دعوی د مرګ د عیسی علیه السلام ثابته نه شوه ځکه چه د خلت نه مراد مرګ نه دے او که مرګ شي نو تېول رسولان مراد لږ دي او که تېول مراد شي نو مرزا صاحب کرته کاتنه رسول وائے نو ته هم مړ شوے ځکه
۳ له ترغیب دے جهاد ته یعنی مرګ د خدائے تعالی په حکم سره دے نو په جهاد فی سبیل الله کښے مرګ نشته دے څوک چه ثواب د آخرت غواړي او جهاد کوي نو باري تعالی به ورله دغه ثواب ورکړي
۴ ځکه چه هم ربانی خلقو د نبیانو په ملګرتیا کښے جهاد کړے دے او نه وو سست شوي او د نصرت دعا کانے به ئے کولے د باري تعالی نه ۱۲

ع ۱۴ / ۵

سلہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم په احد کښې پنځوس کسان مقرر کړی وو چه تاسو د مؤمنانو شا ته ناست اوسئ ترڅو چه حکم پورے نه وی په

فِيْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝

په کار زمونږ کښې او محکم کړه قدمونه زمونږ او امداد او کړه زمونږ سره په قوم د کافرانو۔

فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ؕ وَاللّٰهُ

بیا ورکړه دوی لره الله ثواب د دنیا او ښه ثواب د اخرت ۔ او الله تعالٰی

يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ ع ۵ ۶

مینه کوی د نیکانو سره ۔ اے مؤمنانو که اومنلو تاسو خبره د کافرانو

كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ۝ بَلِ اللّٰهُ

نو واپس به کړی تاسو په پوندو ستاسو باندے نو شئ به تاسو برباد ۔ بلکه الله پاک

مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ۝ سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ

ستاسو مولٰی دے ۔ او هغه ډیر غوره امداد کوونکے دے ۔ او به غورځوو مونږ په زړونو د کافرانو

كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ وَ

کښې هیبت ځکه چه دوی شریک کړیدی د الله سره هغه چه نه نازل شوے په هغې دلیل ۔ او

مَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۭ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ

ځائے د دوی اور دے ۔ او ناکاره دے ځائے د ظالمانو ۔ او یقیناً رشتونے کړه ستاسو سره

اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰٓي اِذَا فَشِلْتُمْ وَ

الله تعالٰی وعده خپله کله چه قتلول تاسو دوی لره په حکم د هغه سره ۔ ترڅو چه کله بزدل شوئ او

تَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَآ اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ۭ

جګړه او کړه تاسو په حکم کښې او نافرمانی او کړه تاسو پس د هغې نه چه ئې خودو تاسو ته هغه مال چه تاسو

مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ

خوښول ۔ ځینې ستاسو کښې هغه دی چه غواړی دنیا او ځینې ستاسو کښې هغه دی چه غواړی اخرت ۔ بیا

اول د جنګ کښې د مسلمانانو بریے وه نو دوی او وے چه مونږ ه ځکه چه بریے شوے دے او حکم مونږ ته د حصار پیره وو د بریے پورے وے نو ځو چه په غنیمت کښې شریک شو او ځنو او وے چه نا مونږ به تر هغو حکم پورے ناست اوسو نو صرف یولس کسه پاتې شو او د نورو نه اجتهادی غلطی اوشوه نو ځکه شکست اوشو په مسلمانانو لیکن باری تعالٰی عفوه او کړه دوی ته نو اشنده خلقو لره د اعتراض ځائے پاتې نه شو ۔ دا د قرآن قانون دے چه کله د اصحابو نه د کمی خبره پیش کړی نو هلته د عفوے اعلان هم کوی په اجتهادی غلطئ باندے یو ثواب هم ملاویږی او د پیغمبر نه چه اجتهادی غلطی اوشی نو د هغې اصلاح کیږی او زجر هم ۔ د پیغمبر صلی الله علیه وسلم شان لوئے دے ۱۲

سه سورت صف

صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُو

واپس کړل تاسو لره کوم وخت چه امتحان اوکړي ستاسو. او یقیناً معافي ئې اوکړه ستاسو ته. او دی الله تعالیٰ

فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلٰى

فضل دے په مؤمنانو باندے. کله چه ختئ تاسو او نه کتل تاسو یو کس

أَحَدٍ وَّالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرٰىكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ

ته او نبی آواز کولو تاسو ته روستو ستاسو نه. نو را اورسید تاسو ته غم سره د بل غم نه

لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ

چه غمژن نه شئ تاسو په هغه مال چه فوت شو ستاسو لو نه په هغه زخم چه اورسید تاسو ته. او الله خبر دے

بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً

په کارونو ستاسو. بیا ئې را اولیږله په تاسو باندے پس د غم نه امن چه خوب

نُّعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ

وه پټولو ئې یوه ډله ستاسو نه او بله ډله وه چه په تکلیف کښې غورزولي وو دوي لره

أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ

نفسونو د دوي. گمان ئې کاوه په الله باندے ناحقه گمان د کفر وغیره. وئیل دوي

هَلْ لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ۗ

آیا شته مونږ لره د اختیار نه څه شے. او وایه یقیناً اختیار ټول الله لره دے.

يُخْفُونَ فِيْ أَنْفُسِهِمْ مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ

پټوي په نفسونو خپلو کښې هغه چه نه ئې ښکاره کوي تا ته. وائي دوي که چرے وے

لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ۗ قُلْ لَّوْ كُنْتُمْ فِيْ

مونږ لره د اختیار نه څه شے نو نه به وو قتل شوي مونږ دلته. او وایه که چرے وئ تاسو په

۱ یعنی اتنی زیادتی تاسو د نبی کریم صلی الله علیه وسلم اتباع سره تصدیق دوي ۱۲
۲ خوب په جنګ کښې رحمت دے لکه په صلوٰة وغیره کښې ۱۲
۳ د انصارو قتل ته منافقانو خپل قتل وئیلو ۱۲

له نو څلمه ئې لکلیف را وستو ورسره

بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ

کورونو خپلو کښې نو راوتلی به وې هغه خلق چه مقرر شوی ئې په هغوی قتل ځائې د پرېوتو خپلو ته -

وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ

او چه ازمیښت او کړی الله په هغه شی چه په سینو ستاسو کښې دی او چه پاک کړی هغه شے چه په زړونو ستاسو کښې

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ

او الله په هغه څه په رازونو د زړونو باندې - یقینا هغه خلق چه واپس شوی ستاسو نه

يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا

په ورځ د ملاقات د دوو ډلو یقینا غلط کړی دی دوی لره شیطان په سبب د ځینې کسب د دوی سره

وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

او یقینا عفوه کړې ده الله د دوی نه - یقینا الله بخونکې صابر دے - اے مؤمنانو!

آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا

مه کیږئ پشان د کافرانو او وائی دوی په حق د ورونو خپلو کښې کله چه سفر کوی

فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًّى لَّوْ كَانُوا عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا

په زمکه کښې یا وی غازیان که وے دوی زمونږ سره نو نه به مړه او نه به وو قتل شوی

لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ

چه کړی الله دا خبره ارمان په زړونو د دوی کښې - او الله ژوندی کول کوی او مړ کول کوی:

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

او الله کارونه ستاسو وینی - او که قتل کړے شوئ تاسو په لاره د خدائے کښے

أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾ وَ

یا مړه کښې شوئ نو بخنه د الله د طرف نه او رحمت غوره دے د هغه نه چه دوی ئې جمع کوی - او

له نو څلمه ئې لکلیف را وستو
۲ له احد مراد دے ۱۲
۳ له مخالفت د فرمان د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه
۴ له یو عبادت دے د ویرې د دوزخ نه د ځه ته اشارت دے په لفظ د مغفرت سره او بل عبادت دے د پاره د جنت د ځه ته اشاره ده په رحمت سره او بل عبادت دے صرف د الله تعالیٰ د پاره چه د ځه ته اشاره ده په لَإِلَى اللهِ سره - اخیری عبادت اعلیٰ دے اول دواړه عبادته هم ښه دی خو د دریم پشان نه دی ۱۲ اول عبادت ته عبادت د عبید وائی او دویم ته د تجار او دریم ته د احرار (تصوف) ۱۲

ع

لـه په احد کښې د مسلمانانو نه غلطي شوې وه نو شايد نبي کريم صلی الله عليه وسلم به په دوی سره جوړ نه کړي نو الله تعالی فرمائي چه بيا به هم د دوی

لَىِٕنْ مُّتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِ۟اِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُوْنَ ۝ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ

مړه کړې شوئ او يا قتل کړې شوئ نو خاص الله ته به جمع کړې شئ - نو په سبب د مهربانئ د

اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا

الله سره نرم شوې ته دوی ته او که وې ته بد خويه سخت زړې نو خواره شوی به وې دوی

مِنْ حَوْلِكَ ۠ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي

ستا د چاپيره - نو معافي کوه دوی ته او بخښنه غواړه دوی لره او جرګه کوه له دوی سره په

الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ۝

کار کښې - نو کله چه قصد اوکړې نو ځان او سپاره الله ته - يقيناً الله مينه کوي د متوکلينو سره -

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ

که امداد اوکړي ستاسو سره الله نو نيشته زورور په تاسو هيڅوک، او که امداد او نه کړي ستاسو سره، نو هيڅوک شته هغه

يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهٖ ۭ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ وَمَا

چه امداد به اوکړي ستاسو سره وروسته د هغه نه - او په الله باندې توکل دې اوکړي مؤمنان - او نه دی لائق

كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ۭ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ

نبي لره چه خيانت اوکړي - او چا چه خيانت اوکړو نو راوړي به هغه څيز چه خيانت ئې کړيدې په ورځ د قيامت

ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ اَفَمَنِ

بيا به پوره ورکړي شي هر نفس ته جزا د هغه عمل چه دوی کړی دی او ظلم به ورسره اونه کړې شي - آيا پس هغه

اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَاۗءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ۭ

څوک چه تابعداري کوي د رضا د خدای، په شان د هغه چا دی چه راغلې شو په غضب د الله او ځای د هغه جهنم دی؛

وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا

او ډېر بد ځای دی - دوی لره درجې دي په نزد د الله تعالی او ليدونکې دی هغه کار لره چه دوی

سـلـه په احد کښې د مسلمانانو نه غلطي شوې وه نو شايد نبي کريم صلی الله عليه وسلم به په دوی سره جوړ نه کړي نو الله تعالی فرمائي چه بيا به هم د دوی سره جوړ کوې، د توکل به صرف په الله تعالی کوې ۱۲

سـلـه ۲ معلوم شوه چه نرمي ښه څيز دی، نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي چه په کوم شي کښې نرمي وي نو هغه ښه ښائسته وي، او په کوم شي کښې چه نرمي نه وي نو هغه بې ښائسته وي ۱۲

سـلـه ۳ د اسباب توکل دی يعنی توکل هغه دی چه الله تعالی اوکړي چه اسباب کوي خو بيا هغه نه بل هيڅوک نيشته ۱۲

سـلـه ۴ د مسلمانانو په تصور وه چه نبي کريم صلی الله عليه وسلم به زمونږ نه خفه وي ځکه چه زمونږ نه لويه غلطي شوې ده په احد کښې اګر که نبي کريم صلی الله عليه وسلم په ظاهر کښې خفه نه ګرځيدې، نو الله تعالی فرمائي چه د خيانت د نبي کريم صلی الله عليه وسلم کار نه دی، او چا چه په دنيا کښې د کوم شي خيانت کړی وي نو هغه څيز به په قيامت راوړي

سـلـه ۵ يعنی نبي کريم صلی الله عليه وسلم تابع د رضا د خدای تعالی دی نو هغه ځکه خيانت اونکړې شي، خو هغه هيڅوک نه وي چه په هغه د خدای تعالی غضب وي

يَعْمَلُوْنَ ۞ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا

ئې کوي - يقيناً احسان کړی دی الله په مؤمنانو باندې کله چې راوليږلو ئې په دوی کښې رسول

مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ

د جنسه د دوی نه لولي دوی ته آيتونه د هغه او پاکوي دوی لره او ښائي دوی ته کتاب

وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۞ ۱۶۴ اَوَلَمَّآ

او د کار خبرې او که وو دوی مخوا په غلطئ ظاهره کښې - او آيا هر کله چې

اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۭ قُلْ

او رسيده تاسو ته تکليف حال دا چې رسولې وه تاسو دوچنده د هغې نو اووئيل تاسو چې دا کوم ځاي نه دی او

هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۞ ۱۶۵ وَمَآ

وايه چې دا د طرفه د نفسونو ستاسو دی - يقيناً الله په هر شي باندې قادر دی - او هغه

اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۞ ۱۶۶

چې او رسيده تاسو ته په ورځ د ملاقات د دوو فوجونو، نو په حکم د الله سره وو او چې ښکاره کړي مؤمنان -

وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ښ وَقِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ

او چې ښکاره کړي منافقان - او اوويلې شو دوی ته چې راشئ جنګ اوکړئ په لاره د خدای

اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوْا ۭ قَالُوْا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّا اتَّبَعْنٰكُمْ ۭ هُمْ لِلْكُفْرِ

کښې يا منع کړئ دشمن - نو اووې دوی که چرې پوهيدلی مونږ په جنګ نو تابعداري به مو کړې ستاسو دوی کفر ته

يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيْمَانِ ۚ يَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَّا لَيْسَ

په هغه ورځ نزدې دي د دوی نه ايمان ته - وائي دوی په خولو خپلو سره هغه چې نيشتې

فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُوْنَ ۞ ۱۶۷ اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ

په زړونو د دوی کښې او الله ښه پوهيږي په هغې چې پټوي دوی - هغه خلق چې وائي دوی ورونو خپلو ته

ل يعني د نبي کريم صلی الله عليه وسلم د کار دغه نه خيانت ۱۲

ك رباني عالم به هغه وي چې دا کار کوي يعني آيتونه لولي او خلق پاکوي د شرک نه او د بدعت نه او قرآن ورته ښائي او حديث او فقه ۱۲

ك اوس به ظاهر کښې هم او مخکښې به ظاهر کښې ايمان ته نزدې معلوميدل

ك يعني ښه شو چې مسلمانانو ته تکليف اورسيده ۱۲

ع

وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۗ قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنفُسِكُمُ

او ناست دي كه خبره منلې وے دوی زموږ نو نه به وو قتل شوي۔ او دا ئے ورته وفرمايه كړه ځان نه

الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي

مرګ كه يئ تاسو رشتونی - او ګمان مه كوه په هغو خلقو چه قتل كړے شو په

سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ۝ فَرِحِينَ

لاره د خدای كښے مړه - بلكه ژوندی دی په نزد د رب د دوی ورته رزق ملاويږي خوشحاله دی

بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا

په هغه څه چه ور كړي دي دوی ته الله د خپل فضل نه - او خوشحاليږي په حق د هغه چا كښے چه نه دي ملاؤ شوي

بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

د دوی سره د روستو د دوی چه ويره نيشته په دوی باندے او نه به دوی غمژن شي -

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ

خوشحاليږي په نعمت د خدائے سره او په فضل سره او چه يقيناً الله نه ضائع كوي

أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِن بَعْدِ مَا

ثواب د مؤمنانو - كوم چه حكم ئے ومنلو د الله او د رسول پس د هغه چه

أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝

اورسيدو دوی ته زخم - د هغه چا د پاره چه نيكي كوي د دوی نه او تقوی كوي اجر دے لوے -

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ

كوم چا او وئيل دوی ته خلقو چه يقيناً خلق جمع شوي دي په تاسو پسے نو او ويريږئ د دوی نه

فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۝ فَانقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ

نو زيات شو دوی له ايمان، او او وئيل دوی چه بس دے مونږ له الله او ښه كارساز دے - نو راواپس شو دوی نعمت د

سله يقين شهيد او ژوندی دی په عالم برزخ كښے ۱۲
سله په حديث شريف كښے دي چه روحونه د شهيدانو په شنو مرغانو كښے دي او د جنت كښے ميوے خوري او د عرش په قنديلونو كښے ناست دي او د غم چه كله سرو دلاسه وركړل شول او دوی ووئيل ارمان دے چه زمونږ رشتيا خبر شي نو الله تعالیٰ ورته خبر وركړو چه زه به دوی ته خبر وركړم چه دوی ژوندی دي نو الله سبحانه وتعالیٰ اوركړو او زمونږ خبره اوښودله خوشحاله شو او معلومه شوه چه سړی مخكښې مال شو ژوندی دي ښه خبره ده نه به وچړي او نه به خواب كښے او خواب غير اختياري هم دي ۱۲
سه ذكر وا لم حسبنا الله ونعم الوكيل او كله چه په سخت كښے د دوی شكايت نه لو نه پس شكل پيدا نه او دا و ظيفه ئے و كړه په (۰۰۰ ه ۱۲) كښے او لا كوم تكليف نه وو رسيدلی او ښو سره په برغنڅت كښے بيا په كښے تا نه زيات وي ۱۲

الربع ع ١٧ وقف غفران

مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ

خدائے او فضل لہ وجہ نہ رسیدہ و دوئی تہ هیچ تکلیف - او تابعدار شو دوی د رضا د خدائے ۔

وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ۝ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ

او الله خاوند د فضل لوئے دے ۔ یقیناً دغه شیطان دے ویروی خلق د دوستانو

اَوْلِيَآءَهٗ ۠ فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝

خپلو نہ - نو مہ ویریږئی د دوی نہ او ویریږئی زما نہ کہ یئی تاسو مؤمنان ۔

وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا

او خفه دې نہ کړی تا لره هغه خلق چہ جلتی کوی کفر ته ۔ یقیناً دوی ضرر نہ شی رسولے

اللّٰهَ شَيْـًٔا ۗ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ

الله ته هیڅ شی ۔ غواړی الله چہ ونہ گرځوی دوی لره هیڅ حصہ په آخرت کښې او دوی لره

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ

عذاب دے لوئے ۔ یقیناً هغه خلق چہ اخلی کفر په بدله د ایمان کښې هیڅ کله

يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ

ضرر نہ شی رسولے الله ته هیڅ ۔ او دوی لره عذاب دے دردناک ۔ او گمان دې نہ کوی هغه کافران

كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ۗ اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا

چہ مهلت ورکوو دوی لره غوره دے د پاره د دوی ۔ یقیناً مهلت ورکوو دوی لره چہ زیات شی

اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝ مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

په گناه کښې ۔ او دوی لره عذاب دے ذلیل کوونکے ۔ نہ دے خدائے پاک چہ پریږدی مؤمنان

عَلٰى مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ

په هغه حال چہ تاسو په هغه یئی ترڅو چہ جدا کړی گنده د پاک نہ ۔ او نہ دے

لہ بیان د سبب د لحاظ یعنی تکلیفونہ باری تعالیٰ ځکہ دا وئیل چہ هغوی تہ چرته او هم معلوم شی خدائے تعالیٰ تہ هم چرته خلق او هم خلق د هغوی نہ معلوم دی ۱۲

گلہ او صرف تہ خو باری تعالیٰ وحی نہ را لیږی چہ فلانکے ښه دے او فلانکے بد دے د دے خو صرف نبیانو تہ وحی کیدے شی ۱۲ او د شیانو نہ چرے څوک خوښ شی نو هغو تہ وحی کیدے شی ۱۲

اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ

الله چه خبر کړي تاسو په غيب باندې لیکن الله غوره کوي د رسول نه څوک چه خوښه

مَنْ يَّشَآءُ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ

شي. نو ایمان راوړئ په الله او په رسولانو د ده او که تاسو ایمان راوړئ او تقوی وکړئ نو تاسو

اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

لره ثواب دی لوی. او دې نه ګڼي هغه خلق چه بخل کوي په هغه مال چه ورکړی دی ورته الله

مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ۭ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۭ سَيُطَوَّقُوْنَ

د فضل خپل نه چه دا غوره دی دوی لره. بلکه دا بد دی دوی لره. زر ده چه طوق به شي

مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

هغه مال چه دوی په بخل کړی په ورځ د قیامت. او الله لره دی میراث د آسمانونو او د زمکې.

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١٨٠﴾ لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا

او الله په کارونو ستاسو باندې خبردار دی. یقیناً اوریدلې ده الله تعالی خبره د هغو خلقو چه وائي

اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّنَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ

چه یقیناً الله فقیر دی او مونږ غنیان یو. زر ده چه او به لیکو هغه خبره چه دوی وائي او قتل

الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿١٨١﴾ ذٰلِكَ

د دوی د نبیانو لره په نا حقه. او وبه وایو چه وڅکئ عذاب د سوځونکي اور. دا عذاب به

بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿١٨٢﴾

د هغه کار د وجې نه وي چه مخکې لیږلی دی لاسونو ستاسو او یقیناً الله نه دی ظلم کوونکی په بندګانو باندې

الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُوْلٍ حَتّٰى

کوم چه وائي چه یقیناً الله لوظ کړی دی مونږ سره چه یقین به نه کوو په هیڅ رسول ترڅو چه

له یعنې چه دوی لره غوره نه دی ... زکوٰة ورنکړي ... قیامت ... میراث ... الله تعالی ... ثواب به ورکړي ۱۲

له دا باري تعالی ... شکوه یعنې ... خیرات ... قرض ... منافق ... شروع کړې ۱۲

يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّن

راوړي ..... چه هغه قربانۍ به اور وخوري. ته ووايه چه يقيناً راغلي وو تاسو ته رسولان زما نه

قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ

مخکښې د ښکاره دليلونو سره او په هغه څيز چه تاسو وئيلو، نو ولې مو قتل کړل هغوی که چرې تاسو

صَادِقِينَ ‎﴿١٨٣﴾‏ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ

رښتونی ۔ نو که دوی دروغژن کوي تا نو يقيناً دروغژن شوي دي رسولان پخوا ستا نه

جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ‎﴿١٨٤﴾‏ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ

چه راوړي وو هغوی ښکاره دليلونه او کتابونه او کتاب روښانه ۔ هر يو نفس څکونکی دی د

الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ

مرګ ۔ او يقيناً پوره به درکړي شي بدلي ستاسو په ورځ د قيامت ۔ نو څوک چه لرې کړ شو د اور نه

النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ

او ننويستل شو جنت ته نو يقيناً کامياب شو ۔ او نه ده ژوند د دنيا مګر سامان د

الْغُرُورِ ‎﴿١٨٥﴾‏ ۞ لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ

دوکې ۔ به شکه امتحان به کړی شي په مالونو ستاسو کښې او په نفسونو ستاسو کښې او ضرور به واورئ د

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى

هغو خلقو نه چه ورکړی شوی دی ورته کتاب پخوا ستاسو نه او د مشرکانو نه ډيرې خبرې

كَثِيرًا ۚ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ‎﴿١٨٦﴾‏

ډيرې ۔ او که صبر وکړئ تاسو او تقوی اوکړئ نو به شکه دا مقصود د کارونو دی

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ

او کله چه واخسته الله وعده د اهل کتابو نه چه ضرور به بيانوئ دا کتاب خلقو ته

شه وا او چهاد د مضمون دوباره

راکړه شه يعني څوک نه څوک

نه شي به کيده خو د جهاد

نه کوي او په جهاد سره به

ستاسو ... او نه پوره کيدي

شي او دا ... په لړکې نه

شو او جنت ته به ... کيږي

خو د ... خبره ده

... جهاد نه کوي ...

... د جهاد د کولو ... ته

... وکړو ...

... د ... او انفاق

مسئله ده يعني مال او

جاني جسم د الله تعالی په

لاره کښې قربان کړئ ...

... اهل کتاب به ته

وي يعني اهل کتاب سره

د وعدې نه ... الله

کتاب به بيانول ... په

... وعده ... ده ...

... کړو ...

... د انبياوو ...

...

فان كذبوك ... تسلي ده ...

[illegible]

وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهٖ ثَمَنًا

اوته به ئې پټوئ. [illegible]

قَلِيْلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ

[illegible]

بِمَآ اَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ اَنْ يُّحْمَدُوْا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ

[illegible]

بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ

[illegible] او صرف الله لره ده باچاهي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ اِنَّ فِيْ

د آسمانونو او د زمکې او الله په هر څه قادر دے. یقیناً په

خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ

[illegible]

لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ۝ الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّ

[illegible]

عَلٰى جُنُوْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

[illegible]

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝

اے ربه زمونږه [illegible]

رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهٗ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ

اے ربه زمونږه [illegible]

ـــــــ

[illegible]

له يعني مونږ ته ئې نيکانو کښې شمار کړه. که ترغيب دے هجرت ته او جهاد ته يعني کوم خلق چه د خدای تعالیٰ د قوم په رضا کښې لسو د باره په لاره کښې د خدای تعالیٰ کښې او جنګ کوي خو هغه له جنت ورکوي چه هغوی د دنيا خوشحالی په خير ورکړي او پاچاهي او هميشه هميشه خوشحالي ورکړي.

مِنْ أَنْصَارٍ ۝ رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ

امداد کوونکی. اے ربه زمونږه يقيناً واوريده مونږ آواز د يو منادی کوونکی چه اعلان کولو ايمان د پاره چه

آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۚ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا

ايمان راوړئ په رب خپل نو مونږ ايمان راوړو. اے ربه زمونږه نو اوبخښه زمونږ ګناهونه او لرې کړه زمونږ نه

وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ۝ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَ

ګناهونه زمونږ او وفات کړه مونږ د نيکانو سره. اے ربه زمونږه او راکړه مونږ ته هغه چه وعده دې کړې ده په ژبه د رسولانو خپلو

لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝ فَاسْتَجَابَ

او مه شرموه مونږ په ورځ د قيامت کښې. يقيناً ته خلاف نه کوې د وعدې. نو قبوله کړه دوئ

لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ

له رب د دوئ چه زه نه برباد وم کار د محنت کوونکی ستاسو نه نارينه وي او که

أُنْثَىٰ ۖ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ ۖ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ

ښځه. يو ستاسو د بل نه دی. نو هغه خلق چه کور پريښودو او وويستے شو د

دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ

کورونو خپلو نه او ورکړے شو په لار زما کښې او جنګ ئې اوکړو او مړه کړے شول نو خامخا به لرې کړم د دوئ نه

سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

ګناهونه د دوئ او خامخا به داخل کړم دوئ په باغونو کښې چه بهيږي به د لاندې ئې ويالې

ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ۝

دا ثواب دے د طرف د الله نه. او الله سره ښه ثواب دے.

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ۝ مَتَاعٌ قَلِيلٌ

دوکه دې نه کړي تا ګرځيدل او راتلل د کافرانو په ملکو کښې. دا فائده ده لږه.

ثُمَّ مَأْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

[illegible] لیکن کوم خلق چه ویریږي [illegible]

رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

[illegible]

نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ۝ وَاِنَّ

[illegible]

مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

[illegible]

وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ ۙ لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

[illegible]

ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

[illegible]

الْحِسَابِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا وَصَابِرُوْا وَرَابِطُوْا ۣ

[illegible]

وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝

[illegible]

سُورَةُ النِّسَاءِ [illegible] بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ [illegible]

[illegible]

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ

[illegible]

[illegible]

له یعنی ستاسو د سوال کولو وسیله ده. گه یعنی نسب ته خیال ساتئ. سه یعنی حرام مال د حلال په عوض کې حلال مال کېږي چه د یتیم اعلیٰ مال واخلئ او خپل ادنیٰ مال ورکړئ. سه دا حکم د عصبه وو او دا حکم د رحمت. سه یعنی د یتیمانو مال ورته خوره.

وَّاحِدَةٍ وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَّ

او پیدا کړې یې د هغه نه جوړه د هغه او خوره کړې یې د دوه سړو او ښځو نه سړي ډېر او

نِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ

ښځې. او ویریږئ د هغه الله نه چه سوال کوئ د هغه په واسطه او د نسب نه. یقیناً الله پاک

كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ① وَاٰتُوا الْيَتٰمٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا

ستاسو باندې څارونکی دی. او ورکوئ یتیمانو ته مالونه د دوی او مه اخلئ گنده

الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَاْكُلُوٓا اَمْوَالَهُمْ اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ۚ اِنَّهٗ كَانَ

په بدل د پاک کې. او مه خورئ مالونه د دوی سره د مالونو ستاسو نه. یقیناً دا لوی

حُوبًا كَبِيرًا ② وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوا

گناه ده. او که ویریږئ تاسو چه انصاف به او نه کړئ په یتیمانو کې نو نکاح کوئ د

مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ

هغو ښځو سره چه خوښې وي ستاسو دوه دوه درې درې او څلور څلور. نو که ویریږئ تاسو

اَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا

چه انصاف به او نه کړئ نو یوه کوئ یا وینځه. دا خبره نزدې ده چه ظلم به او نه

تَعُولُوا ③ وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ

کړئ تاسو. او ورکوئ ښځو ته مهرونه د دوی په خوشحالۍ سره. نو که او ښځې تاسو ته

عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيٓـًٔا مَّرِيٓـًٔا ④ وَلَا تُؤْتُوا

یو څیز د مهر نه په خوشحالۍ سره نو خورئ هغه په مزې سره په ډېریدو نه. او مه ورکوئ

السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوهُمْ

بې عقلو ته مالونه خپل کوم چه گرځولي دي الله تاسو لره گذران او رزق ورکوئ دوی لره

درمیت د ده یعنی د یتیمانو مالونه خوری ۱۲

عه دا دویم حکم دی چه د یتیمانو څیزونه سره انصاف کوئ په معیار کې ۱۲ رفا شده په دې سورت کې ځوار ډېر احکام د رحمت او د لس کرامونو چه د مسلمانانو انتقام برابر شي چه جهاد فی سبیل الله کولې شي او د په غنا نه جنگي رکاوټ نه وي. که مستقل شي نو څه جهاد به او کړی شي. د اصطلاح او اسم د جهاد د دی پاره ځکه دا او د یو کیفیت د ضرورت دی ۱۲

گه یعنی د څلورو نه زیات شو که عدل اختیار نه کړی تاسو نه شو کولی. د ایت ۱۲۹ نه مراد عدل طبعي دی ۱۲

عه د تولیت نه ماده دیم حکم دی د څلورو مهرونو نه چه مهر ورکړئ ۱۲

عه ولا تؤتوا دا پنځم حکم دی د رحمت. د بلوغ نه مخکې یتیمانو ته مال مه ورکوئ ۱۲

فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝٥ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى

په هغو کښې او جامه ورکوئ دوی لره او وایئ ورته خبره ښه - او ازمایئ یتیمان

حَتّٰى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَإِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا

تر دې چه اورسي وخت د نکاح ته، نو که معلوم کړو تاسو د دوی نه عقل نو ورکړئ دوی ته

إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَّبِدَارًا أَنْ يَّكْبَرُوا ۚ

مالونه د دوی - او مه خورئ دا په زیادت سره او په جلتۍ سره چه دوی به لوی شي -

وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ

او هغه څوک چه وی غنی نو ځان د ساته د خوراک د مال د یتیم نه - او څوک چه وی محتاج نو خوري دې په

بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا

ښه طریقه سره - نو کله چه ورکوئ تاسو دوی ته مالونه د دوی نو شاهدان او نیسئ

عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ۝٦ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ

په دوی باندې - او پوره دے خدائے حساب کوونکے - سړو لره حصه ده د هغه مال نه چه پریږدي

الْوَالِدٰنِ وَالْأَقْرَبُونَ ۖ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ

مور او پلار او خپلوان ئې - او ښځو لره حصه ده د هغه مال نه چه پریږدي مور او پلار

وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۝٧ وَإِذَا

او خپلوان ئې د هغه مال نه چه کم وی او که ډیر وی - حصه ده مقرر ده - او کله چه

حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينُ فَارْزُقُوهُمْ

حاضر شي تقسیم ته نسبیان او یتیمان او عاجزان نو ورکوئ دوی لره

مِّنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝٨ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا

د هغه نه او وایئ دوی ته خبره ښه - او دې ویریږي هغه خلق چه پریږدي دا

ا یعنی ښځو یتیمانو ته الو ته او ورسیږي ۱۲

۲ یعنی په طریقه د مزدورئ سره دے نفلی

۳ یعنی د الله تعالیٰ نه هیڅوک غلا نه شي کولے ۱۲

(۵) د اسلام حکم دے میراث مه خورئ په میراث کښې ظلم مه کوئ ۱۲

۶ د عاجزانو هم میراث خواره دی خو دوی لره د حاضر میراث نه څه ورکړئ

او د غیر حاضر مال په حق کښې ورلره تسلی ورکړئ چه د قرضنو او د پچو په روستو تقسیم او شي د نقد مال یا غله ورلره تقسیم کړئ چه دوی پرې خپله گذاره اوکړي ۱۲

۵ یعنی څوک چه خپلو بچو و بیریږي د ظلم نه نو د غیبو په دے عاجزانو او یتیمانانو هم ترس پکار دے ۱۲

لـه يعني د خوئي دوه حقي دي او د لور يوه حصه ده ... که لونړه دوه وي يا زيا تي نو د صغوب ... حقي ده ، او که يوه وي نو د حقه نيم مال ده اوباقي د عصبو دي او که عصبه نه وو نو بيا به دويته رد کيږي ...

مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعٰفًا خَافُوْا عَلَيْهِمْ ۖ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ

د روستو ځيني نه بچي کمزوري نو ويريږي دوي په حقوق باندي - نو ودي ويريږي د الله نه

وَلْيَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ⑨ إِنَّ الَّذِيْنَ يَأْكُلُوْنَ أَمْوَالَ الْيَتٰمٰى

او دي وائي خبره محکمه - يقيناً هغه خلق چه خوري مالونه د يتيما نو په

ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيْرًا ⑩

ظلم سره ... خيټي د اور نه - او زر به لاړ شي اور ته

يُوْصِيْكُمُ اللّٰهُ فِيْ أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ ۚ

حکم کوي تاسو ته الله په حق د اولاد ستاسو کښي نارينه لره ده پشان د حقي د دوو ښځو -

فَإِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِنْ

نو که وي ژنا نه زيا تي د دوو نه نو د وي لره دوه دريمي د حق مال دي چه پريښي دي مړي ، او که

كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۗ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

وه زنانه يوه نو د هغي لره نيمه ده او مور او پلار د مړي لره د پاره د هر يو د دوي نه

السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهٗ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلَدٌ

شپږمه حصه ده په پريښودي مال نه ، که وه د ده لره بچي - او که بچي نه وه او

وَّوَرِثَهٗٓ أَبَوٰهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهٗٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ

ميراث ئي وړي مور او پلار نو مور لره دريمه ده - نو که وو د ده لره وروڼه نو مور لره

السُّدُسُ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ اٰبَآؤُكُمْ وَ

شپږمه ده پس د وصيت نه چه وصيت کولي شي په هغه سره او پس ادا د قرض نه - پلار نيکه ستا

أَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُوْنَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيْضَةً مِّنَ

او ځامن ستا سو نه يئ خبر تاسو چه کوم يو د دوي نه نزدې دي تاسو ته په نفع کښي - مقرر ده حصه د طرفه

ته يعني د مور لپاره ... او د پلار لپاره ... شپږمه ده ... د ميراث تفصيل ... (فائده) اول مسنون کفن دفن دے بيا قرضه ده بيا وصيت دے بيا ذوي الفروض دي چه د حقوق حقي ئي په قرآن کښي معلوم دي بيا عصبه دي چه پاتي مال د ذوي الفروض نه اخلي او که دوي نه وي نو بيا ټول مال اصل عصبه خلور قسم دي: ... پلار د پلار ... ټولو نه ... بيا ... ذوي الارحام دي لکه اولاد د خور يا ترور ... اولاد ... او د حقوق اولاد نور پوره تفصيل ئي په کتابونو د ميراث کښي دے ۱۲

عه دا شپږمه حکم دے ... وارثانو په حصو کښي ... زياتي ... کوي ۱۲

ته ... مور لره شپږمه ده ... نه ... شوه په سبب د ورونړو ... او ورونړه محروم شو په سبب د مور او پلار ۱۲

عه او باقي دوه حصي د پلار ...

د پلار ... دويته بيان د قرض ... په اصول کښي ۱۲

اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ

د خدائے نه یقیناً الله دے علم والا او حکمت والا - او تاسو لره نیمه د هغه مال ده چه پریخی ده

اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ

ښځو ستاسو که نه وه دوی لره اولاد - نو که وی دوی لره اولاد وه نو تاسو لره

الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۭ

څلورمه ده د هغه مال نه چه پریخی دی دوی پس د وصیت نه چه وصیت کوی په هغې سره او پس له اداء د قرض نه

وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ

او دوی لره څلورمه ده د هغه مال نه چه تاسو پاتې کړی که نه وی تاسو لره اولاد - نو که وه تاسو لره

لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

اولاد نو دوی لره اتمه ده د هغه مال نه چه تاسو پریخی دی پس د وصیت نه چه

تُوْصُوْنَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۭ وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ يُّوْرَثُ كَلٰلَةً اَوِ

وصیت کوئ په هغې سره او پس د اداء د قرض نه - او که وه سړے چه میراث تری وړے شی او لاد او پلار نه لری نو د

امْرَاَةٌ وَّلَهٗٓ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَاِنْ

یا ښځه وه او د هغه ورور وه یا خور وه نو هر یو له د دے دواړو نه شپږمه ده - نو که دوی

كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَاۗءُ فِي الثُّلُثِ مِنْۢ بَعْدِ

زیات د دے نه نو دوی شریک دی په دریمه کښې - پس د وصیت

وَصِيَّةٍ يُّوْصٰى بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَاۗرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللّٰهِ ۭ

نه چه وصیت کولے شی په هغې سره او په قرضدار کولو د ورثه نه - نقصان ورکونکے نه وی - وصیت دے د طرفه د الله نه

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ۝ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۭ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

او الله علم والا او صابر دے - دا پولے دی د حدونو د خدائے کوی: نو چا چه حکم ومنلو د الله او د هغه د رسول

له کلاله هغه دے وائی چه اصول او فروع نه لری ۱۲

۲ له مونږ هغه ورور او خور مراد دی چه اخیافی وائی او هغه چه د مور او پلار نه وی او علاتی چه یوا ځې د پلار نه وی د دوی حکم روستو راځی په آخر کښې د سورت کښې ۱۲

۳ له وارثانو ته نقصان کول دے احکامو لره ۱۲

له دا او بیزول دی ته منسوخ شو لوه ... دا حکم وه چه ... تاریخه وي او
کړیو نا ... او بیله ... سوره ... حکم

یُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا ؕ وَ

نو داخل به کړي هغه په باغونو کښې چه بهیږي به لاندې د ونو د دې ... همیشه به وي په هغې کښې - او دا

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ ﴿۱۳﴾ وَ مَنْ یَّعْصِ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ وَ یَتَعَدَّ

بریا ده لویه - او چا چه نا فرماني او کړه د الله او د هغه د رسول او او اوښتو د

حُدُوْدَهٗ یُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِیْهَا ۪ وَ لَهٗ عَذَابٌ مُّهِیْنٌ ﴿۱۴﴾

پولو د هغه نو داخل به کړي دې اور ته همیشه به وي په هغې کښې او هغه لره عذاب دې د سپکوالي -

وَ الّٰتِیْ یَاْتِیْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَیْهِنَّ

کومې زنانه ستاسو چه او کړي بې حیائي نو شاهدان کړئ په دوی باندې

اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِی الْبُیُوْتِ حَتّٰی

څلور کسه ... نو که دوی شاهدي او کړه نو حصار کړئ دوی په کورونو کښې تر دې چه

یَتَوَفّٰىهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ یَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِیْلًا ﴿۱۵﴾ وَ الَّذٰنِ یَاْتِیٰنِهَا

ختم کړي دوی لره مرګ یا مقرر کړي الله دوی لره لار بله - او هغه دوه کسه ستاسو چه او کړي

مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا وَ اَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ

دا بې حیائي نو او کړئ ... دوي ته نو که توبه او باسي او نیکه او کړه نو بس کړئ د دوی نه یقینا الله تعالیٰ

كَانَ تَوَّابًا رَّحِیْمًا ﴿۱۶﴾ اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَی اللّٰهِ لِلَّذِیْنَ یَعْمَلُوْنَ

... توبه قبلوونکے مهربان دے - یقینا قبلول د توبې دي په الله د هغو خلقو د پاره چه کوي دوی

السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ یَتُوْبُوْنَ مِنْ قَرِیْبٍ فَاُولٰٓئِكَ یَتُوْبُ اللّٰهُ عَلَیْهِمْ ؕ

بدي په ناپوهۍ سره بیا توبه او باسي زر ... نو په دوی به مهرباني او کړي الله تعالیٰ

وَ كَانَ اللّٰهُ عَلِیْمًا حَكِیْمًا ﴿۱۷﴾ وَ لَیْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِیْنَ یَعْمَلُوْنَ السَّیِّاٰتِ ۚ

او دے الله علم والا حکمت والا - او نشته توبه هغو لره چه کوي بدی -

۱۳ الجعلوا ... والّتی یاتین الفاحشة ... سورة ... متعلق بل حکم را غی چه ... په سورة نور کښې دی یا رجم ... حکم ... د زنا ... او امام ... ته ... د ابن عباس نه روایت دے چه ... حضرت ابوبکر ... دیوال ... مشکوٰة ... او په دے عمل ... امام ابو حنیفه ... خبره چه عقل ... معلومه ... او هغه صحابه ... د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه ... صحابه ... دي ۱۲ -

۱۴ دا ترغیب دے توبې ته ۱۲

۱۵ دا اووم حکم دے ۱۲ حد د زنا ۱۲

ع ۳/۲۴

حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّىْ تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِيْنَ

تر دے پورے چه کله راشی یو د دوی ته مرګ نو وائی چه زه توبه اوباسم اوس او نشته صحیح لره

يَمُوْتُوْنَ وَهُمْ كُفَّارٌ ؕ اُولٰٓئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝ يٰٓاَيُّهَا

چه مری او دوی کافر وی. دا دوی د پاره تیار کړے مونږ عذاب سخت. اے

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَآءَ كَرْهًا ؕ وَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ

مؤمنانو نه ده حلال تاسو لره چه په میراث سره اخلئ ښځے په زور. او نه چه بندوئ دوی

لِتَذْهَبُوْا بِبَعْضِ مَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ

چه واخلئ ځینے حصه مهر چه ورکړی دی تاسو دوی لره مګر که اوکړی دوی د بے حیائی کار ظاهر

وَعَاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ فَاِنْ كَرِهْتُمُوْهُنَّ فَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْئًا

او ګذاره کوئ د دوی سره ښه. نو که بد ګنړئ تاسو دوی لره نو امید دے چه بد ګنړئ تاسو یو شے

وَّيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيْهِ خَيْرًا كَثِيْرًا ۝ وَاِنْ اَرَدْتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ

او پیدا به کړی الله په هغه کښے خیر ډیر. او که اراده وکړه تاسو د بدلولو ښځے په ځائے د بلے

زَوْجٍ ۙ وَّاٰتَيْتُمْ اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَاْخُذُوْا مِنْهُ شَيْئًا ؕ اَتَاْخُذُوْنَهٗ

ښځے او ورکړے وی تاسو یوے د دوی لره ډیر مال نو مه اخلئ تاسو د هغه نه هیڅ شے. آیا اخلئ تاسو هغه

بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ۝ وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى بَعْضُكُمْ اِلٰى

ناحقه او په ګناه ظاهر سره. او څنګه اخلئ هغه او یو ځائے شوی دی ځینے ستاسو ځینو نورو

بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۝ وَلَا تَنْكِحُوْا مَا نَكَحَ اٰبَآؤُكُمْ

سره او اخستے ده دوی ستاسو نه وعده محکمه. او مه نکاح سره اخلئ هغه چه نکاح ورسره کړے

مِّنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقْتًا ؕ وَسَآءَ

پلرانو ستاسو د ښځو نه مګر هغه چه تیر شوی دی. یقینًا دا کار بے حیائی ده او غضب دے. او غلط

١ مثلاً چه یو سړی زوړ مړ شی او ښځه ئے پاتے شی نو دے وائی چه دا خو زما کنیزه ده زه دے اختیار زما دے ١٢

٢ دا خطاب دے خاوندانو ته چه تاسو دا خپلے ښځے چه خدمت کوی نو هسے ئے ولے تنګوئ د مهر د واپسئ د پاره ١٢

٣ یعنی که دا ښځه بد خوئ وه نو خلع جائز ده چه خپل مهر تر ښځه واپس کړی او دا طلاق ئے کړی ١٢

٤ یعنی که دا ښځه تا ته بده ښکاری نو کیدے شی لره خدائے پاک یو خوش قسمت اولاد ورکړی نو ته ولے د ښځه بدګوره ١٢

٥ یعنی یو کس خپله ښځه طلاق کوی او ځان له بله ښځه کوی نو که ډیر مهر ئے ورکړے وی نو بیا د دغه ښځے نه شی واپس کولے ځکه چه ښځے ته خو ئے ګناه نشته معلومه شوه چه د ډیر مهر ورکول جائز دی البته د حدیث شریف نه معلومیږی چه لږ مهر بهتر دے ١٢

عه د اثم حکم دے یعنی ګناه د میراث نه ده ١٢

٦ یعنی تاسو د ښځو نه نفع اخستے ده نو بیا مهر نه شئ واپس کولے ١٢

٧ یعنی نکاح شوی ده ١٢

٨ یعنی د دے نه مخکښے که چا نکاح کړے وی نو دغه غلطی معاف ده ١٢

عه د انهی حکم دے

١٥ محرمات ١٢

ع ٣ ١٤

سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ

لاره ده - حرام کړے شوې دي په تاسو میندې ستاسو او لونړه ستا او خوېندې ستا او پلارخوېندې او مورخوېندې

وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ

او لونړه د ورور او لونړه د خور او هغه میندې ستا چه تی ورکړے تاسو له او خوېندې ستا د رضاعي

الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ

او میندې د ښځو ستاسو او هغه پرکټې ستاسو چه په پرورش د هغو ښځو ستاسو کښې دي

اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

چه دخول ورسره تاسو کړې وي نو که تاسو ورسره دخول نه وي کړے نو نشته گناه په تاسو باندے.

وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ

او ښځې د ځامنو ستاسو هغو چه د شملا نو ستاسو دي او دا چه جمع کړئ تاسو دوه خوېندې

الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٣﴾

لره - مگر هغه چه مخکښې تېر شوي دي - یقیناً الله دے بخونکے مهربان ـ

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ

او خاوند والا ښځې مگر وینځې ستاسو دا حکم دے

اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَٰلِكُمْ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ

د الله په تاسو - او حلال کړے شوې دي تاسو له زیاتے سوا د دوي نه چه طلب کوئ به په مال خپل سره

مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ

په قید کښې راوستونکي او مستي چه نه اوباسئ - نو د کوم ښځو نه چه تاسو فائده واخسته نو

فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ

ورکړئ ورته مهرونه د هغوئ مقرر - او نشته گناه په تاسو په هغه شي کښې چه راضي شوئ تاسو

له د رضاع حکم د نسب پشان دے ۱۲ ؎ که اوکه په پرورش کښې نه وي بیا هم حرامه ده ۱۲ ؎ د ذکو بېلې سره ره ۱ مطلقات ۱۲ واحل لکم الخ د واسته حکم دے ۱۲

؎ د ذکو ښځې سره په نکاح اوشي او تعلق ورسره هم اوشي نو د هغې لور همېشه حرامه شوه او که صرف نکاح اوشي او جماع ورسره نه وي شوے او دا نکاح ختم شو نو دے د لور سره نکاح کولے شي او چه د کومے زنانه سره نکاح اوشو نو د هغې مور همېشه حرامه شوه جماع ورسره شوے وي او که نه ۱۲

؎ یعني خپل ځامن مراد دي او د خوریئ او وراره ښځې چه دوي طلاق کړي نو بیا حلال دي ۱۲

عمه مراد کړي ده دي ۱۲

؎ یعني وینځه تاسو له حلال ده اگرچه د هغې خاوند وي چه دار الحرب کښې ۱۲

؎ مال ته ضرورت دے په نکاح کښې او د حدیث شریف نه معلومېږي چه د کوم ذکو لس روپۍ شرعي به وي ۱۲

؎ یعني نکاح به کېږي وخت د پاره نه وي چه صرف مستي ویستلو د پاره وي بلکه د نکاح اصل مقصد خوبیدا د نسل ده ۱۲

؎ یعني چه د ښځې نه فائده واخسته جماع وي یا خلوت صحیحه چه په یواځې کمره کښې د ښځې سره پاتے شي او مانع نه وي د جماع نه شرعاً او نه طبعاً نو بیا ورله مهر ورکړه او د مهر نه و ستو که زیادت او کړي خاوند یا کمے کوي ښځه نو جائز دے دا کار ۱۲

عه په کوم حدیث کښې چه مهر د لس روپو نه کم رالغلي دے یا غونډ مال دے لکه مشکوٰة صلا نو دا خصوصیت د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دے یا ذکر مال نه مراد مهر معجل دے د خصوصیت تائید مشکوٰة صحیح ۱۲

الجزء الخامس

بِهٖ مِنْۢ بَعْدِ الْفَرِيْضَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۲۴﴾ وَمَنْ

په حق پس د تقرر نه د مهر - یقینا الله دے علم والا حکمت والا - او څوک چه

لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ

نه لری تاسو د طاقت چه نکاح اوکړی د آزادو ښځو سره مؤمنا نو سره نو نکاح د

مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۭ

اوکړی د هغو سره چه ستاسو مال وی یعنی وینځے سره مؤمنانو سره او خدائے پوهیږی په ایمان ستاسو

بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ

ځینے ستاسو د ځینے نورو نه دی - نو نکاح کوئی د دوی سره په اذن د مالکانو د دوی او ورکوئی دوی ته

اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا مُتَّخِذٰتِ

مهرونه د دوی په ښه سلوک سره بندیګے به وی او مستے به نه وی باشی - او نه به جوړوی پټه

اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ

دوستانه - نو کله چه واده شی نو کله اوکړی دوی د بے حیائی کار نو په دوی باندے

نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ

نیم حصه عذاب دے چه په آزادو دے دا حق ازدواج د وینځو سره د هغه چا د پاره دے چه ویریږی

الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۭ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۵﴾ ع ٤

د زنا نه - او صبر ستاسو غوره دے تاسو لره - او خدائے بخونکے مهربان دے -

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

غواړی الله چه بیان اوکړی تاسو ته او وخائی تاسو ته طریقے د هغو چه وو مخکښ ستاسو نه او

وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۶﴾ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ

او معافی اوکړی تاسو ته او الله پوهه د حکمت والا دے - او الله غواړی چه معافی اوکړی

له یعنی بهتره دا ده چه د آزادو ښځو سره طاقت د نکاح لری نو د وینځے سره دے نکاح نه کوی او په صورت د نکاح کښے دے د مسلمانے وینځے سره نکاح کوی او نکاح د وینځے په اذن د مولی سره به وی سره د مهر نه او د واده له روبیا حرکت دے حد د آزادے د حد په نیمه کے سه لوازم الحمیل: د وینځے حد نیم دے د حد د ټولے نه حکمه نعمت کم دے ۱۲

سه چه اولاد مریان نه شی ۱۲

ك تجارت حقه جائز دے چه يکښے رضا وي د دواړو جانبينو ۱۲ ؎ پردے مال چه څوک خوري نو فساد او قتل جوړيږي

عَلَيْكُمْ ۗ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا

تاسو ته - او غواړي هغه خلق چه اخته دي په مزو کښے چه کاږه کړي تاسو په کوږوالي

عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ

لوئے سره - غواړي الله پاک چه آسان (رفع) پيدا کړي ستاسو - او پيدا کړے شوے دے انسان

ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

کمزورے - اے مؤمنانو مه خورئ مالونه خپل په منځ خپل کښے (يعني د يو بل)

بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ ۚ وَ

په ناحقه سره مګر کړدي تجارت د رضا ستاسو نه - او

لَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ

مه وژنئ تاسو يو بل - يقيناً الله دے په تاسو مهربان - او چا چه اوکړي

ذَٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ

دا کار په زياتي او په ظلم سره نو بوزو به دے اور ته - او دے دا کار په

عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ

الله تعالیٰ آسان - که څان ساتئ تاسو د لويو ګناهونو نه چه منع کړي شوي يئ تاسو د هغے

عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا

نو معاف به کړو تاسو واړه ګناهونه ستا او داخل به کړو تاسو ځائے د عزت ته - او مه غواړئ هغه

مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ

شے چه غوره کړے الله په هغے سره ځينے ستاسو په ځينو نورو باندے - نارينوو لره حصه ده د

مِمَّا اكْتَسَبُوا ۖ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ ۚ وَاسْأَلُوا اللَّهَ

هغے چه ګټلے ئے دي - او ښځو لره حصه ده د هغے شي نه چه ګټلے ئے دي - او غواړئ د الله نه

نو پردے مال مه خورئ چه فساد او قتل جوړيږي ش ۱۲ ؎ احکام د دين بيانول د الله تعالیٰ رحم دے ۱۲ ؎ يو لوے ګناه دے چه مقصود دے او بل د هغه ګناه د حاصلولو ذريعه دي چه خالص لهو جائز دي نو که تاسو د هغه مقصودي ګناه نه ځان بچ کړو نو هغه ذرائع اګرچه تاسو کړي يئ نو هغه به درته معاف کړو مثلاً قتل نه سرے توبه او ويسته نو د غلا هغه اسباب کوم چه د هٔ تيار کړي وو هغه معاني به ورته الله اوکړي ۱۲ عه دا يو لسم حکم دے پردے مال مه خورئ ۱۲ يُرِيدُ اللَّهُ الخ دا ترغيب دے تعميل د احکامو ته ۱۲ وَمَنْ يَفْعَلْ الخ دا د عذاب اُخروي بيان دے ۱۲ إِنْ تَجْتَنِبُوا الخ دا بشارت اُخروي دے ۱۲ ؎ يعني کوم منصب چه خاص دے په نارينوو پورے مثلاً امامت د هغے خواهش دے نه کوي زنانه بلکه په نيکو کښے دے کوشش کوي ۱۲ عه دا دولسم حکم دے يعني د غير اختياري نعمت او منصب د حصول کوشش مه کوئ ۱۲

ـــه یعنې د چا سره چې تاسو دوستي وي د هغوی سره ښه سلوک کوئ ۱۲ ـــه یعنې سړی حاکمان دي او ښځې دوی ته محکومې

مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمًا ﴿۳۲﴾ وَ لِكُلٍّ جَعَلْنَا

فضل د هغهٔ - یقیناً الله دے په هر څهٔ باندے پوه - او هر یو لره مقرر کړی مو دي

مَوَالِیَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَ الْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَ الَّذِیْنَ عَقَدَتْ اَیْمَانُكُمْ

وارثان د هغهٔ مال چې پریخې دی مور و پلار او خپلوانو - او د چا سره چې شوے وی لوظ ستاسو

فَاٰتُوْهُمْ نَصِیْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدًا ﴿۳۳﴾ ع ۵

نو ورکوئ دوی ته حصه د دوی - یقیناً الله پاک ته هر څهٔ مخامخ دی -

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَی النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰی

نارینه حاکمان دي په ښځو باندے ځکه چې غوره کړیدی الله ځینې د دوی په

بَعْضٍ وَّ بِمَاۤ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ

ځینو نورو باندے او ځکه چې خرچ کوی دوی د خپلو مالونو نو نیکې ښځې تابعداري دي حفاظت کوونکې

لِّلْغَیْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ؕ وَ الّٰتِیْ تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ

پسے شا د هغه چې حفاظت کړیدی الله - او هغه ښځې چې ویریږئ تاسو د بد خوئ د هغوی نو وعظ ورته

وَ اهْجُرُوْهُنَّ فِی الْمَضَاجِعِ وَ اضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا

او کړئ او جدا شئ تر هغوی د څملاستو ځایونو او ووهئ دوی - نو که حکم ومني ستاسو نو مه لټوئ

عَلَیْهِنَّ سَبِیْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِیًّا كَبِیْرًا ﴿۳۴﴾ وَ اِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ

په دوی الزام - یقیناً الله دے برتر او لوئے - او که ویریږئ تاسو د خلاف څخه

بَیْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَ حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ

په مینځ د دوی کښې نو ولیږئ یو منصف د اهل د سړي نه او یو منصف د اهل د ښځې نه - که

یُّرِیْدَاۤ اِصْلَاحًا یُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَیْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِیْمًا خَبِیْرًا ﴿۳۵﴾

اراده وکړه دواړو د موافقت نو روغه به راولي الله په مینځ د دوی کښې - یقیناً الله دے علم والا خبردار -

ـــه یعنې د چا سره چې تاسو کوی نو ځکه د دوی مشوره به وي په کور کښې ۱۲
ـــه یعنې د خپل ځان او د مال د خاوند د حفاظت کوي
ـــه یعنې الله تعالیٰ د دے حفاظت حکم کړے دے ۱۲
ـــه وهل په لاس به وي او د نازک اندام به نه وي او داسے وهل به نه وي چې اندام ماتیږي یا سخت زخمي کیږي ۱۲
ـــه یعنې بیائے نو رو مهٔ کړوئ د پاسه په تاسو لوئے بادشاه دے هغه بیا د ظلم تپوس کوي او که په وهلو سره نه شوه نو خلورم حکم د طلاق دے چې بالکل سره نا چاره شي د دے فیصله نبي کریم صلے الله علیه وسلم فرمائیلے ده نو فقهاؤ نا کاره میلو والی دے طلاق قرته ۱۰ او باری تعالیٰ فرمائی که دوی چې اخلو خوا د دواړو وبه ښځه ضرور او کریم څښتن مهربانه الله تعالیٰ دے ۱۲
ـــه دا دویارلسم حکم دے سړي په ښځو حاکمان دي ۱۲
ـــه دا څوارلسم حکم دے صلح په مسئله د زوجین کښې ۱۲

ےلہ دا د اتفاقی امورنہ بعد اصل مسئلہ د توحید دہ ۱۲ ےلہ ظاهر سبب د وجود مور او پلار دی نو ځکه د دوی حقوق الله تعالیٰ د خپل حق نه پس ذکر کوی نبی کریم صلے الله علیه وسلم فرمائی رضا د خدائے رضا د مور او پلار ده او غضب د خدائے غضب د مور او پلار دے ۱۲

وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا

او مه شریکوئ ورسره هیڅ شی او د مور و پلار سره ښه کوئ ... اوعبادت کوئ صرف د الله او مه جوړوئ د الله سره حصه دار هیڅ شے - او د مور و پلار سره ښه کوئ

وَّبِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى

او د خپلوانو سره او د یتیمانو سره او د غریبانو سره او د ګاونډی نژدے سره

وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْۢبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ

او د ګاونډی لرے سره او د ملګری د ډډے سره او د مسافر سره او د خپل مال سره

اَيْمَانُكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرَا ۝۳۶ ۙ الَّذِيْنَ

(یعنی غلامانو سره) یقیناً الله نه خوښوی هغه څوک چه تکبر کوی او لافے کوی - کوم چه

يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُوْنَ مَآ اٰتٰىهُمُ

بخل کوی او حکم کوی خلقو ته په بخل سره او پټوی هغه شے چه ورکړے دے دوی لره

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۝۳۷ۚ

الله د فضل خپل نه - او تیار کړے دے کافرانو لره عذاب د ذلت -

وَالَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ رِئَاۗءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ

او هغه خلق چه خیرات کوی مالونه خپل د پاره د خودولو خلقو ته او ایمان نه راوړی

بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا

په الله او نه په اخرنی ورځ - او هغه څوک چه وی شیطان ده لره ملګرے

فَسَاۗءَ قَرِيْنًا ۝۳۸ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

نو کاره ملګرے دے - او څه نقصان دے د دوی که ایمان ئے راوړے وے په الله او په ورځ د قیامت

وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيْمًا ۝۳۹ اِنَّ اللّٰهَ

او خرچ کړے ئے وے هغه مال نه چه الله ورکړے او دے الله په دوی پوهه - یقیناً الله

دمور او پلار دے ۱۲

ےلہ خپلوان وا دہ چه هغه بدکوی او ته ښه کوی ځوک چه د خپلوانو سره خپلولی کوی نو مال به ئے زیاتیږی او عمر به ئے هم زیاتیږی او خپلوان به ئے تا به کیږی او که څه نه کوی نو وا خپلوان به ورته خیرے کوی چه خدا واسره لعرق کړے چه ځما لحاظ نه کوی ۱۲

ےلہ چه په نسب کښے نږدے وی یا په دروازه کښے ۱۲

ےلہ لکه ملګرے د سفر شو

ےلہ لکه سریان او نوس مالونه شو ۱۲

ےلہ یعنی خپل مال نه ښکاره کوی ۱۲

ےلہ ریا پټ شرک دے ۱۲

ےلہ یعنی که دا قیامت منلے نو دوی به د لے ریا کوله ریا د شیطان لسه ده او شیطان ناکاره ملګرے دے ۱۲

عـه نه اولیاء نه انبیاء نه ملائک نه پیریان نه په ذات کښے او نه په صفت کښے د الله سره شریک سره جوړوئ ۱۲

اَلَّذِیْنَ یَبْخَلُوْنَ الخ: دا زورنه ده ۱۲

وَمَاذَا عَلَیْهِمْ الخ: دا د عذاب اخروی بیان دے ۱۲

له په حوا کښې نوری تری تری ... يَسْأَلُونَهُ ... الَّذِينَ كَفَرُوا ... وَعَصَوُا الرَّسُولَ ... ته عتیا ندی مسئله
که په دغه احکامو عمل وکړای شی ... په ورباندې ... دربار کښې حاضری ورکوي چه کافران عملونه ورته آسان شي

لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ

نه کوی ظلم په قدر د ذره بانده - او که وی دا ذره نیکی نو زیاتوی دے لره او ورکوی د

مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ

خپل طرف نه اجر لوئے - نو څه حال به وی هغه وخت چه راولو د هر امت نه

بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ

ګواه او را به ولو تا لره په دوی شاهد - په دغه ورځ به غواړی هغه خلق

كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ

چه کافران شوی دی او نافرمانی یې کړې د پیغمبر رسول چه هواره شوې په دوی زمکه - او نه به شی پټولے

اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ

د الله نه هیڅ خبره - اے مؤمنانو مه نزدے کیږئ مانځه ته چه تاسو

سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ

په نشه کښې یئ تر دے پورے چه پوهه شئ په هغه څه چه وایئ او نه په جنابت کښې مګر که یئ تاسو

حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ

تیریدونکی په لار تر دے چه غسل اوکړئ - او که یئ تاسو ناجوړه یا یئ په سفر یا راغلی یو ستاسو د

مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً

حاجت نه یا یو ځائے شئ تاسو د ښځو سره نو نه مومئ تاسو اوبه

فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ

نو تیمم کوئ په خاؤرو پاکو، نو مسح کړئ د دغه خاؤرو په مخونو خپلو او لاسونو خپلو - یقینا

اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا

الله دے بخښونکے او معاف کوونکے - آیا نه ګوری ته هغوته چه ورکړے شوے ده ورته حصه

له په نبی کریم صلی الله علیه وسلم
چه به تکلیف راغے نو حضرت
بلال رضی ته به ئے اوفرمایل
چه بلال اے مونږ ته راحت
راوړه سره یعنی د مانځه
د پاره اعلان اوکړه ۱۲

سے معلومه شوه چه نشه
ناکاره څیز دے ځکه مانځه
سره نه جوړیږی ۱۲

ھه یعنی په جنابت کښې
مونځ مه کوئ البته که
مسافر یئ او اوبه نه وی
نو په تیمم سره مونځ اوکړئ

ئے یعنی د ښځو سره تعلق
کړے وی ۱۲

کے نو قصد اوکړئ د
خاؤرو پاکو نو په تیمم
کښې نیت شرط دے نیت
اراده ته وائی او تیمم په
جنس د زمکے وی، د خاؤرو
مناسبت د او بو سره دے
په پاکوالی کښې او د مانځه
سره مناسبت دے په
تواضع کښې چه په سجده
باندے خاؤرے او پوزی
لګی په سجده کښې مخ په
خاؤرو باندے ږدی ۱۲

ئے امر مطلق دے ۱۲

أَلَمْ تَرَ الخ تعجبیه ده ۱۲

شه یعنی صرف الفاظ ئے
دی عمل پرے نه کوی ۱۲

سله په خولے وائي چه موږ منلي دي او په زړه کښ وائي چه نه مو منلي. ... ظاهر وائي چه تا لره غوږ ونيسه ...

مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا

د کتاب اخلي غلطي او غواړي چه غلط کړئ تاسو لار د

السَّبِيْلَ ﴿٤٤﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ق وَّ

دين - او الله پوهيږي په دښمنانو ستاسو، او پوره دے الله دوست - او

كَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿٤٥﴾ مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

پوره دے الله مدد ګار - بعضے خلق چه يهود دي نه بدلوي خبرو د الله

عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ

له ځاي نه او وائي چه اوريدلے موږ حکم او نافرماني وکړه موږ او واوره چه نه شے

مُسْمَعٍ وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّيْنِ ط وَلَوْ

اورولے شوے او وائي راعنا وهي ژبه خپله او طعن کوي په دين - او که دوي

اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا

ويلي وے چه اوريدلے موږ او منلے موږ او واوره او موږ ته نظر وکړه نو دا به بهتر وے

لَّهُمْ وَاَقْوَمَ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ

دوي لره او مضبوط به وے - او ليکن لعنت کړے دے په دوي الله په کفر د دوي سره نو ايمان نه راوړي

اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا

مګر لږ - اے اهل کتاب ايمان راوړئ په هغه کتاب چه مونږ نازل کړے دے رښتونکے

لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى اَدْبَارِهَآ

د هغه کتاب چه ستاسو سره دے مخکښ له دے نه چه ... مخونه نو واپس به ئے کړو په شا

اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ط وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾

يا به لعنت او کړو په دوي لکه چه لعنت کړے وو په ... د شنبے - او حکم د خدائے کړے شوے دے.

لوے منصب ورکړي ... ورته خبره نه شي کولے او په زړه کښ وائي چه خدائے دے ... کړي ...

سه تا وهي ... راعنا وائي ... شوي ...

سه عصينا ئے د دوي ويلي او غير مسمع ئے نه وو ويلي او راعنا ئے نه وو ويلي

سه مګر لږ ايمان نه راوړي

سه اے اهل کتاب ... ورنه ... که په ... شکلونه بدل شي - او ... په ... عذاب ... شکلونه بدل شوي ... تاسو را شي

يا ايها الا ... ترغيب دے ... ترهيب ... او د عذاب ... بيان دے

عه بقره ...

ك شرك په توبه نه معاف كيږي او گناه كبيره معاف كيږي په توبه او په فضل د خدائ تعالىٰ سره او گناه صغيره معاف كيږي په توبه سره او په حسنات سره او په فضل د خدائ تعالىٰ سره ۱۲ ك يعني ځان ځان ته ښه گڼي او ځان د نفس معلوم شو چه د ځان پاك ښوول خلاف د سنت دي او ښه كار نه دي ۱۲

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن

يقيناً الله نه بخي چه شرك اوشي د ده سره او بخي هغه گناه چه كم دي له دي نه هغه چا لره چه

يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفْتَرَىٰٓ إِثْمًا عَظِيمًا ۝ أَلَمْ

چه خوښه ئي شي - او چا چه شريك جوړ كړو د الله سره نو ده وتړله گناه لويه - آيا نه گورې

تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ وَ

ته هغوي ته چه پاكوي ځانونه خپل - بلكه الله پاكوي هغه څوك چه رضا ئي شي او

لَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝ ٱنظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ

ظلم به او نه شي په دوي سره په قدر د تار د هډوكي - اوگوره څنگه تړي په الله باندې دروغ -

وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثْمًا مُّبِينًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا

او پوره دي دا گناه ښكاره - آيا نه گورې ته هغوي ته چه وركړې شوې ورته حصه

مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ

د كتاب نه ايمان راوړي په بُت او په شيطان او وائي د كافرانو

كَفَرُوا۟ هَٰٓؤُلَآءِ أَهْدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ سَبِيلًا ۝ أُو۟لَٰٓئِكَ

حق كښي چه دوي ښه برابر دي د مؤمنانو نه په لار د دين كښي - دوي هغه

ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَمَن يَلْعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ۝

خلق دي چه لعنت پر كړې دے الله او په چا چه لعنت وكړي الله نو هيڅ كله به بيا نه مومې ته هغه لره مددگار

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ ٱلْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ۝

آيا دوي لره حصه د پادشاهۍ نه شته نو په دغه وخت به ورنكړي خلقو ته په قدر د هډوكي خلا د كجورې

أَمْ يَحْسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۖ فَقَدْ

آيا كينه كوي د خلقو سره په هغه شي چه وركړې دے دوي ته الله د فضل خپل نه - حقيقت

ك حسد وائي آرزو د زوال د منصب د غير ته چه ځه كار نه حرام كړې دے او زوال - او چه ځه كار نه دي د ځان شي نه وي كښي نو دي ته غبطه وائي آرزو ته خپله وائي او كه داسي چپل دي حسد باندي خفه وي خو دي ته حسد طبعي وائي - په دے كښي گناه نشته البته كه دے خفگان به ورته الله تعالىٰ ثواب وركوي نبي كريم صلي الله عليه وسلم فرمائي حاسد به مشرك شي او حسد خوري نيكئي لكه چه سيځي اور لرگي لره او غبطه كار ته چه سره ښه غيري د ښه غبط وائي د دے ثواب به وركړه الله تعالىٰ وركوي ۱۲

ك قرآني عاد و زندن بني نضير خپله وعده ماته كړه او په مكه معظمه كښي ئې كفار وته ښه ګڼلي او وئيل ۱۲

۱ یعنی په اور د جهنم کښے دوه طاقت وی چه سوزول او بیلول بیا ئے کولو په خلاف د اور د دنیا نه چه صرف سوزول کوی نه نو کول ۱۲

اٰتَيْنَآ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنٰهُمْ مُّلْكًا عَظِيْمًا ﴿۵۴﴾

دا ورکړی مونږ خاندان د ابراهیم ته کتاب او علم او مونږ ورکړی دوی ته بادشاهی لویه -

فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ ؕ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ

پس بعضے د دوی نه هغه دی چه ایمان ئے راوړے په ده او بعضے د دوی نه هغه چه منع کړے ئے ده او کافی دے دوی ته دوزخ

سَعِيْرًا ﴿۵۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيْهِمْ نَارًا ؕ كُلَّمَا

تیز اور - یقیناً هغه خلق چه انکار ئے کړے د آیتونو زمونږ نو زر به ننباسو دوی له اور ته هر کله چه

نَضِجَتْ جُلُوْدُهُمْ بَدَّلْنٰهُمْ جُلُوْدًا غَيْرَهَا لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ؕ

وسوزی د دوی څرمنے بدله به کړو مونږ دوی لره نورے څرمنے چه حاصل کړی عذاب لره -

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿۵۶﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

یقیناً الله دے زبردست او حکمت والا - او هغه خلق چه ایمان ئے راوړے او کړی ئے دی نیکی

سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

زر به داخل کړو مونږ دوی لره جنتونو ته چه بهیږی به لاندے ترے ولے همیشه به وی په هغه کښے

اَبَدًا ؕ لَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ؗ وَّنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ﴿۵۷﴾

همیشه - د دوی د پاره به هلته ښځے وی پاکے او داخل به کړو دوی سوری گور ته -

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمٰنٰتِ اِلٰٓى اَهْلِهَا ۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ

۱ یقیناً الله تعالیٰ حکم کوی تاسو ته چه اورسوئ امانتونه خپل اهل ته او کله چه حکم کوئ تاسو

بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهٖ ؕ

په مینځ د خلقو کښے نو حکم کوئ په انصاف سره - یقیناً الله ښه وعظ کوی تاسو ته په دې سره

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيْعًا بَصِيْرًا ﴿۵۸﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ

یقیناً الله دے آوریدونکے او لیدونکے - اے مؤمنانو حکم اومنئ د الله تعالیٰ

۲ یعنی نبی ۱۲
۳ یعنی عذاب ورکولے شی او دا هغه اهل د کمال دے د حکمت نه ۱۲
۴ معلومه شوه چه په جنت کښے سوری هغه نو هغه نرم شی نو په سوری کښے گیدا ستل به یو قسم مزه وی او په نر کښے گیدا ستل به بل قسم مزه وی الله تعالیٰ دے لرونی نصیب کړی په خپل فضل سره ۱۲
۵ هر امانت چه وی د وقت حکم امانت دے او په امانت کښے خیانت هم جرم دے په دغه شکل امانت او تعلیم او درس وغیره امانتونه وی ۱۲
۶ مرغه وعظ دا امانتونو او خیانت د خلقو د رتبه معلوم دی ۱۲
۷ حکومت د داؤد او سلیمان علیهما السلام نو دوی بیا ولے سټا په دیکی او د نبوت عزت هغه کښے وو
۸ دا د راعی (۱) احکام شروع شو دا اول حکم دے یعنی امانت هغه ادا ته کړه رسول ۱۲
۹ اگر اولئک کفر و ان دا هغه عذاب کړا خرچ بیان دے
والذین امنوا دا زیرے دے ۱۲

لے یعنی حکم ئے معلوم کرئی د الله د کتاب نه او د نبی کریم صلے الله علیه وسلم د حکم

وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۖ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي

او حکم منئ د رسول او د حاکمانو خپلو ۔ نو که په جګړه شوئ تاسو

شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

په شی کښې نو واپس ئے کړئ الله ته او رسول ته که ایمان راوړئ تاسو په الله تعالیٰ

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى

او په ورځ د قیامت ۔ دا غوره ده او انجام ئے ښه دے ۔ آیا نه ګورې ته هغو

الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ

خلقو ته چه دعویٰ کوی چه ایمان ئے راوړے دے په هغه کتاب چه تا ته نازل شوے او په هغه کتاب چه

قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا

مخکښې نازل شوے غواړی چه فیصله یوسی شیطان ته ۔ او دوی ته حکم شوے دے چه

أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

نه به منئ هغه ۔ او غواړی شیطان چه غلط کړی دوی ډیر لرے د حق نه ۔

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ

او کله چه او وئیلے شی دوی ته چه راشئ حکم د الله ته او د رسول ته نو ته به وینې

الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ

منافقان چه واپس کیږی به ستا نه منع شو ۔ نو څنګه حال به وی کله چه او رسی دوی ته

مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ

تکلیف د کولو د لاسونو د دوی نه بیا راشی تا ته قسم نه کوی په الله پاک

إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا

چه اراده نه وه کړے مونږ مګر ښیګڼه او موافقت ۔ دوی هغه خلق دی چه معلوم دی الله ته هغه

لے راجع دے چه حاکمان نه په وے کښې د پرغیر ۱۲
سے هغه حاکم چه د الله تعالیٰ د حکم نه خلاف وی ۱۲
سے د الله تعالیٰ کتاب او د نبی کریم صلے الله علیه وسلم حکم ته ۱۲
ھے معلومه شوه چه څوک قانون شرعی ته فاره ګڼړی او بل قانون غواړی هغه لوے منافق دے ۔ قصه د یو منافق او د یو یهودی فیصله وہ یهودی د نبی کریم صلے الله علیه وسلم خوښ وو او منافق په کعب د یهود په حال با لاند ۔ فیصله نبی علیه الصلوٰة والسلام د یهودی په حق کښې اوکړه منافق بیا فیصله حضرت عمرؓ ته پیش کړه یهودی او وئے چه دا فیصله نبی علیه السلام اوکړی نو منافق او وئے چه زه مزید تفتیش غواړم نو حضرت عمرؓ په توره د منافق سر قلم کړو او اعلان ئے اوکړو چه څوک د نبی کریم صلے الله علیه وسلم په فیصله راضی نه شی نو بیا ځما دا فیصله دہ ۔ وارثانو قصاص طلب کړو نو باری تعالیٰ دا فیصله نازل کړله ۱۲ الغرض تر اوږدو ۱۲

ركوع ۵

[illegible] محمد نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible]

فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ

[illegible]

قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ

[illegible]

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ

[illegible]

وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا

[illegible]

وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ

[illegible]

ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا

[illegible]

تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ

[illegible]

اخْرُجُوا مِن دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ

[illegible]

فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾

[illegible]

وَإِذًا لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا

[illegible]

[illegible] البته په محشر کښې شفاعت د نبی کریم صلی الله علیه وسلم حق دے [illegible] د نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible]

[illegible] معلومه شوه چه په اسلام کښې [illegible]

[illegible] اسلامی کار [illegible] آسان وی [illegible]

[illegible] د نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] انصاری [illegible]

[illegible]

سرخط: اطاعت حکم مستقل د الله باري تعالىٰ دي او د نبي کريم صلی الله عليه وسلم او د علماء - او بل عبادت دے يعني

مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ

برابر ده - او چا چه حکم ومنلو د الله او د رسول نو دوی به د هغه چا سره وي

أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

چه مهرباني کړې ده الله په هغو يعني نبيان نو نه او صديقان نو نه او شهيدان او د

وَالصَّالِحِينَ ۚ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ

او صالحان نو نه دي - او ښه دي دوی په ملګرتيا کښې - دا فضل دے د الله

اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ

نه - او بس دے الله پوهه - اے مؤمنانو واخلئ د ساتنې خپله

فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ

بيا ځئ جدا جدا يا ځئ ټول جمع - او يقيناً ځينې ستاسو هغه څوک دي چه روستو کيږي

فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ

نو که او رسی تاسو ته تکليف نو وائي چه مهرباني اوکړه الله په ما کله چه نه وم

أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ

د دوی سره حاضر - او که او رسی تاسو ته مهرباني د الله تعالىٰ نه

لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنتُ

نو خامخا وائي ګويا نه وه په مينځ ستاسو او د ده کښې دوستي آرمان دے وے زه د

مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ

دوی سره نو مونده به مې لوئي برخه - نو جنګ دې اوکړي په لاره د الله تعالىٰ کښې هغه خلق

يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ

چه خرڅوي ژوندون د دنيا په آخرت - او هغه چا چه جنګ اوکړو په لاره

سرخط: اطاعت حکم مستقل د الله تعالىٰ او د نبي کريم صلی الله عليه وسلم او د علماء - او بل عبادت دے يعني محتاجي په پيره کول دا خاصه ده په الله تعالىٰ پورے په دے کښې لوئے فرق دے په عبادت د غير الله سره سرے کافر کيږي ١٢

ت يعني د سوته مناسب ليو ليو ځئ او يا جمع که چه کفار غلبه اوکړي بيا جهاد په ټولو فرض شي بيا به څوک چه د ذوق د مالک نه څي او که غلبه ئې نه وه کړے نو په ټولو خلقو جهاد لازم وي ١٢

ت که د هغو قول وي که جنګ ته لاړ شي د خدائے تعالىٰ کښې هغه څوک کوله شي چه هغو د آخرت طلبګار دي ١٢

ت نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي څوک چه غزا لا لاړو او غنيمت ئې راوړو نو دوه حصے ثواب ئې په دنيا کښې ومښتو او يوه حصه ثواب ئې آخرت ته پاتے شو او که غنيمت ئې رانه وړو نو پوره ثواب ئې آخرت ته پاتے شو د هغه دپاره کار رونه دی چه سړے پکښې د ثواب نه ئې څه کمه کيږي ١٢

عه د دويم حکم ساقط دي ځکه جنګ له تلل حسب موقعه ١٢

ع ١٠

له يعني ستاسو څه عذر نشته چه جنګ نه کوئ ... [illegible] ... او بيخي
ولا ... لاسه په تکليف کښي وو ... [illegible] ... عليه وسلم ...

اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ وَ

الله کښي بيا مړ کړے شو يا غالب شو ... [illegible] ... لوئے ... او

مَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ

څه عذر دے تاسو لره چه جنګ نه کوئ ... [illegible] ... عاجزانو ...

الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا

سړو او ښځو او بچو کوم چه وائي اے ربه زمونږه ... [illegible]

مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۚ

... [illegible] ... ظالمان دي ... [illegible] ... دوست

وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ نَصِيْرًا ۝ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ

... [illegible] ... کوم چه مؤمنان دي جنګ کوي

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ

... [illegible] ... کوم چه کافران دي هغوي جنګ کوي ... [illegible] ... شيطان ...

فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَآءَ الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ۝

پس جنګ کوئ د دوستانو د شيطان سره يقيناً مکر د شيطان ... کمزور ...

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

آيا نه دي کتلي ... [illegible] ... لمونځ ... [illegible]

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ

او ورکوئ زکوٰة - پس هر کله چه فرض شو ... [illegible] ... جنګ ... [illegible]

يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا رَبَّنَا

... [illegible] ... د الله ... [illegible] ...

چه څوک مړ شوا وکه غزا ... [illegible]

سه يعني مؤمنانو ته ... [illegible]

سه يعني ... [illegible]

... [illegible]

لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ؕ

ولې دې فرض کړو په موږ جنګ ـ ولې دې رو نه سوتو موږ ته تر نیټې نژدې پورې ـ [illegible]

قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۟ وَ

ورته او وایه سامان د دنیا کم دے او اخرت غوره دے هغه چا لره چه ځان ساتي ناروا نه او

لَا تُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿۷۷﴾ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يُدْرِكْكُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ

او ظلم به او نه شي تاسو باندې تر تار ـ چرته چه یئ تاسو نو رابه ګیر کړي تاسو مرګ اګر که یئ تاسو

فِيْ بُرُوْجٍ مُّشَيَّدَةٍ ؕ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ مِنْ

په قلعو کلکو محکمو کښې ـ او که اورسي دوي ته خوشحالي نو وائي دا د طرف د الله

عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ مِنْ عِنْدِكَ ؕ

تعالیٰ نه دے ـ او که اورسي دوي ته تکلیف نو وائي دا ستا د طرف نه دے ـ

قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ فَمَالِ هٰٓؤُلَآءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ

او وایه هر څه د طرف د الله نه دي ـ نو څه حال دے د دے قوم چه هیڅ کله نه

يَفْقَهُوْنَ حَدِيْثًا ﴿۷۸﴾ مَآ اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ؗ وَمَآ

پوهیږي په خبره ـ هغه چه اورسي تا ته څه خوشحالي نو د طرف د الله نه ده او هغه چه

اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَّفْسِكَ ؕ وَاَرْسَلْنٰكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا ؕ

اورسي تا ته څه تکلیف نو د طرف د ځان ستا نه دے ـ او لیږلے مو ته تا لره د خلقو د پاره رسول ـ

وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿۷۹﴾ مَنْ يُّطِعِ الرَّسُوْلَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ

او بس دے الله لیدونکے ـ چا چه حکم او مانه د رسول نو حکم ئې او مانه د الله تعالیٰ

وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ﴿۸۰﴾ وَيَقُوْلُوْنَ طَاعَةٌ ؗ

او څوک چه واپس سو نو مونږ نه دے لیږلے تا لره په دوي باندې ساتونکے ـ او وائي دوي قبول دے زمونږ تا

له مرو خوشحالي د الله د طرف نه ده د هغه د فضل په وسیله ئې یعني خوشحالي باري تعالیٰ ورکوي د خپل طرفه په وسیله د وسیلې ته او عمل صالح خو څه دي د خدائے تعالیٰ فضل دے او تکلیف په سبب د بد عمل دے ۱۲

ګوره په حدیث کښې دي چه زمونږ کار خو هغه مسئله ده چه کله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د حضور د لانبه شي نو د څه غلطي مشوره نه کوي لیکن باري تعالیٰ ته د دوي کار معلوم دے نو بد له به ورلره ورکړي نو تاته څه پروا نه ده ستا او ښکاره الله تعالیٰ ته او سپاره ۱۲ ـ

له منافقانو او و دے چه موږ ... الله تعالی ... قرآن د خدای کتاب دے نو الله تعالی
فرمائي چه قرآن کښې فکر وکړئ ... او هیڅ تفاوت پکښې نشته په

فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي

پس کله چه ووزي له نزد ستا نه مشوره کوي یوه ډله د دوی نه خلاف د هغې چه

تَقُولُ ۖ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ۖ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى

وائې ته او الله لیکي هغه چه مشوره کوي په شپه. نو مخ وګرځوه د دوی نه او توکل وکړه په

اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ

الله. او بس دے الله کارساز. آیا پس سوچ نه کوي دوی په قرآن کښې، او که چیرې وے دا

مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ

د طرف د غیر الله نه نو موندلے به وے دوی په دے کښې تفاوت ډیر. او کله چه راشي دوی ته

أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ ۖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ

یو خبره د امن یا د ویرے نو مشهوره وي کړي هغه. او که دوی ګرځولې وے دا رسول ته

وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ۗ

او خپلو حاکمانو ته نو پوهیدلي به وے په هغه خلق چه تحقیق کوي د دوی نه ...

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا

او که نه وے فضل د الله په تاسو باندے او مهرباني د هغه نو ضرور به تاسو تابع شوي وئ د شیطان په

قَلِيلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ ۚ وَحَرِّضِ

لږ ... نو جنګ کوه په لاره د الله کښې نه ذمه وار ئې ته مګر د ځان خپل او تیزوه مومنان

الْمُؤْمِنِينَ ۖ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَاللَّهُ

د جنګ ته. امید دے چه الله به منع کړي جنګ د کافرانو. او الله تعالی

أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ

سخت دے په جنګ کښې او سخت دے په سزا ورکولو کښې. څوک چه اوکړي سفارش ښه نو ملاؤ به شي

فصاحت کښې او په ولا شل
کښې او د غیب په خبرو کښې
د انسان کلام دا سې نه شي
کیدے او که څوک پکښې فکر
کوي معلومیږي ورته د حقه د علم
کي دے ۱۲

۳ منافقانو به هر خبره
مشهوره وله چه د مسلمانانو
حق به ئے کولو او پرته ئے
هدایت دا ورکو چه هغه
خبره به مشهوره وله د کوم
په ستاسو مشرانو اجازت
ورکړے وي ۱۲

۴ یعنې که د الله تعالی فضل
نه وے په لیکلو د رسول نو
خلق به ګمراه شوي وو ...
البته لږ خلقو به خپل
عقل سره معلوم کړے
وو.

۵ یعنې د اعلاء کلمة الله
د پاره چه په جنګ کوه او ...
مسلمانان جنګ ته تیزوه
قتال جنګ ته وائي او جهاد
کوشش ته وائي د پاره د دین
پورته کولو. نو جهاد عام دے
په توره، په مال، په ژبه او قلم
وغیره سره او اصل مقصد
پورته کول د دین دي ۱۲

۶ د نورو ... ورولو د
پاره ئے کوشش او کړو نو لوئے
ثواب ورته ... او که چا د نا ریښتیا
حق کمزورے کړو نو هغه
د لوئے نقصان ... او ...
او که د امن راشي د جهاد ...
او سلام او کړي نو تاسو د
هغه ښه په ... سره سلام واخلئ او نه چه د هغه به ... اوکړئ ۶ قتال د ترغیب ورکړي جنګ ته ۱۲

لَهٗ نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ

حصه ترې وي (ګټنه) ۔ او څوک چې وکړي سفارش بد نو وي به ده ته حصه

مِّنْهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ۝ وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوْا

ترې ۔ او دی الله په هر شي باندې طاقت والا ۔ او کله چې دعا وشي تاسو ته په احترام سره نو دعا وکړئ

بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيْبًا ۝

غوره له دې نه یا واپس دعا کوئ ۔ یقیناً الله دی د هر شي حساب کوونکی

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۗ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۗ

د الله سوا څوک د بندګۍ لائق نشته ۔ خامخا به جمع کړي تاسو لره ورځې د قیامت ته چې نشته شک په هغې کښې

وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ۝ فَمَا لَكُمْ فِى الْمُنٰفِقِيْنَ

او څوک دې رښتونی د الله نه په خبره ۔ کښې ولې په منافقانو کښې دوه

فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوْا ۗ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ

ډلې یئ او الله واپس کړیدي دوی لره په سبب د اعمالو د دوی ۔ آیا غواړئ چې هدایت وکړئ هغه چا ته چې

اَضَلَّ اللّٰهُ ۗ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ۝ وَدُّوْا

غلط کړي دي الله هغوی ۔ او چا لره چې غلط کړي الله نو هیڅ کله به بیا نه مومې هغه لره لار ۔ غواړي دوی

لَوْ تَكْفُرُوْنَ كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ

چې تاسو کافر شئ لکه چې دوی کافر شویدي نو شئ به تاسو برابر ۔ نو مه جوړوئ دوی نه دوستان

اَوْلِيَآءَ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ

دوستان تر دې پورې چې هجرت وکړي وطن خپل په لاره د الله کښې ۔ پس که منع او کړه دوی نو اونیسئ دوی

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۖ وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا

او وژنئ دوی چرته چې مومئ دوی لره او مه جوړوئ له دوی نه دوستان او

عه مثلاً حقه سره او کړو اسلام علیکم نو او وئے خو تاسو ورحمة الله زیات کړو او که حقه ورحمة الله او وائي نو تاسو وبرکاته زیات کړو نو ثواب به زیات شي البته دا سلام نه زیاتي منع دی
له جهاد د دې سره ګرانه دے ۱۳
که د اعدا د کلمة الله د پاره ضرور جهاد کوي نو که وطن ته راځي د حساب د پاره عند الله د هغه حکم سلطان دے د مرکز نه بغیر مشانفقان وژني

[illegible] ... داوت سوۍ ... نه ... او مه نيسئ له دوی نه دوست او مه مددګار مګر هغه خلق چه ... قوم ... معاهد شوی ... او بل

لَا نَصِيرًا ﴿۸۹﴾ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ

نه مددګار - مګر هغه خلق چه ... [illegible] ... تاسو او د هغوی په

مِّيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا

[illegible] ... چه تنګي شوي وي سينې د دوی ... د جنګ ... تاسو يا د جنګ ... د قوم

قَوْمَهُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ ۚ فَإِنِ

خپل نه - او که ... الله ... [illegible] ... نو که

اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ

[illegible] ... تاسو ... صلح ... نو نه دی ...

اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿۹۰﴾ سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن

الله تاسو ... [illegible] ... چه

يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا ۚ

[illegible]

فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ

[illegible] ... تاسو ... صلح ... نه ...

فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۚ وَأُولَٰئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ

[illegible] ... تاسو ته

عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿۹۱﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا

[illegible] ... مؤمن ... مګر په

خَطَأً ۚ وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ

خطاء سره - او چا چه قتل کړو مؤمن په خطاء سره نو آزادول دي ... مؤمن مريی او دیت دی

[illegible] ... او ديت ... [illegible]

[illegible]

وبالة د ختمه (۱۴ شو) یعنی په غلطۍ سره مو کړو او دیت ورته پوره کړي معاف کولے شي او کله رضا حق د باري تعالیٰ دے دا رنګه د
قصاص حق د وارثانو دے نو دے قصاص معاف کولے شي او په رحم ګنه نه قصاص کیږي او چه دا حق د دوی دے ۱۰

مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَن يَصَّدَّقُوا فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ

چه او رسول شي اهل د هغهٔ ته مګر دا چه حقوق معاف او کړي - پس که وي دغه مقتول د هغه قوم نه چه دښمن دي

لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ

ستاسو او هغه مؤمن وي نو آزادول د یو مریٔ مؤمن مریٔ دي - او که وي دغه مقتول د هغه قوم نه چه

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ

ستاسو او د هغوی په مینځ کښې معاهده وي نو دیت دے چه رسول شي اهل د هغهٔ ته او آزادول د یو

رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ

مؤمن مریٔ - نو چا چه نه مونده مریٔ نو روژے دي د دوه میاشتو پر له پسے

تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا

بخښنه ده د طرف د الله نه - او دے الله پوهه حکمت والا - او چا چه قتل کړو مؤمن په

مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ

قصد سره نو جزا د هغهٔ دوزخ دے همیشه به وي په هغهٔ کښے او غضب کړے الله په هغهٔ باندے او

لَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ

لعنت یے کړے او تیار کړے یے ورله عذاب لوئے - اے مؤمنانو کله چه سفر کوئ تاسو

فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ

په لار د خدائے کښے نو تحقیق کوئ او مه وایئ هغه چا ته چه او کړي تاسو ته سلام

لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ اللَّهِ مَغَانِمُ

چه نه یے ته مؤمن - غواړئ تاسو سامان د ژوند نړۍ دے - نو په نزد د الله دي غنیمتونه

كَثِيرَةٌ كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ

ډیر - دغسے وئ تاسو مخکښے نو احسان اوکړو الله په تاسو باندے نو تحقیق کوئ - یقینًا

(د ده حق) سه یعنی په
هغه شي سره چه قتل او کړ
شي چه د قتل او یاره جوړ
شوے وي لکه توره او
توپک یا په بدن نو خیر
لکه تیږه وغیره وسیله قتل
عمد وایئ چه دے کښے قصاص
دے او اخروي عذاب
یے جهنم دے قصاص
د بنده حق دے او عذاب
د جهنم د الله تعالیٰ حق دے
البته چه قصاص او شي
نو الله تعالیٰ که مرحمت وکړي
حق معاف کوي او که په
شے لرګي یا غټه کښته
یے مړ کړو او کړو نو دیته
شبه عمد وایئ چه دے
کښے دیت مغلظ دے
تفصیل یے په فقه کښے دے
سه د ځنے وئ تاسو
هم او چه په تحقیق مړ کړه
په موکول نو او س شو
مسلمانان شوئ نو
تحقیق کوئ ۱۲
سه مشاورت ۱۲
چه دا او هم مخکښے
احتیاط په سفر کښے
چه مسلمان قتل نه شي ۱۲

ـله یو مجاهد وشو او بل ناست وو لیکن د عذر د وجې نه او د جهاد ارمان ورسره وو نو دواړو ته ثواب ملاویږي. دویم لار دغه ده چې د دواړو ته اجر او ثواب وي
وعده ده البته د مجاهد ثواب زیات دے او بل ناست دے بې د عذره نو دغه او د مجاهد سره ډیر فرق

اللّٰهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾ لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ

الله دے ستاسو په کارونو ښه خبردار. نه دي برابر ناست

الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ

مؤمنانو نه بې د عذر نه او جهاد کوونکي په لاره د خدائے کښې

بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَ

په مالونو خپلو سره او په نفسونو خپلو سره. غوره کړي دي الله جهاد کوونکي په مالونو خپلو سره او

أَنفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنَىٰ وَ

په نفسونو خپلو سره په ناستو باندې یوه درجه. او د هر یو د دوي سره وعده کړي ده الله د ثواب. او

فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَاتٍ

غوره کړي دي الله جهاد کوونکي په ناستو باندې په اجر لوئي سره. چې درجې دي

مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ

د طرفه د هغه او بخښنه ده او مهرباني ده. او دے الله بخښونکے مهربان. یقیناً هغه خلق چې

تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ قَالُوا كُنَّا

چې وفات کوي هغوی ملائکې په داسې حال کښې چې ظلم کوونکي وي په ځانونو خپلو، وائي چې په کوم حال کښې وئ تاسو. او بیا وائي چې

مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً

وو مونږ عاجزان په زمکه کښې. او بیا وائي چې آیا نه وه زمکه د الله تعالیٰ ازاده

فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾

چې هجرت کړے وو تاسو په هغې کښې. نو ځائے د دوي دوزخ دے. او بد ځائے دے د دوي دوزخ.

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ

مگر عاجزان نارینه او زنانه او بچي چې طاقت نه لري

د دے بلکه د دے معنی دا ده چې
ـله عبدالله ابن مکتوم
رضی الله عنه صحابي اُووے یا
رسول الله صلی الله علیه وسلم
زه ړوند یم ورته کړه ځه په
ته وے نو غیر اولي الضرر
حکم راغے. زید بن ثابت رضه
وائي چې دا وخت زما ورون د
نبي کریم صلی الله علیه وسلم
د زنګون نه لاندې وه نو ما
دے چې ورود یم نزدے شوم
ـله کوم خلقو چې هجرت
نه دے کړے او چې کله مرګ
کیږي د دوي نو ملائکې ورته
اووائي چې تاسو ولې دین
دے خود وو او وائي چې مونږ
مسلمانان یو خو عاجز وو په
ورته وائي چې تاسو ولې
خود او عاجز وئ اسلام هیڅ
کار پکښې نشه نه مرغ ته
هجرت او نه جهاد وغیره
نو دوي به ورته او وائي چې
مونږ عاجزان وو او مونږ ته
کا فرانو د اسلام د کارونو
ته نه پرېښودو نو ملائکې به
ورته اووائي چې د زمکه د
الله تعالیٰ خوا ارته وه نو
بل ملک ته به تلل ولي نه
دوي لائق د عذاب دي چې
هجرت نه کوي البته دا په
دوي یا عاجزان سړي او
ښځې چې د هجرت طاقت نه
لري نو هغوي معاف دي دا
ـله چې کله هجرت سره مطلق
هجرت اوس باقي دے البته خاص هجرت د مکې سرکز نه او س نیشته لیکن د طلب د علم یا د صورت یا د قتال د پاره د اوس
هر هجرت کول شي ۱۲ عه د دائم حکم دے د هجرت لزوم ۱۲

حِيلَةً وَّلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَٰٓئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ

حيله او نه ورته لار معلومه وه . نو دوي ته امید دے چه الله تعالیٰ معافه اوکړي

عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

دوئ ته الله معافوونکے او بخښونکے ۔ او چا چه هجرت اوکړو په لاره د الله کښے

يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ

نو بیا به مومی په زمکه کښے ځائے ډیر او فراخی ۔ او هغوک چه راووځی د کور نه

مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ

د پاره د هجرت په طرف د الله او د رسول د هغه بیائے بیا مومی مرګ نو یقیناً مقرر شو ثواب د هغه

عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ

په ذمه د الله ۔ او دے الله بخښونکے او مهربان ۔ او کله چه سفر کوئ په زمکه کښے

فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ

په تاسو باندے نشته ګناه چه کمه کړئ د مونځ نه که ویریږئ تاسو

أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

چه تکلیف به درکړی تاسو لره کافران ۔ یقیناً کافران دی تاسو لره دشمنان ښکاره ۔

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ

او کله چه ته په دوی کښے یی نو کوه دوی لره مونځ نو او دے دریږی یوه ډله د دوی نه

مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ

ستا سره او دی واخلی وسلے خپلے ۔ نو کله چه سجده اوکړی نو شی ګرځی وروستو ستاسو نه

وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا

او راشی بله ډله چه مونځ ئے نه وی کړے نو مونځ دې اوکړی ستا سره او دی واخلی

له چا چه هجرت اوکړو او په صفة لره به جمع [illegible] کړی د خیال وے نه کوی چه کور د انه پاتے شو او چا شهداء په ورلره هم [illegible] د خیال وے نه کوی چه مال کور نه پاتے شو او په وخت د صفة ثواب لازم شو

[illegible] د خیال وے نه کوی چه کلا قران به هم په لاره کښے سیر کوی هم هجرت هم او نه شو او ډکوره هم په شوم ۳ ــــ په سفر کښے څلور رکعته فرض دوه رکعته شی نو په سفر کښے به دوه رکعته اداکوی البته که مقیم امام پسے مونځ کوی نو پوره به کوی او د فجر سنت نفل شی په سفر کښے او په سخت مرض کښے هم موکد سنت نفل شی په وقت د شان و ولایت هم په سفر کښے تکلیف کښے کول یا ختول جائز دی ۔ یا په یو حم کارکښے مشغول وی او هم ورلاندے کول یا ختول جائز دی ۔ [illegible] علیه السلام [illegible] وخت د صلوة خوف [illegible] اراده کړیده او چه د ما ځکه په وخت به دوی قتل به جمع په ما ځکه او د زیری نو حمله به پرے اوکړو نو باری تعالیٰ د صلوة خوف طریقه رالږله د صلوة خوف تفصیل فقها ذکری چه د طریقه دی ۱ او په هم علم فرض د ماځکه په سفر کښے ۔ په سفر کښے کول د مانځه تخفیف د الله تعالیٰ خیرات دے خو چه بیا مونځ کښے او زمونږ ته ګنا دغه [illegible]

په روان سفر کښے چه ملګری د عمارت نه شی نو بیا د ګړي پوره اقامت [illegible] تاسو د حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم [illegible]

له یعنی داسې نه چې صرف په مونځ کښې تاسو خپله وسله ... بلکه د مونځ نه بهر هم په حالات باندې خپله مهربان الله تعالیٰ یاد وئ - د یا وونه مونږه ... عقیده ... د باری تعالیٰ ... خپلو ... حاجت روا

حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ

احتیاط خپل او وسلې خپلې - خوښوي کافران چې غافل شئ تاسو د

أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَاحِدَةً ۚ وَ

وسلو خپلو نه او د سامان خپل نه - نو اوبه ګرځي په تاسو باندې حمله په یو ځل - او

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰ

نشته ګناه په تاسو که وي تاسو له تکلیفه د باران یا یئ تاسو ناجوړه

أَن تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ

چې ږدئ وسلې خپلې - او واخلئ احتیاط خپل - یقیناً الله تیار کړی دی کافرانو لره

عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا

عذاب د سپکولو - پس کله چې اوکړئ تاسو مونځ نو یاد وئ الله په ولاړه او په ناستې

وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا اطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ

او په اړخونو - نو کله چې آرام شوئ تاسو نو سم کړئ مونځ - یقیناً مونځ دے

كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۖ

په مؤمنانو باندې لازم په وخت مقرر کړے - او سستي مه کوئ په طلب د قوم کښې -

إِن تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ

که دردمنه کیږئ تاسو نو هغوی یقیناً دردمنه کیږي لکه تاسو - او امید لرئ تاسو

اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ

الله نه د هغې چې هغوی امید نه لري - او دے الله علم والا حکمت والا - یقیناً رالیږلے مونږ تا ته

الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن

کتاب په رښتونې چې حکم اوکړې په مینځ د خلقو کښې هغه چې ښودلے دے تا ته الله - او مه کیږه

مشکل کښې ورشئ نو په مونځ کښې به حاجت صرف د الله تعالیٰ نه غواړئ د ارحم الراحمین ... ذکر ... خو قرینه دے ... مع اتخاذ الاسباب ... کار و خو ښه ... انسان ته ... کیدے شي په اعتبار د کسب ... سره ... او ... خو ... سبب ... وي ... ذکر و ... صرف باری تعالیٰ وي ... ذکر ... توکل ... دی او ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... توکل ... عمل ... د نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... توکل عمل د ... توکل نه بهتر دے ... باندې دے ...

... عدم تعاون ... ظالم سره ... ابیرق ... د خپل ... نه پټه کړه ... وصفه ... درع ... رشتیا ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... رښتیا ... شکار ...

ولا تهنوا الخ ترغیب دے قتال ته ...

سه کو تا په زړه کښے فکر کوے د وی د طرف نه اراده د هغو د حقه نه بخنه او غواړه ... جائز غیر اختیاری دے خو د
انبیاء علیهم السلام شان ته ... [illegible]

لِلْخَآئِنِيْنَ خَصِيْمًا ۙ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا

دوکه بازو لره فیصله ماره - او بخنه او غواړه د الله نه یقیناً الله دے بخونکے او

رَّحِيْمًا ۚ﴿۱۰۶﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

مهربان - او جگړه مه کوه د هغو د طرف نه چه خیانت کوی د ځان سره - یقیناً الله تعالیٰ

لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ۚۙ﴿۱۰۷﴾ يَّسْتَخْفُوْنَ مِنَ النَّاسِ وَ

مینه نه کوی د دوکه باز گناه گار سره ... او پټیږی د خلقو نه او

لَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا يَرْضٰى

او نه شی پټیدلے د الله نه او هغه د دوی سره دے کله چه د شپے جرگه کوی د هغه خبرے چه

مِنَ الْقَوْلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ﴿۱۰۸﴾ هٰۤاَنْتُمْ

الله ئے نه خوښوی - او دے الله په کارونو د دوی باندے خبردار - آیا تاسو

هٰۤؤُلَآءِ جٰدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۟ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ

جگړه او کړه د دوی د طرفه په دے ژوند نزدے کښے - نو څوک به جگړه او کړی د الله سره

عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿۱۰۹﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ

د دوی د طرف نه په ورځ د قیامت - یا څوک دے چه شی به د دوی ذمه وار - او چا چه عمل او کړو

سُوْٓءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۱۰﴾

د بد او خپل ځان ته ئے ظلم اوکړو بیا ئے بخنه او غوښته د الله نه بیا به مومی الله بخونکے مهربان -

وَمَنْ يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا

او چا چه اوکړو گناه نو یقیناً کوی ئے د ځان د نقصان د پاره - او دے الله علم والا

حَكِيْمًا ﴿۱۱۱﴾ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓـًٔا فَقَدِ

حکمت والا - او چا چه اوکړو وړوکے گناه یا لوئے گناه بیا ئے تپله هغه په چا پاک بانده نو یقیناً

سه ابلیس علیه اللعنة
خلق د استغفار نه منع
کوی چه بدعت او شرک
ورته نیکی ښکاره کوی ۱۲
عنکبوت ب ۲۰ ۳ ۱۲
(رواتے د صف ۱۳ نه) مسلمانانو
کښے ایمان ختوی ۱۲
شه اصل مقصود د
احکامو نه دا دے چه
شرک ختم شی شرک به
د توبے نه نه معاف کیږی
او گناه کبیره معاف کیږی
په توبے سره او په فضل د
خدائے سره او گناه صغیره
معاف کیږی په توبے او په
فضل د خدائے او په
نیکو سره او حقوق د
انسان معاف کیږی چه
د حق خاوند ورته هم معاف
اوکړی ۱۲
عه فالحکمة ، یو صه په
دین کښے ۱۲
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ ، د احکامو
سلطانیو نه روستو اصل
مسئله د توحید ۱۲
عمه ، وا د یو لسم حکم سره
تعلق لری یعنی د درو غو
د شهادت د پاره مشورے
غلطے دی ۱۲

ے لولا راجع دی پارہ د انتفاء د ثانی په سبب د وجود د اول سره نو معنیٰ دا شوه که فضل او رحم د الله تعالیٰ نه وے
نو دوی به تا لره غلط کړی وے ځکه چه ته بشر یې خو د الله تعالیٰ فضل او کرم دے چه ته یې د دوی د غلطو لو نه
بچ کړے - دا رنګ په بنی اسرائیل ع

اِحْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّ اِثْمًا مُّبِيْنًا ۟ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ — ع ۱۶

پورته کړے طوفان او ګناه ښکاره - او که نه وے فضل د الله په تا او رحمت د ده (نو خطا به وه)

لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ

یقیناً قصد کړے وه یوے ډلے د دوی نه چه غلط کړی تا - او نه غلطوی یو کس لره مګر ځانونه

وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ ؕ وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ

او ضرر نه شی رسولے تا ته د هیڅ څیز - او رالیګلے دے الله تا ته کتاب او حکمت

وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ؕ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ۝

او خودلے یې دی تا ته هغه څیز چه تا نه ؤ معلوم - او دے فضل د الله په تا لوئے -

لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ

نیشته خیر د دوی په ډیرو پټو خبرو کښے مګر هغه څوک چه وښیا او کړی د صدقے یا د نیکی

اَوْ اِصْلَاحٍۭ بَيْنَ النَّاسِ ؕ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ

یا د روغے په مینځ د خلقو کښے - او چا چه او کړو دا کار د پاره د رضا د

اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ مِنْۢ

الله نو زر به ورکړو هغه لره ثواب لوئے - او څوک چه خلاف او کړی د رسول نه پس د

بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ

هغه نه چه ښکاره شو ده ورته خونه او روان شو بے د لارے د مؤمنانو نه نو حواله به

مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ — ع ۱۷

کړو هغه لره هغه طرف ته چه ده خوښ کړے دے او داخل به کړو هغه جهنم ته - او بد ځائے دے هغه - یقیناً الله نه بخښی

اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ

دا چه شرک او کړے شی د ده سره او بخښی ګناه کم د دے نه هغه چا ته چه خوښه یې شی - او چا چه شرک او کړو

کړے - دا رنګ په سورة قلم کښے فرمائی که د خدائے تعالیٰ فضل په یونس ؑ نه وے نو قابل د ملامتیا به وے خو د الله په فضل سره بچ شو - هم دا رنګ نبی علیه السلام فرمائی چه زما شیطان مسلمان شوے دے او د ترمذی شریف (مشکوٰة ص ۱) نو معلوم شو د قرآن نه عصمت د انبیاؤ او هم د حدیث نه او هم په دے اجماع د جمهورو علماؤ ده - نو فیها حجة على الروافض ۲ ستے د ما نه مراد عام شی نه دے دا خیال د دے د هغو خلقو چه نبی علیه السلام ته حاضر او ناظر وائی نو بیا باقی قرآن ته څه ضرورت وو - او د دے سورة نه روستو ډیر سورتونه نازل شوی دی سورت نور تر دے هم روستو نازل شوے دے او په هغے کښے واقعه د افک ده او نبی کریم صلی الله علیه وسلم پریشان وه تر نزول د وحی پورے - نو معلوم شوه چه د ما نه مراد خاصه واقعه ده لکه واقعه د طعمه چه

په مشهوره ده - ستے د ورځ کار د پاره چنده ۱۰ ... کړه نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی نه دے درو غږونو هغه سره ستے چه وائی بله خبره یا رسول هغه خبره یعنی د مسلمانانو په مینځ کښے روغه راولی او فساد په مینځ د ربلے په (مشکوٰة)

؎۳ لعنت د خدای تعالیٰ د رحمت نه محرومي ته وائي ۱۲ ؎۴ نفي د شرک فعلي ۱۲

بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿۱۱۶﴾ اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ

د الله سره نو غلط شو ډير زيات - نه بلي سوا د ده نه مګر زنانه (ملائکه زنانه

اِلَّاۤ اِنٰثًا ۚ وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا شَيْطٰنًا مَّرِيْدًا ﴿۱۱۷﴾ لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ

په خيال د دوی کښې) او نه بلي څوک مګر شيطان سرکش - لعنت پرکړيدے الله - او وئيل ئې

لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ﴿۱۱۸﴾ وَّلَاُضِلَّنَّهُمْ وَ

دا چه جوړه به کړم ستا د بندګانو نه حصه مقرره - او يقيناً غلط به کړم دوی او خامخا

لَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ

به بنيا د اميدونو کښې به ئې واچوم او وبه ښايم دوی ته نو پريکوي به غوږونه د څارويو - او وبه ښايم دوی ته

فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّتَّخِذِ الشَّيْطٰنَ وَلِيًّا مِّنْ دُوْنِ

نو بدلوي به جوړښت د الله - او څوک چه جوړ به کړي شيطان لره دوست سوا د

اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِيْنًا ﴿۱۱۹﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيْهِمْ ؕ وَمَا

الله د نو يقيناً ارتاوان شو په تاوان ښکاره کښې - وعدې کوي دوی سره او اميدونه ورکوي دوی لره - او

يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿۱۲۰﴾ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۫ وَلَا

وعدې نه کوي د دوی سره شيطان مګر د دوکې - د دوی ځائے جهنم دے او وبه نه

يَجِدُوْنَ عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿۱۲۱﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

مومي د دوی نه ځائے د ځغلا - او کوم خلق چه ايمان راوړے ئې او کړي نيکي

سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ

نو زر به داخل کړو دوی لره باغونو ته چه بهيږي به لاندې د ونو ئې ولې هميشه به وي په هغو کښې

اَبَدًا ؕ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ؕ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيْلًا ﴿۱۲۲﴾ لَيْسَ

هميشه - دا وعده ده د الله حقه - او څوک د رښتوني د الله نه په ويينا کښې - نيشته اعتبار

؎۱ نفي د شرک اعتقادي ۱۲
؎۲ يعني غاروي به د غير الله د د جو نه په ګمان ځان ځوسوي لکه بحيره وغيره او غوږونه به ئې پريکول به ئې علامه وي ۱۲
؎۵ کوم تغير چه پکښې شرعي اذن نه وي په بدن د انسان کښې نو هغه تغير په دې کښې داخل دے لکه ګيره خريئل يا د قبضې کمه قيچي کول او په قبضه کښې هوا د اذن شرعي شته ۱۲ ردا د جناب افضل خان صاحب تحقيق دے (کاتب)
؎۶ د غرور معنیٰ دوکه ده او د مغرور معنیٰ دوکه ورکوونکے ۱۲
؎۷ يعني په اميدونو کار نه کيږي بلکه کار په ايمان او په عمل صالحه کيږي. معلومه شوه چه نجات بغير عمل کښې نشته چه صحيح ايمان او صحيح عبادت دے ۱۲
؎۸ بشارت دے ۱۲
؎۹ زجر دے ۱۲

۱؎ بشارت دے - یعنی د نارینه او زنانه اعتبار نیشته بلکه اعتبار عمل لره دے خو چه صالح وي یعنی په طریقه د سنت وي نو چه
څوک نه په عادات چور کړي او وائي ورته نیک عمل او بل چه ایمان نه یو اجزو دي نو مدار د نجات توحید او سنت دے

بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَآ أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتٰبِ ۗ مَنْ يَّعْمَلْ سُوٓءًا يُّجْزَ بِهٖ ۙ وَ

اُمید ونو ستاسو لره او نه اُمید ونو د اهل کتاب لره (بلکه قانون دا دی) چا چه اوکړه بدي نو سزا به ورکړه شي ورته

لَا يَجِدْ لَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ

سره د هغې او بیا به نه مومي ځان له سوا د الله نه دوست او نه امداد کوونکے - او چا چه اوکړه

مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ

نیکی نارینه وي او که ښځه او هغه مؤمن وي نو دوی به لاړ شي

الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ نَقِيْرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ دِيْنًا مِّمَّنْ اَسْلَمَ

جنت ته او ظلم به او نه شي په دوی په قدر د تکړه د بیج د خرما - او څوک دے ښائسته په دین کښې د هغه چا نه

وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۗ وَاتَّخَذَ

چه کیښود مخ خپل الله ته او دے نیک روش وو او روان شو په دین د ابراهیم چه یو طرف وو او جوړ کړو

اللّٰهُ اِبْرٰهِيْمَ خَلِيْلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ

الله ابراهیم لره خالص دوست - او خاص الله لره دي هغه چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې

وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُوْنَكَ فِي النِّسَآءِ ۖ قُلِ

دي - او دے الله په هر شي باندے قادر - او رخصت غواړي ستانه په نکاح د ښځو کښې - او وایه

اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ فِيْ يَتٰمَى

چه الله اجازه درکوي تاسو ته په هغوي کښې او کوم حکم چه لوستے کیږي تاسو ته په قرآن کښې - نو هغه په باره د هغو

النِّسَآءِ الّٰتِيْ لَا تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ

یتیما نو جینکو کښې دے چه نه ورکوئ دوئ ته تاسو مهر مقرر د دوئ او غواړئ چه نکاح

تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا

اوکړئ د دوئ سره او په حق د عاجزانو ماشومانو کښې دے ، چه او درېږئ

یعنی تکور ژندګی په لا اله الا الله وی او طرز زندګی په محمد رسول الله وی ۱۲

۲؎ په بیت د خرما کښې د ګیږه دی نقیر وائی، فتیل: ملرے، قطمیر: پوټکے ۱۲

۳؎ عمل په حمله منظوریږي چه یکښے توحید وي او اتباع د سنت یعنی مشرک او بد عتی نه وی ۱۲

۴؎ صفت خاص د الله تعالیٰ دی نو حاجت روا هم صرف الله تعالیٰ دے ۱۲

۵؎ د دوم حکم د رعیت د پاره تفصیل دے۔ د یتیما نو جینکو د نکاح نه ځکه منع شوے وه او د بعضو یتیمانو نکاح د خپل ولی سره مناسب وه - نو اصحابو تپوس اوکړو نو باری تعالیٰ وفرمائیل چه د یتیمانو جینکو نکاح حلله منع دے چه د حقو حقو نه نه ادا کوي او که د حقو سره ظلم نه وي نو بیا نکاح د یتیمانو سره جائز دے ۱۲

۶؎ یعنی هغه اذن دا دے چه د یتیمانو سره انصاف کوئ د دوی د تپوس ځائے نیشته ۱۲

۱۸ ع ۱۱ ۱۵

ـــه یعني په عدل به ورله ورکوئ ۱۲ ـــه دا او د دریم حکم د رعیت تفصیل دے - حضرت عائشه رضه فرمائي چه دا حکم د هغو ښځو
دے چه مامه ئے طلاق غواړي او ... په حق کښے دے چه سړے ئے ...

لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ۭ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ

د یتیمانو په انصاف سره - او هغه چه کوئ تاسو نیکي نو یقیناً الله دے په هغې

عَلِيْمًا ۝ وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ مِنْۢ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ اِعْرَاضًا

پوهه - او که یوه ښځه ویریږي د خپل خاوند نه د بد خوئي یا د مخ اړولو

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ اَنْ يُّصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۭ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۭ

نو نشته گناه په دوئ چه صلح اوکړي په مینځ د دوئ کښے په ښه - او صلح ښه ده -

وَاُحْضِرَتِ الْاَنْفُسُ الشُّحَّ ۭ وَاِنْ تُحْسِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ

او دے په زړونو کښے بخل - او که نیکي اوکړئ تاسو او تقوی کوئ نو یقیناً دے الله تعالی

كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝ وَلَنْ تَسْتَطِيْعُوْٓا اَنْ تَعْدِلُوْا بَيْنَ

په کارونو ستاسو خبردار - او هیڅ کله طاقت نه لرئ چه انصاف اوکړئ په

النِّسَاۗءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيْلُوْا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوْهَا

ښځو کښے اگرچه حرص کوئ تاسو پس مه ګوړ کیږئ ... چه پریږدئ هغه

كَالْمُعَلَّقَةِ ۭ وَاِنْ تُصْلِحُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝

لکه زوړنده - او که نیکي کوئ تاسو او تقوی کوئ نو یقیناً الله دے بخونکے مهربانه -

وَاِنْ يَّتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهٖ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا

او که جدا شو دواړه نو بے پروا به کړي الله هر یو له خپل فضل سره - او دے الله ډیر طاقت والا

حَكِيْمًا ۝ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا

تدبیر والا - او خاص الله له دي هغه څیزونه چه په آسمانونو کښے دي او هغه چه په زمکه کښے دي - او یقیناً حکم کړے مونږ

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ ۭ وَاِنْ

هغو خلقو ته چه ورکړے شوے ورته کتاب پخوا ستاسو نه او تاسو ته چه اوویریږئ د الله نه - او که

... مسبب الاسباب ... خوشحاله الله تعالی سره ... ۱۲ ... او تعریف دے چه
... طاقت والا دے ... ۱۲

تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ

کفر کوئ تاسو نو یقیناً صرف الله لره دی هغه چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي - او دے الله

غَنِيًّا حَمِيْدًا ۝ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَكَفٰى

بے پروا صفتونو والا - او خاص الله لره دی هغه چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي - او کافي دے

بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ۝ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ بِاٰخَرِيْنَ

الله کارساز - که رضا ئے شي نو ختم به کړي تاسو اے خلقو او پیدا به کړي نورو لره -

وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيْرًا ۝ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا

او دے الله په دے باندے قادر - هغو څوک چه غواړي ثواب د دنیا

فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًۢا بَصِيْرًا ۝ ع

نو د الله سره دے ثواب د دنیا او د اخرت - او دے الله آوریدونکے او لیدونکے -

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاۗءَ لِلّٰهِ

اے مؤمنانو شئ ولاړ په انصاف سره شاهدان الله لره

وَلَوْ عَلٰٓي اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا

اګر که وي دا په نفسونو ستاسو یا په مور او پلار او خپلوانو باندے - که وي هغه غني

اَوْ فَقِيْرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۣ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ

یا فقیر نو الله خیرخواه د دواړو دے - نو تابعداري مه کوئ د خواهش په انصاف کښې -

وَاِنْ تَلْوٗٓا اَوْ تُعْرِضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝

او که غلط بیاني کوئ یا تاسو مخ اړوئ د شاهدئ نه - نو یقیناً دے الله په کارونو ستاسو خبردار -

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ

اے مؤمنانو ایمان راوړئ په الله او په رسول د دهٔ او په هغه کتاب باندے چه

ك هر څه وینی آوری او په
لیدو کتو که اسبابو ته
محتاج نه دے او مخلوق په
لیدو کتو کښې اسباب ته
محتاج دی بعض مخلوق په
سترګو لیدل کوی چه چرې
دی او هغه شے ورته محتاج
دی او په غوږونو آوری
چه روغ وی او مانع نه وی
نو لیدهٔ او آوریدهٔ د انسان
چیرې محدود او کم دی او
عارضی لکه عدم دی او
الله تعالیٰ په لید وکتو او په
آوریدو وکښې اسبابو ته
محتاج نه دے نو هر یو وخت
هر څه وینی او هر څه آوری
او په هر ځای به پو هیږی
او د زړهٔ نا ویلے راز ورته
معلوم دے نا ویلے حاجت
ورته هم معلوم دے
او په هر څهٔ قادر دے او
رحم ئے د هر چا نه زیات دے
او بخونکے دے او خزانے
د آسمانونو او د زمکو د
هغهٔ دی او کنجیانے ئے هم
د هغهٔ سره دی نو احتیاج
د لے دا در بار سره پوره دی او
بل چا پسے مهٔ ځئ -
عه د يو لسم حکم سلطاني تفصیل
دے ۱۲
یا ایها الذین: دا زجر دے
منافقانو ته ۱۲

سلہ بیا بیا کافر کیدی او مسلمانیدی ۔ ۳ے یعنی د کافرانو سره دوستی مه کوی ۔ ...

نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِىْٓ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ

رالیږلی دے الله په رسول خپل باندے او په هغه کتاب چه رالیږلے ئے مخکښ نه او چا چه

يَّكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ

انکار وکړو د الله نه او د ملائکو د هغه او د کتابونو د هغه او د رسولانو د هغه او د ورځ د قیامت نه نو یقینًا

ضَلَّ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ

غلط شو ډیر زیات ۔ یقینًا هغه خلق چه ایمان ئے راوړو بیا کافر شو بیا

اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ

ایمان ئے راوړو بیا کافر شو بیا زیات شو په کفر کښے نو نۀ دے الله چه معاف ئے کړی دوی ته

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ۝ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا

او نۀ به ورته ښائی سمه لاره ۔ خبر ورکړه منافقانو لره چه دوی لره دے عذاب

اَلِيْمَا ۝ الَّذِيْنَ يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ

سخت ۔ کوم چه جوړوی کافرانو لره دوستان بے د مؤمنانو نه ۔

اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۝ وَقَدْ نَزَّلَ

آیا طلب کوی په نزد د دوی عزت نو یقینًا عزت الله لره دے ټول ۔ او حکم ئے رالیږلے دے

عَلَيْكُمْ فِى الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ

تاسو ته په کتاب کښے چه کله واورئ تاسو آیتونه د الله چه انکار کیدے شی د هغو او ټوقے کیدے شی

بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِىْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖٓ ۖ

په هغو نو مه کینئ د هغوی سره تر دے چه شروع اوکړی په خبره بله کښے ۔

اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكٰفِرِيْنَ فِىْ جَهَنَّمَ

یقینًا تاسو به هغه وخت په شان د دوی یئ ۔ یقینًا الله جمع کونکے د منافقانو لره او کافرانو لره په جهنم کښے

نو ځکه خدائے تعالٰی په دوی د مغفرت او هدایت دروازه بنده کړه ۱۲

۳ے نو ولے عزت غواړی د مخلوق نه د هغوی سره خو عزت نشته چه چا لره ورکړی د عزت خزانه خو صرف د الله سره ده د دوی چه چا لره عزت ورکوی نو کیږی صرف شو دے نو د الله تعالٰی نه ولے عزت نه غواړی ۔ نو د مخلوق نه عزت غواړی او هغوی عزت ورکولے نه شی او الله تعالٰی عزت ورکونکے دے نو د هغه نه غواړی ۔ سلہ کیږی کاخیل باطلو په مجلس کښے یو سړے ناست وی او په هغه کفر خوشحال وی نو کافر شو او که اظهار د کراهت نه کوی نو فاسق دے او د ډیرو کار د په باره کښے حکم دے او د دعوت د باره کښے جهاد دے ۱۲

له - کافران کوي تاسو ته نو چه کله راشه بیا مونږ مسلمانان ئ نو منافقان وائي چه مونږ ستاسو ملګري یو او کله چه کافرانو ته بریه او کړي شو وائي چه دا غلبه خو زمونږ

جَمِيعًا ۝۱۴۰ الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ

هغوی چه انتظار کوي تاسو ته - نو که شي تاسو لره بریه د الله نه

قَالُوٓا۟ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِن كَانَ لِلْكَـٰفِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوٓا۟ أَلَمْ

نو وائي آیا نه وو مونږ ستاسو سره - او که شي کافرانو لره حصه　نو وائي آیا نه وو

نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ

غالب کړي مونږ تاسو لره او منع کړي مونږ تاسو لره د مؤمنانو نه - نو الله به فیصله او کړي ستاسو په مینځ کښې

يَوْمَ الْقِيَـٰمَةِ ۗ وَلَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَـٰفِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۝۱۴۱

په ورځ د قیامت - او هیڅ کله به ورنه کړي الله کافرانو لره په مؤمنانو باندې غلبه -

إِنَّ الْمُنَـٰفِقِينَ يُخَـٰدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَـٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓا۟ إِلَى

یقیناً منافقان دوکه کوي د الله سره او هغه به سزا ورکوي دوي لره - او کله چه پاڅي مانځه

الصَّلَوٰةِ قَامُوا۟ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ

ته نو پاڅي سستي ښکاره وي خلقو ته　او نه یادوي الله

إِلَّا قَلِيلًا ۝۱۴۲ مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَـٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ

مګر لږ - حیران دي په کفر او ایمان کښې -　نه دي د مسلمانانو نه او دي

هَـٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ۝۱۴۳ يَـٰٓأَيُّهَا

د کافرانو نه - او چا لره چه غلط کړي الله نو هیڅ کله به ونه مومې هغه لره لاره - اے

الَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ الْكَـٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ

مؤمنانو مه جوړوئ کافرانو لره دوستان چه پریږدئ مؤمنان -

أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَـٰنًا مُّبِينًا ۝۱۴۴ إِنَّ الْمُنَـٰفِقِينَ

آیا غواړئ چه جوړ کړئ الله لره په تاسو باندې دلیل ظاهر - یقیناً منافقان

سره ملګري یو او کله چه کافرانو ته بریه او کړي شو وائي چه دا غلبه خو زمونږ تعاون وه ۔

ئے اسل الجنس هوا و نه وسته یوازې خوږ دي ورته خپله لوښه شو نه ښکاري او ورته خپل ښوا ته چه ځي نو بیا ښته د استلام کوي - نو منافقان په ځوا بولیږي وګټه سره ئې مکر وو کښېږي چه نور ئې چه کښېږي لرې - نو چه جاتو نو ګټې د میچوري لوئي یا نو ګټې د سره پاتا وعمل هم د تے ذلیل شے وے بدو ستے کښے هم موږ ئې مکر وو دے

ئے صرف ورته یا د پاره دي
ئے یعنی منافقان صرف د دنیا وګړي دي د دنیا په مینځ ملا دیږي نو دوي ته اغستو نګي دي د دنیا مرتبه وي او که حلال د دوي د عزت وي یا نه دي ۔

ئے د کافرو دوستي صرف د لیله د کفر و سره سره به د هغه چا سره وي چه د چا سره ئې محبت وي په دنیا کښې نو په آخرت کښې به ئې حشر هم د هغو سره وي ۔

ځله ورکاوت مذ ابونوته واق او درجات ثوابونوته وراق به او د درجه کښې به کنا بکاران مسلمانان به وي او به ترتيب د درجو او په دوه يمه کښې به مشرکان او په دريمه کښې به نصاري او په څلورمه کښې به يهود او په پنځمه کښې به صابيان او په شپږمه کښې به مجوسيان او په اوومه کښې به منافقان وي هميشه ۱۲

فِى الدَّرۡكِ الۡاَسۡفَلِ مِنَ النَّارِ‌ۚ وَلَنۡ تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيۡرًا ۝ اِلَّا الَّذِيۡنَ

به په ټيټه طبقه کښې وي د اور - او هيڅ به نه مومې ته دوی لره امداد کوونکی - مګر هغه چې

تَابُوۡا وَاَصۡلَحُوۡا وَاعۡتَصَمُوۡا بِاللّٰهِ وَاَخۡلَصُوۡا دِيۡنَهُمۡ لِلّٰهِ فَاُولٰٓـئِكَ

توبه ئې وکړه او نيکي ئې وکړه او مضبوط ئې ونيوه (دين) د الله لره او خالص ئې کړو دين خپل لره الله نو دوی

مَعَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ‌ؕ وَسَوۡفَ يُؤۡتِ اللّٰهُ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ اَجۡرًا عَظِيۡمًا ۝ مَا

سره د مؤمنانو دي او زر به ورکړي الله پاک مؤمنانو لره ثواب لوی - څه کوي

يَفۡعَلُ اللّٰهُ بِعَذَابِكُمۡ اِنۡ شَكَرۡتُمۡ وَاٰمَنۡتُمۡ‌ؕ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيۡمًا ۝

الله تعالى په عذاب ستاسو که تاسو شکر وباسئ او ايمان راوړئ - او دی الله قدردان او پوه

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الۡجَهۡرَ بِالسُّوۡٓءِ مِنَ الۡقَوۡلِ اِلَّا مَنۡ ظُلِمَ‌ؕ وَ

نه خوښوي الله په ښکاره بدي ويل مګر هغه چا چې ظلم پرې شوی وي او دی

كَانَ اللّٰهُ سَمِيۡعًا عَلِيۡمًا ۝ اِنۡ تُبۡدُوۡا خَيۡرًا اَوۡ تُخۡفُوۡهُ اَوۡ

الله اوريدونکی او پوه - که ښکاره کړئ تاسو نيکي يا ئې پټه کړئ يا

تَعۡفُوۡا عَنۡ سُوۡٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيۡرًا ۝ اِنَّ الَّذِيۡنَ

عفوه وکړئ د بدئ نه نو يقيناً الله دی عفوه کوونکی قدرت والا - يقيناً هغه خلق

يَكۡفُرُوۡنَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيُرِيۡدُوۡنَ اَنۡ يُّفَرِّقُوۡا بَيۡنَ اللّٰهِ وَ

چې انکار کوي د الله او د رسولانو د هغه نه او غواړي چې فرق راولي په الله او په

رُسُلِهٖ وَيَقُوۡلُوۡنَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٍ وَّنَكۡفُرُ بِبَعۡضٍ ۙ وَّيُرِيۡدُوۡنَ

رسولانو د هغه کښې او وائي چې يقين کوو په بعضو او انکار کوو د بعضو نه - او غواړي چې

اَنۡ يَّتَّخِذُوۡا بَيۡنَ ذٰ لِكَ سَبِيۡلًا ۙ ۝ اُولٰٓـئِكَ هُمُ الۡكٰفِرُوۡنَ

جوړه کړي په مينځ د دې کښې لاره - دوی کافران دي

ځله دغه منافقانو ته توبه کښې اخلاص شرط دے ځکه چې په دوی کښې اخلاص نه وو ۱۲

ځله منافقانو ته چې سوښو د کا فرانو نه ويره وه ځکه خلاف ظيرے کوو نو د هغې جواب راغے چې که الله ته خوښيږي شکر هغه شو که چې تجبو د شي نو صرف د قرے کفر کولے شي او که مرے گړه نو شيد وشي او دار لکے د ځا سره زيا ته شوے وي نو هغه شکوه د زياتي حاکم ته کولے شي يا چه نور خلق ته دغه زياتي ښکاره کړي هم روا دی ځکه د خلاف شرع سړي حال خلقو ته په وه شي غرض ښکاره کړي چې خلق ترے ګمان نه کړي او د خوړ مسلمانانو د لارے نه وګرځي شي لړے کول دی البته په دوران د موت کښې تصريح نه ده ښکاره په غلط سړي باندې چې ممتنع نه شي ۱۲

ځله فرق راولي په ايمان کښې چه يو منو او بل نه منو د الله تعالى مثل دا دی چه د هغه کل احکام او رسولان او منو او هيڅ نه منو د احکام سره د ټولو ذکر کيږي او په ډلو کې لو لاشته کيږي ۱۲

منزل ۱ الربع

حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ

په رښتیا - او تیار کړی دی موږ کافرانو لره عذاب سپکوونکی - او هغه خلق چه ایمان یې راوړی په الله

وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ

او په رسولانو د هغه او جدا یې نه کړی یو څوک په مینځ د دوی کښی دغه خلق زر دی چه ورکړی به دوی ته

أُجُورَهُمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ

ثوابونه د دوی - او دی الله پاک بخښونکی او مهربانه - سوال کوی له تا نه اهل کتاب

أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ

چه نازل کړې په دوی باندې کتاب د آسمان نه نو یقیناً سوال کړی وو دوی د موسیٰ نه لوی

مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ

د دینه نو ویلی وو دوی چه او ښایه موږ ته الله په ښکاره نو ونیول دوی لره تندر په ظلم د دوی سره

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَن

بیا جوړ کړو دوی سخی لره پس د هغې نه چه راغلل دوی ته دلائل بیا موږ معاف او کړو د

ذَٰلِكَ ۚ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ

هغه نه - او ورکړو موسیٰ ته دلیل ښکاره - او پورته مو کړو په دوی باندې غر

بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ

په وعده د دوی سره او موږ ویلی دوی ته چه لاړ شئ په دروازه د (سجده) جهاد کوونکی - او موږ ویلی دوی ته

لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا

چه زیاتی مه کوئ په شنبه کښې او اخستې موږ د دوی نه وعده سخته - سزا ورکړه موږ

نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ

د دوی د وعده ماتولو له او په کفر د دوی سره په آیتونو د الله - او په قتلولو د دوی سره انبیاؤ لره په

ع ٢١

سلت منونه حصیا مقرا شوځ کو مه د منقوله بد کاره کولو د پاره محکنے بارتعالی الزامی جواب کوی چه د دوی مشر بیان - ی او بیا تفصیلی جواب کوی چه اعتراض چه قرآن ته یو ځل ولې نازل نه شو او رو ستو راغلی - په الزامی جواب کښې بختلف نقائص د دوی بیانیږی یعنی که تاسو حق منلی نو تاسو به وا تا روا وئ کوئ نو تاسو مشر یان پینځه عیب اعتراض نه کوئ ۱۲

عه بیان د بختلفو نقائص والذین الایه اشارت دی دی ان الذین یکفرون الایه ته تحریف اخلی وی دی ۱۲

حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ

ناحقه او د دې ويلو د دوی سره چې زړونه زمونږ په پرده دي، بلکه مهر وهلی دی الله په هغو باندې

فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۪ وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا

نو ايمان نه راوړي مګر کم۔ او په کفر د دوی سره او په ويلو د دوی په مريم باندې بهتان

عَظِيْمًا ۙ وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ

لوی، او په ويلو د دوی سره چې قتل کړی دی مونږ مسيح عيسیٰ ځوی د مريم چې رسول دی

اللّٰهِ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ وَمَا صَلَبُوْهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ؕ وَاِنَّ

د الله۔ او نه قتل کړی دی دوی او نه يې په سولی کړی دی ليکن شبه پيدا شوه دوی ته او يقيناً

الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ ؕ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ

کوم خلق چې اختلاف کړی دی په ده کې هغه تو يقيناً په شک کې دي د ده نه۔ نشته دوی لره په دې علم

اِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ يَقِيْنًا ۙ بَلْ رَّفَعَهُ اللّٰهُ اِلَيْهِ ؕ

مګر تابع دي د ګمان۔ او نه دی قتل کړی دوی هغه په رښتيا سره۔ بلکه پورته کړی دی ده لوري الله خپل ته

وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۞ وَاِنْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اِلَّا

او دی الله تعالیٰ زبردست او حکمت والا۔ او نشته دی اهل کتاب مګر

لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ مَوْتِهٖ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ

ايمان به راوړي په ده باندې مخکې د مرګ د ده نه۔ او په ورځ د قيامت به شي په دوی باندې

شَهِيْدًا ۞ فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ

ګواه۔ پس په ظلم د يهودو سره حرام کړه په دوی باندې

طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَثِيْرًا ۙ

مزيدار څيزونه چې حلال وو دوی لره او په منع کولو د دوی سره د لارې د الله نه ډېرو لره۔

وَأَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ

او په اخستلو د دوی سود لره او حال دا چې منع کړی شوي وو دوی له هغه نه - او په خوړلو د دوی د مالونو د خلقو لره

بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لٰكِنِ

په باطله سره - او تیار کړی دی مونږ کافرانو لره له دوی نه عذاب سخت - لیکن

الرّٰسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ

هغه کسان چې ټینګ دي په علم کښې له دوی نه او مؤمنان ایمان راوړي په هغه چې رالېږلی شوی دی

إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُونَ

تا ته او په هغه چې رالېږلی شوی دی مخکښې ستا نه او قائمونکي د مونځ لره او ورکوونکي

الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۗ أُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ

د زکوٰة او ایمان راوړونکي په الله او په ورځ د قیامت - دوی لره به ورکړو مونږ

أَجْرًا عَظِيمًا ۝ إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلٰى نُوحٍ

ثواب لوی - بیشکه مونږ وحي رالېږلې ده تا ته لکه چې مونږ وحي رالېږلې وه نوح ته

وَالنَّبِيّٖنَ مِنْ بَعْدِهٖ ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلٰٓى إِبْرٰهِيمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَ

او نبیانو ته روستو د هغه نه - او لکه چې مونږ وحي رالېږلې وه ابراهیم ته او اسمٰعیل ته او

إِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسٰى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَ

اسحٰق ته او یعقوب ته او اولادو د دوی ته او عیسیٰ ته او ایوب ته او یونس ته او

هٰرُونَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُورًا ۝ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ

هارون ته او سلیمان ته او ورکړی مونږ داؤد ته زبور - او لکه چې مونږ لېږلي رسولان چې بیان مو کړي

عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ اللّٰهُ

دي تا ته مخکښې او لېږلي مو دي رسولان چې بیان مو نه دی کړی تا ته - او خبرې کړي دي الله

له دا د اوس تحقیق جواب دے د دغه کښې اعتراض چه قرآن شریف په پیغمبر صلی الله علیه وسلم په یو ځل ولې نازل نه شو او حاصل د جواب دا دے چه د تورات نه علاوه وحی په موسیٰ علیه السلام هم ترتیب وار وه او ټولو پیغمبرانو ته وحی تر نبی کریم صلی الله علیه وسلم پورې هم ترتیب وار وه
۲ دا ځکه چې نوح علیه السلام پورې صرف د ځنا ګڼو بیان نه وو او ځکښې شرک نه وو او د نوح علیه السلام نه پس شرک شروع شوے دے او د موسیٰ علیه السلام نه پس شرک شروع شوے دے
۳ سورة انعام وغیره مکی سورتونو کښې ۱۲
لکن الراسخون الا یعنی قبول اصل کتاب بعد ۱۲

مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾ رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ

موسیٰ سره په خبرو کولو - او لیږلي دي رسولان زیري ورکوونکي او ویرونکي د دې دپاره چې نه شي خلقو

لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

لره په الله باندې څه دلیل پس د رسولانو نه - او دی الله غالب او حکمت والا -

لَّٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ ۖ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ

لیکن الله شاهدي کوي په هغه کتاب چې رالیږلی ئې تا ته رالیږلی ئې په علم خپل سره - او ملائکې

يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا

شاهدي کوي - او بس دی الله شاهد - یقیناً هغه خلق چې کافران شول او منع ئې کړه خلق

عَن سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

د لارې د الله تعالیٰ نه یقیناً گمراه شول په ډیر لرې گمراهئ - یقیناً هغه خلق چې کافر شو

وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾

او ظلم ئې وکړو هیڅ کله به الله نه بخښي دوی لره او نه به ورته ښائي لاره -

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ

مگر لاره د جهنم همیشه همیشه به وي په هغې کښې - او دی دا کار په الله تعالیٰ باندې

يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ

آسان - ای خلقو یقیناً راغلی دی تاسو ته رسول حق لره د رب ستاسو نه

فَآمِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ

نو ایمان راوړئ بهتر به وي تاسو لره - او که نه منئ (په دې باندې) یقیناً خاص الله لره هغه چې په آسمانونو کښې

وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا

او زمکه - او دی الله پوهه او حکمت والا - ای اهل کتابو مه کوئ زیاتے

سله یعنې بلا واسطه ئې [illegible] موسیٰ علیه السلام [illegible]
سله [illegible]

سوم
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا [illegible]
[illegible]
سله [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] عیسیٰ علیه السلام پیغمبر [illegible]
یا د عیسیٰ علیه السلام [illegible] یا د مریم [illegible] ثالث [illegible] نصاریٰ [illegible] عیسیٰ علیه السلام [illegible] الله تعالیٰ [illegible] الله تعالیٰ ایمان [illegible] رسول [illegible] ایمان [illegible] آسمانونو او زمکې مالک [illegible]

فِيْ دِيْنِكُمْ وَلَا تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ؕ اِنَّمَا الْمَسِيْحُ عِيْسَى

په دين خپل کښې او مه وايئ په الله مګر حق خبره. يقيناً مسيح عيسى

ابْنُ مَرْيَمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَكَلِمَتُهٗ ۚ اَلْقٰىهَاۤ اِلٰى مَرْيَمَ وَرُوْحٌ

ځوی د مريم رسول د الله دے او خبره د هغه ده چه غورځولې ده مريم ته او روح دے

مِّنْهُ ؗ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَلَا تَقُوْلُوْا ثَلٰثَةٌ ؕ اِنْتَهُوْا خَيْرًا

د هغه د طرف نه. نو ايمان راوړئ په الله او رسولانو د هغه. او مه وايئ چه (الله) درے دي. منع شئ غوره به وي

لَّكُمْ ؕ اِنَّمَا اللّٰهُ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ سُبْحٰنَهٗۤ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا

تاسو لره. يقيناً الله اله يو دے. پاک دے هغه د دې نه چه وي هغه لره ځوی. هغه لره دي هر هغه څه

فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ۟

چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي. او پوره دے الله کارساز.

لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا الْمَلٰٓئِكَةُ

هيڅکله شرم نه کوي مسيح د دې نه چه شي خاص بنده د الله او نه ملائک

الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ

مقربان. او څوک چه شرم کوي د عبادت د هغه نه او لوئي کوي نو جمع به کړي هغوی لره

اِلَيْهِ جَمِيْعًا ۟ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ

هغه ته ټول. نو هر چه ايمان راوړے دے او کړي يې نيکي نو پوره به ورکړي هغوی ته

اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا

ثوابونه د هغوی او زيات به ورکړي هغوی لره د فضل خپل نه. او هر چه هغه کسان او شرم يې وکړو

وَاسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ وَّلَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ

او لوئي يې وکړه نو عذاب به ورکړي هغوی لره عذاب سخت. او نه به مومي هغوی لره

ك يعني تاسو عيسى عليه السلام ته معبود وايئ او هغه ځوی د خدائ نه ... تعالى د ... او ... د تثليث د ... عقيده ... معامله شوه ... هغه چه په ... عمل ... او فضل مقتضا د رحم ... ته تشريف الهی ...

ملے نور او برهان تفصیل وشو او نبی کریم صلی الله علیه وسلم نور و ښتلے شو ... سره چه هدایت کوی خلق ته چې د روحانی ... برهان نبی کریم صلی الله علیه وسلم او نور قرآن وشو ... [illegible]

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۱۷۳﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ

سوا د الله نه دوست او نه مدد کوونکے۔ اے خلقو! یقیناً راغلے دے تاسو ته

بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿۱۷۴﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

دلیل د رب ستاسو نه او را مو ښکلو تاسو ته رڼا ښکاره۔ نو چا چه ایمان

اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا بِهٖ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ

راوړو په الله او مضبوط ئې ونیوو دغه، نو داخل به کړی دوی په مهربانئ د

وَفَضْلٍ وَّيَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۱۷۵﴾ يَسْتَفْتُوْنَكَ

فضل خپل کښې۔ او ښیه به ئې دوی ته په طرف خپل لار برابره۔ تپوس کوی ستا نه

قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِي الْكَلٰلَةِ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ

نو ووایه چه الله حکم کوی تاسو ته په حق د کلاله کښې چه یو سړے مړ شو نه وی د هغه لره اولاد

وَّلَهٗٓ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَآ اِنْ لَّمْ يَكُنْ

او د هغه لره خور وی نو د هغې لره نیمه حصه د مال د هغه دے چه پریښے ئې وی او دے وارث د هغې شی که نه وی

لَّهَا وَلَدٌ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ وَاِنْ

اولاد۔ نو که وی دوه خویندې نو د دوی لره دوه دریمې وی د هغه مال نه چه پریښے وی۔ او که وی

كَانُوْٓا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ

دوه وروڼه او خویندې نو نارینه لره وی په شان د حصې د دوو زنانو۔

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْا وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۷۶﴾

بیانوی الله تاسو ته چه غلط نه شئ تاسو او الله په هر څه باندے پوهه دے۔

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

رکوع ګانے (۱۶)	شروع په نوم د الله چه ښه مهربانه رحم کوونکے دے	آیتونه (۱۲۰)

ملے نور او برهان تفصیل وشو او روحانی وشو په برهان نبی کریم ...

ستے تپوس کوی په حق د کلاله کښې ...

په دے سورت کښې اصول او فروع

ندو دی ۲

ستے د ولد نه مراد ځوئے دے ۳

ستے د اعیانی او علاتی ده اعیانی چه د مور او د پلار نه وی او علاتی چه یو ځی د پلار نه وی او اخیافی چه یو ځی د مور نه وی ۴

ستے د ترغیب دے اتباع د کل سورت ته ۵

ستے سورت مائده مدنی دے آیتونه ئې (۱۲۰) او رکوع ګانے (۱۶) دی۔ د سورة الفتح نه روستو او توبه نه مخکښے نازل شوے

حاصل د سورت د عیسی علیه السلام او د کوم قوم نه حاجات مه غواړئ بلکه صرف د الله تعالی نه غواړئ او د دوی په نوم نذرونه مه منئ بلکه نذر صرف د باری تعالی منئ او د دوی د وجه نه یو شے ته حرام مه وایئ بلکه حرام هغه دے چه الله تعالی حرام کړی وی۔ بحیره سائبه وصیله او حام دا رسمونه ختم کړئ دلائل عقلیه په سورت کښې اجمالاً دی او نقلی دلائل هم ...

هم د وجه د ګمراهئ ستاسو نه ۱۲ یا د وجه د غلطئ ستاسو نه ۱۶ ابو حنیف کاتب روز جمعه المبارک ... ۱۵

[illegible]

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَوْفُوا۟ بِٱلْعُقُودِ ۚ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ

اے مؤمنانو پوره کړئ لوظونه خپل۔ حلال کړے شو تاسو لره چارپائے

ٱلْأَنْعَٰمِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّى ٱلصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۗ

څاروی مگر هغه چه ویلے کیږی تاسو ته حلال مه گڼئ ښکار په داسے حال چه تاسو په احرام کښے یئ

إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُحِلُّوا۟ شَعَٰٓئِرَ

یقیناً الله فیصله کوی هغه چه خوښه ئے شی۔ اے مؤمنانو! بے عزته مه کوئ دعزت نښے

ٱللَّهِ وَلَا ٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَلَا ٱلْهَدْىَ وَلَا ٱلْقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ

د الله او نه د میاشتے دعزت او نه د هدیے او نه د کنډوے والا څاروی او نه قصد کونکو

ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَٰنًا ۚ وَإِذَا

کور دعزت ته چه طلب کوی فضل د رب خپل او رضا د هغه۔ او کله چه

حَلَلْتُمْ فَٱصْطَادُوا۟ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ

حلال شوئ نو ښکار کوئ۔ او په دے تاسو ونه کړی تاسو لره بغض د قوم چه منع کړی یئ تاسو

عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا۟ ۘ وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَ

جمات د عزت نه چه زیاتے کوئ۔ او امداد کوئ د یو بل سره په نیکئ او

ٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ

په تقوٰی او امداد مه کوئ د یو بل سره په گناه او په ظلم۔ او ویریږئ د الله نه۔ یقیناً

ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ۝ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَ

الله سخت عذاب والا دے۔ حرام کړے شو په تاسو باندے مردار او وینه (بهیده) او

لَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ

غوښه د خنزیر او د هغه شی چه یاد شی نوم د غیر الله په هغه او ... او وهلے شوے

[illegible]

وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَ

او رغړګار شوې او په ښکر وهلې شوې او هغه چې خوړلې وي درنده مګر کوم چې تاسو ذبح کړي

مَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ

او هغه چې ذبح شي په ځاي د عبادت د غير الله او په غشو تقسيم معلومول دا ګناه ده

الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ

نن نا امېده شول کافران د دين ستاسو نه نو مه ډيرېږئ د دوي نه او

اخْشَوْنِ ۚ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي

او ويرېږئ ځما نه - نن م پوره کړو تاسو لره دين ستاسو او پوره م کړه په تاسو نعمت خپل

وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ

او خوښ م کړو تاسو لره اسلام دين - نو څوک چې محتاج شو په لوږه کښې چې نه وي

مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا

مائل ګناه ته - نو يقيناً الله بخونکې او مهربان دے - تپوس کوي ستا نه چې څه

أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ

حلال کړے شوي دي دوي لره او وايه چې حلال دي تاسو لره پاکې څيزونه او ښکاري حيوانات چې تاسو ورته ښودلي وي

مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۖ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ

ښکار کوونکي ښايئ تاسو هغوي ته د هغه علم نه چې در کړے تاسو ته الله - نو خورئ د هغه نه چې

عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

ستاسو دپاره ونيولو او ياد کړئ نوم د الله په هغه باندې او ويرېږئ د الله نه - يقيناً الله زر

سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ ۖ وَطَعَامُ الَّذِينَ

حساب کوونکې دے - نن حلال شو تاسو لره پاک څيزونه - او طعام د

[illegible]

وْتُوا الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ وَالْمُحْصَنٰتُ

[illegible]

مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ

[illegible]

قَبْلِكُمْ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ

[illegible]

وَلَا مُتَّخِذِيْٓ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ

[illegible]

عَمَلُهٗ ؗ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

[illegible]

اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى

[illegible]

الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ

[illegible]

كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ

[illegible]

جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا

[illegible]

مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ

[illegible]

مِّنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَٰكِن يُرِيدُ

و خپل ئې - نه غواړي الله چه سختي وکړي په تاسو ليکن غواړي چه

لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَ

چه پاک کړي تاسو او پوره کړي نعمت خپل په تاسو امید دی چه تاسو احسان او مني او

اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُم بِهِ

یاد کړئ نعمت د الله په تاسو او وعده د هغه چه کړې ده تاسو سره -

إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ

کله چه اووئیل تاسو چه اوریدلي مونږ او منلي مونږ حکم - او ویریږئ د الله نه - یقیناً الله پوهه دی په رازونو

الصُّدُورِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ

د سینو - ای مومنانو شئ ولاړ د الله دپاره شاهدان

بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا ۚ

په انصاف سره - او پورته دې نه کړي تاسو لره بغض د قوم چه انصاف نه کوئ -

اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ

انصاف کوئ - دا نزدې دی تقوی ته - او ویریږئ د الله نه - یقیناً الله خبردار دی

بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۙ

په کارونو ستاسو باندې - وعده کړې ده الله هغه چا سره چه ایمان ئې راوړی دی او کوي ئې نیک

لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

د دوی دپاره بخښنه ده او ثواب لوئ دی - او هغه خلق چه انکار کوي او دروغ ګڼي آیتونه زمونږ

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ

دوی دوزخیان دي - ای مومنانو! یاد کړئ نعمت

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْٓا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ

نو الله چه تاسو باندې نعمت کړی کله چه قصد اوکړو يو قوم چه اوږده کړي تاسو ته لاسونه خپل پس منع کړل

اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۗ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾

لاسونه د هغوی له تاسو نه او ووېرېږئ د الله نه او په الله دې توکل اوکړي مؤمنان -

وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ

او يقيناً اخستې وه الله وعده د بني اسرائيلو نه - او ليږلي وو موږ د دوی نه

اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ۗ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مَعَكُمْ ۗ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ

دولس مشران او سرداران - او وويل الله چه زه ستاسو سره يم که اوکړو تاسو مونځ

وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُلِيْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ

او ورکړو تاسو زکوٰة او ايمان راوړو په رسولانو زما او امداد مو اوکړو د دوی او ورکړو تاسو

اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ

الله له قرض ښه - نو يقيناً به معاف کړم تاسو ته ګناهونه ستاسو او به مو داخل کړم تاسو

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ

باغونو ته چه بهيږي لاندې ئې ويالې - نو چا چه انکار اوکړو پس د دې نه ستاسو نه

فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ

نو يقيناً غلط کړه لاره برابره - پس په سبب د ماتولو د دوی وعدې خپلې لعنت

لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ

لعنت اوکړو په دوی او کړل مونږ زړونه د دوی سخت - بدلوي کلمې د

مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ

ځايونو خپلو نه او هيره کړه دوی حصه د هغې چه وعظ ورته شوی وه او همېشه به خبرېږې

له دا اول تورته ... خبرونه چه ... نو په حقوقو ... او کوم ... چه بني اسرائيلو خپله وعده ماته کړه نو په حقوقو د ... را غلل لعنت ... او ... خيانت ۱۳

له قرض حسنه ... مال ... الله تعالیٰ په اخلاص ... ۱۳

عه په اعتبار د ... مکاني او زماني معيت مراد دی ... د معيت تفسير يحب المحسنين ... اود محسنين تفسير دی آيت لئن اقمتم الصلوٰة الآية ۱۳

حم ... الله تعالیٰ زماني او مکاني ... ۱۳

[illegible] ... او وعده ماتوونکو ... [illegible]
[illegible] ... عبادت

عَلٰى خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ

په خیانت د دوی نه   مګر لږ د دوی نه   نو عفوه کوه د دوی نه ...

اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَمِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰٓى

کوه - یقیناً الله مینه کوي د نیکانو سره - او د هغو نه چه وائي موږ نصارا یو

اَخَذْنَا مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ

اخستې وو د ... وعده د دوی نه نو هیر کړل دوی ... [illegible] ... نصیحت نه نو پیدا مو کړه ...

الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ

دوی کښې دښمني او بغض تر قیامته پورې   او زر به اوښائي دوی ته

اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۴﴾ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ

الله هغه کار چه دوی کول -   اے اهل کتابو یقیناً راغلے دے تاسو ...

رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ

رسول زموږ چه بیانوي تاسو ته ډیر هغه څیزونه چه تاسو پټول د کتاب نه

وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ قَدْ جَآءَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ

او عفوه کوي د ډیرو نه - یقیناً راغلے دے تاسو ته د الله نه نور او کتاب بیانوونکے

يَّهْدِيْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهٗ سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ

ښائي په هغه سره الله هغه چا ته چه تابعداري کوي د رضا د هغه لارې د سلامتیا - او راوباسي ...

مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ

د تیرو نه   رڼا ته په حکم خپل سره او روانوي دوی په لاره سمه

مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۵﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ

یا نده ... یقیناً کافر دي هغه چه وائي یقیناً الله   مسیح   هم دے

ربط و بغض - تو اے مسلمانانو
اوفوا بالعقود: خپلے
وعدے پوره کړئ او د باری
تعالی محرمات حرام او ګنړئ
او د کفارو تحریمات مه جوړوئ
او د غیر الله نذرونیاز
مه کوئ او د باري تعالی
د نیاز او عزت کوئ ورنه
په تاسو به هم هغه عذاب نه
د بنی اسرائیلو او نصارا د
راشي ۔
لے یعنی اے اهل کتابو تاسو
ته زمونږ رسول راغلے دے ضروري
احکام تاسو ته ښائي او هغه
کتاب ورسره دے غلطو
څیزونه کوي او د تیرو نه
ئے رڼا ته را اوباسي ۔
ٹ حقه رسول دا دے
اعلان کوئ چه څوک عیسی
علیه السلام ته متصرف
وائي نو هغه غلط یقیناً
کافر دي متصرف کل الله
تعالی نه علاوه بل څوک
نیشته نه عیسی علیه السلام
او نه د هغه مور ځکه که
الله تعالی اراده او کړي
د هلاکولو د ټولو خلقو
نو څوک به کوم کولے نیشته
نو که عیسی علیه السلام
متصرف وے نو ځان
او خپله مور او نور خلق
به ئے بچ کړي وے ۔
تنبیه مضمون ثانی د نفی شرکي
في التصرف ۔
الظلمت : شرکونه بدعتونه
رسومات - النور : توحید

له یعني خالق د عیسی صرف الله تعالی دے نه او د عیسی مور هم مخلوق ده الله تعالی پیدا کړي دي عیسی علیه السلام او د هغه مور
او د ټولو مخلوق ...

مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ

د مریم ځوی - او وایه پس څوک مالک دی د خدای نه په هیڅ شي که اراده وکړي چه هلاک کړي

الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ

مسیح ځوی د مریم او مور د ده او هغه څوک چه په زمکه کښې دي ټول - او خاص الله لره

مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ

ده بادشاهي د آسمانو او د زمکې او هغه چه په مینځ د دوی کښې دي پیدا کوي هغه چه غواړي. او الله

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ

په هر شي باندې قادر دے - او وائي یهود او نصارا چه مونږ د

أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ

ځامن د الله یو او دوستان د هغه یو، او وایه نو ولې عذابوي تاسو په گناهونو ستاسو ۲ بلکه تاسو

بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ ۚ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلِلَّهِ

بشر یئ د مخلوق نه - بخښنه کوي چا ته چه خوښه شي او عذاب ورکوي هغه چا ته چه وغواړي او د الله

مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞

لره دے حکومت د آسمانونو او د زمکې او د هغه چه په مینځ د دوی کښې دي - او هغه ته واپس دے.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ

اے اهل کتابو یقیناً راغلے دے تاسو ته رسول زمونږ چه بیان کوي تاسو ته په وخت د بند والي د

مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ

رسولانو کښې او چه او نه وایئ تاسو چه نه دے راغلے مونږ ته هیڅ بشیر او نه نذیر.

فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

نو راغے تاسو ته بشیر او نذیر - او الله په هر شي باندې دے

د الله نه جوړ دي ۱ یعني د هغه
متصرف په ... الله تعالی دے
نو هغه حقه معبود دے او نور
او هغه حقه ... یا ...
او د هغه حقه نه دي ...
غواړي نو دوی عیسی علیه
السلام ته او د هغه مور ته
حقه نه دي
۲ یعني پکار دي چه دوی
هم مثل د نورو خلقو وي
خو ... مخلوق ...
کوي او مسلمانان ...
کوي په نبي کریم صلی الله علیه
وسلم باندې چه دوی مونږ ته
... او مونږ ... الله
دوستان یو نو باري تعالی
ورته جواب ورکوي چه تاسو
بشر یئ د نورو مخلوق نه
۳ یعني بادشاهي صرف
د الله تعالی ده نه د عیسی
علیه السلام ده او نه د
مور د هغه نو حاجات صرف
د الله تعالی نه غواړئ
۴ یعني اے اهل کتابو
تاسو ته زمونږ رسول راغلے
دے او په تیره شپه بشیر
... رسول د وه راغلے
چه تاسو ... [illegible]
نه کوي چه مونږ ته رسول
نه دے راغلے

[illegible]

قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَٰقَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ

قادر دے . او کله چه او وئیل موسیٰ قوم خپل ته اے قومه زما یاد کړئ نعمت د الله

عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنبِيَاءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا وَآتَاكُم

په تاسو باندے کله چه پیدا ئے کړل په تاسو کښے انبیاء او وګرځولے ئے تاسو لره بادشاهان . او در کړے ئے تاسو ته

مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ

هغه څه چه نه ئے دی ورکړی هیچا لره د عالمونو نه . اے زما قومه لاړ شئ زمکے

الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ

پاکے ته کومه چه مقرر کړیده الله تاسو لره او مه واپس کیږئ په شا باندے

فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَٰمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ

نو شئ به بیرته تاوانیان . دوی او وئیل اے موسیٰ یقیناً په هغے کښے قوم دے زبردست

وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا

او مونږ هیچرے به نه ځو هغے ته تر هغه چه او نه وځی دوی د هغے نه . نو که اووتل دوی د هغے نه

فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ

نو مونږ به ورته لاړ شو . او وئیل دوو سړو چه ویریدل مهربانی کړے وه الله په

عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ

دوی باندے لاړ شئ په هغوی حمله او کړئ په دروازه نو کله چه لاړ شئ تاسو هغے ته نو تاسو به

غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾ قَالُوا

غالب شئ . او الله ته ځان او سپارئ که یئ تاسو مؤمنان . او وئیل دوی

يَٰمُوسَىٰ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنتَ

اے موسیٰ یقیناً مونږ به نه ځو هغے ته همیشه تر څو چه وی دوی په هغے کښے نو لاړ شه ته

[illegible]

پلار د دغه وجه نه و د ... هابيل پښيمان شان ... وجه نه کوی تو
ځان ته قتل کړو د هابيل
پښيمان (قصه) د آدم
عليه السلام په وخت کې
به بطن نه د دوه يو ځای
شو او د بل بطن سره نکاح کولو
شوه قابيل خور ښايسته
وه او د هابيل خور بدصورته
وه نو قابيل د بدلې انکار
اوکړو نو آدم عليه السلام
د قربانۍ فيصله اوکړه
نو هابيل اعلیٰ ګډه قربانۍ
کړه او هابيل دوستی
نصب نو قربانۍ د هابيل
قبوله شوه يعنی د آسمان
نه اور راغی او صحيفه ګيې
ئې او سو نو قابيل او وې
هابيل ته تا ته او شومولم
نو زه تا قتلوم نو هابيل
ورته او وې چه ته تقویٰ
کوه نو زه به شو ميږم ئې
اوکړه ما و تا نو زه
تا ته و ژنم زه د الله تعالیٰ
نه ويريږم - باقی قصه
واضحه ده ١٢

وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ إِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَآ أَمْلِكُ

او رب ستا نو جنګ اوکړئ او موږ به دلته ناست یو ۔ او وې ای ربه زه مالک نه يم

إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾

مګر د ځان او د ورور خپل نو جدائی راوله په ميځ زموږ او د دې قوم نافرمان کښې ۔

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي

او وې يقيناً حرام دې په دوی باندې څلويښت کاله ۔ بې عزته به وی په

الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ

زمکه کښې ۔ نو مه خفه کيږه په دې قوم نافرمان ۔ او اوروه دوی ته

نَبَأَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا

قصه د دوه ځامنو د آدم رښتيا ۔ کله چه اوکړه دوی قربانۍ نو قبوله شوه د يو د دوی نه

وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْاٰخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ

او د هغه بل نه قبوله نه شوه او وې چه و به وژنم تا ۔ او وې يقيناً قبلوی

اللّٰهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَآ

الله د متقيانو نه ۔ که اوږده کړې ما ته لاس خپل چه مړ کړې ما لره نو زه

أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّيٓ أَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ

نه اوږدوم لاس تا ته چه مړ کړم تا ۔ زه ويريږم د الله نه چه رب

الْعٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ تَبُوٓأَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ

د عالم دې ۔ زه غواړم چه ته واخلې ګناه زما او ګناه خپل نو شې به

أَصْحٰبِ النَّارِ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ

د دوزخيانو ۔ او دا جزا ده د ظالمانو ۔ نو راضی کړو ده لره نفس د ده

قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللَّهُ

په قتل د رور خپل نو مړ یې کړو . نو شو له زیانکارانو . نو را ولیږو الله

غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ

کارغه چې لټوله یې په زمکه کې د دې دپاره چې وښایي ده ته چې څنګه پټه کړي تنه د رور خپل

قَالَ يَا وَيْلَتَىٰ أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ

ووې وای په ما آیا عاجز شوم زه له دې چې شم په شان د دې کارغه چې پټه کړم زه

سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾ مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ

تنه د رور خپل . نو شو پښیمانانو نه . د وجې د دې نه .

كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ

لیکلې دي موږ په بني اسرائیلو باندې چې چا مړ کړو نفس بغیر د نفس نه

أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا

او یا بغیر د فساد نه په زمکه کې نو ګویا قتل کړل خلق ټول . او چا چې ژوندی کړو نفس

فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا ۚ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ

نو ګویا چې هغه ژوندي کړل ټول خلق . او را غلي دي دوی ته رسولان زموږ په دلیلونو سره .

ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَٰلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا

بیا چې ډیر دوی نه له حده وتونکي دي په زمکه کې وروسته له دې . یقیناً

جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ

جزاء د هغو چې جنګ کوي د الله سره او د رسول د هغه سره او کوي په زمکه کې

فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ

فساد دا چې قتل کړے شي یا دار ته په سولي کړے شي یا وغوڅ کړے شي لاسونه او پښې د دوی

[illegible] ... إِنَّمَا جَزَاءُ ... قطاع الطريق ... [illegible]

مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ۚ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا

او یا بدل له وطنه کړے شي ... دا دوی لره رسوائي ده په دنیا کښې

وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ

او دوی لره په آخرت کښې عذاب دے لوئے - مګر هغه چه توبه ئے اوکړه پخوا د

أَن تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

قابو تاسو ورته په هغوی باندے - نو پوهه شئ چه الله بخونکے دے او مهربان دے - اے مومنانو

آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ

او یریږئ د الله نه او طلب کړئ هغه ته نزدے والے او کوشش اوکړئ په لاره د هغه کښې

تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

چه تاسو کامیاب شئ - یقیناً کافرانو لره وی هغه څه چه په زمکه کښې دی ټول

وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقُبِّلَ

او مثل د هغوی ورسره چه بدله ورکړی د دوی د عذاب د ورځے د قیامت نه نو قبول به نه شي

مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ

د دوی نه - او دوی لره عذاب دے سخت - غواړی به چه اوځی دوی د اور نه

وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ

او نه به وی وتونکی د هغه نه - او هغوی لره عذاب دے همیشه - او د غله سړی

وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ

او غله ښځے نه پریکړئ لاسونه د دوی د سزا د هغه کسب د دوی عبرت دے د

اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ

الله نه او الله زبردست د حکمت والا - نو چا چه توبه اوکړه وروسته د ظلم کولو خپل نه او نیک کار ئے اوکړو

ف توبه په خپل ګناه اقرار او اوښکے او زاری کولو او ... د حق د صاحب ... [illegible]

ف وسیله د نیکه کیبر ... عمل او ... نزدے والے - نو جاهد ... بیان دے او فلاح نتیجه ده

ف د قرآن قانون دے چه د احکامو نه روستو تقویٰ ذکر کوی چه احکامو ته اورېدل او منل شي او د تقویٰ معنیٰ ده وسیله ده او وسیلے معنیٰ ده جهاد او فلاح ئے نتیجه ده

ان الذین کفروا ... عذاب ... دے

ف اول عمل ... لاس او ... بیا ... دے پس که لاس ... که هغه ... موجود وه ... واپس ... تا وان ... زبردست دے د حکم ... انکار نه شي کولے او حکیم دے په هر حکم کښے فائده ده

والسارق : سرق ... (رفائده) لاس ... قیمت ... نیم ... خیانت ... پریکول شي

فَإِنَّ اللّٰهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ

نو بیشکه الله به رجوع وکړي په هغه باندې - یقیناً الله تعالیٰ ښه بخښونکی مهربان دی - آیا نه یې پوهیږې چې

اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ

الله لره ده بادشاهي د آسمانونو او د زمکې - عذاب ورکوي هغه چا ته چې خوښه يې شي او بخښنه کوي

لِمَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ

هغه چا ته چې خوښه يې شي - او الله په هر شي باندې قادر دی - اے رسوله!

لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا

خفه دې نه کړي تا هغه خلک چې زر ځي کفر ته - دا هغه خلق دي چې وائي

آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا

ایمان مو راوړی په خولو خپلو او ایمان نه دی راوړی زړونو د دوی - او کوم چې یهودیان دي

سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ

جاسوسي کوي د دروغو دپاره جاسوسي کوي د بل قوم دپاره چې تا ته نه دي راغلي - بدلوي

الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هٰذَا فَخُذُوهُ

خبرې له خپلو ځایونو نه - وائي که درکړل شو تاسو ته دا حکم نو عمل پرې وکړئ

وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ

او که درکړل نه شو تاسو ته دا حکم نو ځان ترې ساتئ - او هغه چې اراده وکړي الله د ګمراه کولو نو مالک

تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا أُولٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ أَنْ يُطَهِّرَ

نه شې ته هغه لره د الله نه څه شی هم - دوی هغه دي چې اراده نه ده کړې الله چې پاک کړي

قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ

زړونه د دوی - دوی لره شرمول دي په دنیا کې او دوی لره په آخرت کې عذاب

[illegible] یعنی منافقان او کافران [illegible] یهودو [illegible] قریظه [illegible] رسول الله صلی الله علیه وسلم [illegible] تورات [illegible] زنا حکم رجم [illegible]

[illegible]

شه سحت حقه حرام دي چه پلټه شرم و وي ... حکم من نو حکم اوکړه ... دوا به د من خود وي ... نه لګي ... وه ... تاسو ته دحق ... تلاش ...

عَظِيمٌ ﴿٤١﴾ سَمّٰعُونَ لِلْكَذِبِ أَكّٰلُونَ لِلسُّحْتِ ۚ فَإِن جَآءُوكَ

دے لوئے - ډیر اوریدونکي دي دروغو لره خوړونکي دي حرام - نو که راشي تا ته

فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۖ وَإِن تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَن

نو حکم اوکړه په دوی کښے یا اوګرځه د دوی نه - او که ته مخ واړوے د دوی نه نو هیڅ

يَضُرُّوكَ شَيْـًٔا ۖ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ إِنَّ

ضرر تا ته نه شي رسولے - او که ته حکم کوے نو حکم اوکړه په مینځ د دوی کښے په انصاف سره - یقیناً

اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ

الله مینه کوي منصفانو سره - او څنګه منصف جوړوي تا لره او د دوی سره

التَّوْرَىٰةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ وَمَآ

تورات دے په هغه کښے د الله حکم دے - بیا واپس کیږي پس د دے نه - او نه دي

أُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَا التَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ

دوی مؤمنان - یقیناً مونږ رالیږلے دے تورات په هغه کښے هدایت دے او رڼا ده -

يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبّٰنِيُّونَ

حکم کاوه په هغه سره نبیانو کوم چه حکم منونکي وو یهودو ته او علماء الله والو

وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِن كِتٰبِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ

او علماؤ هغه څه کښے دا اړ چه جوړ شوي وو په کتاب د الله او وو په هغه باندې ګواهان

فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِـَٔايٰتِى ثَمَنًا

نو مه ویریږئ د خلقو نه او زما نه ویریږئ او مه اخلئ په آیتونو زما بیعه

قَلِيلًا ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ

لږ - او چا چه حکم اونه کړو په هغه کتاب چه رالیږلے دے الله نو دوی

... حکم ... په تورات کښے ... ګټه ... حکم ... تورات په چیله زمانه کښے د خلقو ... قانون ... احکام او ... تورات ... الله تعالی ... کولو ... قانون چه ... الله ... کافر ... ظالم دے او فاسق دے - او س آخرنی کتاب ... قانون دے او نور ... تصدیق کوي - نو باري تعالی فرمائي چه پیغمبر ... قانون ... په عمل کوے او ... رضا مه کوه د قول مخلوق واپس الله ته ... فیصله کوي ... الله تعالی ... کتاب ... لیکن د قانون د منلو ... پروا

نه کوو ... قانون ... خیال ... لوګو ... قرآن په ... تفاسیر ... جاري کوو په ...

الْكٰفِرُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ

[illegible]

وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ

[illegible]

وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ

[illegible]

كَفَّارَةٌ لَّهٗ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

[illegible]

الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ

[illegible]

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ

[illegible]

فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ

[illegible]

وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ

[illegible]

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ

[illegible]

هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا

نا فرمان دی - او را لیګله مونږ تاته دا کتاب رشتو سره چه رشتو ن کوی

[illegible]

لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ

مخکښې کتابونه او حفاظت کوونکے دے په هغو نو حکم کوه ته په مینځ د دوی کښې

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۚ

موافق د هغه کتاب چه رالیږلے دے الله - او مه ځه پسې خواهشاتو د دوی چه پاتې کړې هغه حق چه راغلے دے تا ته

لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ

هر یو لره ما ورکړے دے یو دستور او لار - او که رضا وے د الله نو کړي به يئ تاسو

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ۚ

په یو دین. لیکن امتحان کوی په تاسو په هغو حکمونو کښې چه ورکړي يئ تاسو ته نو منډه کړئ ښېګړو ته

اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٨﴾

الله ته واپس ستاسو د ټولو نو خبر به کړي تاسو په هغه شي چه تاسو پکښې اختلاف کولو.

وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ وَ

او حکم او کړه په مینځ د دوی کښې موافق د هغه چه رالیږلے دے الله او مه ځه پسې خواهشاتو د دوی او

احْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ عَنْۢ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ۚ فَاِنْ

بچ شه د دوی نه چه غلط نه کړي تا د بعضې حکم نه چه رالیږلے دے الله تا ته - نو که دوی

تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ۗ

ئې واړوله نو پوهه شه چه الله اراده کوی چه اورسوی دوی ته سزا د بعضې ګناهونو د دوی -

وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ۚ

او ډیر خلق نا فرمان دی - آیا حکم د جاهلیت غواړي دوی ! -

وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٥٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

او څوک دے ښه د الله نه په حکم کښې د هغه قوم د پاره چه یقین کوی - اے

ع ۷

[illegible]

آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ

مومنانو مه جوړوئ يهود او نصارا دوستان - ځينې د دوی دوستان د

بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

ځينو دي - او چا چه دوستي او کړه د دوی سره ستاسو نه نو د هغو شريک دی - الله خو نه ښايي

الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ

قوم ظالم ته - ته به وينې هغه چه په زړونو د هغو کښې مرض دے چه زغلي په

فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۚ فَعَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَ

دوی پسې وائي ويريږو دې نه چه او رسي مونږ ته ګردش د زمانې - نو زر به الله راولي

بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسَرُّوا فِي أَنفُسِهِمْ

بريے يا حکم د خپل طرف نه نو شي به په هغه خبره چه پټه کړې وه دوی په زړونو خپلو کښې

نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا

پښېمانه - او وائي به مومنان آيا دا هغه دي چه قسمونه به ئے کول په

بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۚ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا

الله سخت قسمونه چه دوی ستاسو سره دي - برباد شو عملونه د دوی نو شو

خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ

نقصان مند - اے مومنانو څوک چه ستاسو نه واپس د دين نه شي -

فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

نو بيا به راولي الله يو قوم چه مينه به ورسره کوي او هغوئ به د هغه سره مينه کوي نرم به وي په مومنانو

أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ

او سخت به وي په کافرانو جهاد به کوي په لار د خدای کښې او نه به ويريږي

ل د زړه دوستان ولي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي سړے به د هغه چا سره وي چه د چا سره ئے په دنيا کښې محبت وه يعني په دنيا کښې چه د چا په عزت خوشحال کيده او په ذلت ئے خفه کيده نو د قيامت په ورځ به د هغه سره وي

ل يعني منافقان د کفارو سره دوستي کوي او وائي چه مونږ د دنيا د پيرے نه ويريږو چه د کفارو اړتيا راشي

ل بريے د اسلام يا ښکاره کيدل د منافقت د دوی نو منافقان به بيا پښېمانه شي منافقانو ښکاره شي نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي چه منافقانو د هغه بيږنے وے چه وار ئے را وړے وي او په پسے زغلي - الله مونږ د منافقانو نه وساتي

ل دا اولياء وي د الله تعالى

لَوْمَةَ لَآئِمٍ ۚ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

د ملامت کوونکي د ملامتیا څخه - دا فضل د الله دی ورکوي یې هغه چا ته چې رضا شي او الله مهربان دی

عَلِيْمٌ ﴿٥٤﴾ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ

پوهه دی - دوست ستاسو الله دی او رسول د هغه او مؤمنان دي کوم چې سم کوي

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ

مونځونه او ورکوي زکوٰة او دوی عاجزي کوي - او چا چې دوستي او کړه د الله سره

وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٦﴾

او د رسول د هغه سره او د مؤمنانو سره نو بې شکه ډله د الله غالبه ده -

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّ

اے مؤمنانو! مه جوړوئ هغه خلق چې جوړ یې کړی دین ستاسو ټوقه او

لَعِبًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ ۚ

لوبه هغه خلق چې ورکړی شوی ورته کتاب مخوا ستاسو نه او کفار ورله دوستان -

وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ

او وېرېږئ د الله نه که چېرې یئ تاسو مؤمنان - او کله چې اعلان کوئ تاسو مونځ ته

اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ۚ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ قُلْ

نو جوړوي هغه لره ټوقه او لوبه - دا ځکه چې دوی بې عقله دي - او وایه

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ

چې اے اهل کتابو آیا څه عیب نه گنړئ تاسو زمونږ نه مگر دا چې ایمان راوړی مونږ په الله او په هغه

اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ

چې نازل شوی مونږ ته او په هغه چې نازل شوی مخکې او زیات ستاسو نافرمان دي - او وایه آیا

ع ۸ ۱۴

په دې آیت کې د الله تعالیٰ د مینې بیان دی او نښې د هغو خلقو چې الله ورسره مینه کوي ...

عه یعنې د کفارو سره تعلق مه ساتئ بلکې د الله تعالیٰ سره او د هغه د دوستانو سره تعلق ساتئ ۱۲

عه دا وهم مه کوئ چې د الله تعالیٰ په دوستۍ کښې به ترقي نه وي بلکې د خدائے تعالیٰ والا به همېشه غالبه وي ۱۲

أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ اللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ اللَّهُ

[illegible]

وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ ۚ

[illegible]

أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءُوكُمْ

[illegible]

قَالُوا آمَنَّا وَقَد دَّخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ

[illegible]

بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ

[illegible]

وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا

[illegible]

يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ

[illegible]

السُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ

[illegible]

مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ

[illegible]

يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ

[illegible]

[illegible]

ـله يعني چه خلوک د الله تعالیٰ حکم منلو ته تیار نه دي، د ... او د خپل اعمالو د وجه ورکوي ئې ـ ـله يعني که يو

مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ

د رب ستا نه شرارت او انکار ډير وي ـ او غورځولې ده موږ په دوي کښې دشمني او بغض

إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ

تر قيامته پورې ـ هر کله چې دوي بل کړي اور د جنګ د پاره نو مړ کړي هغه الله

وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

او کوښښ کوي په زمکه کښې د وراني ـ او الله نه خوښوي وراني کوونکي ـ

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

او که اهل کتاب ايمان راوړي وے او پرهيز ئې کړے نو معاف کړي به موږ د دوي نه ګناهونه د دوي

وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ

او داخل به کړي موږ دوي باغونو د نعمت ته ـ او که دوي عمل کړے وے په تورات

وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِن فَوْقِهِمْ

او په انجيل او په هغه چې نازل شوي دي دوي ته د رب د دوي نه نو دوي به خوړلي وے د پاسه د دوي نه

وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ

او لاندې د ښپو د دوي نه ـ ځينې په دوي کښې جماعت دے برابر ـ او زيات

مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

د دوي نه بد کارونه کوي ـ اے رسول او رسوه هغه چې را نازل شوے دے تا ته

مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ

د رب ستا نه ـ او که داسې دې ونه کړو نو دې ونه رسوو پيغام د هغه، او الله به ساتي تا لره

مِنَ النَّاسِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَا أَهْلَ

د خلقو نه ـ الله هدايت نه کوي قوم کافر ته ـ او وايه اے

ـله يعني که يو حکم ئې د الله د رسول د خوښې نه وي نو دا ورته په غصه شي او مخالفت ئې وکړي او دا تعصب ئې کوي چه مخالف شي ددې هدايت د باري تعالیٰ په قدرت کښې دے ـ نبي کريم صلی الله عليه وسلم په جنګ کښې نه شو دا آيت نه بعد حضور جنګ کښې ارشاد کړي وو ـ

ـله يعني اول تبليغ واجب او کوه چه اے اهل کتابه ستاسو هيڅ دين نيشته ترڅو چه تاسو د خدائ تعالیٰ آسماني کتابونه په ورې عمل ونه کړئ تاسو یا تګل په دې ټولو حکم کمال ولې چه ايمان او عمل نه او ايمان ستاسو دا دے چه تاسو د پيغمبرانو قتل او تکذيب کولو د ګمراه او په اعمالو کښې مو هم عمل نيشته تاسو پيغمبران قتل کړي وو او د حضور تکذيب هم کړے وو ـ

ع ١٣

الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰى شَيْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ
اهل كتابو نه يئ تاسو په څه دين تر دې چه عمل اوكړئ په تورات او انجيل او
وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ
په هغه چه رالېږلے شو تاسو ته د رب ستاسو نه - او زيات به كړي ضرور ډېرو لره د دوى نه هغه چه رالېږلے شو تا ته
مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ اِنَّ
د رب ستا نه شرارت او كفر - نو مه خفه كېږه په قوم كافرانو باندې - بېشكه
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصَّابِئُوْنَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ
كوم چه مؤمنان دي او يهوديان دي او صابيان دي او نصارى دي چا چه
اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ
ايمان راوړو په الله او په ورځ د قيامت او كړې نيكي نو نشته وېره په دوى او
لَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَاَرْسَلْنَآ
نه به دوى خفه كېږي - يقيناً اخستے وو مونږ وعده د بني اسرائيلو نه او لېږلي وو
اِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ فَرِيْقًا
دوى ته رسولان - هر كله چه به راغلو دوى ته رسول په هغه حكم چه نه به خوښېدو د نفسونو د دوى نو يوه ډله
كَذَّبُوْا وَفَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوْٓا اَلَّا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا
ئې دروغژن كړه او يوه ډله ئې قتل كړه - او ګمان كاوه دوى چه نشته څه سزا - نو ړانده شول
وَصَمُّوْا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ
او كانړه شول دوى بيا مهرباني اوكړه الله په دوى بيا ړانده شول دوى او كانړه شول ډېر د دوى نه
وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ
او الله ويني كار د دوى - يقيناً كافر دي هغه چه وائي چه الله دغه

ك يعني په صيب ان د عمل كښې دوى صفر شو ځكه چه پېغمبران ئې مړه كړل او صفوي تكذيب ئې اوكړو ۱۲
ك يعني په صيب ان ايمان كښې هم خالي شو ځكه چه پېغمبران ئې قتل او دروغژن كړل ئې هلاك كيدل. نو مه ارزو ګه د ايمان او عمل دي او دوى دوى دا په نشته نو ځكه دا اعلان اوكړو اے پېغمبره چه د بني اسرائيلو ډېر دي تر څو چه په آسمانى كتاب ئې ايمان نه وي ۱۲
ك دا دويم تبليغ او كړه چه څوك عيسى عليه السلام ته د الله شان منسوب وائي نو هغه كافر دي ځكه عيسى عليه السلام وائي چه محتاجي صرف د الله تعالى كوئ او مشرك دوزخي دي ۱۲
اِنَّ الَّذِيْنَ : قانون د نجات ايمان او عمل صالح دے ۱۲
فَرِيْقًا كَذَّبُوْا الخ دا ئې بد عمل دے ۱۲
وَحَسِبُوْٓا الخ دا ئې بې ايماني ده چه حلال حرام كنړي ۱۲
تَابَ : په الفاظ ديعقوبيه دي او په تثليث نسطوريه دي او په ابنيت ملكانيه دي - توبه ئې اوكړو ۱۲
عه حصه ثانيه نفي د شرك في التصرف ۱۲

الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا

مسیح ځوئی د مریم دے - او وائی مسیح اے بنی اسرائیلو بندګی کوئ د

اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ

الله چه رب زما او رب ستاسو دے - یقیناً چا چه شرک جوړ کړو د الله سره نو حرام کړو الله

عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

پر ده باندے جنت او ځائے ئے اور دے او نشته ظالمانو لره مدد ګار -

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ

یقیناً کافر دی هغه چه وائی چه الله دریم د دریو دے - او نشته الله مګر یو

إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ

دے - او که منع نه شو د خبرو ویلو نه نو او به رسی [illegible] کافر ادی

كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۚ

ته دوی نه عذاب سخت - آیا نو به نه او باسی دوی الله ته او بخنه ترے نه غواړی

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٣﴾ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ

او الله بخونکے مهربان دے - نه دے مسیح ځوئے د مریم مګر رسول دے - تیر شوی دی

مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ انْظُرْ

مخکښے د ده نه رسولان - او مور د ده صدیقه وه - دوا به وخوړو خوراک - او ګوره

كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلْ

څنګه بیانوو دوی ته دلیلونه بیا او ګوره چه چرته تګ [illegible] دوی - او وایه

أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ

آیا بندګی کوئ د الله نه سوا د هغو چه مالکانه دی تاسو لره د ضرر او نه د نفع او الله

هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ

غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَ

ناحقه او مۀ ځئ په خیال د هغه قوم چې غلط شوي دي په ... او

أَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

غلط کړي ئے ډیر ، او غلط شوي دي د برابرې لارې نه - ملعون شوي دي کافران

مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَٰلِكَ بِمَا

د بنی اسرائیلو په ژبه د داؤد او د عیسیٰ ځوئے د مریم - دا ځکه چې

عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ

نافرمان وو او زیاتے به ئے کاوه - یو بل ئے نۀ منع کولو د ناروا او نه چې کول به ئے

لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

ناکاره وو هغه کار چې دوي کاوه - وینې به ته ډیر ولره دوي نه چې دوستي کوي د کافرو سره

لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي

ناکاره دے هغه چې ئے وړاندې لیږلے دے دوي ته نفسونو د دوي چې غضب کړے دے الله په دوي باندې او په

الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا

عذاب کښې به دوي همیشه وي - او که دوي ایمان راوړے په الله او په نبي او په هغه چې

أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾

رالیږلے شوے دے هغه ته نو دوي به نۀ وو نیولي هغوي دوستان - لیکن زیات د دوي نه نافرمان دي

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا

ته به بیا مومې زیات دښمنان خلقو نه د مؤمنانو لره یهود او مشرکان -

[illegible]

وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰى ؕ

او ته به بیا مومے ترټولو نیږدې په دوستۍ کښې مؤمنانو ته هغه خلق چې وائي موږ نصارى یو

ذٰلِكَ بِاَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ

دا ځکه چې په دوی کښې عالمان او زاهدان دي او دوی تکبر نه کوي ۔

وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ تَفِيْضُ

او کله چې واوري هغه کتاب چې رالیږلے شوے رسول ته نو ته به وینې سترګې د دوی چې بهیږي به

مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا

له اوښکو نه ځکه چې پیژندلے دے حق لره ۔ وائي دوی اے ربه زموږه ایمان راوړو موږ نو ولیکه

مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ۝ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ

موږ د مؤمنانو سره ۔ او څه عذر دے زموږ چې ایمان نه راوړو په الله او په هغه حقه چې راغلے موږ ته

الْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِيْنَ ۝

او طمع کوو موږ چې داخل به کړي موږ پروردګار زموږ د نیک قوم سره ۔

فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

نو بدله ورکړه دوی لره الله په وینا د دوی جنتونه چې بهیږي لاندې ئې ویالې

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَذٰلِكَ جَزَآءُ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

همیشه به وي په هغو کښې او دا بدله د نیکانو ده ۔ او کوم چې کافران دي

وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

او دروغجن ئې ګڼلي زموږ آیتونه دوی دوزخیان دي ۔ اے مؤمنانو!

لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ

مه حراموئ مزه دار هغه چې حلال کړي دي الله تاسو لره او زیاتے مه کوئ یقیناً الله

[illegible]

لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا

يه خوښوي ظالمان - او خورئ د هغه څيز نه چه روزي درکړې تاسو ته الله حلال پاکيزه

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ

او ووېرېږئ د هغه الله نه چه تاسو په ايمان راوړونکي يئ - نه نيسي تاسو لره الله

بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الْأَيْمَانَ

په بې صورته قسمونو ستاسو کې ليکن نيسي تاسو په هغه قسم سره چه کلک قصد ئې وکړئ

فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ

نو کفاره ئې طعام ورکول دي لسو مسکينانو ته درمياني هغه طعام خوږ وي چه ئې تاسو

أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ

خپل اهل يا جامه ورکول دي - يا ازادول د مريي دي - نو چا چه مونده نه کړل نو درې

ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا

روژې دي - دا کفاره د قسمونو ستاسو ده کله چه تاسو قسم اوکړئ - او ساتئ

أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

قسمونه خپل - دغسې بيانوي الله تاسو ته حکمونه خپل اميد دے چه تاسو احسان اومنئ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنصَابُ وَالْأَزْلَامُ

اے مومنانو شراب او جواري او بتان او غشي

رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا

گنده کار دے د شيطان نو لرې ترے په کړئ اميد دے چه تاسو به کامياب شئ - اراده

يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ

کوي شيطان چه پېدا کړي په مينځ ستاسو کې دښمني او بغض په (استعمال د) شرابو

[illegible]

وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ

[illegible]

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا

[illegible]

اَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝ لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

[illegible]

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَ

[illegible]

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاَحْسَنُوْا وَاللّٰهُ يُحِبُّ

[illegible]

الْمُحْسِنِيْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِّنَ

[illegible]

الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ اَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ

[illegible]

فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

[illegible]

لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۗ وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا

[illegible]

فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ

[illegible]

ع

[illegible]

هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِينَ أَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا

[illegible]

لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهٖ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ؕ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ

[illegible]

اللّٰهُ مِنْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهٗ

[illegible]

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ

[illegible]

حُرُمًا ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ جَعَلَ اللّٰهُ الْكَعْبَةَ

[illegible]

الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيٰمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَآئِدَ ؕ

[illegible]

ذٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ

[illegible]

اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ اِعْلَمُوٓا أَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ

[illegible]

اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ

[illegible]

وَمَا تَكْتُمُونَ ۝ قُلْ لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ يَا أَيُّهَا

[illegible]

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِنْ

[illegible]

تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ

[illegible]

غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا

[illegible]

كَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَ

[illegible]

لَا حَامٍ وَلَٰكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ

[illegible]

لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ

[illegible]

قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

[illegible]

شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ

[illegible]

مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ اِذَا حَضَرَ

[illegible]

اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِيْنَ الْوَصِيَّةِ اثْنٰنِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ اَوْ اٰخَرٰنِ

[illegible]

مِنْ غَيْرِكُمْ اِنْ اَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَاَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةُ

[illegible]

الْمَوْتِ تَحْبِسُوْنَهُمَا مِنْۢ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ

[illegible]

ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِيْ بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ

[illegible]

اللّٰهِ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ الْاٰثِمِيْنَ ۝ فَاِنْ عُثِرَ عَلٰۤى اَنَّهُمَا اسْتَحَقَّاۤ اِثْمًا

[illegible]

فَاٰخَرٰنِ يَقُوْمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيْنَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْاَوْلَيٰنِ

[illegible]

فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَاۤ اَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَاۤ

[illegible]

اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ يَّاْتُوْا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى

[illegible]

وَجْهِهَاۤ اَوْ يَخَافُوْۤا اَنْ تُرَدَّ اَيْمَانٌۢ بَعْدَ اَيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وَاسْمَعُوْا ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۞ يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ

او واورئ ۔ او الله نه ښوونه کوي قوم نافرمان ته ۔ کله چه جمع کړي الله

الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اُجِبْتُمْ ۗ قَالُوْا لَا عِلْمَ لَنَا ۗ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ

رسولان نو او به وائي ورته چه څه جواب ملاؤ شو تاسو ته دوي وائي چه نشته علم موږ ته یقیناً ته یې

الْغُيُوْبِ ۞ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِىْ عَلَيْكَ وَ

پوهیږي په پټو خیزونو باندې ۔ کله چه او وائي الله اے عیسی ځویه د مریمې یاد کړه نعمت زما چه شاؤ پر

عَلٰى وَالِدَتِكَ ۘ اِذْ اَيَّدْتُّكَ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۗ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِى

کړے په تا او ستا په مور ۔ کله چه مدد درکړو ستا په روح پاک سره ۔ خبرې دي کولے د خلقو سره په

الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۚ وَاِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ

زانګو کښې او په بوډا عمر کښې ۔ او کله چه ما او ښودلې تا ته کتاب او د عقل خبرې او تورات

وَالْاِنْجِيْلَ ۚ وَاِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِاِذْنِىْ فَتَنْفُخُ

او انجیل ۔ او کله چه تا جوړوله د خټو نه شکل د مارغه په حکم زما سره نو پو کے به دې کولو

فِيْهَا فَتَكُوْنُ طَيْرًاۢ بِاِذْنِىْ وَتُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ بِاِذْنِىْ ۚ

په هغه کښې نو شو به مارغه په حکم زما سره او جوړ به دي کړل ړانده او برګه په حکم زما سره او

وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِاِذْنِىْ ۚ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَنْكَ اِذْ

او کله چه به دې راوستل مړي په حکم زما سره ۔ او کله چه ما منع کړل بني اسرائیل ستا نه کله چه

جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ اِنْ هٰذَآ اِلَّا

دې پیش کړل معجزې دوي ته نو اووئے کافرانو د دوي نه چه نه دي دا مګر

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۞ وَاِذْ اَوْحَيْتُ اِلَى الْحَوَارِيّٖنَ اَنْ اٰمِنُوْا بِىْ وَ

جادو ښکاره ۔ او کله چه ما په زړه کښې واچوله حواریانو ته چه ایمان راوړئ په ما او

[illegible]

بِرَسُوْلِیْۚ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُوْنَ ۝ اِذْ قَالَ

او په رسول زما ـ او وویل دوی چه ایمان راوړی مونږ ، شاهد شه چه مونږ مسلمانان یو ـ کله چه او وویل

الْحَوَارِیُّوْنَ یٰعِیْسَی ابْنَ مَرْیَمَ هَلْ یَسْتَطِیْعُ رَبُّكَ اَنْ یُّنَزِّلَ

سپینو روړو اے عیسیٰ ځویه د مریمے آیا طاقت لری رب ستا چه راولیږی

عَلَیْنَا مَآىِٕدَةً مِّنَ السَّمَآءِؕ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ ۝

مونږ ته خوانچه د آسمان نه ، او وے ویل ده چه او ویریږئ د الله نه که یئ تاسو مؤمنان ـ

قَالُوْا نُرِیْدُ اَنْ نَّاْكُلَ مِنْهَا وَ تَطْمَىِٕنَّ قُلُوْبُنَا وَ نَعْلَمَ اَنْ قَدْ

او وے ویل دوی غواړو چه او خورو د هغې نه او تسلی او شی زړونه زمونږ او پوه شو چه رشتیا

صَدَقْتَنَا وَ نَكُوْنَ عَلَیْهَا مِنَ الشّٰهِدِیْنَ ۝ قَالَ عِیْسَی ابْنُ مَرْیَمَ

ویلی دی تا مونږ ته او شو مونږ په هغې شاهدان ـ او وے ویل عیسیٰ ځوئی د مریمے

اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَیْنَا مَآىِٕدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُوْنُ لَنَا عِیْدًا

اے الله زمونږ ربه راولیږه مونږ ته خوانچه د آسمان نه چه شی مونږ لره جشن ورځ اختر

لِّاَوَّلِنَا وَ اٰخِرِنَا وَ اٰیَةً مِّنْكَ ۚ وَ ارْزُقْنَا وَ اَنْتَ خَیْرُ الرّٰزِقِیْنَ ۝

د مخکنو او وروستنو دپاره او نخښه شی ستا د طرفه ـ او رزق ورکړه مونږ لره او ته ښه روزی رسونکے ـ

قَالَ اللّٰهُ اِنِّیْ مُنَزِّلُهَا عَلَیْكُمْ ۚ فَمَنْ یَّكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَاِنِّیْٓ اُعَذِّبُهٗ

او وے ویل الله زه رالیږم هغه تاسو ته ـ نو څوک چه کافر شو روستو ستاسو نه نو زه به ورکړم هغه ته

عَذَابًا لَّآ اُعَذِّبُهٗٓ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِیْنَ ۝ وَ اِذْ قَالَ اللّٰهُ یٰعِیْسَی ابْنَ

ورکړم به هغه ته داسے عذاب چه یو کس له نه وی ورکړے د عالم نه ـ او کله چه او وی الله اے عیسیٰ ځویه

مَرْیَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِیْ وَ اُمِّیَ اِلٰهَیْنِ مِنْ دُوْنِ

د مریمے آیا تا ویلی دی خلقو ته چه جوړ کړئ ما او مور زما دوه خدایان بیوا د

له د دوی ابتداً اسلام او دوی دغه شکنه وه چه قدرت کاملہ د باری تعالیٰ کښے ۱۲

له یعنی دا نعمت به د نعمت اخروی نمونه شی او مونږ به ستا د تبلیغ هم تصدیق کوو ۱۲

له نو خوانچه راغله او دوی خلاف د باری تعالیٰ د ذخیره اخستو او کړو د صباح دپاره نو د دوی نه هلاکان جوړ شو

له د مقصود دا دے چه دغه رکوع تمهید وه یعنی ما ورسره دومره احسانات او کړل نو تا خلقو ته بیا دا سے خبرے ولے او کړے د دغه مقصود د مشرکانو الزام دے ۱۲

اللّٰهِ ۚ قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَيْسَ لِيْ ۗ بِحَقٍّ ؕ اِنْ كُنْتُ

الله نه - او به وائي پاک يې ته د شريک نه، نه وه مناسب ما ته چه ووايم هغه خبره چه نه دی ما ته حق - که ما ويلي

قُلْتُهٗ فَقَدْ عَلِمْتَهٗ ؕ تَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ ؕ

وه هغه خبره نو ته پرې خبر يې ته پوهيږې په هغه څه چه په زړه کې زما دي او زه نه پوهيږم په هغه څه چه ستا په خبره

اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿۱۱۶﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَآ اَمَرْتَنِيْ بِهٖٓ اَنِ

يقيناً صرف ته پوهيږې په پټو خبرو - ما نه دي ويلي وو دوی ته مګر هغه خبره چه تا ما ته امر کړی په هغې

اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ فِيْهِمْ ۚ

چه بندګي کوئ د الله چه رب زما او رب ستاسو دی - او وم زه په دوی شاهد تر څو چه وم په دوی کښې

فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيْبَ عَلَيْهِمْ ؕ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ

نو هر کله چه پوره کړې تا ما لره نو ته وې خبردار په دوی باندې - او ته په هر شي

شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿۱۱۷﴾ اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ

خبردار يې - که عذاب ورکوې دوی ته نو دوی بندګان ستا دي - او که معاف کړې دوی ته

فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۱۸﴾ قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ

نو يقيناً صرف ته زبردست يې حکمت والا يې - او وائي الله چه دا ورځ ده چه نفع رسوي رښتينو ته

صِدْقُهُمْ ؕ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ

صداقت د دوی - دوی لره باغونه دي چه بهيږي به لاندې د هغو نه ويالې هميشه به وي په هغې

اَبَدًا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۱۱۹﴾ لِلّٰهِ

کښې هميشه - راضي شو الله د دوی نه او دوی د هغه نه راضي دي - دا بري لوی دی - صرف الله لره ده

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِيْهِنَّ ؕ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۲۰﴾

بادشاهي د آسمانونو او د زمکې او هغه چه په دوی کښې دي او هغه په هر شي باندې قدرت والا دی -

له د دا قول سورت څلورم دی يعني ما ګټ د الله نه د يو ته سوال وکړل او قادر دی په هر شي صرف الله دی نورې ټولې مخلوقات په هغه د قدرت نه ... او مخلوق ... او ... د هغه ... ده کوم ... صرف هغه ... د ... ناچار مخلوق دي ۱۲
عه يعني تا د ... ۱۲

ك سورت انعام مکي دی ... [illegible] ... بعد الحجر و قبل الصّٰفّٰت ... [illegible]

سورة الانعام مكية ﴿ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴾ ركوعاتها ٢٠

شروع په نوم د الله چې ډیر مهربان او رحم کوونکی دی

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ

ټول صفتونه صرف الله لره دي هغه چې پیدا کړي یې آسمانونه او ځمکه او پیدا کړې یې دي تیرې

وَٱلنُّورَۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ۝١ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم

او رڼا - بیا هم کافران د خپل رب سره نور مخلوق برابروي - هغه ذات دی چې پیدا کړي یې یئ تاسو

مِّن طِينٖ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلٗاۖ وَأَجَلٞ مُّسَمًّى عِندَهُۥۖ ثُمَّ أَنتُمۡ

له خاورې بیا یې مقرره کړې یوه نیټه - او بله نیټه مقرره ده په نزد د هغه بیا تاسو

تَمۡتَرُونَ ۝٢ وَهُوَ ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ يَعۡلَمُ سِرَّكُمۡ وَ

شک کوئ - او هم هغه الله دی په آسمانونو کښې او په ځمکه کښې - پوهیږي په پټو ستاسو

جَهۡرَكُمۡ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُونَ ۝٣ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ

په ښکاره ستاسو او پوهیږي په هغه چې کوئ تاسو - او نه راځي دوی ته هیڅ یوه نښه د نښو د

رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ۝٤ فَقَدۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ

رب د دوی مګر دوی له هغې نه غفلت کوي - یقیناً دروغ وګڼل دوی حق لره کله چې راغی دوی ته

فَسَوۡفَ يَأۡتِيهِمۡ أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ۝٥ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ

نو زر به راشي دوی ته حقیقت د هغه شي چې دوی ورپورې ټوقې کولې - آیا نه وینې دوی چې څو

أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَا لَمۡ نُمَكِّن

مو هلاک کړي دي له دوی نه پخوا ډیر قومونه چې آباد کړي وو مونږ دوی په ځمکه کښې دومره چې آباد کړي مو نه

لَّكُمۡ وَأَرۡسَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡهِم مِّدۡرَارٗا وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَنۡهَٰرَ تَجۡرِي

تاسو لره او ورولیږو مونږ په دوی باندې پرله پسې باران او جوړې کړې مو ویالې چې بهیږي

[illegible]

[illegible]

مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا

[illegible]

آخَرِينَ ۝ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ

[illegible]

لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ

[illegible]

عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۝ وَ

[illegible]

لَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ۝

[illegible]

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ

[illegible]

مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا

[illegible]

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝ قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

[illegible]

قُلْ لِلَّهِ ۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

[illegible]

لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَهُ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ

[illegible]

اللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۗ

[illegible]

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ

[illegible]

الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ

مشرکانو نه - او وایه [illegible] که نافرماني اوکړم د رب خپل د عذاب د ورځ

عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ ۚ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ

لوئې نه - څوک چه واپس شي عذاب په دغه ورځ نو رحم په هغه اوکړو الله [illegible]

الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَ

[illegible] او که اورسوي تا ته الله تکلیف نو نیشته لرې کوونکې د هغې بې د الله نه - او

إِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ

که اورسوي تا ته خیر نو هغه په هر څیز باندې قدرت والا دے - او هغه غالب دے

فَوْقَ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾ قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ

[illegible] او هغه حکمت والا او خبردار دے - او وایه کوم څیز لوئې دے په شاهدۍ کښې

قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ

او وایه چه الله - شاهد دے [illegible] او رالیږلې شوې دے ما ته دا قرآن چه اوویروم تاسو

بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ آلِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُلْ

په دې سره او [illegible] آیا تاسو [illegible] او وایه

[illegible]

[illegible]

لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾

زه شاهدي نه ورکوم - ووايه يقيناً هغه الٰه (معبود) دی يو او زه بېزار يم له هغو چه تاسو ئې شريک نيسئ

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ

کوم خلق چه ورکړی دی مونږ دوئ ته کتاب پېژني دوئ هغه لکه چه پېژني خپل ځامن. کوم خلق چه

خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ

نقصان رسولې دی ځانونو ته نو هغوی ايمان نه راوړي - او څوک دی ظالم تر هغه چا چه وتړي

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ

په الله دروغ يا دروغ وګڼي آيتونه د هغه يقيناً نه کامياب کيږي ظالمان - او کله چه

نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ

جمع کړو دوئ ټول بيا به او وايو مشرکانو ته چه چرته دي شريکان ستاسو کوم چه

كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا وَاللَّهِ رَبِّنَا

تاسو دعوی کوله - بيا به نه وي د دوئ جواب مګر دا چه وائي قسم دی په رب زمونږ

مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ انظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُم

چه نه وو مونږ مشرکان - تماشه او ګوره چه څنګه دروغ تړي په خپل ځان او ورک به شي د دوئ نه

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ

هغه دروغ چه جوړول ئې - او ځينې د دوئ نه هغه دي چه غوږ کيږدي تا ته - او مونږ راچولي دي په

قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِن يَرَوْا كُلَّ

زړونو د دوئ پردې چه پوهه نه شي په هغه او په غوږونو د دوئ کاڼه والی - او که او وينی هر

آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ

دليل نو ايمان نه راوړي په هغه تر دې چه راشي تا ته نو جګړه کوي له تا سره - وائي کافران

[illegible]

كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَ

او دوی منع کوي خلق [illegible]

[illegible]

يَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ

[illegible] او نه هلاکوي مګر ځانونه خپل او نه پوهيږي [illegible]

تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُوا۟ يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ

[illegible]

رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾ بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا۟ يُخْفُونَ

[illegible]

مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا۟ لَعَادُوا۟ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٢٨﴾

[illegible]

وَقَالُوٓا۟ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ

[illegible]

تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَ

[illegible]

رَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ

[illegible]

كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا۟ يَٰحَسْرَتَنَا

[illegible]

عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا

[illegible]

[illegible]

ربع

[illegible]

لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ — مَا يَزِرُونَ ۝ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ

[illegible]

الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ۖ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ

[illegible] يقيناً [illegible]

الَّذِيْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُوْنَكَ وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

[illegible] يقيناً [illegible]

يَجْحَدُوْنَ ۝ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا

[illegible]

كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰۤى اَتٰىهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ

[illegible]

وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ

[illegible] پيغمبرانو [illegible]

اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا

[illegible] طاقت [illegible]

فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ۗ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى

آسمان [illegible] الله [illegible]

فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ۝ اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ۘ

[illegible]

وَالْمَوْتٰى يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ۝ وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ

[illegible] الله [illegible]

[illegible] نبي كريم صلى الله عليه وسلم [illegible]

[illegible] صلى الله عليه وسلم [illegible] تكذيب [illegible] پيغمبرانو [illegible] نبي كريم صلى الله عليه وسلم [illegible] الله تعالى [illegible]

[illegible]

عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلٰۤى اَنْ يُّنَزِّلَ اٰيَةً وَّ

دده معجزه د رب ده ده نه . او وایه الله قادر دے په دے چه را اولیږی معجزه

لٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا طٰٓئِرٍ

لیکن زیات د دوی نه پوهیږی . او نشته هیڅ ژوندے سړے په زمکه کښې او نه مارغه

يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّاۤ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ؕ مَا فَرَّطْنَا فِى الْكِتٰبِ مِنْ شَىْءٍ

چه الوزی په دواړو وزرو خپلو مګر امتونه دی ستاسو په شان . نه دی پریخی مونږ په کتاب کښې هیڅ څیز

ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ

بیا به خپل رب ته جمع کړے شی دوی . او کوم خلق چه دروغژن ګڼی آیتونه زمونږ کاڼه او ګونګی دی

فِى الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ؕ وَمَنْ يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ

په تیارو کښې . د چا چه رضا شی د الله غلط کړی هغه لره او د چا چه رضا شی او ودرولی هغه په لاره

مُّسْتَقِيْمٍ ۝ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ

برابره . او وایه ګوری که راشی په تاسو عذاب د الله یا راشی تاسو ته قیامت

اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ

نو آیا بغیر د الله نه به بلئ تاسو که یئ تاسو رښتونی . بلکه صرف هغه بلئ

فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ اِنْ شَآءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ۝ وَلَقَدْ

لرے کړی هغه مصیبت . . . د خپله رضا شی او هیروئ تاسو هغه چه شریکوئ . او بیشکه

اَرْسَلْنَاۤ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

لیږلی دی مونږ رسولان امتونو ته چه وو ستا نه مخکښې نو ونیول مونږ هغوی په فقر او په رنځ سره

يَتَضَرَّعُوْنَ ۝ فَلَوْلَاۤ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ

چه دوی عاجزی وکړی . نو ولے چه راغے په دوی عذاب زمونږ دوی عاجزی ونه کړه لیکن سخت شول زړونه د دوی

[illegible]

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ

[illegible]

فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ؕ حَتّٰۤى اِذَا فَرِحُوْا بِمَاۤ اُوْتُوْۤا

[illegible]

اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ﴿٤٤﴾ فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

[illegible]

ظَلَمُوْا ؕ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٥﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ

[illegible]

سَمْعَكُمْ وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ مَّنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ

[illegible]

يَاْتِيْكُمْ بِهٖ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُوْنَ ﴿٤٦﴾

[illegible]

قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً اَوْ جَهْرَةً هَلْ

[illegible]

يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا

[illegible]

مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

[illegible]

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ

[illegible]

[illegible]

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝ قُلْ لَّا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَآئِنُ اللّٰهِ

[illegible]

وَلَآ أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ۚ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحٰى

[illegible]

إِلَيَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمٰى وَالْبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ۝ وَ

[illegible]

أَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلٰى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ

[illegible]

مِّنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ

[illegible]

يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ مَا عَلَيْكَ

[illegible]

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّنْ شَيْءٍ

[illegible]

فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظّٰلِمِينَ ۝ وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ

[illegible]

لِّيَقُولُوا أَهٰؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ اللّٰهُ بِأَعْلَمَ

[illegible]

بِالشّٰكِرِينَ ۝ وَإِذَا جَآءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيٰتِنَا فَقُلْ سَلٰمٌ

[illegible]

[illegible]

بيان کړې شو تاسو الله تعالی پخپل ذات باندې رحمت لازم کړی دی چه څوک ستاسو نه ګناه او کړي او ... یعنی الله تعالی ظاهر او ...

عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۖ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ

په تاسو مقرر کړې ده رب ستاسو په ذات خپل مهربانی - چه هر چا او کړو ستاسو نه

سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

بدي په نا پوهئ سره بيا يې توبه او ويسته پس د دې نه او نيک عمل يې او کړو نو الله بخونکے مهربان دے.

وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾

او دغسې بيانوو مونږ دليلونه او چه ظاهر شي لار د مجرمانو.

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ قُلْ

او وايه زه منع کړې شوې يم چه بندګي او کړم د هغو چه تاسو يې بلئ سوا د الله نه - او وايه

لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

تابعداري نه کووم د خواهشاتو ستاسو نو به هم ګمراه شم او نه به يم د هدايت موندونکو نه.

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۚ مَا عِنْدِي مَا

او وايه چه زه په صفا دليل يم د رب خپل او تاسو دروغ ګڼلې دې - نشته ما سره هغه چه

تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۚ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقُصُّ الْحَقَّ ۖ وَهُوَ خَيْرُ

جلتي ترې غواړئ - نشته حکم مګر د الله دے بيانوي حق او هغه غوره دے د

الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ

فيصله کوونکو نه - او وايه که وے ما سره هغه عذاب چه جلتي ترې غواړئ نو فيصله به شوې وه د کار

بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ

په مينځ زما او ستاسو کښې - او الله ښه پوهيږي په ظالمانو باندې - او هغه سره دي کليانې د غيب

لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ

نه پوهيږي په هغې مګر هغه سوا د هغه نه - او پوهيږي په هغه چه په وچه او درياب کښې دي او نه پرېوځي هيڅ پاڼه

باطل مسئله ده ستاسو د هغې ... تعالی ...

... وجه ... منظور ...

... بيان کيږي ... يعني ...

... طريقه د تعليم ...

... پوهه کوم چه زه د غير الله بندګي نه شم کولے يم او ستاسو تابعداري نه کووم ... او زه په صاف لار يم باندې يم او تاسو ... نه منئ او کوم عذاب غواړئ نو عذاب ورکول صرف د الله تعالی کار دے او تصرف د هر کار صرف د الله تعالی دے زه څوک هم د باري تعالی حکم نه شم کولے تاسو ته بيانووم او فيصله کوونکے صرف باري تعالی دے.

عنه دا طريقه د تعليم ده ... دا طريقه د تعليم ده شوې ده.

ما عندي الخ: جواب د سوال چه مونږ ته عذاب راوړه.

دا د باري تعالی د يو وال صاف دليل دے ... هر شے پوهيږي چه نو الله تعالی نه بل څوک نه شي ... او ... کوم چه حقه ده ... د خلقو معلوم دے ... يعني لوح محفوظ يا علم د الله تعالی مراد دے او معتزله ترې مراد عملنامې اخلي ... او دا طريقه د تعليم ده.

[illegible]

إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي

مګر هغه ئې پيژني او نشته دانه په تيارو د زمکې کښې او نه لوند او نه وچ مګر په

كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم

کتاب ښکاره کښې دی۔ او دے هغه ذات چه قبض کوي تاسو په شپه او پوهيږي په هغه عمل

بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ

کوئ تاسو په ورځ بيا راپورته کوي تاسو په هغے کښې چه پوره کړے شي نيټه مقرره بيا هغه ته ستاسو ورتلل دي

ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَ

بيا به خبر کړي تاسو په هغه عمل چه تاسو کوئ۔ او دے هغه غالب دے په بندګانو خپلو او

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ

را ليږي په تاسو ساتونکي ملائک۔ تر دے چه کله راشي يو ستاسو ته مرګ نو قبض کړي ئې

رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا

رسولان زمونږ او هغوي نقصان نه کوي۔ بيا به واپس کړے شي الله ته چه مالک حقيقي ئې دے خبردار شئ

لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن

د هغه دے حکم۔ او هغه ډير زر حساب کونکے دے۔ او وايه چه څوک دے چه بچ کوي تاسو د تيارو

ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَانَا مِنْ

د وچې او د سمندر چه بلل کوئ هغه ته په عاجزۍ او په پټه سره که بچ کړو مونږ د

هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن

دې نه نو ضرور به شو د احسان منونکو۔ او وايه چه الله بچ کوي تاسو د دے نه او د

كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَن يَبْعَثَ

هر غم نه بيا تاسو شرک کوئ۔ او وايه چه هغه قادر دے په دے چه را وليږي

[illegible]

ع

[illegible]

عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ

[illegible]

شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ۭ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ

[illegible]

الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ۝٦٥ وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۭ قُلْ

[illegible]

لَّسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ۝٦٦ۭ لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ۡ وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٦٧

[illegible]

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى

[illegible]

يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ۭ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ

[illegible]

بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝٦٨ وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ

[illegible]

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ۝٦٩ وَذَرِ

[illegible]

الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَ

[illegible]

ذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ ڰ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

[illegible]

[illegible]

وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَا ؕ اُولٰٓئِكَ

[illegible]

الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ

[illegible]

بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۝ قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَ

[illegible]

لَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ

[illegible]

الشَّيٰطِيْنُ فِى الْاَرْضِ حَيْرَانَ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى

[illegible]

الْهُدَى ائْتِنَا ؕ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ

[illegible]

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ؕ وَهُوَ الَّذِىْٓ اِلَيْهِ

[illegible]

تُحْشَرُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ وَيَوْمَ

[illegible]

يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۚ قَوْلُهُ الْحَقُّ ؕ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّوْرِ ؕ

[illegible]

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ۝ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لِاَبِيْهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصْنَامًا اٰلِهَةً ۚ اِنِّيْٓ اَرٰىكَ وَقَوْمَكَ فِيْ ضَلٰلٍ

[illegible]

مُّبِيْنٍ ۝ وَكَذٰلِكَ نُرِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ مَلَكُوْتَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُوْنَ

[illegible]

مِنَ الْمُوْقِنِيْنَ ۝ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا رَبِّيْ ۚ

[illegible]

فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَآ اُحِبُّ الْاٰفِلِيْنَ ۝ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا

[illegible]

رَبِّيْ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَّمْ يَهْدِنِيْ رَبِّيْ لَاَكُوْنَنَّ مِنَ الْقَوْمِ

[illegible]

الضَّآلِّيْنَ ۝ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيْ هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ

[illegible]

اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۝ اِنِّيْ وَجَّهْتُ وَجْهِيَ

[illegible]

لِلَّذِيْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِيْفًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝٧٩ وَ

[illegible]

حَآجَّهٗ قَوْمُهٗ ۚ قَالَ اَتُحَآجُّوْٓنِّيْ فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ۚ وَلَآ اَخَافُ

[illegible]

مَا تُشْرِكُوْنَ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ رَبِّيْ شَيْـًٔا ۚ وَسِعَ رَبِّيْ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ

[illegible]

أَشْرَكْتُم بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا ۚ فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ

[illegible]

أَحَقُّ بِالْأَمْنِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا

[illegible]

إِيمَانَهُم بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ ۝ وَتِلْكَ

[illegible]

حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ ۗ إِنَّ

[illegible]

رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ

[illegible]

وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ

[illegible]

وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ وَزَكَرِيَّا

[illegible]

وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ

[illegible]

وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ۝ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ذُرِّيّٰتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْ ۚ وَاجْتَبَيْنٰهُمْ وَهَدَيْنٰهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝

[illegible]

ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۭ وَلَوْ اَشْرَكُوْا

[illegible]

لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

[illegible]

وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ۚ فَاِنْ يَّكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَاۗءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا

[illegible]

لَّيْسُوْا بِهَا بِكٰفِرِيْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ

[illegible]

اقْتَدِهْ ۭ قُلْ لَّآ اَسْـَٔــلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعٰلَمِيْنَ ۝

[illegible]

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰي بَشَرٍ مِّنْ

[illegible]

شَيْءٍ ۭ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ الَّذِيْ جَاۗءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا وَّ

[illegible]

هُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ

[illegible]

وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَاۗؤُكُمْ ۭ قُلِ اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ

[illegible]

خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ۞ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِىْ

[illegible]

بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

[illegible]

بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۞ وَمَنْ

[illegible]

اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ اُوْحِىَ اِلَىَّ وَلَمْ يُوْحَ

[illegible]

اِلَيْهِ شَىْءٌ وَّمَنْ قَالَ سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ تَرٰۤى اِذِ

[illegible]

الظّٰلِمُوْنَ فِىْ غَمَرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰۤئِكَةُ بَاسِطُوْۤا اَيْدِيْهِمْ ۚ اَخْرِجُوْۤا

[illegible]

اَنْفُسَكُمْ ؕ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى

[illegible]

اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ۞ وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا

[illegible]

فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ مَّا خَوَّلْنٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ

[illegible]

وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ؕ

[illegible]

[illegible]

لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۝ إِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ

[illegible]

الْحَبِّ وَالنَّوٰى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ

[illegible]

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۝ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا

[illegible]

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ وَهُوَ

[illegible]

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

[illegible]

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِّنْ

[illegible]

نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

[illegible]

يَّفْقَهُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ

[illegible]

كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَ

[illegible]

مِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ

[illegible]

[illegible]

ۭ٤ دَ انارَا وَ دَ خوُنه وَ نه قريب قريب ... او دَ ...

... او ... والاصحه او ... الاثار ...

وَالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۭ اُنْظُرُوْٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ

او د ځوني او د اناري چه يو شان دي ... او نه ... ميوې ته ...

اِذَآ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝ وَجَعَلُوْا

کله چه ميوه دارشي او پخيدو ته ئې ... يقيناً په دې کښې ... د هغه قوم د پاره چه ... او ګرځولي دي

لِلّٰهِ شُرَكَاۗءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۭ

الله لره شريکان ... او پيدا کړي ... الله ... او ... پاره د هغه لره ...

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَنّٰى

پاک دې هغه او اوچت دې ... د هغه څيز نه چه دوی ئې بيانوي ... عجيبه پيدا کوونکي د اسمانونو او د زمکې ... چرته

يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ۭ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ

بهشي هغه لره ولد ... او نيشته هغه لره ښځه ... او پيدا کړي ئې دي هر څيز ... او هغه

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ

هر څيز په ... ښه پوهه دے ... دا الله دے چه رب ستاسو دے ... نيشته الله ... بغير د هغه ... پيدا کوونکي د هر

شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝ لَا تُدْرِكُهُ

څيز دے نو بندګي او کړئ د هغه ... او هغه د هر څيز ... کارساز دے ... نه ئې رسي هغه لره

الْاَبْصَارُ ۡ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ۝ قَدْ

سترګې ... او هغه رسي ... سترګو ته ... او هغه لطيف ... او خبردار دے ... يقيناً

جَاۗءَكُمْ بَصَاۗىِٕرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ

راغلل تاسو ته ... د رب ستاسو نه ... نو څوک چه بينا شو ... ده د پاره ... او څوک چه ړوند شو

فَعَلَيْهَا ۭ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ۝ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَ

نو ... او نه يم زه ... تاسو باندې ساتونکی ... او دغسې بيانوو ... آيتونه ... او ...

ۭ١ وَ بارهِ ... او ... وی ۔ ا ے ګم عقلوکه مشيغر ... او ... الله تعالیٰ ... د پاره ... او ... په ... سره د ... د پاره ... څوک ... او الله تعالیٰ فرمائي بديع السموٰت ... يعني کار ساز د کل امورا و غيب دان دے ۱۲

ۭ٢ وجود د باري تعالیٰ په دنيا کښې په سترګو نه شي ليدے ... د هغه بې شماره ... او ... په آخرت کښې به د خدائے تعالیٰ ديدار ... د هغه دوستان کوي ... په دنيا کښې بلا تشبيه ... خلق ... او ... الله تعالیٰ ... نصيب کړي ... نعمتو نو جنت ... دے ... او ... خوږ هر لوئے نعمت دے ۱۲

ۭ٣ ... او ... په ... بيان کوو ... ده ... مونږ ... ګلوي ... شاګرد ... دا لعلمام ... او ... مسلمانان شو ... او ... صلی الله عليه وسلم به ... د ... تعلق ...

او ... چه ... واسبق ... د ... تفصيل په سورة نحل ... ګښې ... ۱۲

يَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝١٠٥ اِتَّبِعْ مَا أُوحِيَ

[illegible]

إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝١٠٦ وَ

[illegible]

لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنْتَ

[illegible]

عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝١٠٧ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ

[illegible]

اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ

[illegible]

ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝١٠٨ وَ

[illegible]

أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ

قسم به کوی په الله [illegible]

بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ

[illegible]

لَا يُؤْمِنُونَ ۝١٠٩ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ

[illegible]

يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝١١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا

[illegible]

عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ

[illegible]

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ۝ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا

[illegible]

شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ

[illegible]

الْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا

[illegible]

يَفْتَرُونَ ۝ وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

[illegible]

بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ۝ أَفَغَيْرَ

[illegible]

اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا ۚ

[illegible]

وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ

[illegible]

بِالْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا

[illegible]

[illegible]

وَعَدۡلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِن

او په انصاف کښې ـ هیڅوک بدلوونکی نشته د خبرو د هغه لره ـ او هغه اوریدونکی پوهه دی ـ او که ته

تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن

منې د ډیرو د هغو چې په زمکه کښې دي نو ګمراه به دې کړي له لارې د الله ـ نه

يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ

پیروي کوي مګر د ګمان او نه دي دوی مګر اټکلونه کوي ـ بیشکه رب ستا هغه

أَعۡلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُواْ

ښه پوهه دی په هغه چا چې بې لارې کیږي له لارې د هغه ـ او هغه ښه پوهه دی په سمه لاره موندونکو ـ نو خورئ

مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤۡمِنِينَ ﴿١١٨﴾ وَمَا

له هغه څه چې یاد شي نوم د الله په هغه باندې که تاسو یئ په آیتونو د هغه ایمان راوړونکي ـ او څه دي

لَكُمۡ أَلَّا تَأۡكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ وَقَدۡ فَصَّلَ لَكُم

تاسو ته چې نه خورئ له هغه څه چې یاد شوی وي نوم د الله په هغه باندې او بیان کړي دي تاسو ته هغه شی

مَّا حَرَّمَ عَلَيۡكُمۡ إِلَّا مَا ٱضۡطُرِرۡتُمۡ إِلَيۡهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ

چې حرام کړي یې دي په تاسو مګر هغه چې مجبور شئ تاسو هغه ته ـ او بیشکه ډیر خلق ګمراه کوي خپلو لره

بِأَهۡوَآئِهِم بِغَيۡرِ عِلۡمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿١١٩﴾

په خواهشونو خپلو سره په نه پوهیدو سره ـ بیشکه رب ستا هغه ښه پوهیږي په ظالمانو باندې

وَذَرُواْ ظَٰهِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡسِبُونَ ٱلۡإِثۡمَ

او پرېږدئ ښکاره ګناه او پټه ګناه ـ بیشکه هغه خلق چې کوي ګناه

سَيُجۡزَوۡنَ بِمَا كَانُواْ يَقۡتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأۡكُلُواْ مِمَّا لَمۡ يُذۡكَرِ

ژر به بدله ورکړی شي دوی ته په هغه چې دوی به کول ـ او مه خورئ له هغه څه چې یاد نه شي نوم

[illegible]

اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلٰى

أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ ۚ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي

النَّاسِ كَمَنْ مَّثَلُهُ فِي الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذٰلِكَ

زُيِّنَ لِلْكٰفِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ

قَرْيَةٍ أَكٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ

وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُّؤْمِنَ حَتّٰى

نُؤْتٰى مِثْلَ مَآ أُوتِيَ رُسُلُ اللّٰهِ ۘ اللّٰهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ

رِسٰلَتَهُ ۗ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ

شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ۝ فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ أَنْ يَّهْدِيَهُ يَشْرَحْ

شي وا بيان د قيامت ... باري تعالى ... [illegible] ... او ګمراه کړي و ... ګمراهۍ

صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ۖ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا

سینه د ده د اسلام ته - او هغه چه اراده او کړي د ګمراه کولو نو کړي سینه د هغه تنګه ډیره

حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ

ګویا چه ختیږي آسمان ته - دغسې مقرروي الله عذاب لره

عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۗ قَدْ

په هغو خلقو چه ایمان نه راوړي - دا لاره (یعنې اسلام) د رب ستا ده برابره - یقینا

فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ

بیان کړي مونږ دلائل د هغه قوم د پاره چه سوچ کوي - د دوي د پاره کور د سلامتیا دی په نزد د رب د دوي

وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا

او هغه دوست د دوي دی په سبب د نیک عمل د دوي - او کله چه راجمع کړي ټول لره (او وبه وائي)

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُم مِّنَ الْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُم

ورته اے ټولیه د پیریانو ډیر تابعه کړي تاسو د انسانانو نه - او وائي به وائي دوستان د دوي

مِّنَ الْإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي

د انسانانو نه اے ربه زمونږ فائده واخسته بعضو زمونږ د بعضو نورو - او رسیدو مونږ نیټه هغې ته

أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ

چه تا مقرر کړې وه زمونږ د پاره - او به وائي الله چه اور ستاسو ځائ دی همیشه اوسیدونکي به یئ په کښې مګر کوم چه

إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ

غواړي الله - یقینا رب ستا حکمت والا پوهه دی - او دغسې به یو ملګري کړو بعضې ظالمانو د بعضو

بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ أَلَمْ

نورو سره په سبب د بد عمل د دوي - او وبه وائي (الله) اے ټولیه د پیریانو او انسانانو آیا نه وو

پیدا او وائي چه د الله زمونږ ... مسلمانانو ... مقصود نه وه ... زمونږ ... ورته ... په دنیا کښې ... باري تعالى ... او دغه ... پیښه ... ابتداء باري تعالى په ... بانګ ... قادر ... مشرکانو ... ملونه ... ١٢٩ ... او وبه ... خلاف ... نو ... بیان ... په جهنم ... نو ... سګ په قیامت ... باري تعالى ... او کړي چه ... ورپیژني او چه تاسو ... قیامت ... نو دوي به اقرار او کړي ... چلیدل ... اقرار ... نه ... حقیقت ... دنیا ... شو

ركوع ٢ ع

يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى وَيُنذِرُونَكُمْ

[illegible]

لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ شَهِدْنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ

[illegible]

ٱلدُّنْيَا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ۝ ذَٰلِكَ

[illegible]

أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَٰفِلُونَ ۝

[illegible]

وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۝

[illegible]

وَرَبُّكَ ٱلْغَنِىُّ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ

[illegible]

بَعْدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ ۝ إِنَّ مَا

[illegible]

تُوعَدُونَ لَءَاتٍ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ۝ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟

[illegible]

عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُۥ

[illegible]

عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ۝ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ

[illegible]

[illegible]

مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَ

الله ته فصل د کښتو او څارويو ... حصه نو وائي چه دا دے الله لره دے په خيال خپل کښے او

هٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَ

دا د شريکانو زمونږ دے. نو هغه حصه چه د شريکانو وي نو نه رسي الله ته. او

مَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ؕ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝

حصه چه د الله وي نو هغه رسي شريکانو د دوی ته. غلط حکم کوي دوی.

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ

او دغسے ښائسته کړے دے ډيرو مشرکانو ته قتلول د اولاد خپل شريکانو د دوی

لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا

چه هلاک کړي دوی لره او چه گډ وډ کړي په دوی باندے دين د دوی. او که رضا وے د الله نو دوی

فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ۝ وَقَالُوْا هٰذِهٖۤ اَنْعَامٌ وَّ

به دا کار نه وه کړے نو پريږده دوی او دروغ د دوی. او وائي چه دا څاروي دي او

حَرْثٌ حِجْرٌ ۖۗ لَّا يَطْعَمُهَاۤ اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ

فصل دے منع دے. نه به خوري دا مگر هغه څوک چه زمونږ رضا شي په خيال د دوی. او څاروي دي چه حرام دي

ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ ؕ

سورلي په دوی او څاروي دي چه نه اخلي نوم د الله په هغو باندے دروغ تړي په دے الله باندے.

سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝ وَقَالُوْا مَا فِيْ بُطُوْنِ هٰذِهِ

بدله به ورکړي دوی لره د دروغو د دوی. او وائي هغه چه په گيډو د دے څاروو

الْاَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰۤى اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَّكُنْ

کښے دے نو هغه خاص زمونږ د نارينوو پاره دے او حرام دے په ښځو زمونږ باندے. او که وي

[illegible]

[illegible]

مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ

[illegible]

عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوٓا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ

[illegible]

وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَآءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا

[illegible]

مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِيٓ أَنْشَأَ جَنّٰتٍ مَّعْرُوشٰتٍ وَّغَيْرَ مَعْرُوشٰتٍ

[illegible]

وَّالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشٰبِهًا

[illegible]

وَّغَيْرَ مُتَشٰبِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ

[illegible]

حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ الْأَنْعَامِ

[illegible]

حَمُولَةً وَّفَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوٰتِ

[illegible]

الشَّيْطٰنِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾ ثَمٰنِيَةَ أَزْوٰجٍ مِّنَ الضَّأْنِ

[illegible]

اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ

[illegible]

[illegible]

أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ

یا هغه چه چاپیره ده پرې هغه رحمونه د دواړو ماده و - خبر کړئ ما ته په علم سره که یئ تاسو

صٰدِقِينَ ﴿١٤٣﴾ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ۗ قُلْ

رښتونی - او پیدا کړي دي د اوښ دوه او د غوانه دوه او وایه چه آیا

آٰلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ

دا دواړه نارینه حرام کړي دي الله یا دواړه ماده یا هغه چه چاپیره ده پرې هغه بچ دان د

الْأُنْثَيَيْنِ ۖ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصّٰكُمُ اللَّهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ

دواړه ماده و - یا وئ تاسو حاضر کله چه وصیت کاوه تاسو ته الله په دې سره - نو څوک دی ډیر ظالم

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ

د هغه چا نه چه تړي په الله باندې دروغ چه ګمراه کړي خلق په ناپوهۍ سره - یقیناً الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ

هدایت نه کوي ظالمانو ته - او وایه نه مومم په هغه کښې چه وحي شوې ده ما ته

مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا

حرام په خوړونکي چه خوري هغه لره مګر چه وي مردار یا وینه بهیده و تکې

أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ فَمَنِ

یا غوښه د خنزیر یقیناً هغه ګنده ده یا ناجائزه ذبیحه چه یاد شوی وي پرې نوم د غیر الله - نو هغه

اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى

څوک چه محتاج شو چه نه نافرمانه وي او نه زیاتي کونکی وي نو یقیناً رب ستا بخښونکی مهربان دی - او په

الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ ۖ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ

یهودو حرام کړي وو موږ هر نوک والا حیوان - او د غوانه او د ګډو بیزو د نه

انعام

ابل - شاة - بقر

مذکر مؤنث / شاة - معز

مذکر مونث / کبش - نعجه

مذکر مؤنث / تیس - عنزه

مذکر - مؤنث / ثور - بقرة

الجاموس سما بقرة -

له یعنې د کفارو نه حرام شوي وو او د خدای تعالی حرام او پیژندلي ۱۲

ع۱۲ / ۱

له هغه حیوان چه د هغه د ګوتو په درمیان کښې پرده وي لکه اوښ او هیلۍ وغیره ۱۲

گر بپرسد نعل خلق اند عیان / پس مگو کس را چرا کردی چنان / گفت تو کردم از جبر اله حیله / رفت در است عقل است اختیار

قل لا اجد الخ محرمات ثابتة

وعلى الذين الخ محرمات وقتية

حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا

[illegible]

أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿۱۴۶﴾

[illegible]

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ

[illegible]

عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿۱۴۷﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ

[illegible]

مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ

[illegible]

الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ

[illegible]

عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا

[illegible]

تَخْرُصُونَ ﴿۱۴۸﴾ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۱۴۹﴾

[illegible]

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا

[illegible]

فَإِن شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا

[illegible]

[illegible]

سله یعنې تو دغه مرتبه محرمات ... [illegible] ... محرمات معلوم کړي ... [illegible]

بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٠﴾

او د هغو خلقو چه ایمان نه راوړي په اخرت او دوی د رب سره ... برابر وي.

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا بِهٖ شَيْـًٔا وَّ

او وایه راشئ چه بیان در کړم هغه شیان چه حرام کړي دي رب ستاسو په تاسو باندې چه مه شریکوئ له ... سره

بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ مِّنْ اِمْلَاقٍ ۭ نَحْنُ

هیڅ شی. او د مور پلار سره احسان کوئ. او مه وژنئ اولاد خپل د لوږې [illegible] ... مونږ

نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا

رزق ورکوو تاسو ته او دوی ته. او مه نژدې کیږئ بې حیایئ ته په ښکاره وي او که په

بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكُمْ

پټه وي. او مه وژنئ هغه نفس چه حرام کړي دی الله مګر په حقه. [illegible] تاسو ته

وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا

... حکم کوي امید دی چه تاسو پوهه شئ. او مه نژدې کیږئ مال د یتیم ته مګر په

بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ

هغه طریقه سره چه غوره وي تر هغې پورې چه ... [illegible] ... او پوره ورکوئ پیمانه او تله

بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَ

په انصاف سره. تکلیف نه ورکوو هیڅ نفس ته مګر د طاقت ... [illegible] ... او کله چه خبره کوئ نو انصاف کوئ او

لَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

اګر که وي خپلوان. او لوظ د الله پوره کړئ. په دې سره حکم کوي تاسو ته الله امید دی چه تاسو

تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٢﴾ وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا

سوچ او کړئ. [illegible] ... او دا لاره زما ... [illegible] ... او مه ځئ په

خیل اولاد ته علم دین نه ښودل واقعی دا په قتلو لو د اولاد خپل کښې دی.
سله یعنې شرک فعلی او شرک اعتقادي ...
سله حق قتلول دا دي چې وي رجم چه زنا کړي وي خو چه سړی وي وجنګه محصن وي یعنې سړی عاقل او مسلمان وي او جماع ئې کړې وي د منکوحې سره او ... حکم ... مرتد شي ... قتل او کړي نو قصاص کیږي په ...
سله دا تاکید دی چه په اتباع د شرع کښې معلوم شوه چه سړی په اتباع د شرع کښې سره عاقل کیږي نو چه څوک د شرع خبره نه مني نو هغه عاقل نه دی نو که لوګر شو اګر که هغه عاقل او سیاسي وي خو الله تعالی ورته چه ... سپ بني اسرائیل ...
قل تعالوا الخ بیان د محرماتو د الله تعالی ...
سله لکه تجارت وغیره کول ...
سله یعنې تر بلوغ پورې مه نژدې کیږئ د یتیم مال ته او تاسو له ترینه ... [illegible] ...
سله ... [illegible] ... د طاقت نه بهر نه دي ...
سله ... [illegible] ...

نو هغه اګر که ستاسو خپل وي خو خبره غلط مه کوئ ... سله ... لاره توحید او د سنت ... جنت ته رسیدلې ده ... [illegible] ...

شه دا دليل نقلي وي ته موسیٰ علیه السلام ته وي او توحيد مسئله دا اشتاته ده ... شه دا دلیل محض ...

السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ

نو ر لارو ، نو جدا به کړی تاسو د لاری د الله نه - دغه حکم کړی تاسو الله په دې چې تاسو

تَتَّقُونَ ۝ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ

بچ کړئ ورځان - بیا ورکړی وو موسی ته کتاب پوره کولو دپاره نعمت په هغه چا چې نیکي کوي

وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ

او دپاره د تفصیل د ضروري هر څیز او هدايت او رحمت دپاره چې دوی په ملاقات د رب خپل

يُؤْمِنُونَ ۝ وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ

ایمان راوړي - او دا کتاب دی چې نازل کړی مونږ دی برکتی دی نو متابعت یې کوئ او ویریږئ امید دی چې

تُرْحَمُونَ ۝ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ مِنْ

په تاسو رحم اوکړی شی - چې اونه وائی چې نازل شوی وو کتاب په دوو ډلو باندی (یهود او نصارا) چې وو

قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۝ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا

زمونږ نه - او مونږ وو د درس د دوی نه بې خبره - یا داسې ونه وایئ چې که

أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ

راغلی وو مونږ ته کتاب نو مونږ به وو ډیر برابر د دوی نه - نو راغلی تاسو ته صاف بیان د

مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ

رب ستاسو او هدايت او مهرباني - نو څوک دی ډیر ظالم د هغه چا نه چې دروغ اوګڼړ آیتونه

اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا

د الله او واړوي ترې مخ - بدله به ورکړو هغوی ته چې واپس کیږي د آیتونو زمونږ نه

سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۝ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ

بد عذاب ځکه چې دوی واپس کیدل د حق نه - صبر نه کوي دوی مګر دغه چې

ته دا دلیل نقلي وي، یعنې کتاب به دی، او مارا لیکلی وی ته الله ورته په ذریعه د وحي ... شه قرآن رحمت نه نازل شی

لیکلی چې ډیر اعتراض نه کوی چې په یهود او نصارا و کتاب نه ورکړی او مونږ ته نه دی ورکړی توحید عه یعنې استغراق عرفی ...

عمه انبیاء ... او وینا ستاسو ده ... کله د اعلان ... دغه یعنې دوی چې ایمان نه راوړي نو انتظار کوی چې ملائکې ورپسې راشي د ...

ورځ د پاره یا نوبه دغه وخت مخوا ایمان ته منظور یا په راتګ د عذاب ... نوبه وخت د عذاب ... ایمان نه منظور ... علامې د قیامت راشي چې سړې ایمان نه راوړی ... نو په دغه وخت کښې ایمان نه منظور ... نه وي راوړی یا کوم ... عمل نه وي کړی ... نو دغه بد عمل نه توبه او باسې ... یعنې هغه ایمان منظور دی ... چې مخکښې نه وی کړی او وس کوي نو منظور نه دی ... حاصل دا چې پس د دغه علامو نه توبه ... منظور نه ده او نه توبه د بد عمل منظوره ده

نوټ: ... او ... تقدیر دا شو: لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ كَسَبَتْ فِيْ اِيْمَانِهَا خَيْرًا

له ولادة هغه ایه اخروی بیان دے ۱۲ ... وابشارت دے ۱۲ ... بندې د خدائے دربار ته ورڅه دادی چه معاف
نه شی او هم هغه نیکی د خدائے دربار ته وړه دادی چه هغه نیکی په ریا وغیره سره خفه نه شی . د نیکی لس چنده

تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ۭ يَوْمَ

راشی دوی ته ملائک یا راشی رب ستا یا راشی بعضې نښې د رب ستا . کله چه

يَأْتِيْ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ

راشی بعضې ایتونه د رب ستا نفع به نه رسوی هیڅ نفس ته ایمان د ده چه ایمان ئی نه وی

اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ۭ قُلِ

راوړے پخوا یا ئی نه وی کړے په ایمان خپل کښې نیکی . او وایه

انْتَظِرُوْٓا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَ

صبر کوئ موږ هم صبر کوو - هغو خلقو چه ټکړے ټکړے کړے دے دین خپل او

كَانُوْا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ۭ اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ اِلَى

وی مختلف فرقې نیشته ستا دوی سره هیڅ تعلق - کار د دوی حواله دے

اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ

الله ته بیا به خبر کړی دوی په کار د دوی - چا چه راوړه نیکی (دربار د الله ته)

فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا

نو هغه لره لس چنده ثواب دے - او چا راوړه بدی نو بدله به ئی نه شی مګر

مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ اِلٰى

یو مثل او په دوی به ظلم او نه کړے شی - او وایه یقینًا ما ته ښوونه کړی ده رب زما په طرف

صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ وَ

د لارے برابرے - چه دین دے صحیح چه دین د ابراهیم دے چه پاک وه - او

مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَ

نه وه د مشرکانو نه - او وایه چه مونځ زما او قربانی زما او

کوزه مرتبه ده ۱۲
سکه یعنی قبله مقید و ورته بیان کړه چه یا الله مسلمان یم او مشرک نه یم یعنی تا سره هم وایم شی تا سوالره صفه کړه غور بشوم چه د کمان د یاره ئے غوره کړه دوم ۱۲
فه یعنی په تشریعی کار و نو کښے او تکوینی کارونو کښے نه صرف د باری تعالی تابعدار یم ۱۲
ان الذین فرقوا الایة تطوره اسلامانو په دریان کښے تفرقه نیشته چه یو بل ته به والی بلکه هر یو تا ئله دے چه بل هم حق دے البته اختلاف د دلائلو قیچه او مله اختلاف غورحت دے او اکثر اختلاف د غور موال دے او په اختلاف د جواز کښے هم مختلف روایتونه دی ...
... کړه کښے یا کړه رکار ... تسا تسره نعمت په ... کښے - رقیب)
بېرتي وبېرولا اسلام است ... نیک تا حق من ... است

لہ وا ترغیب دے اتباع تہ چہ دا دومرہ مہربان اللہ دے نو ضرور دہ حقہ حکم او منئ ۱۲ ستہ معلومہ شوہ چہ پہ مخلوق کنبے مساوات باری تعالیٰ نہ دے راوستے څوک مالدار دی او څوک غریب دی او څوک لوئے منصب والا دی او څوک کوزدی پہ دے فرق سرہ د دنیا انتظام دے ۱۲

مَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ وَ

ژوندون زما او مرګ زما د اللہ دے چہ رب د ټولو عالمونو دے - هیڅ شریک نشتہ د ھغہ - او

بِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ

پہ دے باندے حکم شوی دے ماتہ او زہ اول ټولو نه مسلمان یم - او وایہ آیا بغیر د اللہ نه

أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ

طلب کړم رب او ھغہ رب د ھر شی دے - او نه کسب کوی بد یو نفس

إِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ

مگر وبال ئے پہ ھغہ دے - او نه پورته کوی څوک بوج د بل چا - بیا بہ رب ستاسو تہ

مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ

واپسی ستاسو دہ نو خبر بہ کړی تاسو پہ ھغہ چہ تاسو پکنبے اختلاف کولو - او اللہ ھغہ

الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ

ذات دے چہ کړی ئے یئ تاسو خلیفګان د زمکے او پورته کړی ئے دی ستاسو بعضے پہ بعضو باندے

دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ

پہ درجو کښے چہ امتحان او کړی ستاسو پہ ھغہ شی کښے چہ در کړی ئے دی تاسو لره - یقیناً رب ستا زر عذاب

وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

ورکوونکے دے - او یقیناً ھغہ بخونکے مہربان دے -

سورة الاعراف مكية بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ آياتها ٢٠٦ ركوعاتها ٢٤

(ایتونه ۲۰۶) شروع پہ نوم د اللہ چہ ډیر مہربان رحم کوونکے دے (رکوع ۲۴)

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ

الٓمٓصٓ - دا کتاب دے نازل کړے شوے تاتہ نو نه دے وی پہ سینہ ستا کښے تنګی

ستہ سورت اعراف مکی دے د ترتیب پہ لحاظ اووم دے او د نزول پہ اعتبار یو کم شپیتم دے ایتونه ئے دوه سوه شپږ دی او رکوع ګانے ئے څلیریشت دی - کلمات ئے ... او د حق د بیان ... دوره کیدو لپاره وخت د نزول دے ۱۲ مقصد د سورت ... معلومه شوه چہ متصرف او غیب دان صرف باری تعالیٰ دے ... مسئلہ پہ بیا دوئی ... رسالت او دلائل نقلیه ... تفصیل ... اجمالی ... مسئلہ ... څه وینو لوکوپاره ... سورت ...

مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ اتَّبِعُوا مَا أُنزِلَ

د دې نه چې وېرې ورکړې په دې سره خلقو او نصیحت دے مؤمنانو ته - تابعداري اوکړئ د هغه څيز چې نازل کړے شوے دے

إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۗ قَلِيلًا مَّا

په طرف ستاسو د طرف د رب ستاسو نه او تابعداري مه کوئ د غیر د هغه نه د دوستانو - ډېر لږ سوچ کوئ

تَذَكَّرُونَ ۝ وَكَم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ

تاسو - او ډېر کلي هم هلاک کړي دي مونږ نو راغلو ورته عذاب زمونږ په شپه یا دوی

هُمْ قَائِلُونَ ۝ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُم بَأْسُنَا إِلَّا أَن

غرمه آرام کوونکي - نو نه وه آواز د دوی کله چې راغلو دوی ته عذاب مګر دا چې

قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَ

اوويل دوی چې یقیناً مونږ وو ظالمان - نو تپوس به اوکړو مونږ د هغو نه چې رالېږلي شوي وو پېغمبران دوی ته او

لَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۝ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ ۖ وَمَا كُنَّا

تپوس به اوکړو د پېغمبرانو نه - نو بیان به اوکړو دوی ته په علم سره او نه یو مونږ

غَائِبِينَ ۝ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۚ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

غائب - او تول په دغه ورځ حق دے - نو د چا چې دروند شو تله

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ

نو دغه دوی کامیاب دي - او د چا چې سپک شوه تله نو دوی

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ۝ وَ

نقصان ورسولے دے ځانونو خپلو ته په سبب د هغه چې وو دوی په آیتونو زمونږ ظلم کوونکي - او

لَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ ۗ قَلِيلًا

یقیناً مونږ ځای درکړے دے تاسو ته په زمکه کښې او پیدا کړي دي مونږ تاسو له په دې کښې سامانونه د ژوند، ډېر کم

د سورت دويم دعوه ده یعني د هغه کتاب تابع شئ چې د باري تعالی د طرف نه نازل شوے دے او د شیطان تابعداري مه کوئ.

دا د عذاب دلیل دے یعني کله چې عذاب راشي نو بیا توبه نه قبلیږي.

د پېغمبرانو تپوس به اوکړو چې رسولانو تبلیغ اوکړو او د امتونو تپوس به اوکړو چې تابعداري یې اوکړه.

دا بشارت دے چې الله تعالی خبر دے او د نیکانو عمل ضائع کېږي نه.

دا د عذاب دلیل دے یعني چا چې د الله تعالی حکم اونه منلو نو هغه برباد دي.

او په صورت د تلو د درون کښې به اعمال تلل کېږي.

دا د سورت دويمه دعوه ده.

دا ترغیب دے اتباع ته چې ما تاسو ته زمکه درکړه او نعمتونه مې درکړي نو شکر اوکړئ او تابع شئ.

لے دا تمہید دے مقصود بو ستوراتمی یعنی ستا سو عداوت دشمن دے ؤ آدم علیہ السلام سرہ دے دشمنی کری بہ ستاسو سرہ خیرہ مہ منئ ۱۲ ـــ ستے چہ ما درتہ حکم اوکرو نو ولے دے ونہ منلو ابلیس او وے چہ زۂ غورہ یم

مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا

شکر کوئ تاسو ۔ او یقیناً پیدا کړی مو تاسو بیا مو صورتونه درکړل بیا مو اووئیل

لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ

ملائکو ته چه سجده اوکړئ آدم ته نو سجده اوکړه دوی ټولو مګر ابلیس ۔ نه وو دے

السَّاجِدِينَ ﴿١١﴾ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ

سجده کوونکو نه ۔ اووئیل څه شی منع کړے یے چه سجده دې اونکړه کله چه ما حکم درکړو ۔ اووئیل زۂ غوره یم

مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ

د ده نه ۔ زۂ دې پیدا کړے یم د اور نه او دے دې پیدا کړے د خاورے نه ۔ اووئیل نو کوز شه

مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ

د دے ځائے نه ، نه دے لائق چه تکبر اوکړے په دے کښے ۔ نو اوزه ته

الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ

ذلیل ئے ۔ اووئیل چه صبر اوکړه ما ته تر ورځے د قیامته پورے ۔ اووئیل تا ته

مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ

صبر ورکړے شو ۔ اووئیل نو ځکه چه تا زۂ غلط کړم نو کینم به دوی ته ستا په برابره

الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ

لاره کښے ۔ بیا به راشم دوی ته د مخے نه او د شا نه

وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾

او د ښی طرف نه او د کینړ طرف نه ۔ او بیا به نه مومے په دوی کښے ډیر شکر کوونکی

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ

اووئیل اوځه د دے ځائے نه ذلیل شوے تیلو هلے شوے ۔ څوک چه ستا پسے لاړو په دوی کښے نو ډکوم به

او ورته پیدا یم او آدم علیہ السلام خٹہ دے ځکه چه کفار وو او ورته پیدا دے وادا ابلیس لعین غلط وو اے ابلیس لعینه تا ته خو ارحم الراحمین حکم کړے وو بیا ولے غلط تیاس ورته د حکم الهی په مقابله کښے چلولے خو ځه لے او کړه نه خو حکم د مولا او منه ۔ او دویم دا چه خاورے غوره ده او اور نه اصل بنه نه دے ۔ دا په اصل بنه وی نو نسل دے هم بنه وی لکه د نوح علیہ السلام خوئے کنعان خو کافر وو او د ابراهیم علیه السلام خو د آزر کافر خوئے وو ۔ نو لعین او وے تا زۂ گمراه کړم نو زۂ به ستا په مخلوق هر قسم گمراه کوم او کوزه ابلیس خومره لوئے لعین او بے ادب وو دے ۔ بے ادب تیا غوره شته بیرون مګر انسان دیر ناق ۔ ترجمه لا تیسعثون الا یعنی هر طرف نه به درومی ګمراه کوم ۔ ومن بین ایدیهم دنیاوی په دے بارے کوم ۔ ومن خلفهم ، د آخرت

به دے منکرم کوم ۔ وعن ایمانهم ، د نیکو نه به ئے منع کوم ۔ وعن شمائلهم ، بد و ته به ئے مائل کوم ۱۲

ئے تعين ذاوني چې فائده ئے معلومه نه ده [illegible] او ځينو په [illegible] لکه [illegible] وائي [illegible] ستاسو او [illegible] شيطان د

جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۱۸﴾ وَيٰۤاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ

جهنم ستاسو ټولو نه - او اې آدمه اوسېږه ته او ښځه ستا په جنت کښې

فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا

نو خورئ کوم ځائے چې رضا شي ستاسو او مه نزدې کيږئ دې ونې ته او نه شئ به

مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۹﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا

ظالمان - نو خطره اوکړه وسوسه شيطان چې ښکاره کړي دوي ته هغه ځ[illegible]

وٗرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ

چې پټ وو د دوي نه شرمګاه د دوي او اووئيل نه دې منع کړي تاسو لره رب ستاسو د دې

الشَّجَرَةِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَا مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَ

ونې نه مګر د دې دپاره چې شئ تاسو ملائک يا شئ تاسو هميشه پاتې کيدونکي - او

قَاسَمَهُمَاۤ اِنِّيْ لَكُمَا لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿۲۱﴾ فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ فَلَمَّا

قسمونه اوکړو دوي ته چې زه ستاسو دپاره خير خواه يم - نو راکوز ئې کړه دوي په دوکې سره - نو هر کله

ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا

چې اوڅکله دوي ميوه د ونې نو ښکاره شوې دوي ته شرمګاه د دوي او شروع اوکړه دوي چې [illegible] په ځان

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ؕ وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَاۤ اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا

باندې پاڼې د جنت - او آواز اوکړو دوي ته رب د دوي چې آيا نه وو منع کړې ما تاسو د دې ونې

الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَاۤ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۲۲﴾ قَالَا

نه او ما وئيلي وو تاسو ته چې شيطان ستاسو دښمن دے ښکاره - او وئيل دوي

رَبَّنَا ظَلَمْنَاۤ اَنْفُسَنَا ٚ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ

اې ربه زمونږ ظلم کړے دے مونږ په ځانونو خپلو او که ته مونږ ته بخښنه اونه کړې او رحم اونه کړې نو مونږ به شو به

طرف قسم وو او د دوي د طرف قبول د شاهد [illegible]
ـــه د بره مرتبه ته ئے کوز کړو
ـــه يعنې ميوه د ترې نه او خوړه ۱۲
ـــه ابليس عليه اللعنة غلطي اوکړه او غلطي خپله ئے تسليم نه کړه نو ملعون شو تر قيامته پورې
چې څوک خپله غلطي نه مني نو دا علامه د تکبر ده نو د ابليس په لاره به د روان ته ګڼي - او د آدم عليه السلام نه هم اجتهادي غلطي وشوه چې دا او وئے زه به د دې غاصب او نه لدته شوګير اود ويلو او نه ئے ميوه اوخوړه او ورا د باري تعالی جنس ته د ځان او نه د ليکن آدم عليه السلام خپله اجتهادي غلطي تسليم کړه نو معافي ورته اوشوه نو څوک چې خپله غلطي قائل شي نو هغه ورته خدائے پاک معافي کوي ۱۲
رَبَّنَا ظَلَمْنَآ الخ دا د آدم عليه السلام مقبوله دعا ده د هر چا د پاره دعا چې عقيده ئې صافه وي ۱۲
فَوَسْوَسَ الخ د تعلق په وخت ۱۲

ـلـه يعنى دنيا ته او هغه ميدان چې كله وسته تحقق دې باطل يعني په دې څنه توحيد وسنت د [illegible] سره په باطل زړونو او پا[illegible] شوه په دنيا او محبت د دنيا [illegible] الله تعالى په [illegible]

الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي

برباد ـ او وويل كوز شئ ځينې ستاسو به ځينو ته دښمنان وى ـ او ستاسو به په

الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَ

زمكه كې ځاى د آرام وي او فائده وي تر معلومه وخته پورې ـ او وويل په دې كې به ژوند تيروئ او

فِيْهَا تَمُوْتُوْنَ وَمِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٥﴾ يٰبَنِيْۤ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ

په دې كې به مرئ او له دې نه به را ويستلى شئ ـ اے بنى آدمو مونږ په تاسو باندې

لِبَاسًا يُّوَارِيْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ۭ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ۙ ذٰلِكَ خَيْرٌ ۭ

جامه چې پټوى عورت ستاسو او جامه د ښكلا ـ او جامه د تقوى غوره ده

ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يٰبَنِيْۤ اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ

دا ځكه د قدرت د الله دى اميد دې چې تاسو سوچ او فكر وكړئ ـ اے بنى آدمو مه غلطوئ تاسو

الشَّيْطٰنُ كَمَاۤ اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا

شيطان لكه چې وايستل دې دى مور او پلار ستاسو له جنت نه وويستل له دوى نه جامې د دوى

لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۭ اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۭ

چې او ښكاره كړي دوى ته عورتونه د دوى ـ هغه وينى تاسو او قبيله د هغه له هغه ځايه چې تاسو نه وينئ

اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاِذَا فَعَلُوْا

مونږ كړي دي شيطانان دوستان د هغو چې ايمان نه راوړي ـ او كله چې وكړي

فَاحِشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا عَلَيْهَاۤ اٰبَاۗءَنَا وَاللّٰهُ اَمَرَنَا بِهَا ۭ قُلْ اِنَّ

د بې حيايۍ كار نو وايي موږ موندلي دي پلرونه خپل په دې او الله حكم كړى مونږ ته په دې ـ او ووايه

اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۗءِ ۭ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾

الله حكم نه كوى په بې حيايۍ سره ـ آيا وايئ تاسو په الله باندې هغه خبرې چې تاسو ته نه پوهيږئ

وسلم په پيغمبر او لمونځ او [illegible] او معتقد يم او بلا [illegible] ته شرك او بدعت او قانون انسان ته د نو بارى تعالى كوره چې څوك د حق منكرى او جنتيان دى او څوك د باطل طرفدار او دوزخيان دى الله تعالى خبر د مخلوقاتو دى.

ـلـه د عيسى عليه السلام د وند په آسمان كښې به [illegible] نا آشنا خبره ده د وسته [illegible] قاعده د [illegible]

ـلـه د نبى كريم صلى الله عليه وسلم نه مخكښې د دې دستور وه چې طواف به ئې په بربنډه كولو او په حقه به خوشحالېدو او دين به ئې ګڼلو نو بارى تعالى مخكښې د ابليس عليه اللعنة قصه ذكر كړه په طور د تمهيد او بيا ئې چې جامه خو د الله تعالى احسان دے مخې د ستر د پاره او مخې د ښكلا د پاره دا بربنډ طواف چې تاسو شيطان كوى تاسو شيطان حلال ګڼلې دې چې كان حرام وي او بيا وائي چې دا دين دے او الله تعالى د شيطين [illegible] نه كوى [illegible] تحريكات غير الله بيان د دے.

ـلـه معلومه شوه چې د [illegible] ود جامه آغوستل چې د قانون د شريعت نه كښې خلاف ورځ نه وي نو دا د الله تعالى احسان دے او شرك [illegible] الحمد لله الذى [illegible] په عورتو كړاچه په [illegible] الله په حلاقت كښې [illegible]

له يعني په گمان باندې د حلال څيز هم حراموي ۱۲. ۳ له خوراک او څښاک کښې اندازه کول د او قول علم طب خلاصه ده او مرضونو سبب اکثر ډير خوراک وي نو په دې کښې احتيا ط کول ورته په کار دې نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي

قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۟ وَاَقِيْمُوْا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

او وايه حکم کړې دې رب زما په انصاف سره - او چه برابر کړئ مخونه خپل په وخت د هر عبادت کښې الله ته

وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۬ كَمَا بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ۝

او بلئ دې يواځې کوئ دې له بندګي - څنګه چه اول پيدا کړي يئ تاسو له اول نو بيا به هم داسې پيدا شئ

فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ؕ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا

يوه ډله ته هدايت وکړه او بله ډله باندې لګيدلې شوه ګمراهي - ځکه چه دوی جوړ کړي دي

الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝

شيطانانو لره ملګري غير د الله نه - او خيال کوي چه دوی په هدايت دي

يٰبَنِيْۤ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا

اے بني آدمو واخلئ ښکلا خپله په نزد د هر عبادت او خورئ او څښئ

وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ۝ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ

او ډير مه کوئ - الله نه خوښوي زياتي کوونکي - او وايه چا حرام کړې ده ښکلا د الله

الَّتِيْۤ اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ؕ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ

چه پيدا کړې يې ده د پاره د بندګانو خپلو او مزيدار رزق - او وايه دا د مومنانو

اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

د پاره دي په ژوند د دنيا کښې يواځې دوی له دي ورځ د قيامت کښې - داسې بيانوو موږ

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا

آيتونه د هغو د پاره چه پوهيږي - او وايه چه حرام کړي دي رب زما بې حيائي ښکاره

ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا

او پټه او ګناه او ظلم ناحقه او چه شريک کړئ

له حقه شے خوړل چه عادت وي د ګيډې يعني بيا نه ژر دوسره خوراک کول د طبيبانو په نزد ښه دی د خوراک او دلوږي سبب د صحت وي.
سله يعني ناشسته جامې او مزيدار خوراک الله تعالی د خپلو بندګانو د پاره پيدا کړي دي خو په دنيا کښې ورسره تکليف شته او بغير د مومنانو نور هم شريک وي په دې مزيدارو اشيا او کلمه باري تعالی د امتزيدار څيز وند د خپلو بندګانو د اخلي او ځانته لري ورکړي د پاره د امتحان او دا نعمتونه صرف بلا تکليف د مومنانو دي په قيامت کښې به وي غيره ما قلاف په صحيح ي راشي حرام معلوم کړي بعضيا ئي حرامه ده ګناه او ظلم او شرک او غلط خبره حرامه دي نو ځکه نه حرام شيزونه او د باري تعالی حلهو حرام او وايئ ۱۲
عنه ګر چه خدا ګفت بخورو قربوا ليک تنګ دستے بخور تا بخورے زیادہ شی لوګ او تند مرض وي او خوراک څښاک ورله علاج وي او د نا ج مقصود او و خطا يه پرهيز وي - مرضونه نښتي اکثر په پرخوراک وي ۱۲
قدکما امام غزالی الرحيمه ۱۲

له بالقسط : اي بلا اله الا الله او بالتوحيد ۱۲

بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا

تە الله سره هغه چه نه دے رالیږلے په هغه حجت دلیل او چه اووایئ په الله تعالیٰ باندې هغه

لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ

چه تاسو نه پوهیږئ. او هر یو امت لره د پاره نیټه ده نو کله چه راشی نیټه د دوی نو وروسته کیږی

سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ۝ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ

یو ساعت او نه به مخکې کیږی - اے بنی آدمو که راشی تاسو ته رسولان ستاسو نه

يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

بیانوی تاسو ته آیتونه زما نو څوک چه ویریده او نیک شو نو نشته ویره په هغوی

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَآ

او نه به هغوی غمژن شی - او هغه خلق چه دروغ ګڼی آیتونه زمونږ او کبر ئې وکړو د هغو نه

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

دوی د دوزخ یاران دی، دوی به په هغه کښې همیشه وی - نو څوک دے ډیر ظالم د هغه چا نه چه تړی

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ۚ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ مِّنَ

په الله باندې دروغ یا دروغ ګڼی آیتونه د هغه - دوی ته به رسیږی حصه د هغوی د

الْكِتٰبِ ۚ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ قَالُوْٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ

مقرره - تر دې پورې چه راشی دوی ته رسولان زمونږ چه روح ئې قبضوی وائی دوی به چرته دی هغه

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى

چه تاسو ورته آواز کولو په غیر د الله نه - او وائی دوی ورک شو زمونږ نه او اقرار به اوکړی

اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ ادْخُلُوْا فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

د ځانونو خپلو چه دوی وو کافران - او به وائی ورننوځئ په ډلو کښې چه تیرې شوې دی

له وجه دوه چنده وائي دا د چې روستني ګمراهان شوي او بيل ګمراه شو تا بعدار دى او مخکني چې په خپله ګمراهان وو او بيل لره ګمراه کوونکي هم وو. سله يعني دوى جنت ته نه شي تلى تر څو چې اوښ په سوړه د ستنې کې تېر نه شي. دا تعليق بالمحال وائي دا د تاکيد د پاره دى ...

مِنْ قَبْلِكُمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ اُمَّةٌ لَّعَنَتْ

چې تاسو نه وړاندې تېر شوي دي له پېريانو او له انسانانو نه په اور کې. هر کله چې داخله شي يوه ډله لعنت به وکړي

اُخْتَهَا حَتّٰٓى اِذَا ادَّارَكُوْا فِيْهَا جَمِيْعًا قَالَتْ اُخْرٰىهُمْ لِاُوْلٰىهُمْ رَبَّنَا

په خپلې مثلې باندې تر دې پورې چې کله جمع شي په دوزخ کې ټول نو ووايي وروستني د وړومبيو په حق کې اې ربه

هٰٓؤُلَآءِ اَضَلُّوْنَا فَاٰتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلٍّ

زموږ دوى غلط کړي يو نو ورکړه دوى ته عذاب دوچنده د اور نه او وبه فرمايي چې د هر يو د پاره

ضِعْفٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَعْلَمُوْنَ ۝٣٨ وَقَالَتْ اُوْلٰىهُمْ لِاُخْرٰىهُمْ فَمَا كَانَ

عذاب دوچنده دى ليکن تاسو نه پوهيږئ. او وبه وايي وړومبني وروستنيو ته نو نشته تاسو

لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ۝٣٩

لره په موږ هيڅ فضيلت نو وڅکئ عذاب په سبب د هغه چې تاسو به کول.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ اَبْوَابُ

يقيناً هغه خلق چې دروغ ګڼي زموږ آيتونه او تکبر ئې کړى د هغوى نه نه به پرانستلى شي دوى ته دروازې

السَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ حَتّٰى يَلِجَ الْجَمَلُ فِيْ سَمِّ الْخِيَاطِ

د آسمان او داخل به نه شي دوى جنت ته تر دې چې داخل شي اوښ په سوړه د ستنې کې

وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِيْنَ ۝٤٠ لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَّمِنْ

او همدغسې بدله ورکوو مجرمانو ته. دوى لره د جهنم نه بستره ده او د پاسه

فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ۝٤١ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

د دوى د اور پوښ به وي. او همدغسې بدله ورکوو ظالمانو ته. او هغه کسان چې مؤمنان دي

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ

او کوي نيکي تکليف نه ورکوو هيچا ته مګر د طاقت د هغه. دوى

سله د ايمان دارو مؤمنانو د پاره چې ايمان او عمل ئې نيک وي نو دوى به جنت کې هميشه وي. ځکه چې کوم عقيده وه د ايمان او نيک عمل به هغه وخت او مومن به هميشه په جنت کې وي ... ايمان او نيک عمل د انسان د طاقت نه بهر نه دى. ځکه په جنت کې به هميشه پاتې شي. خداى تعالى د هغه ثواب ورکوي چې څه د طاقت نه بهر وي. ... ځکه چې په هغه کې د طاقت نه بهر حکم نه کوي.

عه ظلم وضع الشي في غير محله ... منکبوت ...

لے د دوی د زړو نه به الله تعالیٰ حسد او کینه او باسی، ۲ے دا په دې سبب چې الله تعالیٰ ته د دوی عملونو واجبت حقوق ته میراث
په شکل ملاؤ شو ۔

الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ

جنتیان دی۔ دوی به په هغه کښې همیشه وی۔ او اوبه باسو هغه چې په سینو د دوی کښې وی

غِلٍّ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهٰرُ ۖ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي

کینه ده حال دا چې بهیږی به لاندې د دوی نه ویالې۔ او به وائی چې شکر د الله دے هغه ذات چې

هَدٰىنَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ۖ لَقَدْ جَاءَتْ

لار وښوده دې ته۔ او مونږ به لار نه شوه موندلې که لار نه وې ښودلې مونږ ته الله یقیناً راغلی وو

رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا

رسولان د رب زمونږ حق له۔ او آواز به ورته شی چې دا جنت لره په میراث سره درکړے شو تاسو ته

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ وَنَادٰى أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ أَصْحٰبَ النَّارِ أَنْ قَدْ

چې تاسو نیکی کوله۔ او آواز به اوکړی جنتیان دوزخیانو ته چې بیا موندل

وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ

مونږ هغه وعده د رب خپل رښتونې نو آیا بیا موندله تاسو وعده د رب خپل

حَقًّا ۖ قَالُوا نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى

رښتونې۔ نو دوی به وائی چې او۔ نو اعلان به اوکړی اعلان کونکے په مینځ د دوی کښې چې لعنت د الله دے په

الظّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ

ظالمانو باندې۔ کوم چې منع کول خلق د لارې د الله نه او لټوله دوی به هغې کښې کوږوالے

وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى الْأَعْرَافِ

او دوی د آخرت نه انکار کاوه۔ او به مینځ د دوی کښې به یو دیوال وی۔ او په اعراف به

رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمٰهُمْ ۚ وَنَادَوْا أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ أَنْ

سړی وی چې پیژنی به هر یو په علامې د هغوی سره۔ او آواز به اوکړی جنتیانو ته چې

۳ے جنت ته به ننوځی صرف الله تعالیٰ د فضل او عمل نیک سبب نه د مهربانۍ د الله تعالیٰ نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چې هیڅ یو عمل به نه وی الله تعالیٰ د عذاب نه خلاصولو نه او صحابو اوپتپوس اوکړو چې ستا هم یا رسول الله نبی کریم صلی الله علیه وسلم اوفرمائیل چې زه هم نه شم بچ کیدے مگر چې ما خدائے تعالیٰ په مهربانۍ کښې پټ کړی نو هغه به بچ شم ۴ے اسلام نه د خلقو په نظر کښې بد ښکاره کولو ۵ے اعراف والا هغه خلق دی چې نیکی او بدی ئې برابر شوی وی دوی به اعراف ته خی په اعراف کښې غمګین او خوشحال دواړه ناستے وی به ۔ هغه سړی به اعراف کښې وی کوم چې جنتیانو او دوزخیانو سره به خبرې کوی دوزخیانو ته به ظالمان وائی او جنتیانو ته به سلام کوی دوی به په فضل د خدائے تعالیٰ سره جنت ته لاړ شی اعراف د هغه دیوال سر پاسنی حصه وائی کوم چې د دوزخ او جنت په مینځ کښې به وی دوی به چې د جنت غم دوزخ ته او د دوزخ تکلیف جنت ته نه رسیږی ۱۲

[illegible]

سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ

سلام دې وي په تاسو - نه به وي ننوتلي جنت ته او دوی به طمع وي (د جنت) - او کله چه واپس څي

أَبْصَارُهُمْ تِلْقَآءَ أَصْحٰبِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ

نظرونه د دوی طرف د دوزخيانو ته نو وايه وائي ای ربه زمونږ مه ګرځوه مونږه د ظالمانو

الظّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادٰى أَصْحٰبُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمٰهُمْ

سره ملګري - او آواز به اوکړي اعراف والا سړو ته چه پیژني به یې په علامو د هغوی سره

قَالُوا مَآ أَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهٰٓؤُلَآءِ

نو وبه وائي فائده ونه کړه تاسو ته جماعت ستاسو او هغه شي چه تاسو تکبر کاوه - آیا دا هغه خلق

الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ

چه قسمونه کول تاسو چه او به نه رسوي دوی ته الله رحمت لره (او دوی ته وئیلي شول) چه ننوځئ جنت ته نشته

عَلَيْكُمْ وَلَآ أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادٰٓى أَصْحٰبُ النَّارِ أَصْحٰبَ

ويره په تاسو او نه به تاسو غمژن شئ - او آواز به اوکړي دوزخيان جنتيانو ته

الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَآءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُوٓا

چه راتوی کړئ مونږ ته اوبه او یا هغه رزق چه درکړی الله تاسو ته - او به وائي

إِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا

یقیناً الله حرام کړي دي دا دواړه په کافرانو باندې - کوم چه جوړ کړي وه دوی دین خپل تماشه

وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسٰىهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَآءَ

او لوبه او دوکه ورکړې وه دوی ته ژوند د دنیا - نو نن هیر وو مونږ دوی لکه چه هیر کړې وه دوی ملاقات

يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾ وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ

د دوی ورځې او څنګه چه دوی د آیتونو زمونږ انکار کولو - او یقیناً ورکړي وه مونږ دوی لره

[illegible]

ع ۱۲

قسم دی چه موږ راوړی دی دوی ته یو کتاب چه بیان کړی مونږ دا کتاب په علم سره ...

بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿52﴾

کتاب چه ظاهر کړی مونږ دی په علم سره خونه ده او مهربانی ده دغه قوم دپاره چه ایمان راوړی

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا تَاْوِيْلَهٗ ۭ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ

صبر نه کوی دوی مګر د دې چه ظاهر شی خبره د دې کله چه ښکاره شی خبره د دې او به وائی هغه خلق

نَسُوْهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاۗءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا مِنْ

چه هیر کړی وو دوی دا قران مخکې له دې نه ... رسولان د رب زمونږ په حق سره - نو آیا شته مونږ لره

شُفَعَاۗءَ فَيَشْفَعُوْا لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ

سفارشیان چه سفارش او کړی زمونږ د پاره یا واپس شو نو عمل به او کړو بې د هغه نه چه کاوه مونږ -

قَدْ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿53﴾ اِنَّ

یقیناً تاوان د رسولی کړی دوی ځانونه او ورک به شی د دوی نه هغه دروغ چه دوی تړل - یقیناً

رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ

رب ستاسو هغه الله دی چه پیدا کړی دی اسمانونه او زمکه په مقدار د شپږو ورځو کښی بیا

اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۣ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ

قائم شو په عرش باندې - پټوی شپې لره په ورځ سره طلب کوی هغه ورځ لره په تادی -

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۢ بِاَمْرِهٖ ۭ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ

او پیدا کړی دی لمر او سپوږمۍ او ستوری تابع دی د حکم د هغه - خبردار هغه لره دی پیدا کول او

الْاَمْرُ ۭ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿54﴾ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّ

حکم د هغه - برکت والا دی الله چه پالونکی د عالم دی - آواز او کړی رب خپل ته په عاجزۍ سره او

خُفْيَةً ۭ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿55﴾ وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ

په پټه یقیناً الله نه خوښوی ظالمان - او وران مه کوئ په زمکه کښې

خلاصه د بیان باری تعالیٰ ... قیامت ته نو کله چه راشی قیامت نو بیا به کړی دوی سفارشیان ختم وی او د دنیا ارمان به کوی او دروغ به ئې ختم شی ۱۲

عـ ۲ دا د سورت دریم مقصود اعلان دی چه قادر به ټول کارونو حکمران او برکت ورکونکی صرف الله تعالیٰ دی نو مخ خپل ترې د هغه نه غواړئ او په دې کښې مسئله سره د عالم اصلاح ده فساد د عالم راځی په دې سره چه د مخلوق نه ویره او طمع وی نو چه د زمکې اصلاح راغلی ده په توحید سره نو بیا په زمکه کښې شرک مه خوروئ چه عین فساد دی ۱۲

عـ ۳ ظالم هغه دی چه حاجت نه خپل د غیر الله نه غواړی او د هغه نه طمع کوی او ویره ترې کوی ځکه چه دا اسباب ظاهري نه دی دا خو شرک او فساد د عالم دی او توحید اصلاح ده ۱۲

عـ ۴ دا دریم دعوه ده

استوی علی العرش الخ. ما یلیق بشانه - عرش حادث او محدود دی او باری تعالیٰ قدیم او لا محدود دی نو ظاهر نیت نشته صحیح ګڼړی ۱۲

ان ربکم الخ دا نفی د شرک فی التصرف ده ۱۲

له دا تمثیل دے د اهل حق د پاره او د اهل باطل د پاره صم او د دے وجہ رقم دے چہ اے دا نمو بیان د توحید او شو
نوا وس بہ پہ دنیا کښې د شرک بوټي پاتے نہ شي . حاصل د جواب دا دے چہ د رحمت باران او وریدل هم خوب جگہ زمکہ کښې

بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۭ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ

پس د اصلاح د هغې نه او بلئ هغه پہ ویرہ او پہ طمع سرہ - رحمت د الله تعالی

قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًا

نزدے دے نیکانو تہ - او الله هغه ذات دے چہ را لیږي بادونہ د پاره د زیری

بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۭ حَتّٰٓي اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ

مخکښې د باران نہ - ترڅو چہ پورتہ کړی دریځ درنہ نو او چلوو مونږ

لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاۗءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۭ

کلی مړ تہ نو او وروو پہ هغې سرہ باران نو را او باسو پہ هغہ سرہ هر قسم میوے

كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ

دغسے را وباسو مړی امید دے چہ تاسو سوچ او کړئ - او کلی مزیدار را او ځي

نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِيْ خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ۭ كَذٰلِكَ

گیاه د هغې پہ حکم د رب د هغې سرہ - او هغہ کلی چہ خراب وی نو نہ را او ځي گیاه مگر بے کارہ - دغسے

نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّشْكُرُوْنَ ۝ۧ لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ

بیانوو ایتونہ د هغہ قوم د پارہ چہ شکر او باسی - یقیناً لیږلے وو مونږ نوح قوم خپل تہ

فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ اِنِّىْٓ اَخَافُ

نو اوئے وئیل اے قومہ محتاجی کوئ د الله نشتہ تاسو لرہ الٰہ غیر د هغہ نہ - څہ ویریږم

عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝ قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ

پہ تاسو باندے د عذاب د ورځے لوئے نہ - او وئے وئیل غټانو د قوم د دہ یقیناً مونږ وینو تا لرہ

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ

پہ غلطئ ښکارہ کښې - او وئے اے قومہ نہ یم گمراہ لیکن رسول یم د

خپلو نہ او بہ خراب زمکہ کښې
غلے او جړے پیدا کیږي نو
دغسے د توحید اعلان باران
چہ او وریږي د الله تعالی
د طرف نہ نو نیک خلق بہ
ئے قبول کړي او بد به نو
کښې بہ ئے توحید محلونہ
او شي او د غلطو فلسفو
ذریعہ نو کښې بہ د شرک او د
بدعت غلے او جړے او شي
نو دا اعلان د تنبیہ د دے
چہ پہ دعوت کښې بیدا رشه
سکه دا د قیامت د ثبوت
د پارہ دلیل دے چہ څنګه
وچہ شوی زمکہ بیا ژوندئ
کړه نو دغسے بہ مړی بیا
ژوندی کړو ١٢
سکه دا د توحید مسئله
لوئے مسئله نہ دہ بلکه
دا د رحمت باران د نوح
علیه السلام پہ دور کښې
هم وریدلے وو او نیکانو
قبول کړے وو او بدانو
ترے انکار کړے وو نو
نوح علیه السلام او اتباع دا
ئے کامیاب شو او مخالفین
طوفان شو نو دغسے نقشه
بہ د نبی کریم صلی الله علیه وسلم
د عہد نو دا قصه دے سرہ
لوئے جہ اِنّی لکم الخ الا هو
عہ دا اولی قصہ دہ د دے
حصوے سرہ لگی ١٢
فانزلنا الخ دا التفات دے
متکلم تہ د غیبت نہ ١٢

ع ١٤

ان اخاف الخ معلومه شو چہ دعوت د انبیاؤ د ذریعه نه وعدک د سہ یچ کوبلړ پہ سرزاست وہ او د اواز د وږمہ چہ زیات ...
سکه قوم نوح علیه السلام تہ بہ وائی او دے ورتہ یا قوم وائی دا د وائی کار دے بہ علیه السلام فرمائیل د حسین الی شئ انشاء د ...

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَ

در رب العٰلمین یم - رسوم تاسو ته حکمونه د رب خپل او خیرخواهي کوم د تاسو

اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ

پوهیږم زه د الله له طرفه هغه څه چه تاسو پرې نه پوهیږئ - آیا تعجب کوئ تاسو چه راغله تاسو ته نصیحت د

رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝

رب ستاسو په ژبه د سړي ستاسو څخه د پاره د دې چه تاسو وویروي او د دې چه تاسو ځان بچ کړئ او د دې چه په تاسو رحم وشي

فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ فِي الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ

نو هغوی دروغجن وګاڼه هغه نو خلاص کړو مونږ هغه او هغه کسان چه له ده سره وو په کشتۍ کښې او غرق کړل مونږ هغه کسان

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ۝ وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ

چه دروغ ئې ګڼلي وو زمونږ آیتونه - بې شکه هغوی وو ړانده قوم - او عاد ته مو ورور د هغوی

هُوْدًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ

هود لیږلو - هغه اووئیل اے قومه عبادت کوئ د الله نشته تاسو لره الٰه بغیر د هغه نه

اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ قَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ

آیا تاسو نه ویریږئ - او وئیل هغه سردارانو چه کافران وو د قوم د هغه نه بې شکه مونږ وینو ته

فِيْ سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ

په بې وقوفۍ کښې او مونږ ګمان کوو چه ته د دروغجنو څخه ئې - هغه اووئیل اے قومه نشته

بِيْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُبَلِّغُكُمْ

جاهل لیکن رسول یم د رب العٰلمین له طرفه - رسوم تاسو ته

رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ۝ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ

حکمونه د رب خپل او زه ستاسو خیرخواه امانتدار یم - آیا تعجب کوئ تاسو چه راغلو تاسو ته

لے ذکرة نعمتونو د الله تعالیٰ وا دی چه د سړی اعتقاد وی چه دا نعمتونه صرف الله تعالیٰ مونږ ته راکړی دی او تل یې شکر
وائی ، حدیث قدسی دی چه الله تعالیٰ فرمائی ما لره چوره وه په شکر کښې ...... حقه عمل ورو وی چه کوم نعمتونه

ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَاذْكُرُوا

نصیحت د طرف د رب ستاسو په ژبه د یو سړی ستاسو څخه د پاره د دې چه وویروی تاسو او یاد کړئ هغه وخت

إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ

چه کړی ئې تاسو مشران پس د قوم د نوح نه او ورکړی ئې تاسو ته په بدن کښې

بَسْطَةً ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞ قَالُوا

زیاتوالے - نو یاد کړئ نعمتونه د الله امید دے چه تاسو به کامیاب شئ - او وی ویل

أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا ۖ

چه آیا ته راغلے یې مونږ ته چه بندګي اوکړو د الله یواځې او پریږدو هغه چه بندګي به ئې کوله پلار نیکه زمونږ

فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞ قَالَ قَدْ وَقَعَ

نو راوړه په مونږ هغه عذاب چه وعده ئې کوې که ئې ته له رښتینو نه - وویل هغه او پریوتے شو راغے

عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ

تاسو ته د رب ستاسو نه عذاب او غضب ، آیا جګړه کوئ تاسو په حقله د نومونو کښې

سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ ۚ

چه ایښې دی تاسو او پلار نیکه ستاسو نه دے رالیږلے الله د هغو څه دلیل -

فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ۞ فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ

نو انتظار کوئ زه هم ستاسو سره انتظار کوم - نو بچ کړو مونږ هغه او هغه خلق چه

مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا

ورسره وو په مهربانۍ خپله او ګوډ کړل اولاد د هغو خلقو چه دروغژن ګڼلې ئې ایتونه زمونږ او نه وو

مُؤْمِنِينَ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ

مومنان - او ولیږلو مونږ ثمود ته ورور د هغوی صالح لره - وویل هغه ای قومه زما بندګي کوئ د

ورو د طرفه باری تعالیٰ د
طرفه دی په حدیث شریف کښې
دی چه سړی شکر وکړه د
ورو ورکړی ، اَللّٰهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي
مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ
فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ
لَكَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ
الشُّكْرُ : یعنی کوم نعمتونه
چه ما ته یا په کل مخلوق
باندی رسیدلی دی نو ستا له
شکر دے د ... ما
أَصْبَحَ بِي ... مَا أَمْسَىٰ بِي
وائی ، نو د شپې هم خپله
شکر به ادا کړی ۔
۲ یعنی دا صرف نومونه
دی خداے تعالیٰ کړی دی
په خدایی کښې څه دلیل
نه دے رالیږلے ۔
۳ په کوم وخت کښې عذاب شو
صرف باری تعالیٰ وځی او فرو ...
او حال کوونکے هم صرف باری
تعالیٰ دے ، یعنی د بیګانو سره
هغه ... که او په دا نو لره
هغه کوونکے ذات تعالیٰ شه
سره په هغه شوک نیشته څکه
نافع او ضار صرف باری تعالیٰ
دے د پیغمبرانو کړالی دا وئ چه
څه به وخت د عذاب د
په کیږی ۔
شاه صاحب فرمائی چه مقصد د
په ... د دوی عبارت ...
... طور تحول ... چه
... د ... وا ...
... چند ، ...

عن ... هم خپله ... په ... ابو فرقاری ... تسلیم کړه طور ... د برکت ... ماشیه ...
۳ ... قصه ... مقصد ... چه د توحید مسئله ... په ...

او پاتې ... صالح علیه السلام ... قوم ... بیان ... [illegible]

مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَٰذِهِ

نیشته تاسو لره معبود بې له الله نه بیشکه راغلې ده تاسو ته ښکاره دلیل له طرفه د رب ستاسو. دا

نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا

اوښه د الله ده تاسو ته نښه نو پریږدئ دا چې خوري به په زمکه د الله کې او مه رسوئ دې ته

بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ

تکلیف نو ونیسي تاسو لره عذاب سخت - او یاد کړئ هغه وخت چې کړي یئ تاسو وروستي

مِن بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا

پس له عاد نه او ځای یې درکړی تاسو ته په زمکه کې، چې جوړوئ په هوارو زمکو کې

قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا

ماڼۍ او تراشئ په غرونو کې کورونه - نو یاد کړئ نعمتونه د الله او مه ګرځئ په

فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن

زمکه کې وران کوونکي - او وویل جماعت هغو کسانو چې تکبر یې کړی وه د

قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ

قوم د ده هغو کسانو ته چې عاجز ګڼل شوي وو، هغو ته چې ایمان یې راوړی وه له دوی نه آیا پوهیږئ تاسو

أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾

چې یقیناً صالح استازی دی له طرفه د رب خپل نه؟ وویل دوی یقیناً مونږ په هغه شي چې لیږل شوی دی دی پرې مومنان یو

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنتُم بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾

او وویل هغو کسانو چې تکبر یې کړی وه یقیناً مونږ په هغه شي چې تاسو پرې ایمان راوړی دی منکرین یو -

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا

نو غوڅې کړې پښې د اوښې او واپس شول له حکم د رب خپل نه او وې ویل ای صالح راوړه مونږ ته

صالح علیه السلام ... [illegible] ... صالح علیه السلام ... الله ... سوال ... [illegible] ... عذاب ... صالح علیه السلام ... ایمان ... صالح علیه السلام رسالت ... توحید ... اشاعت ... صالح علیه السلام ... عذاب ... هلاک شول ... [illegible]

سله ابن عباس رض فرمائي الرجفة من بخيتهم تبل الهلاک. او قال يقوم ... د قوم د رجفه [illegible] وکړه نو صعوه قبيره ونه منله نو صالح عليه السلام ځنځه شو او [illegible] شو [illegible] ... هم وکړه ليکن ځنځه وکړه ...

بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ

هغه عذاب چه ته ترينه موږ ويروې که يې ته د رسولانو نه - نو ونيوله دوی لړزې نو

فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۝ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ

شو دوی په کورونو خپلو کښې پاسترې پراته - نو واپس شو دوی نه او ويې ويل اے زما قومه!

لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُحِبُّوْنَ

بے شکه ما اورسولو تاسو ته حکم د رب خپل او خير خواهي مې اوکړه ستاسو ليکن تاسو نه خوښوئ

النّٰصِحِيْنَ ۝ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ

خير خواهان خپل - او لوط مو ليږلے و کله چه اووئيل ده قوم خپل ته آيا کوئ تاسو داسے بے حيائي چه نه دے

بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً

مخکښې نه شوے تاسو نه په کښې يو کس د عالم نه - يقيناً تاسو راتلئ کوئ سړو ته په خوند سره

مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ۭ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ۝ وَمَا كَانَ جَوَابَ

د ښځو په ځائې خپلے - بلکه تاسو قوم يئ ظالمان - او نه وه جواب د

قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ

قوم د ده مګر چه اووئيل اوباسئ دوی د کلي خپل نه - يقيناً دوی خلق دی چه

يَّتَطَهَّرُوْنَ ۝ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ڮ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ۝

ځان پاک ګڼړی - نو بچ مو کړو ده او اهل د ده مګر ښځه د ده چه شوه په پاتے کيدونکو نه -

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۭ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ۝

او اورولو موږ په دوی باران د کاڼو نو وګوره چه څنګه شو انجام د مجرمانو -

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ

او ليږلے مو و مدين ته ورور د دوی شعيب لره او وے وئيل اے زما قومه عبادت کوئ د الله نيشته تاسو لره

خپل خير خواه دوست ګڼړئ او کله چه د الله عذاب نازل شي نو معلوم يا نه وي هغه سخاوه ... ورځ ... د شي. اِنَّنَا نَسْتَغْفِرُ ... وروم ص ۵۵ - ۱۳

کله دوا خلو رهمه کعبه وو د تعلق د اعلان سره دے چه د خدائے تعالیٰ د کتاب تابع شئ او د شيطان تابعدارئ مه کوئ د لوط عليه السلام قوم چه د شيطان تابعدارئ اوکړه نو هلاک شو نو دغه نوکرښه چه تعلق لے تعالیٰ حکم د منئ نو هلاک به شئ دا د ... بيان ... تابعدار ... بشارت د ... بيان ... خلاف ... ستا ... (قصه) د لوط عليه السلام په زمانه کښې قحط وو ... راتلل بيا ... او شرم رسا ... چه ... دوی په ... کار ... عادت شو - نبي کريم صلے الله عليه وسلم فرمائي چه څه په خپل امت باندے ... چه دوی په ... قوم لوط کار اوکړی او فرمائي چه دا ... اوکړی نو دواړه قتل کړئ ۱۲

ع ۱۰ / ۱۷

سله د کوم ... تعلق ... سره دے چه ... نه صرف د الله تعالیٰ ... او د کتاب ... تابعدار ... شيطان ... د شعيب عليه السلام په قوم کښے ... پاتے په صفحه ۲۳۳

[illegible]

مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ

[illegible]

وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ

[illegible]

بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَ

[illegible]

لَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ

[illegible]

اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا

[illegible]

فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ

[illegible]

طَائِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا

[illegible]

فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

[illegible]

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ

[illegible]

وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۚ قَالَ

[illegible]

[illegible] باري تعالیٰ شعیب علیه السلام [illegible] قوم [illegible] مشرکان [illegible] باري تعالیٰ کامیاب [illegible]

أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي

چې موږ ورته کرکه ولرو بیا هم ستاسو دین قبول کړو، نو ومو تړل به الله پورې دروغ که قبول کړو دین

مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا ۚ وَمَا يَكُونُ لَنَا أَن نَّعُودَ

ستاسو پس له دې چه بچ کړي یو ترینه موږ لوی الله - او نه دی مناسب موږ لره چه قبول کړو

فِيهَا إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا ۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ

هغه دین ستاسو مګر که رضا شي الله چه رب زموږ دی - احاطه کړي ده رب زموږ هر شي لره په علم خپل

عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ

الله ته سپارلي دي موږ ځان خپل - اې ربه زموږ فیصله اوکړه په مینځ زموږ او د قوم زموږ کښې په انصاف سره او

أَنتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ لَئِنِ

ته د ټولو نه غوره فیصله کوونکي یې - او وئیل سردارانو هغو چه کفر یې کړی وه د قوم د هغه که تابعداري

اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ

اوکړه تاسو د شعیب نو تاسو به په دغه وخت برباد شئ - نو اونیول دوی لره زلزلې

فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩١﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن

نو شو پکور د خپلو کښې نسکور پراته - کوم خلق چه دروغ ژن کړې وه شعیب لره (داسې شو)

لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۚ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٢﴾

ګویا نه وو آباد په دغه مقام کښې - کوم خلق چه دروغ ژن کړې وه شعیب لره شو برباد -

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ

نو واپس شو د دوی نه او وې وئیل اې قومه یقیناً ما رسولي تاسو ته حکمونه د رب خپل او خیر خواهي مې اوکړه

لَكُمْ ۖ فَكَيْفَ آسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ

ستاسو نو څنګه به افسوس اوکړم په کافرانو باندې - او نه دی لیږلی موږ هیڅ کلي کښې

ف: یعني خدای تعالی خو هرڅه کولی شي ۱۲

ف: یعني دوی ته ئې بیان اوکړو او دوی هم دغه مثله نو شعیب علیه السلام ته ورته روان شو دوی الله ته دعا اوکړه چه زموږ او زموږ قوم ترمینځ فیصله اوکړه او تاسو ته پته ده چه الله تعالی حکمونه او رسول لیږلي تاسو ته نو هلاک به شئ او زه به تاسو په هلاکیدو نه خفه کیږم ۱۲

ف: دا د عذاب وخت و نقشه ده چه زه انبیا ته د اولیاوو او دوی خبره او نه منل نو زه به دوی تکلیف او رسوم چه دوی عاجز اوکړي چه په دغه دنیا کښې نو زه به په خوشحالۍ او رسوم چه دا احسان ګڼي او شکر ویستل حکم وي او منل چه دا ورسره ورته شي نو بیا ئې ونیسي او په دې ډول قوم تباه شي ۱۲

عه او نعود ۱۲

ف: وقت من الاوقات ۱۲

ركوع ۱۱

مِنْ نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ

[illegible]

يَضَّرَّعُوْنَ ﴿۹۴﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَّ

[illegible]

قَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَالسَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ

[illegible]

لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۹۵﴾ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ

[illegible]

بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا

[illegible]

يَكْسِبُوْنَ ﴿۹۶﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ

[illegible]

نَآئِمُوْنَ ﴿۹۷﴾ اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى وَّهُمْ

[illegible]

يَلْعَبُوْنَ ﴿۹۸﴾ اَفَاَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ

[illegible]

الْخٰسِرُوْنَ ﴿۹۹﴾ اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ

[illegible]

اَهْلِهَآ اَنْ لَّوْ نَشَآءُ اَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

[illegible]

[illegible]

سره له دی نه وروسته تکذیب د هغوی نه پس محروم شوی دی د هغوی ... وشو هغه وخت چه ... کفر ... او په ... فیصله شوه
شوه چه دوی به تل کافر ... مومن ... او په ... ونه کړي ... حکمِ الٰهی ...

هُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآئِهَا ۚ
نو دوی نه آوري - دغه کلي دي چه بیانوو مونږ تا ته د قصو د هغوی ... څخه -

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا
او بیشکه راغلي وو دوی ته رسولان د دوی په دلیلونو - نو دوی ایمان نه راوړه په هغه چه دروغجن

مِنْ قَبْلُ ۚ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَمَا وَجَدْنَا
کړي وو مخکښې - دغه رنګ مهر لګوي الله په زړونو د کافرانو - او بیا مو نه موندل

لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَاِنْ وَّجَدْنَآ اَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ۝ ثُمَّ
زیات د دوی په لوظ - او بیا مو موندل زیات د دوی نافرمانه - بیا مو

بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا
د هغوی وروسته د خپلو نښو سره موسیٰ لیږلو فرعون او قوم د هغه ته نو انکار ئې اوکړو

بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ
په هغو - نو اوګوره څنګه شو آخیر د مفسدانو - او اُووئې موسیٰ اے فرعونه

اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى
زه رسول د رب العالمین یم - کلک یم په دے چه زه به نه وایم په

اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ
الله علاوه د حق نه - راوړے مے دے تاسو ته دلیل د رب ستاسو نه نو اولیږه ما سره

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ اِنْ
بنی اسرائیل - حقه او وئے که تا راوړے وي دلیل نو راوړه هغه که ئې

كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِيْنٌ ۝
ته رښتونی ئې - نو اووئے غورزوله همسا خپله نو ناڅاپه هغه ماروه ښکاره

سلے د اشیرمه قصه ده موسیٰ علیه السلام متعلق ده دا وائی د هغوی سره په دی کښی مقصد دا دے چه د موسیٰ علیه السلام شان په بهادرئ سره ... مخلوق ته رسولو ... په ده شکلونو ... او کوم موسیٰ علیه السلام څنګه په بهادرئ سره د باری تعالیٰ حکم ورسولو ته اورسولو ۔
سلے معلومه شوه چه علوم د رسالت د ظاهر وا و شے ده که چه علوم د ولایت د پټو لو شیز ده که علوم د رسالت احکام شرعیه دی او علوم د ولایت اسرار قلبیه دی او فیوضات باطنه دی ځکه چه اسرار قلبیه ظاهر وی د هغه بجلے وه د باران ... د کیمیا ګرځیدل کیمیا نه ظاهر وی لکه ... ماله ارجه ... ساتل ... نه ښکاره کوی او د ... ما سره چه ... ده دی حقه حسے خلقو ته ... ښکاره کوی ۱۲
سلے د عاقبت نسبت چه مفسد ته او شی نو بد انجام مراد وی او چه مطلق ذکر شی په قرآن کښی نو ښه انجام مراد کیږی
سلے ثعبان ماروه سر وسته او لوئے ترے ماروه او مار ئې عام دے بعض په ابتداء کښې

جان یعنی نرے ماروه او په آخر کښی اژدها شو مارلوه وایه ... والی ... ختم شو چه ... اژدها دے او په ... کښی ماروے او په قصص کښی نرے مار دے ۱۲

وَنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ۝ قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ

او راوویستو لاس خپل نو ناڅاپه هغه سپین وه کتونکو ته - او وویل مشرانو د قوم د

فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ۝ يُّرِيْدُ اَنْ يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ

فرعون بېشکه دغه ساحر دی پوه - غواړي چې وباسي تاسو له

اَرْضِكُمْ ۚ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ ۝ قَالُوْٓا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِي

ځمکې ستاسو نو [illegible] - او [illegible] او ولېږه په [illegible]

الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ۝ يَاْتُوْكَ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ۝ وَجَآءَ السَّحَرَةُ

[illegible] - چې راولي تاته هر ساحر پوه - او راغلل ساحران

فِرْعَوْنَ قَالُوْٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ۝ قَالَ نَعَمْ

فرعون ته [illegible] بېشکه موږ لره [illegible] که شو موږ غالب - [illegible] او

وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۝ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ

تاسو به [illegible] - هغوی وویل اې موسیٰ یا به ته غورځوې او یا موږ به

اَنْ نَّكُوْنَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ۝ قَالَ اَلْقُوْا ۚ فَلَمَّآ اَلْقَوْا سَحَرُوْٓا اَعْيُنَ

[illegible] هغه [illegible] نو کله چې [illegible]

النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوْهُمْ وَجَآءُوْ بِسِحْرٍ عَظِيْمٍ ۝ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى

[illegible] سحر لوی - او حکم [illegible] موسیٰ

مُوْسٰٓى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَاِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ۝ فَوَقَعَ

[illegible] ناڅاپه [illegible] هغه [illegible] چې دوی جوړول [illegible]

الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ فَغُلِبُوْا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا

حق او [illegible] هغه [illegible] چې دوی جوړول - نو [illegible] په دغه مقام کې او شول

[illegible] دا [illegible] معجزه [illegible] چې لاس [illegible] [illegible]

[illegible] حکم [illegible] یعنې [illegible]

[illegible] قول فرعون [illegible] لیکن [illegible] فرعون [illegible] قوم [illegible] مقام [illegible] موسیٰ علیه السلام یعنې [illegible] د فرعون مغلوب [illegible]

ع ١٠

[illegible]

صٰغِرِيْنَ ۝ وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ۝ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

[illegible]

رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ

[illegible]

اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِى الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ

[illegible]

اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ

[illegible]

مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝ قَالُوْٓا اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا

[illegible]

مُنْقَلِبُوْنَ ۝ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۚ

[illegible]

رَبَّنَآ اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ ۝ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ

[illegible]

قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوْسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ وَ

[illegible]

يَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۚ

[illegible]

وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قٰهِرُوْنَ ۝ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَ

[illegible]

[illegible]

سله صافه خبره مے وه او کوم چه مشرے وو له بارى تعالىٰ ذکر او بيا به تخه کوئ... ۳ے واو ...
چه په فرعونيانو باندے قسم قسم عذاب راتلو او ... ايمان نه راوړو ...

اصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ

صبر کوئ، يقيناً دا زمکه حق د الله ده، په ميراث سره ئے ورکوى چا له چه غواړى د خپلو بندګانو نه ...

الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ

او آخر کاميابى د ويره ګانکو ده. دوى اووئيل چه تکليف ئے موږ ته ورکړو مخکښ د راتلو ستا او پس د

بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ

راتلو ستا نه، ده اووئيل چه اميد دے چه رب ستاسو به هلاک کړى دشمن ستاسو

وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ

او مشران به کړى تاسو له په زمکه کښے نو بيا به ګورى چه څه کوئ تاسو، او يقيناً

أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ

نيولى وو موږ فرعونيانو په قحط سالى سره او په کموالى د ميوو سره، اميد دے چه دوى

يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾ فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ وَإِنْ

سوچ او کړى. نو کله چه به راغله خوشحالى دوى ته نو وئيل به ئے موږ له ده دا، او که

تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ

اورسيده به دوى ته تکليف نو بد فالى به ئے نيوله په موسىٰ او په هغه چا چه ورسره وو، خبردار چه بد فالى ئے

عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا

په لاس د الله ده ليکن زيات د دوى نه نه پوهيږى. او دوى اووئيل هر څه چه پيش کړے موږ ته

بِهِ مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

نښه چه سحر او کړے په موږ په هغے سره، نو نه يو موږ ستا تابعدار ...

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ

نو را او ليږلو موږ په دوى باندے طوفان او ملخان او کوڼے (سپږے) او چنګښان

وى او ... خداے تعالىٰ به مقابله د لوے ... وى او ... تعالىٰ خبرے او واضح فرق لره به بارى تعالىٰ غلبه ورکړى. نو په دے کښے تسلى شوه نبى کريم صلى الله عليه وسلم ته او ... ملګرو ته او بشارت شو مؤمنانو ته چه د غيبے ستاسو دشمن به ختميږى او تاسو لره به بارى تعالىٰ ترقى ورکوى.

سله طوفان سيلاب او يا طاعون مرض مراد دى. ... ملخانو د دوى فصلونه تباه کړل. قمل سپږے يا کوڼے چه دوى کښے اوشوې. چه ګرمئ او څښتو کښے دوى وي ... چنګښان ډير شو چه کورونه او لوښى او جامے د دوى ترې ډک شو، او وينه د دوى ... قبطيانو او سبطيانو ... قبطيانو قوم ... سبطيان د موسىٰ عليه السلام قوم وو ...

لا خير الا خيرك و لا طير الا طيرك ولا اله غيرك ...

[illegible] موسیٰ علیه السلام [illegible] بنی اسرائیلو [illegible]

وَالدَّمَ ءَايَٰتٍ مُّفَصَّلَٰتٍ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ۝

او وینه نښې جدا جدا - نو تکبر اوکړو دوی او وو دوی قوم مجرم -

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ ٱلرِّجْزُ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا

او هرکله چه راپریوتو په دوی عذاب او وئیل دوی اے موسیٰ سوال وکړه زمونږ دپاره رب خپل ته په

عَهِدَ عِندَكَ ۖ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا ٱلرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ

هغه طریقه چه خودلے ئې تاته، که لرې کړو ته زمونږ نه دا عذاب نو ایمان به راوړو په تا او و به لیږو

مَعَكَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ۝ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ ٱلرِّجْزَ إِلَىٰٓ

ستاسره بنی اسرائیل - نو هرکله چه مونږ لرې کړو دوی نه عذاب تر نیټې مقرر پورې

أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ۝ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ

چه دوی به رسیدونکی وو ورته نو ناڅاپه دوی به ماتوله - نو بدله مو واخسته دوی نه نو غرق مو کړل دوی

فِى ٱلْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ عَنْهَا غَٰفِلِينَ ۝

په دریاب کښې ځکه چه دوی دروغ ګڼلې وې آیتونه زمونږ او وو دوی د هغو نه غافلان -

وَأَوْرَثْنَا ٱلْقَوْمَ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ يُسْتَضْعَفُونَ مَشَٰرِقَ ٱلْأَرْضِ

او وارثان مو کړل هغه قوم چه کمزوری ګڼلے شو مشرقونو د زمکې او د

وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلْحُسْنَىٰ

مغربونو د هغې چه برکت کړے دے مونږ په هغې کښې - او پوره شوه خبره نیکه د رب ستا

عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُوا۟ ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ

په بنی اسرائیلو باندې ځکه چه دوی صبر کړے وو - او ورانه کړه مونږ هغه صنعت چه جوړولو

فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُۥ وَمَا كَانُوا۟ يَعْرِشُونَ ۝ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ

فرعون او قوم د هغه او هغه چه دوی به جوړول اوچت - او تیر کړل مونږ بنی اسرائیل

[illegible]

[illegible]

الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا

[illegible]

يَا مُوسَى اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ

[illegible]

تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

[illegible]

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾

[illegible]

وَإِذْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۖ

[illegible]

يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَاءٌ مِّن

[illegible]

رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ ۞ وَوَاعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا

[illegible]

بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ

[illegible]

هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾

[illegible]

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرْ

[illegible]

ته وګورم هم معلومیږي چه امکان د دیدار الهي شته په قیامت کښې به وشي مؤمنانو لره او معتزله د دیدار انکار کوي

إِلَيْكَ قَالَ لَن تَرَانِي وَلَٰكِنِ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ

ځان ته چه وګورم تا لره - او فرمائیل الله حیځکله نه شې لیدلې ما لیکن وګوره غره ته نو که چیرته ټینګ شو په ځای د

مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا

خپل نو زر به ته او وینې ما - نو هرکله چه تجلي او کړه رب د هغه غره ته نو کړو هغه ذرې ذرې

وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ

او پریوتو موسیٰ بې خوده - نو هرکله چه په خود شو او وې ویل پاک یې ته واپس کیږم تا ته

وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى

او زه اول ټولو مسلمانان یم - او وئیل الله اے موسیٰ ما تا لره غوره کړې ده په

النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ

خلقو باندې په پیغام خپل او په خبرو خپلو سره نو واخله هغه څه چه درکړې ما تا ته او شه

الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً

احسان منونکې - او ما ولیکل هغه لره په تختو کښې هر ضروري وعظ او

وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا

تفصیل د هر ضروري څیز - نو عمل او کړه په دې په کوشش سره او حکم او کړه قوم خپل ته چه عمل کوي

بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ

په ښو خبرو د هغې - زر به درته ښکاره کړم تاسو ته کورونه د نافرمان قوم (مصر) - واپس به کړم د آیتونو خپلو نه

الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِن يَرَوْا كُلَّ

هغه خلق چه تکبر کوي په زمکه کښې - ناحقه - او که اوویني هر قسم

آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ

نښانه ایمان نه راوړي په هغې - او که اوویني لار د هدایت نو نه ګرځوي هغه

او وهبې ئې کل چلوي الله تعالیٰ د دې خبله یه ارزښت نصیب کړی ما ایل.

ته یعنی د دیدار د شو تو به وایم چه د دې ګیاهات لره غوره کړې یې په مخلوق چه مخالفونه په حضورته رسولي او نبوګري دواړه درکړي.

ته ضروري احکام یعنی نیک وي.

ته یعنی د تورات ټول احکام ښه دي په هیڅ عمل کوه او کښې تاسو په تورات عمل او کړئ او نو کو تاسې نو کورونه مصر دي تاسو له په ملک درکم او کوم خلق په ځان غټ ګڼړی حقوریته هدایت نه کوم او دوی به د دې نه محرومه وی او د دوی په دې ګمراهۍ به لا ره روان وی چه هغه دوی ګڼړی د آیتونو غافل و او کوم خلق چه څه ایتې په ذریعه نیکي کوي او هغه ته به ملی نو د دوی علم نه بیا وی او وی اوګلوي به محروم شی.

ته یعنی اولیت په اعتبار د راتلو سره د دې په وخت د زمانې کښې.

ته یعنی استغراق د فرق د ګې سره د محالف په مقابله کښې تکبر بحق دي واقعي صورت تکبر د دې نه حقیقي.

[illegible]

سَبِيلًا ۚ وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ۚ ذَٰلِكَ

[illegible]

بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَالَّذِينَ

[illegible]

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ

[illegible]

إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِنْ

[illegible]

حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ

[illegible]

وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ۘ اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا

[illegible]

سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ

[illegible]

يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ وَلَمَّا رَجَعَ

[illegible]

مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي

[illegible]

مِن بَعْدِي ۖ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ

[illegible]

[illegible]

له موسیٰ علیه السلام ... مهربان ... چې په آخرت کښې ... دې او بخښه وکړي ... نو امید دی

بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي

سره د ورور خپل چې را یې کښلو خپل ځان ته - او وې ویل ای د مور زویه! بېشکه قوم زه عاجز او کمزوری ګڼلم

وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ

او نژدې وو چې قتل کړي ما - نو مه خوشحالوه په ما باندې دښمنان او مه شماره ما له ډلې د

الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي

ظالمانو قوم - او وې ویل ای ربه وبخښه ما او ورور زما او داخل کړه موږ په

١٨ع
رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ

رحمت خپل کښې - او ته ډېر زیات مهربان یې - بېشکه هغو خلقو چې جوړ کړی وو سخی نو

سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ

ژر به ورسیږي هغوی ته غضب د رب د دوی او ذلت په ژوند د دنیا کښې - او دغسې بدله

نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن

ورکوو موږ دروغ‌جنو ته - او هغه خلق چې وکړې بدۍ بیا توبه یې وکړه پس د

بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا

هغې نه او ایمان یې راوړ، یقیناً رب ستا پس د دغې نه بخښونکی مهربان دی - او هرکله

سَكَتَ عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا

چې کښېناسته د موسیٰ نه غصه نو را واخستې تختې - او په لیک د هغو کښې

هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوسَىٰ

هدایت او مهرباني ده هغو ته چې د رب خپل نه ویریږي - او غوره کړل موسیٰ

قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَاتِنَا ۖ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ

د قوم خپل نه اویا سړي د پاره د وعدې زموږ - نو هرکله چې ونیول دوی لره زلزلې او وې ویل

له موږ ته خپل ولی کتو او موږ ته معافي او که زموږ ... وسیله با ... وسیله تقعیة
قرآن ... سره رحمت ... تعالی ... لیږي ...

رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّايَ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ

اے ربه که رضا وے ستا نو هلاک که کړي به دے دوی له دے نه مخکې او ما لره آیا هلاک کوې مونږ په هغه کار

السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ وَ

چه کړی دے کم عقلو زمونږ نه ... دا ... گمراه کوې په دے سره هغه څوک چه ستا رضا وي

تَهْدِي مَن تَشَاءُ ۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنتَ خَيْرُ

هدایت کوې هغه چا ته چه ستا رضا شي ... ته ... زمونږ ... مونږ ... او رحم کړه په مونږ او ته

الْغَافِرِينَ ۝ وَاكْتُبْ لَنَا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ

غوره ... بښونکو ته ... او مقرر کړه مونږ لره په دے دنیا کښے خوشحالی او په آخرت کښے ...

إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ ۚ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ ۖ وَرَحْمَتِي

مونږ رجوع کړې ده تا ته ... هغه او فرمائیل چه عذاب ... رسوم هغه چا ته چه ... او رحمت ...

وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ

... هر شي ... نو زه به ... لیکم دا هغه چا لره چه ... او ورکوي زکوٰة ...

وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ۝ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ

او هغه چا لره چه په ... ایمان راوړي - کوم چه تابعداري کوي د رسول

النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ

نبي امي کوم چه دوی مومي هغه لره لیکلے شوے په نزد د دوی په تورات

وَالْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنكَرِ وَ

او په انجیل کښے چه حکم کوي دوی ته په نیکۍ سره او منع کوي دوی د بدو ... او

يُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ

حلالوي په دوی پاکیزه څیزونه او حراموي په دوی باندې گنده څیزونه او لرے کوي د دوی نه

... سره باری تعالی ... او اتباع د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... هغه څوک دے چه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم اتباع کوي او ... اتباع ... هغه ... پیغمبر ... بیان ... تورات او انجیل کښے او بل هغه ... خبره کوي ... منع کوي او ... پیدا ... حلالوي ... او ... سائیے وغیره چه دوی په ... حرام ... او گندہ څیزونه په دوی ... الله ... احکام ... تو به په قتل ... سره او ... رسول ... جهاد ... چه ... ایمان راوړی او ... او ... الرسول ... د الله تعالی پیغام رسوی تازه تازه ... النبي چه په هغه باندے وحی کیږی ... دا ... کلمه ...

... په دے نه بغیر صلی الله علیه وسلم چه نبي او رسول ... موسی علیه السلام رسول ... او هارون علیه السلام ... نبي ... انبیاء ... بني اسرائیلو او رسُل ... عیسی علیه السلام ...

سله دوی ته اعطا او کړه چې ځان ته ئې تا سو ته لوڅه حقه وانسي لوی پا چا وړه چه دا سمانو او مکو نکه

إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَٰلَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ

بوجونه او قیدونه کوم چه په هغوی باندې وو - نو کوم خلقو چه ایمان راوړی په ده او ده ته

وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

ملګرتیا ئې او کړه او ده ته امداد ئې او کړو او تابعداري ئې او کړه د هغه نور چه نازل کړې شو - نو هم دوی کامیاب دی۔

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُۥ

او وایه اے خلقو! زه رسول د الله یم تاسو ټولو ته کوم چه صرف د هغه دے

مُلْكُ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَآمِنُوا

بادشاهي د آسمانونو او د زمکې - نشته معبود بې د هغه نه ژوندی کول کوي او مړه کول کوي - نو ایمان راوړئ

بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ

په الله او په رسول د هغه چه نبي امي دے کوم چه ایمان راوړي په الله او په خبرو د هغه

وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَمِن قَوْمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٌ يَهْدُونَ

او تابعداري او کړئ د هغه امید دے چه تاسو به سم لاره شئ - او د قوم د موسی نه یو جماعت دے چه لارښودنه کوي

بِالْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ۝ وَقَطَّعْنَٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۚ وَ

حقه او په حق سره انصاف کوي - او کړه مونږ دوی دولس جماعتونه مختلف قبیلې - او

أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ إِذِ اسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ

حکم مو او کړو موسی ته کله چه د هغه نه اوبه او غوښتې قوم د ده چه وهه په همسا خپله سره

الْحَجَرَ ۖ فَانۢبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ

د تیګه - نو را او وتې د هغه نه دولس چینې - معلوم کړه هر یو قوم

فَمَّشْرَبَهُمْ ۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَ

ګودر خپل - او سورې کړې په دوی باندې ورېځې او رالیږلو مونږ په دوی منّ او

اوبله مالک معبود مسوا د هغه نه نیشته ژوندی کول او مړه کول کوي نو د ده پیغمبر تابع دار شئ تابع دار د هغه چه وايي د خپل مولی کلماتو ته په دے چاچه د دے پر عمل وکړي نو هغه به سمه لار موندے شي۔

سله داوایس ده قوم د موسی علیه السلام ته۔

سلے داپیان د بعضو قصو نعمتونو د بنی اسرائیلو دے

سلے نو موسی علیه السلام چه اوو هله د ګاڼه ته او اوبه ترے را او وتې د دولس قبیلو وشه او د دولس چینې جاری شوې۔

ھے د مکان په ځای کښې ورله باری تعالی د ورېځې سورے جوړ کړو او ډوډۍ او د کالی کې یا ره د منّ او د سلوی انتظام او شو - منّ یو سپین خوږ شے وو سلوی د مرغۍ نه مشابه مرغۍ وه چه به د شپې مړه وو کړے پشانو او دیه ئې او سلوی به ئې پر اغلل نو خپلې خپلې حاجت موافق انتظام کولو۔

ے انبجاس، او انفجار یو شے دے او کرئ انبجاس معنی کېږي او به را ووتل شي نو را بیا او ل حال دے

شو او تاسو ته به خپل نعمتونه ډېر درکړو - او وېره چې زموږ نه په بدل کښې خطاګانې معاف کړو او ځکه بشارت ورکړه ... بو په تکبیر سره داخل نه شول ... بعضې وائي چې د باب نه مراد دروازه ده یعنې چه بشارت لاړ شئ نو ترجمه به داسې شي ...

السَّلْوٰى ؕ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ؕ وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا

سلوٰى - خورئ د هغه مزېدارو خوراکونو نه چه مونږ درکړي دي تاسو ته - او ظلم نه دے کړے دوى په مونږ لېكن وو

اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَاِذْ قِيْلَ لَهُمُ اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوْا

ځانونو لره ظلم كوونكي - او كله چه اوويلے شو دوى ته چه اوسېږئ په دے كلي كښې او خورئ

مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُوْلُوْا حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ

د دے نه چرته چه تاسو خوښه وي او وائئ حطة او ننوځئ په دروازه كښې په تعظیم سره ومونږ به

لَكُمْ خَطِيْٓـٰٔتِكُمْ ؕ سَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۶۱﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ

بخښو تاسو ته ګناهونه - زیاتوو به كوم ثواب د نېكانو - نو بدله كړه ظالمانو د دوى نه هغه خبره چه

قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ

وئیلے شوے وه دوى ته نو مونږ اولېږلو په دوى باندے عذاب د آسمان نه

بِمَا كَانُوْا يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۲﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ حَاضِرَةَ

ځكه چه دوى ظلم كولو - او تپوس اوكړه د دوى نه د هغه كلي چه وه په غاړه

الْبَحْرِ ۘ اِذْ يَعْدُوْنَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَاْتِيْهِمْ حِيْتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ

د دریاب - كله چه دوى زیاتے كولو په شنبه كښې كله چه راتلل دوى ته ماهیان په ورځ د شنبے

شُرَّعًا وَّيَوْمَ لَا يَسْبِتُوْنَ ۙ لَا تَاْتِيْهِمْ ۛ كَذٰلِكَ ۛ نَبْلُوْهُمْ بِمَا كَانُوْا

ښكاره او كله چه به شنبه نه وه نو نه به راتلل دوى ته - داسے آزمېښت كوو مونږ په دوى ځكه چه وو

يَفْسُقُوْنَ ﴿۱۶۳﴾ وَاِذْ قَالَتْ اُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُوْنَ قَوْمَا ۙ اللّٰهُ

نافرماني كول - او كله چه اووے یوے ډلے د دوى نه چه ولے نصیحت كوئ تاسو هغه قوم ته چه الله

مُهْلِكُهُمْ اَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ قَالُوْا مَعْذِرَةً اِلٰى رَبِّكُمْ

به هلاك كړي یا به ورله عذاب سخت وركړي - اووئیل دوى عذر پېش كوو دے رب ستاسو ته

كړه هغه او دے چه هغه یو ځل سره ورته نو الله تعالىٰ او دے چه هغه هم هلاك كړه هغه نه دے هغه په هغه په دوى (مشكوٰة)

بلكه جنات دي چه دا عبادت او عذاب په وه - ځكه دا عذاب وشوي بیان دے د شنبه په ورځ د هغوى عبادت وو او هغوى ښكار نه منع شوي وو او د بارى تعالىٰ امتحان وو چه شنبه ورځ به ماهیان ډېر وو او نورو ورځو كښې نه وو - او كلے او هغوى به ورځ لاړه نو دوى به ورځ د شنبے كړه او به پله ورځ به ښكار كړل نو دوى ته ماهیان حیلے د وجه نه الله تعالىٰ هغوى هلاك كړل ځكه چه د بارى تعالىٰ د حكم نه خلاف كوى نو دوى له بدے الله تعالىٰ هلاك كړل.

شو هغوى درے فرقے شو یو فرقه ښكار كوو او بله خلق د ښكار نه منع كول نو ښكار كوونكي هلاك شو او منع كوونكي بچ پاتے شو دریمه فرقه چه د ښكار نه او د خلق منع كول د هغوى په حق كښې دوه قوله دى بعضې وائي د هغوى سكوت ؒ بعضې وائي چه په عذاب شو دوى هم په سبب عذاب نه او بعضے وائي چه ساكتین شريك وو په ښكار كوو نكو سره او قول راجح دے - په حدیث كښې دي چه الله پاك جبرئیل علیه السلام ته او وے چه فلانے كلے هلاك

ـه وه د عذاب به دوی نه [illegible] چې مونږ کړو باری تعالیٰ حکم [illegible]

[illegible]

وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ

او دا چې دوی به ډار وکړي. نو هر کله چې دوی هېر کړه هغه چې دوی ته پرې نصیحت کړی شوی وو نو نجات مو ورکړ هغو

عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا

چې منع یې کوله له بدۍ نه او راونیول مو ظالمان په عذاب سخت سره، ځکه چې دوی

يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً

نافرماني کوله. نو هر کله چې سرکشي وکړه دوی له هغه څه نه چې منع کړی شوي وو ترې نو ووې مونږ دوی ته چې شئ

خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

شادوګان ذلیل. او کله چې اعلان وکړو رب ستا چې خامخا به لېږي په دوی تر قیامته پورې

مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۖ وَ

هغه څوک چې رسوي به دوی ته سخت عذاب، بېشکه رب ستا زر عذاب ورکوونکی دی. او

إِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۖ مِّنْهُمُ

بېشکه بخښونکی مهربان دی. او ګډ وډ مو دوی کړه په زمکه کښې جماعتونه. ځینې په دوی کښې

الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنَاهُم بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ

نیکان دي او ځینې نه دي داسې. او ازمېښت مو وکړ د دوی په ښېګڼو او په تکلیفونو سره

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ

لعله چې دوی واپس شي. نو پیدا شو روستو د دوی نه ناکاره نسل وارثان شو د کتاب

يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن

اخلي سامان د دې ادنیٰ (دنیا) او وايي چې معاف به شو مونږ ته. او که

يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ ۚ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيثَاقُ

راشي دوی ته سامان د دغې په شان نو اخلي به یې. آیا نه دی اخستی شوی له دوی نه وعده

الْكِتٰبِ اَنْ لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَ دَرَسُوْا مَا فِيْهِ ؕ وَ

د کتاب په چه نه وائي په الله باندې مګر حق خبره او لوستي دي دوی هغه حکم چه په دې کې دی

الدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۶۹﴾ وَ الَّذِيْنَ

او دارِ آخرت غوره دی د هغه کسانو دپاره چه پرهیزګاري کوي - آیا عقل نه لرئ تاسو؟ - او هغه خلق چه

يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَ اَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ

عمل کوي په کتاب او قائم کړې ئې مونځ - بې شکه مونږ نه ضائع کوو اجر

الْمُصْلِحِيْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَ اِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّ ظَنُّوْٓا

د نيکانو - او کله چه مونږ پورته کړو دغر - د دوی دپاسه ګویا چه چترۍ ده او ګمان ئې وکړو

اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّ اذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ

چه دا راتلونکې دی په دوی - عمل او کړئ په هغه چه مونږ درکړې دی په کوشش سره او یاد کړئ هغه چه په دې کې دي

تَتَّقُوْنَ ﴿۱۷۱﴾ وَ اِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِيْٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

د دې دپاره چه تاسو متقیان شئ - او کله چه پیدا کړه رب ستا د بنی آدم د شا نه اولاد د دوی

وَ اَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى ۛۚ شَهِدْنَا ۛۚ

او ګواهان ئې کړه دوی په نفسونو خپلو چه ایا نه یم رب ستاسو؟ دوی اووې ولې نه ګواهي او کړه مونږ

اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۷۲﴾ لا

چه تاسو ونه وائي په ورځ د قیامت چه ؤ مونږ د دې نه نا خبر -

اَوْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَ كُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ

یا او نه وائي چه شرک کړی ؤ پلار نیکه زمونږ پخوا او ؤ مونږ اولاد روستو

بَعْدِهِمْ ۚ اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ وَ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

د دوی نه - آیا هلاکوې مونږ په هغه سره چه کړي دي باطلو خلقو - او دغسې بیانوو مونږ

ل: و او ویم ردو دے تجعو کے د دوی چه مونږ بچیل شو ی یو حاصل دے ردو واوے کم تاسو مغفور دے نو په تاسو بیا الله تعالیٰ د لے غر پورته کولو قصه دا وه چه بنی اسرائیلو د موسی علیه السلام نه آسماني کتاب طلب کړو نو کله چه تورات راغلے نو دوی انکار او کړو او مرتد شو او په مرتد خوزور کولے شي بارئ تعالیٰ وربانده غر پورته کړو د چترۍ پشان نو دوی او ویریدل او تسلیم ئې او کړو منل ئې په ژبه سره او په زړه کښې ئې وئیل چه نه ئې منو د اپورته کول د غر د حمې نه وو الله تعالیٰ قادر دے چه غر ام پورته کولو باندې ځے واوریم ردو دے یعني کتا سو بچیلے شوي نیز نو کومه عام عهد دے په تاسو خارج وے رد او کړه د عوام ده رس وعده علما و د والغرانی ګه رس وعده انبیاء العراف ۱۸۳ او دا ے خوند ده خدا ے تعالیٰ بني آدم نسل بعد نسل پیدا کړل بیا ئې تر ینه وعده وا غیستے

۱۴ ۱۳ ۱۲

ع ۹ | وقف لازم | منزل

له د دغو زمونږ د وحی یعنی کرتا سو معلوم ز... نو ستا سو معتقد د بلعم بیا ... دلیل ذکر کیږی د کله چه موسیٰ علیه السلام اراده او کړه د جنګ د کنعانیانو

الْآيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِىٓ اٰتَيْنٰهُ

آیتونه او امید دے چه دوی واپس شی حق ته. او ولوله دوی ته خبره د هغه چا ورکړی وو

اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِينَ ﴿١٧٥﴾

هغه ته آیتونه خپل نو را او وتو د هغه نه نو روان پسے شو شیطان نو شو ګمراه...

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ

او که مونږ اراده وے نو اوچت به کړے وو مونږ هغه په آیتونو لیکن هغه مائل شو زمکے ته او تابع شو

هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ

د خپل خواهش. نو مثال د هغه پشان د سپی دے که بار واچوے په هغه نو ژبه راوباسی او

تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۚ ذّٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا ۚ

که پریږدے هغه نو بیا هم ژبه راوباسی. دا مثال د هغه قوم دے چه دروغ ګڼل ئے آیتونه زمونږ.

فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَآءَ مَثَلًا الْقَوْمُ

بیان کړه دا حالات امید دے چه دوی فکر او کړی. ناکاره دے په مثال کښے هغه قوم

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَهْدِ

چه دروغ ګڼل ئے آیتونه زمونږ او خپل ځان باندے ئے ظلم کولو. چا له چه هدایت او کړی

اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِى ۖ وَمَنْ يُضْلِلْ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

الله نو هغه برابر دے. او چا له چه غلط کړه الله نو صرف برباد دی.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ

او یقیناً مونږ پیدا کړی دی د جهنم د پاره ډیر پیریان او انسانان. د دوی د پاره زړونه شته دی

لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ

چه نه پوهیږی پرے هغو. او د دوی د پاره سترګے دی چه نه وینی پرے هغو. او د دوی د پاره غوږونه دی

او دا بلعم ته وویل قوم چه ته د خپل قوم په کوشش سره بلعم موسیٰ علیه السلام ته بد دعا او کړه او دغه اسم اعظم یاد وو. نو دے مردود شو سپی ته پشان ګرځیدو ګمراه شو. وعظ ... یادولو سره ... نو ...

له په سورة ... سورت کښے اعلان وو چه د زړونو ... په دستو لوړ د قرآن کښے ... بیان دے ... هدایت د الله کار دے هدایت کوی یا ... الله هدایت او کړی نو هغه برابر دے ورنه برباد دی.

له په سورة ... سورت کښے الله تعالیٰ فرمایلی دی چه د قرآن تابعداری کوی او د شیطان تابعداری ... نو دغه کسان د جهنم د پاره دی ... او برباد دی ... انفال ... فاطر ... اعراف ... و ...

لـه باري تعالی فرمایلي دي چه درېم ډېر پیدا کړي دي [illegible] دا چه هغوئ نه حاجتونه غواړي او دا لته فرمائي چه باري تعالی [illegible] ښکلي صفتونه دي د الله تعالی نه حاجتونه غواړي او په هغو ښکلو نومونو سره یې بللې او کوم خلق چه د الله تعالی [illegible]

أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ

چه نه آوري په هغو - دوی پشان د څارو دي بلکه دوی غلط دي له هغوئ نه هم [illegible]

الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا

غافل دي - خاص الله لره دي نومونه ښکلي نو بللي الله په هغو سره او پرېږدئ

الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

هغه خلق چه غلطي کوي په نومونو د هغه کښې - بدله به ورکړې شي دوی ته د عمل د دوی

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ

او د هغو چا نه چه مو پیدا کړي دي یوه ډله ده چه خلق ښائي حق لره او موافق د هغه انصاف کوي - او هغه

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي

[illegible]

لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ۗ مَا بِصَاحِبِهِم

دوی ته - یقیناً تدبیر زما محکم دی - ایا فکر نه کوي دوی - چه نه دی ملګری د دوی

مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أَوَلَمْ يَنظُرُوا فِي مَلَكُوتِ

لیونی - نه دی هغه مګر وېرونکی ښکاره - آیا نه ګوري دوی باد شاهئ د

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ

آسمانونو او د زمکې نه او هغه څه چه پیدا کړي دي الله څه شی - او دې ته چه نزدې

أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾

دی [illegible] مرګ د دوی - نو په کومه خبره به پس د دې نه دوی ایمان راوړي

مَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ

چا لره چه غلط کړي الله نو نشته ښوونکی هغه لره - او پرېږدي به دوی په سرکشئ د دوی کښې

صفتونه د [illegible] ساز [illegible] غیبه [illegible] مخلوق [illegible] د هغوی سره [illegible] الله تعالی پوهه شي - نو اصل مقصد [illegible] صورت [illegible] بهاند [illegible] قرآن [illegible] او [illegible] موسی علیه السلام - او [illegible] تابع شي [illegible] شیطان لکه قوم د لوط علیه السلام چه د شیطان تابع شو - او [illegible] الله تعالی [illegible] شو [illegible]

[illegible] متعلق [illegible] بیان [illegible] حق [illegible] باري تعالی [illegible] مهلت ورکړي [illegible] باري تعالی [illegible] حق [illegible] الله تعالی [illegible] استدراج [illegible] [illegible] شکر [illegible] الله تعالی [illegible] احسان [illegible] تعلیق [illegible] الله تعالی [illegible] [illegible]

[illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] الله تعالی د وحدانیت [illegible] قرآن [illegible] الله تعالی ګمراه کړي دي [illegible]

نه مومی ته الله شیطان کوی چه نور خلق یه گمراه شی دوی وا زه چه قیامت به کله وی؟ جواب قیامت حق دے خو وخت

يَعْمَهُونَ ۝ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسٰىهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا

یه عقله - سوال کوی ستا نه د قیامت چه کله به وی دا تلل د هغه - او وایه یقینا

عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ

علم د هغه د رب ځما سره دے - نه ښکاره کوی هغه لره په وخت کښے مګر هغه - درنه ده درنه په اسمانونو

وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۖ

او په زمکه کښے - را به نه شی تاسو ته هغه مګر ناڅاپه - تپوس کوی ستا نه ګویا چه ته تلاش کونکے د هغه

قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ قُلْ

او وایه یقینا علم د هغه الله سره دے لیکن زیات خلق نه پوهیږی - او وایه

لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ ۚ وَلَوْ كُنْتُ

زه مالک نه یم ځان د پاره د نفع او نه د ضرر مګر کوم چه اوغواړی الله - او که زه وے چه

أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۛ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ ۚ

پوهیدے په غیب باندے نو ما به ډیر حاصل کړے وے خیر لره - او نه به وه رسیدلے ما ته تکلیف -

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ هُوَ الَّذِي

نه یم زه مګر ویروونکے او زیرے ورکوونکے هغه قوم ته چه ایمان راوړی - الله هغه ذات دے چه

خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ

پیدا کړی ئے تاسو لره د یو نفس نه او پیدا کړے ئے ده د هغه نه بی بی د هغه چه آرام اوکړی

إِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا

هغه ته کله چه هم صحبت شو - نو حمل ئے اوګرځولو او حمل شه ورو سپک نو تله راتله ورسره د هغه - نو کله چه

أَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُونَنَّ مِنَ

درنه شوه سوال اوکړو دواړو د الله رب خپل نه که ته راکړے مونږ ته بنده اولاد نو شو به مونږ د

له جواب قیامت حق دے خو وخت ئے صرف الله تعالی ته معلوم دے دویم په حدیث کښے راغلی چه قیامت به راځی د جمعے په ورځ میاشت د محرم او لسم تاریخ به وی البته کال معلوم نه دے حاصل دا دے چه زه عالم غیب نه یم ما لره د نفع او د ضرر نه دے حقا کار دا دے چه بشیر او نذیر یم -

له دا د هغه دویم علاقه سره تعلق لری یعنی د الله تعالی د کتاب تابع شی نه د شیطان دا خلق د شیطان تابع کیږی چه اولاد ورله خدائے تعالی ورکوی نو نسبت ئے بیا کوی غیر ته

فائده: دلته د آدم علیه السلام خبره او د تمهید ادم بیا د هغه د اولاد خبره ده -

له معلومه شوه چه سپے به په خبرو کښے احترام ساتی د اوب خبرے به کوی - عنه به نه وایا کښے لکه په احمد کښے مسلمانانو ته تکلیف اورسیده ده -

شه معبود هغه ذات کیدے شی چه هغه خالق وی او اصلا د کوم نه نه وی خالق او اصلا د کوم نه نه خو به ذات الله تعالیٰ نه

الشّٰكِرِيْنَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا

شکر کوونکو اوسو - نو هر کله چه ورکړو دوئ ته هغه نیک بچے جوړ کړو دوئ دواړو هغه ته شریکان په هغه کښې

فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١٩٠﴾ اَيُشْرِكُوْنَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَّهُمْ

چه ورکړے وو دوئ ته - نو لوئ دے الله د هغه نه چه دوئ ورسره شریکوی - آیا شریکوی هغه چه هیڅ شے نه پیدا کوی او دوئ

يُخْلَقُوْنَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ

خو او دوئ مخلوق دی - او طاقت نه لری دوئ د دوئ مدد او نه د ځانونو سره امداد د

يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٢﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ

کولے شی - او که ته او بلے دوئ په طرف د هدایت نو نه منی ستاسو -

سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿١٩٣﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

برابره ده په تاسو که بلئ تاسو دوئ یا تاسو چپ یئ - یقیناً هغه خلق چه

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا

تاسو ورته آواز کوئ سوا د الله نه بندګان دی ستاسو په شان نو او بلئ دوئ نو قبوله دې کړی

لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿١٩٤﴾ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ اَمْ

ستاسو که یئ تاسو رشتونی - آیا دوئ دی دوی ته پښې چه ځی په هغو - یا د

لَهُمْ اَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ بِهَآ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ

دوئ دپاره لاسونه دی چه نیسی په هغو سره - یا دوئ دپاره سترګې دی چه وینی په هغو سره

اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ

یا د دوئ دپاره غوږونه دی چه آوری په هغو سره - او وایه چه طلب کړئ شریکان خپل بیا فریب وکړئ ما سره

فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٥﴾ اِنَّ وَلِيِّ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ

او مهلت را نه کړئ ما ته - بے شکه مدد ګار زما هغه الله تعالیٰ دے چه را نازل کړی کتاب - او هغه

بل مخلوق نیشتے مخلوق نه
د کمان سره او نه د بل چا
سره امداد کولے شی نو
معبود به څنګه شی ۱۲
شه یعنی دوئ ته که آواز نو
ستړی ګا او غوږ نه دلاسونه
طرف ته د دنیا وی او دین دپاره
نه دی یا واړه مجسمو سره
تعلق لری لکه د مخلوقاتو
د ذوات فاضلو سره
لګی یعنی ته چه کوم عبادت
کوے نو که د ذوات فاضله
مراد کوے نو هغوی هم
ستاسو په شان بندګان
دی او که د هغو مجسمو مراد
کوے نو هغه خو به هسے
او به جړ کښتی دی ۱۲
ګنت نو نه ور ته شیطه
مقید وبیان کړے چه هغه
امر دی چه هغه لوئے
بادشاه وکیله دوه به وے
اسما او روحانی هغه کړے
وسے چه دا هغو د کښت به
لے را لیګی وسته ۱۲
شه په وجه چه نفی دعبادت
د اولیاو او د انبیاؤ شه
صراحة ده ۱۲
عسه ئے ته اسبابو چه
سہارا کړے نو هغه ات ورځ
نو چه چا تاسو را مدد وسته
وایئ یا د چا د کمکے نه
چه و نه یری یا د چا چه
سوال کوئ په هغه الله نه نو
هغوی سره غواسیا به
نیشته نو د ے هغوی د
الله تعالیٰ سره شریکوئ

سله حرکله چه ئی اعلان اوکړو چه امداد کوونکی ئی الله دی بل څوک نشته نو د هغو د بتانو او غیرو په باره کښې وضاحت کوی

يَتَوَلَّى الصّٰلِحِينَ ۝ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهٖ لَا يَسْتَطِيعُونَ

امداد او کومک کوی د نیکانو سره - او هغوی چه تاسو ورته آواز کوئ سوا د الله نه طاقت نه لری د

نَصْرَكُمْ وَلَآ أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ۝ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدٰى

امداد د تاسو او نه د ځانونو سره امداد کولی شی - او که اوبلئ تاسو دوی سمے لارے ته

لَا يَسْمَعُوا ۖ وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۝

نو نه اوری - او ته به وینے دوی چه ګوری تا ته او دوی نه وینی -

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِينَ ۝ وَإِمَّا

عادت کړه د عفوے او حکم کوه په نیکئ سره او مخ واړوه د جاهلانو نه - او که

يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۚ إِنَّهٗ سَمِيعٌ

اورسی تا ته د شیطان نه وسوسه نو پناه اوغواړه په الله سره - یقیناً هغه آوریدونکے

عَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَيْفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ

پوهه دے - بے شکه هغه خلق چه ویریږی د الله نه چه اورسی دوی ته وسوسه د شیطان نه

تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُّبْصِرُونَ ۝ وَإِخْوٰنُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي

نو سوچ او کړی دوی نو په هغه وخت دوی پوهه شی - او ورونړه د دوی زیاتوی دوی لره په

الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ۝ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوا لَوْلَا

ګمراهئ کښے بیا دوی کمے نه کوی - او کله چه پیش نه کړے دوی ته یو معجزه نو وائی دوی چه ولے دے غوره

اجْتَبَيْتَهَا ۚ قُلْ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحٰٓى إِلَيَّ مِنْ رَّبِّي ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ

ذکړه هغه قبول نه - اووایه یقیناً تابعداری کوم د هغه چه وحی کیږی ماته د رب نه زما - دا د پوهے خبرے دی

مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُونَ ۝ وَإِذَا

د رب ستاسو او خونه وه او رحمت دے د هغه قوم د پاره چه ایمان راوړی - او کله چه

ورته وائی معبودوال چه ذوات تاسو له وی او هغه څوک دی
ولی او مجسمے نو هغه څه کولے شی
او یه حرکت دی او هغوی ته دوی
اوس تمثیل او تحقیق او شو
نو شا یه چه دوی به تلاش
حرکت او کړی نو باری تعالی
دوی حق ته واقف چه تلاوت به
علاوه کوے او امر په کوے
په نیکئ سره او د جاهلانو
نه واړوه وړه

سله معلومه شو چه سره
قرآن آوری او په اوریدو سره
خاموش وی نو د الله تعالی
رحمتونه په هغه ورځی دی
بعد نو چه امام قرآت لوی نو
مقتدی ته پکار خاموشی وی آورئ
په وړه امام قرآت نو د هغه حکم
وے او تکه سعلنا د چا
چه څوک په امام پسے قرآت
وائی نو آرمان چه کاده به
خولہ کښے اور وے - موطا امام
محمد - شعبی وائی چه
دا ذکر په دریا نو اصحاب اتفاق
وو چه قرآت په امام پسے نشته
روح المعانی - ابن کثیر
شوافع وائی نو د هغوی سره
حکم ولیل شته په هغو باندے
اعتراض دی د هغوی پکار
لیکن د امام ابو حنیفه مذهب
حق او د عوام په ورته وه

[illegible]

قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۲۰۴﴾

[illegible]

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ

[illegible]

الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿۲۰۵﴾ اِنَّ

[illegible] غافل - يقيناً

الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ

[illegible]

وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ۩ ﴿۲۰۶﴾

[illegible]

سُوْرَةُ الْاَنْفَالِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ [illegible]

[illegible]

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ؕ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ فَاتَّقُوا

[illegible]

اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۪ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ

[illegible]

مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ

[illegible]

قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمْ

[illegible]

[illegible]

يعنې د صحابه رضي الله عنهم په ... حاصل شي نو وا حق د الله تعالی ... موافق د تقسیم
... د پاره ... ملکونه ... چه ... حاصل شو نو ...

يَتَوَكَّلُونَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ۝٣

لمانځه پاړه دوي - کوم چه مونږ روزي ورکړي ده ... کوي

أُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَ

صرف دوي مؤمنان دي په رښتیا سره - دوي له درجې دي په نزد د رب د دوي او

مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ

بخښنه ده او رزق د عزت دے - لکه چه راوویستے ته ... ستا د کور ستا نه د حق ...

وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ۝ يُجَٰدِلُونَكَ فِي الْحَقِّ

او یقینًا یو ډله د مؤمنانو نه ... خوښ نه وه - جګړه به کوله ستا سره په ... حق

بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ ۝

پس د ښکاره کیدو ... لکه چه بوتلے شي ... مرګ ته او دوي ورته ګوري

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ

او کله چه وعده کوله تاسو سره الله د یوې ډلې ... چه دا ستاسو ده او تاسو خوښوله چه

أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُحِقَّ الْحَقَّ

بې آزاره ډله ... ستاسو ... او غوښتله الله چه رښتیا کړي حق

بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَٰفِرِينَ ۝ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ

په حکم خپل سره او ... بیخ د کافرانو - چه غالب کړي حق ... او برباد کړي

الْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ

باطل ... که څه هم بد ګڼي مجرمان - کله چه فریاد کاوه تاسو رب ته ... قبول کړه الله

لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَٰٓئِكَةِ مُرْدِفِينَ ۝ وَمَا جَعَلَهُ

ستاسو چه زه امداد کوونکے یم ستاسو ... زر ملائکو سره په ... - او نه ده ګرځولے دا امداد الله

او ... حق د رسول ... موږ نه کوم ... چه امداد او غنیمت حق د خدای ... دے ... شو او دوي نه حق پیغمبر صلی الله علیه وسلم ... حق ... تعالی او فرمائیل چه حق ... تقسیم کوم ... غنیمت چه په جنګ کښې حاصل شوے دي ... جنګ نه حاصل شوے دي ... معلومه شوه چه مقصود ... او غنیمت ... شو ... د حضور په ژبانۍ ... ورته ... حق د ... تعالی دے ... الله تعالی کړي ... سبب ... تاسو ... قبول کړ ... تاسو ... غنیمت ... دے ... حق

... حق د الله ... چه غنیمت حق د الله ... تعالی ... نو ... ستاسو ... ملائکو ... د الله تعالی ...

ځ ... [illegible] ... حقه وپاره د الله تعالیٰ ... سبب د قلبونو د ...
په حقله شبه باران اوکړه ...

اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ

الله مګر زیری او تسلی د شو په ... او نشته امداد مګر د جانبه

عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِیْزٌ حَكِیْمٌ ۠ اِذْ یُغَشِّیْكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً

الله نه دے - یقیناً الله زبردست او حکمت والا دے - کله چه پټاوه تاسو ته خوب چه تسلی وه

مِّنْهُ وَیُنَزِّلُ عَلَیْكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّیُطَهِّرَكُمْ بِهٖ وَ

د هغه نه او نازلولے ئے پر تاسو باران د آسمان نه چه پاک کړی تاسو لره په هغه سره او

یُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّیْطٰنِ وَلِیَرْبِطَ عَلٰى قُلُوْبِكُمْ وَیُثَبِّتَ

ختم کړی د تاسو نه ګندګی د شیطان او چه تسلی راولی په زړونو ستاسو باندے او محکم کړی په

بِهِ الْاَقْدَامَ ؕ اِذْ یُوْحِیْ رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنِّیْ مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا

هغه سره قدمونه ستاسو - کله چه وحی کوله رب ستا ملائکو ته چه زه ستاسو سره یم نو تسلی ورکړئ

الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا ؕ سَاُلْقِیْ فِیْ قُلُوْبِ الَّذِیْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ

مؤمنانو لره - زه به اوغورځوم په زړونو د کافرانو کښے هیبت نو

فَاضْرِبُوْا فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوْا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ؕ

وهئ ئے په څټونو باندے او وهئ د دوی ټول بندونه د ګوتو

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَآقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ یُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَ

دا ځکه چه دوی خلاف کولو د الله او د رسول د هغه او څوک چه خلاف کوی د الله او

رَسُوْلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِیْدُ الْعِقَابِ ذٰلِكُمْ فَذُوْقُوْهُ وَاَنَّ

رسول د هغه نو بے شکه الله سخت عذاب ورکوونکے دے - دا عذاب حاصل کړئ او د

لِلْكٰفِرِیْنَ عَذَابَ النَّارِ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِیْتُمُ

کافرانو د پاره عذاب د اور دے - اے مؤمنانو! کله چه مخامخ شئ تاسو

ځ و ... د ... [illegible]
په حقله شبه باران اوکړه نو
صحابه به په ... [illegible]
او ... [illegible]
تسلی راغله او ... [illegible]
او زړونه ... [illegible]
هم ... [illegible]
استقامت ... الله تعالیٰ ... [illegible]
خوشحالی ... [illegible]
حق د شه.
ځ یعنی تاسو مؤمنانو
په زړونو کښے ... [illegible]
کوی چه الله تعالیٰ ستاسو
ملګرے دے ... الله
تعالیٰ د جنګ تعلیم ورکړو
چه ملائکو تاسو ... [illegible]
زړونو لره تسلی ورکوی ...
په کافرانو ... [illegible]
ستاسو ملګرے دے او زه
به د کافرانو په زړونو کښے
هیبت اچوم او ...
مؤمنانو د کافرانو ... [illegible]
او ... [illegible]
ځکه چه دوی د الله او د
رسول خلاف کوی نو د
سخت عذاب لائق دی.
ځ ... د جنګ ... [illegible]
... چه مؤمنانو ... [illegible]
... شاګردی ... [illegible]
چه ... [illegible]
د الله تعالیٰ غضب ...
... واپس ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... معاف دی ۱۲

سے دا شپږم علت دے کوم دے چه غنیمت حق د پیغمبر تعالیٰ دے چه ګټے د کافرانو ستر ګو ته مار شوی وے تو خو صرف په زور زور و لوټ کتاب وے نو غنیمت حق څنګه وے په جنګ کښے نبی کریم صلی الله علیه وسلم ګټے د کافرو په طرف او غورځولے متو خدائے تعالیٰ د کافرانو سترګو ته او رسولے او مسلمانانو چه شروع او کړه (٨) فائده (معلومه شوه چه معجزه د نبی علیه السلام په قدرت کښے نه وی) ١٢

سے دوهم تاثیر یعنی په میدان کښے وژل اے تعالیٰ او د هغه د رسول حکم منئ ٥

سے دا زور نه ده یعنی د هغو خلقو بشارت ده کوم چه والی موجود حکم منلے وے او دوی په زړه کښے نه منی دوی نا کاره دی غوږونه او ژبے بے کاره دی د قهر مګر بے لګیدلے وے که په دوی کښے اثابت وے نو خدائے تعالیٰ به دوی ته حکم رسولے وے لیکن په دوی د قهر مُهر لګیدلے وے نو دوی د خدائے تعالیٰ د حکم نه محروم دی ١٢

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوْهُمُ الْاَدْبَارَ ۝١٥ وَمَنْ يُّوَلِّهِمْ

کافرانو سره په میدان جنګ کښے نو مه ورته ګرځوئ شاګانے خپلے - او چا چه واړوله دوی ته په

يَوْمَىِٕذٍ دُبُرَهٗۤ اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ

دغه ورځ شا خپله سوا د هغه چه واپس کیږی د جنګ د پاره یا یو ځائے کیږی د جماعت خپل سره نو

بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ۭ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝١٦

یقیناً شو په غضب د الله سره او ځائے د هغه جهنم دے - او ډیر بد ځائے د ورتلو دے -

فَلَمْ تَقْتُلُوْهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۠ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ

نو دوی قتل کړی نه تاسو هغوی لره لیکن الله قتل کړی دی هغوی لره او نه دی تا ویشتلی سترګو د کافرانو کله چه

وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِيْنَ مِنْهُ بَلَاۗءً حَسَنًا ۭ اِنَّ

تا ویشتلی لیکن الله ویشتلی وو - او د پاره د دے چه ورکړی مؤمنانو ته د خپل طرف نه انعام ښه بے شکه

اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝١٧ ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكٰفِرِيْنَ ۝١٨

الله اوریدونکے پوهه دے - دا خبره داشوه او یو دا چه الله کمزورے کوونکے دے د تدبیر د کافرانو لره -

اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَاۗءَكُمُ الْفَتْحُ ۚ وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ

که فیصله غواړئ تاسو نو راغله تاسو ته فیصله - او که منع شئ تاسو نو دا غوره ده تاسو لره -

وَاِنْ تَعُوْدُوْا نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْــــًٔا وَّلَوْ كَثُرَتْ ۙ

او که بیا کوئ (شرارت) نو مونږ هم به بیا - او هیڅ کله به نه دفع کړی د تاسو نه جماعت ستاسو هیڅ اګر که ډیر

وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝١٩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ

وی - او یقیناً الله د مؤمنانو ملګرے دے - اے مؤمنانو حکم ومنئ د الله

وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُوْنَ ۝٢٠ وَلَا تَكُوْنُوْا

او د رسول د هغه او مه واپس کیږئ د هغه نه او تاسو اورئ (خبره) او مه کیږئ

كَالَّذِيْنَ قَالُوْا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿۲۱﴾ اِنَّ شَرَّ

په شان د هغو چه اووې وئیل چه او رید لے دے مونږ حکم او دوی نه شي - بے شکه نا کاره د

الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَ

ژندو سرو نه په نزد د الله کا نړه چار الکان دی کوم چه عقل نه لري - او که

لَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ ۭ وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا

معلوم وے الله ته په دوی کښے خیر نو ورولے به ئے د دوي ته حکم - او که واوروے وے دوي ته نو واپسه شي

وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۲۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَ

او دوي به ئے اړه وونکي وي - اے مومنانو فرمان قبول کړي د الله او د

لِلرَّسُوْلِ اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيْكُمْ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ

رسول د هغه کله چه او بلي تاسو لره هغه ته چه ژوندي کوي تاسو - او پوه شئ چه الله په مینځ د ګرځي

بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَاتَّقُوْا فِتْنَةً

په مینځ د سړي او د زړه د ده کښې او خلق به الله ته جمع شي - او ویریږئ د هغه فساد

لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ خَآصَّةً ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ

چه نه رسي ظالمانو ته یوازې - او پوه شئ چه الله

شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿۲۵﴾ وَاذْكُرُوْٓا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ

سخت عذاب والا دے - او یاد کړئ هغه وخت چه وئ تاسو کم عاجزان په

فِي الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ وَ

ملک کښې ویریدئ چه او به تختوی تاسو لره خلق نو ځائے ورکړ تاسو لره هغه او

اَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۲۶﴾

طاقت ئے ورکړو تاسو لره په امداد د خپل سره او ورئې کړلا تاسو لره شي بیا د خوراک له امید دے چه شکر اوکړئ

له واو درم تا نوت دے
یعني د خدائے تعالیٰ او د
رسول صلی الله علیه وسلم
حکم خپل حیات او کنږي
او زر د فرمان قبول کړي
چرے تاسو د دین نه
محروم نه شئ او د هغه
عذاب نه او وېرېږئ
چه هغه بیوازې به ظالمانو
ته رانشي بلکه عام احسن
خاموش یکښې هم دا کیږي
۳ دا د عذاب نوي
اعمال دے ۳
۳ والبشارت دے

له واخلو وم قانونه د جنګ و د ے یعنی په میدان جنګ کښې خیانت مه کوئ او اولاد امتحان د ے چې په قبل نه شې د الله تعالی ثواب واخلئ ۲ ۔ ۳ له واخلو ۴ هم قانون د جنګ دے یعنی په میدان جنګ کښې تقوی کوئ الله تعالی به تاسو له کامیابی درکړي او ګټنه به عطا کړي ۔

۳ له واخلو وم صفت ۶ کوم چه مسلمین حق وے د باره تعالی یعنې تاسو خوره و مره معجزات وګوره چه کافران و نبی کریم صلی الله علیه وسلم په سوداسے تك بیع و نه کول برے خو درلما درکړے وے نو انفال حق شما د حر فتنه واسے و چه کله حضرت رضی الله تعالی منه مسلمان شو نو ابو جهل مشرانو ټولو له دعوت ورکړه چه په ترینه مشوره اوکړو چه کوم څه وے خلقو په حق کښې ستاسو ښه رائے ده د موټر کافر وائی او روروتړ تی کوی نو ځیو کس اووے چه جیل ته بوځي کړو نو شیطان په صورت د شیخ نجدي ناسته وه هغه اووے چه دا غلط ده د دې قوم به ئے بهر کړي نو بیا اووے چه و وے ته په وطن کښې اوباسو نو هغه اووے چه دا هم غلط ده هغه به بهر ملک کښې بیا کری تر ابو جهل اووے چه د هر قوم نه یو یو سړے واخلو او ټول به په جمع په ده حمله اوکړي قتل به ئے کړي او بیا به خونبها ورکړو هغه اووے چه دا خبره تیک ده ۔

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَخُونُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓا۟

اے مؤمنانو! خیانت مه کوئ د الله او د رسول سره او خیانت مه کوئ د

أَمَٰنَٰتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَ

امانتونو خپلو او تاسو پوهیږئ ۔ او پوهه شئ چه مالونه ستاسو او

أَوْلَٰدُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا

اولاد ستاسو فتنه ده او د الله سره ثواب لوئے دے ۔ اے

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ

مؤمنانو که او وریږئ تاسو د الله نو ورکړي به تاسو له فرق او لرے به کړي ستاسو نه

سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَ

ګناهونه ستاسو او معاف به اوکړي تاسو ته ۔ او الله خاوند د فضل لوئے دے ۔ او

إِذْ يَمْكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ

کله چه فریب کاوه ستا په سر کافرانو چه قید کړي تا لره یا مړ کړي تا لره یا اوباسي تا لره

وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ

او فریب کاوه دوی او تدبیر کاوه الله ۔ او الله ښه تدبیر کونکے دے ۔ او کله چه اولوستے شي

عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا قَالُوا۟ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ ۙ

دوی له آیتونه زمونږ وائی دوی بے شکه واوریدل مونږ که خوښه زمونږ وے نو وبه وایو مونږ مثل د دې

إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُوا۟ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ

نه دے دا قرآن مګر قصے دي د وړومبنو خلقو ۔ او کله چه اووئیل دوی یا خدایه که دی

هَٰذَا هُوَ ٱلْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ

دا حق ستا د طرف نه نو اوروه په مونږ د باندے کانړی د آسمان نه

عه په د غزیږ ستره یه فرق حق او باطل چه اخلکوئ ۲ ۔ عه پت به کړي ګناهونه ستاسو یعنې پرده به واچوي په تاسو ۲ ۔ ستله دا زورته

۱۳ ۵۰

أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۳۲﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ

یا راکړه موږ ته عذاب سخت. او نه دے الله چه عذاب ورکړي دوي ته ترڅو چه ته يې

فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿۳۳﴾ وَمَا لَهُمْ

په دوي کښې. او نه دے الله چه عذاب ورکړي دوي ته او دوي بخنه غواړي له الله نه. او څه دي

أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

دوي کښې چه عذاب نه ورکوي دوي ته الله او دوي منع کوي خلق دَ جماعت دَ عزت نه

وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۚ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ

او نه دي دوي واکداره دَ هغه. نه دي واکداره دَ هغه مگر متقيان ليکن زيات دَ خلقو نه

لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۴﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَ

نه پوهيږي. او نه دے مونځ دَ دوي په نزد دَ بيت الله مگر شپيلۍ او

تَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۳۵﴾ إِنَّ

لاسونه پړقول. نو حاصل کړئ عذاب ځکه چه تاسو کفر کاوه. بے شکه

الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ

کافران خرچ کوي مالونه خپل چه منع کړي خلق دَ لارے دَ الله نه.

فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ

نو خرچ به کړي دوي هغه بيا به شي په هغوي باندے ارمان بيا به عاجز شي.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿۳۶﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ

او کافران به جمع کړے شي جهنم ته. چه جدا کړي الله گنده

مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ

دَ پاک نه او کيږدي گنده يو په بل باندے تو ډيره کړي

سله دَ عذاب نه ورکولو وجه دا ده چه دوه وجهونه باري تعالیٰ عذاب نه ورکوي يو خو دا چه ته په دوي کښې يې او دوي بخنه غواړي دَ الله تعالیٰ نه نو معلومه شوه چه دَ الرضا الله تعالیٰ منځ او بخنه ترے هم غواړي او خپل کښې هم منی الله تعالیٰ شي خو ورسره په تصرفات کښې شريک گنړي چه الله تعالیٰ دَ بعضو کارونو واک بعضو اولياؤ ته ورکړے دے او دا هم معلومه شوه چه دَ کافرانو دُعا په دنيا کښې دَ دنياوي کارونو په باره قبليږي البته بعضي دَ الله تعالیٰ وجود نه منی يا دَ استغفار نه مراد دَ ضعيفانو مسلمانانو استغفار دے نو معلومه شوه چه دَ نيکانو دَ وجود په دُنيا کښې دَ بد انو سره عذاب لرے کيږي ۱۲

سله دا دَ عذاب ورکولو اوله وجه ده دَ عذاب ورکولو هم دوه سببه دي يو دا چه دوي دَ مسجد حرام نه خلق منع کوي چه هغوي حقدار دي او دوي خو حقدار نه دي او دويمه وجه دا چه دوي دَ بيت الله په څنګ کښې شپيلۍ وهي او لاسونه پړقوي دا ئے مونځ دے نو ځکه ورله خدائے تعالیٰ عذاب ورکوي ۱۲

سله عذاب وشو او خرڅ دواړه دوي بعضي په دنيا کښې به مغلوب شي غالبين او په آخرت کښې به جهنم ته جمع کړے شي ۱۲

له دې سورت اصلي مقصد دے یعني جنګونه دے مسئلو او وجوهاتو نه خو د جنګونو قوانین بیانیږي په سورت کښې. او کله چې جنګ کښې غنیمت حاصل شو نو هغه حق د باری تعالیٰ دے د هغه حکم موافق به تقسیم کیږي نو د هغه باره بار تعالیٰ

جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُل

ټول بیا به کړي واچوي په جهنم کښې دوی برباد دي. او وایه

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَنتَهُوا يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ

کافرانو ته که منع شو دوی نو معاف به شي دوی ته هغه چې مخکښې کړي دي.

وَإِن يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَاتِلُوهُمْ

او که بیا کوي کفر نو یقیناً تیر شوے دے قانون د مخکنو. او جنګ کوئ د دوی سره

حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ

تر دې چې پاتې نه شي فساد او شي دین ټول د الله. نو که

انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْا

منع شو دوی نو الله کار و نه د دوی ښه لیدونکی دے. او که دوی واپس شو

فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

نو پوهه شئ چې الله امدادي ستاسو دے. ښه مولیٰ او ښه امداد کوونکے دے.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُم مِّن شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ

او پوهه شئ په دې خبره چې لوټ کړه تاسو د څه شي نه نو بېشکه د الله او پنځمه حصه د رسول لره

وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن

او خپلوانو د رسول لره او یتیمانو لره او غریبانو لره او مسافرو لره. که

كُنتُمْ آمَنتُم بِاللَّهِ وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

ایمان راوړے وي تاسو په الله او په هغه څه چې نازل کړي دي مونږ په بنده خپل په ورځ د فیصلې

يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ أَنتُم

په ورځ چې جمع شو دوه فوجونه. او الله په هر څیز باندې قدرت والا دے. کله چې وئ تاسو

حلتو نه بیانوي ۱۲

ك یعني جنګونه کوئ تر هغه پورې چې فساد ختم شي. یعني کافرو وي نو کافرانو حکومت او قانون به نه وي په دنیا کښې چې مسلمانانو ته تکلیف او نه رسوي او قانون به صرف د الله وي په دنیا کښې. نو که دا کافران د کفر نه واپس شو او یا جزیه او اسلامي حکومت تسلیم کړه نو الله تعالیٰ خبر دے نو بیا به ورسره مناسب فیصله کوي او که دا کافران نه منی نو جنګ ورسره شروع کړئ او هغه ذریعه الله تعالیٰ ستاسو ښه امداد کوونکے دے ۱۲

ك د دې سورة حصه (انفال) په سر کښې سورت کښې اعلان وو چې انفال حق د الله تعالیٰ دے او د هغه اعلان د باره ذکر کړو د تفصیل د پاره چې د نفل معنیٰ ده غنیمت او تقسیم ئې باری تعالیٰ شلو حصو د غنیمت د فوج دی او پنځمه په نبي کریم صلی الله علیه وسلم په وخت کښې دا هم تقسیمیږي چې یوه حصه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم او بله د ذوي القربیٰ چې بني هاشم او بني مطلب وو دریمه د یتیمانو څلورمه د مساکینو او پنځمه د مسافرو ده. وفات نه پس او س هم دے

حصه کیږي یتیمان او مسکینان او مسافر. د نبي علیه السلام حصه په وفات سره ساقط شوه او د نبي په حصه د وجهه د اصحاب او څلورو حصو ساقط شوه البته که نسیانانو په معنو وړي ... حصه په ورته ... شي ... غنیمت حق د الله دے ۱۲

بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ اَسْفَلَ

په کناره نږدې اوو دوی وو په کناره لرې (د مدينې منورې نه) او قافله وه لاندې له

مِنْكُمْ ؕ وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيْعٰدِ ۙ وَلٰكِنْ لِّيَقْضِيَ

ستاسو - او که وعده کړې وې تاسو نو خلاف به کړې وه تاسو په وعده کښې - ليکن د جمع کړي تاسو چې

اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۙ لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْۢ بَيِّنَةٍ وَّ

او کړي الله هغه کار چې مقرر وو - چې مړ شي هغه څوک چې مړ شو پس د دليل نه او

يَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْۢ بَيِّنَةٍ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۴۲﴾ اِذْ

ژوندې شي هغه څوک چې ژوندې شو پس د دليل نه - او يقيناً الله آوريدونکې پوهه دې - کله چې

يُرِيْكَهُمُ اللّٰهُ فِيْ مَنَامِكَ قَلِيْلًا ؕ وَلَوْ اَرٰىكَهُمْ كَثِيْرًا لَّفَشِلْتُمْ وَ

ښکاره ول تا ته دوی الله په خوب ستا کښې کم - او که ښودلي وې تا ته دوی ډير نو کمزوري شوي به وئ او

لَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ؕ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ

جګړه به کړې وې تاسو په حکم کښې ليکن الله بچ کړل تاسو لره - يقيناً الله پوهه دې د زړونو

الصُّدُوْرِ ﴿۴۳﴾ وَاِذْ يُرِيْكُمُوْهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ فِيْۤ اَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا

په خبرو - او کله چې ښودل دوی تاسو ته دوی کله چې مخامخ شوئ تاسو په سترګو ستاسو کښې لږ

وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْۤ اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ؕ وَ

او کم ول ي صفت تاسو په سترګو د هغوی کښې چې پوره کړي الله هغه کار چې کولو قابل وه - او

اِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۴۴﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً

الله ته واپس کيږي ټول کارونه - اے مؤمنانو کله چې مخامخ شئ تاسو د جماعت سره

فَاثْبُتُوْا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ

نو ثابت قدم شئ او ياد وئ الله ډير اميد دے چې تاسو به کامياب شئ - او حکم منئ د الله

له د بدر د جهاد نه روستو کرمړه دې حق د دوی نه حق ښکاره شو بيا او که ژوند هغه د نو حق به ته حق ښکاره شوے دے
له د والهم علت دے د دے چه غنيمت حق د الله تعالیٰ دے چه خوب کښې نبي کريم صلی الله عليه وسلم هغه کافران ليدلي وو چه په کفر مړه شو (۳)
له د والسم علت دے چه کله چه مسلمانان او کافر دوی بيل نه ليدے وو خو الله تعالیٰ دوی بيل ته کم ښکاره کړل چه جنګ شروع شي نو کله چه جنګ شروع شو نو کافر ته مسلمانان ډير ښکاره شول
له د واشيوم قانون د جنګ دے چه درې کښې شپږ خبرے دي (۱) ثابت قدم شئ (۲) الله ياد کړئ - (۳) د الله تعالیٰ حکم منئ - (۴) خلاف مه کوئ (۵) صبر کوئ (۶) رياء مه کوئ د کافرو پشان -

ع ۳

له وا چو لسم حصه د ے د ے ته پاره چه غنیمت حق د باری تعالیٰ د ے. شیطان په صورت د سراقه
ئے اوښیوه او د سراقه په شکل شکه راغے چه د سراقه قوم سره کافرو په خطره کښی وو نو چه کله جنګ شروع شو د ے

وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفْشَلُواْ وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْۖ وَٱصْبِرُوٓاْۚ
او د رسول د هغهٔ او جګړه مه کوئ نو کمزوری به شئ او ختم به شی طاقت ستاسو او صبر کوئ -

إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٤٦ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن
یقیناً الله د صابرانو ملګرے د ے - او مه کیږئ په شان د هغو چه راووتل

دِيَٰرِهِم بَطَرًا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ
کلو خپلو نه په تکبر او په ښکاره خودلو سره خلقوته او منع کوی خلق د لارے د الله نه -

وَٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ٤٧ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ
او الله په کارونو د دوی باندے قدرت والا د ے - او کله چه ښائسته کړل دوی ته شیطان

أَعْمَٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّى
کارونه د دوی او او وئیل هغهٔ چه نشته غالب په تاسو نن خوک او زهٔ

جَارٌ لَّكُمْۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ
مل یم تاسو - نو هر کله چه او لیدل یو بل د واړه ډلو، نو واپس شو په پوندو خپلو او وئیل هغهٔ

إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكُمْ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ
زهٔ جدا یم ستاسو نه زهٔ وینم هغه چه تاسو ئے نه وینئ - زهٔ ویریږم د الله نه -

وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ٤٨ إِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ
او الله سخت عذاب ورکوونکے د ے - کله چه او وے منافقانو او هغو چه

فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمْۗ وَمَن يَتَوَكَّلْ
په زړونو د دوی کښے مرض وو دوکه ورکړے د ے دوی ته دین د دوی - او چا چه توکل اوکړو

عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٤٩ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ
په الله باندے نو یقیناً الله زبردست او حکمت والا د ے - او که ته اووینے کله چه وفات کوی

واپس شو او منکرشو ئے د وا کاوه او دوی او وے چه زهٔ الله وا تعات وینم چه تاسو ئے نه شئ لیدے کیدے او په صلات کښی او لیدل او دوی او وے چه زهٔ ویریږم د الله نه ۱۲
سکه د ابلیس د ے ټیمے نه معلومه شو چه شیطان په بل صورت سره متشکل کیدے شی او بله دا معلومه شو چه شیطان کله دا معلومه کړی چه دا ملتک دا اثر وا اوس خبر ورکوی نو دے ډیا وسو سے پریږدی او بله دا معلومه شو چه اصلی با طلو ته هم کله کشف کیږی نو کشف معیار د کمال نه د ے بلکه معیار د کمال اتباع د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د ے او بله دا معلومه شو چه په ویرو طبق کښے کمال نیشتے بلکه کمال په خوف اختیاری کښے د ے چه د ے چپله اختیار د خدائے تعالیٰ د ے او ویریږی - امام احمد بن حنبل به دا دعا کوله اللهم اجعل فی قلبی خوفا منک یعنی د برداشت سوا فق ویره ځما په زړه کښے واچوه ۱۲
سکه وا او وسم علت د ے چه د یا رے په غنیمت حق د باری تعالیٰ د ے یعنی تاسو خو کمزوری وئ او منافقو به تا سو پوری مسخرے کولے چه خو د د مره سا ودکړ ے د ے نو غنیمت هم ځما حق د ے ۱۲ سکه دا د هغه اېه آخری وقا بیان د ے ۱۲

كَفَرُوا الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا

کافرانو لره ملائکې چې وهي به مخونه د دوی او شاګانې د دوی - او وایي څکئ

عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ

عذاب سیزونکی - دا بدله د هغه عمل چې مخکې کړي دي لاسو ستاسو او الله نه دے

بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ

ظلم کوونکے په بندګانو باندې - په شان د فرعونیانو او د هغو خلقو چې وو مخکې د دوی نه -

كَفَرُوا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ

انکار ئے اوکړو د ایتونو د الله نه نو اونیول هغوی لره الله پاک په ګناهونو د دوی سره. یقیناً الله طاقت والا

شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً

سخت عذاب والا دے - دا عذاب ځکه دے چې الله نه بدلوی هغه نعمت لره چې

اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ

ورکړی وي ئے یو قوم لره تر دے چې بدل کړي دوی هغه عقیده په بدو او بیشکه الله اوریدونکے

عَلِيمٌ ۝ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا

پوهه دے - په شان د فرعونیانو او د هغو خلقو چې وو مخکې د دوی نه - دروغ ئې اوګڼل

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَاَغْرَقْنَا اٰلَ فِرْعَوْنَ ۚ

ایتونه د رب خپل نو هلاک کړل مونږ دوی لره په ګناهونو د دوی سره او غرق مو کړل فرعونیان -

وَكُلٌّ كَانُوا ظٰلِمِينَ ۝ اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِينَ

او ټول وو ظالمان - بیشکه ناکاره ترین ژوندي په نزد د الله کافران

كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ اَلَّذِينَ عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ

دي نو دوی ایمان نه راوړي - کوم چې لوظ کړے تا د دوی سره بیا ماتوي ئې دا

له د دا عذاب وغیره ئې وغیره بیان دے یعنې فرعونیانو چې د الله نه خوف اونکړو نو الله تعالیٰ هغوی لره هلاک کړل لکه څنګه الله تعالیٰ هلاک کوي خدا ونکړي تعالیٰ بچایا ئے ظلم نه کوي خو چې قوم سره الله تعالیٰ خفه کیږي نو هغوی د پاره الله تعالیٰ هغه بندګي خیر کړي او نا فرمانۍ شروع کړي نو هغه الله تعالیٰ بیا هغوی لره هلاک کړي لکه فرعونیان ئې

[illegible]

عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ۝ فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ

[illegible]

فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝

[illegible]

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ

[illegible]

سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ

[illegible]

كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ۝ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ

[illegible]

مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ

[illegible]

وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا

[illegible]

تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ

[illegible]

لَا تُظْلَمُونَ ۝ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى

[illegible]

اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ

[illegible]

[illegible]

فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ ۚ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ

نو یقیناً پوره دے تا لره الله، دغه ذات دے چه تا ئے قوی کړے یے په خپل مدد او په مؤمنانو

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

او محبت ئے واچولو په زړونو د دوی کښے. که خرچ کړے وے تا هغه چه په زمکه کښے دی ټول

مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُ عَزِيزٌ

نو محبت به دے نه وے اچولے په زړونو د دوی کښے او لیکن الله محبت راوستے دے په دوی کښے یقیناً هغه زورور دے

حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

حکمت والا دے. اے نبی پوره دے تا لره الله او هغه څوک چه حکم منی ستا د مؤمنانو نه.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِن يَكُن مِّنكُمْ

اے نبی تیز کړه مؤمنان په جنګ باندے. که وی ستاسو نه

عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم

شل کسان صبر کونکی نو غلبه به کوی په دوه سوو. او که وی ستاسو نه

مِّائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

سل کسه غلبه به مومی په زر کسانو د کافرانو باندے ځکه چه دوی قوم دے چه نه پوهیږی

الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ فَإِن يَكُن

اوس آسانی اوکړه الله په تاسو او پوهه شه چه په تاسو کښے کمزوری ده. نو که وی په تاسو

مِّنكُم مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ

کښے سل کسه صابره نو غلبه به کوی په دوه سوو. او که وی په تاسو کښے

أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾

زر کسه نو غلبه به کوی په دوه زرو باندے په حکم د الله سره او الله د صابرانو سره دے.

ے او دا اسے قانون دے د جنګ یعنی تا لره او ستا تابعدارانو لره صرف الله کافی دے نو ځان له ضرورت نشته په بهادرئ سره جنګ کولو دپاره.

ے او دا یو بل قانون دے اول مسلمانان کم وو او همت ئے زیات وو نو دا حکم وو چه یو په لس به مسلمانان جنګ کوی یعنی د لسو کافرانو نه به یو مسلمان نه تښتی بیا مسلمانان زیات شو نو همت ئے کم شو نو دویم حکم راغے چه د دوو کافرانو نه به یو مسلمان نه تښتی یعنی که د یو مسلمان په مقابله کښے کافران دوه وی نه زیات شو نو جنګ په مسلمانانو د دوی سره لازم نه دے او جائز دے۔ (ملکته) د تعیین د عدد وجه دا ده چه مسلمانان اول کم وو نو دا په د حقو شل کسه وو او جنګ د سلو کسو وه بیا زیات شو نو دا په سل او جنګ د زر کسه شو.

ربع

له ... او وسلم قانون وو ، یعنی کافر به حمله قید کېږي ... تر څو چې اسلام غلبه او کړي ... ٣ حتی نبعث رسولا (بنی اسرائیل ١٥) ، یعنی چې مخکښې حکم نه وي راغلی نو عذاب نېشته ، نو مسلمانانو ته ... مخکښې منع نه وه ...

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗۤ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِى الْاَرْضِ ؕ

نه دی مناسب نبی لره چې ساتي دَ ځان سره قیدیان تر دې چې زور ورکړي په وینې تویولو کښې په زمکه کښې ۔

تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ؕ وَاللّٰهُ

تاسو غواړئ سامان دَ دنیا ۔ او الله تعالیٰ غواړي آخرت ۔ او الله

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝٦٧ لَوْلَا كِتٰبٌ مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَاۤ

زبردست او حکمت والا دے ۔ که نه وے کتاب دَ خدائے دَ طرفه چې تېر شوی نو رسېدلے به وو تاسو ته په سبب

اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝٦٨ فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ

دَ اخستلو ستاسو سره عذاب لوئے ۔ نو خورئ دَ هغه شي چې لوټ کړي دي تاسو حلال مزیدار ۔

وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٦٩ يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ قُلْ

او وویرېږئ دَ الله نه بېشکه الله بخښونکے مهربان دے ۔ اے نبی او وایه هغه

لِّمَنْ فِىْۤ اَيْدِيْكُمْ مِّنَ الْاَسْرٰۤى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِىْ قُلُوْبِكُمْ

چا ته چې په لاس ستاسو کښې دي دَ قیدیانو نه ۔ که معلوم کړي الله په زړونو ستاسو کښې

خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّاۤ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ

خیر نو درله به کړي تاسو لره غوره دَ هغه نه چې اخستے شوي دي ستاسو او معافي به او کړي تاسو او الله

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٧٠ وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ

بخښونکے مهربان دے ۔ او که غواړي دوکه ستا سره نو یقیناً دوی دوکه کړې وه دَ الله سره

مِنْ قَبْلُ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝٧١ اِنَّ الَّذِيْنَ

مخکښې او طاقت ئې درکړو تاسو لره په دوی او الله پوهه حکمت والا دے ۔ یقیناً کوم خلق چې

اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِىْ سَبِيْلِ

ایمان راوړے او کور ئې پرېښود او کوشش ئې او کړو په مالونو خپلو او په نفسونو خپلو په لاره دَ

... راغلے چې فدیه مه اخلئ (فاشدوا) په بدر کښې اویا کسه کافران قتل شو او اویا کسه قیدیان شو نو د الله دا وو چې اختیار راغلی چې که دا قیدیان مړه کړئ او که فدیه ترې واخلئ او که فدیه مو واخسته نو دومره قید به په بدر کښې به بیا کس شهید کېږي ۔ نو ابو بکر فدیه او عمر ... مشوره کړه او دَ نبی کریم صلے الله علیه وسلم رائے دَ ابو بکر سره وه او د فدیې حکم او شو فدیه واخستے شوه نو دَ الله تعالیٰ رائے دَ عمر دَ رائے سره موافق وه ٣ دا د یا ر ... قانون دَ جنګ وو یعنی فدیه به ورکړئ نو که تاسو زړونو ... نیت په اسلام کښې نو الله تعالیٰ به تاسو لره دَ دې نه زیات مال ورکړي او معافي به هم تاسو ته او کړي او که دوی ستاسو سره دوکه کوي نو مخکښې هم دوی دوکه کړې وه او الله تعالیٰ دوی مغلوب کړي دي لکه په بدر کښې ۔ حضرت عباس فرمائي ما نه چې په بدر کښې فدیه اخستے شوې وه د هغې په عوض کښې الله تعالیٰ ما لره ډېر مال راکړے دے او زمزم څاه په تامه دنیا به لوم او د الله تعالیٰ نه مغفرت طمع ...

... الله حکم دَ راز دے سکه ترغیب وه هجرت او جهاد ته مها جرین او انصار سکه ... او کوم مسلمانان چې دَ دار حرب نه هجرت نه کوي نو دَ هغوی سره دَ دار اسلام دَ مسلمانانو څه تعلق نېشته میراث دَ یو بل نه نه شي اخستے (باقی په صفحه ٢٦٨)

ربائے وړ ... (البته کرم مسلمانانو ... جرب امداد او ... اسلام ... امداد اوکړو

اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ

مدد ئے کړے او کوم خلقو چه ځائے ورکړو او امداد ئے اوکړو دوی ځینی د ځینو ملګری دی

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ مِّنْ

او کوم خلقو چه ایمان راوړو او هجرت ئے اونه کړو نو تاسو له د دوی د ملګرتیا نه

شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَاِنِ اسْتَنْصَرُوْكُمْ فِى الدِّيْنِ فَعَلَيْكُمُ

شے ... تر دے پورے چه هجرت اوکړی ۔ او که امداد او غواړی ستاسو نه په دین کښے نو لازم دے په تاسو

النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا

امداد مګر په خلاف د قوم چه ستاسو او د هغوی په مینځ کښے وعده وی ۔ او الله کار ونه

تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۗ

ستاسو ویني ۔ او کافران ځینی د ځینو ملګری دی

اِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِى الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ۝ وَ

او که دا کار او نه کړی نو فتنه به ... او فساد لوئے ... او

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجَاهَدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ

کوم خلقو چه ایمان راوړو او هجرت ئے اوکړو او جهاد ئے اوکړو په لاره د الله کښے او کوم خلقو چه

اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ۚ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّ

ځائے ورکړو او امداد ئے اوکړو دوی مؤمنان دی په رښتیا سره ۔ د دوی د پاره بخښنه ده او

رِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَهَاجَرُوْا وَجَاهَدُوْا

رزق د عزت دے ۔ او هغه خلقو چه ایمان راوړو وروستو او هجرت ئے اوکړو او جهاد ئے اوکړو

مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ ۗ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ

ستاسو سره نو هغوی ستاسو دی او خپلوان ځینی د ځینو حقدار دی

ربائے وړ ... (البته کرم مسلمانانو
شی تیګر کړ ... مسلمانانو
د ... جنګ وه د هغو
... سره چه د هغو
سره د مسلمانانو صلح
وه نو بیا ورله امداد نه
شی ورکولے ۱۲
... ۲ یعنی که
تاسو هجرت نه کوئ د اسلام
ته مسلمانان به کمزوری
شی ۱۲
۳ عالم الغیب ته معلومه
وه چه وروستو به داسے خلق
پیدا کیږی چه د صحابو به
سره بغض کوی ، د هغوی
... د ... ته
... اعلان اوکړو
چه دوی ... دی ، او
دوی له د عزت رزق هم
... شو
... قوم ... چه بیا هم
د صحابو په سره بغض کوی
... نه ... ۱۲
۴ ... میراث وه چه
وروستو ... منسوخ شو

[illegible] بسم الله ... لیکل شوی ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... بسم الله ... سورت انفال ... [illegible]

فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

په کتاب د الله کښې. یقیناً الله په هر شي پوهه دی.

سُورَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَتِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوعًا

سورت توبه په مدینه کښې نازل شوی دی یو سل او نهه ویشت آیتونه او شپاړس رکوعګانې دي.

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾

بیزاري جواب دی د طرف د الله او د رسول د ده نه هغو خلقو ته چه تاسو ورسره عهد کړی دی د مشرکانو نه.

فَسِيحُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ

نو لاړ شئ په زمکه کښې څلور میاشتې او پوهه شئ چه تاسو نه شئ عاجز کولی

مُعْجِزِي ٱللَّهِ ۙ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخْزِي ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ

الله لره او یقیناً الله شرموونکی دی کافرانو لره. او اعلان دی د طرف د الله

وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلنَّاسِ يَوْمَ ٱلْحَجِّ ٱلْأَكْبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٌ

او د رسول د ده نه خلقو ته په ورځ د لوی حج چه الله جدا دی

مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ۙ وَرَسُولُهُۥ ۚ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن

د مشرکانو نه. او رسول د ده. نو که تاسو توبه وکاږئ نو دا غوره ده تاسو لره او که

تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي ٱللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ

تاسو واوړیدئ نو تاسو پوهه شئ چه تاسو نه شئ عاجز کولی الله لره. او خبر ورکړه کافرانو

كَفَرُوا۟ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ

لره په عذاب سخت سره. مګر هغه خلک چه تاسو ورسره لوظ کړی وو د مشرکانو نه

ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْـًٔا وَلَمْ يُظَٰهِرُوا۟ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا۟

بیا کمی نه دی کړی تاسو سره هیڅ او امداد ئې نه دی کړی ستاسو خلاف د چا سره نو پوره کړئ

متصل په دې وجه نه دي چې سورت توبه او لیکل شوي په مصحف ... سورت توبه ... نازل شوی ... سورت مائده او ... سورت انفال ... [illegible] ... ذو القعده ... رجب ... څلور میاشتې ... [illegible] ... حج اکبر ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... [illegible] ... عهد وایمان ... مقتولین ... سورت ... قتال ... [illegible]

ما غوښته د قتال ... او ترغیب اتباع د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... [illegible]

[illegible] اعلان د براءت [illegible]

إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

دوی سره لوظ د دوی تر مدت پورے . یقیناً الله مینه کوی د متقیانو سره .

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ

نو کله چه ختم شی میاشتے د پناه نو قتلوئ مشرکان کوم ځائے چه موندئ تاسو دوی لره

وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِن

او نیسئ دوی او بندوئ دوی او کینئ د دوی د پاره په هر ځائے د انتظار کښے . نو که

تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ

دوی توبه گار شو او مونځ ئے اوکړو او زکوة ئے ورکړه نو خلاص کړئ لار د دوی . یقیناً

اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ

الله بخونکے مهربان دے . او که یو کس د مشرکانو نه امن او غواړی ستا نه

فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

نو امن ورکړه هغه ته تر دے چه واوری خبره د الله بیا ئے اورسوه ځائے د امن ته . دا ځکه چه دوی

قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِندَ

یو قوم دے چه نه پوهیږی . څنگه به وی مشرکانو له لوظ په نزد د

اللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدتُّمْ عِندَ الْمَسْجِدِ

الله او په نزد د رسول د هغه . بیان هغه خلق چه تاسو ورسره لوظ کړے په نزد د جمات د

الْحَرَامِ ۖ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

عزت . نو ترڅو چه برابر وی دوی تاسو له نو برابر شئ دوی له . یقیناً الله مینه کوی د

الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ

متقیانو سره . څنگه به وی لوظ او که غالب شی دوی په تاسو باندے نو لحاظ نه کوی ستاسو د

سله په دے سورت کښے عام حکم د قتال نه پورے دے ۱۲
سله هر کله چه اعلان د جنگ په کفارو اوشو او دا اعلان په دے سورت کښے او خصوصی خبره ده نو
[illegible]
البته هغه کفار چه څوک لوظ پالی [illegible]
[illegible] د الله تعالیٰ [illegible]
[illegible] د قتال دفع دے او علت نه د قتال [illegible]
[illegible] اتباع د نبی کریم صلی الله علیه وسلم ده او دا جهاد او بیان د رسالت د خطے د پاره دے [illegible]
[illegible]
د ع ۱۲ سه واذا اول ما تم رفع ده ۱۲

سره یو ځای د کالو د قرابت او د لوظ لحاظ نه کوی. شکه که دوی چرته غلبه بیا مومی نو دوی هیڅ کله ستاسو د نسب او د لوظ

إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ يُرْضُونَكُم بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَ

قرابت او نه د لوظ. راضی کوی تاسو لره په خولو خپلو سره او انکار کوی زړونه د دوی او

أَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨﴾ اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا

زیات د دوی نافرمان دی. اخستے دے دوی په آیتونو د الله قیمت لږ نو منع کړیده دوی

عَن سَبِيلِهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ

د لارې د هغه نه. یقینا بد دے هغه کار چه دوی کوی. لحاظ نه کوی دوی

فِي مُؤْمِنٍ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِن

د مؤمن د قرابت او نه د لوظ. صرف دوی ظالمان دی. نو که

تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ ۗ

توبه گار شو دوی او ادا کړو دوی مونځ او ورکړه دوی زکوة نو دوی ستاسو دینی ورونه دی

وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِن نَّكَثُوا أَيْمَانَهُم

او بیانوو آیتونه هغه قوم ته چه پوهیږی. او که مات کړه دوی قسمونه خپل

مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ

پس د لوظ د دوی نه او طعن اولگاوه دوی په دین ستاسو کښې نو وژنئ مشران د کفر

إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا

یقینا نشته قسمونه د دوی لپاره چه دوی منع شی شرارت نه. ولے جنګ نه کوئ د هغه قوم سره

نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ

چه مات کړیدی قسمونه خپل او قصد کړیدے هغوی د ویستلو د رسول او دوی شروع کړیده تاسو اول

مَرَّةٍ ۚ أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

ځل آیا ویریږئ د دوی نه. نو الله مناسب دے چه او ویریږئ د هغه نه که یئ تاسو مؤمنان

د لحاظ نه کوی د مرفق د سره چه یهلوس کوی او په زړه کښې د دوی سخت نفرت د ستاسو نه وی. د الله تعالی احکام پریږدی او دنیا اخلی دا ظالمان دی. که دوی توبه گار شو او د غلط د خولے په توبه کار نه کیږی دا به هم منافقانه توبه وی. بلکه په آثارو توبه گار شی چه مونځ کوی او زکوة ورکړی نو بیا خیر ستاسو ورونه دی. دینا او که دوی خپل قسمونه او لوظونه مات کړل او په تاسو طعن لگوی نو بیا د دوی د هغه مشرانو سره جنگ کوئ. داسے لوظ ماتوونکی قوم د دوی په احسان نه پوهیږی. بے دلیله وهه وی سره د جنګ نه ځان اوسه بے لوظه دوی دی او د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د ویستو کوشش ئے کاوه. د هغه ته مشوره ئے د، او د مکے معظمے نه هجرت هم د دوی د جبرونو نه د او دوی ستاسو دشمنی اول شروع کړیده نو د دوی نه هیڅ مه ویریږئ او صرف د الله تعالی نه اوویریږئ او دا د مؤمنانو کار دے.

مخ ورانه مشرکین ته د قتال او د هغوی حکم بیانوي [illegible] الله عذاب ورکړي جهاد او د مومنانو

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ

جنګ کوئ د دوی سره الله به عذاب ورکړي دوی ته په لاسونو ستاسو او وبه شرموي دوی او

وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ

به کړي ستاسو بري په دوی باندې او شفا به ورکړي زړونو د قوم مومنانو ته - او ختم به کړي قهر د زړونو د دوی

وَيَتُوبُ اللّٰهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمْ

او مهربانه او توبه به الله په هغه چا چې رضا يې شي - او هغه الله ښه پوهه دی او حکمت والا دی

حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ

ګمان کوئ تاسو چې پرېښودلی به شئ تاسو او لا نه دی ظاهر کړي الله مجاهدین ستاسو

وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ

او هغه چې نه جوړوي سوا د الله نه او نه د رسول د هغه نه او نه د مومنانو نه

وَلِيجَةً ۚ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ

رازدار - او الله خبردار دی په کارونو ستاسو - نه دی لایق د مشرکانو

أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللّٰهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ ۚ

چې جوړ کړي جماتونه د الله چې ګواهي کوي په ځانونو باندې د کفر

أُولٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ۖ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّمَا

دوی هغه دي چې برباد دي عملونه د دوی - او په اور کښې به دوی همېشه وي - یقینًا

يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ

آبادوي جماتونه د الله هغه څوک چې ایمان راوړي په الله او په ورځ د قیامت او کوي

الصَّلٰوةَ وَآتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللّٰهَ ۖ فَعَسٰى أُولٰئِكَ

مونځ او ورکوي زکوٰة او نه وېرېږي سوا د الله نه نو امید دی چې دا به وي

ښه وړانه مشرکین ته ... وړاندې ستاسو
سره به الله تعالیٰ امداد او کړي
او ستاسو زړونه به خوښ
او ستاسو زړه قهر به
ختم شي او بعضو د دوی
به مسلمانان شي
مخلص او به الله تعالیٰ
مخلوق ته ښکاره کړي
د اعلان جنګ متعلق
دوی ورته وړاندې دا
د قرآن نیک کار وکوي
او جماتونه آبادوي
باری تعالیٰ هغه وخت پوره
کړي چې د مشرکانو عمل
برباد وي او دوی
دوزخیان وي جنګ ورسره
کوئ او د عمل د څه
د ېره نه کړي

مخ جماتونه آبادول
د هغه چا کار دی چې د
هغوی ایمان وي په الله
تعالیٰ باندې او په ورځ
د قیامت باندې او کوي
مونځ او ورکوي زکوٰة
او صرف د الله نه وېرېږي
نو دا خلق په سمه توګه وي
او دوی به د الله تعالیٰ
کور رونق آبادوي. نبي کریم
صلی الله علیه وسلم فرمایلي
چې کله او وینئ تاسو
سړی چې خدمت کوي د
جمات نو شاهدي او کړئ
د هغه په ایمان باندې
مشرکانو او بد عتیانو که
ظاهري تعمیر کوي خو
روحاني تعمیر نه کوي
عبه رفعه کړو ورېم ما نعمو

أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ

د لارموندو نکو نه - آیا گرځولی تاسو اوبه ورکول حاجیانو ته او آبادول

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ

د مسجد حرام پشان د هغه چا چه ایمان راوړی په الله او په ورځ د قیامت او جهاد کوی

فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ لَا يَسْتَوُونَ عِندَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي

په لاره د الله کښې - برابر نه دی دوی په نزد د الله - او الله نه کوی

الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي

قوم ظالم ته - کوم خلق چه ایمان راوړی او هجرت کوی او جهاد کوی په

سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِندَ

لاره د الله کښې په مالونو خپلو او په نفسونو خپلو - لوئے دی په درجه کښې په نزد د

اللَّهِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ

الله - او صرف دوی کامیاب دی - زیرے به ورکوی دوی له رب د دوی په مهربانئ

مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَالِدِينَ

خپله او په رضا سره او په باغونو سره چه په هغے کښې نعمت دے همیشه - همیشه به وی

فِيهَا أَبَدًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

په هغو کښې - یقیناً الله سره لوئے اجر دے - اے مؤمنانو

آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا

مه جوړوئ پلارونه خپل او ورونړه خپل ملګری که هغوی خوښوی

الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

کفر لره په ایمان باندے - او چا چه ملګری نیول او کړه د دوی ستاسو نه نو صرف دوی

سلے کفار اسلام په کوم وخت قید شو په بدر کښې او علی کرم الله وجهه ورته شرم ورکړو نو حضرت عباس او وئیل که تاسو جهاد کړے او مسلمانان شوی یئ نو موږ حاجیانو له اوبه ورکړے دی او مسجد حرام مو آباد کړے دے نو هغے وخت الله تعالیٰ فرمائیلی چه د ایمان او جهاد فی سبیل الله سره د دی دا برابر نه دی د مؤمن نو او هجرت او جهاد د الله په پار لوئے درجے دی او مهربانی د هغه او د الله تعالیٰ رضا ده او همیشه نعمت دے او د دوی په جنت کښې همیشه وی۔

سلے د دریم و څلورم او وه چه د جهاد متعلق چه د واکونو زمونږ نسب د دی شو جهاد او سره ملګرے کړه نو باری تعالیٰ د دریم و هم لرے کړه او چه د کافرانو سره تعلق مه ساتئ۔

سلے سرے د هغه چا ملګرے دے چه د چا سره ئے مینه وی نو که د الله سره چه ملوک دوستی کوی نو هغه به ظالم وی او چه د نیکانو سره تعلق ساتی نو هغه به د نیکانو سره حساب وی۔ نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائیلی: المرء مع من احب: سرے به د هغه چا سره وی په قیامت کښې چه د چا سره ئے مینه وه۔ الله تعالیٰ دے زمونږ د خپلو دوستانو سره مینه پیدا کړی۔

سه د رقعه د دریم ماته۔

الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۳﴾ قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ وَ اَبْنَآؤُكُمْ وَ اِخْوَانُكُمْ وَ

ظالمان دي. ووایه که وي پلرونه ستاسو او ځامن ستاسو او ورونه ستاسو او

اَزْوَاجُكُمْ وَ عَشِيْرَتُكُمْ وَ اَمْوَالُ ِۨاقْتَرَفْتُمُوْهَا وَ تِجَارَةٌ

ښځې ستاسو او قبیله ستاسو او هغه مالونه چه تاسو ګټلي دي او سوداګري

تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَ مَسٰكِنُ تَرْضَوْنَهَآ اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

چه ویریږئ د کساد نه ئې او کورونه کوم چه تاسو خوښوئ ډیر محبوب وي تاسو ته د الله نه

وَ رَسُوْلِهٖ وَ جِهَادٍ فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ

او د رسول د هغه نه او د جهاد نه په لاره د هغه کښې نو صبر او کړئ تر دې چه راولي الله حکم خپل

وَ اللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۲۴﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِيْ

او الله نه ښئي لاره قوم فاسق ته. یقیناً امداد کړے دے ستاسو سره الله په

مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّ يَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ

ځایونو ډیرو کښې او په ورځ د حنین کښې کله چه خوښه کړي وه تاسو زیاتوالي ستاسو نو فائده

تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَّ ضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ

ئې ورنه کړه تاسو ته هیڅ شے او تنګه شوه په تاسو زمکه سره د پراخوالي نه بیا

وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَ

واپس شوئ تاسو شاته. بیا راولیګله الله تسلي په رسول خپل او

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَنْزَلَ جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَ عَذَّبَ الَّذِيْنَ

مومنانو ته. او هغه لښکرې چه تاسو نه لیدلې او عذاب ورکړو هغه

كَفَرُوْا ؕ وَ ذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۶﴾ ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ

کافرانو ته. او دا جزا د کافرانو ده. بیا مهرباني کوي الله پس د دې نه

سے بغیر د تاسو د نیاز ښته
وي. ... خدمت هم
په ... تو بیا ... عذاب
سخت ... اجر عظیم
په جهاد کښې ورکړے شي
د هغه ... نه محروم وي
شي ... بشارت ... مومنانو
امداد کوي الله تعالیٰ د
لکه چه په حنین کښې ئې
ستاسو امداد کړے وو د
تاسو ډیر تکلیف وو.
ته تسلي الله تعالیٰ را و لیږله
زړه د نبي علیه السلام ته
او د مسلمانانو ته او ملائک
ئې تعالیٰ را ولیږل او کافرانو
لره باري تعالیٰ شکست
او عذاب ورکړو او
دغسې باري تعالیٰ کافرانو
لره عذاب ورکوي په
په دنیا کښې او بیا به
آخرت کښې بیا باري تعالیٰ
هوازن او ثقیف قبیلو
لره توفیق ورکړو او هغوی
مسلمانان شول او څوک چه
توبه کار شي نو باري تعالیٰ
ورته بخښنه کوي ځکه الله
تعالیٰ عادت دے بخښنه
او مهرباني او رحم د

[illegible]

ذٰلِكَ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

[illegible]

اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ

[illegible]

عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ اللّٰهُ مِنْ

[illegible]

فَضْلِهٖٓ اِنْ شَآءَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ قَاتِلُوا الَّذِيْنَ

[illegible]

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ مَا حَرَّمَ

[illegible]

اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا يَدِيْنُوْنَ دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

[illegible]

ع [illegible] الْكِتٰبَ حَتّٰى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَّدٍ وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ۝

[illegible]

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ عُزَيْرُ ۨ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ النَّصٰرَى الْمَسِيْحُ

[illegible]

ابْنُ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِئُوْنَ قَوْلَ الَّذِيْنَ

[illegible]

كَفَرُوْا مِنْ قَبْلُ ۭ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝ اِتَّخَذُوْٓا

[illegible]

[illegible]

لے مسئله د توحید چه دنیا پرسته رنړا کیږی په خدائ به حمله نړلو او نړلی چه دوی د اعتماد صرف او صرف په الله رنړلی او د

اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ

عالمان خپل او ملنګان خپل خدایان سوا د الله نه او مسیح ځوی د

مَرْيَمَ ۚ وَمَاۤ اُمِرُوْۤا اِلَّا لِيَعْبُدُوْۤا اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

مریم - او حکم نه وو شوی دوی ته مګر دا چه عبادت د یو کوی د یو اله - نیشته معبود سوا د هغه نه

سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۱﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ

پاک دے الله د هغو نه چه دوی ورسره شریکوی - اراده کوی دوی چه مړه کړی رڼا د الله

بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى اللّٰهُ اِلَّاۤ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۳۲﴾

په خولو خپلو سره او انکار کوی الله مګر چه پوره کړی رڼا خپله اګر که بد ګڼړی کافران -

هُوَ الَّذِيْۤ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ

هغه ذات دے چه رالیږلے ئې رسول خپل سره د هدایت او د رشتونی دین د دے چه غالب ئې کړی په

عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا

ټولو دینونو باندے - اګر که بد ګڼړی مشرکان - اے مومنانو!

اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ

چه ډیر عالمان او ملنګان اخلی مالونه د خلقو

بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ

ناحقه او منع کوی خلق د لارے د الله نه - او هغه خلق چه جمع کوی

الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

سره او سپین او نه ئې خرچ کوی په لاره د الله کښے نو خبر کړه دوی

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۳۴﴾ يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى

په سخت عذاب سره - کله چه ګرم کړے به شی په اور د جهنم کښے نو داغ به شی

لے مسئله د توحید چه دنیا پرسته کول ما سوی الله نه د خلقو
ځمه او ویره ختمه شی ۲ کله چه نور باری تعالیٰ ذات
اتمام کوی چه خپل حقه رالیږلے دے نو دا لیږل په
اعتبار سره خو دین بالکل غالب دے او د نورے په
اعتبار سره په غلبه حمله وی چه مسلمانان په دین
منتبع شی ۳
لے دا د جنګ د پاره ټکم
ملت دے یعنی دوی سره جنګ کله کوی چه دوی
د خلقو نه مالونه غلط اخلی او خلق د توحید نه منع
کوی نو هم د مال او هم د دین ډاکوان دی نو ځکه
د دوی سره جنګ کوی کوم خلق چه د خپل مال نه زکوٰة
نه ورکوی نو د هغوی دا سخت عذاب دے نو چه
د بد چانه و دے په ظلم سره او په چلول سره مال اخلی
نو د هغوی خو به بیر سخت عذاب وی د الله تعالیٰ په
نزد نو ځکه د هغو سره جنګ کوی او دا خطره
نه کوی چه په دے جنګ کښے به د الله تعالیٰ ختګان
وی ۳
عه دوی د غیبے مصرف نو زکوٰة
د او چولے تریخ او دو چه
بے ورته کړ ګول او شا کولے
بے ورته ۳

بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ

په هغو به داغ کړې شي تندي د دوی او اړخونه د دوی او شاګانې د دوی ... دا هغه دي چې تاسو جمع کړي وو

فَذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِندَ اللَّهِ اثْنَا

نو وڅکئ خوند د هغه څه چې تاسو جمع کول - یقیناً شمار د میاشتو په نزد د الله دولس

عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا

میاشتې دي په کتاب د الله کښې په هغه ورځ چې پیدا کړي یې دي آسمانونه او زمکه له دې نه څلور

أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ

میاشتې حرمت لري - دا دین دی برابر - نو ظلم مه کوئ په دې کښې

أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً ۚ

په ځانونو خپلو باندې - او جنګ کوئ د مشرکانو ټولو سره لکه چې جنګ کوي تاسو سره ټول -

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾ إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي

او پوهه شئ چې الله سره د متقیانو سره دی - یقیناً وروستول د حرمت د میاشتو زیاتوالی دی په

الْكُفْرِ ۖ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ

کفر کښې ګمراه کولې شي په دې سره کافران هغه حلالوي یو کال او حراموي هغه یو

عَامًا لِّيُوَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ ۚ زُيِّنَ

کال چې پوره کړي شمار د هغه میاشتو چې حرام کړي دي الله نو حلالوي هغه چې حرام کړي دي الله - ښائسته

لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

شوي دي دوی ته بد عملونه د دوی - او هدایت نه کوي الله کافر قوم ته -

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

اے مؤمنانو! څه عذر دی تاسو ته کله چې او وئیلې شي تاسو ته چې ووځئ په لاره د الله کښې

[illegible]

اثاقلتم إلى الأرض أرضيتم بالحيوة الدنيا من الآخرة

[illegible]

فما متاع الحيوة الدنيا في الآخرة إلا قليل ﴿٣٨﴾ إلا تنفروا

[illegible]

يعذبكم عذابا أليما ويستبدل قوما غيركم ولا تضروه

[illegible]

شيئا والله على كل شيء قدير ﴿٣٩﴾ إلا تنصروه فقد نصره

[illegible]

الله إذ أخرجه الذين كفروا ثاني اثنين إذ هما في الغار

[illegible]

إذ يقول لصاحبه لا تحزن إن الله معنا فأنزل الله

[illegible]

سكينته عليه وأيده بجنود لم تروها وجعل كلمة

[illegible]

الذين كفروا السفلى وكلمة الله هي العليا والله عزيز

[illegible]

حكيم ﴿٤٠﴾ انفروا خفافا وثقالا وجاهدوا بأموالكم وأنفسكم

[illegible]

في سبيل الله ذلكم خير لكم إن كنتم تعلمون ﴿٤١﴾ لو كان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوكَ وَلَٰكِن بَعُدَتْ

[illegible]

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ۚ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا

[illegible]

مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾

[illegible]

عَفَا اللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ

[illegible]

صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ

[illegible]

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ

په الله او په ورځ د قيامت [illegible]

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

او الله ښه عالم دی په متقيانو باندې [illegible]

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ

په الله او په ورځ د قيامت، او په شک کې [illegible] نو دوی په شک خپل کې

يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن

حيران دي ۔ او که دوی اراده کړې [illegible] ليکن

كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾

بد گڼلي دي الله [illegible] سره د کیناستونکو

[illegible]

لَوْ خَرَجُوا فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ

که وتلی وی دوی په تاسو کښې نو نه به وو زیات کړی دوی تاسو لره مګر فساد او ضرور به منډې وهلې دوی په مینځ کښې

يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

ستاسو نه طلب کوونکی به وو دوی تاسو لپاره فتنه. او په تاسو کښې جاسوسان دی د دوی. او الله ښه عالم دی په

بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ

ظالمانو باندې. یقیناً طلب کړې وه دوی فتنې له مخې نه او اړولی کړې وو دوی ستا د پاره کارونه

حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُم

تر دې چې راغی حق او غالب شو حکم د الله او دوی بد ګڼونکی وو. او ځینې د دوی نه هغه

مَّن يَقُولُ ائْذَن لِّي وَلَا تَفْتِنِّي ۚ أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ۗ وَ

دی چې وائي اجازه راکړه ما ته او مه اچوه ما په فتنه کښې. خبردار په فتنه کښې پریوتلي دي. او

إِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ

جهنم یقیناً ګیر کړی دی کافران. که اورسي تا ته ښیګڼه نو خفه کوي دوی لره

وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِن قَبْلُ

او که اورسی تا ته تکلیف نو وائي چې یقیناً سنبالی کړی وو موږ خپل کار له مخې نه

وَيَتَوَلَّوا وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل لَّن يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ

او واپس شی او دوی خوشحاله وی. ووایه چې هیڅ کله نه رسی موږ ته مګر هغه چې لیکلی دی الله

لَنَا هُوَ مَوْلَانَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ

موږ لره. هغه مولا زموږ دی. او په الله دې توکل اوکړي مؤمنان. ووایه چې انتظار

تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ

نه کوئ تاسو په حق زموږ کښې مګر یو د دوو ښېګڼو. او موږ انتظار کوو ستاسو

ف۱ د منافقانو د نه وتلو حکمت بیان شو. یعنی که دوی په تاسو کښې وتلی وی نو فساد به یې جوړ کړی وو او ستاسو په مینځ کښې به یې فتنه اچولې وه.

ف۲ یعنی ستاسو په مینځ کښې داسې خلق هم شته چې د دوی خبرې اوری او منی یې.

ف۳ یقیناً دوی فتنې طلب کړې وې او نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته یې د نقصان رسولو تدبیرونه جوړ کړی وو.

ف۴ کله چې تا ته ښیګڼه ورسیږی نو دوی خفه کیږی او که تکلیف در ورسیږی نو خوشحاله شی او وائی چې موږ مخکښې خپل تدبیر کړی وو.

ف۵ د ښیګڼو نه مراد فتح یا شهادت دی.

أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا

چه او رسوي تاسو ته الله عذاب د طرفه خپله يا په لاسو زمونږ - نو انتظار کوئ

إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿۵۲﴾ قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَّلَ

مونږ هم ستاسو سره انتظار کوونکي يو - او وايه چه خرچ کړئ په رضا سره او يا په ناچارۍ سره هيڅ کله به

مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿۵۳﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ

قبول نه شي تاسو نه - يقيناً يئ تاسو قوم نافرمانه - او نه دي منع کړي دوي لره چه قبول شي د دوي

مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ

نه خيراتونه د دوي مګر دوي انکار کوي د الله او د رسول د هغه نه او نه کوي

الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿۵۴﴾

مونځ مګر دوي سست وي - او خرچ نه کوي مګر دوي بد ګڼي ئې -

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ

پس خوښ دې درنه کړي تا لره مالونه د دوي او نه اولاد د دوي - يقيناً خواري الله چه

لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ

عذاب ورکړي دوي لره په دې سره په ژوند د دنيا کښې او او ځي ارواح د دوي او دوي

كَافِرُونَ ﴿۵۵﴾ وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ

کافر وي - او قسم کوي په الله چه دوي ستاسو دي - او نه دي دوي ستاسو نه

وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿۵۶﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ

او ليکن دوي يو قوم دي چه ويريږي ستاسو - که مونده لي دوي ملاذ دننه يا سمڅي

أَوْ مُدَّخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿۵۷﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ

يا ځاي د ننوتو نو ورتلي به هغه ته او دوي به منډې وهلي - او ځيني د دوي نه هغه دي چه

[illegible]

يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقٰتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَّمْ

[illegible]

يُعْطَوْا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ۝ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتٰهُمُ

[illegible]

اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِينَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ

[illegible]

وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللّٰهِ رَاغِبُونَ ۝ إِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَاءِ

[illegible]

وَالْمَسٰكِينِ وَالْعٰمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ

[illegible]

وَالْغٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ

[illegible]

اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَ

[illegible]

يَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ

[illegible]

لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ

[illegible]

رَسُولَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لِيُرْضُوكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ إِنْ كَانُوا

[illegible]

مُؤْمِنِينَ ۝ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ

[illegible]

لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ۝ يَحْذَرُ

[illegible]

الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي

[illegible]

قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ۝

[illegible]

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ

[illegible]

أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ۝ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ

[illegible]

كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ

[illegible]

نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۝ الْمُنَافِقُونَ وَ

[illegible]

الْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَ

[illegible]

[illegible]

يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا اللَّهَ

منع کوی خلق د نیکۍ نه او بندوی دوی لاسونه خپل - هیر کړی دی الله لره

فَنَسِيَهُمْ ۗ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ

نو هغه به هیر کړی دوی لره - یقیناً منافقان نافرمانان دی - وعده کړې ده الله منافقو سړو

وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ

او منافقو ښځو سره او کافرو سره د اور د جهنم همیشه به وی په هغه کښې - دا پوره ده دوی لره

وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ﴿٦٨﴾ كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ

او لعنت کړی دی په دوی الله - او دوی لره عذاب دی همیشه - (تاسو یئ) په شان د هغو خلقو چه وو د مخه

كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا

وو دوی زیات ستاسو نه په طاقت کښې او زیات وو په مالونو او په اولادو کښې - پس فائده ئې واخسته

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ

په حصه خپله سره نو تاسو هم فائده واخسته په حصه خپله سره لکه چه فائده اخستې وه هغو خلقو

مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا ۚ أُولَٰئِكَ

د مخه ستاسو په حصه خپله سره او بحث کوئ تاسو په شان د هغو خلقو چه غلط بحث ئې کړی وو - دغه خلق

حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

چه دی برباد شو عملونه د دوی په دنیا کښې او په آخرت کښې - او صرف دوی

الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ

برباد دی - آیا نه دی راغلې دوی ته خبره د هغو خلقو چه وو د مخه د دوی نه د قوم د نوح

وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ

او د عاد او د ثمود او د قوم د ابراهیم او د مدین د خلقو

له یعنی د ثواب نه محروم وی په دوزخ کښې [illegible] د عذاب [illegible] وے یعنی دا قومونه په دنیا کښې هلاک شو دوی په عمان ظلم کاوه یعنی دوی نافرمانی کوله الله تعالیٰ په چا ظلم نه کوی - اصحاب مدین د شعیب علیه السلام قوم دے [illegible] او دغه قوم [illegible] د لوط علیه السلام د قوم کلی دے [illegible] الله تعالیٰ [illegible]

لئے د مؤمنانو صفتونه مقابله د منافقانو صفتونو - او د مؤمنانو په باب کښې ... د مؤمنانو دوستي د مؤمنانو سره ده او امر کوي په نيکۍ سره ... منع کوي د بدۍ

وَالْمُؤْتَفِكٰتِ ۚ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ

او د پاسته شوو کلو د خلقو - راغلي وو دوی ته رسولان د دوی په ښکاره دليلونو - نو نه وه الله چه

لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُوْنَ

ظلم کاوه په دوی باندې ليکن دوی چه په ځانونو باندې به ئې ظلم کاوه - او مؤمنان سړي

وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ

او مؤمنانې ښځې ځينې د دوی دوستان د ځينو دي حکم کوي په نيکۍ سره

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ

او منع کوي خلق د بدو نه او سم کوي مونځ او ورکوي

الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ اُولٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۗ

زکوٰة او حکم مني د الله او د رسول د هغه - په دوی باندې به مهرباني اوکړي الله -

اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

يقيناً الله زبردست حکمت والا دے - وعده کړې ده الله د مؤمنانو سړو او مؤمنانو ښځو سره

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنَ

د باغونو چه بهيږي په لاندې د هغوی نهرونه - هميشه به وي دوی په هغو کښې او د ځايونو

طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۗ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ۗ ذٰلِكَ

صافو دي په باغونو د اوسيدو کښې - او رضامندي د الله خو ډيره لويه ده - دا

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٧٢﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ

بريا ده لويه - اے نبي جهاد کوه د کافرانو سره

وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۗ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ

او د منافقانو سره او سختي کوه دوی سره - او ځائے د دوی جهنم دے - او لا کاره

ع ٥ ١٥

نيکۍ سره ... منع کوي د بدۍ دا ديته صفتونه ترتيب وار دي - د پنځم صفت د منافقانو په مقابل کښې د مؤمنانو صفت دا ذکر شو چه دوی ... او د شپږم صفت د منافقانو په مقابل کښې مؤمنانو صفت ... چه الله تعالی حکم منونکي دي او په اول کښې مؤمنانو خپله رحم ... دي او ... اعلیٰ ... او ... هميشه اوسيدل په جنت کښې او ... لويه برخه د الله رضا ده ۱۲

کله چه د جهاد اعلان وشه د ... نبي کريم صلی الله عليه وسلم ... الله تعالی ورته فرمائي چه د کافرانو او منافقانو سره مناسب سختي کوه ... او دوی د ... ژوند کښې ... په آخرت کښې ... سختي کړي د الله تعالی اطاعت ... ۱۲

الْمَصِيرُ ۞ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا ۚ وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ

ځاى دوى. قسمونه كوى په الله باندې چه دوى نه دي ويلي. او قسم دے چه يقيناً ويلي وو دوى خبره

الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ

د كفر او كافر شوي دي پس تر اسلام خپل نه او قصد كړے وو دوى د هغه شي چه نه ده رسيدلي

وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ

كړه دوى عيب نه وو هيڅ مګر دا چه غني كړي وو دوى لره الله او رسول د هغه د فضل خپل نه

فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ

نو كه دوى توبه وكاږي نو دا بهتره ده دوى لره او كه دوى مخ واړوي نو عذاب به وركړي دوى ته الله

عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ

سخت عذاب په دنيا او په آخرت كښې. او نشته دوى لره په زمكه كښې

مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ

هيڅ دوست او نه امداد كونكے. او ځينې د دوى نه هغه دي چه لوظ كړے وو دوى د الله سره كه

آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

راكړه موږ له د فضل خپل نه مال نو موږ به خامخا خيرات وكړو او خامخا به شو د نيكانو نه

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ

نو هر كله چه وركړو هغوى ته د فضل خپل نه مال نو بخيلي وكړه په هغه او واپس شو او دوى

مُعْرِضُونَ ۞ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ

مخ اړوونكي وو. نو بدله وركړه الله دوى ته نفاق په زړونو د دوى كښې تر هغه ورځ پورې چه

بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۞ أَلَمْ

ے الله تعالیٰ په دې چه ښه پوهیږي [illegible] منافقانو [illegible]
خلقو ته ځان [illegible] او دا [illegible] اسلام [illegible]

يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَ نَجْوٰىهُمْ وَ اَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ

پوهیږي دوي چه الله پوهیږي په پټه [illegible] او په جرګو [illegible] او دا چه الله ښه پوهیږي

الْغُيُوْبِ ۚ اَلَّذِيْنَ يَلْمِزُوْنَ الْمُطَّوِّعِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ

په خپله خوښه [illegible] په عیب لګوي [illegible] مؤمنانو [illegible]

فِي الصَّدَقٰتِ وَ الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُوْنَ

کښې [illegible] او په هغو چه نه مومي [illegible] مګر [illegible] خپله نو ټوقې کوي په

مِنْهُمْ ۙ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ ۡ وَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۞ اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ

هغوی پورې نو بدله [illegible] او دوی لره دی عذاب دردناک [illegible] بخښنه غواړه دوی لره

اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۭ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِيْنَ مَرَّةً فَلَنْ

او نه غواړه [illegible] که بخښنه او غواړې ته دوی لره اویا ځله نو هیڅ کله

يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖ ۭ وَ اللّٰهُ

بخښنه نه کوي الله دوی ته [illegible] انکار کړی دی الله او د رسول [illegible] او الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۞ فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ

هدایت نه کوي نافرمانو قوم ته [illegible] خوشحاله دي [illegible] په کیناستو خپلو

خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَ كَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَ اَنْفُسِهِمْ

خلاف د رسول الله نه او بد ګڼلي یې چه جهاد وکړي په مالونو خپلو سره او په نفسونو خپلو سره

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ قَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ۭ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ

په لاره د الله کښې او وایل [illegible] په ګرمۍ کښې [illegible] اور د جهنم سخت

اَشَدُّ حَرًّا ۭ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ۞ فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّ لْيَبْكُوْا

دی په ګرمۍ کښې [illegible] پوهیدی [illegible] او ژاړي به

او بیا [illegible]

Marginal commentary (right column):

[illegible] منافقانو [illegible]
[illegible] الله تعالیٰ [illegible]
شتے منافقانو مشر عبدالله ابن اُبی مړشو نو د هغه ځوی نبی کریم صلی الله علیه وسلم لره د جنازې د پاره طلب کړو نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] اللہ علیه وسلم او فرمایل چه الله تعالیٰ [illegible]
[illegible] نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible]
سے منافقانو خوشحاله دي چه مونږ په ګرمۍ کښې [illegible]

لے تر تبوک پورے غزا کښې شرکت نه شو او بیا اذن غواړي ... د تلو نه غزا ته پاره ... او دوي لره جواب ورکړي شو چې د سره ... د شي تيغ ئي ... سره چې غزا لره ئې صفحه ... نقاق دي باوا ...

كَثِيرًا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ

ډیره زمانه - جزاء د هغه شي چې دوي ګټلو - نو که واپس کړي تا الله تعالی یو

طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُوا۟

ډلې ته د دوي نه بيا اجازت غواړي د تا نه د وتلو نو ووايه چې هيڅ کله به اونه وځئ

مَعِىَ أَبَدًا وَلَن تُقَـٰتِلُوا۟ مَعِىَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُم

زما سره هيڅکله - او هيڅ کله به جنګ ونه کړئ زما سره د دښمن بې شکه تاسو راضي شوي ئې

بِٱلْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْخَـٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ

په کښېناستو اول ځل نو کښېنئ سره د روستو پاتې کيدونکو نه - او جنازه مه کوه په يو کس

أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ ۖ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟

باندې د دوي نه چې مړ شي هيڅ کله - او مه اودرېږه په قبر د هغه (د دعا) يقيناً دوي کافر شوي دي

بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَـٰسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ

د الله او د رسول د هغه او مړه شوي دي نافرمانه - او خوښ دې نه کړي تا مالونه د دوي

وَأَوْلَـٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِى ٱلدُّنْيَا

او اولاد د دوي - يقيناً غواړي الله چې عذاب ورکړي دوي ته په دغه څيزونو سره په دنيا کښې

وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَـٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ

او ووځي نفسونه د دوي او دوي به کافران وي - او کله چې نازل شي يو سورت چې

ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَجَـٰهِدُوا۟ مَعَ رَسُولِهِ ٱسْتَـْٔذَنَكَ أُو۟لُوا۟ ٱلطَّوْلِ

ايمان راوړئ په الله او جهاد اوکړئ سره د رسول د هغه نه اجازت غواړي ستا نه مالداران

مِنْهُمْ وَقَالُوا۟ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ ٱلْقَـٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾ رَضُوا۟ بِأَن يَكُونُوا۟

د دوي او وائي پريږده مونږ چې شو سره د کيناستونکو نه - خوشحاله شو چې شو سره د

يا ايوالي يا ازنا ... معذور ... يعني د منافق جنازه هم مه کوه او قبر ته هم مه ځه ... څو ... قبر والا ته حاجت نه غواړي ... حاجتونه پوره کوونکی او به حاجتونو باندې پوهه صرف او صرف خدا وند تعالی دے مخلوق ته ئې حاجت منه ... په قول مخلوق ... مخلوق ته نبي کريم صلی الله عليه وسلم ... په باره ... دعا ... نه حيره ... او اولاد عذاب د خدائے تعالی ... سره مالونه او اولاد رحمت الهي ... کله چې جهاد او اولاد ... په باره سورت نازل شي نو مالداران منافقان رخصت غواړي دوي ... منکرانو غواړي دوي د خدائے تعالی د رحمت نه محروم وي ... نبي کريم صلی الله عليه وسلم مومنانو جهاد لره ... روان ... خوشحالي ...

د ووړو نه ... يا علي ... په غوښه ... تيار ... هميشه ... حصه ... دے۔

له په دعوه د ایمان کښې - واو غلط عذر خلق وه کله اعرابو منافقانو سره او غلطان شول - دوی عذرونه د الله په دربار کښې منظور نه وو

مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨٧﴾

پاتې کیدو نکو سره - او مهر او وهلے شو په زړونو ددوی نو دوی نه پوهیږي

لٰكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ جٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ

لیکن رسول او هغه خلق چه ایمان ئې راوړے دے ده سره جهاد وکړو په مالونو خپلو سره

وَاَنْفُسِهِمْ ۭ وَاُولٰۗىِٕكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ ۡ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٨٨﴾

او په نفسونو خپلو - او دوی لره خوشحالي ده - او هم دوی کامیاب دي -

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ

تیار کړي دي الله ددوی دپاره باغونه چه بهیږي د لاندې ددوی ویالې همیشه به په هغو

فِيْهَا ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاۗءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ

کښې - دغه ده بریا لویه - او راغلل عذر کوونکي د اعرابو

لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۭ سَيُصِيْبُ

د پاره د دې چه رخصت ملاو شي دوی ته - او کیناستل هغه خلق چه دروغ ئې ویلي وو الله او رسول ته - ژر به اوسي

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَي الضُّعَفَاۗءِ

هغو ته چه کافران شوي دي ددوی نه عذاب سخت - نشته په ضعیفانو باندې

وَلَا عَلَي الْمَرْضٰى وَلَا عَلَي الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ

او نه په ناجوړو باندې او نه په هغو چه نه مومي هغه شے چه خرچ کړي ئې

حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۭ مَا عَلَي الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ

څه ګناه کله چه خیر خواهي کوي د الله او د رسول ددۀ - نشته په نیکانو باندې څه

سَبِيْلٍ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩١﴾ وَّلَا عَلَي الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ

الزام - او الله بخونکے مهربان دے - او نه په هغو باندې چه کله راشي تا ته

له دوی عذر د الله په دربار کښې منظور نه وو ځکه چه واو صحیح عذر خلق وو د دوی عذر په دربار الهي کښې منظور وو ځکه جهینه او مزینه پښو عذر تبیله چه غریبان وو د دوی جهاد له نه شي تلے د ضعف یا د غربت د وجه نه خو په دوی نشته البته یکوږ په د الله او د رسول خیر خواهي یعنې دعوت الی الله کوي د الوتي جهاد دے الله تعالی به ورته معاف کړي د دے جهاد د وجه نه ستاسو په هغو باندې الزام نشته چه ستاسو سره لاړ نه شو او تاسو سره سورلۍ نه وه او دوی په ژړا ژړا واپس شو ګویا ستاسو په هغوی د ژړا نه بخیده وو او دغه کسان اووه وو د دے وجه بکاؤون وائي سالم بن عمیر رض عتبه بن زید رض ابو لیلی مازني رض عمرو بن غنمه رض سلمه بن صخر رض عرباض بن ساریه رض عبدالله بن مغفل رض په دوی الزام نشته الزام په هغه خلقو دے - خصوصاً هغه غواړي د جهاد او غنیمت د دې په دوی مهر لګیدلے دے

منزل ٢

لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ أَجِدُ مَآ أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوا وَّأَعْيُنُهُمْ

چه ته ئې سواره کړې ده وئیل دې [illegible] چه سواره کړم تاسو په هغه نو واپس شول

تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنفِقُونَ ۝ إِنَّمَا

د دوی بهیدې د اوښکو نه د غم نه چه دوی نه مومي هغه څه چه خرچ کړي ئې - یقیناً

السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوا بِأَن

الزام په هغو دے چه اجازت غواړي له تا نه او دوی غنیان دي - راضي شویدي چه وسره

يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

د روستو پاتې کیدونکو ښځو او مهر وهلے دے الله په زړونو د دوی پس دوی نه پوهیږي

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ۚ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا

بهانې پیش کوي تاسو ته کله چه واپس شئ تاسو دوی ته - او وایه بهانې مه کوئ

لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۚ وَسَيَرَى اللَّهُ

هیڅ کله نه منو خبره ستاسو یقیناً خبر راکړې مونږ ته الله د احوال ستاسو - او وبه ویني الله تعالی

عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

عملونه ستاسو او رسول د هغه بیا به واپس کړے شئ هغه ذات ته چه پوهیږي په پټه او په ښکاره

فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا

نو خبر به کړي تاسو په هغه چه کول تاسو - او س به قسمونه کوي په الله تاسو ته کله چه

انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ

واپس شئ تاسو دوی ته چه مخ واړوئ د دوی نه - نو مخ واړوئ د دوی نه - یقیناً دوی

رِجْسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَآءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ يَحْلِفُونَ

ګنده دي - او ځائے د دوی جهنم دے - بدله ورته ورکړې شي د کار د دوی - قسمونه کوي

[illegible]

۱ۓ نبی کریم صلی الله علیه وسلم چه کله واپس شو د تبوک نه نو خلق د هغه په استقبال ته منافقانو راغلل او د دوی ئې عذرونه پیش کړل او دوی د هغوی عذرونه د تبوک کول او [illegible] او هغوی با [illegible] الله ته او سپارل ځکه چه باری تعالی خو ورته واے دې د دوی چه فلانکے منافق دے او د هغوی عذرونه قبلوه ۱۲

۲ۓ علم د رسول الله صلی الله علیه وسلم د ترلاس نه دے بلکه په وحی سره ۱۲

۳ۓ د منافقانو مقصد دا وو چه زمونږ نه مخ واړوئ یعنی زمونږ سره صبر با [illegible] او کړې خو الله تعالی او فرمائیل اوس مخ تري واړوئ دوی ګنده دي ۱۲

۴ۓ که تاسو تری راضي شئ نو الله تعالی خو تری نه راضي کیږي ځکه چه دوی نافرمانان دي ۱۲

[illegible]

ـه ٥٠٠: دا بانډو منافقانو دي دوي خو ويرنه کاره دي په قرآن نه پوهيږي او خيرات ته تاوان وائي او ستاسو مصيبت ته
منتظر دي ځکه چه د مسلمانانو دښمن کوي. نو مصيبت و ته به په خپلو راشي په دوي به ورځ چپانه شي. ٢ـه ٥٠٠: دا صفت د اعرابو دي

لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۚ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ

چه تاسو خو خوشحاله (راضي) شئ له دوي نه. نو که خوشحاله شوي تاسو له دوي نه نو بېشکه الله نه راضي کيږي

عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ

د قوم نافرمان نه. کلیوال (بانډو) خلق سخت دي په کفر کښې او په منافقۍ کښې او لائق دي چه

أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

پوهه نه شي په حدونو د هغو حکمونو چه رانازل کړي دي الله په رسول خپل باندې. او الله پوهه او

حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ

حکمت والا دی. او ځينې د بانډو د خلقو نه هغه دي چه ګڼړي هغه شي چه خرچ کوي تاوان او انتظار کوي

بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

په تاسو د آفتونو. په دوي دي وي آفتونه بد. او الله آوري او پوهه دی.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا

او ځينې د بانډو د خلقو نه هغه دي چه يقين کوي په الله او په ورځ د قيامت او ګڼړي هغه شي چه

يُنفِقُ قُرُبَاتٍ عِندَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۚ

خرچ کوي ئې ذريعه د نزدې والي د الله نه او دعا اخيستل د رسول. خبر دار! خيرات ذريعه د نزدې والي ده دوي لره ده.

سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾ وَالسَّابِقُونَ

ژر به داخل کړي دوي لره الله په رحمت خپل کښې. يقيناً الله بخونکی مهربان دی. مخکښې اول

الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ

د مهاجرينو نه او د انصارو نه او د هغو خلقو نه چه تابعداري کوله دوي په نيکۍ کښې

رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي

راضي دی الله د دوي نه او دوي په راضي شو د هغه نه او تيار کړي دي دوي لره باغونه چه بهيږي به

ع ١٢

چه يقين ئې وي چه صدقې په
ځپل خيرات سره الله ته نزدې
کيږي او نبي کريم صلی الله عليه
وسلم به ورته دعا کوي نو
باري تعالی فرمائي چه دوي
يقيناً برابر دي الله تعالی
به خامخا دوي ځان ته نزدې
کوي او رحمت او مغفرت به
ئې نصيب شي. ٣
ـه ٥٠٠: په بهترينو درې قسمه
(١) هغه صحابه چه نبي کريم
صلی الله عليه وسلم د هجرت
نه وروسته هجرت کړی وي
خو دوي اولين مهاجرين دي
(٢) او د مدينې انصار چه نبي
کريم صلی الله عليه وسلم د
هجرت نه وړاندې د مسلمانانو
مهاجرينو د کومک نه وو چه
اولنو انصارو کښې دي (٣)
دريم قسم دوي تا بعدار چه
د هجرت او نصرت کښې د
دوي په حال د الله تعالی سره
ده چه رضا او جنتونه اوليکي
پرې وکړه. معلومه شوه
چه کوم مهاجرينو او انصارو
کښې هوښ په تفسير کې وو
سره معافي دي ځکه چه رضا
د هغه الله تعالی اوکتا هونه
د واړه نه ده چه کېږي او الله
تعالی چه کوم چاته رضا کيږي نو
دا رضا په اعتبار د انجام سره
وي ځکه چه باري تعالی په
غيب باندې پوهه دی. نو
معلومه شوه عظيم خسران د هغه
چا چه په اصحابو پسې غيبت کړې د
نقصان کوي. ٤

ﻟﻪ معلومه شوه چه فیصله صرف الله تعالیٰ کړې ده ۱۲ ﻛﻪ عذاب د شیوی او عذاب د برزخ او عذاب عظیم د قیامت دی

تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَ

لاندې د هغوی نه ویالې اوسیدونکي به په هغو کښې همیشه. دا بری دی ډیر لوی. او

مِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ؕۛ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ؔۛ

ځینې د هغو چه چاپېره ستاسو دي د بانډو کلیوالو منافقان دي ـ او ځینې د اهل مدینې نه

مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ ۫ لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ سَنُعَذِّبُهُمْ

کامل شوي دي په منافقۍ کښې ـ ته نه پیژنې دوی لره ـ زه پیژنم هغوی لره ـ عذاب به ورکړو دوی ته

مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ۝ وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا

دوه ځله بیا به راوستی شي عذاب لوي ته ـ او نور دي چه اقرار ئې کړی دی

بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ

په ګناهونو خپلو ملاو کړي ئې دي عمل ښه او بل بد عمل سره ـ امید دی چه الله به مهربان

يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً

اوکړي په دوی باندې ـ یقیناً الله بخښونکی مهربان دی ـ اخله د مالونو د دوی نه زکوٰة

تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ

چه پاک کړې به دوی لره او برکت کړې به دوی لره په هغې سره او دعا کوه دوی ته ـ یقیناً دعا ستا تسلی ده د

لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ

دوی د پاره ـ الله آوریدونکی پوهه دی ـ آیا نه پوهیږي دوی چه الله قبلوي توبه

عَنْ عِبَادِهٖ وَيَاْخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝

د بندګانو خپلو نه او اخلي زکوٰتونه او الله ذات دی توبه قبلوونکی مهربان دی ـ

وَقُلِ اعْمَلُوْا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ

او اووایه چه عمل کوئ نو اوبه ویني الله عمل ستاسو او رسول د هغه او مؤمنان ـ او

ﻟﻪ معلومه شوه چه فیصله ...
ﻛﻪ ابو لبابه او د هغه ملګري
مراد دي چه تبوک ته نه
وو تلي او ملا ئې تړلې وه په
ستنو پورې تر هغو چه
الله تعالیٰ بیا معاف کړل ۱۲
ﻛﻪ یعنې د دې توبه
ویستو نه روسته زکوٰة اخله
د دوی نه الله تعالیٰ بخښلي دي
معلومه شوه چه څوک
زکوٰة ورکوي نو ګناه ئې
معاف کیږي او په مال کښې
ئې برکت راځي او دا هم
معلومه شوه چه
زکوٰة ورکوونکي ته دعا
کوي په صیغه د صلوٰة هغوی
تسلي کیږي رفا شد ...
په زوره دعا کول په دریو
مقاماتو کښې بهتر دي (۱)
د تعلیم د پاره (۲) د ترغیب
د پاره (۳) د صوت د
پاره ۱۲
ﻛﻪ په حدیث شریف کښې
راغلي چه صدقه لګي په لاس
د رحمان کښې او خوا د هغې
چه دړې الاس د فقیر ته ۱۲
ﻛﻪ لیدل د نبي کریم صلی
الله علیه وسلم او د مؤمنانو
د اسبابو له مخې په اعتبار
سره دي او خدای تعالیٰ
تعالیٰ خو څیزونه کاروي نو
کښې اسبابو ته محتاج نه
دی ۱۲

سله کعب ابن مالک مرارہ بن ربیعۃ ھلال بن امیۃ ۱۲ سله ابو عامر خنزیر چه نصرانی شوے وه او چه وه چه نبی کریم

سَتُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ

واپس به شئ حضه لوئ ته چه پوهیږی په پټو او په ښکاره - نو خبر به کړی تاسو په عمل ستاسو -

وَاٰخَرُوْنَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَاِمَّا يَتُوْبُ عَلَيْهِمْ

او نور هغه چه وروسته کړی شوی دی حکم د الله ته یا به عذاب ورکړی دوی ته یا مهربانی ورباندې به کړی

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَّكُفْرًا

او الله پوهیږی او حکمت والا دے - او (هغه دوی) هغه دی چه جوړه کړی یئ جمات د پاره د ضرر او د کفر

وَّتَفْرِيْقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَاِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

او پیدا ایئ په مینځ د مومنانو کښې او د انتظار د هغه چا چه جنګ کړے یئ د الله او د رسول د هغه

مِنْ قَبْلُ ؕ وَلَيَحْلِفُنَّ اِنْ اَرَدْنَآ اِلَّا الْحُسْنٰى ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ

سره پخوا - او قسمونه کوی چه اراده مونږ نه ده کړے مګر د ښیګړې - او الله شاهد دے چه دوی

لَكٰذِبُوْنَ ۝ لَا تَقُمْ فِيْهِ اَبَدًا ؕ لَمَسْجِدٌ اُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ

دروغژن دی - مه ودریږه په هغه کښې هیڅ وخت - بیشکه هغه جمات چه بنیاد ئے ایښودے شوے دے

اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُوْمَ فِيْهِ ؕ فِيْهِ رِجَالٌ يُّحِبُّوْنَ اَنْ يَّتَطَهَّرُوْا ؕ

تقوی باندې د اول ورځے نه لائق دے چه ته ودریږے په هغه کښې په هغه کښې سړی دی چه خوښوی چه پاک اوسی او

وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِيْنَ ۝ اَفَمَنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى تَقْوٰى

الله مینه کوی د پاکو سره - آیا پس هغه شوک چه مضبوطه کړی آبادی خپله په ویرې باندې

مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ عَلٰى شَفَا

د الله نه او په رضامندئ باندې غوره دے یا هغه شوک چه کیښودو هغه بنیاد د آبادئ خپلے په غاړه د

جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

کنده چه ړنګیدونکی ده نو ړنګه کړی هغه ډوله په اور د جهنم کښې - او الله خو نه ښیی قوم

صلی الله علیه وسلم ته وئیل چه
ما ووئیل ته نوره ملکی هم نه ووم او د استغفار کړی
او مناجات ګانه وکړه چه ورکړه
الله تعالی لا معلومی ته ورته
روښتونه ئے لا ورکړے معافی ته
او د مسلمانانو دښمن ته ګوند
نو الله فرمایلی نه بعد د فوجونو
ته د قیصر روم دے بیا شو
او لیو ښتو او منافقانو د
مدینې منوره ته اووئیل
چه مالره قیام ګاه تیاره کړئ
نوم د جمات ضرار کله چه نبی
کریم صلی الله علیه وسلم
د تبوک نه واپس شو نو هغه
جمات ئے او سیزلو په حکم
د الله سره د دے جمات نوم
مسجد ضرار شو ۱۲
سله نبی کریم صلی الله علیه
وسلم د جماعت او کړو د
دے جمات متعلق نو صحابو
او قوم ئے شول چه د جمات ښو
دے یعنی نزول ته آیت خو
پسته د مسجد قباء کښی خو
تخصیص په هغه پورے نیشته
نو ځکه شاه ولی الله صاحب
فرمائی چه شان نزول په فهم
د قرآن کښی په موقع رسان
دے یعنی تخصیص د آیتونو
د قرآن په شان نزول پورے
غلط دے اعتبار عموم د لفظ
لره دے نه خصوص د واقعې لره
سله نبی کریم صلی الله علیه
وسلم د قبا د خلقو نه پوښتنه
او کړه چه ستاسو ته پاکی

الله فرمائیلی دی هغه شه دے چه تاسو ئے کوئ چه مونږ اول په اوبو او دس او خپل کړو بیا او بیا استنجا کوؤ نو فرمائیلی علیه السلام او فرمائیل چه په دے مضبوط شئ ۱۲ سله یعنی په آباد کړے ده د الله د پاره او د الله د قبضه کښی ورکړی بیا ئے په نورو او د اینه کله بیا جمع کړه ۱۲

له دا بیان د حوالې د صحیح دی الله تعالیٰ ته نو ... چونکه قیمت وسپتلی شو دی نو اقرار نامه ته ضرورت وو نو باري تعالیٰ دی اقرارنامه

الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِيْ بَنَوْا رِيْبَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ
ظالمو ته - همېشه به وي دا ودانۍ د دوی کومه چې جوړه کړې یې دوی شک به زړونو د دوی کې

إِلَّآ أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١١٠﴾ إِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى
مګر دا چې ټکړې ټکړې شي زړونه د دوی - او الله پوهه او حکمت والا دی - یقیناً الله اخستي دي

مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ
د مومنانو نه نفسونه د دوی او مالونه د دوی په قیمت د جنت باندې.

يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ
جنګ به کوي په لاره د خدای کې نو وژني به او وژلې به شي - وعده ده په ذمه

حَقًّا فِي التَّوْرٰىةِ وَالْإِنْجِيْلِ وَالْقُرْاٰنِ ۚ وَمَنْ أَوْفٰى بِعَهْدِهٖ مِنَ
رښتونې په تورات کې او په انجیل او په قرآن کې - او څوک دی د لوظ پوره کونکی

اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ۚ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الله نه نو خوشحالي وکړئ په بیع خپله کومه چې تاسو کړې ده - او دا بریا ده

الْعَظِيْمُ ﴿١١١﴾ اَلتَّآئِبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ الْحٰمِدُوْنَ السَّآئِحُوْنَ الرّٰكِعُوْنَ
لویه - خاوندان د توبې کوونکي د عبادت کوونکي د شکر ګذاري ... رکوع کوونکي

السّٰجِدُوْنَ الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَالنَّاهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ
سجده کوونکي حکم کوونکي د نیکو او منع کوونکي د ناروا نه او

الْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَ
حفاظت کوونکي د حدودو د الله - او زیری ورکړه مومنانو ته - نه ده مناسب نبي لره او

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا أَنْ يَّسْتَغْفِرُوْا لِلْمُشْرِكِيْنَ وَلَوْ كَانُوْٓا أُولِيْ قُرْبٰى
نه مومنانو لره چې بخښنه غواړي د مشرکانو د پاره اګر که وي خپلوان

ورکړې یې په قرآن او په انجیل او په تورات کې او الله وفا کوونکی هم دی اګر که قیمت ډېر دی خو چې سبب دی ځکه چې قیمت جنت دی هغه باقي دی او ثمن مال او نفس د مومن دی او فاني شي دی بل دا چې دا الله تعالیٰ دی خوا چې ... سودا د الله تعالیٰ دی د مومن نصیب کړي آمین.

٢ دا تعین د خرڅ کوونکو د مال او د نفس وشو.

٣ یعنې هر حکم په خپل مقام کې فرض او فرض ګڼي او سنت سنت او واجب واجب ګڼي په دې کې نه دي په حقو چې دی پوره لحاظ ساتي ... د مباح په ځای کې ... شي متروک شي په سنت او په بدعت کې ... صفت لره په خلق پوري ...

٤ هر کله چې د مومنانو نفس او مال د الله تعالیٰ شو نو بې ځایه دی نه استغفار لوی مشرکانو څوک د الله دښمنان دي نو د هغوی د پاره به استغفار نه غواړي عام

ع ۳

سله ابراهیم علیه السلام چې استغفار غوښتی وه نو هغه د پلار دپاره ... [illegible]
وړاندې الله تعالی ته په منت ... [illegible] ... نو چې پلار ئې له توفیق د ایمان ... [illegible] ... معلوم شو

مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ

پس له هغې نه چې ښکاره شو دوی ته چې هغوی دوزخیان دي. او نه وه بخښنه غوښتل د

إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ

ابراهیم پلار خپل لره مګر د وجه د وعدې نه چې کړې وه هغه سره نو هر کله چې ښکاره شوه ده ته

أَنَّهُ عَدُوٌّ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ

چې دا دښمن د الله دی نو بېزاره شو د هغه نه. یقیناً ابراهیم نرم زړی او صابر وه. او نه دی

اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ

الله چې غلط کړي یو قوم لره پس له هغې نه چې هدایت ئې ورته کړی وي تر څو چې بیان کړي هغوی ته هغه شی چې ځان ترې ساتي

إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

... یقیناً الله په هر څه پوهه دی. یقیناً د الله لره دی بادشاهي د آسمانونو او د زمکې

يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

ژوندی کوي او مړه کوي. او نشته تاسو لره سوا د الله نه هیڅوک دوست او نه مدد ګار

لَّقَد تَّابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنصَارِ الَّذِينَ

یقیناً مهرباني کړې ده الله په نبي او په مهاجرینو او په انصارو کوم چې

اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ

تابع شوي وو د هغه په حالت د سختۍ کې پس له هغې نه چې نزدې وه چې کاږه شي زړونه د یوې ډلې

مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الثَّلَاثَةِ

د دوی نه بیا مهرباني ئې وکړه په هغوی باندې. یقیناً الله په دوی مهربان او رحم والا دی. او په هغو دریو کسانو

الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ

چې پاتې کړے شوي وو (د قبولولو د توبې نه) تر دې چې تنګه شوه په هغوی باندې زمکه سره د فراخۍ والي نه

چې ورته کافر وه نو ښکاره شوه ورته نو بېزار شو ابراهیم علیه السلام نرم زړی وه ... [illegible]
سله ... [illegible] ... حکم نه وي راغلی چې بخښنه غوښتل ... [illegible]
سله په هر څه پوهه دی ... [illegible]
سله بادشاهي د آسمانونو او د زمکې ... ژوندي کول او مړه کول ... [illegible]
سله په غزا د تبوک کې ... [illegible]
سله کعب بن مالک، مراره بن ربیع او هلال بن امیه ... کعب صاحب وائي چې د تبوک په غزا کې ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم کامیاب واپس شو ... [illegible]

مسلمانانو ته چې د دې سورې په تعلق ... په پنځوس ورځو ... باری تعالی دا آیتونه را اولیږل او نبي کریم صلی الله
علیه وسلم مسلمانانو ته ... زیری ورکړ شول ۱۲

وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا

او تنګه شوې په دوی نفسونه د دوی او دوی خیال وکړ چې نشته ځای د پناه له عذابه د الله بغیر

إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

طرف د هغه. بیا ئې مهربانی وکړه په هغوی چې واپس شی هغوی. یقیناً الله هغه دے توبه قبلوونکے ډیر مهربان دے.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ

اے مومنانو! او وېرېږئ د الله نه او شئ د رښتنو سره. نه ؤ مناسب

لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُم مِّنَ الْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُوا

د مدینې خلقو لره او چا چې [illegible] د هغوی [illegible] لره چې وروستو کېږی

عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ ۚ ذَٰلِكَ

د رسول الله نه او نه دا چې خوښ کړی ځانونه خپل په هغه باندې. دا ځکه چې

بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ

نه رسی دوی ته تنده او نه ستړی والے او نه لوږه په لاره د

اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ

الله کښې او نه ځی په داسې ځای چې په غصه کوی کافران او نه حاصلوی د دښمن نه

نَّيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ

څه شے مګر لیکلی کېږی دوی لره په هغې سره عمل نیک. بے شکه الله نه ضائع کوی ثواب

الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً

د نیکانو. او نه خرچ کوی دوی نفقه وړه او نه لویه

وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا

او نه قطع کوی څه یو میدان مګر لیکلی کېږی دوی لره چې بدله ورکړی دوی ته الله بهتره د

ع

له ابو خیثمه صاحب فرمائی چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم لاړو او زه په خپل باغ کښې د خپل اهل سره ناست وم ناګهانه په ځان مې [illegible] د غزا خبره او زه روان شوم تر لاره نبی کریم صلی الله علیه وسلم او فرمائیل چې ځما خیال دے چې ابو خیثمه راغے. یعنی ټولے مسلمانانو ته د اسلامی کار نه پاتے کېږی او په وخت [illegible] لوږے ثواب دے چې په لوږه او په تنده او په ستړی والی او په غنیمت او په هر څه کښې ثواب دے او ټولے کارونے لوږے ثواب له د مدینے خلق ګمان کوی ١٢

عنه ز و اللیف الا ملجأ ولا منجا من الله الا الیه

د هر حاجت د پاره به مشکل یو ورځ د دوی کار ته نه پس لولو د شپے ١٢

لے یعنی مؤمنانو ته د دې کار کول او ځینې وخت ... د علم د پاره چې د توحید او سنت مسائل زده کړي او ایمان او عمل ئې برابر شي او په دین کښې کامل شي او خپل قوم او وړې وي او قوم لره هم مناسب ده چې د خپل عالم خبره

كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً ۚ فَلَوْلَا

عمل به دوی کوه - او نه دی ښکار چې مؤمنان ټول وتلي [illegible] پس ولې نه وتلو

نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ

د هرې ډلې د دوی نه یو ټولی چې پوهه شي په دین کښې او

لِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ يَا أَيُّهَا

چې او وېروي قوم خپل کله چې واپس شي دوی ته امید دی چې دوی او وېریږي - ای

الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ

مؤمنانو جنګ کوئ د هغو سره چې نزدې دي تاسو ته د کافرانو او پیدا دې شي په تاسو کښې

غِلْظَةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ

سختي - او پوهه شئ چې یقیناً الله د متقیانو سره دی - او کله چې نازل شي یو سورت

فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَٰذِهِ إِيمَانًا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ

نو ځینې د دوی نه هغه دي چې وائي د کوم یو زیات کړو د دې آیت ایمان لره - نو هغه چې

آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ

مؤمنان دي نو زیات کړو هغوی ته ایمان او دوی خوشحاله کیږي - او هر چې هغه دي چې

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا

په زړونو د دوی کښې مرض دی نو زیاتوي هغه د دوی ګندګي سره د ګندګۍ د دوی او مړه شي

وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً

او دوی به کافر وي - آیا نه وینې دوی دا چې دوی ته ابتلا رسي په هر کال کښې یو ځل

أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ

یا دوه ځله بیا توبه نه کوي او نه دوی سوچ کوي - او کله چې نازل شي

او حق ورته نو ځکه دې کړو او عقیده و برې صاف نه وګا نو هغه عمل به ئې لغو وګ او په دې آیت کښې عظیم بشارت دی علماؤ حق ته چې د انذار کار به ور ته حواله کیږي او دا کار هغو د پیغمبر نو ده یعنې عالم هغو عالم دی البته کار به د پیغمبر علیه السلام کوي ۱۲
سے دا د سورت مقصد بیان ذکر کیږي ۱۲
سے دا زړونه دوه یعنې کله چې یو سورت نازل شي نو کافران ته تو تو په طور وائي چې دې آیت د کوم سړي ایمان لره زیات کړو او سره د دې نه چې سورت انفال دی هغو وائي چې دا قرآن د خلقو ایمان زیاتوي نو ځکه ورلره جواب ورکړو چې مؤمن وي نو د هغه به قرآن سره عقیده تسلي راځي او چې منافق وي نو هغه هلته هم غلط وي او چې یو نوې اعلان راځي د قرآن نو د هغه ذهن ګډوډ او کړي نو د هغه ګندګي زیاته شي او خاتمه د هغه په کفر او شي - الله تعالی دې مونږ بچ کړي آمین ۱۲
سے بکار نو دا وه چې په دوی تکلیف راغلی دی نو دوی توبه ګار شوي دي لیکن په دوی قسما قسم تکلیفونه راځي او دوی توبه نه او باسي ۱۲ شے کله چې یو سورت راشي نو دوی د هغه او رېدو ته نه تیاریږي بلکه د وتلو کوشش کوي
نو چې دوی د قرآن آورېدو او منلو ته تیار نه وي نو د باري تعالی د دوی ته څه ضرورت دی ... اللهم افتح لنا قلوبنا ۱۲

لوی ترغیب دے اتباع د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ته چه دا ډیر مهربانه رسول دے چه ستاسو تکلیف پرے گران دے او ستاسو په خیر غوښتونکے دے او مهربان دے پتاسو فرموده دا چه که په شان خیر او نه منی - شه په ۲ عرش

سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ ؕ هَلْ يَرٰىكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ

یو سورت نو او گوری ځینې د دوی ځینو نورو ته - چه آیا وینی تاسو لره یو کس ؟ بیا

انْصَرَفُوْا ؕ صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ۝

واپس شی - واپس دے کړی الله زړونه د دوی ځکه چه دوی یو قوم دے چه نه پوهیږی -

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ

یقیناً راغلے تاسو ته رسول ستاسو له جنسه ستاسو نه گران دے په ده تکلیف ستاسو

حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ فَاِنْ تَوَلَّوْا

حریص دے ستاسو په خیر خواهئ په مؤمنانو باندې ډیر مهربانه رحم والا دے - نو که دوی واپس او گرځی

فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ڗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ

نو او وایه چه بس دے ما لره الله - نشته الٰه سوا د هغه نه په هغه باندې ما توکل کړے دے او هغه رب

الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۝

د عرش لوئ دے -

سُوْرَةُ يُوْنُسَ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ رُكُوْعَاتُهَا ۱۱ اٰيَاتُهَا ۱۰۹

آیتونه (۱۰۹)	شروع په نوم د خدائے پاک چه ډیر مهربان رحم کوونکے دے	رکوعگانې (۱۱)

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ۝ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ

الله ډیر ښه پوهیږی - دا آیتونه د کتاب پاک کامل دی - آیا شته خلقو لره تعجب چه وحی

اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ

مو او کړه یو سړی ته د دوی نه چه او ویروه خلق او مبارکی ورکړه

اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؔ قَالَ الْكٰفِرُوْنَ

مؤمنانو ته چه دوی لره مرتبه ده لویه په نزد د رب د دوی - او وے کافرانو

د توحید مسئله ده چه لفظ د ذکر وه چه ما لره صرف الله تعالیٰ پوره دے ماسوی هغه ته هغان سپارلے شه په حدیث شریف کښې دی چه څوک سحر ماښام اووه ځله دا او وائی حسبی الله تر آخره پوره الله تعالیٰ به د هغه د ورځے او د شپے حاجتونه پوره کړی ۲ په دے د توحید بیان دے یعنی دا سورت او منی نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ته نه وائی دا سورت د قرآن آیتونه دی او د عقل نه ډک دی خلق هسے تعجب کوی چه د دوی د جنس نه یو سړی ته وحی او شوه دا هم د تعجب خبره نه ده ۲

عصر او کله وی د بنی اسرائیلو نه پس او د صورت د مکے نازل شوے دے د مکے معظمے په وخت کښې - په ترتیب قرآنی کښې لسم دے او په ترتیب نزولی کښې (۵۱) یو پنځوسم دے - مقصد د سورت دا دے چه منصرف صرف الله تعالیٰ دے او د دے مسئلے د پاره د جنگ اعلان اوشو نو حقیقت په الله تعالیٰ باندې شوے څوک په تصرفاتو کښې غالب نیشته - نو که څوک دا عقیده لری چه په الله تعالیٰ غالب شته نو هغه هم تابع د شرک دے ۲

له دا اول دے د پاره د دے چه تصرف کوونکے د ټولو کارونو صرف الله تعالیٰ دے او په الله تعالیٰ څوک غالب نشی څوک
بغیر د اذن د هغهٔ نه سفارش
نه شی کولے - نبی کریم صلی
الله علیه وسلم ته چه کافر
ساحر وائی نو هغه د دے
مسئلے د وجه نه وائی -
ستة ایام نه مراد مقدار
د شپږو ورځو دے عین
شپږ ورځے د دنیا نه دی
دا ځکه چه دا ورځے د دنیا
د پیدائش نه وروستو دی
استوی علی العرش: نه
مراد دا دے چه باری تعالیٰ
چا ته څه حواله کړی نه دی
ټول تصرفات یے پخپله کوی
ما من شفیع: نه مراد
دا دے چه په باری تعالیٰ
څوک غالب نشی ۱۲
۲ سه دا هم باری تعالیٰ لوئے
قدرت بیانوی چه هم
دے کولے شی په دے څوک
نه شی غالب کیدے ۱۲
۳ سه دا هم د خدا تعالیٰ
د عظمت بیان
دے دا ټول د خدائے
تعالیٰ د یو والی دلیلونه
دی خو چه څوک ویرېږی
نو هغه پرے پوهیږی
ضدیان نه پوهیږی ۱۲
سه دا دویم دلیل
عقلی دے ۱۲

إِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِينٌ ۝ إِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

یقینًا دے ساحر ښکاره - یقینًا رب ستاسو الله دے چه هغهٔ پیدا کړی دی آسمانونه

وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ

او زمکه په شپږو ورځو کښے بیا قائم شو په عرش باندے - تدبیر کوی د ټولو

الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ

کارونو - نشته سفارش کوونکے مګر پس د اذن د هغهٔ نه - دا الله دے چه رب ستاسو دے

فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللّٰهِ

نو د هغهٔ عبادت کوئ - آیا سوچ نه کوئ تاسو - هغهٔ ته دے واپس ستاسو ټولو - وعده د الله

حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ

حقه ده - هغهٔ اول پیدا کوی مخلوق بیا به یے دوباره پیدا کړی چه بدله ورکړی هغو ته چه ایمان راوړی او

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ

کوی نیکی په انصاف سره - او کافرانو لره څښل دی د ګرمو

حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي جَعَلَ

اوبو نه او عذاب دے سخت ځکه چه دوی کفر کولو - الله هغه ذات دے چه ګرځولے یے دے

الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ

نمر لره رڼا کوونکے او سپوږمئ لره نور او اندازه کړی دی هغو لره منزلونه چه معلوم کړئ شمار

السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ

د کلونو او حساب د وختونو - نه دی پیدا کړی الله دا مګر په تدبیر سره - بیانوی

الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا

آیتونه د هغه قوم د پاره چه پوهیږی - یقینًا په تللو راتللو د شپے او د ورځے او د هغه شی

ف۱ وړاندې د عذاب اخروي کوم خلق چه د الله د ملاقات امید نه لري او په ژوندانه د دنیا خوشحاله دي او دا مقصود وګڼي
او د الله تعالی د وحدانیت د دلائلو نه بې خبره دي نو دوی دوزخیان دي ۱۲ ف۲ د ثواب د آخرت بیان دے

خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ۝ اِنَّ

چه پیدا کړي دي الله په اسمانونو او په زمکه کښې دلیلونه دي د هغه قوم د پاره چه ویریږي ۞ یقیناً

الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا

هغه خلق چه امید نه کوي د ملاقات زمونږ او راضي شوي دي په ژوندانه د دنیا او مطمئن شوي دي په

بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا غٰفِلُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ

هغې او هغه خلق چه د آیتونو زمونږ نه بې خبره دي ۞ دغه دي ځائے د دوی اور دے

بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

په سبب د هغه کسب چه کوو دي ۞ یقیناً هغه خلق چه ایمان ئې راوړے دے او کړي دي نیکي

يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ بِاِيْمَانِهِمْ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ

ښوئي به او کړي دوی ته رب د دوی په سبب د ایمان د دوی ـ چه بهیږي به لاندې د دوی نه ویالې په

جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝ دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ

جنتونو د نعمت کښې ـ بلنه د دوی به په جنت کښې (دا وي چه) پاکي ده تا لره اے الله او دعا به

فِيْهَا سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

په جنت کښې به سلام وي ـ او اخري بلنه د دوی به دا وي چه ټول صفتونه ثابت دي خاص الله لره چه رب د عالمونو دے ۞

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ

او که زر راولي الله خلقو ته تکلیف لکه چه خلق زر غواړي ښېګړې نو د دوی د پاره به پوره شوے وې وخت د

اَجَلُهُمْ ۭ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ۝

مرګ د دوی ـ نو پرېږدو مونږ هغه خلق چه امید نه کوي د ملاقات زمونږ په سرکشئ د دوی کښې لالهانده ګرځي

وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْۢبِهٖٓ اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَآىِٕمًا

او کله چه اورسي انسان ته تکلیف نو بلي مونږ ته پروت او په ناسته او په ولاړه ـ

یعنې کوم مومنان چه ایمان ټینګ کښے او ایمان په زړه کښې نیک عمل کوي نو د دے ایمان په وجه به باری تعالی د دوی په ویښ مضبوطه کړي او دوی ته به دا ایمان او رڼا او په جنت کښې به وي او صلوٰة سره د دوی خلاص ته ورځي نو واسطه او ولي چه الله ته هر څه حمد کړے او کړا ایمان وړے چه تا ته هر څه پاک کښے نو هلک په ژبه چه السلام علیکم وايي نو هغه مقصود وي نو دے په او ولي چه اے الله ته هر نقل کوئے او د قول عالم د خیر ورځي پوره کوونکے بارې تعالی صفت کوي ځکه چه خلقو یقین وي په جنت کښې به په الله تعالی یقین مضبوط شي ځکه کره چه ... الله تعالی یقین مضبوط شي په دنیا کښې نو ځکه الله تعالی صفت کولے شي لکه انبیاء علیهم السلام چه یقین ئې پوخ وي باندې مضبوط وو نو ځکه معجزې ئې ښکاره کیدے سکے ... نه دو ځکه انسان ته تکلیف ورسي نو بیا سوالونه کوي او

کله چه تکلیف اورسیږي لرے کوم نو بیا داسې حیرانه کړي چه ته دے پکار ـ پکار او دا ده چه هر وخت سره خپل مولی ته ژړا
او فریاد کوي ۱۲ ف۴ بل مطلب په دین دے چه په دین خوشحاله وي ۱۲

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ

نو هر کله چه لرې کړو مونږ له دغه نه تکلیف نو تیر شو ګویا چه نه وو رابللي مونږ لره هغه تکلیف ته چه رسیدلې ؤ ده ته همدارنګه

زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ

ورښائسته کړې شوې دي حدنه تیریدونکو ته هغه عمل چه دوی کوو - او یقیناً هلاک کړي دي مونږ [illegible]

قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا ۙ وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا

ستاسو نه مخکې کله چه ظلم به ئې وکړو - او راغلي وو دوی ته رسولان د دوی په ښکاره دلیلونو او نه وو دوی چه

لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۝ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ

ایمان به ئې راوړی - دغسې جزا ورکوو مونږ قوم مجرم ته - بیا مونږ کړئ تاسو لره

خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۝ وَإِذَا

خلیفه ګان په زمکه کښې پس د دوی نه چه وګورو مونږ چه څنګه کوئ تاسو - او کله چه

تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ ۙ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ

ولوستلې شي په دوی ایتونه زمونږ صاف - وائي هغوي چه امید نه لري د ملاقات زمونږ راوړه

بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَٰذَا أَوْ بَدِّلْهُ ۚ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ

قرآن بل بې له دې نه یا ئې بدل کړه - او وایه نه دې کار زما چه بدل کړم ئې

تِلْقَاءِ نَفْسِي ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۖ إِنِّي أَخَافُ إِنْ

خپل طرف نه - تابعداري نه کوم مګر د هغې چه وحي کیږي ما ته - زه ویریږم که

عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ

نافرماني اوکړم د رب خپل د عذاب د لوئې ورځې - او وایه که رضا وې د الله ما به نه وو لوستې

عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ ۚ

قرآن په تاسو او خبر کړي به نه وې تاسو په دې قرآن - پس تحقیق پاتې شوې یم په تاسو کښې یو عمر مخکې د دې نه

[illegible] نه ایمان [illegible] نه [illegible] مونږ ئې
۲ چه تاسو به څه کار کوئ څه باید -
۳ د باری تعالیٰ د حضور [illegible] چه دوی وائي چه دا قرآن څه نه دې [illegible] تر شو [illegible] بل قرآن راوړه یا ئې [illegible] د توحید بدل کړه نو او وایه چه د خپل طرف نه په قرآن کښې د تصرف نه شم کولی البته چه حکم د خدائے تعالیٰ سره [illegible] قرآن کښې کیږي -
۴ ورته اووایه چه زه دا قرآن تاسو ته وایم [illegible] الله تعالیٰ حکم وې [illegible] سره [illegible] دا فصیح کلام [illegible] چه [illegible] بیا ئې قوم ته [illegible] بیا نا [illegible] او [illegible] عجیب او غریب کلام قوم ته پیش کوي چه خلق ورته حیرانیږي -

[illegible]

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ

آیا تاسو نه پوهیږئ؟ نو څوک دے ډیر ظالم د هغه چا نه چه تړی په الله باندې دروغ یا

كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ

دروغ ګڼی آیتونه د هغه، یقیناً نه کامیابیږی مجرمان. او عبادت کوی دوی سوا د

اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا

الله تعالی نه د هغو چه نه ضرر رسولے شی دوی ته او نه نفع رسولے شی دوی ته او وائی چه دا شفاعت کوونکی دی زمونږ

عِندَ اللَّهِ ۚ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي

په نزد د الله. او وایه چه آیا خبروئ تاسو الله لره په هغه څه چه معلوم نه دی الله ته په آسمانونو کښې او نه په

الْأَرْضِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ النَّاسُ

زمکه کښې. پاک دے الله او اوچت دے د هغو نه چه شریکوی ئے. او نه وو خلق

إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ

مګر یو جماعت، نو اختلاف ئے اوکړو. او که نه وے خبره چه مخکښې شوې ده د رب ستا نه

لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ

نو فیصله به شوې وه په مینځ د دوی کښې په هغه څیز کښې چه دوی پکښې اختلاف کوی. او وائی دوی ولې نه نازل کړے شو

عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۖ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم

په هغه باندې نښه د رب د هغه نه، نو وایه یقیناً غیب خاص الله لره دے، نو تاسو انتظار کوئ یقیناً زه هم ستاسو سره

مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَّاءَ

انتظار کوونکو نه یم. او کله چه اوڅکوو مونږ خلقو ته رحمت پس د تکلیف نه چه رسیدلے وی

مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِي آيَاتِنَا ۚ قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ

دوی ته، په هغه وخت دوی لره مکر وی په آیتونو زمونږ کښې. او وایه الله زر دے په تدبیر، یقیناً

[illegible]

رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

رسولان زمونږ ليکي هغه چه تاسو مکر کوئ - الله هغه ذات دے چه بوزي تاسو لره په بيابانونو او دريابونو کښے

حَتَّىٰ إِذَا كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا

تر دے چه شئ تاسو په جهازونو کښے او بوزي هغه دوي لره په هوا پاکيزه سره او خوشحاله شي دوي په هغے

جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا

راشي ورته هوا تيزه او راشي دوي ته چپے د هر طرف نه او گمان اوکړي دوي

أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا

چه دوي گير کړے شو سوال کوي د الله نه خالص کوي د هغه په بندگي کښے که نجات راکړے تا مونږ ته

مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ

د دينه نو شو به شکر گذار - نو هر کله چه نجات ورکړي دوي لره ناگهانه دوي شرارت کوي

فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَاعَ

په زمکه کښے ناحق - اے خلقو يقيناً شرارت ستاسو تاوان دے تاسو لره - نفع واخلئ

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

په ژوند لنډ کښے بيا ماته واپس ستاسو ده نو خبر به کړم تاسو په عمل ستاسو -

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ

يقيناً مثال د ژوند لنډ لکه اوبه چه او ورولے مونږ د آسمان نه نو گډ شي راوخيژي په هغے سره

نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ

گياه د زمکے نه کوم چه خوري خلق او څاروي - تر دے چه کله واخلي

الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا

زمکه ښکلا خپل او ښائسته شي نو گمان اوکړي اهل د زمکے چه دوي قادر دي په دغه فصل -

ے د سختئ په وخت کا فران الله تعالیٰ ته فرياد کوي معلومه شوه چه مشرکان الله تعالیٰ مني او د هغه نه حاجتونه هم
غواړي او د سختئ په وخت
صرف د الله تعالیٰ نه حاجتونه
غواړي او د هغه بيان شوے
لره ئے مني ولے افسوس په
هغه مسلمانانو چه د سختئ
په وخت آواز کوي چه يا پيرا
يا لويه بابا يا خواجه صاحب
يا سيد صاحبه يا ٧٨٦
صاحبه را مدد شه او په
نيکئ را اوور سے - اے بدبخته
ځانان ته مسلمانان وائي او
د مشرک نه لا ند دے شو ے
تو کدے بوريانۍ عالم ورته د
توحيد مسئله کوي نو
وائي دا نوے مسئله ده
او د ږه د پلار نيکه د مين
نه پرے دم نو پلار نيکه
ته ولے مشرک وائے نو
که شرک کوي نو ځان
غرقوي په دنيا کښے يو شو
ورته مونږ ته دي بيا ورسره
فيصله ده او دنيا فاني
شے ده لنډ شے صبا شے
په دے ولے باور کوئ
دنيا خو داسے ده لکه فصل
تا ته ښکاره شي بيا زر
ختم شي د غسے دنيا ده
الله فکر کوو نکو خلقو ته
نمونے او مثالونه پيش
کوي د پوهه کيدو د
کړه چه دوي پوهه
شي ١٢

له دا الله تعالى خو تهول خلق بلي كور د سلامتيا ته چه دين وي هم په دنيا كښي او جنت

أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَ

نو راشي ورته فصل په مكر كښي د شپې يا د ورځې نو كړو هغه ريبلي شوي لكه چې نه وه هغه

بِالْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللَّهُ يَدْعُو

پرون . دغسې بيانوو مونږ آيتونه د هغه قوم د پاره چه فكر كوي . او الله بلي خلق

إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾ لِلَّذِينَ

كور د امن ته . او خو ته كوي هغه چا ته چه خوښه ئې شي لاري سمې برابرې ته . د هغو د پاره

أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ

چه نيكي كړې خوشحالي او زياتي ده . او نه به خپريږي په مخونو د دوي تور والے او نه ذلت

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ

دوي جنتيان دي . دوي به په هغه كښې هميشه وي . او هغه خلق چه كوي نارو ا

جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ

نو بدله د نارو ا د هغو په مثل د هغو ده . او خپرېږي به په هغو ذلت . نشته دوي لره د الله نه بچ

عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ

كونكے . گويا پټ شوي به وي مخونه د دوي په ټكړې د شپې تورې سره .

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ

دوي دوزخيان دي . دوي به په هغې كښې هميشه وي . او كله چه جمع كړو دوي ټول بيا به

نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ

او وايو مشركانو ته . او دريږئ په ځاي خپل تاسو او شريكان ستاسو . نو جدا به كړو په مينځ د

وَقَالَ شُرَكَاؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

دوي كښې او او به وائي شريكان د دوي نه وه كړې تاسو زمونږ بندگي . نو پوره دے الله شاهد

[illegible] وه مؤمنانو او د پاره [illegible] په آخرت كښې هم شريكان [illegible] بلنه قبلوي نو [illegible] ويښه ارشو او په آخرت كښې معزز جنتيان او هميشه جنتيان به وي ١٢

[illegible] دا منكرانو د پاره بيان د عذاب دے چه چا د باري تعالى بلنه او د هغه خو په دنيا كښې ونه او په آخرت كښې تورمخ هميشه دوزخيان وي ١٢

[illegible] دا هغو خلقو بيان دے چه هغوي د الله تعالى دعوت نه دے منلے او دوائي چه بلنه به دا شكان پنځگان زمونږ خوږ كوي مونږ له دوي لني [illegible] نو هلته كه دوي نه را وغوښتي كوي نو باري تعالى فرمائي چه راشي د چا د چه ستاسو طمع وه د هغوي زبان خبره وا وري هغوي به په قيامت كښې ستاسو د حمايت نه انكار كوي او وائي به چه مونږ ستاسو د عبادت خبر نه وو خبر به قيامت كښې به هغوي لټ هغه عمل معلوم كړي او د باري تعالى دربار ته به پيش شي او د دنيا دروغ به ترينه بيا هير وي او نه به هلته دا دروغ چليږي ١٢

له یعنی د خدای تعالی د وحدانیت والا نکړ او مشرکان هغوی نه دي ... ورکړه د وړه مذکوره کار ونو، نو

بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ۞ هُنَالِكَ تَبْلُوا

په مینځ زموږ او ستاسو کښې یقیناً ذو موږ د بندګۍ ستاسو نه بې خبره - هلته به معلوم کړي

كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم

هر نفس هغه کار چه دا کړي وي او واپس به کړی شي الله ته چه مولیٰ دي دوي ته په رښتیا او ورک به شي د دوي نه

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن

هغه دروغ چه دوي جوړول - او وایه چه څوک رزق درکوي تاسو له د آسمان نه او د زمکې نه یا څوک

يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ

مالک د غوږونو او د سترګو دے او څوک را وباسي ژوندے د مړي نه او را وباسي

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ ۚ فَقُلْ

مړے د ژوندي نه او څوک تدبیر کوي د کارونو ټولو - نو دوي به او وائي چه الله - نو او وایه

أَفَلَا تَتَّقُونَ ۞ فَذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا

آیا بیا نه وېرېږئ تاسو - نو دا الله دے چه رب ستاسو دے په رښتیا - نو څه دي پسې د حق نه مګر

الضَّلَالُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ۞ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى

ګمراهي ده - نو چرته واپس کولی شی تاسو - دغسې ټیک شو وینا حکم د رب ستا

الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم

نافرمانو باندے چه دوي ایمان نه راوړي - او وایه آیا شته د شرکاؤ ستاسو نه

مَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

هغه چه اول پیدا کړي خلق بیا ئے دوباره پیدا کړي - او وایه الله اول پیدا کوي خلق بیا ئے دوباره پیدا کوي

فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ۞ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ

نو چرته واپس کیدے شئ تاسو - او وایه آیا شته د شرکاؤ ستاسو هغه چه ښائي حق لره -

دوي ته ثابت دي چه دا کار هغه صفت د باري تعالیٰ کوي نو ته ورته او وایه چه بیا د غیرو ولے عاجزانو نه غواړئ ۔
ګله د مسلمان نه کافر یا د عالم نه جاهل یا د انسان نه نطفه او د نطفې نه بیا انسان جوړوي ۔
ګله تدبیر د ټولو کارونو کوي نو مشرکان قائل دي چه دا کار و نه صرف الله تعالیٰ کوي ۔
ګله د تفسیر د کلیې دوم د علوم و بیل عقل وي چه لوئے قدرت د باري تعالیٰ یعني د دومره لوئے قدرت والا بادشاه باندے څو مره نوري غالب کیدے نو عاجزانو نه صرف د دوی نه غواړئ صرف دے د لوئے قدرت او دکلو مے علم والا دے ستاسو عاجزانو ورته معلوم دي او جدوه کولے شي ۔

رکوع ۸

ك يعنى الله تعالىٰ نور وته خوښه كړى او مخلوق ته يې د خپلې خوښې او د بارى تعالىٰ لارښوونه وكړه او ده د وحدانيت دلائل ښكاره كړل ... خوارى او وخت ته راضى وشئ والا او ... غلط حكم كوئ

قُلِ اللّٰهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ

او وايه الله خالق حق لره - آيا پس هغه څوك چې خالق حق لره لارښوونه كوي تابعدارى د

أَمَّنْ لَا يَهِدِّي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾

هغه او كړى شي يا هغه څوك چې لار نه مومي مگر چې ښوونه او كړى شي - نو تاسو ته څه شوي دي څنگه حكم كوئ

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ۚ

او تابعدارى نه كوي زيات د دوى مگر د گمان - يقيناً گمان كار نه وركوي په حق خبره كښې هم څه -

إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْآنُ أَنْ

يقيناً الله پوهيږي په هغه چه كوي دوى - او نه دے دا قرآن چه

يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ

جوړ كړے شوے وي سوا د الله نه ليكن تصديق د مخكښنو كلام دے

وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ

او بيان د حكم ايښل شوي دے شك پكښې نشته د رب د عالمونو دے - آيا وائي دوى

افْتَرَاهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ

چه جوړ كړے هغه ده لره - او وايه نو راوړئ يو سورت په شان د دې او راوبلئ هغه څوك چه طاقت وي ستاسو

دُونِ اللّٰهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا

سوا د الله نه كه يئ تاسو رښتونى - بلكه دروغ ترن كوي هغه چه نه ئې رسولے علم ته

بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۚ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ

پوهه خپله او لا نه دي راغلې دوى ته حقيقت د هغه - همدغسې دروغ ترن كړى وو هغوى چه مخكښې وو د دوى نه

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ

او گوره څنگه شو آخر د ظالمانو - او ځينې د دوى نه هغه دي چه ايمان راوړي په قرآن

ك د خدائ تعالىٰ خودكړ شو آيا د دې سره څه دلائل شته چه بارى تعالىٰ فرمائيلي دى د ورسره څه كوي مشرك وهم او اټكل كوي په وهم او اټكل خو حكم نه ثابتيږي او د بارى تعالىٰ د وحدانيت دلائل قرآن بيانوي او دا خود اكتاب دے چه دروغ نه دے او د مخكښنو كتابونو تصديق دے او په شك كښې نه دے رب العالمين رالېږلے دے او كه دوى دا وايي چه قرآن محمد جوړ كړے دے چه الله تعالىٰ كتاب نه دے نو دوى هم عرب دى د يو سورت مثل دے پيش كړى - د فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ مثل د دوى غوښتنه شو عاجز شو او هغوى او رټه چه دا خو كلام د بشر نه دے بلكه دوى خالق د دے پوهه كړے نه ده چه كتاب خبره د كتاب خبره په دوى او دوى كښې هم خلق د حق حقيقت په كړے د دوى هغه څه شو - بعضې په دے قرآن ايمان راوړي او بعضې نه راوړي الله تعالىٰ د مفسدانو معلوم دى كړ دوى تا ته دروغ ترن وائي نو ورته او وايه چې زما عمل ستاسو نه او ستاسو عمل زما نه پوښتنه شو كيدې نه زه ستاسو د عمل او تاسو زما د عمل نه وارث نه يئ ١٢

۱ه دا د وړاندې حکم یعنې ټول خلق تاته خوړ کيدي نو ستا حال په پيدا شی چه دوی به پښيمانه شي دا سے نه دوه دوی کو تاته خوړه کوی یا تاته کوری نو دوی نه حق

وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ۭ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِيْنَ ﴿۴۰﴾ وَاِنْ

او ځينې د دوی نه هغه دي چه ايمان نه راوړي په دغه - او ستا رب ښه پوهه دے په فسادیانو - او که دوی

كَذَّبُوْكَ فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْۗـــُٔوْنَ مِمَّآ اَعْمَلُ

دروغژن دې کوي تا نو ته ووايه ما لره دی عمل زما او تاسو لره دے عمل ستاسو تاسو يې تعلق يئ د هغې نه چه زه يې کوم

وَاَنَا بَرِيْۗءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۴۱﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ۭ اَفَاَنْتَ

او زه يې تعلقه يم د هغې نه چه تاسو يې کوئ - او ځينې د دوی نه هغه دي چه غوږ کيدي تا ته - نو آيا ته

تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ۭ

آوروله شې کڼو ته او که څه هم دوی نه پوهيږي - او ځينې د دوی نه هغه دي چه کوري تا ته -

اَفَاَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوْا لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿۴۳﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ

نو آيا ته ښوونه کولے شې ړندو ته او که څه هم دوی نه ويني - يقيناً الله ظلم نه کوی

النَّاسَ شَيْـــًٔـا وَّلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ

په خلقو د هيڅ څيز ليکن خلق په ځان هم ظلم کوی - او کله چه جمع کړی دوی لره الله

كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ۭ قَدْ

(گمان به کوی) چه نه دی ايسار شوی مگر يو ساعت د ورځے پيژني به دوی يو بل - يقيناً

خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَاِمَّا

تاوانيان دی هغه چه دروغژنه کړه ملاقات د الله او نه وو دوی لاره موندونکي - او که

نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ

او ښايو تاته بعضې هغه چه وعده کوو مونږ د دوی سره يا وفات کړو تا لره نو ماته واپس کيدونکی دی دوی

ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰي مَا يَفْعَلُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا

بيا الله شاهد دے په هغه کار چه دوی يې کوی - د هر امت د پاره رسول دے - نو هر کله چه

يا تاته کوری نو دوی نه حق آوری او نه ويني د دوی د غير د پاره تا ته د زړه نه دوی ته هدايت نه شې کولے په دوی د قهر مهر لگيدلے دے د د باری تعالیٰ په دوی ظلم نه دے دوی په ځان ظلم کوی چه د حق نه لرې کوی ۱۲

۲ه عذاب آخرت بيان دے چه داسے سخت به وي دا روانه د وي په دے مخالفينو پسے چه د هغے سختی او ويرې نه د دنيا او د برزخ ټول عمر به ورته يو ساعت معلوم شی بيا به يو بل پيژنی خو لا س به يې نه ورسی مطلب خو به د يو بل سفارش کولو غرض وی هغه خلق چه قيامت نه مني ۱۲

۳ه دا د عذاب دنيوی بيان دے چه مخالفينو لره هم د عذاب ور کول دی ستا په حضور کښے لکه بدر مثلاً يا ستا د وفات نه پس مخالفينو ته به دنيا کښے هم عذاب دے او په آخرت کښے هم په هر صورت نه کښې چه رسول خپل قوم ته حکم د رسولے د او دوی نه دے منلے نو په دوی عذاب راغلے دے ۱۲

ـــلـه يعني مثل نه څښې اعتراضونه کولو ... [illegible] ... راځي نزه عذاب نه ... [illegible]

جَآءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

راشي رسول د دوی نو فیصله به وشي په مینځ د دوی کښې په انصاف ... او دوی به ظلم نه شي

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُل لَّا أَمْلِكُ

وائي دوی کله به وي دا وعده د (د عذاب) که تاسو رشتونی یئ - او وایه زه نه لرم

لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَآءَ

د ځان نفس د پاره ... [illegible] ... مګر کوم چه الله (تعالیٰ) ... [illegible]

أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ

... کله چه راشي نیټه د دوی نو وروستو به نه شي یو ساعت او نه به مخکښې شي - او وایه

أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ

فکر وکړئ که راشي تاسو ته عذاب د هغه د شپې یا د ورځې ... [illegible]

الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنتُم بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ

مجرمان - آیا بیا هر کله چه راشي عذاب ایمان به راوړئ تاسو په هغه - ... [illegible]

تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ

عذاب غوښتلو زر - بیا به اوویلی شي ظالمانو ته ... حاصل کړئ همیشه عذاب -

هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنۢبِـُٔونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ

بدله نه شي ورکولی تاسو ته مګر د کسب ستاسو - او پوښتنه کوي ستا نه چه آیا حق دے (دا عذاب)

قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ أَنَّ

او وایه چه او قسم دے په رب زما چه دا عذاب حق دے - او نه یئ تاسو عاجز کوونکي د عذاب - او که چرته

لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا

هر نفس کوم چه ظلم ئې کړے ... په زمکه کښې ... [illegible] ... او پټه به کړي

ـــلـه وي نو نفع او ضرر خو صفت کوي ... د عذاب د پاره الله تعالیٰ وخت مقرر کړے دے ... وخت نه عذاب نه مخکښې وړاندې کیږي نه شي۔ ـــلـه مخکښې کیدو سره تاکید ... ذکر شو ... وي نو ... نیټه ... نو مقصود ... زیاتے سره تاکید ذکر شي یعني ... نیټه د عذاب کښې فرق نشته ... ختم شو چه کله نیټه راشي نو بیا روستو والي متصور دے او مخکښې والي خو ... کیږي نه شي نو ... د صفت نفي کوي یا رب تعالیٰ ١٢

ـــلـه دا د عذاب دنیوي بیان دے چه عذاب راشي نو دا منکران به ترینه تختي کړي او چه عذاب راشي نو دوی به وائي چه مونږ ... ایمان منو او عذاب ختم شو لیکن په دغه وخت ایمان منظور نه دے ١٢

ـــلـه دا د عذاب اخروي بیان دے چه په قیامت کښې به بیا په هغه ... خلاصي او بیا به ... نه وي ١٢

ربع الثلث

نصف

ـلـه واړه باري تعالىٰ د وحدانيت صاف ثبوت دے يعنې د آسمانونو او د زمکې تول څيز د نه صرف د الله تعالىٰ دي
او د هغه نه څوک حاجتونه نه شي غواړی ګا په الله تعالىٰ څوک زور او نيشتې ـ ګـه معلومه شوه چه ما انبيل زيات ورود

النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ

پښيماني هر کله چه اووينی عذاب لره ، او فيصله به اوشی په منځ د دوی کښې په انصاف سره او دوی

لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ

سره ظلم اونکړے شي ـ خبردار يقيناً خاص الله لره دی هغه څه چه په آسمانونو او زمکه کښې دی ـ خبردار يقيناً

وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ

وعده د الله حقه ده ولیکن ډير د دوی په دې نه پوهيږي ـ هغه ژوندی کوی او مړه کوی

وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن

او هغه ته به تاسو واپس کړے شئ ـ اے خلقو! راغله تاسو ته وعظ د

رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

رب ستاسو او شفا د هغې د زړونو ـ او هدايت او مهربانی دپاره د مؤمنانو ـ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا

او وايه په فضل د الله او په رحمت د هغه سره نو په دې دې خوشحاله شي ـ دا غوره ده د هغه شي نه چه

يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم

دوی جمع کوی ـ او وايه چه اوګورئ هغه څه چه نازل کړی دی الله تاسو لره څه رزق نو بيا وګرځولو تاسو

مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ ۖ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَ

بعضې د هغې نه حرام او حلال ـ او وايه آيا الله حکم کړے دے تاسو ته يا په الله دروغ تړئ ـ او

مَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ إِنَّ

څه خيال دے د دروغ جوړوونکو چه الله (چه څه به اوکړی دوی سره) په ورځ د قيامت ـ يقيناً

اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا

الله مهربان دے په خلقو باندې ليکن زيات د خلقو احسان نه مني ـ او نه کيږې

Side notes:

ـنګه لوله ـ ـ ـت د عجيب
حکم قرآن ته دے اے خلقو
تاسو ته واے لوشه قرآن نه
چه وعظ دے او د زړه د رنځونو مرض
لکه حسد ، و شرک وغيره
د پاره طبيب دے او هدايت
او مهرباني د الله فضل دے
نو د دې لره لا د مني او په دې
خوشحاله شئ د دې د نعمتونو
نه واخلئ او زيات لوئ نعمت
دے ـ
ـــ ـکه الله تعالىٰ چه نيت
رزق کښې فرمائيلی دی چه
هر څه د آسمانونو او د زمکې
صرف د باري تعالىٰ دی نو د
هغه متعلق د اعلان دے
چه بيا ولې د غلانی شے حرام
او د غلانی حلال جوړوئ ولے
په الله تعالىٰ دروغ تړئ
د قيامت نه او ويريږئ
ستاسو شرک غواړئ
چه الله تعالىٰ تاسو لره اوس
هلاک کړی خو الله تعالىٰ
مهربان دے خو زيات
خلق د باري تعالىٰ دا
احسان نه مني ـ
ـــ څه واړه باري تعالىٰ
د وحدانيت صاف ثبوت
دليل دے يعنې په هر څه
پوهه صرف الله تعالىٰ دے
او هر ذره د باري تعالىٰ
نه پټ نه کيږي حاصل
دا چه غيب دان د ټولو کارونو
او کارساز د ټولو کارونو

ع ٦

صرف او صرف باري تعالىٰ دے ، او مخلوق داسے نه دی نو حاجتونه صرف د الله تعالىٰ نه غواړئ په هغه څوک زور او
نيشته ـ

[illegible]

تَكُوْنُ فِيْ شَاْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ

[illegible]

عَمَلٍ اِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا اِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ وَمَا يَعْزُبُ

[illegible]

عَنْ رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ وَلَآ

[illegible]

اَصْغَرَ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرَ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۞ اَلَآ اِنَّ اَوْلِيَآءَ

[illegible]

اللّٰهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۞ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا

[illegible]

يَتَّقُوْنَ ۞ لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْاٰخِرَةِ ؕ لَا

[illegible]

تَبْدِيْلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۞ وَلَا يَحْزُنْكَ

[illegible]

قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ؕ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۞ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ

[illegible]

مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ ؕ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ

[illegible]

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا

[illegible]

[illegible]

له واحسم كه باري تعالى ته و هغه ته شريك وي نو دغه ... او نور نعوذ بالله ... مولويانو اوناز ولي وي که څنګه چه ... په مال کښې ... تصرف کوي نو ... خپل ... او اوليا وته باري تعالى په ملکوت کښې ... څه وړي په څار ...

يَخْرُصُونَ ۝٦٦ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ

اټکلونه کوي - الله هغه ذات دے چه پيدا کړيده تاسو له شپه چه آرام کوئ په هغې کښې او ورځ ئې

مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۝٦٧ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ

کړه ړڼا - يقيناً په دې کښې دليلونه دي هغه قوم لره چه اوري - وائي دوئ چه نيولے دے الله

وَلَدًا ۗ سُبْحَانَهُ ۖ هُوَ الْغَنِيُّ ۖ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنْ

ولد پاک دے هغه - هغه غني دے - د هغه دي هر څه چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي

عِندَكُم مِّن سُلْطَانٍ بِهَٰذَا ۚ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝٦٨

نشته تاسو له هغه دليل په دې - آيا وايئ تاسو په الله هغه خبره چه تاسو ئې نه پوهيږئ !

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ۝٦٩

او وايه يقيناً هغه خلق چه تړي په الله باندې دروغ کامياب به نه شي

مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ

دوي لره نفعه ده په دنيا کښې بيا مونږ ته واپس راتلل دوي دي بيا به ورکړو مونږ دوي لره عذاب

الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝٧٠ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ

سخت ځکه چه کفر ئې کولو - او اورو وايه دوي ته قصه د نوح کله چه او وئيل هغه

لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِي وَتَذْكِيرِي بِآيَاتِ

قوم خپل ته اے قومه که درنه وي په تاسو باندې اوسيدل زما او وعظ زما په آيتونو د

اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ

الله نو په الله ما توکل کړے دے نو په اتفاق سره او کړئ تدبير خپل سره د شريکانو خپلو بيا دې نه وي

أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ۝٧١ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ

تدبير ستاسو په تاسو پټ بيا تکليف او رسوئ ما ته او صبر مه کوئ ما ته - نو که واپس شوئ تاسو

تا ثبوت وکړئ نو باري تعالى فرمائي ... ثابت کړه ... نشته ځکه چه الله لرې ... حرکتونه ... مالک دے ... د رسولانو کښې انبياء او علماء ... د الله وي.

سلا د دنيا وي بيانات دي چه ... باري تعالى حکم لره مخې نو د نوح عليه السلام د قوم پريشانه به هلاک شو او څوک چه مخې نو هغه به ... شي د نوح تابعدار او پريشان د نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته فرمائي چه تکذيب يو ... ته ... د نوح عليه السلام هم تکذيب شوے وو نو صبر کوه د نوح پريشان به تا لره الله تعالى کاميابي ورکوي.

سلا يعنې که تاسو ته زما خبره نه منئ نو ما ته ... تکليف نشته زه خو ستاسو نه غم او ... چه هغه شي په ... څما ... ورځې په الله تعالى ... زه ... سوره ... تابعدار ... نو د دوي نوح لره ... کړه نو باري تعالى نوح عليه السلام او د هغه تابعداران ... او مخالفين ئې غرق کړل نو ... معلومه شوه چه ... صرف الله تعالى دے او نور که اوليا دي او که انبياء نه چا لره ... سره ما فوق الاسباب امداد

کولے شي البته په حيات کښې ... چه دوي اراده کولے شي او ... خالق صرف الله تعالى دے او پس ... نه خو هغه کسب او اراده هم ختم شوه د دنيا سره د حقوق ... کار دے.

[illegible]

فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ ۭ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرْتُ اَنْ

[illegible]

اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ فِي

[illegible]

الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰۗىِٕفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ

[illegible]

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ

[illegible] بیا م را او لیږل پس د هغه نه

رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَاۗءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا

رسولان قوم ته د دوی [illegible]

كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۭ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰي قُلُوْبِ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٧٤﴾

[illegible]

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ىِٕهٖ

بیا م را او لیږل [illegible] موسیٰ او هارون فرعون او قوم د هغه ته

بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَاۗءَهُمُ الْحَقُّ

[illegible] قوم مجرم [illegible]

مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْٓا اِنَّ ھٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ

[illegible] او وئیل موسیٰ آیا وایئ تاسو

لِلْحَقِّ لَمَّا جَاۗءَكُمْ ۭ اَسِحْرٌ ھٰذَا ۭ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْٓا

حق ته [illegible] او نه به کامیابیږی ساحران [illegible]

[illegible]

أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ

آيا راغلى يې موږ ته چه واړوې مونږ د هغه دين نه چه موندلي مونږ په هغه پلرونه خپل او شي تاسو لره مشري

فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي

په زمكه كښې او نه يو موږ تاسو لره منونكي - او اووې فرعون راولئ ما ته

بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ أَلْقُوا

هر ساحر پوهه - پس هركله چه راغلل ساحران نو اووې دوى ته موسى اوغورځوئ

مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ

هغه شے چه تاسو يئ غورځونكي - پس هركله چه اوغورځول او ويل موسى هغه شے چه راوړئ تاسو

السِّحْرُ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

سحر دے - يقيناً الله به وران كړي هغه - يقيناً الله نه برابروي عمل د مفسدانو

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ

او غالب به كړي الله حق لره په حكم خپل سره اګر كه بد ګڼي مجرمان - نو مګر نه او نه كړو د موسى

إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ

مګر ځوانانو د قوم د ده سره د ويرے د فرعون او د قوم د دوى نه

أَنْ يَفْتِنَهُمْ ۚ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ

چه او به كړي دوى - او يقيناً فرعون اوچت وو په زمكه كښې - او يقيناً دے

الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ

ظالمانو - او اووے موسى اے قومه زما كه تاسو ايمان راوړے وي په الله

فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا

نو په هغه توكل اوكړئ كه يئ تاسو مسلمانان - نو اوويل دوى په الله توكل كړے مونږ

ـــــ

١ واحكم د تحقير د پاره وے يعنې تاسو خپل سحر پيش كړئ چه زه اوګورم چه په څه شي.

٢ خپلے رسۍ او همسا هغوى وغورځولے.

٣ داسحر وے په دے كښې چه څه اسباب وي سحر د پاره كيږي هغه شي چې په هغې سبب باندے مرتب شي او په سحر كښې ضرورت نيز الله نه امداد نه شي بيا تل وي.

٤ ايمان راوړونكي چېرې وي خو د ايمان د امداد د پاره ميدان ته راوتونكي كم وي خو د غيبي په موسى عليه السلام باندې ايمان چيرو راوړے وه خو د هغه سره د ملګرتيا د پاره يو څو ځوانان ميدان ته راووتل او د فرعون د ډلے نه ويريدل فرعون منصب والا ظالم و (ذو اقتدار) د ظاهرى اسبابو په اعتبار سره ډيره چالاكه وه او د ذريه كمزوري وه او چه ظاهري اسباب نه وي او د چانه ويريدل دا شرك وي.

[illegible] سوال داخوړی په [illegible] اوحماد [illegible] ورته د الله [illegible] اود ايمان [illegible] سره يعنې خپله د الله د [illegible] صبر [illegible] كړو او صابر [illegible]

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ

[illegible] موږ [illegible] ظالمانو . او نجات راکړه موږ ته په رحمت خپل سره

مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّا

د قوم کافرانو نه . او وحې او کړه موږ موسیٰ ته او ورور د ده ته چه [illegible]

لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

د قوم خپل د پاره په مصر کښې [illegible] او جوړ کړئ [illegible] د لمونځ [illegible]

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَ

او زيری ورکړه مؤمنانو ته . او ووې موسیٰ اے ربه زموږ يقيناً تا ورکړے دے فرعون او

مَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ

قوم د ده ته [illegible] او مالونه په ژوند د دنيا کښې . اے ربه زموږ د دے د پاره چه [illegible]

سَبِيْلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

د لارې ستا نه . اے ربه زموږ خراب کړه مالونه د دوی او سخت کړه زړونه د دوی چه

فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝ قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ

ايمان را نه وړی تر دے چه او وينی عذاب سخت . او وې الله چه قبول شو

دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝

دعا ستاسو نو برابر شئ او مه ځئ په لار د هغه [illegible] چه نه پوهيږي

وَجٰوَزْنَا بِبَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ

او پورے مو کړل بنی اسرائيل د دريابه نو وروسته شو فرعون او لښکرے د هغه

بَغْيًا وَّعَدْوًا حَتّٰىٓ اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ

د ضد او دشمنۍ نه . تر دے چه کله [illegible] ايمان مې راوړو چه نشته الٰه

له [illegible] قبول شوه [illegible] اے الله [illegible]

مرقوم ت [illegible]
سعد [illegible] اطاعت
[illegible] عذاب
[illegible]
عه يعنې باری تعالیٰ ورته
حکم اوکړو چه خپله محله برابره کړئ او جماعت کښې
ترتيب کړئ او خپله مونځ کښې
کوئ او مبارک ورکړه مؤمنانو
ته يعنې د جهاد د حکم
[illegible] ١٢
٣ شاه صاحب [illegible]
الله د ورنه [illegible] ايمان توفيق
ورلره مه ورکوه چه کله د
عذاب ختم شي [illegible]
[illegible] فرياد او
زاری شروع کړل نو الله هم
ارحم الراحمين دے عذاب به
واپس شو نو ځکه موسیٰ عليه
السلام خپله [illegible]
اوکړو چه الله دوی ايمان
ته را نه وړی تر هغې د عذاب نه
[illegible] نو د اسے ايمان
توفيق ورلره مه ورکوه چه
[illegible]
[illegible] ربنا [illegible]
د مقبوليت سبب دے ١٢
٤ موسیٰ عليه السلام دعا
کوله او هارون عليه السلام
آمين وئيلو او آمين هم
دعا ده نو ځکه باری تعالیٰ
[illegible] ستاسو دعا قبوله
شوه [illegible]
[illegible]

[illegible] موسیٰ عليه السلام [illegible] قصه بيان [illegible]
[illegible] د دعا [illegible] غلط دی ١٢

ے یعنی په هغه الله باندے م ایمان راوړو چه بنی اسرائیلو پرے راوړے دے نو فرعون ته باری تعالیٰ ورته او فرمائیل چه
او دا ایمان ته راوړے دے او ایمان منظور نه دے ځکه چه وخت د ایمان وتلے دے - فرعون ایمان په داسے وخت راوړو چه د هغه نه امید

إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾

مگر هغه وے چه ایمان راوړے دے پرے بنی اسرائیلو او زه یم د مسلمانانو نه (راوړے ایمان)

آلْآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَالْيَوْمَ

وحی اوشوه! اوس؟ او نافرمانی دے کوله مخکښے او وے ته د مفسدانو نه - نو نن

نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ

بچ کوو بدن ستا چه شے ته د روستنو دپاره نښه - او یقیناً ډیر خلق

النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ

د آیتونو زمونږ نه غافل دی - او یقیناً ځائے مو ورکړے وو بنی اسرائیلو ته ځائے د

صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ

ښه او رزق مو ورکړے وو دوی له د پاکو نه - نو اختلاف اونکړو دوی تر دے چه راغے دوی ته

الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا

علم - یقیناً رب ستا به فیصله اوکړی په مینځ د دوی کښے په ورځ د قیامت په هغه څیز کښے چه دوی به کښے

فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ

اختلاف کولو - نو که ئے ته په شک کښے د هغه نه چه رالیږلے مو دے تا ته نو تپوس اوکړه

الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ

د هغوی نه چه لولی کتاب مخکښے ستا نه - یقیناً راغلے دے تا ته حق د

رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ

رب ستا نه نو مه کیږه د شک کونکو نه - او مه کیږه د هغو نه چه

كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ

دروغ ګڼړی آیتونه د الله نو شے به د زیان والو نه - یقیناً هغه خلق چه لازم شوے دے

په وخت کښے ایمان منظور نه دے ځکه دا وخت د ناچارئ دے او ایمان هغه منظور وی چه اختیاری وی نو ځکه فرعون ته نجات په نه ملاؤ شو ځکه صرف د بدن نجات ملاؤ شو چه د روستنو خلقو دپاره عبرت شی چه څوک د باری تعالیٰ نه خلاف کوی نو دغه به ئے حال وی - (فائده) د فرعون جسه په مصر کښے دے خو دا قرآن نه فهمیږی په هغے مو توقف دے - (فائده) په بعض کتابونو کښے د فرعون د ایمان مسئله ده خو دغه خبره د قرآن نه خلاف ده د باغیانو خبره ده - سے واضحه فیصله ده - سے وائی علیه السلام ته او ترے وی او مراد تری نور خلق وی نو ځکه نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائیلی دی چه شک نشته او نه تپوس کووم - سے واضح اصل کښے دا سے د خدائے تعالیٰ د قهر مهر پرے لګیدلے دے په سبب د بد عملئ د دوی نو دوی کله ایمان راوړی دوی ته ایمان به نه بخښلے شی نو دوی الله تعالیٰ ایمان ته نه پریږدی او که په هغه ایمان راوړی چه عذاب او وینی خو دغه ایمان منظور نه دے ایمان اختیاری منظور وی او په وخت د عذاب کښے بیا اختیاری نه وی

او بله په روح مرګ ته او رسی نو بیا ایمان نه منظور کیږی ځکه چه اختیار په دغه وخت کښے نه وی ۱۲

عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۹۶ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ

په هغوی حکم د رب ستا ایمان نه راوړي ۔ اګر که راشي دوی ته هر قسم نښه

حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝۹۷ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ

تر هغه پورې چې اووینی عذاب سخت ۔ نو ولې نه وه یو کلی چې ایمان ئې راوړی وه

فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ يُوْنُسَ ۚ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا عَنْهُمْ

چه نفع رسولې وه دغه ایمان د هغه مګر قوم د یونس ۔ هر کله چه ایمان ئې راوړه نو لرې مو کړه د دوی نه

عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ۝۹۸

عذاب د شرمولو په ژوند د دنیا کښې او نفع مو ورکړه دوی ته تر یو وخت پورې ۔

وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۭ اَفَاَنْتَ

او که رضا وې د رب ستا نو ایمان به راوړې وې هغه چا چه په زمکه کښې دي ټولو په ګډه سره ۔ آیا ته

تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝۹۹ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ

زور کوې په خلقو چه شي مؤمنان ۔ نه دی شوی کیدی څوک چه

تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ

ایمان راوړي مګر په حکم د الله سره ۔ او غوروي ګندګي په هغه چا چه

لَا يَعْقِلُوْنَ ۝۱۰۰ قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَمَا

نه پوهیږي ۔ او وایه چه اوګورئ چه څه دلائل دي په آسمانونو او په زمکه کښې ۔ او فائده

تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ۝۱۰۱ فَهَلْ

نه ورکوي دلیلونه او ویروونکي هغه قوم ته چه ایمان نه راوړي ۔ نو انتظار

يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ قُلْ

نه کوي دوی مګر واقعاتو د هغو خلقو چه تیر شوي دي پخوا د دوی نه ۔ او وایه

له یعنی ایمان هله منظوریږي چه عذاب لا نه وي راغلی ۔ د یونس علیه السلام د قوم ایمان منظور شو وعذاب ګ
لیدلی وه خکه چه دوی چیره زاري او کړه نو د باری تعالیٰ په هغوی ترس راغی او ایمان د هغوی منظور شو وعذاب د هغوی نه لرې شو قصه داسې وه چه یونس علیه السلام نینوا علاقه د موصل ته لیږلی شوی وه دوی خبره او نه منله نو یونس علیه السلام او وې چه په تاسو به عذاب راځي او لاړې د وطن نه کله چه وخت راغی نو تیارۍ شروع شوې او سخت آواز و نه شروع شو نو دوی قبول وارا او زاړه او بنځې سړی او ښکاروی ټکلي ډیهر ته راغلل او فریادونه شروع کړه چه موږ د یونس علیه السلام خبره منلې ده او یونس علیه السلام ئې تلاش کړو نو عذاب واپس شو او په دغه زمانه کښې دستور وه چه چا به دروغ او وې نو هغه به ئې قتلولو نو څکه یونس علیه السلام بغیر د وحی نه سفر اوکړه نو څکه سختې تیر کړې د ژوند څخه دا خبره بالکل غلط ده چه یونس علیه السلام په فریضه د رسالت کښې قصور کړی وه نو څکه عذاب د قوم نه واپس شو او بیا دا خبره کول چه دا خبره د قرآن نه معلومیږي سبحان الله چرته په قرآن کښې دا نیشته
چه یونس علیه السلام قصور کړی وه ئے په رسولو د رسالت کښې ۔

له بچا شو ورکو دنگے صرف الله دے ۱۲ سکته په دا خبرکښے هیله عقیده د دے خلقو ته بیان کړه چه دژه صرف د الله تعالیٰ محتاجي کووم شو بلد جا ۱۳ سکته نفع ورکو ونکے د الله تعالیٰ نه بلد څوک نیشته او ضرر رسوونکے هم بغیره د الله تعالیٰ نه بل څوک نیشته نو چه څوک د غیرالله دعا غوښتي نه لوا په فوري یقینا ظالم دے۔ نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته والا او نور ته آواز دے۔ غیر د الله نه بل څوک شکه مددی کوشش کوي چاته تکلیف ورسوي او تکلیف لرے کوونکے بغیر د الله پاک نه بل څوک نیشته او کړ چاته خیر رسوي نو د هغه خیر لرے کوونکے هم بغیر د الله تعالیٰ نه بل څوک نیشته په غیر رسولو او ضرر ورکو له په تکلیف لرے کولو کښے او هم دغسے په تکلیف رسولو کښے او په خیر لرے کولو کښے خداوند تعالیٰ مختار کل دے ۔ په هغه څو لک ندر آور او تا زولے او تازه یې نیشته او کړ څوک توبه گار شي د خپلو بد عمل نه نو باري تعالیٰ غفور او رحیم دے ۱۴

فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّیْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِیْنَ ۝ ثُمَّ نُنَجِّیْ رُسُلَنَا

انتظار کوئ یقینا زه ستاسو سره د انتظار کوونکو نه یم۔ بیا به بچ کړو رسولان خپل

وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَیْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِیْنَ ۝ قُلْ یٰٓاَیُّهَا

او مؤمنان دغسے ۔ لازم دے په مونږ چه بچ کړو مؤمنان ۔ او وایه چه اے

ع
۱۰
۱۱
۱۵

النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِیْ شَكٍّ مِّنْ دِیْنِیْ فَلَآ اَعْبُدُ الَّذِیْنَ

خلقو! که یئ تاسو په شک کښے د دین زما نه نو زه محتاجي نه کووم د هغو چه

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِیْ یَتَوَفّٰىكُمْ ۖۚ

تاسو د هغوی بندگي کوئ بے د الله نه او لیکن زه محتاجي کووم د الله هغه ذات چه مړه کوي تاسو

وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِیْنَ ۝ وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ

او ما ته حکم شوے دے چه شم د مؤمنانو نه ۔ او دا چه برابر کړه مخ خپل

لِلدِّیْنِ حَنِیْفًا ۚ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ۝ وَلَا تَدْعُ مِنْ

دین ته پاک شوے ۔ او مه کیږه د مشرکانو نه ۔ او مه بله سوا د

دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا یَنْفَعُكَ وَلَا یَضُرُّكَ ۚ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ

الله نه هغه چه نفع نه شي رسولے تا ته او ضرر نه شي رسولے تا ته نو که دا دې وکړه نو یقینا ته به

الظّٰلِمِیْنَ ۝ وَاِنْ یَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ۚ وَاِنْ

ظالمانو نه شے ۔ او که ورسوي تا ته الله تکلیف نو نیشته لرے کوونکے د هغے مگر هغه دے ۔ او که

یُّرِدْكَ بِخَیْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهٖ ؕ یُصِیْبُ بِهٖ مَنْ یَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ

اوغواړي تا ته خیر نو نیشته واپس کوونکے د فضل د هغه څوک ۔ رسوي هغه چا ته چه رضا شي د بندګانو خپلو

وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ ۝ قُلْ یٰٓاَیُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ

او هغه بخښونکے مهربان دے ۔ او وایه اے خلقو! یقینا راغے تاسو ته حق د

سکته اعلان او کړه چه اے خلقو! حق تاسو ته راغے چه باري تعالیٰ حرڅه کوي او په هرڅه عالم دے او په دے الله تعالیٰ څوک غالب نیشته نو خپل ځول حاجتونه صرف د الله تعالیٰ نه غواړئ نو که څوک دا خبره ومنلي نو د هغه ته دا دے او کړ څوک مشي نو د هغه تاوان ده ده زه شا

دا یا د خه وار نه یم زه نو صرف د الله تعالیٰ احکام تاسو ته رسووم ۱۲

ف۱ واخره قصه د الله تعالیٰ قاله د [illegible] تابع شه او که تکلیف راشي نو صبر کوه د باري تعالیٰ احکام [illegible]
ف۲ سورت هود مکی دے د ترتیب قرآنی په لحاظ [illegible] دے [illegible] ([illegible]) دے [illegible] د سورت [illegible]

رَبِّكُمْ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ

ربه ستاسو نو چا چه لار بیا موندله نو یقیناً لار موندل د خان د فائدې د پاره او هر څوک چه گمراه شي

فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ؕ وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰٓى

نو یقیناً گمراه کیږي د خان د تاوان د پاره او نه یم زه په تاسو ذمه وار - او تابع شه هغه چه وحي کیږي

اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ۟

تا ته او صبر کوه تر هغه چه فیصله اوکړي الله - او هغه غوره فیصله کوونکے د ټولو نه.

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَّكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ مِائَةٌ وَّثَلٰثٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

ایتونه ۱۲۳	خاص پیلوم د الله په نوم چه ډیر مهربان رحم کوونکے دے [illegible]	رکوعاتها ۱۰

الٓرٰ ۫ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۙ

[illegible] دا کتاب دے چه مضبوط کړے شوي دي ایتونه د دے بیا [illegible] تفصیل شوے دے د طرف د حکمت والا خبردار نه -

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ۙ وَّاَنِ

چه عبادت مه کوئ سوا د الله نه د هیچا - یقیناً زه تاسو له د هغه د طرف نه ویرونکے او زیرے ورکوونکے یم - او دا چه

اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا

بخنه اوغواړئ د رب نه خپل نه بیا واپس شئ هغه ته فائده به درکړي تاسو ته ښه فائده -

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ؕ وَاِنْ

تر نیټې مقرر پورے او ورکوي به هر عامل ته بدله د عمل د هغه - او که

تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ۟ اِلَى اللّٰهِ

تاسو مخ واړوه نو یقیناً زه ویریږم په تاسو د عذاب د ورځ لوئے نه - الله ته

مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۟ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ

واپسي ستاسو ده - او هغه په هر شي قدرت والا دے - خبر شئ یقیناً دوی اړوي

اٰیتونو دي [illegible] د سورت [illegible] دا [illegible] طرف د الله دے [illegible] مذکوره دي (۳) مسئله دا ده - مقصد د سورت هر کله چه په الله تعالیٰ څوک غالب نیشته نو حاجتونو کښے طرف د باري تعالیٰ ته غواړه نو هغه چه دے په هر څه قادر او په هر څه پوهه دے دا روښانه تفصیل او وضاحت دے یعني توحید او هغه لوی صالحه د مسئله کړے ده چه الا تعبدوا الا الله په هغه چه لوئے طاقت وال او لوئے علم والا طرف هغه ته [illegible] [illegible] حاجات او [illegible] [illegible] د [illegible] او [illegible] [illegible] کول [illegible] [illegible] د [illegible] [illegible] [illegible]

ف۳ د تهدید او ترغیب د اتباع نه چه د اسلام د سور دے [illegible] لوئے بادشاه [illegible] [illegible] [illegible] دے چه عبادت دے په الله تعالیٰ کولے شي چه په دے سورت کښے [illegible] [illegible] [illegible] باري تعالیٰ [illegible] غالب نیشته او په [illegible] لوئے نبی کریم صلی الله علیه وسلم دے [illegible] ف۴ نذیر دے [illegible] [illegible] [illegible] هغه نه پوره [illegible] دے [illegible] هغه [illegible] د باري تعالیٰ حکم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] باري تعالیٰ [illegible]

باقي دا سعي او باري تعالى په هر څه قادر هم دے نو هر وړيه ثواب او عذاب ځپل ځپل لائق ته ورکړي ۵ دا دوېم
مقصود د سورت و شه چه حاجتونه په مخلوق لره نه غواړئ چه حقه په هر څه پوهه دے د زړه خبرے

صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ؕ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ
سينے ځپلے چه پناه شي د حقه نه - خبر شئ هر كله چه پټوي ځانان په جامو ځپلو کښے

يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۵﴾
پوهيږي په هغه چه پټوي دوي او په هغه چه ښکاره کوي دوي يقيناً حقه پوهيږي په زړونو پټو خبرو

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
او نشته يو ژوندے سر په زمکه کښے مګر په الله دے رزق د هغه او پوهيږي

مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ؕ كُلٌّ فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿۶﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ
په ځائے د آرام د هغه او په ځائے د امانت د هغه ټول په کتاب ښکاره کښے دي - او الله حقه دے چه پيدا کړل ئے

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ وَّكَانَ عَرْشُهٗ عَلَى الْمَآءِ
آسمانونه او زمکه په شپږو ورځو کښے او وو عرش د هغه په اوبو باندے

لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ وَلَئِنْ قُلْتَ اِنَّكُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ مِنْ
چه امتحان او کړي ستاسو چه کوم بنده ستاسو ښه عمل کوي - او که ته او وائے چه يقيناً تاسو به پورته کړے شئ پس د

بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۷﴾
مرګ نه نو به ضرور وائي کافران چه نه دے دا قرآن مګر سحر دے ښکاره -

وَلَئِنْ اَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ اِلٰٓى اُمَّةٍ مَّعْدُوْدَةٍ لَّيَقُوْلُنَّ مَا
او که وروستو کړو مونږ د دوي نه عذاب تر يوے نيټے مقرره پورے نو ضرور به وائي دوي چه څه شے

يَحْبِسُهٗ ؕ اَلَا يَوْمَ يَاْتِيْهِمْ لَيْسَ مَصْرُوْفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
بند کړي دے هغه - خبر شئ کله چه راشي دوي ته نو نه به وي واپس شوے د دوي نه او را چاپيره به شي په دوي

مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۸﴾ وَلَئِنْ اَذَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ
هغه عذاب چه دوي به پورے پرے خندل - او که اورسوو مونږ انسان ته د ځپل طرف نه مهرباني بيا

ورته معلومے دي او هم
زنده سرو ورته معلوم دي
او د حقه روزي رساني دے
او دغسے د هر کار حکم
خاص الله تعالى دے اسمانونه
او زمکه حقه پيدا کړي دي
او د غرانو ما تک دے عرب
والا فلانکے بختور دے
تحت حقے په دريا په پروت دے
رفا ئده) بعضے مسئلانو
د غسل په وخت کښے تکليف
کاوه د وجه د حيا نه نو
باري تعالى فرمائي چه تکليف
ته ضرورت نيشته په جامو
کښه دننه هم تاسو باري
تعالى وينى او د زړه خبره
ورته معلومه ده ۱۲
(دا دے مخ) سل دا بيان د قدرت
د الله تعالى دے نو هر کله
چه الله په هر څه پوهه
او په هر څه قادر دے نو
مخلوق د حقه نه ځپل حاجتونه
غواړئ او دا دے عالم او قادر
خو بل څوک نيشته نو مخلوق
د بل هيچا نه ځپل غائبانه
حاجتونه مه غواړئ ۱۲
سل ۲ داغفلونو ته زور ورته
ده چه قرآن ته سحر وائي
او په اعلان د عذاب پورے
تو ځے کوي که نعمت ترينه
وا خلو نو ناشکره شي
او دا په نعمتونه ترحبيد
شي او که مهرباني ورسو
او کړو نو بيا تکبر کوي

وا خلو هغه پکار ده چه د حقے په وخت د باري تعالى څخه نعمتونه يا د ول پکار دي او که را حقه اميد پکار دے او د
نعمت په وخت د باري تعالى شکر په پکار ده ۱۲

شو ۱ البته ځینو خلقو چه صبر کوي یعنې د دین په خدمت کښې ثابت قدم وي او ښه عمل کوي نو کله د دوئ څخه غلطي کیږي نو ځینې ورته معاف ... دوم او لوئي ثواب به ورکوو ۱۲ ... د دې سورت د دریم مقصد دے یعنې د اسلام په ...

نَزَعْنٰهَا مِنْهُ ۚ اِنَّهٗ لَيَـُٔوْسٌ كَفُوْرٌ ۝۹ وَلَئِنْ اَذَقْنٰهُ نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ

لرې کړو مونږ د هغه نه، یقیناً دغه نا امیده وي او ناشکره ۔ او که او رسوو مونږ ده ته نعمت پس د تکلیف نه

مَسَّتْهُ لَيَقُوْلَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيْ ۚ اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۝۱۰ اِلَّا الَّذِيْنَ

چه رسیدلې وي ده ته نو وائي لاړې او ورکې شوې ځما نه تکلیفونه ۔ یقیناً دغه خوشحالوونکي او تکبر کوي ۔ مگر هغه خلق

صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۚ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝۱۱

چه صبر کوي او کوي نیکي ۔ دوي لره بخښنه ده او ثواب دے لوئے ۔

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوْحٰٓى اِلَيْكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ

نو ته به پریږدې څه د هغې نه چه وحي شوې ده تاته او تنګیږي به هغې سره سینه ستا چه

يَّقُوْلُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ۚ اِنَّمَآ اَنْتَ نَذِيْرٌ ۚ

دوي وائي ولې نه دي نازل شوي په ده خزانه یا راغلې دے د ده سره ملک ۔ یقیناً ته ویرونکے یې ۔

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝۱۲ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۚ قُلْ فَاْتُوْا

او الله د هر شي ذمه وار دے ۔ آیا وائي دوي چه دغه جوړ کړے دے ده دا قرآن ۔ اووایه راوړئ

بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ وَّادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ

لس سورتونه په شان د ده جوړ کړي شوي او طلب کړئ هغه څوک چه ستاسو طاقت وي سوا د

اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝۱۳ فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ

الله نه که یئ تاسو رښتونې ۔ نو که دوي در نه شي قبولولې خبره ستاسو نو پوهه شئ چه یقیناً

اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝۱۴

نازل شوے دے په علم د الله سره او چه نیشته الٰه سوا د هغه نو آیا تاسو حکم منئ (یعنې او منئ)

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ

څوک چه غواړي عزت د دنیا او د دې ښائست نو پوره به ورکړو دوي ته بدله د اعمالو د دوي

او کارساز صرف الله دے مخلوق ته رسول او کړ دوئ اعتراضونه کوي نو زړه دے مه تنګوه ۱۲

۲ د زور نه ده یعنې په ګمان د منکرو دا اعتراض کوي پکار خو مثل وړ نه د اعتراضونه یعنې که د خپل قرآن مثل نه شي راوړے نو کم نه کم د لسو سورتونو مثل خو جوړ کړئ نو که د هغې طاقت نه وي نو بیا د یو سورت مثل پیش کړئ نو چه څوک ئې نه شي نو معلومه شوه چه دا کتاب د الله تعالیٰ را لیږلے دے او د دے مقصد د پاره چه هم د الله نه بل څوک غیب دان او کارساز نیشته نو ځکه غائبانه حاجتونه صرف د باري تعالیٰ نه غواړئ ۱۲

۳ د ترهیب دے د دنیا نه یعنې د الله تعالیٰ حکم او منئ او د دنیا د وجې نه د باري تعالیٰ د حکم نه مه واپس کیږئ څوک چه د دنیا شو اپری نو باري تعالیٰ به ورله ورکړي د هغې په دربار کښې څوک به نیشته څو هغه به د اخرت نه محروم شي ۱۲

له وا ځوړم مقصد د سورت دا دے یعنی د مسئلو چه علماؤ ته نه وي معلومه الله تعالیٰ ورکړي په عقل صاف د دوی او قرآن هم د دې تائید کوي او کتاب د موسیٰ علیه السلام هم د دې شاهد دے نو ښیا به هم څوک په دے

فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي

به ویا کیږي او دوی ته به په دنیا کې نقصان نه ورکول کیږي - دوی هغه دي چه نیشته دوی لره په

الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

اخرت کې مګر اور دے او برباد شو هغه کار چه دوی کړي وو په دنیا کې او باطل دے هغه کار چه دوی کوي

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن

آیا هغه څوک چه وي په صفا دلیل د رب خپل او ورپسې دی شاهد د هغه نه او مخکې د

قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَ

هغه نه شاهد دے کتاب د موسیٰ چه پیشوا او رحمت وه - دوی ایمان راوړي په قرآن - او

مَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ

څوک چه انکار کوي د دې نه د جماعتونو نه نو اور د وعده ګاه د ده - نو مه کیږه په شک کښې

مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

د دې نه - دا قرآن حق دے د رب ستا نه لیکن زیات خلق ایمان نه راوړي

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ

او څوک دے زیات ظالم د هغه چا نه چه دروغ تړي په الله - دوی به مخامخ شي

عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ

رب خپل ته او وائي به واړه شاهدان چه دوی هغه دي چه دروغ یې ووئیل په رب خپل

أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ

خبردار شئ چه لعنت د الله دے په ظالمانو - کوم چه منع کوي خلق د لارې د

اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾ أُولَٰئِكَ لَمْ

الله نه او لټوي په دې کې کوږوالے - او دوی د اخرت نه انکار کوي - دوی نه شي

کړے شي او څوک چه څوک په تریخه انکار کوي نو هغه دوزخي دے نو څوک پاتې په کار نه دے لیکن بیا هم ورته به بخښنه نه شي ۱۲

له دا زور نه وه چه دا به بخښنه نه هم شرک کوي او دروغ تړي په الله تعالیٰ باندې چه د الله تعالیٰ دین دے دوی به الله تعالیٰ ته مخامخ شي نو بیا به بیان او علماء شاهدي او کړي چه دا دے مشرکانو په الله تعالیٰ دروغ جوړ کړي وو چه دا او بیا د نه حاجتونو څو سپتنال وادین دے په دا سے ظالمانو د خدائے تعالیٰ لعنت دے څکه چه دوی د دین نه خلق منع کوي او بخپله هم نه منې او په دې دین کښې نقصان لټوي او اخرت نه منی ۱۲

له دا د عذاب اخروي بیان دے چه دوی د الله تعالیٰ د عذاب نه نه شي بچ کیدے دوی لره هیڅ دوستان نیشته چه دوی بچ کړي دوی لره به عذاب زیات شي وجه دا ده چه دوی حق نه شو اوریدے او ویدے شو نو په دوی مهر د قهر لګیدلے

له قال ان الامانة نزلت في جذر قلوب الرجال ثم علموا من القرآن ثم علموا من السنة ۱۲ مشکوٰة ص ۴۶۱ [illegible]

سلے دا د آخرت زیري ... ۳ٓ دا د مشرک ...

يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ

عاجزوونکي په زمکه کښې او نشته دوی لره سوا د الله نه ...

أَوْلِيَاءَ ۘ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَ

دوستان، زیات به شي دوی لره عذاب، طاقت يې نه لرلو د حق آورېدو او

مَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ

نه يې ليده حق لره، دوی هغه دي چې نقصان يې رسولی ځانونو ته او ورک به شي

عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ

د دوی نه هغه دروغ چې دوی به جوړول، خامخا يقيناً دوی به په قيامت کښې ...

الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا

دي، يقيناً هغه خلق چې ايمان يې راوړی دی او کړي يې نيکي او عاجزي کوي

إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ

رب خپل ته، دوی جنتيان دي، دوی به په هغه کښې هميشه وي، مثال د

الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ

دا دواړو ډلو ... او کوڼ ... او ليدونکي او آورېدونکي دی، آيا برابر دي په

مَثَلًا ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ

مثال کښې؟ آيا سوچ نه کوئ تاسو؟ او يقيناً ليږلی مو دی نوح قوم خپل ته (وويل) يقيناً زه

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ

تاسو ته ويرونکی ښکاره يم، چې عبادت مه کوئ د هيچا سوا د الله نه، يقيناً زه ويرېږم په تاسو د عذاب

يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا

د ورځې سخت نه، پس اووې غټانو هغو چې کفر يې کړی وه د قوم د ده نه چې نه وينو تا مګر

... د نوح عليه السلام ... دا د توحيد مسئله ...

... وه د ده په باره کښې ... ۳

۳ٓ دا اول قصه ده ... اول مقصد د سورت ... د الله نه علاوه ... عبادت ... د نوح عليه السلام ... مسئله ... الله تعالیٰ ... ۵ٓ ... ۶ٓ ... د الله تعالیٰ نبي کريم صلی الله عليه وسلم ...

بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ اِلَّا الَّذِيْنَ هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ

بشر زموږ په شان او نه وینو تا لره چه تابعداري کړي وي ستا مګر هغه خلق زموږ بې

الرَّاْيِ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿٢٧﴾

سوچه. او نه وینو تاسو لره په موږ باندې څه غوره والی بلکه ګمان کوو تاسو دروغژن.

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ

حضرت نوح ووې اے قومه ما! آیا ګورئ که زه یم په سمه لار د رب خپل او راکړې یې ماته

رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ اَنُلْزِمُكُمُوْهَا وَاَنْتُمْ لَهَا

مهرباني (رسالت) د خپل طرف نه، نو پټه شوه په تاسو آیا لازم وو په تاسو هغه او تاسو

كٰرِهُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَيٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۭ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى

بد ګڼونکي. او اے قومه ما! زه نه غواړم ستاسو نه په تبلیغ مال. نشته مزدوري زما مګر په

اللّٰهِ وَمَآ اَنَا بِطَارِدِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ اِنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَلٰكِنِّيْٓ

الله ده او نه یم شړونکے د هغو چه ایمان یې راوړے دے یقیناً دوی به یو ځائے شي د رب خپل سره لیکن

اَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ وَيٰقَوْمِ مَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ

زه وینم تاسو قوم جاهل. او اے قومه ما! څوک به مدد کړي زما د الله نه که

طَرَدْتُّهُمْ ۭ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَاۗىِٕنُ

وشړم دوی. آیا سوچ نه کوئ تاسو؟ او نه وایم تاسو ته چه ما سره خزانې د

اللّٰهِ وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ اِنِّيْ مَلَكٌ وَّلَآ اَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ

الله دي او نه پوهیږم په غیب او نه وایم چه زه ملائکه یم او نه وایم هغو ته چه

تَزْدَرِيْٓ اَعْيُنُكُمْ لَنْ يُّؤْتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيْرًا ۭ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا فِيْٓ

سپک ګوري په هغو سترګې ستاسو چه هیڅ کله به ورنه کړي دوی ته الله خیر. الله پوهه دے په هغه شي چه په

ف یعنی تاسو ځما خبره ونه منئ ځکه چې خوږه نه ښکاري او ځما منزه دروي په خپل الله ده. او که تاسو ته ځما دا منکره ماجرا ښکاري نو خوږه دوی کښې نه شم شړلے ځکه دوی به د خپل مولی سره ملاقات کوي په قیامت کښې دوی به ورته ځما په سر خپل مولی ته دروغ اوکړي نو تاسو او به حضرت ځما چاته بیا څوک یم نه کړي د الله نه کله خپل نزدې او شړم. ف خزانو دعوی هم نه ده کړې چه تاسو ښکلي چه دے خو غریب دے او د علم غیب دعوی کوم چه تاسو ځما ټپه ځنډ ونه ګورئ څوک او نه دا وایم چه زه ملائکه یم چه تاسو وایئ چه دا څنګه رسول دے چه خوراک څښاک کوي او په بازار کې ګرځي. او چا چه تاسو سپک ګورئ خلق وایئ زه دا نه وایم چه دوی له به الله تعالی خیر ورنه کړي که دوی صادق دي الله تعالی ته معلوم دے که دا دعوی هم اوکړم نو دا به هم بې انصافي ده.

سلّه نوح علیه السلام حقوته جواب ورکړو چه ... [illegible]

أَنْفُسِهِمْ ۚ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۝ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا

زړونو د دوی کښې دي. هغه به هغه وخت د ظالمانو نه شم. ا ووئے دوی چه اے نوحه جګړه دې اوکړو مونږ سره

فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

نو زیاته جګړه دې اوکړه زمونږ سره نو راوړه مونږ ته هغه عذاب چه ته تخویفوې ورله که ئې ته د رښتینو نه.

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۝ وَ

وئے ویل یقیناً به راولي تاسو ته هغه عذاب الله که رضا ئې وي او نه یئې تاسو ستړي کوونکي هغه لره. او

لَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ

فائده نه شي رسولې تاسو ته نصیحت زما که اراده اوکړم چه خیرخواهي اوکړم ستاسو که خدائے پاک

يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ

اراده لري د ګمراهئ ستاسو. هغه رب ستاسو دے او هغه ته به واپس شئ تاسو. آیا وائي دوی چه

افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا

دغه ئې جوړ کړے دے. هغه ووایه که دا ما جوړ کړے وي نو په ما دے ګناه زما او زه بیزار یم د جرم

تُجْرِمُونَ ۝ وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ

ستاسو نه. او وحي اوشوه نوح ته چه ایمان نه راوړي د قوم ستا نه

إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ وَاصْنَعِ

مګر هغه څوک چه ایمان ئې راوړے دے پس مه غمژن کیږه په هغه کار چه دوی کوي. او جوړ کړه

الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۚ

جهاز زمونږ د سترګو وړاندې او په حکم زمونږ او سفارش مه کوه ما ته په حق د ظالمانو کښې.

إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ۝ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِنْ

یقیناً دوی به غرق شي. او جوړولو دغه جهاز. او هر کله چه تیریدل په هغه ډلې د

[illegible]

ت نه اخلي تنور کښې نوح علیه السلام کور او باره ... جوړ چه ... د ګټلو په ... او دا ... شوے طوفان به راشي ... د هر قسم نه
نر او ماده سواره کړه چه نسل ختم نه شي ... او ټول مؤمنان هم ... د خپل خاندان نه مؤمنان هم سواره کړه ... ترے

قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ

قوم د دهٔ نه ټوقې به یې کولې په دهٔ پورې. هغهٔ اوویل که تاسو ټوقې کوئ په مونږ پورې نو مونږ به هم ټوقې کوو په تاسو پورې

كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ

لکه چه تاسو ټوقې کوئ. پس ژر ده چه پوهه شئ تاسو په هغه چا چه راشي په هغه عذاب چه ذليل به يې کړي

وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ

او نازل به شي په هغهٔ عذاب همیشه. تر دے چه کله راغے حکم زمونږ او جوش اوکړو

التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ

تنور. نو ما اووے چه سواره کړه په دے کښې د هر قسم نه جوړے نر ماده او خاندان خپل

إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ ۚ وَمَا آمَنَ مَعَهُ

مګر هغه څوک چه شوے دے په هغهٔ حکم د عذاب او هغه څوک چه ایمان یې راوړے دے. او ایمان نه وو راوړے ورسره

إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا

مګر لږو. او اووې ويل چه سواره شئ په دے کښې په نوم د الله سره دی تلل د دې او دریدل د دې

إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ

یقیناً ربّ زما بخښونکے مهربان دے. او دغه کښتۍ روانه وه په دوي لره په څپو کښې په شان د غرونو. نو

وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَّعَنَا

او آواز اوکړو نوح خپل ځوي ته او دے هغه وو په یو طرف. اے ځوي زما سور شه زمونږ سره

وَلَا تَكُن مَّعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَآوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي

او مه کیږه د کافرانو سره. اوې ویل ځان به بچ کړم ژر په یو غر چه بچ به کړي ما لره د

مِنَ الْمَاءِ ۚ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ

اوبو نه. اوې ویل نشته بچ کوونکے نن د حکم د الله نه مګر چه چا رحم اوکړي

نقربیًا اتیا کسه وو. ۳ یعنی کله چه جهاز به یې بسم الله سره او درېدو او روانیدو. ۵ نوح علیه السلام خپل ځوي ته او وے چه مسلمان شه او بیا جهاز ته راشه. ۶ یعنی ته جهاز ته راشه او زهٔ به غرق ته او خیزم نوح علیه السلام ورته او وے چه به غرق به یې ځکه جهاز سبب دے د بچاؤ په حکم د الله تعالیٰ سره او غر به نه دے. معلومه شوه چه سبب حقه جائز دے چه شرعی وي لکه دوائي د مرض د پاره او غیر شرعی سبب نا جائز دے لکه د پیر زیارت ته او ګنډه پانړه د تبرک د پاره او د شفا د پاره خوړل او زیارت موټبراؤ ګنړل نو شرک دے او دغه پانړه سبب ګنړل د شفا د پاره لکه ... نو حرام کار دے ځکه چه شرعی اذن نشته ۱۲
عه قمارا و لیم ترحفۀ ... چه غرق به نه رسوي او دغه ... سلیمان علیه السلام لوظ اخستے دے د ... ځکه به ورکښے مار او دیني خورا معاہده وائي: إِنَّا نَسْئَلُكَ بِعَهْدِ نُوحٍ وَسُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ أَنْ لَا تُؤْذِيَنَا ۱۲ (مشکوٰة)

وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿۴۳﴾ وَقِيلَ يَا أَرْضُ

او راغله په مینځ د دوی کښې چپه نو شو د غرقیدو نکو نه ۔ او وویلے شو چې اے زمکے

ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ

تیره که اوبه خپلې او اے آسمانه او دریږه او کمې شوے اوبه او ختم شو عذاب کار

وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۴۴﴾ وَ

او درېده شوه کشتی په جودی غر باندے او وویلے شو چې لعنت دے په قوم ظالم باندے ۔ او

نَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ

آواز او کړو نوح رب خپل ته نو وویلے اے ربه ځما یقیناً ځوئ ځما د اهل ځما نه دے او یقیناً وعده ستا

الْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿۴۵﴾ قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ

حقه ده او ته ئې تر ټولو لوئے حاکم ئې ۔ او وویل الله اے نوحه یقیناً دے نه دے د اهل ستا نه ۔

إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ

یقیناً دا دے کار دے خراب ۔ نو سوال مه کوه ځما نه د هغه شي چې نه وي تاله په هغې علم ۔

إِنِّي أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿۴۶﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ

یقیناً زه خبرونه کوم تا ته د نا پوهانو ستا نه ۔ او وویلے اے ربه ځما زه پناه غواړم په تا سره

أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ ۖ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ

چې سوال وکړم ستا نه د هغه شي چې نه وي ماله په هغې علم ۔ او که ما معاف نه کړے او په ما مهربانی او نه کړے نو شم به

الْخَاسِرِينَ ﴿۴۷﴾ قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ

نقصان ۔ او وویلے شو اے نوحه کوز شه په خیر ځما سره او په برکتونو سره چې په تا دی او په امتونو باندے

مِّمَّن مَّعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۴۸﴾ تِلْكَ

چې تا سره دی ۔ او نور امتونه دی چې فائده به ورله ورکړو بیا به ور ورسیږي د طرف ځما نه عذاب سخت ۔ دا

سلہ نوح علیه السلام آواز او کړو چې اے ځما ربه ځما ځوئ خو ځما د اهل نه وو ۔ وعده ستا ځما سره وه د بچ کولو د اهل ځما نو دا ولے ځما ځوئ غرق شو ؟ او د وی وعده : إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ ۔ خبره هیره شوے وه محبت د ځوئ په غالب شوے وه ۔ نو خدائے تعالیٰ ورته او ووئیل چې دے ستا د اهل نه نه دے ځکه چې عمله وه ۔ معلومه شوه چې وسیله اتباع د انبیاؤ ده ۔

سلہ باری تعالیٰ فرمائی چې اے نوح علیه السلام کوز شه د دے زمکې ته او خیال مه کوه چې په کلیه د جهاز کښې به تکلیف ملاؤ شي بلکې په خیر و عافیت سره به کوز شے او دا خیال هم مه کوه چې زمکه خو د اسباب د ژوند نه خالي ده بلکې او س به کښې هم برکتونه شي او دا خیال هم مه کوه چې او س د عبوديت ترجانی ختمه دے ځکه چې مشرکان ختم شو بلکې او س به هم مشرکان وي ۔

سلہ د دے ټولو مقصد د اثبات د رسالت د نبی کریم صلی الله علیه وسلم دے چې ته د صادق پیغمبر ئې چې دا غیبي واقعات خلقو ته وائے یعنی د دے حال نه خو ځان ته معلوم نه وو البته ژه ورته بعضے واقعات په وحی سره خالق ښکاره کړو لکه د نوح علیه السلام کامیابی په آخر کښې نو ځکه ته هم صبر کوه ځکه چې انجام د نیک کارو دا دے لکه نوح علیه السلام چې کامیاب شوے وه ۔

مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ

واقعات د غیب نه دي چه وحی کوو مونږ تا ته - ته نه پوهیدې په دې او نه قوم ستا

مِن قَبْلِ هَٰذَا ۖ فَٱصْبِرْ ۖ إِنَّ ٱلْعَٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ

پخوا د دې نه - نو صبر کوه - یقیناً کامیابي متقیانو لره ده - او عاد ته مو رالیږلو ورور د دوی

هُودًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ إِنْ أَنتُمْ

هود (علیه السلام) ورو) او وې ویل اې زما قومه عبادت کوئ د الله نشته تاسو لره هیڅ اِله سوا د هغه نه - یقیناً

إِلَّا مُفْتَرُونَ ۝ يَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى

تاسو دروغ تړونکي - اې زما قومه نه غواړم د تاسو نه په دې تبلیغ مزدوري - مزدوري زما په هغه

ٱلَّذِى فَطَرَنِىٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ وَيَٰقَوْمِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ

ذات ده چه پیدا کړی یې زه آیا تاسو عقل نه لرئ؟ او اې زما قومه بخښنه وغواړئ د رب خپل نه بیا

تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ

توبه اوباسئ هغه ته او به راوروي تاسو باران په شیبو شیبو او زیات به کړي ستاسو قوت سره یو ځای

قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا۟ مُجْرِمِينَ ۝ قَالُوا۟ يَٰهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا

قوت ستاسو او مه ګرځئ واپس کیدونکي مجرمان - دوی او وې ویل اې هوده نه دې پیش کړې تاسو ته څه ښکاره دلیل او نه

نَحْنُ بِتَارِكِىٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۝

یو مونږ پریښودونکي د خدایانو خپلو په وینا ستا او نه یو مونږ تا لره منونکي -

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍ ۗ قَالَ إِنِّىٓ أُشْهِدُ

نه وایو مونږ مګر دا چه رسولې دې تا ته بعضو خدایانو زمونږ نقصان - هغه او وې ویل شاهد کوم

ٱللَّهَ وَٱشْهَدُوٓا۟ أَنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ۝ مِن دُونِهِۦ ۖ فَكِيدُونِى

الله او شاهد اوسئ چه زه بېزاره یم د هغه نه چه تاسو شریکوئ - سوا د هغه نه نو فریب او کړئ زما سره

۱ـه دا دویم قصه ده د سورت د اول مقصود د سره تعلق لري چه أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ، یعنی دا مسئله چه حاجتونه صرف د الله تعالیٰ نه غواړی شي نو دې مسئله ته د هود علیه السلام هم خپل قوم ته دعوت کړے وه دا د ټولو انبیاؤ مشترکه دعوت دے ۱۲

۲ـه یعنی مزدوري مخوره نه غواړم مزدوري زما په الله تعالیٰ ده نو ولې تاسو خبره نه منئ ۱۲

۳ـه که تاسو ګناه سو کړي وي نو دروازه د مغفرت بیرته ده د خپلو ګناهونو بخښنه او غواړئ بیا ښکلې او کړئ نو په شیبو شیبو باران به درباندې اوشي او جسماني او روحاني قوت به ستاسو الله تعالیٰ زیات کړي ۱۲

۴ـه قوم ورته جواب کوي چه تا څه دلیل مونږ ته نه دے پیش کړے بلکه ته لګیا نو ستا په خبره باندې مونږ خپل خدایان نه شو پریښودے تا ته زمونږ معبودانو نقصان رسولے دے ۱۲

ـله يعني دا هر څه مالک صرف الله تعالیٰ دے ۱۲ ـسّه يعني دغه رب تعالیٰ په سيده لاره دے او د دښمنانو پوره ... کوي

جَمِيْعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُوْنِ ﴿۵۵﴾ اِنِّىْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّىْ وَرَبِّكُمْ

ټول بيا ماته مهلت مه ورکوئ. ما بهروسه کړې ده په الله تعالیٰ چه رب زما او رب ستاسو دے

مَا مِنْ دَآبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ؕ اِنَّ رَبِّىْ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۵۶﴾

نشته يو ژوندے سرے مګر هغه نيونکے دے د تندي د هغه ـسّه بيشکه رب زما په لاره برابر دے.

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَّاۤ اُرْسِلْتُ بِهٖۤ اِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّىْ

نو که تاسو مخ واړوئ نو ما رسولي دي تاسو ته هغه پيغام چه رالېږلے شوے يم ورسره تاسو ته. او خليفه به کړي رب زما

قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ رَبِّىْ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ

قوم سوا ستاسو او تاسو نشئ رسولے هغه ته هيڅ شے. بيشکه رب زما د هر شي حفاظت

حَفِيْظٌ ﴿۵۷﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ

کوونکے دے. او هر کله چه راغے حکم زمونږ نو بچ مو کړه هود او هغه کسان چه ايمان ئے راوړے وو د هغه سره

بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿۵۸﴾ وَتِلْكَ عَادٌ ۟ جَحَدُوْا

په مهربانۍ خپله سره. او بچ مو کړل دوی د عذاب سخت نه. او دغه عاديان وو چا انکار کړے وو

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿۵۹﴾

د آيتونو د رب خپل نه او نافرماني ئے وکړه د رسولانو د هغه او تابعداري ئے وکړه د حکم د هر ظالم سرکش.

وَاُتْبِعُوْا فِىْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ عَادًا

او وروسته شوه دوی ته په دنيا کښې لعنت او په ورځ د قيامت. واورئ چه يقيناً عاديانو

كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُوْدٍ ﴿۶۰﴾ وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ

انکار کړے وو د رب خپل نه. واورئ چه لعنت دے په عاديانو چه قوم د هود وو. او (رالېږلے وو مونږ) قوم ثمود ته ورور د دوی

صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ هُوَ اَنْشَاَكُمْ

صالح لره. هغه اوويل اے قومه عبادت کوئ د الله. نشته تاسو لره ... سوا د هغه نه. هغه

نيشنے ما څېله لمانځه آزاد کړه او چه تاسو ئے مقرر کړو تاسو لره په باره تعالیٰ کړے او ستاسو په ځائے به بل قوم خليفه کړي تاسو الله تعالیٰ ته نقصان نشئ رسولے ستاسو ټول حالات الله تعالیٰ ته معلوم دي نو تاسو لره به پوره پوره سزا ورکړي يعني ستاسو ګناهونه ستاسو تاوان دے ۱۲ ـسّه دغه معلوم شوه چه بچ کوونکے صرف الله تعالیٰ دے او څوک ووئيلے صرف الله تعالیٰ دے انبياء او اولياء د چا لره خلاصے نشي او نه بچ کولے شي بلکه د هغوی په دوران کښې الله تعالیٰ هغوی لره بچ کړي چه حضرت صالح هم د هغه دے مستحق ګڼاره چه مشترکه صرف الله تعالیٰ دے ټول انبياء عليهم السلام دنيا ته راغلي دي ـسّه وادريه قصه دوه د اول مقصد د سورت سره تعلق لري يعني دا مسئله چه حاجتونه صرف د الله نه غواړئ دي دے مسئله نه ده بلکه مخکښې صالح عليه السلام هم دا مسئله بيان کړې ده چه بند کي ص ف د الله تعالیٰ کولي شي تاسو مهربانه کړي هغه شريک نه معافي او غواړئ يقيناً رب لره علم دے او دعا قبلوونکے هم دے ۱۲ رفا ننده) که حاجت په وخت دا په يه تو شپه تو پېرښه دعا او په څپ سره به په ذهن کښې خپل حاجت ته اشاره کوي او په يو لاک پنځوس زره (۱۵۰۰۰۰) سره دا وظيفه ښه ثابت ده ۱۲

مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ

د زمکې نه او آباد کړي ئې تاسو لره په دې کښې نو بښنه او غواړئ د هغه نه بيا توبه او باسئ هغه ته

إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ

يقيناً رب زما نزدې دے او قبلوونکے دے. دوی وویل اے صالحه يقيناً وې ته په موږ کښې داميد ځائے پخوا د

هَٰذَا ۖ أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا

دې نه ايا منع کوې موږ لره د دې نه چه بندګي اوکړو د هغو چه بندګي ئې کوله پلار نيکه زمونږ او موږ په شک کښې يو

إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن

په هغه څه چه بلې موږ هغې ته په شک کښې اچوونکي. اووې اے قومه فکر اوکړئ که زه په دليل باندې يم د

رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۖ

رب خپل او راکړې ئې وي ماته طرف خپل نه مهرباني نو څوک به مدد کوي زما د الله نه که نافرماني اوکړم د هغه

فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَا قَوْمِ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً

نو نه زياتوئ تاسو ماله سوا د نقصان نه. او اے قومه دا اوښه د الله ده تاسو له نښه

فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ

ده نو پرېږدئ دا چه خوري په زمکه د الله کښې او مه رسوئ دې ته ضرر نو اونيسي تاسو لره

عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ

عذاب نزدې. نو زخمي ئې کړه هغه نو اوئې ويل هغه چه فائده واخلئ په کورو نو خپلو کښې درې

أَيَّامٍ ۖ ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا

ورځې. دا وعده ده چه دروغ نه ده. نو هر کله چه راغے حکم زمونږ نو بچ مو کړو صالح

وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۗ إِنَّ

او هغوی لره چه ايمان ئې راوړے وو هغه سره په رحمت خپل سره او د شرم د هغه ورځې نه. يقيناً

نه وو ورله وويل جواب ورکړو چه صالح زمونږ ستا د ...
ذبح کوے ستا په خبره زمونږ تسلي نيشته ...
...ډېر کوو نو تا زمونږ د پلار نيکه د دين ... الله تعالیٰ پېغمبر د ...

ربه د الله نه نافرماني اوکړم ... کوم ... په يا څوک د ... عذاب نه بچ کړي ... قوم ... او وې چه ستا خبره به مونږ منله او منو چه ته د ... نه اوبښه را او باسے نو صالح عليه السلام الله تعالیٰ ته سوال اوکړو نو اوښه پيدا شوه بيا د هغه نه ... رنګ او د ... د ... نوار او کړو نو صالح عليه السلام ورته اووې چه دا اوښه د الله تعالیٰ ده د دې ... اوساتئ ګنې عذاب به درباندې راشي نو هغوی زخمي کړه نو صالح عليه السلام ورته اووې چه درې ورځې مزې اوکړئ به بيا ختمېږئ ... او رشتو ... خبره د الله تعالیٰ فرمائي نو هر کله چه عذاب راغے نو بچ مو کړو صالح عليه السلام او مؤمنان د ... هجرت ... او د ... شرم ... الله زبردست دے هر څه کولے شي او ... نو لره سخت آواز او نيوه نو ... پړيوتل او ختم شو ... سره ... الله تعالیٰ د انکار اوکړو نو ... په هغوی د پاک الله تعالیٰ لعنت راغے

... عذاب شروع کوي او څوک چه
... د الله تعالیٰ لعنت ... عذاب نه ... رحم ... کړے

سلی د اخلو رمه قصه ده د سورت د دویم مقصد سره ئے تعلق دے که چه فیصله ان او هر څه کول نیکے صرف د الله تعالیٰ دے
د ابراهیم علیه السلام او د لوط علیه السلام ... نو معلومه شوه چه بدلې

رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا

رب ستا زورور او زبردست دے۔ او ونیوه ظالمانو لره سخت آواز نو شو په

فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا إِنَّ ثَمُودَا

کورونو خپلو کښې پړمخ پراته۔ گویا نه وو اوسیدلي په هغو کښې۔ خبردار یقیناً ثمود دا بو

كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ

انکار کړے وو د رب خپل نه خبردار لرې والے دے ثمودیانو ته۔ او یقیناً راغلل رسولان زمونږ ابراهیم ته

بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ ۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَاءَ بِعِجْلٍ

زیرے۔ او وے وئیل سلام۔ نو ووئیل هغه سلام دې۔ نو حصار نه شو چه راوړے یې سخے

حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ

تلولے شوے۔ نو هر کله چې ولیدل لاسونه د هغوی چې نه رسیدل هغه ته نو نا اشنا او گڼل او یې زړه کښې

مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَامْرَأَتُهُ

له دوی نه ویره او وسته۔ اووئیل هغوی مه ویریږه مونږ رالیږلي شوي یو قوم د لوط ته۔ او ښځه د هغه

قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِن وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

ولاړه وه نو اوخندل۔ نو زیرے ورکړو مونږ هغې ته په اسحاق سره او وروسته د اسحاق نه یعقوب سره

قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ إِنَّ هَٰذَا

اووئیل هغې اے افسوس آیا زه به بچے وزیږوم او زه زړه بوډۍ یم او دا خاوند زما زوړ دے۔ یقیناً دا خو

لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۖ رَحْمَتُ اللَّهِ وَ

عجیبه خبره ده۔ اووئیل دوی آیا تعجب کوې د حکم د الله نه رحمت د الله دې وي او

بَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۚ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ

برکتونه د هغه په تاسو اے اهل بیتو۔ یقیناً هغه صفتونو والا لوئي والا دے۔ نو هر کله چې ختم شوه

ربع

بانده ... او د هغوی ... هغه ... کوم چه قدرت نه وی او ... دا ... دی نه ... تمام د شی ... قدرت ... او ... هغه ولیده ... او ... غیب ... دی ... نو هغه ... غیب ... نه دی او قدرت والا دی نو معلومه شوه چه انبیاء او اولیاء نه غیب ... او ... لوړ ... نو ... غیب ... عالم دی الله تعالیٰ دے نو ... هغه نه خپل ... نه ... ما سوی الله نه ... چه ... نه صرف هغه ذات ... شی چه ... د مخلوق ... معلوم ... او ... نو قادر ... او ... صرف د الله تعالیٰ دے چه ... او ... قدرت والا ... نه ... معلوم ... او ... او ... ته ... د ... مخلوق ...
ذ ... حقوق ته ... معلوم ... او که معلوم شی ... نو پوره کولے ئے نه شی ځکه چه ... عاجز ... او ... دی ...

عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ

د ابراهیم نه ویره او راغله ورته خوشخبري جګړه یې کوله زمونږ سره په باره د قوم د

لُوطٍ ۝٧٤ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُّنِيبٌ ۝٧٥ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ

لوط کښې. یقیناً ابراهیم تحمل والا زړه سواندی واپس کیدونکی وه خوا ته. اے ابراهیمه مخ واړوه

عَنْ هَٰذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ

د دینه یقیناً راغلی دے حکم د رب ستا — او یقیناً راځي په دوی عذاب چې نه

غَيْرُ مَرْدُودٍ ۝٧٦ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ

واپس کیدونکے. او هرکله چې راغلل رسولان زمونږ لوط ته نو خفه شو په دوی او تنګ شو په

بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ۝٧٧ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ

دوی زړه د هغه او وې ویل دا ورځ سخته ده — او راغلل ده ته قوم د ده په اختیار منډې وهل

إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۚ قَالَ يَا قَوْمِ هَٰؤُلَاءِ

ده ته — او مخکښې نه کول کارونه بد — او وې ویل اے قومه زما دا دي لوڼې زما خلاصې

بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي ۖ

دا دوی پاکې دي تاسو لره نو او وېرېږئ د الله نه او مه شرموئ ما په میلمنو خپلو کښې۔

أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ۝٧٨ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي

آیا نشته ستاسو نه یو سړے نیک چلن — او وې ویل یقیناً معلومه ده تا ته چې نشته مونږ له په

بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ۝٧٩ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ

لوڼو ستا کښې هیڅ غرض — او یقیناً ته پوهیږې په هغه چې مونږ غواړو — او وې ویل کاش زما وے ستاسو

قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ۝٨٠ قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ

مقابله کښې قوت یا ځای نیولی وے ما په یو ملاتړ محکم ته — او وې ویل دوی اے لوطه یقیناً مونږ رسولان د رب ستا یو

شه ۱ چونکه قصه د علق او ... مقصد د سورت سره چې په غیب باندې عالم صرف الله تعالیٰ دے او هم قادر په هر څه هم صرف الله تعالیٰ دے لوط علیه السلام حتیٰ چې هغه او ملائک نه پېژنې او معلومه شوه چې په غیب عالم نه دے او قوم نه ویریږي او د خپلو میلمنو ساتنې کولے تو نه وه ... شو او معلومه شوه چې قدرت نه لرېښته او معلومه شوه چې په غیب باندې عالم صرف او صرف خدای الله تعالیٰ دے او قادر په هر څه هم صرف او صرف الله تعالیٰ دے نو څکه خپل تعلق ... حاجتونه صرف الله تعالیٰ نه غواړې نه ... ماسوی الله نه ۱۲

لَنْ يَصِلُوٓا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ

هیڅ یو ته به نشو رسیدے ستا وڅو یوسه کورنۍ خپله په یو حصه کښې د شپې او نه دې ګوري ستاسو نه

أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ ۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمْ ۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ

یو کس مګر ښځه ستا یقیناً رسیدونکے دے هغې ته هغه آفت چه رسیدونکے دے دوی ته یقیناً وعده د دوی

ٱلصُّبْحُ ۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾ فَلَمَّآ جَآءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَـٰلِيَهَا

سحر دے آیا نه دے سحر نزدے پس هر کله چه راغے حکم زمونږ کړو مونږ پاس د دغه کلي

سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً

لاندې د هغه او ووروله په دغه کلي کانړي د ګټ ګل څخه پرله پسې نښه والا

عِندَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِىَ مِنَ ٱلظَّـٰلِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ

په نزد د رب ستا او نه دے دغه کلي لره ظالمانو نه لرې او لیږلے مو دے مدین ته ورور د دوی

شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَـٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ وَلَا تَنقُصُوا۟

شعیب هغه اووئیل اے قوم زما عبادت کوئ د الله نشته ستاسو لره الٰهٔ سوا د هغه او مه کموئ

ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ ۚ إِنِّىٓ أَرَىٰكُم بِخَيْرٍ وَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ

پیمانه او تول زه وینم تاسو په آرام او زه ویریږم په تاسو باندې

عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَـٰقَوْمِ أَوْفُوا۟ ٱلْمِكْيَالَ وَٱلْمِيزَانَ بِٱلْقِسْطِ

د عذاب د ورځې ګیرونکې نه او اے قومه پوره ورکوئ پیمانه او تول په انصاف سره

وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾

او کم مه ورکوئ خلقو ته څیزونه د دوی او مه ګرځئ په زمکه کښې روانی کوونکي د فساد

بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم

پاتې نفع د الله غوره ده تاسو لره که یئ تاسو مؤمنان او نه یم زه په تاسو باندې

ﻟ یعنی به هلاک شوی قوم ستا او کورنۍ ستا به خلاص شی ۱۲ ﻟ په صبح آفت او رسی معلومه شوه چه وخت ئې د سحر دے
ﻟ لوط علیه السلام او قوم ئې چه آیا سحر علا ابه راځی دوی ورته وئیل چه سحر خو نزدے دے
ﻟ په سحر چه کانړي او ورول شو لیکن ورو او سخته په هغې کښې هلاک شو
ﻟ یعنی دغه هلاک شوے کلي خو مونږ اهل مکه ته نزدے دے تاسو عبرت ترې واخلئ ۱۲
ﻟ واضح دې وی چه قصه د دې سورت د اول مطلب سره پیوسته ده یعنی دا مسئله چه حرف د الله تعالی نه حاجتونه غوښتل
ﻟ شعیب علیه السلام هم خپل قوم ته کړې وه مدین د ښار نوم دے او هم د قبیلې نوم دے چه په دغه ښار کښې آباد وو او شعیب علیه السلام ورته رالیږلے شوے وو
ﻟ او مدین ښار ته تیریدو سړکونه وو نو لویه تجارتی منډی ده او خلق به ډیر مالدار وو لیکن په تجارت کښې به ئې کمے کولو او شرک ئې هم کولو نو شعیب علیه السلام دوی ته دعوت ورکړو او د شرک نه او د تول کمولو نه منع کړل
کیږي نقصان مه کوئ کومه نفع چه قانون الٰهی سره موافق وی په هغې کښې برکت وی ۱۲

(زیاتی د ګټې) پاتې شوي د الله تعالی ډیر غوره دي تاسو ته که تاسو یئ مومنان (په ریښتیا سره) او نه یم زه په تاسو ساتونکی. (یعنې د ټولو حقوقو حق ادا کول او د کم تول او کم ناپ نه بچ کیدل ډیر غوره دي)

بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ

ساتونکی. اوویې ویل ای شعیبه! آیا مونځ ستا حکم کوي تا ته چه پرېږدو موږ هغه چه بندګي به کوله

آبَاؤُنَا أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ لَأَنتَ الْحَلِيمُ

پلارانو زمونږ یا دا چه پرېږدو موږ تصرف په مالونو کښې خپلو هغه چه موږ ئې غواړو. یقیناً ته خو ښه بردبار او

الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي

ښه هدایت یافته یې. او ویل ای قومه! ما ته ووایئ که یم زه په صاف بیان د رب خپل

وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا

او ورکړې دی ما ته د خپل طرف نه رزق ښه (نبوت) او زه اراده نه کوم چه او کړم مخالفت ستاسو هغه

أَنْهَاكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ ۚ وَمَا تَوْفِيقِي

کار چه تاسو ترې منع کوم. زه اراده نه کوم مګر د اصلاح تر څو چه مې طاقت وي. او نه ده توفیق زما

إِلَّا بِاللَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾ وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ

مګر په الله دې، په هغه مې توکل کړی دی او هغه ته رجوع کوم. او ای قومه! تاسو دې نه کړي تاسو لره

شِقَاقِي أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ

مخالفت زما دې ته چه اورسیږي تاسو ته په شان د هغه عذاب چه رسیدلی ؤ قوم د نوح ته یا قوم د هود ته

أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

یا قوم د صالح ته. او نه دی قوم د لوط له تاسو نه لرې. او بخښنه اوغواړئ له رب خپل نه

ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ

بیا واپس شئ هغه ته. یقیناً رب زما مهربان دی محبت والا دی. او وې ویل ای شعیبه مونږ نه پوهیږو

كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ

په ډیرو خبرو چه ته ئې کوې او یقیناً مونږ وینو تا لره په خپلو کښې کمزوری. او که نه وی قوم ستا

له زمونږ دا مال دی او زمونږ په دې مال کښې ملکیت دی. اشتراکیت والو ځکه په مال د ماسکو یې خوښه ده چه په دې کښې حق پښتنې دا دواړه لار ټول نه واي قانون نه دی کښې نظام شرعي دی. یعنې مال د مالک دی چه په شرعي سبب سره مالک شوی وي مثلاً په میراث یا په مزدورۍ سره خو په دې مال کښې حقوق واجبه او نفلیه شته دی بیانولو ١٢

(زکوة) [١] یعنې ستا خلاق به تاسو لره سبب د عذاب شي ١٢ [٢] یعنې د شرک نه توبه اوباسئ او نیکي اوکړئ ١٢

[٣] دا خطاب قوم د لوط یې اوریدلی دی او بیا دا وئیل چه ته وائې چه ډیر ځکه زمونږ ستا خبرې ترڅو او فکر نه شې او عاجز سړي یې خو مونږ ستا د قوم لحاظ کوو او هغه وزن اووړي چه د الله لحاظ سبب دی هغه خو تا سو ښه معلوم دی او شر ستا سو په خپلو کار او خبرو ورته نه دې ستاسو خپل کار د شرک کول دي او زما په خپل کار د دعوت کول دي نو مې کوم چه کوم شرم عذاب په چا راځي دا (ډیر دی) ځکه چه هغه څه موقعیت ونه د شریعت سوا حق یا خزرو نو په بنګه او پاکو کښې او نه ګوره د ډله رکعته مونځ او کړئ بیا دې پیری

(دا د شریف او بیا ١٠١) پیرته إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ او واړه بیا په درې پیرته درود شریف او وائي او د خپل مقصد دعا دې اوکړي ١٠ ګرد (٥٠٠٠) پیرته لی او وائي نو وظیفه به یې ځنډ شي د هر کار د پاره کیږي ١٢

لے معلومیدہ شو چہ د کوم خلقو زړونہ د دنیا پہ اسبابو تړلی وی او تعلق ئے د بارئ تعالیٰ سرہ کمزوری وی نو هغوی تہ بزرګ او ښکارہ اسباب ښه ښکاری ...

لَرَجَمْنٰكَ ۫ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيْزٍ ﴿۹۱﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْٓ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ

نو مونږ به ویشتلے وے تا په ګټو او نه ئے ته په مونږ ګران - اووئیل ای قومه زما آیا قوم زما ګران دے په تاسو

مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَآءَكُمْ ظِهْرِيًّا ؕ اِنَّ رَبِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ

د الله نه - او هغه مو کړے دے تاسو شا ته غورځولے - یقیناً رب زما چه هر څه تاسو کوئ ګیر کړی دی

وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّيْ عَامِلٌ ؕ سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ مَنْ

او ای قومه عمل کوئ په موقع خپله زه هم کوم کار - ډیر زر به پوهه شئ چه په چا

يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ؕ وَارْتَقِبُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ

راځی عذاب چه رسوا به ئے کړی او څوک چه دروغژن دے - او انتظار کوئ زه ستاسو سره

رَقِيْبٌ ﴿۹۳﴾ وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ

انتظار کوونکے یم - او چه کله راغے حکم زمونږ بچ مو کړو شعیب او هغه کسان چه ایمان ئے راوړے وو د هغه سره په رحمت

مِّنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ

خپل - او ونیول ظالمانو لره چغے - نو شو سحر په کورونو خپلو کښے پراته

جٰثِمِيْنَ ﴿۹۴﴾ كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ

پراته - ګویا چه نه وو آباد په هغو کښے - خبر شئ لعنت دے په مدین والو لکه چه لعنت شوے وو په

ثَمُوْدُ ﴿۹۵﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۹۶﴾ اِلٰى

ثمود باندے - او یقیناً لیږلے وو مونږ موسیٰ په دلیلو خپلو سره او په دلیل ښکاره سره -

فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْٓا اَمْرَ فِرْعَوْنَ ۚ وَمَآ اَمْرُ فِرْعَوْنَ

فرعون ته او قوم د ده ته نو تابعداری اوکړه هغوی حکم د فرعون - او نه وو حکم د فرعون

بِرَشِيْدٍ ﴿۹۷﴾ يَقْدُمُ قَوْمَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ النَّارَ ؕ وَبِئْسَ

برابر - مخکښے به ځی د قوم خپل نه په ورځ د قیامت نو وبه رسوی هغوی لره اور ته - او بد ځائے دے

اسباب کښے وی او کله چه دنیا ئے لاړه او ظاهری اسباب ورسره هم ختم شو نو بیا هغوی طریق اولی سره د رب کو تو غاوندی اوږده واحد اوګوڼ لو ۱۲

لے دا او ډیر قصے د سورت د ډیر مقصد سره تعلق لری یعنی د توحید په دے سوګند کښے مل ټګی مه کوه یک ساف ساف وایه ئے د ټول حاجتونو حل او صرف د بارئ تعالیٰ نه غوا یه ئی نه د اولیاء نه او نه د انبیاؤ نه او نه د پیرانو نه او نه د ملائکو نه ځکه چه په غیب یا الله عالم او په ټولو کارونو باندے الله قادر صرف خدائے تعالیٰ دے نه کل ماسوی الله ۱۲

موسیٰ علیه السلام خو مونږ په بیا دریم سره فرعون غونډے سرکشی ته مسئله راوړه لیکن خلقو د فرعون غلط حکم او مانه نو فرعون به مخکښے وی او قوم به ورپسے وی او دوزخ ته به لے بوځی او په دوا به جهانونو هغوی لعنت دے دا نا کاره انعام ورته ملاؤ شو د کفر د وجه ۱۲

له وړاندې نبي کريم صلى الله عليه وسلم د نبوت ثبوت دے چه غيبي خبرونه ... الله تعالىٰ خالق نو ته صادق پيغمبر ئے او په تېرو قصو کښې
دا چه له قومونو د شرک په وجه الله تباه کړل او د هغو معبود نو هغوئ ته هيڅ فائده ونه کړه ۱۲ شئ نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي الله

الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ بِئْسَ

کوم ورد ئے چه دوئ ورته ورسېږي - او ورپسې شوه په دنيا کښې لعنت او په ورځ د قيامت بد کاره

الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ ۖ مِنْهَا

انعام دے چه دوئ ته به ورکړے شي - دا واقعات د کلو دي بيانوو ئې تا ته ځينې د هغو نه

قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ۖ فَمَا

آباد دي او ځينې برباد دي - او ظلم نه دے کړے مونږ په دوئ ولېکن ظلم ئے کړے په ځانونو خپلو نو فائده

أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ

ورله ونه کړه دوئ ته خدايانو د دوئ هغه چه دوئ ورته آوازونه کول بې د الله نه د هيڅ

شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾ وَكَذَٰلِكَ

شي هغه وخت چه راغے حکم د رب ستا - او زيات ئے نه کړه دوئ لره بې د نقصان نه - او دغسې

أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ

نيول د رب ستا دي کله چه ونيسي کلو لره او هغوئ ظالمان وي - يقيناً نيول د هغه دردناک

شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ

او سخت دي - يقيناً په دې کښې نښه ده د هغه چا د پاره چه وېرېږي د عذاب د آخرت نه - دا يوه

يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا

ورځ ده چه جمع به شي ورته خلق او دا ورځ ده چه حاضر به شي ورته خلق - او نه ئې روستو کوو مګر

لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ فَمِنْهُمْ

د پاره د نېټې مقررې - کله چه راشي هغه ورځ به نه شي کولے يو نفس مګر په اذن د هغه نو ځينې د دوئ نه

شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ

بد بخت وي او ځينې نيک بخت - نو کوم چه بد بختان دي نو به اور کښې به وي دوئ لره به په دوزخ کښې چغې او

چه الله تعالىٰ ظالمانو ته مهلت ورکوي خو چه ونې نيسي نو بيا ئې نه پرېږدي دغه شئ نو وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ تر آخره ولوستو ۱۲
شئ په دې مذکوره قصو کښې عبرت دے ۱۲
شئ اصحابو پوښتنه اوکړه چه عمل ته څه ضرورت دے نبي کريم صلى الله عليه وسلم اوفرمائيل چه کوشش کوئ جنتي ته به په ښه عمل وي او دوزخي ته به بد عمل يعني په ازل کښې خدائے تعالىٰ ته معلومه ده چه ځينې خلق به خپل اختيار سره نيکي کوي نو هغوئ نيک بخت او نېکان شو او ځينې به خپل اختيار سره بدي کوي نو هغوئ بد بخت او بېکار شو په چا چه تيرېږي او نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائيلي نيکانو ته نيکي آسانه شوې ده او بدانو ته بدي - زفير: د خر اولني آواز، شهيق د خر روستو ځني آواز -
اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ، يعني دوزخيان به هميشه دوزخ کښې وي البته که رضا شي د الله تعالىٰ نو ګناه ګاران مسلمانان به ترې نه راوباسي - او همدغسې جنتيان به هميشه په جنت کښې وي البته ګناه ګاران به هيڅ نه وي ځکه چه دوي به څه وخت په دوزخ کښې تېر کړي وي - او دا هم ده چه که رضا شي
د الله تعالىٰ نو د جنتيانو ثوابونه به چېرته زيات کړي يعني ډېر اجر به ورکړي او کيداي شي تعالىٰ لوئ قدرت ته اشاره ده چه الله تعالىٰ جنت او دوزخي نه دوزخ نه راوباسيې شي که رضا ئې وي ده نو مشرک د دوزخ نه او مومن د جنت نه نه راوباسي ۱۲

لے واوۀ سورت ته شلورم مقصد سره لیدی یعنی مسئله د توحید یاکول سره دوه د اخلق چه د غیرالله بنده گی کوی دوی عذاب
شروع کیګاره د دوی سره لحد ولیلا نیشتہ صرف ډیلا رنیکه منطقد تابعدارعاکوی دوی لره به باری تعالی پوره عذاب ورکړی

وَشَهِيقٌ ۝ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا

او ورقارول - همیشه به وی په هغه کښې ترڅو چه وی آسمانونه د آخرت او زمکه مګر کوم

مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ سُعِدُوْا

رضا شی د رب ستا - یقیناً رب ستا کوی هغه چه اراده یې او شی - او کوم چه نیک بختان وی

فَفِي الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا

نو په جنت کښې به همیشه وی ترڅو چه آسمانونه د آخرت وی او زمکه مګر کوم

مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ ۝ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ

رضا شی د رب ستا - دا بخشش دی بې انتها - پس مه کیږه په شک کښې د هغو چه بنده ګي یې کوی

هٰٓؤُلَآءِ ؕ مَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا

دا خلق بنده ګي نه کوی مګر داسې چه بنده ګي یې کوله پلار نیکه د دوی په خوا - او یقیناً پوره

لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

ورکوو دوی ته حصه د دوی د عذاب بې د نقصانه - او یقیناً ما ورکړې وه موسی ته کتاب

فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ

نو اختلاف او شو په هغه کښې - او که نه وی حکم چه مخکښې شوی د رب ستا نه نو فیصله به شوی وه د عذاب

وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ۝ وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ

په مینځ د دوی کښې - او یقیناً دوی په شک کښې دي د قرآن نه په تردد کښې - او یقیناً دا ټول خلق کله چه پوره به ورکړي دوی ته رب ستا

اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ

بدله د عملونو د دوی - یقیناً هغه په کارونو د دوی خبر دی - نو برابر شه ته لکه چه تا ته حکم شوی دی او هغه چه توبه

وَلَا تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ

ګار شوی ستا سره او زیاتی مه کوئ - بے شکه الله کارونه ستاسو ویني - او مه کیږئ مائل امداد یان د

لے واوۀ سورت ته شلورم مقصد سره لیدی ...
شروع کیګاره د دوی سره ...

۲ے کو مخالفین اعتراض کولو چه کوم مسئله د توحید د الله تعالی د طرفه وی نو خلقو به پکښې اختلاف ولې کولو نو خدائے تعالی جواب ورکوی چه اختلاف خو ولیدو د بطلان نه دے ګکه د موسی علیه السلام په کتاب کښې هم اختلاف شوی وه ۱۲

۳ے کو مخالفینو اعتراض کوی چه مونږ لره خدائے تعالی ولې عذاب نه راکوی چه مونږ غلط یو نو خدائے تعالی جواب کوی چه د عذاب د پاره وخت مقرر دے ورنه فی الحال به عذاب راغلے وے ۱۲

۴ے دا د عذاب آخری بیان دے ۱۲

۵ے دا د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د پاره تسلی ده او د ټول سورت سره تعلق لری یعنی هر کله چه د توحید مسئله صافه ده او مخالفین د ضد د وجه نه نه منی نو ته او ستا تابعداران پورے مضبوط شئ او کوم چه مخالفین دی د هغو سره مرسته مه کوئ شرک چه د مخالفینو مرسته کوی نو کوم نیکی به او د هغوی په حق کې اصلا نه وی ۱۲

سه تفصیل وسته د العمران ۱۲   عه قصص ۲۲ و ۳۳ ۱۲

ﻟﻪ د وادا اصلاح د طبيعت د پاره شته وه يعنې که يو و ښه مذکوره احکام موورته معلوم کړان دی نو راشه د الله تعالی په دربار
کښې حاضرېږه او کړه نو کړان احکام به درته آسان شي. ﷲ په نيکو سره ګناهونه معاف کيږي (فائده) د اصحابو نيکو
زياتې او د اخلاص د ښه
نو ځکه نبي کريم صلى الله عليه
وسلم فرمائي د اصحابو لږ عمل
د نورو د ډير عمل نه ښه
دے نو هغوی معاذ، ورو.
ﷲ د اتسلي ده يعني ته
محنت کوه الله تعالی د چا
ثواب نه برباد وي ۱۲
ﷲ د ترغيب دے امر
بالمعروف او نهی عن المنکر
ته يعنی پکار ده چه عاقلان
به دينه خلق د فساد نه
چه شرک و بدعت دے
منع کړي وے مګر لږ د
دا کارا وکړو نو هغوی نه
بچ کړو د عذاب نه او نورو
خلقو عيش شروع کړي و هغو
هلاک شو هغه الله تعالی
ښکاره نه هلاکوي او دا هم
کولے شي چه جبراً خلق قبول
مسلمانان کړي ليکن د
دا ايمان د باری تعالی په
دربار کښې مفيد نه دے
ځکه کافري او بوتې جبرًا
تابعدري د الله خو ثواب
ئے نيشتے نو هر کله چه
الله تعالی خلق خپل اختيار
ته پريخودی دی نو خلق
مختلف شو او دنيا هم د
اختلاف ځائے دے البته
البته چه په چا د خدائے تعالی
رحم وي نو هغه په حق بيان
شي او په چا چه د الله تعالی
غضب وي نو هغوی به د
حق مقابله شروع کړي خو
دوزخ ته لا به شي ۱۲

ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ

د ظالمانو او تاسو به رسي تاسو ته اور او نيشته تاسو لره سوا د الله نه هيڅوک امدادیان

ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ

بيا به تاسو امداد او نه کړے شي - او کوه مونځ په دوه طرفونو د ورځ کښې او په حصو د شپے

اللَّيْلِ ۚ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ۚ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

کښې - يقيناً نيکي هغوی ګناهونو لره - دا نصيحت دے يادلرو نکو ته -

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ

او صبر کوه يقيناً الله نه بربادوي ثواب د نيکانو - نو ولے نه وو

مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ

د پيړو وړاندې ستاسو نه عاقلان چه هغوی منع کړي وے خلق د فساد نه

فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا

په زمکه کښې مګر لږ هغه چه بچ کړي وو مونږ د هغوی نه - او تابعداري او کړه ظالمانو د

مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ

هغه شي چه عيش ورکړے شوے ورته په هغه کښې او وو مجرمان - او نه دے رب ستا چه هلاک کړي کلو لره

بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ

په ظلم سره او اهل ئے نيکان وي - او که رضا وے د رب ستا نو جوړ کړے به ئے خلق

أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ

جماعت يو (مسلمانان) او هميشه به اختلاف کوي - مګر هغه چه رحم ئے اوکړي رب ستا -

وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ

او د دې د پاره ئے پيدا کړي دي لره - او پوره شو خبره د رب ستا چه ډک به کړم جهنم د

لے د دنیا نو قیصے تا تہ کوو چہ بیستا د زړه تسلی اوشی ... تکلیف ئیو کړے شوی ... او تا بعدار ان ئے کامیاب شو ید ے او مخالفین ئے تباه شو یدی ...

الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِ

... او دا ټول بیانو م تا ته واقعات د

الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَ

رسولانو حقه چہ تسلی بخښو ورکړو م زړه ستا ... او راغلے دے تا ته په دے سورت کښے حق او

مَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا

وعظ او نصیحت دپاره د مؤمنانو ۔ او اووایه هغو ته چہ ایمان نه راوړی چہ عمل کوئی

عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ۝ وَانتَظِرُوا إِنَّا مُنتَظِرُونَ ۝ وَلِلَّهِ

په ځائے خپل مونږ هم خپل کار کوو ۔ او انتظار کوئی ۔ مونږ هم انتظار کوو (د انجام) ۔ او خاص الله

غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ

ره دی غیب د آسمانونو او د زمکے ، او هغه ته واپس کیږی ټول کارونه نو عبادت کوه د هغه

وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

او هغه باندے توکل کوه ۔ او ستا رب نا خبره د کارونو ستاسو نه ۔

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ ... بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ... رُكُوعَاتُهَا ۱۲

(یوسف ۱۱۱) خلاصه په نوم د الله شروع کوم چہ ډیر مهربان او رحم کونکے دے (ابتداء د الله غواړم) (رکوعات ۱۲)

الٓر ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

الله عالم دے ۔ دا آیتونه د کتاب واضح دی ۔ یقیناً مونږ نازل کړے دا قرآن په عربی ژبه امید دے چہ تاسو

تَعْقِلُونَ ۝ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا

پوهه شئ ۔ مونږ بیانوو تا ته ښه قصه ښکلے چہ مونږ رالیږلے دے

إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۝

تا ته دا قرآن ۔ او یقیناً وے ته مخکښے د دے نه بے خبره ۔

سورت خلاصه دا ده چہ په حقیقت کښے یو عالم او قادر صرف الله تعالیٰ دے دا د سورت دویم مقصد دے ... د الله تعالیٰ د غواړی دا د سورت اول مقصد دے او الله تعالیٰ ... دا سورت په مکه کښے نازل شوے دے ...

... خلاف ... دعوے ... چہ په هغوی کښے ... عالم صرف الله تعالیٰ دے ... یوسف علیه السلام ... (پاتے په صفحه ۳۳۹)

یا دغه (صفحه ۳۳ نه) یوسف علیه السلام معلوم وُه او نه ئے ورسره امداد او کولے شوا و دارنګه د یوسف علیه السلام وفات نه پس نه وُو چه تعرض د یوسف علیه السلام امداد او کړی او داغه ئے یه خوب کښے یعقوب علیه السلام خبر کړی وُو ۱۲

اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَّ

کله چه او وئیل یوسف پلار خپل ته چه اے بابا زۀ ولیدم یه خوب کښے یوولس ستوری او

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ۝۴ قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ

نمر او سپوږمئ وئیدم دوئ ما ته سجده کوونکی - حضرت او وئیل اے بچیه امه وایه

رُءْيَاكَ عَلٰۤى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ

خوب خپل رونړو خپلو ته نو او به کړی ستا سره دوکه - یقیناً شیطان د انسان دشمن

عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝۵ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَاْوِيْلِ

دے ښکاره - او دغسے به غوره کړی ما تا رب ستا او به درته ښکاری تا ته تعبیر

الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰۤى اٰلِ يَعْقُوْبَ كَمَاۤ اَتَمَّهَا

د خوبونو او پوره به کړی نعمت خپل یه تا باندے او یه کور د یعقوب م لکه څنګه پوره کړی ئے

عَلٰۤى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝۶

دغه نعمت په پلرونو ستا چه وو په ابراهیم م او یه اسحق م یقیناً رب ستا پوهه او حکمت والا دے

لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖۤ اٰيٰتٌ لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝۷ اِذْ قَالُوْا

یقیناً دی یه یوسف او یه رونړو د ده کښے عبرتونه د تپوس کوونکو د پاره - کله چه او وئے

لَيُوْسُفُ وَاَخُوْهُ اَحَبُّ اِلٰۤى اَبِيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ؕ اِنَّ اَبَانَا

مونږ ته خامخا یوسف او ورور د ده ډیر خوښ دی پلار زمونږ ته زمونږ نه او مونږ ډله یو - یقیناً پلار زمونږ

لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنِ ۝۸ اِقْتُلُوْا يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا يَّخْلُ لَكُمْ

یه غلطئ ښکاره کښے دے - او وژنئ یوسف یا او شړئ ئے یوے زمکے ته نو خالی به شی تاسو ته

وَجْهُ اَبِيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ۝۹ قَالَ قَآئِلٌ

مخ د پلار ستاسو او شئ به روستو د دے نه قوم ښه - او وئے یو د دوئ نه

(رو دے ۱۲) لے یعنے څنګه چه تا ته ګنداسته خوب خودلے شے نو دغسے به الله تعالیٰ تا لو غوره کړی او تا د نبوت او ژغورے لائق رسول د خبرو د خوبونو او ګډ بله خبره وی یعنی عقل به درکړی او پوره به کړی نعمت خپل په تا لکه چه ستا یه پلار نیکونو ئے پوره کړے وه دغه نعمت نبوت او قتدار د دُنیا او جنت دے ۱۲

۳ کله د یوسف علیه السلام او د ده د رونړو په قصه کښے دلائل د وحدانیت د پاره د مسائلو د توحید د مسئلے په حق کښے او دا عبرت دے یکښے چه څنګه د یوسف علیه السلام رونړه هغه ته ملامت شو نو دغسے به قریش نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته ملامت شی او د دے اعتراض جواب ترینه هم ملاؤ شو چه بنی اسرائیل خو یه شام کښے وُو نو موسیٰ علیه السلام یه مصر کښے څنګه د بنی اسرائیلو د آزادئ مطالبه کړے وه د فرعون نه یعنی د یوسف علیه السلام یه وخت کښے بنی اسرائیل مصر ته راغلی وُو نو په شماره عبرتونه دی یکښے بعضے دا دی -

(۱) عقل ښه جوهر دے -

(۲) صبر د کامیابئ ذریعه ده

(۳) د تقدیر دا نه لیشتے (۴) د خدائے تعالیٰ فضل نیک نه شی منع کولے (۵) د حسد انجام خدلان دے (۶) پاکدامنی سره د دشمن په نظر کښے بنده ښکاره کوی (۷) په تبلیغ کښے موقع شناسی ۱۲

ع ۱

ﻟﻪ د غیابت الجب نه مقصد گنام کوهی اخلی لیکن مقصود د دوی دغو سړو ګډ حقه نه وه څو چې محیط والا وي څه غیابه ذکر وي

مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ

د دوی نه یو وویل یوسف مه وژنئ او وغورځوئ دے په تیاره کوهی کښے چې پورته به کړی څه

السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ۝١٠ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ

قافله که تاسو دا کار کوئ نو څه (د بلا رحمان نه تخته) کوئ او وئ دوی اے پلاره ولے ته یقین نه کوے په مونږه

يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ۝١١ أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ

په حق د یوسف کښے او مونږه د ده خیرخواهان یو۔ او لیږه ده سره صبا چه وګرځی او لوبے اوکړی

وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝١٢ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَن تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ

او مونږ به د ده خیال کوو۔ او وئ یعقوب یقیناً خفه کوی ما دا چې بوځئ تاسو دے او ویریږم چه

أَن يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ۝١٣ قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ

او به خوری دا لیوه شرمخ۔ او تاسو به ترے نه بے خبره یئ۔ او وئ که اوخوری دے

الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَاسِرُونَ ۝١٤ فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَ

شرمخ او مونږه ډله یو مونږ به په دغه وخت بربادیو۔ نو هر کله چه بوتلو دوی هغه او

أَجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم

اتفاق ئے اوکړو چه اوغورځوی دے په تیاره د کوهی کښے۔ او خبر مو کړو دے چه ته به خبر کړے دوی

بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝١٥ وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ۝١٦

په دے کار د دوی او دوی به خبر نه وی (رستانه) او راغلل هغوی پلار خپل ته بیګاه ژړیدل ئے۔

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَاعِنَا

او وئ دوی اے بابا مونږ لاړو سیالی مو کوله په منډو کښے او پریخود مونږ یوسف د سامان خپل سره

فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ۝١٧

نو اوخوړو هغه شرمخ۔ او ته یقین نه کوے په مونږه اګر که یو رشتونی۔

ﻟﻪ او یو په سر تاو نه دلالی ۱۲

ﻟﻪ چه کوهی کښے یوسف علیه السلام ته دا دعا او خودلے شوه د الله تعالیٰ د طرف نه یا صریخ المستصرخین و یا غوث المستغیثین و یا مفرج کرب المکروبین قد ترى مکانی و تعلم حالی ولا یخفی علیک شئ من امری: یعنی اے د کوهی نه تم تر خو صرف تیرے او ځما حال صرف تا ته معلوم دے یعنی ځما زندہ بابا یعقوب علیه السلام پیغمبر دے خو ځما نه خبر نه دے او ځما سره به امداد څنګه اوکړی چه خبر نه دے او ځما وفات بابا ګان ابراهیم او اسحاق علیهما السلام هم ځما نه خبر نه دی او نه دا سره د امداد کولے شی دا د یوسف علیه السلام د توسل دے باری تعالیٰ ته پخپله عقیده د توحید سره حسی غمونو لوه پکار دی چه دا دعا وائی چه دے عقیده سره او د سختی د وخت په لهجه سره او په وزن سره وئیل شی اثر کوی او بیا چه په خلوت کښے وی چه متاثرے راشی د یوسف علیه السلام سره ۱۲

له هغه وینه چه د هغې په حق کښې دروغ وئیل شوي ؤ ٣ ـــه چه په یعقوب علیه السلام باندې سخت زړه شي نو معلومه شوه چه ممتاج دے حاجت روا قوي نه دے او د سختۍ په وخت حاجت حل کړي د الله تعالیٰ نه شي نو معلومه شوه چه په نسبت د الله تعالیٰ نه بل څوک غیب ان نه کار و نو د کارساز نه کاروي نیشتے ۱۲

وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

او راوړه دوي په قمیص د هغه وینه د دروغو - او وې ویل هغه داسې نه ده بلکه ښائسته کړې ده تاسو ته

اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۚ فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ۚ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١٨﴾

نفسو ستاسو خبره - نو صبر ښه دے - او د الله نه امداد غواړم په هغې چه تاسو یې بیانوئ -

٣ ـــه یعنې کوم یوسف علیه السلام روان و هلته دو کور د قافله والو ته دے او په دې د خوږ او مینې لې دې تخمینونه دې خوب خوړه په کم قیمت خرڅ کړو حکم چه دے ورو نو د پوسره څه محبت نه وه تعین د ارزو فضول علم دے او هم د هغه قافلې والو په مقصد کښې ارزان خرڅ کړو حکه هغوا وو چه ارزان شي به نقصان نه وي بیا ورسته شاید چه عزیز کران المسبح دے خو د مذجاس خبره هم صحیح وه چه عزیز د مصر کښې کران غښے وه ۱۲

وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ۗ قَالَ يٰبُشْرٰى ٢

او راغله یو قافله نو ولیږه دوي اوبو راوړونکے خپل نو هغه وغورځوله بوکه خپله او وې ویل هغه د خوشحالۍ

هٰذَا غُلٰمٌ ۗ وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَ

خبره ده دا هلک دے - او پټ کړو هغه دوي په مال د تجارت سره - او الله پوهه دے په هغې چه کوي دوي - او

ع ١٢
شَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا فِيْهِ مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ﴿٢٠﴾

او خرڅ کړو هغوئ دې لره په قیمت کم سره چه روپۍ څو وې - او وو دوي په هغه کښې بې رغبته -

٤ ـــه دا عزیز د مصر دے د ده بچه راعیل وه چه په زلیخا مشهوره وه دے عزیز ته او دې چه دا یوسف علیه السلام زموږ خاص کارکن به شي د خوړل پشان ۱۲

وَقَالَ الَّذِى اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ لِامْرَاَتِهٖۤ اَكْرِمِىْ مَثْوٰىهُ عَسٰٓى

او وویل هغه چا چه اخستے ؤ دے د مصر نه خپلې ښځې (زلیخا) ته چه په عزت ساته دے امید دے

اَنْ يَّنْفَعَنَاۤ اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ؕ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِى الْاَرْضِ

چه فائده او رسوي موږ ته یا بچے یې کړو دے خپل - او دغسې موږ ځائے ورکړو یوسف ته په زمکه کښې -

وَلِنُعَلِّمَهٗ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ؕ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰۤى اَمْرِهٖ

او د دې دپاره چه ورته ښائي د خوبونو تعبیر - او الله غالب دے په کار خپل باندې

٥ ـــه کوم دے نه کوم یوسف علیه السلام د پیره پاک معلومیږي چه هغې حسینې ترانه کوي وه نو مطالبه کړې وه او دے د هغې په کور کښې هم دے او بیا هم دې څانګې کوي داغې پاک شان دے ۱۲

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗۤ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا

ولیکن ډیر خلق نه پوهیږي - او هر کله چه اورسیده وطاقت خپل ته ورکړو موږ هغه ته حکم

وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٢﴾ وَرَاوَدَتْهُ الَّتِىْ هُوَ فِىْ

او علم او دغسې بدله ورکوو موږ نیکانو ته - او طلب اوکړو ده نه هغې چه دے په

ومامن دآبۃ ۱۲ [illegible] شو چہ زلیخا مشوکرہ اللہ تعالیٰ [illegible] ظالم نہ شم تورات وایی [illegible]

يَّتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۭ قَالَ

پہ کور د خپلے د نفس د دۂ او بندے کڑے دروازے او اوے ویل چہ راشہ تا لہ وایم - ووے ویل

مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّيْٓ اَحْسَنَ مَثْوَايَ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝

پناہ غواړم د اللہ نہ یقینًا هغه زما رب دے ښه یې ساتلے یم زما د اوسیدو ځائے - یقینًا نہ کامیابیږی ظالمان -

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا ۚ لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ۭ كَذٰلِكَ

او یقینًا قصد او کړو د هغه - او قصد به کړے وو د هغه - که نه وے لیدلے دلیل د رب خپل - دغسے او شو

لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْۗءَ وَالْفَحْشَاۗءَ ۭ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ۝

چہ واپس مو کړی د هغه نہ بدی او بے حیائی - یقینًا دے د بندګانو زمونږ خاص کړی شوو نہ وو -

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا

او منډے کړے دواړو د دروازے طرف ته او وشلولو هغې قمیص د هغه د شا نه او بیا مونده دواړو خاوند د هغې

الْبَابِ ۭ قَالَتْ مَا جَزَاۗءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْۗءًا اِلَّآ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ

دروازے کښې - او وئیلے هغې چہ څه دے جزا د هغه چا چہ اراده او کړی د اهل ستا سره د بدئ مګر دا چہ قید کړے شی او

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ قَالَ هِىَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ

یا عذاب سخت - او وے وئیلے هغه چہ هغې غوښتنه کړے وه زما د نفس او شاهدی او کړه شاهد د

مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ

اهل د هغې - که وی قمیص د هغه څیرے شوے د مخه نه نو وایی رښتیا دے او دے دے

مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ

د دروغژنو نه وی - او که وی قمیص د هغه څیرے شوے د شا نه نو دا ده دروغژنه وی

وَهُوَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ فَلَمَّا رَاٰ قَمِيْصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ

او دے به وی د رښتینو نه - نو هر کله چہ اولیدو قمیص د هغه څیرے شوے د شا نه نو او وے وئیل یقینًا

لہ یعنی خدائے تعالیٰ [illegible] تو یکه مشلو دهی یه نه وه [illegible] یوسف علیه السلام ورته وئیلو چه الله تعالیٰ زما رب دے او که دهی یه وه تو بیا دا معنیٰ ده چه هغه زما [illegible] دے زه د هغه خیانت نه شم کولے ۱۲

۲ له زلیخا قصد او اراده او کړه او یوسف علیه السلام هم [illegible] خو هغه ته د رب دلیل [illegible] د دلیل معلوم وه نو [illegible] [illegible] پاک [illegible] الله تعالیٰ [illegible] ۱۲

۳ له [illegible] ۱۲

له کله چه زلیخا خبره [illegible] [illegible] حال [illegible] ۱۲

له قاضی صاحب [illegible] یوسف علیه السلام [illegible] معلوم کړے وه ۱۲

له یعنی دا ستا چل دی ۔ ستاسو د ښځو چل ډیر لوی دی ۱۲ ته ای یوسف دا خبره پرېږده او چا ته یې مه وایه او ښځه یې ته وویل چې ته د خپلې ګناه بخښنه وغواړه ۔ دا خبره په ښار کې خوره شوه او د ښار ښځو ویل چې د عزیز ښځه د خپل غلام په مینه کې مبتلا شوې ده ۱۲

مِنْ كَيْدِكُنَّ ۖ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا ۚ

دا ستاسو د چل نه دی ۔ یقیناً فریب ستاسو لوی دی ۔ ای یوسفه پرېږده دا خبره او ته (ښځې) وغواړه

وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ ۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ

بخښنه د خپلې ګناه ۔ یقیناً ته یې له ګناه ګارو ۔ او وویل ښځو

فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَن نَّفْسِهِ ۖ قَدْ شَغَفَهَا

په دې ښار کې چې ښځه د عزیز غواړي د خپل غلام نه نفس د هغه ۔ په پرده د زړه یې ننوتې ده

حُبًّا ۖ إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ

مینه د هغه ۔ یقیناً مونږ وینو دا په غلطۍ ښکاره کې ۔ نو چې واورېدل دا د ښځو مکر ولېږل

إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا

هغو ته او تیار یې کړه د هغوی دپاره مجلس او ورکړه یې هرې یوې ته له دوی نه چاړه

وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ۖ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ

او وویل یې چې راووځه دوی ته ۔ نو کله چې ولیده هغوی دا لوی یې وګاڼه او غوڅ کړل لاسونه خپل

وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنْ هَٰذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ

او وویل سبحان الله نه دی دا انسان ۔ نه دی دا مګر ملک دی معزز ۔ او وویل هغې چې

فَذَٰلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ ۖ وَلَقَدْ رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ

دا هغه څوک دی چې ملامته کوئ تاسو ما په هغه کې ۔ او یقیناً ما غوښتی و نفس د ده

فَاسْتَعْصَمَ ۖ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِّنَ

نو ده ځان بچ کړ ۔ او که ونه کړي هغه کار چې زه یې ورته وایم نو خامخا به قید شي او شي به د

الصَّاغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ ۖ

ذلیلو ۔ او وویل ای ربه جیل خوښ دی ماته د هغه نه چې دوی بلي ما هغې ته ۔

را مین تهمت لګا وه او کړدوی په زړه کې د اغلا وه چې دوی په تورې زړه تور شي نو موږ به یې وګورو او خلو نو را عیلیه دی منافق دی دوی په هغه شو نو دعوت یې ورکړ او د ښځو یې طلب وکړ او میوې او د خوښو په یو لوی باره دوی ته چې د کار وه او یوسف علیه السلام یې راو یستلو نو دوی په ګمان کې شو او لاسونه یې غوڅ کړل او دوی او وې چې سبحان الله دا انسان نه دی دا خو معزز ملک دی ۱۲

عه معلومه شوه چې دا حقه نه وه ۱۲

شه یعنی او س ته به هم خامخا پېرې د دعوت کېږي هر څه په طور د سفارش د راعیل یوسف علیه السلام سره خبرې کولې او د خبرو په وخت ښځو د ناز او ترټو کار وه چې یوسف علیه السلام ته خیانت ما نه کولو او ځنې لا دیته خبر نه وې چې یوسف علیه السلام د پیغمبر شان دی او پیغمبر خو څوا د پیغمبرۍ نه هم د لویو وړو ګناه نو نه پاک وي او عصمت د دوی دا ای نه دی لکه کمال نکو چې غیر اختیاري وي بلکه په اختیار سره وي ګناه نه کوي الله تعالیٰ د دوی عبادو کوي څکه چې دوی

خوک د دین د رهبر ځي د پاره خدای تعالیٰ مقرر کړي وي ۱۲

له په قید کښې دراخیل د اخیال وه چه یوسف علیه السلام به ګمان تابه شی او عزیز وغیره چه د صبغت د رنیله پناه غوښتی او یوسف علیه السلام وویل چه زه به د حسنه د تعبیت نه پچ شم نو معلومه شوه چه عصمت د دوی اختیاری ده نو ځکه وه او وي

وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

او که وا نه ګرځوې له ما نه فریب د دوی نو مائل به شم دې ته او شم به زه نا پوهه.

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ

نو قبوله کړه دعا د ده رب د ده نو واپس یې کړو له ده نه فریب د دوی - یقیناً الله هغه اورېدونکی

الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّن بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ

پوهه دی - بیا ښکاره شو دوی ته پس د هغې چه دوی اولیدلې نښې د صداقت د ده چه قید به یې کړي تر

حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي

یو وخته پورې - او داخل شو د ده سره جیل ته دوه ځوانان - او وویل یو د دوی زه وینم په خوب کښې

أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا

چه نچوړوم شراب - او وویل بل چه وینم ځان په خوب کښې چه وړم په سر خپل روټۍ چه

تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

خوري مرغان د هغې نه - خبر کړه مونږ په تعبیر د دې یقیناً مونږ ګڼو تا د نیکانو نه -

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَن

او وې هغه چه را به نه شی تاسو ته طعام چه خوړه شی یې تاسو مګر خبر به کړم تاسو په تعبیر د یو د هغه نه

يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ

چه راشی تاسو ته - دا هغه علم دی چه ښودلے دے ما ته رب زما ځکه چه ما پرېښودے دے دین د هغه قوم چه

لَّا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ

ایمان نه راوړي په الله او دوی د آخرت نه انکار کوي - او تابعداري م کړې ده د دین د

آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَن نُّشْرِكَ

پلارانو خپلو چه ابراهیم او اسحاق او یعقوب دي - نه دي مناسب مونږ له چه شریکوو د

چه زه به چرته د بشریت په تقاضې سره د دې ته مائل نه شم. وېره احتیاط لپاره وویل.

۲ دا دوه کسان وو یو شرابي او بل نانبائي په دوی جاسوسي شوے وه د زهر ورکولو نو ځکه چه شرابي شراب راوړل نو باچا ورته او وې چه ته ترې څکه او که په نو ده ترې څکه او ګټو او نانبائي د ډوډۍ خوراک نه وکړ نو دا ئې باچا ته د شرابي صداقت او د نانبائي دروغ معلوم شو نو د تحقیق دپاره دې دواړه جیل ته او لیږل او یوسف علیه السلام هم هلته وو نو دواړو خوبونه او لیدل شرابي وې چه زه په خوب کښې شراب جوړوم د انګورو نه او نانبائي اولیدل چه زه د ډوډۍ په سر وړم او مرغان ترې خوري او یوسف د دوی بښه سیرت معلوم شو نو دوی د خپلو خوبونو د تعبیر دپاره هغه ته او وې ۱۲

۳ یوسف علیه السلام وفرمایل او وې چه ستا ګډوراک به لا نه وي راغلے چه زه به تاسو ته تعبیر در کړم خو د تعبیر نه مخکښې به د توحید مسئله واورئ چه دا تعبیر ما ته الله تعالی ښودلے دے

وجه دا ده چه ما د کافرانو دین پرېښودے دے یعنی په هغه دین د کافرو پابند نه یم او د خپل پلار نیکه دین م غوره کړے دے. نو ضروري خبره دا ده چه مونږ له نه دی ښکاره چه د الله تعالی سره څوک شریکوو دا توحید مسئله عظیم ربانی په تفسیر ۳۴۵

(پاتې د صفحې ۳۴۴ نه) احسان دے چه د الله تعالیٰ په مخلوق خو خلق د دے مسئلې قدر نه کوی یعنی چه د وسرې یقین عقیده مولا جوړ شو
چه هر قسمه الله کوی او په حرڅه صرف د هغه المرّ یے نو طمع او ویره د مخلوق نه او حاجتونه نو بشتل د مخلوق نه ختم شو نو د ډیر

بِاللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ ۚ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَیْنَا وَعَلَى النَّاسِ

الله تعالیٰ سره هیڅ شے - دا فضل د الله دے په موږ او په خلقو باندے

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَشْكُرُوْنَ ﴿٣٨﴾ یٰصَاحِبَیِ السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ

او لیکن زیات خلق احسان نه منی - اے ملګرو د جیل آیا بیر خدایان

مُّتَفَرِّقُوْنَ خَیْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ

جدا جدا غوره دی که الله چه یو دے او غالب دے - عبادت نه کوئ تاسو د

دُوْنِهٖۤ اِلَّاۤ اَسْمَآءً سَمَّیْتُمُوْهَاۤ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّاۤ اَنْزَلَ

الله نه سوا مګر د نومونو چه ایخودی تاسو هغه او پلار نیکه ستاسو نه دے رالیږلے

اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۚ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ۚ اَمَرَ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا

الله په هغو هیڅ دلیل - نه دے حکم مګر الله لره دے - حکم ئے کړیدے چه عبادت مه کوئ

اِلَّاۤ اِیَّاهُ ۚ ذٰلِكَ الدِّیْنُ الْقَیِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

بې د الله نه د بل چا - دا دین دے برابر لیکن زیات خلق

لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿٤٠﴾ یٰصَاحِبَیِ السِّجْنِ اَمَّاۤ اَحَدُكُمَا فَیَسْقِیْ رَبَّهٗ

نه پوهیږی - اے ملګرو د جیل ستاسو یو به تاسو کښې به سکوی به مالک خپل

خَمْرًا ۚ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَیُصْلَبُ فَتَاْكُلُ الطَّیْرُ مِنْ رَّاْسِهٖ ۚ

شراب - او بل به په سولئ شی نو او به خوری مرغان د سر د هغه نه -

قُضِیَ الْاَمْرُ الَّذِیْ فِیْهِ تَسْتَفْتِیٰنِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِیْ ظَنَّ اَنَّهٗ

فیصله شویده هغه کار چه تاسو کښې تحقیق غواړئ (خوانه) او اووے هغه چاته چه د ده ګمان وو چه

نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِیْ عِنْدَ رَبِّكَ ۫ فَاَنْسٰىهُ الشَّیْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهٖ

خلاصیږی د دوی نه دوارو نه ذکر کړه زما په نزد د مالک خپل نو هیر کړو ده ته شیطان یادونه د خپل مالک

ژوندی جنتیا نو شه - او بیره او طمع د مخلوق د وی او حاجتونه د مخلوق نه غواړی نو ژوندی د هغه ننګ شو - بیان او دے اے ملګرو د جیل اخلا کا ره نو د پاره خدایان غوره دی که یو واحد الله تعالیٰ - او غیر الله نه چه تاسو حاجت روا او مشکل کشا وایئ دا صرف نوم دے د الله تعالیٰ د طرف نه په دے خبره هیڅ دلیل نیشته تصرف کوونکے ما فوق الاسباب صرف الله تعالیٰ دے البته ما تحت الاسباب نسبت غیر الله ته کیدے شی په اعتبار د کسب سره مثلاً اوبه راوړه - اکثر خلق په دے توحید نه پوهیږی بیا ئے ورته تعبیر ورکړو چه شراب به د جیلخانه آزاد شی او بلوش ته به شراب ورکوی او هغه بل به په سولئ شی او مرغان به د هغه د سر نه غوښے او خوری (فائده) خوب پیدا کول د الله تعالیٰ دی خیالات په زړه د ده کښې د ویرے یا د خوشحالئ دا رحمانی خوب دے او بل شیطانی او بل خیالی دے ۱۲ (د دے تحج) ملت یوسف علیه السلام هغه ته کښے ونکی ته او وئے چه خپل مالک ته یاد کړے چه په جیل کښے بے ګناه قیدی یم دا

درخواست خو د اسباب متعلق جائز وه خو د پیغمبر شان لوړ وے نو ځکه یوسف علیه السلام خو ډیر غم کاله په جیل کښې پاتے شو او شیطان د ده نه نو کر ته خبره هیره کړه نو بادشاه ته ئے د یوسف علیه السلام پیشی نه کړو ۱۲

او هغوی ته ئې د خوارو وی او وو شو اووه غوا گانې خړې پرې او وو غوا گانو خوړلې او اووه وږی شنه و
او اووه نور وچ وو. نو زړه ئې پرېشانه شو او هغه پاچا خپل وزیران راوغوښتل او د خوب تعبیر ئې ترې وپوښتو

فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَىٰ سَبْعَ

نو حصار شو هغه په جیل کښې څو کلونه - او اووئیل بادشاه زه وینم په خوب کښې اووه

بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ

غواگانې څربې چه خوري ئې اووه ډنګرې غواگانې او وینم اووه وږی شنه

وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ ۖ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِن كُنتُمْ

او نور اووه وچ - اے مشرانو تعبیر راکړئ ما ته په خوب زما کښې که یئ تاسو

لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ ۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ

د خوب تعبیر کوونکی - او وئیل هغوی چه دا گډ وډ خوبونه دی - او نه یو مونږ په تعبیر

الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ

د خوبونو پوهه - او اووئیل هغه چه خلاص شوی وو د دواړو نه او یاد شو ورته یوسف پس

أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ

د مودې نه چه زه به خبر کړم تاسو په تعبیر د دې نو ما واستوئ او راغی اووئیل اے یوسفه اے

أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ

رښتونیه خبر کړه مونږ په خوب د اووه غواگانو څربو چه خوري ئې اووه ډنګرې او د اووه

سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَّعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ

وږو شنو او نورو وچو - امید دے چه زه واپس شم خلقو ته

لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا

امید دے چه دوی به پوهه شی - او وئیل چه کروندې به کوئ تاسو اووه کاله دا سې مسلسل - نو هغه

حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ

چه ورېبئ تاسو نو هغه پرېږدئ په وږو کښې مګر لږ چه تاسو ئې خورئ - بیا به

له بادشاه خوب اولید و چه اووه غوا گانې خړې پرې او وو غوا گانو خوړلې او اووه وږی شنه وو او اووه وچ وو او وو چه دی شوکو لوم او د پوهه او اووه وچ

دی واد تعبیر قابل نه دی نو هغه شرابی ته د یوسف علیه السلام خبره وریاده شوه نو هغه د بادشاه په اجازت سره جیل ته راغی او یوسف علیه السلام ته ئې د بادشاه خوب بیان کړو نو یوسف علیه السلام ئې جواب ورکړو تعبیر ئې او کړو چه څربې غواگانې او شنه وږی د فراخئ کلونه دی او خوارې غواگانې او وچ وږی قحط سالونه دی او تدبیر ئې ورته او خودو چه غله په وږو کښې ساتل کوئ په وږو کښې غله نه خرابیږی او بشارت ئې ورته هم ورکړو چه پروسته به داسې کال راشی. ما ئې یوسف علیه السلام عالی همتی وه چه سیڅ پوښتنه ئې د شرابی نه اونه کړه چه تا څو مدت ولې هېر کړے وو دا د شان د انبیاء علیهم السلام دے. نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه څوک د هغه سره ښه کوی خصوصاً د دین داعیانو هیر صبر کوی الله تعالی دے زمونږ د دینی خدمت او صبر نصیب کړی آمین
15

له باوشاه چه تعبیر واورېد و نو معتقد شو ، و نو کړل ئې په یوسف علیه السلام پسې او لېکلو چه تو جیل ته ګرانتی نو هغه او وې
چه زه خو د بخو به معامله کښې قید شوی یم مدام خو ان ښه دی خبر نو تهٔ د عصمت په باره کښې به کړو و ی شک پیدا شي نو معلوم

یَأْتِیْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ یَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ

راشي پس د دې نه اووه کاله سخت چه او به خوري هغه غله چه تاسو مخکښې سپال کړې وه د

لَهُنَّ اِلَّا قَلِیْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ۝ ثُمَّ یَاْتِیْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

دوه لوه مګر لږه چه تاسو به ئې بچ کوئ - بیا به راشي روستو د دې نه

عَامٌ فِیْهِ یُغَاثُ النَّاسُ وَ فِیْهِ یَعْصِرُوْنَ ۝ وَ قَالَ الْمَلِكُ

کال چه په هغه کښې به باران اوشي په خلقو او په هغه کښې به شیره نچوړ کړي - او ووې بادشاه چه

ائْتُوْنِیْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُ الرَّسُوْلُ قَالَ ارْجِعْ اِلٰی رَبِّكَ

راولئ ما ته - نو کله چه راغی هغه ته استازی نو هغه او وې چه واپس شه مالک خپل ته

فَسْئَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِیْ قَطَّعْنَ اَیْدِیَهُنَّ ؕ اِنَّ

نو تپوس ترینه او کړه چه څه حال دی د هغو ښځو چه پرې کړي وو لاسونه خپل - یقینًا چه

رَبِّیْ بِكَیْدِهِنَّ عَلِیْمٌ ۝ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُّنَّ یُوْسُفَ

رب زما په فریب د دوی باندې پوهه دې - او وې هغه چه څه حقیقت دی تاسو سره چه کله تاسو طلب او کړو د

عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَیْهِ مِنْ سُوْٓءٍ ؕ

یوسف نه د نفس د ده - او وې دوی سبحان الله مونږ نه یو خبر په هغه کښې د بدۍ -

قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِیْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ؗ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ

او وې ښځې د عزیز اوس ظاهر شو حق - ما طالبه کړې وه د ده نه

عَنْ نَّفْسِهٖ وَ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِیْنَ ۝ ذٰلِكَ لِیَعْلَمَ اَنِّیْ

د نفس د ده او یقینًا دې د رشتونو نه دې (او وې یوسف ع چه) دا د دې دپاره چه پوهه شي (عزیز) چه ما

لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَیْبِ وَ اَنَّ اللّٰهَ لَا یَهْدِیْ كَیْدَ الْخَآئِنِیْنَ ۝

عزیز چه ما خیانت نه دې کړې په پټه او یقینًا الله نه کامیابوي فریب د خیانت کوونکو -

کار به پېښ شي خلق به وائي چه
دا خو هغه دې چه په دې غلط
کار کښې قید شوې وه نو د هٔ
د خپله صفائي د پاره بادشاه
ته او وې چه اول خو صفائي او کړه
او زهٔ خپله صفائي الله تعالیٰ ته
نه کووم هغهٔ ته حقیقت د
حال معلوم دې خو زهٔ غواړم چه
خلقو ته او دوم چه د دعوت
کار خراب نهٔ شي - بادشاه
ښځې راجمع کړې او تپوس ئې
ترینه او کړو نو هغو اقرار
او کړو چه د یوسف علیه السلام
هیڅ قصور نیشته د راعیل
عشق او س کمال ته رسیدلې وه
نو خپل خاوند ئې تهمت برداشت
کولې شوه او مخکښې چونکه د د
عشق کامل نه وه نو ځکه
ئې تهمت په یوسف علیه السلام
لګولې وه نو اوس ئې اقرار
او کړو چه غلطي زما وه او
یوسف علیه السلام رشتونې
دې یوسف علیه السلام
او فرمائیل چه دا تحقیق ما
ځکه او کړو چه عزیز ته
پته او ګلي چه ما خیانت د
هغهٔ نه دې کړې او کړې به
ما کښې غلطي وې نو خیانت
کړو د و که نه کامیابه یوې
او زهٔ د خپل ځان صفائي نه
کووم ځکه چه د نفس غوښتنه
یم او نفس خو بد حکم کوي
البته په چا رحم الله تعالیٰ
او کړي نو هغه بچ شي نبي کریم
صلی الله علیه وسلم فرمائي چه ما سره هم شیطان شته خو الله تعالیٰ زما سره امداد کړې دې نو هغه مسلمان شوې دې
او زهٔ ترینه بچ شوې یم نو هغه ما ته ښهٔ خبره کوي دغه دې عصمت د انبیا ؑ چه د مسلمانانو اتفاق مسئله ده ۱۲

ع ۶ ۱۶

[illegible]

وَمَآ اُبَرِّئُ نَفْسِیْ ۚ اِنَّ النَّفْسَ لَاَمَّارَةٌۢ بِالسُّوْٓءِ اِلَّا مَا رَحِمَ

او پاک نه وایم نفس خپل ته. یقینا نفس حکم کوی په بدۍ. مګر کوم چې رحم اوکړی

رَبِّیْ ؕ اِنَّ رَبِّیْ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۵۳﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِیْ بِهٖۤ اَسْتَخْلِصْهُ

رب زما. یقینا رب زما بخښونکی او مهربان دے. او اوویل بادشاه چې راولئ ما ته دے خاص به ئې کړم

لِنَفْسِیْ ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهٗ قَالَ اِنَّكَ الْیَوْمَ لَدَیْنَا مَكِیْنٌ اَمِیْنٌ ﴿۵۴﴾ قَالَ

لپاره د ځان خپل. نو هر کله چې خبرې اوکړې ورسره نو اوویل یقینا ته نن زمونږ سره مرتبه والا امین ئې. اوویل

اجْعَلْنِیْ عَلٰی خَزَآئِنِ الْاَرْضِ ۚ اِنِّیْ حَفِیْظٌ عَلِیْمٌ ﴿۵۵﴾ وَكَذٰلِكَ

اوګرځوه ما په خزانو د زمکې. یقینا زه حفاظت کوونکی پوهه یم. او دغه شان

مَكَّنَّا لِیُوْسُفَ فِی الْاَرْضِ ۚ یَتَبَوَّاُ مِنْهَا حَیْثُ یَشَآءُ ؕ نُصِیْبُ

قدرت ورکړو یوسف ته په زمکه کښې. استوګنه به ئې کوله په هغې کښې چې هر چرته به ئې خوښه شوه. رسوو

بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَآءُ وَلَا نُضِیْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿۵۶﴾ وَلَاَجْرُ

مهربانی خپله چا ته چې مونږ ئې خوښه کړو او نه ضائع کوو مونږ ثواب د نیکانو. او ثواب د

الْاٰخِرَةِ خَیْرٌ لِّلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا یَتَّقُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَجَآءَ اِخْوَةُ

آخرت ډېر غوره دے هغو لره چې ایمان ئې راوړی او وو چې ځانونه ئې ساتل. او راغلل وروڼه د

یُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَیْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿۵۸﴾ وَلَمَّا

یوسف نو داخل شول هغه ته نو وې پېژندل هغه دوی او دوی نه پېژندلو. او هر کله چې

جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُوْنِیْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اَبِیْكُمْ ۚ اَلَا

تیار کړو دوی لره سامان د دوی نو اوویل راولئ ما ته ورور خپل د پلار ستاسو نه. آیا تاسو

تَرَوْنَ اَنِّیْۤ اُوْفِی الْكَیْلَ وَاَنَا خَیْرُ الْمُنْزِلِیْنَ ﴿۵۹﴾ فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِیْ

نه وینئ چې زه پوره ورکوم پیمانه او زه غوره میلمه پال یم. نو که رانه وړلو تاسو هغه ما ته

[illegible]

[illegible]

له حركله چه د يوسف عليه السلام رونړه واپس د پلار خدمت ته راغلل نو او ئې ووئيل چه پلاره زمونږ نه به بار غله منع شوه
ځکه چه زمونږ سره ورور نه وو ... زمونږ سره اوليږه نو ... غله به راوړو او مونږ به د ده ساتنه کوو

فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ۝ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ

نو نشته به وی غله تاسو له زما په نزد او مه به راځئ نزدې ما ته. ووئيل هغوی چه طلب به اوکړو د

أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ۝ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي

پلار د هغه نه او مونږ به ضرور دا کار کوو. او اووئيل خادمانو خپلو ته چه کيږدئ نقدي د دوی په

رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

بارونو د دوی کښې چه پيژني دوی به دا کله چه واپس شي کور خپل ته اميد دے چه دوی به

يَرْجِعُونَ ۝ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ

واپس راشي. نو کله چه واپس لاړل دوی پلار خپل ته ووئيل اے پلاره منع شوه زمونږ نه بار

فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ قَالَ هَلْ

غله نو اوليږه زمونږ سره ورور زمونږ د چه غله راوړو او مونږ به د ده ساتونکي يو. ووئيل ايا

آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ

اعتبار اوکړم په تاسو په ده مګر لکه څنګه چه اعتبار کړی وو ما په تاسو په ورور د ده مخکښې نو الله

خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۝ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ

ښه ساتونکې دے او هغه ډير زيات مهربان دے. او کله چه اوسپړلو دوی سامان خپل

وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَٰذِهِ

نو بيا ئې موند نقد خپل چه واپس شوې ده دوی ته. نو اووئيل دوی اے بابا نور څه غواړو مونږ دا زمونږ

بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ

نقد دے چه واپس شوے دے مونږ ته. او غله به راوړو اهل خپل ته او ساتنه به کوو د ورور خپل او زيات به راوړو

بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ۝ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ

يو بار اوښ. دا غله ده آسانه. او ووئيل هغه چه هيڅکله هم نه ليږم دا تاسو سره ترڅو چه راکړئ ما ته

زمونږ سره لاړ نشي نو به مونږ ته غله نشي راکولی خو يعقوب عليه السلام ورته اوويل چه ما مخکښې هم په تاسو اعتماد کړی وو او د يوسف عليه السلام په باره کښې مو تاسو خيانت اوکړلو البته حفاظت ساتل د ورور د خدای تعالی دے هغه ټولو نه زيات مهربان دے. نو چه دوی سامان اوسپړلو نو خپل خپل نقدي پکښې واپس بيا موندو نو پلار ته ئې اوويل نور څه غواړو مونږ دوی هم ښه دے زمونږ نقد ئې هم راته واپس کړے دے او پلار ته ئې اوويل هغه ډير مهربان او مهربان دے ... بابا زمونږ سره ورور را اوليږه غله به راوړو او د ورور حفاظت به هم کوو او يو بار غله به زيات راوړو يعقوب عليه السلام اووئيل چه هيڅ کله ئې نه ليږم ستاسو سره ترڅو چه تاسو ما سره وعده نه وي کړي چه تاسو به ما ته دے ضرور راولئ البته که تول ګير شوئ نو بيا خو به تاسو ته ګناه نه وی نو دوی د خپل پلار سره وعده اوکړه او قسمونه ئې ورته اوکړل چه مونږ به ضرور درته راولو

١٣ نو يعقوب عليه السلام او وئيل چه الله تعالی زمونږ په ... [illegible] ... ١٤

١٢،١٣ (ما نبغي) ... کيل معنی پيمانه يعنی ... غله يا جو ... مناسب معنی مراد وی

چه ورسره ئے یو بار اوښ نور هم زیات شي . دا بار لږ دے اسان دے په پاچا باندے. دغه شان يوسف عليه السلام هم د خپل پلار او د وروڼو عزت اوکړو او د يوسف عليه السلام د ورور ملاتړ ئے اوکړو او يعقوب عليه السلام

مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِیْ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ یُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّآ اٰتَوْهُ

وعده د الله چه خامخا به راولئ تاسو دے ما ته مګر دا چه ګیر شئ تاسو . پس هرکله چه ورکړه دوئ ورته

مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰی مَا نَقُوْلُ وَكِیْلٌ ﴿۶۶﴾ وَقَالَ یٰبَنِیَّ

دا وعده د خپله او وئیل هغه چه الله په هغه خبره چه وایو مونږ ګواه دے . او اووئیل هغه اے بچو !

لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ؕ

مه ننوځئ تاسو ټول په یوه دروازه او داخل شئ په جدا جدا دروازو باندے .

وَمَآ اُغْنِیْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ عَلَیْهِ

او نه شم بچ کولے تاسو د الله تعالیٰ د څه حکم نه . نه دے حکم مګر د الله په هغه مے

تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَیْهِ فَلْیَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۶۷﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَیْثُ

توکل کړے دے او خاص په هغه دے توکل اوکړي توکل کونکي . او هرکله چه داخل شو دوئ له هغه طرف چه حکم

اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ ؕ مَا كَانَ یُغْنِیْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ اِلَّا حَاجَةً

ورته کړے وو پلار د دوئ نه شو بچ کولے دوئ لره د الله تعالیٰ د څه حکم نه مګر دا یو خواهش وو

فِیْ نَفْسِ یَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ؕ وَاِنَّهٗ لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ وَلٰكِنَّ

په زړه د یعقوب علیه السلام کښے چه پوره ئے کړو . او یقیناً دے خاوند د علم وو په هغه چه مونږ ورته ښودلي وو خو لیکن

اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۶۸﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰی یُوْسُفَ اٰوٰۤی اِلَیْهِ

زیات خلق نه پوهیږي . او هرکله چه داخل شو دوئ په یوسف علیه السلام نو ځان سره ئے کښینولو

اَخَاهُ قَالَ اِنِّیْۤ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَىِٕسْ بِمَا كَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ﴿۶۹﴾ فَلَمَّا

ورور خپل او وئیل هغه یقیناً زه ستا ورور یم نو مه خفه کیږه په هغه کار چه دوئ کوي . نو هرکله چه

جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَایَةَ فِیْ رَحْلِ اَخِیْهِ ثُمَّ اَذَّنَ

تیار ئے کړو دوئ لره سامان د دوئ نو کیښودو هغه کاسه په بار د ورور خپل کښے بیا اعلان اوکړو

د بد نظر نه وېرېدو لو څو خپلو ځامنو ته ئے اووے چه په یوه دروازه مه ننوځئ ... خدائے عذاب دے ... تاسو نه شم ... او هر چا لره دا کار په ځانګړي ... صرف په الله تعالیٰ اوکړي ... یعقوب علیه السلام ... د الله تعالیٰ تقدیر ... توکل ... صلی الله علیه وسلم ... یعقوب علیه السلام چه ... بد نظر ... حق دے ... د الله تعالیٰ ... برکت ...

او چه نظر ... مشغول ... سره توحید ... یوسف علیه السلام ...

دیانه د (۳۵ نه) حضور ته او رسید ل خوره ئې ورو له ئې کرے ورکړے او خپل رور ئې خپل ځائے ته بوتلو او خپل تعارف ئې ورکړو
او ورته ئې اووئیل چې زۀ ستا رور یم نو دوی چې څه ظلم تا سره کړے دے مه غمیږه ۱۲ ۔ ستله خوره رور یوسف علیه السلام ته

مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِم مَّاذَا

اعلان کوونکې چې اے قافلے والو یقیناً تاسو خو غلا یئ۔ حفوا دوئ او مخ ئے کړو دوئ ته چې څه شئ

تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ

ورک شوے ستاسو؟ دوی اوویل چې ورک مونږ او دے د بادشاه او که چا را وړي دا نو هغه لره بار د اوښ

وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ

او زه ئے ذمه وار یم۔ حفوا اوئے قسم دے چې تاسو ته معلومه ده چې نه یو راغلي چې وران او کړو

وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِن كُنتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا

په زمکه کښے او نه یو غلا کوونکي۔ او ئے ووئیل نو څه ده جزا د هغه که تاسو دروغ ژن یئ۔ او ئے ووئیل

جَزَاؤُهُ مَن وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَٰلِكَ نَجْزِي

جزا د هغه چې د چا په بار کښے پیدا شو نو هغه به جزا وي د دغه غلا۔ او دغسے بدله ورکوو مونږ

الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا

ظالمانو ته۔ نو شروع اوکړه هغه په بارو لو د دوی نه مخکښ د بار د رور د خپل نه بیائے راویستو هغه

مِن وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ

او که د بار د رور د خپل نه۔ دغسے تدبیر جوړ کړو یوسف له۔ نه شو اخستے دۀ رور د خپل لره

فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ وَ

په قانون د بادشاه کښے مګر که رضا شوی الله۔ پورته کوو مونږ درجے د هغه چا چې خوښه مونږ او

فَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوا إِن يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ

د پاسه د هر یو عالم نه بل پوه عالم دے۔ حفوا دوئ که غلا کړې وی دۀ نو د ده رور هم غلا کړے وه

لَّهُ مِن قَبْلُ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ

پخوا۔ نو پټه کړه دا خبره یوسف په زړه خپل کښے او ښکاره ئې نه کړه دوی ته۔ هغه اووے

او ورته چه زۀ خوره اپس او دغم نه د یوسف په حکم ورته دلته او کړے د هغه په بار کښے کیخوده خو ورته ګران خبر دے او نو هغوی تلاش شروع کړو (ګوره دے ګوره) ستله یعني قول دے د مالک د غلا سرو کوونکي په موقع د غلا کښے ۱۲

سله یعني د یوسف دا د رور د پاتے کیدو تدبیر خدائے تعالیٰ راپه ګوته کړو یوسف علیه السلام هم دا ګوښته او خدائے تعالیٰ عالم و د دربادشاه حکم نه او کړه خدائے تعالیٰ د خپلو دوستانو حاجت پوره کوی ۱۲

د غائب د یوسف او مخ د دے خو د خدائے تعالیٰ نه ګو او غواړي چې انصمولی ما مومن کړه وائے سوال غلط دے چې اے الله د دے لاری کړه حکم چې زما ورکړے او مومن بنده نے خدائے تعالیٰ بغیر د زړه همت مزل کوے شی ۱۲

سله د بادشاه د قانون په حق او کړ غلا د چند تاوان وی ۱۲

سله دا سلسله د ترقی د علم تر الله پورے ده ۱۲

سله د یوسف علیه السلام لوئی او ورے کړ د غلا کړے وی خو دا نا اشنا خبره نه ده مخکښے د دۀ یو رور هم غلا کړے وه دا یو غلط تهمت ووئی د یوسف علیه السلام په ځوړ

په وړو کښې او لګاؤ نو یوسف علیه السلام ور ته او وئے دا تاسو څه کښے وړے وائی کله وائی چې موږ غلا کړے یو او کله وائی چې وړے او ګڼ ده رور دوا په غلا کړے ۱۲

أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ

چه تاسو نا كاره يئ په مرتبه كښې. او الله ښه پوهيږي په هغې چه بيانوئ تاسو. او وئيل هغوئ اے عزيزه! ده لره

لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ ۖ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

دے پلار زوړ بوډا. نو واخله يو زمونږ نه په ځائے د ده. يقيناً مونږ وينو تا د نيكانو نه.

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَن نَّأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِندَهُ إِنَّا

او وئيل هغه پناه غواړم د الله نه چه ونيسو يو څوك مګر هغه څوك چه موندلے مو سامان خپل د هغه سره نو

إِذًا لَّظَالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْأَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۖ قَالَ كَبِيرُهُمْ

نو مونږ به ظالم شو. نو چه كله نا اميده شول هغوئ د هغه نه نو جدا شول مشوره كوونكي. ووئيل مشر د هغوئ

أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن

آيا پوهه نه يئ چه پلار ستاسو اخستے ده وعده د الله نه او پخوا

قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي

د دې نه څه قصور كړے دے تاسو په حق د يوسف كښې. نو هيڅكله به جدا نه شم د دې زمكې نه تر دې چه اجازت راكړي ما ته

أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ أَبِيكُمْ

پلار زما يا حكم اوكړي الله ما ته. او هغه ښه حكم كوونكے دے. واپس شئ پلار خپل ته نو

فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا

ورته اووايئ چه اے پلاره يقيناً ستا ځوئ غلا كړې ده. او مونږ خبره نه ده كړې مګر موافق د علم خپل او نه

كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ

يو مونږ د غيب ساتونكي. او تپوس اوكړه د هغه كلي نه چه مونږ پكښې وو او د هغه قافلې نه

الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

چه راغلي يو په هغې كښې. او يقيناً مونږ رشتيني يو. هغه ووئيل بلكه ښائسته كړې ده تاسو

[illegible]

أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ

نفسو ستاسو يو خبره ـ نو صبر ښه دی ـ اميد دی چه الله به راولي ماته دوی

جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۸۳﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَىٰ

ټول ـ يقيناً صرف الله په حقيقه پوهيدونکی حکمت والا دی ـ او مخ ئې واړه ولو ترې نه او وئې ويل چه ارمان

عَلَىٰ يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿۸۴﴾

په يوسف باندې او سپينې شوې سترګې د هغه د غم نه نو دی د غم نه ډک وه ـ

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ

هغوی ووې قسم دی همیشه به یادوې ته يوسف لره تر دې چه وشې ډېر بوډا او يا

تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿۸۵﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي

به مړ شې ـ هغه ووې يقيناً بنکاره کووم بې قرارئ خپله او غم خپل

إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۸۶﴾ يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا

الله ته او پوهيږم زه د طرفه د الله نه په هغه چه تاسو پرې نه پوهيږئ ـ اے ځامنو لاړ شئ نو تلاش وکړئ

مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَيْأَسُوا مِن رَّوْحِ اللَّهِ ۖ إِنَّهُ لَا يَيْأَسُ

د يوسف او د ورور د هغه او مه نا اميده کيږئ د مهربانئ د الله تعالى نه ـ يقيناً نه نا اميده کيږي

مِن رَّوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿۸۷﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا

د رحمت د الله نه منکر قوم کافر ـ نو چې کله چه لاړل ورته د هغه مخکې او ئې ووې

يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ

اے سردار رسيدلې دے مونږ ته او اهل زمونږ ته تکليف او راوړې دی مونږ سامان کم ته

فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿۸۸﴾

نو پوره راکړه مونږ ته غله او خيرات اوکړه په مونږ ـ يقيناً الله بدله ورکوي خيرات کوونکو ته ـ

ك کمزورې شو نظر د هغه او کړ روند والى مراد دی نو بيا به وخت د د موت د صفت ختم وی ۱۲ (قاسمی) په پيغمبرانو باندې الله تعالى په وخت د د موت کښې دا سې مرض نه راولی چه د د موت سره منافی وی ۱۲

ك د اطلاق د هلاک د خدايے تعالى په دوستانو باندې سپورادب دے ۱۲

ك چه د يوسفى حاجت وی نو هغه به دا دعا کوی (إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ) بې شک و شيکيږی سخت تکليف ته ۱۲

ك د خدا ے تعالى د رحمت اميد او د هغه د غضب نه ويره ايمان دے ۱۲

ك دا خبره ئې ځکه او کړه چه د يوسف عليه السلام په دوی ترس راشی ۱۲

له او وحي نقل پوره ته کړي د نور حقيقته او نيږي نه وو ۲ — ۳ — پوه کړه چه ځان ساتل او صبرکوي په ځان ساته کړه د نور نه و نقصان د شيطان دے حقه زمونږ ۴ — ۵ چه تاسو هغه ملامتيا نوشيته چه او دور کوي ۱۲

قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾

وئيل او ويے آيا معلوم دے تاسو ته هغه کار چه کړے تاسو د يوسف او د ورور د هغه سره کله چه تاسو جاهلان وئ

قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ ۖ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَٰذَا أَخِي ۖ قَدْ

هغوی او وئيل آيا يقيناً ته خو يوسف يې . هغه او ويے زه يوسف يم او دا ځما ورور دے . يقيناً

مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا ۖ إِنَّهُ مَن يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ

احسان کړے دے الله په مونږ باندے ځکه چه هغه څوک چه ځان ساتي او صبر او کړي نو بے شکه الله نه ضايع کوي ثواب

الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِن كُنَّا

د نيکانو . هغوی او وئيل قسم دے په الله يقيناً غوره کړے يې ته الله په مونږ او يقيناً مونږ يو

لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ۖ وَهُوَ

گناهگار . هغه او ويے نشته ملامتيا په تاسو باندے نن . بخښنه به او کړي الله تاسو ته . او هغه

أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ

ډير مهربان د ټولو مهربانانو . يوسئ دا قميص ځما نو واچوئ دا په مخ د

أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ

بابا ځما نو شي به ليدونکے . او راولئ ما ته کورونه خپل ټول . او چه کله جدا شوه دا

الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ ۖ لَوْلَا أَن تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾

قافله د مصر نه او ويے پلار د دوی يقيناً زه مومم خوشبوئي د يوسف که تاسو ما نا پوهه نه وائئ

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾ فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ

هغوی او وئيل قسم دے په الله يقيناً ته په هغه زوړ غلطئ کښے يې . نو چه کله چه راغے زيرے راوړونکے

أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّي

نو واچوله دا په مخ د هغه نو شو ليدونکے . هغه او ويے آيا تاسو ته نه وو وئيلي ما چه زه

له او وحي نقل پوره ته کړي د نور حقيقته لره بنيئ به . او دور کوي ۱۲

۲ دښمن دے ۲ حقيقته کښے

کله چه تاسو اقرار او کړو نو الله تعالیٰ به تاسو او بښي او کري څوک چه اقرار او کړي او به عذاب شي نو الله تعالیٰ ورته بښنه کوي ۱۲

سے ته پلار مور او کوم مهربان نه دے الله تعالیٰ مهرباني زياته ده ۱۲

سے دا خبره ورته په وحئ سره معلومه شوي وه ۱۲

لے دا عجائب د قدرت د باري تعالیٰ دي چه د کنعان په کوهي کښے ورته هغه الله تعالیٰ نه خودو او د مصر نه ورته خوشبوئي د قميص رسوي ۱۲

سے يعني دا ستا ځوانئ وهم دے ۱۲

۸ دا هغه خلک دي چه د ورونو سره قميص پلار له وړے وه او دوی ورله خوشبوئي په قميص وړے ۱۲

۹ يعني په وحئ سره راته دا معلومه وه چه يوسف مړ نه دے ۱۲

گہے بر طارم اعلیٰ نشينم
گہے بر پشت پائے خود نه بينم
(سعدی) يعني معجزه د پيغمبر او کرامت د ولي په اختيار کښے نه وي ۱۲

ع ۱۰

ربع

له بخښنه به درستو کړم ځکه حق دی یوسف علیه السلام وه او بدلې ژ قبلیږي وخت ته بخښنه درستو کړم سے

أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا

پوهیږم زه د الله د طرف نه په هغه شي چه تاسو پرې نه پوهیږئ. ۔ وویل دوی اے پلاره بخښنه وغواړه موږ له د ګناهونو

إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ۝ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ

زمونږ یقیناً موږ وو ګناهګار. ۔ هغه ووې زه به بخښنه وغواړم تاسو له د رب خپله ۔ یقیناً هغه بخښونکے او

الرَّحِيمُ ۝ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ

مهربان دے. ۔ نو هرکله چه لاړل د یوسف خواته نو ځائے ئے ورکړو خپل ځنګ کښے مور او پلار خپل ته او

ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ ۝ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى

اوئے وئیل چه داخل شئ مصر که رضا شي د الله په تسلۍ سره ۔ او پورته ئے کړل مور او پلار خپل تخت

الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَٰذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ

ته او ټول پرېوتل هغه ته په سجده. ۔ او ووې ئے اے پلاره دا د خوب زما اول نے تعبیر

مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي

دے ۔ یقیناً کړو دغه خوب لره رب زما رښتونے ۔ او یقیناً احسان ئے او کړو زما سره چه را وئے ویستم

مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِّنَ الْبَدْوِ مِن بَعْدِ أَن نَّزَغَ الشَّيْطَانُ

د قید نه او راوې وستل تاسو د کلي نه پس د هغې نه چه فساد غورځولے وه شیطان

بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ

په مینځ زما او د ورونو زما کښې ۔ یقیناً رب زما تدبیر کوونکے دے د هغه شي چه رضا ئے شي یقیناً هغه پوهه

الْحَكِيمُ ۝ رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ

او حکمت والا دے. ۔ اے ربه زما یقیناً تا راکړې ماته بادشاهي او وښودلے دے تا ماته څه علم د تعبیر

الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا

د خبرو ۔ اے پیدا کوونکیه د آسمانونو او د زمکے ۔ ته ولي زما ئے په دنیا

سے وا سجده د تعظیم وه لکه سلام د تعظیم شو حالا سجده اوس په دین د نبي کریم صلے الله علیه وسلم کښې منسوخ ده او ځکه جائز نه ده سجده تعظیمي دے ته وائي چه چا ته سجده وکړي نو هغه حاجت روا او غیب دان ګڼي دا شرک دے ۔ دنیا ته د مسئلے د توحید نشر کیږي ۔ ۱۲ سے د ورونو ظلم په ما باندې وو او شیطان پلمه وه ځان له وي ګناه دې د شیطان ګناه ده لکه یوسف په یو قاصد باندې او لیږي چه هغه ته وائي په بدے روزې او وایه نو هغه قاتل شي او وائي چه دا قاصد ګناه ګار نه دے ځکه په خوا د هغه را لیږونکي دے قاصد دے خلق خپل اصلي دشمن نه پیژني اصلي دشمن زمونږ شیطان دے ځکه مسلمانان مسلمان خپل په مونږ چه دغه ابلیس را لیږلے دے

سله یعنې کله چه ما وفات کوې نو مسلمان یم وفات کړه ... دا د حضرت د مرګ سوال نه دے چه وړاندې حدیث د منع نه دے ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي ... خو اوس که څوک چه تکلیف کې مسلمان د یاره رحمت ...

وَالْاٰخِرَةِ ۚ تَوَفَّنِیْ مُسْلِمًا وَّاَلْحِقْنِیْ بِالصّٰلِحِیْنَ ۝ ذٰلِكَ مِنْ

او په اخرت کښې ، وفات کړه ما مسلمان او ملګرې کړه ما د نيکانو سره ۔ دا خبر دے د

اَنْۢبَآءِ الْغَیْبِ نُوْحِیْهِ اِلَیْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَیْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْۤا

د غيب وحي را ليږو تا ته ۔ او نه وې ته د دوی سره کله چه اتفاق اوکړو دوی

اَمْرَهُمْ وَهُمْ یَمْكُرُوْنَ ۝ وَمَاۤ اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ

په کار خپل کښې او دوی فريب کاوه ۔ او نه دی زيات خلق مؤمنان اګر که ته حرص کوې

بِمُؤْمِنِیْنَ ۝ وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ

د ايمان د دوی او نه غواړې ته د دوی نه په دې باندې څه ثواب ۔ نه دے دا قرآن مګر نصيحت د

لِّلْعٰلَمِیْنَ ۝ وَكَاَیِّنْ مِّنْ اٰیَةٍ فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ یَمُرُّوْنَ

عالم لره ۔ او ډیرې نښې دی د توحید په آسمانونو او په زمکه کښې چه تیریږي دوی

عَلَیْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ۝ وَمَا یُؤْمِنُ اَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ

په هغو او دوی د هغو نه مخ اړوي ۔ او ايمان نه راوړي زيات د دوی په الله

اِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُوْنَ ۝ اَفَاَمِنُوْۤا اَنْ تَاْتِیَهُمْ غَاشِیَةٌ مِّنْ

مګر دوی مشرک وي ۔ آيا پس بې ويرې دي دوی د دې نه چه راشي دوی ته آفت د

عَذَابِ اللّٰهِ اَوْ تَاْتِیَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا یَشْعُرُوْنَ ۝

عذاب د الله يا راشي دوی ته قيامت ناڅاپه او دوی به خبر نه وي ۔

قُلْ هٰذِهٖ سَبِیْلِیْۤ اَدْعُوْۤا اِلَى اللّٰهِ ؔ عَلٰى بَصِیْرَةٍ اَنَا وَمَنِ

او وايه چه دا لاره ده چه بلم خلق الله ته ۔ ما قائم يم او ملګري

اتَّبَعَنِیْ ؕ وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ وَمَاۤ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ۝ وَمَاۤ

زما ۔ او پاک دے الله او نه يم زه د مشرکانو نه ۔ او ما نه دی

البته د وېش خطره د وينې سوال د مرګ ما لره ده او که تردد وي نو بيا دا سوال پکار دے چه اے ربه تر څو چه ما له ژوند بهتر وي ما ژوندے ساتې او که ما له مرګ بهتر وي نو ما له د ايمان سره مرګ راکړې ۔

سله یعنې څنګه چه په خير کړے دے يوسف عليه السلام قصه ختم شوه په خوب شروع شوه او په تعبير د خوب ختم شوه نو دا قصه ده چه مشتمله ده په توحيد باندې چه غيب دان او کارساز يو الله تعالی دے نو دومره لوئے پيغمبر په ټولو دومره لويه زمانه بې خبره ژړل ۱۲

سله د قصې د يوسف عليه السلام نه معلوم شو توحيد د باري تعالی چه غيب دان او کارساز صرف الله تعالی دے ۔ او د دې آيت نه معلوميږي رسالت چه ته صادق پيغمبر يې چه دا غيبي خبرونه وحي سره تا ته معلوميږي دا دے خبر د انباء الغيب والی ۱۲

سکه یعنې سره د ايمان د شرک هم کوي چه غير الله غيب دان والی يا کارساز او فرياد رس ورته والی او غائبانه څيزونو ته غواړي روح المعانی والا وائي چه دا سے خلق نن د هيچو تداريات وائي ۱۲

سٰه عاقل څوک څوک وے چه مخلوق د خالق طرف ته بلي ۱۲ سٰه دے مسئله ته خلق بلم چه باری تعالی د شرک نه پاک دے هم په ذات او هم په صفاتو کښې ۱۲

ع ۱۱

له د دغو آيتونو ځواب دا دے چه مونږ هم ستا نه مخکښې رسولان هم سړى وو ... الله تعالىٰ فرمائى چه مخکښې رسولان هم سړى وو
خو ما ورته وحى کړے وه ... له پيغمبر عليه السلام ته پاتې کيږي ... له روستو شوامد او د پيغمبرانو تر دے

چه نا امیده شو او د کفارو نه او خيال اوکړو نو خلقو چه د پيغمبرانو تردروغ وئيلى شوى دى په وعده د نصرت کښې. داحکم او مقصد د سورت دے يعنې په رسولو د توحيد او د سنت کښې په مصيبتونو برداشت کوى لکه چه نورو پيغمبرانو برداشت کړى کړى و د دوا مصائب. نو تمام سورت حاصل دا دے چه غيب او کار ساز صرف الله تعالىٰ دے او يوسف عليه الصلوٰة والسلام رشتونے پيغمبر دے د توحيد او رسالت په اشاعت کښې تکليف برداشت کوه لکه نورو پيغمبرانو چه برداشت کړے دے. له دا تمهيد دے په دے کښې ترغيب دے مثلو د سورت ته چه دا حکم حق دے خلقو ته ... (فائده) نازل شوے دے پس د سورت محمد نه او قبل د سورت رحمٰن نه زمانه د نزول دور آخر د مکے مکرمے. په ترتيب قرآن کښې (۱۳) دے او په نزول کښې (۹۶) دے. په دے سورت کښې دلائل د توحيد او رجعت بنکاره دى چه دا مسئله د توحيد بنه بنکاره شى چه متصرف يواځې الله دے لوئے علم والا او لوئے قدرت والا دے په دغه شوک او ژاوړ نيشته چه په زور په الله باندے خپل کار اوکړى ۱۲

أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِيٓ إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ

يعنې مونږ استولى نه مخکښې ستا مګر سړى چه وحى مونږ کوله دوى ته ... د کلو او سيمو ... د

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ

آيا پس نه دى ګرځيدلى دوى په زمکه کښې چه اوګوري چه څنګه شو آخر د هغو خلقو چه

مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

مخکښې وو د دوى نه. او دار د آخرت غوره دے د هغه چا د پاره چه ځان ساتى د نافرمانۍ. آيا تاسو نه پوهيږئ

حَتَّىٰٓ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوٓا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا

تر دے پورے چه نا اميده شو رسولان او ګمان اوکړو خلقو چه دروغ وئيلى شوى دى هغوى ته

جَآءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ

راغله دوى ته امداد زمونږ پس خلاص شو هغه څوک چه مونږ اوغوښتل. او نه واپس کيږي عذاب زمونږ د قوم

الْمُجْرِمِينَ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۗ

مجرم نه. يقيناً شته په بيان د دوى کښې عبرت عاقلانو لره.

مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ

نه دے قرآن خبره جوړه کړے شوې ليکن تصديق د هغه کتاب چه مخکښې وو د دهٔ نه

وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

او تفصيل د هر څيز دے او هدايت دے او مهربانى ده د هغو د پاره چه ايمان راوړى.

سُورَةُ الرَّعْدِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَلَاثٌ وَأَرْبَعُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

رکوع ګانے (۶)	خاص په نوم د الله ايسروم چه ډير مهربان او رحم کونکے دے.	آيتونه (۴۳)

الٓمٓر ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ ۗ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ الْحَقُّ

الله عالم دے. دا آيتونه د کتاب دى. او هغه کتاب چه نازل شوے تا ته د رب ستا نه حق دے.

وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝۱ اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ

لیکن زیات خلق ایمان نهٔ راوړی - الله تعالیٰ هغه ذات دے چه اوچت ئے جوړ کړی دی اسمانونه

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ

بے ستنونو تاسو ګورئ ئې بیا قائم شو په عرش باندے او په کار ئې لګولے دے نمر او

وَالْقَمَرَ ۭ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ

سپوږمئ هر یو روان دے تر یو وخت مقرر دے پورے - تدبیر کوی د ټولو کارونو بیا نوی

الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاۗءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ۝۲ وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ

دلیلونه امید دے چه تاسو په ملاقات د رب خپل یقین اوکړئ - او الله هغه دے چه غوړولے ئې ده زمکه

وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهٰرًا ۭ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ

او پیدا کړی ئې دی په هغے کښے غرونه او ولې - او په هر قسم میوو کښے پیدا کړی ئې دی هغه

فِيْهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

جوړے دوه دوه (نر ښځه) پټوی په شپه ورځ - یقیناً په دے کښے دلیلونه دی د

لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝۳ وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ

هغه قوم د پاره چه فکر کوی - او په زمکه کښے ټکړے دی ګاونډی او باغونه دی د

اَعْنَابٍ وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَاۗءٍ

انګورو او فصل دے او کجورے دی جوړے او غیر جوړے دے او به کیږی په اوبو

وَّاحِدٍ ۣ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

یو سره - او غوره کوو ځینے په ځینو نورو باندے په خوند کښے - یقیناً په دے کښے

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝۴ وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا

دلیلونه دی د هغه قوم د پاره چه عقل لری - او که تعجب کوے ته نو عجیبه دے خبره د دوی چه کله

له واوول دلیل دے د کوم
د پاره چه هر څوک پوهه شی چه الله تعالیٰ
کوی نه بل څوک او نه په
دے څوک غالب شی چه په
دے کار ونه کوی شکه چه
و الله تعالیٰ دوه سره لوئے
دے چه دا ګران کارونه
ئے کړی دی دا کارونه بے
د باری تعالیٰ نه بل څوک
نشی کولے ۱۳
۲ یعنی تاسو خو ورته
ګورئ چه ستنے ورته نشته
صرف په اراده د الله تعالیٰ
ولاړ دے ۱۳
۳ یعنی لاندے زمکے ته
اوکوره ۱۳
۴ کم نه کم دوه دوه قسمه
دی په هره میوه کښے ۱۳
۵ چه د یو بیخ نه دوه
څانګے وتلی وی او
غیر صنوان چه یو څانګ
لغیر څانګو وی ۱۳
۶ که ته د دوی د شرک
نه تعجب کوے نو په ځای
نه دے د دوی دا بله خبره
چه انکار د دوباره ژوندون
دے هغه هم د تعجب
ده ۱۳
عه اقرأ بانه شیرو سوا
نکورة نا ذكر بلقرأ حتى
كان د غلو ره (روح) یعنی ثمرونه
په حلق کښے که هغه اے تعالیٰ
په حکم سره خلکته کیږی ۱۳

۱ د دوی په حقیقت کښې انکار کوی د قرآن خبرو نه دی بلکه ... هغه کښې همیشه وی او دا حقیقت کومسئلې د توحید د ... ده او دوی لویه مسئله ده چه منکر د ... همیشه په دوزخ کښې دی ... یعنی کافران وائی چه په مونږ بیا عذاب راولی دا

كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا لَفِیْ خَلْقٍ جَدِیْدٍ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ

شو مونږ خاوره نو آیا بیا به پیدا شو ... دوی هغه دی چه انکار یې کړے د رب خپل نه

وَاُولٰٓئِكَ الْاَغْلٰلُ فِیْٓ اَعْنَاقِهِمْ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ

او دوی هغه دی چه کلبې به وی په څټو د دوی کښې، او دوی دی د دوزخیان، دوی به

فِیْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ وَیَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّیِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ

په هغه کښې همیشه وی۔ او زر غواړی ستا نه عذاب مخکښې د نیکئ نه او تیر شوی

خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ

دی مخکښې د دوی نه عذابونه۔ او یقینًا رب ستا بخښنه کوونکے دے خلقو ته

عَلٰی ظُلْمِهِمْ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِیْدُ الْعِقَابِ ۝ وَیَقُوْلُ الَّذِیْنَ

سره د ظلم د دوی نه۔ او یقینًا رب ستا سخت عذاب دے۔ او وائی کافران

كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَیْهِ اٰیَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرٌ وَّ

چه ولې نه شی رالیږلی دغه ته معجزه کومه لیدلے د رب د ده نه۔ یقینًا ته ویرَوونکے یې او

لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝ اَللّٰهُ یَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰی وَمَا تَغِیْضُ

د هر قوم د پاره لار ښودونکے دے۔ الله پوهیږی په هغه چه اخلی هره ښځه او په هغه چه لږوی

الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ؕ وَكُلُّ شَیْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ ۝ عٰلِمُ

رحمونه او زیاتوی رحمونه۔ او هر شے په نزد د هغه په اندازه دے۔ پوهیږی په

الْغَیْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِیْرُ الْمُتَعَالِ ۝ سَوَآءٌ مِّنْكُمْ مَّنْ اَسَرَّ

غیب او په ښکاره لوی دے اوچت دے برابر دے ستاسو هغه څوک چه پټوی

الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِالَّیْلِ وَسَارِبٌۢ

خبره او هغه څوک چه په ښکاره کوی خبره او هغه څوک چه پټیږی د شپے او په ورځ ګرځی

۲ دوه عذابونه دی دوی له ... عذاب تر الله تعالیٰ د زمان ... هغه دے چه الله تعالیٰ د عذاب ورکولو ... هغه عذاب ډیر سخت وی۔

۳ دا زجر دے کافرانو ته چه وائی معجزه راوړه چه مونږ په ایمان مجبور کړی مقصود د کافرانو ... دا جواب ورکړو چه ته د معجزې پیش کولو ذمه دار نه یې بلکه ستا کار دے لار ښودل چه هر قوم ته لار ښودونکے راغلے دے معلومه شوه چه معجزه د پیغمبر په لاس ښکاره کیږی خو دا هغه قدرت کښې نه وی۔

۴ دا دویم دلیل دے چه په غیب باندے عالم صرف الله تعالیٰ دے او حاجت هغه څوک پوره کولے شی چه حاجت ورته معلوم وی او قدرت یې هم وی دا صرف الله تعالیٰ دے او په حاجت پوره کولو کښې په دې څوک زور آور هم نیشته۔

لے د او مخکښې بیان شوي وو ... شدید المحال. یعني الله تعالی داسې عجیبه کارونه کوي او د ... نوموړي حال کیږي ... د الله تعالی ... قدرت والا دے ... د انسان حفاظت کوي په حکم د الله تعالی ۱۲

بِالنَّهَارِ ۝ لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ يَحْفَظُوْنَهٗ

د ورځې - د الله لپاره پرله پسې راتلونکي دي چه مخکښې د انسان او وروستو د هغه ساتي د هغه

مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا

په حکم د الله سره - یقینًا الله نه بدلوي حالت د یو قوم ترڅو چه بدل کړي هغوی هغه چه

بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَمَا لَهُمْ

ذاتونو د هغوی کښې دي - او کله چه اراده وکړي الله په یو قوم د آفت نو نشته واپس کول هغه لره - او نشته دوی لره

مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ۝ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَّ

سوا د الله نه مدد گار - الله هغه دے چه ښائي تاسو ته برېښنا د پاره د یرې او د

طَمَعًا وَّيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۚ ۝ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ

طمع او پیدا کوي وریځې درنې د اوبو باران نه - او وائي رعد ثنا د الله

وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا

او ملائک د ویرې د الله نه - او رالیږي تندر او رسوي دا هغه

مَنْ يَّشَآءُ وَهُمْ يُجَادِلُوْنَ فِي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ۝ لَهٗ

چا ته چه رضا ئې وي او دوی جګړه کوي په خبره د الله کښې - او الله سخت طاقتور دے - د الله

دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ

بلنه رښتیا ده - او هغه خلق چه دوی ئې رابولي بې د الله نه - نه منلي قبلولي هیڅ دعا

بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهٖ ؕ وَ

د دوی مګر لکه اوږدول د لاسونو خپلو د پاره د اوبو تر خپله خوله ورسي ... او نشي رسیدې هغه ته او د

مَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ۝ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ

نه ده بلنه د کافرانو مګر بې کاره - او صرف الله لره سجده کوي هغه څوک چه په آسمانونو کښې دي

ځ یعني الله تعالی چیل امت
و خلقو ته حفاظت په ...
نیت خراب شي ۱۲ سه کله
چه سبب د رعد آواز واورئ
نو دا دعا په کوئ: سُبْحَانَ مَنْ
يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهٖ وَ
الْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ اَللّٰهُمَّ
لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا
بِعَذَابِكَ وَعَافِنَا قَبْلَ ذٰلِكَ
شه یعني الله تعالی داسې
عجیبه کارونه کوي لکه د
هغه حکمونه منل په کار دي
لیکن دوی له مخې او جګړې
کوي ځکه چه ایا په شي
ځکه چه د الله تعالی لوئے
طاقت دے ۱۲
لا یعني هر کله چه هر څه
صرف الله تعالی کولے شي
او په هر څه هم صرف هغه
پوهه دے نو د هغه بلنه
د قبلیدو ده او د الله بغیر
الله بلنه داسې بې فائده
ده لکه یو کس چه اوبو ته
آواز کوي چه ما خولې ته
راشئ نو ځکه په نو اوبه نه
د دې بلنې نه خبرې او
نه ئې د راتګ طاقت شته همدغسې
کل ماسوی الله بې طاقته
او بې علمه دي عاجز او بې
علمه مخلوق سره لاژمه ده
لکه قدرت کامله او علم محیط
چه صرف د الله تعالی صفت دے
نو صرف هغه حاجت روا دے
په دا څوک رو آوریشتي ۱۲
ځ دا سجده لیل دے د الله تعالی د بادشاهئ چه هر څه د هغه تابع دي او سوري هم د الله تعالی تابع دي یعني
اعراض او جواهر قبول د هغه تابع دي نو صرف هغه حاجت روا دے نه بل څوک ۱۲

له واضحوم دلیل دے د ... دوی ... رب د آسمانونو او د زمکې صرف الله تعالی دے نو حاجت روا هم صرف الله تعالی دے نو وادے الله په حق دی او د هغه نه علاوه حاجت خواهی په حقوی د نفع او د ضرر مالکان نه دی - موحد بینا دے او مشرک روند دے توحید رڼا ده او شرک تیاره ده ۱۲

ﮯ دا پنځم دلیل دے د الله تعالی د کامل قدرت چه باران ورولے صرف الله تعالی دے نو حاجت پوره کول هم صرف الله تعالی دے او په دے دلیل کښې مثال دے د باطل معبود او د حق معبود چه معبود باطل د ځګ په شان دے او بے کاره دے لکه ځګ د اوبو یا د زرو او معبود حق دا سے د فائده دے لکه اوبه او زر ۱۲

وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّظِلٰلُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿١٥﴾ قُلْ ع ۲

او په زمکه کښې دی په رضا او په ناچارۍ سره او سورې د دوی صبا او بیګا هم - او وایه چه

مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ قُلِ اللّٰهُ ۭ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِّنْ

څوک دے رب د آسمانونو او د زمکې - او وایه چه الله دے - او وایه نو آیا جوړ کړی دی تاسو سیوا

دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا ۭ قُلْ هَلْ

د هغه نه مددګار داسې چه مالکان نه دی د ځان دپاره د نفع او نه د ضرر - او وایه آیا چه

يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ڏ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ ڬ

برابر دے روند او لیدونکے - یا برابر دی تیارې او رڼا ؟

اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَاۗءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۭ

آیا جوړ کړی دی دوی د الله سره حصه داران چه پیدا کړی یې دی په شان د پیدا کولو د الله نو ګډوډ شو پیدائش

قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾ اَنْزَلَ مِنَ

پیدا کوونکے دے - او وایه چه الله پیدا کوونکے د هر شی دے او هغه یو غالب دے - ورولی دی د

السَّمَاۗءِ مَاۗءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌۢ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا

آسمانه باران نو بهیدې کندې په اندازه خپله سره نو پورته کړو سیلاب ځګ لره

رَّابِيًا ۭ وَمِمَّا يُوْقِدُوْنَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاۗءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ

پاسه او د هغه څیز چه ګرموی دوی هغه په اور کښې د پاره د طلب د کالی یا د سامان

زَبَدٌ مِّثْلُهٗ ۭ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ڛ فَاَمَّا الزَّبَدُ

ځګ د هغه په شان دے دغه شان بیانوی الله حق او باطل لره - نو هر چه ځګ دے

فَيَذْهَبُ جُفَاۗءً ۚ وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْاَرْضِ ۭ

نو ځی اوچ - او هغه څیز چه نفع رسوی خلقو ته نو پاتې شی په زمکه کښې -

ــه وابشارت دے دمنونکو ته چه دحقو دپاره حکم ... او هغوی ته د ... عذاب دے

كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ۝ لِلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى

دا رنگه بیانوی الله مثالونه ـ د هغو خلقو دپاره چه فرمان قبول کړو د رب خپل ...

وَالَّذِيْنَ لَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهٗ لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّ

او کوم خلق چه حکم نه منی د الله نو که وی دوی لره هغه چه په زمکه کښې دی ټول او

مِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْحِسَابِ ۙ وَمَاْوٰىهُمْ

مثل د هغه د همره نو فدیه به ورکړی دوی ... دوی د پاره بد حساب دے ـ او ځای د دوی

جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ اَفَمَنْ يَّعْلَمُ اَنَّمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ

دوزخ دے او ډیر بد ځائے دے ـ آیا هغه څوک چه پوهیږی چه هغه کتاب چه نازل شوے ستا ته د

رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى ؕ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝ الَّذِيْنَ

رب ستا نه حق دے ... هغه چا په شان دے چه ړوند دے یقیناً سوچ کوی عاقلان ـ کوم چه

يُوْفُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا يَنْقُضُوْنَ الْمِيْثَاقَ ۝ وَالَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ

پوره کوی لوظ د الله او نه ماتوی وعده ـ او هغه خلق چه پیوند کوی هغه کار

مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُوْنَ سُوْٓءَ

چه الله حکم کړیدے په هغه سره چه او پیوند کړے شی او ویریږی د رب خپل نه او ویریږی د بد

الْحِسَابِ ۝ وَالَّذِيْنَ صَبَرُوا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ

حساب نه ـ او کوم خلق چه صبر کوی د پاره د رضا د رب خپل او قائم کوی مونځ

وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً وَّيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ

او خرچ کوی د هغه مال نه چه مونږ ورکړیدے دوی ته په پټه او په ښکاره او لرې کوی په نیکئ سره بدئ لره

السَّيِّئَةَ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ۝ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا

دغه خلق دی د دوی د پاره ښه انجام د آخرت دے ـ چه باغونه د همیشه اوسیدو دی داخل به شی دوی

حساب نه ویریږی او صبر کوی د پاره د رضا د الله تعالیٰ او مونځ کوی او خیرات کوی په پټه او په ښکاره ... په مقابله کښې نیکی کوی دوی جنتیان دی ...

ـ وابشارت دے دمنونکو ته ... په دنیا کښې هم ... عذاب دے او د هغه د پاره به حساب دے یعنی ... او آسان حساب ... او انکار کوی ... او دا دے چه ... د ټولو انسانانو د پاره ... چا ته چه ... دوی ته ... او الله تعالیٰ ... یعنی ... او مونږ ... لوظ پوره کوی ... دوی ... پیوند کوی ... الله تعالیٰ ... حکم کړے ... پوره کوی ... د هغه نه ویریږی ...

ے واڅ لیکلو په مقابله کښې کړنه دی بیان د حق ستی واڅ بارۍ تعالیٰ د وحدانیت په دلیل کښې د حق دی دلیل کښې د

وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَآئِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

او هغه څوک چه نیک وي د دوی پلارانو او ښځو او اولادو نه او ملائک به

يَدْخُلُوْنَ عَلَيْهِمْ مِّنْ كُلِّ بَابٍ ۝ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ

ننوځي دوی ته د هر دروازې نه سلام دې وي په تاسو په هغه چه تاسو صبر کړی وو

فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ۝ وَالَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ

نو ښه ده د تاسو دپاره د کور آخرت۔ او هغه خلق چه ماتوي لوظ د الله پس د

بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَ

مضبوط کولو نه او پریکوي هغه شی چه الله د هغه حکم کړی چه او ساتل شي او

يُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۙ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ۝

فساد کوي په زمکه کښې۔ د دوی دپاره لعنت دے او د دوی دپاره بد کور آخرت دے

اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۭ وَفَرِحُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ

الله زیاتوي رزق د هغه چا دپاره چه وغواړي او تنګوي۔ او خوشحاله دي دوی په ژوند د دنیا

وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا مَتَاعٌ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

او نه دے ژوند د دنیا په مقابله د آخرت کښې مګر لږ سامان دے۔ او وائي کافران چه

لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ

ولې نه دے رالیږلے شوے په ده نښانه د رب د ده نه۔ او وایه یقیناً الله غلطوي هغه څوک چه

يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ۝ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَئِنُّ

خوښ ئې شي او لار ښائي خپل طرف ته هغه چا ته چه رجوع کوي هغه ته۔ هغه خلق چه ایمان ئې راوړے او تسلي لري

قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ۭ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ ۝ الَّذِيْنَ

زړونه د دوی په یاد د الله سره۔ خبردار صرف په یاد د الله کښې تسلي د زړونو ده۔ هغه خلق چه

الله تعالیٰ د لوئي قدرت نښې

۲ هغه چه رزق زیات شي نو ګڼي کوي صرف الله تعالیٰ ورکړے دے نه بلکه روزي رسان شیخ او ناپه رزق زیاتولو او کمولو کښې هم خدائے تعالیٰ څوک نه دے برابر شیخ ۱۲

۳ ستي دا زور نه وه چه حق څکه نه منی چه دنیا ئې واخستے غلطئ ئې او کړه دنیا هیڅ شے نه دے په بدله د آخرت کښې ۱۲

۴ ستي منی نه حق لره او اعتراض نه کوي چه خلق به نبي کریم صلی الله علیه وسلم باندې بندګانو شي یعني هغه معجزه چه دوی غوښتې وه خو ایې وي چه هغه سره به ایمان باندې مجبوره کوي دا معجزه ورلے نه شوه تر څو ددې داعي نه نو باري تعالیٰ جواب کوي چه معجزې خو ډیرې دي۔ خو تاسو ضد یا ئي نو تاو هدایت نه محروم ئي هدایت الله هغه چا ته کوي چه ضد نه کوي هغه وا خلق دي چه د هغوی تسلي او غلطي وي د الله تعالیٰ په یاد او وا الله اوتسلي هم صرف د الله تعالیٰ په یاد وکښې ده چه کوم سړی وا یقین وي چه څه کوي نو صرف الله تعالیٰ کوي مخلوق څه نه شي کولے ۱۲

لے دا دوھم دلیل دے چہ ذکر عقلیہ اتوا او ہر چہ حاجت روا صرف اللہ تعالیٰ دے خو خپے تاتہ وعلم شو بیدہ مقدم و
وحدانیت د اللہ تعالیٰ خوا ہی ۱۲ ؎ یعنی ما خپل کمان صرف باری تعالیٰ تہ سپارلے دے او خاص اللہ تعالیٰ تہ رجوع دہ

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ۝ كَذٰلِكَ

ایمان ئے راوړے او کړی ئے نیکی خوشحالی دہ دوی لرہ او ښہ ځائے دے۔ دغسے

اَرْسَلْنٰكَ فِيْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ اُمَمٌ لِّتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ

رالیږلے ئے مونږ تا یو امت کښے چہ تیر شوی دی مخکښے د دوی نہ ډیر امتونہ چہ او لولے تہ په دوی

الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ۭ قُلْ هُوَ رَبِّيْ

هغه کتاب چہ را لیږلے مونږ تاتہ او دوی انکار کوی د رحمان نہ۔ او وایہ هغه رب زما دے

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ۝ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا

نشتہ بل معبود مګر هغه دے هغه تہ مے کړے سپارلے او هغه تہ واپس دہ۔ او که چرے یقیناً دے قرآن

سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى ۭ بَلْ

(نازل شی) چہ روان کړے شی په هغه سره غرونه او یا کړے شی ټکړے ټکړے په هغه سره زمکه یا خبرے او کړے شی مړو سره

لِّلّٰهِ الْاَمْرُ جَمِيْعًا ۭ اَفَلَمْ يَايْــــَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ لَّوْ يَشَاۗءُ اللّٰهُ

(نو ایمان نہ راوړی) بلکہ صرف اللہ لرہ دی ټول کارونہ۔ آیا تسلی نہ دہ شوے مومنانو ته په دے که رضا شی اللہ تعالیٰ

لَهَدَى النَّاسَ جَمِيْعًا ۭ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ

نو خو نہ به او کړی ټولو خلقو ته۔ او همیشه به کافرانو ته رسی په

بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَاْتِيَ

سبب د بد عمل د دوی آفت یا به نازل شی نزدے کورونو د دوی ته۔ ترڅو چه راشی

وَعْدُ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ۝ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ

وعده د اللہ۔ یقیناً اللہ خلاف نہ کوی د وعدے خپلے نہ۔ او یقیناً ټوقے شوی دی د رسولانو سره

مِّنْ قَبْلِكَ فَاَمْلَيْتُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۣ فَكَيْفَ

چہ تا نہ مخکښے وو ډیل مے اوکړہ کافرانو ته بیا مے اونیول دوی لرہ۔ نو څنګه وو

۳؎ دا ذکر دے اعتراض جواب دے چہ ولے نہ شی راتلے نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ معجزہ حاصلہ جواب دا دے چہ که چرے داسے قرآن را اولیږو چه غرونہ پرے الوزی او زمکه پرے ټکړے ټکړے کیږی او مړی پرے گویا نہ کیږی خو بیا هم دوی ایمان نہ راوړی دوی ضد یان دی اللہ تعالیٰ جبراً ټولو خلقو ته هدایت کولے شی خو جبری ایمان اللہ تعالیٰ ته منظور نہ دے ۱۲

۴؎ دا ذکر د عذاب د شیوی بیان دے چہ دوی خبرہ نہ منی نو عذاب به ورته رسی ترڅو چه راشی وعدہ د فتح د مسلمانانو ۱۲

۵؎ دا تسلی دہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ته چه ته حق بیانوے او کافران ټوقے کوی دا نا آشنا خبرہ نہ دہ په مخکښے رسولانو پورے هم ټوقے شوی دی او ما کافرانو ته صبر کړے وہ۔ بیا مے هغوی په عذاب سره اونیول ځکه ته په ډړہ دے کافرانو سره کیږی ۱۲

ده توحید د پاره اتم دلیل دے چه د الله تعالیٰ پشان څوک نشته حضور د هر چا د عمل نه خبر دے په دے دلیل کښے
واسطه تعالیٰ اوله لوئے علم مظاهر دے ۱۲ ‏ سه وا کفار و ته زور نه دے چه د دومره لوئے قدرت او لوئے علم والا په مقابل

كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ

عذاب زما - آیا لعفه ذات چه قائم دے په هر نفس باندے عمله چه کړی دی (پشان د لعفه باطلو)

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَآءَ ۗ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي

او مقرر کړی دی الله لره حصه واران - او وایه چه نوم واخلئ د دوی - آیا خبروئ تاسو الله لره

الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا

حقه څه چه معلوم ورته نه دے په زمکه کښے - یا کوئ تاسو خبره - بلکه خائسته شوے دے کافرانو ته

مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ

چل د دوی او منع شوی دی د لارے نه - او چا لره چه گمراه کړی الله نو نشته د ده لره

مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَّهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ

لارښوونکے - د دوی د پاره عذاب دے په ژوند د دنیا کښے او عذاب د آخرت ډیر

أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٣٤﴾ ۞ مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ

سخت دے - او نشته د دوی لره د الله نه بچ کوونکے - حال د لعفه جنت چه وعده ورکړے شوی ده

الْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ أُكُلُهَا دَآئِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ

متقیانو سره - روان دی چه بهیږی د لاندے د هغو ویالے - میوے د هغو همیشه دی او سوری د هغو - دا

عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوا ۖ وَّعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ

بدله د متقیانو ده - او بدله د کافرانو اور دے - او لعفه خلق چه

آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ ۖ وَمِنَ الْأَحْزَابِ

ورکړی دی هغو ته کتاب خوشحالیږی په هغه کتاب چه رالیږلے شو تا ته او بعضے ډلے دی چه هغو نه هغه

مَن يُنكِرُ بَعْضَهُ ۚ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ

چه انکار کوی د بعضے د دغه نه - او وایه ورته یقینا ما ته حکم شوے دے چه بندگی اوکړم د الله او شریک جوړ نه کړم

کښے دوی د الله تعالیٰ سره حصه واران مقرر وی نو ورته اووایه چه ما ته د هغو نوم واخلئ الله تعالیٰ ته خو هیڅ شریک یا د الله تعالیٰ باندے زور آور په زمکه کښے شته دے معلوم ورته دے سوچ خبره کوئ بلکه دے کافرانو ته چل فریب خائسته شوے دے نو دوی د الله تعالیٰ د لارے نه منع شوی دی او دوی لره الله تعالیٰ گمراه کړی دی نو دوی ته به څوک هدایت اوکړی ۱۲

۳ سه وا د نه منونکو د پاره عذاب د دنیا او آخرت دے

۴ سه وا د منونکو د پاره مزے دی ۱۲

۵ سه وا د توحید د ثبوت د پاره نهم دلیل دے نقلی چه مخکښے انبیاء او علما نی استو نه په دے توحید باندے خوشحالیږو دا توحید مسئله نه ده او بعضے منه یان د قرآن او د توحید مسئله نه منی ۱۲

۶ سه وا د توحید د ثبوت د پاره لسم دلیل دے وحی چه ما ته حکم شوے دے چه زه به صرف د الله تعالیٰ بندگی کووم او شرک به نه کووم او دے توحید ته به خلق بللم ۱۲

سله د الزورنه وه چه نبي کريم صلى الله عليه وسلم تعالى آو زور دي او دوه ... پوهه کوي چه ... او ليکونه ... کوي يا سرے شرک کوي او د ... قرآن خواهش قبلوي نو ... د پاره ... عذاب د الله تعالى ...

بِهٖ ۚ اِلَيْهِ اَدْعُوْا وَ اِلَيْهِ مَاٰبِ ۝ وَ كَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا

ووه سره شريک ... د الله نه بلم خلق او د الله ته واپس تلل دي ... او په شان مونږ نازل کړے دا کتاب حکم

عَرَبِيًّا ؕ وَ لَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ

عربي ژبه ... او که تا اوماني خواهش د دوي پس د هغه نه چه راغلے تا ته علم

مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّ لَا وَاقٍ ۠ ۝ وَ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا

نو به وي تا لره د الله نه امداد او نه بچ کوونکے ... او يقيناً مونږ ليږلي دي رسولان

مِّنْ قَبْلِكَ وَ جَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّ ذُرِّيَّةً ؕ وَ مَا كَانَ لِرَسُوْلٍ

مخکې ستا نه او ورکړي دي مونږ هغوي له بيبيانے او بچي ... او نه دے کار د هيڅ رسول

اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ۝ يَمْحُوا اللّٰهُ

چه پيش کړي يو معجزه مګر په حکم د الله سره ... هر وعده ليکلے ده ... ورانوي الله

مَا يَشَآءُ وَ يُثْبِتُ ۚ ۖ وَ عِنْدَهٗۤ اُمُّ الْكِتٰبِ ۝ وَ اِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ

هغه چه ... او باقي ساتي ... او هغه سره اصل کتاب دے ... او که او ښايو تا ته لږ

بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ

هغه عذاب چه وعده کړې کوو مونږ دوي سره يا وفات کړو تا لره نو په تا باندے د رسول وي

وَ عَلَيْنَا الْحِسَابُ ۝ اَوَ لَمْ يَرَوْا اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا

او په مونږ حساب دے ... آيا نه ګوري دوي چه زه راځم زمکے ته کمو وم هغه

مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ وَ اللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ؕ وَ هُوَ سَرِيْعُ

د اطراف نه ... او الله حکم کوي نشته بدلوونکے د حکم د هغه ... او هغه زر حساب

الْحِسَابِ ۝ وَ قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيْعًا ؕ

کوونکے دے ... او يقيناً فريب کړے وو هغو خلقو چه مخکې وو ددوي نه ... نو الله لره دي تدبيرونه ټول

سله دا د اول اعتراض جواب دے چه دا څنګه پيغمبر دے او ده ښځے دي او بچي دي. حاصل د جواب دا دے چه مخکښې پيغمبرانو هم ښځے او بچي وو ۱۲

سله دا د دويم اعتراض جواب دے چه مونږ ته معجزه پيش کړه. حاصل د جواب: د پيغمبر طاقت نشته چه معجزه پيش کړي مګر په حکم د الله سره ۱۲

سله دا د دريم اعتراض جواب دے چه مونږ وايو منو ته عذاب راولے. حاصل د جواب: چه عذاب د پاره وخت مقرر دے ۱۲

شه دا د څلورم اعتراض جواب دے چه عذاب مونږ له مقرر وي نو که منو او که نه منو عذاب به راځي نو منلو ته څه فرق دے. حاصل د جواب دا دے چه عذاب په تقدير د نه منلو کښے او د تا سو حکم د الله تعالى او منلو سره هغه مقرر عذاب به واپس شي په قضا معلق کښے تغير راځي نه په قضا محکم کښے

شه دا د عذاب د ډيوي بيان دے ۱۲

شه په نبي کريم صلى الله عليه وسلم صرف رسول د حکم دي په خلقو باندے منل نه دي ۱۲

شه د مکه کوه يعني د کفارو اقتدار کم او ختم چه اسلام زورور خور زيات په ده غوت سره جهاد مراد نه دے څنګه راځي وو په دا سورت مکي دے او په مکي سورتونو کښے د جهاد حکم نه وو بلکه د جهاد حکم په مدني سورتونو کښے راغلے دے ۱۲

له د کفارو ته زور نه وه چه د ... او خلق به ګمان کوی ... وا جواب د کفارو ته چه الله تعالیٰ
په پیغمبر شاهد دے او حق ملا رحم ... عنه ... قیل الانبیاء ... زمانه نزول دور آخر د مکے مکرمه ترتیب

يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى

پوهیږی په هغه شی چه کوی هر نفس، او زر به معلوم کړی کافران چه چا لره ده ښه انجام د

الدَّارِ ﴿٤٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا ۚ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ

آخرت۔ او وائی کافران چه نه یې ته رسول۔ او وایه بس دے الله

شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

شاهد په مینځ زما او ستاسو کښے او هغه څوک چه هغه لره علم د کتاب دے

سورة ابراهيم مكية وهي اثنتان وخمسون آية وسبع ركوعات — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

آیتونه (۵۲)	شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان او رحم کوونکے دے	رکوع کانی (۷)

الٓرٰ ۚ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى

الٓرٰ ۔ دا کتاب دے نازل کړے مونږ تا ته چه راوباسے خلق د تیارو نه رڼا

النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾ اللَّهِ الَّذِي

ته، په حکم د رب د دوی سره لارے د زبردست او ستائیلی شوی الله کوم چه

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ

هغه لره دی هغه څیزونه چه په آسمانونو کښے دی او هغه چه په زمکه کښے دی۔ او مصیبت دے کافرانو لره

عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ

د عذاب سخت نه۔ کوم چه غوره کوی ژوند د دنیا په آخرت باندے

وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُولَٰئِكَ فِي

او منع کوی خلق د لارے د الله نه او لټوی په هغے کښے کوږوالے۔ دوی په

ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ

غلطئ لرے کښے دی (تحقیق) نه دے لیږلے مونږ هیڅ رسول مګر په ژبه د قوم د دوی

ربع ۱۲

قرآنی (۱۴)، ترتیب نزولی (۷۲) د تنبیهات د پس وقائع دنیوی واخروی۔ خلاصه: دلائل عقلیه (۳)، دلیل نقلی اجمالی، دلیل نقلی تفصیلی د ابراهیم علیه السلام نه، مجموع عدد دلائلو (۷)، امور دفعیه (۴)۔ په ابتداء کښے ارشاد دے وقائع بیان کړے چه خلق د ظلمت نه رڼا ته راوباسی لکه چه مخکښے انبیاؤ واقعے بیان کړے په درمیان کښے وقائع دنیوی واخروی او په آخر کښے دلائل د توحید ۔ ۱۲

ئه د ترغیب دے منکرو د سورت ته چه دا سورت یو لوئے کتاب دے او مونږ ته رالیږلے دے چه خلق د تیارو نه د شرک او د بدعت راوباسی رڼا د توحید او د سنت ته حاصل دا چه دا کتاب یو لوئے دے او د لوئے بادشاه د طرفه رالیږلے دے او په لوئے پیغمبر د لوئے مقصد د پاره رالیږلے شوے دے ۱۲

مقصد د سورت: بیان د وقائع دنیوی واخروی یعنی څوک چه د الله تعالیٰ فرمان منی او په هغه غالب منی نو په هغو په دنیا او آخرت کښے عذاب راځی یعنی د وقائعو بیان کړو مخکښے پیغمبرانو د پیا ... ئه واحد باری تعالیٰ د وحدانیت اول دلیل دے چه د زمکے او د

آسمانونو قبول څیزونه صرف د الله تعالیٰ دی په دے دلیل کښے د الله تعالیٰ د لوئے قدرت او طاقت بیان دے چه د دے لوئے بادشاه په مقابله کښے بل حکمران نیشته او نه په ده څوک زور آور شته ۱۲ ئه دا د کافرانو د پاره (پاتے په ص ۳۶۹)

ورپاتې د دنیا والسته او دوینا د عذاب اخروي بیان دے چه دوي ته سخت عذاب دے که لاتق دی چه دوي دنیا والسته او دوینا
پرېږدي او د نورو خلقو هم بے دینه کوي او په دین کښې غلطي د نقصانونو نه خالي دے. ساله نورو پېغمبرانو هم خپل قوم ته د

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ

چه بیان ورکړي دوي ته - نو ګمراه کوي الله جل شانه څوک چه رضا لري او لار ښيي څوک چه رضا لري.

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۴﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ

او دے زبردست دے او حکمت والا دے - او یقیناً لیږلے وو موسیٰ په خپلو دلائلو سره چه

أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ

راوباسه قوم خپل د تیرو نه رڼا ته - او یاد کړه دوي ته عذابونه د

اللَّهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿۵﴾ وَإِذْ قَالَ

الله. یقیناً په دے کښې دلیلونه دي د هر صابر او قدردان د پاره - او کله چه اووے

مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ

موسیٰ خپل قوم ته چه یاد کړئ نعمت د الله په تاسو باندے کله چه بچ یے کړئ تاسو د

آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ

قوم د فرعون نه چه رسول یے تاسو ته بد عذاب او حلالول یے ځامن ستاسو

وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿۶﴾ ع ۱۴

او ژوندۍ به یے پرېښودې جینکۍ ستاسو - او په دے کښې لوے امتحان وو د رب ستاسو نه.

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ

او کله چه اعلان اوکړو رب ستاسو که تاسو احسان اومنلو نو زیات به کړم نعمت تاسو ته او که تاسو بے قدري

إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿۷﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ

اوکړه نو عذاب زما سخت دے - او اووے موسیٰ که ناشکري کوئ تاسو او هغه څوک چه

فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿۸﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ

په زمکه کښې دي ټول، نو یقیناً الله بے پرواه دے او صفتونو والا دے - آیا نه دے راغلے تاسو ته خبر د

د آیتونو بیان کړو. نو ضد یې اوکړو او الله تعالیٰ ګمراه کړه او نابات والا خلقو ته الله تعالیٰ لار ورکړه ۱۲

۱؎ دے نه واخله د موسیٰ علیه السلام قصه الله تعالیٰ ذکر کړي چه موسیٰ علیه السلام هم خپل قوم ته د الله تعالیٰ عذابونه بیان کړي وو ۱۲

۲؎ یعنی موسیٰ علیه السلام خپل قوم ته د باری تعالیٰ د عذابونو نه ویره ورکړه او نورو ته هم خپل قوم ویره ورکړه د الله تعالیٰ د عذابونو نه ۱۲

۳؎ دا د عذاب دنیوي بیان دے یعنی دے قومونو د باری تعالیٰ حکم نه ومنلو نو هلاک شو نو دغه حال موجوده کافرو باندے شي ۱۲

له یعنی لاسونه ئې په خولو خپلو باندې کیښودل یعنی پیغمبرانو ته ئې اشاره اوکړه چه خوله ونیسئ په مسئله کوئ او مونږ ته
ستاسو مسئله نه منو او زمونږ ستاسو په مسئله تسلی نیشته ۱۲ ۲ له پیغمبرانو ورلره جواب ورکړو چه تاسو

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ۛ وَالَّذِيْنَ مِنْۢ
هغو خلقو چه تیر شوی دی مخکښې ستاسو نه د قوم د نوح او د عادیانو او د ثمودیانو او د هغو خلقو چه
بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ ۭ جَاۗءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
وروستو د دوی نه - نه پیژنی هغوی لره مګر الله - راغلل دوی ته رسولان د دوی په ښکاره دلیلو نه
فَرَدُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فِيْٓ اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوْٓا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ
نو واپس ئې کړل لاسونه خپل خولو خپلو کښې او اوئې ویل هغوی یقینًا مونږ انکار کوو د هغې مسئلې نه چه
بِهٖ وَاِنَّا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ۝ قَالَتْ رُسُلُهُمْ
تاسو لیږلی شوی ئې د هغې د پاره او یقینًا مونږ په شک کښې یو د هغې مسئلې نه چه تاسو رابلئ مونږ هغې ته په زړه کښې اچوونکی دی شک - اوئې ویل رسولانو د دوی
اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يَدْعُوْكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ
رسولانو د دوی آیا په الله کښې شک دی چه پیدا کوونکی د آسمانونو او د زمکې دی - بلی تاسو لره چه او بښی تاسو لره
مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ قَالُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ
ځینې ګناهونه ستاسو او وروستو کوی تاسو لره نیټې مقررې ته - اوئې ویل هغو نه یئ تاسو
اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۭ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
مګر بشریې زمونږ پشان - غواړئ چه منع کړئ مونږ د هغه نه چه بندګی ئې کوله
اٰبَاۗؤُنَا فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝١٠ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ
پلار نیکه زمونږ نو پیش کړئ مونږ ته دلیل ښکاره - اوئې ویل دوی ته رسولانو د دوی نه یو
نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰي مَنْ يَّشَاۗءُ مِنْ
مونږ مګر بشر یو پشان ستاسو لیکن الله احسان کوی په هغه چا چه رضا ئې شی د بندګانو
عِبَادِهٖ ۭ وَمَا كَانَ لَنَآ اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ
خپلو نه - او نیشته مونږ لره طاقت چه پیش کړو تاسو ته دلیل مګر په حکم د الله سره -

د الله تعالی په وحدانیت کښې شک کوئ آسمانونه او زمکه ئې هغه پیدا کړي دي تاسو لره هغه دعوت ته بلی چه خپل حق ورته معاف کړي کمسلمان شوئ البته د انسان حق هغه معاف کیږي چه د هغه نه معافی اوغواړي البته که په دارحرب کښې سو چه مسلمان شو نو د هغه قتل ګناه هم نه معاف دي ځکه چه دارحرب وارکړا هغه مونږ دی نو دا هم چه مسلمان شو نو دے معاف ورد دے ۱۲
۳ له یعنی کرتاسو ایمان راوړو په خپل وعا فیت سره به خپله نیټه د مرګ ته اورسئ ۱۲
۴ له کافرو ورته اووے چه تاسو خو زمونږ پشان بشریئ نو ځکه مانه پیغمبران وانیئ د دوی خیال وو چه پیغمبر به نوری وی خاکی به نه وی ۱۲
۵ له پیغمبرانو ورلره جواب ورکړو چه مونږ خو خاکی یو لیکن واقعۃً لازمه ده چه خاکی به پیغمبر نه وی او په خاکی کښې الله احسان اوکړی نو د هغه پیغمبر جوړیږی کافرو اووئیل چه مونږ ته د خپلې پیغمبری دلیل پیش کړئ نو پیغمبرانو ورته اووے چه دلیل پیش کول زمونږ

کار نه دے مونږ خو خلقو ته احکام رسوو د الله تعالی مونږه ځان خپل مولا ته سپارلے دے او هر مؤمن د ځان خپل
مولا ته او سپارۍ او کړتا سو تکلیف رسوئ مونږ ته نو مونږ به صبر کوو ۱۲ عه جمارات الفهم ۱۲

ف۱ کافرانو پیغمبرانو ته اووے چه مونږ تاسو لره د ځمکے نه باسو او یا به تاسو زمونږ دین قبول کړئ چه څه زمونږ او ورسیدو نو الله تعالیٰ پیغمبرانو ته حکم اوکړو چه ظالمان هلاکوو او په ځمکه کښے تاسو لره آبادوو او دا وعده

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱﴾ وَمَا لَنَآ اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى

او الله ته دے خپل کار اوسپاری مؤمنان - او څه عذر دے زمونږ چه کار نه سپارو الله

اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا سُبُلَنَا ؕ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ؕ وَ

ته او حقه خودلی دی مونږ ته زمونږ لارے او صبر به کوو په تکلیف رسولی تاسو مونږ ته، او

عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۱۲﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

الله ته دے خپل کار اوسپاری توکل کوونکی - او اووے کافرانو

لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ

خپلو رسولانو ته چه اوباسو به تاسو له ځمکے خپلے نه یا به واپس شئ تاسو دین زمونږ ته -

فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ

نو حکم اوکړو ورته رب د دوی چه هلاک به کړو ظالمان - او آباد به کړو تاسو لره په

الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِيْ وَخَافَ

ځمکه کښے روستو د دوی نه - دا ملاویږی هغه چاته چه ویریږی د ودریدو د مخے زما او ویریږی

وَعِيْدِ ﴿۱۴﴾ وَاسْتَفْتَحُوْا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿۱۵﴾ مِّنْ وَّرَآئِهٖ

د ویرے زما نه - او فیصله اوغوښته پیغمبرانو او ذلیل شو هر ظالم ضدی - روستو د هغه نه

جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ صَدِيْدٍ ﴿۱۶﴾ يَّتَجَرَّعُهٗ وَلَا يَكَادُ يُسِيْغُهٗ

جهنم دے او ورکولے به شی ورته اوبه د زوو - غوټ غوټ به ئی څکی او تیر دلے به ئی نه شی

وَيَاْتِيْهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهٖ

او ورځی به هغه ته مرګ د هر طرف نه او نه به وی مړ کیدونکے - او روستو د هغه نه به وی

عَذَابٌ غَلِيْظٌ ﴿۱۷﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ

عذاب سخت - حال د هغو خلقو چه انکار کوی د رب خپل نه عملونه د دوی په شان د ایرو دی

هغه چاله دپاره دے چه ځما د حضور نه ویریږی او ځما د وعید نه لرزیږی په مقابل باندے برے ورکوو ۱۲

ف۲ پیغمبرانو د الله تعالیٰ نه فیصله اوغوښته چه اے الله زمونږ فیصله اوکړے د دے کافرو سره نو ظالمان برباد شو په دنیا کښے او په آخرت کښے ورله هم سخت عذاب دے ۱۲ ع ۱۴

ف۳ دا جواب دے د سوال چه کافران خو هم نیک عمل کوی حاصل د جواب چه د کافر عملونه سبب د کفر سره ختم شوے دے (فائده) یو دهریه دے نو هغه وجود د الله تعالیٰ نه منی (نعوذ بالله منها) او بل مشرک دے هغه وجود د باری تعالیٰ منی او تصرفات د الله تعالیٰ منی خو د غیر الله نه امید او خوف لری او د هغوی په نوم نذر ورکوی او وائی چه دوی ته الله تعالیٰ تصرفات ورکړی دی نو دوی د الله تعالیٰ په اذن سره دا کارونه کوی او دا علم نه لری چه په کار کښے سبب د الله نه دے نو په حقیقت کښے د انسان اراده شته او خالق الله پاک دے نو که خیر کوی او بل کار بلا سببه دے نو دا صرف الله تعالیٰ کوی نو چه یو ولی ژوندے وی نو نسبت د کار ورته صحیح دے په اعتبار د اراده سره او پس د وفات نه خو اسباب ختم شو نو نسبت د کار ورته شرک دے ځکه بلا سببه کار صرف الله تعالیٰ کولے شی ۱۲

اِشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ۭ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا

چې سخته حوا بوځي دا لوزګار په ورځ د ځپاړ کښې - قادر به نه وي د کسب خپل نه

عَلٰي شَيْءٍ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ

په هيڅ شي باندې - هم دغه ګمراهي ده لرې د حق نه - آيا نه ګوري چې الله تعالى پيدا کړي دي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۭ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ

آسمانونه او زمکه د حق سره. که وغواړي نو ختم به کړي تاسو لره او پيدا به کړي

جَدِيْدٍ ۝ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَي اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ۝ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ جَمِيْعًا

مخلوق نوې - او نه دے دا کار په الله باندې ګران - او ښکاره به شي الله ته ټول .

فَقَالَ الضُّعَفٰۗؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ

نو وبه وائي عاجزان غټانو ته يقيناً موږ وو ستاسو تابع آيا تاسو

اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا

لرې کوونکي شئ زمونږ نه څه د عذاب د الله نه - او به وائي دوي که هدايت کړې وي موږ ته

اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ ۭ سَوَاۗءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ

الله نو موږ به هم تاسو ته هدايت کړې وي. برابره ده په موږ که فرياد کوو يا صبر کوو نشته موږ لره خلاصي

مَّحِيْصٍ ۝ وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ

د عذاب نه - او به وائي شيطان هر کله چې فيصله شي کار يقيناً الله وعده کړې وه تاسو سره

وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ فَاَخْلَفْتُكُمْ ۭ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ

سره رښتيا او وعده کړې وه ما تاسو سره نو ما دروغ وويل تاسو ته - او نه وو ما لره په تاسو باندې

سُلْطٰنٍ اِلَّآ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِيْ ۚ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَلُوْمُوْٓا

زور مګر ما تاسو لره بلل وو نو تاسو زما خبره او منله - نو مه ملامته کوئ ما لره او ملامت کړئ

سلے دا د توحيد د پاره دويم دليل دے چې خالق د زمکې او آسمان صرف الله تعالى دے ۱۲

سلے دا د عذاب اخروي بيان دے چې عاجزان کفار به غټو کافرانو ته فرياد کوي چې موږ د عذاب نه بچ کړئ نو هغوي به ورته او وائي چې موږ ځانله په عذاب کښې يو اوس صبر او فرياد بې فائده دے په دنيا کښې به صبر او فرياد فائده کوله دا اوس هغه وخت نه دے ۱۲

اِنْ يَّشَاْ : د عذاب دنيوي بيان دے ۱۲

سَوَاۗءٌ عَلَيْنَآ : تائيد قصص ۱۲

ع ۱۵

اوصلته به خوشحاله وی ملائک به ورته سلام کوی او د الله تعالیٰ د طرفه به سلام وی او په خپله مؤمنان به یو بل ته سلام کوی ۱۲ ۷ وا دلیل نقلی د حصه کیا و

انفسکم ما انا بمصرخکم وما انتم بمصرخی انی کفرت

نفسونه خپل - نه یم زه ستاسو امداد ادی او نه تاسو زما امداد یان یئ - یقیناً زه منکر یم

بما اشرکتمون من قبل ان الظلمین لهم عذاب

د هغه چه تاسو ما لره شریک کړی وه د الله سره مخکښ - یقیناً ظالمانو لره دے عذاب

الیم ﴿۲۲﴾ وادخل الذین امنوا وعملوا الصلحت جنت تجری

سخت - او داخل به کړے شی هغه خلق چه ایمان ئے راوړے او کړی نیکی باغونو ته چه بهیږی په

من تحتها الانهر خلدین فیها باذن ربهم تحیتهم فیها

لاندے د هغو نه ولے همیشه به وی په هغو کښے په حکم د رب د دوی سره ملاقات د دوی به په جنت

سلم ﴿۲۳﴾ الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمة طیبة کشجرة

په سلام سره - ایا نه گوری ته څنګه بیان کړے دے الله مثال د کلمے پاکے لکه اونه

طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء ﴿۲۴﴾ تؤتی اکلها کل

پاکه وی وینخ ئے ثابت وی او څانګے د هغے ختلے وی آسمان ته - ورکوی میوے خپلے هر

حین باذن ربها ویضرب الله الامثال للناس لعلهم

وخت په حکم د رب سره - او بیانوی الله تعالیٰ مثالونه د خلقو د پاره امید دے چه دوی

یتذکرون ﴿۲۵﴾ ومثل کلمة خبیثة کشجرة خبیثة اجتثت

سوچ او کړی - او مثال د کلمے پلیتے لکه اونه ده پلیته چه راختلے وی

من فوق الارض ما لها من قرار ﴿۲۶﴾ یثبت الله الذین امنوا

په سر د زمکے نه وی هغے لره قرار او دریداو - مضبوطوی الله مؤمنانو لره

بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا وفی الاخرة ویضل الله

په خبره مضبوطه سره په ژوند د دنیا کښے او په آخرت کښے د په قبر ورکړو او ګمراه کوی الله

شجرة طیبة	(۱) زمکه (۲) ونه (۳) ویخ (۴) څانګے (۵) میوه	مثالونه په قرآن کښے
	زړه ، تصدیق ، اقرار ، عملونه ، ثواب	خلور خلور بیت (۱۳م) ده

۱ وا د مؤمنانو د پاره زیرے دے چه جنت ته به الله تعالیٰ دوی بوځی او د الله تعالیٰ د طرفه به سلام وی او نه چه توحید ولوبیا د توحید مضبوط بیان کړے دے او د شرک زیان ئے بیان کړو دی ایمان پشان کا او نے دے زیلے ئے تصدیق دے او د ویخ ئے اقرار دے او څانګے ئے اعمال دی او میوے ئے ثواب دی په دواړو جهانونو کښے مثال باری تعالیٰ بیانوی چه خلق پرے پوهه شی مثال د مسئلے د پاره دے لکه اوبه ته چه سپاړوا چولے شی ۱۲ ۲ دا کلمه مثال دا دے لکه لند کیمه او نه چه د هغے زیلے نه وی نو چه دا بیان او کړی نو د ونه شرک ختم شی لکه ګیه او نه چه زر ورسته وینستلے شی په خلاف د ایمان نه چه د هغه زیلے په زړه کښے مضبوط شوی وی یعنی ایمان د عاقل زړه ته وریبوځی او شرک د عاقل زړه ته نه وریبوځی ۱۲ ۳ یعنی په دنیا کښے صحیح خبره کوی د الله تعالیٰ د وحدانیت او د رسالت د نبی کریم صلی الله علیه وسلم یعنی عقیده ئے اسلام وی او د هغے نشر کوی او په آخرت کښے به ورله الله تعالیٰ ثواب ورکوی هغے خبرے ته ورکړی دی ۱۲

الظّٰلِمِیْنَ ۙۛ وَیَفْعَلُ اللّٰهُ مَا یَشَآءُ ﴿۲۷﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَی الَّذِیْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ

ظالمانو لره - او کوی الله هغه کار چه رضا ئے شی - آیا نه گوری ته هغوته چه بدل ئے کړو نعمت د الله

اللّٰهِ کُفْرًا وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿۲۸﴾ جَهَنَّمَ ۚ یَصْلَوْنَهَا ؕ وَبِئْسَ

تعالیٰ په ناشکرئ سره او بوتلو قوم خپل کور د هلاکت ته - چه جهنم دے. داخل به شی هغه ته او بد ځاے د

الْقَرَارُ ﴿۲۹﴾ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّیُضِلُّوْا عَنْ سَبِیْلِهٖ ؕ قُلْ تَمَتَّعُوْا

ځائے دے. او جوړ کړی الله لره مقابل چه گمراه شی د لارے د الله نه - او وایه فائده حاصله کړئ

فَاِنَّ مَصِیْرَکُمْ اِلَی النَّارِ ﴿۳۰﴾ قُلْ لِّعِبَادِیَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا یُقِیْمُوا

یقیناً ځائے ستاسو اور دے - او وایه ته هغه بندګانو ته چه ایمان ئے راوړے دے چه ټینګه کوی

الصَّلٰوةَ وَیُنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِیَةً مِّنْ قَبْلِ اَنْ

مونځ او خرچ کوی د هغه مال نه چه ما ورکړے هغوته پټ او ښکاره مخکښ د هغې نه چه

یَّاْتِیَ یَوْمٌ لَّا بَیْعٌ فِیْهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿۳۱﴾ اَللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

راشی یوه ورځ چه نه به پکښ خرڅول وی او نه دوستی - الله هغه ذات دے چه پیدا کړی ئے اسمانونه

وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّکُمْ ۚ

او زمکه او وروی ئے د آسمان نه باران پس راوباسی په هغه سره میوے ستاسو د رزق د پاره ،

وَسَخَّرَ لَکُمُ الْفُلْکَ لِتَجْرِیَ فِی الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَکُمُ الْاَنْهٰرَ ﴿۳۲﴾ وَ

ستاسو په خدمت کښ ئے لګولی دی جهازونه چه روان شی په دریاب کښ په حکم د هغه او ستاسو په خدمت کښ ئے لګولی دی ویالے

سَخَّرَ لَکُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَیْنِ ۚ وَسَخَّرَ لَکُمُ الَّیْلَ وَالنَّهَارَ ﴿۳۳﴾

او ستاسو په خدمت کښ ئے لګولی دی نمر او سپوږمی چه په دستور سره - او ستاسو په خدمت کښ ئے لګولی دی شپه او ورځ

وَاٰتٰکُمْ مِّنْ کُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ۚ وَاِنْ تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ۚ

او ورکړے ئے شی هر هغه چه غواړئ - او که شمار کړئ نعمت د الله تعالیٰ نو نه شئ شمار کولے -

۱؎ دا منکرانو ته د عذاب اخروی بیان دے چه دوی د الله تعالیٰ د نعمت په مقابله کښے کفر اوکړو او قوم چه د ئے هم کافر کړو او جهنم ته ئے بوتلل ۱۲

۲؎ دا د منکرانو د پاره زورزنه ده ۱۲

۳؎ دا د عذاب نه د بچ کیدو د پاره نسخه ده چه اوس وخت دے مونځ اوکړئ او خیرات اوکړئ بیا به داسے وخت راشی چه په هغه کښے به حیلو نه تبلیغ نه کیږی

۴؎ دا د الله تعالیٰ د وحدانیت دریم ښکاره ثبوت دے چه آسمانونه او زمکه هغه پیدا کړی دی او باران هغه ورولی او میوے په هغه ستاسو د خوراک د پاره پیدا کړی جهازونه هغه تاسو لره تیار کړی یعنی او د لے هم د هغه دی نمر او سپوږمی هم هغه ستاسو په خدمت کښے لګولی دی او شپه او ورځ هم هغه پیدا کړی ستاسو د پاره او چه څه غواړئ نو د رکولے شی بیا د هغه اختیار دے چه ستاسو د پوره کوی یا نه د الله تعالیٰ نعمتونه شمار نه شی شکر د هغه خو د رکښار انسان ظالم دے چه دا سے محسن پیژنی هم ۱۲

۵؎ ولوکان الغرا الحم قوم سیشهد یوم القی ...

له د عقلی دلیلو نو ذریعه او دلیل نقلی دے د ابراهیم علیه السلام نه کفارو سره نبی کریم صلی الله علیه وسلم چه ١٢
توحید بیان شو ... نو ... مسئله ده ... آو ورید لے نو الله تعالی فرمائی چه ابراهیم علیه السلام ...

إِنَّ الْإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَٰذَا

یقیناً انسان ډیر ظالم او ناشکره دے - او کله چه او وے ابراهیم اے ربه کړه دا

الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ

ښار لره د امن او ځان کړه ما او ځامن زما د عبادت د بتانو نه اے ربه دوی

أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۖ فَمَن تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَمَنْ

ګمراه کړیدی ډیر خلق - نو چا چه تابعداری او کړه زما نو هغه زما دے - او چا

عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَّبَّنَا إِنِّي أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي

نافرمانی او کړه زما نو یقیناً ته بخښونکے مهربان یے - اے ربه ما آباد کړی دی اولاد ځینې

بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ

په یو میدان کښې چه په فصله ... خواوې ... ستا حرمت والا کور ته اے ربه د دې دپاره چه قائم کړی دوی لمونځ

فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُم مِّنَ

نو کړه زړونه د ځینو خلقو مائل دوی ته او روزی ورکړه دوی ته

الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ

میوو نه امید دے چه دوی احسان او منی - اے ربه یقیناً ته پوهیږے په هغه چه پټوو او په هغه چه

وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِن شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾

ښکاره کوو او پټ نه دے په الله هیڅ شے په زمکه کښے او نه په آسمان کښے -

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ

ټول صفتونه هغه الله لره دی چه اوبخښل ماته په بوډا والی کښے اسمعیل او اسحاق - یقیناً

رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي

ربه زما اوری دعا لره - اے ربه کړه ما لره او لره کوونکے د لمانځه او د اولاد زما -

صفت شکله دعا ګانے غوښتے چه اے ربه ما او زما اولاد د عبادت د بتانو نه بچ کړه او ښام هغه غیرتمند والا چه د هغه عبادت شوے وی بے د الله نه ١٢

له دوی سبب او ګمراهی شو ١٢

له دا د ابراهیم علیه السلام د یرو ... دے او د عوت په ...

له دا مکه معظمه ده چه اسمٰعیل علیه السلام لره او اسحاق علیه السلام ئے په شام کښے آباد کړو ١٢

له ابراهیم علیه السلام ته معلومه ده چه دا ځائے د بیت الله شریف د آدم علیه السلام په وخت کښے آباد شوے وه بیا د وستو ابراهیم علیه السلام آباد کړو ١٢

له دا اسم اعظم د الله تعالی دے یعنی غیب او حاضر ... صرف الله تعالی دے ١٢

له یعنی ځکه چه الله تعالی په هر شی پوهیږی نو دغه کارساز هم الله تعالی دے او حاجت پوره کوونکے هغه ځکه وی چه هغه غیب دان او کارساز وی او دا صفت صرف د الله تعالی دے ١٢

رقا لله ٥) حضرت ابراهیم علیه السلام په ارض علاق د عراق کښے پیدا شوے وه ... ابراهیم علیه السلام ترے په ... رئیس وه هغه خپله ... ساره ده ... ورکړه ... د تله ... ابراهیم ... هغه د خپل کور ... او د ... ١٢

کے د اوغفد اب اخروی بیان وشہ د پارہ د منکرانو چہ داسے سختہ ورځ دہ چہ سترګے د خلقو بہ پکښے باقے وتلی وی سترګے بہ ئے ورشی او زړونہ بہ ئے خالی وی ۔ اوہ ورتہ بہ ګوری چہ عذاب بہ کلہ راځی او زړونہ بہ ئے الوزی د ویرے نہ او غاښونہ بہ ئے ورشی کلکہ ۱۲ سکے

رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ

زمونږ ربہ قبول کړہ دعا زما ۔ اے ربہ معاف کړہ ما لرہ او مور و پلار زما لرہ او مؤمنانو لرہ پہ ورځ د

الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا

قیامت ۔ او ګمان مہ کوہ پہ اللہ چہ نا خبرہ دے د کار د ظالمانو نہ ۔ یقیناً

يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي

روستو کوی دوی لرہ هغے ورځے تہ چہ باقے بہ شی پکښے سترګے ۔ منډے بہ وهی او پورتہ کوونکی بہ وی

رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۖ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ

سرونو خپلو او نہ بہ واپس کیږی دوی تہ نظر د دوی ۔ او زړونہ د دوی بہ الوتلی وی ۔ او او ویرہ ورہ

النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا

خلق د هغہ ورځے نہ چہ رابہ شی دوی تہ عذاب نو بہ وائی ظالمان اے ربہ روستو کړہ

إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۗ أَوَلَمْ تَكُونُوا

مونږہ نیږدے نیټے تہ چہ او منو بلنہ ستا او تابعداری او کړو د رسولانو او بہ وائی اللہ آیا قسمونہ

أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ

نہ وو کړی تاسو مخکښے چہ نشتے تاسو لرہ زوال ۔ او آباد وئی تاسو پہ کورو د هغہ

الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا

چا کښے چہ ظلم ئے کړے وو پہ ځان خپل او ښکارہ شوہ تاسو تہ چہ څنګہ کار مو اوکړو د دوی سرہ

لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِن

او بیان کړی مو وو تاسو تہ مثالونہ ۔ او کړے وو دوی فریب خپل او د اللہ پہ مخکښے دے فریب د دوی ۔ او ندوہ

كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ

مکر د دوی چہ روان شی د هغے نہ غرونہ ۔ ګمان مہ کوہ پہ اللہ چہ خلاف بہ او کړی د وعدے خپلے نہ

داسے سختہ ورځ دہ چہ کلہ راشی نو ظالمان بہ او وائی چہ مونږ تہ موقع راکړہ چہ ستا د رسولانو حکم او منو نو اللہ تعالیٰ بہ ورلرہ جواب ورکړی چہ تاسو خو قسمونہ کول چہ زمونږ ۔ خپید نیشتے چہ دنیوی عذاب نیشتے یا بہ پہ مونږ ختم نہ شو څکہ د مرګ نہ خو کافرانکار نشی کولے ۱۲

سکے تاسو د ظالمانو پہ کورو کښے اوسیدلی وئی نو ما دوی سرہ څہ کار کړے وے او تاسو تہ ما مثالونہ بیان کړی وو نو ولے ترینہ تاسو عبرت نہ اخستو ۱۲

سکے د پیغمبرانو مثال داسے دے لکہ غرونہ نو غرونہ څوک روانولے شی یعنی د کافرانو د مکرونو نہ پیغمبرانو خپل دعوت کلہ پریخودو اللہ تعالیٰ د پیغمبرانو سرہ وعدہ کړے دہ د کامیابئ نو د هغے نہ خلاف نہ کوی اللہ زبردست دے او بدلہ ورکوونکے دے پہ هغہ ورځ چہ دا زمکہ بہ بدلہ شی پہ بلہ زمکہ سرہ او آسمانونہ بہ هم بدل شی او د اللہ تعالیٰ دربار تہ بہ خلق لاړ شی مجرمان بہ پہ زنځیرونو کښے بند وی او د ګوګړو بہ ئے قمیص وی څکہ چہ ګوګړ اور تیز وی ۱۲

ع ۶

ﻟﻪ دا قول سورت سره ﻟﮕﻲ يعنې دا رسول له وعدې چا پر زور منل نه دي او ټولو خلقو ته دعوت دے څو بندګان توره
تګ مکنېږي پيغمبران په چه خاص خاص قوم ته را ليږلے کيده او نبي کريم صلى الله عليه وسلم ټولو دنيا ته راليږلے شوے دے

رُسُلَهٗ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝٤٧ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ

د رسولانو سره - يقيناً الله زبردست دے بدله اخستونکے دے - په هغه ورځ چه بدله به شي دا زمکه په بله زمکه

وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝٤٨ وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ

او آسمانونه او ښکاره به شي ټول الله ته چه يو دے او غالب دے - او ته به ويني مجرمان

يَوْمَىِٕذٍ مُّقَرَّنِيْنَ فِي الْاَصْفَادِ ۝٤٩ سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰى

په هغه ورځ تړلي شوي په زنځيرونو کښے - قميصونه به د دوي وي د ګوګړو او پټوي به

وُجُوْهَهُمُ النَّارُ ۝٥٠ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

مخونه د دوي اور - چه بدله ورکړي الله هر يو نفس ته د کسب د هغه - يقيناً الله زر حساب

الْحِسَابِ ۝٥١ هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَلِيَعْلَمُوْٓا اَنَّمَا

کونکے دے - دا رسول دي خلقو ته او چه او ويرولے شي دوي په دے سره او چه پوهه شي دوي چه

هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝٥٢

يقيناً هغه الٰه يو دے او چه سوچ او کړي عاقلان -

سُوْرَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ ۝ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ تِسْعٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

آيتونه (٩٩)	شروع په نوم د الله چه بے حده مهربان رحم کونکے دے	ركوع ګانې (٦)

الٓرٰ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝١

الله ښه پوهيږي - دا آيتونه د کتاب دي او د قرآن بيانونکي دي -

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ۝٢ ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا

په يو وخت کښے به آرزو کوي کافران چه ارمان مسلمانان وے - پريږده دوي چه خوري

وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝٣ وَمَآ اَهْلَكْنَا

او مزے کوي او غافل کوي دوي لره اميدونه زر به پوهه شي - او نه دے هلاک کړي

ﻟﻪ دا قول بيانونه څخه په دے مسئلے د پاره دي يعنې دا اے لويه مسئله ده چه هيڅوک دا اونه منلو دا په علايمو ئې دا اے سوچ وي ما قلان کوي کم مقلوته دا مسئله دوهمه لويه نه ښکاري ١٢ عنه ربط: که د دوهمه بيانا تو نه بعد هم نه مني نو بيا ورته خطاب زاروان دے چه دوي پکښے ځنیانه شي - خلاصه: دلائل عقليه رن نمونے کتاب شو کو مونږ دے کړنکښو تو مونږ او د دوي د عقل د دے آمت ديته اشاره په الکتٰب او قرآن مبين: سره - په ابتداء د تمهيد سره ترغيب دے په درميان کښے اعلان دے چه کار ابليس خبره منه منو او کو پيغمبر خبره او منی په آخر کښے تسل دے نبي ته پيوے باقي ټول مضامين نازل شوے قبل الانعام وبعد يوسف زمانه د نزول دوراخر مکه، په ترتيب قرآني کښے (١٥) او په نزول کښے (٥٤) دے دا تمهيد بيان دے چه دا سورت دا تمهيد دا قرآن والمعرفت رتبه نزول دے قانون دے چه په سوره د سورت کښے قرآن او کتاب دواړه ذکر شي نو په دغه سورت کښے به د مکذبينو ذکر وي

ﻟﻪ يعنې په هغه وخت دواړه دوي او هم په خپله خوښه نو دا آرمان په او کړي دا دوي ته دا د آمت بيان وه ١٢ ﻟﻪ دا زوره دا نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي چه او په الله تعالى يقيناً او په ربنتيا کوه دنيا سره او د نياته په مثل

(بیا ۴ د صـ ۳۲۹ نه) هلاکت بخلل او امید کول ونډا مرسته. او نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائیلی څلور خبرې دې د بد بختۍ دی. اوچ والی د سترګو او سختوالے د زړه حرص د دنیا او اوږده امید ده وحسن بصري فرمائي چه د سړي امید او ږده وي نو عمل به ګټه وي او چه امید ئې کم وي نو عمل به ښه کوي۔ تاک ۲ دا د عذاب وخت بیان دے (قرطبي) لک ۳ دا هم زورنه ده چه دوی حق نه منی او دا ئې غلطه خبره کوی او تعلق به ګی کوی ۱۲

من قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ۝ مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ

هیڅ کلے مګر حتمی فیصله وه مقرر د هغې. نه مخکښې کیږي هیڅ امت د

أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ۝ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ

نیټې خپلې نه او نه روستو کیږي. او وائی دوی اے هغه سړیه چه رالیږلے شو تا ته

الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝ لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ

قرآن ته خو لیونے یې. ولے نه راوړې مونږ ته ملائک که یې ته د

الصَّادِقِينَ ۝ مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا

رښتونو. نه رالیږو ملائک مګر د حق خبرې دپاره او نه به وي دوی به دغه وخت

مُّنظَرِينَ ۝ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ وَ

مهلت والا. یقیناً مونږ رالیږلے دے قرآن او مونږ د دے ساتونکي یو. او

لَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِم

یقیناً لیږلي دي رسولان مونږ ستا نه مخکښې په ډلو د مخکنو کښې. او نه راتلو دوی ته

مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي

هیڅ رسول مګر دوی به په هغه پورې ټوقې کولې. دغسې ننباسو مونږ دا په

قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ۝

زړونو د مجرمانو کښې. ایمان نه راوړي په هغې او تیر شوی دے قانون د مخکنو. نو

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ۝

او که پرانیزو مونږ دوی ته دروازه د آسمان نه نو تول ورځ به په هغې کښې ختیږي

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ۝

نو وبه وائي یقیناً بند شوي نظرونه زمونږ بلکه مونږ سحر شوي خلق یو.

کوی ۱۲ تک ۴ د اعتراض جواب دے چه ملائک د دنیا ته د عذاب د پاره راځي بیا مهلت نه وي. تک ۵ دا هم دعوت دے بیان دے چه قرآن مونږ رالیږلے دے او زمونږ به ئې حفاظت کوو. مخکښې ما هم ښیان لیږلي وو په هغوی پورې هم دوی ټوقې کړې دی د غسې دا ټوقې به کوی او په زړه نو کښې کیکوو، مطلب چه دوی د ټوقو اراده کړې ده نو د مخکښې قومونو شان به هلاک شي. تک ۶ په سورتونو کښې دی چه د مخکښې کتابونو حفاظت علماؤ ته حواله شوے وه نو څکه پکښې تحریف اوشو. په خلاف د قرآن نه چه د دې حفاظت باری تعالیٰ په خپله کوی ۱۲ تک ۷ دا هم د دوی جواب دے چه او وئې چه مونږ ته ولے ملائک نه راځي نو الله تعالیٰ جواب کوی چه که ملائکو په ځائے که د کافران آسمان ته هم خیژي نو بیا به هم دوی نه منی. سحر دیته وائی چه په څه شي منترا وشي او د هغه په وجه ئې نو خلقو په سترګو کښې مثلاً مار ښکاره شي او نظر بند د دیته وائی چه هر څه حاضر نه وي خو مار ښکاري خو ورته لګي ۱۲ عه یعنی دا د ځه په خیال کښې ۱۲

لے د الله تعالیٰ د وحدانیت د پاره بیشمار برهان دي اول چه په آسمان کښې ستوري ما پیدا کړي دي زمکه ما غوړولې ده او غر ونه ما پیدا کړي دي او ګیا او ونې ما پیدا کړي دي او اسباب د ګذران ستاسو ما پیدا کړي دي

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنّٰهَا لِلنّٰظِرِينَ ۝ وَحَفِظْنٰهَا

او یقیناً مونږ جوړ کړي دي په آسمان کښې برجونه او ښائسته کړي مونږ دغه آسمان کتونکو ته - او ساتلي مونږ

مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيمٍ ۝ اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ

دا د هر شیطان مردود نه - لیکن هغه څوک چه پټ غلا سره واوري نو ورپسې شي

شِهَابٌ مُّبِينٌ ۝ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ

لمبه ښکاره - او زمکه مونږ غوړولې ده او غورزولي دي په هغې کښې غرونه

وَاَنْۢبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ۝ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا

او راټوکولي مونږ په هغې کښې هر شے په اندازه سره - او پیدا کړي مونږ په هغې کښې تاسو ته

مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِينَ ۝ وَاِنْ مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا

اسباب د ګذران - او هغه څوک چه تاسو ورله رزق نه ورکوئ - او نشته هیڅ څیز مګر

عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ وَمَا نُنَزِّلُهٗٓ اِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝ وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ

زمونږ سره د هغه خزانې دي او نه راکوو مونږ هغه مګر په اندازه معلومه سره - او رالیږو مونږ بادونه

لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ وَمَا اَنْتُمْ لَهٗ

د اوبو نه ډک نو راوروو مونږ د آسمان نه باران نو څکوو مونږ هغه په تاسو باندې او نه یئ تاسو د هغې

بِخٰزِنِينَ ۝ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوٰرِثُونَ ۝ وَلَقَدْ

جمع کوونکي - او یقیناً مونږ ژوندي کوو او مړه کوو او مونږ وارثان یو - او یقیناً

عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَاْخِرِينَ ۝ وَاِنَّ

معلوم دي مونږ ته وړاندې خلق ستاسو او یقیناً پیژنو مونږ روستني خلق او یقیناً

رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۚ اِنَّهٗ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ

رب ستا به جمع کړي دوي لره - یقیناً الله حکمت والا پوهه دي - او یقیناً پیدا کړے مونږ انسان

خلق ما پیدا کړي دي چه خدمت ستاسو کوي او رزق ورلره زه ورکووم هر څوک او ښکاروي وغیره د هر څیز خزانې ما سره دي په اندازه هر شے زه پیدا کووم ورته زه پیدا کووم او باران هم زه ورووم ژوندی کول زه کووم او مړه کول زه کووم او د هر څیز وارث زه یم په دے کښې د الله تعالیٰ د قدرت مظاهر دي ۱۲

لے په دے مقطع کښې د باري تعالیٰ لوے علم بیان دے چه ټول خلق ما ته معلوم دي او روستني خلق هم ما ته معلوم دي نو حاصل دا شو چه لوئے قدرت والا صرف الله تعالیٰ دے او د لوئے علم والا هم صرف الله تعالیٰ دے او حاجت پوره کوونکے هغه څوک دے چه حاجت ورته معلوم وي او په حاجت پوره کولو باندے قادر وي او قدرت کامله او علم محیط خو صرف د الله تعالیٰ صفت دے نو حاجت پوره کوونکے هم صرف الله تعالیٰ دے نو حاجت صرف د هغه نه غواړئ نه د بل ما سوی الله نه ځکه چه بل ما سوی الله لره نه علم محیط شته او نه ورلره قدرت کامله شته لبر غوندے عارضي علم لے وے په اسبابو سره او د غیبے لبر غوندے قدرت عارضي دے په اسبابو سره په حکم د عدم کښې دوا لره دي ۱۲

ف د ولته الله تعالیٰ د خپل قدرت بیان وایی کوم چه انسان خپل ځان ته وګوري چه هم د دغه ګنده بیدا کړي شوی او بیا هم ګا ور
ته پیدا کړي شوي نو د ومره لوئي قدرت والا بادشاه نه حاجتونه غوښتل پکار دي او د غه عاجز نه - او مخلوق سره عجز او

مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝٢٦ وَالْجَآنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ

د آواز کوونکي خټې خمبیره شوي نه - او پیریان مو پیدا کړي وو مخکې

مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ۝٢٧ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا

د اور د ګرمې هوا نه - او کله چه او وې رب ستا ملائکو ته چه زه پیدا کوونکی یم بشر لره

مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝٢٨ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ

د آواز کوونکي خټې خمبیره شوي نه - نو کله چه برابر کړم هغه او پو کړم په هغه کښې

مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ سٰجِدِيْنَ ۝٢٩ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ۝٣٠

د خپل طرف نه روح نو شئ هغه ته سجده کوونکي - نو سجده اوکړه ملائکو ټولو په جمع -

اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝٣١ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ

مګر ابلیس - منع اوکړه د دې نه چه شي د سجده کوونکو نه - او وې الله اے ابلیسه

مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝٣٢ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ

څه او شو تا لره چه نه کیږې د سجده کوونکو سره - او وې هغه زه هغه نه یم چه سجده اوکړم بشر ته

خَلَقْتَهٗ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝٣٣ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا

چه تا پیدا کړي دې د آواز کوونکي خټې خمبیره نه - او وې الله نو اووځه د دې ځائې نه

فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ۝٣٤ وَّاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ۝٣٥ قَالَ

نو یقیناً ته مردود وې - او یقیناً په تا باندې لعنت دې تر ورځې د انصاف پورې - او وې ابلیس

رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝٣٦ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝٣٧

اے ربه نو مهلت راکړه ماته تر هغه ورځې پورې چه مړي به پکښې پورته کولې شي - او وې الله یقیناً تاته مهلت دې

اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ۝٣٨ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ

تر ورځې د وخت مقرر پورې - او وې ابلیس اے ربه په سبب د دې چه ما لره دې ګمراه کړو نو زه به ښائسته

ف به علمی لازمه ده ځکه قدرت کامل او علم مو هم د الله صفت دې نو ځکه الله تعالیٰ په قرآن کښې ځائې ته بار بار دوا د عزیز او حکیم د عزیز نه معلومیږي لوئې قدرت او د حکیم نه معلومیږي لوئې علم د باري تعالیٰ ۱۲

ف د ابلیس لعین قصه باري تعالیٰ کوي د دې دپاره چه ابلیس ستاسو ټولو دشمن دې د ده خبره مه منئ دې په تاسو شرک کوي بلکه د غیر خدائې خبره چه چیغیږي او منئ ۱۲

ف یعنی تر قیامته پورې خو صرف لعنت دې یعنی د الله د رحمت نه محرومي د وجه د ایمان دې او بیا به په قیامت کښې سره د لعنت نه نور عذاب زیات شي داخلي ۱۲

ف یعنی ماله مهلت راکړه تر هغه وخته پورې چه بیا خلک نیشتې مطلب دا چه ماله هیڅ مرګ نه راکړه ۱۲

ف الله تعالیٰ ورله جواب ورکړو چه تا ته مهلت تر اولې شپېلۍ پورې دې یعنی کوم وخت چه ټول خلق سره بمع مړه کیږي دا هم تر هغه پورې ورله ورکړو نیشتې - د شیطان اولنۍ حمله ده د شرک وجه د بدعت او د ریم رسمونو خلق ورله ټګ هم دوه دا غه دا چه دا ټولې حملې ئې ټوبیا ځمه اخري حمله د وسوسه ده په زړه د خلقو ګنده ګنده خطرې غور کړی وي نو ځکه نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه دا بې اختیاره خطرې د ایمان علامه ده ۱۲

ك شو مره لوریه اوی وه د ابلیس چه مولٰی ته وائی چه تا گمراه کړم وا اووو د وزخونه د حسب او پاکو دے او آدم علیه السلام خپله مولٰی ته عذر پیش کړو چه اے الله خطا مے غلطی شوے ده نو ځکه الله جنتونه ورکړے ادب نتیجه ده . شامر والی خووبو

لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ

کړم دوی ته به زمکه کښے او گمراه به کړم دوی ټول . مگر بندگان ستا د دوی نه

الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ

غوره . اووے الله دا لاره ماته (د توحید) برابره ده . چه یقینا

عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ

بندگان خما چه دی نشته ستا په دوی باندے زور . مگر هغه څوک چه تابعداری کوی ستا

الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبْعَةُ

گمراهانو نه . او یقینا جهنم وعده د دوی ده د ټولو . د هغه ا وو

أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي

دروازے دی . د هر دروازے د پاره د دوی نه حصه ده مقرر . یقینا متقیان به په

جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي

جنتونو او چینو کښے وی . ننوزئ دے ته په امن سره . او لرے به کړو هغه څه چه

صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ

زړونو د دوی کښے کینه وه رورولی سره به وی په تختونو به وی مخامخ . نه به رسی دوی ته

فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾ نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي

په جنت کښے تکلیف او نه به دوی د جنت نه ویستلے شی . خبر کړه بندگان خما چه زه

أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

بخښونکے مهربان یم . او یقینا عذاب خما هم هغه عذاب دے سخت

وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا

او خبر کړه دوی ته د میلمنو د ابراهیم نه . کله چه لاړل هغه له نو او وے هغوی سلام

ښپانه غرور داشت چه بنگه درجه آفاق ته رسیده یعنی په ادبه سره ځوانځے ځکه تکلیف نه رسوی بلکه غرور خلق هم گمراه کړو لکه ابلیس علیه اللعنة ۱۲

ك دا د صراط مستقیم بیان دے ۱۲

ك دا دوزخ ته اووه دروازے دی جنت اوچه په جنت کښے بیا څه تکلیف او حسد به هم نه وی او دوی به پکښے همیشه وی ۱۲

ك د دے نه د الله تعالٰی رجا او امید معلومیږی ۱۲

ك د دے نه خوف معلومیږی او ایمان هم د ویرے او د امید نوم دے چه خما ته الهوری لو ویریږی او چه د باری تعالٰی رحمت گوری نو امید به لری د الله تعالٰی د رحم نه . شیخ سعدی وائی سه بضاعت نیاوردم الا امید خدایا ز عفوم مکن ناامید یعنی د عمل وسیله مے نشته البته ستا د رحم وسیله لرم حضرت عمر فرمائی که په قیامت کښے کومه ورځ د جهنم فیصله اوشی نو زه وایم چه هغه زه یم د ویره ویریږم د الله تعالٰی نه او که د ټولو د جنت فیصله اوشی نو زه وایم چه هغه زه یم د ویره هم طمع ده ۱۲

ك دا تمهید دے اوله لوطی ته د تباه قوم تذکره چه قوم د لوط علیه السلام وو دے ۱۲ ك یعنی د هغوی ملائکو سلام او کړو چه په انسانی شکل کښے راغلی وو هغه او وے چه دا نا آشنا قوم دے ځکه چه خپیدا ان نه وو ۱۲

لـه واتهوهلـﷺ ادکړه سره د يقين نه په خبره د ملائکو د پاره د دوباره کولو د زيرغايو. ۳ـه د خدائے تعالىٰ د رحم نه نا اميده ګمراه وي ځکه رحم د الله تعالىٰ په عملونو بانده نه موقوف نه دے ۱۲ ۴ـه د دغو ملائکو نه حيثيت معلوميدو و منو

قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ

ابراهيم په مونږ ستاسو ويريږو - اووے هغوئ چه مه ويريږه مونږ زيرے درکوو تاته په هلک

عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ

پوهه سره اووے هغه آيا زيرے راکوئ ماته سره د دے چه رسيدلے دے ماته بوډاوالے نو د څه

تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ ﴿٥٥﴾

زيرے راکوئ ماته - اووے هغوئ چه زيرے کوو تاته رشتونے نو مه کيږه د نا اميدو نه -

قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا

اووے هغه او څوک نا اميد کيږي د مهربانئ د رب خپل نه مګر ګمراهان - اووے هغه نو څه

خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

مقصد ستاسو دے اے استازو (د الله) اووے هغوئ مونږ راليږلے شوي يو يو قوم مجرم ته -

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا

مګر خاندان د لوط ، مونږ بچ کوو دوی ټول - مګر ښځه د هغه مقرر کړے دے مونږ چه

إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ

دا پاتے کيدونکو نه ده - پس کله چه راغلل خاندان د لوط ته استازي د الله اووے هغه

إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

يقيناً تاسو قوم يئ نا اشنا - اووے هغوئ بلکه راوړے دے مونږ تاته هغه عذاب چه دوئ په کښے شک کولو

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ

او راوړے ده مونږ تاته رښتيا خبره او مونږ ه رښتوني يو - نو بوځه کور والا خپله په يوه حصه د

اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ

شپے کښے او روان شه په روی پسے او نه د ګوري پيرته ستاسو يو کس او لاړ شئ هغه ځاے ته د کوم چه

ابراهيم عليه السلام ته ويره نه چوس اوکړو ۱۲

۴ـه واوتباه قوم او له څو نه ده چه څوک غير الله ته متصرف او واک يا دے په الله تعالىٰ زور راوړ کړنيږي نو هغه هلاکيږي لکه د لوط عليه السلام قوم چه هلاک شو ۱۲

۵ـه يعني ستا د ښځے د پاره نه يو راغلي بلکه هغه عذاب مونږه راوړے دے چه دوے ګفار په کښے شک کولو

۶ـه په دے تباه قوم پسے وے افسوس نه کوي ۱۲

۷ـه د لوط عليه السلام ښځه منافقه وه نو غرقه شوه لوط عليه السلام د ښځے د کفر نه نه وه خبر او نه د هغه مسلمانے شو معلومه دا شوه چه په غيب پوهيدونکے او کارساز متصرف او صرف الله تعالىٰ دے او دا هم ښکاره شوه چه وسيله اتباع د خو خلقو ده او بے د اتباع نه نه شي وسيله کيدے لکه د مثال په طور سړک وسيله ده د رسيدو منزل مقصود ته ولے چه سړک پسے روان شي نو بيا په د تللو نه په سړک باندے سړک وسيله نه شي کيدے نو ځکه نبي کريم صلى الله عليه وسلم او وے اے ناطق ګمان بچ کړه د او رنه د په

اتباع سره زه تاته شم پچ کولے د بے د اتباع نه يا الله زمونږ اتباع د نبي کريم صلى الله عليه وسلم نصيب کړے ۱۲

ـله واوا قعه محکښې وه او په ذکر کښې وه ستو ۱۲ ـله یعنې دا ستاسو نیمځ شرمی او نړه وی دی وو دېره خیل قوم لوط پیوه کړل ۱۲ ـله وا قسم د پاره کړه ما ته ځیږه ده یعنی الله تعالیٰ نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته وائی چه الله تعالیٰ قسم

تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ

تاسو ته حکم شوے دے - او مونږ کړه مونږ ده ته دا خبره چه بنیاد د دغو ختو کړے شی

مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ

په سحر کښې - او راغلل د کلی خلق خوشحاله له - او وئیل لوط یقینًا

هٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾

دا میلمانه زما دی نو ما ته شرمنده مه کوئ - او ویریږئ د الله نه او ما له بے عزتی مه کوئ -

قَالُوٓا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيٓ إِنْ

او وے وئیل آیا نه ؤ منع کړے مونږ تا له د عالم (د حمایت) نه - او وئیل دا لونړه زما ستاسو دی که

كُنتُمْ فٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ

کړئ تاسو څه کوئ (خواهش خپل) الله قسم ستا په ژوند دے یقینًا دوی په مستئ خپله کښے وو ګمراه

الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ

دوی له سخت آواز د نمر په ختو کښے - نو کړه مونږ د کلی بره طرف د دغو کلو لاندے او اوورول په دوی باندے

حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾

کانړی د پخو خاورو - یقینًا په دے کښے نښے دی فکر کوونکو لره -

وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾

او دغه کلی په سوا لارے باندے دی - یقینًا په دے کښے نښه ده مؤمنانو لره -

وَإِن كَانَ أَصْحٰبُ الْأَيْكَةِ لَظٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَ

او وو اوسیدونکی د ځنګل ظالمان - نو بدله واخسته د دوی نه او

إِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

او دا دواړه کلی په صاف لارے باندے دی - او درواغجن کړل د حجر خلقو پیغمبرانو لره -

تالره ژوند ستا قسم چه د غه قوم په مستئ کښے ګمراه وو ۱۲ ـله شروع د عذاب وه په سبا ختو کښے نو هلاک الله تعالیٰ کړل او وے ګرځولو او ختم د عذاب وه په نمر ختو کښے ۱۲ ـله او قوم خلق چه پوه وو د ګلونه په حقوق دے کښے او ورپسے ۱۲ ـله دا ے سوچ کوئ چه ښکلو د خپل مونږ نه خلاف کوئ نو دا ے په هلاکیږی ۱۲ ـله یعنی دا خلق کله چه شام ته ځی نو دغه کلی د لوط علیه السلام د قوم چه کښے راځی او آثار د دغو کلو لا باقی دی ۱۲ ـله دا دویمه قوم ده د تباه قوم دا د شعیب علیه السلام قوم وه ایکه د مدین ښار د متعلقاتو نه وه مدین او ایکه د واړو ته شعیب علیه السلام رالیږلی شوے وو د ایکه معنی ده ځنګل دا ښار د ځنګل په ځنګل کښې آباد وه ۱۲ ـله دا دریم قوم ده د تباه قوم حجر یو میدان دے مونږ یاد کښے اوسیدل صالح علیه السلام دوی ته رالیږلی شوے وه دوی ثمود قوم

نبه دے دا ته ظاهر جوړ ولی د صالح علیه السلام دعوت ونه منلو نو په سخت آواز سره هلاک شو - د یو پیغمبر دروغ ژن کول د ټولو پیغمبرانو دروغ ژن کول ګڼل کیږی چه عقائد د ټولو پیغمبرانو یو دے فرق په فروعی مسائلو کښے دے ۱۲ ف

لـه د الله تعالى د وحدانيت دوېم دليل دې چه آسمانونه او زمکه باري تعالى د حق د پاره پيدا کړي دي نو د دې نه مسئله د توحيد ثابته شي او کوم د ا مسئله چه او مسئله د رسالت او د قيامت او د دې نه مسئله نبوت د داړي او قرآن د فيصلې د پاره ...

وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ

او ورکړي ؤ مونږ دوی ته دليلونه نو دوی د هغو نه مخ اړونکي وو - او کښتل دوی

مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ﴿٨٢﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ﴿٨٣﴾

د غرونو نه کورونه په آرام سره - نو اونيوه دوی لره سخت آواز په سحر کښې -

فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ

نو فائده ونه کړه دوی لره هغه څيز چه دوی ګټلي وو - او مونږ نه دي پيدا کړي آسمانونه

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ

او زمکه او هغه څه چه په مينځ د دواړو کښې دي مګر د فائدې د پاره - او يقيناً قيامت راتلونکي دې نو ته ځان واړوه

الصَّفْحَ الْجَمِيْلَ ﴿٨٥﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ

په ښه طريقه سره - يقيناً رب ستا پيدا کوونکي د هر څه پوهه د هر څه - او يقيناً

اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ

مونږ درکړي دي اووه آيتونه وظيفه او قرآن لوئ - مه اوږدوه دواړه سترګي

عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ

سترګي خپلي هغه څه ته چه مونږ فائده ورکړې ده په هغې سره ډلو ډلو ته د دوی نه او مه غم کوه په دوی باندې

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ اِنِّيْٓ اَنَا النَّذِيْرُ

او ټيټ کړه وزره خپله مؤمنانو ته - او وايه چه زه يم ويروونکی ښکاره په ښکاره

الْمُبِيْنُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ﴿٩٠﴾ الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ

د داسی عذاب لکه چه مونږ نازل کړي دي په تقسيم کوونکو باندې - هغوی چه جوړ کړې دې دوی قرآن لره

عِضِيْنَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾

ټکړې ټکړې - قسم دې په رب ستا چه تپوس به اوکړو مونږ د دوی ټولو - د هغه څه چه دوی کول -

لـه داروان ونه کړه مخالفين ستا او حقه مسئله د منلو الټه به دې والي نو ته ترڅه واړوه په ښه طريقه سره نه چه زړه د جوش د انتقام نه ډک وي. باري تعالى هر څه کولے شي عاجز نه هم پيدا کولے شي او قيامت هم قائمولے شي او ستا مخالفين هم ذليل کولے شي ۱۲

۲ لـه داتسلي ده چه تا سره خدائے تعالى دومره لوئے فضل کړے دے نو د مخالفينو د مخالفت پرواه مه ساته او خلقو ته مه ګوره او د خپلو ملګرو خيال کوه ۱۲

لـه دا د تباه قوم خلقو نه د دې نه ويرے ګرځي د هغه قومونو تير شوي او دوه ګوري امت دې يعني په دې موجود وکا فرو به عذاب راولېږم لکه چه عذاب راليګلي وُه په هغو ولسو کسانو باندے چه هغوئ لاړے د مکے معظمے تقسيم کړے وے او په هر لاره په يو کس ناست وُه او راتلونکو خلقو ته يې وئيل چه نبي کريم صلى الله عليه وسلم ليونے يا شاعر يا دروغژن وغيره دے نو په هغوئ باندے عذاب راغلے وُه ۱۲

[illegible]

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَاكَ

صاف بیان کړه هغه شی چه تا ته پرې حکم کیږي او مخ وګرځوه د مشرکانو نه - یقیناً مونږ کافي یو تا ته

الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۚ فَسَوْفَ

د ټوقو کوونکو نه - کوم چه جوړوي د الله سره اِله بل نو زر به پوهه

يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾

شي دوي - او یقیناً پوهیږو مونږ چه تنګیږي سینه ستا په هغې چه وائي دوي -

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ

نو پاکي بیانوه صفتونو د رب خپل او شه د سجده کوونکو نه - او بندګي کوه د رب خپل

حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

تر دې چه راشي تا ته یقیني خبره (مرګ)

سُورَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ثَمَانٌ وَعِشْرُونَ وَمِائَةُ آيَةٍ وَسِتَّ عَشْرَةَ رُكُوعًا

آیتونه (۱۲۸)	شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکے دے	رکوع (۱۶)

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

راورسیده حکم د الله نو تلوار مه کوئ د هغې - پاک دے الله او اوچت دے د شریک جوړولو نه -

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

رالیږي ملائک د روح (وحی) په حکم خپل سره په هغه چا چه رضا شي د بندګانو خپلو نه

أَنْ أَنذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

چه او یروئ دوي چه نشته اِله مګر زه یم نو او یریږئ زما نه - هغه پیدا کړي دي آسمانونه

وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ الْإِنسَانَ مِن

او زمکه د حق سره - اوچت دے د هغوي د شریک جوړولو نه - هغه پیدا کړے دے انسان د

[illegible]

(وړاندې ... ته) پیدا کوي کله لا زیات موثر دلیل حوالې پیدا زړونو ته. چه دا کاروه نطفے کړي یې نو تا سو بیا وه باره هم پیدا کړی شئ. دغه سورت نحل نازل شو. ... پس ... زمانه د نزول د وړ آخر ... مه ... چه ترتیب قرآني کښې (۱۶) او په ترتیب نزول کښې (۷۰) دے ۱۲

نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ

نو ناګاه دغه جګړه کوونکے ښکاره دے. او څاروي ئې هغه پیدا کړي دي تاسو لپاره

فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ

په هغو کښې د ګرمۍ سامان او ډير فائدے دي او د هغو ځینے خورئ. او تاسو لره په هغو کښې ښائست دے کله چه

تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ

بیګاه ئې کورته راولئ او کله چه ئې څر لره بوځئ. او درنې پیټي ستاسو هغه کلي ته چه تاسو

تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

ورته نه شوئ رسیدے مګر ځانان ستړي کولو سره. یقیناً رب ستاسو مهربان او رحم والا دے.

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا

او پیدا کړي ئې دي آسونه او قچرې او خرونه چه تاسو پرې سواره شئ او د ښائست دپاره. او پیدا به کړي هغه

لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ ۚ وَلَوْ شَاءَ

چه تاسو ئې نه پیژنئ. او د الله تعالی ذمه سمه لاره ده او ځینې ئې کږې هم دي. او که رضا ئې وے

لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ لَّكُم مِّنْهُ

هغه به نو تاسو ټول لاره ته برابر کړي وے. الله هغه ذات دے چه ورولې د آسمان نه باران ستاسو دپاره د هغې نه

شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ

څښل او د هغې نه ونه کیږي چه تاسو پکښې څاروي څروئ. زرغونوي تاسو لره په هغې سره فصل

وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۗ إِنَّ فِي

او زیتون او کجورې او انګور او د قسم قسم میوے. یقیناً په

ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ

دغه کښې دلیل دے د هغه قوم دپاره چه فکر کوي. او ستاسو په خدمت کښې ئې لګولي ده شپه او ورځ

قرآني کښې (۱۶) او په ترتیب نزول کښې (۷۰) دے ۱۲
مقصد: د قرآن عذاب نه ډرکنا ... د دنیوي عذاب به دوي ... دغه دے ... چه دوي په الله تعالی ایمان ... غیر لره غالب ګڼړي او متصرف ورته وائي ۱۲
(ګوره ...) ... په راوستو د څاروو کښې ګوره په ... زیات ... واقعه ... اسو ... او ... ذکر کول او ... صرف ... او ... چه اسو ... حلال ... دي ... د امام صاحب ...
۳ په دے کښې داخل دي ... موټر ... جهاز وغیره او آئنده کښې به نوے هم پیدا کړي چه لا اوس موږ ته نه دي معلوم ۱۲
۴ دا د توحید او د سنت لار ده ۱۲ ۵ دا د بدعاتو او شرکیاتو او رسوماتو لارې
۶ یعني چیرته برتے تاسو لره مسلمانان کړي ولیکن جبراً ایمان الله ته منظور نه دے نو ځکه الله تعالی انسان ته اختیار او اراده ورکړے ده چه امتحان ئې اوکړي ۱۲
۷ یعني د باري تعالی خو ورته ضرورت نیشته ۱۲
۸ معلومه شوه چه مشرکان بے سوچه دي

یعني شپه او ورځ او نمر او سپوږمۍ ټول د انسان د فائدے دپاره دي ... په نمر فصل پخیږي او د سپوږمۍ نه پکښې مزه پیدا کیږي او د ستورو نه پکښې رنګ پیدا کیږي یعني دا څیزونه اسباب ظاهري دي او کوونکے د هر کار الله دے ... څیز هم.

ك د الله تعالی د وحدانیت دلیلونه دي چه د انکار وړ نه دي. چه الله تعالیٰ کوم نوع حالت نه پیدا کوونکی هم صرف الله تعالیٰ شو دي. په ... ولیلو نو ... د الله تعالیٰ د قدرت ... ته ... معلومه شوه چه مشرکان بې عقله دي ځکه عقل غوخ کړي او غوره دي

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

او لمر او سپوږمۍ - او ستوري تابعدار دي د حکم د هغه - یقیناً په دې کښې دلیلونه

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا

دي د هغه قوم د پاره چه عقل لري - او هغه شې چه هغه پیدا کړي دي تاسو له په زمکه کښې مختلف

أَلْوَانُهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الَّذِي

دي رنګونه د هغه - یقیناً په دې کښې دلیل دی د هغه قوم د پاره چه سوچ کوي - او الله هغه ذات دی چه

سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً

کار کړي ګټه ... د دریاب چه خورئ ترې غوښې تازه او راوباسئ تاسو د هغه نه کالي چه

تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ

استعمالوئ تاسو - او ته به وینې جهازونه څیرونکي د اوبو په دریاب کښې - او چه طلب کړئ د فضل د

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ

هغه نه (مال) او امید دی چه شکر وباسئ تاسو - او غورځولي دي ... په زمکه غرونه چه خوځېږي تاسو له

وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَامَاتٍ ۚ وَبِالنَّجْمِ هُمْ

او ویالې او لارې امید دی چه تاسو لاره بیا مومئ (خپلو مقاصدو) او نښې - او په ستورو دوی

يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

لاره مومي - نو هغه ذات چه پیدا کوي هر څه ... د هغه چا په شان دی چه څه نه شي پیدا کولی ایا سوچ نه کوئ تاسو

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

او که شمارئ نعمتونه د الله نو نه شئ شمارلی هغه - یقیناً الله بخونکی مهربان دی -

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ

او الله پوهیږي په هغه څه چه پټوئ تاسو او په هغه چه ښکاره کوئ تاسو - او هغه خلق چه ... آواز کوي

ته مرادونه ... سه معني مراد دي ... مقصد په مراد ... په کالو کښې استعمالوي ... د کالو استعمال او مقصد په ... ګټې لګول شرعاً جائز دي خو چه ځنې یې تکبر نه کوي او پروړ ... ته ... د زکوٰة ترې ورکوي ورنه بیا په د ... کالي په ... ورکښې ګرمیږي او هغه ... ورکوي د اشیاء په حدیث کښې

ته معلومه شوه چه حلال مال د خدای فضل دی چه په صحیح طریقه ګټل کیږي او بیا په صحیح طریقه خرچ کیږي او حقوق د زکوٰة وغیره ترې وباسل شي ورنه بیا خوشال ... ماشي د ورته هم بې قیمته دی په دربار الٰهي کښې

ته یعني سبب د خوځیدو نه پیدا کوي او ... چه زمکه خوځیږي ... غرونه او ونې او ... وغیره - ته په ستورو کښې ... فائده ... او ... ته ... ان ... او ... اسمان او ... شیطانانو ... سورت ملک ... کښې دي

ته دا نتیجه ... ده ... دلیلونو یعني باري تعالیٰ خو د هر څه پیدا کونکی دی او نور مخلوق ... دي نو هغه معبودان نه شي کیدی -

ته شکر ... په ...

ته دا ... دلیل دی ... په دې کښې د عقیده ... اعلان ... ته دا ... او ... دلیل ... چه باری تعالیٰ خو عالم ... هر څه ... او ... فیر د هغه نه خو ... ته ... نه شي ... بلکه مړه دي ... یا ... نو ځکه به معبودان شي

له دا په دریم وبیل نفی دی د چه باری تعالیٰ خو یې حرکته پوهه دے او غیرو دغه ته خو دغه ناخبره دی نو دغه به شکه معبود شی ؟ ۱۲ سلّه دا نفی دی په دغو دریو دلیلو نو په حرکه حرکت صرف الله تعالیٰ کولی شی او په حرکه کم هم

دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَخْلُقُوْنَ شَيْـًٔا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ۝ اَمْوَاتٌ غَيْرُ

پرته د الله تعالیٰ نه دی نه شی پیدا کولے هیڅ شے او دوی پیدا کړے شوی دی . مړه دی نه دی

اَحْيَآءٍ ۚ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۙ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ۝ اِلٰـهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

ژوندی . او نه دی خبر چه کله به را پورته کړے شی دوی . الله ستاسو معبود یو دے .

فَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوْبُهُمْ مُّنْكِرَةٌ وَّهُمْ

نو کوم خلق چه ایمان نه لری په اخرت زړونه د دوی منکر دی حق لره او دوی

مُّسْتَكْبِرُوْنَ ۝ لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ

ځان غټوونکی دی . بے شکه الله پوهیږی په هغه چه پټوی دوی او په هغه چه ښکاره کوی دوی

اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ مَّاذَآ اَنْزَلَ

یقیناً الله نه خوښوی تکبر کوونکی . او کله چه اوویلے شی دوی ته چه څه شے رالیږلے دے

رَبُّكُمْ ۙ قَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ لِيَحْمِلُوْٓا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَّوْمَ

رب ستاسو نو وائی چه قصے د پخوانو دی (قول انعام دا دیگر) پورته به کړی بوجونه خپل کامل په ورځ

الْقِيٰمَةِ ۙ وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ اَلَا سَآءَ مَا

د قیامت او ځینے د بوجونو د هغو نه چه دوی گمراه کړی دی هغو لره بلا تحقیقه . خبردار بد دے هغه چه

يَزِرُوْنَ ۝ قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ مِّنَ

چه دوی یې پورته کوی . فریب کړے وه هغو چه مخکښ وو د دوی نه نو راغے حکم د الله د دوی بنیاد ته د

الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ

ویخه نه نو راتاو شو په دوی باندے چت د پاسه نه او راغے دوی ته عذاب

مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ وَيَقُوْلُ

د هغه طرف نه چه دوی ته معلوم نه وه . بیا په ورځ د قیامت به او شرموی دوی لره او وبه وائی

دے عالم کښے نو اله یو دے نو دا هغه مسئله د توحید دہ چه د هغه نه منلو په وجه عذاب دنیوی راځی ۱۲
سلّه دا انکار فی نو ته زور ورکړه چه دوی شکه نه منی چه دوی تکبر کوی نو الله تعالیٰ ته د معلوم دی هغه ظاهرا او پټ حرکه پیژنی ۱۲
سلّه دا د عذاب اخروی بیان دے او زور ورته هم دا چه دوی قرآن ته د پخوانو خلقو قصے وائی چه خلق بے گناه نه کوی په قرآن باندے نو دوی به خپل گناهونه او د هغو خلقو گناهونه چه دوی گمراه کړی دی پخپل سر باندے به واخلی ۱۲
سلّه دا د عذاب دنیوی بیان دے ۱۲
سلّه دا د عذاب اخروی بیان دے چه الله تعالیٰ به دوی په اخرت کښے او شرموی او بیا به ترے نه تپوس او کړی چه څما صفت شریکان څه شو چه تاسو به د هغو په حق کښے ضد کولو انبیاء او علماء به او فرمائی چه نن به کافرانو د شرم درځ ده ۱۲

ع ٢ ٨
ع ١٠ ٩

أَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا

چېرته دي زما شريکان هغه چې تاسو مخالفت کاوه په حق د هغوی کښې. او وايي هغه کسان چې ورکړی شوی دی

الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوٓءَ عَلَى الْكَٰفِرِينَ ﴿۲۷﴾ الَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ

شو ورته علم چې بېشکه رسوايي نن او بدي ده په کافرانو د هغه کسانو چې وفات کوي هغوی

الْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن

ملائکې چې ظالمان وي په خپلو ځانونو باندې. نو وبه غورځوي دوی تابعداري چې مونږ نه وو کړي هېڅ

سُوٓءٍ ۚ بَلَىٰٓ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۲۸﴾ فَادْخُلُوٓا أَبْوَٰبَ

بد. هو بېشکه الله ښه خبر دی په هغه چې تاسو کوئ. نو ننوځئ دروازو د

جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿۲۹﴾ وَقِيلَ

جهنم ته همېشه به يئ په هغې کښې. نو ډېر بد ځای دی د متکبرانو. او وبه ويلی شي

لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا

هغوی ته چې ځان ساتلی وو چې څه دي رالېږلي رب ستاسو. وايي به ښه خبره. د هغوی دپاره چې نيکي کوي

فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ الْءَاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ

په دې دنيا کښې خوشحالي ده. او کور د آخرت ډېر غوره دی. او ښه دی کور د

الْمُتَّقِينَ ﴿۳۰﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ ۖ

متقيانو. چې باغونه دي د همېشه ننوځي به په هغو کښې بهيږي به لاندې د هغو ولې

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿۳۱﴾ الَّذِينَ

دوی لره به په جنت کښې هغه څه وي چې خوښ يې کړي. داسې بدله ورکوي الله متقيانو ته. هغه کسان چې

تَتَوَفَّىٰهُمُ الْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا

وفات کوي هغوی لره ملائکې چې ښه پاک وي وايي به چې سلام دې وي په تاسو لاړ شئ

ﻟﻪ ارشاد الٰهي دی او ذکر د هغو کافرانو بيان دی چې د الله کافران به د وفات په وخت د خپلو بدو عملونو انکار او کړي نو الله تعالیٰ خبر د هغوی په بدو عملونو دی نو د جهنم اعلان به ورته اوکړی شي ۱۲

ﻟﻪ دا د متقيانو ذکر دی او د مشرکانو مقابله ده چې د دوی نه د قرآن په متعلق تپوس اوشي نو دوی به اووايي چې قرآن سراسر خير دی نو دوی لره به په دنيا کښې خوشحالي ده او په آخرت کښې ورله جنت دی چې هلته د هر قسم خوشحالي ده ۱۲

ﻟﻪ دا هم ارشاد الٰهي دی او ذکر د نيکانو بيان دی چې د وفات په وخت به ورته ملائک سلام کوي چې ځئ جنت ته ۱۲

له واو عذاب ونیولو بیان دے چه دوی کافران چه حق نه منی نو څه شی ته سترګې نیسی انبیاء او اهل الکتاب بوت راغلل معجزه دیته ګوری چه ملائک د راشی د مرګ د پاره یا عذاب راشی نو بیا به ایمان ولری نه منظور ۱۲

ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ

جنت ته بدله د هغه چه تاسو به کول. - صبر نه کوی دوی مګر دیته چه راشی دوی ته

ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ

ملائک یا راشی دوی ته حکم د رب ستا - داسی کار کړے وه هغو چه مخکښې وو د دوی نه

وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝

او ظلم نه وه کړے په هغوی الله لیکن هغوی به په ځانونو ظلم کولو -

فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ

نو اورسیدل دوی ته تکلیفونه د عملونو د دوی او چاپیره شو د دوی نه هغه عذاب چه دوی پرې

يَسْتَهْزِءُونَ ۝ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدْنَا

توقے کولے - او وائی مشرکان که رضا وے د الله بندګی به نه وے کړې مونږ د

مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ نَّحْنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِۦ

سوا د هغه د هیڅ شی - او نه پلار نیکه زمونږ د او نه به مونږ حرام کړے وے سوا د هغه نه

مِن شَىْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى

هیڅ شے - داسی کار کړے وه هغو چه مخکښې وو د دوی نه - نیشته په رسول

ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ۝ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا

باندے مګر رسول دی ښکاره - او یقیناً لیږلے مو وه په هر امت کښې رسول

أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى

چه بندګی کوئ د الله او ځان بچ کړئ د شیطان نه - نو ځنې هغه دی چه خوښ ورکړی

ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ ۚ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ

الله او ځنې هغه دی چه لازم شو په هغوی ګمراهی - نو لاړ شئ په زمکه کښې

له واو دوی یو اغے کار د دے ملکیه کافرانو هم د غسے کار کاوه - الله تعالی په هغو ظلم نه کوی لیکن هغوی پخپله ځانان ظلم کاوه نو د خپل عمل بدله ور ته اورسیده او دوی به په هغه عذاب پورې توقے کولے ۱۲

له واو د دے نه دوه کافرانو نه چه وائی مونږ چه شرک کوو او د غیر الله بندګی کوو یا ځه شے حرام وو نو په دے الله تعالی خوښ دے ورنه هغه مونږ ولے نه منع کوی دغسے به مخکنو کافرانو هم وئیل - په پیغمبر صلی الله علیه وسلم خوړ رسول دی او د کافرانو سره نزول شوی الله تعالی فرمائی په جواب کښې که څه د دوی شرک خوښ وے نو د شرک د ختمولو د پاره به ولے پیغمبران را لیږل خو ځنې کسانو ته الله تعالی خوښه کوی چه هدایت نه وی او هدایت الله تعالی ګمراه کړی دی ۱۲

له واو عذاب د دیوو بیان دے چه د دروغجنو کو ونکی مونږ ختم کړی نو دا مو جوړه کافران هم ختم شی نه دے کافرو ته هدایت نه شے کولے ځکه چه دوی هدایت د او د

دوی سره امید او هم ختم وے دا هغه خلق دی چه په دوی د قهر مهر لګیدلے وے ۱۲

له واحسم زور نه وه کافر وته چه دوی واقع چه پس د مرګه بیا ژوندون نیشته الله تعالی فرمائی چه دا خلق بیا ژوندی کوو م چه حقه فیصله ورته معلومه شی او څه دروغ حسم معلوم کړی الله تعالی ته دو باره ژوندی کول

فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝٣٦ إِنْ تَحْرِصْ عَلَىٰ

نو وګورئ څنګه شو آخره دروغژنو کوونکو۔ که حرص کوې ته په

هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُمْ مِنْ

ښوونه د دوی یقیناً الله ښوونه نه کوی هغه ته چه ګمراه کړی یئ هغه لره او نیشته هغوی

نَاصِرِينَ ۝٣٧ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ

لره امداد کوونکی۔ او قسم کوی په الله کلک قسمونه چه را پورته به نه کړی الله هغه څوک

يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝٣٨

چه مړ شی۔ او وعده ده په هغه رښتونې لیکن زیات خلق نه پوهیږي را پورته به ئې کړی

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا

چه بیان کړی دوی ته هغه خبره چه دوی په کښې اختلاف کولو۔ او چه معلومه کړی کافرانو

أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ۝٣٩ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ

چه دوی دروغ ویل۔ یقیناً خبره زمونږ شی ته کله چه ئې اراده وکړو دا ده چه او وایو هغه

لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝٤٠ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا

ته شه نو شی هغه۔ او کوم خلق چه کور پریږدی د الله د پاره پس د هغې نه چه

ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ

ظلم پرې وشو خامخا به ځائے ورکړو دوی لره په دنیا کښې ښه۔ او خامخا ثواب د آخرت لوئے دے۔

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝٤١ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝٤٢

که دوی پوهیدے! کوم چه صبر کړی وی او په رب خپل ئې بهروسه کړې وی۔

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ ۚ فَاسْأَلُوا أَهْلَ

او مونږ نه دی لیږلی مخکښې ستانه مګر سړی چه وحی مونږ کوله دوی ته نو تپوس او کړئ د

خپل کرمان دی صرف اراده او کول نو هر څه بیا شوی وی ۱۲ ۲ له وا زیږه دے چه کوم خلقو د خدائے تعالی د دین په خاطر خپل کورونه پریښودل او ظلم پرې شوے وه نو الله به دوی لره په دنیا کښې ښه ځائے ورکړی او ثواب د آخرت خو چیر لوئے دے نو آسمانی خلقو به دے ثواب پوهیدل شی پوهه کوی او د دین د پاره هجرت نه کوی را ته وی هجرت ځپل کور پریښودل د دین د پاره لکه د طلب د علم د پاره یا د دین خوروله د پاره ۱۲ ۳ له دا جواب دے د دے سوال چه دا مسئله په مولوی صاحب دے چه ملائکو بیان کړی دی ماسوا د جواب چه مخکښې هم پیغمبران سړی وو او دا مسئله ئې بیانوله ۱۲ ۴ له معلوم شو چه که سړی ته څه نه پیژني نو په ده د تقلید د غیر لازم دے د معین عالم خبره وی او که د عام وی د مسئلا نا نو اتفاق دے چه په دے زمانه کښې او س مجتهد نه شی جوړیدے د خاص عالم خبره چه منی هغه مقلد فرقے وی، حنفیا، مالکیا، شوافع، حنبلیان۔ او چه په خاص عالم پورے ګمان نه تړی هغه اهل حدیث وی دا پخه وا پره اهل سنت والجماعت دی۔ دا پخه وا پره بنده وی نو چه غلو نه کوی او بله فرقه ګمراه ده وائی۔ نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه تماته حدیث او د خلفاؤ په طریقه کلکه عمل او کړئ ۱۲ ۱۲

ع ۱۱ نصف

ف۱ د ذکر نه مراد قرآن لتبین مراد حدیث دے یتفکرون که فکرة ټول امت وی نو اجماع ده، و که د بعضو وی نو قیاس ئے نو دا څلور شرعي دلیلونه شو

الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۗ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ

علماؤ نه که تاسو نه پوهیږئ - (لیږلي مو دوی) د دلیلونو او کتابونو سره - او رالیږلو مونږ تا ته

الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

قرآن چه بیان کړې خلقو ته هغه کتاب چه راغلے د دوی ته او امید دے چه دوی فکر اوکړي

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَن يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ

آیا په امن دي هغه خلق چه کوي بد فریبونه چه ښخ کړي الله دوی لره په زمکه کښې

أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ

یا راشي په دوی باندے عذاب د هغه طرفه چه دوی خبر نه وي - یا اونیسي دوی لره

فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ

په تلو راتلو کښې نو نه دي دوی عاجز کوونکي (الله لره) یا اونیسي دوی لره سره د ویرے نه -

فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن

نو یقیناً رب ستاسو مهربان او ترس والا دے - آیا نه ګوري دوی هغه ته چه پیدا کړي دي الله شے

شَيْءٍ يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ

شے ګرځي سورې د هغه ښي طرف ته او ګسې طرف ته سجده کوي الله ته او دوی

دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

عاجز دي - او الله ته سجده کوي هغه شے چه په آسمانونو کښې دے او هغه شے چه په زمکه کښې دے

مِن دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ

ژوندي سرا او ملائک او دوی تکبر نه کوي - ویریږي د

رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۩ ﴿٥٠﴾ وَقَالَ

رب خپل نه چه غالب دے په دوی باندے او کوي هغه چه دوی ته حکم کیدے شي - او وائي

ف۲ دا د عذاب ډیر بیان دے ۱۲

ف۳ دا د عظمت الله تعالی د وحدانیت څلورم صاف دلیل دے په دے کښې د لوئې قدرت مظاهر دي چه سورې د الله تعالی تابعدار دي او د آسمانونو او د زمکو ژوندي سرا او ملائک د الله تعالی تابعدار دي او ملائک د الله تعالی نه ویریږي او حکم منونکي دي لوئې بادشاه دے د ده په مقابله کښې څوک حاجت پوره کوونکي نیشته او نه څوک په ده زور اوړي ۱۲

ف۴ دا د توحید مسئله د اثبات مقصود دے په نفی سره یعنی الله یو دے دوهم نشته ۱۲

ع ۶ / ۱۲

اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَاِيَّايَ

الله چه مه جوړوئ تاسو دوه معبودان - یقیناً معبود صرف یو دے - نو صرف زما نه

فَارْهَبُوْنِ ﴿٥١﴾ وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّيْنُ

او ویرېږئ - او صرف د الله دی هغه ټول څیزونه چه په آسمانونو کښې دی او په زمکه کښې دی او د هغه

وَاصِبًا ۭ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ

عبادت دے همیشه - آیا نو غیر د الله نه ویرېږئ تاسو - او هر څه چه ستاسو سره نعمت وی نو هغه د الله له طرفه دی

ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجْـَٔرُوْنَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ

بیا چه کله او رسی تاسو ته تکلیف نو هغه ته چغې او وهئ - بیا چه کله لرې کړی هغه ستاسو تکلیف

عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٤﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ

نو په هغه وخت یو ډله ستاسو نه د خپل رب سره شرک کوی - چه انکار اوکړی د هغه

اٰتَيْنٰهُمْ ۭ فَتَمَتَّعُوْا ۣ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ

چه مونږ ورکړی دی دوی له - نو مزې اوکړئ - نو زر به پوهه شئ - او جوړوی دوی هغو له چه دوی پرې نه پوهیږی

نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ ۭ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٦﴾

حصه د هغه څه نه چه مونږ ورکړی دی دوی ته - قسم دے چه تپوس به اوشی د دروغو ستاسو نه -

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا

او جوړوی دوی الله لره لونړه پاک دے هغه تری نه او دوی لره هغه څه چه دوی یې خوښوی - او کله

بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٥٨﴾

خبر ورکړے شی یو کس ته د دوی نه په لور سره نو شی مخ د هغه تور او هغه غمژن وی -

يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْۗءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ۭ اَيُمْسِكُهٗ عَلٰي

پټیږی د قوم نه د وجه د بدی د هغه څه نه چه خبر ورکړے شو - آیا ساتی هغه په

ف۱ دا د باری تعالیٰ د یو والی یقینی ثبوت دے په عقلی توګه بیان دے چه صرف د الله تعالیٰ دی هغه ټول څیزونه چه په آسمانونو کښې دی او په زمکه کښې دی او حکم هم صرف د باری تعالیٰ دے همیشه ۱۲

ف۲ دا منکرانو ته زور دے چه بیا هم د غیر نه ویرېږئ او هغوی ته لوے درجه ورکوئ او د تکلیف په وخت هغوی ته ژاړئ ۱۲

ف۳ نو چه کله تکلیف لرې کړی نو بیا شرک کوئ ۱۲

ف۴ یعنی هغه څیزونه چه دوی یې باطل معبودان وی حصه مقرروی یعنی د هغوی په نوم څه نذر کوی د هغوی حقیقت یعنی د هغوی نفع او ضرر ورته معلوم نه دے نو الله تعالیٰ به د دوی د دروغو تپوس اوکړی ۱۲

ف۵ ملائکو ته الله تعالیٰ لونړه وائی یعنی دوی وائی چه الله تعالیٰ زوره اولاد نه لری او لونړه یې لری او ځان له خو دوی ځوئیان غواړی او چه کله خبر شی نو په هغه شی باندی ډیر ناخوښه شی او مخونه تور شی ۱۲

لاره کړي ولاړ او دا وي په صفت د ښه چه شریک وي هغه او د الله تعالی لوی صفت دے چه په هر قسمه قدرت والا دے او په هر ځای چه وو دے ۱۳ ت دا قانون دے چه تا خیر د عذاب یعنی که باري تعالی په گناه خلق نیسي نو انسان به گناه په

هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

ژوندے یا ئے ښخوي په خاورو کښے - خبردار بد دے هغه فیصله چه دوي ئے حکم کوي -

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۖ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ

د هغو د پاره چه ایمان نه راوړي په آخرت باندے بد مثال دے - او الله لره دے صفت

الْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ

لوئے - او دے زبردست او حکمت والا دے - او که نیوے الله خلقو لره د دوي په ظلم سره نو

مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۖ

نه به ئے پریخودو په دے باندے هیڅ ژوندے سر لیکن وروستو کوي دوي لره تر نیټے مقرر پورے -

فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾

نو کله چه راشي نیټه د دوي نو وروستو به نه شي دوي یو ساعت او نه به مخکښے شي -

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ

او جوړوي دوي الله لره هغه چه دوي ئے نه خوښوي او بیانوي ژبے د دوي دروغ چه دوي

لَهُمُ الْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَاللَّهِ

لره خوشحالي ده - خامخا دوي لره اور دے او دوي به ورته تیلو تلي شي - قسم دے چه

لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ

یقیناً ما لیګلي وو رسولان مخلقو ته چه وو استا نه نو ښائسته کړل دوي ته شیطان گندہ اعمال د دوي

فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ

نو هغه ملگرے د دوي دے نن او دوي لره عذاب دے درد ناک - او را نه لیږلے مونږ په تا

الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً

کتاب مگر بیان کړے دوي ته هغه شے چه دوي اختلاف کوي په هغه کښے او هدایت او مهرباني ده

وجه ختم شوے وو او نو ژوندے سر څوک انسان دے پاتے نه شو حقیقه هم ختم شوے وو لیکن د عذاب د پاره وخت مقرر دے ۱۳

ت کله چه وخت د عذاب راشي نو بیا به یو ګړی هم لیټ نه وي، لا یستقدمون ذکر شوے دے د تاکید د پاره کله دوي کله لید او ړانده چه د مرے شي په نورو کښے به بیشے ستنیږي ۱۳

ت دا زور شوه چه دوي فیصلو نه هم نو کښے شریک پاپه ګمان ژوند او د بد گټو اود مال لره هم خوشحالي او بیا هم کوي چه دا دین دے او په دے کښے ثواب دے خامخا نه ده بلکه دوي لره اور دے دوي - د عذاب تیاره ورته دے ۱۳

ت دا دي حق د تسلي ده چه منکران چه ستا نه مخالف کوي دا څه نوے دستور دے لیکن ته ورته بیان کوه په هغه مسئله کښے چه دوي پکښے خلاف کوي (فائده) معلومه شوه چه تبیان د دنیا نه د غرض دی چه په اختلافي مسئله کښے کلام الله تعالی فیصله بیان کړي او ګمراهانو ګمراهي بیان دے دا علم غواړي او جګړه دوي کښے لیکن که باري تعالی دوستانو ګو جګړه وتر سے نیولے دے ۱۳

ك د باران د ورولو دليل دے په وحدانيت دباری تعالیٰ ډير صاف دليل دے په دے کښے د باری تعالیٰ د لوئے قدرت مظاهره ده چه
مړه زمکه په يو ځل تازه کيږی او ځمکه سر سبزه کيږی ده پکښه ونيه او خوشالی دی او پکښے ټول دغه دا ښکارندی ده غه کيږی...

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾ وَاللَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ

هغه قوم ته چه ايمان راوړی - او الله وروی باران د آسمان نه نو تازه کوی په هغه سره

الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

زمکه پس د شړ کيدو نه - يقيناً په دے کښے دليل دے د هغه قوم د پاره چه حق آوری -

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن

او يقيناً تاسو لره په څارويو کښے عبرت دے - سکو و پيا تاسو د هغه شی نه چه په ګيډو د دوی کښے دی

بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِّلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِن

د ميږو د غوشانو او وينے نه پئ صاف چه آسان تيريږی سکونکو لره - او د

ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا

ميوو د کجوروں نه او د انګوروں نه جوړوی تريے تاسو د نشے شے او رزق

حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ

ښهٔ - يقيناً په دے کښے دليل دے د هغه قوم د پاره چه پوهيږی - او حکم او کړو ستا رب

إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَ

مچئ ته چه جوړ ده په غرونو کښے کورونه او په او نو کښے او

مِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ

د هغه شی نه چه دوی کږی - بيا خوره د هر قسم ميوے نه او ځه په لار د

رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ

رب ستا کښے چه صافے دی - راوځی د ګيډو د هغے نه د سکلو شے چه مختلف دے رنګ د هغه په دے

شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَاللَّهُ

کښے شفا ده خلقو لره - يقيناً په دے کښے دليل دے د هغه قوم د پاره چه فکر کوی - او الله

او د وينے رنګ او د غوشانو بوئ او غونډ پکښے نيشتے او دا سے اعلیٰ غذا ده چه په مړی کښے آسان تيريږی نبی کريم صلے الله عليه وسلم چه به دوده څوړه او نبی بر نه ولو نو دا سے دعا به يے غوښته چه الله ما لره په دے طعام کښے برکت راکړه او ما لره د دے نه ښهٔ خوراک راکړه او کله چه به يئ نور څه خوړل نو بيا به يے داسے دعا غوښته چه اے مولیٰ ما لره په دے طعام کښے برکت راکړه او ما لره دا طعام په عوض راکړه معلومه شوه چه پئ ښهٔ طعام دے او د نشے څيز د الله تعالیٰ د صفت لره دے ۲ سکه شراب ترے مراد دی په دغه وخت کښے شراب لا نه وو حرام او رزق حسن نه مراد سرکه ده د سرکے د صفت نه اسيخوا معلومه کړه چه شراب د باری تعالیٰ په نزد ښهٔ نه دی ۳ سکه چه پو کښے عقل وی نو د وينه د الله تعالیٰ وحدانيت معلوموے شی معلومه شوه چه بے عقيان او مشرکان بے عقله دی ۴ سکه لاره د په وند ۵ سکه د مچئ نه خيله لاره خطا کيږی ۶ زلا لکئ يو حکيم و تشنه

راغلی او لے د دنته نه اخاړه کړه وبيا يے کار شروع کړو ۷ سکه يو صحابی مريض وه نو نبی کريم صلے الله عليه وسلم او دا يئ
چه ګبين ورکړی نو دستور نے جه زيات شو بيا ئے او فرمائيل چه نور ورکړی او دا ئے او فرمائيل چه الله تعالیٰ رشتونے دے د ... (۳۹۵)

[illegible]

خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ

[illegible]

لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ۝ وَاللّٰهُ

[illegible]

فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِى الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا

[illegible]

بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ ۚ

[illegible]

اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ۝ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ

[illegible]

اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّ

[illegible]

رَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ

[illegible]

هُمْ يَكْفُرُوْنَ ۝ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ

[illegible]

لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ شَيْئًا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ۝

[illegible]

فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ

[illegible]

[illegible]

سلے وا صیے اول مثال دے چہ غیر اللہ مملوک دے عاجز او مولیٰ قادر دے او معبود ان دے دواړه برابر نه دی
سٹے وا دوېم صحیح مثال دے

لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٧٤ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكًا لَّا يَقْدِرُ عَلٰى

نه پوهیږئ - بیان کړید ے الله مثال د بنده مملوک چه قادر نه وی په هیڅ

شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا

شی او د هغه چا چه ما ورکړی هغه ته د خپل طرفه رزق ښه نو دے خرچ کوی د هغه نه پټ

وَّجَهْرًا ۭ هَلْ يَسْتَوٗنَ ۭ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۭ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝٧٥

او په ښکاره - آیا دواړه برابر دی؟ ټول صفتونه الله لره دی - بلکه ډیرات د دوی نه پوهیږی

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ اَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى

او بیان کړید ے الله مثال د دوو سړیو چه د دوی نه یو چا ړ او ګونګے دے نه وی قادر په هیڅ

شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاْتِ بِخَيْرٍ ۭ

شی او دے بوج دے په خپل مولیٰ باندے - چرته چه روان کړی نو نه راوړی خیر لره -

هَلْ يَسْتَوِيْ هُوَ ۙ وَمَنْ يَّاْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ

آیا برابر دے دے او هغه څوک چه حکم کوی په انصاف سره - او دے په لار د

مُّسْتَقِيْمٍ ۝٧٦ وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَمَآ اَمْرُ

برابر وی - او خاص الله لره دے غیب د آسمانونو او د زمکے - او نه دے کار د

السَّاعَةِ اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ اَقْرَبُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى

قیامت مګر د سترګے د رپ دے بلکه نزدے دے - یقیناً الله په هر شی

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٧٧ وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ

باندے قادر دے - او الله بهر کړی یئ تاسو لره د ګیډو د میندو ستاسو نه

لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْــــًٔا ۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـــِٕدَةَ ۙ

معلوم نه وه تاسو ته هیڅ شے - او ورکړل ئے درته تاسو لره غوږونه او سترګے او زړونه -

چه غیر الله چه خپل مولیٰ
بوج دے نو څه بدله ئے
حاجت پوره کړی او الله
حاکم دے نو دواړه څنګه
برابر دی ۱۲
سٹے وا د غذاب اُخروی
بیان دے یعنی په هر څه
پوهیږی او په هر څه
قدرت والا دے او قیامت
راوستے ئے نو هر چا به
منکرانو لره عذاب به کړی
سٹے بلکه دے نه
هم زیات نزدے دے او
آسان دے خو چه اراده
او کړی نو مراد پوره
کیږی ۱۲
سٹے وا د وحدانیت د
الله او وم دلیل دے
په دے کښے بیان نوی دی
د قدرت چه خپل وجود
ته او صورتی د صورت د
کیږی ے نه الله تعالیٰ
تاسو لره را او ویستلی
دی غوږونه او سترګے
او زړونه درله حقه
درکړی یدی نو بیا ولے
د الله تعالیٰ احسان نه
منئ او د غیر الله نه
حاجتونه غواړئ او
غیر الله په الله تعالیٰ
زور آور کړئ ۱۲

لـه مارغان په هوا کښې حقه تېزوی کېدی شي پرېږده الله تعالیٰ ئې بل څوک وانه نیسي مارغان په هوا کښې د شی ټکولے داهم د الله تعالیٰ د قدرت دلیل دے ۱۲

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ

امید دے چه تاسو احسان اومنئ - آیا نه گوری دوی مرغانو ته چه تابع شوی دی په فضا د

السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ

د آسمان کښې - نه ئې حصاره وی دوی لره مگر الله - یقیناً په دې کښې دلیلونه دی د هغه قوم دپاره

يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ

چه ایمان راوړی - او الله جوړ کړی دی تاسو لره کورونه ستاسو ځائے د آرام او سیده ئې جوړ کړی دی

لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ

تاسو لره د څرمنو د څاروو کورونه چه سپک وی په تاسو په ورځ د سفر ستاسو

وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا

او په ورځ د کور ستاسو او د وړو د هغو نه او د وړو د اوښانو او د وېښتو د هغو نه

أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا

سامان او شیونه د استعمال تر یو وخته پورې - او الله جوړ کړی دی تاسو لره د هغه چه ئې پیدا کړی دی سیورې

وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ

او جوړ کړی ئې دی تاسو لره په غرونو کښې سمڅې او پیدا کړی دی تاسو لره قمیصونه

تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ

چه تاسو لره ساتی د گرمئ نه او قمیصونه چه ساتی تاسو لره د جنگ نه - دغسې پوره کوی نعمت خپل په

عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ

تاسو باندې امید دے چه تاسو غاړه کېږدئ حکم ته - نو که مخ واړوی دوی نو بېرته رسول په تا باندې رسول دی

الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ

ښکاره - پېژنی دوی نعمت د الله بیا انکار کوی د هغه نه او زیات د دوی

ئے گوره نعمتونه تاسو لره د آرام د پاره جوړ کړی دی او څیزونه چه سپکی دی او هم د الله تعالیٰ انعام دے او د وړو د گډو او د وړی د اوښانو او د وېښتو د بیزو نه قسم قسم سامان در لره خدای تعالیٰ تیار کړی دی ۱۲

ئے سورې او سمڅې (غارونه) او قمیصونه او زغرې دا ټول د باری تعالیٰ نعمتونه دی د پاره د دې چه خلق دا نعمتونه او وینی نو تا بعدار به شی د لے خلق زیات کافر کېدی په دا پیښې په تا خو صرف رسول دی د وی منی او که نه منی او دوی چه نه منی نو د هغې علم نه نه منی ۱۲

له وادعذاب اخروی بیان دے یعنی د قیامت په ورځ به پیغمبران ګواهان پیش شی چه په خلقو به ګواهی کوی د ایمان یا د کفر، او دوی ته به اجازت نه ورکولے شی او نه به د دوی نه مطلب د توبے او رضا غوښتلے شی ځکه په دنیا کښے چه طلب

الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا

انکار کوی - او کله چه پورته کړو د هرامت نه شاهد بیا به اذن

يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾ وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ

او نه کړے شی کافرانو ته (د خبرو) او نه به د دوی نه طلب د خوشحالولو وشی - او کله چه اووینی

ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

ظالمان عذاب لره نو آسان به نه شی د دوی نه او نه به دوی ته مهلت ورکړے شی -

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا

او کله چه اووینی مشرکان شریکان خپل نو او به وائی چه اے ربه دا شریکان زمونږ دی

الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِن دُونِكَ ۖ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ

کوم چه بلل مونږ وو سوا ستا نه - نو ورته کړی دوی ته جواب چه تاسو

لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم

دروغژن یئ - او پیش به کړی الله ته په هغه ورځ صلح او ورک به شی د دوی نه

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ

هغه دروغ چه دوی جوړول - کوم چه کافران شو او منع کوی (خلق) د لارے د

اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

الله نه زیات به کړو مونږ دوی لره عذاب په پاسه د بل عذاب نه ځکه چه دوی فساد کولو -

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم مِّنْ أَنفُسِهِمْ

او کله چه پورته کړو په هر امت کښے شاهد په دوی باندے د دوی نه

وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ ۚ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ

او راولو تا لره شاهد په دے خلقو باندے - او رالیږلے مو دے تا ته کتاب

سے نازل کیا قال الاخ الصالح . مشکوٰة ص ۴۰۰

د کفر او دوی نه به د توبے طلب نه کیږی ځکه چه د توبے باری تعالیٰ کوی چه ما پخلا کړی او دنیا فرما ئی په دوی دی ۱۲

سے کله چه د امشرکان هغه چا لره اووینی چه په دنیا کښے د الله نه علاوه د هغوی عبادت کولو او د هغوی نه یے دعا غوښتله نو هغوی ته به وائی چه دا زمونږ شریکان دی نو هغوی به ورله جواب ورکړی چه تاسو دروغ وائی تاسو د خپل خواهش او د شیطان پیروی کوله نو بیا به دا مشرکان الله تعالیٰ ته صلح پیش کړی او په دنیا کښے چه کوم دروغ دوی جوړول هغه به ترے ورک شی ۱۲

سے دا یو عذاب د کفر دے او بل عذاب د ګمراه کولو دے ۱۲

سے د قیامت نه به باری تعالیٰ پیغمبران ګواهان کړی چه په خپل قوم دوی حکم د الله تعالیٰ رسولے وو قوم ته او نبی کریم صلی الله علیه وسلم به هم په خپل امت ګواهی کوی چه ما د باری تعالیٰ حکم رسولے وو ۱۲

سے نکه څنګه چه عقل د الله تعالیٰ په وحدانیت باندے دلالت کوی نو دغه شان د قرآن هم دلیل دے او دلیل وحی دے ۱۲

رکوع ١٧

ﻟﻪ ډﯾﺮو ﻣﻔﺴﺮﯾﻨﻮ رواﯾﺖ ﻗﻮل دی ﭼﯥ ﻗﺮآن ﮐﯥ ﻫﺮ ﺷﯽ ﺗﻪ ﻻر او د ﻣﻮﻋﻈﻮ ﺑﯿﺎن ﺷﻮی دی ... ﻣﺮاد ﺗﺮی ﻫﺮ ﻫﻐﻪ ﺷﯽ دی ﭼﯥ ... ﭘﻪ ﻫﻐﻪ ﮐﯥ ﺳﺮه ... ﺑﯿﺎن ﮐﻮی ﺑﻠﮑﻪ ﻗﺮآن ... دی

تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ۝۸۹

بیان دی د هر شي لره چه ضرورت وي پوري ... او هدایت او رحمت او زیری دی د مسلمانانو لره.

اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَآئِ ذِي الْقُرْبٰى

یقیناً الله حکم کوي په انصاف سره او په احسان سره او په ورکولو د خپلوانو سره

وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ

او منع کوي د ناروا او د ناکاره او د ظلم نه - وعظ کوي تاسو ته امید دی چه

تَذَكَّرُوْنَ ۝۹۰ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا

تاسو پوهه واخلئ - او پوره کړئ لوظ د الله کله چه تاسو لوظ کوئ او مه ماتوئ قسمونه

الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ؕ

پس د محکم کولو نه او مقرر کړی دی تاسو الله تعالیٰ لره په ځان باندې ذمه وار -

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ۝۹۱ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا

یقیناً الله پوهیږي په هغه چه تاسو کوئ - او مه کیږئ تاسو په شان د هغې ښځې چه شلوله یې ریښه خپله

مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ؕ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ اَنْ

پس د محکم کولو نه ټکړې ټکړې - جوړوئ تاسو قسمونه خپل په کار د فساد په مینځ خپل کښې چه شي

تَكُوْنَ اُمَّةٌ هِيَ اَرْبٰى مِنْ اُمَّةٍ ؕ اِنَّمَا يَبْلُوْكُمُ اللّٰهُ بِهٖ ؕ وَلَيُبَيِّنَنَّ

یوه ډله زیاته د بلې ډلې نه - یقیناً امتحان کوي په تاسو الله په دې سره - او خامخا بیان به کړي تاسو ته

لَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۝۹۲ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ

په ورځ د قیامت هغه شی چه تاسو په کښې اختلاف کولو - او که رضا وی د الله

لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ

نو کړي به یې تاسو لره جماعت یو لیکن ګمراه کوي هغه چا لره چه رضا یې شي او هدایت کوي

فیصله او کړي به هغه کښې چه خلقو کښې اختلاف کولو ... یعنی الله تعالیٰ تاسو لره په زوره مسلمانان ... نه کوي ... اختیار ... ګمراه کوي او چه ... هدایت نه کوي ...

ﯾﻌﻨﯽ ﭘﻪ ﻫﻐﻪ ﺳﺮه ... ﻣﺎﻧﻪ ...
ﺷﮯ واﻗﻌﺎ ... ﭘﻪ ﮐﻠﻮ ...
ﺗﺒﺎره ﺑﺎری ﺗﻌﺎﻟﯽ ﺷﺎﻣﻞ ...
وه ﭼﻪ ﺷﺮک او ﻇﻠﻢ ﻧﻪ ﮐﻮئ
او اﺣﺴﺎن ﮐﻮئ
ﺷﮯ واﻗﻌﺎ ﻋﺎم اﺣﺴﺎن ﻧﻪ
روﺳﺘﻮ ﺧﺎص اﺣﺴﺎن ﺑﯿﺎن
دے
ﺷﮯ د ﺑﯿﺎن د ﻫﻐﻪ ﭼﻪ ﻇﻠﻢ
ﻧﻪ ﮐﻮئ
ﺷﮯ ﻋﺎم ﻋﻬﺪ ﻣﺮاد دے
ﺧﺼﻮﺻﺎ ﻫﻐﻪ ﻋﻬﺪ ﮐﻮم
ﭼﻪ ﺗﺎﺳﻮ ﻧﺒﯽ ﮐﺮﯾﻢ ﺻﻠﯽ
اﻟﻠﻪ ﻋﻠﯿﻪ وﺳﻠﻢ ﺳﺮه
ﮐﺮی دے د اﯾﻤﺎن او ﺧﺎﺻﺎ
ﺧﺎص ﭘﺎﺑﻨﺪی ﭘﮑﺎر ده
ﯾﻌﻨﯽ ﺷﺮک ﻣﻪ ﮐﻮئ او ﻣﻪ
ﯾﯽ ﻟﻮﻇ ﻣﺎﺗﻮئ
ﺷﮯ د اﻣﺜﺎل دے ﭼﻪ ﻟﻮﻇ
ﭘﻪ ﻣﮑﻪ ﮐﯥ ﯾﻮه ﺑﻮډئ ﺷﻮه
وه ﭼﻪ ﺗﺎر ﺑﻪ ﯾﯥ ﻧﻮم وه ﻫﻐﯥ
ﺑﻪ ورځ ﺳﭙﻨﺴﯽ ﺗﺎر ﮐړل
او ﺑﯿﺎ ﺑﻪ ﯾﯥ ﻣﺎﺑﺸﺎم او ﺷﻠﻮل
ﻧﻮ ﺗﺎﺳﻮ د اﺳﯥ ﻋﻘﻞ ﻣﻪ
ﮐﻮئ ﭼﻪ د ﻧﺒﯽ ﮐﺮﯾﻢ ﺻﻠﯽ اﻟﻠﻪ
ﻋﻠﯿﻪ وﺳﻠﻢ ﺳﺮه ﻣﻮ ﻟﻮﻇ
د اﯾﻤﺎن ﮐړے دے او ﺑﯿﺎ ﯾﯥ
ﻣﺎﺗﻮئ ﭼﻪ د ﮐﻔﺎرو ﺗﺮﻗﯽ
او وﯾﻨﺊ د ﺗﺮﻗﯽ د ﮐﻔﺎرو
ﺧﻮ ﯾﻮ وﻗﺘﯽ ﺷﮯ او ﭘﻪ دے
ﮐﯥ ﺑﺎری ﺗﻌﺎﻟﯽ د ﻣﻮﻣﻨﺎﻧﻮ
اﻣﺘﺤﺎن ﮐﻮی ﭼﻪ ...
ﺧﭙﻞ اﯾﻤﺎن ﮐﯥ ﻣﻀﺒﻮط دی
ﭘﻪ ﻗﯿﺎﻣﺖ ﮐﯥ ﺑﻪ اﻟﻠﻪ ﺗﻌﺎﻟﯽ ﻋﻤﻠﯽ

[illegible]

مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَلَتُسْـَٔـلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾ وَلَا تَتَّخِذُوْٓا

حقه چا ته چه خوښه شی . او ضرور به تپوس وکړے شی ستاسو د هغو عملونو نه او مه جوړوئ

اَيْمَانَكُمْ دَخَلًاۢ بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌۢ بَعْدَ ثُبُوْتِهَا وَتَذُوْقُوا

قسمونو خپلو [illegible] په مينځ خپل کښ [illegible] قدم پس د ثبوت نه او به اوڅکئ

السُّوْٓءَ بِمَا صَدَدْتُّمْ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٩٤﴾

تکاليف [illegible] د لارې د الله نه - او ستاسو دپاره عذاب لوئ دے .

وَلَا تَشْتَرُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ اِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ

او مه اخلئ په عهد د الله بيعه لږه - هغه شے چه په نزد د الله دے هغه

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا

غوره دے تاسو ته که [illegible] تاسو - هغه چه تاسو سره دے ختميږي او هغه

عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ۭ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِيْنَ صَبَرُوْٓا اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا

چه الله سره دے باقي دے . او ضرور به ورکړو هغو کسانو ته چه صبر ئې کړے دے اجر د هغوئ [illegible]

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ

دوی بانده - چا چه اوکړو نيک عمل نارينه وی او که ښځه وی او دے مؤمن وی

فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا

[illegible] او ورکړو به دوی ته اجر د دوی [illegible] عمل [illegible]

يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٧﴾ فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ

بانده - نو کله چه لولے قرآن نو پناه اوغواړه په الله سره د شيطان نه مردود

الرَّجِيْمِ ﴿٩٨﴾ اِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى

نه - يقيناً نشته د هغه لره غلبه په هغو کسانو چه مؤمنان دی بانده چه [illegible]

[illegible]

دوی لره خلاص (نه) د عبادت په مزه چه خبر شوم نو زه ځم نیم کړے دنیا بادشاهي په ورشه لله أعلم ۱۲ کله چه
تلاوت د قرآن شروع کړی نو اعوذ بالله وائي چه الله مولی ته شیطان ته چا کړے (فاذا قرأت) کله چه تلاوت شروع کوی نو اعوذ بالله په اول او وائي

رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ

په رب خپل توکل کوي ـ یقیناً زور د ده په هغو دے چه دوستي کوي د ده سره او په هغو دے

هُم بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ ۙ وَاللَّهُ أَعْلَمُ

چه دوی ئې شریک جوړوي ـ او کله چه را بدل کړو یو ایت په بدل د بل ایت کښې او الله عالم دے

بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

په هغه چه رالیږي نو وائي دوی چه ته د ځانه جوړوې ـ بلکه زیات د دوی نه پوهیږي نه ـ

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ

او وایه راوړی دے دا روح پاک د رب ستا نه په رښتیا سره چه تسلي ورکړي مؤمنانو

آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ

ته او هدایت او مبارکي ده مسلمانانو لره ـ او یقیناً پوهیږو چه دوی

يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ ۗ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ

وائي چه یقیناً ښوول ئې کوي ده ته بشر ـ ژبه د هغه چه نسبت کوي هغه ته

أَعْجَمِيٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

عجمي ده او دا قرآن ژبه عربي ده ښکاره ـ یقیناً هغه خلق چه ایمان نه راوړي

بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا

په ایتونو د الله ـ هغوی ته نه کوي هدایت الله او دوی لره عذاب دردناک دے ـ یقیناً

يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ

تړي دروغ هغوی چه ایمان نه راوړي په ایتونو د الله ـ او دوی صرف

هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ بِاللَّهِ مِن بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ

دروغژن دي ـ چا چه انکار وکړو د الله نه پس د ایمان نه ـ لیکن هغه څوک

نه په کور کښے (فاذا قرأت) کله چه تلاوت شروع کړی نو اعوذ بالله په اول او وائي بیا په ادب سره تلاوت شروع کړي نو څو ربه زړه د کوزیږي رادے ۱۲ ـ د شیطان تعدي په هغه چا نه چلیږي چه د هغه ایمان او توکل وي د شیطان زور په هغه چا چلیږي چه د شیطان سره دوستي کوي نو بیا هغوی د شیطان په لسه پیدا بانده اعتراضونه شروع کړي مثلاً چه الله تعالیٰ یو ایت لره منسوخ کړي او بل حکم راشي نو دوی اعتراض کوي چه ته د ځانه جوړوے نو جواب دا دے چه دا قرآن جبرئیل علیه السلام راوړے دے د مسلمانانو د پاره تسلي او خوشے او مبارکي ده ۱۰۵ او کله د شیطان دوستان دا اعتراض کوي چه نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دا قرآن یو سړی ښائي دا یو نصراني آهنګر وه بلعام نوم وه مسلمان شوے وه نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم به د هغه خلق ته تلو نو ځکه کافرانو دا اعتراض اوکړو نو باری تعالیٰ جواب کوي چه دوی چا ته نسبت کوي نو هغه خو عجمي دے او دا قرآن

لو فصیح فصیح عربي ده نو عجمي سړی څنګه فصیح عربي وښائي شي ۱۲ ـ ۳ دا د عذاب اخروي بیان د عجم څوک الله د وحدانیت دلیلونه نه مني نو هغوی د هدایت نه محروم دي او هغو لره سخت عذاب دے ۱۲ ـ ۳ یعني دروغ کافران په نبي کریم صلی الله علیه وسلم

له يعني چه دوی کافران خو دا اعتراض شو نه کيدو او د بلال نو ايمان ئې په زړه کښې ټينګ وو او خپل لوظ ئې ساتل کړې و نو هغه دوی ته غضب...
تعالی د غضب دے او لوئے عذاب دے ورله ليکن که په دغه زور او شو که قتل نو دغه کلمه کفر نه وئيله او وئيله...

أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِالْكُفْرِ

چه زور پرې او شو او زړه د هغه په قرار وی په ايمان سره ليکن هغه څوک چه خوشحالی او کړی په کفر

صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

زړه د هغه نو په دوی باندے غضب دے د الله او د هغوی دپاره عذاب لوئے دے

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ

دا عذاب ځکه دے چه دوی غوره کړی ژوند د دنيا په آخرت باندے. او يقيناً الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ

هدايت نه کوی قوم کافر ته. دوی هغه دی چه مهر وهلے دے الله په

قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

زړونو د دوی او په غوږونو د دوی او په سترګو د دوی او صرف دوی غافلان دی.

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ

خامخا دوی صرف په آخرت کښې برباد دی. بيا خبره دا ده چه رب ستا د هغوی دپاره

هَاجَرُوا مِن بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ

کورونه پريخودل د پس د هغے نه چه کړولے شو بيا ئې کوشش کړے او محنت کوی يقيناً رب ستا

مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ

پس د دے نه بخونکے او مهربان دے. کله چه راشی هر نفس جګړه به کوی

عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

د خپل طرف نه او پوره به ورکړے شی هر نفس ته بدله د عمل د دوی او ظلم به ورسره او نه کړے شی

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا

او بيان کړے دے الله مثال د يو کلی چه وه په امن او په آرام سره راتلو ورته

په ايمان باندے مضبوط وه نو دغه ته اذن شته او که ئې قتل ته پيش کړو او کلمه د کفر ئې او نه وئيله نو دے شهيد شو دوی دا کفر ځکه کوی پس د ايمان نه چه دوی ته ژوند د دنيا غښتے دے او آخرت ئې پريخودے دے دا سے خلقو ته باری تعالی هدايت نه کوی په دوی الله تعالی مهر وهلے دے او په آخرت کښے دوی برباد دی ۱۲

۲ له دا د هغو خلقو دپاره زيرے دے چه کوم خلق خپل کورونه پريږدی د الله تعالی دپاره او د دين د ترقی کوشش او محنت کوی نو الله تعالی په هغو مهربان دے او د هغوی ګناهونه معاف کوی ۱۲

۳ له دا د عذاب اخروی بيان دے چه دا سے سخته ورځ راروانه ده چه د هر چا سره به د خپل ځان غم وی دا يوا ځے نبی کريم صلے الله عليه وسلم دے چه دے به وائی امتی امتی الله تعالی ته دوی شفاعت زموږ نصيب کړی

۴ له دا د عذاب دنيوی بيان دے چه کوم خلق حق نه مني نو په دنيا کښې په هغو باندے عذاب راځی او کوم ځی چه مکه معظمه ښه آباده وه نو کله چه نبی کريم صلے الله عليه وسلم راغے او دوی د هغوی فرمان قبول نه کړو نو قحط سالی پرے راغله ۱۲

له هغه لوږه او ویره چه پښان د جامے وه په هغوئ چاپیره شوی وه ۱۲ ۳ هر کله چه حال دا دے چه

رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا

رزق دا فراخ د هر طرف نه نو انکار یے اوکړو د نعمتونو د الله نه نو اورسوله هغوئ

اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ

الله جامه د لوږے او د ویرے په بدل د هغې چه دوی کول (ناکاره کار) او یقینًا

جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ

راغلے وه دوی ته رسول د دوی نه نو دروغجن کړو دوی هغه لره نو اونیول دوی لره عذاب او دوی

ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ

ظالمان وو - نو خورئ تاسو د هغې نه چه درکړی دی تاسو ته الله حلال پاک او شکر کوئ د نعمت د

اللَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَ

الله که تاسو د هغه بندګی کوئ - یقینًا حرام کړی دی هغه په تاسو مردار او

الدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ

وینه او غوښه د خنزیر او هغه شے چه یاد شی په هغه نوم د غیر الله نو څوک چه محتاج شو او نه

بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ

وه نافرمانه او نه زیاتے کوونکے نو الله بخونکے او مهربان دے - او مه وایئ تاسو هغه شی ته چه بیانوی

أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَٰذَا حَلَالٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ

ژبے ستاسو دروغ چه دا حلال دے او دا حرام دے چه جوړ کړئ په الله تعالیٰ باندے

الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

دروغ - یقینًا هغه خلق چه تړی په الله باندے دروغ کامیاب به نه شی -

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا

دوی لره سامان دے لږ او دوی لره عذاب دے سخت - او په هغو چه یهود دی

۲ هر کله چه حال دا دے چه هرڅه یواځے الله تعالیٰ کوی او په هرڅه صرف الله تعالیٰ پوهه دے او منکران په دوا په جهان په عذاب وی نو د الله تعالیٰ حکم او منئ څه چه هغه حلال کړی دی هغه خورئ او په ګمان خپل مه حراموئ ۱۲

۳ حرام دا څیزونه دی: ما اهل لغیر الله او اکلوا قبحوا الحرام دے دیته نیازات غیر الله وائی او دا نور څیزونه ورسره په حرمت کښے شریک دی

۴ کوم چه نذر د غیر الله دے هغه حلال نه دے او کوم شے چه الله تعالیٰ حرام کړے نه دے نو هغه حرام نه دے دوی د ګمان په الله تعالیٰ دروغ تړی کوم خلق چه دروغ تړی کامیاب به نه شی په دنیا کښے هغوی لره لږ نفع ده بیا ورلره عذاب دے ۱۲

۵ په خاص وخت کښے په یهودو دا څیزونه حرام وو لکه اپیلی او اوښ او واز دے تفصیل یے کښے په سورت انعام آیت ۱۴۶ کښے تیر شوے دے ۱۲

له واز یوه دے چه هغوی به عاو کړه په نا پوهئ سره او بیائے توبه او ویسته نو الله به ورته معاف او کړی او قالت علم
کښ نا پوهه وه دے که پوهه وی نو ولے به ئے ګناه کولے - نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی چه توبه ...

حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ

حرام کړے مو دے هغه شے چه بیان کړے مو تاته پخوا - او ما ظلم نه دے کړے په دوی لیکن

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝۱۱۸ ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ عَمِلُوا السُّوْٓءَ

دوی پخپله ځان ظلم کولو - بیا ربّ ستا هغو خلقو لره چه کوی بد

بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ

نا پوهئ سره بیا توبه اوباسی پس له دے نه او نیکی کوی یقینًا ربّ ستا پس

بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝۱۱۹ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ كَانَ اُمَّةً قَانِتًا لِّلّٰهِ

د دینه بخونکے مهربان - یقینًا ابراهیم وه یو جماعت تابعدار د الله پاک

حَنِيْفًا ۭ وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝۱۲۰ شَاكِرًا لِّاَنْعُمِهٖ ۭ اِجْتَبٰىهُ وَ

پاک - او نه وه د مشرکانو نه - قدردان وه د نعمت د هغه غوره کړے ئے وه هغه

هَدٰىهُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝۱۲۱ وَاٰتَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۭ وَاِنَّهٗ

لره او لار ئے ورته ښوولے وه لارے برابرے ته - او ورکړے وه مونږ ده ته په دنیا کښے نیکی او یقینًا دے

فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝۱۲۲ ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ

په آخرت کښے د نیکانو نه - بیا مونږ وحی کړے ده تاته چه تابعداری کوه د دین د

اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۭ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝۱۲۳ اِنَّمَا جُعِلَ

ابراهیم چه پاک وه - او نه وه د مشرکانو نه - یقینًا مقرر کړے شوے وه

السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۭ وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ

شنبه په هغو چه اختلاف ئے او کړو په هغے کښے - او یقینًا ربّ ستا به فیصله او کړی په مینځ د

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝۱۲۴ اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ

دوی کښے په ورځ د قیامت په هغه خبره کښے چه دوی پکښے اختلاف کولو - بلنه لارے د

ع ۱۵ / ۲۱

دانه دے لکه چه ګناه ئے نه وی کړے توبه داده چه په تیره ګناه خپه نه شی او آئنده د ګناه اراده نه کوی او حالاً د ګناه نه پس کړی او د انسان حق ادا کړی یا تر ینه معافی او غواړی په ورشتیا سره ۱۲

سه دا دلیل نقلی دے چه ابراهیم علیه السلام شرک نه کولو او د الله تعالیٰ د نعمت قدردان وه نو په دنیا او په آخرت کښے سرفراز شو ۱۲

سه کا فرانو به وئیل چه دا مسئله د توحید د ښاو د دینه پس کړه نو رسول کره نو الله فرمایلی چه اے نبی د ابراهیم علیه السلام اتباع کوه هغه پاک وه د ښیے پاک به او سے د کافرانو اعتراض نو شته آ ذوره ۱۲

سه کافرانو وئیل چه تا خانته ابراهیمی وائے نو ابراهیم علیه السلام خو د شنبے تعظیم کاوه نو ته ولے د جمعے تعظیم کوے نو الله تعالیٰ جواب ورکوی چه شنبه خو د یهودو وه او اصل د عبادت ورځ خو د جمعے وه خو یهودو شنبه غوره کړه او نصاراو اتوار نو حق ته او نه رسیدل او مسلمانانو جمعه غوره کړه نو حق ته او ورسیدل دا سے مشکوٰة حدیث د ے حاصل د جواب دا دے چه ابراهیم د شنبے تعظیم د عبادت د وجے کړے ۱۲ سه دا طریقه د هغو

دے یعنی علماؤ ته عقلی دلائل پیش کړه او نیکو خلقو ته موعظه د جنت او دوزخ متعلق او وایه او د جګړه کوونکو سره مناسب مناظره او کړه په لرمو الفاظو سره ۱۲

[illegible] ... صبر ... [illegible]
علیه وسلم ... [illegible] ... ته واستوی ده نبي کريم صلی الله ... [illegible]

ايمان نه راوړي هم خوږمه کوه ... ستا په ذمه صرف ... ايمان راوړي او کوم نه راوړي ... اسی او ... یقیناً الله تعالیٰ ... متقیانو او محسنانو ... دعوت کښې اخلاص او تقوی کوه.

عه نازل شوی ده په ... قصص او ... زمانه د نزول دوره ... په ترتیب قرانی کښې (١٧) او په لنزول کښې (٥٠) ده. ... معجزه د معراج ده ... پاره ده چه نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته الله تعالی عظیم قدرت او وښي او بيا مخلوقاته بيان کړي چه د مخلوقو ايمان مضبوط شي. ... چه لوئي علم والا او لوئي قدرت والا صرف الله تعالیٰ دی ... [illegible] ... مقصد د سورت دی. ترمسجد اقصی پوری اسراء دی او پورته معراج دی. د اسراء ثبوت د قرآن نه دی او د معراج ثبوت په حديث سره دی. وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى (نجم ١٣). کښې احتمال شته چه نبي کريم صلی الله علیه وسلم ده ...

رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيْ هِيَ

رب ستا ته حکمت په عقل سره او په ښه نصیحت سره او مناظره ... [illegible]

اَحْسَنُ ۚ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ

... یقیناً رب ستا ښه پوهیږي په هغه چا چه ... [illegible]

بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ بِهٖ ۭ

... [illegible]

وَلَىِٕنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ۝ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا

... صبر ... او صبر کوه او نه دی صبر ستا مګر

بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ۝

... [illegible]

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ۝

یقیناً الله سره دی ... [illegible]

سُوْرَةُ الْاِسْرَاۗءِ مَكِّيَّةٌ ... بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ... [illegible]

آيتونه (١١١)	شروع په نوم د الله ... مهربان ... [illegible]	رکوع (١٢)

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

پاک دی هغه ذات چه ... بنده خپل ... د مسجد حرام

اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ اٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهٗ

تر مسجد اقصی پوری ... [illegible]

هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ۝ وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى

یقیناً ... او ورکړی وه موسی ته کتاب ... [illegible]

... [illegible] ... صرف الله تعالیٰ ... [illegible]
... [illegible] ... الله تعالی دی.

لِبَنِیٓ اِسْرَآءِیْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِیْ وَکِیْلًا ۝ ذُرِّیَّةَ مَنْ

د پاره د بني اسرائيلو چه مه جوړوئ تاسو سوا زما نه بل کارساز - اے بچو د هغو چه

حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ کَانَ عَبْدًا شَکُوْرًا ۝ وَقَضَیْنَآ اِلٰی بَنِیٓ

ما سواره کړي وو د نوح سره په جهاز کښے - يقيناً هغه بنده وو قدردان (نو تاسو شکر کوئ) او فيصله او ويل

اِسْرَآءِیْلَ فِی الْکِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِی الْاَرْضِ مَرَّتَیْنِ وَلَتَعْلُنَّ

و بني اسرائيلو ته په كتاب كښے چه فساد به كوئ تاسو په زمكه كښے دوه ځله او كوئ به تاسو

عُلُوًّا کَبِیْرًا ۝ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَیْکُمْ عِبَادًا لَّنَآ

سركشي لويه - نو كله چه راغله اوله وعده نو را اوچت كړل په تاسو باندے بندګان خپل

اُولِیْ بَاْسٍ شَدِیْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّیَارِ ؕ وَکَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ۝

خاوندان د جنګ سخت نو ولړل مینځ د كلو ته - او وه وعده د كړے شوے

ثُمَّ رَدَدْنَا لَکُمُ الْکَرَّةَ عَلَیْهِمْ وَاَمْدَدْنٰکُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِیْنَ وَ

بيا مو واپس كړو تاسو ته غلبه په دوى باندے او امداد مو وكړو تاسو سره په مالونو او ځامنو سره او

جَعَلْنٰکُمْ اَکْثَرَ نَفِیْرًا ۝ اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ لِاَنْفُسِکُمْ ۟

كړو مو تاسو لويه لښكر زيات - كه نيكي كوئ تاسو نو نيكي كوئ د ځان سره -

وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا ؕ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ لِیَسُوْٓءُوْا وُجُوْهَکُمْ

او كه بدي كوئ نو د ځان سره ده - نو كله چه راغله روستنۍ وعده او راولېږل مو بندګان (خپل) چه بد كړي مخونه ستاسو

وَلِیَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ کَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّلِیُتَبِّرُوْا مَا عَلَوْا

كړي مخونه ستاسو او داخل شي جماعت ته لكه چه ننوتي وو اول ځل او چه خراب كړي هغه ځائ چه دوى پرے غالب شي

تَتْبِیْرًا ۝ عَسٰی رَبُّکُمْ اَنْ یَّرْحَمَکُمْ ۚ وَاِنْ عُدْتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا

تخريب كامل طريقه سره - اميد دے چه رب ستاسو رحم اوكړي په تاسو كه تاسو بيا واپس شوئ گناه ته نو مونږ هم بيا عذاب

له وا ترغيب دے اتباع ته چه ستاسو نيكه نوح هم قدردان وو تاسو هم د باري تعالیٰ قدر كوئ. ٢ په دا وعدو ايه د بني د بيان دے چه بني اسرائيلو اول فساد اوكړو نو الله تعالیٰ پرے جالوت مسلط كړو نو دوى توبه گار شو نو دوى ته حكومت ملاؤ شو د داؤد عليه السلام او سليمان عليه السلام نو بيا دوى فساد اوكړو نو بخت نصر د لاسه دوى تباه شو نو او س د نبي كريم صلى الله عليه وسلم زمانه ده كه دوى ايمان راوړو نو خداى تعالیٰ به پرے رحم اوكړي او كه دوى نا روا كوي نو خداى تعالیٰ به دوى په عذاب كړي په دنيا كښے او اخروي عذاب خو جدا دے.

له لکه چه د معراج نه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نبوت معلومیږی نو دغسې د قرآن نه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د پیغمبرۍ معجزه ده

جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ حَصِيْرًا ﴿٨﴾ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِيْ لِلَّتِيْ

جهنم د کافرانو د پاره قید خانه - یقینًا دا قرآن ښائي هغه لاره چه

هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ

برابره ده او زیرے ورکوی مؤمنانو ته - کوم چه کوی ښه کار چه

لَهُمْ اَجْرًا كَبِيْرًا ﴿٩﴾ وَّاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا

د هغوی د پاره لوئے اجر دے - او چه څوک ایمان نه راوړی په اخرت نو تیار کړے مونږ

لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَآءَهٗ بِالْخَيْرِ ؕ

هغوی له عذاب دردناک - او دعا کوی انسان شر لره لکه چه دعا کوی خیر لره -

وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُوْلًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ

او دے انسان تادی کوونکے - او جوړ کړی مونږ دا شپه او ورځ دوه نښې

فَمَحَوْنَآ اٰيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَآ اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوْا فَضْلًا

نو ورانه کړه مونږ د شپې نښه او جوړه کړه مونږ د ورځې نښه د لیدو د پاره چه طلب کړئ فضل د

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ وَكُلَّ شَيْءٍ

رب خپل او چه معلوم کړئ شمار د کلونو او حساب د وختونو - او هر شے مونږ

فَصَّلْنٰهُ تَفْصِيْلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنٰهُ طٰٓئِرَهٗ فِيْ عُنُقِهٖ ؕ

بیان کړے دے تفصیل وار - او د هر انسان سره لازم کړے دے مونږ قسمت د هغه په غاړه د هغه

وَنُخْرِجُ لَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتٰبًا يَّلْقٰىهُ مَنْشُوْرًا ﴿١٣﴾ اِقْرَاْ كِتٰبَكَ ؕ

او راوباسو به د هغه د پاره په ورځ د قیامت کتاب چه وبه مومی هغه پرانستے - ولوله کتاب

كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيْبًا ﴿١٤﴾ مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا

خپل - بس دے نفس ستا نن په تا حساب کوونکے - چا چه لاره بیا موندله نو د هغه فائده

له د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د پیغمبرۍ معجزه د قرآن خلقو ته ښئي لاره او مؤمنانو له زیرے ورکوی د جنت او کافرانو ته ویره ورکوی د دوزخ نه ۱۲

۲ دا زورنه ده مخالفینو ته چه ښکاره غواړی هغه څه چه ورته الله تعالی فرمائی مثلے ټینګ ورته په خاطر د منکرو تاره شروع کړل چه د هغوی په شرغوړی یعنی ځان ته ډغا ښکاره وه ورته د عذاب ځاځے لکه د خیر ځای کوی دا کړه دوی ۱۲

۳ دا د خدائے تعالی د وحدانیت دویم دلیل دے عقلی چه شپه او ورځ صرف الله تعالی پیدا کړی دی د انسان د نه ورت د پاره شپه د ارام د د نو هغه نے تیاره کړه او ورځ د کار کسب د د نو هغه نے رڼا کړه ۱۲

۴ دا د عذاب اخروی بیان دے چه د هر شی تفصیل دے د الله سره شته د هر انسان عمل اعد مونږ د هغه د حفه سره لازمه کړے ده یعنی د دغه سره به حساب کیږی ۱۲

ف وادَ عذاب د دنیوی بیان دے چہ عذاب باری تعالیٰ حق ... ورکوی چہ رسول او لیږی او حکم ورته اوکړی خو ئے ... او رد ئے منی نو الله تعالیٰ انبیاء ... خلق هلاک کړی ... خوک الله تعالیٰ عادت دے د ... موافق ... خالق الله تعالیٰ ...

يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ

پاره خپل ځان هدایت موندی — او څوک چه غلط شو نو غلطی ئے د ځان د نقصان دپاره دی او پورته نه

وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

کړی یو نفس بوج د بل چا — او نه یو مونږ عذاب ورکوونکی تر دے چه رااولیږو رسول —

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا

او کله چه اراده اوکړو مونږ چه هلاک کړو یو کلے نو حکم اوکړو عیش کوونکو ته ... نو نافرمانی ...

فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ

پس ثابت شی ... لازم ... حکم د عذاب نو هلاک کړو هغه په کامل طریقه سره — او ډیر قومونه هلاک کړی دی

الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا

پیړی پس د نوح نه — او پوره دے رب ستا په ګناهونو د بندګانو خپلو خبردار

بَصِيرًا ﴿١٧﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ

لیدونکے — څوک چه غواړی دنیا ... نو زر به ورکړو مونږ ده ته په دنیا کښے هغه چه مونږ ئے

لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا

د هغه چا د پاره چه غواړو مونږ بیا به مقرر کړو مونږ هغه لره جهنم — داخلیږی به هغه ته ملامت شوے

مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ

او شړلے شوے — او څوک چه غواړی کور د آخرت او کوشش کوی د هغه د پاره مناسب کوشش او هغه

مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هَٰؤُلَاءِ

مؤمن وی نو دے کوشش د دوی په ځائے — د هر یو سره امداد کوو مونږ د دوی سره

وَهَٰؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

او هغوی سره د بخشش د رب ستا نه — او نه ده مهربانی د رب ستا منع —

(right column)
السلام نه پس هلاک کړی دی
حضرت تعالیٰ د خپلو بندګانو نو
په عملونو خبردار دے —
(فائده) او نه پیغمبره رالیږد
شرک د پاره نوح علیه السلام
دے نو د هغه قوم او د دے
قومونو عاد ثمود وغیره ورو
د خپلو پیغمبرانو خبره او نه
منله نو هلاک شو د هلاکت
د قوم سلسله د نوح علیه
السلام د زمانے نه شروع شو
دو تر موسیٰ علیه السلام
پورے بیا خو د خلاف سره
جهاد په توره هم شروع
شو — ســـ وادَ عذاب
اخروی بیان دے چه څوک
صرف دنیا غواړی او د دین د
هغه یکار نه وی نو که باری
تعالیٰ رضا شی نو دنیا به
ورله بنه ورکړی لیکن په
په بے عزتی سره به ئے دوزخ
ته بوځی ۱۲ ســـ وادَ بیان
دے اخروی چه څوک آخرت
غواړی او د آخرت د پاره
کوشش کوی خو چه کوشش
ئے د شریعت سره موافق
وی او ایمان د هغه هم وی
نو الله تعالیٰ به د هغه د
کوشش قدر اوکړی —
(فائده) نفس کوشش
مفید نه دے تر څو چه
په طریقه د نبی کریم صلی
الله علیه وسلم نه وی
په دے کښے رد دے په
بدعاتو باندے بدعت والا نو

ی کار ته په دین کښے یعنی په یو کار کښے ډیر ... او دلیل ورسره نه وی ۱۲

د واړه تو حید مسئله ده معراج مسئله هم باري تعالی ته د مسئلې تسلیم ورته ضرور دی. سله عذاب د خدای تعالی
او خوګړه په ده ورته خیر وسرهی شرک مه کوی زړین احسان کول زیر ظلم مه کوئ - توحید شخص زیر لاکې حاصل دی ده چه شرک
مه کوه ۱۲ سله واسئله

انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۚ وَلَلْاٰخِرَةُ اَكْبَرُ

او ګوره څنګه غوره کړي دي موږ ځینې د دوی په ځینو باندې . او خامخا اخرت لوی دی په

دَرَجٰتٍ وَّاَكْبَرُ تَفْضِيْلًا ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَقْعُدَ

درجو کې او لوی دی په غوره والي کې . مه ګرځوه د الله سره اله بل نو شې به

مَذْمُوْمًا مَّخْذُوْلًا ﴿٢٢﴾ وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِيَّاهُ وَ

بد ګڼل شوی او بې کسه . او فیصله کړې ده رب ستا چې بندګي مه کوئ مګر صرف د الله او

بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۭ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَآ اَوْ

مور او پلار سره ښه کوئ . که اورسي په نزد ستا سره بوډا والي ته یو د دوی یا

كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَآ اُفٍّ وَّلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا

دواړه نو مه وایه دوی ته خبره د خفګان او مه رټه دوی او وایه دوی ته خبره د

كَرِيْمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ

عزت . او ټیټ کړه دوی ته اوږه د عاجزۍ د مهربانۍ نه او اووایه

رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِيْ صَغِيْرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِيْ نُفُوْسِكُمْ ۭ

اې ربه رحم کړه په دوی لکه چې دوی زما پالنه کړې وه په وړوکوالي کې . رب ستاسو ښه پوهیږي په هغه شي چې

اِنْ تَكُوْنُوْا صٰلِحِيْنَ فَاِنَّهٗ كَانَ لِلْاَوَّابِيْنَ غَفُوْرًا ﴿٢٥﴾ وَاٰتِ

په زړونو کې ستاسو دي که تاسو نیکان یئ نو بیشکه الله د توبه ویستونکو لره بخښونکی دی - او ورکوه

ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيْرًا ﴿٢٦﴾

خپلوانو ته حق د هغوی او عاجزانو ته او مسافر ته او اسراف مه کوه فضول -

اِنَّ الْمُبَذِّرِيْنَ كَانُوْٓا اِخْوَانَ الشَّيٰطِيْنِ ۭ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ

بیشکه اسراف کوونکي دي رونړه د شیطانانو - او دی شیطان

د توحید او شرک مسئله واضحه ده چه شرک مه کوه ۱۲ سله دا مسئله ده چه احسان کول د مور او پلار زیر لویه حق دی او وروسته د خدای تعالی د حق ذکر کړی شوی دی په دې حق څخه د مور او پلار حق دی او د پلار ډیر حق دی ځکه چه پلار زیر مشقت کوي ... او دوی د اولاد په پالنه کې زیاتې تکلیفونه برداشت کړي دي ... په ذریعه د دې روحاني تربیت حاصل شوی دی او د مور او پلار په ذریعه جسماني تربیت حاصل شوی دی ... (حدیث) سله نو چه زړه درته حرامه ده ... په حدیث کې دي چه نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... سبحان الله خو مره په دې خبره ده ۱۲ سله اسراف

د دې په معنا په خرچ ته په ځای خرچ خو صد قه ده چه پلار غوره او که چنډ مال چه نه ده خرچ وی دا خو فضول خرچ ده او د
ارزښت خرچ نو اجر د نفل نه زیات وی او د غوره نو نو مال خو زیات ته وی او په بې ځایه خرچ چه سره مال کېږي ۱۲ ۱۳

سه یعنی که ته څو وانی دے ... [illegible]
... [illegible]

لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ

د خپل رب نه منکر ... او که مخ وا ړوے ته د دوی نه د پاره د طلب مهربانۍ د رب ستا

تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً

چه ته د امید کوے ئې او وایه دوی ته خبره نرمه - او مه جوړوه لاس خپل تړلے شوے

إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾

غاړې ستا ته او مه ئې خوروه ډیر زیات نو کینې به ملامته کړے شوے خپل تنګ کړے

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ

یقینًا رب ستا فراخه وی رزق د هغه چا د پاره چه رضا ئې شی او کموی - یقینًا الله تعالیٰ په بندګانو خپلو

خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ ۖ نَّحْنُ

خبردار او لیدونکے - او مه وژنئ اولاد خپل د ویرې د مفلسۍ نه - مونږ ورکوو

نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا

رزق ورکوو دوی له او تاسو له - یقینًا وژل د دوی ډیر ګناه لویه - او مه نزدے کیږئ

الزِّنَىٰ ۖ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ

زنا ته یقینًا دا بے حیائی - او بد کاره لار ده - او مه وژنئ هغه نفس چه

الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا

حرام کړے دے الله مګر په حقه سره - او څوک چه قتل شو مظلوم نو مقرر کړے مونږ دے

لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِف فِّي الْقَتْلِ ۖ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾

ولی د هغه له غلبه نو زیاتے دې نه کوی په قتل کښې - یقینًا هغه دے مدد کړے شوے

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ

او مه نزدے کیږئ مال د یتیم ته مګر په هغه طریقه چه ښه وی تر دے چه اورسی

بنده ادکیږی۱۲ سه دویم بخل منع کوه ورنه خلق به ورته بد وائی او اسراف منع کوه مال به دې ختم شی نو آرمان به کوے ۱۲

سه دا د باری تعالیٰ د وحدانیت دریم دلیل دے چه رزق زیاتول او کمول د باری تعالیٰ دے ۱۲

سه دا هغه دریمه خبره شروع شوه چه ظلم منع کوه نو عذاب به دفع شی دا اول قسم ظلم بیا نیری دا اقل ظلم دے چه اولاد مه وژنه د خواهش د وجه نه رزق به الله تعالیٰ درکوی خپل اولاد ته علم وی نه خو دا حم د حقو قتل دے - په عرب کښے قتل د اولاد به درے قسمه وه د تنګۍ د وجه نه یا د شرم د وجه نه چه وابه ئې چه شی نو وابه ئې چیکل قتلول یا به نذر وه د غیر الله نو وابه ئې حلکان هم قتلول

سه دا دویم قسم ظلم دے ۱۲

سه دا دریم قسم ظلم د په حقه قتل د مرتد یا د قاتل یا د زانی دے څوک چه مظلوم قتل شو د هغه وارث له به الله تعالیٰ غلبه ورکوی نو ګڼ زیاتے نه کوی چه بل څوک وژنی په د قاتل نه ۱۲ سه دا څلورم قسم ظلم دے د یتیم سره ظلم مه کوئ د هغه د مال اصلاح کوئ ۱۲

ٹه دا پنځم قسم ظلم دے لوظ پوره کول دي یعنې په لوظ مات کولو ظلم مه کوئ او لوظ به الله تعالیٰ تپوس کوي چه پوره کړے دے که نه.
ٹه دا شپږم قسم دے چه په پیمانه او تول صحیح کوئ په دے کښې ظلم مه کوئ د دے انصاف انجام بهتر دے.

أَشُدَّهُ ۖ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۖ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا

ځوانئ ته - او پوره کوئ لوظ خپل - یقیناً د لوظ به تپوس کیږي - او پوره کړئ

الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ

پیمانه کله چه پیمانه کوئ او تول کوئ په تله برابره - دا خبره ښه ده

وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۚ إِنَّ السَّمْعَ

او ښائسته ده په انجام کښې - او مه ورپسې کیږه په هغه شي پسې چه نه وي تاله په هغې علم - یقیناً غوږ

وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ

او سترګه او زړه د دے ټولو نه به تپوس کیدے شي - او مه ځه په

فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ

زمکه کښې په تکبر سره - یقیناً ته نه شے څیرولے زمکه او نه شے رسیدے غرونو ته

طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ مِمَّا

په اوږدوالي کښې - د دے ټولو د دے ګناه په نزد د رب ستا ناکاره - دا هغه شي دے چه

أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا

وحي کړے ده تاته رب ستا چه د عقل خبرے دي - او مه جوړوه د الله سره اِله

آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ

بل نو وابه چولے شے په جهنم کښې کنځلے شوے تیلو هلے شوے - آیا غوره کړي دي تاسو لره رب ستاسو

بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا

په ځامنو سره او جوړے کړے ئے ځان له ملائکو نه جینکۍ - (حاشا کلا) یقیناً وایئ تاسو خبره

عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ

لویه - او یقیناً بیا بیا مو بیان کړي دي په دے قرآن کښې چه سوچ او فکر وکړي دوي - او نه زیاتوي دوي لره

ٹه دا اووم قسم ظلم دے یعنې په تحقیق خبره مه کوه - نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي د زړه نه هغه شے پرېږده چه ستا په زړه کښې شک وي او هغه څه واخله چه په زړه کښې ئې شک نه وي. ٹه دا اتم قسم ظلم دے یعنې تکبر مه کوه ناجائز دي. نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي څوک چه تواضع کوي نو الله تعالیٰ هغه لره پورته کوي او څوک چه تکبر کوي نو الله تعالیٰ هغه ذلیل کوي. تکبر والا ته ځان او چت ښکاري او الله تعالیٰ هغه لره د خلقو په نظر کښې د سپي او د خنزیر نه زیات ناکاره ښکاره کوي. الله تعالیٰ فرمائي چه تکبر زما څادر دے څوک چه ځما څادر اخلي او رته به ئې بوځم او متکبرین به محشر کښې د میږي په مقدار وي او خلق به ئې چیچوي او بولس نام جهنم ته به بوتلے شي دا الله نه کنده ده د جهنمیانو وینے زوے د دوي خوراک دے الله تعالیٰ د مونږ د تکبر نه وساتي.
٥ ٹه دا د توحید مسئله ده.
ٹه دا د هغه ایا خبرو بیان دے.
ٹه دا د هغه دوي چه تاسو لره الله تعالیٰ ځامن ورکوي او ځان له جینکۍ غوره کوي چه تاسو ئې ملائکو ته جینکۍ وایئ.
ٹه په دے قرآن کښې قسم قسم بیان کوو د خلقو د پوهه کولو د پاره لیکن دوي ښه ورانه تښتي.

ـله که د الله سره بل مقابل وے نو هغوئ به د الله سره مقابله کړې وه نه الله تعالیٰ د شریک نه پاک دے هم دغه رنګ هغه
بادشاه دے چه اوه واړه آسمانونه او زمکه او کوم خلق چه د دوی په مینځ کښې دی ټول د الله پاکی بیانوی لیکن اسے

إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾ قُل لَّوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّابْتَغَوْا

مګر نفرت د حق نه - او وایه که وے د الله سره نور خدایان لکه چه دوی وائی نو په دغه وخت به غوښ

إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا

کړے وو دوی خاوند د عرش ته لاره - پاک دے الله او لوئے دے د هغې نه چه وائی دوی ډیر

كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ

لوئے - پاکی بیانوی د هغه لوه آسمانونه اوه او زمکه او هغه څه چه په دوی کښې دی.

وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَٰكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

او نیشته هیڅ شے مګر پاکی بیانوی سره د حمد د هغه نه لیکن تاسو نه پوهیږئ په تسبیح د دوی

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ

یقیناً الله دے صابر او بخښونکے - او کله چه لولے ته قرآن نو جوړه کړو مونږ په مینځ ستا او

بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا

په مینځ د هغو کسانو چه ایمان نه راوړی په آخرت باندے پرده پټوونکے - او جوړ کړو مونږ

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِذَا

په زړونو د دوی باندے پردے د پوهے د دوی نه او په غوږونو د دوی کښې بوج او کله چه

ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾

یاد کړې ته رب خپل په قرآن کښې یو ازے نو واپس شی دوی په شا خپلو باندے د نفرت سره

نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ

مونږ ښه پوهیږو په هغه څه د پاره غوږ کښېږدی دوی کله چه غوږ کیدی تا ته او کله چه دوی

نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

جرګه کوی کله چه وائی ظالمان تابعداری نه کوئ تاسو مګر د یو سړی چه سحر پرے شوے دے

ـله تسبیح د ځینو تا سو په تسبیح نه پوهیږئ. تسبیح د دوی عقل په قال سره ده خو دا څوک قرآن پکښې فکر نه کوی او د غیر ذی عقل تسبیح په حال سره ده یعنی د هغوی د حال نه د الله تعالیٰ یو والے معلومیږی خو دا څوک قرآن هم نه پوهیږی عا ۱۲

ـله دا د نه منلو وجه ده یعنی د دوی د شرارت په وجه په دوی مهر د قهر لګیدلے دے نو دوی کله ایمان راوړی بلکه دوی د ایمان نه ګور کړه شوی عا ۱۲

ـله یعنی دوی تا ته غوږ کښېږدی د حرص د شرارت د پاره او تا ته وائی چه په دې سحر شوے دے ۱۲

[illegible]

انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

[illegible]

سَبِيلًا ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا

[illegible]

جَدِيدًا ﴿٤٩﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ

[illegible]

فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ

[illegible]

أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ

[illegible]

قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ

[illegible]

وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي

[illegible]

هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ

[illegible]

لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ

[illegible]

أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ

[illegible]

[illegible]

سلہ د اولیاؤ نقل دے چہ داؤد علیہ السلام ته چہ صحیفه لره بارئ تعالیٰ الله زبور ورکړے وه او په صحیفه کښے صرف نصیحتونه وه او ښه مسئله نه وه ... نو د توحید نه سره چه عقل او نقل خوا ... بارئ تعالیٰ ... او معراج ... د کمشرکانو ... او قرآن ...

اَعۡلَمُ بِمَنۡ فِی السَّمٰوٰتِ وَ الۡاَرۡضِ ؕ وَ لَقَدۡ فَضَّلۡنَا بَعۡضَ النَّبِیّٖنَ

په هغو چه په آسمانونو کښے دی او په زمکه کښے دی، او یقیناً غوره کړے دے مونږ ځینې نبیان

عَلٰی بَعۡضٍ وَّ اٰتَیۡنَا دَاوٗدَ زَبُوۡرًا ﴿۵۵﴾ قُلِ ادۡعُوا الَّذِیۡنَ زَعَمۡتُمۡ

په ځینو نورو باندې او مونږ ورکړے وو داؤد ته زبور لره - او وایه چه راوبلئ هغوی لره چه ستاسو گمان دے

مِّنۡ دُوۡنِهٖ فَلَا یَمۡلِکُوۡنَ کَشۡفَ الضُّرِّ عَنۡکُمۡ وَ لَا تَحۡوِیۡلًا ﴿۵۶﴾

بغیر د الله نه نو هغوی نه لری د لرې کولو ضرر ستاسو نه او نه د بدلولو لره -

اُولٰٓئِکَ الَّذِیۡنَ یَدۡعُوۡنَ یَبۡتَغُوۡنَ اِلٰی رَبِّهِمُ الۡوَسِیۡلَۃَ اَیُّهُمۡ اَقۡرَبُ

دا هغه کسان چه دوی رابلی لټوی طرف د رب خپل ته وسیله کوم یو چه نزدے وی

وَ یَرۡجُوۡنَ رَحۡمَتَهٗ وَ یَخَافُوۡنَ عَذَابَهٗ ؕ اِنَّ عَذَابَ رَبِّکَ کَانَ

او امید کوی د مهربانۍ د هغه او ویریږی د عذاب د هغه نه، یقیناً عذاب د رب ستا دے د

مَحۡذُوۡرًا ﴿۵۷﴾ وَ اِنۡ مِّنۡ قَرۡیَۃٍ اِلَّا نَحۡنُ مُهۡلِکُوۡهَا قَبۡلَ یَوۡمِ الۡقِیٰمَۃِ

ویرې نه - او نشته یو کلے مگر هلاکوو مونږ هغه پخوا د ورځے د قیامت نه

اَوۡ مُعَذِّبُوۡهَا عَذَابًا شَدِیۡدًا ؕ کَانَ ذٰلِکَ فِی الۡکِتٰبِ مَسۡطُوۡرًا ﴿۵۸﴾

یا عذاب ورکوو هغه لره عذاب سخت - دا دے لیکلے شوے په کتاب کښے -

وَ مَا مَنَعَنَاۤ اَنۡ نُّرۡسِلَ بِالۡاٰیٰتِ اِلَّاۤ اَنۡ کَذَّبَ بِهَا الۡاَوَّلُوۡنَ ؕ

او نه دے منع کړے مونږ لره د لیږلو د معجزو نه مگر دا چه تکذیب کړے وو د هغو مخکنو خلقو

وَ اٰتَیۡنَا ثَمُوۡدَ النَّاقَۃَ مُبۡصِرَۃً فَظَلَمُوۡا بِهَا ؕ وَ مَا نُرۡسِلُ بِالۡاٰیٰتِ

او ورکړے وه مونږ ثمود ته اوښه ښکاره نو ظلم اوکړو په هغې او نه لیږو مونږ معجزې

اِلَّا تَخۡوِیۡفًا ﴿۵۹﴾ وَ اِذۡ قُلۡنَا لَکَ اِنَّ رَبَّکَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ؕ وَ مَا جَعَلۡنَا

مگر د ویرې لپاره - او کله چه اوویل مونږ تا ته یقیناً رب ستا راګیر دے د خلقو نه، او مونږ نه دی ګرځولے

تشریح: بارئ تعالیٰ ... او معراج ... د کمشرکانو ... او قرآن ... هغوی ته لا انځالو ... او وایه چه لا یملکون ... کوم چه ستاسو په خیال کښے دی ستاسو ... په کړی ... نه شی ... کوی ۱۲

ش د اولیاؤ نقل دے د ملائکو ته چه ملائک الله تعالیٰ ته ګمان نزدے کوی په عبادت سره او د هغه نه ویریږی او د هغه نه طمع کوی ۱۲ ... امید د رحمت نه او ویره د عذاب نه اصل د ایمان دے چه ځان ته ... کوی نو ویره یکا ... ده او چه رحم ته ګوری نو طمع پکار ده ۱۲

ش د عذاب دنیوی بیان دے شاه عبدالقادر فرمائی چه هر کلے چه بزرګ عبادت کوی ... کړی ... یعنی په هغوی عذاب راشی ... عذاب د قتل قحط وغیره راشی ... ده ۱۲

ش ... معجزے ... او د ... معجزے ... او ... ویرے معجزه دی د نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... الله تعالیٰ فرمائی چه ... معجزه ... او ... د ... خلق ... نو رحمت دے ... د ... معجزو ... سبب هلاک ... نو ... قوم ... دا هغه ... دے ... معجزے ... ۱۲

لـه د ایمان چه د ابلیس ستاسو دښمن دے نو د هٔغه د خبره مه منئ او نبي کریم صلی الله علیه وسلم ستاسو خیرخواه دے نو د هٔغه خبره او منئ ١٢

شتا په حدیث شریف کښے دي چه ابلیس قسم اوکړو چه اے الله ما دے ستا په عزت قسم دي چه همیشه به ستا بنده ګان ګمراه کووم تر څو چه د دوي روح وي نو الله تعالی ورته ورته قسم اوکړو چه ما دے په خپل عزت وجلال او په لویه مرتبه قسم دے چه زۀ به هم همیشه بخښنه کوم تر څو چه دوي به بخښنه غواړي د باري تعالی نه به بخښنه غواړي او بیا به خوشحاله شي ١٢

الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ فِي

خوب چه ما خودلے وه تا ته مګر امتحان د خلقو او هٔغه ونه چه بد ګڼلے شوے ده بیان شوے په

الْقُرْاٰنِ ۭ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ۧ وَاِذْ قُلْنَا

قرآن کښے - او ویروو دوي له نو نۀ زیاتوي دوي له مګر سرکشي لویه - او کله چه ما اوویل

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ قَالَ ءَاَسْجُدُ لِمَنْ

ملائکو ته چه سجده اوکړئ ادم ته سجده اوکړه دوي مګر ابلیس اونۀ کړه - اوئے ویل زۀ سجده کوم

خَلَقْتَ طِيْنًا ۝ ٦١ قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ كَرَّمْتَ عَلَيَّ ۡ لَىِٕنْ

هٔغه ته چه تا د خاورے نه پیدا کړے دے - اوئے وئیل آیا ووینه ته چه دا کوم چه عزت ته ورکړو په ما باندے که

اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ ٦٢ قَالَ

روستو دے کړم تر قیامته پورے نو بیخ به اوباسم د اولاد د دهٔ مګر لږ او وے الله چه

اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاۗؤُكُمْ جَزَاۗءً مَّوْفُوْرًا ۝ ٦٣

زۀ نو څوک چه تابع شو ستا د دوي نه نو جهنم بدله ستاسو ده پوره - ده

وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ

او غولوه هٔغه څوک چه ستا طاقت وي د دوي نه په آواز خپل سره او راولپه دوي باندے

بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ۭ

اسونه خپل او پیاده خپل او شریک شه د دوي سره په مالونو کښے او اولاد کښے او وعدے کړه دوي ته

وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ۝ ٦٤ اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ

او نۀ کوي د دوي سره شیطان مګر دوکے - یقیناً بنده ګان زما نشته تا له په دوي باندے

سُلْطٰنٌ ۭ وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ۝ ٦٥ رَبُّكُمُ الَّذِيْ يُزْجِيْ لَكُمُ الْفُلْكَ

زور - او بس دے رب ستا کارجوړوونکے - رب ستاسو هٔغه دے چه چلوي تاسو له جهازونه

شتے شاه اسحاق صاحب فرمائي چه د صوت نه مراد آواز د سرود دے او د خیل او د رجل نه مراد دا دے چه خپل ټول طاقت د ګمراه کولو ختم کړه - شاه عبد القادر صاحب فرمائي چه په مال کښے شرکت دا دے چه د غیر الله نذر نیاز کړي او په اولاد کښے شرکت دا دے چه نسبت ئے کوي بابا ګانو ته ١٢

شتے دا د باري تعالی د وحدانیت پنځم دلیل دے چه جهازونه په دریاب کښے چلوي وکړے صرف باري تعالی دے ١٢

فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾ وَإِذَا

په دریاب کښې چه طلب کړئ فضل د هغه - یقیناً الله دے په تاسو مهربان - او کله چه

مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ

ورسی تاسو ته تکلیف په دریاب کښې نو ورک شي هغه چه تاسو یې رابلئ بغیر د الله - نو کله چه خلاص کړي

إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ

تاسو هغه ته طرف د وچې تاسو مخ واړوئ - او دے انسان بے قدره - آیا بے خوفه شوي تاسو د دینه چه ننوځوي

بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ

تاسو لره په غاړه د وچې یا راولیږي په تاسو باندې کانړی ورونکې باد بیا به نه مومئ تاسو خپل لپاره

وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ

کارجوړونکې - آیا بے خوفه شوي تاسو د دینه چه واپس کړي تاسو دریاب ته بیا یو ځل نو رالیږي

عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا

په تاسو باندې سخت باد نو غرق کړي تاسو په سبب د کفر ستاسو بیا به نه مومئ تاسو

لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ

تاسو لره په مونږ باندې په دے پلوی کوونکې - او یقیناً عزت ورکړې دے مونږ اولاد د آدم ته او سواره کړي مونږ دوي په بیابان

وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ

او په دریاب کښې او رزق مو ورکړې دوي ته د پاکو څیزونو او غوره کړي مونږ دوي په ډیرو باندې د هغه چا نه

خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ ۖ فَمَنْ

چه مونږ پیدا کړي غوره کول - په هغه ورځ چه مونږ به راوبلو هره ډله د خلقو د خپل مشر سره - نو چا ته چه

أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ

ورکړې شو کتاب د هغه په ښي لاس کښې نو دوي به لولي کتاب خپل او ظلم به نه شي په دوي

[illegible]

[illegible]

قَبِيلًا ۝ وَمَنْ كَانَ فِي هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى

[illegible]

وَاَضَلُّ سَبِيلًا ۝ وَاِنْ كَادُوْا لَيَفْتِنُوْنَكَ عَنِ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ

[illegible]

اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ وَاِذًا لَّاتَّخَذُوْكَ خَلِيْلًا ۝ وَلَوْلَآ

[illegible]

اَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ كِدْتَّ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيْلًا ۝ اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ

[illegible]

ضِعْفَ الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيْرًا ۝

[illegible]

وَاِنْ كَادُوْا لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ مِنْهَا وَاِذًا

[illegible]

لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

[illegible]

مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيْلًا ۝ اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوْكِ

[illegible]

الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ ۖ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ

[illegible]

مَشْهُوْدًا ۝ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسٰٓى اَنْ يَّبْعَثَكَ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ربا نے ته ورشئ او نه یخشم دی ستا د سحر مونځ چه دلته کښې د قرآن وړاندې چه دا هغه تلاوت چه وړی اود کښی سحر مونځ نه ملائکه وړو
نخوه ماشومانو ته نو وا او سحر مونځ دوه وو فهو ستومونځه لیکلی کیږی. نو د حدیث په ملائک چه آسمان ته او ځیږی نو د الله پاک ته واوایږی

رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا ۝ وَقُلْ رَّبِّ اَدْخِلْنِیْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّ

ربستا مقام محمود ته. او وایه اے ربه ! بوځه ما په عزت سره او

اَخْرِجْنِیْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّیْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِیْرًا ۝

راوباسه ماله په عزت سره او راکړه ماله د خپل طرفه حکومت او امداد.

وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ ۭ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ۝

او وایه راغی حق او لاړو باطل یقیناً باطل دے تلونکے.

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ ۙ وَلَا یَزِیْدُ

او رالیږو مونږ د قرآن نه هغه چه شفاء ده او مهربانی ده د پاره د مؤمنانو. او نه زیاتوی

الظّٰلِمِیْنَ اِلَّا خَسَارًا ۝ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَی الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَ

ظالمانو له مګر تاوان. او کله چه مهربانی اوکړو مونږ په انسان نو مخ اړوی او

نَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ یَئُوْسًا ۝ قُلْ كُلٌّ یَّعْمَلُ عَلٰی

ځان لرې کوی. او کله چه اورسیږی ورته تکلیف نو شی نا امیده. او وایه هر یو دے عمل کوی په

شَاكِلَتِهٖ ۭ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰی سَبِیْلًا ۝ وَیَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ

خپله طریقه. ربستاسو ښه پوهیږی په هغه چاچه هغه ښه برابر دے په لاره کښې. او سوال کوی ستا نه د

الرُّوْحِ ۭ قُلِ الرُّوْحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّیْ وَمَآ اُوْتِیْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا

روح متعلق. او وایه چه روح د حکم د رب زما دے او نه دے درکړے شوی تاسو ته پوهه مګر

قَلِیْلًا ۝ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِیْٓ اَوْحَیْنَآ اِلَیْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ

کمه. او که اراده اوکړو مونږ نو ختم به کړو هغه څه چه مونږ لیږلی دی تاته بیا به پیدا نه کړې

لَكَ بِهٖ عَلَیْنَا وَكِیْلًا ۝ اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۭ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ

د ځان د پاره په دی باندې په مونږ وکیل. مګر د مهربانی د ربستا نه. یقیناً فضل د هغه دے

ربائیته ورشئ او ته یخشم دے د سحر مونځ نه مقام محمود ته. نو په دنیا کښې هم ستا ذکر به کیږی او په آخرت کښې هم. او د ټولو نه مخکښې به سجده کوی او اول به شفاعت کوی. دلته تهجد ته اشاره ده چه د هغې په برکت به مقام محمود ملاؤ شی. دغه سحر یعنی د تهجد مونځ په ماشومانو او په ټولو مسلمانانو فرض نه دے. صرف د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د پاره فرض وو او په نورو مسلمانانو نفل دے.

مقام محمود: خاص د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د پاره دے یعنی د شفاعت عظمی مقام او څوک چه تهجد کوی نو د هغه مقبولیت نصیب کیږی او څوک چه تهجد نه کوی نو د ټولو ورځو په حقله حدیث دے. او حدیث کښې چه هر چا ته به د عزت مقام ملاؤ شی او ټول به د هغه طرف ته ورځی. مقام محمود به ملاؤ وی اول به د الله تعالیٰ دربار ته ځی او د دعا سپارښت کوی (مشکوٰة ص ۴۸۳)

روح د هغه نه مراد جبرئیل دے او یا روح د انسان. او حضرت وحی ختم شوه او پاتے شوه ګنی بشارت دے. د سورت یونس کښې فرمائی شِفَآءٌ لِّمَا فِی الصُّدُوْرِ رواه قرآن یقیناً د سینو د زړونو د پاره شفاء ده. د صحیحو ثابت شوی اعتبار

د قرآن عزیز په تلاوت سره شفا ده د جسم چه ګڼی د بدن کښې هم وی. ستنے اوزوړ نه ده ۱۲ تکلیف اعتراف شوی کوی روح المعانی والادلۃ چه الشفاء او دے چه د تپوس دے د روح د بدن د انسان نه ۱۲ (شرح ربانی په ص ۴۱)

(باقي د صفحې ۴۱۸ نه) علم د روح نه باقي علم دے فائده: يهوديانو قريشو ته وويل چې تپوس وکړئ د نبي کريم صلی الله عليه
وسلم نه د روح او اصحاب کهف او د ذوالقرنين نه . نو د روح جواب ورته وکړو او باقي جواب ئې په سورت کهف کښې او شو

عَلَيْكَ كَبِيرًا ۝ قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا

په تا باندې لوئې . او وايه که جمع شي انسانان او پيريان په دې خبره چې راوړي دا سے

بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

قرآن نو نۀ شي راوړې مثل د دۀ که څه وي بعضي د بعضو يار

ظَهِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ

مدد گار . او يقيناً بيا بيا بيان کړې دي د خلقو دپاره په دې قرآن کښې هر قسم مثلونه .

فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ

نو انکار وکړو زياتو خلقو مګر د انکار نه . او وائي هيڅ کله نه منو ستا تر دې چې جاري کړې

لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ۝ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَ

مونږ لره د زمکې نه چينه . يا شي تا لره باغيچه د کجورو نه او د

عِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ۝ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا

انګورو نو کړې ولې په مينځ د دې کښې روانې . يا راګوزار کړې آسمان لکه چې دا

زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا ۝ أَوْ يَكُونَ

ته خيال کوې په مونږ ټکړې ټکړې يا راولې الله او ملائک مخامخ . يا شي تا لره

لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ

کور د سرو زرو يا وا اوخيژې آسمان ته او هيڅ کله به يقين ونکړو په اوچتيدو

حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ ۗ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا

ستا تر دې چې را وليږې په مونږ کتاب چې ولولو هغه او وايه پاک دے رب زما نه يم زۀ مګر

بَشَرًا رَسُولًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ

بشر او رسول يم . او نه دے منع کړي خلق د ايمان نه کله چې راغله ورته هدايت

شوے وه او روح د دې نه ده چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته په صفحه رډه کړې دي چې حقيقت د روح ښکاره شي . د دې چې د قرآن ايمان راوړي نو الله تعالی د خپل لوئي شفقت ظاهر او کړو چې د قرآن کړيان نه راوړي نو څه ورته څه حاجت وے . د وئ لا څه کوي که ستا د قرآن وينې کړي . نو څوک به دے بيا تا لره د رکړي . څوک د رحم او ترس وسته نو څوک د رنده او پس کووم . قرآن چې د روح حقيقت ښکاره ستا د صداقت د پاره نو دا قرآن ستا د صداقت د پاره څه کم دليل دے کړيو . او انسانان جمع شي نو د دۀ مثل نه شي راوړې او په دې قرآن کښې هر قسم قسم بيانونه دي . د دې قرآن او پوهه د پاره کړي بيا ئې شو هم دوئ اعتراضونه کوي چې خلق ... کله د ... چينه راوباسه د زمکې نه يا تا لره باغيچه وي د کجورو او د انګورو ... ولې پکښې بهيږي يا په مونږ د آسمان ټکړې را واچوه يا د الله او ملائکو مخامخ راشي يا د سرو زرو کور وي يا آسمان ته لاړ شې او هلته نه ستا د منلو دپاره د آسمانه کتاب راوړې

ع ۱۰

د دوئ سوالونو جواب وا دے چې ما د دعوی نه ده کړې ... خو کار الله تعالی دے ما خو د رسالت دعوی کړې
ده او د پاره د الله تعالی احکام په تا سو رسوم تا سو منئ او که نه منئ . معلومه شوه چې معجزه ښکاره کول د الله په قبضه کښې دي (صفحه)

إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ۝ قُل لَّوْ كَانَ فِى ٱلْأَرْضِ

مګر دے خبرے چه دوی وائی آیا رالیږلے دے الله بشر لره رسول، او وایه که وے په زمکه کښې

مَلَٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكًا

ملائک چه تلل او سیدل به نو مونږ به رالیږلے وے په دوی باندې د آسمان نه ملائک

رَّسُولًا ۝ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ

رسول. او وایه بس دے الله شاهد په مینځ زما او ستاسو کښې. یقیناً هغه دے په بندګانو

خَبِيرًۢا بَصِيرًا ۝ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن

خپلو خبردار لیدونکے. او چا له چه خوښه او کړی الله نو هغه لار موندونکے دے. او چا له چه ګمراه کړی

تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِهِۦ ۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَلَىٰ

نو هیڅ کله به بیا نه مومې دوی لره مددګار سوا د الله نه. او جمع به کړو دوی به ورځ د قیامت به مخ

وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا ۖ مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَٰهُمْ

باندې ړانده او ګونګیان او کاڼه. ځائے د دوی جهنم دے. هر کله چه سوړ شي زیاته به کړو

سَعِيرًا ۝ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا

دوی لره اور تیز. دا بدله د دوی ده ځکه چه دوی انکار کړے وو د آیتونو زمونږ او دوی وئیل کله شو مونږ

عِظَٰمًا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ

هډوکی او ذرے ذرے آیا مونږ به بیا راپورته کړے شو پیدا اشوی نوی. آیا نه ګوری دوی چه هغه

ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ

الله چه پیدا کړی ئے دی آسمانونه او زمکه قدرت والا دے په دې چه پیدا کړی مثل د دوی

وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ۝ قُل

او مقرر کړے ئے دے دوی لره نیټه چه نشته شک په هغې کښې. نو انکار کړے ظالمانو نه مګر د کفر نه. او وایه

لے د داؤد علیه السلام ... بیان دے چې فرعون په خلاف کا ... او هغه لره ما هلاک کړو ...

لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ رَبِّيْٓ اِذًا لَّاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ

که تاسو مالکان وی د خزانو د رحمت د رب خما نو په دغه وخت به بند کړی وی تاسو د ویرې

الْاِنْفَاقِ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُوْرًا ۟ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍۭ

د خرچ نه. او دے انسان بخیل - او یقیناً ورکړی وے مونږ موسیٰ ته نهه نښے

بَيِّنٰتٍ فَسْـَٔلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهٗ فِرْعَوْنُ

ښکاره نو تپوس اوکړه ته د بنی اسرائیلو نه کله چې راغے دوی ته نو اووے هغه ته فرعون

اِنِّيْ لَاَظُنُّكَ يٰمُوْسٰى مَسْحُوْرًا ۟ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ اَنْزَلَ هٰٓؤُلَآءِ

یقیناً زه گمان کوم په تا اے موسیٰ چې سحر شوے یے هغه اووئیل یقیناً معلومه ده تا ته چې نه دی رالیږلی دا نښے

اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بَصَآئِرَ ۚ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّكَ يٰفِرْعَوْنُ

مگر رب د آسمانونو او د زمکے د پوهے د پاره - او یقیناً زه گمان کوم په تا اے فرعونه

مَثْبُوْرًا ۟ فَاَرَادَ اَنْ يَّسْتَفِزَّهُمْ مِّنَ الْاَرْضِ فَاَغْرَقْنٰهُ وَمَنْ

هلاک شوے - نو اراده اوکړه چې تنگ کړی دوی لره په دغه زمکه کښے نو مونږ غرق کړو هغه لره او هغه

مَّعَهٗ جَمِيْعًا ۟ وَّقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ لِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اسْكُنُوا

خلک چې ورسره وو ټول - او مونږ اووئیل روستو د هغه نه بنی اسرائیلو ته چې اوسیږئ په دے

الْاَرْضَ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيْفًا ۟ وَبِالْحَقِّ

زمکه کښے نو کله چې راشی وعده د روستنۍ نو راوبه ولو تاسو ټول لره - او په رښتیا مونږ رالیږلے

اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ؕ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۟

دے دا او د رښتیا سره راغلے دے - او مونږ نه یے رالیږلے تا لره مگر زیرے ورکوونکے او ویرے ورکوونکے

وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ۟

او قرآن لره مونږ جدا جدا کړے چې ته اولولے هغه لره خلقو ته په دمه دمه او رالیږلے مونږ دے هغه لره په دمه دمه

لے ... قحط ... طوفان ... ملخان ... تفصیل ئے په سورة اعراف آیت ١٣٣ کښے دے ۔

لے معلومه شو چې موسیٰ علیه السلام ... معجزې ... اہل مکه ته بیان دے چې د موسیٰ علیه السلام معجزه ... قرآن هم په حقه سره الله تعالیٰ رالیږلے دے او په حق سره راغلے دے او جبرئیل علیه السلام پکښے هیڅ نقصان نه دے کړے دا د نبی کریم صلی الله علیه وسلم د نبوت دلیل دے ۔

لے قرآن لره ... رالیږلے دے چې خلق پرے ښه پوهه شی ۔

قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖۤ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ؕ اِنَّ الَّذِیْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖۤ اِذَا

او وایه چه ایمان راوړئ په دې او یا ایمان مه راوړئ. یقیناً هغه خلق چه ورکړې شوې ورته علم مخکې د دې نه

یُتْلٰی عَلَیْهِمْ یَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ۙ وَّ یَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَاۤ

چه اولوستې شي په هغوی قرآن نو راپرېوځي په زنو باره د سجدې. او وائي پاک دې رب زمونږ

اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ۝ وَ یَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ یَبْكُوْنَ وَ

یقیناً دی وعده د رب زمونږ کیدونکې. او راپرېوځي په زنو باندې ژړا به کړي او

یَزِیْدُهُمْ خُشُوْعًا ۝ قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ؕ اَیًّا مَّا

زیاتوي دوی د دې عاجزي. او وایه او بلئ الله یا او بلئ رحمان. هر یو چه

تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰی ۚ وَ لَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَ لَا

بلئ نو هغه لره نومونه دي ښائسته. او مه زوروه دعا خپله کښې او مه

تُخَافِتْ بِهَا وَ ابْتَغِ بَیْنَ ذٰلِكَ سَبِیْلًا ۝ وَ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ

پټ لوله او طلب کړه په مینځ د دې کښې لاره. او وایه ټول صفتونه هغه الله لره

لَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا وَّ لَمْ یَكُنْ لَّهٗ شَرِیْكٌ فِی الْمُلْكِ وَ لَمْ یَكُنْ

چه نه دی نیولي هغه ځوی او نشته هغه لره شریک په سلطنت کښې او نشته

لَّهٗ وَلِیٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَ كَبِّرْهُ تَكْبِیْرًا ۝

هغه لره مددګار د عاجزۍ نه او لوئي بیان کړه د هغه چه ډیره.

سُوْرَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(آیتونه ۱۱۰) — (رکوع ۱۲)

خاص په نوم د الله سره چه بې حده مهربان او رحم کوونکی دی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْۤ اَنْزَلَ عَلٰی عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَ لَمْ یَجْعَلْ لَّهٗ

ټول صفتونه خاص هغه الله لره دي چه راښکته کړې یې په بنده خپل کتاب او نه دی ګرځولې په هغه کښې

د ذوالقرنین متعلق ... نازل شوې ده ... قصه ثابت بیان د سلطنت.

[illegible]

عِوَجًا ۝ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ

کوږوالے ۔ برابر دے چہ ویروی [illegible] د عذاب سخت نہ [illegible] او زیری ورکوی مؤمنانو

الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝ مَّاكِثِينَ فِيهِ

چہ کوی نیکی چہ د دوی لرہ دے ثواب ښہ ۔ او سی بہ پہ هغہ کښے

أَبَدًا ۝ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝ مَّا لَهُم بِهِ مِنْ

همیشہ ۔ او ویروی هغو لرہ چہ وائی جوړ کړیدے اللہ ولد لرہ ۔ نشتہ دوی لرہ پہ دے څہ

عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ ۚ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۚ إِن

علم او نہ پلارانو د دوی تہ ۔ لویہ خبرہ دہ چہ راوځی د خولو د دوی [illegible]

يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۝ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِن لَّمْ

دوی مګر دروغ ۔ [illegible] ځان [illegible] پہ دوی پسے چہ ایمان نہ

يُؤْمِنُوا بِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ۝ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً

راوړی پہ دے خبرہ د وجے د ارمان نہ ۔ یقینًا مونږ ګرځولے دے هغہ څہ چہ پہ زمکہ کښے دے

لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا

ښکلا د هغے د پارہ ازمائیښت د دوی چہ کوم یو ښہ دے د عمل کښے ۔ او یقینًا ګرځونکی یو هغہ چہ پہ زمکہ

صَعِيدًا جُرُزًا ۝ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ

میدان خالی ۔ آیا ګمان کوے چہ سمڅے والا او تختے والا

كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ۝ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا

دی د نښو زمونږ نہ عجیبہ ۔ کلہ چہ لاړل ځلمیان د غہ سمڅے تہ نو اووے دوی اے ربہ

آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۝ فَضَرَبْنَا عَلَىٰ

راکړہ مونږ تہ د خپل طرف نہ مہربانی او برابر کړے مونږ لرہ پہ کار زمونږ کښے درستی ۔ نو تړلی مو [illegible]

[illegible]

[illegible]

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ ... فَضَرَبْنَا عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًا ﴿۱۱﴾ ثُمَّ بَعَثْنٰهُمْ لِنَعْلَمَ اَيُّ

غوږونه د دوی په دغه غار کښې کلونه شمېر - بیا مونږ راپورته کړل دوی چې معلوم کړو چې

الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْٓا اَمَدًا ﴿۱۲﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ

کوم یو د دوو ډلو نه یاد ساتونکې دې د دوی د پاتې کېدو اندازه - مونږ بیانوو تا ته خبر د دوی

بِالْحَقِّ ۭ اِنَّهُمْ فِتْيَةٌ اٰمَنُوْا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنٰهُمْ هُدًى ﴿۱۳﴾ وَّرَبَطْنَا

په رشتیا - یقیناً دوی ځوانان وو چې ایمان یې راوړی وو په رب خپل او مونږ زیات کړې وه دوی ته هدایت - او مونږ مضبوط کړل

عَلٰي قُلُوْبِهِمْ اِذْ قَامُوْا فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

زړونه د دوی کله چې دوی اودرېدل نو اووې ویل رب زمونږ رب د آسمانونو او د زمکې دې

لَنْ نَّدْعُوَا۟ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلٰـهًا لَّقَدْ قُلْنَآ اِذًا شَطَطًا ﴿۱۴﴾ هٰٓؤُلَاۗءِ قَوْمُنَا

هیڅکله نه بلو سوا د هغه نه بل اله یقیناً به وایو مونږ دغه وخت غلط خبره - دغه قوم زمونږ

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ۭ لَوْلَا يَاْتُوْنَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطٰنٍۢ بَيِّنٍ ۭ

جوړ کړې یې سوا د الله نه خدایان - ولې نه راوړي دوی په هغوی باندې دلیل ښکاره -

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَي اللّٰهِ كَذِبًا ﴿۱۵﴾ وَاِذِ اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ

نو څوک دې ظالم د هغه چا نه چې تړي په الله باندې دروغ - او کله چې جدا شوئ تاسو د دوی نه

وَمَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاْوٗٓا اِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ

او د هغو چې دوی یې بندګي کوي سوا د الله نه نو لاړ شئ د غار ته زیات به کړي تاسو له رب ستاسو رحمت

رَّحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ اَمْرِكُمْ مِّرْفَقًا ﴿۱۶﴾ وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا

خپل او تیار به کړي تاسو له په کار ستاسو کښې آرام - او ته به وینې نمر کله چې

طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ

اوخېژي نو کږېږي به د غار د دوی نه ښي طرف ته - او کله چې پرېوځي نو پرېږدي دوی

[illegible]

ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مَن

کیڼ طرف ته او دوی په میدان کښې دی د هغې نه دا د الله د قدرتونو د نښو نه ده چا ته چې

يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُّضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا

چې هغه ته الله هدایت کړي نو هغه په سمه لاره دی - او چا له چې غلط کړي نو هیڅ کله به نه مومې هغه له ملګری

مُّرْشِدًا ۝ وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ

هدایت کوونکی - او ته به ګمان کوې چې دوی ویښ دي او دوی اوده دي - او موږ ئې اړوو ښي

الْيَمِيْنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ۚ

طرف ته او کیڼ طرف ته - او سپی د دوی غوړولي دي لاسونه په درشل -

لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ۝

که ښکاره شې دوی ته نو واپس به شې د دوی نه په تېښته او ډک به شې د دوی نه په ویره کښې -

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ۚ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ

او دغسې موږ را پاڅول دوی چې پوښتنه وکړي په خپل منځ کښې - او وئیل یو وئیونکي د دوی نه چې څومره

لَبِثْتُمْ ۖ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۚ قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا

حصار شوي یئ تاسو - نو دوی اووئیل چې حصار شوي یو ورځ یا څه ورځ - او دوی اووئیل چې ستاسو رب ښه پوهه دی په هغه

لَبِثْتُمْ ۖ فَابْعَثُوْا اَحَدَكُم بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖ اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنظُرْ

حصار شوي یئ تاسو - نو اولیږئ یو خپل ملګری په دې روپو سره دې ښار ته نو وګوري

اَيُّهَا اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ

چې کوم یو یې ښه طعام لري نو راوړي دې تاسو ته خوراک د هغې نه او نرمي دې وکړي او خبر دې نه کړي د

بِكُمْ اَحَدًا ۝ اِنَّهُمْ اِن يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ

تاسو یو کس - یقیناً که دوی خبر شي په تاسو باندې نو په کاڼو به مو وولي تاسو یا به واپس کړي تاسو

له یو ځای ټکي ته ترغیب معلوم شو. قَالُوْا لَبِثْنَا ورځ ته معلوم شو. قَالُوْا رَبُّكُمْ د نورو ورځ ته معلوم شو نو معلومه شوه چې اصحاب کهف اوږد شوی نه وو او دا هم د دوی سپیڅه وه.

ٓته یعنی د اغیرت په بریتو کښې خوږ بازار نه ځان د پاره کړه. عوا وکړی شي چې صاف ته ورکوي دی په ته صورت. والاسترکند وی چې خوراک د عفت کښې وي او نرمي کوي چې خوړک خبر نه شي زموږ نه ورته نو بیا به یاموند او وهي او بیا به مو زبر شرک ته واپس کوي نو بیا خو د غم تیر به لا تجد وه. دا ئې معلوم شو وچې تمیزان اوکار ساز نه وي نو خنګه چې باری تعالی زور آور دی.

ٓته سګ اصحاب کهف روزی چند پی نیکان ګرفت مردم شد پسر نوح با بدان بنشست خاندان نبوتش ګم شد.

پسر نوح با بدان بنشست شریعتکده خاندان نبوتش ګم شد
شیخ الهند ره ۱۲

سلّه د خپل ماحول اوس ... د اصحاب کهف ... [illegible]

[illegible]

فِىْ مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوْٓا اِذًا اَبَدًا ۝ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ

په دین خپل کښې او هیڅ کله به کامیاب نه شئ په دغه وخت همیشه. او دغسې خبردار کړو موږ پر دوی باندې

لِيَعْلَمُوْٓا اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ اِذْ

چه پوه شي چه یقیناً وعده د الله حقه ده او نشته شک په قیامت کښې. کله چه

يَتَنَازَعُوْنَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ۭ رَبُّهُمْ

جګړه کوله دوی په مینځ خپل کښې په باب د کار د دوی نو وې ویل جوړه کړئ په دوی باندې ودانۍ. رب د دوی

اَعْلَمُ بِهِمْ ۭ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓي اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ

ښه پوه دی په دوی. وویل هغو کسانو چه غالب وو په کار د دوی خامخا جوړوو به موږ په دوی باندې

مَّسْجِدًا ۝ سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ

جُمات. زر دي چه وايي دوی درې دي څلورم د دوی سپی دی. او وايي دوی پنځه دي شپږم د دوی

كَلْبُهُمْ رَجْمًۢا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۭ قُلْ رَّبِّيْٓ

سپی د دوی ویشتل په ناپوهۍ. او وايي دوی اووه دي او اتم د دوی سپی دی. ووایه رب زما

اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ ڣ فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ اِلَّا مِرَاۗءً

ښه پوه دی په شمار د دوی نه پوهیږي په دوی مګر لږ خلق. نو جګړه مه کوه په باب د دوی کښې مګر جګړه

ظَاهِرًا ۠ وَّلَا تَسْتَفْتِ فِيْهِمْ مِّنْهُمْ اَحَدًا ۝ وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّىْ

ظاهره. او پوښتنه مه کوه په حق د دوی کښې له یو کس نه د دوی. او مه وایه هیڅ شي ته چه زه کوم

فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا ۝ اِلَّآ اَنْ يَّشَاۗءَ اللّٰهُ ۡ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ اِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ

دا کار سبا. مګر که رضا شي د الله. او یاد کړه رب خپل کله چه هیر شي. او ووایه

عَسٰٓي اَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ۝ وَلَبِثُوْا فِيْ كَهْفِهِمْ

امید دی چه لار وښایي ما رب زما نږدې له دې نه په سمه لار. او اوسیدل دوی په غار خپل کښې

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ۝ قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا ۚ لَهٗ

[illegible]

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ ؕ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ

[illegible]

مِنْ وَّلِيٍّ ؗ وَّلَا يُشْرِكُ فِيْ حُكْمِهٖۤ اَحَدًا ۝ وَاتْلُ مَاۤ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ

[illegible]

كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ۝

[illegible]

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ

[illegible]

يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ

[illegible]

وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ

[illegible]

فُرُطًا ۝ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۫ فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ وَّمَنْ شَآءَ

[illegible]

فَلْيَكْفُرْ ۙ اِنَّاۤ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ؕ وَاِنْ

[illegible]

يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ؕ بِئْسَ الشَّرَابُ ؕ وَ

[illegible]

[illegible]

لپاره داېشارت دے چې د آخرت چې غوښتل د باري تعالیٰ حکم مني نو دا مزې به کوي په آخرت کښې - دا هم اهتمام دے د توحید د مسئلې چې دومره لوئې مسئله ده چې په منلو کښې يې دا چې لوئې ثوابونه دي ١٢. سلك د دا د اصلاح د منکرانو د پاره دا [illegible]

سَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا ۝ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ

ناکاره آرام ځاے - يقيناً هغه خلق چې ايمان راوړى او کوي عملونه نيک يقيناً مونږ نه ضائع کوو ثواب

مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا ۝ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ

د هغه چا چې ښه وي عمل د هغه - د دوى د پاره باغونه د اوسېدو دي چې بهيږي به د لاندې د دوى

ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَيَلۡبَسُونَ ثِيَابًا

ويالې وار به کړے شي دوى ته په جنت کښې بنګړي د سرو او اغوندي به جامے

خُضۡرٗا مِّن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۚ نِعۡمَ

شنې د نرۍ ريښمو او د پيړه ريښمو تکيه به لګولے وي په جنت کښې په تختونو - ښه ثواب

ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقٗا ۝ وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلٗا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا

دے دا او ښه آرام ځاے - او بيان کړه دوى ته مثل د دوو سړو ورکړي وو مونږ

لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيۡنِ مِنۡ أَعۡنَٰبٖ وَحَفَفۡنَٰهُمَا بِنَخۡلٖ وَجَعَلۡنَا

يو د دوى نه دوه باغونه د انګورو او چاپېره کړي وو مونږ د دواړو نه کجورې او پيدا کړي وو مونږ

بَيۡنَهُمَا زَرۡعٗا ۝ كِلۡتَا ٱلۡجَنَّتَيۡنِ ءَاتَتۡ أُكُلَهَا وَلَمۡ تَظۡلِم مِّنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ وَ

په مينځ د دواړو کښې فصل دواړو باغونو ورکولے ميوے خپلې او کمے نه وو کړے د هغه نه هيڅ ١٢ او

فَجَّرۡنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرٗا ۝ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٞ فَقَالَ لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ

جاري کړے وو مونږ په مينځ د دواړو کښې ويالې - او وو د هغه لره ميوه نو او وئيل هغه ملګري خپل ته او خبرې يې ورسره کولې

أَنَا۠ أَكۡثَرُ مِنكَ مَالٗا وَأَعَزُّ نَفَرٗا ۝ وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ

چې زه زيات يم ستا نه په مال کښې او زبردست يم په جمعه کښې او داخل شو باغ خپل ته او هغه ظلم کوونکے وو په ځان خپل باندې

قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدٗا ۝ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ وَ

اووئيل چې نه کوم خيال چې هلاک به شي دا هميشه - او نه کوم يقين چې قيامت به قائم شي ١٢

طريقه ده چې په دنيا غرور مه کوئ دا به ورنه پاتې شي دا ده هغه مکان ووېلو چې مړه شوے ده به مشرک [illegible] دنيوي وو هغه خيل ذخيره سازو سامان برابر کړي و او مؤمن آخرت ته ستړے وو د هغه دنيا خرابه وه او د هغه د جام [illegible] فقير مؤمن کا وه نو هغه [illegible] دنيا د هغه ختمه شي او مال به فنا شي جنت سامان د کړي نو د هغه د [illegible] حال کښې د مومن [illegible] د هغه نو بيا خداے کوله شو او په وعده شکل په د کار فرق و دنيا هم ختم شي ١٢

ستے په مينځ فصل وه او چاپېره تر ميلو کجورې وے ١٢

ستے او نوره ميوے ورله هم وے ١٢

ستے په طور د فخر دے دوړ سره خبرے کولے ١٢

ستے يعني مشرک وو ١٢

ستے يعني مال دا جا ئيداد و ختميدو نه دے ١٢

ستے او قيامت کوم دے او که قيامت راشي نو زه په بيا هم ستا د بنده يم [illegible] ورسره خبرے

ايږدے ولے يعني مسلمان ملګري هغه ته وئيل وو چې شرک مه کوه تا ته تباه کيږي قيامت راروان دے او دنيا فاني ده ځه لګه اوس د خلقو خوښه وه چې اعلىٰ کهوړې دے او ښکلي ورسره وے ١٢

لَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ

کړ شو واپس خپل رب ته نو ضرور به بیا موم غوره د دینه ځای - او وې ویل ده ته ملګري ده

وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ

او حال دا چې دی خبرې کولې له ده سره آیا کافر شوې ته په هغه ذات چې پیدا کړې ته له خاورې نو بیا د څاڅکي

ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا

بیا ئې برابر کړې ته سړی - لیکن زه وایم هغه الله رب زما دی او نه شریکوم زه د رب خپل سره هیڅوک - او ولې نه

إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا

کله چې باغ خپل ته ننوتې ولې دې ونه ویل چې هر څه شی د الله خوښه وي هغه کیږي نشته هیڅ طاقت مګر په الله سره که

أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ

وینې ما لره چې زه کم یم ستا نه په مال او په اولاد کښې - نو امید دی چې زما رب به راکړي ما لره غوره د باغ ستا نه

وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ

او را به ولیږي په هغه باندې تندر د آسمان نه نو شي به میدان صاف - او یا

يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ

شي به اوبه د هغه ورکې نو طاقت به نه لرې هغو لره د طلب - او هلاک شو میوه د هغه نو شو

يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ

ملګري خپل په هغه شي باندې چې خرچ کړی ئې په هغه او هغه ارتا د وه په چتونو باندې او هغه وئیل

يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُ مِن

ارمان ما ته چې شریک کړی وې د رب خپل سره هیڅوک - او نه وه د ده لره جماعت چې امداد ئې کړې وې د هغه

دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ

سوا د الله نه او نه وه هغه چې بدل ئې اخیستی شي په دغه حال کښې تصرف اختیار الله لره چې حق دی - الله غوره دی

پیدا شو ... (حاشیه) په خپله باغیچه ته لاړې نو تا ما شاء الله ولې نه وې ویلي ما شاء الله لا قوة الا بالله ... مال کم ... نو ... د ... امید دی چې ما لره به غوره ... باغ ... آخرت کښې ... باغ به ... وشو ... د هغه ... باغ ... هلاک شو ... کا فر ... آرمان کاوه ... او ... نصیب نه شو ... او د باغ دیوالونه ... ارتاګ ... او هغه مشرک ... آرمان کاوه چې ... شرک ... آرمان ما ... شرک ... آرمان کاوه ... خپل ... د هغه ... نو ... نه شو ... صرف الله تعالی دی ... متصرف ... په الله تعالی ... نو د هغه غوره ... متصرف صرف الله تعالی ... خپل ... او ... نه ...

له لا قوة الا بالله ... ۱۲ ... نقصان نه رسي ۱۲ ... معلوم شو چه ... ارشاد او صاحب ... ۱۲

[illegible]

ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ

[illegible]

اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا

[illegible]

تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ

[illegible]

زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا

[illegible]

وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ وَّ

[illegible]

حَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۗ

[illegible]

لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۢ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ

[illegible]

لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا

[illegible]

فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا

[illegible]

كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ

[illegible]

ع ۵ / ۱۷

[illegible]

او دویم شبهه جواب دے شبهه بیان چه تاسو ... او ابلیس ته سجده وکړئ ... جواب په دے ورکړی چه فاسق
ابلیس وے نو تاسو ابلیس او د هغه اولاد ته معبودان جوړوئ او ما نه ... الله پاک ...

أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ

چا لره هیڅوک ... او کله چه اوویل مونږ ملائکو ته چه سجده او کړئ آدم ته نو سجده او کړه دوی مګر ابلیس

كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ

وه د پیریانو نه نو نافرمانی اوکړه د حکم د رب خپل نه آیا جوړوئ تاسو هغه او اولاد د هغه دوستان

مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشْهَدتُّهُمْ

سوا زما نه او دوی ستاسو دښمنان دی بد دے ظالمانو لره بدل ... حاضر کړی نه وو ما دوی لره

خَلْقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ

پیدا کولو د آسمانونو او د زمکے ته او نه پیدا کولو د نفسونو د دوی ته او نه یم جوړونکے

ٱلْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا۟ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ

ګمراه کوونکو لره مددګار ... او کله چه اووائی آواز او کړئ شریکانو زما ته هغه چه تاسو به ګمان کولو

فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلْمُجْرِمُونَ

نو دوی به اوبلی هغوی لره نو جواب به ورنه کړی هغوی لره او جوړ به کړو مونږ په میځ د دوی کښے هلاکت ... او وبه

ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا۟ عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾ وَلَقَدْ

وینی مجرمان اور لره نو ګمان به او کړی چه دوی پریوتونکی دی په هغه کښے او نه به مومی د هغه نه د تښتے ځائے ... او

صَرَّفْنَا فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ

یقیناً بیا بیا بیان کړی دی مونږ په دے قرآن کښے خلقو لره هر قسم مثال ... او دے انسان د هر څه نه زیات

شَىْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا۟

جګړه کوونکے ... او نه دے منع کړے خلقو لره د ایمان نه هر کله چه راغے دوی ته هدایت او د بخښنے غوښتو

رَبَّهُمْ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾

د رب خپل نه مګر د انتظار چه راشی دوی ته طریقه د وړومبو (په دنیا کښے) یا راشی دوی ته عذاب مخامخ

نور آوربکړیل او الله تعالیٰ
په پیریو کښ نواسے شافا شو
تاسو د باری تعالیٰ په بدل
کښے نا لائق شے واخستو او د
جنت په بدل کښے دوزخ
واخستو او تاسو غلطی او کړه
حالانکه دوی پیدا کولو د مخلوق
ته نه دی حاضر کړی او نه
د دوی تربیه ایښی په وخت
او نه ګمراهان د امداد دپاره
دی ... او د عذاب
اخروی بیان دے یعنی الله
تعالیٰ به کوی او وائی چه
خپل شریکان طلب کړی
نو دوی به د خپل شریکان
خپل چه اولیاء او انبیاء
وغیره دی او بلی نو هغه
خو تللی دی جنت ته نو
دوی به جواب ورنه
کړی او د دوی او د هغو
په درمیان کښے هغه دوزخ
دے د هغه نه خلاصے
کښے وازور نه دے چه
ما په دے قرآن کښے قسم
قسم بیان کړی دے چه
کولو د پاره لیکن انسان
ډیر جګړه کوونکے دے
د وحی چه د باری تعالیٰ حکم
ته منی نو یا غټ ما خوښے
خو هغه پرځے او منی چه
عذاب ورسے راشی په
دنیا کښے یا په اخرت کښے
نو په وخت د عذاب کښے
خو بیا ایمان نه دے منظور

[illegible]

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِيْنَ

[illegible]

كَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَمَآ اُنْذِرُوْا

[illegible]

هُزُوًا ۝ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ

[illegible]

مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ ۭ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰي قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ

[illegible]

اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَّهْتَدُوْٓا اِذًا اَبَدًا ۝

[illegible]

وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ۭ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ

[illegible]

الْعَذَابَ ۭ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْىِٕلًا ۝ وَتِلْكَ

[illegible]

الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَّوْعِدًا ۝ وَاِذْ قَالَ

[illegible]

مُوْسٰى لِفَتٰىهُ لَآ اَبْرَحُ حَتّٰٓى اَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ اَوْ اَمْضِيَ حُقُبًا ۝

[illegible]

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوْتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ

[illegible]

سَرَبًا ۝ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتٰىهُ اٰتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدْ لَقِيْنَا مِنْ سَفَرِنَا

هٰذَا نَصَبًا ۝ قَالَ اَرَءَيْتَ اِذْ اَوَيْنَآ اِلَى الصَّخْرَةِ فَاِنِّيْ نَسِيْتُ الْحُوْتَ

وَمَآ اَنْسٰىنِيْهُ اِلَّا الشَّيْطٰنُ اَنْ اَذْكُرَهٗ وَاتَّخَذَ سَبِيْلَهٗ فِي الْبَحْرِ

عَجَبًا ۝ قَالَ ذٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلٰٓى اٰثَارِهِمَا قَصَصًا ۝

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ اٰتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا

عِلْمًا ۝ قَالَ لَهٗ مُوْسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰٓى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ

رُشْدًا ۝ قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا

لَمْ تُحِطْ بِهٖ خُبْرًا ۝ قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّلَآ اَعْصِيْ

لَكَ اَمْرًا ۝ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِيْ فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ

لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۝ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِيْنَةِ خَرَقَهَا قَالَ

له بعضې وائي چه واهلک ورحکه وه چه پاک وو یا لویه وه خو ټوټه قتل لائق نه وو ځکه چه قتل خو حقه نه وو کړې ... شو چه ډیر ضرورت د یاره سوال جائز دے ۱۲ ۳۳ له روح المعانی والاولیٰ چه استطعام وظیفه د سائل د محتاج

أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا ۚ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ۝ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ

آیا سورے دې کړو چه غرق کړې اهل د دې یقیناً تا اوکړو یو شے ناآشنا - خضر اووئیل آیا ما نه وو ویلي

إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَ

چه ته هیڅ کله طاقت نه لرې ځما سره د تینګیدو - اوئیل موسیٰ مه نیسه ما په هیر ځما او

لَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ۝ فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ

مه غورځوه ما په کار ځما کښې سختي - نو لاړل - تر دې چه کله یو ځائې شو دواړه یو هلک ته نو هغه

قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُّكْرًا ۝

مړ کړو - اووئیل موسیٰ آیا مړ کړو تا یو نفس پاک بې د عوض د نفس بل نه - یقیناً اوکړو تا یو کار عجیبه -

قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ قَالَ إِن

اووئیل خضر آیا ما نه وو ویلي تا ته چه ته نه لرې ځما سره طاقت د تینګیدو - اووئیل موسیٰ که

سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِن

ما سوال اوکړو ستا نه د یو شي پس د دې نو مه ملګرے کوه ما - یقیناً رسیدلے ئې ته ځما د

لَّدُنِّي عُذْرًا ۝ فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا

طرف نه عذر ته - نو لاړل - تر دې چه کله اورسیدل خلقو د یو کلي ته نو خوراک اوغوښتو دوئ

أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَن

د هغو نه نو منع اوکړه هغوی چه میلستیا د دوئ اوکړي - نو موندو دوئ په هغه کښې دیوال چه قریب وو

يَنقَضَّ فَأَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ۝ قَالَ

اوړدو نه وو نو برابر کړو هغه - اووئیل موسیٰ که ستا رضا وے نو اخستے به وو تا په دې کار مزد - اووئیل خضر

هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع

دا وخت جدائي دے په مینځ ځما او ستا کښې - زه به خبر کړم تا لره په حقیقت د هغه شي چه طاقت لرے

شمار د کور یه دے یعنی داشے بوے - حدیث شریف دے تیار کړي کور د جعفر لره طعام ځکه چه راغلے دوی ته دا ... هغه چه دوی غمشان د ... طعام تیار کړو لو د یاره او د کال نه دے - طیبي وائی چه دا دے حدیث نه معلومیږي چه مستحب دے ګاونډیانو او خپلوانو لره تیارول د طعام د میړي اهل ته دریے ورځو د اهل د دې غم وړه - او طعام تیارول د یاره د غم کوونکو بنځو چه د بهر نه راغلي وي سخت مکروه کار دے - او طعام تیارول د اهل د میړي د یاره د جمع کیدو د خلقو د پاره بدعت دے او ضیافت او طعام خوړل بدعت دے - د جریر نه روایت دے چه طعام په مړي ضیافت کښې لو او د نائحې یعنی د ویر کوونکې بنځې په حق کښې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي که دے ویر کوونکې توبه اونه ویسته نو به ورکړے د قیامت په ورځ یو قمیص د زفت او یو قمیص د خارښت - په مړي دا وینځه په سختې عذاب وي - د دې پوره تحقیق په نشر الرحمان کښې شوے دے ۱۲

۳۴ له او د خضر معجزه وه او موسیٰ علیه السلام ورته او دے چه د دې خلقو مونږ لره رزق نه ده ورکړے خو تا ورله د لے هسې دیوال برابر کړو ؟ -

له او چه کله جهاز ژوند وه مخالفه نه پوره د وتو نو خضر علیه جهاز بیا برابر کړ ۔ ۳ بل کال د حمل دوا په لوړ او شو او لوبه شو ده د هغه زمانه په یو پیغمبر سره نکاح او شوه او هغې نه يو پیدا شو او پیغمبر شو په خلق کوی خو الله کړی ۱۲

عَلَيْهِ صَبْرًا ۝ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ

په دغه صبر ۔ او جهاز چه وه نو هغه د غریبانو وه چه مزدوری به یې کوله په سیند

فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ

نو ما اوغوښته چه خرابه یې کړم دا او وه وړاندې د دوی باچا چه اخیسته یې هر جهاز زوره

غَصْبًا ۝ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا

په غصب ۔ او هلک چه وه نو د هغه مور او پلار مؤمنان وو نو اویرېدو چه عاجز به یې کړي دوی

طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۝ فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَ

د ده په سرکشۍ او کفر ۔ نو ما اراده اوکړه چه ورکړي دوی له رب د دوی غوره د ده نه په پاکۍ کښې او

أَقْرَبَ رُحْمًا ۝ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ

نږدې په مهربانۍ کښې ۔ او دیوال چه وه نو د دوو یتیمانو هلکانو وه په ښار کښې

وَكَانَ تَحْتَهُ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن

او وه لاندې د هغه خزانه د دوی او وه پلار د دوی نیک ۔ نو اراده اوکړه رب ستا چه

يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ وَمَا

اورسي دوی طاقت ځوانۍ ته او راوباسي خزانه خپله ۔ مهرباني وه د رب ستا ۔ او نه دي کړي

فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ۝

ما دا کار په خپل حکم سره ۔ دا حقیقت د هغه شي دی چه ته نه لرې په هغې طاقت د صبر ۔

وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا ۝

او تپوس کوي ستا نه د ذي القرنين ۔ نو ووایه زه به اوکړم تاسو ته د هغه نه څه حال ۔

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِن كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۝ فَأَتْبَعَ

یقیناً طاقت ورکړے وو موږ هغه له په زمکه کښې او ما ورکړے وو هغه ته د هر شي سامان ۔ نو شروع کړه هغه

۳ د وحشی شره په شکل چه څه تعبیر وه د سرو زرو یو تخته وه د پاسه یې لیکلی وو: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ عَجِبْتُ لِمَنْ يُوقِنُ بِالْمَوْتِ كَيْفَ يَفْرَحُ، عَجِبْتُ لِمَنْ يُوقِنُ بِالْقَدَرِ كَيْفَ يَحْزَنُ، عَجِبْتُ لِمَنْ يَعْرِفُ الدُّنْيَا وَتَقَلُّبَهَا بِأَهْلِهَا كَيْفَ يَطْمَئِنُّ إِلَيْهَا: لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ (الرازي، جریر) ترجمه: تعجب کووم د هغه چا نه چه مؤمن وي په مرګ نو څنګه خوشحاله کیږي، تعجب کووم د هغه چا نه چه مؤمن وي په تقدیر نو ولې غمجن کیږي، تعجب کووم د هغه چا نه چه دنیا پیژني او د دې بدلون په خلقو، دا ولې په هغې اطمینان کوي، دا ولې خزانه ده هم د دین هم د دنیا ۱۲

۴ د قرآن نه ظاهرېږي چه دا د دوي خپل پلار وه او معلومه شوه چه د نیکانو باري تعالیٰ قدر کوي او د هغوی د اولاد لحاظ کوي او کار د هغوی د پلار تصرف نه وه دا امر د باري تعالیٰ سره وه ۱۲

۵ دا مقصود د دې قصې وه چه یو دا ناآشنا کار دې لحاظ نه دی دا امر د الله تعالیٰ وي نو حاجت نه وه چه څوک دې حکم مرتب باري تعالیٰ د په هغه څوک زور او زر نشته ۱۲

۶ دا د علم رد اعتراض جواب دے چه ذوالقرنین لوے حکومت والا وه نو د دنیا وهم کیدو چه دے به سترګې یا هم لاړ تعالیٰ بالله ے غالب وه ۔ نو باري تعالیٰ جواب کوي چه ما ورله طاقت ورکړے وه په ماز ورته ورکړه وه او په هر سفر کښې هغه عاجز شوے وه ۱۲

لہ یعنی چہ ہرے ختے او اوبہ وے نو د اسے معلومیدہ چہ نظر کیدے چہ نمر پہ دغو ختو او اوبو کبنہ پناہ کیږی ۱۲

سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِیْ

یو سفر - تر دے چہ اورسید وخائے د پریوتو د نمر تہ نو بیائے موندہ نمر چہ پریوتو پہ

عَیْنٍ حَمِئَةٍ وَّ وَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ؕ۬ قُلْنَا یٰذَا الْقَرْنَیْنِ اِمَّآ

چینہ خڑہ کبنے او بیائے موندل پہ نزد د ہغے یو قوم - ما وویل اے ذو القرنینہ یا بہ

اَنْ تُعَذِّبَ وَ اِمَّآ اَنْ تَتَّخِذَ فِیْهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ

عذاب کرہ دوی یا او کرہ د دوی سرہ بنہ سلوک - ہغہ او ویل چا چہ ظلم او کړو

فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ یُرَدُّ اِلٰی رَبِّهٖ فَیُعَذِّبُهٗ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَ اَمَّا

نو عذاب بہ ورکړو ہغہ لرہ بیا بہ واپس کړے شی رب خپل تہ نو ورتہ بہ ورکړی ہغہ تہ عذاب ناشنا - او چا چہ

مَنْ اٰمَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَآءَ ۨالْحُسْنٰی ۚ وَ سَنَقُوْلُ لَهٗ

ایمان راوړو او او کړو نیکی نو ہغہ لرہ جزا بنہ دہ - او وبہ وایو ہغہ لرہ

مِنْ اَمْرِنَا یُسْرًا ﴿٨٨﴾ ؕ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ

پہ کار خپل کبنے آسانی - بیائے شروع کړو بل سفر - تر دے چہ اورسید ځائے د ختلو د نمر تہ

وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰی قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ ۙ

نو بیائے موندو ہغہ چہ راختلو پہ یو قوم باندے چہ ما نہ وو جوړ کړے دوی لرہ د نمر نہ پردہ

كَذٰلِكَ ؕ وَ قَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَیْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتّٰٓى

دغسے او شوہ - او یقینا احاطہ کړے وہ مونږ د ہغہ شی چہ پہ نزد د ہغہ وو د علم - بیائے شروع کړو بل سفر - تر دے چہ

اِذَا بَلَغَ بَیْنَ السَّدَّیْنِ وَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمَا قَوْمًا ۙ لَّا یَكَادُوْنَ

کلہ اورسید و مینځ د دوؤ غرونو تہ نو بیائے موندہ نزدے د دوی نہ یو قوم چہ نہ پوہیدل پہ

یَفْقَهُوْنَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوْا یٰذَا الْقَرْنَیْنِ اِنَّ یَاْجُوْجَ وَ مَاْجُوْجَ

خبرہ - او وے ویل (پہ ذریعہ د ترجمان) چہ اے ذو القرنینہ یقینا یاجوج او ماجوج

لہ واقع باری تعالی امتحان وہ پہ دہ ۱۲ سلہ نو دے پہ امتحان کبنے کامیاب شو یعنی اللہ تعالی دہ تہ اختیار ورکړو دے طور د امتحان چہ ستا اختیار دے چہ د دے قوم سرہ څہ کوے نو دہ او وے موافق د رضا د اللہ تعالی سرہ چہ کوم ظالم وی نو ہغہ لرہ بہ زہ سزا ورکړم پہ دنیا کبنے او اللہ تعالی بہ ہم ہغہ تہ سزا ورکوی ناشنا پہ آخرت کبنے - لکہ چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم باندے باری تعالی امتحان کړے وو پہ معراج کبنے چہ پئی کے یا شراب نو نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم پئی او ښکل نو اللہ تعالی ورتہ او وے کہ شراب دے ښکلی وے نو امت بہ دے ګمراہ شوی وے ۱۲

سلہ یعنی نمر پہ دوی باندے لګیدہ دے د پردے نہ یعنی د دوی ځائے او کور نہ وو

ھہ اول سفر وہ مغرب ته دویم سفر وہ مشرق تہ دریم سفر شمال ته دے پہ ورته واپس سفر و نو کبنے عاجز شو نو معلوم شو چہ حاجت پورہ کوونکے نہ دے او نہ پہ اللہ تعالی زورنہ ورد دے ۱۲

ځه پوهی مال ماسره په وره وحه هغوتا سوره مزه وری کوی ... ستا ... وسپینې دیوال ... وکړ وا وبیالی ... کړ وا وتا ... پخیرا او کلیه نه شو ... چه حقه هغو به وه ... وسوره پکښی نه شو کولی ... سخت وه ... روح المعانی ... وا ... وکه

مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن

رواج کوی په زمکه کښی آیا مقرر کړو تا لره چنده ... دی د ... پاره چه

تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا ۝٩٤ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي

جوړ کړې په مینځ زموږ او د دوی کښی دیوال - حضه او وی چه ... طاقت ... کړې رب زما غوره دی نو

بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ۝٩٥ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ

امداد او کړئ زما سره په مزدوری کښی چه جوړ کړم په مینځ ستاسو او د دوی کښی دیوال - راوړئ ماته ټکړې

إِذَا سَاوَىٰ بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا

د او سپینې ترڅو چه برابر شو دیوال په مینځ د دوو غرونو کښی - نو او وی چه پو کړئ ترڅو چه کړو لی حقه اور

قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرٗا ۝٩٦ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ وَ

نو او وی هغه چه راوړئ ماته چه تو به کړم په ده تانبه - نو طاقت نه وو د هغوی چه او ختی د په حقه او

مَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ۝٩٧ قَالَ هَٰذَا رَحۡمَةٞ مِّن رَّبِّيۖ فَإِذَا جَآءَ

او طاقت نه وو د هغه د سوری - حضه او وی دا رحمت د رب زما دے (یعنی دا دیوال) نو کله چه راشی

وَعۡدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّي حَقّٗا ۝٩٨ ۞ وَتَرَكۡنَا

وعده د رب زما نو کړی به دا برابر ... او دے وعده د رب زما حقه - او پریږدو به موږ خلق

بَعۡضَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ يَمُوجُ فِي بَعۡضٖۖ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَجَمَعۡنَٰهُمۡ

ځینې د دوی په دغه ورځ ... په ځینو نورو کښی - او پو کړے به او کړے شی په شپیلۍ کښی نو راجمع به کړو موږ

جَمۡعٗا ۝٩٩ وَعَرَضۡنَا جَهَنَّمَ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡكَٰفِرِينَ عَرۡضًا ۝١٠٠ ٱلَّذِينَ

ټول او وړاندې به کړو جهنم په دغه ورځ کافرانو ته ... وړاندې کول - کوم چه

كَانَتۡ أَعۡيُنُهُمۡ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكۡرِي وَكَانُواْ لَا يَسۡتَطِيعُونَ

وو سترګې د دوی په پرده کښی د ذکر زما نه او وو دوی نه شو بنستل

دا دیوال به پورته په مزېزه ... نه وی لګیا مرکه چه ... دنیاده او چه سوه کاله او شو چه ... نسکاره شی وه ... علامات قیامت کښی دی چه په ... ستو زمانه کښی کافر یو طرف ته شی او مسلمانان به بل طرف ته شی نو مهدی علیه السلام به ... نسکاره شی دے حسن او حسین دے سید دے او ... نوم به محمد او د پلار نوم به عبد الله دے ... او ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم نښان دے او خاتم الاولیاء دے او عیسیٰ علیه السلام به را کوز شی بیا به مهدی علیه السلام وفات شی او عیسیٰ علیه السلام به خلافت کوی او د دین په ... علیه السلام چلوی او نو دجال به د ... لاسه مړ شی بیا به دا یاجوج او ماجوج دنیا ته راشی او عیسیٰ علیه السلام به د مسلمانانو سره په کوه طور کښی وی بیا به دوی هلاک شی د عیسیٰ علیه السلام په خیر و سره نو عیسیٰ علیه السلام به د کوه طور نه راکوز شی او په دنیا کښی به برکتونه پیدا شی ... دی ... ټکړے په سوری به خلق کښینا ستے شی بیا به عیسیٰ علیه السلام وفات شی او د نبی کریم صلی الله علیه وسلم په خوا کښی به دفن شی بیا به یو قسم هوا راشی ... نیکان به وفات شی او بیا ... په ... به ... شی ... د هغوی به ... کوی او په هغوی به قیامت قائم شی ... علیه السلام ... په دنیا کښی الله الله وائی نو قیامت به نه شی قائمیدے ۱۳ ۱۲

له دا وعظ اپ اخری بیان دے چه ما پریږدی او نیسی بندګان زما اولیاء ایمان چه وی نو دغه خلق کافران دی او دوی ته پاره ما جهنم تیار کړے دے ۱۲ کله کوم شرک او خیال دے چه زه بنده کوم ۱۲ که د مشرکانو د غلو نو په تول نه شی کیدے ۱۲

سَمْعًا ۝ اَفَحَسِبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ

او وریدل (د حق) آیا ګمان کوی کافران چه جوړه وی بندګان زما سوائی زما نه کارجوړ

دُوْنِيْٓ اَوْلِيَآءَ ۭ اِنَّآ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ نُزُلًا ۝ قُلْ هَلْ

دونکی (دا به دوی لره اګټه وی هرګز نه) ما تیار کړے دے جهنم کافرانو لره میلمستیا - اووایه آیا

نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِيْنَ اَعْمَالًا ۝ اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي

خبر کړم تاسو ته تاوانیانو باندے په عمل کښے - کوم چه خطا شو دے کوشش ددوی په

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ۝ اُولٰۗىِٕكَ

ژوند د دنیا کښے - او دوی ګمان کوی چه دوی کوی ښه کار - دوی هغه

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَاۗىِٕهٖ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيْمُ

دی چه انکار ئے کړے دے د دلیلونو د رب خپل او د ملاقات د هغه نو برباد شو ددوی عملونه نو قائم به نه کړو

لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ۝ ذٰلِكَ جَزَاۗؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوْا

د دوی د پاره په ورځ د قیامت تول - دغه بدله ددوی جهنم دے سبب د هغه چه دوی کفر کړے وو

وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَرُسُلِيْ هُزُوًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

او جوړ کړی وو دوی آیتونه زما او رسولان زما ټوقه - یقیناً هغه خلق چه ایمان ئے راوړے دے او کوی نیک

كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۝ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَبْغُوْنَ

دی دوی لره باغونه د فردوس میلمستیا - همیشه به وی په هغه کښے نه به طلب کوی د

عَنْهَا حِوَلًا ۝ قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيْ لَنَفِدَ الْبَحْرُ

هغه نه بدلیدل - او وایه که شی دریاب سیاهی د پاره د لیکلو د معلوماتو د رب زما نو ختم به شی دریاب

قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمٰتُ رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهٖ مَدَدًا ۝ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا

مخکښے د ختم شی معلومات د رب زما او که راوړو مونږ په شان د دے امداد - او وایه یقیناً زه

ع ۱۱

که دا بشارت دے د دوی (فائده) په دے سورت کښے باری تعالیٰ او فرمائیل چه اصحاب کهف هغکان دی او مؤمنان دی نو معلومه شوه چه اولیاء حاجت نه شی پوره کولے لکه اصحاب کهف - بیا الله تعالیٰ فرمائی چه ابلیس فاسق دے نو معلومه شوه چه جنات هم په الله تعالیٰ زور آور نه دی او خضر علیه السلام فرمائی چه ما دا کار د خپل الله تعالیٰ په حکم سره کړے دے نو معلومه شوه چه انبیاء هم مامور دی او ذوالقرنین د دومره لوئے بادشاه دے دا بادشاهی ور لره الله تعالیٰ ورکړے وه او په سفر کښے لاچاره شو نو معلومه شوه چه بادشاهان هم الله تعالیٰ ته محتاج دی هغه چه کوم دے تعالیٰ ایک بندګان امداد نشی کولے نو جنات فاسقان به څنګه حاجت روا او زور آور شی په الله تعالیٰ ۱۲

که یعنی په هر غیب پوهه صرف باری تعالیٰ دے او حاجت هغه څوک پوره کولے شی چه حاجت ورته معلوم وی نو پوهه په غیب الله دے نو حاجت په هم الله تعالیٰ پوره کوونکے دے کوم سورت مقصد دے ۱۲

سے وصورت په سر کښې فرمائیلی دی چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم عبد وو او په معجزو سره معبود شو نه شو
وه بیا فرمائي چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم بشر وو معبود نه وو نو په تول مخلوق کښې لوئے مخلوق نبی کریم

قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ

بشر یم ستاسو په شان وحی کیږي ماته چه یقیناً الله ستاسو الله یو دے نو هغه څوک چه امید کوي د ملاقات

رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا ﴿١١٠﴾

د رب خپل نو او دې کړي عمل نیک او نه دې شریکوي په عبادت د رب خپل کښې هیڅ څوک

(١٩) سُورَةُ مَرْيَمَ مَكِّيَّةٌ (٤٤) — بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ — آيَاتُهَا ٩٨ رُكُوعَاتُهَا ٦

(ایاتونه ٩٨) شروع په نوم د خدائے سره چه ډیر مهربان رحم لرونکے دے (رکوعگانې ٦)

كٓهيعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ

ت هیعص دا ذکر د مهربانۍ د رب ستا په بنده خپل زکریا باندې کله چه هغه آواز اوکړو رب خپل ته

نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّي وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ

پټ آواز سره هغه اووئیل اے ربه یقیناً سست شوي دي هډوکي زما او سپین شوے سر زما

شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّي خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِيَ

د بوډاوالي او نه وم زه په سبب د دعا ستا اے ربه محروم او زه ویریږم د خپلوانو نه

مِن وَرَآءِي وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾

پس د مرګ زما نه او ښځه زما شنډه ده نو راکړه ماته د خپل طرف نه وارث

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يَٰزَكَرِيَّآ

چه میراث واخلي زما نه میراث واخلي د خاندان د یعقوب نه او وګرځوه هغه اے ربه پسندیده اے زکریا

إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾

مونږ زیرے درکوو تاته په یو هلک سره چه نوم به یې یحیی وي مونږ نه دے جوړ کړے د دې نه مخکښې هیڅوک د هغه هم نامه

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ

هغه اووئیل اے ربه څنګه به زما هلک پیدا شي حال دا چه ښځه زما شنډه ده او زه رسیدلے یم

صلی الله علیه وسلم وو چه هغه عبد وو نو د ټول مخلوق نه ټول د هغه په مرتبه کښې کم دي
سورة نازل شوې ده بعد الفاطر او قبل طٰه زمانه نزول د هجرت حبشې نه مخکښې ده ترتیب قرآني کښې (١٩) او په ترتیب نزولي کښې (٤٤)
مقصد د سورة په دې سورة کښې په انبیاؤ کښې د زکریا علیه السلام او د عیسیٰ علیه السلام او د ابراهیم علیه السلام قصې دي چه ورسره الله تعالیٰ تا بعد ارشاد په دې قصو کښې د یهود او نصاریٰ او مشرکانو رد کړے دے اسلام دے
ځکه یهود د زکریا علیه السلام او نصاریٰ د عیسیٰ علیه السلام او مشرکان د ابراهیم علیه السلام مشرتابه بنسټي او په اولیاء کښې د مریمې علیها السلام قصه ده چه هغه عاجزه وه او جبرئیل علیه السلام ته یې په او به لا ننکو کښې د جبرئیل علیه السلام قصه ده چه هغه په حکم د الله تعالیٰ سره راځي نه په خپل اختیار سره
دا ولو قصه ده د زکریا علیه السلام په باره کښې د اسلام د یهودو رد ١٢ ځکه دا توسل کوي

لهٰذا مخلوق ته معجزه سره او چپلے وخت او درب شره وغل په دا لم خو ماچتو ته شرف ستاسو نه خوا یم ١٢ ځکه میراث په علم کښې مراد دے ځکه دا قوم
د دوی سا نه ١٢ ١٢٠٥ ځکه واقعه تر تسلی ده چه د الله په دا وخت خو سرفیاً ته شرف شوي کو لو ته په احوال ناپتو سره او کړو په شارت ورباره کښې ١٢

[illegible]

مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝ قَالَ كَذٰلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَّقَدْ

[illegible]

خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ۝ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ

[illegible]

قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝ فَخَرَجَ عَلٰي قَوْمِهٖ

[illegible]

مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝ يٰيَحْيٰى

[illegible]

خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۭ وَاٰتَيْنٰهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝ وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا

[illegible]

وَزَكٰوةً ۭ وَكَانَ تَقِيًّا ۝ وَّبَرًّۢا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝ وَ

[illegible]

سَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝ وَاذْكُرْ

[illegible]

فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ ۘ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝ فَاتَّخَذَتْ

[illegible]

مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۣ فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا

[illegible]

سَوِيًّا ۝ قَالَتْ اِنِّىْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۝ قَالَ اِنَّمَآ

[illegible]

[illegible]

رَسُولُ رَبِّكِ ۖ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ

استازے د رب ستا یم - چه درکړم تاته هلک پاک - او وویل هغې چرته به اوشي ماله هلک

وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۝ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ

او نه دے رسیدلے ماته انسان او نه یم بدکاره - او وویل هغه دغسې به اوشي - ویلي دي رب ستا دا

عَلَيَّ هَيِّنٌ ۖ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا

په ما آسان دے او چه کړو مونږ هغه له نښه د خلقو د پاره او مهرباني زمونږ د طرفه او دے دا کار

مَّقْضِيًّا ۝ فَحَمَلَتْهُ فَانتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝ فَأَجَاءَهَا

مقرر - نو حمل وا خستو هغې نو هغه ورسره لرې ځائ ته - نو راوستله هغې له

الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا

درد د زیږون د کجورے ته - او وویل هغې ارمان مړه شوې وے مخکښې د دے نه

وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا ۝ فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ

او وے هیره او هیره شوې - نو آواز او کړو هغې ته د لاندې طرفه چې غم مه کوه پیدا کړے دے

رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۝ وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ

رب ستا لاندې ستا چینه - او وخوځوه ځان ته تنه د کجورے نو راغورزوي به په تا

رُطَبًا جَنِيًّا ۝ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ

خرما پخه - نو خوره او څکه او یخې کړه سترګې - نو که اووینې ته د

الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ

انسانو څوک - نو او وایه چه ما منلې ده د رحمان د پاره روژه نو هیڅ کله به خبرې نه کوم

الْيَوْمَ إِنسِيًّا ۝ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ

نن د هیڅ انسان سره - نو راغله هغه ورسره قوم خپل ته - اووے هغوی اے مریمې یقیناً تا پیش کړه

شَيْـًٔا فَرِيًّا ۝٢٧ يٰٓاُخْتَ هٰرُوْنَ مَا كَانَ اَبُوْكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَّمَا كَانَتْ

اُمُّكِ بَغِيًّا ۝٢٨ فَاَشَارَتْ اِلَيْهِ ۗ قَالُوْا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ

صَبِيًّا ۝٢٩ قَالَ اِنِّيْ عَبْدُ اللّٰهِ ۗ اٰتٰىنِيَ الْكِتٰبَ وَجَعَلَنِيْ نَبِيًّا ۝٣٠

وَّجَعَلَنِيْ مُبٰرَكًا اَيْنَ مَا كُنْتُ ۠ وَاَوْصٰنِيْ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا

دُمْتُ حَيًّا ۝٣١ وَّبَرًّاۢ بِوَالِدَتِيْ ۡ وَلَمْ يَجْعَلْنِيْ جَبَّارًا شَقِيًّا ۝٣٢ وَالسَّلٰمُ

عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُّ وَيَوْمَ اَمُوْتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا ۝٣٣ ذٰلِكَ عِيْسَى

ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِيْ فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ۝٣٤ مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنْ

يَّتَّخِذَ مِنْ وَّلَدٍ ۙ سُبْحٰنَهٗ ۭ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ

فَيَكُوْنُ ۝٣٥ وَاِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝٣٦

فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِ

سله وروسته د ابراهیم علیه السلام قصه ده ددے وهم د رفعه پاره ده چه ابراهیم علیه السلام به متصرف وی یا به

يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَٰكِنِ الظَّالِمُونَ

د ورځے لوئے نه - عجیبه اوریدونکی به وی او عجیبه لیدونکی به وی کله چه راشی مونږ ته لیکن ظالمان

الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ

نن ورځ په ښکاره ګمراهئ کښے دی - او اووېروه دوی د ورځے د ارمان نه کله چه فیصله شی

الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ

کار او دوی په غفلت کښے دی او دوی ایمان نه راوړی - یقیناً مونږ ورله یو په میراث سره

الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ

زمکه او هغه څوک چه په دے دی او مونږ ته به واپس کړے شی دوی - او یاد کړه په کتاب کښے

إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ

ابراهیم - یقیناً وو دے ډیر رشتونے نبی - کله چه هغه اووئیل پلار خپل ته اے بابا ولے بندګی کوے

مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ

د هغه څیز چه نه اوری او نه ویني او نه شی لرے کولے ستا نه هیڅ ضرر - اے بابا یقیناً راغلے

جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

دے ماته د علم نه هغه څه چه نه دے راغلے تاته نو ته زما پسے شه ما پسے چه اوښیم تاته لار برابره -

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾

اے بابا بندګی مه کوه د شیطان - یقیناً شیطان دے د رحمان نه نافرمانه -

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ

اے بابا زه ویریږم چه اورسی تاته عذاب د رحمان نه نو شے به

لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن

شیطان له ملګرے - هغه اووئیل آیا مخ اړونکے ئے ته د الهو زما نه اے ابراهیمه! که منع نه

وه چه الله تعالیٰ غالب وی نو کافرانو د ده دعا متوته خو بښتلے او د ده تصویرے په بیت الله شریف کښے ایخودے وه نو الله تعالیٰ فرمائی چه دے خو نبی وه رشتونے او خپل پلار ته ئے توحید بیانولو (قصه د ابراهیم علیه السلام پلار آزر د نمرود وزیر اعظم وه او هم د هغه پیرو وه او نمرود به د آزر نه فیصلے نه کولے ترڅو چه آزر به تابع د نمرود وه په سر ئے وه ایخودے نو د آزر کمره خلورسوه جینکو د غه وخت په طوره تحفه هم ورکړے وه) ۱۲

سله د غیر الله بندګی د شیطان بندګی ده ځکه چه د شیطان په حکم شوے ده ۱۲

سله دا د آزر جواب دے ابراهیم علیه السلام ته ۱۲

لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ۝ قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ

[illegible]

لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۝ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ

[illegible]

دُونِ اللّٰهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسٰى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ۝

[illegible]

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحٰقَ

[illegible]

وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۝ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَ

[illegible]

جَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوسٰى

[illegible]

إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ

[illegible]

الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ۝ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ

[illegible]

هٰرُونَ نَبِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ إِسْمٰعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ

[illegible]

وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ

[illegible]

[illegible]

له یعنی هغوی ته به ... وه او ... په باری تعالیٰ باندې غالب وه نو دا هغه توحید په نه کوی او ... په ترتیبه حاجت غواړی ګڼ ۱۲

عِنْدَ رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِدْرِيْسَ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا

نزد رب خپل غوره - او یادوه په کتاب کښې ادریس. یقیناً دے وه ډیر رښتونے

نَّبِيًّا ۝ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ

نبی - او پورته کړو مونږ ځائے اوچت ته - دوی هغه دی چه مهربانی کړی ده الله په دوی باندے

مِّنَ النَّبِيّٖنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ ۗ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۙ وَّمِنْ

په نبیانو کښې د نسل د آدمؑ نه - او د هغه نه چه مونږ سوارہ کړی وو د نوحؑ سره او د

ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْرَآءِيْلَ ۙ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۭ اِذَا تُتْلٰى

نسل د ابراهیمؑ نه او د یعقوبؑ نه او د هغوی نه چه مونږ ورته هدایت کړے او غوره کړی. کله چه

عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ۝ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

ولوستے شی دوی ته آیتونه د رحمٰن پریوځی سجده کوی او ژاړی - بیا پیدا شول روستو د دوی نه

خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝

نا اهله چه ضائع یې کړه لمونځ او تابعدار شول د خواهشاتو نو زر به ملاو شی دوی ته گمراهی سره

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ

لیکن هغه څوک چه توبه یې اوویسته او ایمان یې راوړو او عمل نیک یې وکړو نو دوی به لاړ شی جنت ته

وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۝ جَنّٰتِ عَدْنِ ۨالَّتِيْ وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ

او ظلم به او نه شی په دوی سره هیڅ - باغونو د اوسیدو کوم چه وعده کړیده رحمٰن د بندګانو خپلو سره

بِالْغَيْبِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ۝ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا ۭ

په نه لیدو. یقیناً دے وعده د هغه ده رسیدونکے - نه به آوری په جنت کښې ناکاره خبره مګر سلام -

وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْ نُوْرِثُ مِنْ

او دوی له رزق د دوی وی په هغه کښې سحر او بیګاه - دا جنت دے چه په میراث سره ورکوو مونږ ...

له یعنی هغوی به ... وفات نه لو په مرتبه ورلره باری تعالیٰ ورکړیده ۱۲
له دا د تهولو انبیاؤ سره آګے یعنی دوی ته باری تعالیٰ هدایت کړیدے او دوی الله تعالیٰ ته سر په سجود او په ژړا دی یعنی دوی حاجت پوره کوونکی او په الله تعالیٰ غالب نه دی بلکه نیک بندګان دی ۱۲
له سوال چه هر کله دا تول نبیان الله تعالیٰ نه ژاړی او ویلے خلق د دوی نه حاجتونه غواړی او دوی ته نازبیبان او په الله تعالیٰ باندے ورته غالب وائی؟ جواب دا د با غیانو کار دے دوی به دوزخ ته ځی البته که چا توبه اوویسته او نیک ... اوکړه نو الله تعالیٰ به ورلره جنت ورکړی ۱۲
له په جنت کښې د خکلون خبرے نیشته مګر خوشحالی خبرے دی یو بل ته به سلام کوی او ملائک به ورته سلام کوی او ارحم الراحمین به پرے هم کوی الله تعالیٰ دے ټولو ته نصیب کړی —
بضاعت نیاوردم الا امید
خدایا ز عفوم مکن نا امید

له وائی فرښتو متعلق بیان وړے شو ... جبرئیل علیه السلام ته ... نو حقله او وے ... که ... د بارئ تعالیٰ ... معلوم شو ... ۲ ... ۱۲

عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ

خپلو بندګانو څوک چه وی پرهیزګار - او نه راکوزیږو مونږ مګر په حکم د رب ستا سره د هغه دی هغه څه چه

أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾ رَبُّ

مخکښے زمونږ او هغه چه وروستو زمونږ دی او هغه چه مینځ د دې دی او نه دے رب ستا هیرونکے - رب د

السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ

اسمانونو او د زمکے او د هغه چه په مینځ د دوی کښے دی نو عبادت کوه د هغه او ټینګ شه په عبادت د هغه

تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ

آیا معلوم دے تاته د هغه ګډون څوک؟ او وائی انسان آیا هرکله چه مړ شم نو زه به راوباسلے شم

حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿٦٧﴾

ژوندے؟ آیا نه یادوی انسان چه مونږ پیدا کړے دے هغه مخکښے او نه وو دے هیڅ شے.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾

نو قسم دے په رب ستا چه راجمع به کړو مونږ دوی او شیطانان بیا به حاضر کړو دوی چاپیره د جهنم نه پراته په زنګونو

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾

بیا به جدا کړو مونږ د هرے فرقے نه هغه څوک چه زیات سخت وو په رحمان باندے په تکبر کښے.

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا

بیا زه بنه پوهیږم په هغو چه بنه مناسب دی دوی د جهنم سره په ننوتو کښے - او نشته ستاسو نه هیڅوک مګر

وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَ

راتلونکے دے جهنم ته - دا خبره ده په رب ستا لازمه او مقرر - بیا به بچ کړو مونږ هغوی چه ویریدل او

نَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ

پریږدو به ظالمان په کښے پراته په زنګونو - او کله چه اولوستے شی په دوی آیتونه زمونږ ښکاره نو وائی

الله تعالیٰ ته معلوم دی او مخلوق معلوم هم کم دی او غیر معلوم هم بے انتهاء دی مخکښے د مخلوق قدرت محدود او کم دے او غیر متناهی کړی دی بے انتهاء دی او د الله تعالیٰ قدرت او علم بے انتهاء دے ۱۲ کله دا تفریع ده په ټول سورت یعنی انبیاء او اولیاء او ملائک د بارئ تعالیٰ تابع دی نو ته د بارئ تعالیٰ تابعداری کوه او صرف د هغه عبادت کوه نه د بل چا ۱۲ کله د انسان نه زورور نه ده ۱۲ ۱۲ کله حدیث شریف دے د مسلمان چه درے بچی مړه شی چه نه وی رسیدلی حنث ته یعنی بلوغ ته نو هغه به جهنم ته لاړ نه شی مګر الله تعالیٰ خو ویلی دی چه إِنْ مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا نو مطلب په دی پل صراط تیریدل دی باسه د جهنم نه په آسانۍ سره نو چه د ویرولو ځای په ... تیریږی مضموم ... مظاهر الحق والا دا خبره کړے ده . بعض محققین ... چه د جنت ... شعرا او شرک ... قول د وجه نه ... ولا تقولوا ... لَغْوًا ... الْعَلِيمُ ...

(روا العبد ...) یعنی ... د ... شو نو مشرک نه دے او چه لوی ... او مشرک نه وی نو دا ثواب دے او د مشرک ... مرګ ... کله ... تکلیف ... ۱۲ کله د بشارت دے ۱۲ کله دا زجر دے ۱۲

[illegible] ... بیان وکړو ... [illegible] ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي ... [illegible]
[illegible] ... عملونه ... صدقه جاریه ... [illegible]
[illegible] ... سوره ... [illegible]

الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ

کافران مؤمنانو ته کوم فریقه د دواړو نه غوره ده په مقام کښې او ښائسته ده

نَدِيًّا ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاثًا وَرِئْيًا ۝

په مجلس کښې. او ډېر مو هلاک کړي ... [illegible] ... په سامان او ... [illegible]

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا

... [illegible] ... رحمان ... [illegible] ... تر دې چې کله او وینی

مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ

هغه شے چې دوی سره وعده ده یا عذاب (دنیوی) او یا قیامت - نو پوهه به شی دوی چې څوک دی

شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ۝ وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۗ

... [illegible] ... او زیاتوی به الله هغو خلقو ته ... [illegible]

وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۝ أَفَرَأَيْتَ

او نیک عمل ... [illegible] ... ثواب ... [illegible] ... آیا ولیدو تا

الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ۝ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ

هغه ... [illegible] ... مال او اولاد ... آیا خبر دے په غیبو

أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ۝ كَلَّا ۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ

... [illegible] ... رحمان ... [illegible]

لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۝ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۝ وَاتَّخَذُوا

... [illegible] ... عذاب ... [illegible]

مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۝ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ

... [illegible] ... انکار ... [illegible]

او هر نیک عمل ... [illegible] ... اعتبار ... ثواب ... سره ۱۲ ۵ ... [illegible] ... عذاب ... یعنې ... په طمع ... مال ... اولاد ... [illegible] ... عمل او ایمان ... الله تعالیٰ ... مال او اولاد ... [illegible] ... قیامت ... مال او اولاد ... [illegible] روایت ... خباب بن ارت ... [illegible] ... قیامت ... [illegible] ... مال او اولاد ... جواب ... [illegible]

[illegible] ... قرآن ... [illegible] ... شیطانان ... [illegible] ۱۲

بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّآ اَرْسَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ

د عبادت د دوی نه او شي به د دوی په خلاف. آیا نه گورې ته چې مونږ استولي دي شیطانان

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ۝ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ

په کافرانو چې ... نو ته بیړه مه کوه په دوی باندې، بېشکه مونږ شمېرو دوی ته

عَدًّا ۝ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ۝ وَّنَسُوْقُ الْمُجْرِمِيْنَ

شمېرل. په هغه ورځ چې راجمع به کړو متقیان رحمان ته سپاره، او بوځو به مجرمان

اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ۝ لَا يَمْلِكُوْنَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ

جهنم ته تږي ... مالکان به نه وي د سفارش مگر هغه څوک چې اخیستې وي د

الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۝ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا

رحمان نه وعده ... او وايي دوی چې نيولی دی رحمان ولد (زوی)، يقيناً پېش کړې تاسو

اِدًّا ۝ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ

... نزدې ده چې آسمانونه څيرې شي د دې نه او څيرې شي زمکه او راوغورځي غرونه

هَدًّا ۝ اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ۝ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ

... چې دوی ونسبت کړ رحمان ته ولد، او نه ده مناسب رحمان لره چې ونيسي

وَلَدًا ۝ اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّآ اٰتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ۝

ولد ... نه دي هر څوک چې په آسمانونو کې دي او زمکه کې مگر راتلونکي دي رحمان ته بنده

لَقَدْ اَحْصٰىهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۝ وَكُلُّهُمْ اٰتِيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

يقيناً هغه ضبط کړي دي دوی او شمار کړي دي ... او ټول به راشي هغه ته په ورځ د قيامت

فَرْدًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ

يوازې. يقيناً هغه خلق چې ايمان ئې راوړي دے او کړي ئې نيک عملونه زر به پيدا کړي دوی لره

لے یعنی اصنام او ... په قیامت کې ... څوک ...
په ... ميلنو په شکل د هغه
دربار ته ځي ... عذاب او ... بیان دے
چې مجرمان به تږي جهنم ته بوځي
سے دا د سورت مقصود ... څانګه دے یعنی به الله تعالی
څوک غالب ... سفارش به هغه څوک کوي چې ورته اذن او شي
لے دا زور نه دے چې د قرآن والا چې باري تعالی ته ... ولد ... غالب ... مقرر کړي دے
... او هغه چې د ... شي
او آسمان او زمکه او غرونه به مات شي د الله تعالی ... مناسب چې ... ولد مقرر کړي ... هغه ولد ته ... وي ... دے
... جهنم ... نو ته چې ... کې په باري تعالی ... لره ... ته محبت ... ١٢

او تمام سورت سره لګی چې دا سورت په عربۍ ژبه آسان کړی دی چې ته پاره د زیري متقیانو ته او د ویرې ولو شر بانو ته د عذاب په دنیوي بیان دی ۱۲ سه نازل شوی دی پس د مریم نه او قبل د واقعه نه زمانه د نزول د غزا د سوم

الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿۹۶﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِيْنَ

او زغام مقبولیت۔ یقیناً آسان کړی دی مونږ دا سورت په ژبه ستا چې زیری ورکړې متقیانو ته

وَتُنْذِرَ بِهٖ قَوْمًا لُّدًّا ﴿۹۷﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ ؕ هَلْ

او ویروې په ده سره قوم جګړه مار۔ او ډیر هلاک کړي دي مونږ مخکې د دوی نه ډیر قومونه۔ آیا

تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿۹۸﴾

معلوموې ته د دوی نه یو کس یا اورې د دوی کښې آواز

سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ ۲۰ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ مِائَةٌ وَّخَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً

شروع د الله په نوم چې ډیر مهربان او ډیر رحم والا دی | رکوع لري (۸)

طٰهٰ ﴿۱﴾ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰۤى ﴿۲﴾ اِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَنْ

ای محمده! نه دی نازل کړی مونږ په تا قرآن ستا د تکلیف د پاره۔ مګر د پاره د وعظ د هغه

يَّخْشٰى ﴿۳﴾ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ﴿۴﴾ اَلرَّحْمٰنُ

چا چې ویریږي۔ نازل شوی دی د هغه ذات نه چې پیدا کړې ئې ده زمکه او آسمانونه اوچت۔ هغه لوی مهربان

عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ﴿۵﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَ

چې قائم دی په عرش باندې۔ خاص هغه لره دی هغه ټول څیزونه چې په آسمانونو او هغه چې په زمکه

مَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ﴿۶﴾ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ

او هغه چې په مینځ د دوی کښې دي او هغه چې لاندې د خاورې دي۔ او که ته زوره وکړې په خبره نو یقیناً هغه پوهیږي

السِّرَّ وَاَخْفٰى ﴿۷﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ﴿۸﴾ وَهَلْ

په پټ او ډیر پټ۔ الله نشته سوا د هغه نه بل حق معبود خاص هغه لره دي صفتونه ښکلي۔ او آیا

اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿۹﴾ اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْۤا اِنِّيْۤ

راغلې ده تا ته خبره د موسیٰ۔ کله چې هغه اور ولیده او ووئیل خپل اهل ته انتظار وکړئ یقیناً ما

د مخکینۍ په ترتیب قرآن کښې (۲۰) او په نزول کښې (۴۵) دی ۱۲ د دې سورت مقصد دا دی چې د موسیٰ علیه السلام په شان به هر څوک سره د باری تعالیٰ د دین مخلوق ته رسوي او زړه به نه کوي د مصائب په ورکړې نو صبر به برداشت کوي۔ نو دلیل نقلي شو د موسیٰ علیه السلام۔ بعضې توحید بیانوي او د مقابل سره مقابله کول لو د غیرو نه دي۔ و خاص په دې آیتونو کښې الله تعالیٰ نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وائي چې قرآن ستا د تکلیف د پاره نه دی راغلی بلکه وعظ دی او که تکلیف راشي نو د هغه ځای نه دي د دوی سره لوی بادشاه د پاره فلق تکلیف نیر د دې په خرڅه د هغه دي د هغه صفتونه دي او الله هم هغه دی چې هر څه کول شي او هر څه پوهیږي۔ و اهم باري تعالیٰ نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ذکر کوي چې موسیٰ تکالیف هغه تیر کړي دي د الله تعالیٰ د پاره د مدین نه چې واپس شو او مصر ته روان وو نو په لاره کښې ئې ایلا نا بوده شو چې لګیدو او لاره ئې ورکه شوه او شپه هم وه نو

موسیٰ علیه السلام کور لره نه اورا و لیده و ۱۲ ځه ځنګه چې مناسب وي د الله سره یعنی مکر اق ۱۲ ۱۲ ۱۲

[illegible]

اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ١٠

[illegible]

فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰى ١١ اِنِّيْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۚ اِنَّكَ

[illegible]

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ١٢ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوْحٰى ١٣

[illegible]

اِنَّنِيْٓ اَنَا اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدْنِيْ ۙ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ ١٤

[illegible]

اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۢ بِمَا تَسْعٰى ١٥

[illegible]

فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ١٦

[illegible]

وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ١٧ قَالَ هِيَ عَصَايَ ۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَ

[illegible]

اَهُشُّ بِهَا عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ فِيْهَا مَاٰرِبُ اُخْرٰى ١٨ قَالَ اَلْقِهَا

[illegible]

يٰمُوْسٰى ١٩ فَاَلْقٰىهَا فَاِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعٰى ٢٠ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ

[illegible]

سَنُعِيْدُهَا سِيْرَتَهَا الْاُوْلٰى ٢١ وَاضْمُمْ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخْرَىٰ ۝ لِنُرِيَكَ مِنْ ءَايَٰتِنَا ٱلْكُبْرَى ۝

[illegible]

ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ۝ قَالَ رَبِّ ٱشْرَحْ لِى صَدْرِى ۝ وَ

[illegible]

يَسِّرْ لِىٓ أَمْرِى ۝ وَٱحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِى ۝ يَفْقَهُوا۟ قَوْلِى ۝

[illegible]

وَٱجْعَل لِّى وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِى ۝ هَٰرُونَ أَخِى ۝ ٱشْدُدْ بِهِۦٓ أَزْرِى ۝

[illegible]

وَأَشْرِكْهُ فِىٓ أَمْرِى ۝ كَىْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ۝ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ۝ إِنَّكَ

[illegible]

كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ۝ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَٰمُوسَىٰ ۝ وَلَقَدْ

[illegible]

مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰٓ ۝ إِذْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ۝ أَنِ

[illegible]

ٱقْذِفِيهِ فِى ٱلتَّابُوتِ فَٱقْذِفِيهِ فِى ٱلْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ ٱلْيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ

[illegible]

يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّى وَعَدُوٌّ لَّهُۥ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّى وَلِتُصْنَعَ

[illegible]

عَلَىٰ عَيْنِىٓ ۝ إِذْ تَمْشِىٓ أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن

[illegible]

[illegible]

له به چه ائې د موسیٰ علیه السلام ... ستاسو ته معلومه شوه چه به موسیٰ علیه السلام لږ وخت او غم به ... او چه کوم د موسیٰ علیه السلام طرف ... باری تعالیٰ ...

يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ

او پالی به ئې - نو واپس مو کړې تا ورته مور ستا ته چه یخې شي سترګې د هغې او خفه نه شي - او تا مړ کړو

نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي

یو سړے نو مونږ بچ کړې تا له دې غم نه او ازمیښت کړو تا له قسم قسم تکلیفونو نه نو حصار شوې ته کالونه په

أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ﴿٤٠﴾ وَاصْطَنَعْتُكَ

اهل د مدین کښې بیا راغلې (دلته اوس) په تقدیر سره اے موسیٰ - او ما جوړ کړې تا لره د

لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

ځان دپاره - لاړ شه ته او ورور ستا سره د زما نخښو ... او سستي مه کوئ په یاد زما کښې

اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ

لاړ شئ فرعون ته یقیناً هغه سرکش شوے دے - نو اووایئ هغه ته خبره نرمه امید دے چه د سوچ وکړي

أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ

یا او وویریږي - هغه دواړو اووئیل اے ربه زمونږ یقیناً مونږ ویریږو چه زیاتے اوکړي په مونږ او یا په سرکشۍ اوکړي

لَا تَخَافَا ۖ إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ

الله اووئیل مه ویریږئ یقیناً زه ستاسو سره یم اورم او وینم - نو لاړ شئ هغه ته بیا اووایئ چه مونږ رسولان یو د رب

فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ

ستا نو اولیږه زمونږ سره بني اسرائیل - او عذاب مه ورکوه دوی لره - یقیناً مونږ راوړې ده تا ته

مِنْ رَبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا

دلیل د رب ستا نه - او سلام دې وي په هغه چا چه تابعداري کوي د هدایت - یقیناً وحي شوې ده مونږ ته

أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ ﴿٤٩﴾

چه عذاب به په هغه چا وي چه دروغژن ګڼي (رسولان) او مخ اړوي - او وئیل هغه کوم دے رب ستاسو اے موسیٰ

له به چه ائې د موسیٰ علیه السلام او چه کوم ورکړه د موسیٰ علیه السلام بچیلو کار وو ولې اسباب ته بالکل نه وو به خلاف د نورو نه چه هغوی صرف ازدې کولے شي په اعتبار د اسبابو سره ۱۲

د قتل د بچو او بیا قتل د قبطي او لاړو کیدو وغیره ۱۲

موسیٰ علیه السلام اوریدلو او پیغمبري ورته حواله شوه په تقدیر د الله تعالیٰ سره ۱۲

یعني ما مخلوق ته یادوي او سستي مه کوئ ځکه د مخلوق نه زړه ویریږي او مخلوق ورته یادوي یعني مخلوق ته وایئ چه حاجت پوره کول یې د الله تعالیٰ نه بغیر ممکن نه شي ۱۲

واوله وخت دے چه په وخت کښې نرمي وه او د لا تخللو یا فرعون منشور ... بني اسرائیل ... وے د دومبوت چه طمع د ګټه کیدو نه وي نو په د ته وخت سختي مناسب وي ۱۲

یعني سوچ به اوکړي او حق به اومني او یا به بلا سوچه اومني ۱۲

یعني حق به واوري او انکار به اوکړي یا به د سره حق نه غوږ کیږده ۱۲

یعني زمان او مکان د معیت مراد نه دے ځکه چه باری تعالیٰ زمان او مکان نه دے ۱۲

[illegible]

قَالَ رَبُّنَا الَّذِيْٓ اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهٗ ثُمَّ هَدٰى ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ

[illegible]

الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ﴿٥١﴾ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ فِيْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّيْ

[illegible]

وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيْهَا

[illegible]

سُبُلًا وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۭ فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ

[illegible]

شَتّٰى ﴿٥٣﴾ كُلُوْا وَارْعَوْا اَنْعَامَكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ﴿٥٤﴾

[illegible]

مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ﴿٥٥﴾

[illegible]

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿٥٦﴾ قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا

[illegible]

مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ﴿٥٧﴾ فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ

[illegible]

بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾

[illegible]

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلّٰى

[illegible]

[illegible]

ف ۵ د موسیٰ علیه السلام او اعلاء کلمة الله په حقوق ... او ورپسې ... هغوی ... او ... دا سړی ... ربانی دی ... مقابله ... او ... فرعون ... معامله ... نه ... شو ... هغوی ... او ... دوی ... طمع ... کړې وه.

فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ۝ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا

فرعون نو هغه جمع کړه چل او ول ... بیا راغی - او وویل هغوی ته موسیٰ (ع) افسوس دی وي تاسو ته مه جوړوئ

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ۝

په الله دروغ نو فنا به کړي تاسو په عذاب سره - او یقیناً بې نصیبه شو چا چې دروغ یې جوړ کړل.

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ۝ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ

نو جګړه او کړه دوی په کار خپل کښې منځ کښې ... او پټ یې کړه ... او وویل هغوی دا دواړه

لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ

ساحران دي غواړي چې اوباسي تاسو ... د زمکې ستاسو نه په سحر خپل سره او ختم کړي رواج ستاسو

الْمُثْلَىٰ ۝ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ

غوره - نو جمع کړئ تدبیر خپل بیا راشئ ... قطار سره - او کامیاب دی نن هغه څوک چې

اسْتَعْلَىٰ ۝ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ

غالب شي او کړه - هغوی وویل اے موسیٰ یا به ته غورزوې او یا به مونږ وو اول غورزونکي

مَنْ أَلْقَىٰ ۝ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ

... هغه او وویل بلکه تاسو اول وغورزوئ - نو ناڅاپه د هغوی رسۍ او امساګانې ... به یې خیال کښې

إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ۝ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ۝

ده ته د سحر د دوی نه چې دا منډې وهي - نو راوسته په زړه کښې ویره موسیٰ.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ۝ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا

ما او وې چې مه ویرېږه یقیناً ته غالب یې - او او غورزوه هغه چې په ښي لاس کښې دی چې تیر به کړي

صَنَعُوا ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ۝

هغه چې دوی جوړ کړي دي - یقیناً هغه چې دوی جوړ کړي دي چل د جادوګر دی - او نه کامیابیږي ساحر کوم ځای ته چې ورشي.

ف ۵ د موسیٰ علیه السلام او اعلاء کلمة الله ... مقابله ... او پکار فرعون ... نه ... حیرت هم او کړه نو ... ته پرتاوه مونږ سره دوی او دې چې دوی ساحران دي ... او تاسو د زمکې نه اوباسي او ستاسو چلن غوره یعنی ستاسو چې کوم رواج دی په خلقو کښې چې تاسو خلق حال ورکوئ دوی دا رواج ختموي او خپل رواج قائموي یعني دین ... دوی مقصود ... د دوی ... رقابة ... د حرب زمانې باطل خلق په حق پرستو باندې دا تهمت ... کړي دي.

ف ۶ ... ساحرانو ادب او کړو د موسیٰ علیه السلام نو ایمان یې نصیب شو لیکن مقابله دوی او کړه د موسیٰ علیه السلام سره نو ځکه د دوی ... باري تعالیٰ ... څوک چې د حق مقابله کوي نو هغه په عذاب او څوک چې د حق ادب کوي نو هغه کامیابیږي.

ف ۷ دا ویره په سبب د بشریت سره وه نو معلوم شو چې قدرت کامله الله د ځان او دا ویره ورته هم پیښه شوه چې خلق به دا سحر او وینې نو ګمراه به شي چې د سحر او معجزې فرق به او نه کړي.

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوٓا آمَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ

نو وغورځول شول ساحران سجده کې، هغوی ووې ایمان راوړی مونږ په رب د هارون او موسیٰ. فرعون ووې

آمَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۖ

آیا ایمان راوړی تاسو په ده مخکې له دې چې اجازه درکړم زه تاسو ته. یقیناً دا هغه مشر ستاسو دی چې ښودلی ئې دی تاسو ته سحر

فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي

نو خامخا به پرې کړم لاسونه ستاسو او پښې ستاسو له مخالف طرفه. او خامخا به سولی درکړم تاسو په

جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا لَن

ډډونو د کجورو کښې. او تاسو به پوه شئ چې څوک زمونږ سخت دی په عذاب کښې او همیشه پاتې کېدونکی دی. هغوی

نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنَٰتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا ۖ فَاقْضِ مَآ أَنتَ

ووې هیڅکله به غوره نه کړو تا لره په هغه څه چې راغلي دي مونږ ته له دلیلونو او په هغه ذات چې مونږ ئې پیدا کړي یو، نو

قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِي هَٰذِهِ الْحَيَوٰةَ الدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا

حکم وکړه هغه چې ته ئې کوونکی یې. یقیناً ته حکم کوې په دې ژوند د دنیا کښې. یقیناً مونږ ایمان راوړی په رب خپل چې معاف کړي مونږ ته

خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ۗ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ

ګناهونه زمونږ او هغه څه چې تا زور کړی وو مونږ ته په هغه باندې له سحر. او الله غوره دی او همیشه دی. یقیناً څوک

مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾

چې راشي رب خپل ته مجرم، نو یقیناً هغه لره دوزخ دی. نه به مړ کېږي په هغې کښې او نه به ژوندی وي

وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّٰلِحَٰتِ فَأُولَٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَٰتُ

او څوک چې راشي الله ته مؤمن چې هغه نیکي کړې وي، نو دوی لره لوړې درجې

الْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا

دي. جنتونه د همیشه وي چې بهیږي د لاندې د هغوی نه ویالې، همیشه به وي په هغې کښې.

ك ساحرانو داحقه معلومه کړه چې دا د عصا نه معجزه ده [illegible] اسباب وي ... [illegible]

ك یعنې دا ستاسو استاذ دی ... سازش دی ... فرعون خلقو ... ته [illegible]

ك دوی ورته دا ووې ... [illegible] ... بدل کښې.

ك یعنې ایمان په ذریعه ... معاف کړې او فرعون چې ... زور ... [illegible]

ك دا د عذاب د آخرت بیان دی یعنې ... مرګ وي چې د عذاب نه خلاص شي او نه به ژوند د عیش وي.

ك دا د مؤمنانو د پاره [illegible]

[illegible]

وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ۟ۧ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ اَنْ اَسْرِ

او دا بدله د هغه چا ده چې پاک شو. او یقیناً ما وحی وکړه موسی ته چې بوځه د شپې

بِعِبَادِيْ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيْقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ دَرَكًا

بندګان زما نو جوړه کړه دوی لره لار په دریاب کې وچه، مه وېرېږه له رسېدو

وَّلَا تَخْشٰى ۝ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ

او مه وېرېږه. نو پسې شو دوی لره فرعون په لښکرو خپلو نو پټ کړل دوی لره له دریابه

مَا غَشِيَهُمْ ۝ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ۝ يٰبَنِيْٓ

هغه چې پټ کړل دوی لره. او ګمراه کړه فرعون قوم خپل او سمه لار یې ونه ښوده. اې بنی

اِسْرَآءِيْلَ قَدْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ

اسرائیلو یقیناً نجات درکړ تاسو ته له دښمن ستاسو او وعده مو درسره وکړه اړخ ښي د طور

الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۝ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ

او نازل کړل پر تاسو مَن او سلوی. خورئ له پاکو

مَا رَزَقْنٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيْهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِيْ ۚ وَمَنْ

له هغو چې روزي مو درکړې او سرکشي مه کوئ په هغه کې نو به نازل شي پر تاسو غضب زما او څوک چې

يَّحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِيْ فَقَدْ هَوٰى ۝ وَاِنِّيْ لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ وَ

نازل شي پر هغه غضب زما نو یقیناً هلاک شو. او یقیناً زه بخښونکی یم هغه چا ته چې توبه یې وکړه او

اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ۝ وَمَآ اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ

ایمان یې راوړ او عمل یې وکړ نېک بیا یې سمه لار ونیوله. او څه شي تادي کړې ته له قوم خپل نه

يٰمُوْسٰى ۝ قَالَ هُمْ اُولَآءِ عَلٰٓى اَثَرِيْ وَعَجِلْتُ اِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضٰى ۝

اې موسی. موسی وویل دوی دي په پل زما پسې او ما تادي وکړه تاته اې ربه چې خوشحاله شې

[illegible]

ـله يعني تاسو سره خو باري تعالیٰ وعده کړې وه د تورات نو تاسو ولې د سامري په فريب کې راغلئ (فائده) د سامري

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾

ئې او يقيناً ما ګمراه کړې دي قوم ستا ستا نه روستو او غلط کړي دي دوی لره سامري.

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ

نو واپس شو موسیٰ ؑ طرف د قوم خپل ته په قهر او په افسوس سره. موسیٰ ووئيل اې قومه آيا نه وه کړې تاسو سره

رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ

رب ستا سو وعده ښه. آيا اوږده شوه په تاسو باندې موده؟ آيا اراده اوکړه تاسو چې نازل شي په تاسو

غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ

غضب د رب ستاسو نو خلاف اوکړو تاسو د وعدې زما نه. هغوی ووئيل مونږ خلاف نه دې کړې وعده ستا

بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ

په اختيار خپل سره ليکن بار شوی وو په مونږ بوجونه د ګاڼو د قوم نو مونږ هغه واچول نو همدغه شان

أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ فَقَالُوا

واچول سامري هم. نو جوړ کړه هغه دوی لره سخی يو جوسه وه چې لره آواز وه نو هغو او ووئيل

هَٰذَا إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ

دا اله ستاسو دی او اله د موسیٰ هم دی نو هغه هير شو دی. آيا نه ګوري دوی چې نه شي واپس کولی دوی ته

قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ

جواب او نه مالک دی دوی لره د ضرر رسولو او نفع رسولو او يقيناً ويلي وو دوی ته هارون

مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَٰنُ فَاتَّبِعُونِي

مخکې اې قومه يقيناً ګمراه شوئ په دې سره او يقيناً رب ستاسو رحمان دی نو تابعداري اوکړئ

وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا

او ومنئ حکم زما. هغوی ووئيل هميشه به د دې په عبادت کې مشغول يو تر څو چې واپس راشي مونږ ته

ـله (فائده) د سامري خيال نوم موسیٰ هم وه ليکن منافق وه خلق به ورته موسیٰ عليه السلام نه جلا کولو وئيل به موسیٰ سامري قوم وه.

ـله وئيل شي بني اسرائيلو به مصر کې د قبطيانو نه ډير زيورات د واده لپاره په پور اخستي وو نو کله چې د بحر قلزم نه پورې شول او موسیٰ عليه السلام د ميقات د پاره کوه طور ته لاړ نو سامري قوم ته اووئيل چې دا زيورات حرام دي نو دې ته اور ورکړئ نو هغوی ټول هغه ورته اوغورځول نو سامري ورنه يو سخی جوړ کړو او خلکو ته يې دا وئيل چې دا ستاسو معبود دی نو خلکو د هغه عبادت کولو.

ـله الله ذات چې نفع او ضرر رسولی شي او د هغې نه جواب نه شي واپس کولی نو خدای څنګه کيدې شي؟

[illegible]

مُوْسٰى ﴿۹۱﴾ قَالَ يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْۤا ﴿۹۲﴾ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ؕ

[illegible]

اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿۹۳﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ

[illegible]

اِنِّيْ خَشِيْتُ اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ

[illegible]

قَوْلِيْ ﴿۹۴﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿۹۵﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا

[illegible]

بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ

[illegible]

لِيْ نَفْسِيْ ﴿۹۶﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۪

[illegible]

وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ اِلٰۤى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ

[illegible]

عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿۹۷﴾ اِنَّمَاۤ

[illegible]

اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿۹۸﴾ كَذٰلِكَ

[illegible]

نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ اٰتَيْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا

[illegible]

[illegible]

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

نصیحت - چا چه مخ واړوه ده د هغه نه نو بیشکه هغه به پورته کړي په ورځ د قیامت بوج لوی -

خٰلِدِينَ فِيهِ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي

همیشه به وي په هغه کښې او ناکاره دے هغوی له په ورځ د قیامت بوج - کله چه پو کړے شي په

الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ

شپیلۍ کښې او راجمع به کړو مجرمان په دغه ورځ شنه - پټې پټې خبرې به کوي په خپل مینځ کښې

إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ

چه نه یئ تاسو حصار شوي مګر لس ورځې - زه یم ښه پوهیږم په هغه چه دوی وائي کله چه وائي غوره د دوی په

طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ

چل کښې چه نه یئ حصار شوي تاسو مګر یوه ورځ - او تپوس کوي ستا نه د غرونو په حق کښې نو وایه ورته

يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرٰى فِيهَا

چه والوزوي به رب زما دا غرونه خواره شوي - نو کړي به دا غرونه لرو میدان صاف - تا به نه وینې په دے کښې

عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ

کوږوالے او نه اوچتوالے - په هغه ورځ به تابعداري کوي د دغه رابلونکي چه کږ نه ده خبره د هغه او کوزه به شي

الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ

آوازونه رحمان ته نو ته به نه اورے مګر کشار - په دغه ورځ به نفع نه رسوي

الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ

سفارش مګر د هغه چا چه اذن کړے وي رحمان هغه ته او خوښه کړے وي خبره د هغه - پوهیږي

مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ

په هغه څه چه مخکښې دي د دوی او په هغه چه روستو د دوی دي - او دوی به نشي چاپیره کولے د الله تعالیٰ علم - او عاجز

له واقعه د عذاب اخروي بیان دے ۱۲
شه شنه سترګه یعنی د هغوی به ئونه به شنه سا په وي واېلا رنګ دے او کړ مراد شنه سترګے شي نو د عربو په نزد شنه سترګے بد دے وے ځکه د دوی دشمنان رومیان ول او د هغوی سترګے شنه وے - واتحقیق فی روح المعاني کړے دے ۱۲
ته په قیامت کښے به یو وار آواز کوي چه زړې پښتۍ د پاره نو خلق به هغه پسے ځي ورته ارعاني چه دے خلقو په دنیا کښے د داعی خبره منلے وے ۱۲
سه سفارش به هغه منظور وي چه اذن شوے وي سفارش کوونکي ته او هغه به مؤمن وي او چا فرد چه سفارش کوي هغه به هم مؤمن وي او علم به هم وي د سفارش کوونکي په هغه چا باندے چه د هغه د پاره سفارش کوي ۱۲

او ونه ډکي نه به په نیکو کښې ۱۲ سکت اعمال صالحه قبلیږي ... ایمان ورسره

الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَن

به شي مخونه حقه تروندي الله ته چې تل عالم سنبالونکی دی ۱۰ او بې برخې شو هغه چې بار یې کړ ظلم لره ۔ او څوک

يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾

عمل او کړي د نیک ۱ او هغه مؤمن وي ۔ نو هغه به نه ویریږي د زیاتی نه او نه د کمی

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ

او دغسې مو رالیږلي دی دا قرآن په عربۍ ژبه او بیان کړي دي مونږ په دې کښې د ویرولو خبرې

لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۗ

امید دی چې دوی ځانونه وساتي د شرکه یا او غورځوي په زړونو د دوی کښې سوچ ۔ نو لوی دی الله چې بادشاه

وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ ۖ وَقُل

رښتیا سره ۱۰ او تا دې بیړه نه کوي په زده کولو د قرآن کښې مخکې د هغې نه چې پوره شي تا ته را تلل د هغه ۔ او اووایه

رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِيَ

اې ربه زیات کړې علم زما ۔ او یقیناً ما تاکید د حکم کړی وه آدم ته مخکې او نو هغه ته هېر شو او

وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا

ما ونه موندلو د هغه لره قصد د ګناه ۔ او کله چې ما ووئیل ملائکو ته چې سجده او کړئ آدم ته نو سجده او کړه دوی

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا

مګر دا ابلیس هغه منع او کړه سجدې نه ۔ نو ما ووئیل اې آدمه یقیناً دا دښمن ستا دی ۔ او د بي بي ستا نو دا او نه

يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَ

نه باسي تاسو لره د جنت نه نو به تکلیف کښې به واقع شې ۔ یقیناً تا لره وار دي چې ته به نه اوږې کیږې په هغه کښې او

لَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ

نه به بربنډیږې ۔ او نه به تږی کیږې ته په هغه کښې او نه به په دوپ کښې ناسته کوې ۔ نو خطره او کړه ورته

ك نه د ژر زیاتوت نه به په د

ك دا ترغیب دی اتباع

د قرآن ته یعنی کامل قرآن

مراتب تر بیني وسنه به د تر زړه

د دوی ویرولو خبرې کښې

کړي دي د دې د اخلاق نه د

د شرک نه د بچ کړي یا کم از کم

سوچ او کړي ۱۲

ك ۱ د ایتونو د

توحید نه دی ۱۲

ك دا بیت د رکول دی د کوټین

علیه الصلوة والسلام

یعنی د موسی علیه السلام

پشان به بیا راتلي سره

د باري تعالی حکم اوړ سره

او ځان پرېږده پنه پوهه

کړه او بیا زده کول کښې

تا ته به کوي ګیر دي آدم

علیه السلام تا ته شو

د د په هېره سره نو ته

احتیاط نه کړه ۱۲

ك یعنی د آدم علیه السلام

نه هېره هیره شوه

نو په هېره کښې نه

وي ځو شان د انبیاء د

حمید پوره ته دی ۱۲

ك یعنی د ګناه قصد

هغه نه وه کړي ۱۲

ك یعنی ابلیس علیه اللعنة

ستاسو پخوانی دښمن دی

او د هغه دښمنۍ بلکه د

نبی کریم صلی الله علیه وسلم

په خیر خواه وی د هغه

خیره او شو ۱۲ ۱۲ ۱۲

ك یعنی تا ته به تکلیف

او ترسی ۱۲

سه ادم علیه السلام به خبره خبره شوه، سه یعنی ځنګل شو د مقصود خپل نه چه همیشه والی وه په جنت کښې

الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰٓاٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾

شیطان وئیل ای آدمه آیا او ښایم تا ته او نه د همیشه ګیرۍ او د داسې باچاهۍ چه نه زړیږی

فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ

او دواړو وخوړه د هغې نه نو ښکاره شوه دوئ ته عورت د دواړو او شروع ئې وکړه دوی چه

وَّرَقِ الْجَنَّةِ ۚ وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهٗ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبٰهُ رَبُّهٗ

پاڼې د جنت سره - او نافرمانی وکړه آدم د رب خپل حکم نو ځنګل شو د خپل مقصود نه بیا غوره کړو

فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيْعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

نو کښې بیا توبه کړې د هغه او په حق لاره... الله او وئیل چه کوز شئ د جنت نه تول

عَدُوٌّ ۚ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّيْ هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ

دښمنان به یو د بل - نو که راشی تاسو ته زما له خوا - نو چا چه متابعت وکړه زما د هدایت نو نه به ګمراه کیږی

وَلَا يَشْقٰى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِيْ فَاِنَّ لَهٗ مَعِيْشَةً ضَنْكًا وَّ

او نه به بدبخته کیږی - او چا چه مخ واړوه زما د یاد او نصیحت نه نو یقینا هغه له ژوند دے تنګ او

نَحْشُرُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِيْٓ اَعْمٰى وَقَدْ

راټوله به کړو هغه ړوند په ورځ د قیامت - او به وائی ای ربه ولې دې راپورته کړم ړوند او زه خو

كُنْتُ بَصِيْرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيٰتُنَا فَنَسِيْتَهَا ۚ وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ

وم لیدونکے - الله به او وائی دغسې راغلل تا ته آیتونه زمونږ نو هیر کړل تا هغه - نو دغسې ته نن

تُنْسٰى ﴿١٢٦﴾ وَكَذٰلِكَ نَجْزِيْ مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْۢ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ۚ

هیر شوې - او دغسې بدله ورکوو هغه چاته چه زیاتے کوی او ایمان نه راوړی په آیتونو د رب خپل -

وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى ﴿١٢٧﴾ اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ

او خامخا عذاب د آخرت سخت دے او همیشه دے - آیا پس نه ده ښکاره شوې دوئ ته چه څومره قوم هلاک کړی دی مونږ د دوئ نه

چه همیشوالی وه په جنت کښې د غوی معنی ګمراهی ده د دے ځایه دَ قرآن نه معلومیږی چه نبیان معصوم وی دین اسرائیل وګ...

سه یعنی رسولان او کتابونه آسمانی.

سه څوک چه کوی متابعت کوی نو په دواړو جهانو به خوشحاله وی.

سه دا د عذاب اخروی بیان دے یعنی چا چه د قرآن نه مخ واړوو نو په دواړو جهانو به کښې بدی او په قیامت کښې به ړوند وی نو دے به او وائی چه ولے دے پورته کړم زه خو په دنیا کښې ړوند وم نو باری تعالی به ورته جواب ورکړی چه تا کله چه ... حق دلیلو ته ... او تا به نه منل نو دغسې ... او دغسې څوک چه ظلم کوی او شرک کوی نو زه به هغه له سخت عذاب ورکوم.

سه دا د عذاب دنیوی بیان دے چه کومو خلقو د الله تعالی حکم او نه منلو نو باری تعالی هغوی له هلاک کړل او د هغوی موجود ... کښې د هغوی کنډر معلومے دی بیا فکر نه کوی عبرت ... عاقلان ...

١٣ ١٢ ١٢ ١٢ ١٣

[illegible]

مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي

[illegible]

النُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

[illegible]

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

[illegible]

وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ

[illegible]

تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ

[illegible]

زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

[illegible]

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ

[illegible]

نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ

[illegible]

أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم

[illegible]

بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ

[illegible]

[illegible]

سه نازل شوے وے پس د ابراهیم نه او مکیه د مؤمنون نه. دور آخر مکه مکرمه. په ترتیب قرآن کښې (٢١) او په ترتیب نزول کښې (٧٣) ده.

آيٰتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَّذِلَّ وَنَخْزٰى ۝ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوْا

مونږ د آیتونو ستا مخکښې ددې نه چه ذلیل شو او رسوا شو. ووایه هر یو انتظار کوونکے دے نو انتظار کوئ

فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ اَصْحٰبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ۝

نو ژر به پوهه شئ چه څوک دی ملګري د لارې برابرې او څوک دی لار موندونکي

سُوْرَةُ الْاَنْبِيَاۤءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاثْنَتَا عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت انبیاء مکی دے او یوسل دولس آیتونه دی او اووه رکوع لری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د خدای چه بے حد مهربان نهایت رحم کوونکے دے -

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ مُّعْرِضُوْنَ ①

نزدے شوے دے خلقو ته حساب د دوی او دوی په غفلت کښې مخ اړوونکي دی

مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَ

نه راځي دوی ته هیڅ نصیحت د رب د دوی نوے مګر دوی هغه واوري او

ع ١٧

هُمْ يَلْعَبُوْنَ ۝ لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِيْنَ

دوی لوبې کوي - غافل دي زړونه د دوی - او پټه کوي خبرې هغه کسان چه

ظَلَمُوْا ۖ هَلْ هٰذَاۤ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ

ظالمان دي - نه دے دا مګر بشر دے ستاسو په شان - آیا تاسو راځئ جادو ته او تاسو ګورئ

تُبْصِرُوْنَ ۝ قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاۤءِ وَالْاَرْضِ

هوښیار یئ - هغه وویل چه رب زما پوهیږي په خبره په آسمان او په زمکه کښې -

وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ④ بَلْ قَالُوْۤا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍۭ بَلِ

هغه اوریدونکے او پوهیدونکے دے - بلکه دوی وائي چه دا ګډې وډې خوبونه دي بلکه دا

ترتیب نزول کښې (٧٣) ده.
٢ دا ازوونه ده چه خواص واڼي خلق په غفلت کښې دی او هر نده د مرګ چلیږي.
٣ د عیسی علیه السلام نه روستو تقریباً شپږ سوه کاله وو د توحید مسئله چا نه وه کړے.
٤ په اصل حق باندې دفع نکول د مخوالف دستور دے.
٥ په داعي د حق دا دفع نکه نکړي چه هغه د مسئله کړے وه چه په غیب باندې پوهه صرف الله تعالی دے.
٦ سورت دے بلکه دوی خوبونه دی. بلکه دے شاعر دے کا مخکښي پیغمبرانو پشان معجزه دے مونږ ته پیش کړي نو باري تعالی جواب فرمائي چه مخکښې پیغمبرانو معجزے پیش کړے نو خلقو خو بیا ایمان رانه ووړو نو هغه مونږه هلاک کړل دغسې دا کافران هم ایمان نه راوړي.
(مقصد د سورت) یو موسی علیه السلام نه بلکه ټولو انبیاؤ ته د توحید مسئله وحی شوے ده. آیت ٢٥

له دا جواب دے د هغه مخکښی اعتراض چه هَلْ هٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ دے. حاصل د جواب دا دے چه هغه مخکښی پیغمبران هم سړی وو او خو هغوی [illegible] ... معلوم شوه چه پیغمبران به ټول سړی وو [illegible]

افْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ۝

ګڼلی جوړ کړی دی دے قرآن لره بلکه دے شاعر دے. نو پیش دی کړی مونږ ته دلیل لکه چه لیږلی شوی وو مخکښی پیغمبران

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا ۖ أَفَهُمْ

ایمان نه و راوړی مخکښی د دوی هیڅ کلی چه هلاک کړی دی مونږ هغه - آیا نو دوی به

يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ ۖ

ایمان راوړی - او نه دی لیږلی مونږ مخکښی ستا نه مګر سړی چه وحی کوله مونږ هغوی ته

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ

نو تپوس اوکړئ د علماؤ نه که تاسو نه پوهیږئ - او نه وو ګرځولی مونږ هغوی داسی

جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۝ ثُمَّ

داسی بدن چه نه خوری خوراک او نه وو دوی همیشه اوسیدونکی - بیا

صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنجَيْنَاهُمْ وَمَن نَّشَاءُ وَأَهْلَكْنَا

رښتیا کړه مونږ دوی سره وعده نو بچ مو کړل دوی - او هغه څوک چه مونږ خوښ کړل - او هلاک کړل

الْمُسْرِفِينَ ۝ لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ

ظالمان - یقیناً مونږ لیږلی دے تاسو ته کتاب چه په هغه کښی تاسو ته نصیحت دے

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً

آیا تاسو نه پوهیږئ - او ډیر مو هلاک کړی دی کلی چه وو ظالمان

وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ۝ فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُم

او پیدا کړل مونږ پس د هغی نه قوم بل - نو هر کله چه معلوم کړو هغوی عذاب زمونږ نو ناڅاپه دوی

مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ۝ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ

د هغی نه تختیدل - مه تختئ او واپس شئ هغه خوا ته چه تاسو ته پکښی مزی کولے

معلوم شو تقلید کول په حکم [illegible] معلوم [illegible] ... احکام [illegible]

[illegible]

سلہ دا دَ وحدانیت اول دلیل دے چہ آسمان او زمکہ مابینہم کوربیدا ئی دَ خپل وحدانیت ښکارہ کولو دپارہ صیغ ذوی او کم ساتلی مشغول لوبی نو ما بہ دَ خیالو حفا تو کا ایا سیر کو لو حکہ دا ونیا مید ان جنگیدہ دَ توحید او دَ شرک ما بینہ اگر چہ دہ لوبہ دَ لیشے دَ توحید او دَ شرک مقابلہ دہ دہ نو توحید دَ شرک سرمات کری نو حقہ فنا شی لوے مشرکان تاسو غرق شوئی چہ دَ دے باطل شی مرستہ کوئ او دَ ہغے مقابلہ پکښے دَ توحید او کوسستت وہ دہ

سلہ دا دَ وحدانیت دویم دلیل دے چہ دے دلیل کښے دَ لویئ قدرت منظر دہ دہ چہ دا اسمانونہ او دا زمکے خلق کول دَ باری تعالیٰ بندگی کوئ شیہ او ورځ دَ باری تعالیٰ پاکی بیانوی دومرہ لوئے طاقت والا دے نو دَ ہغہ نہ خپل حاجتونہ غواړئ چہ دے لوئے باداشاہ قوک زور آور نیشتہ ۱۲

سلہ دا زورنہ دہ یعنی چہ زمکہ کښے دَ اللہ سرہ مقابل جوړ یدی کہ پہ زمکہ او پہ آسمان کښے بل اللہ وے نو دوا بہ درہم برہم شوی وے قانون دے چہ پہ یو ملک کښے دَ دوہ باداشاہانو اتفاق نہ راځی یو بہ وائی چہ زہ دا کار کوم بل بہ وائی چہ زہ دا نہ کوم نو بہ دے تہیل متیاں کښے بہ ہر څہ فنا شوی وے نو دا فساد نیشتہ نو مالک صرف اللہ تعالیٰ دے نشتہ بل معبود شتہ او نہ بہ

وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ۝۱۳ قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝۱۴

او کورونو ته ښائی تاسو ته به تپوس کیدشی - او وئیل وی افسوس دے مونږ ظالمان وو -

فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ۝۱۵

نو همیشه وه دغه فریاد دوی تر دے چه مونږ کړل دوی لکه لو شوی سا به شوی -

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ۝۱۶ لَوْ اَرَدْنَآ

او نه دی پیدا کړی مونږ آسمان او زمکه او هغه څه چه مینځ دَ دوی کښے دی په لوبو - که اراده کړی مونږ

اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ ۖ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝۱۷ بَلْ

چه جوړه کړو تماشا خامخا به جوړه کړے وے مونږ دغه شی په دغه کار کولو کے - بلکه

نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ؕ وَ

غورځوو مونږ حق لره په باطل باندے نو سرمات کړی دَ هغه نو هغه ختم شی - او

لَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُوْنَ ۝۱۸ وَلَهٗ مَنْ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

تاسو لره تباهی ده دَ هغه خبرو نه چه تاسو یے بیانوئ - او خاص الله لره دی هغه تول چه په آسمانونو او زمکه

وَمَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ۝۱۹

کے - او هغه څوک چه په نزد دَ الله دی تکبر نه کوی دَ عبادت دَ هغه نه او نه کوی سستی -

يُسَبِّحُوْنَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ۝۲۰ اَمِ اتَّخَذُوْٓا اٰلِهَةً

پاکی بیانوی دوی شپه او ورځ نه سستی کیدی - آیا جوړ کړی دی دوی خدایان

مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُوْنَ ۝۲۱ لَوْ كَانَ فِيْهِمَآ اٰلِهَةٌ

دَ زمکے چه دوی به خلق ژوندی کړی - (دا سے نه دی) که وی په دواړو کښے خدایان

اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝۲۲

سوا دَ الله نه خو دواړه به وران شوی وو - پاک دے الله چه رب دَ عرش دے دَ هغه خبرو نه چه دوی یے بیانوی -

الله څوک زور آور نیشته دَ الله تعالیٰ نه تپوس نه شی کیدے او دَ کل مخلوق نه تپوس کیدے شی ۱۲ ۱۲ ۱۲

لې واضعار شوه چه هيڅ دليل پيش کولی نه شي بلکه شوک شي لائق د عبادت يا په الله تعالیٰ باندې غالب [illegible]

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ۝ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ

تپوس نه شي کولی د هغه نه چه الله کوي او دوی مخلوق نه تپوس کيدی شي - آيا جوړ کړي دوی [illegible]

دُونِهِ آلِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ

الله نه خدايان - او وايه پيش کړئ دليل خپل - دا خبره د توحيد ده د هغوی [illegible]

وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۖ

دي او ذکر د هغو چه وو مخکې زما - بلکه زيات د دوی نه پوهيږي [illegible]

فَهُمْ مُعْرِضُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ

نو دوی مخ اړوونکي دي حق نه - او ما نه دی ليږلی مخکې ستا نه هيڅ رسول

إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ

مګر ما وحي کوله هغه ته چه بيشکه نشته الٰه مګر زه يم نو صرف زما عبادت کوئ - او وايي [illegible]

الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ۗ سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ۝ لَا يَسْبِقُونَهُ

کړی دی رحمان چا لره ولد پاک دی الله - بلکه دوی بندګان د عزت والا دي - نه مخکې کيږي د هغه [illegible]

بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ۝ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

په خبره کښې او دوی په حکم د الله عمل کوي - پوهيږي الله په هغه شي چه مخکې د دوی [illegible]

وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ

او په هغه شي چه وروستو د دوی دي او سفارش نه شي کولی مګر هغه چا لره چه خوښ کړي هغه [illegible]

خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ۝ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِنْ

د هيبت د الله نه ويريږي - او چا چه اووې د دوی نه چه زه الٰه يم سوی د الله

دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۝

نو هغه ته به بدله ورکړو د جهنم - داسې بدله ورکوو ظالمانو ته -

لې واضعار [illegible] مسئله نو [illegible] مکمل [illegible] موحد [illegible] سبق [illegible] ملوا الکفر خالق نه [illegible] پوهه [illegible] حق [illegible] تر [illegible] ان وی [illegible] کتله دوليل نقلي اجمالي [illegible] د تولو انبياو [illegible] انبياو [illegible] توحيد مسئله وحي [illegible] او نا انتشار مسئله [illegible] دی راز [illegible] چه الله تعالیٰ [illegible] ولد يعني [illegible] مقرر [illegible] الله تعالیٰ [illegible] جواب [illegible] اول جواب دی [illegible] لايسبقونه [illegible] دويم جواب [illegible] يعلم ما بين ايديهم [illegible] دريم جواب [illegible] ولا يشفعون [illegible] څلورم [illegible] وهم من خشيته [illegible] پنځم [illegible] ومن يقل منهم اني اله من دونه [illegible] شپږم [illegible] جواب [illegible] الله تعالیٰ غالب او [illegible]

اَوَلَمْ يَرَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا

آیا نه دي کتلي کافرانو دې ته چې آسمانونه او زمکه وو

رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ۭ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۭ

بند نو ما بیرته کړل خلاص کړل دواړه - او ما پیدا کړې ده له اوبو نه هر شے ژوندے.

اَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ

آیا ایمان نه راوړي دوی؟ او ما پیدا کړې دي په زمکه کښې غرونه چې او نه ښوروي

بِهِمْ ۠ وَجَعَلْنَا فِيْهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿۳۱﴾

دوی له او ما پیدا کړي دي په زمکه کښې ارتې لارې چې دوی لار بیا مومي (مقصود ته)

وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ښ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا

او ما جوړ کړې دے آسمان چت محفوظ - او دوی د دلائلو د آسمان نه

مُعْرِضُوْنَ ﴿۳۲﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ

مخ اړوي - او الله هغه ذات دے چې هغه پیدا کړې ده شپه او ورځ او نمر

وَالْقَمَرَ ۭ كُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ

او سپوږمۍ؛ هر یو په آسمان کښې لامبو وهي - او نه ده ورکړې ما هیڅ بشر له مخوا

قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۭ اَفَا۟ىِٕنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ﴿۳۴﴾ كُلُّ نَفْسٍ

ستا نه همیشه ژوند - آیا که مړ شوې ته نو دوی همیشه پاتې کیده ونکي دي؟ - هر نفس

ذَاۗىِٕقَةُ الْمَوْتِ ۭ وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۭ وَاِلَيْنَا

څکونکے د مرګ دے - او امتحان کوو ستاسو په تکلیف او په خیر سره د پاره د آزمیښت - او خوا زمونږ ته

تُرْجَعُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَاِذَا رَاٰكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا

به واپس کړے شئ تاسو - او کله چې اوویني تا لره کافران نو نه کوي دوی تا لره بلکې

---

۱ واورم دلیل دے یعنی دا آسمانونه او په او دا زمکه نه فصل ما راوبیرته وستې دوه شو هغکښې بند وو او هغې ژوند ما پیدا کړے وشه د اوبو نه او ډیرع نه ما پیدا کړی ده په زمکه او نه ښوري ښوروې د زمکه کښې ورسته ما پیدا کړي دي چې لارې په ده معلومه شي او د آسمان ما محفوظ چت کړې دے شپه او ورځ او لمر او سپوږمۍ ما پیدا کړي دي ستاسو په نظر دا ښکاري چې دوی په آسمان کښې لامبو وهي یعنی دا ټول کارونه هغه څوک کولے شي چې لویه قدرت والا وي او لوی علم والا وي او دا ټول نه هغه ذات دے چې هغه لویه طاقت او لوی علم وي نو معلومه شوه چې حاجات پوره کوونکے صرف او صرف الله تعالی دے او ذات د باری تعالی نه څوک مقابل او نه پوره څوک زورور شته نو ځکه حاجات صرف او صرف د الله تعالی نه غواړې نه د کل ماسوا الله نه اولیاء دي او نه انبیاء دي او نه ملائک دي او نه جنات دي دا ټول حاجتونه پوره کوونکي دی هم نه دي او زر نه د منکرانو ته چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم په مرګ خوشحال کیږي نو دوی هم مري ۱۲

[illegible]

هُزُوًا ۭ اَهٰذَا الَّذِيْ يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ

ټوقې (ملنډې) آیا دا هغه دے چه یادوي خدایان ستاسو (په بدۍ)؟ او دوی د ذکر د رحمان نه

هُمْ كٰفِرُوْنَ ۝٣٦ خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۭ سَاُورِيْكُمْ اٰيٰتِيْ

انکار کوي. پیدا شوے دے انسان د تادۍ نه. ژر به زه تاسو ته وښایم نښې خپلې

فَلَا تَسْتَعْجِلُوْنِ ۝٣٧ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

نو تلوار مه کوئ. او وائي دوی کله به وي دا وعده که یئ تاسو

صٰدِقِيْنَ ۝٣٨ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا حِيْنَ لَا يَكُفُّوْنَ عَنْ

رښتوني. که معلوم کړے وے کافرانو هغه وخت لره چه نه به شي منع کولے مخونو د

وُّجُوْهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۝٣٩

خپلو نه اور او نه د شا نه خپلو او نه به دوی سره امداد وکړے شي

بَلْ تَاْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ رَدَّهَا وَ

بلکه راځي به دوی ته قیامت ناڅاپه، نو حیران به کړي دوی لره نو طاقت به نه لري د واپس کولو د دې

لَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝٤٠ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ

او نه به دوی ته مهلت ورکړے شي. او یقیناً ټوقې شوي دي په رسولانو پخوا ستا نه

فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٤١

نو راګیر شو په هغو چه ټوقې یې کړې د دوی نه هغه عذاب چه دوی به پرې ټوقې کولې

قُلْ مَنْ يَّكْلَـؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۭ بَلْ هُمْ

او وایه څوک به حفاظت او کړي ستاسو په شپه او ورځ کې (عذاب د) رحمان نه. بلکه دوی د

عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ۝٤٢ اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ

ذکر د رب خپل نه مخ اړونکي دي. آیا دوی لره خدایان شته چه منع کړي دوی لره

[illegible]

له كه مسلمانانو په اسلام كې ټينګ شو نو كافران څنګه دوی غالب كيدی شي. ۳ دا د كافرانو پښيمانۍ ته اشاره ده او په صفحه شاكې ...

دُونِنَا ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا

سوا نه - طاقت نه لري ځانونو ته امداد د ... او نه به دوی زمونږ د طرف نه

يُصْحَبُونَ ۝ بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ

ملګرتيا او شي - بلكه نعمتونه دركړي په دوی لره او پلارانو د دوی لره تر دې چې اوږده شوه په دوی

الْعُمُرُ ۗ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ

باندې عمرونه - آيا نه ګوري دوی چه راځو مونږ زمكې ته كموو د هغه د اطرافو نه د -

أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ۝ قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ ۚ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ

آيا بيا دوی به غالب شي؟ - او وايه يقيناً ويروم تاسو لره په حكم (د الله) سره او نه اوري كاڼه

الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ۝ وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ

آواز كله چه دوی ويرولی شي - او كه اورسي دوی ته لږ ...

عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ وَنَضَعُ

عذاب د رب ستا نه نو خامخا وايي دوی افسوس يقيناً وو مونږ ظالمان - او ږدو مونږ به

الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَ

تلې د انصاف په ورځ د قيامت نو ظلم به نه شي كولی په نفس سره هيڅ شی - او

إِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفَىٰ بِنَا

كه وي عمل په قدر د دانې د اوري نو راوستلی به يې وو او بس دی مونږ

حَاسِبِينَ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً

حساب كوونكي - او يقيناً ما وركړې وه موسیٰ او هارون ته كتاب جدا كوونكی د حق او باطل او رڼا

وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم

او نصيحت ده د پاره د ويريدونكو - كوم چه ويريږي د رب خپل نه پټ ستا او دوی

۳ دا د قرآن پښيمانۍ ته اشاره وه او په صفحه شاكې حق دی نو لوی ...
نو ښكلی دی: خبره واوره.
۳ دا د عذاب اقرار بيان د ذريعه د عمل حساب به كيږي. البته رحم د باري تعالیٰ لويدلی وي چه سړی به حق او مشرك دوی او د انسان حقوق پوره هم نه وي نو بيا باري تعالیٰ مهربانی وكړي.
۳ دا وليد نقلي وكړي او ليك د موسیٰ عليه السلام نه يعني د موسیٰ عليه السلام كتاب وركړی شوی وه صفت د حق او باطل فرق كا وه چه هاغو نه په حرف د الله تعالیٰ نه شوا اوچت دا هغه خبره ده نو د دين په نه ... په خوك متصرف نه دې وئ په الله تعالیٰ باندې څوك غالب شي.

مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ

د قيامت نه ويره ييدي دي . او دا نصيحت دے برکتي چه مونږ ليږلے دے دغه

اَفَاَنْتُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ

آيا پس تاسو دے ته منکر يئ . او يقيناً ما ورکړے وو ابراهيم ته حصه د هدايت خپل

مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا

پخوا او وو مونږ په حقه پوهه . کله چه او وے حقه پلار او قوم خپل ته څه

هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿٥٢﴾ قَالُوْا

دي دا شکلونه چه تاسو په دوي بها ورانه يئ . او وے حقه مونږ

وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا عٰبِدِيْنَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ

موندلي دي مونږ پلار نيکه خپل دوي ته بندګي کوونکي . او وے حقه يقيناً يئ تاسو هم

وَاٰبَآؤُكُمْ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ

پلار نيکه ستاسو په غلطۍ ښکاره کښے . او وے حقه آيا راغلے ئے په حقه خبره يا ته

مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

ټوقے کوے . او وے حقه بلکه رب ستاسو رب د آسمانونو او د زمکے دے

الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۖ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللّٰهِ

کوم چه پيدا کړي ئي دي او زه په دے خبره ګواه يم . او قسم دے

لَاَكِيْدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ

چه علاج به او کړم د خدايانو ستاسو پس د هغے چه واپس شئ شا ته . نو کړل ئے هغه

جُذٰذًا اِلَّا كَبِيْرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٨﴾ قَالُوْا مَنْ

ټکړے ټکړے مګر لوئے د دوي اميد دے چه دوي ده ته به واپس شي . او وے حقه چا

سله دا ترغيب دے اتباع د قرآن ته چه دا قرآن برکتي دے او دا ر اليکلے دے دوي لره ضرورا ومنئ ۱۲
سه داد و يم دليل نقلي دے د ابراهيم عليه السلام چه ابراهيم عليه السلام هم خپل پلار او قوم د غير الله د بلنے نه منع کول او د الله د رضا د تولو دليلونو مقصد دا دے چه دوي نبيانو او دا معجزات ترے نه ښکاره شوے دي خو حاجتونه ترے نه مه غواړئ حاجتونه پوره کوونکی نه دي او په حقيقت عالم او قادر صرف الله تعالیٰ دے نه دوي ۱۲
سه دا خبره حقه په زړه کښے او کړه ۱۲
سه اصنام جمع د صنم ده او اوثان جمع د وثن ده هر هغه شي ته وائي چه د هغه عبادت کيدے شي سوا د باري تعالیٰ نه که کتبه وي او که پېريان وي او که شاه وي او که ملک وي او که نکا وي او که اولونه ډک کېر وي او که زيارت وي ۱۲
سه يعني کله چه دا شي د خدايانو حال معلوم کړي نو اميد دے چه دوي به دين د ابراهيم عليه السلام ته واپس شي ۱۲

۱ یعنی یو ځوان دے چه دے د خدایانو په شان یادوی ۔ ۲ یعنی ګوره کومه حقیقت راښکاره کوی ۔ ۳ یعنی خلق دی په ګوره کښی ۔ د هغه حال معلوم شی چه توحید په دی وجه نوکا لوے ورته نه چه جیګوی ۔ ۴ یعنی خلق ته په دا حقیقت حال معلوم شی ۔ هغه ته تکلیف ورکوی او خلق

فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَآ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ قَالُوْا سَمِعْنَا

کړے دے دا کار د خدایانو زمونږ سره یقیناً هغه ظالم دے ۔ او وئے ویل هغوی اوریدلی دی مونږ

فَتًى يَّذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهٗٓ اِبْرٰهِيْمُ ۝ قَالُوْا فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰٓى

یو ځوان ته چه خبرې کوی په دوی پسې وئیلے شی هغه ته ابراهیم ۔ او وئے ویل هغوی نو راولئ هغه لره

اَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُوْنَ ۝ قَالُوْٓا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا

مخې د خلقو ته امید دے چه دوی به شاهدان اوګرځی ۔ هغوی اووئیل آیا ته کړے دے دا کار

بِاٰلِهَتِنَا يٰٓاِبْرٰهِيْمُ ۝ قَالَ بَلْ فَعَلَهٗ ۖ كَبِيْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ

د خدایانو زمونږ سره اے ابراهیم ۔ هغه اووئیل بلکه کړے دے دا کار لوئی د دوی دے نو تپوس اوکړئ د دوی نه

اِنْ كَانُوْا يَنْطِقُوْنَ ۝ فَرَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوْٓا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ

که دوی خبرې کوی ۔ نو هغوی سوچ اوکړو په زړونو خپلو کښے نو اووئیل هغوی یقیناً تاسو

الظّٰلِمُوْنَ ۝ ثُمَّ نُكِسُوْا عَلٰى رُءُوْسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰٓؤُلَآءِ

ظالمان یئ ۔ بیا ئے ښکته کړل سرونه خپل ۔ چه یقیناً تا ته معلومه ده چه دوی نه

يَنْطِقُوْنَ ۝ قَالَ اَفَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ

خبرې نشی کولے ۔ هغه اووئیل آیا عبادت کوئ سوا د الله تعالیٰ نه د هغو چه نه نشی رسولے تاسو ته

شَيْـًٔا وَّلَا يَضُرُّكُمْ ۝ اُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

فائده او نه ضرر رسولے شی تاسو ته ۔ بد ارمان ستاسو او د هغو نه چه تاسو ئے عبادت کوئ سوا د الله نه

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ قَالُوْا حَرِّقُوْهُ وَانْصُرُوْٓا اٰلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

آیا نه پوهیږئ تاسو ۔ او وے ویل هغوی چه اوسیزئ دغه او امداد اوکړئ د خدایانو خپلو که کوئ تاسو

فٰعِلِيْنَ ۝ قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّسَلٰمًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ۝ وَ

دا کار ۔ او وے ویل مونږ اے اوره شه یخ او د آرام په ابراهیم باندے ۔ او

۱ بیا اعتراض نه کوی ۔ ۲ یعنی کږه د خبرو زمونږ چه ګټه او ګاټه ورته نشی نقصان دے او سره د دے چه غتیان خپل کشول آګ ګړ ځه کوی یعنی د خبر د دے چه د دروغ شی بلکه صورت د مسئلے دی ۔ ۳ بیشه علماء توریه وائی چه ظاهرا خبره مراد نشی بلکه بیته خبره مراد کړی ی ۔ ۴ یعنی او شرمیدل خوک چه غلطه خبره کوی نو شو مونږ ی ۔ ۵ په دلیل کښے غوبرګ شو نو د زړه له کاره غلا سعدی فرمائی سه جون حجت نماند جفا جوئ را به پرخاش بر هم کشد روی را یعنی چه دلیل د ظالم سره نه وی نو جنګ شروع کړی ی ۔ ۶ ابراهیم علیه السلام د الله تعالیٰ د پاره اور ته واچولے شو او هغه ته معلومه وه چه سیزونکے صرف الله تعالیٰ دے نه اور لکه صبر ورته صرف الله تعالیٰ دے نه ځه وجه کوم قلق چه انبیاء لره علم غیب ثبوتوی نو هغوی د پیغمبرانو کمال ختوی چه ابراهیم علیه السلام ته مخکښے معلومه چه دا اور به ګلزار کیږی نو بیا اور ته د الله تعالیٰ د پاره نو کمال نه وه ۔ بلکه هغه ته دا معلومه وه چه اور دے او حق ورته د الله تعالیٰ د پاره نو کمال وا دے ۔ (سورت کهف ۱۲)

ك يعني د عراق نه هم بوتلل شام ته چه وګنيے برکتونه ديني او دنيوي ولوو. ك يعني يعقوب عليه السلام د حقه د سوال نه زيات انعام وو. ك دا اديم دليل نقلي دے يعني لوط عليه السلام لره خو بو حکمه ورکړے وه او وو

أَرَادُوا بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ۝ وَنَجَّيْنَٰهُ وَلُوطًا

او اراده وکړه دوی د هغه سره د چل نو وګرزول مونږ هغوی لره تاوانيان او نجات ورکړو مونږ هغه لره او لوط لره

إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ۝ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ

طرف د هغه زمکے ته چه مونږ برکت کړے دے په هغے کښے د ټولو عالمونو لره. او ورکړو مونږ هغه ته اسحاق لره

وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ۝ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً

او يعقوب په زياته انعام کښے. او ټول مونږ ګرزولي وو نيکان. او ګرزولي مونږ دوی امامان

يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ

لار ښوونکي وو دوی په حکم زمونږ سره او مونږ حکم کړے وو دوی ته د کولو د نيکو او د کولو د مونځ

وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا لَنَا عَٰبِدِينَ ۝ وَلُوطًا ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا

او د ورکولو د زکوٰة. او دوی وو زمونږ عبادت کوونکي. او لوط لره ورکړے وو مونږ حکم

وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَت تَّعْمَلُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ ۗ

او پوهه او نجات ورکړے وو مونږ هغه لره د هغه کلي نه چه هغوی کول کندہ کارونه

إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَٰسِقِينَ ۝ وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ

يقيناً دوی وو قوم بد بد کاره. او داخل کړو مونږ هغه لره په خپله مهربانۍ کښے يقيناً

مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ۝ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ

هغه وو په نيکانو کښے. او نوح چه کله دعا او کړه مخکښے نو مونږ قبوله کړه د هغه

فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ

نو مونږ بچ کړو هغه لره او کورنۍ د هغه لره د غم لوئے نه. او مونږ بچ کړو هغه لره د

ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ

هغه قوم نه چه دروغژن ګڼلے وو دوی آيتونه زمونږ. يقيناً هغوی وو قوم بد نو مونږ غرق کړل هغوی

ظالمانو نه مونږ بچ کړے وو او رحمت پورے مونږ کړے وو نو هغه لوی محتاج وے مونږ ته متصرف فی الامور نه دے او نه غالب دے په مونږ خو مونږ محتاج نه دو. ځکه نه غواړي مونږ نه د کار مونږ سوی الله نه ۱۲

ك دا علوم دليل نقلي دے او کوم لوط عليه السلام مونږ ترے لرے او مونږ هغه بچ کړے وو نو هغه مونږ ته محتاج دے او کارساز نه دے او په مونږ غالب نه دے ځکه د هغه نه حاجت نه غوښتل کيږي

ك مراد ترے الفاظ دي د تکذيب او تکليف رسول (تحت العين د ګرد و فائده) په چا چه غم راشي نو هغه محتاج وي او څوک چه محتاج وي نو هغه د بل چا حاجت نه شي پوره کولے نو چه په پيغمبر عليه السلام باندے غم راشي نو هغه مخلوق شو د پيغمبرانو نه لاندے پری نو معلومه شوه چه کل مخلوقات محتاج دي خپل مولا ته او غني صرف الله تعالیٰ دے نو حاجت هم صرف الله تعالیٰ پوره کولے شي او مخلوق ته د حاجت پوره کولو نه دے بلکه محتاج دي او نه څوک په الله تعالیٰ غالب شي دا خبره د قرآن مقصود دے او د کلا اصحاب کتب تو خو دعوت دے او هم د انبياء عليهم السلام آواز دے او هم د علماء حق دعوت دے ۱۲

له دليل نقلي يخشم هو سے چه داؤد عليه السلام ته او سليمان عليه السلام ته فهم ما ورکړے وه او که داؤد عليه السلام هم
فهم شو ما به يو کړه وو او زغم ورته ما نه کوډ له وه ... ابو العليه آيتونه ... اشغا ... تر رونه ... بارى تعالیٰ دى نو هغه هم حق د

أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ

نو لو لړه - او (ياد کړه) داؤد او سليمان لره کله چه حکم يې کولو په فصل کښې کله چه

نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾

خراب کړو شپه فصل لره بيځو ده قوم - او وو موږ حکم د دوی ته حاضر -

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ

نو پوهه کړو په هغه فيصله سليمان لره - او هر يو ته ما ورکړے وه حکم او پوهه - او تابع کړی وو د

دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ

داؤد سره غرونه تسبيح به يې ويله او مرغان هم لره او وو موږ کوونکي د دے کار - او ما ښودلے وه هغه ته

صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّن بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنتُمْ

جوړول د جامو ستاسو چه ژغوره کړی تاسو لره د جنګ ستاسو نه - نو آيا تاسو شکر کوونکي؟

شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى

ريعنی وکړئ) او (تابع کړو) د سليمان د پاره هوا تېزه تلله به په حکم د هغه سره هغه

الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٨١﴾ وَ

زمکه ته چه ما برکت ورکړے وو هغه ته - او وو موږ د هر شي علم والا او (ما تابع کړی وو)

مِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ

د شيطانانو نه هغه چه غوپے به يې وهلے هغه لره او هغه وکړل کارونه نور

ذَٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي

- او ما د هغوی ساتنه کوله - او (ياد کړه) ايوب لره کله چه هغه آواز وکړو رب خپل ته چه

مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا

ما ته رسيدلے ده تکليف او ته خو ډېر لوئی مهربان يې - نو ما دعا قبوله کړه د هغه نو ما لرې کړه

له دليل نقلي ... الله تعالیٰ شنوايه د ده هغه د داؤد عليه السلام په زمانه کښې فصل خراب کړو نو داؤد عليه السلام او وکړو چه وايي په دے فصل خاوند والي او قيمت د دواړو برابر وه او سليمان عليه السلام يې شان اجتهاد او کړو چه بيځه مالک ته فصل ښبا لره کله چه خپل حد ته او رسيد نو خپل مال به واپس کړی د سليمان عليه السلام ستے وه يعنی اعلیٰ قياس او که داؤد عليه السلام قياس وه ١٢

٢ه دليل نقلي شپږم چه د ايوب عليه السلام دعا هم الله قبوله کړے وه او د هغه تکليف هم صرف الله تعالیٰ لرے کړے وه نو معلومه شوه چه انبياء محتاج دی او محتاج حاجت د بل چا نه شي پوره کولے او نه محتاج په الله تعالیٰ باندے غالب کيدے شي ١٢

٣ه د يو سړی حاجت وی نو وا ته دعا به کوی رَبِّ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ په الضُّرُّ کښے په اشاره او کړی خپل تکليف ته نو د بارى تعالیٰ د طرفه اعلان کيږی چه هم تکليف د انسان د لاس کتيه ده نو دا غريبا په درخواست او کړی چه وأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ يعنی الله زه لائق نه يم د عمل فيصله نه غواړم بلکه رحم غواړم ١٢ ١٢ ٣ه تفسير ٣٦ رغناوم

٣ه بكثرة الاشجار والانهار وهدايات الانبياء ١٢

[illegible]

مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً

حغه تکلیف چه په حغه وو او ورکړه مونږ حغه ته اهل د حغه او مثل د حغو سره د حغو [illegible]

مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ

[illegible] — او ياد کړه اسمٰعيل او ادريس

وَذَا الْكِفْلِ ۭ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿٨٥﴾ وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ۭ

او ذا الکفل لره - دا ټول صابران وو - او [illegible] رحمت خپل کې

اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ

[illegible]

اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ

تنګي به [illegible] په حغه باندې نو آواز ئې اوکړو په تيرو کښې چه نشته لائق د عبادت مګر ته ئې

سُبْحٰنَكَ ڰ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ

پاک ئې ته - يقيناً زه وم له ظالمانو نه - نو دعا مو قبوله کړه د حغه او نجات مو ورکړو حغه له

مِنَ الْغَمِّ ۭ وَكَذٰلِكَ نُـْۨجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ

د غم نه - او دغسې بچ کوو مونږ مؤمنانو لره - او زکريا لره کله چه آواز ئې وکړو رب خپل ته

رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۡ

چه اے ربه ما مه پريږده يکه يوازې او ته بهتر وارث ئې - نو دعا مو قبوله کړه د حغه

وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ زَوْجَهٗ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ

او ورکړو مونږ حغه ته يحيىٰ او برابره مو کړه د حغه ښځه - يقيناً دوي تلوار کوو له

فِي الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ۭ وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿٩٠﴾

په نيکو کښې او بللو ئې مونږ له په مينه او وېره - او وو دوي مونږ ته عاجزي کوونکي -

[illegible]

ﷲ وا ؤ الله تعالىٰ د وحدانيت قسم دليل د صميم نه چه په د چا لاره بچ ور کولے شي نو وند پادشاه حرڅه کولے شي او په حرڅه قادر هم وي نو حاجتونه صرف د حغهٔ نه غواړي نه د کل ماسوا الله نه څکه چه حغوی داسے کار ونه نهٔ شي کولے نو قابل د نهٔ شو چه څوک د حغو محتاج شوي او حغو ته پناه يوسي۔

وَالَّتِيٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُّوحِنَا وَجَعَلْنٰهَا

او (ياد کړه) هغه زنانه چه پاکه کړه عورت خپل نو مونږ پو کړو په هغه کښے د روح خپل نه او ماګرځوله

وَابْنَهَآ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩١﴾ اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا

هغه او د هغې زوے نښه د توحيد د الله تعالىٰ د پاره د عالم۔ يقيناً دا دين ستاسو دين يو دين دے۔ او زهٔ

رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ اِلَيْنَا رٰجِعُوْنَ ﴿٩٣﴾

رب ستاسو يم نو صرف زما عبادت کوئ۔ او ټکړے ټکړے کړو دوی دين خپل په مينځ خپل کښے ټول به ما ته راځي۔

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖ ۚ

نو چا چه کړے وي نيکي او هغه مؤمن وي نو نيشته بے قدري د کوشش د هغهٔ۔

وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوْنَ ﴿٩٤﴾ وَحَرٰمٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٩٥﴾

او يقيناً مونږ د هغه ليکو۔ او مقرره ده په هر کلي چه هلاک کړے دے مونږ هغه چه هغه به واپس نهٔ شي

حَتّٰىٓ اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ

تر دې چه کله پرانستے کړے شي ياجوج او ماجوج او دوی به د هرے غونډۍ نه

يَّنْسِلُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ

راځي۔ او نزدے به شي وعده رښتونے نو په هغه وخت به پاتے وي سترګے

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۖ يٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا

د کافرانو۔ (او وائي به) افسوس يقيناً وو مونږ په غفلت کښے د دے نه بلکه وو مونږ

ظٰلِمِيْنَ ﴿٩٧﴾ اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ۗ

ظالمان۔ يقيناً تاسو او معبودان ستاسو سوا د الله نه خشاک د جهنم به يئ۔

اَنْتُمْ لَهَا وٰرِدُوْنَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَآءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوْهَا ۖ وَ

تاسو به هغهٔ ته لاړ شئ۔ که وے دوی خدايان نو نهٔ به ورتلي هغهٔ ته۔ او

ے نو که څوک د حغو محتاج کوي ۱۲ ۔ ــــ دا د ټولو ته ذکر شه خلاصه ده يعني د ټولو انبيا ر ټولو حاجتونه خوا ربهٔ صرف د اتا سو دين دے او يو دين دے چه صرف ځل بندګي به کو ئ نو کړيل چا ۱۲ ــــ دا جواب دے د دے سوال چه حرکله ټول انبيا وه صرف د يو الله بندګي کوي نو دا خلق ولے بيا د غير الله نه حاجتونه غواړي او د حغو نذر اونياز کوي او د بابا ګانو مزاراتو ته ځي د حاجتونو غوښتو د پاره۔ حاصل د جواب دا دے چه بانيانو خپل اصلي دين خراب کړے دے ۱۲ ۱۲ ۱۲ ــــ يعني چه قيامت قائم شي نو بيا به ما ته مخلوق ته راشي ۱۲ ــــ دا خطاب دے کفارو ته کړے ته چه اے کافرو تا سو او تاسو معبودان به د جهنم خشاک يئ همېشه نو ولے د حغوی نه حاجتونه غواړئ ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲

كُلٌّ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَّهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا الْحُسْنٰىٓ أُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۚ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ

نه به آوري کښاره د هغه - او دوی به په هغه څه کښي وي چه غواړي نفسونه د دوی

خٰلِدُونَ ۝ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقّٰهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ

همیشه به وي - نه به غمجن کوي دوی لره ... او مخ ته به ور راشي ملائک

هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَآءَ

چه دا هغه ورځ ستاسو ده چه ستاسو سره به وعده کيدے شوه - کله چه راونغاړو آسمان

كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا

لکه رانغښتلو کول د کاغذ لیکلو لره - لکه چه اول مو پیدا کړي وو مخلوق نو دوباره به یې پیدا کړو وعده

عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فٰعِلِينَ ۝ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْۢ بَعْدِ

ده په ذمه زمونږ - یقیناً یو مونږ کوونکي - او یقیناً لیکلي دي مونږ په زبور کښي پس د

الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصّٰلِحُونَ ۝ إِنَّ فِي

ذکر نه چه یقیناً په زمکه به مالکان شي خاص نیک بندګان زما - یقیناً په دے

هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِينَ ۝ وَمَآ أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا رَحْمَةً

کښي نصیحت دے عابد قوم ته - او مونږ نه یې لیږلے تا لره صرف رحمت د

لِّلْعٰلَمِينَ ۝ قُلْ إِنَّمَا يُوحٰىٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وَّاحِدٌ

عالم دپاره - او وایه چه یقیناً وحی شوے ده ماته چه الله الٰه ستاسو یو دے -

اتباع د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته

شئ د پیغمبر صلی الله علیه وسلم دعوت توحید دے

[illegible] چې موږ دوی تاسو ته [illegible] ... ۲ ... قول مخلوق کښې لوی مخلوق نبي کریم صلی الله علیه وسلم دی
[illegible] چې دا [illegible] غیب نه دی [illegible] نو هغه معبود نه شو [illegible] معبود هغه وي چې په غیب پوهیږي

فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۰۸﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى

نو آیا تاسو دا منئ ؟ ۔ نو که مخ واړوي نو ووایه چې خبر مې کړئ تاسو په

سَوَآءٍ ۗ وَاِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ اَمْ بَعِيْدٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ ﴿۱۰۹﴾ اِنَّهٗ

برابره ۔ او خبر نه یم چې نږدې دی یا لرې دی هغه شی چې تاسو سره یې وعده کیږي ۔ یقیناً

يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ وَاِنْ

پوهیږي په ښکاره خبره او پوهیږي په هغې چې تاسو یې پټوئ ۔ او نه یم

اَدْرِيْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۱۱۱﴾ قٰلَ

خبر چې دا تاخیر به امتحان وي تاسو لره او فائده به وي تر یو وخته ۔ او ووې هغه

رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى

اې ربه فیصله وکړه رښتیا ۔ او رب زموږ بې حده مهربان دی د هغه نه امداد غوښتل کیږي په هغې

مَا تَصِفُوْنَ ﴿۱۱۲﴾

چې تاسو یې بیانوئ ۔

سُوْرَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

سورت حج مدني دی په دې کې اته اویا آیتونه او لس رکوع ګانې دي

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د خدای چې بې حده مهربان رحم کوونکی دی [illegible]

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ ۚ اِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيْمٌ ﴿۱﴾

اې خلقو او وېرېږئ د رب خپل نه ۔ یقیناً زلزله د قیامت لوی شی دی ۔

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ

په کومه ورځ چې تاسو به وینئ هغه به هېره کړي هره تي ورکوونکې د بچي خپل نه او به [illegible] شي

د سورت په ابتدا کښې حکم دی د اعلان [illegible] چې قال ربي يعلم القول یعني په غیب پوهیدل صرف الله تعالی او هم دغه خبره ئې په آخر د سورت په آخر کښې بیا اوکړه نو مقصد د سورت دا شو چې په غیب صرف باري تعالی پوهیږي نو صرف باري تعالی معبود شو نو قول انبیاء د هغه بندګي کوي او تحول انبیاء [illegible] مسئله [illegible] شوې ده ۱۲
[illegible] نازل شوې په [illegible] د نورو [illegible] او مکې کښې [illegible] نه [illegible] د مکې معظمې په آخر د دور [illegible] باقي سورت مدینې منورې په اول دور کښې ۱۲ [illegible] د عذاب د آخرت بیان دې یعني [illegible] سخته ورځ ده که [illegible] ورکوي نو د هغې نه به غافل [illegible] اوکړه ماښله وي نو خپل حمل به [illegible] وي او خلق به داسې معلومیږي لکه چې [illegible] وي [illegible] وچې کله باري تعالی په قیامت کښې اعلان اوکړي چې [illegible] به دوزخ ته [illegible] او یو کس به جنت ته په [illegible] زلزله شي نو [illegible] اوکړه چې دا یو کس به [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم او فرمائیل چې مبارک شئ [illegible] تاسو
[illegible] د قرآن [illegible] تاسو به [illegible] تاسو [illegible] جنتیان [illegible] الله اکبر او وې ۱۲

خلاصه دا د سورت مقصد دے شو په مکلفینو سورت کښې فرمائي وو چې په غیب عالم صرف الله تعالی دے او فرمائي چې حفظه ...
غو ... په حقله فوک زور

كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُم

او هره حامله به حمل خپل وغورځوي (د سبب د قیامت) او ته به وینې خلق به نشه کښې او نه به وي دوي

بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ

په نشه کښې لیکن عذاب د الله تعالی سخت دے ۔ او ځینې خلق هغه دي چې جګړه کوي د

فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ

په توحید د الله کښې بې د علم نه او تابعداري کوي د هر شیطان سرکش ۔ لیکلی شوي دي په هغه

أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

چې چا د هغه دوستي او کړه نو هغه به هغه غلطوي او بیائي به هغه ته لاره د عذاب د اور ـ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم

اے خلقو ! که یئ تاسو په شک کښې د دوباره ژوندي کیدو نه نو ... یقیناً پیدا

مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِن مُّضْغَةٍ

کړي یئ تاسو له خاورې بیا د نطفې نه بیا د وینې ټوټې نه بیا د غوښې [illegible]

مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا

نقشه دار او بې نقشې (د دې دپاره چې ښکاره کړو) او ... او قرار ورکوو په رحمونو کښې ... او هغه ... [illegible]

نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ۖ

... هغه تر یوې مقررې مودې پورې بیا راوباسو تاسو ماشوم بیا د دې دپاره چې ورسیږئ ځوانۍ ته

وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا

او ځینې ستاسو هغه دي چې وفات کیږي او ځینې ستاسو هغه دي چې واپس کیږي ناکاره عمر ته چې معلوم

يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا

نه کړي پس د علم نه هیڅ شے ۔ او ته به وینې زمکه خرابه نو کله چې

[illegible]

لہ خوا زور نه دہ چه د اللہ په باره خلق دی چه جګړه کوی په توحید کښ د اللہ تعالیٰ کښې او هغه دلیل او رسوی نیشته او د حق تکبر کوی په نور خلق باندې

أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ

وزدم په هغې باندې باران نو تازه شی او پوګه شی او راوتوکوی هر قسم ګیاه

بَهِيجٍ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ

تازه. دا ځکه ده چه اللہ تعالیٰ حق دے او دے ژوندی کوی مړی او دے په

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا

هر شی باندې قادر دے ۔ او قیامت راتلونکی دے نیشته شک په هغه کښې ۔

وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُورِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ

او اللہ ژوندی به کوی هغه خوک چه په قبرونو کښې دی ۔ او ځینې د خلقو نه هغه دی چه جګړه کوی

فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ۝ ثَانِيَ عِطْفِهِ

په توحید د اللہ کښې بې د علم او بې د هدایت او بې د روښانه کتاب نه ۔ اړوی غاړه خپله

لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۖ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَنُذِيقُهُ

چه غلط کړی خلق د لارې د اللہ نه د ده د پاره په دنیا کښې شرمول دی او څکوو به ده ته

يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ

ورځ د قیامت عذاب د سوځولو ۔ دا عذاب ثابت دے په سبب د هغه چه مخکښې لیږلی لاسو

وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ

ستاسو ۔ او اللہ نه کوی ظلم په بندګانو باندې ۔ او ځینې د خلقو نه هغه دی چه بندګی کوی

اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ ۖ وَإِنْ أَصَابَتْهُ

د اللہ په سطره باندې ۔ نو که اورسیده ورته خوشحالی نو قائم شی په دین ۔ او که اورسی ده ته

فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ

تکلیف نو واپس شی په مخ خپل باندې ۔ خراب ده کړه هغه دنیا او اخرت ۔ دا

شی په دین باندې نو ده ته په دواړه جهانو عذاب دے او دا عذاب د ده د لاسو لګیده ده اللہ تعالیٰ خو په چا ظلم نه کوی ۔

۳ے داسې زور له دی چه د اللہ تعالیٰ عبادت کوی خو ده ته ټینګ نیشته په دین باندې نو دے په غاړه ولاړ دے که خوشحال شی او که مال ورته حاصل شی نو په دین باندې ټینګ شی او که تکلیف ورته اورسی نو تخته باندې دې روان شی نو داسې په دواړه جهانه تاوانی دے او دا ښکاره تاوان دے

[illegible]

الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا

[illegible]

لَا يَنفَعُهُ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لَمَن ضَرُّهُ

[illegible]

أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ ۚ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنَّ اللَّهَ

[illegible]

يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن

[illegible]

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يَظُنُّ

[illegible]

أَن لَّن يَنصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى

[illegible]

السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

[illegible]

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾

[illegible]

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَىٰ

[illegible]

وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ

او مجوس دي او مشرکان دي - یقیناً الله به فیصله او کړي [illegible]

[illegible]

سله ورکړ الله تعالی د وحدانیت یقیني ثبوت وکړ چه د آسمانونو او د زمکې خلق د باري تعالی ... سله وراکړ آخرت د عذاب بیان وشه چه دوه ډلې دی یوه د هغه الله تعالی د توحید بیان کوي او بله د توحید نه غلاقي کوي نو دوئ به دوزخ کښې په عذاب کښې شي او بشارت وشه موحدینو لره چه دوی به جنت کښې مزې کوي یعنې د توحید مسئله ډیر زبردسته مسئله ده چه نه منونکو لره دا سخت عذاب دے او منونکو لره دا ډیر ثواب دے۔

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝١٧ اَلَمْ تَرَ اَنَّ

په ورځ د قیامت - یقینا الله تعالی هر شي ته حاضر دی - آیا نه ګوری ته چه

اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ

الله له سجده کوي هغه څوک چه په آسمانونو کښې دی او هغه چه په زمکه کښې دی او لمر

وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَاۗبُّ وَكَثِيْرٌ

او سپوږمۍ او ستوري او غرونه او ونې او ځناور او ډیر

مِّنَ النَّاسِ ۭ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۭ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ

خلق - او ډیر چه لازم شوی دے عذاب - او څوک چه سپک کړي الله

فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ۝١٨ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ

نو نشته هغه لره عزت ورکونکی - یقینا الله کوي هغه کار چه غواړي - دا دوه فریقه دي

اخْتَصَمُوْا فِيْ رَبِّهِمْ ۡ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ

جګړه کوي په توحید د رب خپل کښې - نو کوم چه کافران دي نو جوړې به شي هغوی لره جامې د

نَّارٍ ۭ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوْسِهِمُ الْحَمِيْمُ ۝١٩ يُصْهَرُ بِهٖ مَا فِيْ

اور - آچولی به شي په سرونو د دوی باندې ګرمې اوبه - ویلې به شي په هغې سره هغه چه

بُطُوْنِهِمْ وَالْجُلُوْدُ ۝٢٠ وَلَهُمْ مَّقَامِعُ مِنْ حَدِيْدٍ ۝٢١ كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا

په ګیډو د دوی کښې دي او څرمنې - او دوی لره به وي ګرزونه د اوسپنې - هر کله چه اراده وکړي

اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيْدُوْا فِيْهَا ۤ وَذُوْقُوْا عَذَابَ

چه راووځي د هغې نه د غم د وجه نو واپس به کړی شي په هغې کښې او وڅکئ عذاب

الْحَرِيْقِ ۝٢٢ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

د سوزلو - یقینا الله به ننباسي هغوی لره چه مومنان دي او کوي نیکۍ

جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ یُحَلَّوْنَ فِیْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ

باغونو ته چه بهیږی د لاندې د هغوی ولې ... ور به کړې شي هغوی ته په جنت کښې بنګړي

ذَهَبٍ وَّ لُؤْلُؤًا ؕ وَ لِبَاسُهُمْ فِیْهَا حَرِیْرٌ ﴿۲۳﴾ وَ هُدُوْۤا اِلَی الطَّیِّبِ

د سرو زرو او ملغلرې - او جامې به د دوی په جنت کښې ورېښمو وي - هدایت شوي وه دوی ته ...

مِنَ الْقَوْلِ ۚۖ وَ هُدُوْۤا اِلٰی صِرَاطِ الْحَمِیْدِ ﴿۲۴﴾ اِنَّ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا

پاکې خبرې - او ښودل شوې وه دوی ته لار د الله - یقینا هغه خلق چه کافران دي

وَ یَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِیْ جَعَلْنٰهُ

او منع کوي خلق د لارې د الله نه او د جماعت د عزت نه کوم چه مونږ ګرځولې دی

لِلنَّاسِ سَوَآءَ ِۨالْعَاكِفُ فِیْهِ وَ الْبَادِ ؕ وَ مَنْ یُّرِدْ فِیْهِ بِاِلْحَادٍۭ

خلقو لره برابر دي او سیدونکي په هغه کښې او مسافر - او چا چه اراده وکړه په هغه کښې غلطي

بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِیْمٍ ﴿۲۵﴾ وَ اِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِیْمَ مَكَانَ

په ظلم سره نو مونږ به ورکړو هغه ته عذاب دردناک - او کله چه مونږ ورکړو ابراهیم ته ځای د

الْبَیْتِ اَنْ لَّا تُشْرِكْ بِیْ شَیْـًٔا وَّ طَهِّرْ بَیْتِیَ لِلطَّآئِفِیْنَ وَ

بیت الله چه ما سره شریک مه جوړوه هیڅ شي او پاک کړه کور زما طواف کوونکو او

الْقَآئِمِیْنَ وَ الرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۲۶﴾ وَ اَذِّنْ فِی النَّاسِ بِالْحَجِّ یَاْتُوْكَ

ولاړ و او رکوع سجده کوونکو لره - او اعلان اوکړه خلقو ته د حج د پاره چه راشي تاته

رِجَالًا وَّ عَلٰی كُلِّ ضَامِرٍ یَّاْتِیْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِیْقٍ ﴿۲۷﴾

پیاده او په هر خوار اوښ چه راشي د هرې لرې لارې نه

لِّیَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَ یَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِیْۤ اَیَّامٍ مَّعْلُوْمٰتٍ

چه حاضر شي خپلو فائدو ته او یاد کړي نوم د الله تعالی په هغو ورځو معلومو کښې

ك مطلق نذر مراد دے نه مقید ۱۲ ۳ یعنی الله تعالیٰ چه کوم شے حرام کړی دی د هغه خیال ساتل یعنی د بیت الله شریف په عزت خه دغه تعالیٰ حرام کړی دی او ځو تاسو د بیت الله شریف او حرمت خیال ساتل ۱۲

ح يعنی کوم شے چه الله تعالیٰ حلال کړي دے هغه په ګمان مه حراموئ ابته کوم شے چه خدائے تعالیٰ حرام کړي نو هغه حرام اوګڼرئ ۱۲
۴ اوثان د وثن جمع ده لکه اصنام د صنم جمع ده دغه کړیدي معبود ته چه سوا د الله تعالیٰ نه وي
۵ د غیر الله نذر کول چه دے په نام ذبح د نفع د سوی د روغتیا نه غیره ده
۶ دا د حنفاء تفصیل دے ۱۲
۷ یعنی داسے هلاک شو چه مار غانو وغیره باخوا والوزاوه لرے مکان ته ۱۲
۸ یعنی الله تعالیٰ چه څه ته عزت ورکړے دی د هغه شی عزت کول تقوی ده ۱۲
۹ یعنی د کوم څاروی چه تاسو د صدقی اراده اوکړه نو د اراد ینه مخکښ ترینه فائده اخستے شی او که صدقه په جوړه شوه نو بیا ترینه فائده اخستے شي د ډیرو ویاده سوری په وخت د ضرورت کښے خو د هغه په بدل لر ورکول غریبانو ته بیا چه حرم ته اورسی هلته به ئې حلالوی ۱۲

عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا

په هغه شی چه ورکړی په دوی ته دوی لره الله چه په زبان څلور پښو دي - نو خورئ د هغو نه او خوراک ورکړئ په

الْبَآىِٕسَ الْفَقِيْرَ ﴿۲۸﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوْا تَفَثَهُمْ وَلْيُوْفُوْا نُذُوْرَهُمْ

بد حاله فقیر باندے - بیا دی لرے کړي خیرے خپل او دی پوره دے کړی نذرونه خپل

وَلْيَطَّوَّفُوْا بِالْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿۲۹﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ

او طواف دی اوکړي د کور زړو ان - دا واورئ - او چا چه تعظیم اوکړو د عزتو نو د الله

فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ؕ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى

نو دغه غوره دے دغه لره په نزد د رب د ده - او حلال دي ستاسو د پاره څاروي مګر هغه چه لوستے کیږي

عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ

په تاسو باندے نو ځان بچ کړئ د ګندګئ نه چه د معبودانو دی او ځان بچ کړئ د خبرے د

الزُّوْرِ ﴿۳۰﴾ حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ

دروغو نه یوا کی شئ د الله د پاره مه شریکوئ د الله سره (هغه شی) او چا چه شریک جوړ کړو د الله سره

فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ

(نو هغه) لکه چه ګویا ارتاؤ شو د آسمان نه نو اوتختول هغه لره مرغانو یا والوزاوه هغه لره هوا

مَكَانٍ سَحِيْقٍ ﴿۳۱﴾ ذٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآىِٕرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ

ځائے لرے ته - دا واورئ - او چا چه عزت اوکړو د الله د دین د نخښو نو دا کار د

تَقْوَى الْقُلُوْبِ ﴿۳۲﴾ لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ

زړونو د تقوی ده - تاسو لره په هغو کښے نفع ده ترینه مقرر وخت پورے بیا

مَحِلُّهَآ اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ﴿۳۳﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا

ځائے د حلالولو د هغو نزدې بیت الله ته دے - او د هر امت د پاره مقرر کړی و قرباني چه یاد کړي

ع ٤ / ١١

[illegible]

اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۭ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ

نوم د الله په هغه شي چه ورکړي ئې دي دوی ته الله [illegible] - نو الله ستاسو یو

وَّاحِدٌ فَلَهٗٓ اَسْلِمُوْا ۭ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ

دے نو هم هغه ته [illegible] او زیری ورکړه عاجزي کوونکو ته - هغه کسان چه کله یاد شي الله

وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَآ اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِي

نو [illegible] زړونه د دوی او صبر کوونکي په هغه شي چه اورسي دوی ته ، او کوونکي

الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝ وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ

د مونځ او د هغه مال نه چه ورکړي مونږ دوی ته خیرات کوي - [illegible] مقرر کړي دي ستاسو دپاره

مِّنْ شَعَاۗىِٕرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا خَيْرٌ ڰ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَاۗفَّ ۚ

[illegible] نو یادوئ نوم د الله په دوی باندې [illegible]

فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۭ

[illegible] او خوراک ورکړئ په صابر او بې قراره باندې هم -

كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا

[illegible] هیڅکله نه رسي الله ته غوښې د هغو

وَلَا دِمَاۗؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰي مِنْكُمْ ۭ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ

او نه وینې د هغو لیکن رسي الله ته تقوی ستاسو ، [illegible] ستاسو -

لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰي مَا هَدٰىكُمْ ۭ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ

چه لوئی بیان کړئ د الله په هغه طریقه چه ښودلې ده تاسو ته - او زیری ورکړه نیکانو ته - یقینًا الله تعالی

يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ۝

دفع کوي د مؤمنانو نه [illegible] - یقینًا الله محبت نه کوي د هر خیانت کوونکي ناشکره سره -

[illegible]

[illegible]

سله دا اعلان د جهاد دے یعنې چه څوک د الله کلمه وچتولو له مسلمانان نه پرېږدي نو ورسره جهاد او کړئ الله تعالی به فتح درکړي ۱۲
سله دا د جهاد په تړون کښې سره د سبب بیان دے یعنې اذن ځکه اوشو چه مسلمانان مظلومان وو او د حقونو نه محروم کړے شوي وو ۱۲ د جهاد مشروعیت وجه دا ده

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ

اذن اوشو جنګ ته هغوئ له چه جنګ ورسره کیږي سبب د دې چه په هغوئ ظلم کړے شوے دے او یقیناً الله په مدد د

لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن يَقُولُوا

هغوئ قادر دے هغه کسان چه ویستلے شوي دي د کورونو نه په ناحقه مګر صرف دا چه

رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ

رب زمونږ الله دے او که نه وے دفع کول د الله خلقو لره ځینو په ځینو سره نو ورانې شوې به وے

صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ

صومعې او د یهودو عبادتخانې او جماعتونه چه یادیږي په هغوئ کښې نوم د الله ډیر

وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ

او مدد به کوي الله د هغه چا چه مدد د الله کوي یقیناً الله طاقتور دے زبردست هغه خلق

إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا

که طاقت ورکړو مونږ دوئ لره په زمکه کښې نو کوي به مونځ او ورکوي به زکوٰة او حکم به کوي

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِن

په نیکو سره او منع کوي به خلق د بدو نه او د الله اختیار دے آخره د ټولو کارونو او که

يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَ

دروغژن دې ګاڼه تا لره (نو پروا مه کوه) دروغژن ګڼلي وو مخکښې د دوئ نه قوم د نوح او عاد او ثمود او

قَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ

قوم د ابراهیم او قوم د لوط او خلقو د مدین (رسولانو لره) او دروغژن شو ګڼلے موسیٰ

فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن

نو ما صبر اوکړو کافرانو ته بیا م اونیول دوئ لره نو څنګه وو عذاب زما او ډیر د

تعالی تعریف وائی نو دا څو کلمه نه ده ۱۲ سله دا د جهاد د مشروعیت وجه ده که جهاد نه وي نو دین به ختمیږي او ظلم به عام شي ۱۲ سله دا علامت د هغه چا دے چه څوک د الله دین مدد کوي نو الله تعالی د هغه مدد کوي ځکه دا د جهاد مدد شو او وجه دا ده چه د دین دښمنان ختم شي او څوک نه وي ۱۲ سله دا تسلی ده نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته چه د کافرانو تالو دروغژن ګڼل ناشنا خبره نه ده مخکښې هم کافرانو پیغمبرانو لره دروغژن ګڼلي وو ۱۲ سله دا د عذاب د تاخیر بیان دے چه خلقو کافرانو ته ما صبر اوکړو بیا م ختم کړل نو په دغه شکل به دا کافران ختم شي چه ستا تکذیب کوي او ډیر کلي چه ظلم ئې کولو نو ما هلاک کړل او دغه کلو چتونه راټيټ شو او کوهي پرېښودې شولې او ډیر زیبا او ډیر لوړ قصرونه هم خلق خالي شو او ډیر هغه کوهي چه آباد وو او خلق ئې هلاک کړل او هغه کوهي شړ دي او ډیر ښکلي بنګلې دي چه او س شړې دي او دوئ په زمکه کښې نه ګرځي چه د تباه قوم حال

اوګوري چه په هغه شي لیکن د دوئ زړونه ړانده دي نو دا واقعات وینې او عبرت ترې نه اخلي یا الله مونږ ته خپل علم او تدبیر [illegible] کړے پخپل رحم او کرم سره آمین ۱۲

دوی ته عذاب را ولي نه وړاندې کوي ... دوی ته عذاب را ولیږو ... دوی د پاره عذاب
لـه دا د ورته وه مخالفینو ته چه دوی ستا نه عذاب غواړي چه موږ په دوی ته عذاب را ولیږو ، دوی د پاره عذاب
مقرر وخت دے او الله تعالیٰ د عذاب د وخت نه خلاف نه کوي او د دوه مره لوئے قدرت والا دے چه کوزرو کلو د کار به

فَكَأَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا

کلو لوړه ما هلاک کړي دي کښلي چه دوی ظالمان وو نو دغه کلي ارتا دوی په چتونو پرتې دي

وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿۴۵﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

او ډیر کوهي شړ او ډیر محلونه ما هلاک کړي دي ۔ نو آیا نه ګرځي دوی په زمکه کښې

فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا

چه شي د دوی لره زړونه چه پوهه شي پرې او یا غوږونه چه واوري دوی پرې

فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي

یقینًا نه دي ړندې سترګې لیکن ړانده دي هغه زړونه چه په

الصُّدُورِ ﴿۴۶﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهُ

سینو کښې دي ۔ او زر غواړي ستا نه عذاب لره او هیڅ کله خلاف نه کوي الله د وعدې خپلې نه

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿۴۷﴾ وَكَأَيِّنْ

او یقینًا یوه ورځ په نزد د رب ستا په شان د زرو کلونو ده هغو نه چه تاسو يې شماري ۔ او ډیر و

مِّنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ

کلو ته ما مهلت ورکړے دے او دوی ظالمان وو بیا ما ونیول ۔ او ما ته

الْمَصِيرُ ﴿۴۸﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿۴۹﴾

واپسي ده ۔ او وایه چه اے خلقو یقینًا زه ستاسو د پاره ویروونکے یم ښکاره ۔

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ

نو هغه خلق چه مؤمنان دي او کوي نیکي د هغو د پاره بخښنه ده او رزق دے

كَرِيمٌ ﴿۵۰﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولٰئِكَ أَصْحَابُ

د عزت ۔ او هغه خلق چه کوشش کوي د ختم په ایتونو کښې عاجزه کړي چه هم دغه خلق ملګري دي

له دا د ورته وه مخالفینو ته چه خپلو په زړه ستا نه ... مقرر وخت دے او الله تعالیٰ د عذاب
یو وه ورځ د الله تعالیٰ
دا هم صرف مثال دے په دې
لوئې طاقت والا دے عذاب
ورکولے شي خو د عذاب د پاره
د پاره وخت مقرر دے ۱۲
۲ـه دا د عذاب د وړ او ښکاره
بیان دے چه ډیر کلي دو
ظالمان او ما هغوی ته صبر
کولو بیا مې ونیول او
هلاک کړم کړل د قیصے په
هغوی زمانه کښې به الله تعالیٰ
ظالمان ختموي ۱۲ ۱۲
۳ـه دا ترغیب د اتباع
ته د نبي کریم صلی الله
علیه وسلم او وضاحت
د توحید دے چه زه خو
صرف نذیر یم خما خبره
او منئ او عذاب راوستل
خو صرف باره تعالیٰ کې ۱۲
۴ـه دا بشارت دے د
مؤمنانو د پاره چه د
مؤمنانو ګناه معاف
او هغوی له د عزت رزق
دے ۱۲ ۱۲ ۱۲
۵ـه دا د عذاب اخروي
بیان دے چه کوم خلق
کوشش کوي چه خما
دلائل د وحدانیت
خلقو ته غلط ښکاره
کړي او دا خیال هم
کوي چه موږ به د
خدائے د عذاب نه بچ
شو نو دا خیال کړ دوی
غلط دے ...
دي ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲

ع ۱۲

له دا په دا یتونو کښې د فساد خوړو لو تفصیل دے یعنې یو پیغمبر به د خدائے کتاب او لوستو نو شیطان به د هغه تعلق د خلقو په زړه کښې شک

الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا

دوزخیان دي - او مانه دے لیږلے ستا نه مخکښې هیڅ رسول او نه نبي مګر کله

إِذَا تَمَنَّىٰ أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي

چې هغه به او لوستو (کتاب) نو او به غورزاوه (یعنې) شیطان په حق د لوستو د هغه کښې (شک په زړونو د خلقو کښې) نو ورانوي

الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ

به کړو الله هغه شک چې غورزولے به وو شیطان بیا به محکم کړي الله آیتونه خپل - او الله علم والا حکمت والا دے - چې اوګرځوي

مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ

هغه شک چې غورزوي شیطان ګمراهي هغو لره چې په زړونو د هغو کښې مرض دے او سخت زړونو

قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ

خلقو لره - او یقیناً ظالمان په خلاف لرې کښې دي (د حق نه) او چې پوهه شي هغوی چې

أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ

ورکړې شوې ورته علم چې دغه کتاب حق دے د رب ستا نه نو یقین چې او کړي په هغه نو عاجزي شي

قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

زړونه د دوي - او یقیناً الله هدایت کوي مؤمنانو ته په طرف د لارے برابر سے -

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ

او همیشه به کافران وي په شک کښې د قرآن نه تر دے چې راشي دوي ته قیامت

بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ

ناڅاپه یا راشي دوي ته عذاب د ورځې شنډې سے - بادشاهي په دغه ورځ صرف الله لره ده

يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ

حکم کوي په مینځ د دوي کښې - نو کوم چې مؤمنان دي او کوي نیکي په باغونو د

د خلقو په زړه کښې شک واچاوه نو الله تعالیٰ به تفصیل او کړو او د هغه شک به ئې ختم کړو مثلاً چې وا حکم او شو چې وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ؛ نو شیطان خلقو ته وسوسه واچوله چې ژوندي دي نو حاجات ترې نه غواړئ نو باري تعالیٰ محکم آیت نازل کړو چې اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ؛ یعنې حاجت روا صرف الله تعالیٰ دے او د شهداءو ژوند خو د برزخ دے عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ؛ دلته یو غلط قصه مشهوره ده ۱۲

۲ دا د شیطان د شک فائده ده ۱۲

۳ دا د فَيَنسَخُ اللَّهُ فائده ده ۱۲

۴ دا د عذاب اخروي بیان دے ۱۲

۵ دا بشارت اخروي دے چې کوم چا یقین راوړې وي او نیک عمل کوي د دغه یقین په روښنائي کښې نو هغه لره به الله تعالیٰ جنت ورکړي یعنې ګناهونه به د هغه معاف شي ۱۲

ف۱ د دوی عذاب اخروی بیان دے چه کافران د دوزخیان دی یعنې دوی نیک عمل کړی وی نو لعنت ده ف۲ وابیان د هجرت دے او مها جرینو ته زیرے دے چه مها جرینو لره به الله تعالیٰ ښه ځائے ورکړی ښه او ښه رزق به ورکړی ۱۲

النَّعِيْمِ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

نعمت کښے دی . او کومو چه کفر او کړو او دروغ ئې اوګڼلو زمونږ ایتونه نو دوی لره دی عذاب د

مُّهِيْنٌ ۝ وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوْٓا اَوْ مَاتُوْا

سپکوونکے . او کومو خلقو چه هجرت اوکړو په لاره د الله کښے بیا مړه کړے شو یا مړه شو

لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ۝

نو رزق به ورکوی خامخا دوی لره الله ښه رزق . او یقیناً الله دے هغه لوئ ښه رزق ورکونکے .

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ۝

یو به ئې دوی لره داسې ځائے ته چه دوی به ترے خوشحاله شی . او یقیناً الله پوهه او صابر دے .

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ

دا او ګوره . او چا چه بدله واخسته په شان د هغه تکلیف چه ورکړے شوے وو ده ته بیا ظلم اوشو په ده باندے نو

لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ

یقیناً امداد به ئې اوکړی الله ورله . یقیناً الله معاف کوونکے بخښونکے دے . دا امداد ځکه چه الله ننباسی

الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ

شپه په ورځ کښې او ننباسی ورځ په شپه کښې او الله هر څه آ وری

بَصِيْرٌ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ

وینی . دا امداد ځکه چه الله حق دے او هغه څوک چه دوی ورله بلی سیوا د

دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ

الله نه هغه باطل دی او الله چیر اوچت او لوئ دے . آیا ته نه ګورے چه

اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۫ فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً ؕ

الله ورولوی د بره نه باران . نو شی زمکه [illegible] زرغونه شی .

دوی خپل کور او خپل رزق د الله د پاره پریخودو . رزقاً حسنا د دے ایت نه تر رزق الرحیم پورے اسم اعظم دے په دے سره الله تعالیٰ دعا ګانے قبلوی ۱۲

ف۳ یعنې مسلمان خپله بدله واخسته نو په دویمه ظلم اوشو نو الله تعالیٰ به د ده سره امداد او کړی

ف۴ امداد د الله تعالیٰ ځکه شی چه الله تعالیٰ د لوئے قدرت مالک دے ځکه چه کوم رب چه ورځ په شپه کښې او شپه په ورځ کښې ننباسی نو امداد د هغه لوئے شی ۱۲

ف۵ وا د امداد د ابله وجه ده چه الله تعالیٰ حق دے او لوئے دے او نور معبودان باطل دی نو حق ورپه باندی تعالیٰ د خپلو تابعدارانو سره امداد کوی چه د حق او باطل فرق اوشی

ف۶ وا د دے ثبوت دے چه متصرف صرف الله تعالیٰ دے چه د الوهیت لوئے سیا رو له کوی نو دا هغه صرف د هغه نه غواړی او نذر هم صرف د هغه کوئ او صرف د هغه د نوم چه نه شی نه حرام دے په دې څوک غالب نیشته

ف۷ یعنې د لیاسه نه د خلقو په فکر کښې دا چه د آسمان نه باران ورېږی ۱۲

إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

یقیناً الله مهربان او خبردار دے ۔ خاص الله لره دی هغه ټول څه چه په آسمانونو کښے دی او هغه چه په زمکه کښے دی

وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا

او یقیناً الله غنی او صفتونو والا دے ۔ آیا نه گورے ته چه الله تابع کړی دی تاسو لره هغه څه چه

فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ

په زمکه کښے دی او جهازونه چه ځی په دریاب کښے په حکم د هغه سره ۔ او حصار کړی دے آسمان لره

أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ

د دے نه چه ووځی په زمکه باندے مگر په حکم د هغه سره ۔ الله په خلقو باندے مهربان او

رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ

رحم والا دے ۔ او الله هغه دے چه ژوندی کړی ئی تاسو لره بیا مړه کوی تاسو لره بیا به ژوندی کوی تاسو لره

إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ

یقیناً انسان ناشکره دے ۔ د هر امت د پاره مونږ مقرر کړی دے شریعت دوی په هغے عمل کوی

فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ ۚ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى

نو خلاف دے ونه کړی ستا سره په دین کښے او بلنه کوه خلق رب ستا ته ۔ یقیناً ته په لار د

مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

برابر باندے ۔ او که دوی جگړه کوی ستا سره نو ووایه چه الله ښه خبر دے په کارونو ستاسو

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

الله به فیصله وکړی په مینځ ستاسو کښے په ورځ د قیامت په هغه څه کښے چه تاسو پکښے اختلاف کوئ ۔

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ

آیا نه ئی خبر ته چه الله پوهیږی په هغه څه چه په آسمانونو او په زمکه کښے دی ۔ یقیناً

ع ٧/١٥

ل یعنی ستا شریعت نا اشنا نه دے نو دا خلق دے ستا نه خلاف نه کوی په توحید کښے یعنی حاجات دے صرف د الله تعالیٰ نه غواړی او نذرونه هم صرف د هغه کوی او صرف د هغه د وجوه دے څیزونو ته حرام وائی او دا خلق دے ستا نه خلاف نه کوی چه ته په برابر لار دے او ته خو خلق توحید ته رابله وی

ـــه نو که دوی جگړه کوی ستا سره نو جواب ورکړه چه باری تعالیٰ ستاسو په جگړو خبر دے او عملی فیصله به په قیامت کښے اوکړی ۱۲

ـــه یعنی په هر شی پوهه صرف الله تعالیٰ دے نو صرف د هغه نه حاجتونه غواړئ او صرف د هغه منتونه کوئ او صرف د هغه د وجهه نه څیزونو ته حرام وائی او بل څوک نه پوهیږی د کل اشیا نه ګڼه انبیاء وی او که اولیاء وی او که ملایک وی او که جنات وی نو د هغو نه حاجتونه مه غواړئ او د هغو منتونه مه کوئ او د هغو د وجهه نه یو شی ته حرام مه وائی ۱۲

ــــه وا ز و رته ده چه دوموره لوئے قدرت والا او لوئے علم والا چه نیز و ی او د حقه معتذری کوی چه د حقه د خدائی هیڅ دلیل نیشته او نه څه فائده ورته

ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ۭ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ وَيَعْبُدُوْنَ

دا خبره په کتاب کښے ده - یقیناً دا کار په الله آسان دے - او عبادت کوی دوی

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّمَا لَيْسَ لَهُمْ

سوا د الله نه د هغو چه نه دے رالیګلے الله په خدائی د هغو هیڅ دلیل او د هغو په نیشته هغوی

بِهٖ عِلْمٌ ۭ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

لره په الله کښے د هغو هیڅ علم - او نیشته ظالمانو لره هیڅ امداد کوونکے - او کله چه او لوستلے شی په هغوی باندے

اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۭ يَكَادُوْنَ

دلیلونه څرګند زمونږ نو ته به معلوم کړے په مخونو د کافرانو کښے خفګان - قریب ده چه

يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۭ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ

حمله او کړی په هغو چه لولی په هغو باندے ایتونه زمونږ - او وایه چه آیا خبر کړم تاسو په نا کاره شی

مِّنْ ذٰلِكُمْ ۭ اَلنَّارُ ۭ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ وَبِئْسَ

بیا د دوی نه - هغه اور دے - وعده کړے ده د هغه الله د کافرانو سره - او نا کاره

الْمَصِيْرُ ۝ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ ۭ اِنَّ

ځائے دے - اے خلقو! بیان شوے دے مثل نو غوږ کیږدئ هغه ته یقیناً

الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا

هغه خلق چه تاسو ئے رابولئ سوا د الله نه هیڅ کله نه شی پیدا کولے مچ لره اګر که جمع شی د دغه مچ پیدا

لَهٗ ۭ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَـيْـًٔا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ۭ ضَعُفَ

کولو ته - او که او تختوی د هغو نه مچ څه شے نو نه شی بیچ کولے د هغه نه دغه شے - کمزوری دی

الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ ۝ مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

طالب او مطلوب - قدر نه دے کړے دوی د الله څنګه قدر چه حق د هغه وو - یقیناً الله

دلیل نیشته او نه څه فائده ورته امداد کوونکے شته - او چه د باری تعالیٰ د وحدانیت دلیلونه پیش شی نو دوی په د غصه بیا تو و نکی باندے حمله ته تیار شی د خفګان نه - ورته او وایه چه په توحید خفه کیږئ نو تا لره او رے

ــــ۲ــه حاصل د سورة د او دے چه حاجتونه صرف د خدائے نه غواړئ او منتونه هم صرف د باری تعالیٰ کوئ او د الله تعالیٰ محرمات حرام او ګنړئ او دلیل په د وجه نه یو شی ته حرام مه وائی څنګه چه باری تعالیٰ د لوئے قدرت او د غټ علم والا دے په خلاف د غیر الله نه چه هغه بے طاقته او بے علمه دے چه یو مچ نه شی جوړولے او که مچ ترینه څه او تختوی نو د هغه نه هغه نه شی خلاصولے نو دا عابد او دغه معبود دواړه عاجزان دی د مخلوق نه حاجت غوښتل لکه یو قیدی چه د بل قیدی نه طلب کړی ۱۲ کوی ۱۲

ــــ۳ــه دا زور ته ده چه دے خلقو د باری تعالیٰ قدر او نه کړو چه د غیر نه حاجتونه غواړی او زبردست بادشاه پریږدی ۱۲

شوي حق د الله او د رسول ئې وکړه کړي او ژباړه قوت او غلبه ...
چه هغه هرڅه اوري او هرڅه ويني ... مخلوق ... هغه عالم ... مخلوق ...

لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اَللّٰهُ يَصْطَفِيْ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ

طاقت والا او زبردست دے ۔ الله غوره كوي د ملائكو نه رسولان او د

النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَ

خلقو ۔ يقيناً الله اوريدونكے او ليدونكے دے ۔ پوهيږي په هغه څه چه د مخكښې د دوى دي او

مَا خَلْفَهُمْ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٧٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

په هغه چه روستو د دوى دي ۔ او الله ته واپس كيږي ټول كارونه ۔ اے مؤمنانو

ارْكَعُوْا وَاسْجُدُوْا وَاعْبُدُوْا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ

ركوع كوئ او سجده كوئ او عبادت كوئ د رب خپل او كوئ نيكي اميد دے چه تاسو

تُفْلِحُوْنَ ﴿٧٧﴾ ۩ وَجَاهِدُوْا فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىكُمْ

كامياب شئ ۔ او محنت كوئ د الله د پاره څومره چه محنت په كار دے ۔ هغه غوره كړي يئ تاسو او په

وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ اَبِيْكُمْ

دين كښې ئې په تاسو باندې هيڅ تنگي نه ده ايښې ۔ دين ستاسو د پلار د

اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ مِنْ قَبْلُ وَفِيْ هٰذَا

ابراهيم دے ۔ الله ستاسو نوم ايښے دے مسلمان د مخكښې او په دے قرآن كښې

لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى

چه شي رسول ستاسو حق خو ګواه او شئ تاسو حق خو ګواه د خلقو

النَّاسِ ۚۖ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ ؕ هُوَ

نه ۔ نو قائموئ لمونځ او وركوئ زكوٰة او مضبوط اونيسئ (دين) د الله ۔ الله

مَوْلٰىكُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ﴿٧٨﴾

ستاسو مالك دے ۔ نو ښه مالك دے او ښه امداد كوونكے دے ۔

ځكه دا مخلوق دا يا د مخلوق نه غالب دے نو په حقيقت كښې صرف الله تعالى عالم دے او هرڅه واپس هم صرف هغه ته دي يعنې صرف الله تعالى په حقيقه عالم او په هرڅه قادر دے او واپسي هم صرف هغه ته ده ۔ سكت ۔ واذ عالم الغيب والشهادة ترجمه ده ۔ سكت ۔ واما اصل د سورة يعنې كاميابي صرف د الله تعالى كوي او كامياب هغه دے ۔ سكت ۔ ده توحيد ته اشارت د پاره په كوشش كوئ خو چه كيدے شي په غوره الله تعالى د پاره كوشش وكړے پلا تاسو الله تعالى غوره كړي د يادولو تي دين ورته طاقت موافق كار كوئ خو په ستاسو پلار دين دے چه هغه پلار ابراهيم عليه السلام دے څه په ستاسو نوم الله تعالى مسلمان ايښے دے ۔ نو د كوشش طريقه په داده چه نبي كريم صلى الله عليه وسلم په تاسو ته دين خاني او تاسو په درجه په درجه نورو ته خاني نو هر كله چه تاسو د ايمان شوئ نو پخپله به هم عمل كوئ لمونځ به كوئ او زكوٰة به وركوئ او پخپل مولى به عقيده مضبوط كوئ او نه چه طمع به د غير الله نه

كوئ خو بيا كه الله تعالى امداد ته كوي هغه ۶ يو ښه امداد كوونكے دے ۱۲ يا الله زمونږ امداد او كمك او حونه
خپله مرغ خادمان او نوكران كړي او د غير الله طمع زمونږ د زړونو نه بيخي او باسے ۱۲ ۱۲ ۱۳

[illegible]

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ مِائَةٌ وَّثَمَانَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّسِتَّةُ رُكُوْعَاتٍ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝۱ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُوْنَ ۝۲

کامیاب دی مومنان ۔ کوم چه په خپلو مونځونو کښے عاجزي کوي ۔

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۝۳ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ

او هغه خلق چه د بے فائدے کار نه مخ اړوي ۔ او هغه خلق چه زکوٰة

فٰعِلُوْنَ ۝۴ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۝۵ اِلَّا عَلٰٓى

ورکوي ۔ او هغه خلق چه د خپلو عورتونو حفاظت کوي ۔ مګر د

اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۝۶ فَمَنِ

بیبیانو خپلو نه او د وینځو خپلو نه نو یقیناً دوی ملامت نه دي (په دے کښے) نو چا چه

ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۝۷ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ

طلب کړه علاوه د دینه نو دوی ظالمان دي ۔ او هغه خلق چه د امانتونو

وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۝۸ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۝۹ اُولٰٓئِكَ

او لوظ خپل لحاظ کوي ۔ او هغه خلق چه د مونځونو خپلو حفاظت کوي ۔ دوی

هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۝۱۰ الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝۱۱

وارثان دي ۔ کوم چه په میراث سره به واخلي فردوس ۔ دوی به په هغه کښے همیشه وي

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۝۱۲ ثُمَّ جَعَلْنٰهُ

او یقیناً مونږ پیدا کړے دے انسان د راټول شوے خاورے نه ۔ بیا مونږ پیدا کړو انسان

نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۝۱۳ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ

د څاڅکي نه په ځائے محفوظ کښے ۔ بیا مونږ جوړه کړه څاڅکي نه وینه د وینې نه بوټی جوړه کړه مونږ ...

... پیدا کړے دے نو دغه ذات ستا حاجات او ضروریات پوره کولے شي او دغه ذات قدرت والا او علم والا دے په دغه څوک غالب نیشته ۔

[illegible]

مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ لَحْمًا ثُمَّ

ټوټه نو جوړه کړه مونږ د غوښې ټوټه هډوکي بیا واغوستل مونږ هډوکو ته غوښه - بیا جوړ

أَنْشَأْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ ۚ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ

کړو مونږ هغه لره بل مخلوق - نو برکتي دی الله چه ښائسته دی د جوړونکو نه - بیا تاسو پس

بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ

د دې نه مړه کیدونکي یئ - بیا تاسو به ورځ د قیامت بیرا ژوندي کړې شئ - او یقیناً ما

خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ ۖ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿١٧﴾

پیدا کړي دي په تاسو د پاسه اووه لارې د ملائکو او نه یو مونږ د مخلوق نه بې خبره -

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنّٰهُ فِي الْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا

او نازل کړو مونږ د بره نه باران په اندازه سره نو ځای کړو مونږ هغه په زمکه کښې - او یقیناً مونږ

عَلٰى ذَهَابٍۢ بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ

په ختمولو د دې قدرت والا یو - نو پیدا کړو مونږ ستاسو دپاره په دې باغونه د کجورو

وَّأَعْنَابٍ ۘ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَأْكُلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً

او د انګورو - ستاسو دپاره په هغې کښې میوې ډیرې دي او ځینې د هغو نه خورئ - او ونه پیدا کړه مونږ د

تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿٢٠﴾

چه راوځي د سیناء غره نه کیږي په هغه کښې تیل او انګولې خوړونکو لره -

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِيْ بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ

او یقیناً تاسو لره په څارو کښې عبرت دی - څکوو مونږ تاسو د هغه څیز نه چه په ګیډه د دغو څارو کښې دي

فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَأْكُلُوْنَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ

او تاسو لره په هغو کښې فائدې ډیرې او ځینې د هغو نه خورئ - او په هغه او په جهاز شئ

شئ تاسو به یقیناً مړه کیږئ اګرچه ستاسو غفلت غواړي چه تاسو نه مرئ او بیا به په قیامت کښې ژوندي کیږئ ۱۲

۳ دا د باري تعالی د وحدانیت دوېم دلیل دی عقلي یعنې د دې څیز نفس ته خو تاسو او ګټل غواړئ بره آسمان ته او ګورئ دا ما پیدا کړي دي او دا آسمانونه دي چه د ملائکو د ختلو لارې دي څه د خپل مخلوق نه غافل نه یم هر څه را ته معلوم دي او په هر څه قدرت والا یم باران هم ما ورکړی دی او باران ختمولی هم شم باغونه او کجورې او انګور زه را توکوم د غوښې او نه څاروي چه پکښې تیل کیږي او څاروي ما پیدا کړي دي پکښې څاروي او په څارو او په جهاز زه سور تاسو زه سور کوم دا ټول د باري تعالی د قدرت لویه مظاهره ده چه دا د دومره کارونه کولی شي نو د ده مخلوق ته ستاسو حاجتونه هم پوره کولی شي نو حاجتونه د هغه نه غواړئ په هغه توکل غالب نیسئ ۱۲

لـه دا دلیل نقلی دے د باری تعالیٰ د وحدانیت کا فرانو وئیل چه ته چه داد توحید مسئله کوے دا نوے مسئله ده
مونږ وا نو پیغمبرانو دا خبره نه ده کړے خو الله تعالیٰ فرمائی نوح علیه السلام هم دا خبره کړے وه دا نوے مسئله نه ده

تُحْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا

سورولے شئ تاسو - او یقینا مالیږلے وه نوح قوم خپل ته نو هغه او وئیل اے قومه عبادت کوئ

اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ

صرف د الله نیشته تاسو له عبادت پوره کوونکے غیر د هغه نه آیا امان نه یئ کوئ (د شرک) او وئیل مشرانو قوم چه

كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ

کافران وو د قوم د دوی نه - دے یقینا انسان دے ستاسو په شان غواړی چه مشری او کړی په

عَلَيْكُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا

تاسو باندے - او که رضا وه د الله نو را لیږلے به ئے وو ملائک - نه ده آوریدلے مونږ دا خبره په پلار نیکه ګانو

الْأَوَّلِينَ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ

مخکنو کښے - نه دے دا خو یو سړے دے په ده کښے سودا ده نو صبر او کړئ ورته تر یو وخته

حِينٍ ۝ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ۝ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ

پورے - هغه او وئیل اے ربه زما امداد او کړه ځکه دوی ما دروغژن وائی - نو حکم مو او کړو هغه ته چه

اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ ۙ

جوړ کړه جهاز زمونږ د سترګو وړاندے او زمونږ په حکم سره نو کله چه راشی حکم زما او جوش او کړی تنور -

فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ

نو ننباسه په هغه کښے د هر قسم جوړه دوه دوه - او خاندان خپل مګر هغه چا چه شوے دے

عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ إِنَّهُمْ

حکم د هغه په باره کښے د دوی نه - او سوال مه کوه ما ته په حق د ظالمانو کښے - ځکه چه یقینا دوی

مُغْرَقُونَ ۝ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ

ډوبیدونکی دی - نو کله چه برابر شوئے ته او هغه څوک چه ستاسره دی په جهاز باندے نو او وایه

لـه ستاسو په شان سړے دے دین نه غواړی خود کړی ئے غل دے - ملائک وے خدائے تعالیٰ نه را لیږلی شکنی خو دا خبره چا نه ده کړے ١٢ لـه دا یو معین تنور وه ١٢ لـه د هر قسم نه نر او ماده یعنی د چرګانو نه چرګه او چرګ او د بیزو نه بیزو او بیزه د غسے د نورو اقسامو د پاره د دے چه نسل باقی شی د عام نیم چه راغلے نوح علیه السلام دے ته ئے سور او د چه ته به بیا ځما نسل تنګوے نو ده وعده او کړه چه زه به خلق نه تنګوم - خو اوس چه سړے مارا او د ویښی په کورکښے نو دا آواز به ورته او کړی: إِنَّا نَسْأَلُكُمْ بِعَهْدِ نُوحٍ وَسُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ أَنْ لَا تُؤْذِيَنَا: چه مونږ سوال کوو ستاسو نه په لوظ د نوح او سلیمان بن داؤد علیهم السلام چه مونږ به نه تنګوئ - سلیمان علیه السلام هم د مارانو نه عهد اخستے وه چه ته به مخلوق نه تنګوے ١٢ ١٢ لـه یعنی نجات ورکوونکے او دشمن غرقوونکے یا الله ستا لارده دے ١٢ ١٢

له دا دپسرلیکي دقیامت حکاده بیا به اووایي: اللّٰهم لا تجعل في علينا مما أنا اے الله ماله ځوم مو کړې را کړم ۱۲

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَّبِّ

ټول صفتونه خاص حق الله لره دي چې نجات کړے مونږ د قوم ظالمانو نه - او وایه اے ربه

اَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

راکوزه کړه ما برکتي ځاے ته او ته ښه راکوزوونکے یې - یقیناً په دے کښے دلیلونه دي

وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٣١﴾

او یقیناً یو امتحان کوونکي - بیا مو پیدا کړې روستو د دوي نه پیړۍ نورے -

فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

نو مونږ اولیږلو په هغوي کښے رسول د هغوي نه چې بندګي کوئ صرف د الله نیشته تاسو لره حاجت پوره کوونکے

غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَ

کوم بل د هغه نه - آیا الله نه یره نه کوئ؟ (د شرک نه) او ووے مشرانو د قوم د هغه کوم چې کافران وو او

كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ مَا هٰذَآ اِلَّا

دروغ ئې ګڼل ملاقات د آخرت او هغوي ته مونږ ورکړے وه دولت په ژوند د دنیا کښے - نه دے دا مګر یو

بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿٣٣﴾

سړے د شان ستاسو خوري د هغه نه چې تاسو ترے خورئ او څښي د هغه نه چې تاسو ترے څښئ -

وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ

او که تاسو حکم اومنلو د یو سړي په شان ستاسو نو یقیناً به تاسو په دغه وخت کښے خراب شئ - آیا وعده درکوي تاسو لره چې تاسو

اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ

کله چې مړه شوئ او شوئ خاوره او هډوکي یقیناً به تاسو راوویستلے شئ - ډیر لرې ډیر لرې کیدے شي

لِمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿٣٦﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا

هغه چې تاسو ته وعده کیږي - نیشته مګر ژوند زمونږ د دنیا مرو او ژوندي کیږو او نه یو مونږ

نیشته مګر ژوند لنډ دے مرو او ژوندي کیږو دا ماتي زمونږ او ... رسولانو مقابله کوي نو په هغوي کباره تعالی لعنت وي ۱۲

له دا درې ولید نقل وے چې دا د توحید مسئله نو دے نه وه منکښه خود علیه السلام هم دا مسئله کړے ده قوم ته چې حاجات صرف د الله تعالی نه غواړئ بل څوک نو نه پوره کوونکے نیشته سوا د هغه نه نه انبیاء او نه اولیاء او نه ملائک او نه پیریان نو ختیا غواړي شیطان کوي دوي او کي چې کړے تاسو سړي ني سړے یو کټ سړے ني سړي ته دوي خوري او او به څکي نو کړے تاسو ګمان په شان د انسان حکم او منلو نو فرق به شي او دے تاسو کوي دینه ورکړو وي چې تاسو به مره شئ او ختم به شئ نو بیا به پیدا شئ نو دا خبره چرے نه شي کیدے دا صرف د دنیا ژوند دے بیا بل ژوند نیشته مونږ به مړه بیا به زمونږ اولاد ژوند وي نور سړے دے او په الله تعالی دروغ تړي نو پیغمبر علیه السلام او وے چې اے ربه ما سره امداد او کړے دوي ما خبره نه مني نو الله تعالی او فرمائيل چې لږ زمانه روستو به دوي پښیمانه شي نو سخت آواز راغے او شو په رشتیا سره نو دوي تول خشاک شو د غسے چې څوک د الله تعالی حکم نه مني او د هغه

نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ۝٣٧ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَ

بیا پورته کړی شو ... نه دے دا مګر یو سړے چې تړلی ئې دی په الله باندے دروغ او

مَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ۝٣٨ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ۝٣٩ قَالَ عَمَّا

مونږ نه یو دده منونکی - اووئیل هغه اے ربه مدد اوکړه زما ځکه چې دوی زه دروغژن کړم ...

قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ۝٤٠ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ

الله پس د ډیر لږ زمانے نه به شی دوی خپه - نو اونیول دوی لره سخت آواز په رشتیا سره نو ماکړل دوی

غُثَاءً فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝٤١ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ قُرُونًا

لره خشاک - نو لعنت دے په قوم ظالم باندے - بیا مونږ پیدا کړے روستو د دوی نه پیړئ

آخَرِينَ ۝٤٢ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ۝٤٣ ثُمَّ

نورے - نه مخکښے کیږی هیڅ یو امت د خپلے نیټے نه او نه روستو کیږی - بیا مونږ

أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ۖ كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ ۚ فَأَتْبَعْنَا

راولیږل رسولان خپل پرلپسے - هر کله چې راغلو امت ته رسول د هغه نو دروغژن کړو هغه نو

بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ۝٤٤

ختم مو کړل مخکښے روستو ځنے نورو نه او کړل مونږ دوی د قصو - نو لرے والے (رحمان) هغه قوم چې ایمان نه راوړی

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۝٤٥

بیا مونږ اولیږه موسیٰ او ورور د هغه هارون لره سره د ملاګلو او د صاف دلیل نه -

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۝٤٦ فَقَالُوا

فرعون ته او قوم د هغه ته، نو دوی ځان غټ اوګڼلو او وو قوم مغرور - نو اووئیل دوی

أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ۝٤٧ فَكَذَّبُوهُمَا

آیا یقین کړو مونږ په دوو سړو چې زمونږ په شان دی او قوم د دوی زمونږ نوکران دی - نو دروغژن ګڼل دوی

له د اوروم دلیل نقلی دے چې دے رسولانو هم د باری تعالیٰ د وحدانیت نعره وهله نو هغوی په سبب د خلاف سره هلاک شو نو ددے نه معلومه شوه چې دا ځکه د خلاق کوی نو هلاکیږی به ۱۲

۲ له دا څلورم دلیل نقلی دے چې موسیٰ او هارون علیهما السلام د توحید دلیلونه پیش کړل فرعون او د هغه قوم ته نو هغوی ځان غټ اوګڼلو او هغوی اووے چې دوی خو زمونږ په شان سړی دی او د دوی قوم زمونږ تابعدار دی نو دوی خلاف اوکړو نو ختم شو نو معلومه شوه چې د توحید نه خلاف کوی نو ختم به شی ۱۲

ـــه ابتلاء ویلی وے نقل چه الله تعالیٰ عیسیٰ علیه السلام او مریم علیها السلام لره پناه ورکړه په لوړه ځمکه کښې هرودس نام حاکم د عیسیٰ علیه السلام د قتل اراده وکړه نو مریم علیها السلام یې بوتله هغه ملک ته چه هلته لوړه ځمکه وه تر څو چې هغه باچا مړ شو ۱۲ ـــه یو ظالم باچا وو

ــــه او دلیل نقل وے رسولانو ته اجازه چه حلال شریعت ارشاد خوراک او د ډېر د غیر الله (فائده) حلال خوراک ورکړو چه خوراک د حلال وی الصوفی ابن عطاء اللطیف اکل د حرام نه نو که چه عمل کښې تاثیر او فیض نشته ــــه واو تولو انبیاؤ بیان حاصل دے یعنی قول والی چه ما جوړ نه یوه د کړو د ټولو عرفان الله وے د هغه شاه او ډیر او دا د ټولو یو دین وے ــــه ما جواب دے کو دے سوال چه هر کله د ټولو انبیاؤ دین یو توحید وے نو دا خلق د غیر الله حکم کښې غواړی او حاصل د جواب دا دے چه دین خو یو توحید وے خو باقیانو خپل اصلی دین ټکړے ټکړے کړو او شرکونه شروع کړل ۱۲ ــــه دا زور دے ۱۲ ــــه واو د عذاب د دفع کولو د پاره ورته خبره ده چه ظلم د کوم شرک نه کوی او احسان کوی نو عذاب به ورته شی ۱۲ ــــه یعنی نیکی چه کوی نو ډیریږی چه ځکه نیت به خراب وی او دا کار به قبول نه شی ځکه چه کړی یقین دے چه مومن به د الله تعالیٰ دربار ته واپس کیږی (فائده) حق جماعت هغه دے چه نیکی کوی او د خدای تعالیٰ نه به ډیریږی او ټینګ وی او هغه دے چه د حقوق اختلاف دے چه د هغوی هغه ډیره نه کړی ډیره بلکه هر وخت به تکبر کوی ۱۲

فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ﴿48﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ

هغوی نو شو دوی هلاک - او یقیناً ما ورکړے وه موسیٰ ته کتاب امید دے چه دوی

يَهْتَدُوْنَ ﴿49﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗۤ اٰيَةً وَّاٰوَيْنٰهُمَاۤ اِلٰى

لاره بیا موی - او جوړ کړے وو مونږ د مریم ځوئے او مور د هغه دلیل او ځائے ورکړو دواړو ته طرف د

رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَّمَعِيْنٍ ﴿50﴾ يٰۤاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ الطَّيِّبٰتِ

دنګې ته چه ځائے د آرام او د اوبو جاری وه - اے رسولانو! خورئ پاک څیزونه

وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿51﴾ وَاِنَّ هٰذِهٖۤ اُمَّتُكُمْ

او کوئ نیکی - زه په کار ستاسو پوهه یم - او یقیناً دا ستاسو توحید مسلک دین دے

اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّاَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ﴿52﴾ فَتَقَطَّعُوْۤا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ

دین یو دے او زه ستاسو پالونکے یم نو ما نه ډیریږئ - نو ټکړے ټکړے کړو دوی دین خپل منځ کښې

زُبُرًا ؕ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿53﴾ فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى

ټکړے ټکړے هره ډله په هغه چه دوی سره دی خوشحاله دی - نو پریږده دوی په غفلت د دوی کښې تر یو

حِيْنٍ ﴿54﴾ اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ مِنْ مَّالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿55﴾ نُسَارِعُ

وخت پورے - آیا ګمان کوی دوی چه کوم څه چه امداد کوو مونږ د هغوی په هغه مال او ځامنو - زر زر کوو مونږ

لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ ؕ بَلْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ﴿56﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ

دوی لره نیکو کښې - داسے نه ده بلکه دوی نه پوهیږی - یقیناً هغه خلق چه دوی د

خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ﴿57﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿58﴾

هیبت د رب خپل نه ویریږی - او هغه خلق چه هغوی په دلائلو د رب خپل یقین کوی -

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُوْنَ ﴿59﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مَاۤ اٰتَوْا وَّ

او هغه خلق چه دوی د رب خپل سره شریک نه نیسی - او هغه خلق چه کوی هغه کار چه دوی یې کوی او

قُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ

زړونه د هغوئ ویریږي (چه قبول به نه شي) ځکه دوئ رب ته واپس کیږي - (دلته ځینې ...) دوئ جلدي کوي

فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

نیکو ته او دوئ نیکو ته مخکښې کیږي - او تکلیف نه ورکوو هیڅ یو نفس ته مګر د طاقت د هغه

وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ

او زمونږ سره کتاب دے چه وائي حقه او دوئ باندې به ظلم او نه کړے شي - بلکه زړونه د دوئ

فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا

په غفلت کښې دي د دې (توحید) نه او دوئ لره کارونه دي سوا د دې (غفلت) نه دوئ هغو لره

عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٤﴾

کوي - تر دې چه کله اونیسو مېشتان د دوئ په عذاب سره په دغه وخت کښې دوئ چیغې او باسي -

لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ

چیغې مه وهئ نن - یقیناً تاسو ته زمونږ نه کمک نه شي - یقیناً آیتونه زما لوستلے کیدل

عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا

تاسو ته نو تاسو به په پوندو خپلو واپس کیدئ - تکبر به مو کولو په دې حال چه ...

تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ

... - آیا سوچ نه کوي په دې خبره کښې یا راغلي دي دوئ ته هغه شے چه نه وو راغلي پلارانو

الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ

د دوئ وړومبو ته - یا نه پیژني رسول خپل نو دوئ هغه نا اشنا ګڼي - آیا

يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ

وائي دوئ چه هغه لیونے دے بلکه راوړے دے دوئ ته حق لره او زیات د دوئ د حق

ف۱ یعني د انسان د طاقت نه بهر نه ده او که باري تعالیٰ انسان ته او وائي چه مثلاً آسمان ته وخیژه نو ځان نه ... پکار ده چه د غمره د سره آسمان ته توب په ... د دې د وسه ده رسیده د ده کار نه دے ۱۲

ف۲ د لته عذاب اخروي بیان دے ۱۲

ف۳ د شرک نه علاوه کښ ګناهونه عملونه کوي نو هم د هغوي عقیب کښې وه او هم د هغوي اعمال کښې دي ۱۲

ف۴ تر دے چه په دے کښې کښې مبتلا دي چه کله ونیسو دوئ نو بیا به چیغې اوباسي لیکن په دغه وخت بیا فریاد منظور نه دے ۱۲

ف۵ د خدائے تعالیٰ د وحدانیت دلیلونه چه کله د دوئ ته لوستلے کیدل نو دوئ به وپس تلل او دا هم به وو چه د شپې او ځان به ور ته قصې بنکاره کیدلې او دا وائي به دوئ یو قصه هم کښې لو او د هغه نه به تلل ۱۲

ف۶ دا دوئ د ... منلو چه کوم مو انګرو دا صفه باري تعالیٰ رفع کوي ۱۲

لہ کروہ یئ. او کہ وی د دوی د خواهشاتو تابع وے نو په زمکه او په آسمانونو کښې به فساد راغلې وے څکه چه آسمانونه او زمکې او هغه

كَٰرِهُونَ ﴿۷۰﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ

په کښې دی. او که تابع وے حق د خواهشاتو د دوی نو وران شوی به وو آسمانونه او زمکه

وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿۷۱﴾

او هغه خلک چه په دوی کښې دی. بلکه ورکړې مونږ دوی ته بیان د دوی. نو دوی د خپل بیان نه مخ اړونکی دی.

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿۷۲﴾ وَ

آیا غواړې ته د دوی نه څه چنده؟ نو چنده د رب ستا غوره ده. او هغه غوره رزق ورکوونکے دے. او

إِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۷۳﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

یقینًا ته بلے دوی لارے برابرے ته. او یقینًا هغه خلق چه ایمان نه راوړی

بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَاكِبُونَ ﴿۷۴﴾ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ

په آخرت د دے حقے لارے نه واپس کیږی. او که رحم اوکړو مونږ په دوی او لرے کړو هغه څه چه په دوی

مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۷۵﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ

دی تکلیف نو زیات به شی په سرکشئ خپله کښے گمراه کیږی. او یقینًا ما اونیولو دوی لره په

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿۷۶﴾ حَتَّىٰ إِذَا

عذاب سره نو عاجزی اونه کړه رب خپل ته او نه ئے زاری اوکړه. تر دے چه کله چه

فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿۷۷﴾

پرانستو مونږ په دوی دروازه د عذاب سخت نو په هغه وخت دوی نا امیده وو (د رحمت د خدائے نه)

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا

او الله هغه ذات دے چه پیدا کړی ئے دی تاسو لره غوږونه او سترگے او زړونه (لیکن) ډیر کم

مَا تَشْكُرُونَ ﴿۷۸﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿۷۹﴾

شکر کوئ تاسو. او الله هغه ذات دے چه خوره کړی ئے دی تاسو لره په زمکه کښے او د هغه په طرف به جمع کړے شئ

خلک چه په دوی کښے دی
وابیه او عا د پاره خاص
د توحید نو په توحید
ختم شوے وے د وجه
د خواهشاتو د دوی نو دا
مرحله به ختم شوی وے ۱۲
سله یعنی د خان د پاره
ترے نه څه نه غواړے
البته د دین د پاره د مخلوق
نه مال غوښتنه د سنت
الانبیاء ده ۱۲
سله توحید او سنت او
قانون الهی مراد دے ۱۲
سله د دے حق لارے نه ۱۲
سله قانون خود اے چه
د چا سره بدی اوشی نو
هغه بد شی لیکن دوی
دا سے نه دی په احسان
سره څه بد کیږی ۱۲
سله د خدائے د وحدانیت
درېم عقلی دلیل دے چه غوږونه
او سترگے او زړونه درله
صرف الله تعالیٰ درکړی دی
او په زمکه کښے تاسو لره
الله تعالیٰ خوارۀ کړی دی
او تاسو نه کوئ او مرکوئ
هم هغه کوی نو
دومره سوچ نه کوئ
چه بیا د غیر الله نه حاجات
غواړئ او د هغه نه طمع
کوئ او دیره ترے نه
کوئ نو دے غیر الله تاسو
لره څه کړی دی سوچ
اوکړئ ۱۲

ع ۴

[illegible]

معقلي دليل دے چه الله تعالى په وحدانيت يعني د دوئم تېر سوال ... [illegible]

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۳

او الله ذات دے چه ژوندي كول كوي او مړه كول كوي او د هغه كار دے بدلول د شپې او د ورځې ۔

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ۝ قَالُوا أَإِذَا

آيا تاسو پوهيږئ نه؟ بلكه وائي دوي هغه شان خبرې چه وئيلي وو مخكنيو خلقو ۔ وائي دوي چه كله

مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ

مونږ مړه شو او خاورې او هډوكي شو نو آيا بيا به را ژوندي شو؟ يقينا وعده شوې ده مونږ سره

وَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ قُلْ

او زمونږ د پلار نيكه سره د دې نه مخكې، نه دي دا مګر قصې د مخكنيو خلقو ۔ او وايه چه

لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ سَيَقُولُونَ

چا لره ده زمكه او هغه څوك چه په زمكه كښې دي كه پوهيږئ تاسو ۔ نو اوس به وائي چه د الله

لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ ۲

صرف الله لره دي ۔ نو او وايه چه آيا سوچ نه كوئ تاسو؟ او وايه چه څوك دے رب د اسمانونو د اووه او

رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝

رب د عرش لوئي دے ۔ نو اوس به وائي چه دا صرف الله لره دي ۔ نو او وايه چه آيا تاسو نه ويريږئ

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ ۳

او وايه چه څوك دے چه په لاس د هغه كښې بادشاهي د هرې شي ده او هغه امن وركوي او د هغه څوك چالره نه

إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ۝

شي پناه كولے كه پوهيږئ تاسو ۔ نو اوس به وائي چه بادشاهي صرف د الله ده ۔ نو او وايه چه بيا تاسو له كومې ...

بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۝ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ

بلكه وركړي دي مونږ دوي ته حق لره او يقينا دوي دروغژن دي ۔ نه دے جوړ كړے الله تعالى لره هيڅ ...

چه وا صرف د الله تعالى دي نو ته ورته او وايه چه دومره سوچ تاسو نه كوئ چه وا حرفته صرف د الله تعالى شو نو ضرور تو نه پوره كوونكي هم صرف الله تعالى دے
۳ دا پنځم عقلي دليل دے د الله تعالى په وحدانيت يعني د دوئم تپوس او كړه چه د اسمانونو او د عرش رب څوك دے نو دوي به او وائي چه صرف الله تعالى دے نو ورته او وايه بيا ولې ځان د شرك نه نه بچ كوئ چه هرڅه د هغه شو نو حاجت روا بيا څوك شو ولې شو ج نه كوئ
۴ دا سوال دا دے چه دا غيرو نه د پناه دي نو ځكه جواب او شو چه صرف د الله تعالى دي ۔ نفاقه دي مشركان الله تعالى مني او لوئے لوئے كارونه هم د هغه مني خو وائي چه د څينې كارونو تصرف الله تعالى د اوليائو ته حواله كړے دے نو ځكه د هغوى په ځير تعظيم كول او د هغوى نه سوا الله تعالى نه مني
۵ دا شپږم عقلي دليل دے چه مخالفين قائل دي چه د هر شي تصرف د باري تعالى دے امن وركول صرف د هغه او د هغه نه څوك چالره نه شي بچ كولے نو ته ورته او وايه چه بيا تاسو د لے د غير الله نه حاجتونه غواړئ

[illegible] ۔ دا دوه مقصود دي د توحيد عقلي مسئله پېش كړے شوه ... [illegible] د باري تعالى څوك نه شي ... [illegible] په مقابله كښې ... [illegible] ۔ د الله تعالى د شريك نه پاكي ده ... [illegible]

له واو عذاب به هیڅوک بیان دے چه اے مولا که عذاب راولې په ظالمانو نو ما ئې په ترڅ کښې او ساته الله تعالیٰ فرمائی زه د عذاب په ظالمانو سره شم خو د عذاب د پاره وخت مقرر دے ۱۲

وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَ

او نشته د ده سره هیڅوک اِله په دغه وخت به واخستے هر اِله حصه د هغه چه پیدا کړی ئې دی او

لَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾

غلبه به کړی ځینو به ځینو نورو باندې - پاک دے الله د هغې نه چه دوی بیانوی -

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ إِمَّا

عالِم دے په ټول غیب او په حاضر باندې (مخلوق ته) نو اوچت دے د هغې نه چه دوی ورسره شریکوي - او وایه اے ربه که

تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

او ښائې ماته هغه عذاب چه د دوی سره وعده کیږی نو اے ربه ما مه ګرځوه په قوم د ظالمانو سره (په عذاب کښې)

وَإِنَّا عَلَىٰ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ

او ورته په ښکاره او ښایو تاته هغه عذاب چه د دوی سره وعده کوو قدرت والا یو - دفع کړه په هغې سره چه هغه

أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ

ښه طریقه ده بدی لره - مونږ پوهیږو په هغې چه دوی بیانوی - او وایه اے ربه پناه غواړم په تا

مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

سره د وسوسو د شیطانانو نه - او پناه غواړم په تا سره اے ربه د دې نه چه دوی حاضر شی (ما ته)

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي

ترڅو پورې چه کله راشی یو کس د دوی ته مرګ نو وائی اے ربه ما واپس کړه - امید دے چه زه

أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن

او کړم نیکی په بدل د هغې کښې چه ما پریښې دی - داسې نه شی کیږی - دا یوه خبره ده چه دے ئې وائی او د

وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا

وړاندې د دوی نه عالم برزخ دے تر قیامته پورې - نو کله چه پوکی او کړې شی په شپیلۍ کښې نو نه به

۲ داو تبلیغ طریقه ده یعنی داعی به د خلقو په وینا به مقابله کښې نیکی کوی دا به د انسان سره سلوک وی او د شیطان سره به طریقه داوی چه د الله تعالیٰ نه به پناه غواړی د شیطان د وسوسو نه د شیطان سره خو نیکی نه ده مناسب څو حقوق د نیک سلوک نه قابل نه دی ۱۲

۳ واو د عذاب اخروی بیان دے یعنی اوس خو نه منی خو چه ورپسې مرګ راشی نو بیا به وائی اے ربه ما واپس کړو زه به بیا نیکی کووم داسې نه شی کیدے د مرګ نه مخکښې عالم برزخ دے تر قیامته پورې د برزخ معنی ده پرده یعنی مړی به د ژوندو نه او د وا ژوندی به د مړی نه په پرده کښې شی تر قیامته پورې به قیامت کښې بیا نسب نه په کار ریږی بلکه خپل عمل په کار ریږی ۱۲

ادفع: د شیطان انسان سره سلوک ۱۲

قل رب: د شیطان جن سره سلوک ۱۲

شه واذ یرے کې چه نیکان کامیاب دی ... او د ... بیان ... دوزخ کښې همیشه ... چه ... د عیسی او قطب والی ... دی ... چه ... شی

أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ۝ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

نسب به ... په دغه ورځ کښې او نه به ... پوښتنه کوی ... نو ... چه ... درانه شو ترازو د

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ

نو صرف دوی به کامیاب وی - او د چا چه سپک شو ترازو نو دوی هغه وی چه

خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ۝ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ

تاوان ئې ... خپل ځانونو ته به جهنم کښې به همیشه وی - سیزی به مخونه د دوی لره

النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ۝ أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم

اور او دوی به په هغه کښې بد شکله وی - آیا نه لوستلې کیدې تاسو ته آیتونه زما نو تاسو به

بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ۝

هغه دروغ ګڼل کول - دوی به او وائی اے ربه غلبه شوی وه په مونږ بدبختی زمونږ او وو مونږ قوم به لارې

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ۝ قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا

اے زمونږ ربه او باسه مونږ د دوزخ نه نو که واپس مونږ ... نو مونږ به ظالمان یو - او به وائی الله ... په دی

وَلَا تُكَلِّمُونِ ۝ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا

دوزخ ... او ما سره خبرې مه کوئ - یقیناً یوه ډله زما د بندګانو نه هغوی به وے اے ربه مونږ

آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ۝ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ

ایمان راوړے دے نو مونږ ته بخښه او په مونږ ترس او کړه او ته ډیر ترس کوونکې ئې - نو تاسو جوړ کړه هغوی لره

سِخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ۝ إِنِّي

ټوقه ترڅو چه هیر کړې هغوی تاسو نه یاد زما او تاسو په هغوی پورې خندل - ...

جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ

بدله ورکوم هغوی نن ... چه صبر ئې کړے وو چه صرف هغوی به کامیاب وی - او به وائی الله څومره ...

نو دغه ... ولأ یعنی ... دا ... په قیامت کښې ... او کلی شی ... قوم ... دی شی نو کله چه ... ګډ ... په سرو ... او ... نو د ... او په ... نو ... به ... او ... په ... دی ... شی او کله چه ... او په ... تلاش ... الله تعالی ... ګرمی ... نو کړا ... دوزخ ... سوال ... او کړی نو هغوی به ... او نه ... درخواست او کړی ... نو هغه به هم منظور نه شی او نه کړی ... بیا په ... د رحم درخواست او کړی الله تعالی ته نو هغه به هم ... د سوال رد کړی یعنی ... مستقیم باشان ده ... د نه منلو په قیامت کښې هیڅ درخواست منظور نه ... او منونکی به په جنت کښې مزے کوی ۔

۵ یعنی د ایمان په وسیله زمونږ ګناه معاف کړه او په مونږ ترس او کړه اے مولا د مونږ او پلار نه ستا ترس زیات دے - نو تاسو بیا اے کافرو په هغوی پورې ... کول او ... ستاسو ... مولا یاد ... کړل نو باری تعالی فرمائی چه ما هغوی کامیاب کړل په سبب د صبر چه هغوی به محنت د دین کولو ۔

له یعنی معبود خو هغه ذات دی چه د هغه شریک نشته ... سورت نازل شو ... مطلب دا دی چه د عرش مالک ... کوم چه د ټولو مخلوق نه لوی دی ... خو دغه ټول مخلوق مالک هم ده ...

فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ۝ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ

په زمکه کښې په شمار د کلو څو — اووایه دوی چه وو مونږ یوه ورځ یا بعضې د ورځې نو تپوس وکړه

الْعَادِّينَ ۝ قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝

د شمار کوونکو (ملائکو) نه — اووایه الله چه نه وئ اوسیدلی تاسو مګر لږ که تاسو په پوهیدئ —

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ۝

آیا بیا نو ګمان کړی وو تاسو چه پیدا کړی یو تاسو لوبې له او تاسو به مونږ ته نه راګرځولی شئ

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۖ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ۝

نو لوی دے الله چه بادشاه دے رشتینے نشته هیڅ الٰه سوا د هغه نه چه مالک د عرش عزتمند دے —

وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ

او چا چه اوبلو الله سره الٰه بل چه نشته هغه له دلیل په دغه باندې نو یقیناً حساب د هغه

عِندَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۝ وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ

په حضور د رب د هغه کښې دے یقیناً نه کامیابیږی کافران — او وایه اے ربه ما ته معافی اوکړه او ترس

وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ۝

اوکړه او ته چه ئے ټولو نه زیات ترس ناک ئے —

سُورَةُ النُّورِ مَدَنِيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — وَهِيَ أَرْبَعٌ وَسِتُّونَ آيَةً وَتِسْعُ رُكُوعَاتٍ

آیتونه (۶۴)	شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم کوونکے دے (ابتداء کوم ایسم)	رکوع ګانې (۹)

سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ

دا یوه سورت ده چه مونږ نازل کړے ده او مونږ لازم کړی دی او مونږ نازل کړی دی په دې کښې څرګند آیتونه امید دے چه تاسو

تَذَكَّرُونَ ۝ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ

سوچ او کړئ — بدکاره ښځه او بدکاره سړے نو وهئ هر یو د دوی نه سل ښاټ

صرف باری تعالیٰ دے نو کل ما سوی الله له انبیاء نه اولیاء نه ملائک نه جنات او نه چا ن او وهڅکا او نه زیارتونه او نه بابا ګان نو څوک چه غیر الله له د څیلو حاجتونو د پاره په دلیله بلی نو د ده سره به باری تعالیٰ حساب کوی او ده ته معافی نه ده او دے غرق دے نو څرګنده معلومه شوه چه معبود او حاجتونه پوره کوونکے صرف الله تعالیٰ دے نو سوال کوه چه اے الله ما ته معافی اوکړه او په ما ترس اوکړه او ستا ترس د هر چا نه زیات دے ۱۲
ےه نازل شو دا سورت پس د حشر نه او د هجرت د شپږم کال د زمانه د نزول نه ۵ یا ۶ دے د ترتیب قرآن کښې (۲۴) او په نزول کښې (۱۰۲) دے مطلب د سورت په مومنانو باندې ارشاد د مخالفینو د تاسو په مقابل کښې الزامونه لګوی چه تاسو ته دا مسئله به کار شی نو خبردار چه تاسو مسئلې یاد کړئ د منافقانو سازش
ےه یعنی نزول کړے دے سورت شروع دے ۱۲ شه ولکه د وحدانیت مراد دی ۱۲
ےه دا ترغیب دے اتباع ته ۱۲ ده اول حکم دے چه لوښه سړے او لوښه ښځه زنا وکړی نو سل کوړې ئے او وهئ ښځه په ځاے کم

او ترس په هغوی مه کوئ ... د زنا حکم دے ... د رجم حکم دے ... امام صاحب ... او کوم ښځه یا سړی آزاد وی او واده شوی وی نو د هغوی سزا رجم دے ... په جماعت کښې ... نو د دوی په سزا کښې ... شوے ۱۲

لے وا دوہم حکم دے یعنی مناسب وہ بدکار لرہ چہ تہ بدکارے یا مشرکے سرہ نکاح اوکی او مسلمانہ پاکہ سرہ دی نکاح نہ کوی
وا ھم زجری حکم دے او مراد د تحریم نہ ھم زجر دے یعنی د مومن سرہ شدہ مناسب چہ د بدکارے سرہ نکاح اوکی

جَلْدَةٍ ۪ وَّلَا تَاْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ

کوڑے . او را دے نہ شی تاسو تہ پہ دوی باندے ترس پہ حکم د خدائے کبنے کہ تاسو

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ

ایمان راوړئ پہ اللہ او پہ ورځ د رستیز . او حاضر دے شی عذاب د دوی تہ یوہ ډلہ د

الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ۡ وَّالزَّانِيَةُ

مومنانو . بدکار سړے دے نکاح نہ کوی مگر د بدکارے ښځے یا د مشرکے سرہ . او بدکارہ ښځہ

لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا زَانٍ اَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

دے پہ نکاح نہ اخلی مگر بدکار یا مشرک سړے . او حرام دی دا پہ مومنانو باندے .

وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ

او هغہ کسان چہ تہمت لګوی پہ پاکو ښځو بیا را نہ ولی څلور شاهدان

فَاجْلِدُوْهُمْ ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ۚ

نو او وهئ دوی لرہ اتیا کوڑے او مہ قبلوئ د دوی شاهدی همیشہ .

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَ

او دوی نافرمان دی . مگر هغہ کسان چہ توبہ گار شو پس د دے نہ او

اَصْلَحُوْا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ اَزْوَاجَهُمْ

نیکی ئے اوکړہ نو یقیناً اللہ بخونکے مہربان دے . او هغہ کسان چہ تہمت لګوی پہ بیبیانو خپلو

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ شُهَدَآءُ اِلَّآ اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ

او نہ وی د دوی گواهان مگر صرف نفسونہ د دوی نو شاهدی د یو د دوی څلور

شَهٰدٰتٍۢ بِاللّٰهِ ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ

شاهدی دی دا چہ قسم اوکړی پہ اللہ چہ دے رښتونے دے (پہ دے خبرہ کبنے) او پنځم ځل دا دہ چہ لعنت د

سے دا دریم حکم دے چہ څوک پاکے ښځے تہ تہمت اولګوی د زنا او شاهدان نہ وی نو دوی اتیا کوڑے دے او وهئ او شاهدی د دوی منظورہ نہ دہ او دوی فاسقان دی البتہ کہ دوی توبہ گار شو نو بیا فاسقان نہ دی ۱۲
سے دا څلورم حکم دے چہ پہ خپلہ ښځہ تہمت اولګوی او شاهدان ئے نہ وی او خپلہ خبرہ ځوی نو څلور ځلہ بہ قسم اوکړی پہ اللہ چہ زہ پہ دے خبرہ کبنے رښتونے یم او پنځم ځل بہ او وائی چہ کہ زہ دروغژن یم نو پہ ما د اللہ لعنت دے وی . بیا سړی تہمت اولګو وہ پہ خپلہ ښځہ نو نبی کریم صلے اللہ علیہ وسلم ورتہ اووے چہ شاهدان راولہ نو هغہ اووے چہ شاهدان نہ یم نیشتہ نو دا حکم د لعان راغے نو هغوی لعان اوکړو نو نبی کریم صلے اللہ علیہ وسلم د دوا پہ جدا کړل چہ دوی بیا نہ شی یو ځائے کیدے ۱۲
سے کہ سړی پہ حق وی نو لعنت او کہ ښځہ پہ حق وی نو پہ دہ غضب دے ځکہ چہ ښځہ د لعنت نہ ډیر ویریږی ۱۲

ـه په دې وخت کې چه جا رنګ ته ورځې وخته حضرت عائشه رضي الله عنها پرسپرلۍ شوکي و نو ته حضرت پرې راتللو لپاره وخت او ګلګيځ نو قوج
لا پيدا و ګله چه هوا ذ قوج ټکۍ ته راغلله نو قوج ته ورونه صفوان بن معطل رضي الله عنه ورسيږه وه حقه دا چې اوښ لوبه تړلو ستـه

اللّٰهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكٰذِبِينَ ۝٧ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ

الله دې وي په دغه که دے دروغژن وي - او دفع به کړي ددې ښځې نه عذاب چه

أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهٰدٰتٍ بِاللّٰهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكٰذِبِينَ ۝٨

داشاهدي ادا کړي څلور ځله چه قسم او کړي په الله چه دا دے دروغژن دے -

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ۝٩

او پنځم ځل به او وائي چه غضب د الله دې په دے که وي دے رشتو کے -

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ۝١٠

او که نه وے فضل د الله په تاسو باندے او رحم د هغه او چه الله زر رجوع کېدونکے او حکمت والا دے نو زر

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُو بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ

به عذاب در کړے وے) يقينا هغوی چه پېش کړی ناکاره دروغ يو ډله ده ستاسو نه ګمان مه کوئ دا چه دا بد وی

بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ

تاسو لره - بلکه دا غوره دی تاسو لره - د هر سړی د پاره د دوی نه هغه څه دی چه کسب کړی دی د ګناه نه

وَالَّذِي تَوَلّٰى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝١١ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ

او هغه کس چه جوړ کړے یې لوئې برخې د دروغو د دوی نه هغه لره لوئې عذاب دے - ولے کله چه واوريدلو تاسو

ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بِأَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هٰذَا

ګمان اونه کړو مؤمنانو سړو او مؤمنانو ښځو په خپلو ځانونو د خير او دوی و نه وئيل او نه وے چه دا

إِفْكٌ مُبِينٌ ۝١٢ لَوْلَا جَاءُو عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا

دروغ ښکاره دی - ولے دوی پیش نه کړل په دې دعوی څلور شاهدان - نو کله چه دوی پیش نه کړل

بِالشُّهَدَاءِ فَأُولٰئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُونَ ۝١٣ وَلَوْلَا فَضْلُ

شاهدان نو دوی په نزد د الله تعالیٰ دروغژن دی - او که نه وے فضل د

نو منافقانو تهمت شروع کړو نو نبي کريم صلی الله عليه وسلم او واړه اکثر اصحاب رضي الله عنهم پرېشانه وو او نو باری تعالیٰ د صفائی د پاره ۱۰ آيتونه راوليګل يعنی تهمت چه څوک لګوی په اصحابو رضي الله عنهم او په هغوی باندے زور نه دی چه څوک په اصحابو تهمت او لګوی د هغوی د پاره سخت عذاب دے. کوم دے واقع نه صاف معلومه شوه چه لوئے قدرت والا او علم والا د هر شي صرف الله تعالیٰ دے د ټولو پيغمبرانو قصد ره وشته دے او اولياء پرېشانه دی د خپلې پرېشانی د لرے کولو قدرت نه شی کولے او دا الله تعالیٰ د وحدانيت لوئے برهان دے ۱۲

ـه شاهدان نيشته او تهمت لګوی نو دوی دروغژن دی صرف د تاريخ خبره پيش کوی غټ دروغژن دی چه هغه چه دا ګوری نو وائي او ليکی ۱۲

ـه که د الله تعالیٰ فضل نه وے نو په دوا ړو جهانو به هغه عذاب در کړے وے په دے تهمت سره عنه صاف معلومه شوه چه په اصحابو رضوان الله تعالیٰ عليهم اجمعين په تهمت باری تعالیٰ ډیر خفه کیږی ۱۲

سه کله چه تاسو ... [illegible] ... دروغ ... [illegible]

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِيْ مَاۤ

د الله په تاسو باندې او رحم د هغه په دنیا او په اخرت کښې نو رسیدلې به وه تاسو ته په هغه شي کښې

اَفَضْتُمْ فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ

چه شروع کړې وه تاسو په هغه کښې لوئې عذاب. کله چه اخستلو تاسو دغه دروغ په ژبو خپلو او وئیلو

بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ وَّتَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ وَّهُوَ عِنْدَ

تاسو په خولو خپلو هغه خبره چه نه وه تاسو له په هغې علم او ګڼلو تاسو په هغې آسان خبره او دغه په

اللّٰهِ عَظِيْمٌ ۝ وَلَوْلَاۤ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَاۤ اَنْ

نزد د الله لوئې وه. او ولې کله چه تاسو واوریده دغه دروغ او نه مو وئیل چه نه دے مناسب موږ له چه

نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ۝ يَعِظُكُمُ اللّٰهُ

خبرې وکړو په دې کښې. پاک یې ته دا دروغ دي لوئې. نصیحت کوي تاسو ته الله چه

اَنْ تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖۤ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ

واپس نه شئ داسې خبرې ته همیشه که یئ تاسو مؤمنان. او بیانوي الله تاسو ته نښې

الْاٰيٰتِ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ اَنْ تَشِيْعَ

او الله پوهه والا او حکمت والا دے. یقیناً هغه کسان چه خوښوي چه مشهوره شي

الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۭ

بې حیائي په مؤمنانو کښې دوی لره عذاب دردناک دے په دنیا او په اخرت کښې.

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ

او الله پوهیږي او تاسو نه پوهیږئ. او که نه وے فضل د الله په تاسو او

رَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

مهرباني د هغه او دا چه الله مهربان او رحم والا دے (نو تاسو به هلاک شوي وے). اے مؤمنانو!

[illegible]

لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِؕ وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ

مه ځئ په پلونو د شيطان - او څوک چه لاړ شي په پلو نو د شيطا ن

فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ

نو لعنتي شو ځکه چه يقيناً هغه حکم کوي د بې حيائي او ناروا - او که نه وے فضل د الله په تاسو باندے

رَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُؕ

او رحم د هغه نو پاک کيدے به نه وو ستاسو يو کس هيشه - ليکن الله پاک کوي هغه څوک چه خوښه غواړي

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝٢١ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ

شي او الله اوريدونکے او پوهه دے - او قسم دې نه کوي مرتبے والا ستاسو او د مال والا را ن

اَنْ يُّؤْتُوْٓا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ

چه څه ورکوي خپلوانو ته او عاجزانو ته او د کور د نو پريښودونکو ته په لاره د الله کښے

وَلْيَعْفُوْا وَلْيَصْفَحُوْاؕ اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَكُمْؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

او معافي دې کوي او ګذاره دې ترې وکړي - آيا مينه نه کوئ چه بخښنه او کړي الله تاسو ته او الله بخښونکے

رَّحِيْمٌ ۝٢٢ اِنَّ الَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوْا

مهربان دے - يقيناً هغه کسان چه تهمت لګوي په پاکو بے خبرو مؤمنانو ښځو باندے نو په هغوي

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۪ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝٢٣ يَّوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ

لعنت دے په دنيا او په آخرت کښے او هغوي له عذاب لوئے دے - کله چه شاهدي او کړي په هغوي

اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝٢٤ يَوْمَئِذٍ

باندے ژبے د هغوي او لاسونه د هغوي او خپے د هغوي په عمل د هغوي باندے - په دغه وخت

يُّوَفِّيْهِمُ اللّٰهُ دِيْنَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ۝٢٥

به پوره ورکړي هغوي له الله بدله د هغوي په رښتيا سره او هغوي به پوهه شي چه الله حق دے او ښکاره کونکے حق

ف بعضے کسانو قسم کړے وه چه مونږ به هغه خپلوانو ته چه هغوي تهمت لګولے وه په عائشے رضي الله تعالیٰ عنها باندے څه به نه ورکوؤ نو الله تعالیٰ عام حکم را اوليږلو چه معافي کوئ او ګذاره کوئ او قسم مه کوئ چه مونږ به څه شے نه ورکوو غريبانو ته چه تاسو له الله تعالیٰ مرتبه درکړې ده او مال ئے درکړے دے نو بيا صبر کوئ څوک چه د اخبره خوښوي چه ما ته باري تعالیٰ معافي او کړي نو هغه دے خلقو ته معافي کوي ۱۲

نے گندہ کارونہ گندہ خلقو لرہ مناسب دی نو پاک خلق لرہ ئے تہمت لگول ددہ پہ اصحابو نو حقوق کولو کومت سرہ مناسب دی
وخبیث وسرہ مناسب دی او پاک خلق لرہ پاک کارونو سرہ مناسب دی او پاکو لرہ بخښنہ

الْخَبِيثَٰتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَٰتِ ۖ وَالطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ

گندہ کارونہ گندہ خلقو لرہ دی او گندہ خلق گندہ کارونو لرہ دی۔ او پاک کارونہ پاکو لرہ دی

وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۖ لَهُم مَّغْفِرَةٌ

او پاک خلق پاکو کارونو لرہ دی۔ پاک خلق پاک دی د حقو نہ چہ وائی دا گندہ خلق۔ پاکو لرہ بخښنہ دہ

وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ

او رزق د عزت دے۔ اے مؤمنانو مہ ځئ کورونو تہ بے د کورونو ستاسو نہ

حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا۟ وَتُسَلِّمُوا۟ عَلَىٰٓ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ

تر دے چہ اذن اوغواړئ او سلام اووایئ پہ کور والو باندے۔ دا خبرہ غورہ دہ تاسو لرہ امید دے چہ

تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فِيهَآ أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ

تاسو سوچ اوکړئ۔ نو کہ بیا اونہ مومئ تاسو پہ هغہ کښے یو کس نو مہ ځئ هغہ تہ تر دے چہ اذن اوکړے شی

لَكُمْ ۖ وَإِن قِيلَ لَكُمُ ٱرْجِعُوا۟ فَٱرْجِعُوا۟ ۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا

تاسو تہ او کہ اووئیلے شو تاسو تہ چہ واپس شئ نو واپس شئ دا خبرہ صافہ دہ تاسو د پارہ۔ او اللہ پہ کارونو

تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا۟ بُيُوتًا غَيْرَ

ستاسو پوهہ دے۔ نیشتہ پہ تاسو گناہ چہ ځئ هغہ کورونو تہ چہ نہ دی

مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَٰعٌ لَّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

آباد۔ پہ هغے کښے سامان ستاسو وی۔ او اللہ پوهیږی پہ هغہ څیز چہ ښکارہ کوئ ئے او پہ هغے چہ پټوئ

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا۟ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُوا۟ فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ

او وایہ مؤمنانو تہ چہ ښکتہ کړی لږ نظرونہ خپل او اوساتی عورتونہ خپل۔ دا خبرہ

أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ

صافہ دہ دوی لرہ۔ یقیناً اللہ خبردار دے پہ کارونو ستاسو۔ او اووایہ مؤمنانو ښځو تہ چہ ښکتہ دے کړی

او د عزت رزق دے
لے دا د آداب او قوانینو د
ذکر دے چہ مسلمانانو د تهمت نہ
بچ شی دا اول قانون دے چہ
اے مسلمانانو پردو کورونو
تہ بے د اذن نہ مہ ځئ او بے
د سلام نہ هم مہ ځئ اذن
بہ داسے غواړئ او سلام بہ
اووایئ چہ السلام علیکم
ورځم دا سلام د اذن دے
بیا چہ ملاقات اوشی نو
هغہ سلام د ملاقات دے
او مصافحہ بہ اوشی د سرہ
سرہ یا معانقہ کہ موقع وی
بیا د رخصت پہ وخت سلام
د رخصت دے او کہ خپل
کور اذن پہ دے سرہ دے
چہ نا څاپہ بہ نہ ځئ بلکہ
اکبر بہ اووائی یا بہ
غاړہ تازہ کړی چہ چرتہ
پہ عورت د زنانو باندے
نظر اونہ لږی او پردی
کور تہ بے د اذن نہ ځئ
نہ او کہ هغہ اووائی چہ
بیرتہ ځہ نو بیرتہ لاړشہ
دا خبرہ ښہ دہ
لے دا دویم قانون دے
چہ یو داسے کورونو چہ څوک
خاص خلق پکښے آباد نہ دی
بلکہ عام دی لکہ چا لونړ یا
هوټل یا سرائے اوسی
هغے تہ ځئ گناہ نشتہ نو بلا
اذن تلے شئ او هلتہ کوئ
پہ ښہ نیت یا پہ بد نیت
نو اللہ تعالیٰ پرے خبردار دے

لے دا دریم قانون دے چہ غلط نظر هم کول بہ پرے دے سرہ ستاسو عورتونو حفاظت کیدے شی او
دا خبرہ ستاسو د پارہ غورہ دہ ورنہ اللہ تعالیٰ ستاسو پہ کارونو خبردار دے عنہ دا رجوع د تواضع علامہ دہ عنہ پہ ټولو کے
نظر ته کولو دے ځکہ دا د یوہ بلا نظر کوئے پوټ نظر دے نظر پہ ته ۲ ۲۶ ۲ اربعہ

[illegible]

مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا

نظرونه خپل او دې ساتي عورتونه خپل او نه دې ښکاره کوي ښائست خپل مګر هغه

ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ

چه ښکاره وي ترې او دې واچوي ټکري خپل په ګريوانو خپلو او نه دې ښکاره کوي

زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآئِهِنَّ اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَآئِهِنَّ

ښائست خپل مګر خاوندانو خپلو ته يا پلارانو خپلو ته يا پلارانو د خاوندانو ته يا ځامنو د دوي ته

اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اَخَوٰتِهِنَّ

يا ځامنو د خاوندانو د دوي ته يا وروڼو د دوي ته يا ځامنو د وروڼو د دوي ته يا ځامنو د خويندو د دوي ته

اَوْ نِسَآئِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ اُولِي الْاِرْبَةِ

يا زنانو د دوي ته يا غلامانو د دوي ته يا نوکرانو ته چه نه وي خاوندان د حاجت

مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ

د نارينو نه يا هغه واړه ته چه نه وي خبر په رازونو د ښځو باندې

وَلَا يَضْرِبْنَ بِاَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ وَتُوْبُوْٓا

او نه دې وهي خپې خپلې چه ښکاره شي هغه ښائست د دوي چه پټوي يې او واپس شئ

اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٣١﴾ وَاَنْكِحُوا الْاَيَامٰى

الله ته ټول اے مؤمنانو! اميد دے چه تاسو کامياب شئ او په نکاح ورکوئ بې ښځو

مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَآئِكُمْ اِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَآءَ

تاسو نه او نيکو مريانو ته او وينځو ته ستاسو که وي دوي فقيران

يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٢﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ

نو غني به کړي دوي لره الله د فضل خپل نه او الله پراخه دے پوهه دے او ځان دې بچ کړي

[illegible]

[illegible]

الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَالَّذِيْنَ

حقوق چه طاقت د نکاح نه لري تر هغې چه غنيان کړي دوی لره الله د فضل خپل نه او هغوی چه

يَبْتَغُوْنَ الْكِتٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوْهُمْ اِنْ عَلِمْتُمْ فِيْهِمْ

خط غواړي د آزادۍ په مال دوی هغوی چه ستاسو ملک دی نو خط د آزادۍ ورکړئ که معلوم کړئ

خَيْرًا ۖۗ وَّاٰتُوْهُمْ مِّنْ مَّالِ اللّٰهِ الَّذِيْۤ اٰتٰىكُمْ ؕ وَلَا تُكْرِهُوْا فَتَيٰتِكُمْ

تاسو په هغوی کښې خير - او ورکړئ دوی ته د الله د مال نه هغه چه درکړي يې تاسو ته - او زور مه کوئ پېغلو وينځو خپلو

عَلَى الْبِغَآءِ اِنْ اَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوْا عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَ

په زنا باندې که اراده کوي هغوی د ځان ساتلو د پاره چه طلب کړئ سامان د ژوند دنيا او

مَنْ يُّكْرِهْهُّنَّ فَاِنَّ اللّٰهَ مِنْ بَعْدِ اِكْرَاهِهِنَّ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَلَقَدْ

چا چه زور اوکړو په دوی نو يقيناً الله پس د زور نه په دوی باندې بخونکې مهربان دی - او يقيناً

اَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكُمْ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ وَّمَثَلًا مِّنَ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ

نازل کړل مونږ تاسو ته آيتونه ښکاره او حالات د هغوی چه تېر شوي دي مخکښې ستاسو نه

وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝ اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ مَثَلُ نُوْرِهٖ

او نصيحت د پاره د وېرېدونکو - الله رڼا د آسمانونو او د زمکې ده - مثال د نور د هغه

كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ؕ اَلْمِصْبَاحُ فِيْ زُجَاجَةٍ ؕ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا

لکه د طاق چه په هغه کښې څراغ وي - او څراغ په شيشه کښې دی - شيشه داسې ده لکه

كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُّوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا

ستورې ځليږي دی چه بليږي د تېلو د ونې برکتي نه چه زيتونه ده نه د مشرق طرف او نه دی

غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا يُضِيْٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ؕ نُوْرٌ عَلٰى نُوْرٍ ؕ

مغرب ته نږدې ده چه تيل د هغې رڼا اوکړي اګر که نه وي رسيدلي هغه ته اور - رڼا د پاسه رڼا باندې -

[illegible]

يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۗ

[illegible] او بيانوي الله مثالونه خلقو ته -

وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ

او الله په هر شي پوهه دے - په کورونو کښې چې اذن کړے دے الله چې پورته کړے شي او ياد کړے شي

فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۞ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ

په هغې کښې نوم د هغه پاکي بيانوي د الله په هغو کښې سحر او بيگاه - داسې سړي چې نه مشغولوي [illegible]

تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ

تجارت او نه خرڅول د ياد د الله نه او د قائمولو د مانځه نه او د ورکولو د زکوٰة نه -

يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ۞ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ

[illegible] او سترگې - چې بدله ورکړي هغوی ته الله

أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ

[illegible] او الله رزق ورکوي [illegible]

بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ

[illegible]

الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِندَهُ

[illegible]

فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞ أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ

[illegible] او الله زر حساب کوونکے دے [illegible]

لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ۚ ظُلُمَاتٌ

[illegible]

[illegible]

ته د توحید مسئله خو بالکل ښکاره ده لکه په تورو شپه کښې الله تعالی او نقلي دلیل د حق څوا ان دی په چا تو نو ګنې دوی
وه خلق خو دروغ شه وال او عقلي دلیل اول وا ده چه د آسمانو نو او د زمکې خالق صرف حقه لره پاک بیا نو ده ښکاره

بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۚ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ

ځینې د پاسه د ځینې نوره - کله چه را اوباسي لاس خپل نو چه نزدې نه وي او وینی هغه - او چا لره چه ونه ګرځوله

اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي

الله رڼا نو نیشته هغه لره رڼا - آیا ته نه ګورې چه الله لره پاکي بیانوي هغه څوک چه په

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ ۖ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَ

آسمانونو کښې او په زمکه کښې دعا او مارغان خواره شوی وزرونه - ټولو ته معلومه کړي ده دعا خپله او

تَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ

پاکي بیانول خپل - او الله پوهه دی په کار د هغو چه کوي - او خاص الله لره ده بادشاهي د آسمانونو او د زمکې -

وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ

او طرف د الله ته واپس دی - آیا ته نه ګورې چه الله شړي وريځې　بیا جمع کوي هغه

ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ

بیا کوي هغه لاندې د پاسه نو ته به وینې باران را او ځي د منځ د هغې نه او را ووروي د

السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ

آسمان نه د غرونو نه چه په هغې کښې دي د ږلۍ نو رسوي هغه هغه چا ته چه اوغواړي او واپس کوي

عَن مَّن يَشَاءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾ يُقَلِّبُ اللَّهُ

د هغه چا نه چه خوښه یې شي - نزدې ده چه برق د الله چم ختم کړي نظرونه - بدلوي الله

اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾ وَاللَّهُ خَلَقَ

شپه او ورځ - یقیناً په دې کښې عبرت دی　　دی عقلمندو ته - او الله پیدا کړي دی

كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۖ فَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُم مَّن

هر قسم ژوندی سر د اوبو نه - نو ځینې د دوی نه ځي په ګیډه (لکه مار) او ځینې د دوی نه

او بادشاهي د آسمانونو او
د زمکې صرف د الله تعالی ده
او د ټولو کارونو واک صرف
او صرف د الله تعالی دی ۱۲
ته دا د الله تعالی د وحدانیت
دوهم دلیل عقلي دی چه
وریځ د هغه ده او باران
هغه ورووي او ږلۍ هم
هغه ورووي په چا او د
چا نه یې بچ کوي شپه
او ورځ د هغه د حکم د پیدا
عا قلانو معلومه وي چه
لوی اقتدار او کامل علم
صرف الله تعالی لره دی نو
حاجتونه صرف د هغه نه
غواړې شي ۱۲
ته دا دریم عقلي دلیل
دی چه هر ژوندی روح
الله تعالی پیدا کړی دی
هغه مختار کل دی او په
هر شي قادر دی په دې
دریو دلیلونو کښې د باري
تعالی د لوی قدرت منظر
دی او کارونه هغه څوک
کولې شي چه د هغه علم
وي نو لوی قدرت د
دې دلائلو نه صراحةً
او لوی علم ضمناً معلوم
شو او معبود هغه څوک
وي چه هر څه ورته معلوم
وي او په هر څه قدرت
والا وي او دا صرف او صرف
باري تعالی دی ذو الجلالته
الله ۱۲

يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ ۚ يَخْلُقُ اللَّهُ

ځي په دوو خپو - (لکه انسان) او ځینې تر دوی نه ځي په څلورو خپو (لکه څاروي) پيدا کوي الله

مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَّقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ ۚ

هغه چه ئې خوښه شي - يقيناً الله په هر څيز باندې قادر دی - يقيناً مونږ نازل کړي دي دليلونه ښکاره -

وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ آمَنَّا

او الله هدايت کوي هغه چا ته چه رضا شي لاره برابره ته - او وائي دوی چه ايمان راوړی دی

بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ

مونږ په الله او په رسول او منلی دی مونږ حکم بيا واپس ګرځي يوه ډله د دوی نه پس د دې نه -

وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ

او نه دي دوی مؤمنان - او کله چه اوبلل شي الله او رسول د حکم ته چه فيصله اوکړي

بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا

په مينځ د دوی کښې نو په دغه وخت يوه ډله د دوی نه مخ اړوي - او که وي د دوی لره حق نو راځي

إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ

هغه ته تابعدار - آيا په زړونو د دوی کښې مرض دی يا دوی شک کړی دی يا ويريږي دوی چه

أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا

ظلم به اوکړي الله په دوی باندې او رسول د هغه - بلکه دوی ظالمان دي - يقيناً

كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

دی قول د مؤمنانو کله چه اوبلل شي الله او د هغه رسول ته د دې چه فيصله اوکړي په مينځ د دوی کښې

أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ

چه وائي دوی اوريدلی دی مونږ او منلی دی مونږ - او دوی کامياب دي - او څوک چه حکم اومني

له د الله ده ۱۲
له يعنې بيا واپس زده و پکار ۱۲
له د منافقانو په مقابله کښې د مؤمنانو خبره چه مونږ فرمان آوريدو او ومنو نو کامياب هم دوی دي ۱۲
له دا زېرې دې چه څوک شرک نه کوي او بدعت نه کوي او حلال او حرام تورو نا روا نه کړي کوي نو دوی کامياب دي ۱۲

او وایه چه قسمونو ته ضرورت نشته خیره منل پکار دی او الله تعالی ته حقیقة معلوم دے

اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝

د الله او د رسول د هغه او ویریږي د الله نه او ډار کوي د هغه نو دغه خلق کامیاب دي

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل

او قسمونه کوي دوی په الله سخت قسمونه که ته حکم او کړې دوی ته نو ضرور به اووځي ووایه

لَّا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ قُلْ

قسمونه مه کوئ ... یقیناً الله خبردار دے په هغه کارونو چې تاسو کوئ ووایه

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ

حکم او منئ د الله او حکم ومنئ د رسول ۔ نو که دوی مخ وارووه نو یقیناً په ده باندې ...

وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا

... او که تاسو د هغه حکم ومنئ نو په سمه لار به شئ او نه دي په رسول

الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

مګر رسول د ښکاره ... وعده کړې ده الله هغو خلقو ته چې ایمان یې راوړے دے له تاسو نه او عمل یې کړے دے نیک

لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

... په زمکه کښې لکه چې ... هغه خلق چې وو مخکې له دوی نه

وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن

... دین د دوی چې خوښ کړے دے دوی ته ...

بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَن كَفَرَ

د ویرې نه ... امن ... زما عبادت به کوي شریک به نه ... او چا چې کفر وکړو

بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

پس دغه نو دوی نافرمان دي ۔ او کوئ مونځ او رکوئ زکوٰة

[illegible]

وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

او حکم منئ د رسول اصید دے چه پر تاسو به رحم اوشی. گمان مه کوه په کافرانو چه

مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾

عاجزونکی به شی څوک دوی په زمکه کښے - او ځائے د دوی اور دے - او ډیر بد ځائے دے -

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ

اے مؤمنانو اجازت دے غواړی ستاسو نه هغوی چه ستاسو مال دی او هغوی چه

لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ

چه نه دی رسیدلی بلوغ ته ستاسو درے ځله - مخکښے د مانځه د سحر نه

وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ الظَّهِيرَةِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ

او چه کله تاسو اوباسئ جامے د غرمے او پس د مانځه د

الْعِشَاءِ ۚ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ

ماسختن نه - دا درے وختونه د پردے دی ستاسو - نیشته په تاسو او نه په دوی باندے گناه

بَعْدَهُنَّ ۚ طَوَّافُونَ عَلَيْكُم بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ

پس د دے وختونو نه ... تاسو یو بل په ځائے کښے - دغسے بیانوی

اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنكُمُ

الله تاسو ته آیتونه - او الله پوهه او حکمت والا دے - او کله چه اورسی ورکی ستاسو

الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ

بلوغ ته نو اجازت دے غواړی لکه چه اجازت غواړی هغوی چه مخکښے د دوی نه دی دغسے

يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ

بیانوی الله تاسو ته آیتونه خپل - او الله پوهه او حکمت والا دے - او زړے ښځے

[illegible]

[illegible]

کورو نو ته محامنون او د تصرو ... ۱۲ ... وادرېم قانون وې ... د کورو نو ته ... او سینه ...
سلہ چې د ... د نه ښکاره کوي ... مثلاً پلار کره خوراک خوړې او
کورو نو نه خوراک جائز دے ځکه چې په دے کښې اذن موجود دے صراحةً یا دلالةً

الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ

کوم چې امید نه لري د نکاح نو نشته په هغوی ګناه چې اوباسي جامې خپلې

غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ

نه ښکاره کوي ښائست خپل ۔ او که ځان بچ کړي نو غوره ده د دوی لره ۔ او الله اوریدونکے دے

عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا

پوهه دے ۔ نشته په ړانده تکلیف او نه په ګوډ تکلیف او نه په

عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

مریض ګرانی او نه په تاسو چې خورئ د کورونو خپلو نه یا د کورونو

آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

پلرونو ستاسو یا د کورونو د میندو ستاسو یا د کورونو د وروڼو ستاسو یا د کورونو د خویندو ستاسو یا د کورونو

أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا

د ترونو ستاسو یا د کورونو د ترورانو ستاسو یا د کورونو د ماماګانو ستاسو یا د کورونو د ترورګانو ستاسو یا

مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا

د هغو چې مالکان یئ تاسو د کیلیانو د هغو یا د کورونو د دوستانو ستاسو ۔ نشته ګناه په تاسو چې خورئ یوځائے

أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ

یا جدا جدا ۔ نو کله چې لاړشئ کورونو ته نو سلام وایئ په خپلو ځانونو دعا ده د الله نه

اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

برکتي پاکه ۔ داسې بیانوي الله تاسو ته احکام امید دے چې تاسو پوهه شئ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ

یقیناً مؤمنان هغه دي چې ایمان ئې راوړے دے په الله او په رسول د هغه او کله چې وي د هغه سره په

ستا ماله د هغه نه جدا وي او پلار مور چونه وي او خپله مور یا میره مور ترور او رورڼه د رکوي خو دا شک مه کوه چې مال خو د پلار دے لو دار ورڼه په هر صاحب د ځکه دلته اذن شته والله ۔ بعض که پلار ورورسره نو هغه دې نه خفه کیږي بلکه خوشحاله به وي البته که داسې موقع وي چې هغه خفه کیږي نو بیا به دے خوراک نه وي ماله د هغه دے نو حرام به وي۔
سله بعضو کسانو به پټي د ګا او سره یو ځائے خوراک نه کولو نو دا هغه ته خوراک کولې شو۔
سله په یو ځائے خوراک کښې برکت دے او جدا جدا خوراک هم جائز دے خو چې د تکبر وجه پکښې نه وي۔
سله نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چې کله کور ته لاړ شئ نو سلام وایئ په دے کښې برکت دے ۱۲
سله دا د مؤمنانو او د منافقانو د صفتونو مقابله ده چې مؤمنان د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مجلس کښې خوشحاله وي بلا اذنه او بلا ضرورته نه ځي نو چې دوي اذن غواړي نو که ستاسو خوښه وي نو اذن ورکړه او چونکه دنیا مشکلې شوه هم په ... ظاهر کښې خوبخښنه ورلره او غواړه په خلاف د منافقانو چې هغه به د ضرورته او بلا اذنه ځي ستا د مجلس نه ځکه چې په هغه ستا مجلس بخیلید ګا ۱۲ ۱۲

له وقت چه خوا ورې حضور د مؤمنانو د غوا والا امر حکم و شه او سورت نو به کښې چه ملاقات شه چه ایمان والا اقرت نه غوا پرې مگر
نو الله تعالی د تبوک وا قعه ده ۱۲ ۱۰ نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته چه آوازکوئ نو وات مخ کوئ نکله چه تا سو یو بل ته کوئ

أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ

نو لاړ نه شی تر څو پورې چه اذن واخلی ترې (د هغه) - یقینا هغه خلق چه اذن غواړي له تا نه

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ

دغه خلق ایمان راوړی په الله او په رسول د هغه - نو کله چه اذن غواړي له تا نه د ځینو

شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

خپلو کارونو د پاره نو اذن ورکړه هغه چا ته چه ته وغواړې له دوی نه او بخښنه وغواړه دوی د پاره له الله نه - یقینا الله

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۚ لَّا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ

بخښونکی مهربان دے - مه گرځوئ بلنه د رسول په مینځ خپل کښې په شان د بلنې د ځینو ستاسو ځینو لره

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ

معلوم دی الله ته هغه خلق چه راووځی ستاسو نه پټ پټ - نو وډار شی هغه خلق چه خلاف کوی د

عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۚ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ

حکم د الله نه دی چه اورسی هغوی ته فتنه یا اورسی هغوی ته عذاب دردناک - خبردار یقینا خاص الله دی

مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ

دی هغه څیزونه چه په آسمانونو او په زمکه کښې دی یقینا پوهیږی په هغه حالت چه تاسو په کښې یئ - او کله چه واپس

إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

شی الله ته نو خبر به کړی په کارو ستاسو - او الله په هر شی پوهه دے -

سُورَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَسَبْعُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

آیتونه (۷۷)	شروع په نوم د الله سره چه بیحده مهربان رحم کوونکے دے	(اصلاح غواړی)	(رکوع گانې ۶)

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾

خیر والا دے هغه ذات چه رالیږلے یې هغه فرق کوونکے کتاب په بنده خپل چه شی د عالم د پاره ویروونکے -

بلکه د ادب سره ورته نوم اخلئ یا رسول الله سره په ورته وینئ کوئ د هغو وزارتگ وا قعه ده او چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم تاسو ته آواز او کړی نو د هغه نه انکار مه کوئ چه تا سو یو بل ته بی پروا آواز کوئ بلکه د هغه آواز د نبی کریم صلی الله علیه وسلم قبول په تا سو لازم دی ۱۲ ۲ داد منافقو حال دے چه د تبلیغ د عوت د په وخت کښې چه یو سړی په اذان سره شی او د هغه خان تا په کړی او روان شی ۱۲ ۳ دا د سورت اصل مقصد دے چه غیب دان صرف الله تعالی دے د هغه نه خاطبو نه غواړی منافقان چه په دا تهمت لگوی نو په منافقانو د مسئله خبر یم ۴ نازل شو یې په سورت او قبل د فاظ نه د رو مکه مکرمه په ترتیب قرآن (۲۵) او نزول (۴۲) ده دا سورت قرآن مقصد چه ظهور او کوونکے صرف الله تعالی دے او محکم د عامو تعبیر و بیان وا او ابیان چه الله تعالی شوکتی غالب نیشی ۱۷ ۵ اول دلیل عقلی دے په دے چه برکت ورکونکے صرف الله تعالی دے کوم لوی برکت حاصل قرآن دے چه حق او

باطل جدا کوی په تمام مخلوق ته یې لوی مخلوق نبی کریم صلی الله علیه وسلم دے او هغه خو عبد دے الله تعالی ته محتاج
و شه ۱۲

سلہ دا دویم دلیل دے چہ باد شاہی صرف د حق تعالٰی دہ نو برکات ہم د حق تعالٰی دی ۱۲ سلہ دا دریم دلیل عقلی دے چہ معلوم شو چہ برکات ورکوونکے صرف بارئ تعالٰی دے چہ خالق د ہر شی دے نو څوک چہ برکات یکو نو کیدے اللہ تعالٰی څوک غالب نیشتہ

اَلَّذِیْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ یَكُنْ

هغه ذات چہ صرف هغه لره دہ باد شاهی د آسمانونو او د زمکے او نه ئے نیولے دے څوک زوئے او نه دے

لَّهٗ شَرِیْكٌ فِی الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَیْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِیْرًا ۝

د هغه لره شریک په باد شاهئ کښے او پیدا کړے ئے دے هر شے لره نو برابر کړے ئے دے هر شی اندازه ۔

وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اٰلِهَةً لَّا یَخْلُقُوْنَ شَیْـًٔا وَّهُمْ یُخْلَقُوْنَ وَ

او جوړ کړی دی سوا د اللہ نه نور خدایان چہ نشی پیدا کولے هیڅ شے او دوی پخپله پیدا کړے شوی دی او

لَا یَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا وَّلَا یَمْلِكُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَیٰوةً

او مالکان نه دی د ځان دپاره د نقصان او نه د نفع او نه دی مالکان د مرګ او نه د ژوند

وَّلَا نُشُوْرًا ۝ وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْۤا اِنْ هٰذَاۤ اِلَّاۤ اِفْكُ ۨافْتَرٰىهُ

او نه د بیا ژوندی کولو ۔ او وائی هغه کسان چہ کافر شوی دی نه دے دا قرآن مګر دروغ دی چہ جوړ کړی دی

وَاَعَانَهٗ عَلَیْهِ قَوْمٌ اٰخَرُوْنَ ۛۚ فَقَدْ جَآءُوْ ظُلْمًا وَّزُوْرًا ۝ وَ

او امداد کړے دے د هغه سره قوم نور ۔ نو یقیناً کړی دی دوی ظلم او دروغ ۔ او

قَالُوْۤا اَسَاطِیْرُ الْاَوَّلِیْنَ اكْتَتَبَهَا فَهِیَ تُمْلٰى عَلَیْهِ بُكْرَةً وَّ

وائی دوی چہ دا قیصے دی د پخوانو خلقو دی چہ لیکلی دی نو دا لوستلے کیږی په ده باندے سحر او

اَصِیْلًا ۝ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِیْ یَعْلَمُ السِّرَّ فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

بیګاه ۔ او وایه چہ رالیږلے دے دا هغه ذات چہ پوهیږی په پټ شی په آسمانونو او په زمکه کښے ۔

اِنَّهٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا ۝ وَقَالُوْا مَالِ هٰذَا الرَّسُوْلِ یَاْكُلُ

یقیناً اللہ دے بخښونکے او مهربان ۔ او وائی دوی دا څنګه رسول دے چہ خوری

الطَّعَامَ وَیَمْشِیْ فِی الْاَسْوَاقِ ؕ لَوْلَاۤ اُنْزِلَ اِلَیْهِ مَلَكٌ فَیَكُوْنَ

دوډئ او ګرځی په بازارونو کښے ۔ ولے نه شی نازل کړے ده ته ملک چہ شی

او نه ورسره شریک شته نو حاصل دا چہ قرآن د هغه دے او کل ما سوی اللہ برکات ورکوونکی نه دی ۱۲ سلہ دا زور نه دہ چہ سره ورکوونکی دے والا مخلوق نه دوی غیر د اللہ او برکات ورکوونکی او حال دا چہ دوی څوک پیدا کولے نشی پخپله مخلوق دی د ځان د نقصان لرے کولو او د نفع د حاصلولو هم نشی او نه څوک هم کولے شی نه ژوند کولے شی ۱۲ سلہ دلیل وحی دے چہ کفار قرآن والی چہ دا قرآن او دا مسئلہ چہ برکات ورکوونکی صرف اللہ تعالٰی دے دروغ دی ۱۲ سلہ دا دریم کله دے چہ کفار قرآن والی چہ قرآن نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم سره دا قرآن جوړ کړے او نورو خلقو هم ورسره امداد کړے دے ۱۲ سلہ دا دریم کله دے چہ دا قرآن نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم د نورو خلقو نه لیکی ۱۲ سلہ دا جواب دے او خلورم دلیل عقلی دے چہ او لولو دلیلونو کښے لوئے قدرت بیان دے او دلته لوئے علم بیان دے نو برکات ورکوونکے صرف اللہ دے چہ لوئے قدرت او لوئے علم والا دے او دا بل څوک نیشتہ نو برکات ورکوونکے

سوا د اللہ تعالٰی نه بل څوک نیشتہ ۱۲ سلہ دا خلورم ګله ده ۱۲ سلہ دا پنځمه ګله ده ۱۲

[illegible]

مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَ

[illegible]

قَالَ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٨﴾ انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا

[illegible]

لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِن

[illegible]

شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

[illegible]

وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ

[illegible]

بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾ إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا

[illegible]

وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾

[illegible]

لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ

[illegible]

أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾

[illegible]

لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾

[illegible]

[illegible]

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمْ

او کله چه جمع کړي دوی لره الله او معبودان د دوی سیوا د الله نه نو او به وائي الله آیا تاسو

أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿۱۷﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ

غلط کړي دي دا بندګان زما یا دوی غلط کړي دي په خپله حقه لار؟ نو عرض به او وائي پاک یې ته

مَا كَانَ يَنبَغِي لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن

نه دي مناسب موږ لره چه موږ ونیسو سیوا ستا نه کارجوړي دوستان لیکن فائده

مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿۱۸﴾ فَقَدْ

ورکړې وه تا دوی لره او پلار نیکه د دوی لره تر دې چه هیر کړې یې دوی یاد او وو قوم هلاک شوي. نو

كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن

دروغژن به کړي تاسو خبرو ستاسو نو طاقت نه دے تاسو د واپس کولو د عذاب او نه د مدد. او چا

يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿۱۹﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ

ظلم او کړو ستاسو نه نو وربه څکوو مونږ عذاب لوی. او نه وو لیږلي مونږ مخکښې ستا نه

الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَ

رسولان نو هغوی به خوړل خوراک او تلل به په بازارونو کښې. او

جَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿۲۰﴾

ګرځولي دي مونږ ځینې ستاسو د ځینو د پاره امتحان. آیا صبر کوئ تاسو؟ او دے رب ستا لیدونکے.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ

او وائي هغوی چه امید نه لري د ملاقات زمونږ ولې نه دي نازل شوي موږ ته ملائک

أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۗ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿۲۱﴾

یا ولې نه وینو موږ رب خپل. یقیناً لوئي کړې ده دوی په زړونو خپلو کښې او سرکشي کړې ده سرکشي لویه

ستاسره شریک نیسئے موږ لره پچپله سوا ستا نه بل ضرورت چه موږ کوو نه نیستے نو موږ دوی ته ګمراه او نه کړه موږ نه برکت غواړو بلکه وجه دا ده چه دوی لره دومره ډیر نعمتونه تا ورکړي وو دنیا ورکړې وه نو دوی ته هیر شو نو دوی ګمراه هلاک شو ۔ ۳ یعنی ستا حاجت چه روا کول او مدد ورکول او برکت ورکول ترې نه هیر شو او مخلوق ورته یاد وو ۔ ۴ دا د کفارو د یو اعتراض جواب دے چه ته ولې پیغمبر یې خوراک خورې او په بازارونو کښې ګرځې نو معلوم شو چه په بازارونو کښې تلل او روزي لټول د پیغمبرانو سنت دے ۔ ۵ پیغمبران د کافرانو د ایذا وړکولو د کافرانو د پیغمبرانو صبر د پاره امتحان دے ۔ ۶ یعنی صبر او کړئ ۔ ۷ یعنی د پیغمبرانو خوت او د کافرانو انکار ورته معلوم دے نو د دوی به پوره پوره بدله ورکړي ۔ ۸ دا د هغه ښکلي دوباره ذکر دے چه دوي د زیارت نه چه موږ د الله تعالیٰ او وینو او ولې ملائک نه راځي ...

۱ یعنی کوم خلق چه تاسو غلط کړي دي ... هغوی یادوي چه هغوی به تاسو ته ...

سره ختم دے ... ۱۱ یا الله موږ معاف کړه ...

له دا بشارت دے و مقیل نه مراد ځائے د آرام دے په جنت کښې خوب نیشته خو په خوږشان ځمکې دے او خوب حلقه وی چه سړے ستړے شی او په جنت کښې ستړی کیدل نیشته ۱۲

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِيْنَ وَيَقُوْلُوْنَ

په کومه ورځ چه اووینی ملائکې نو نشته په هغې ورځ خوشحالی مجرمانو لره او وائی به دوی چه

حِجْرًا مَّحْجُوْرًا ۝ وَقَدِمْنَآ اِلٰى مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ

پناه ده او په دې ورځ) او لاړو به مونږ عمل د دوی ته نو کړو به مونږ هغه (عمل د دوی)

هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ۝ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ

دوړه الوزولې شوې. د جنتیانو به په هغه ورځ ښه وی ځائے د آرام او ښه به وی ځائے

مَقِيْلًا ۝ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا ۝

د آرام د غرمې. او کله چه څیرې کړی شی آسمان په وریځو سره او راکوزی ملائکې په لیږلو

اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ ۣ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۭ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ عَسِيْرًا ۝

بادشاهی په هغه ورځ حقه ده رحمان لره. او وی به هغه ورځ په کافرانو گرانه -

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ

او کله چه چیچی ظالم لاسونه خپل وائی به آرمان دے ما نیولې وے رسول

الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ۝ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِيْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيْلًا ۝

سره یو لار. آرمان افسوس چه ما نه وے جوړ کړے فلانی لره دوست -

لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِيْ ۭ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ

خامخا غلط کړم زه یاد د الله نه پس د هغې چه راغلے وه. او دے شیطان انسان لره

خَذُوْلًا ۝ وَقَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ

شرموونکے. او وائی رسول اے ربه زما قوم ځما کړے دے قرآن لره

مَهْجُوْرًا ۝ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ۭ وَ

پرېښودې. او دغسې مونږ کړی دی د هر نبی دپاره دښمنان د مجرمانو نه. او

نیشته ۱۲ ؎ دا د عذاب په اخیر وخت بیان دے وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ د هغې تفصیل دے. په قیامت کښې به ظالم آرمان کوی چه ما د نبی کریم صلی الله علیه وسلم اتباع کړې وه دے او ما د مشرک د وینا وسعتی تا بعداری نه وے کړې (قصه) عقبه رو ق کړی وه. نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم او دے چه حلقه په ستا ورځ خوړه په دعوت کښې او دے نو هغه کلمه او ویله نو د هغه دوست ابی ترغیب خفه شو نو عقبه بیا کافر شو. نو په قیامت کښې به دا سے خلق آرمان کوی ۱۲ الفاظ د قرآن عام دی په خاصه واقعه پورې مختص کول غلط دی. او نبی کریم صلی الله علیه وسلم فریاد کوی چه اے ځما خدایه ځما قوم قرآن ته لره پرېښودو او ځمکه چه قرآن پرېښودی نو هغوی به بیا په قیامت کښې آرمان کوی ۱۲

؎ دا د ته منسوخه دی ۱۲

[illegible]

كَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ

[illegible]

عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ كَذٰلِكَ ۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَ

[illegible]

رَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ۝ وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ

[illegible]

تَفْسِيْرًا ۝ اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ ۙ اُولٰٓئِكَ

[illegible]

شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَ

[illegible]

جَعَلْنَا مَعَهٗٓ اَخَاهُ هٰرُوْنَ وَزِيْرًا ۝ فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

[illegible]

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ۝ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا

[illegible]

الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ

[illegible]

عَذَابًا اَلِيْمًا ۝ وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًۢا بَيْنَ

[illegible]

ذٰلِكَ كَثِيْرًا ۝ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۡ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيْرًا ۝ وَ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا

[illegible]

يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِنْ يَتَّخِذُونَكَ

[illegible]

إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ

[illegible]

آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ

[illegible]

الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ

[illegible]

أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ

[illegible]

أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ

[illegible]

تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا

[illegible]

الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ

[illegible] او الله هغه

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ

[illegible]

سـله وَ دَ بارى تعالیٰ وعده ولیدلو سے ... عقل چه سوری یو برکت دے او نور بیا بل برکت دے ۔
سـ۲ـه وا د خدائے تعالیٰ دَ برکتونو شمېر ... چه شپه یو برکت دے او [illegible] دَ مخلوق دَ پاره چه پکښې آرام کوی ۔ او [illegible] بل برکت دے دَ الله تعالیٰ چه انسان [illegible] او [illegible] دَ باری تعالیٰ بل قسم [illegible] برکت دے چه انسان [illegible] کار [illegible] صرف الله تعالیٰ کوی نهٔ اولیاء او نهٔ انبیاء او نهٔ ملائک او جنات [illegible] او نهٔ دَ الله تعالیٰ دَ برکتونو [illegible] چه خیر و برکت [illegible] صرف او صرف باری تعالیٰ دے [illegible] صرف دَ الله تعالیٰ [illegible] بل ماسوی الله نهٔ ۔ دا مقصود اصل دَ قرآن او دَ کل آسمانی کتابونو او دا دَ ټولو انبیاء علیهم السلام دعوت دے الله تعالیٰ دې دَ [illegible] موږ ته نصیب کړی ۔

[illegible] وحدانیت [illegible] الله تعالیٰ [illegible] توحید او رسالت [illegible]

نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

[illegible] او الله هغه ذات دے چه رالیږی بادونه زیرے ورکوونکی [illegible] باران

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُ

او نازل کړے مونږ له آسمانه اوبه باران پاک ۔ چه تازه کړو مونږ په دے سره ښار مړ او وڅښوو

مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ

[illegible] څارویو او خلقو ډیرو ته ۔ او تقسیم کړے دے مونږ [illegible]

لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي

[illegible] انکار وکړو اکثرو خلقو [illegible] او که رضا وے زمونږ نو [illegible]

كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُم بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

[illegible] ویرونکی ۔ نو تابعداری مه کوه د کافرانو او کوه [illegible]

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ

او الله هغه دے چه [illegible] دوه دریابونه [illegible]

وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ

[illegible] ۔ او الله هغه دے چه پیدا کړے یے

الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ

[illegible] ۔ او دے رب ستا قدرت والا ۔ او عبادت کوی [illegible]

مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ

سوا د الله نه [illegible] او دے کافر د رب خپل

ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ

[illegible] ۔ او نه یم لیږلے تا [illegible] زیرے ورکوونکے او ویرونکے ۔ او وایه [illegible]

[illegible] الله تعالیٰ [illegible]

[illegible]

مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَآءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى

[illegible]

الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ

[illegible]

خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

[illegible]

ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمٰنُ فَسْئَلْ بِهِ خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ

[illegible]

لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَ

[illegible]

زَادَهُمْ نُفُورًا ۩ ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَآءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ

[illegible]

فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً

[illegible]

لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِينَ

[illegible]

يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُونَ قَالُوا

[illegible]

سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ

[illegible]

يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ

[illegible]

غَرَامًا ۝ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝ وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا

[illegible]

لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا ۝ وَالَّذِينَ

[illegible]

لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ

[illegible]

اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۝ يُضَاعَفْ

[illegible]

لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ۝ إِلَّا مَن تَابَ

[illegible]

وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ

[illegible]

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ

[illegible]

إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ

[illegible]

مَرُّوا كِرَامًا ۝ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا

[illegible]

له ۱۱ دا قسم وے ... ۳ کاله د متقیانو مشری ... او استقامت د ورکړې دې ... ملا یو د فوځ ... او ... وي ۱۲

صُمًّا وَّعُمْيَانًا ﴿۷۳﴾ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا

... او هغوی دې چې وائي اے ربه زموږ ورکړه موږ ته د بیبیانو زموږ نه

وَذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَّاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا ﴿۷۴﴾ اُولٰٓئِكَ

او د اولاد زموږ نه یخوالے د سترګو او وګرځوه موږ د متقیانو لره پیشوایان - دوی ته به

يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا تَحِيَّةً وَّسَلٰمًا ﴿۷۵﴾

ورکړے شي بالا خانې ځکه دوی محنت کړے وو او استقبال به وشي د دوی په جنت کښې په دعا او سلام

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿۷۶﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ

همیشه به وي په کښې - ښه ځائے دے د آرام او د اوسیدو دا جنت او وایه څه پروا ئي ستاسو

رَبِّيْ لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ ۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ لِزَامًا ﴿۷۷﴾

رب مې که نه وي بلنه ستاسو - نو تاسو دروغ ګڼلي دي حق لره ... نو شو به عذاب لازم تاسو سره

سُوْرَةُ الشُّعَرَآءِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ۲۲۷ رُكُوْعَاتُهَا ۱۱

آیتونه ۲۲۷	شروع په نوم د الله سره چې ډیر مهربان او رحم کوونکے دے ...	رکوعګانې ۱۱

طٰسٓمّٓ ﴿۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۲﴾ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ اَلَّا

... دا آیتونه د صاف کتاب دي - امید دے چې ته ځان هلاک کوې چې

يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۳﴾ اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ

دوی ایمان نه راوړي - که وغواړو نازل به کړو په دوی د آسمان نه نښه نو شي به

اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ﴿۴﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ

څټونه د دوی هغې ته ټیټ - او نه راځي دوی ته یاد د رحمان

مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ﴿۵﴾ فَقَدْ كَذَّبُوْا فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْبٰٓؤُا

نوے مګر دوی د هغه نه مخ اړوي - نو دروغ ګڼلي دي یاد د الله لره نو راشي به دوی ته حقیقت

۳ دا د دنیا د عذاب بیان دے یعنې که تاسو غیر الله مانځئ نو د الله تعالیٰ نه غواړئ او برکاتو لا کثرت نه حقیقت تاسو ته ... نه کوئ نو تاسو به هلاک ... حقیقت نه پرے ... او غیر الله نه برکات والا وایئ نو عذاب به پرے نازل شي ۱۲

۴ نازل شوې پس د واقعې او قبل د نمل ... متوسط مکي مکرمه - د دې سورت اصل مقصد دا دے چې کوم موږ مخلوق الله تعالیٰ ته برکات والا نه دے وښیلي او د غیر الله نه ئې مانځونه غوښتلي دي هغوی په دنیا کښې هلاک شوي دي قوم د موسیٰ علیه السلام د ابراهیم علیه السلام د نوح علیه السلام د هود علیه السلام د صالح علیه السلام د لوط علیه السلام او قوم د شعیب علیه السلام وا اُو دغه قومونه هلاک شوي دي په دنیا کښې ځکه چې دوی شرک کولو او د غیر الله نه دوی برکات غوښتل نو دغسې چې څوک شرک کوي نو هغوی به هلاک کیږي نو دا سورت د عذاب دنیوي د پاره دے ۱۲

۵ دا تمهید دے د ترغیب د پاره چې د الله تعالیٰ کتاب دے نو تاسو دے او منئ ...

۶ دا تسلي ده نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته معلومه شوه چې دا ئې په اشاعت د توحید کښې ډیر کوشش کولو ۱۲

۷ ... د عذاب دنیوي بیان دے ۱۲

[illegible]

مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا

[illegible]

فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ۝ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

[illegible]

مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝ وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ

[illegible]

مُوْسٰۤى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ۝

[illegible]

قَالَ رَبِّ اِنِّيْۤ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ۝ وَيَضِيْقُ صَدْرِيْ وَلَا

[illegible]

يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسِلْ اِلٰى هٰرُوْنَ ۝ وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْۢبٌ فَاَخَافُ

[illegible]

اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا بِاٰيٰتِنَاۤ اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ۝

[illegible]

فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَاۤ اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَنْ اَرْسِلْ

[illegible]

مَعَنَا بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا وَّلَبِثْتَ

[illegible]

فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۝ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِيْ فَعَلْتَ وَ

[illegible]

ع ۵

[illegible]

له يعنې هغه چې ما نه غلطي شوې وه هغه ما قصدًا نه وه کړې ... ٣ يعنې ته چې کوم نعمت او پرورش په ما
زما کولې او ياد وې هغه د دې په مقابله کې هيڅ نه دی چې تا ټول قوم غلامان کړی او زه هم د هغوی نه يم

أَنتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ⑲ قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّآلِّينَ ⑳

نا شکره يې ـ موسیٰ او وې کړې ما هغه وخت دغه کار په داسې وخت کې چې زه د هغه نه ناخبره وم

فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي

بيا ستاسو نه وتښتېدم کله چې زه ستاسو نه ويرېدم نو راته راکړو رب زما حکم او وې کړم زه

مِنَ الْمُرْسَلِينَ ㉑ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِيٓ

د رسولانو نه ـ او دغه نعمت چې ته يې زما په سر احسان کوې چې غلامان کړي دې تا بني اسرائيل

إِسْرٰٓءِيلَ ㉒ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِينَ ㉓ قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

او وې ويل فرعون او څه دې رب د عالم ؟ ـ موسیٰ او وې هغه رب د آسمانونو

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ㉔ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ

او د زمکې او د هغه څه چې په مينځ د دواړو کې دي که تاسو يقين کوئ ـ او وې فرعون خپلو چاپېره خلقو

أَلَا تَسْتَمِعُونَ ㉕ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْأَوَّلِينَ ㉖ قَالَ

ته آيا تاسو اورئ ـ او وې موسیٰ هغه رب ستاسو او رب د پلار نيکه مخکنو ستاسو دې ـ او وې فرعون

إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِيٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ㉗ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ

چې يقينًا دا رسول ستاسو چې تاسو ته رالېږلی شوی لېونی دې ـ او وې موسیٰ هغه رب د مشرق

وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ㉘ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ

او مغرب او د هغه څه چې په مينځ د دواړو کې دي که تاسو پوهېږئ ـ او وې فرعون که تاسو جوړ کړو

إِلٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ㉙ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ

خدای بې زما نه نو زه به درکړم تا لره قيد ـ او وې موسیٰ اګر چې زه پېش کړم تا ته

بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ㉚ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ㉛

دليل ښکاره او وې فرعون نو پېش کړه هغه که يې ته د رښتو ـ نه

کوم شوی پرورش ١٢ ١٣ ٢ يعني د رب العٰلمين څه معنیٰ ده د فرعون مقصد دا وه چې موسیٰ عليه السلام قوم ته يې کوې چې بيا قوم په فرعون څه اعتراض او ذلت کړي کله چې فرعون موسیٰ عليه السلام ته څه تکليف رسول غواړي ٣ موسیٰ عليه السلام فرعون ته د الله تعالیٰ د هغه دليل پېش کړ چې رب هغه ذات دے چې د آسمانونو او د زمکو او د هغو څيزونو چې په مينځ د دواړو کې دي پرورش کوونکی دی رب دې کېدی پالونکی ته يعنې ضرور يا به په ده کو ورکړې د الله تعالیٰ نه بل څوک نشته ـ دلیل حق دے او د هغه عزت حق دے چې ټول جهان څوک لي رب نه دے او د غسې انبياء عليهم السلام ربا قرر ده ١٢ ١٣ ٥ چې دے څوک چې نه سوا بل څوک ته خدای شي واق ١٢ ٦ موسیٰ عليه السلام د فرعون کفلو ته خيال د نساني نو برابر وليلو نه بيا نو ده او د دې کا ٧ دے چې دعوت ته به زور ور کوی او خلقو د به د وسيلو په خيال نه شي ساقي ١٢

ك معلومه شوه چې په هغو ژوندو واوړه عصا کښې موسى علیه السلام ته اختیار او اثر هم نه ؤ [illegible] او د معجزې [illegible]

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا

نو وغورځوله ئې همسا خپله نو ناڅاپه هغه ښامار ؤ ښکاره - او راویستو لاس خپل نو ناڅاپه

هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ

هغه سپین ؤ کتونکو ته - او وې فرمایل سردارانو ته چې ګیرچاپیره ؤ ده ته یقیناً دغه ساحر دے

عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ فَمَاذَا

پوهه - غواړي چې وباسي تاسو د زمکې ستاسو نه په سحر خپل سره - نو څه حکم

تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾

کوئ تاسو؟ - هغوی وویل چې وخت ورکړه ده ته او ورور ده ته او ولیږه په ښارونو کښې راټولوونکي

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾

چې راولي تاته هر ساحر پوهه - نو جمع کړے شو ساحران وخت د ورځې معلومې ته -

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ

او اوویلے شو خلقو ته تاسو جمع شوي يئ ! امید دے چې موږ به روان شو ساحرانو پسې

إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ

که دوي غالب شي - نو هر کله چې راغلل ساحران نو دوي اوویل فرعون ته

أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ

آیا شته موږ له مزدوري که موږ غالب شو؟ او وے فرعون او - او تاسو به په

إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾

هغه وخت ځما ملګري شئ - او وے دوي ته موسى او غورځوئ هغه شے چې تاسو غورځوونکي يئ

فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ

نو وغورځول دوي رسۍ خپلې او همساګانې خپلې او دوي اوویل چې په عزت د فرعون سره موږ به

مخلوق په اختیار کښې نه وي

ك٢ اول دا خبره فرعون کړې ده بیا مشرانو د هغه تائید پیش کړے دے نو سورت اعراف آیت ١١٠ کښې د مشرانو قول پیش شوے دے ١٢

ك٣ یعنې د ملک قبضه کوي او کرسۍ غواړي دین د دې غرض نه دے ١٢

ك٤ د دې نه اراده د نیا دار وا فرق دے چې د هغه کار کوم صفت د الله تعالى د پاره او د نیا دار د دنیا د پاره ١٢

ك٥ یعنې مزدوري خو لاځه کوئ تاسو به ځما د دستر خوان ملګري شئ

ك٦ دا حکم د تحقیر د پاره دے یعنې ځکه چې کوم اوکړئ ١٢

ك٧ یعنې د فرعون عزت او وحدت به د زمونږ ملګري کوي نو مونږ د په تاسو غالب شو ځکه زمونږ سره د شدو روحانیت د فرعون ملګر دے دے ١٢

ك٨ د طه آیت ٦٥ نه معلومیږي چې وخت د مقابلې ورځ اختیار یا ملګري وخت مقرر شوے وه ١٢

سه به هر وخت په دا میانو د حق تهمتونه غالبین ګلون عصه مارا ولیه وه بیا ترے نه روستو غالب نبیو شولو اوړ ایت د قصص کوایت ٣٥ نه معلوم شوي لله په فرعون رعب راغلے دے د موسى علیه السلام نه او لګه کے د مشوے له تعبیر کړیے [illegible] کوي د موسى علیه السلام سره د [illegible]

له موسیٰ علیه السلام عصا چه یو وه را او اچوله نو دغه ... باطل شو [illegible]

[illegible]

الْغٰلِبُوْنَ ﴿۴۴﴾ فَاَلْقٰى مُوْسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ﴿۴۵﴾

غالب يو . نو واچوله موسیٰ عصا خپله نو ناڅاپه دغه ... [illegible]

فَاُلْقِىَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿۴۶﴾ قَالُوْۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۷﴾ رَبِّ

نو وغورځولے شو ساحران سجده کوونکي . او وويل دغو چه ايمان راوړو موږ په رب د عالمونو . چه رب دے

مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۴۸﴾ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّهٗ

موسیٰ او هارون دے . او وويل فرعون آيا ايمان راوړو تاسو ... [illegible] يقيناً دا

لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِىْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ لَاُقَطِّعَنَّ

[illegible] ستاسو ... نو تاسو به پوهه شئ . چه ضرور به

اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۴۹﴾

لاسونه ستاسو او خپې ستاسو ... [illegible]

قَالُوْا لَا ضَيْرَ اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ﴿۵۰﴾ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا

او وويل دغو ... موږ رب خپل ته واپس شو . موږ طمع کوو چه اوبښي موږ ته

رَبُّنَا خَطٰيٰنَاۤ اَنْ كُنَّاۤ اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۵۱﴾ وَاَوْحَيْنَاۤ اِلٰى مُوْسٰۤى

رب زموږ گناهونه زموږ ... اول مومنان . او وحى اوليږله موږ موسیٰ ته

اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِىْۤ اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿۵۲﴾ فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى الْمَدَاۤئِنِ

چه بوځه بندگان زما ... تاسو به ... . نو اوليږل فرعون په ښارونو کښے

حٰشِرِيْنَ ﴿۵۳﴾ اِنَّ هٰۤؤُلَاۤءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيْلُوْنَ ﴿۵۴﴾ وَاِنَّهُمْ لَنَا

جمع کوونکي . چه يقيناً دا خلق ډله ده لږ . او يقيناً دوی موږ لره

لَغَاۤئِظُوْنَ ﴿۵۵﴾ وَاِنَّا لَجَمِيْعٌ حٰذِرُوْنَ ﴿۵۶﴾ فَاَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنّٰتٍ

قهروی . او موږ ټول ... . نو اوويستل موږ دوی له باغونو

معلوم نه شو ... [illegible]

[illegible] فرعون ... رب ... موسیٰ او هارون علیهما السلام ...

له يعنې تاسو ... [illegible]

[illegible]

تعالیٰ فرمائي ... فرعونيان ... [illegible]

ورکو ... صرف الله تعالیٰ ... [illegible]

وَعُيُونٍ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي

او چینو نه - او خزانو او د ځایونو د عزت نه - دغسې او شوه - او په میراث سره ما ورکړله

إِسْرَائِيلَ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ

ځامنو بنی اسرائیلو ته - نو ورپسې شو په وخت د نمر په ختو - نو هر کله چه اولیدل دواړو ډلو یو بل نو

أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ قَالَ كَلَّا ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي

او وې ملګرو د موسیٰ چه موږ خو لاندې شو - او وې موسیٰ داسې نه ده - یقیناً ما سره زما رب دے

سَيَهْدِينِ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ

ما ته به لار او ښائی - نو ما حکم اوکړو موسیٰ ته چه او وهه په همسا خپله سره دا دریاب -

فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ

نو شوه هره حصه د دریاب [illegible] لکه لوئے غر - او ما اورسول د غرق ځائے ته

الْآخَرِينَ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ أَجْمَعِينَ ثُمَّ

ورستنی خلق - او ما بچ کړو موسیٰ او هغه څوک چه د ده سره وو ټول - بیا مو

أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

غرق کړل نور خلق - یقیناً په دے کښې دلیل دے - او نه دی زیات د دوی نه

مُّؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ

مؤمنان - او یقیناً رب ستا زبردست دے او مهربان دے - او اوروه دوی ته قصه

إِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ قَالُوا نَعْبُدُ

د ابراهیم - کله چه هغه او وې پلار او قوم خپل ته چه تاسو د څه عبادت کوئ - او وې وئیل موږ عبادت کوو

أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ

د اصنامو نو موږ ورله مخامخ ناست یو - او وې هغه آیا اوری ستاسو نه کله چه

ك [illegible] ۱۲ ... د موسیٰ علیه السلام ۱۲ ... نو موسیٰ علیه السلام دریاب په همسا اووهه چه د موسیٰ علیه السلام مرضی او اراده وه دریاب په چپه نه کیده ولې دریاب چپه شو د موسیٰ علیه السلام اراده وه او د الله اراده وه ۱۲

ك په دې کښې دلیل دے چه د هغوی نه علم د بارئ تعالیٰ دے معلومه شوه چه اولیاء او انبیاء نه د خپلو دوستانو امداد کولے شی او نه خپل دشمنان هلاک کولے شی د دوی کار واک نه دے چه کله د خدائے تعالیٰ قهر راشی نو دوی لره الله تعالیٰ بچ کوی ۱۲

ك په دے قصه کښې د الله تعالیٰ د وحدانیت دلیل دے چه هر څه د الله تعالیٰ کوی څوک هلاکوی او چا لره بچ کوی نو معلومه شوه چه برکات ورکوونکے صرف الله تعالیٰ دے او څوک چه دا مسئله منی نو هغوی لره الله تعالیٰ بچ کوی او مخالفینو لره هلاک کوی ۱۲

ك دا دلیل نقلی دے دوېم د ابراهیم علیه السلام نه چه دا مسئله د توحید ده مسئله د ابراهیم علیه السلام چه تاسو منئ هغه دا مسئله قوم ته کړے ده چه دا غیر الله د نفع رسولے شی او نه ضرر نو معلومه شوه چه برکات ورکوونکے د الله تعالیٰ نه بل څوک نشته ۱۲

تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا

بلا تاسو حقوله ـ یا نفع رسوی تاسو ته یا ضرر رسوی ـ (هغوی) ووئیل بلکه موندلی دی موږ پلاران خپل

كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ وَ

چې دغسې کارونه ئې کول ـ ابراهیم ووئیل آیا وینئ تاسو هغوی ته چې بندګی ئې کوئ ـ تاسو او

آبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾

پلاران ستاسو پخوانی ـ چې یقیناً دوی دښمنان زما دی بې له رب العٰلمین نه ـ

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾

کوم چې پیدا کړی ئې یم زما نو هغه به ښوونه کوی ماته ـ او کوم چې هغه خوراک راکوی ماته او اوبه راکوی ماته ـ

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾

او کله چې زه ناجوړه شم نو هغه شفا راکوی ماته ـ او هغه ذات چې مړ کوی ما او بیا به ژوندی کوی ـ

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِي

او هغه ذات چې زه طمع کوم چې بخښنه به وکړی ماته زما د ګناهونو په ورځ د انصاف ـ ای ربه زما بخښه ماته

حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي

پوهه او یوځای کړه ما د نیکانو سره ـ او مقرر کړه ماله ویل ښه په وروستنو

الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِأَبِي

خلقو کښې ـ او کړه ما د وارثانو د جنت د نعمت نه ـ او اوبښه پلار

إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا

یقیناً دی لار خطا کړی وو ـ او مه شرموه ما کله چې راپورته کړی شی خلق ـ کله چې نفع

يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ

نه شی رسولی مال او نه زامن ـ مګر هغه چې راغلی وی د الله نه کلک زړه ورسره (د شرکه) او نژدې کړی شی

لـه یعنی د ارموږ ... روایات ...

ــه یعنی خپله ما ... الله تعالیٰ د ... نه ... خپل حاجتونه صرف د الله تعالیٰ نه غواړي ... ابراهیم علیه السلام قوم مشرکان وو ... مشکلو ... معبود ... شریکول ...

ــه ... ابراهیم علیه السلام عقلي ... پیش کوی چه خوراک او څښاک او شفا او مرګ او ژوند صرف د باری تعالیٰ په قبضه کښې دی نو حاجتونه او برکتونه د هغه ...

ــه کوم کار چه د پیغمبر ... ګناه ...

ــه کمال په علم او په عمل کښې ...

ــه نیک نامی ما له وکړه چه خلق ... تا به د ... دعا ... اللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ... اللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ...

[illegible]

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَمَا

جنت د پرهېزګارو له ـ او ښکاره به شي دوزخ بې لارو خلقو ته ـ او وبه ويلى شي دوى ته چرته دي هغه

كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ أَوْ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾

چې تاسو به عبادت کوله ـ سوا د الله نه ـ آيا امداد کولى شي ستاسو يا بدله اخستى شي هغوى

فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا

نسکوره به او غورځولى شي په دوزخ کښې دوى او هغه بې لارې خلق ـ او لښکرې د ابليس ټولې ـ او به وائي دوى

وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ

او دوى به په هغې کښې جګړه کوي ـ قسم دى په الله چې مونږ وو په ګمراهۍ ښکاره کښې ـ کله چې

نُسَوِّيكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا

برابر کړل مونږ تاسو له رب العالمين سره ـ او نه دي ګمراه کړي مونږ مګر ګناهګارو ـ نو نشته مونږ لره

مِن شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ

سفارش کوونکي ـ او نه خالص دوست ـ نو که وې مونږ لره واپسي نو مونږ به شو

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

مؤمنان ـ يقيناً په دې کښې دليل دى ـ او نه وو زيات د دوى

مُّؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ

مؤمنان ـ او يقيناً رب ستا زبردست دى او مهربان دى ـ دروغ ګڼل قوم د نوح

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ

پيغمبرانو لره ـ کله چې او وې دوى ته ورور د دوى نوح چې ولې نه وېرېږئ ـ بېشکه زه ستاسو دپاره

رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ

استازى يم امانتدار ـ نو ووېرېږئ د الله نه او خبره او منئ زما ـ او نه غواړم ستاسو نه په دې تبليغ

[illegible]

ے یعنی زما پر تاسو تا خیره منلے وه به سبو چه څه وعید کاروه ی نو نوح علیه السلام او وئے چه د دوی باطن ما ته نه دے معلوم او ښکاره

أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾

مزدوری - نشته زما مزدوری په رب د عالم ود - نو او وېرېږئ د الله نه او زما خبره ومنئ.

قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا

او وئے ویل آیا او منو ستا او تابع شوی ستا ذلیلان دی - نوح او وئے ویل نشته علم ما ته په هغے چه

كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي ۖ لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَ

دوی عمله کوی - نشته حساب د دوی مګر په رب زما که تاسو پوهیږئ! - او

مَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِن

زه نه شړم مؤمنان - نه یم زه مګر ښکاره وېروونکے یم - هغوی او وئے که

لَّمْ تَنتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي

بس نه کړل تا نوح نو شے به ته سنګسار - او وئے هغه اے ربه یقینا زما قوم

كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ

دروغژن کړم ما لره - نو او کړه په مینځ زما او د دوی کښے فیصله او بچ کړه ما لره او هغو لره چه زما سره

الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ

مؤمنان دی - نو ما بچ کړو هغه او هغوی چه د ده سره وو په جهاز ډک کښے - بیا ما

أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

غرق کړل روستو نور ولره - یقینا په دے کښے دلیل دے او نه دی زیات د دوی نه

مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ

مؤمنان - او یقینا رب ستا هغه زبردست او مهربان دے - دروغژن کړل عادیانو

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُم

پیغمبرانو لره - کله چه او وئے دوی ته ورور د دوی هود چه آیا نه وېرېږئ - زه ستاسو د پاره

مؤمنان دی نو څه د دوی شکله او شرم زه علیم غیب والا نه یم چه د دوی باطن او پیژنم زه خو نذیریم ۱۲

ے معلومه شوه چه بچ کول کے صرف باری تعالیٰ دے او چه ظاهری سبب وی او شرعی اسباب استعمالول جائز دی خو په اسباب کښے تاثیر نیشته مثلاً ود چښل مفرح جائز دی خو مفرح وونکے صرف الله تعالیٰ دے ۱۲

ے معلومه شوه چه غرقوونکے هم صرف باری تعالیٰ دے نو اسباب د کونے د دوستانو سره او هلاک د دشمنانو سره او صرف الله تعالیٰ دے د اسبابو ظاهری په اعتبار سره نسبت د هلاک او د امداد غیرته په اعتبار د کسب سره کیدی او پس د وقات نه خو اسباب ختم شو نو بیا نسبت د هلاک او امداد اولیاء ته شرک دے ۱۲

ے د د مخلوم دلیل نقلی دے د هود علیه السلام نه او په دے دلیل کښے د عذاب دنیوی هم بیان دے ۱۲

ے یعنی غلط خبره د کوم او چه پیچ هم د رشوت خوا پرم نو ولے زما خبره بیا نه منئ!

له په نیاسته که منارے جوړوئ چه وا به ځواولاس منبسه یا تپه شي (فائده) عبث هغه کار دے چه پکښے صحیح فائده و نه وي وا عبث کار په مافنه کښے اتفاقي حرام دے او په مړ مافنه نه مکروه دے ١٢ ؎ باري تعالیٰ د نعمت بیان پخپله او کړو

رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٢٦﴾ وَمَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ

استاسو دے معتبر یم - نو او وېرېږئ د الله نه او زما خبره او منئ - او نه غواړم ستاسو نه په دے څه

اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٧﴾ اَتَبْنُوْنَ بِكُلِّ رِيْعٍ

مزدوري - نه ده زما مزدوري په رب د عالم ده - آیا جوړوئ په هر دنګه ځائے

اٰيَةً تَعْبَثُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُوْنَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ﴿١٢٩﴾ وَاِذَا

نښه چه بې ځایه کار کوئ - او جوړوئ ښائسته آبادي چه ستاسو به همیشه یئ - او کله چه

بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِيْنَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا

حمله کوئ نو حمله کوئ په ظلم سره - نو او وېرېږئ د الله نه او زما خبره او منئ - او او وېرېږئ

الَّذِيْٓ اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنّٰتٍ

د هغه الله نه چه امداد دے کړے ستاسو د هغه نعمتونو سره چه تاسو معلوم دي - هغه امداد کړے ستاسو په څارو

وَّعُيُوْنٍ ﴿١٣٤﴾ اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوْا سَوَآءٌ

او باغونو او چینو - زه وېرېږم په تاسو د عذاب د لوئے ورځے نه - هغوی اووے برابر دے

عَلَيْنَآ اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ﴿١٣٦﴾ اِنْ هٰذَآ اِلَّا خُلُقُ

په مونږ که وعظ کوے ته یا نه کیږے نصیحت کوو نکے - نه دے دا مګر عادت

الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَهْلَكْنٰهُمْ اِنَّ فِيْ

د پخوانو دے - او نه یو مونږ چه په عذاب شو ئ - نو دروغژن کړو دوی هغه نو هلاک کړل مونږ یقیناً په

ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٣٩﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ

دے کښے دلیل دے - او نه دي زیات د دوی نه مؤمنان - او یقیناً ستا رب زبردست او

الرَّحِيْمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٤١﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ صٰلِحٌ

مهربان دے - دروغژن کړل ثمود یانو پېغمبران نو لره - کله چه اووے دوی ته ورور د دوی صالح

شکه چه هغوي په دے چه مونږ ته هغه نعمت نه دے معلوم - چه د دومره مهربان ستاسو سره هغه لوئے الله کړے دے نو ولے د هغه د احسان نه انکار کوئ ؎ دا د پېغمبر علیه السلام دعوت دے چه هغه وېرېږي چه هغوي به د وزخ ته لاړ شي نو دا د زړه دعوت دے او که زړه دعوت زړه ته رسي خو چه سړے ضدي نه وي او تش د خولے دعوت نو زړه ته رسي د زړه دعوت مثال دا دے لکه چه د یو سړي په مخ بجلي په سر راشي وي نو دے پلار وېرېږي او آواز ورکړي چه بچیه بجلي نه لرے شه ؎ یعنی حسب شاني هغه کړه که د وعظ نه ستا خبره نه منو دا ستاسو عاد دستور دے ١٢

؎ نو پېغمبر او د روږ کول هغه ناشنا شي نو چے او خوک چه هلاک کوي د حق نه نو هغه ولو خدائے تعالیٰ هلاک کوي او هغه نا شنا خبره نه ده ١٢

؎ نو قوم دلیل نقل دے د صالح علیه السلام نه چه دا مسئله د توحید نو دے نو د و صالح علیه السلام هم قبیل

قوم ثمود مسئله کړے وه چه د الله نه او وېرېږئ او زما اطاعت وکړئ نو هغه ته او خپله د اولاد او مال حفاظت کوي نو خدائے ابه هم بیان دے چه د صالح علیه السلام قوم نو هم لقت په وجه هلاک شو دے نو د هغے نو ظالمانو هم هلاک شي ١٢

له فساد قرآن شرک او بدعت او قانون د غیر الله د والی نو اسلام توحید او سنت او قانون د الله تعالی دے ۲

اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۱۴۲﴾ اِنِّیْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِیْنٌ ﴿۱۴۳﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ اَطِیْعُوْنِ ﴿۱۴۴﴾ وَ

په ولے نه ویریږئ - یقیناً زه تاسو ته استاځے یم معتبر - نو د الله نه ووېرېږئ او زما خبره اومنئ - او

مَاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِیَ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۱۴۵﴾

نه غواړم ستاسو نه په دې څه مزدوري - نشته مزدوري زما مګر په رب د عالم ونو دے -

اَتُتْرَكُوْنَ فِیْ مَا هٰهُنَاۤ اٰمِنِیْنَ ﴿۱۴۶﴾ فِیْ جَنّٰتٍ وَّ عُیُوْنٍ ﴿۱۴۷﴾ وَّ زُرُوْعٍ

آیا پرېښودلے به شئ تاسو دلته په آرام - په باغونو او په چینو - او په فصلو نو

وَّ نَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِیْمٌ ﴿۱۴۸﴾ وَ تَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُیُوْتًا فٰرِهِیْنَ ﴿۱۴۹﴾

او په کجورو کښې چه ږوګي د هغو تازه دي - او ګڼئ به غرونو کښې کورونه په استادئ سره -

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ اَطِیْعُوْنِ ﴿۱۵۰﴾ وَ لَا تُطِیْعُوْۤا اَمْرَ الْمُسْرِفِیْنَ ﴿۱۵۱﴾ الَّذِیْنَ

نو ووېرېږئ د الله نه او زما خبره اومنئ - او مه منئ حکم د ظالمانو - کوم چه

یُفْسِدُوْنَ فِی الْاَرْضِ وَ لَا یُصْلِحُوْنَ ﴿۱۵۲﴾ قَالُوْۤا اِنَّمَاۤ اَنْتَ مِنَ

ورانے کوي په زمکه کښې او روغوالے نه کوي - او وئیل هغوی یقیناً ته

الْمُسَحَّرِیْنَ ﴿۱۵۳﴾ مَاۤ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۖۚ فَاْتِ بِاٰیَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ

ساحر یې - ته هم یو سړے یې پشان زمونږ - نو پیش کړه دلیل که یې ته

الصّٰدِقِیْنَ ﴿۱۵۴﴾ قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَّ لَكُمْ شِرْبُ یَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿۱۵۵﴾

رښتونے - او وئیل هغه دا اوښه ده دے لره وار د اوبو او تاسو لره وار د اوبو د ورځے مقرر دے

وَ لَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَیَاْخُذَكُمْ عَذَابُ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿۱۵۶﴾ فَعَقَرُوْهَا

او مه رسوئ دې ته تکلیف نو او به نیسي تاسو لره عذاب د ورځے لوئے - نو زخمي کړه دوی هغه

فَاَصْبَحُوْا نٰدِمِیْنَ ﴿۱۵۷﴾ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیَةً ؕ وَ

لره نو شو پښېمانه - نو اونیول دوی لره عذاب - یقیناً په دې کښې دلیل دے - او

ګه چه ای حق تهمتونه لیروانه چه انو شو او خو دستور دے لره توحید د مسئلے سره الزامونه او قتل وامی ته الزام دی نو چاته په تکلیف اورسي د توحید په بیان کښې دا اسلام د سعادت دے نو لوستل دے شکر ادا یاسی ۱۲ ګنه هغوا او دے په کوم لره د پوهه او بنده را اوباسه اوچه صفه به ریږه وکړه د لنګه شي نو دغسے کار الله تعالی او کړه او هغه او به نه ویره غتیه وه نو قوم وار کېغو دوی او بیو سکلو د ښار و د پاره د غرونو نه سره اوکړه دغه اونیه پښی به توله بنا کړله پوره کیدل نو د لو کم بختنا نو هغه او بنه زخمي کړه نو عذاب پرے راغے ۱۳ هغه حال د عذاب منشاء وه چه دوی د الله تعالی په پیغمبر پورے تږوګے اوکړے لکه ابوجهل د دیا مې منشاء تږوګے وے په نبي کریم صلی الله علیه وسلم پورے او د ابوسفیان رضی الله تعالی عنه د ایمان منشاء سبب دا وه چه هغه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم بے ادبي نه کوله - رښا ګه د عذاب په شروع کښې دوی او وے چه صالح علیه السلام مخ شو د خدا نه

ملکیچه کړه نو دوی هلاک شو او د یونس علیه السلام قوم توبه کار شو نو هغوی ګکه بچ شو ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲ ۱۲

له هغوی نه چې ټول هلاک شول ... او کومې چې د لوط علیه السلام ... دا مسئله لوط علیه السلام هم بیان کړې ده ... د هغوی طریقه ... ستاسو توحید او ...

مَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ

نه وو ډیر د دوی نه مؤمنان - او یقیناً ستا رب زبردست او مهربان دے - دروغژن کړل

قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾

قوم د لوط پیغمبران لره - کله چې او وے دوی ته ورور د دوی لوط آیا نه ویریږئ -

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ

زه تاسو ته امانتدار پیغمبر یم - نو ویریږئ د الله نه او زما خبره اومنئ - او نه غواړم ستاسو

عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ

په دې څه مزدوري - نشته زما مزدوري مګر په رب د عالم باندې - آیا راځئ تاسو نارینه وو ته

مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُم بَلْ أَنتُمْ

عالم نه - او پریږدئ هغه چې پیدا کړی دی تاسو لره ستاسو رب ستاسو بیبیانې ستاسو - بلکه تاسو

قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

ظالم قوم یئ - هغوی او وئیل که ته منع نه شوې اے لوطه نو ته به او وې له ویستلې شوو -

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

هغه او وے زه ستاسو د عمل نه بیزار یم - اے رب بچ کړه ما او زما اهل د هغه عمل نه چې دوی ئې کوي -

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا

نو بچ کړو مونږ هغه او اهل د هغه ټول - مګر یوه بوډۍ چې شوه په پاتې کیدونکو کښې - بیا مونږ هلاک کړل

الْآخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾

نور - او وروله مونږ په دوی باندې باران - نو بد کاره دے باران د ویرولو شوو -

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ

یقیناً په دې کښې دلیل دے او نه وو ډیر د دوی مؤمنان - او یقیناً رب ستا

او طرز ژوندګی به ستاسو د اتباع د پیغمبر وي او دا نو ستاسو به ډیر مزدوري هم نه غواړم او بل تاسو څیل خواهش په صحیح طریقه نه خپلوئ بلکه غلط کار کوئ نو هغوی به خلاف د مسلو به لوط علیه السلام ته دعا او کړه نو الله تعالیٰ دغه قوم هلاک کړو او لوط علیه السلام ئې اوساتلو ... الله تعالیٰ هلاک کړو ...

له دا پوره دلیل دے د الله تعالیٰ د وحدانیت چه څه کوی نو هغه کوی ... کوم کار نه شی کولے او نه چا لره هلاکول شی نو متصرف او برکت والا صرف الله تعالیٰ دے ۔

لهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ١٧٥ كَذَّبَ أَصْحٰبُ لْـَٔيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ١٧٦ إِذْ قَالَ

لا زبردست دے او رحم والا دے۔ دروغجن کړل د ځنګل خلقو پيغمبران کله چه او وے

لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٧٧ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ١٧٨ فَاتَّقُوا اللّٰهَ

هغوی ته شعيب آيا تاسو نه ويريږئ۔ زه تاسو ته امانت دار رسول يم۔ نو او ويريږئ د الله نه

وَأَطِيعُونِ ١٧٩ وَمَا أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلٰى

او خبره زما اومنئ۔ او نه غواړم ستاسو نه په تبليغ مزدوري۔ نشته مزدوري زما مګر په

رَبِّ الْعٰلَمِينَ ١٨٠ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ١٨١ وَزِنُوا

رب د عالم دے۔ پوره ورکوئ پيمانه او مه کيږئ کموونکی۔ او تول کوئ

بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ١٨٢ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا

په تله برابر۔ او کم مه ورکوئ خلقو ته څيزونه د دوی او مه ګرځئ

فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ١٨٣ وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ١٨٤

په زمکه کښے وران کوونکی۔ او او ويريږئ د هغه نه چه پيدا کړی ئے تاسو او پخواني مخلوق

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ١٨٥ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ

اووے هغوی چه يقيناً ته يو سحر شوی يې۔ او نه ئے ته مګر سړے غوندے زمونږ او مونږ

نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكٰذِبِينَ ١٨٦ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ

ګمان کوو چه ته د دروغژنو نه ئے۔ نو راپرزه کړه په مونږ ټوټه د آسمان نه که

كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ١٨٧ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٨٨ فَكَذَّبُوهُ

ته د رښتونو نه يې۔ هغه اووے چه رب زما ښه پوهيږي په هغه عمل ستاسو۔ نو دروغجن کړو دوی

فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ١٨٩

نو اونيول دوی عذاب د ورځ د سوری۔ يقيناً دا عذاب د لويے ورځے وه۔

څيزونه کم مه ورکوئ او مه زمکه کښے فساد کوئ شرک او بدعت او ظلم مه کوئ او اصلاح توحيد او سنت او قانون د الله ده وائی نو قوم ورته اووے چه ته يو سحر کړے شوی يے او دروغ وائے مونږ ته معجزه د آسمان نه راوړه کوم حقدار وے چه عمل ستاسو خدائے تعالیٰ ته معلوم دے د عذاب فيصله د هغه سره ده نو په هغوی دا عذاب راغے چه ګرمی کښے وريځ راغله او په دوی ګرمی زياته شوه نو دوی په وريځ پسے روان شو نو په عذاب کښے هلاک شو وفيه الله تعالیٰ يخالفين هلاکوی په دے قصه کښے د الله تعالیٰ د وحدانيت پوره دليل دے چه عذاب ورکوونکے صرف الله تعالیٰ دے د هغوی معبودان هيڅ عاجز او نه شی ته کولے نو کوونکے صرف الله تعالیٰ دے نو حاجتونه پوره کوونکے او برکت والا صرف الله تعالیٰ دے

ك شعيب عليه السلام ايکے او مدين دواړو ته رالیږلے شوی وه مدين مرکزی ښار وه او ايکه ئے متعلقات وو

ك د شعيب عليه السلام قوم تاجران وو په تول او پيمانه کښے به ئے نقصان کولو او شرک به ئے هم کولو نو شعيب عليه السلام دوی ته دعوت کولو د توحيد او اصلاح د معاشرے دعوت ئے ورکولو ك يعنی زه عذاب نه شم ورکولے خدائے ته ستاسو عمل معلوم دے عذاب به هغه درکوی

[illegible]

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ

[illegible]

لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ نَزَلَ بِهِ

[illegible]

الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۝ بِلِسَانٍ

[illegible]

عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ۝ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ۝ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً

[illegible]

أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ

[illegible]

الْأَعْجَمِينَ ۝ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ۝ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ

[illegible]

فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝

[illegible]

فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ۝

[illegible]

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ۝ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۝ ثُمَّ جَاءَهُم

[illegible]

مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ۝ وَمَا أَهْلَكْنَا

[illegible]

[illegible]

له وړاندې اعتراض جواب دې سوال دا چې وئ ته شيطان راځي جواب دا چې نه دې شيطان سره د قرآن مناسب نشته وئ
د آسمان د قرآن نه لرې کړې شوي دي ... تر هغه چې هر کله تصرف د الله تعالیٰ دې او د الغيب لره هغه

مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا

هيڅ کلي مگر هغوی لره ويروونکي وو ... د پاره د نصيحت ... او نه يو مونږ ظالمان ... او نه دي

تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ

راوړې دا قرآن شيطانانو ... او نه دې مناسب هغوی لره او نه هغوی ته شته ... يقيناً دوی

عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَكُونَ

د آوريدو د قرآن نه لرې کړې شوي دي ... نو مه بله د الله سره بل اله ... نو شې به

مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَاخْفِضْ

په عذاب ... او ويروه قبيله نږدې خپله ... او ښکته کړه

جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ

وزر خپل په هغو باندې چې ستا تابعداري کوي له مؤمنانو نه ... او که دوی خلاف کوي ستا نو ووايه

إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي

بيزاره يم زه د هغه څه نه چې تاسو يې کوئ ... او ځان او سپاره زبردست مهربان خدای ته ... کوم چې

يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾

وينې ته چې پاڅې ته ... او ستا واوړيدل ستا په سجده کوونکو کښې ... يقيناً الله هر څه اوريدونکی پوهه دی

هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ

آيا خبر کړم تاسو په هغه چا چې راکوزيږي شيطانان ... راکوزيږي په هر دروغجن ... او

أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾ وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾

گناهگار ... راوړي ... او ډير يې دروغژن دي ... او د شاعرانو تابعداري کوي گمراهان

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾

آيا ته نه وينې چې دوی په هر ميدان کښې سرگردان دي ... او دوی وائي هغه خبره چې هغه نه کوي

صلا کړې او قرآن هغه را ښکلی دی او د توحيد مسئله ... شيطانان ... نو هرڅه الله تعالیٰ لره بله او خپله قبيله ته هم دا مسئله کوه او د تابعدارانو لحاظ کوه او د مخالفينو پروا مه کوه ... او د هغوی نه جدا شه او ځان خدای ته تعلق ته او سپاره هغه ته ستا حالات معلوم دي ... کله چې ته قوموي ...
له شعر يو کلام دی چې ... هغه بشه وي او ... هر شعر غلط دی او نه هر شعر صحيح ... ددوی اعتراض جواب دی سوال چې دې شاعر دې پيغمبر نه دی جواب د شاعر تابعداران خو گمراهان وي او غلط خيال خوري ... پيغمبر خو اعلیٰ ... تابعداران خو صحيح خلق وي او د خوصحيح خبرې کوي نه خيال غلط خبرې

له د واقعي شعراو حال دے۔ ۲ته د دوئ عذاب او شيوه بيان دے۔ ۳ته نازل شوي دے دا سورت پس د شعراو نه او قبل د قصص نه دوره متوسط مكه مكرمه ۔ اصل مقصد د سورت نمل دا دے چه تصرف والا او بركت والا صرف الله تعالیٰ دے

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانتَصَرُوا مِن

مگر هغوی چه ايمان ئے راوړے دے او كړی ئے دي نيك او ياد ئے كړے دے الله ډیر او بدله ئے اخستې پس د

بَعْدِ مَا ظُلِمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

هغه نه چه ظلم شوے په هغوی او معلوم به كړي ظالمان چه كوم طرف ته به دوی واپس شي ۔

سُورَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ ﴿٢٧﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ آيَاتُهَا ٩٣ رُكُوعَاتُهَا ٧

ركوع ئے ۷ دي	شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم كوونكے دے (اعداد و فوائد)	آيتونه ئے ۹۳

طس ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ

اشاره عظيم ته ده دا آيتونه د قرآن او د ښكاره كتاب دي ۔ خونده ده او مباركي ده د

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم

مؤمنانو ته ۔ كوم چه سم كوي مونځ او وركوي برخه د خدائے پاك او دوی

بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ

په آخرت باندے يقين كوي ۔ يقيناً كوم خلق چه ايمان نه لري په آخرت ښائسته كړي دي

أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ

بد عمل د دوئ نو دوی په عقل ړانده دي ۔ دا دوی د پاره بد عذاب دے او دوی

فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْآنَ مِن لَّدُنْ

په آخرت كښې تاوانيان دي ۔ او تاته ازده كولے كيږي قرآن د طرف د

حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَآتِيكُم

حكمت والا او پوهه والا نه ۔ كله چه او وئيل موسیٰ خپل كور ته چه ما وليده اور ۔ راوړم به تاسو ته

مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ آتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾

د هغه نه خبر يا به راوړم تاسو ته لمبه بلہ شوے چه تاسو گرم شئ ۔

حكمه چه د لوئی علم والا او د لوئی قدرت والا صرف الله تعالیٰ دے نه غير۔ ته د حكمت موسیٰ عليه السلام ته چه نور رڼا وو او د عيسیٰ عليه السلام ته هم حكمه معلوم نه شو او لوط عليه السلام او صالح عليه السلام ته هم د عذاب نه نه شو خبر كولے او قيمه مخالف صفونه شو هغه كولے واخوئيو شوے ده ۔ په ترتيب قرآن كښې (۲۸) او په نزول كښې (۴۸) دے ۔ ۱ته د تشهير د پاره د ترغيب اتباع د سورت ته چه زه دا سورت كتاب ناز دے دائم بڼه دا د قرآن آسماني آيتونه دي او د مؤمنانو د پاره خونه او زيرے دے كوم چه بدني او مالي قربانۍ كوي او عقيده د حق وه هغوی چه په آخرت باندے ۔ ۲ته دا د عذاب اخروي بيان دے چه د په آيتونو ايمان نه لري ئے دا اعمال وه ته ښائسته كړي شي نو دوی چه دا غلط ارادے او كوي نو باری تعالیٰ د هغوی ارادے پوره كړي نو دوی به په عذاب بيدا شي ۔ ۳ته دا ترغيب دے قرآن ته او تسلي ده نبي كريم صلی الله عليه وسلم ته چه كوم خلق قرآن نه منی نو د دوی په وړاندے د ساتو دا د خدائے تعالیٰ آيتونه ښكاره دي ۔ ۴ته دا اول قصه ده كومے ته مقصد د پاره چه غيب دان صرف باری تعالیٰ دے موسیٰ عليه السلام ته د خدائے تعالیٰ نور معلوم نه كړے وو ۱۲

سه باری تعالیٰ فرمائی اے موسیٰ زه لوئے طاقت والا او لوئے علم والا یم تو حکمت ورکوونکے یم تو ما چتون ښکاره نشانی موسیٰ علیه السلام ته ورکړه نو اوس معلومه شوه چه په غیب صفت عالم نه وو ما چتون ته مګکه پوره کړے ده العزیز الحکیم

فَلَمَّا جَآءَهَا نُودِيَ أَن بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَٰنَ

پس هر کله چه راغے هغه ته آواز ورته وکړے شو چه برکت دے هغه چا باندے چه دے په اور کښے او هغه چا باندے چه دے ګیر چاپیره و

اللَّهِ رَبِّ الْعَٰلَمِينَ ۝ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٩

وه الله پاک دے چه رب د عالمونو دے اے موسیٰ زه الله یم زبردست او حکمت والا

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ

او وغورزوه همسا خپله پس چه وی لیده هغه ښوریده لکه چه مار وی نو واپس شو شا کړه او بیرته

يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ۝١٠ إِلَّا مَن ظَلَمَ

اے موسیٰ مه ویریږه ځما په حضور کښے نه ویریږی پیغمبران مګر هغه څوک چه ظلم وکړی

ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوٓءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝١١ وَأَدْخِلْ يَدَكَ

بیا یې بدل کړو په ښه د بدئ نه پس یقیناً زه بخښونکے او مهربان یم رحم کوونکے او داخل کړه لاس خپل

فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ فِي تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ

په ګریوان خپل کښے را به وځی سپین بے د عیب نه (او دا معجزه) په نهو معجزو کښے فرعون

وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ۝١٢ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا مُبْصِرَةً

او قوم د هغه ته یقیناً دوی قوم نافرمان دی هر کله چه راغلے دوی ته ښکاره نښانی ځمونږ

قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝١٣ وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا

نو هغوی اوویل دا سحر ښکاره دے او انکار یې وکړو د هغو نه او زړونو د هغوی یقین کړے وو په هغو باندے د ظلم

وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝١٤ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا

او تکبر د وجه نه نو وګوره چه څنګه شو انجام د مفسدانو او یقیناً ما ورکړے وو

دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ

داؤد او سلیمان ته علم او دوی دواړو وویل ټول صفتونه ثابت دی الله لره چه هغه مونږ ته غوره کړو

کار دے که خدائے تعالیٰ نعمت ورکړی نو ته شکر وکړی او چه سړے او خوری او بیا او وائی چه الحمد لله اے الله دا ستا دی

خاص تا ما لره را کړے وه نو ډیر ښائی (الله) د خپلے مهربانئ شکر اداکړی

ه دے سورة مقصد دا دے چه دلائل کوی چه لوئے قدرت او لوئے علم والا ذات الله تعالیٰ دے او که موسیٰ علیه السلام ته او داؤد او سلیمان علیهما السلام ته هم هغه معلوم نه شو او لوط علیه السلام او صالح علیه السلام ته غائب ځکه چه ورکولے شو او نه ئے مخالف ځای ته خلاص کړلے شو ۱۲ — سه موسیٰ علیه السلام ته معجزه ورکوی الله تعالیٰ چه د هغه د پیغمبر د دلیل په وی او هغه په دوی د قوم په مسئله قوم ته ورکوی چه غیب ان او کار ساز صرف باری تعالیٰ دے ۱۲ — سه که وی په ده د موسیٰ علیه السلام معلوم شو چه هغه غیب ان نه وو — سه معلوم شو چه هم معجزه په قدرت کښے نه وه او اختیار د خپره وی لاس د موسیٰ علیه السلام په وار دے نه سپین کید هم هغه سپین کید او که نه د هغه اختیار نه وو ۱۲ — سه دا او په قصه ده ولالت کوی په دے خبره چه غیب ان صرف الله تعالیٰ دے او که داؤد او سلیمان علیه السلام د مره لوئے پیغمبران او هغه هم ورته معلوم نه شو نو غیب ان د کړ سه یعنی د زمونږ غوره کول صرف الله تعالیٰ

۱۲ ۱۳ ۱۴

[illegible]

كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمَٰنُ دَاوُۥدَ ۖ وَقَالَ

... او میراث واخستو سلیمان د داؤد ... او وئیل

يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍ ۖ إِنَّ

ای خلقو ... مونږ ته ژبه د مرغانو او راکړے شوی دی مونږ ته هر څیز (ضروری) یقیناً

هَٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ الْجِنِّ

دا ښکاره مهربانی ده ۔ او جمع کړے شوے سلیمان ته لښکرے د هغه د پیریانو

وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ

او انسانانو او مرغانو ... تر دے چې کله راغلل په میدان د میږیانو

قَالَتْ نَمْلَةٌ يَٰٓأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَٰنُ

او وئیل یوې میږۍ ... ای میږیانو ... تاسو لره سلیمان

وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ

او لښکرے د هغه او دوی به خبر نه وی ۔ نو مسکے شو ... د خبرو د هغې نه او وئیل

رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ

ای ربه ... چې شکر اوکړم د هغه نعمت ستا ... ما باندې او زما په مور و پلار

وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ

او چې او کړم نیکی چې ته ترې خوشحاله شے ... او شامل کړه ما په خپله مهربانی سره په نیکو بندګانو

الصَّٰلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ

خپلو کښې ۔ او تلاش کړو ... د مرغانو نو وئیل ... نه وینم هدهد ... یا دے

مِنَ الْغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَا۟ذْبَحَنَّهُۥٓ أَوْ لَيَأْتِيَنِّى

غائب ۔ سزا به ورکړم ده لره عذاب سخت یا به حلال کړم ده لره یا به پیش کړی

[illegible]

سله د هُد هُد علم وو چه سلیمان علیه السلام عالم الغیب دے نه ګڼلو اعتقاد و ... ۲ ... په عبادات او شرکیات د شیطان
په صورت د عبادت ښکاره کړې دي نو ځکه په حق د خپلو عبادتو نه توبه نه او باسي ځکه دوی ته عبادت ښکاره نو ځکه

بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ

دلیل ښکاره - نو حصار شو هُد هُد لږ (لږ وخت) نو هغه اووئیل ما خبر شوې یم په هغه چه ته نه یې خبر

بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ﴿٢٢﴾ اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ

عالم او ما راوړې ده تا ته د سبا نه خبره یقیني - ما بیا مونده یوه ښځه چه حکومت کوي په هغو

وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا

او هغې ته ورکړې شوې ده د هر شي نه او د هغې لوئې تخت دے - ما بیا موندله هغه او قوم د هغې

يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ

چه سجده کوي نمر ته سوا د الله نه او ښائسته کړي دي دوی ته شیطان عملونه د دوی

فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿٢٤﴾ اَلَّا يَسْجُدُوْا لِلّٰهِ

نو منع کړي دي دوی د لارې (اسلام) نه نو دوی لاره نه مومي حق ته - چه سجده ونه کوي الله ته

الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ وَ

کوم چه ښکاره کوي پټ شے په آسمانو او په زمکه کښې او پوهیږي په هغې چه پټوئ تاسو او چه

مَا تُعْلِنُوْنَ ﴿٢٥﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنَنْظُرُ

چه ښکاره کوئ تاسو - الله چې نشته معبود حق سوا د هغه نه رب د لوئې عرش دے او وئیل سلیمان

اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٧﴾ اِذْهَبْ بِّكِتٰبِيْ هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ

تحقیق کوم زه چه رښتیا وائې ته یا یې د دروغژنو نه - یوسه دا زما خط دا نو واچوه دا دوی ته

ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْ اُلْقِيَ

بیا واپس شه د هغوی نه او ګوره چه څه جواب ورکوي - او وئیل هغې اے مشرانو بیشکه ما ته واچولې شو

اِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيْمٌ ﴿٢٩﴾ اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿٣٠﴾

دا خط د عزتمند - دا خط د سلیمان د طرف نه دے او په دے کښې د الله په نوم سره شروع شوې ده

د بے حق عمل لګوو دے ځو چه هغه توبه نه وباسي چه حقیقت کښې مدعی وي دے نو ځکه په بد عتي اعتقادي پسې موږ نه ځو.
سله دا د هُد هُد اعتقاد دے چه په غیب باندے عالم صرف الله تعالی دے ۲
سله د دے تخت په مقابله کښې د دنیا د باچاهانو تختونه هیڅ هم نه وو.
سله په سره منقوشه وه او د ... ځلانده وه د قیمتي ... هُد هُد لا په سلطنت لوئے محل وه په روښنه کښې لاړو ...
د بلقیس ... او هغې د غرمې آرام کاوه او هغه ډیر احتیاط وه نو هغه خبره نه شوه بیا هُد هُد خط واچوه په روښندان کښې نو هغې ته پته اولګیده چه کاغذ ... راغورځیدلے نو هغې دا کاغذ خان پوهه کړے او بیا ئې مجبوره شوه او لوستو.
سله چه د مشرانو مات یو عزتمند کاغذ راغلے د هغه مضمون دا دے چه دا کاغذ د سلیمان نه دے او دا مطالبه ده چه امداد صرف د الله تعالی نه غواړئ او اسلامي حکومت او منئ دا مطالبه د کړې ... او ایمان ...
سله یعنی مطالبه دا ده چه مسلمانان شئ نو امداد صرف د الله تعالی نه غواړئ او بله دا خبره ده چه اسلامي حکومت منظور کړئ ۱۲

سله ما په مقابله کې ستا سو د تعلی مه کوئ ... او راشئ تابعدار ... چه حکم کوی نو منو ...
سله باوشاهان چه قبضه اوکړی په یو ښار ... نو خراب کړی ... یعنی دغه ډول وی ...

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ۝ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي

راباندې زور مه کوئ په ما او راشئ تابعدار - او وې ویل ای سردارانو مشوره راکړئ ماته په

أَمْرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ۝ قَالُوا نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَ

کار کې - ما نه دی کړی هیڅ کار تر څو چه تاسو نه یئ حاضر شوی - هغوی اوویل مونږ طاقت والا او

أُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ۝ قَالَتْ إِنَّ

سخت جنګیالي یو - او اختیار ستا دے نو سوچ اوکړه چه څه حکم کوې ! هغې اووې یقینا

الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً ۖ وَكَذَٰلِكَ

باوشاهان چه کله داخل شی کلی ته نو وران ئې کړی او عزتمند خلق ئې ذلیل کړی - او دغسې دے

يَفْعَلُونَ ۝ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِم بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ

دستور ئې - او زه لیږم دوی ته ډالۍ نو ګورم چه څه جواب راوړی

الْمُرْسَلُونَ ۝ فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ

استازی - نو هر کله چه راغے استازے سلیمان ته نو هغه اوویل آیا مدد کوئ زما په مال سره نو څه چه

خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُم ۚ بَلْ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ۝ ارْجِعْ إِلَيْهِمْ

راکړی دی ماته الله نو هغه بهتر دے په هغه چه تاسو له ئې درکړی - بلکه تاسو په ډالۍ خپلې خوشحالیږئ - واپس شه

فَلَنَأْتِيَنَّهُم بِجُنُودٍ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُم مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ

دوی ته نو راوړو به ورته داسې لښکرې چه طاقت به نه وی دوی ته د مقابلې او زه به اوباسو دوی تري ذلیل او دوی به

صَاغِرُونَ ۝ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَن يَأْتُونِي

بې قدره وی - او وې ویل سلیمان ای سردارانو کوم یو ستاسو به راوړی ماته تخت د هغې مخکې له دینه چه راشی

مُسْلِمِينَ ۝ قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن

ما ته مسلمانان - او وې ویل دیو ډیر زورور پیریانو نه زه به ئې راوړم تا ته مخکې له دینه چه پاڅې

ګنګ شیرے ... او وی وې ... ولی ... ډیرو او ... خلقو سره جنګ ... دوی ته ... غیبي امداد وی

سله سلیمان علیه السلام ... پوهه شو ... هغې ... علامه ... معلوم ... علیه السلام ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... مقوقس ...

وه نو سلیمان علیه السلام ... تخت ... او لیږو او نو شکر ... او ... سلیمان علیه السلام ... تخت ... بدل

کړه ... معلوم ... صلاحیت ... هدایت ... عقل ...

مَقَامِكَ ۖ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ

ځنې خپل ځاى نه - او زه پر هغه باندې خامخا ښه قوي امانتدار يم - او وويل هغه سړي چې ورسره علم د كتاب ؤ

أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ

زه به راوړم تا ته هغه مخکې له دې چې ستا سترګه بېرته واوړي - نو هر کله چې وليد هغه تخت برابر په نزد د ده

قَالَ هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۖ وَمَن شَكَرَ

نو هغه ووې دا د فضل د رب زما دى - چې امتحان اوکړي زما چې آيا زه شکر کووم که ناشکري کووم - او چا چې

فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوا

شکر اوکړو نو بېشکه هغه شکر کوي د ځان د پاره او چا چې ناشکري اوکړه نو زما رب بې پروا او سخي دى - او وويل هغه چې بدل کړئ

لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

د هغې د پاره تخت د هغې ګورو به چې پوهيږي او که کيږي د هغو نه چې نه پوهيږي -

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۚ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ

نو هر کله چې راغله نو ووئيل شو چې آيا داسې دے تخت ستا - او وې ويل ګويا چې همدغه دے او راکړے شوے وو مونږ ته

مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعْبُدُ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ

علم په رسالت ئې مخکې د دې نه او شوي وو مونږ مسلمانان - او منع کړې وه هغې لره د هغه څه نه چې عبادت به ئې کولو سوا د الله نه -

إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۖ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ

بېشکه هغه وه د قوم کافر نه - او ورته ووئيل شو ننوځه په دې ماڼۍ کښې - نو هر کله چې وې ليده نو ګمان ئې اوکړو

لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَن سَاقَيْهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ ۗ قَالَتْ

اوبه ژورې او بربنډ کړې خپلې پنډۍ - سليمان اووې بېشکه دا ماڼۍ ده جوړه د شيشو نه - هغې اووې

رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

اے ربه ما ظلم کړے دے په ځان او تابع شوم د سليمان سره د الله چې رب د عالمونو دے -

[illegible] رسالت [illegible] معلوم شو [illegible] سليمان عليه السلام [illegible] د سليمان عليه السلام [illegible] معلومه شي [illegible] معبود حق او د معبود باطل فرق [illegible]

[illegible] توجيهات [illegible]

[illegible] هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي [illegible]

ع ٣

نه وه دریته قصه دوه په دے کښے دا مطلب دے چه قدرت والا لوئے صرف الله تعالیٰ دے نه که چه دا لوئے علم والا هم صرف الله تعالیٰ دے
چه د موسیٰ علیه السلام او د سلیمان علیه السلام دا قصے نه معلومه شوه بیا د صالح علیه السلام پیغمبر دے قوم حقله قصه

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ

او یقینًا مونږ لیږلی وو ثمود ته ورور د دوی صالح په دې چه عبادت کوئ د الله نو دوی

فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ۝٤٥ قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ

دوه فریقه شول چه جګړه یې کوله. صالح اووے اے قومه ولے زر غواړئ عذاب مخکښے د

الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝٤٦ قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَ

نیکۍ نه. ولے بخښنه نه غواړئ د الله نه امید دے چه په تاسو به ترس اوشی. هغوی اووے مونږ بد فال کړو ستا او

بِمَنْ مَّعَكَ ۚ قَالَ طٰٓئِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ۝٤٧ وَ

او هغه چه ستا سره دی. دهٔ اووے چه بد فال ستاسو د الله سره دے بلکه په تاسو امتحان کیږی. او

كَانَ فِى الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ۝٤٨

وو په ښار کښے نهه کسان چه وران به یې کولو په زمکه کښے او اصلاح به یې نه کوله.

قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا

هغوی اووے قسم اوکړئ په الله چه د شپے به حمله اوکړو په دهٔ او په خاندان د دهٔ بیا به اووایو وارث د دهٔ ته چه مونږ

مَهْلِكَ اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ۝٤٩ وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ

نه وو حاضر هلاکت د خاندان د دهٔ ته. او مونږ رښتونی یو. او اوکړه دوی فریب او اوکړو مونږ تدبیر او دوی

لَا يَشْعُرُوْنَ ۝٥٠ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ

نه وو خبر. نو اوګوره چه څنګه شو اخر د فریب د دوی چه مونږ هلاک کړل دوی او قوم د دوی ټول

اَجْمَعِيْنَ ۝٥١ فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ۗ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ

ټول. نو دا کورونه د دوی دی چه ړنګ پراته دی په سبب د ظلم د دوی سره. یقینًا په دې کښے دلیل دے د هغه قوم

يَّعْلَمُوْنَ ۝٥٢ وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ۝٥٣ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ

د پاره چه پوهیږی. او مونږ بچ کړل مومنان او هغوی چه تقوٰی یې کوله. او مونږ لیږلے وو لوط کله چه اووے

وسته نو برکات نو کوم وخت کے صرف الله تعالیٰ دے نه کل ما سوا الله. ۵۴ یعنی بچ کوونکے هم صرف خدائے تعالیٰ دے نو امداد کوونکے
د دوستانو سره او هلاک کوونکے د دښمنانو هم صرف الله تعالیٰ دے ۱۲

چه د موسیٰ علیه السلام او ... په دے حقله
بچ کوونکے ... او حقله
لوما بچ کړیوه او حقله
دښمن نه شو هلاک کولے بلکه
د حقله ما هلاک کړه ۱۲
۴۵ معلومه شوه چه توحید
مسئله نوے نه ده د مخکښے
صالح علیه السلام هم وائی
کړے ده ۱۲ ۴۶ یعنی کار
دا ده چه تاسو شرک کولے
نو تاسو عذاب غواړئ
او نیکی نه کوئ ۱۲
۴۷ په دوی قحط ... لفظ
وه نو دوی اووے صالح علیه
السلام ته چه ستا په نحوست
ده نو الله تعالیٰ فرمائی چه دا
ستاسو د بد عمل بدله ده
۴۸ فساد قرآن شرک او
بدعت ته وائی او اصلاح
توحید او سنت ته وائی
یعنی دوی به شرک او بدعت
پرچار کاوه او فساد به یې کاوه
۴۹ یعنی د شپے به په دهٔ
حمله اوکړو او بیا به اووایو
چه مونږ ته هیڅ خبر نه وو
په بل ځائے کښے دی ۱۲
۵۰ دوی د صالح علیه السلام
د هلاکت غلط تدبیر اوکړو
بیا او باری تعالیٰ فرمائی
چه ما هم پټ تدبیر اوکړو
د حقله د بچ کولو ۱۲ ۵۱
صاف معلومه شوه چه هلاک
او بچ کوونکے صرف الله تعالیٰ دے
نه صالح علیه السلام نو د
لوئے طاقت والا صرف الله تعالیٰ

لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٥٤﴾ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ

خپل قوم ته آیا کوئ تاسو بے حیائي او تاسو پوهیږئ ئې آیا تاسو ځئ نارینو له

شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ۭ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿٥٥﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ

د پاره د شهوت بے د زنانو نه - بلکه تاسو قوم نا پوهه یئ - نو نه وه جواب د

قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَخْرِجُوْٓا اٰلَ لُوْطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ

قوم د ده مګر دغه چه ووئیل دوی چه او باسئ خاندان د لوط د خپل کلي نه - دوی خلق دي داسې چه

يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۡ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾

ځان پاک ګڼي - نو مونږ خلاص کړو هغه او خاندان د هغه مګر ښځه د هغه نه - مقرر کړې وه هغه مونږ په پاتې کیدونکو

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ

او اورولی مونږ په هغوی باندې باران - نو بد دے باران د ویرولو شوو - او وایه چه ټول صفتونه الله لره دي

وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ۭ اٰۗللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾

او سلام دے په هغو بندګانو د ده چه غوره کړي دي الله هغوی - آیا الله غوره دے یا هغه چه دوی ورله شریکوي

اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ

آیا هغه چا پیدا کړي دي آسمانونه او زمکه او راوړې دې تاسو لره د بره نه باران -

فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَاۗىِٕقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ۭ

نو راټوکوو مونږ په هغه سره باغچې تر و تازه - نیشته طاقت ستاسو چه او ټوکوئ اونې د هغو -

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۭ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَّعْدِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ

آیا شته بل اله د الله سره - بلکه دوی قوم دے چه برابروي بل څوک د الله سره - آیا چا جوړه کړې ده زمکه د

قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ اَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ

آرام او جوړې یې کړې دي په مینځ د هغې کښې ویالې او پیدا کړي غرونه دې په زمکه کښې او پیدا کړې دي په مینځ

له د اغلو مه قصه د د وه د مطلب د پاره چه د لوئ طاقت والا مرفي یاره تعالیٰ د مه د لوط علیه السلام او ګوره د لوط علیه السلام دښمنان الله تعالیٰ هلاک کړل او لوط علیه السلام الله تعالیٰ بچ کړو ۱۲

٢ نو نجات ورکوونکے صرف باری تعالیٰ دے ۱۲

٣ معلومه شوه چه وسیله اتباع د نیکو خلقو نه ده محض رشته او نسب د دوی او ګوره د لوط علیه السلام ښځه هلاکه شوه ځکه چه هغې د لوط علیه السلام خبره نه وه منلې دا منا فقه وه ۱۲

٤ معلومه شوه چه نجات ورکوونکے صرف باری تعالیٰ دے ۱۲

٥ دا د صالح علیه السلام او د لوط علیه السلام د قصو سره لیږي چه حرفه کوونکے صرف الله تعالیٰ دے د پیغمبرانو کمال دا دے چه د دوی لره الله تعالیٰ بچ کوي د عذابه نه ۱۲

٦ دا د باری تعالیٰ د لوئي قدرت اول دلیل دے چه آسمانونه او زمکه او باران او باغونه صرف د الله تعالیٰ دي ۱۲

٧ دا دویم دلیل دے چه زمکه او غرونه او په دریابونو کښې پرده د هغه ده ۱۲

ع ٤ / ١٩

[illegible]

الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

دَ دوو دریابونو په مینځ کښې پرده - آیا الٰه شته د الله سره - بلکه زیات د دوی نه پوهیږي نه .

أَمَّن يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ

آیا څوک دی هغه چه قبلوي دُعا د بے قراره کله چه سوال اوکړي د هغه نه او لرې کړي تکلیف او کړي تاسو لره

خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

مشران دَ زمکې - آیا شته الٰه د الله سره (هرگز نشته) کم سوچ کوئ تاسو .

أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ الرِّيَاحَ

آیا څوک دی چه لار ښائي تاسو ته په تیارو د بیابانونو او د دریابونو کښې او څوک دی چه لیږي بادونه

بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا

د باران نه مخکښې زیری ورکوونکي د رحمت - آیا الٰه شته د الله سره (هرگز نشته) اوچت دی الله د هغه

يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾ أَمَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَن يَرْزُقُكُم

چه دوی ورسره شریکوي - آیا څوک دی چه اول پیدا کوي مخلوق بیا ئے دوباره پیدا کوي او څوک رزق درکوي

مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ أَإِلَٰهٌ مَّعَ اللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ

تاسو له د آسمان او د زمکې نه - آیا الٰه شته د الله سره (هرگز نشته) او وایه پیش کړئ دلیل خپل

إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾ قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

که یئ تاسو رښتونی . ووایه نه پوهیږي هیڅوک چه په آسمانونو کښې او په زمکه کښې دي

الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ادَّارَكَ

په غیبو باندې بغیر د الله نه - او نه دی خبر هغوی چه کله به راپورته کړے شي - بلکه ستړے شو پوهه د

عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُم

علم د دوی په باره د آخرت کښې - بلکه دوی په شک کښې دي د آخرت نه - بلکه دوی

[illegible]

لیدل نه دي ... بلکه دوی په دې کښې شک کښې دي ... حقیقي حال معلوم کړي ۱۲

مِنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاؤُنَا أَئِنَّا

ړانده دي ۶۶ - او وایي کافران آیا کله چې شو مونږ خاورې او پلار نیکه زمونږ هم آیا

لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ إِنْ

مونږ به راویستلی شو ۶۷ یقیناً وعده شوې وه د دې مونږ سره او پلار نیکه زمونږ سره د مخه نه دي دا

هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا

مګر قیصې د مخکنیو ۶۸ - او وایه چې ولاړ شئ په ځمکه کښې نو وګورئ چې

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ

څه رنګ شو انجام د مجرمانو ۶۹ - او مه خفه کیږه په دوی باندې او مه کیږه

فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ

خفه د مکر د دوی نه ۷۰ - او وایي دوی چې کله به وي دا وعده د قیامت که یئ تاسو

صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي

رښتیني ۷۱ - او وایه چې امید دی چې متصل شوی وي تاسو ته بعض هغه عذاب چې

تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ

تاسو یې جلتي غواړئ ۷۲ - او ستا رب مهربان دی په خلقو باندې لیکن

أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ

زیات د دوی شکر نه کوي ۷۳ - او ستا رب پوهیږي په هغه شي چې پټوي ئې

صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ

سینې د دوی او په هغه شي چې دوی یې ښکاره کوي ۷۴ - او نشته پټه خبره په آسمان

وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ

او په ځمکه کښې مګر هغه په ښکاره کتاب کښې ده ۷۵ - یقیناً دا قرآن بیانوي په

---

۲ یعني ... چې په کافرانو ... کیږي ... او هغه ... خفه کیږه ۱۲

۳ یعني ... کافرانو ته چې دا خبره کوي او مسلمانانو ته ... کوي چې د عذاب کله را ځي مونږ د خونه منو ۱۲

۴ یعني دا جواب دی چې تاسو ته کوم عذاب ... تاسو ته نو ... د عذاب په بدر کښې هغوی ته او رسیده او ... عذاب ورله مقرر دی په قیامت کښې او ... عذاب نه په دنیا کښې د الله تعالی فضل مانع دی ... الله تعالی د فضل قدر نه کوي نو ... غلطې خبرې کوي ۱۲

۵ یعني الله تعالی د وحدانیت ... دلیل دی ... دلیل کښې د الله تعالی د علم محیط بیان دی چې په ... دلیل تعلق د موسی علیه السلام او د سلیمان علیه السلام د قصو سره دی چې هغوی ته د غیبو علم نه وو بلکه په غیب باندې عالم صرف او صرف الله تعالی دی ۱۲

[illegible]

بَنِىٓ إِسْرَآءِيلَ أَكْثَرَ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۷۶﴾ وَإِنَّهُۥ

بنی اسرائیلو زیاتے هغه شے چه دوی په هغه کښے اختلاف کوی - او بیشکه دا

لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۷۷﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُم

قرآن ښوونه او رحمت دے د پاره د مؤمنانو - یقینا ستا رب به فیصله اوکړی په مینځ د دوی کښے

بِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿۷۸﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى

په حکم خپل سره - او الله زبردست او علم والا دے - نو توکل او سپاره الله ته - یقینا ته په

ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿۷۹﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ

صاف ښکاره لاره باندے یے - یقینا ته نه شے اورولے مړو ته او نه شے اورولے کڼو ته بلنه

إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿۸۰﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ

کله چه واپس شی شا ته - او نه یے ته ښوونه کوونکے ړندو ته د غلطو د هغو نه -

إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿۸۱﴾ ۞ وَإِذَا وَقَعَ

ته اورولے نه شے مګر یقین کوونکی په آیتونو زمونږ نو دوی مسلمانان دی - او کله چه واقع شی په

ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ

دوی حکم د عذاب نو را او به باسو دوی ته یو ځناور د زمکے نه چه خبرے به کوی د دوی سره چه

ٱلنَّاسَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿۸۲﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ

خلقو په آیتونو زمونږ یقین نه کولو او کله چه راجمع کړو د هرے امت نه

فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿۸۳﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو

یو جماعت چه دروغژن ګڼل به یے آیتونه زمونږ نو دوی به جماعت جماعت شی - تر دے چه کله راشی هغه

قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ

او به وائی الله چه آیا دروغژن ګڼلی وو تاسو آیتونه زما او نه وو رسولے تاسو هغے ته علم یا څه کار کوو تاسو

[illegible]

بیا دلائل د الله تعالی د وحدانیت چه کوم لوئے قدرت مظاهر دی ذکر کیږی او تعلق د هغه د صالح او لوط علیهما السلام د قصو سره دی چه
هغه د دوی د مقابلې نه الله هلاک کړل او د هغو لوړو په تباه الله تعالی ...
معلوم شو چه الله تعالی ...

تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾

(وبه پریوزی په دوی حکم د عذاب په سبب د ظلم کولو د دوی نو دوی به خبرې نشی کولی)

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ

آیا نه وینی دوی چه مونږ جوړه کړې ده شپه چه آرام اوکړی په هغې کښې او ورځ د لیدو د پاره

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي

یقیناً په دې کښې دلائل دی د هغه قوم د پاره چه ایمان راوړی او کله چه پوکلے شی په

الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن

شپیلئ کښې نو اوبه ویریږی هغه څوک چه په آسمانونو کښې دی او هغه څوک چه په زمکه کښې دی مګر هغه څوک

شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً

چه الله اوغواړی او ټول به راشی هغه ته عاجز او ته به وینی غرونه ګمان به کوئ چه ولاړ دی

وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ

او هغه به ګرځی لکه ورېځ - دا کار د هغه الله دے چه هغه مضبوط کړې ده هر یو څیز لره

إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا

یقیناً هغه خبر دے په هغه کار چه تاسو یې کوئ - چا چه نیکی راوړه نو هغه لره غوره ثواب دے له هغې نه

وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ

او دوی به د ویرې د هغه ورځې نه په امن کښې وی - او چا چه بدی راوړه نو نسکور به شی

وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

مخونه د دوی په اور کښې (او ورته به وئیلے شی) بدله به درکولے شی د هغه عمل چه تاسو کوو (ما کریم صلی الله

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ

علیه وسلم ته اووایه) ما ته حکم شوے دے چه عبادت اوکړم د رب د دې ښار چه حرمت ورکړے دے هغه لره او د هغه دی

د وحدانیت لوئے دلیل دے مومنان پرې پوهیږی - ګله د عذاب وخت شی دے چه کله شپیلئ اوپوکله شی نو آسمانونو او زمکې مخلوق به اوویریږی مګر صالحین او بعضې نور ملائک به په امن وی او ټول مخلوق به د الله په دربار کښې عاجز راشی او دا غرونه چه ته ولاړ ګڼې دا به د ورېځې په شان الوزی او ګله دا ازیږ ګی مومنانو ته چه په دا الله پاک دربار ته نیکی راوړی نو هغو لره به الله تعالی جنت ثواب ورکړی - رفائده) نیکی کول کمال نه دے بلکه نیکی د خدائے دربار ته وړل کمال دے دا په دې کوم کیږی دے بلکه په دې د خدائے دربار ته وړل دی چه څوک نیکی اوکړی نیکی به ریا سره یا په شرک یا بیخ بدعت سره ختمه شوه نو ورته یو ګتې نه ده او یو سړی په دا وکړه نیکی تو بیا کو رشو نو بیا به هغه شوه نو هغه به د نقصان نه دے - ګله نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی د هغه امور یم په توحید او په نوستلو د قرآن او عمل د خلقو خپله فائده ده او که څوک نه منی نو په ما هم ضرر نه دے ... ١٢

[illegible]

كُلِّ شَيْءٍ ۡ وَّاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ وَاَنْ اَتْلُوَا

[illegible]

الْقُرْاٰنَ ۚ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ

[illegible]

فَقُلْ اِنَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ

[illegible]

فَتَعْرِفُوْنَهَا ۭ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٣﴾

[illegible]

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

[illegible]

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

[illegible]

طٰسٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ

[illegible]

نَّبَاِ مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٣﴾ اِنَّ

[illegible]

فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ

[illegible]

طَاۗىِٕفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَاۗءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَاۗءَهُمْ ۭ اِنَّهٗ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٤﴾ وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا

[illegible]

فِى الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَّنَجْعَلَهُمُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٥﴾ وَ

[illegible]

نُمَكِّنَ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا

[illegible]

مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ﴿٦﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ

[illegible]

اَرْضِعِيْهِ ۚ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ فِى الْيَمِّ وَلَا تَخَافِىْ

[illegible]

وَلَا تَحْزَنِىْ ۚ اِنَّا رَآدُّوْهُ اِلَيْكِ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٧﴾

[illegible]

فَالْتَقَطَهٗٓ اٰلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا وَّحَزَنًا ۗ اِنَّ

[illegible]

فِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا كَانُوْا خٰطِـِٕيْنَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَاَتُ

[illegible]

فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّىْ وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوْهُ ۖ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ

[illegible]

اَوْ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩﴾ وَاَصْبَحَ فُؤَادُ اُمِّ

[illegible]

[illegible]

له ډېره موسیٰ علیه السلام مور د لوی خوږ سره ... چه زړه يې صبر ونه کړ او ... موسیٰ علیه السلام ... هغه ته ورغله
او ... موسیٰ علیه السلام ... لور ... موسیٰ علیه السلام ...

مُوسٰى فٰرِغًا ۭ اِنْ كَادَتْ لَتُبْدِيْ بِهٖ لَوْلَآ اَنْ رَّبَطْنَا عَلٰى

موسیٰ نه بې قراره ... قريبه وه چه ښکاره کړې دا خبره ... که نه وی چه مونږ تړلې وی زړه

قَلْبِهَا لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝۱۰ وَقَالَتْ لِاُخْتِهٖ قُصِّيْهِ ۡ

د هغې د دې دپاره چه شي له يقين کوونکو نه ... او ووې هغې خور د موسیٰ ته چه پسې لاړه شه

فَبَصُرَتْ بِهٖ عَنْ جُنُبٍ وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝۱۱ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ

نو وکتل هغې موسیٰ ته له لرې نه او دوی نه وو خبر ... او منع کړې وې مونږ له موسیٰ نه

الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰٓى اَهْلِ بَيْتٍ

دايانې پخوا نو هغې ووې ايا ښايم تاسو ته يو کور والا چه

يَّكْفُلُوْنَهٗ لَكُمْ وَهُمْ لَهٗ نٰصِحُوْنَ ۝۱۲ فَرَدَدْنٰهُ اِلٰٓى اُمِّهٖ كَيْ

اوبه ساتي دا تاسو لره او هغوی به دده خیرخواهي کوي - نو واپس کړو مونږ هغه مور ته د هغه چه

تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ

يخې شي سترګې د هغې او غم ونه کړي او چه پوهه شي چه وعده د الله حقه ده او ليکن

اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝۱۳ وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَاسْتَوٰٓى اٰتَيْنٰهُ

زياتې خلق نه پوهيږي - او هر کله چه اورسيده طاقت خپل ته او برابر شو ورکړو مونږ هغه ته

حُكْمًا وَّعِلْمًا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝۱۴ وَدَخَلَ

حکم او پوهه - او داسې بدله ورکوو نيکانو ته - او داخل شو

الْمَدِيْنَةَ عَلٰي حِيْنِ غَفْلَةٍ مِّنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيْهَا

ښار ته په وخت د بې خبرۍ د خلقو د ښار نه - نو وموندل په دغه ښار کښې

رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلٰنِ ۡ هٰذَا مِنْ شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ

دوه کسان چه جنګ يې کولو - دا د دهٔ د ملګرو نه وو او دا بل د دهٔ د دښمن نه وو - نو مدد او غوښتو هغه

چه زړه يې ورته وو يعني خطره لرله ... چه وي نه ... او ميړه ... بدل کوي نو خپله مور ته ... راوسته او فرعون ورته هغه حواله کړو او الله تعالیٰ ... چه دا امارت ... او کړو چه دا مور ... دا شي ويقين ... چه وعده د الله حقه ده ... ترڅو مال ... رضا سره ... آزګ ... کړو موسیٰ علیه السلام مور ته ... فرعون په ... موسیٰ علیه ... بيسې ... لره ... او ورکوله ... بيا اوږدې ... کورو ... شو ... وه بيا ... او ... حال ... شو ... وه ... باری تعالیٰ فرمائي چه کله ... طاقت ته اورسيده او پوره ... وه علم ورکړو او داسې ... چه ... زه ... علم ورکوو ... موسیٰ علیه ... په ښار ... او ... چه ... سرکاري ... نو موسیٰ علیه السلام ته ... نو موسیٰ علیه السلام قبطي ته ... او دې چه ... او ... په ... دې ... ته ...

کړ قهر ... او ... موسیٰ علیه السلام ... قتل ارادې ... اختيار ... او ...
او ... الله تعالیٰ ... معاف ... پيغمبر عليه السلام ... اجتهادي غلطي کيږي ... او ...

الَّذِي مِن شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ

چه د هغه په ډله کې وو په هغه چه د دشمن وه نو په سوک ووهه هغه لره موسیٰ

فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ

نو هغه ئې ختم کړو - او وئیل موسیٰ دا کار د شیطان نه دے - هغه دشمن او ګمراه کوونکے

مُّبِينٌ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ

ښکاره دے - او وې موسیٰ اے ربه ما ظلم کړے دے په ځان خپل نو ما وبخښه نو الله هغه او بخښلو -

إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ

یقیناً الله بخښونکے او مهربان دے - او وې موسیٰ اے ربه څنګه چه تا په ما مهربانی کړې نو هیڅ کله

أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ۝ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا

به نه شم مددګار د مجرمانو - نو سحر یا سبا د ښار کښې ویریده و

يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ

په انتظار وو نو ناڅاپه هغه سړے چه امداد ئې غوښتے وو پرون نه بیګاه دبیا هغه فریاد کولو د ده نه - او وې

لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ ۝ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ

هغه ته موسیٰ بے شکه ته ښکاره ګمراه ئې - نو هرکله چه هغه اراده وکړه چه او نیسي هغه سړے چه

بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي

هغه دشمن د دواړو وه - نو هغه ملګري او وئیل اے موسیٰ آیا ته غواړے چه مړ کړے ما لره

كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَن تَكُونَ جَبَّارًا

لکه چه تا مړ کړے وو سړے بیګاه - ضرور ته غواړے چه شې ظالم په زمکه کښې

فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ۝ وَ

او ته نه غواړے چه شې اصلاح کوونکے - او

دا جنګ کول د شیطان کار دے

۱ اے الله تا ما سره احسان او کړو نو زه به نه کیږم مددګار د مجرمانو ۱۲

۲ ویریده چه هغه څوک چه عاجز وو او شیطانی فعل ورته معلوم نه وو ۱۲

۳ زوړ رنګه موسیٰ علیه السلام ځپل ملګري ته او کړه او اراده ئې او کړه د وهلو د قبطي نو ملګري ګمان او کړو چه ما وهي نو ځکه ئې د موسیٰ علیه السلام خبره ښکاره کړه چه تا پرون سړے مړ کړے دے او ما وژنې ۱۲

[illegible]

جَآءَ رَجُلٌ مِّنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى قَالَ يٰمُوْسٰۤى اِنَّ

[illegible] اے موسیٰ

الْمَلَاَ يَاْتَمِرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاخْرُجْ اِنِّىْ لَكَ مِنَ

[illegible] خیر خواه

النّٰصِحِيْنَ ۝ فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِىْ مِنَ

[illegible]

الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى

[illegible]

رَبِّىْۤ اَنْ يَّهْدِيَنِىْ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۝ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ

[illegible]

وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُوْنَ ۟ وَوَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمُ

[illegible]

امْرَاَتَيْنِ تَذُوْدٰنِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِىْ حَتّٰى

[illegible]

يُصْدِرَ الرِّعَآءُ وَاَبُوْنَا شَيْخٌ كَبِيْرٌ ۝ فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰۤى اِلَى

[illegible]

الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّىْ لِمَآ اَنْزَلْتَ اِلَىَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيْرٌ ۝

[illegible]

فَجَآءَتْهُ اِحْدٰىهُمَا تَمْشِىْ عَلَى اسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ اِنَّ اَبِىْ يَدْعُوْكَ

[illegible]

[illegible]

لَه موسیٰ علیه السلام ته کوم حقیقت ښکاره شو ... عادت وه او دا پوهه ورکړه او وه سره چه ...
سبب د هغه ... او ... موسیٰ علیه السلام ... او ... لاندې ...

يَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ۚ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ

چه درکړي تاته مزد د هغه چه تا اوبه ورکړې زمونږ څارو ته نو چه راغی موسیٰ هغه لره او بیان کړه موسیٰ هغه ته

الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾

بیان، نو اووې شعیب مه وېرېږه، ته خلاص شوې د ظالمو قوم نه.

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ

اووې یوې د دواړو ورځو اې بابا مزدور کړه دا لره یقیناً غوره مزدور چه ته یې نیسې هغه دی چه قوي او

الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ

امانتدار وي. اووې حضرت شعیب چه زه غواړم چه ولوم ... درکړم تاته یوه د دې دوو لوڼو زما نه

عَلَىٰ أَن تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ ۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ ۖ

په دې شرط چه مزدوري به کوې زما اته کاله. او که تا پوره کړل لس کاله نو هغه ستا د طرفه دی

وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ ۚ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ

او زه نه غواړم چه تکلیف درکړم په تا باندې. ته به بیا مومې ما که خوښه شي د الله تعالیٰ د

الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ

نیکانو نه. اووې حضرت موسیٰ دا وعده ده په مینځ زما او ستا کې. کومه یوه موده د دواړو نه چه ما پوره کړه

فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى

نو زیاتی نه دی په ما باندې. او الله تعالیٰ په هغه خبرو چه مونږ یې کوو وکیل دی. نو کله چه پوره کړه موسیٰ

الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِن جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ

موده او روان شو هغه د خپل کور سره نو هغه معلوم کړه په طرف د طور کښې اور لره. نو هغه اووې

لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ

خپل کور ته چه ودرېږئ تاسو یقیناً ما لیدلی دی اور امید دی چه راوړم تاسو له د هغې نه خبر لره یا

او مزدوري هغه چاته ... واما شعیب ښکاره وو چه هغه موسیٰ ته ... شد یعنې په وخت د ... واضح ... وه ...
۳ او ... مسئله: که بالغه جینۍ ... مهر ... په ... وي. ۴ موسیٰ علیه السلام ... ته زیات حصار شو. ۵ ... دا په خیال کښې او ورته او په حقیقت کښې د الله تعالیٰ نور وو. معلوم شو چه حقیقت ... الله تعالیٰ ... (فائده) کله صاحب کشف ته د خپل کشف حقیقت معلوم نه وي. ۶ ... موسیٰ علیه السلام ته خطا شوه ... معلومه شوه چه قدرت وا او ... علم والا صرف الله تعالیٰ دی ... موده لوی پیغمبرو ته ... نه شي معلوم ... حضرت ... شان ... د ... حضرت ... (فائده) موسیٰ علیه السلام ... سړی ... شو ... خوا ... چه ...
...

[illegible] موسیٰ علیه السلام [illegible] کیدو او بیرته [illegible] حم ورکه شوے وے اولاد [illegible] خطا شوے وو [illegible] کیدو په وخت [illegible] ضرورت وو ... موسیٰ علیه په هر کله [illegible] نبوت ورته ملاؤ شو معلومه شوه

جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝ فَلَمَّآ أَتٰىهَا نُودِيَ مِنْ

سوټے د اور اُمید دے چه تاسو به تاؤ د شئ - نو چه راغے هغه ته نو آواز ورته وکړے شو

شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ

ښی طرف د میدان نه په مکان برکتی کښے د اُونے نه چه

يّٰمُوسٰٓى إِنِّيٓ أَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِينَ ۝ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا

اے موسیٰ زه الله یم پالونکے د عالم - او دا چه او غورځوه څپله همسا - نو چه هغه

رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يٰمُوسٰٓى أَقْبِلْ

اولیده چه [illegible] لکه چه مارَوي واپس شو شا ته او بیرته را نه غی - اے موسیٰ مخے ته راشه

وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِينَ ۝ اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ

او مه ویریږه - یقیناً ته خطره نیشته - ننباسه لاس څپل په گریوان څپل کښے

تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ وَّاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ

را به اوځی سپین به د نقصان نه او یو ځائے کړه څپل ځان ته څپل لاس د

الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ مِنْ رَّبِّكَ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِ ۚ

ویرے نه نو دا دوه دلیله دی د رب ستا فرعون او قبیلو د هغه ته

إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فٰسِقِينَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا

یقیناً دوی نافرمان قوم دے - هغه او وئیل اے ربه ما مړ کړے دے د دوی نه سړے

فَأَخَافُ أَنْ يَّقْتُلُونِ ۝ وَأَخِي هٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا

نو ویریږم چه دوی به ما قتل کړی - او ځما رور هارون ډیر فصیح دے ځما نه په ژبه کښے

فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيٓ ۖ إِنِّيٓ أَخَافُ أَنْ يُّكَذِّبُونِ ۝

نو اولیږه هغه ځما سره د مدد دپاره چه ځما تصدیق کوی زه ویریږم چه دوی به ما دروغژن کړی

ك حقه به جسم پېغمبر كرم او ستا تائيد به كوي ٣ يعني ستاسو غلبه به وي په دوي او ستاسو سره به ته وي بلكه ستاسو به وي.

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا

ﷲ او وے زۀ به مضبوط کړم مټ ستا په ورور ستا سره او ورکړو به تاسو لره غلبه نو نه به

يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ﴿۳۵﴾

رسيږي تاسو ته - څکه د دليلونو زمونږ - تاسو او ستاسو منونکي به غالب يئ -

فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ

نو کله چه راغے دوي له موسیٰ صاف دليلونو څخه نو اووے دوي چه نۀ دے دا مګر سحر دے

مُّفْتَرًى وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۶﴾ وَقَالَ

جوړ کړے شوے او مونږ نۀ دي اورېدلي دا خبره په زمانه د پلار نيکونو زمونږ کښے - او اووے

مُوْسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ

موسیٰ څخه رب ښه پوهيږي په هغه چا چه هغه راوړي هدايت د رب خپل نه او په هغه چا چه

تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۳۷﴾ وَقَالَ

شي هغه لره کاميابي د آخرت - يقيناً نۀ کامياب کيږي ظالمان - او او وے

فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ

فرعون اے مشرانو ما ته معلوم نۀ دے ستاسو د پاره اِلٰه سوا زما نه نو اور بل کړه اے

يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَطَّلِعُ اِلٰٓى

هامانه په خاوره (د خښتو د پاره) نو جوړه کړه زما د پاره منارہ - اُميد دے چه او ګورم زۀ

اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۳۸﴾ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ

موسیٰ الٰه ته - او زۀ خو يقيناً ګمان کوم دۀ د دروغژنو - تکبر اوکړو دۀ او

وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا

لښکرو دۀ په زمکه کښے په ناحقه او خيال وو د دوي چه دوي به ما ته

حق (۱) وهے. (۲) غيبت ووه مَه وکړه په دي سبب به وي وه تاسو ته څه ضرر نۀ شي رسيدے. حديث شريف دے چه د ټولو صف اصحابو په باره کښے تعالیٰ لازم دے يعني څوک چه د الله تعالیٰ د دين خدمت کوي نو الله تعالیٰ هغه لره د دښمنانو نه بچ کوي.

ك چه داسے مستند وه چا ته په اعتراض وکړے شي ورک پلار نيکونو ته په دوي باندے.

ك عاقبت خوا آخرت وي او کيدے شي څو په قرآن کښے ترے نه مينځه انجام مراد دے.

ك عام قانون دے چه ظالم کامياب نۀ شي.

ك واقعه د فرعون د رباد ده. ك څوک چه تکبر کوي نو هغوي نبي کريم صلى الله عليه وسلم فرمائي څوک چه تکبر کوي نو هغه لره ذلت ورکوي (بیهقی) او څوک چه تواضع کوي نو الله تعالیٰ هغه لره پورته کوي رتبه آدم عليه السلام (۲)

لَا يُرْجَعُونَ (39) فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانظُرْ

واپس نه کړے شي ۔ نو ما ونيوه دے او لښکرے د دۀ نو ما اوغورزول دوی لره په دريابا کښے نو اوګوره

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ (40) وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى

چه څنګه شو انجام د ظالمانو ۔ او ما ګرځولي وو دوی لره مشران دوی بلل خلق طرف د اور

النَّارِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ (41) وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَٰذِهِ

ته ۔ او په ورځ د قيامت به د دوی سره امداد اونکړے شي ۔ او ما اولګوله په دوی پسے په دے

الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُم مِّنَ الْمَقْبُوحِينَ (42)

دنيا کښے لعنت ۔ او په ورځ د قيامت به دوی بد صورته کړے شي ۔

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِن بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ

او بے شکه ما ورکړے وو موسیٰ ته کتاب پس د هغې نه چه ما هلاک کړے پيړۍ

الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ (43)

مخکنۍ ذريعه د بصيرت د خلقو او هدايت او مهرباني اميد دے چه دوی سوچ اوکړي

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ

او نه وے ته په طرف د مغرب کله چه ما ورکړو موسیٰ ته حکم

وَمَا كُنتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ (44) وَلَٰكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ

او نه وے ته د حاضرانو نه ۔ ليکن ما پيدا کړے پيړۍ نو اوږده شو

عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو

په دوی عمر ۔ او نه وے ته مقيم د مدين په خلقو کښے چه لوستل دے

عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (45) وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ

په دوی ايتونه زمونږ ليکن مونږ ليږونکي وو د رسولانو ۔ او نه وے په طرف د

الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا

[illegible]

مَّا أَتَاهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

[illegible]

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا

[illegible]

رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ

[illegible]

الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَا

[illegible]

أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ

[illegible]

مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ

[illegible]

كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِندِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا

[illegible]

أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ

[illegible]

أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ

[illegible]

[illegible]

هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ

[illegible]

وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ آتَيْنٰهُمُ

[illegible]

الْكِتٰبَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوٓا

[illegible]

آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾

[illegible]

أُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ

[illegible]

السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا

[illegible]

عَنْهُ وَقَالُوا لَنَآ أَعْمٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمٰلُكُمْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ

[illegible]

لَا نَبْتَغِي الْجٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ

[illegible]

اللّٰهَ يَهْدِي مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوٓا

[illegible]

إِن نَّتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا ۚ أَوَلَمْ نُمَكِّن

[illegible]

[illegible]

لَهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰۤى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا

دوی لره ځای د حرم امن چه راوړلې کیږی دغه ځای ته میوې د هر شی د پاره د رزق ځما د طرف نه

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍۭ بَطِرَتْ

او لیکن زیات د دوی نه نه پوهیږی - او ډیرهم هلاک کړی دی کلی چه تکبر حقوق کړی

مَعِيْشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا

په روزئ خپلې - نو دغه کورونه د دوی دی چه ندی آباد شوی روستو د دوی نه مګر

قَلِيْلًا ۚ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ۝ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى

لږ - او یو مونږ وارث - او نه دے ستا رب چه هلاک کړی کلی

حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْۤ اُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا

ترڅو چه را ولیږی په مرکز کښې رسول دوی ته چه اوروی په دوی آیتونه ځما - او نه یو

مُهْلِكِي الْقُرٰۤى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ۝ وَمَاۤ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ

هلاکوونکی د کلو مګر چه اهل د دغو ظالم وی - او هغه چه درکړے شوی تاسو ته

شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ

شی - نو سامان د ژوندون لنډ دے او ښائست د هغه دے - او هغه چه د الله سره دی غوره

وَّاَبْقٰى ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ

او همیشه باقی کیدونکی دی - آیا نو پوهیږئ تاسو - آیا د هغه سړی چه وکړو وعده ښه او هغه

لَاقِيْهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

بومونکی دی دغه د هغه چا پشان دی چه ماورکړی دی هغه له سامان د ژوندون لنډ - بیا به هغه په ورځ د قیامت

مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ۝ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ

د حاضر کړے شوو نه وی (جهنم ته) او کله چه آواز کوی دغو ته نو او به وائی چه چرته دی شریکان ځما کوم

۱ واقعه ده د بنو قریش ۲
۲ ځکه کسانو ویلے ووهے کوو ۱۲ ۳ شکه د ځمونږ ټولو
کوے مشر به ګیری ۱۲
۴ شرک او بدعت ترقی
دا دی (فاتحه) رسم دا دی باجو
کار ته چه هغه هلاک لازم
کړی او هغه ته د هغه کار
پر تیو ولی شرم پشکار کی
د واده رسمونه وغیره ۱۲
۵ بیان د حقارت د دنیا
یعنی ایمان او ورځ کوو
د وجه نه ایمان صدیر
د دنیا څخه څې نه دے آخرت
ثواب بنه څې دے ۱۲
۶ واقعه موحد او مشرک
مقابله ده چه دوا به برابر
نه دی ۱۲
۷ دا د عذاب لغری
بیان دے ۱۲

ع ٦

[illegible]

الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا

[illegible]

هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ ۖ

[illegible]

مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ

[illegible]

فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾

[illegible]

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ

[illegible]

عَلَيْهِمُ الْأَنبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن تَابَ

[illegible]

وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَن يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾

[illegible]

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَانَ

[illegible]

اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ

[illegible]

وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ

[illegible]

[illegible]

[illegible] الله تعالی نه بل څوک نیشته ... [illegible]

وَالْاٰخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٧٠﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ

او په آخرت کې او خاص هغه لره حکم او خاص هغه ته به تاسو واپس شئ - او وایه ما ته خبر راکړه که

جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ

کړي الله په تاسو باندې شپه همیشه تر قیامته پورې - نو څوک دے

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ اَفَلَا تَسْمَعُوْنَ ﴿٧١﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

معبود سوا د الله نه چه راولي تاسو له رڼا - آیا نو تاسو نه اورئ؟ - او وایه ما ته خبر راکړه

اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ

که کړي الله په تاسو باندې ورځ همیشه تر قیامته پورې نو څوک دے

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿٧٢﴾

معبود سوا د الله نه چه راولي تاسو له شپه چه آرام اوکړئ په هغې کښې - آیا نو تاسو نه وینئ؟

وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ

او د رحمت خپل نه هغه جوړه کړې ده تاسو له شپه او ورځ چه آرام اوکړئ په شپه کښې

وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ

او طلب کړئ په ورځ کښې فضل د هغه او امید دے چه تاسو احسان ومنئ - او کله چه آواز اوکړي هغوی ته

فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا

نو اووائي چرته دي هغه شریکان زما چه تاسو به ګمان کولو [illegible] او راوباسو

مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا فَقُلْنَا هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوْٓا اَنَّ الْحَقَّ

د هر امت نه [illegible] نو وایو مونږ چه راوړئ دلیل خپل نو پوهه شي چه حق

لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٧٥﴾ اِنَّ قَارُوْنَ كَانَ مِنْ

الله لره دے او ورک به شي ترې هغه دروغ چه دوی به جوړول - بے شکه قارون وه

[illegible] بل څوک نیشته ... [illegible] الله تعالی نه ... [illegible] ... قارون ... [illegible]

خو قارون په [illegible] موسی علیه السلام [illegible]

موسی علیه السلام [illegible]

رکوع ۷ ع ۱۰

زیاتہ قریب وہ نو) تو حیق اقرار او کہ چہ ما تہ دا خبرہ قارون کہ دہ دے نو موسی علیہ السلام اللہ تعالی تہ پہ سجدہ شو
چہ اے اللہ کہ دا ستا پیغمبر نو مخا د پارہ او قہر بہ وہ نو اے اللہ تعالی ورتہ او وئے چہ ستا اختیار دے نو موسی علیہ السلام

قَوْمِ مُوسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ ۪ وَاٰتَيْنٰهُ مِنَ الْكُنُوْزِ مَآ اِنَّ

قوم د موسی نہ نو سرکشی ئے او کڑہ پہ هغوی باندے۔ او ما ورکڑی وو دہ تہ خزانے دومرہ چہ

مَفَاتِحَهٗ لَتَنُوْٓاُ بِالْعُصْبَةِ اُولِی الْقُوَّةِ ۗ اِذْ قَالَ لَهٗ قَوْمُهٗ

د هغو کنجیانے به دیرے لوے وو نه ستومانہ کیدہ جماعت چا ق۔ کلہ چہ او وئے دہ تہ قوم د دہ

لَا تَفْرَحْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِيْنَ ۝ وَابْتَغِ فِيْمَآ اٰتٰىكَ

چہ تکبر مہ کوہ یقینًا اللہ نہ خوښوی تکبر کوونکی۔ او اوغواړہ پہ هغہ مال سرہ چہ درکڑے دے

اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَاَحْسِنْ

اللہ ورتہ کور د اخرت او مه هیروه ته حصه خپله د دنیا نه او ښه کوه

كَمَآ اَحْسَنَ اللّٰهُ اِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِی الْاَرْضِ ۗ اِنَّ

لکہ چہ ښہ کڑے دہ تا سرہ اللہ۔ او مہ کوہ فساد پہ زمکہ کښے ۔ یقینًا

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ۝ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ

اللہ نہ خوښوی فساد کوونکی۔ هغہ او وئے یقینًا ورکڑے شوے دے ما تہ دا مال پہ هغہ علم

عِنْدِیْ ؕ اَوَلَمْ يَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهٖ مِنَ

سرہ۔ آیا دہ نہ دے پوهہ چہ یقینًا اللہ هلاک کڑی دی مخکښے د دہ نہ پیرئی

الْقُرُوْنِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَّاَكْثَرُ جَمْعًا ۗ وَلَا يُسْـَٔلُ

کوم چہ زیات وو دے د دہ نہ پہ طاقت کښے او زیات وو دہ نہ پہ جمع کولو د مال کښے۔ او نہ پوښتنہ

عَنْ ذُنُوْبِهِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۝ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ فِیْ زِيْنَتِهٖ ؕ

د ګناهونو د ګناه ګارانو نہ کیږی۔ نو راووت د قوم خپل نہ پہ ښائست خپل کښے۔

قَالَ الَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا يٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ

او وئے هغہ خلق چہ هغوی غوښتہ د ژوند د دنیا آرمان وے موږ لہ پشان د هغہ سامان

نو یکے تہ حکم او کړو چہ تہ
ئے پہ کړہ نو قارون او وے
چہ تہ خما د مال پہ طمع شے
نو موسی علیہ السلام د
هغہ مال د دہ پہ سر جوړ
ږد وے کئی سله نبی کریم
صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی
چہ بندہ وائی خما مال دے
او د دہ مال هغه دے چہ
دا او خوړو او واغوستو
او د اللہ تعالی پہ لار کښے
ئے خرچ کڑو او دا دے شیبه
وہ د دنیا نہ باقی مال او د
وارث دے ۱۲ ۲
سله قارون او وے چہ دا مال
خو ما ګټلے دے او خما هنر
دے اللہ تعالی و ما ته دے
فضل شو د خپل دولت
خپل تجارات او ګټلو د اسے
نہ وہ مخکښے د دہ نہ چیر
چا نہ وو تہ او وئے چہ هغوی
د پیر چاق وو او د هغوی
مال هم ډیر زیات وو لیکن
هغوی چہ خلاف او کړہ و
نو هغو له اللہ تعالی هلاک
کڑل مال ئے ونه ژغورل او د اللہ تعالی
د عذاب نہ نہ شی بچ کولے
نو هغے پہ دے هم هلاک
شی ۱۲ ۱۲ ۱۲
سله پہ عبارت کښے تقدیم
او تاخیر دے یعنی ولا یسئل
المجرمون عن ذنوبهم ۱۲
سله یعنی د قارون دنیائی
ښائست لہ ۱۲ ۔

[illegible]

أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ

[illegible]

أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ

[illegible]

صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ۝ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ

[illegible]

الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ

[illegible]

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ۝ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ

[illegible]

بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ

[illegible]

مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا

[illegible]

وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۝ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا

[illegible]

لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۚ وَالْعَاقِبَةُ

[illegible]

لِلْمُتَّقِينَ ۝ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ۖ وَمَنْ جَاءَ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ إِلَّا مَا كَانُوا

[illegible]

يَعْمَلُونَ ۝ إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَادُّكَ إِلٰى

[illegible]

مَعَادٍ ۚ قُلْ رَّبِّيٓ أَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فِي

[illegible]

ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوٓا أَنْ يُّلْقٰٓى إِلَيْكَ الْكِتٰبُ

[illegible]

إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكٰفِرِينَ ۝

[illegible]

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ

[illegible]

إِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ

[illegible]

إِلٰهًا اٰخَرَ ۘ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهٗ ۚ

[illegible]

لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

[illegible]

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ... بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ... رُكُوْعَاتُهَا سَبْعٌ

[illegible]

[illegible]

الٓمّٓ ۝ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنۡ يُّتۡرَكُوۡۤا اَنۡ يَّقُوۡلُوۡۤا اٰمَنَّا وَهُمۡ

[illegible]

لَا يُفۡتَنُوۡنَ ۝ وَلَقَدۡ فَتَنَّا الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ فَلَيَعۡلَمَنَّ

[illegible]

اللّٰهُ الَّذِيۡنَ صَدَقُوۡا وَلَيَعۡلَمَنَّ الۡكٰذِبِيۡنَ ۝ اَمۡ حَسِبَ

[illegible]

الَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ السَّيِّاٰتِ اَنۡ يَّسۡبِقُوۡنَا ؕ سَآءَ مَا يَحۡكُمُوۡنَ ۝

[illegible]

مَنۡ كَانَ يَرۡجُوۡا لِقَآءَ اللّٰهِ فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍ ؕ وَهُوَ

[illegible]

السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ۝ وَمَنۡ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفۡسِهٖ ؕ

[illegible]

اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِىٌّ عَنِ الۡعٰلَمِيۡنَ ۝ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا

[illegible]

الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ سَيِّاٰتِهِمۡ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ اَحۡسَنَ

[illegible]

الَّذِىۡ كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ۝ وَوَصَّيۡنَا الۡاِنۡسَانَ بِوَالِدَيۡهِ

[illegible]

حُسۡنًا ؕ وَاِنۡ جَاهَدٰكَ لِتُشۡرِكَ بِىۡ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهٖ عِلۡمٌ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

[illegible]

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ۝

[illegible]

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ

[illegible]

فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ

[illegible]

لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ

[illegible]

الْعَالَمِينَ ۝ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۝

[illegible]

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ

[illegible]

خَطَايَاكُمْ وَمَا هُم بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُم مِّن شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ

[illegible]

لَكَاذِبُونَ ۝ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَ

[illegible]

لَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا　ركوع ١ / ١٢

[illegible]

[illegible]

إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ

[illegible]

ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٤﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَ

طوفان او دوی ظالمان وو - نو نجات ورکړ هغه لره او خاوندانو د بېړۍ لره - او

جَعَلْنَٰهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ٱعْبُدُوا۟

[illegible]

ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ

[illegible]

مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ

[illegible]

مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَٱبْتَغُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزْقَ

[illegible]

وَٱعْبُدُوهُ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥٓ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُوا۟ فَقَدْ

[illegible]

كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٨﴾

[illegible]

أَوَلَمْ يَرَوْا۟ كَيْفَ يُبْدِئُ ٱللَّهُ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥٓ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى

[illegible]

ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ

[illegible]

[illegible]

ثُمَّ اللّٰهُ يُنْشِئُ النَّشْاَةَ الْاٰخِرَةَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۲۰

بیا به الله پورته کړي خلق روستنۍ. یقیناً الله په هر شي باندې قادر دے.

یُعَذِّبُ مَنْ یَّشَآءُ وَ یَرْحَمُ مَنْ یَّشَآءُ ۚ وَ اِلَیْهِ تُقْلَبُوْنَ ۲۱

عذاب به ورکړي چاته چې وغواړي او رحم به کوي په هغه چاچې وغواړي او هغه ته به تاسو وګرځولے شئ

وَ مَاۤ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِیْنَ فِی الْاَرْضِ وَ لَا فِی السَّمَآءِ ؗ وَ مَا لَكُمْ

او نه یئ تاسو عاجز کوونکي (الله لره) په زمکه کښې او نه په آسمان کښې او نشته تاسو لره

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِیٍّ وَّ لَا نَصِیْرٍ ۲۲ وَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا بِاٰیٰتِ

سوا د الله نه هیڅ دوست او نه مددګار. او هغه خلق چې انکار کوي د الله د آیتونو

اللّٰهِ وَ لِقَآىِٕهٖۤ اُولٰٓىِٕكَ یَىِٕسُوْا مِنْ رَّحْمَتِیْ وَ اُولٰٓىِٕكَ لَهُمْ

او د ملاقات د هغه نه، دوي نا امیده شوي دي زما د رحمت نه، او دوي لره سخت

عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۲۳ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ

عذاب دے. نو نه وو جواب د قوم د هغه مګر دا چې ووئیل ووژنئ دا

اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ

یا وسیزئ دا، نو نجات ورکړو الله د اور نه. یقیناً په دې کښې نښې دي د هغه قوم

یُّؤْمِنُوْنَ ۲۴ وَ قَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ

مؤمن دي. او ووئیل هغه یقیناً جوړ کړي دي تاسو سوا د الله نه بتان د دوستۍ

بَیْنِكُمْ فِی الْحَیٰوةِ الدُّنْیَا ۚ ثُمَّ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ یَكْفُرُ بَعْضُكُمْ

په مینځ ستاسو کښې په ژوند د دنیا کښې. بیا به ورځ د قیامت به انکار کوي ځینې ستاسو د

بِبَعْضٍ وَّ یَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ؗ وَّ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَ مَا

ځینو نه او لعنت به وائي ځینې ستاسو په ځینو. او ځائے ستاسو اور دے او نشته

[illegible]

لیږ ئې لوط علیه السلام مېنه ابن الله را او وتلو او د ابراهیم علیه السلام تعاون حقه شروع کړو چه زه ستا سره

لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ

ستاسو لره هیڅ امداد ورکونکي - نو ایمان راوړو په هغه باندې لوط - او وویل هغه یقینا زه هجرت کوونکی یم

اِلٰى رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَ

طرف د رب خپل - یقینا هغه زبردست او حکمت والا دی - او ورکړو مونږ هغه ته اسحاق او

يَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ

یعقوب او مونږ ورکړه په اولاد د هغه کښې پیغمبري او کتاب او مونږ ورکړو هغه ته

اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝

ثواب د هغه په دنیا کښې - او یقینا هغه په آخرت کښې د نیکانو نه دی - او مونږ

وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ ۡ مَا

او رالیږلو لوط کله چه هغه اووئیل قوم خپل ته یقینا تاسو کوئ دغه بې حیائي کار [illegible]

سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَىِٕنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

مخکښې نه دی کړې ستاسو نه هیڅ چا دا کار د عالم نه - آیا تاسو نرانو ته

الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ ڏ وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ

ورځئ او ښکاروئ لارې - او کوئ په مجلس خپل کښې

الْمُنْكَرَ ۭ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتِنَا

ناروا - نو نه وه جواب د قوم د هغه مګر او وې ویل چه راوړه مونږ ته

بِعَذَابِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ

عذاب د خدای که ته یې د رښتینو نه - هغه اووئیل ای ربه زما

انْصُرْنِيْ عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَلَمَّا جَاۗءَتْ رُسُلُنَآ

امداد وکړه زما سره په فساد کوونکي قوم باندې - او کله چه راورسیدل قاصدان زمونږ

شروع کړو چه زه ستا سره د الله تعالی په لاره کښې هم او الله تعالی زبردست او حکمت والا دی نو دا سې لوینګ د باچا په لاره کښې تلل کامیابي ده. نو هغه په ابراهیم علیه السلام د الله تعالی په لاره کښې کوم چه نو الله تعالی ورکړه اسحاق علیه السلام ورکړو او د هغه یعقوب علیه السلام ګډ ورکړه ورکړو او پیغمبري الله تعالی د هغه په اولاد کښې مقرر کړه او [illegible] جهاد کامیاب ورکړه الله تعالی [illegible] الله تعالی فرمائي [illegible] الله تعالی د هغه سره په دواړو جهانو [illegible] ۱۲

۳ [illegible] دا ورپه قصه د لوط علیه السلام متعلق [illegible] ۱۲

۳ [illegible] ناروا کوئ او [illegible] ۱۲

[illegible]

إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ

ابراهیم ته زیرے ... [illegible]

إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ۝ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا

یقیناً اهل د دې کلي ظالمان دي ... [illegible]

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ

[illegible]

كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ۝ وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ

[illegible]

بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ

[illegible]

إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ۝

[illegible]

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ

[illegible] عذاب ... آسمان ...

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ

[illegible]

يَعْقِلُونَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا

[illegible] شعیب [illegible]

اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿۳۷﴾

[illegible] زلزلې نو شول په كورونو خپلو كښې [illegible]

وَعَادًا وَثَمُودَا وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَاكِنِهِمْ ۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ

او هلاك كړل مونږ عاديان او ثموديان او [illegible]

الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿۳۸﴾

[illegible] شيطان [illegible]

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ۖ وَلَقَدْ جَاءَهُم مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ

او هلاك كړل قارون او فرعون او هامان [illegible] موسىٰ [illegible]

فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿۳۹﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا

[illegible]

بِذَنبِهِ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ

[illegible]

أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُم

سخت عذاب [illegible]

مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ

[illegible] الله [illegible]

يَظْلِمُونَ ﴿۴۰﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ

[illegible] الله [illegible]

الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ

[illegible]

[illegible]

الْعَنْكَبُوتِ ۘ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن

جوړ کړے دے ۔ کاش چه دوی پوهیدے ۔ یقیناً الله پوهیږي په هغه څه چه دوی یې رابلي

دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ

سوا د الله نه څه شے ۔ او الله زبردست او حکمت والا دے ۔ او دغه مثلونه

نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ

بیانوو مونږ د پاره د خلقو او نه پوهیږي په دے مګر پوهه خلق ۔ پیدا کړي دي الله آسمانونه

وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

او زمکه د حق د پاره ۔ یقیناً په دے کښے دلیل دے د پاره د مؤمنانو

اتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ

ولوله کوم چه را لیږلے شوے دے تاته کتاب او او کړه مونځ ۔ بے شکه مونځ

تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ

منع کوي د بے حیائۍ او د ناروا کارونه ۔ بے شکه یاد د الله لوئے دے ۔ او الله پوهیږي

مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾ ۞ وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ

په هغه څه چه تاسو یې کوئ ۔ او جګړه مه کوئ د اهل کتاب سره مګر په هغه طرز چه

أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۖ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ

ښه وي ۔ مګر جګړه کوئ د ظالمانو سره د دوی نه او وایئ چه مونږ ایمان راوړے په هغه چه نازل کړے

إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

شوے مونږ ته او را لیږلے شوے تاسو ته او الله زمونږ او الله ستاسو یو دے او مونږ د هغه تابعدار یو

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ ۚ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ

او دغسے مونږ را لیږلے دے تاته کتاب ۔ نو کوم خلقو ته چه مونږ ورکړے دے کتاب

چه ما ته آرام راوړي او زه د خپل رب سره د مونځ په ذریعه خبرے وکړم ۱۲ ۔ صحیح مونځ منع کوي د ناروا کارونه ۱۲ ۔ د طریقه تبلیغ
چه په ښه طریقه سره بیان کړه او د ظالمانو سره لږ سختي وکړه ۱۲

يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ وَمِنْ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَمَا يَجْحَدُ

هغوی هغه لره منی - او ځینې د دوی نه هغه دي چې منی هغه - او انکار نه کوي د ایتونو

بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنتَ تَتْلُوا۟ مِن قَبْلِهِۦ مِن

زمونږ مګر صرف کافران کوي - او ته نه وې لوستو نکې د دې نه مخکې هیڅ

كِتَٰبٍ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَ ۖ إِذًا لَّٱرْتَابَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ

کتاب او نه دې هغه خط کاوه په ښي لاس سره خو په دغه وخت به شک کولو دروغژنو - بلکه

هُوَ ءَايَٰتٌۢ بَيِّنَٰتٌ فِى صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ ۚ وَمَا يَجْحَدُ

دا ایتونه دي صاف په سینو د اهل علمو کښې - او انکار نه کوي د

بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَٰتٌ مِّن

ایتونو زمونږ نه صرف ظالمان کوي - او وائي دوی ولې نه دي نازل شوي په ده باندې ایتونه د

رَّبِّهِۦ ۖ قُلْ إِنَّمَا ٱلْءَايَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

رب د ده نه - او وایه یقینا ایتونه د الله سره دي - او بې شکه زه ډېرونکی بشکاره یم -

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ

آیا نه دی دوی له کافي دا چې مونږ نازل کړی تا ته کتاب چې لوستلی کیږي په دوی - یقینا

فِى ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ

په دې کښې مهرباني او نصیحت دے د هغه قوم د پاره چې یقین کوي - او وایه چې بس دے الله

بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ

په مینځ زما او ستاسو کښې شاهد - پوهیږي هغه په هغه څه چې په اسمانونو او په زمکه کښې دي

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ وَكَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾

او کوم خلق چې ایمان راوړي په باطل او منکر شي د الله نه دوی دي په تاوان کښې -

ف۱ دا نبي کریم صلی الله علیه وسلم د صداقت دلیل دے چې تر او سه دے کتاب نه وه لوستلي او بیا دا سې صاف بیان کوي دا نبي وحی ده ۱۲

ف۲ دا دغه ایتونه چې دوی واوري چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دے معجزې ولا نه شي کومې چې دوی غواړي ۱۲

ف۳ دا جواب دے چې معجزه خاص سره نشته قرآن هم لکه معجزه ده او الله تعالی خو پیغمبر ته لوړه دے صفت نه هرڅه معلوم دي خو لرغه کوي ۱۲

لے داوغوښتل به نو وئیل بیان دے چه دوی عذاب غواړی نو وی عذاب ته یو پاره وخت مقرر دے نو کله چه هغه راشی نو عذاب به ناڅاپه راشی ۱۲ ۔ کله داوغوښتل د عذاب اخرتی بیان دے چه دوی عذاب غواړی او دوی ته دی خبر چه جهنم به کافران راګیر کړی

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَآ أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ

او زر غواړی تاسو نه عذاب ۔ او که نه وے نیټه مقرره د عذاب نو راغلے به وو دوی ته

الْعَذَابُ ۚ وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ

عذاب ۔ او رابه شی دوی ته ناڅاپه او دوی به خبر نه وی ۔ زر غواړی تاسو نه

بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَاهُمُ

عذاب ۔ او جهنم ګیرو ونکے دے کافرانو لره ۔ کله چه پټ به کړی دوی لره

الْعَذَابُ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا

عذاب د پاسه د دوی او د لاندے د پښو د دوی نه او به وائی الله چه مزه واخلئ

مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي

هغه شی چه تاسو کاوه ۔ اے زما هغه بندګانو چه ایمان مو راوړے دے یقیناً زمکه زما

وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

ارته ده نو خاص زما بندګی کوئ ۔ هر نفس څکونکے د مرګ دے

ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

بیا به تاسو زمونږ طرف ته واپس کړے شئ ۔ او کوم خلق چه یقین کوی او نیکی کوی نو

لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

ځائے به ورکړو دوی لره د جنت د بالاخانو چه بهیږی به د لاندے د هغو نه ویالے

خَالِدِينَ فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٨﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ

همیشه به وی دوی په هغے کښے ۔ ښه ثواب د محنت کونکو (دین) کوم چه محنت کوی او

رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۖ

رب ځپل ته ځان سپاری ۔ او ډیر ژوندی دی سوری چه نه شی پورته کولے رزق خپل ۔

لے لانه یو پاتے ده په دوی عذاب راشی دا ګړو دوه ته عمل به دروم ۱۲

کله دا ترغیب د هجرت ته یعنی کا فران تاسو د الله تعالیٰ د عبادت نه منع کوی نو دا وطن پریږدئ بل ځائے ته لاړ شئ هلته د الله تعالیٰ عبادت کوئ ۱۲

کله دا تسلی ده مهاجر ته یعنی که ستا خطره وی چه مونږ به شم نو څنګه هجرت نه کوو دے نو کور هم به کښینو لو یا ژړه چه کا الله تعالیٰ پرلار کښے مړ شے ۱۲

کله دا هم تسلی ده مهاجرین ته چه تا لره به باری تعالیٰ د هجرت په مقابله کښے به اخرت کښے بالا خانے ورکړی

عنه د حضرت انس رضی الله تعالیٰ عنه نه روایت دے چه اول هجرت حضرت عثمان رضی الله تعالیٰ عنه کړے وه حبشے ته نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم او فرمائیل چه عثمان اول سړے دے چه هجرت ئے او کړو د سره د ښځے کوم نه پس د لوط علیه السلام نه په ازالة الخفاء کښے شاه صاحب دا خبره نقل کړے ده ۱۲

لے دا هم مهاجر ته تسلی ده چه د رزق تصور مه کوه ګرز ورو ژوندی دی سوری الله تعالیٰ رزق ورکوی نو تا لره به هم ورکړی ۱۲

لے دا د توحید د ثبوت د پاره دریم دلیل دے عقلي چه دا مشرکان هم په دے قائل دي چه د آسمانونو او زمکے خالق او د نمر او
سپوږمۍ چلوونکے صرف باري تعالیٰ دے خو دوی بیا د غیر نه حاجات غواړي ۱۲ ۲ے دا د توحید د ثبوت د پاره

اللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَلَئِن سَأَلْتَهُم

الله ورله رزق ورکوي او تاسو له هم او هغه اورېدونکے پوهه دے. او که سوال او کړې ته د دوئ نه چه

مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

چا پیدا کړي دي آسمانونه او زمکه او چا کار ته لګولي دي نمر او سپوږمۍ.

لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ۝ اللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن

نو ضرور به وائي چه الله (دا کار کړے) نو چرته دوئ واپس کېږي. الله زیاتوي رزق هغه چا له چه

يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۚ إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

وخوښه شي د خپلو بندګانو نه او کموي هغه له. یقیناً الله په هر شي باندے پوهه دے.

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن نَّزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ

او که ته پوښتنه او کړې د دوئ نه چه چا ورولو د آسمان نه باران نو تازه کړه په هغه سره زمکه

مِن بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ۚ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ

پس د مړه کېدو د هغے نه نو ضرور به وائي الله. او وایه ټول تعریفونه الله لره دي. بلکه ډېرو د دوئ

لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَمَا هٰذِهِ الْحَيَوٰةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَ

نه پوهیږي. او نه دے دا د دنیا ژوند مګر زړه خوشحالول او لوبه ده. او

إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ فَإِذَا

یو شک کور چه دے هغه ژوندے دے. ارمان که دوئ پوهیدے. نو کله چه

رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ

سواره شي په جهاز کښے نو سوال کوي د الله نه صافوي د الله د پاره اعتقاد. نو هر کله چه بچ کړي

إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ۝ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا

هغوی وچے ته په ناڅاپه دوئ شرک کوي. چه ناشکري او کړي د هغه نعمت چه موږ ورکړي دي او فائده

څلورم دلیل دے دریم چه نفقه زیاتول او کمول صرف الله تعالیٰ دے ۱۲ ۱۲
۳ے دا څلورم دلیل دے د ثبوت د توحید د پاره چه دا مشرکان هم په دے قائل دي چه باران ورول او شوره زمکه تازه کول صرف الله تعالیٰ دے نو د ورته او وایه چه دا الحمد لله غوښتل او منل نو معلومه شوه چه صرف هغه لره دي صرف الله تعالیٰ دے نو بل څوک نیکن زیات خلق نا پوهه دي چه د غیر الله نه حاجات او برکات غواړي ۱۲ ۱۲
۴ے دا بیان د حقارت د دنیا دے چه منکران په دنیا غرره کوي او د توحید مقابله پرے کوي دنیا خو دے صرف لوبه ده او ژوند خو آخرت دے د هغه تیاري او کړئ لیکن ارمان خلق د پوهیږي په دنیا پسے شوي دي ۱۲
عے دا مشرکین هم خدائے نه منی او مشرکین مني خو په تصرف کښے ورسره شریک جوړوي ۱۲ ۱۲
۵ے دا زور نه دے چه په وخت منکرانو سختي راشي په دریاب وغیره کښے خو الله تعالیٰ ته آواز کوي او کله چه الله تعالیٰ د هغه بچ کړي او

وچے ته راوړي نو بیا شرک کوي او تیر نعمتونه هېر کړي. او په ځینو کښے ... روسته په ورته پوهه شي ...
دا ره په بعض په قوم مسلمانانو کښے هم ... مشرکانو ... لیدلے شي ...

[illegible]

فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ

[illegible]

النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ

[illegible]

يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ

[illegible]

كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى

[illegible]

لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ

[illegible]

وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

[illegible]

سُوْرَةُ الرُّوْمِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتُّوْنَ آيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

[illegible]

الم ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُم مِّن بَعْدِ

[illegible]

غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِن قَبْلُ

[illegible]

[illegible]

وَمِنْۢ بَعْدُ ؕ وَيَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ الْمُؤْمِنُوْنَ ④ بِنَصْرِ اللّٰهِ ؕ يَنْصُرُ

او وروسته - او په دغه ورځ به خوشحاله شي مؤمنان - په مدد د الله سره، مدد کوي

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ⑤ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ

د هغه چا سره چې خوښه يې شي - او هغه زبردست او مهربان دی - وعده د الله وعده ده - خلاف نه کوي الله

وَعْدَهٗ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ⑥ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا

د خپلې وعدې لېکن زيات د خلقو نه پوهيږي - دوی پوهيږي په ظاهر د

مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚۖ وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غٰفِلُوْنَ ⑦ اَوَلَمْ

ژوند د دنيا - او دوی د آخرت نه بې خبره دي - آيا فکر

يَتَفَكَّرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۫ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

نه کوي دوی په نفسونو خپلو کښې - چې الله آسمانونه پيدا کړي دي او زمکه

وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ

او هغه څه چې په مينځ د دواړو کښې دي د حق د پاره او د يوې مقرره موده - او ډېر خلق د

النَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ ⑧ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ

ملاقات د رب خپل نه انکار کوونکي دي - آيا گرځي نه دوی په زمکه کښې

فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْٓا اَشَدَّ

چې اوگوري چې څنگه شو انجام د هغو خلقو چې مخکې وو د دوی نه - ډېر زيات د

مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاَثَارُوا الْاَرْضَ وَعَمَرُوْهَآ اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا

دوی نه په طاقت کښې او اړولې وه دوی زمکه او آباده کړې وه دوی هغه زياته د هغې نه چې آباده کړې

وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ؕ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

دوی وه او راغلل دوی ته رسولان د هغوی د دليلونو سره - نو نه وو الله چې ظلم يې کړی وی په هغوی لېکن

کړې دی د اظهار د توحيد د پاره او چې فيصله به کيږي په قيامت کښې لېکن خلق د الله تعالی ملاقات به آخرت کښې نه مني ۱۲
۳ د آخرت د عذاب او د دنيا بيان دی چې دا په تاريخ په زمکه کښې کوم خلقو چې د حق نه خلاف کړی دی دوی نو هغه برباد شو او هغوی د دې مخالفينو نه په طاقت او زميندارۍ کښې او په آبادولو کښې زيات وو او هغوی ته الله تعالی رسولان ليږلي وو او سره د دلائلو نو الله تعالی په چا ظلم نه کوي لېکن هغوی خپل ځان ظلم کولو نو انجام د هغو خلقو برباد شو څنگه چې هغوی د دلائلو د الله تعالی نه انکار کولو او تيرې يې کولې نو څنگه چې هغوی حق نه مني نو هغوی به هم هلاکيږي د سبب د هلاکت حق نه منل دي ۱۲

سله واو ثبوت د قیامت د پاره دلیل دے چې قیامت حق دے چې اول الله تعالی مخلوق پیدا کړے دے نو دوباره هغه بیا پیدا کول شي نو چې قیامت حق دے نو تاسو ولې د توحید نه منکر کوئ او د غیر الله نه برکت غواړئ او الله تعالی ...

كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَـٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَـٰٓـُٔوا۟

حقوق یې خپلو ځانونو ظلم کولو۔ بیا شو انجام د هغو خلقو چې بد کارونه یې کول

ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ

ناکاره خکه چې دوی دروغژن کول آیتونه د الله او تو ټوقې یې ورپورې کولې۔ الله اول

يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ

پیدا کوي مخلوق بیا یې دوباره پیدا کوي بیا هغه ته تاسو واپس کړی شئ او کله چې قائم شي قیامت

يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَـٰٓؤُا۟ وَكَانُوا۟

نو نا امیده به شي مجرمان۔ او نه به وي دوی لره د شریکانو د دوی نه سفارشیان او دوی به

بِشُرَكَآئِهِمْ كَـٰفِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

د خپلو شریکانو نه انکار کوي۔ او کله چې قائم شي قیامت نو په هغه ورځ به خلق جدا جدا شي

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

نو چا چې یقین کړے دے او کړي یې نیکۍ نو دوی به په باغیچه کښې خوشحاله شي۔

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا وَلِقَآئِ ٱلْـَٔاخِرَةِ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ فِى

او هغوی چې انکار کوي او دروغژن کوي آیتونه زموږ او ملاقات د آخرت نو دوی به په

ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَـٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

عذاب ته حاضر کړے شي۔ نو پاکي بیا نوئ الله لره کله چې تاسو ماښام شئ او کله چې صبا شئ۔

وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

او هم هغه لره صفتونه دي په آسمانونو او په زمکه کښې او د ښه او کله چې تاسو ماسپخین شئ۔

يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَيُحْىِ

راوباسي ژوندي د مړي نه او راوباسي مړی د ژوندي نه او ژوندۍ کوي

پیدا کول شي نو چې قیامت نه منکر یې او د قیامت نه منکر وي او د عذاب د آخرت
سله واو عذاب د آخرت بیان دے چې په قیامت کښې به یا د دوی شریکان نه پکار نه شي ۱۲ سله واضح دے
دے منونکو لره ۱۲
سله واو عذاب د آخرت بیان دے چې خلق او ورځې او توحید او منع ۱۲
ه واتعلق په دے چې الله تعالی به تاسو لره بیرته درکړي نو تاسو د الله تعالی توحید بیا نوئ
(فائده) تسبیح عامه ده که په مانځه کښې وي او که بهر وي او په دے وختونو خلق جمع کیږي نو څکه په دے وختونو کښې توحید بیانوه او د مانځه د پاره دا وختونه مقرر شویدي ځکه چې په دے کښې په عالم کښې تغیر راځي او کله چې تغیر راشي نو پکار ده چې خلق الله تعالی ته واپس شي نکه په سوکړه کښې یا په ډیرو بارانو کښې
ڪله واو دلیل دے کوم چې د هغه تسبیح وایئ ځکه چې د آسمانونو او د زمکې تصرف والا صرف الله تعالی دے ۱۲
ڪله ولعبارت د ځینو الله سره تعلق لري چې الله لره پاکي بیانوئ

... الله لره پاکي بیا نوئ په دے وختونو کښې ۱۲ ڪله واضح دلیل دے په دے چې د الله تعالی پاکي هر ځای بیانول ځکه چې حقه دا دے کارونه کوي د هغه سره هیڅوک شریک نه شي ۱۲ ڪله مسلمان د کافر او کافر د مسلمان نه ۱۲

ل دا جمله معترضه ده د ثبوت د قیامت د پاره ۱۲ سے دا اول دلیل عقلی دے د ثبوت د توحید د پاره چه خدائ ورونه پیدا کوونکی هغه دے نو تصرفات او واک هم هغه دے بل څوک نشته ۱۲ سے دا دویم دلیل عقلی دے د توحید د پاره چه ښځے درله

(١٩) الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ

زمکه پس د مرګ د هغے - او دغسے به تاسو را ویستلے شئ - او ځینے د دلیلونو د هغه دا دی

(٢٠) خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ

چه پیدا کړي یې تاسو له خاورے بیا ناګهانه تاسو بشر یئ چه خوریږئ - او ځینے د دلیلونو د هغه

أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ

دا دي چه پیدا ئې کړے د جنس ستاسو بیبیانے چه آرام او کړئ په هغو کښے او پیدا ئې کړه درمیان

(٢١) مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ

ستاسو کښے دوستي او مهرباني - یقیناً په دے کښے دلیلونه دي د هغه قوم د پاره چه فکر کوي - او ځینے د

آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ ۚ

دلیلونو د هغه پیدا کول د آسمانونو او د زمکے او اختلاف د ژبو ستاسو او د رنګونو ستاسو دے

(٢٢) إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ

یقیناً په دے کښے دلیلونه دي د عالمانو د پاره - او ځینے د دلیلونو د هغه خوب ستاسو دے په شپه

(٢٣) وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ

او د ورځے او لټول ستاسو دے د فضل د هغه نه - یقیناً په دے کښے دلیلونه دي د هغه قوم د پاره

يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ

چه آوري (حق) - او ځینے د دلیلونو د هغه دا دي چه ښائي تاسو ته برېښنا د پاره د ویرے او د طمع او ورَوي

(٢٤) مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

د آسمان نه باران نو تازه کوي په هغه سره زمکه پس د مرګ د هغے نه - یقیناً په دے کښے

(٢٥) لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ

دلیلونه د هغه قوم د پاره چه پوهیږي - او ځینے د دلیلونو د هغه دا دي چه ولاړ دي آسمان او زمکه

هغه پیدا کړي یې چه تاسو له هغو سره آرام او کړئ ۱۲ معلومه شوه چه امینه ښځه او د ښځے سره دوستي د الله مهربانۍ ده او ګناه نه ده بلکه سره د محبت د پاره پیدا شوي ده ۱۲ سے دا دریم عقلي دلیل دے چه آسمانونه او زمکه او ستاسو اختلاف د ژبو او رنګونو د پاره هغه د ثبوت دے هم هرې د هغه وي او نه دي الله تعالی ځینے دیر انتظام ئې کړي دے لکه عربي او فارسي او پښتو او ځینے مختلف دي لکه انسانان وغیره او دا د هغه د قدرت نښه ده ۱۲ سے دا څلورم دلیل دے چه خوب او د مال لټول هم هغه ده ۱۲ سے دا پنځم دلیل دے چه باران شي زمکه هغه تازه کوي ۱۲ سے دا شپږم دلیل دے چه آسمان او زمکه د هغه په حکم ولاړ دي او په دے کښے د عقل والو د پاره صرف هغه دے ۱۲ هغه معلومه شوه چه خوب او تجارت د تقوی سره منافي نه دي ۱۲ هغه اول الله تعالی فرمائي چه د الله تعالی وحدانیت د دے دلیلونو نه هغه څوک معلوموي چه فکر کوي بیا فرمائي چه فکر والو دي پوهه وي چه پوهیږي دوي د دے څیزونو نه

بیا فرمائي چه آوریدونکي وي دوه یم بیا فرمائي چه عقل والا وي پس د دے دلیلونو نه د باري تعالی وحدانیت معلومیږي شي معلوم شو چه څوک وحدانیت نه معلوموي نو هغه بې عقله دي ګڼلے شي ۱۲

سله دا او وم دلیل دے چه دا آسمان او دا زمکے مخلوق د خدائ دی اول پیدا کړو ئې او دوباره به ئې پیدا کړو او ټول مرے ژوندی کوی

بِأَمْرِهٖ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۖ مِّنَ الْأَرْضِ ۖ إِذَا أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

په حکم د هغه سره - بیا چه کله تاسو طلب کړی یو ځل د زمکے نه - نو په هغه وخت به تاسو راوځئ -

وَلَهٗ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي

او د هغه دی هغه ټول چه په آسمانونو او په زمکه کښے دی - ټول د هغه تابعداران دی - او الله هغه ذات دے

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهٗ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ الْمَثَلُ

چه اول پیدا کوی مخلوق بیا به ئې دوباره پیدا کړی او دا کار آسان دے په هغه - او هغه لره لوئے

الْأَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ

صفت دے په آسمانونو کښے او په زمکه کښے - او الله زبردست او حکمت والا دے - بیان کړی دے

لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم

هغه تاسو لره مثال د نفسونو ستاسو - آیا شته تاسو لره د هغو چه مالکان یئ د غلامانو ستاسو

مِّن شُرَكَآءَ فِي مَا رَزَقْنٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ

شریکان په هغه شی کښے چه درکړی مونږ تاسو لره نو تاسو به هغے کښے برابر یئ چه ویرېږئ تاسو د هغوی

كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

لکه چه ویرېږئ د ځان نه - دغسے بیانوو مونږ دلیلونه هغه قوم د پاره چه پوهیږی -

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَن يَهْدِي

بلکه تابعداری کوی ظالمان د خواهشاتو خپلو بغیر د پوهے نه - نو څوک به هدایت ورکړی هغه

مَنْ أَضَلَّ اللّٰهُ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ

چا له چه ګمراه کړی الله هغه لره - او نشته هغوی لره امداد ګران - نو برابر کړه مخ خپل دین

حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ

پاک شو - (تابعدار شه) د پیدائښت د الله کوم چه پیدا کړی خلق په هغه باندے - بدلون نشته د پیدائښت

او هر شے د هغه په قبضه کښے دے دا دلیل هم دے چه د قیامت نه مخکښے معلومیږی چه تصرف کونکے او مدبر الله تعالیٰ دے نه بل څوک ۱۲ ۲۶ مثال دے د پاره د معبود حق او معبود باطل د وضاحت د پاره چه ستا مملوک ستا برابر نه دے نو مخلوق به څنګه د خالق سره برابر شی ۱۲ ۲۸ شرک نیشته د توحید په مسئله کښے بلکه ظالمان د خپل خوا تابعداری کوی نو څوک به ورته هدایت او کړی او د هغوی مددګار به څوک وی ۱۲ ۲۹ او فطره ده چه د توحید د وجه نه الله تعالیٰ تاسو لره فطرت درکړے نو تاسو په دے توحید مضبوط او سئ او اصل شے توحید دے نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه هر بچے الله تعالیٰ په توحید پیدا کوی نو بیا مور او پلار ئې یهود او نصرانی او مجوسی جوړوی لکه چه څاروے جوړه پیدا شی نو بیا ئې مالک غوږ پرے کړی ۱۲ ۳۰

ئے دین خو دغه توحید دے خو اکثر خلق ترے انکار کوی ۱۲ سکتے دا د دغه فطرت بیان وشه ؛ و لا تکونوا من المشرکین
منیبین بیان دے د الله طرف ته چه موږ نه کوی نو دغه مشرک دے ۱۲ سکتے دا بیان د دغه مشرکانو دے کا فرانو فرقے چه جوړے

اللہِ ؕ ذٰلِكَ الدِّیْنُ الْقَیِّمُ ۙ وَ لٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾

د الله لره - دا دین برابر دے - لیکن زیات خلق نه پوهیږی -

مُنِیْبِیْنَ اِلَیْهِ وَ اتَّقُوْهُ وَ اَقِیْمُوا الصَّلٰوةَ وَ لَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿۳۱﴾

واپس شئ الله ته او ویریږئ د الله نه او سم کوئ مونځ او مه کیږئ د مشرکانو نه -

مِنَ الَّذِیْنَ فَرَّقُوْا دِیْنَهُمْ وَ كَانُوْا شِیَعًا ؕ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَیْهِمْ

کوم چه هغوی ټکړے ټکړے کړے دے دین خپل او وو مختلفے فرقے - هره ډله په هغه چه د هغوی سره دے

فَرِحُوْنَ ﴿۳۲﴾ وَ اِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُّنِیْبِیْنَ

خوشحاله ده او کله چه اورسی الله انسان ته تکلیف بلی رب خپل واپس کیږی

اِلَیْهِ ثُمَّ اِذَاۤ اَذَاقَهُمْ مِّنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِیْقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ

هغه ته بیا چه کله او رسوی دوی ته د خپل طرف نه مهربانی په هغه وخت یو ډله د دوی نه د رب خپل سره

یُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ لِیَكْفُرُوْا بِمَاۤ اٰتَیْنٰهُمْ ؕ فَتَمَتَّعُوْا ۫ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۴﴾ اَمْ

شریکوی په چه ناشکرا او کړی د هغه نعمت نه چه اورکړے دے دوی ته - نو فائده واخلئ - نو زر به پوهه شئ - آیا

اَنْزَلْنَا عَلَیْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ یَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوْا بِهٖ یُشْرِكُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَ اِذَاۤ

مونږ نازل کړے دے دوی ته دلیل نو هغه ورته وائی په شرک د د دوی د الله سره ! او کله چه

اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوْا بِهَا ؕ وَ اِنْ تُصِبْهُمْ سَیِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ

اورسوو انسان ته مهربانی نو په خوشحالیږی - او که اورسوو دوی ته تکلیف په کارو د لاسو د

اَیْدِیْهِمْ اِذَا هُمْ یَقْنَطُوْنَ ﴿۳۶﴾ اَوَ لَمْ یَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ یَبْسُطُ الرِّزْقَ

دوی نو په هغه وخت دوی نا امیده شی - آیا نه پوهیږی چه الله زیاتوی رزق د

لِمَنْ یَّشَآءُ وَ یَقْدِرُ ؕ اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یُّؤْمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾ فَاٰتِ

هغه چا د پاره چه رضا ئے شی او تنګوی - یقیناً په دے کار کښے دلیلونه دی هغه قوم د پاره چه یقین کوی - نو ورکړه

ظاهرونه واقع او چپله خیره خوشحالیږی او د مسلمانانو بعضے فرقے دی د اهل سنت والجماعت غلو رسه جوړیږی دی چه تقلید کوی د خاص امام لکه احناف ضبلیان شوافع ما لکیان او بعضے اهل حدیث وو دی د خاص امام خیره نه حق دا قول صحیح خلق دی چه په دوی کښ او والسرحق د طعن نه دی بلکه د دوی په مینځ کښے اختلاف د دلیل دے نه د خواهش مثلاً آمین په زوره وئیل او وئیل دوا ره ثابت حق دی او دلیل پرے شته او د خیته مینځ د یو بل سره د محبت وه او مقصد د هغه د ټولو یو دے چه د بی د او د مشرکانو بیا بیا اختلاف د دلیل نه د نو اصل حق حقوی لره باطل کنړی او هغوی په ځایه په اصل حق با ندے طعن لکوی لکه چه کافرانو به په انبیاؤ باندے طعنونه لیدول ۱۲ سکتے دا زرد دے ۱۲ سکتے دا اتم دلیل عقلی دے په توحید ۱۲ سکتے عذاب د فم کیږی په دریو کارونو سره چه شرک مه کوئ او ظلم مه کوئ او احسان کوئ د شرک رد خو تیر شو دا

اوس د احسان بیان دے چه کاملیانو او هغه چه د حقدار حق ورکړے شی ۱۲ ۱۲

ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ

خپلوانو ته حق د هغه او غریبانو ته او مسافر ته - دا کار غوره دے د هغو د پاره

يُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ ۡ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَمَآ اٰتَيْتُمْ

چه غواړي رضا د الله تعالیٰ - او صرف دوی کامیاب دي - او کوم چه ورکوئ تاسو

مِّنْ رِّبًا لِّيَرْبُوَا۟ فِيْٓ اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوْا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ

په سود چه زیات کړي په مالونو د خلقو نو نه زیاتیږي په نزد د الله - او هغه چه

اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ تُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ۝

ورکوئ تاسو زکوٰة غواړئ په هغې رضا د الله نو دوی زیاتي والا دي -

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ۭ هَلْ

الله هغه ذات دے چه پیدا کړي يئ تاسو بیا رزق درکوي بیا مړه کوي تاسو بیا ژوندي کوي تاسو

مِنْ شُرَكَاۗىِٕكُمْ مَّنْ يَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ ۭ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

آیا شته د شریکانو ستاسو څخه څوک چه کوي څه کار د دې نه ستاسو هیڅ کار - پاک دے هغه او لوئے دے

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي

د هغو نه چه دوی ورسره شریکوي - ښکاره شو فساد په وچه او په دریاب کښې په سبب د هغه چه کړي دي

النَّاسِ لِيُذِيْقَهُمْ بَعْضَ الَّذِيْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ قُلْ

خلقو چه حاصل کړي دوی ته لږه مزه د کارونو د دوی امید دے چه دوی واپس شي - او وایه

سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلُ ۭ

چه لاړ شئ په زمکه کښې او وګورئ چه څنګه شو انجام د مخکنو خلقو !

كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِيْنَ ۝ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ الْقَيِّمِ مِنْ

وو زیات د دوی نه مشرکان - نو برابر کړه مخ خپل برابر دین ته مخکې

سه واپیان دے چه ظالم مه کوئ چه په سود کښې برکت نشته چه په زکوٰة کښې دے (۱) ربا ... سود کم چه د مال زیاتوي خو ... الله تعالیٰ د هغه مال ختموي او د آخرت عذاب هم ورته ... دے او زکوٰة ورکوونکي هغه مال کموي د الله تعالیٰ د پاره نو الله تعالیٰ د هغه مال زیاتوي او ثواب د آخرت هم ... او ... دلیل عقلي دے په توحید باندې چه خالق او رازق او ژوندي کوونکي او مړه کوونکي صرف الله تعالیٰ دے نو عبادت والا او برکت والا هم صرف الله تعالیٰ دے ... څوک چه حقوق خوري کار نه شي کولے ... عذاب دنیوي بیان دے چه بلا چا ته متعرف وايي نو څه دے وجه نه په ملک کښې فساد دے او ... شه او ګورئ چه په ... ختم شو ... د شرک په وجه ... چه د مشرک د وجه نه عذاب راغلي نو ته ... د شرک نه ... کړه

ـه دا د عذاب د آخرت بیان دے او مومنانو ته بشارت ورکړے شوے چه نیکي ورته فائده ورکوي او د هغه د پاره کوم چه ایمان او عمل کوي هغه ایمان به ورته ګټه ورکړي نو هغوی لره به الله تعالی ښه بدله ورکوي په خپل فضل سره او فائده په

قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَّصَّدَّعُوْنَ ۝٤٣

د مخه د هغې نه چه راشي يوه ورځ چه نشته واپسي هغې لره د الله د طرف نه په هغه ورځ به خلق جدا جدا شي

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ

څوک چه کافر شو نو تاوان په هغه دے د کفر د هغه او چا چه نيکي اوکړه نو هغه د ځان د پاره

يَمْهَدُوْنَ ۝٤٤ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ

تياري کوي - چه بدله به ورکړي هغو لره چه ايمان راوړے دے او کوي نيکي د فضل خپل نه -

اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ۝٤٥ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ يُّرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرٰتٍ

بے شکه الله نه خوښوي کافران - او د نښو د الله نه دا ده چه راليږي بادونه زيرے ورکونکي

وَّلِيُذِيْقَكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ

او چه درکړي تاسو ته د رحمت خپل نه او چه روان شي جهاز په حکم د هغه سره او چه طلب کړئ فضل

فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝٤٦ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا

د الله او د دے د پاره چه تاسو شکر اوکړئ - او يقينا مونږ ليږلي وو ستا نه مخکښې رسولان

اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا ۚ

قوم خپل ته نو هغوی راوړے وو صفا دليلونه نو بدله مو واخسته د هغو نه چه مجرمان وو -

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝٤٧ اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ

او دے لازم په مونږ باندې امداد د مؤمنانو - الله هغه ذات دے چه راليږي بادونه

فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهٗ فِي السَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهٗ كِسَفًا

نو پورته کوي وريځې نو خوروي هغه په آسمان کښې څنګه چه خوښه د هغه شي او کړي ئې ټوټې ټوټې

فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ فَاِذَآ اَصَابَ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ

نو ته به وينې باران چه راوځي د مينځ د هغې نه - نو کله چه اورسوي باران هغه چاته چه د هغه خوښه شي

حقيقت کښې نيکي هم د الله تعالی فضل دے نو ثواب هم بلا عوض پاتې شو نو په نيکۍ توفيق هم الله پاک ورکوي او ثواب ورکول بلا عوض دي د الله په فضل سره ۔ دا د توحيد قسم دليل عقلي دے چه بادونه هغه ورکوي او په دريابونو کښې جهازونه هغه روانوي او مالونه چه کټي دا هغه دي نو انسان ته تاسو د الله احسان او منئ چه صرف الله تعالی متصرف او برکات والا دے ۔ دا د شرک نو د پاره د عذاب ذکر بيان دے او د مومنانو د پاره زيرے دے چه هغوی به کامياب وي او د مومنانو سره امداد کول د الله تعالی کار دے ۔ دا الله تعالی د وحدانيت يو قسم دليل دے چه وريځې جمع کول او باران ورول په وخت کښې امید هم کيږي د هغه کار دے نو متصرف او برکات والا صرف الله تعالی دے ۔ رياح د باران په هوا کښې مستعمل دي څنګه چه د هر طرف نه راشي نو وريځې ګيرکړي نو باران اوشي او وريځ هغه باد ته وائي چه باران پکښې نه وي څنګه چه دا د يو طرف نه راشي او وريځ ختم کړي ۱۲

مِنْ عِبَادِهٖٓ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ۟ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلِ

اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِّنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسِيْنَ ۟ فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ رَحْمَتِ

اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۟ وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ مُصْفَرًّا

لَّظَلُّوْا مِنْ بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ۟ فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ

الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ۟ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِ الْعُمْيِ عَنْ

ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۟

اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ضُعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضُعْفٍ

قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا وَّشَيْبَةً ؕ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ

وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ۟ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۙ

مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ

چې نه دي اوسېدلي (په قبرونو کې) مګر یو ساعت - همدغسې دوی وو واپس کړل شوي (د حق نه) - او وایي به هغو کسانو چې

أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ ۖ

ورکړې شوې دی ورته علم او ایمان چې بېشکه اوسېدلي یئ تاسو په کتاب د الله کښې تر ورځې د پورته کېدو

فَهَٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ

نو دا ورځ د پورته کېدو ده لیکن تاسو نه پوهېدئ - نو په دغه ورځ به نفع نه ورکوي

الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا

ظالمانو ته عذر د دوی او نه به د دوی نه طلب د رضا کولو وکړی شي - او بېشکه ما بیان کړي دي

لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَلَئِن جِئْتَهُم بِآيَةٍ

خلقو ته په دې قرآن کښې قسم قسم مثالونه - او که پېش کړې ته دوی ته یو دلیل

لَّيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ

نو وایي به کافران چې نه یئ تاسو مګر دروغجن - همدغسې مهر وهي الله

عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ وَ

په زړونو د هغو چې نه پوهېږي - نو صبر کوه یقیناً وعده د الله حق ده او

لَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

(سپک دې نه کړي تا هغه چې یقین نه کوي (په دین حق))

سُورَةُ لُقْمَانَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

سورت لقمان په مکه کښې نازل شوی دی او په دې کښې څلور دېرش آیتونه او څلور رکوع دي -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(شروع په نوم د الله سره چې ډېر مهربان رحم کوونکی دی (امداد غواړم))

لے وارد شوه دا چې په قرآن کښې قسم قسم مثلونه ذکر دي د یو صفت لوډ ډېر ده لیکن دا منکران ورته دروغ وائي خو الله تعالیٰ د دوی په زړونو مهر او لګاوه نو دوی د ایمان نه محروم شول ۱۲ سے دا شک ده کړه دوه مره بیان ته بعد بیا هم نه منی نو د دوی نه قلار شه دوی تا ته څه نه شي ویلی د الله تعالیٰ امداد به ضرور درسره وي د دوی په خبرو چې ته بې صبره او نه کړې ۱۲

۳ے نازل شوی دی پس د صفت د او قبله د سیاق په دور متوسط د مکي مکرمې کښې - په ترتیب قرآني کښې (۳۱) او په ترتیب نزولي کښې (۵۷) دی -

حاصل د سورت چې څنګ سبب د کامیابۍ خو توحید دی او دی شیرک اعلان په مکه کښې سورت کښې او شو لکه د هغه پوره دي سورت کښې بیان د توحید دی په ډیر کاملے

وجهي سورة ۱۲ ۱۲

الٓمّٓ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ۙ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ۙ

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ

هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۗ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَّيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۗ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ

عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ

لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ النَّعِيْمِ ۙ خٰلِدِيْنَ

فِيْهَا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيْدَ بِكُمْ

[illegible]

وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَأَنْبَتْنَا

[illegible]

فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ

[illegible]

الَّذِينَ مِنْ دُونِهٖ ۚ بَلِ الظّٰلِمُونَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ وَلَقَدْ

[illegible]

اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ

[illegible]

لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ

[illegible]

وَهُوَ يَعِظُهٗ يٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللّٰهِ ۗ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝

[illegible]

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۚ حَمَلَتْهُ أُمُّهٗ وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَّ

[illegible]

فِصٰلُهٗ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۗ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ۝ وَ

[illegible]

إِنْ جٰهَدٰكَ عَلٰى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا

[illegible]

وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَّاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَا بُنَيَّ إِنَّهَا

[illegible]

إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي

[illegible]

السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

[illegible]

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنكَرِ وَاصْبِرْ

[illegible]

عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ

[illegible]

لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ

[illegible]

مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۚ

[illegible]

إِنَّ أَنكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾ أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم

[illegible]

مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَ

[illegible]

بَاطِنَةً ۗ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى

[illegible]

لے داؤ بیرته ورتے چه مونږ هغه مضبوط کړیدی خپولے ده نو ورته کامیابی ورکوي الدارینو ته ۲ ۳ ددا عذاب یه د آخرت بیان وي
او هم نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته تسلی ده چه څوک کفر کوي نو ته پرے مه خفه کیږه ما ته دا خلق واپس کیږي

وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ

او نه کتاب روښانه لره - او کله چه اوویلے شي دوي ته چه تابعداري کوئ د هغه کتاب چه رالیږلے دے الله نو وائي دوي بلکه متابعت به کوو

مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ

د هغه دین چه موندلي دي مونږ پرے پلرونه خپل - او که شیطان بلي دوي عذاب د

السَّعِيْرِ ۝ وَمَنْ يُّسْلِمْ وَجْهَهٗۤ اِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ

اور ته - او چا چه تابع کړو مخ خپل الله ته او دے اخلاص والا وي نو یقیناً ونیوه ئے

بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى ؕ وَاِلَى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ۝ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ

کړئ مضبوط - او الله ته واپس کیږي تول کارونه - او چا چه کفر اوکړو نو خفه دې نه کړي تا

كُفْرُهٗ ؕ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ

کفر د هغه - مونږ ته واپسي ده د دوي نو خبر به کړو دوي په کار کړي دوي - یقیناً الله پوهه دے په رازونو

الصُّدُوْرِ ۝ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ۝

د سینو - فائده ورکوو مونږ دوي ته لږ زمانه بیا به مجبور کړو دوي بو ځو سخت عذاب ته -

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ

او که تپوس اوکړے ته د دوي نه چا پیدا کړي آسمانونه او زمکه نو یقیناً به دوي اووائي چه الله اووایه

الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

ټول صفتونه الله لره دي - بلکه زیات تر دوي نه پوهیږي - او خاص الله لره دي هغه چه په آسمانونو او په زمکه

اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ۝ وَلَوْ اَنَّ مَا فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ

یقیناً الله دے بے پروا او صفتونو والا - او که څومره چه دي په زمکه کښې اونې دي قلمونه شي

وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ

او دریاب به سره امداد ورکړي اووه نور دریابونه نو ختم به نه شي (لیکلو کښې) خبرې معلومات د الله یقیناً

زړه په دوي لره دعلوم دي په دلیل کړے شو الله تعالی ته هرڅه معلوم دي لږ زمانه به تیر شي داخل به په دوي لره الله تعالی عذاب ورکړي ۱۲ ۳ ددا الله تعالی د وحدانیت دریم عقلی دلیل دے چه دا مخالفین قائل دي چه د زمکے او د آسمانونو خالق صرف الله تعالی دے نو ټول ورته اووایه چه ټول تصرفات د الله تعالی دي نو بیا هم زیات خلق نه پوهیږي ۱۲ ۴ ددا الله تعالی د وحدانیت څلورم دلیل دے عقلی چه د آسمانونو او د زمکے ټول څیزونه صرف د الله تعالی دي نو صرف دے متصرف دے او په دوي څوک غالب نیشته ۱۲ ۵ دا پنځم دلیل عقلی دے دلیل کیښے د الله تعالی د لوئے علم بیان دے نو حاصل دا دے چه د لوئے قدرت والا او د لوئے علم والا صرف الله تعالی دے نو صرف دے حاجت پوره کوونکے دے او په دوي څوک غالب نیشته ۱۲ ۶ دومره لوئے علم دے د الله تعالی که تمامے دنیا اونے قلمونه شي او دا دریابونه او دے سره اووه دریابونه نور شي

او ټول سیاهي شي او د الله تعالی معلومات پرے لیکلے شي نو ختم به نه شي د هغه معلومات ځکه چه دا څیزونه محدود دي او د الله تعالی علم غیر محدود دے ۱۲

سلو وعذاب ته آخرت بیان شوے یعنی الله تعالیٰ لوئے قدرت والا دے تو عذاب ورکول ورته هیڅ شی گران نه دی [illegible]
شپږم دلیل دے عقلی په دے کښے لوئے قدرت د الله تعالیٰ بیان شوے دے ۱۲ [illegible] دا اشاره ده د لائق دوه یعنی الله تعالیٰ

اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۚ إِنَّ

الله زبردست دے او حکمت والا دے ۔ نه دے پیدا کول ستاسو او بیا را ژوندي کول ستاسو مگر لکه [illegible]

اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ

یقینا الله اوریدونکے او لیدونکے دے ۔ آیا ته نه گورے چه بے شکه الله داخلوي شپه په ورځ کښے او داخلوي ورځ په

فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى وَ

شپه کښے او تابع کړي يي نمر او سپوږمۍ هر یو روان دے تر نیټې مقرر شوي پورے او

أَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا

بے شکه الله په کارونو ستاسو خبر دے ۔ دا خبره ځکه ده چه بے شکه الله حق دے او هغه چه دوي رابولي

يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝ أَلَمْ تَرَ

آوازونه کوي سوا د الله نه باطل دي ، او الله چه دے هغه اوچت او لوئے دے ۔ آیا نه گورے ته

أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ ۚ إِنَّ فِي

چه جهازونه ځي په دریاب کښے په نعمت د الله چه اوښائي تاسو ته د خپلو نښو ، بے شکه په دے

ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا

کښے دلیلونه دي د هغه چا دپاره چه صبر کوونکے شکر کوونکے وي ۔ او کله چه پټ کړي دوي لره څپې لکه وریځې نو بللي

اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ ۚ وَمَا

الله لره خالص کوونکي عقیده لره ده ته ، بیا کله چه خلاص کړي دوي لره وچے ته نو ځینې د دوي نه په لاره سیده وي ۱۲ او

يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا

انکار نه کوي د آیتونو زمونږ مگر هر بد عهده ناشکره ۔ اے خلقو ! او وډار شئ د رب خپل نه او وډار شئ

يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهِ

د هغه ورځے نه چه پکار به نه شي پلار د ځوي ۔ او نه ځوي به د پلار

دا بیان او کړو چه تاسو
یقین او کړئ چه الله حق
دے او د دوي معبودان
باطل دي او الله تعالیٰ لوئے
دے ځکه چه هغه د آوازونو
کوي او د دوي معبودان
د آوازونو نه شي کولے ۱۲
[illegible] دا د الله تعالیٰ د یو بل
او وم عقلي دلیل دے په
دے سورت کښے چه په
دریاب کښے تصرفات صرف
د الله تعالیٰ دي نو برکات
ورکوونکے هم صرف الله تعالیٰ
دے ۱۲ [illegible] دا وزر نه
دے چه په سختۍ کښے خو
صرف الله تعالیٰ ته آوازونه
کوي او کله چه آرام وي
نو بیا خوشحالان چه کم وي
او خلق زیات بیا نو ورو
خلقو ته آوازونه کوي ۱۲
(فائده) بعض د قوم مسلمانان
خو په سختۍ کښے هم بابا
بللي یا الله سوئ د شرک
نه په امان کړے ۱۲ آمین
[illegible] دا د عذاب د آخرت
بیان دے چه سخته
ورځ راروانه ده چه په
هغه کښے به پلار او
ځامن یو بل ته فائده
نه شي رسولے (فائده)
دا خبره د مشرکانو ده
او مسلمانان خو به په
قیامت کښے یو بل سره
ملګري وي او الله تعالیٰ ته
به سفارش نه کوي لیس
د شفاعت کبرٰي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نه وړیس کار د دانه ۱۲

له یعنې په دنیا غرور مه کوئ او چې شیطان تاسو دوکه نه کړي او توحید ومنئ ... ښکاره دا اتم دلیل نقلي دے چې د قیامت
علم ، او د باران ... او د هغه حال ... معلوم نه دي په هر څه پوهه دے او هر څه ... په خلقو مخلوق نه چې په

شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ٝ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ

هیڅ - بې شکه وعده د الله حقه ده نو دې نه کړي دوکه تاسو لره ژوند د دنیا - او دې نه کړي دوکه تاسو ته

بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ۝ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ ۚ وَ

په باره د الله دوکه کوونکی - یقیناً الله سره دے علم د قیامت - او وروي باران - او

يَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ ؕ وَمَا تَدْرِيْ نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ؕ وَمَا تَدْرِيْ

پوهیږي په هغه شي چې په رحمونو کښې دي - او نه پوهیږي څوک چې څه به کوي صبا - او نه پوهیږي

نَفْسٌۢ بِاَيِّ اَرْضٍ تَمُوْتُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ۝

څوک چې په کومه زمکه به مري - بې شکه الله پوهه دے او خبردار دے -

سُوْرَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً ثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

(آیتونه ۳۰) خاص په نوم د الله سره چې بې حده مهربان نهایت رحم والا دے (رکوعګانې ۳)

الٓمّٓ ۝ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

الٓمّٓ - نازلول د دې کتاب بې شکه د رب العالمین د طرف نه دي - آیا وائي دوي چې

افْتَرٰىهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ

جوړ کړے دے دا ... بلکه دا قرآن حق دے د رب ستا نه تر څو چې ته ووېروې هغه قوم چې نه دے راغلے دوي ته هیڅ وېروونکی

مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

مخکښې ستا نه هسې چې دوي لار بیا موندي - الله هغه ذات دے چې هغه پیدا کړي آسمانونه او

الْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ؕ

زمکه او هغه چې په مینځ د دواړو کښې دي په مقدار د شپږو ورځو کښې بیا هغه قائم شو په عرش -

مَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا شَفِيْعٍ ؕ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝ يُدَبِّرُ

نشته تاسو لره سوا د هغه نه څوک مددګار او نه سفارشي - آیا سوچ نه کوئ تاسو - تدبیر کوي

هیڅ پوهه نه دي (فائده) د مکان علم د اخرت علم د تېر زمانې د حال او د راتلونکې علم صرف الله تعالیٰ ته دے نه چې بل چا ته ... ۳ پس د المؤمنون او قبل د طور نه نازل شوې ده وروستو د مکي ... په ترتیب قرآن (۳۲) او نزول (۷۵) ده او د سورت
مقصد : چې په غیر د رکوعو کښې په الله څوک غالب نشته ... واضح ده چې قرآن د الله تعالیٰ د طرف نه دے ... ده او دعویٰ ... واضح ده چې په ځائې د متنو دا هغه خبره ده دوي کوي چې دا قرآن دروغ دے دوي غلط وائي دا قرآن حق کتاب دے د الله تعالیٰ د طرف نه دے رالیږلے شوے چې ته او وېروې هغه قوم چې په قریبه زمانه کښې هغوي ته پیغمبر نه دے راغلے (یعني د عیسیٰ علیه السلام نه وروستو تر نبي کریم صلی الله علیه وسلم پورې) بل نبي نه دے راغلے تقریباً شپږ سوه کاله ... ۳ ... د الله تعالیٰ د وحدانیت اول دلیل عقلي دے چې آسمانونه او زمکه او د مینځ د دواړو په قول ... صرف الله تعالیٰ پیدا کړي دي په مقدار د شپږو ورځو کښې د قولو کارونو تدبیر کوي او کوم چې زر کاله ورځ ده په هر څه
پوهه دے او هر څه صفت پیدا کړے دے ... او انسان ... پیدا کړے دے او نسل ئې ... الله تعالیٰ په قدرت او بیا
پیدا کړي دي بیا ئې صفت لره برابر کړے دے او صفت لره ئې ... روح ... او ... سترګې او زړونه ورکړي دي نو دا الله

الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ

[illegible] (تصرفات) [illegible]

مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۝٥ ذَٰلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

مقدار د [illegible] کال [illegible] تاسو [illegible] - دا [illegible]

الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝٦ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ

زبردست او رحم والا دے - [illegible] ښائسته [illegible] هر شے [illegible]

الْإِنسَانِ مِن طِينٍ ۝٧ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِن سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝٨

پیدائش د انسان [illegible] نسل [illegible]

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ

[illegible]

وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝٩ وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ

[illegible] - لږ احسان [illegible] تاسو - [illegible]

أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۚ بَلْ هُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ۝١٠ ۞ قُلْ

آیا [illegible] پیدا [illegible] بلکه [illegible] ملاقات [illegible] انکار کوي - [illegible]

يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝١١

وفات به کړي تاسو لره ملائک د مرګ [illegible] بیا به رب [illegible]

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا

او که اوګورې ته کله چه مجرمان [illegible]

وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ۝١٢ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا

او ولیدل [illegible] یقین [illegible]

[illegible]

له وړاندې تر دې ذکر شوي دي يعني کوم خلق چه ايمان راوړي او تهجد کوي او د الله تعالیٰ نه ويريږي او طمع ترے لري
هم کوي ... د هغوی ثواب ... په داسي ... نو ... اوس چا ته تفصيل نه دے

كُلَّ نَفْسٍ هُدٰىهَا وَلٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّيْ لَاَمْلَـَٔنَّ جَهَنَّمَ مِنَ

... ليكن ثابت شو ... زما له طرفه چه ډکوم به جهنم د قوله

الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٣﴾ فَذُوْقُوْا بِمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ

... نو اوس وڅکئ ... په سبب د هېرولو ستاسو ...

هٰذَا ۚ اِنَّا نَسِيْنٰكُمْ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤﴾ اِنَّمَا

نو مونږ هم هير کړو تاسو او وڅکئ عذاب هميشه ... په بدله د هغه عمل کښے - بے شکه

يُؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِهَا خَرُّوْا سُجَّدًا وَّسَبَّحُوْا بِحَمْدِ

مني آيتونه زمونږ هغه خلق چه کله ... را ياد کړے شي نو پريوزي په سجده او د صفتو نه

رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿١٥﴾ تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ

رب خپل او دوی غرور نه کوي - جدا کيږي ډډے د دوی د بسترو نه

يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۫ وَّمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ

بلل رب خپل په ويره او په طمع او د هغه څيز نه چه ورکړے دے مونږ دوی ته خرچ کوي - نو معلوم نه دي

نَفْسٌ مَّآ اُخْفِيَ لَهُمْ مِّنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

هيڅ نفس ته چه څه پټ ساتلے شوي دي دوی لره د سترګو يخوالے - جزا ده د عمل د دوی -

اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ؕ لَا يَسْتَوٗنَ ﴿١٨﴾ اَمَّا الَّذِيْنَ

آيا هغه څوک چه وي مومن برابر دے د فاسق سره؟ نه دي برابر دوی - (خلکه) کوم چه مومنان

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى ۫ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوْا

دي او کړي ئې نيکي نو هغوی لره باغونه د آرام دي - دا ميلمستيا ده د

يَعْمَلُوْنَ ﴿١٩﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۚ كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ

عمل د دوی - او کوم چه نافرمان دي نو ځائے د هغوی اور دے - هر کله چه اراده او کړي چه

معلوم ۱۲ ؂ نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي چه تهجد کوئ دا د صالحانو طريقه ده او په دے سره نزدے والے راځي الله تعالیٰ ته او ګناه معاف کيږي او منع کوي انسان د ګناه نه او نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي دعا قبليږي په نيمه شپه کښے او د وستو د وخت نه - نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي چه الله تعالیٰ راځي هره شپه آسمان د دنيا ته کله چه پاتے شي دريمه حصه د شپے نو فرمائي څوک شته څه غواړي چه ورکړم ورله څوک معافي غواړي چه معاف ئې کړم بيا فرمائي چه څوک به قرض ورکړي هغه چا ته چه نه غريب دے او نه ظالم دے ۱۲ ؂ دا د مؤمنانو او نه مؤمنانو مقابله ده ۱۲ ؂ دا ذکر شوے دے او د مؤمنانو حال دے چه د دوی لره جنت دے ۱۲ ؂ دا د عذاب بيان دے او د نه مؤمنانو د حال بيان دے چه دوی د دوزخيان دي ۱۲

[illegible]

يَخْرُجُوْا مِنْهَآ اُعِيْدُوْا فِيْهَا وَقِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ

[illegible]

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۝٢٠ وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُوْنَ

[illegible]

الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝٢١ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ

[illegible]

رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا ۭ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ۝٢٢ وَلَقَدْ
ع ۲
۱۵

[illegible]

اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاۗىِٕهٖ وَجَعَلْنٰهُ

[illegible]

هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ۝٢٣ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَىِٕمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا

[illegible]

لَمَّا صَبَرُوْا ڜ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يُوْقِنُوْنَ ۝٢٤ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ

[illegible]

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝٢٥ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ

[illegible]

اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ مَسٰكِنِهِمْ ۭ اِنَّ

[illegible]

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ ۭ اَفَلَا يَسْمَعُوْنَ ۝٢٦ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوْقُ الْمَاۗءَ اِلَى

[illegible]

[illegible]

[illegible] قیامت [illegible] په ورځ [illegible] ایمان [illegible] فائده [illegible] مشرکانو [illegible] بعد الفرقان و قبل المتحنه [illegible] ترتیب [illegible]

الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ

[illegible]

أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾

[illegible] فیصله [illegible] که تاسو رښتونی یئ!

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾

[illegible] فیصلې په ورځ [illegible] ایمان [illegible] مهلت [illegible]

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

[illegible] انتظار کوه یقیناً دوی انتظار کوی۔

سُورَةُ الْأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ثَلَاثٌ وَسَبْعُونَ آيَةً وَتِسْعُ رُكُوعَاتٍ

[illegible]

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۗ إِنَّ اللَّهَ

[illegible] بېشکه الله [illegible]

كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

[illegible] یقیناً الله

كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

[illegible]

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ

[illegible]

اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَقُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ

[illegible]

اُدْعُوْهُمْ لِاٰبَآئِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ لَّمْ تَعْلَمُوْٓا اٰبَآءَهُمْ

[illegible]

فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ وَمَوَالِيْكُمْ ؕ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيْمَآ

[illegible]

اَخْطَاْتُمْ بِهٖ ۙ وَلٰكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوْبُكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا

[illegible]

اَلنَّبِيُّ اَوْلٰى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ وَاَزْوَاجُهٗٓ اُمَّهٰتُهُمْ ؕ وَ

[illegible]

اُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ

[illegible]

وَالْمُهٰجِرِيْنَ اِلَّآ اَنْ تَفْعَلُوْٓا اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِكُمْ مَّعْرُوْفًا ؕ كَانَ

[illegible]

ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۝ وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ

[illegible]

وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۠ وَاَخَذْنَا

[illegible]

مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۝ لِّيَسْـَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَاَعَدَّ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۞ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ

[illegible]

عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ

[illegible]

وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ۞ اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ

[illegible]

اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ وَ

[illegible]

تَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ۞ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا

[illegible]

شَدِيْدًا ۞ وَاِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

[illegible]

مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗۤ اِلَّا غُرُوْرًا ۞ وَاِذْ قَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ

[illegible]

يٰۤاَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوْا ۚ وَيَسْتَاْذِنُ فَرِيْقٌ مِّنْهُمُ

[illegible]

النَّبِيَّ يَقُوْلُوْنَ اِنَّ بُيُوْتَنَا عَوْرَةٌ ۛؕ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۛۚ اِنْ يُّرِيْدُوْنَ

[illegible]

اِلَّا فِرَارًا ۞ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ اَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا

[illegible]

[illegible]

الْفِتْنَةَ لَاٰتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَآ اِلَّا يَسِيْرًا ۝١٤ وَلَقَدْ كَانُوْا

ځمونږ نه غوښتنه د شرک نو دوی به ئې اوکړی او حصار به نه شی په دغه فتنه کښې مګر لږ - او بې شکه دوی

عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّوْنَ الْاَدْبَارَ ؕ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ

وعده کړې وه دوی د الله سره پخوا چې دوی به نه شا کوی (د دښمن نه) او د وعده د الله به

مَسْـُٔوْلًا ۝١٥ قُلْ لَّنْ يَّنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ اِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ اَوِ

پوښتنه کیږی - او وایه چې هیڅ کله نفع نه رسوی تاسو ته تښته که او تختیدئ تاسو د مرګ نه یا د

الْقَتْلِ وَاِذًا لَّا تُمَتَّعُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝١٦ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَعْصِمُكُمْ

قتل نه او په دغه وخت به بیا نه فائده اخلئ مګر لږه - او وایه چې څوک دے چې بچ کړی تاسو د

مِّنَ اللّٰهِ اِنْ اَرَادَ بِكُمْ سُوْٓءًا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ؕ وَ

الله (د عذاب) نه که اراده اوکړی ستاسو د بدئ یا اراده اوکړی ستاسو د مهربانئ او نه موندلے به

لَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ۝١٧ قَدْ

شی دوی د پاره د دوی نه سوا د الله حمایتی او نه مددګار - بې شکه

يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقِيْنَ مِنْكُمْ وَالْقَآئِلِيْنَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ

معلوم دی الله ته منع کونکی ستاسو نه او وئیلو نکی ورونو خپلو ته چې راشئ موږ

اِلَيْنَا ۚ وَلَا يَاْتُوْنَ الْبَاْسَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝١٨ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚۖ فَاِذَا

ته - او دوی نه راځی جنګ ته مګر لږ (د ریا د پاره) بخیلان دی ستاسو په امداد - نو کله چې

جَآءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ تَدُوْرُ اَعْيُنُهُمْ كَالَّذِيْ

راشی ویره نو ته به اووینې دوی لره چې ګوری به تا ته ګرځی به سترګې د دوی په شان د هغه چا چې

يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوْكُمْ بِاَلْسِنَةٍ

بې هوشی راشی هغه باندې د مرګ - نو کله چې لاړه شی ویره نو وهی تاسو په ژبو

[illegible] منافقانو ته [illegible] بیان شته چه کله قوی جوړه [illegible]

جِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ اُولٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوْا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ۚ

په خیر [illegible] او بخیلي کوي په خیر - دغه کسان نه دي مؤمنان نو برباد کړي دي الله عملونه د دوی

وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ

او دے دا کار په الله باندې آسان - ګمان کوي دوی چه قوی جوړه چه نه دي

يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُوْنَ فِي

تللي - او که راشي قوی جوړه خوا به یې دا وي چه [illegible] دوی [illegible]

الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا

نه تپوس به کوي د خبرو ستاسو نه - او که وي دوی په تاسو کښې نو جنګ به دوی نه کوي

اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٢٠﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ

کړه مګر لږ - بېشکه دي تاسو لره په رسول د الله کښې تابعداري ښه د هغه چا

كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَاَ

چه یره يې وي د الله او د ورځ د قیامت نه او یاد وي الله لره ډیر - او هر کله چه اولیدل

الْمُؤْمِنُوْنَ الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوْا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَ

مؤمنانو قوی جوړه دوی اوویل دا هغه شے دے چه وعده کړي وه مونږ سره الله او د هغه رسول او

صَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّآ اِيْمَانًا وَّتَسْلِيْمًا ﴿٢٢﴾ مِنَ

رښتیا ویلي دي الله او رسول د هغه او زیات نه کړو دي هغوی [illegible] یقین او تسلیم - د

الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ

مؤمنانو نه سړي دي چه رښتیا کړه هغه وعده چه کړي وه دوی د الله سره - نو ځینې د دوی نه هغه دي

قَضٰى نَحْبَهٗ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِيَ

چه پوره کړه خپله [illegible] او ځینې هغه دي چه انتظار کوي - او بدل نه کړه دوی هیڅ بدلون - چه بدله ورکړي

[illegible] ۱۲ [illegible]
منافقانو په مقابله کښې
مخلصانو بیان دے چې
هغوی د قوی جوړو نه
[illegible] هغوی په
[illegible] ۱۲ [illegible] لکه انس
بن نضر چه په بدر کښې
نه وه شریک شوے
[illegible]
احد کښې شهید شو
[illegible] زخمونو نه
[illegible] ۱۲
یعني بعض خو
شهیدان شو او بعض
په انتظار د شهادت
کښې دي د حضرت طلحه
رضي الله عنه په متعلق
نبي کریم صلی الله علیه
وسلم [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] شهادت [illegible]
په احد کښې [illegible]
[illegible]
[illegible] نبي کریم
صلی الله علیه وسلم نه
[illegible]
[illegible]

[illegible]

اللّٰهُ الصّٰدِقِيْنَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ

[illegible]

اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۚ وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

[illegible]

كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ۭ وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ۭ

[illegible]

وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ۚ وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ

[illegible]

الْكِتٰبِ مِنْ صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا

[illegible]

تَقْتُلُوْنَ وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ۚ وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَ

[illegible]

اَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَــُٔوْهَا ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ۝

[illegible]

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ اِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا

[illegible]

فَتَعَالَيْنَ اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ۝ وَاِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ

[illegible]

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا

[illegible]

[illegible]

عَظِيمًا ۝ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ مَنْ يَّأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ

[illegible]

يُّضٰعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ۝

[illegible] عذاب [illegible] آسان

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُّؤْتِهَآ

[illegible]

أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ۝ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ

[illegible]

كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ

[illegible]

الَّذِي فِي قَلْبِهٖ مَرَضٌ وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝ وَقَرْنَ فِي

[illegible]

بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولٰى وَأَقِمْنَ

[illegible] جاهلیت [illegible]

الصَّلٰوةَ وَاٰتِينَ الزَّكٰوةَ وَأَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهٗ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ

[illegible] زکوٰة [illegible]

اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

[illegible] اے اهل بیتو [illegible]

تَطْهِيرًا ۝ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ

[illegible]

[illegible] نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible]

[illegible] حدیث لوله ۱۲

إِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ۞ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمٰتِ

وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِينَ وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِينَ

وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰبِرِينَ وَالصّٰبِرٰتِ وَالْخٰشِعِينَ وَالْخٰشِعٰتِ

وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصّٰٓئِمِينَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِينَ

فُرُوجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا وَّالذّٰكِرٰتِ أَعَدَّ

اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً وَّأَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا

مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ

مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا

مُّبِينًا ۝ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ

أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ

لـه او ډارېدې خطابه دې نبي کريم صلى الله عليه وسلم ته چې په حلال کار کښې په ښکاره حرج نشته او هغو ته قانون الهي

مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَاهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ

ښکاره کوونکی او ته ويرېدې د خلقو نه - او الله ښه لايق دی چې ته ترې او ويرېږې - نو کله چې پوره کړه

زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ

زيد د خپلې نه حاجت نو مونږ نکاح درکړه هغه تا ته چې نه شي په مومنانو باندې تنګي

فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ

په حق د ښځو د متبنې کانو خپلو کښې هر کله چې پوره کړي ددوي نه حاجت - او حکم د الله په

مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۖ

ځای کوونکی دی - نشته په نبي باندې څه حرج په هغه څيز کښې چې مقرر کړی دی الله ده لره

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا

دا قانون د الله دی په هغو کښې چې تېر شوي دي پخوا - او دی حکم د الله په اندازه سره

مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ

مقرر - کوم چې رسوي پيغامونه د الله او ويرېږي د هغه او نه ويرېږي د

أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن

چا نه بې د الله نه - او پوره دی الله حساب کوونکی - نه دی محمد پلار د يو کس د

رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ

سړيو ستاسو ليکن رسول د الله دی او مهر د نبيانو دی - او دی الله په هر شي

شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَ

باندې پوهه - اې مومنانو! ياد کړئ الله ښه زيات - او

سَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ

پاکي بيانوئ د هغه صبا او بيګا - الله هغه دی چې رحمت کوي په تاسو باندې او ملائکې د هغه

[illegible]

لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۗ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿۴۳﴾

چه اوباسي تاسو د تيارو نه رڼا ته - او دے الله په مؤمنانو باندے مهربان -

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ۚ وَّاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿۴۴﴾ يٰۤاَيُّهَا

دعا به د دوی کله چه ملاقات کوی د هغه سره سلام وي او تيار کړے ئے دے هغوى ته ثواب د عزت - اے

النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿۴۵﴾ وَّدَاعِيًا اِلَى

نبي مونږ ليږلے ئے ته ګواه او زيرے ورکوونکے او ويروونکے - او بلوونکے الله

اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿۴۶﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ

ته په حکم د هغه سره او څراغ رڼا کوونکے - او زيرے ورکړه مؤمنانو ته چه دوی له دی د الله

اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿۴۷﴾ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ

د طرف نه مهربانی ډيره - او مه منه خبره د کافرانو او د منافقانو او پريږده

اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۴۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

ورنګولو د هغوی او توکل کوه په الله - او بس دے الله کارساز - اے مؤمنانو!

اٰمَنُوْۤا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ

کله چه تاسو نکاح اوکړئ د مؤمنو ښځو سره بيا طلاق ورکړئ دوی ته مخکښے د دے نه چه

تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ

لاس اولګوئ دوی ته نو نشته تاسو له په هغوی باندے عدت چه شمارئ ئے تاسو هغه - نو سامان ورکړئ دوی ته

وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿۴۹﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ

او ازاد ئے کړئ هغوی په ښه سلوک سره - اے نبی! مونږ حلال کړی دی تا له هغه ښځے ستا

الّٰتِيْۤ اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَاۤءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ

چه تا ورکړے دے هغوی ته مهرونه د دوی او کومے وينزے چه ستا په لاس کښے دی چه الله ستا لاس ته را وستی دی

[illegible]

وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ

او لوڼه د تره ستا او لوڼه د ترور ستا - او لوڼه د ماما ستا او لوڼه د ترور (خاله) ستا هغه چې ستا

الّٰتِىْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ۫ وَامْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ

کوم چې هجرت ئې کړے دے ستا سره - او ښځه مؤمنه که ئې ځان بخښلے وي نبي عليه السلام ته -

اِنْ اَرَادَ النَّبِىُّ اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ

که اراده اوکړي نبي چې نکاح اوکړي د هغې سره - (دا نکاح بلا مهره) خاص ده ستا دپاره حکم دے بې له مؤمنانو نه -

قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِىْٓ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ

بے شکه معلوم دي مونږ ته هغه شے چې مونږ فرض کړے دے په دوي باندې یعنې مومنانو باندې د ښځو او د مال مریانو د دوي

لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۞ تُرْجِىْ

چې نه وي په تا باندې څه تنګي - او دے الله بخښونکے مهربان ❁ - وروسته کوي ته

مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِىْٓ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ؕ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ

هغه چې ستا رضا شي د دوي نه او ځاي ورکوي ځان ته هغه چې ستا رضا شي - او هغه څوک چې ته ئې غواړې

مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ

د هغو چې تا جدا کړي وي - نو نشته ګناه په تا - دا نزدې ده دې ته چې یخې شي سترګې د دوي

وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

او خفه نه شي او راضي شي په هغې چې تا ورکړي دوي ته - او الله پوهیږي په هغه

مَا فِىْ قُلُوْبِكُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ۞ لَا يَحِلُّ لَكَ

هغه چې په زړونو ستاسو کښې دي - او دے الله پوهه او صابر ❁ - نه دي حلالې تا لره

النِّسَآءُ مِنْۢ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ

ښځې سوا د دې اقسامو (مذکورو) نه او نه چې اوکړې په بدل د دوي نورې ښځې اګر که

❁ یعنې په تا واکونه ژغورو چې د امیت (امي والي) ستا نه څوک واقف او د ولاد په تعلیم کښې نه وو او علم حاصلول په قراءت سره وړاندې و.

نسب د پلار د نبي کریم صلی الله علیه وسلم محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن مناف قریشي دے - د مور نسب محمد بن آمینه بنت وهب بن نجار - په تمامه دنیا کښې دا سے څوک نشته چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم د څوړي او د ګمال او د قامت او د نسب د وجه نه حُسن د یوسف د ورانه په مخ کښې ورېدکم دے - اللهم صل وسلم دائما ابدا علی حبیبك خیر الخلق کلهم -

❁ یعنې د دغو ښځو نه علاوه تا لره نورې ښځې حلالې نه دي البته کنیزې ستا وینځې وي نو خیر دے -

[illegible]

أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ

[illegible]

كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ

[illegible]

النَّبِيِّ إِلَّا أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَٰكِنْ

[illegible]

إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ

[illegible]

لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنكُمْ ۖ وَاللَّهُ

[illegible]

لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِن

[illegible]

وَرَاءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ

[illegible]

أَن تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَن تَنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِن بَعْدِهِ أَبَدًا ۚ

[illegible]

إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمًا ۝ إِن تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ

[illegible]

فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝ لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ

[illegible]

[illegible] ... صلی الله علیه وسلم ... [illegible]

[illegible]

وَلَآ اَبۡنَآئِهِنَّ وَلَآ اِخۡوَانِهِنَّ وَلَآ اَبۡنَآءِ اِخۡوَانِهِنَّ وَلَآ اَبۡنَآءِ

[illegible]

اَخَوٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ اَيۡمَانُهُنَّ ۚ وَاتَّقِيۡنَ اللّٰهَ ؕ

[illegible]

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدًا ۞ اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ

[illegible]

يُصَلُّوۡنَ عَلَى النَّبِىِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا صَلُّوۡا عَلَيۡهِ وَسَلِّمُوۡا

[illegible]

تَسۡلِيۡمًا ۞ اِنَّ الَّذِيۡنَ يُؤۡذُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِى

[illegible]

الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا مُّهِيۡنًا ۞ وَالَّذِيۡنَ

[illegible]

يُؤۡذُوۡنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ بِغَيۡرِ مَا اكۡتَسَبُوۡا فَقَدِ احۡتَمَلُوۡا

[illegible]

ع ٧ بُهۡتَانًا وَّاِثۡمًا مُّبِيۡنًا ۞ يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ قُلۡ لِّاَزۡوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ

[illegible]

وَنِسَآءِ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ يُدۡنِيۡنَ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ جَلَابِيۡبِهِنَّ ؕ ذٰلِكَ

[illegible]

اَدۡنٰٓى اَنۡ يُّعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ۞

[illegible]

[illegible]

لَئِن لَّمْ يَنتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ

که منع نه شو منافقان او هغه کسان چه په زړونو د دوی کښې مرض دے او خلقو ویروونکي

فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا

په مدینه کښې نو ضرور به تا مسلط کړو په دوی نو بیا به نه پاتې شي ستا په ګاونډ کښې په مدینه کښې مګر

قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُونِينَ ۖ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾

لږ زمانه ملعونان به وي هر چرته چه پیدا شي نو اونیولے شي او وقتل کړے شي په ښه شان

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ

دا قانون دے د الله تعالی په هغو کسانو چه تیر شوي دي مخکښې او هیڅکله به بیا نه مومې قانون د الله له

تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾ يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ

بدلول تپوس کوي ستا نه خلق د قیامت نه او وایه چه بې شکه علم د هغې د

اللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ

الله سره دے او ته څه خبر یې امید دے چه وي وخت وي نزدې یقینًا الله

لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ

لعنت کړے دے کافرانو او هغوی ته یې تیار کړے دے اور همیشه همیشه به وي په هغې کښې

لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي

بیا به نه مومي دوستي او نه مددګار کله چه ګرځولے شي مخونه د دوی په

النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا

اور کښې وائي ارمان مونږ حکم منلے وے د الله او مونږ حکم منلے وے د رسول او دوی به

رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٧﴾ رَبَّنَا

او وائي اے ربه زمونږ مونږ حکم منلے دے د مشرانو خپلو او لویانو خپلو نو هغوی مونږ ګمراه کړو له لار. اے ربه زمونږ

لے د دوی خطاب دے مؤمنانو ته چه په نبي كريم صلى الله عليه وسلم تهمت مه لګوئ څنګه چه يهودو موسىٰ عليه السلام ته تکليف ورکړو ...

آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَا أَيُّهَا

ورکړه دوی ته دوچنده عذاب او لعنت وکړه په دوی لعنت ډير لوئ. اے

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا

مؤمنانو! مه کيږئ په شان د هغو چه تکليف ئې ورکړو موسىٰ ته نو پاک کړو هغه الله

قَالُوا ۚ وَكَانَ عِندَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا

د تهمت د هغوی نه او وو هغه په نزد د الله عزتمند. اے مؤمنانو! او وويريږئ د

اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ

الله نه او وايئ خبره برابره. نو برابر به کړی ستاسو عملونه او وبه بخښی تاسو ته

ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾

ګناهونه ستاسو. او چا چه حکم ومنلو د الله او د رسول د هغه نو هغه بيامونده کړه لوئه کاميابي.

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ

بيشکه مونږ وړاندې کړه امانت آسمانونو ته او زمکې ته او غرونو ته نو ونه منله هغوی

أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ

د خيانت د هغې نه او وويريدل د هغې نه او خيانت پکښې اوکړو انسان. يقيناً دے وه

ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ

ډير ظالم او جاهل. (انجام داشو) چه عذاب به ورکړی الله منافقانو سړو او منافقانو ښځو

وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

او مشرکانو سړو او مشرکانو ښځو ته او مهربانی به وکړی الله په مؤمنانو سړو او مؤمنانو ښځو باندې

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٣﴾

او دے الله بخونکے او مهربان.

عليه السلام تهمت او ګالو ...

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (ذاريات ٥٦) ... أَتَيْنَا طَائِعِينَ ...

لے نازل شوې ده بعد له لقمان و قبل له زمر. ددې را اوله یا دوه متوسطه ابتداء. حضرت [illegible] قرآن چه ترغه تشفیع قهري اکثر تا حوامیم. رفعة شهادتو [illegible]

سُوْرَةُ سَبَإٍ مَّكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورت سبا په مکه کښې نازل شوې دی څلور پنځوس آیتونه او شپږ رکوع لري [illegible]

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان او رحم کوونکی [illegible]

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَلَهُ

ټول صفتونه خاص [illegible] الله لره دي چه د هغه دي هر څه چه په آسمانونو کښې دي او هر څه چه په زمکه کښې دي او د هغه لره دي

الْحَمْدُ فِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ۝ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي

ټول صفتونه په آخرت کښې هم او هغه حکمت والا خبردار دی پوهیږي په هغه څه چه ننوځي [illegible]

الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ

زمکه کښې او هغه چه راوځي له زمکې نه او هغه چه راکوزیږي له آسمان نه او هغه چه ختیږي [illegible]

فِيْهَا ۚ وَهُوَ الرَّحِيْمُ الْغَفُوْرُ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

په هغه کښې او هغه رحم والا بخښونکی دی او وايي هغه کسان چه کافران شوي

لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ ۚ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ۙ عٰلِمِ الْغَيْبِ ۚ

رابه نه شي موږ ته قیامت. او وايه چه ولې نه قسم دی په رب زما [illegible] چه پوه

لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَ

په غیبو. نه پټیږي له هغه نه په اندازه د ذرې په آسمانونو کښې او نه په زمکه کښې او نه

لَآ اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْبَرُ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۝ لِّيَجْزِيَ

وړوکی له دې نه او نه لوی دی مګر دا ټول په کتاب ښکاره کښې دي چه بدله ورکړي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ

هغو ته چه ایمان یې راوړی او کوي نیکي. دغه خلقو لره بخښنه ده او رزق د

چه وارویږي په نفي د تشفیع قهري في البرکة [illegible] لوي مقصد د سورت: چه داود علیه السلام وسلیمان علیه السلام او عبادات او صلاتي متفرق او عادت [illegible] شوي د خیر ورکو ونکي هم شرو خیر ورکو ونکي دی الله دی چه په هر څه پوه او په هر څه قادر والا دی دا یې پل څوک نیشته ۱۲

ټ وا اول دلیل نقلي دی په توحید باندې چه ټول صفتونه خاص الله لره دي دا د سورت مقصد ته اشاره ده. لاد ما الخ دوهم دلیل دی چه د آسمانونو او زمکې ټول خیزونه او د زمکې ټول خیزونه خاص د هغه دي او په آخرت کښې هم ټول تصرفات خاص د الله تعالی دي او د آسمان او زمکې هم ټول خیزونه خاص الله تعالی ته معلوم دي نو په هر څه قادر او په هر څه پوه دی نو دې خیر رسوونکی نه بل څوک ۱۲ ۱۲

۳ـه وا ذور نه ده ۱۲

۴ـه دا جواب دی او دوهم دلیل عقلي دی چه په هر څه صرف باري تعالی پوهه دی ۱۲ ۱۲

۵ـه دا زمری دی ۱۲

[illegible]

كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ سَعَوْ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

[illegible]

مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ۝ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ

[illegible]

إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝

[illegible]

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا

[illegible]

مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ أَفْتَرَىٰ عَلَى

[illegible]

اللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِ جِنَّةٌ ۗ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي

[illegible]

الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ۝ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

[illegible]

وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ

[illegible]

الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

[illegible]

لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا

[illegible]

[illegible]

يٰجِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۖ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۝ أَنِ اعْمَلْ

[illegible]

سٰبِغٰتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ ۖ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ

[illegible]

بَصِيرٌ ۝ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ

[illegible]

وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ ۖ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ

[illegible]

بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ

[illegible]

السَّعِيرِ ۝ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ

[illegible]

كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ ۚ اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا ۚ وَقَلِيلٌ مِنْ

[illegible]

عِبَادِيَ الشَّكُورُ ۝ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ

[illegible]

مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ ۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ

[illegible]

الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ

[illegible]

[illegible]

ك وا و عذاب دوئ بیان دے چه قوم سبا الله تعالی هلاک کړو په سبب د نا فرمانۍ او د هغے نه عبرت حاصل کړئ ۱۲ (قصه)

الْمُهِينِ ﴿١٤﴾ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ ۖ جَنَّتَانِ عَن

ذلت کښے - یقینا وه د قوم د سبا د پاره په کور د هغوی کښے نښانه چه دوه باغونه وو یو ښی

يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۖ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ بَلْدَةٌ

طرف ته او بل کیڼ طرف ته - خورئ د رزق د رب خپل نه او شکر کوئ د هغه - ښار دے ښکلے

طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ

او رب دے بخونکے - نو مخ واړوو هغوی نو رالیږلو مونږ په هغوی باندے سیلاب د زور

وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ

او بدل کړو هغوی ته په بدل د دوه باغونو د دوی کښے نور دوه باغونه چه میوه ئے تریخه وه او غز او څه

مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا ۖ وَهَلْ نُجَازِي

بیرے لږ شانے - دا مونږ بدله ورکړه دوی له په سبب د کفر د دوی - او نه بدله ورکوو مونږ

إِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا

مګر ناشکرو ته - او ګرځولی وو مونږ په مینځ د هغوی او د هغه کلو کښے چه برکت اچولے دے مونږ په هغو کښے

قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ ۖ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا

کلی ښکاره او مقرر کړے وو مونږ په هغه کښے سفر - ځئ په هغو کښے په شپو او په ورځو کښے په

آمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ

امن سره - نو دوی اووئیل اے رب زمونږ لرے کړے سفرونه زمونږ - او ظلم اوکړو دوی په ځانونو خپلو

فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

نو وګرځول مونږ هغوی قصے او ټوټے ټوټے کړل دوی مونږ پوره ټوټے - بے شکه په دے کښے نښے دی

لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ

د هر صابر قدردان د پاره - او یقینا رښتونے پیا موندو په دوی د خپل ګمان ابلیس

د دوه باغونو بند جوړ کړے وو د فصل او او تو اوبه ئے لوده پاره نو هغه بند الله تعالی وران کړو نو د هغوی باغونه او آبادی ئے ختم شوے او تباه او برباد شو ۱۲

ك دا الله تعالی خپل فضل بیانوی چه د قوم سبا او د شام په مینځ کښے داسے کلی آباد وو او نزدے نزدے وو نو مسافرو له د خوراک اوبو ضرورت نه وو - نو دوی کفران نعمت اوکړو چه الله زمونږ سفرونه اوږده کړه چه زمونږ او د غریبانو فرق اوشی په عیش کښے مونږ سره به توښه وی او دوی سره به نه وی دا سوال ئے په خولے کړے وو او قصے ئے زمانے ته معلومیدے شو الله تعالی په هغو باندے دغه بند اوشکولو او دوی تار په تار شو او خلق ورپسے متلے ترے ۱۲

ك ابلیس خپل ګمان د دوی په حق کښے رښتونے پیا موندو چه دوی ګمراه شو مګر لږ کسان بچ شو ۱۲

[illegible]

فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝٢٠ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم

نو ورپسې شول په هغه پسې مګر يوه ډله د مؤمنانو نو نه - او نه ؤ شيطان ته په هغوی باندې

مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا

زور مګر د دې دپاره چې مونږ معلوم کړو هغه څوک چې ايمان راوړي په آخرت د هغه چا نه چې

فِي شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۝٢١ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ

د قيامت نه - او رب ستا په هر شي عالم دے - او وايه چې راوبلئ هغوی لره چې

زَعَمْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ

[illegible]

وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم

[illegible]

مِّن ظَهِيرٍ ۝٢٢ وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۚ حَتَّىٰ

[illegible]

إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقَّ ۖ وَهُوَ

[illegible]

الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝٢٣ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ قُلِ

[illegible]

اللَّهُ ۖ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝٢٤ قُل

[illegible]

لَّا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝٢٥ قُلْ يَجْمَعُ

[illegible]

[illegible]

منزل ٥

بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ

موږ او زموږ رب بیا به فیصله اوکړي په مینځ زموږ په انصاف سره او هغه فیصله کونکي پوهه دی ۔ او وایه

أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

ما ته اوښایئ هغوئ لره چه کړي مو دي تاسو د الله سره شریکان دا هیڅ نه ده ۔ بلکه هغه الله دی زورور حکمت والا ۔

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

او مونږ نه یئ لیږلي تا لره مګر د ټولو خلقو د پاره زیری ورکوونکي او ویروونکي لیکن زیات د

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ

خلقو نه پوهیږي ۔ او وائي دوي چه کله به وي دا وعده که یئ تاسو

صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً

رشتوني ۔ او وایه تاسو د پاره وعده د ورځې ده چه روستو به نه شئ د هغې نه یو ساعت

وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ

او نه به ترینه مخکښې شئ ۔ او وائي کافران چه هیڅ کله یقین نه کوو په دې قرآن

وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ

او نه په هغه کتاب چه مخکښې د دې دی ۔ او که ته او وینې کله چه ظالمان او درولي شي

عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ

په نزد د رب د دوي ۔ واپس کوي به یو بل ته خبره ۔ او به وائي هغوی چه

اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ

کمزوري ګڼلي کیدل هغوی ته چه غټان ګڼلي کیدل که نه وئ تاسو نو مونږ به ایمان دار وو ۔ او به وائي

الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ

هغوی چه غټان ګڼلي کیدل هغوی ته چه کمزوري ګڼلي کیدل آیا مونږ منع کړي وئ تاسو د

لے دا آخره ده یعني تاسو
ما ته چه حاجات پوره کوونکي
اوښایئ دا سے څوک څه
نیشتے بلکه متصرف څوک صرف
الله دے چه په هر څه قادر
او په هر څه پوهه دے ۱۲
۲ے دا د سوال جواب دے
چه کله ته نبي ئې نو مونږ ته
معجزه او ښایه چه کوم مونږ
غواړو د جواب ورته
او وایه چه ستا ذمه واري
خو زیري ورکول ویرول دي
ته او ... ورته
د ... معجزه نه ښکاره
کول معجزه ښکاره کول
د الله تعالی کار دے ۱۲
۳ے دا ازوږه ده چه
دوي وائي قیامت به کله
وي ۱۲ ۴ے دا د هغوی
جواب دے چه د قیامت
وخت مقرر دے تاسو
د هغه نه یو ساعت مخکې
کیدے نه شئ روستو کیدے
نه شئ ۱۲
۵ے دا ازوږه ده ۱۲
۶ے دا د عذاب اخروي
بیان دے ۱۲
۷ے یعني یو بل ته به
سوال جواب کوي ۱۲

له چې ضرور الله کښي ...... هغوی به ستاسو ...... کړي ...... بیان ...... عیسیٰ ...... الا
...... او ...... نو ...... لیکن هغوی ...... ختم ...... تفسیر

الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ

هدایت نه پس د هغې چې راغلې وه تاسو ته بلکه تاسو مجرمان وئ ـ او وبه وائي هغوی چې

اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا

کمزوري ګڼلی شوي وو هغو ته چې لويي ئي کوله بلکه مکر د شپې او د ورځې وو کله چې تاسو به مونږ ته حکم کولو

أَن نَّكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا

چې کفر وکړو مونږ په الله او مقرر کړو هغه ته شریکان ـ او پټه به کړي پښیماني کله چې وویني

الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ

عذاب ـ او واچوو به مونږ طوقونه په غړو د هغو کسانو چې کافران شوي ـ بدله به نه ورکولی شي

إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا

مګر د عمل د دوی ـ او نه دی لیږلی مونږ په هیڅ کلي کښي هیڅ ویرونکی مګر

قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ

وویل خوشحالانو د هغه مونږ په هغه څیز چې تاسو پرې لیږلي شوي یئ منکر یو ـ او وویل دوی چې مونږ ډیر یو

أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ

په مالونو او اولادو کښي او نه یو مونږ عذاب کړي شوي ـ او وایه چې بیشکه رب زما زیاتوي

الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَ

رزق د هغه چا د پاره چې وغواړي او کموي ئي لیکن زیات خلق نه پوهیږي ـ او

مَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُم بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ

نه دي مالونه ستاسو او نه اولاد ستاسو هغه څیز چې نږدې کړي تاسو زمونږ مرتبه ته لیکن هغه څوک

آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَ

چې ایمان راوړي او کوي نیکي ـ نو دغه هغوی د پاره دوه چنده بدله ده د عمل د دوی او

[illegible]

هُمْ فِي الْغُرُفٰتِ اٰمِنُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِيْنَ يَسْعَوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ

دوى به په بالاخانو كښے په آرام وى - او كوم خلق چه كوشش كوى د بدلولو د آيتونو زمونږ عاجز كوونكى

اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٨﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ

دغه خلق به په عذاب كښے حاضر كړے شى - او وايه چه بيشكه رب زما پراخوى رزق د هغه

لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ؕ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ

چا له چه خوښه يى شى د بندګانو خپلو نه او كموى د هغه دپاره - او هغه شے چه تاسو خرچ كړو نو

فَهُوَ يُخْلِفُهٗ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿٣٩﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ

هغه در له بدله وركوى - او هغه بهتر د رزق وركونكو دے - او كله چه جمع كړى هغه دوى ټول بيا به

يَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ﴿٤٠﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ

ووائى ملائكو ته آيا دوى تاسو بندګى كوله؟ - او هغوى وائى پاكى ده تا له

اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ

صرف ته زمونږ مدد ګار يې د دوى نه - بلكه دوى بندګى كوله د پيريانو - ډير د دوى

بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ﴿٤١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَّلَا

په هغوى ايمان راوړے - نو نن مالكان نه دى بعض ستاسو د بعضو دپاره د نفع او نه د

ضَرًّا ؕ وَنَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا

ضرر او وايو به ظالمانو ته چه اوڅكئ عذاب د اور كوم چه تاسو

تُكَذِّبُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا

دروغژن ګڼلو - او كله چه اولوستے شى په دوى باندے ښكاره آيتونه زمونږ نو وائى دوى نه دے دا مګر

رَجُلٌ يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُكُمْ ۚ وَقَالُوْا مَا هٰذَآ

يو سړے چه غواړى چه منع كړى تاسو د هغو نه چه بندګى ئے كوله پلار نيكه ستاسو - او وائى دوى نه دے دا

[illegible]

[illegible]

[illegible]

إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ إِنْ

[illegible]

هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ وَمَآ ءَاتَيْنَٰهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ

[illegible]

أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ ۝٤٤ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

[illegible]

وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِى ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝٤٥

[illegible]

قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ

[illegible]

تَتَفَكَّرُوا ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ

[illegible]

يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝٤٦ قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ

[illegible]

إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ۝٤٧ قُلْ

[illegible]

إِنَّ رَبِّى يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّٰمُ الْغُيُوبِ ۝٤٨ قُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَمَا

[illegible]

يُبْدِئُ الْبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۝٤٩ قُلْ إِن ضَلَلْتُ فَإِنَّمَآ أَضِلُّ

[illegible]

[illegible]

ـه واقع عذاب ته قريب بيان حرکے چه دا سے وخت راروان دے چه دوی به بيا د عذاب نه نه شی بچ کیدے بيا به ئے د ايمان اعلان کولو ليکن ايمان خو په دنيا معتبر دے ګواخرت نه دے دوی د الله من بيا دنيا ته کله رسي چه دنيا کښے خو دوی کفر کولو ۱۲ ـــه يعنی دوی به په

آخرت کښے د ايمان خواهش کوی نو دا خواهش به ئے نه پوره کيږی ځکه د دوی ډيره ځنګه لاړه په ځسم دغسے خواهش کوم خو چه ئے تاسے به دوی شکه دوی په دنيا کښے په شک کښے وو او په اضطراب کښے وو ـــه نازل شوی دے بعد فرقان د قبل مريم دور کښے مکه مکرمه په ترتيب کښے (٣٥) او په نزول کښے (٣٣) دے : مقصد د سورت دا چه په الله تعالی غوګ غالب نيشته نابيا د ملائکه ځان والوصافو شو هغه صرف د الله نه شوای نا ځکه چه صرف دے چه هغه پوهه دے او په هرڅه قدرت والا دے په دے خبره باندے اوس حالاته پيش کيږی ـــه دا د الله تعالی د حاجت روا او د دليل دے چه په دے کښے د الله تعالی د لوئے قدرت بيان دے چه آسمانونه او زمکه د هغه دی او ملائکه د هغه استاذی دی خو په هرڅه قدرت والا هغه دے خو د هغه نه حاجات غوښتل شرد بل چا نه ۱۲ ـــه دا دوهم دليل دے يعنی رحمت ورکول او رحمت منع کول صرف هغه ته دی بل څوک رحمت ورکولے شی او نه منع کولے شی خو په الله څوک

عَلٰى نَفْسِيْ ۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوْحِيْٓ اِلَيَّ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ

په خپل نقصان مې به وی ـ او که زه لار بيا موم نو په سبب د وحی د رب ځما ده ـ يقيناً هغه هرڅه آوری

قَرِيْبٌ ﴿۵۰﴾ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوْا فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوْا مِنْ مَّكَانٍ

نزدے دے ـ او که ته او وينے کله چه دوی به ډيرې ډارې شی نو نه به شی تښتیدے او دوی به ونيولے شی د ځائے

قَرِيْبٍ ﴿۵۱﴾ وَّقَالُوْٓا اٰمَنَّا بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍ

نزدے نه ـ او دوی به وائی چه ايمان مو راوړو په دين حق ـ او چرته دی دوی له رسيدل ايمان ته د ځائے

بَعِيْدٍ ﴿۵۲﴾ وَّقَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ مِنْ

لرے نه ـ او په تحقيق دوی انکار کولو د دے نه وړاندے په دنيا کښے او ويشتل به ئے په ناليدو د

مَّكَانٍ ۢ بَعِيْدٍ ﴿۵۳﴾ وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ كَمَا فُعِلَ

ځائے لرے نه ـ او پرده به واچولے شی په مينځ د دوی او په مينځ د هغه شی چه دوی ئے غواړی لکه څنګه چه

بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ﴿۵۴﴾

او شوی دی په ملګرو د دوی سره ـ بے شکه دوی وو په شک کښے اچوونکی

سُوْرَةُ فَاطِرٍ مَّكِّيَّةٌ ۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۞ وَهِيَ خَمْسٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورة فاطر مکی ده	شروع کوم په نامه د الله سره چه ډير مهربان او رحم کونکے دے	آياتونه ئے ۴۵ او رکوع ئے ۵ دی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا

ټول صفتونه د الله لره دی چه پيدا کوونکے د آسمانونو او د زمکے دے ـ جوړونکے د ملائکو استاذی

اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ؕ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ؕ

څانګو والا دوه دوه او درے درے او څلور څلور ـ زياتوی په پيدائښت کښے هغه چه خوښه ئے شی ـ

اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱﴾ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ

يقيناً الله په هرڅه قدرت والا دے ـ هغه چه پرانيزی الله د خلقو د پاره مهربانی

غالب نيشته حاصل دا چه هرڅه کولے شی او په هرڅه پوهه دے ۱۲ الله کے بکړانه کو چوړانه ... کوونه پيچونو نيسی سکی شروا قول دے ايت د وجه نه شرک دے ۱۲

له و د ترغیب وے منلو ته چه الله په تاسو مهربانی کړے ده نو وله د بل چا نه حاجات غواړئ او خپل منعم ته سوچ نه کوئ
خود د احسان غوا احسان وی نو چه الله تعالی تاسو سره دیګه کوی نو تاسو تړلے پد کوئ چه د غیرنه حاجات غواړئ ۱۲

فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَ

نو نیشته بند وونکے د هغے - او هغه چه بند کړه نو نیشته بیرته کوونکے هغه سوا د الله نه - او

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ

هغه زبردست او حکمت والا دے - اے خلقو یاد کړئ مهربانی د الله په تاسو باندے -

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ

آیا شته خالق بے د الله نه چه رزق درکوی تاسو ته د آسمان او د زمکے نه ؟ -

لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ۝ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ

نیشته حاجت روا کوونکے بے د هغه نو چرته تاسو واپس کیدلے شئ - او که دوی دروغجن کوی تا لره نو هغه ګډیږ

رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ

یقینا دروغجن شوی رسولان د مخه ستا نه - او د الله په طرف واپس کیدل دی ټول کارونه - اے خلقو ! بے شکه

وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ

وعده د الله حقه ده - نو دوکه دې نه کړی تاسو لره ژوندانه - او دوکه دې نه کړی تاسو لره په الله

الْغَرُورُ ۝ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُو

دوکه ورکوونکے - یقینا شیطان ستاسو دشمن دے نو اونیسئ تاسو هغه لره دشمن بے شکه بلی دے

حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ

ډله خپله چه شی د دوزخیان - کوم چه کافران دی هغوی لره عذاب دے

شَدِيدٌ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ

سخت - او کوم چه مؤمنان دی او کوی نیکی هغوی لره بخنه ده او اجر دے

كَبِيرٌ ۝ أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا ۖ فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ

لوئے - آیا هغه څوک چه ښائسته شوی دے هغه ته بد عمل د هغه نو هغه وینی چه ښه دے - یقینا الله

ع ۱ ۱۴

ورېم دلیل عقلی دے چه د آسمان نه باران او د زمکے فصل پیدا کوونکے صرف الله تعالی دے نو حاجات صرف د هغه نه غواړئ ۱۲ سے د او د دلیلونو نتیجه ده چه هر کله هر څه هغه کوی او بے هر څه وسے نو حد دے نو حاجات پوره کوونکے سوا د هغه نه بل هیڅوک نیشته نو تاسو بلی په څه ۱۲ سے د او تسلی ده داعی د حق ته چه که مخالفین په دروغجن کولو مخه خفه کیږه د او خیبره نه ده څوک چه د حق اعلان کوی نو د هغه مخالفان زیات وی د هغو فیصله به الله تعالی کوی ۱۲ سے د او د عذاب او آخرت بیان دے چه اے خلقو د راشئ د الله تعالی وحدانیت او منئ او په دنیا دوکه کیږئ د عذاب وخت را روان دے د شیطان چرے او نه منئ دے هغه خپل تابعداران دوزخ ته بوځی سے د او منونکو باره زیرے دے ۱۲ سے د او زور نه وه چه چاته غلط کار هم ښائسته ښکاره شوے وی دے پښتان د نیکانو نه دے د هدایت او ضلالت واکدار صرف الله تعالی دے ته د خپل تبلیغ کوه خو آرمانونه مه کوه الله تعالی ته د دوی کارونه معلوم دی هغه به دے ګمانه غور کوی ۱۲

لے د ... قلوبہ متقلبہ ... اللہ تعالیٰ ... بورتہ کولو او ... اللہ تعالیٰ
پیدا او اللہ تعالیٰ ... تازہ کوی ... بورہ کوی ... اللہ تعالیٰ ... او کار ساز ... او

مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِیْ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ

صفہ چا ارہ چہ رضا ئے شی او ہدایت کوی ... چا تہ چہ رضا ئے شی ... نو مہ ... نفس ... دوی پسے

حَسَرٰتٍ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۝ وَاللّٰهُ الَّذِیْٓ اَرْسَلَ

د وجہ د ارمانونو نہ ۔ یقیناً اللہ پوہہ دے پہ ہغے چہ دوی کوی ۔ او اللہ ہغہ ذات دے چہ را لیږی

الرِّيٰحَ فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَسُقْنٰهُ اِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَحْيَيْنَا بِهِ

ہوا گانے نو پورتہ کوی وریځے نو بوځو ہغہ کلی ښار تہ مړ تازہ کړو مونږ پہ ہغے سرہ

الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۭ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ۝ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْعِزَّةَ

زمکہ روستو د مرګ نہ د ہغے ۔ ہم دغسے بہ پورتہ کول د مړو وی ۔ څوک چہ ارادہ کوی د عزت

فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ۭ اِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ

نو صرف اللہ لرہ دے ټول عزت ۔ د ہغہ طرف تہ خیژی پاکے کلمے او نیک عمل ہغہ

يَرْفَعُهٗ ۭ وَالَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ السَّيِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۭ وَ

پورتہ کوی ... او ہغہ کسان چہ کوی فریبونہ د ہغوی د پارہ سخت عذاب دے ۔ او

مَكْرُ اُولٰۗىِٕكَ هُوَ يَبُوْرُ ۝ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

فریب د دوی بے کارہ دے ۔ او اللہ پیدا کړی دی تاسو لرہ د خاورو نہ بیا د څاڅکی نہ

ثُمَّ جَعَلَكُمْ اَزْوَاجًا ۭ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ۭ

بیا ئے جوړ کړی یئ تاسو جوړے جوړے ۔ او بار نہ اخلی ہیڅ ښځہ او نہ زیږوی بچے بے د علم د اللہ نہ ۔

وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ اِلَّا فِیْ كِتٰبٍ ۭ اِنَّ

او عمر نہ ورکوی ... او نہ کمیږی د عمر د ہغہ نہ مګر لیکلی دی پہ کتاب کښے ۔ یقیناً

ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ وَمَا يَسْتَوِی الْبَحْرٰنِ ۤ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ

دا کار پہ اللہ باندے آسان دے ۔ او نہ دی برابر دوہ دریابونہ ۔ دا خوږ دے تندہ ماتوی

پورے څوک غالب شتہ ... د
... توحید ... کوتاسو غیر لرہ معبود جوړ
کړے وی د عزت د پارہ نو د
عزت مالک صرف اللہ تعالیٰ دے
نو تاسو صرف د ہغہ عبادت
کوئی او حاجتونہ ترے غواړئ
دا د توحید خبرے اللہ تعالیٰ
تہ منظورے دی او د توحید
پہ روښنائی کښے نیک عمل اللہ
قبلوی ... او تخویف
اخروی دے چہ کوم خلق د
توحید پہ مقابلہ کښے فریب
کوی نو ہغوی لرہ سخت عذاب
دے او فریب ئے د ہغوی
بے کارہ دے ...
توحید د پارہ ... عقلی دلیل
دے پہ دے کښے د اللہ تعالیٰ
د لوئے قدرت او د لوئے علم
بیان دے چہ خالق د ہر شی
ہغہ دے د موریے کیدو
کښے د بچی نہ ہغہ خبر دے
زیاتی د عمر او کمی ہغہ تہ
معلوم دے ...
شپه ... دے پہ دے
کښے دے کښے د قدرت نور
نمونے ذکر کړے دی چہ خوږ
او تریخ دریاب او ...
... او جہاز ونہ
صرف د ہغہ دی ... او کار ونہ
اللہ تعالیٰ کړی دی چہ تاسو
د اللہ تعالیٰ احسان او ...
چہ اللہ ... او کار ونہ صرف
ئے کړی دی ... ہر څہ تہ
کولے مخلوق عاجز د حاجات
پورہ کولو نہ دی

سله دا او وم ولیل دے چه دے کښے د قدرت الٰهی نورے نښے دی چه د ورځو او د شپے زیاتول او کمول او د نمر او سپوږمۍ چلول هم صرف د الله تعالیٰ کار دے نو لوئے قدرت والا صرف هغه دے نو حاجات صرف د هغه نه غواړئ نه د بل چا نه ۔

سَآئِغٌ شَرَابُهٗ وَهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ؕ وَمِنْ كُلٍّ تَاْكُلُوْنَ لَحْمًا طَرِيًّا

آسان دے تیریدل د اوبو د هغه او دا بل تریو او ترخ دے او د هر یو نه خورئ تاسو غوښه تازه

وَّتَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيْهِ مَوَاخِرَ

او راوباسئ ترینه ملغلرے چه استعمال ئې کوئ ۔ او وینه به ته جهازونه په دریاب کښے چه څیروونکی

لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۲﴾ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ

په تلو کښے چه طلب کړئ فضل د الله او چه تاسو حق او منئ ۔ داخلوی شپه په ورځ کښے

وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ ۙ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِىْ

او داخلوی ورځ په شپه کښے ۔ او په کار ئې لګولی دی نمر او سپوږمۍ ۔ هر یو روان دے تر

لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ؕ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ

ترټاکلی مقرر وخت پورے ۔ دا الله دے ستاسو رب دے صرف هغه لره بادشاهی ده او چا لره چه تاسو بلئ

مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيْرٍ ﴿۱۳﴾ اِنْ تَدْعُوْهُمْ لَا يَسْمَعُوْا

بے د الله نه مالکان نه دی د یو سپړی د جمبے د خرما ۔ که بلئ تاسو هغوی لره نو نه آوری

دُعَآءَكُمْ ۚ وَلَوْ سَمِعُوْا مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ ؕ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ

آواز ستاسو ۔ او که بالفرض واوری نو څیره نه شی منلے ستاسو ۔ او په ورځ د قیامت به انکار او کړی

بِشِرْكِكُمْ ؕ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيْرٍ ﴿۱۴﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ

د شرک ستاسو نه ۔ او خبر به نه کړی تا لره څوک د خبردار په شان ۔ اے خلقو! تاسو محتاج یئ صرف

اِلَى اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ﴿۱۵﴾ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ

الله تعالیٰ ته ۔ او صرف الله غنی او صفتونو والا دے ۔ که چرے غواړی نو ختم به کړی تاسو او پیدا به کړی

جَدِيْدٍ ﴿۱۶﴾ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿۱۷﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ

مخلوق نوے ۔ او نه دے دا کار په الله تعالیٰ باندے ګران ۔ او نه شی پورته کولے یو پورته کوونکے بوج د

سلے دا تغیر یو دے په دلیلونو د توحید باندے چه د امضکو صفتونه چه په چا کښے وی هغه ستاسو حاجات پوره کولے شی او بادشاهی هم د هغه ده ۱۲ سکے دا د توحید ثمره ده چه تاسو د چا محتاج کوئ یې د الله تعالیٰ نه د هغوئ لوئے قدرت نشته او نه د هغوئ علم شته ستاسو نه خبر نه دی او نه ستاسو ضرورت پوره کولے شی او په ورځ د قیامت به د غه معبودان ستاسو خلاف کوی ستا ته یعنی هغه څوک نه دی واقف چه اے الله موږ ته د دوی دا نه دی ورښلی چه زموږ نه حاجتونه غواړئ دا خو ته شیطان کړی دے وګړه خو که څوک او واوری بیعنی خلق خو وائی چه دا غیر هم څه کولے شی نو الله تعالیٰ فرمائی چه تاسو خلق پښاتیں خوک نه شی خبرے ګیده چه خبیر او زه یم ۱۲ سکے دا اتم عقلی دلیل دے چه مخلوق ټول محتاج دی او غنی صرف الله تعالیٰ دے ۱۲ ۱۲ ۱۲ ښے دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۱۲ ۱۲

[illegible]

أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ

[illegible]

كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا

[illegible]

الصَّلَاةَ ۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝

[illegible]

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۝ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ۝ وَ

[illegible]

لَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ۝ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ

[illegible]

اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ۝ إِنْ أَنتَ

[illegible]

إِلَّا نَذِيرٌ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ

[illegible]

إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ۝ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن

[illegible]

قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۝ ثُمَّ

[illegible]

أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ

[illegible]

[illegible]

او عمل به کوي چه موږ ګوي او زکوة ورکوي او د خپ
شي د الله تعالیٰ کتاب لولي او عمل په کوم چه مونږ ګوي او زکوة ورکوي او د حسب
موقع خیرات کوي پټ یا په ډاګه په هغوئ سره داسې تجارت کوي چه نوره زیان او نقصان نشته

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا وَمِنَ

او د آسمان نه اوبه را - نو را وباسو په هغې سره میوې چه مختلف دي رنګونه د هغو - او د

الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ

غرونو نه ټکړې دي سپینې او سرې چه مختلف دي رنګونه د هغو او ډیر تور دي -

وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ

او د خلقو نه او ژوندو ساکانو نه او څارویو نه مختلف دي رنګونه د هغو دغسې

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ

یقیناً ویریږي د الله نه د بندګانو نه هغه علماء بې شکه الله زبردست او بخونکی دے -

اِنَّ الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا

بې شکه هغه خلق چه لولي کتاب د الله او قائموي مونځ او خرچ کوي مونږ ورکړي

رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ لِيُوَفِّيَهُمْ

چه مونږ ورکړي دي هغوئ ته پټ او په ډاګه امید لري داسې تجارت چه هیڅ کله به زیان نه کوي چه پوره ورکړي

اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ وَالَّذِيْٓ

دوئ ته اجرونه د هغوئ او زیات به ورکړي دوئ ته فضل خپل بې شکه الله بخونکی قدر دان دے - او کوم چه

اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

مونږ نازل کړے تاته کتاب هغه حق دے رښتونے کونکے هغه چه مخکښې د دې نه دے -

اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌ بَصِيْرٌ ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ

بې شکه الله په بندګانو خپلو خبردار او لیدونکے دے - بیا مونږ وارث کړل د کتاب هغو لره چه

اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ

مونږ غوره کړي وو د خپلو بندګانو نه نو څوک په دوئ کښې ظالم دے په ځان خپل او څوک په دوئ کښې منځلاري دي

شي د دغو تکو ته پاره زیرے دے چه د الله تعالیٰ پوره ثواب ورکوي او زیاتي نعمتونه هم ورکوي شي واوریدل شو دوی چه قرآن شریف حق کتاب دے او د مخکښې کتابونو تصدیق کوي په دغه کښې هم د توحید مسئله ده نو کوم اوول چه دا مسئله مناسب نو دا د حق په ورته او دلته چه څه په بیان کښې مجبور یم دا د قرآن حقه مسئله ده خلق مني ورکړه د حقوق العباد خپله مجبوري نو ته معلوم دے ۱۲

شي دا د مونږ تکو ډپاره زیرے دے چه دوي به ورے قسمونه دي ظالم لنفسه شیک چلند سابق بالخیرات نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چه د دې قول جنتیان دي نو سابق بالخیرات به بلا حساب جنت ته ځي او مقتصد سره به آسان حساب اوشي او ظالم به بند شي نو بیا به په شفاعت شي خو بیا به اوشي جنت ته - ظالم ګناه ګار دے خو موحد دے - مقتصد څه ګناه او څه نیکي کوي - سابق څه ګناه نه دې کړي اشاره ورکړي ده چه د کومې چینې سره او د سینو خلق خو مره خو بښونکي ۱۴ ۱۳ ۱۴

[illegible]

وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِالْخَيْرٰتِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ۝۳۲

[illegible]

جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّ

[illegible]

لُؤْلُؤًا ۚ وَلِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ ۝۳۳ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَذْهَبَ

[illegible]

عَنَّا الْحَزَنَ ۭ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَكُوْرُۨ ۝۳۴ الَّذِيْٓ اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ

[illegible]

مِنْ فَضْلِهٖ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيْهَا نَصَبٌ وَّلَا يَمَسُّنَا فِيْهَا لُغُوْبٌ ۝۳۵

[illegible]

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ لَا يُقْضٰى عَلَيْهِمْ فَيَمُوْتُوْا وَ

[illegible]

لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِيْ كُلَّ كَفُوْرٍ ۝۳۶ وَهُمْ

[illegible]

يَصْطَرِخُوْنَ فِيْهَا ۚ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا

[illegible]

نَعْمَلُ ۭ اَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَّا يَتَذَكَّرُ فِيْهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاۗءَكُمُ النَّذِيْرُ ۭ

[illegible]

فَذُوْقُوْا فَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ۝۳۷ اِنَّ اللّٰهَ عٰلِمُ غَيْبِ السَّمٰوٰتِ

[illegible]

[illegible]

سلف وا و عذاب ته ... بیا بیان وکړه او ترغیب وکړه اتباع ته چه الله تعالیٰ تاسو لره مشوره درکوي ... نو پکار دي چه تاسو تابعداري
او کړئ تاسو ... نو ځان ته نقصان رسوئ نه الله تعالیٰ ته ... واو دا محالفینو ته دلیل عقلي مطالبه ... ده په ... تعالیٰ

وَالْاَرْضِ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝٣٨ هُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ

او د زمکې - یقیناً الله پوه دے په هغه څیزونو چه په سینو کښې دي - الله هغه ذات دے چه جوړ کړي ئې تاسو لره

خَلٰۗىِٕفَ فِي الْاَرْضِ ۭ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ ۭ وَلَا يَزِيْدُ الْكٰفِرِيْنَ

مشران په زمکه کښې - نو چا چه کفر وکړو نو تاوان ئې په هغه دے او نه زیاتوي کافرانو لره

كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ اِلَّا مَقْتًا ۚ وَلَا يَزِيْدُ الْكٰفِرِيْنَ كُفْرُهُمْ اِلَّا

کفر د دوئ د دوئ په نزد د رب د دوئ مګر غضب - او نه زیاتوي کافرانو لره کفر د دوئ مګر

خَسَارًا ۝٣٩ قُلْ اَرَءَيْتُمْ شُرَكَاۗءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ

تاوان - او وایه آیا فکر کړی دے تاسو شریکانو خپلو ته کوم چه تاسو ئې بلئ سوا د الله تعالیٰ نه -

اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ۚ اَمْ

نو ما ته ئې او ښایئ څه پیدا کړی دي دوئ په زمکه کښې یا دوئ لره حصه ده په آسمانونو کښې - یا

اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰي بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ

ورکړی دے دوئ ته کتاب نو دوئ په صاف دلیل د هغه دي - بلکه نه کوي وعده ظالمان بعضې د بعضو سره

بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ۝٤٠ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا ڬ

د دوکې وعده کوي - یقیناً الله ټینګوي آسمانونه او زمکه د ارتا وتلو نه -

وَلَىِٕنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۭ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا

او که ارتا ووتي نو نه شي ټینګولے دوا یو کس سوا د الله نه - یقیناً الله صابر او

غَفُوْرًا ۝٤١ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَىِٕنْ جَاۗءَهُمْ نَذِيْرٌ

بخونکے دے - او دوئ قسم نه کوي په الله کلکه قسم نه که راشي دوئ ته ویرې ورکونکے

لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ

نو به وي دوئ ډیر په هدایت د هغه قوم نه د امتونو نه - نو کله چه راغے دوئ ته ویرې ورکونکے نو زیات نه کړل

د توحید اثبات دلائل کوم دا تاسو
واوریدل نو تاسو ما ته هم
معبود او نو حقیقت دلیل پیش
کړئ چه آیا هغوي زمکه کښې
څه شے پیدا کړی دي یا په آسمانو
کښې د هغوي حصه ده او
وایه هیڅ نه شئ ویلے ...
د دوئ دلیل نقلي مطالبه
ده ... محالفینو ته یعني د دلیل
عقلي تاسو سره نشته نو
دلیل نقلي پیش کړئ په کوم
آسماني کتاب کښې ... دي
چه تاسو د غیر الله نه
غواړئ چه دلیل نشته نو
نو ورو مشرکانو ... وکړ
یو بل ته ... او
دلیل دے چه آسمان او زمکه
مرغه الله تعالیٰ قائم کړي دي
نو حاجات پوره کو ... نشي
هم ... وی ...
وشرک کا نو شرک ... او
چه الله تعالیٰ دا دوا ...
ارتا کړي هم الله تعالیٰ
صابر او بخونکے دے ...
... د او وروره چه
دوئ سخت قسمونه کړل
که راشي دوئ ته ویرې ورکے
رسول نو د دوئ به ډیر
شي نو چه کله رسول راغے
نو د دوئ نفرت او تکبر
او بدی ډیر زیات شو

لے او عذاب د دنیا بیان وے یعنی دوی چه حق ته منی نو طرف د بیته انتظار کوی چه د مکذبینو ظالمانو طریقه د دوی سره اوشی چه الله تعالیٰ هغوی لره هلاک کړی وو او د الله تعالیٰ په قانون کښی تغیر نشته ... د مکذبینو

إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۚ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ

نفرت - د وجه د تکبر نه په زمکه کښی او بد مکر د هغوی لره زیات کړو - او نه راګیر کیږی بد مکر

السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ ۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ ۚ فَلَن تَجِدَ

په خپل اهل باندے - نو دوی انتظار کوی د قانون د وړاندینو - نو هیڅ کله به بیا نه موندے

لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا

قانون د الله لره بدلول - او هیڅ کله به بیا نه موندے قانون د الله لره ګرځول - آیا دوی نه دی ګرځیدلی

فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوا

زمکه کښی چه اوګوری چه څنګه شو انجام د هغوی چه وو اول د دوی نه او وو

أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِن شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ

زیات د دوی نه په طاقت کښی - او نه دے الله هغه چه عاجز کړی هغه لره هیڅ شے په آسمانونو کښی

وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ

او نه په زمکه کښی - بے شکه الله دے پوهه قدرت والا - او که نیولے الله خلقو لره

بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِن دَابَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ

په کسب د دوی سره نو هغه به نه وے پریخودے په شا د زمکے څه ژوندے سرے لیکن روستو کوی دوی تر نیټے

مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

مقرر پورے نو کله چه راشی نیټه د دوی نو بے شک الله دے بندګانو لره لیدونکے -

سُورَةُ يسٓ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثٌ وَثَمَانُونَ آيَةً وَخَمْسُ رُكُوعَاتٍ

سورت یٰسٓ په مکه کښی نازل شوے او په دے کښی اتیا ایتونه دی او پنځه رکوع ګانے دی -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

خاص په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم د هغه خوښ دے (اسلام دنیا)

چه او دوی چه د مکذبینو ظالمانو انجام شو هغوی ته د دوی په طاقت کښی زیات وو او د الله تعالیٰ نه څوک نه شی بچ کیدے نو د دوی هم ... او منع په زمکه کښی ١٢

٢ شے په هر څه پوهه دے او په هر څه قدرت والا دے د دے غیرت تعلق هم د توحید سره دے او هم د تخویف سره یعنی ما چه هم پوره کولے شی او مخالفین وړ ته معلوم دی عذاب به ورلره ورکولے شی ١٢

٣ دا د قانون بیان دے که الله تعالیٰ د ګناهونو فیصله کولے په دنیا کښی نو د کل خلق هلاک وو نو انسان الله به هغه ختم کړی وو او نور ژوندی سر څوک انسان د پاره دی نو هغه به هم ختم شوی وے نو چه کله نیټه راشی د حساب نو الله تعالیٰ به هر چا ته د هغه جزا ورکوی هغه ته هر څه معلوم دی

٤ نازل شوے پس د جن نه او قبل د فرقان نه او د متوسط آخر یا اوویم آخر مکه مکرمه - په ترتیب قرآن کښی (٣٦) او په نزول کښی (٤١) دے - مقصد د سورت، کوم خلق چه غیر الله ته په الله باندے غالب والی نو هغوی لره غوا الله تعالیٰ هلاک کول نوکړو او تعی په الله تعالیٰ باندے څوک غالب دے نو هغوی لره به بیا بچ کړی او دے د هلاکت نه ١٢

ع

له واخهيد وے او ترغيب دے اتباع د سورت ته چه د قرآن د عقل نه لرى كړے شوے او رسالت عظيم دليل دے پر ته پر صحيح
لا ئى او زبردست مهربان بادشاه را لېږلے دے او كله چه قرباره چه او ورزے حقه قوم چه تقرير شى سره كلام د [illegible]

يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣﴾ عَلٰى

[illegible] د قرآن په حكمت ډك قسم دے يقيناً ته د رسولانو نه يې په

صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ﴿٥﴾ لِتُنْذِرَ قَوْمًا

لارې برابر باندې دے نازل كړے شوے د زبردست مهربان له خوا چه ته او وېروې هغه قوم

مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ

چه نه دى وېرولى شوى پلرونه د دوى نو دوى غافلان دى يقيناً ثابت شوے دے خبره د عذاب

عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٧﴾ اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ

په ډېرو د دوى نو دوى ايمان نه راوړى بېشكه مونږ اچولى دى په غاړو د دوى كښې

اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْۢ

طوقونه نو دا تر زنو پورې دى نو دوى سرونه پورته شوى دى او مونږ كړے دے

بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ

مخې د دوى كښې دېوال او د روستو د دوى نه دېوال نو پټ كړي مو دوى

فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ

نو دوى نه ويني او برابر ده دوى ته كه وېرولي دي ته دوى لره او كه نه

تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠﴾ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ

ويرې دې دوى لره دوى ايمان نه راوړي بېشكه ته ويرې هغه څوك چه تابعداري كوى د قرآن او وېرېږى

الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ﴿١١﴾ اِنَّا نَحْنُ

د رحمان نه په پټه شا نو زېرے وركړه دې ته د بخښنې او د ښه ثواب يقيناً مونږ

نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۭ وَكُلَّ شَيْءٍ

ژوندى كوو مړى لره او ليكو هغه عمل چه دوى مخكښې لېږلى دى او هغه روستو پرېښودي نخښې د دوى او هر شے

[illegible] د الله تعالىٰ معلوم دے هر څه په لوح محفوظ كښې دے [illegible]
[illegible] نبي كريم صلى الله عليه وسلم [illegible]

مخ په مخ د دوه سورتونو [illegible]
وه يكار رحمو د [illegible]
[illegible] شو د اسره واړت
د الله تعالىٰ قبول كړے دے
ليكن په زيا تو ملتونو كښې
د الله تعالىٰ د هغوى مخ وګرځولو
دے نو د دوى نه يې ايمان
لرې شو ختم كړے دے په
سبب د بد عمل د دوى سره
[illegible] او ايمان ترې دے د هغوى
د ترغيب د الله تعالىٰ له نوا
دوه بيا دى د وږې او وږد
برابر دى (قامت) واخلى
شو او موت د دين كوي بيه
په محبت سره هغوى كه نه
او كه نه د دوى د اعمالو
بيان دے او هدايت ورته
هدايت د الله تعالىٰ له طرف
كښے واخلي دے د هغوى
خلقو مقابل دى يعني د هغوى
لياقت د ايمان ختم شوے
دے په سبب د ضد د هغوى
او د دوى نه خلقو نه ئې ختم
شوے څكه چه د دې ويرې
د الله تعالىٰ نه او د دوى قابل
د اصلاح دى او د دوى د قرآن
منى نو د دوى د بخښنې زيرے
وركړه [illegible]
بيان د [illegible]
ژوندى كولو [illegible] عمل
چه د دوى [illegible]
كوم چه د دوى [illegible]
معلوم دے [illegible]
د شكو به [illegible]

که واد عذاب او دنیا بیان وشه چه حضرت عیسیٰ الله تعالیٰ وغیره کلی ته را ولیږل چه صادق صدوق شکوم وو او شمعون

أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ﴿١٢﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ

راشمار کړی دی په لوح محفوظ کښې - او بیان کړه دوی ته مثل د خلقو د

الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ

کلی - کله چه راغلل دوی ته استازی - کله چه مونږ ولیږل دوی ته دوه کسه نو

فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا

دروغژن کړل دوی دواړه نو مدد ورکړو مونږ په دریم نو هغوی اووئیل مونږ تاسو ته رالیږلی شوی یو - او وئیل

مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ

هغوی چه تاسو خو سړی یئ زمونږ په شان او نه دی رالیږلی مهربان بادشاه هیڅ شے - او

أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾

تاسو خو دروغ وائی - دوی اووئیل زمونږ رب پوهیږی چه بیشکه مونږ تاسو ته رالیږلی شوی یو -

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ

او زمونږ په ذمه د رسول بشکاره دی - دوی اووئیل مونږ بد قسمته ګڼړو تاسو که منع نه شوئ

تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا

تاسو نو مونږ به سنګسار کړو تاسو - او او به رسی تاسو ته زمونږ د عذاب دردناک - دوی اووئیل

طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿١٩﴾

چه تاسو به قسمتی ستاسو سره ده - ایا دا چه نصیحت شو تاسو ته (ولی) بلکه تاسو زیاتی کوونکی قوم یئ -

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا

او راغی د هغه ښار د لرې نه یو سړی په منډه وئیل نو هغه او وئیل اے قومه متابعت وکړئ

الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾

د استازو - تابعداری او کړئ د هغه چا چه نه غواړی له تاسو نه مزدوری او دوی په سمه لار روان دی -

۱ خبره او نه ښکلو نو صدق که شو نو وغیبی چه څوک الله تعالیٰ فرمائی نه منی نو هغه شی - ثالث : یعنی لکه چه راغلی وو بیا دریم ۲
۳ یعنی چه تاسو راغلی یئ نو په مونږ تکلیف شروع شو بیرے واستاسو بدفالی ده (رفائده) په اسلام کښې بدفالی نیشته نه یې زمانه کښې چه واورید ده بدالوا اسی نه ده وتلی او نه په مکان کښې چه دا کور په ما بد دے راغلی او نه په انسان کښې چه فلانکے راغلے دے نو په مونږ تکلیف دے تکلیف راستونکے صرف الله تعالیٰ دے او سبب د انسان بد عمل دے البته نیک فالی شته چه فلانکے نیک سړے مخ ته راغے نو الله تعالیٰ به ښه کار او کړی (فائده) په حدیث شریف کښې چه څوک بدفالی یاد کوی یا د اسی بدفالی تر وه نو دا معنی ده چه هغه مونځ نه کوی او څوک دا ونښی بد عمل و کړی او اسی کړیا نو پاره وی (فائده) د نږی دغه وسوسے په وخت به دا دعا وائی : اَللّٰهُمَّ لَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ وَلَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ وَلَا إِلٰهَ غَيْرُكَ

[illegible]

وَمَالِيَ لَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ءَأَتَّخِذُ مِن

[illegible]

دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ ٱلرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمْ

[illegible]

شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ إِنِّيٓ إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ إِنِّيٓ ءَامَنتُ

[illegible]

بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ قَالَ يَٰلَيْتَ قَوْمِي

[illegible]

يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ وَمَآ

[illegible]

أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِن جُندٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا

[illegible]

مُنزِلِينَ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَٰمِدُونَ

[illegible]

يَٰحَسْرَةً عَلَى ٱلْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ

[illegible]

يَسْتَهْزِءُونَ أَلَمْ يَرَوْاْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ أَنَّهُمْ

[illegible]

إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ وَ

[illegible]

[illegible]

له دا ادوم دلیل دے چه شوره زمکه تازه کوو او په هغې کې میوې او حبوب پیدا کوو او قسم قسم کیږي کالے توکول د انسان لره
پیدا کول د هغه قدرت ... نو دے الله تعالی د مشرکانو نه پاک دے ...

وَآيَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ

او دلیل دے دوی لره زمکه مړه - چه تازه کړې ده مونږ هغه او را وویستل مونږ له دغې دانې نو له هغې

يَأْكُلُونَ ۝ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا

خوری دوی - او پیدا کړی دی مونږ په دې کې باغونه د کجورو او د انګورو او جاری کړی دی مونږ

فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۝ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ

په دې کې چینې - چه او خوری د میوې د هغو او نه دی جوړې کړې هغه لاسونو د دوی

أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنبِتُ

آیا قدر نه کوی دوی - پاک دے هغه ذات چه پیدا کړی دی جوړې ټول اقسام هغه چه توکیږی په

الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَآيَةٌ لَّهُمُ اللَّيْلُ

زمکه کې او نفسونو د دوی او هغه چه دوی نه پوهیږی - او دلیل دے دوی لره شپه

نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ ۝ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا

راوباسو د هغې نه ورځ نو دوی په تیاره کې شی - او نمر روان دے په لاره د معلوم ځاے

ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ

دا الله زبردست پوهه خدائے اندازه ده - او سپوږمۍ مونږ تقسیم کړې دی منزلونو تر دے چه شی

كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝ لَا الشَّمْسُ يَنبَغِي لَهَا أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ

لښتی د کجورې زاړه شانتې - نه دے نمر له ممکنه چه ورسی سپوږمۍ لره

وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝ وَآيَةٌ لَّهُمْ

او نه شپه مخکښې کیدې شی په ورځ باندے - او ټول په خپله دائره کې ګرځی - او دلیل دے دوی لره

أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۝ وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِ

چه مونږ سواره کړی دی نسل د دوی په ډک جهاز کې - او مونږ پیدا کړی دی دوی لره په شان د هغه

بیشی مخلوق ... او کړ انسان او کړ پیریان ... یعنې چا ته چه تاسو معبودان خپل وایئ او د هغوی حاجت روا کیږي او هغوی په الله تعالی غالب کیږي نو هغوی ... کارونه نه دی کړی ... لره خو هغوی د ... نه دی جوړ کړی ۱۲

۳ ... دا ادوم دلیل دے نمر ... او سپوږمۍ لره منزلونه هغه جوړ کړی دی او نمر د شپې ... نو که بل معبود وے یا غالب وے نو هغه به په دے کارونو کې څه تغیر راوستے وے ۱۲

۴ ... دا څلورم دلیل دے چه نسل د انسان ما په جهاز کې سواره کړې دی او نور د سورلۍ څیزونه ورلره هم ما پیدا کړی او که څوک هلاکول غواړم نو څوک هغه لره بچ کول نشي او بچ کول که بیا زه یم بغیر فضل سره نو که څوک بل معبود وے یا په الله تعالی څوک غالب وے نو هغه به د الله تعالی د مرضی نه خلاف کړے وے څه کار ... ۱۲

[illegible]

يَرْكَبُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُوْنَ ﴿٤٣﴾

[illegible]

إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا إِلٰى حِيْنٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّقُوْا مَا

[illegible]

بَيْنَ أَيْدِيْكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيْهِمْ مِّنْ

[illegible]

اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيْلَ

[illegible]

لَهُمْ أَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

[illegible]

أَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَاءُ اللّٰهُ أَطْعَمَهٗ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٧﴾

[illegible]

وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنْظُرُوْنَ

[illegible]

إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

[illegible]

تَوْصِيَةً وَّلَا إِلٰى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَإِذَا هُمْ

[illegible]

مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿٥١﴾ قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْۢ بَعَثَنَا مِنْ

[illegible]

[illegible]

مَرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ۝۵۲ اِنْ كَانَتْ

ځنې ځای خوب زموږ نه - داهغه دی چې وعده ئې کړې وه مهربان باچاه او رښتیا ویلی وو استازو

اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ۝۵۳ فَالْيَوْمَ

بس یو څخ او آواز به وي نو ټول به حاضر به زموږ په وړاندې شي - نو نن ورځ

لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَّلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۵۴ اِنَّ اَصْحٰبَ

زیاتے به نه شي په هیڅ یو نفس او بدله به نه ورکول کیږي تاسو ته مګر د هغه چې تاسو کول بې شکه جنتیان

الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِيْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ۝۵۵ هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فِيْ ظِلٰلٍ عَلَى

به نن ورځ په خپلو مشغولو کښې وي خوشحاله - دوی او د دوی ښځې به په سورو کښې به په

الْاَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ۝۵۶ لَهُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا يَدَّعُوْنَ ۝۵۷

تختو باندې تکیه ناست وي - دوی لره به په جنت کښې میوې وي او دوی لره به هغه شیان وي چې غواړي

سَلٰمٌ ۣ قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ۝۵۸ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ۝۵۹

سلام به ورکولے شي د رب مهربان نه (او اوبه ویلي شي) جدا شئ نن اے مجرمانو (د جنتیانو نه)

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ

ما نه وو ویلي تاسو ته اے د آدم اولاده چې بندګي مه کوئ د شیطان بې شکه دے تاسو

عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝۶۰ وَّاَنِ اعْبُدُوْنِيْ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝۶۱ وَلَقَدْ

ښکاره دښمن دے - او بندګي کوئ زما دا لار ده سمه - او بې شکه

اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيْرًا ۭ اَفَلَمْ تَكُوْنُوْا تَعْقِلُوْنَ ۝۶۲ هٰذِهٖ جَهَنَّمُ

غلط کړي دي ده ستاسو نه ډېر خلق - آیا تاسو نه پوهیږئ - دا هغه جهنم دے

الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ۝۶۳ اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝۶۴ اَلْيَوْمَ

چې تاسو سره د دې وعده کیده شوه - لاړ شئ دې ته نن ځکه چې تاسو کفر کولو - نن ورځ

لے د اس نه وروسته به جنتیان به په جنت کښې به مزو کښې وي او چې څه غواړي نو هغه به وي او الله تعالی به په هغوی سلام کوي (حدیث) جنتیان به په خپلو مزو کښې وي چې الله تعالی نور به ښکاره شي نو دوی به ورته اوګوري نو الله تعالی به ښکاره شي دوی ته او سلام به اوکړي دوی ته چې اے جنتیانو! السلام علیکم نو دوی به صرف الله تعالی ته ګوري تر دې چې څه به په ده را شي او رڼا به پاتے وي ۱۲

۳ لے دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۱۲

۳ لے به قیامت کښې به کله قرآن انکار اوکړي چې موږ کفر نه وو کړے نو الله تعالی به د هغوی په خولو مهر اولګوي او خپلې لاسونه به په خپل بد عمل اقرار اوکړي نو بیا به ورته هغوی او وائي چې اعتراض شو و موږ زه خو ستاسو د پاره جګړه کوله ۱۲

عمرقالکره د مسلمانانو دښمنان دریګه وي (۱) نفس (۲) شیطان الجن، (۳) شیطان الناس ۱۲

یا الله موږ لره د دې درے واړو نه امان راکړې ۱۲

[illegible] عام وي چې معتقد دوی او که عمل نه کړي چې معتقد دي [illegible] عمل وي [illegible]
ایمان نه راوړي نو الله تعالیٰ [illegible]

نَخۡتِمُ عَلٰٓى اَفۡوَاهِهِمۡ وَتُكَلِّمُنَآ اَيۡدِيۡهِمۡ وَتَشۡهَدُ اَرۡجُلُهُمۡ بِمَا

مهر وهو به په خولو د دوی او خبرې به کوي له مونږ سره لاسونه د دوی او شاهدي به ورکوي پښې د دوی

كَانُوۡا يَكۡسِبُوۡنَ ۝ وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلٰٓى اَعۡيُنِهِمۡ فَاسۡتَبَقُوا الصِّرَاطَ

په کسب د دوی - او که مونږ رضا وي نو مونږ به ړانده کړي سترګې د دوی نو دوی به منډې وهي لارې ته

فَاَنّٰى يُبۡصِرُوۡنَ ۝ وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنٰهُمۡ عَلٰى مَكَانَتِهِمۡ فَمَا اسۡتَطَاعُوۡا

نو چرته به دوی لیدل کړي - او که مونږ رضا وي نو مونږ به صورتونه بدل کړو د دوی په ځای خپل کښې نو طاقت به نه وي د دوی

مُضِيًّا وَّلَا يَرۡجِعُوۡنَ ۝ وَمَنۡ نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِى الۡخَلۡقِ ؕ اَفَلَا

د دوی د تللو او نه د راتللو - او چا له چې مونږ ژوند ورکړو نو نسکور به یې کړو په پیدائښت کښې - آیا نه

يَعۡقِلُوۡنَ ۝ وَمَا عَلَّمۡنٰهُ الشِّعۡرَ وَمَا يَنۡۢبَغِىۡ لَهٗ ؕ اِنۡ هُوَ اِلَّا ذِكۡرٌ

پوهیږي دوی - او مونږ نه دی ښودلی ده ته شعر او نه دی مناسب شعر ده ته نه دی دا مګر نصیحت

وَّقُرۡاٰنٌ مُّبِيۡنٌ ۝ لِّيُنۡذِرَ مَنۡ كَانَ حَيًّا وَّيَحِقَّ الۡقَوۡلُ عَلَى

او واضح قرآن دی - چې ویروي هغه څوک چې ژوندي وي او ثابت شي الزام په

الۡـكٰفِرِيۡنَ ۝ اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّا خَلَقۡنَا لَهُمۡ مِّمَّا عَمِلَتۡ اَيۡدِيۡنَاۤ اَنۡعَامًا

کافرانو باندې - آیا نه دي لیدلي دوی چې مونږ پیدا کړي دي دوی لره د جملې د هغو چې جوړ کړي دي لاسونو زمونږ څاروي

فَهُمۡ لَهَا مٰلِكُوۡنَ ۝ وَذَلَّلۡنٰهَا لَهُمۡ فَمِنۡهَا رَكُوۡبُهُمۡ وَمِنۡهَا

نو دوی د هغو مالکان دي - او مونږ تابع کړي دي هغه دوی لره نو ځینې سورلۍ د دوی دي او ځینې

يَاۡكُلُوۡنَ ۝ وَلَهُمۡ فِيۡهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ؕ اَفَلَا يَشۡكُرُوۡنَ ۝ وَاتَّخَذُوۡا

خوري دوی - او دوی لره په هغو کښې فائدې او د څښلو څیزونه دي - نو آیا نه شکر کوي دوی - او جوړ کړي دي

مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمۡ يُنۡصَرُوۡنَ ۝ لَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ نَصۡرَهُمۡ

سوا د الله نه خدایان چې د دوی سره امداد وکړي شي - طاقت نه لري هغوی د امداد د دوی

[illegible] قدرت [illegible] متصرف او په ما غالب دي [illegible] نو باوجود د دوی غیر ته حاجت روا
او شفیع غالب [illegible] امداد [illegible] دوی سره امداد نه شي کولی [illegible] ۱۲

وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ ۝ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ اِنَّا نَعْلَمُ مَا

[illegible]

يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۝ اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ نُّطْفَةٍ

[illegible]

فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ۝ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ ۭ قَالَ

[illegible]

مَنْ يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ۝ قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْٓ اَنْشَاَهَآ اَوَّلَ

[illegible]

مَرَّةٍ ۭ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمُۨ ۝ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الشَّجَرِ

[illegible]

الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ۝ اَوَلَيْسَ الَّذِيْ خَلَقَ

[illegible]

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓي اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۭ بَلٰي ۤ وَهُوَ الْخَلّٰقُ

[illegible]

الْعَلِيْمُ ۝ اِنَّمَآ اَمْرُهٗٓ اِذَآ اَرَادَ شَيْـــًٔا اَنْ يَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝

[illegible]

فَسُبْحٰنَ الَّذِيْ بِيَدِهٖ مَلَكُوْتُ كُلِّ شَيْءٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝

[illegible]

سُوْرَةُ الصّٰفّٰتِ مَكِّيَّةٌ ... رُكُوْعَاتٌ

سورت صٰفّٰت په مکه کښې نازل شوې ده او په دې کښې ... آيتونه او پنځه رکوع ګانې دي -

[illegible]

سورۃ الصّٰفّٰت [illegible]

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

[illegible]

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ﴿۱﴾ فَالزّٰجِرٰتِ زَجْرًا ﴿۲﴾ فَالتّٰلِيٰتِ ذِكْرًا ﴿۳﴾ اِنَّ اِلٰهَكُمْ

[illegible]

لَوَاحِدٌ ﴿۴﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ﴿۵﴾

[illegible]

اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِزِيْنَةِ ۨالْكَوَاكِبِ ﴿۶﴾ وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ

[illegible]

مَّارِدٍ ﴿۷﴾ لَا يَسَّمَّعُوْنَ اِلَى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى وَيُقْذَفُوْنَ مِنْ كُلِّ

[illegible]

جَانِبٍ ﴿۸﴾ دُحُوْرًا وَّلَهُمْ عَذَابٌ وَّاصِبٌ ﴿۹﴾ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ

[illegible]

فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿۱۰﴾ فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَّنْ

[illegible]

خَلَقْنَا ؕ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِّنْ طِيْنٍ لَّازِبٍ ﴿۱۱﴾ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ﴿۱۲﴾

[illegible]

وَاِذَا ذُكِّرُوْا لَا يَذْكُرُوْنَ ﴿۱۳﴾ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَقَالُوْٓا اِنْ

[illegible]

هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿۱۶﴾

[illegible]

[illegible]

اَوَ اٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ﴿۱۷﴾ قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ﴿۱۸﴾ فَاِنَّمَا هِیَ زَجْرَةٌ

یا پلرونه زمونږ اولني هم - ووایه هو او تاسو به ذلیل شئ - بیشکه دغه بوره ټکول به یو

وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ یَنْظُرُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَقَالُوْا یٰوَیْلَنَا هٰذَا یَوْمُ الدِّیْنِ ﴿۲۰﴾

[illegible] - او وبه وائي افسوس دا خو ورځ د انصاف ده -

هٰذَا یَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِیْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۱﴾ اُحْشُرُوا الَّذِیْنَ

فیصله ورځ د انصاف ده چه تاسو [illegible] - جمع کړئ ظالمانو

ظَلَمُوْا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوْا یَعْبُدُوْنَ ﴿۲۲﴾ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَاهْدُوْهُمْ

او د هغوی [illegible] چه عبادت ئی کولو - سوا د الله نه بوځئ ورته

اِلٰی صِرَاطِ الْجَحِیْمِ ﴿۲۳﴾ وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْـُٔوْلُوْنَ ﴿۲۴﴾ مَا لَكُمْ

لارې د دوزخ - او ودروئ دوی بیشکه د دوی نه تپوس کیدونکی دی - څه تاسو ته

لَا تَنَاصَرُوْنَ ﴿۲۵﴾ بَلْ هُمُ الْیَوْمَ مُسْتَسْلِمُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

چه امداد نه کوئ - بلکه دوی نن تابع دی - او مخ به کړي ځینی

عَلٰی بَعْضٍ یَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿۲۷﴾ قَالُوْۤا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَاْتُوْنَنَا عَنِ الْیَمِیْنِ ﴿۲۸﴾

[illegible] تپوس به کوی وائی به - دوی به وائی یقیناً تاسو به راتلئ مونږ ته به طاقت سره

قَالُوْا بَلْ لَّمْ تَكُوْنُوْا مُؤْمِنِیْنَ ﴿۲۹﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَیْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ

[illegible] بلکه تاسو مؤمنان نه وئ - او نه وو مونږ لره په تاسو باندې هیڅ [illegible] -

بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِیْنَ ﴿۳۰﴾ فَحَقَّ عَلَیْنَا قَوْلُ رَبِّنَاۤ ۖ اِنَّا لَذَآئِقُوْنَ ﴿۳۱﴾

بلکه تاسو وئ سرکش قوم - نو لازم شو په مونږ باندې حکم د رب زمونږ یقیناً مونږ څکونکی یو د عذاب

فَاَغْوَیْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِیْنَ ﴿۳۲﴾ فَاِنَّهُمْ یَوْمَئِذٍ فِی الْعَذَابِ

نو مونږ تاسو گمراه کړئ ولې چه مونږ غلط وو - نو یقیناً دوی به په دغه ورځ په عذاب کښې

له باره تعالی ورله جواب ورکوی چه تاسو به دوباره ژوندي شئ او خوار به یئ [illegible] بلکه په یوه آواز سره به تاسو ژوندي شئ [illegible] آرمانونه کوئ چه دا خو د فیصلې ورځ راغله [illegible] ٢ الله تعالی ورته وائی دا حقیقتاً د فیصلې ورځ ده چه تاسو ئی [illegible] ٣ دا ځای ایت د آخرت بیان دی چه الله تعالی به په قیامت کښې او فرمائی ملائکو ته چه مشرکان او د هغوی ښځې بایان او مشران پیروان چه هغوی به ئی عبادت [illegible] او شیاطین راجمع کړئ [illegible] ٤ نو دا الفرقت تابعداری منظوره نه ده په آخرت به خو قبول مؤمنین دی ١٢ ٥ ځکه چه په دنیا کښې په گمراهۍ کښې شريک وو ١٢

مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ﴿٣٤﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْٓا اِذَا

شریک دی. موږ همدغه کار کوو د مجرمانو سره. یقیناً دوی وو دستور دوی

قِيْلَ لَهُمْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُوْلُوْنَ اَئِنَّا لَتَارِكُوْٓا

چه ورته ویلے شو چه نشته الٰه سوا د الله نو دوی به تکبر کولو. او دوی به ویل آیا موږ به پریږدو

اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٣٧﴾

خدایان خپل د وجه د یو لیونی شاعر نه. بلکه هغه راوړے دے حق لره او تصدیق ئے کړے د پیغمبرانو.

اِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيْمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ

یقیناً تاسو څکونکی د عذاب دردناک یئ. او نه به درکړے شی بدله بیا مګر د هغه چه کول

تَعْمَلُوْنَ ﴿٣٩﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٤٠﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ

تاسو. مګر خوره بندګان د الله تعالیٰ. د دوی د پاره رزق دے

مَّعْلُوْمٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ ۚ وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٤٢﴾ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٤٣﴾ عَلٰى

معلوم. د میوو. او دوی به عزت او کرم شی. په باغونو د نعمت کښے. په

سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ

تختونو باندے به یو بل ته مخامخ وی. ګرځولے کیږی به په دوی باندے صاف پیالے د شرابو. چه سپین به وی

لَذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيْهَا غَوْلٌ وَّلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُوْنَ ﴿٤٧﴾ وَ

مزه به ورکوی څکونکو ته. نه به په کښے سر ګرځیدل وی او نه به پرے دوی بی عقلان شی. او

عِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ عِيْنٌ ﴿٤٨﴾ كَاَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٤٩﴾

د دوی په خنګ کښے به ښکته کتونکے ستر ګے غټے وی. ګویا هغوی هګۍ دی

فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ

نو مخ به کړی بعض بعضو ته او یو بل نه به تپوس کوی. او وبه وائی یو د دوی نه

سله د از ورنه ده چه د دوی دستور دے چه د توحید مسئله او وری نو ځان ورته غټ بنکاره کړی او له منی او دا هم د توحید ته شاعر وائی او مجنون، معلومه شوه چه غټ جرم او سبب د عذاب د هغه شرک دے او دا هم معلومه شوه چه شرک ته توحید بیانوی نو په هغوی ورځی تکبر. ٢ سلے دا جواب دے چه دا ځی د توحید حقه خبره پیش کړی ده او دا خبره د ټولو رسولو ده نا اشنا خبره نه ده ١٢ ٣ سلے دا د عذاب او د آخرت بیان دے چه سخت عذاب ستاد عمل بدله ده چه تاسو شرک کولو ١٢ ٤ سلے دا ذیرے دے چه خوره بندګان به مزے کوی په آخرت کښے ١٢ ٥ سلے په جنت کښے خوراک د پاره د مزو وی ځکه چه د غه بدن به همیشه وی په هغه کښے څه کمے نه راځی او په دنیا کښے بعض لوی د پاره د غذائیت وی چه په بدن کښے څه کمے راځی وی نو هغه پوره کوی او بعضی د پاره د مزو وی ١٢ ٦ سلے په جنت کښے بدګینه او بغض نه وی دا موږ د دوستان تکیف وی. معین: صاف شراب خیر چه په ګڼیله نه وی. بیضا: سپین به وی او د دنیا شراب به خړه وی. خلق ماهی وائی ماړه یولیده. الذلة: خوند به وی او د دنیا شراب به بیکړ. لا فیها غول: او د دنیا شراب چه او سکی نو په سری یې سر ګرځی او بکواس کوی. بیض: د هګۍ چه په څوکۍ وی نو ویرنا شته وی یعنی دننه نرمے پټ شی دے د ګلګی په سکی نه ١٢

[illegible]

إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾ يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَإِذَا مِتْنَا

زما ملګری وو - چه به ویل چه آیا ته هم ... چه کله مونږ مړه شو

وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾

او شو خاوره او هډوکي نو آیا مونږ ته به بدله راکولی شي؟ - او به وائي جنتي آیا تاسو خبر ورکوئ؟

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾

و سر به ښکاره کړي نو جنتي به هغه په منځ د دوزخ کښې ... او وائي قسم دے ... نزدے وو چه هلاک کړې ما -

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾

او که نه وے مهرباني د رب زما نو زه به هم حاضر شوی وے دوزخ ته - آیا مونږ مړه کیدو والا نه یو؟

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ

مګر اول مرګ زمونږ او نه یو مونږ په عذاب شوي - یقیناً دا لویه بریا ده

الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا

- د دے دپاره دے محنت او کړي محنت کوونکي - آیا دا غوره ده په میلستوب کښې

أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ

یا د زقوم ونه - مونږ پیدا کړې ده دا د ظالمانو دپاره - دا ونه ده چه

تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾

پیدا کیږي په منځ د دوزخ کښې - غوټۍ د دے په شان د سرونو د ماران دي -

فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ

نو دوی به خوري د هغے نه او ډکوي به د هغے نه ګیډې - بیا به شکه دوی ته په دې

عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾

باندې ګډ کړے اوبه ... - بیا واپسي د دوی دوزخ ته ده -

شله واخلے گمرته غدروان وو لکه چا چه په تېزۍ وکښے وحلی وی. ؏ د دغه قصو نه اوکتلو نه د وړمبنا نو حال بیان شو چه په مکه کښې مشرکانو چا
مرد وود دغه او ستر کړوم قسم انبیاء علیهم السلام بیان وشو چه دوی حق او الله تعالیٰ ته فریاد وکوی نو دوی به څنګه په خدای

اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَآءَهُمْ ضَآلِّيْنَ فَهُمْ عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ يُهْرَعُوْنَ وَلَقَدْ

یقیناً دوی موندلی وو پلرونه خپل غلط - نو دوی په پښو د هغوی پسې منډې وهلې - او بې شکه

ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّلِيْنَ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ

غلط شوی وو مخکښې د دوی نه ډیری مخکنی خلق - او مونږ لیږلی وو په هغوی کښې ویرونکی

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ

نو تماشه او کړه چه څنګه شو انجام د ویرولو شوو - مګر هغه بندګان د الله تعالیٰ

وَلَقَدْ نَادٰىنَا نُوْحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيْبُوْنَ وَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗ مِنَ

او بې شکه آواز کړی وو مونږ ته نوح نو ښه قبلوونکي وو مونږ - او خلاص کړو هغه او اهل د هغه د

الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهٗ هُمُ الْبٰقِيْنَ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

لوی غم نه - او وګرځوله اولاد د هغه پاتې - او پاتې کړو په هغه پسې یادګار

فِى الْاٰخِرِيْنَ سَلٰمٌ عَلٰى نُوْحٍ فِى الْعٰلَمِيْنَ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى

په روستنو خلقو کښې - سلام دې وی په نوح باندې په ټول عالم کښې - مونږ همدغسې بدله ورکوو

الْمُحْسِنِيْنَ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِيْنَ

نیکانو ته - بې شکه هغه وو د ایمان والو بندګانو زمونږ نه - بیا مونږ غرق کړل نور دوی

وَاِنَّ مِنْ شِيْعَتِهٖ لَاِبْرٰهِيْمَ اِذْ جَآءَ رَبَّهٗ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ

او بې شکه د هغه په لار تلونکو کښې وو ابراهیم - کله چه راغے خپل رب ته په جوړ زړه سره -

اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَاذَا تَعْبُدُوْنَ اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُوْنَ

کله چه هغه او وئیل پلار خپل او قوم ته چه څه شی بندګی کوئ تاسو؟ آیا غلط خدایان بې له د

اللّٰهِ تُرِيْدُوْنَ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى

الله نه غواړئ؟ نو څه ګمان دے ستاسو په پروردګار د عالم باندې؟ نو او کتل هغه یو ځل

تعالیٰ یا نده غالب شو
اول قصه د نوح علیه السلام
ده چه نوح علیه السلام
ما ته فریاد او کړو نو هغه
د تکلیف نه بچ کړو د ما نه
معلومه شوه چه نوح
علیه السلام پیغمبر وو د
هغه چرته په غرق او دوی
لیکن هغه محتاج وو الله ته
نو هغه متصرف او برکت
ورکوونکے او په الله تعالیٰ
باندے غالب نه وو نو
د هغه نه چرته ما چتو نه
اونه غواړئ. ؏ یعنی
د ګڼا لفیتو تکلیف رسول.
؏ چونکه هغه د الله تعالیٰ
صفات بیا نول نو الله تعالیٰ
هغه لره ترقی متعدی ورکړه
نیکانو ته مقبول کړو
چه په هغه سلام وی او هغه
ته دعا او د هغه منتورو
کوی ؏ دا دویمه قصه
د ابراهیم علیه السلام
ده چه هغه غیر الله د
بندګۍ نه منع کوله نو
هغه په ځنګه معبود د
او په الله تعالیٰ باندې
غالب شی ؏ یعنی چه الله
تعالیٰ به ستاسو سره
څه او کړی؟ ؏ یعنی
په تعجب سره هغه وکتل
آسمان ته چه اے خدایه
دا شرک به څنګه ختم
شی ۱۲

[illegible]

النُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰ

[illegible]

آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ

[illegible]

ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا

[illegible]

تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا

[illegible]

فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾

[illegible]

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ

[illegible]

الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ

[illegible]

يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ

[illegible]

يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٢﴾

[illegible]

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَادَيْنَاهُ أَن يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ

[illegible]

[illegible]

صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ

تا رښتیا کړ خوب خپل. زموږ دغسې بدله ورکوو ښېګڼه کوونکو ته. یقیناً دا دے

الْبَلَٰٓؤُا الْمُبِينُ ۝ وَفَدَيْنَٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي

امتحان ښکاره. او مونږ فدیه ورکړه د هغه د ذبح لوئ سره. او پرېښوده مونږ په هغه

الْآخِرِينَ ۝ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ۝ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

په روستو خلقو کښې. سلام دې وي په ابراهیم. دغسې بدله ورکوو ښېګڼه کوونکو ته.

إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَبَشَّرْنَٰهُ بِإِسْحَٰقَ نَبِيًّا مِّنَ

یقیناً دے هغه زمونږ له بندګانو مومنانو. او مونږ زیرے ورکړو هغه ته د اسحاق چه نبي به وي د

الصَّٰلِحِينَ ۝ وَبَٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَٰقَ ۚ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ

نیکانو نه. او برکت مو ورکړو په ده او په اسحاق باندې. او د دوی د اولاد نه ښه کار کونکي هم دي

وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ مُبِينٌ ۝ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۝

او ځینې ظالمان دي په ځان باندې ښکاره. او یقیناً مونږ احسان کړے وو په موسیٰ او هارون علیهما السلام

وَنَجَّيْنَٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنَٰهُمْ فَكَانُوا۟

او مونږ خلاص کړل دوی لره او قوم د دوی لره د غم لوئ نه. او مونږ مدد اوکړو د دوی نو دوی وو

هُمُ الْغَٰلِبِينَ ۝ وَءَاتَيْنَٰهُمَا الْكِتَٰبَ الْمُسْتَبِينَ ۝ وَهَدَيْنَٰهُمَا

دوی غالب شو. او مونږ ورکړو دوی ته کتاب واضح. او مونږ ښوولے وه دوی ته

الصِّرَٰطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَٰمٌ عَلَىٰ

لار برابره. او مونږ پرېښوده په دوی باندې په روستو خلقو کښې. چه سلام دې وي په

مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ۝ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّهُمَا مِنْ

موسیٰ او په هارون. زموږ دغسې بدله ورکوو ښېګڼه کوونکو ته. دوی دواړه زمونږ

[illegible]

[illegible]

عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

د ايماندارو بندګانو زمونږ نه. او الياس وو د پيغمبرانو نه. کله چې هغه اووې قوم خپل ته

أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهَ

ولې نه ويرېږئ تاسو؟ آيا بلئ تاسو بعل لره او پرېږدئ تاسو هغه ښه د ټولو پيدا کوونکو نه چې الله دے

رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾

رب ستاسو او رب د پلارانو ستاسو مخکنو. نو دروغژن اوګڼلو هغه نو دوی به خامخا حاضرولے شي دوزخ ته

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾

مګر خاص بندګان د الله نه. او پرېښودو مونږ په هغه باندې په روستنو کښې

سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُ

چې سلام دے په الياس باندې. مونږ همدغه شان بدله ورکوو نيکانو ته. يقيناً هغه وو

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ

د ايماندارو بندګانو زمونږ نه. او يقيناً لوط د پيغمبرانو نه وو. کله چې

نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ

نجات ورکړو مونږ هغه او اهل د هغه ټولو ته. مګر يوه زړه ښځه چې شوه په پاتې کيدونکو کښې. بيا

دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِاللَّيْلِ

هلاک کړل مونږ نور خلق. او يقيناً تاسو تيريږئ په هغوی باندې په وخت د سحر. او د شپې

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَبَقَ إِلَى

آيا عقل نه کوئ تاسو؟ او بېشکه يونس د پيغمبرانو نه وو. کله چې هغه اوتختيدو

الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَقَمَهُ

جهاز ډک ته. [illegible]

[illegible]

الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ۝ فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ۝ لَلَبِثَ

مرغې او هغه ځان ملامته کونکی و - او که چرته دا نه وی چه هغه به الله پاکی بیان کړی - نو وخت به تېر کړی

فِى بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ۝

په ګېډه د هغې کښې تر ورځه د بیا پاڅولو - نو وغورځولو هغه په میدان کښې او هغه بیمار وه

وَأَنۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ ۝ وَأَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ مِا۟ئَةِ أَلْفٍ

او وتوکوله موږ په هغه باندې یوه ونه د کدو - او رالیږلی وه موږ هغه یو لاکهه خلقو ته

أَوْ يَزِيدُونَ ۝ فَـَٔامَنُوا۟ فَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ۝ فَٱسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ

یا زیات وو - نو هغوی ایمان راوړو نو فائده ورکړه موږ هغوی ته تر یو وخته پورې - نو تپوس اوکړه د دوی نه

ٱلْبَنَاتُ وَلَهُمُ ٱلْبَنُونَ ۝ أَمْ خَلَقْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثًا وَهُمْ

چه د رب دې د پاره جینکۍ دی او د دوی د پاره ځامن دی - یا مو پیدا کړي دي فرښتې ښځې او دوی ورته

شَٰهِدُونَ ۝ أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ۝ وَلَدَ ٱللَّهُ وَإِنَّهُمْ

حاضر وو - خبردار دوی د دروغو خپلو نه وائي - چه د الله اولاد دې او یقیناً دوی

لَكَٰذِبُونَ ۝ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى ٱلْبَنِينَ ۝ مَا لَكُمْ كَيْفَ

دروغ وائي - آیا هغه غوره کړې دي جینکۍ په ځامنو - څه درته شوي دي تاسو لره څنګه غلط

تَحْكُمُونَ ۝ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ ۝ فَأْتُوا۟

حکم کوئ تاسو - آیا سوچ نه کوئ تاسو - یا تاسو سره څه دلیل دی ښکاره - نو پېش کړئ

بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ۝ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ نَسَبًا

کتاب به خپل که چرته تاسو رښتونی یئ - او جوړه کړه دوی په مینځ د هغه او د پیریانو کښې قرابت

وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۝ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ۝

او معلومه ده پیریانو ته چه دوی به حاضر کړی شي دوزخ ته - پاکي ده الله د هغو خبرو نه چه دوی ئې بیانوي

[illegible]

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَا أَنتُمْ

مګر غوره بندګان د الله - نو یقیناً تاسو او معبودان ستاسو - نه شئ تاسو د

عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ

الله نه یو کس ګمراه کوونکي - مګر هغه څوک چه هغه ننوتونکے دے دوزخ ته - او نه دے مونږ کښې څوک مګر د هغه د

مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾

مقام معلوم دے - او یقیناً مونږ په قطار ودریدونکي یو - او یقیناً مونږ پاکي بیانوونکي یو د الله -

وَإِن كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾

او دوي وئیل - که چرته زمونږ سره کتاب د مخکنو خلقو (لکه تورات) وے

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾

نو مونږ به شوي وے غوره بندګان د الله - نو انکار یې وکړو د هغه نه (لکه چه راغے) نو ژر به دوي معلوم کړي

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾

او یقیناً مخکښې شوي دي وعده زمونږ د رالیږلي شوي بندګانو دپاره - چه یقیناً هم دوي مدد کړے شوي دي

وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ

او یقیناً لښکر زمونږ هغوي غالب دي - نو ته مخ واړوه د دوي نه تر یو وخته پورې - او ګوره دوي ته

فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ

او دوي به هم اوګوري - آیا عذاب زمونږ ژر غواړي - نو کله چه راشي میدان د دوي ته

فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ

نو بده به وي سحر د ویرولي شوو - او مخ واړوه د دوي نه تر یو وخته پورې - او ګوره

فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

دوي به هم اوګوري (انجام ته) پاک دے رب ستا چه رب د عزت دے د هغو خبرو نه چه دوي بیانوي -

ف: ... دا څه شو د هغه مضمون چه شیطانان چا لره ګمراه کولے نه شي دوي څو مخصوص بدبخت کسان ګمراه کوي هغه ګمراه کیږي ... او دا دے او بیا ملائکې د الله تعالیٰ ... هغه ...

(Margin commentary:) غالب وي ... دا ترجمه ده چه دوي ... تر ... کتاب ... نصارا او ... نو دوي ... عذاب د دنیا ... د حال بیان دے ... او د انبیاؤ غلبه ... وړکړه ... غالب ... مشرکانو ته ... عذاب بیان ... هم ... او دوي هم ګوري د ... نو عذاب ... مشرکانو د خبرو نه پاک دے ... د هغه شریک ... غالب ... مخلوق ... رسولانو ... الله ...

خد صفات کوي ... د الله تعالیٰ ... چه ... عزت ... او ... وغیره وغیره ۱۲

[illegible]

وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ۚ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

او سلام دے په رسولانو باندے۔ او ټول صفتونه صرف الله لره دي [illegible]

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ [illegible]

[illegible]

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِى الذِّكْرِ ۝ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ۝

[illegible]

كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ حِيْنَ مَنَاصٍ ۝ وَ

[illegible]

عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ ۡ وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ۝

[illegible]

اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ

[illegible]

مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ يُّرَادُ ۝

[illegible]

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِى الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ هٰذَآ اِلَّا اخْتِلَاقٌ ۝ ءَاُنْزِلَ

[illegible]

عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۭ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِيْ ۚ بَلْ لَّمَّا

[illegible]

يَذُوْقُوْا عَذَابِ ۝ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآىِٕنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيْزِ الْوَهَّابِ ۝

[illegible]

[illegible]

[illegible]

أَمْ لَهُم مُّلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١٠﴾

یا دوی لره بادشاهي د اسمانونو او د زمکې ده او د هغه چې په مینځ د دوی کښې دی نو ودې خیژي په رسیو باندې

جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ

لوی لښکر دی په هغه مقام کښې ماتې شوي له ډلو نه. دروغ ګڼلي وو د دوی نه مخکښې قوم د نوح

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لْأَيْكَةِ ۚ

او عاد او فرعون د میخونو والا. او ثمود او قوم د لوط او د ایکې والا

أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَ

دوی لوی ډلې دي. نه دی هر یو مګر دروغ ګڼلي یې رسولان نو لازم شو په دوی عذاب. او

مَا يَنظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا

نه انتظار کوي دوی مګر د یوې چغې چې نه به وي دې لره هیڅ وقفه. او وویل دوی

رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾ اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ

اې ربه زمونږ ژر راکړه مونږ ته برخه زمونږ مخکښې د ورځې د حساب نه. صبر کوه په هغه خبرو چې دوی یې وایي او

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ ۖ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ

او یاد کړه بنده زمونږ داؤد د طاقت والا، بېشکه هغه رجوع کوونکی و. بېشکه مونږ تابع کړي وو غرونه د هغه سره

يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً ۖ كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَ

چې پاکي به یې بیانوله ماښام او سحر. او مارغان جمع کړي شوي هر یو د ده لپاره رجوع کوونکی وو. او

شَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ أَتَاكَ

مضبوطه کړې وه مونږ بادشاهي د هغه او ورکړې وه مونږ هغه ته حکمت او فیصله د خبرو. او آیا راغلې ده تا ته

نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ

خبر د جګړه کوونکو کله چې را واوښتل د دیوال نه محراب ته. کله چې ننوتل په داؤد نو ووېرېده د دوی نه

ع ۱۰

تا سره او ګرځوه ... او وایل
نقل دی چې داؤد علیه السلام
د ورځو لونه پیغمبر وه او هم
معجزې ورکړې او بادشاهي
ورلره الله تعالی هم ورکړې وه
لیکن هغه هیڅ وخت د الله تعالی
ته محتاج وه او اجتهاد ...
... شو چې وه خو غتاب
ورته هم شوی وه. نو هغه
... الله تعالی ...
عذاب ... شي ...
یعني کله چې به داؤد تسبیح وئیل
نو او از ورلره الله تعالی ...

[illegible]

قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمٰنِ بَغٰى بَعْضُنَا عَلٰى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ

[illegible]

وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلٰى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ۝ إِنَّ هٰذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَّ

[illegible]

تِسْعُونَ نَعْجَةً وَّلِيَ نَعْجَةٌ وَّاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي

[illegible]

الْخِطَابِ ۝ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلٰى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا

[illegible]

مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

[illegible]

الصّٰلِحٰتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنّٰهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَ

[illegible]

خَرَّ رَاكِعًا وَّأَنَابَ ۝ فَغَفَرْنَا لَهُ ذٰلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَ

[illegible]

حُسْنَ مَآبٍ ۝ يٰدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنٰكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ

[illegible]

النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ إِنَّ

[illegible]

الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ

[illegible]

[illegible]

سه واو بيني عقل دے ۱۲ سكه دا د عذاب د آخرت بيان دے ۱۲ سكه دا زور زره وه ۱۲ سكه دا وئيل وحي دے يعني قرآن هم دا هغه دى كوم دا ګنا په علم پوه لوے د دے عقل د دے مسئلې ... باره لوے ... بادشاه دا انګيلو دے لو ته پيغمبر شه

الْحِسَابِ ۝ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ

د حساب - او مونږ نه دي پيدا کړي آسمان او زمکه او هغه شيان چه په مينځ د دواړو کښې دي بې فائدې دا خيال

الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ۝ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ

د هغو کسانو دے چه کافران شوي - نو عذاب دے کافرانو لره د اور - آيا جوړوو مونږ هغو لره چه

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ

ايمان راوړے او کړي ئې نيک عملونه په شان د هغو چه وراني کوونکي دي په زمکه کښې يا جوړوو مونږ نيکان په شان

كَالْفُجَّارِ ۝ كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو

د فاجرانو؟ - دا ليکلے کتاب دے چه نازل کړے مونږ تا ته برکتي دے چه سوچ او کړي دوي په آيتونو د دے او د پاره د دے چه پند واخلي

الْأَلْبَابِ ۝ وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۖ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝ إِذْ

قبول کړي عقل والا - او ورکړو مونږ داؤد ته سليمان ښه بنده دے، بيشکه هغه رجوع کوونکے دے - کله چه

عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ۝ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ

پيش شو ورته بيګاه خاصه اسونه کړه - نو هغه اووے چه ما خوښه کړه مينه

الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۝ رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ

د مال د پاره د ياد د رب خپل نه - تر دې چه پټ شو لمر په پرده کښې - نو واپس کړئ ما ته نو شروع

مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ

شو په مسح کولو د پنډو او د څټونو - او يقيناً مونږ امتحان او کړو د سليمان او واچولو مونږ په

كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۝ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا

کرسۍ باندې ئې يو بې روحه بدن بيا هغه رجوع او کړه - هغه اووے اے ربه زما مغفرت او کړه ما ته او راکړه ما ته داسې بادشاهي

يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّن بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ۝ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ

چه نه وي مناسب د بل چا د پاره وروستو زما، يقيناً ته ئې ډير ورکوونکے - نو مونږ تابع کړه د هغه د پاره هوا

نو د خير و نو ته فرق دے چه ما قول ته پکښې سوچ او کړو نو کم عقل خلق پکښې سوچ نه کوي چه د الله تعالى د هدايت ترې نه معلوم کړي ۱۲ سكه دا وئيل نقل چه د سليمان عليه السلام نه چه سليمان عليه السلام پيغمبر وه هغو په الله تعالى باندې غالب نه وه بلکه د الله تعالى عبد وه او الله تعالى په هغه امتحان کړے وه ۱۲ سكه د جهاد د پاره هغه د اسونو ما ته پکښې نو په ما د ګر کښې تا خوښ نو هغه اووے چه زه د اسونو سره محبت د الله تعالى د پاره کوم دا هم عبادت دے نو دا اسونه بيا واپس کړئ نو د هغو څټونه او پنډو ئې هغه پاکول ۱۲ سكه سليمان عليه السلام نا جوړه شو او يو بدن ئې په تخت پروت وه نو هغه توبه او ويسته نو الله تعالى هغه جوړ کړو (انور شاه صاحب) ۱۲ سكه داسې بادشاهي راکړه چه هغه ئې اندروستو د بل چا د پاره مناسب نه وه ځکه چه زه خو معصوم يم او نور خلق بيا په داسې بادشاهۍ باندې ګمراه کيږي ۱۲ (مولانا رومي صاحب) سكه نو مونږ د هغه سوال

سوال قبول شو - او هوا مونږ د هغه تابع کړه چه هغه به په حکم چليده هر ته چه به ئې اراده وه ۱۲ ۱۲ ۱۲

ع ۲

ـلـه ليکن حقه دا ده چه کرکي يعني زړه دلي او په عقو سره خيلله کته اره کوله. ـــلـه دا دنيا او بادشاهي نه علاوه حقه ده دا الله تعالیٰ په وړه باندې ورکړي لوړ منصب وو. ـــلـه داوریم وئیل نقل وي چه دا ایوب علیه السلام ته ... دا ځکه چه ایوب علیه السلام دا الله تعالیٰ

تَجْرِىْ بِاَمْرِهٖ رُخَآءً حَيْثُ اَصَابَ ﴿۳۶﴾ وَالشَّيٰطِيْنَ كُلَّ بَنَّآءٍ وَّ

چه تلله په حکم د هغه سره نرمه چرته چه به هغه اراده کړه — او مسخر کړي مو ورته شيطانان لره هر قسم معماران

غَوَّاصٍ ﴿۳۷﴾ وَّاٰخَرِيْنَ مُقَرَّنِيْنَ فِى الْاَصْفَادِ ﴿۳۸﴾ هٰذَا عَطَآؤُنَا فَامْنُنْ

او غوطه وهونکي — او نور هم لره چه تړلي به زنځيرونو کښې — دا زموږ انعام دې نو احسان کوه

اَوْ اَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۹﴾ وَاِنَّ لَهٗ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿۴۰﴾

يا ئې منع کړه بې له حسابه — او بېشکه دا هغه لپاره سره مونږ مرتبه ده او ښه ځاى د ورتلو دے

وَاذْكُرْ عَبْدَنَآ اَيُّوْبَ ۘ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗۤ اَنِّىْ مَسَّنِىَ الشَّيْطٰنُ بِنُصْبٍ

او ياد کړه بنده زمونږ ايوب لره کله چه هغه آواز وکړو رب خپل ته چه ما ته رسولې دے شيطان تکليف او

وَّعَذَابٍ ﴿۴۱﴾ اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هٰذَا مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَّشَرَابٌ ﴿۴۲﴾ وَ

عذاب لره — او ووهه خپه خپله وا چينه د غسل دے يخه او د څښلو دے — او

وَهَبْنَا لَهٗۤ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرٰى لِاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿۴۳﴾

ما ورکړل هغه ته اهل د هغه او د هغو په شان نور هم سره د هغو مهرباني ده — او نصيحت د عقلمندانو ته

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِّهٖ وَلَا تَحْنَثْ ۗ اِنَّا وَجَدْنٰهُ صَابِرًا ۗ

او واخله په لاس کښې ګيډۍ د وښو نو ووهه په هغې او مه ماتوه قسم خپل — مونږ موندلے وو هغه لره صبر کوونکے

نِعْمَ الْعَبْدُ ۗ اِنَّهٗۤ اَوَّابٌ ﴿۴۴﴾ وَاذْكُرْ عِبٰدَنَآ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

ښه بنده وو — يقينًا هغه رجوع کوونکے وو — او ياد کړه زمونږ بندګان ابراهيم او اسحاق او يعقوب

اُولِى الْاَيْدِىْ وَالْاَبْصَارِ ﴿۴۵﴾ اِنَّاۤ اَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿۴۶﴾

چه خاوندان وو د قوت عمل او عقل — يقينًا مونږ دوی لره امتياز ورکړے وو په يو خاص خبره سره چه ياد د قيامت دے

وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ﴿۴۷﴾ وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ

او يقينًا دوی زمونږ په نزد غوره او نيکان وو — او ياد کړه اسمعيل او يسع

امتحان وو چه حقه لره الله تعالیٰ ناجوړه کړے وو نو هغه خوشحالانه شو چه ړنځ لرې او نه د هغه په الله تعالیٰ باندې ... وو او نه په الله تعالیٰ باندې شکايت وو. ـــلـه په غسل سره ظاهري مرض او په څښلو سره د ننه مرض ختم شو. ـــلـه د هغه اولاد مړ شوے وو نو دوه چنده اولاد ورله وو الله تعالیٰ ورکړو دا د هغه شکر نه وو چه الله تعالیٰ مهرباني وکړه او نصيحت وے عاقلانو ته چه څوک د صبر او توکل مولا خبره منلې نو الله تعالیٰ ورسره وفي مهرباني کوي. ـــلـه يو وخت د ابليس په وسوسه ... زوجه د ايوب عليه السلام ته او هغه په قسم ياد کړو چه جوړ شو نو سل وهل به ورکړم نو الله تعالیٰ ورته اوښودل چه سل ګيډۍ د وښو يو ځل ووهه. ـــلـه يعني الله تعالیٰ ورله حقه ... او پوهه ورکړې وه. ـــلـه د ابراهيم عليه السلام د قوم رحمت افراتيم بن يوسف عليه السلام (د تکميل). ـــلـه واحد ... ابراهيم عليه السلام او د هغه د ... غوره دي او نيکان په الله تعالیٰ باندې غالب نه وو او وروسته دوی د قيامت ... ـــلـه وايل نقل دي چه د اسمعيل عليه السلام او د هغه ... غوره او نيکان په الله تعالیٰ باندې ...

ع ۴

وَذَا الْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكْرٌ ۚ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ

او ذوالكفل ـ او دوى ټول د نيكانو څخه ول ـ دا نصيحت دى ـ او بې شكه متقيانو لره ښه ځاى د

مَآبٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ

ورتګ ـ باغونه د همېشه اوسېدو ـ [illegible] ـ تكيه وهونكي به وي [illegible]

فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ ۞ وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾

[illegible] مېوې او شراب ـ او د دوى سره به وي [illegible] همزولې [illegible] ـ

هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾

[illegible] ـ يقيناً دا زموږ رزق دى [illegible]

هَٰذَا ۚ وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾

دا ټول ـ او يقيناً د سركښانو [illegible] ـ دوزخ [illegible] ـ نو ناكاره ځاى دى ـ

هَٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَآخَرُ مِن شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٥٨﴾ هَٰذَا

[illegible] ـ او نور عذاب [illegible] قسم قسم ـ دا فوج

فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُو النَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا بَلْ أَنتُمْ

[illegible] ـ يقيناً دوى [illegible] اور ته ـ او به وايي [illegible]

لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۖ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا ۖ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَن

[illegible] ـ نو ناكاره ځاى دى ـ [illegible]

قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ

[illegible] عذاب دوچنده [illegible] ـ او وايي [illegible] نه وينو

رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ

[illegible] ـ آيا موږ [illegible] يا [illegible]

له دا ازمېښت دى ۱۲
۲ دا د عذاب او د آخرت بيان دى ۱۲
۳ [illegible] دلته نشته موږ [illegible] خو [illegible] يا [illegible] نه وينو ۱۲

له واقه توحید مسئله ده روستو ذکر لائو تقلیدو او نقلیدو نه چه پیغمبران د الله تعالی په دربار کښې عاجزي کوي او مقربان ورکوي ورته تو صفونو او مستحق کوو نکي او برکت ورکوونکي او وه لره غالب شي تو رسانه معلومه شوه چه حاجات پوره کوونکي ورته الله دے بل څوک نیشته ۱۲

الْأَبْصَارُ ۝ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ ۖ وَ

زموږ نه سترګې - یقیناً دا خبره حقه ده چه جګړه به کوي دوزخیان تو ده - او وایه چه بیشکه زه ویروونکے یم

مَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا

او نیشته إله مګر الله یو غالب دے - چه رب د آسمانونو او د زمکې او د هغه څه چه په

بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۝ قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ ۝ أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۝

مینځ د دواړو کښې دي هغه زبردست او بخښونکے دے - او وایه چه دا توحید لویه خبره ده - تاسو تربینه مخ اړوونکي

مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۝ إِن يُوحَىٰ إِلَيَّ

نیشته ما لره څه علم په جماعت لوړه باندې کله چه دوي جګړه کوله - وحي نه راځي ماته مګر دا چه

إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا

زه ویروونکے ښکاره یم - کله چه اووې رب ستا ملائکو ته چه زه پیدا کوونکے یم بشر لره

مِّن طِينٍ ۝ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ

د خاورې نه - نو کله چه هغه برابر کړم او پو کړم په هغه کښې روح د خپل طرفه نو پریوځئ هغه ته

سَاجِدِينَ ۝ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۝ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ

سجده کوونکي - نو سجده اوکړه ملائکو ټولو په جمع سره - مګر ابلیس نه - تکبر ئې اوکړو

وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ

او شو د کافرانو نه - اووې الله اے ابلیسه تاته څه منع کړے وو سجدے نه هغه ته چه ما پیدا کړو

بِيَدَيَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْعَالِينَ ۝ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي

په خپلو لاسو سره - آیا او س تکبر او کړو یا ئې ته په اول کښې لویانو نه وې - وې ویل زه غوره یم د هغه نه پیدا

مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ۝ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ۝

کړے ئې ته ما لره د اور نه او پیدا کړے دې هغه د خاورې نه - اووې الله چه اوځه د جنت نه یقیناً ته مردود ئې -

له الله دے بل څوک نیشته ۱۲
۲ له واقه توحید مسئله لوئے خبره ده مسئله اعتراض کوي کفار چه ته غان ته نبي وائے نو مونږ ته غیب ئې څه
وایه نو الله تعالی رسول کریم صلی الله علیه وسلم ته فرمائي چه دوي ته وایه چه په غیبیا باندې خبر نه یم البته ما ته وحي کیږي چه خلق اوګ
ویروم ورکړ ناه شه ۱۲
۳ له دا بیان د حال آدم ګو
ونه چه صفونو تابع وي
تو غالب به شي په
په الله تعالی باندې ۱۲
۴ له دا بیان د حال د شانو
ونه چه ابلیس غو ره
عبادت کړے وه نو [illegible]
تصور وه وجه نه مردود
شو نو ونه ورته څوک غالب
شي په الله تعالی باندې ۱۲
۵ له او س ونه تکبر او کړو
که پخوا نے متکبر وے نو ابلیس
او وے چه زه پخوا نه یم
یم ۱۲

نه يعني تر قيامته پورې صرف لعنت وي بيا به سره له لعنت نه نور عذاب هم شروع شي ۔ ؁ تر هغه پورې شيطاني پورې چه ټول خلق بيا راژوندي شي نو بيا هم مرګ نيشته نو الله تعالى ورته او وئيل چه ته به تر اوله شپيلۍ پورې ژوندي يې بيا به مرې ۱۲

وَّاِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِيْٓ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ

او به شکه په تا باندې زما لعنت دے تر ورځې د جزا پورې ۔ وې ووئيل اے ربه مهلت راکړه ماته تر ورځې

يُبْعَثُوْنَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٨٠﴾ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٨١﴾

د بيا پورته کيدو ۔ او وې ووئيل الله بيشکه ته له مهلت ورکړے شوو نه يې ۔ تر ورځې د وخت معلوم پورې ۔

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٢﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٨٣﴾

وې ووئيل نو قسم دے ستا په عزت چه غلط به کړم دوي ټول ۔ مګر بندګان ستا د دوي نه چه غوره دي

قَالَ فَالْحَقُّ ۡ وَالْحَقَّ اَقُوْلُ ﴿٨٤﴾ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

وې ووئيل الله نو دا خبره ده حقه وايم چه ډک به کړم جهنم ستا نه او د هغو نه چه تابعداري کوي ستا د دوي

اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِيْنَ ﴿٨٦﴾

ټول ۔ او وايه نه غواړم ستاسو نه په دې مزدوري او نه يم د هغه چه جوړوي دروغ ۔

اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ ﴿٨٨﴾

نه دے دا قرآن نصيحت دے عالم لره ۔ او تاسو به پوهه شئ په خبره د ده پس د يو وخت نه ۔

سُوْرَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿﴾ اٰيَاتُهَا ٧٥ رُكُوْعَاتُهَا ٨

آيتونه (۷۵) شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم لرونکے دے (اصلاح غواړم) (رکوع ګانې ۸)

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ

نزول د دې کتاب د الله له طرفه دے چه زبردست او حکمت والا دے ۔ مونږ نازل کړے تا ته کتاب په

بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿٢﴾ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ۭ

رشتيا نو عبادت کوه د الله خالص کړه حقه لره بندګي ۔ واوره خاص الله لره ده صافه بندګي ۔

وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى

او هغه خلق چه جوړ کړي دي سوا د الله نه خپل امداديان (وائي چه) مونږ د دوي بندګي نه کوو مګر د دې دپاره چه نزدې کړي مونږ

؁ په حديث کښې دي چه ابليس او وئيل چه الله زما دے ستا په عزت قسم دے چه زه به ستا بندګان تر هغه ګمراه کوم تر څو چه روح د دوي به بدن کښې وي نو الله تعالى او فرمائيل چه زما دے قسم دے په خپل عزت او جلال چه زه به دوي بخښم چه تر څو بخښنه غواړي ؁ دا د تپول سورت سره ليري چه مونږ دوي درشه نه غواړم ۔ د څه نه جوړه يکه دا دے حقه نصيحت دے نو ولے نه منئ ليکن د دوي په خبره به روستو پوهه شئ ۱۲ ؁ پس د مکې او قبل د مومن نه زمانه د نزول د هجرت حبشه نه مخکښې ۔ په ترتيب قرآني کښې (۳۹) او په نزولي کښې (۵۹) دے د سورت زمر مقصد حاجت چه حاجات تصرف د الله تعالى نه غواړئ ځکه چه متصرف دے او په دې څوک غالب نيشته او چا ته چه دا غالب والى په هغو تکاليف را غلي دي ۔ دا مسئله ده په هود او په فاطر کښې خوبه هود کښې تقرير چه متصرفي الامور او شفيع قهري نيشته نو حاجات د الله نه غواړئ او په فاطر کښې چه شفيع قهري في البرکت او برکات د هغه نيشته نو حاجات د الله نه غواړئ

ستا د الهيه ئي بيان دے چه دا سورت د زبردست الله د طرف نه رالیږلے شوے نو دا حرم دا ۔ ۱۲ ؁ دا د سورت مقصود دې خلاصه دے چه حاجات په صرف د الله تعالى نه غواړئ (فائده) يحيى بن معاذ فرمائي چه اخلاص تميز (ياتے) په (...)

ركوع ٥ ١٤

[illegible]

اللّٰهِ زُلْفٰى ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ڛ اِنَّ

[illegible]

اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا

[illegible]

لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاۗءُ ۙ سُبْحٰنَهٗ ۭ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝

[illegible]

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَي النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ

[illegible]

النَّهَارَ عَلَي الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۭ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ

[illegible]

اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ ۝ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ

[illegible]

مِنْهَا زَوْجَهَا وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْاَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ اَزْوَاجٍ ۭ يَخْلُقُكُمْ

[illegible]

فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنْۢ بَعْدِ خَلْقٍ فِيْ ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ۭ

[illegible]

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۭ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ۝ اِنْ

[illegible]

تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۣ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ

[illegible]

[illegible]

(باندې د ځان نه) کوم څوک چې دے او برکات ورکوي ... چې هغه څوک غالب نه دے ... [illegible]

تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ

او که تاسو احسان منئ نو خوښوي ستاسو دپاره ... او بوج به نه پورته کړي هيڅوک د بل چا ... [illegible]

مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

ته دے بیا ستاسو نو خبر به کړي تاسو لره په هغو چې تاسو به کول ... يقيناً الله پوهه دے ... [illegible]

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً

او کله چې اورسي انسان ته تکليف نو سوال کوي د رب خپل نه ... [illegible]

مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ

[illegible] ... او جوړوي الله لره مقابل ...

عَنْ سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾

چې گمراه کړي خلق ... او وايه ... يقيناً ته د دوزخيانو ... [illegible]

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو

آيا هغه څوک چې بندگي کوي په حصو د شپې کښې په سجده او په ولاړه ... او اميد کوي

رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ

د مهربانۍ د رب خپل ... او وايه آيا برابر دي هغه خلق چې پوهيږي او هغه خلق چې نه پوهيږي

إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾ قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ

بے شکه سوچ کوي عاقلان ... او وايه اے زما بندگانو ... [illegible]

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا

هغو لره چې نيکي کوي په دے دنيا کښې ... او زمکه د الله ارته ده ... بے شکه

يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ

پوره ورکوله کيږي صابرانو ته ثواب د هغوي بے شماره ... او وايه چې ما ته حکم شوے دے چې عبادت به کوم

يعني که تاسو کفر کوئ نو ... په فرق کړي د الله تعالیٰ ... حاجت ... يعني که تاسو د الله تعالیٰ احسان منئ نو ... ستاسو د پاره د صفت ... شکر ... حاجت ... الله تعالیٰ له ... معلوم ... فيصله به او کړي د هر يو ... خپل عمل ... [illegible] ... تکليف په وخت د الله تعالیٰ ... سوال ... او د آرام په وخت شرک کوي او ... مشرکان ... موحدين او مشرک ... مقابله ... ترغيب او بشارت ... د پښتان د صفت ... حکم شوے دے ... الله تعالیٰ ... [illegible]

لے دا د سورت د مقصد د پاره دوباره ذکر دے چه عبادت به صرف د الله تعالیٰ کوئ م ۲ دا د عذاب اخروی بیان دے چه څوک
د غیر الله عبادت کوی نو دا حقه ته خیر رسنو ونکړو ئی نو حقه دی هم په اخرت کښے به او ګیکه وی م ۳ دا زیری دے مونګ

اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ ۝ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۝ قُلْ

صرف د الله لپاره خالص کوونکے یم خاص د هغه لره بندګی ۔ او ماته حکم شوے دے چه زه اول د حکم منونکو شم ۔ ووایه

چه څوک دی شرک ته چه ځکه چه دا صرف د الله تعالیٰ عبادت کوی نو دوی حقه د پاره زیرے دے دوی ته د الله تعالیٰ هدایت دے او دوی عاقلان دی م ۳ د الله تعالیٰ قول غوره دے خالصتاً دوی ته دا د عذاب اخروی بیان دے یعنی په هغه چا چه حکم د عذاب ثابت شو ته هغه نه شے بچ کولے ۳ دا زیرے دے چه په حدیث شریف کښے دی چه په قیامت کښے به مومنانو ته بالا خانے جوړ وی ...

إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ

زه ویریږم که نافرمانی اوکړم د رب خپل نه د عذاب د ورځ لوئے نه ۔ ووایه صرف د الله عبادت کوم

مُخْلِصًا لَّهُ دِينِي ۝ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِ ۗ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ

خالص کوونکے یم د هغه لره بندګی ۔ نو تاسو عبادت کوئ د هغه چا د چه خوښ وی تاسو سوا د الله نه ۔ ووایه بے شکه

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ

زیان کاره هغه خلق دی چه نقصان ئے رسولے دے ځانونو خپلو ته او اهلو خپلو ته په ورځ د قیامت ۔ خبردار دا دے تاوان

الْمُبِينُ ۝ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَٰلِكَ

ښکاره ۔ دوی لره به وی پاسه د دوی نه وریځې د اور نه او لاندے د دوی نه وریځې به وی ۔ دا هغه دے

يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ ۚ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ۝ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ

چه ویروی الله پرے بندګان خپل ۔ اے زما بندګانو نو تاسو زما نه ویریږئ ۔ او هغه خلق چه ځان ئے ساتلے دے د

أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ۝ الَّذِينَ

شیطان نه د هغه د عبادت نه او واپس ګرځیدلی الله ته دوی د پاره خوشخبری ده نو زیرے ورکړه زما هغه بندګانو لره چه

يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ

اوری خبره نو متابعت کوی د غوره خبرے د هغه ۔ دا هغه خلق دی چه هدایت ئے ورکړے دے دوی ته الله

وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ

او دوی عاقلان دی ۔ آیا هغه څوک چه ثابت شویدے په هغه حکم د عذاب ۔

أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي النَّارِ ۝ لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن

آیا ته به بچ کولے شے هغه څوک چه په اور کښے دی ۔ لیکن هغه خلق چه ویریږی د رب خپل نه دوی د پاره بالاخانے دی

له وادریم ولید دے یعنی په دومره لویه قدرت والا یاند ئے چه کوم شی غالب کیږی ۱۲ ۲ له په دے کښې مقابله ده د مؤمن او د مشرک یعنی د چا سینه چه الله تعالی اسلام ته پیرته کړے وی هغه ښان د مشرک نه دے (فائده) د شرح صدر تفصیل

فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَعْدَ اللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ

د پاسه د هغو نور کوټے جوړے کړے شوے بهیږی د لاندے د هغو ویالے وعده ده د الله نه خلاف کوی

اللَّهُ الْمِيعَادَ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي

الله د وعدے خلاف - آیا نه دے کتلی چه الله وروی د آسمان نه باران نو هغه ننباسی په زمکو کښې

الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا

زمکه کښې بیا راوباسی په هغه سره فصل چه مختلف وی رنګونه د هغو بیا تیار شی نو بیا ګورے زیړ

ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ أَفَمَن

بیا ئے کړی هغه ذرے ذرے - بے شکه په دے کښې نصیحت دے عاقلانو ته - آیا هغه څوک

شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ

چه پیرته کړی الله سینه د هغه اسلام ته نو هغه په رڼا د رب خپل وی - نو هلاکت دے هغو لره چه کلک

قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ

زړه سخت وی د یاد د الله نه - دوی په ښکاره غلطئ کښې دی - الله رالیږلے ښه ښکته

الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ

خبره چه کتاب دے چه یو شان دے ښه بیا بیا لوستلے کیږی خبره - ژړګی د هغه نه څرمنے د هغو

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ

چه ویریږی د رب خپل نه بیا نرمے کیږی څرمنے د هغو او زړونه د هغو یاد د الله ته -

ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ

دا خو لار د الله ده ښوونه کوی په دے سره هغه چا ته چه رضا ئے شی او چا لره چه غلط کړی الله نو نشته

مِنْ هَادٍ ۝ أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ وَقِيلَ

هغه ته ښوونه کوونکے هیڅوک - آیا هغه څوک چه مخ پټ کوی په مخ سره د بد عذاب نه په ورځ د قیامت - او وبه ویلے

په حدیث شریف کښې دا دے چه د هغه د دنیا سره محبت نه وی او د آخرت سره ئے محبت وی او د مرګ تیارے کوی ۱۲ ۳ له دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۴ له دا دلیل وی دے چه زړه د کانړی نه دوام بلکه د الله تعالی خاشته خیره ده د دیو ښه تصدیق کوی او مضامین ئے بیا بیا ذکر کیږی یا په مخلصین وا ته اړه وی یا ورته په هغوی ځګ شی او د دوی بیرته او تسلی ئے وشی د الله تعالی په وحدانیت دا د الله تعالی هدایت دے یا انابت والا خلقو ئے کوی او ضد ئې د الله تعالی ګمراه کوی نو هغوی د هدایت نه محروم وی ۱۲ ۵ له تقشعر دا جذبه په روحانیه رحمانیه ده دا بلا اختیاره راځی او علامت د قوت د دواړو دا د ضعف ئې مورد ده یعنی سړے کمزورے وی نکه د وفات د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه چه په عمر جذبه راغلے وه او په ابوبکر نه وه راغلے - او بله جذبه جسمانیه شیطانیه ده دا چه ابتداء اختیاری وی او بیا وروستو غیر اختیاری شی دا په بد غنیا نو ملنګانو او پیرانو راځی دا د شیطان په لسه وی او پر خلوت کښې نه وی بلکه د خلقو په مخ کښې راځی ۱۲

۲ ع ۱۳

۶ له دا د موحد او مشرک مقابله ده یعنی عذاب به د مشرک په مخ لږی نو دے کله پشان د موحد دے چه مخ ئے په کومی په جنت کښې ۱۲ ۷ له دا د عذاب د دنیا او د آخرت بیان دے ۱۲

لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ۝ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

ظالمانو ته چه او څکئ بدله د کسب خپل - دروغ ګڼلي وو هغوی چه وو [illegible]

فَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْيَ

رسولان) نو راغی دوی ته عذاب له هغه ځایه چه دوی به خبر نه وو - نو وڅکوله دوی ته الله شرمول

فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝

په ژوند د دنيا کښې - او عذاب د اخرت لوی دی - که چرې دوی پوهيدې !

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ

او يقينًا ما بيان کړي دي خلقو ته په دې قرآن کښې قسم قسم مثلونه چه دوی

يَتَذَكَّرُوْنَ ۝ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِيْ عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ۝ ضَرَبَ

سوچ او کړي - قرآن دی عربي لره چه نه کوږوالی [illegible] چه دوی ځانونه بچ کړي [illegible] بيان کړيدی

اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيْهِ شُرَكَآءُ مُتَشٰكِسُوْنَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ

الله مثال د يو سړي چه په هغه کښې شريکان [illegible] دي او بل سړی [illegible] يو سړي لره

هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ۚ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ اِنَّكَ مَيِّتٌ

آيا دواړه برابر دي په حال کښې ؟ [illegible] بلکه زياتره د دوی نه پوهيږي - يقينًا ته مړ

وَّاِنَّهُمْ مَّيِّتُوْنَ ۝ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ ۝

کېدونکی يې او دوی هم مړه کېدونکي دي - بيا به يقينًا تاسو په ورځ د قيامت په نزد د رب ستاسو جګړه کوئ -

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ

نو څوک دی ډېر ظالم د هغه چا نه چه دروغ تړي په الله باندې او دروغ ګڼي

بِالصِّدْقِ اِذْ جَآءَهٗ ۚ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ۝

رښتونی خبره کله چه راشي هغه ته - آيا نشته په جهنم کښې ځای د کافرانو لره

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ

[illegible]

الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُم مَّا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ

[illegible]

الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا

[illegible]

وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

[illegible]

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِن

[illegible]

دُونِهِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ

[illegible]

اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

[illegible]

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ

[illegible]

اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ

[illegible]

اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ

[illegible]

[illegible]

هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِهٖ ؕ قُلْ حَسْبِیَ اللّٰهُ ؕ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ

دوی بند وونکی د مهربانی د الله دی - او وایه بس دی ماره الله - په ده تکیه کوی

الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿۳۸﴾ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّیْ عَامِلٌ ۚ

توکل کوونکی - او وایه ای قومه عمل کوئ په ځای د ځان - زه عمل کوونکی یم -

فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۹﴾ مَنْ يَّاْتِيْهِ عَذَابٌ يُّخْزِيْهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ

زر به پوهه شئ - په هغه چا چه راشی په هغه عذاب چه رسوا به یې کړی او نازل به شی په هغه

عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿۴۰﴾ اِنَّاۤ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۚ

باندی همیشه عذاب - یقیناً مونږ رالیږلی دی تا ته دا کتاب د پاره د خلقو په رشتیا سره -

فَمَنِ اهْتَدٰى فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ

نو چا چه لار بیا مونده نو د ځان د پاره یې - او څوک چه غلط شو نو تاوان یې په ده دی -

وَمَاۤ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۴۱﴾ اَللّٰهُ يَتَوَفَّى الْاَنْفُسَ حِيْنَ

او ته نه یې په دوی باندی ذمه وار - الله را اخلی روحونه په وخت د مرګ د دوی

مَوْتِهَا وَالَّتِیْ لَمْ تَمُتْ فِیْ مَنَامِهَا ۚ فَيُمْسِكُ الَّتِیْ قَضٰى

کښی او هغه چه نه دی مړه په وخت د خوب د دوی کښی - نو حصار کوی هغه چه الله حکم کړی دی

عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْاُخْرٰۤى اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اِنَّ

په هغه د مرګ او را لیږی غا بل تر نیټی مقرری پوری - یقیناً

فِیْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۴۲﴾ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ

په دی کښی دلیلونه دی د هغه قوم د پاره چه فکر کوی - آیا جوړ کړی دی سوا د الله

اللّٰهِ شُفَعَآءَ ؕ قُلْ اَوَلَوْ كَانُوْا لَا يَمْلِكُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۴۳﴾

نه سفارشیان - او وایه چه اګر که دغه سفارشیان مالکان نه دی د څه شی او نه پوهه دی؟ -

لہ یعنی صرف الله تعالیٰ کافی دے په هر څه کښے ۱۲
لے دا د عذاب د آخرت بیان دے یعنی ستاسو سره به په قیامت کښے حساب او شی بیا به پوهه شئ ۱۲ ۱۲
سے دا دلیل وحی دے چه دا کتاب مونږ رالیږلے دے د مخ پیکاره کولو د پاره ۱۲
سے دا پنځم دلیل دے یعنی خپل مال ته اوګوری چه روح قبض کوونکے او بیا یې بیا ځوونکے صرف الله تعالیٰ دے په حقه څوک غالب نشته
۵ دا زجر دے یعنی سره د دے دلیلونو نه مشرکان الله تعالیٰ لره شفیع غالب جوړوی دی سره د دے نه چه هغوی د هیڅ شی مالکان نه دی او نه پوهه دوی خبر دی
د شاه ولی الله صاحب په دې سورت کښی دوه مضمونه دی یو په الله تعالیٰ څوک غالب نه دی دا د سورت سبب مسئله ده او دوم حاجات صرف د الله تعالیٰ نه غواړه دا د سورت ذاتی مسئله ده دا مسئله په دے سورت کښی پوره ده ۱۲
عه نفس د تمیز په خوب کښی ځی د نفس د حیات باتی وی او په مرګ کښی دواړه لاړه شی ۱۲ ۱۲ ۱۲

[illegible]

قُلْ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ

او وایه ته چه الله لره اختیار دے د ټول سفارش - خاص لره د ده حکومت د اسمانونو او د زمکے -

ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۴۴﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ

بیا خاص ده ته واپس کړے شئ - او کله چه یاد شی الله یواځے نو خفه کیږی زړونه

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ

د هغوئ چه ایمان نه راوړی په آخرت باندے - او کله چه یاد شی هغه چه سوا د الله نه دی

إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿۴۵﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

نو هغه وخت دوی خوشحالیږی - او وایه چه اے الله پیدا کوونکیه د اسمانونو او د زمکے پیدا

عٰلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا

پوهه یے په پټو او ښکاره (خلقو) - ته به فیصله کوے په مینځ د بندګانو خپلو کښے په هغه

كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۴۶﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ

څیز کښے چه دوی پکښے اختلاف کوی - او که چرے شی ظالمانو لره هغه ټول څیزونه چه په زمکه کښے دی

جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ

او مثل د هغو ورسره نو به ئے فدیه کړی هغه ځان د بد عذاب نه په ورځ

الْقِيٰمَةِ ۚ وَبَدَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿۴۷﴾

د قیامت - او ښکاره به شی دوی ته د الله د طرفه هغه څه چه دوی گمان نه وو

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوا بِهِ

او ښکاره به شی دوی ته بدی د کسب د دوی او را به ګیره شی دوی له هغه عذاب چه دوی به

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۴۸﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنٰهُ

پرے توقے کولے - نو کله چه اورسی انسان ته تکلیف نو سوال کوی مونږ نه بیا کله چه مونږ کرم ورته

[illegible]

[illegible]

نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ

[illegible]

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِن

[illegible]

قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ

[illegible]

سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ

[illegible]

سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ

[illegible]

اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

[illegible]

لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ

[illegible]

لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا

[illegible]

إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ

[illegible]

مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوا

[illegible]

[illegible]

أَحْسَنَ مَآ أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَّأْتِيَكُمُ

غوره شته هغه څیز چه رالیږلی شوی دی تاسو ته د رب ستاسو له خوا مخکې له هغې نه چه راشي تاسو ته

الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ

عذاب ناڅاپه او تاسو به خبر نه یئ. چه وائي به څوک

يَّحَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ

ارمان په ما چه ما قصور اوکړو په طاعت د الله کښې او یقیناً زه

السّٰخِرِيْنَ ﴿٥٦﴾ أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ

ټوقې کوونکی. یا چه او وائي که الله ما ته خو هدایت کړی وی نو زه به

الْمُتَّقِيْنَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ حِيْنَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِيْ كَرَّةً

متقي شوی ووم. یا چه او وائي کله چه اووینی عذاب که ما له واپسی وی

فَأَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٨﴾ بَلٰى قَدْ جَآءَتْكَ اٰيٰتِيْ فَكَذَّبْتَ

نو زه به نیک شوی وی. هغه ده یقیناً راغلی وو تا ته ایتونه زما نو تا دروغ اوګڼل

بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى

هغه او تا غرور اوکړو او وی ته د کافرانو نه. او په ورځ د قیامت به ته وینې

الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلَى اللّٰهِ وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ

هغه خلق چه دروغ ئې تړلی وو په الله باندې. چه مخونه د هغوی به تور وی. آیا دوزخ نشته په جهنم کښې

مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ

ځائی د تکبر کوونکو. او بچ به کړی الله هغه خلق چه پرهیزګاری ئې کړې په کامیابۍ سره

لَا يَمَسُّهُمُ السُّوْٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦١﴾ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۟

نه به رسی هغوی ته تکلیف او نه به هغوی غمژن شي. الله پیدا کوونکی د هر شي دے

ملی وا و عذاب و آخرت بیان دے چه دنیا کښې کافرانو ته د عذاب نه به آخرت کښې ارمان وی چه هغوی نه به ایمان راوړے وو. نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه متکبرین به په قیامت کښې د میږو په شکل راوړی او هغوی به ذلیل وی. د هغوی په محشر کښې به غمژن کړے شی چه د قوم هر څوک به په مقام د الله کښې چه کوم ځائی ورته مقرر دے هغه به ورته ښکاره کړی. او نیک ایمان والو له به په جنت کښې زیری وی او بشارت وی چه دنیا کښې د آخرت کښې تکلیف او غم نه وی. که چیرې هغوی دوباره دنیا کښې تکلیف اوګوری. الله تعالی فرمائی چه زه بچ کوم بندګان خپل په دواړو جهانونو کښې او امن ئې ورکوم. دلیل عقلی دے چه هر څیز خالق الله دے او د ټولو متوکل دی نو حاجت پوره کول هم هغه کوی.

خوږه دی نامه ده / الله ته سپارل / ډیر نه (handwritten margin notes)

لے دا د عل ابحة الاذرق بیان دے د حقوق پاره چه دا نو ده مسئله ده مثنیٰ ۱ اوله دا د سورت مقصد الله تعالیٰ یا

ذکر کوی چه خاص الله تعالیٰ نه لوا یگی او ذوو ده ده چه خلاف دی الله چه غیر الله نه خایات ته نوا یگی ۲ مسئله دا دلیل وحیٰ دے او نقلی دلیل هم دے چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم او نورو نبیانو ته دا حکم شوے دے چه کا شرک او کړو نو د هغه عمل برباد دے دا قټڅ نوے مسئله ده او دا د هغوی دوو مسئله ده رفا نه ده ۳ په دے کښې خبره کوی د الله تعالیٰ نبیانو ته دا او د ورو نورو ته ۳ مسئله دا وړئ ده چه مشرکانی چه د غیر الله نه غایات غوا ړی نو دا د الله تعالیٰ په قدر ده او الله تعالیٰ خو هغه لوئے بادشاه دے چه آسمانونه او زمکه به د هغه په موټی کښې وی نو دا به قدر کا چه هغه غلط ده ۴ شپے دا د عل اب د آخرت بیان دے صفا او شلو رشپیلی دی په اوله سره به ټول مخلوق بې هوشه شی په دوهمے به ټول شی او په دریمه سره به ټول به خوده شی صرف ملائک مقرب به بے خوده نه شی او په شلو رمه به پیش کیږی د الله تعالیٰ دربار ته د پاره د فیصله

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝ لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ

او هغه په هر شی باندې وکیل دے - خاص الله سره دی کنجیانې د آسمانونو

وَالْاَرْضِ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝

او د زمکې - او کوم خلق چه انکار کوی د آیتونو د الله نو دغه خلق دوی به تاوان کښې دی -

قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَاْمُرُوْۗنِّىْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجٰهِلُوْنَ ۝ وَلَقَدْ

او وایه آیا په غیر د الله تاسو ما ته حکم کوئ چه زه ئې عبادت او کړم اے جاهلانو! - او یقیناً

اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَىِٕنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ

وحی شوې ده تاته - او هغو ته چه مخکښې تا نه وو که چرې شرک او کړو تا نو ضرور به برباد شی

عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ

عمل ستا او ضرور به شې ته په تاوانیانو کښې - بلکه خاص د الله عبادت کوه او شه د

مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ۝ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ڰ وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا

احسان منونکو نه - او قدر ئې او نه کړو د الله لکه څنګه چه مناسب وو - او زمکه ټوله

قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ بِيَمِيْنِهٖ ۭ سُبْحٰنَهٗ

د هغه موټی به وی په ورځ د قیامت او آسمانونه به راتاو شوی وی په ښی لاس د هغه کښې - پاک دے الله

وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي

او اوچت دے هغه نه چه دوی ئې شریک کوی - او پو به کړے شی په شپیلۍ کښې نو بې هوشه به شی هغه چه په

السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاۗءَ اللّٰهُ ۭ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ

آسمانونو کښې او هغه چه په زمکه کښې دی مګر هغه چه خوښ شی د الله - بیا به پو کړے شی په هغې کښې

اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ۝ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ

کرت دوباره نو په دغه وخت به دوی ولاړ وی کتل به کوی - او رڼا به شی زمکه په نور د

اولنی دا د او په سورت یٰس ۵۲ او ۵۳ کښې دی او دوه دا دی ۱۲ لکه یعنی نمر و غیره به نه وی ۱۲

رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ وَجِایْٓءَ بِالنَّبِیّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ وَقُضِیَ

[illegible]

بَیْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا یُظْلَمُوْنَ ۝ وَوُفِّیَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا

[illegible]

عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا یَفْعَلُوْنَ ۝ وَسِیْقَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْۤا اِلٰى

[illegible]

جَهَنَّمَ زُمَرًا ؕ حَتّٰۤى اِذَا جَآءُوْهَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ

[illegible]

خَزَنَتُهَاۤ اَلَمْ یَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ یَتْلُوْنَ عَلَیْكُمْ اٰیٰتِ رَبِّكُمْ

[illegible]

وَیُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ یَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ

[illegible]

الْعَذَابِ عَلَى الْكٰفِرِیْنَ ۝ قِیْلَ ادْخُلُوْۤا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِیْنَ

[illegible]

فِیْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِیْنَ ۝ وَسِیْقَ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ

[illegible]

اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ؕ حَتّٰۤى اِذَا جَآءُوْهَا وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ

[illegible]

لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلٰمٌ عَلَیْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا خٰلِدِیْنَ ۝ وَقَالُوا

[illegible]

[illegible]

ع ۷

[illegible]

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ

[illegible]

مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعٰمِلِينَ ۝ وَتَرَى

[illegible]

الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ

[illegible]

وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝

[illegible]

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ ۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ خَمْسٌ وَّثَمَانُونَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوعَاتٍ

[illegible]

حٰمٓ ۝ تَنْزِيلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ غَافِرِ

[illegible]

الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ۖ لَآ إِلٰهَ

[illegible]

إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ مَا يُجَادِلُ فِي اٰيٰتِ اللّٰهِ إِلَّا الَّذِينَ

[illegible]

كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ

[illegible]

نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ

[illegible]

لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ

چه ونیسي هغه لره او جګړه او کړه هغوی غلطو چه دلیل کړي په هغه سره حق لره نو ما ونیول هغوی

فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ

نو څنګه وه عذاب زما - او دغسې لازم شو حکم د رب ستا په هغو کسانو چه کافران شو

كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ

باندې چه دوی دوزخیان دي - هغه خلق چه پورته کوي عرش لره او هغوی

حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ

چه چاپیره د عرش نه دي پاکي بیانوي سره د صفتونو د رب خپل او یقین کوي په هغه او بخښنه غواړي د پاره د

آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ

مومنانو چه اے ربه زمونږ تا احاطه کړې ده هر شي په مهربانۍ او په علم خپل کښې نو اوبخښه هغو لره چه

تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ

توبه اوباسي او ځي په لاره ستا باندې او بچ کړه هغو لره د عذاب د دوزخ نه - اے ربه زمونږ ننوځه دوی

جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَ

جنتونو د اوسیدو ته کوم چه تا وعده کړې ده د هغو سره او هغو لره چه نیکان دي د پلارانو د دوی او

أَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ

د ښځو د دوی او د اولادونو د دوی - یقیناً صرف ته زبردست او حکمت والا یې - او بچ کړه دوی

السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَٰلِكَ

د ګناهونو نه - او هغه څوک چه ته بچ کړې د ګناهونو په دغه ورځ نو بې شکه تا په هغه مهرباني او کړه - او دا

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ

لویه بریا ده - یقیناً هغوی چه کفر کړی دی آواز به ورته کیدے شي چه غضب د الله

لے دا د اصلاح د منکرانو د پاره دریم طریقه دے چه د مخالفت د حق د وجه نه په آخرت کښې به دوزخي شي ۱۲

کے دا دریم عنوان دے چه دا دومره لوئي خبره ده چه حاملین د عرش ملائک د دے مسئلے د توحید منونکو د پاره بخښنه غواړي چه د مولا د دے مسئلے داعیان او د هغو اولاد او بیبیانے او پلاران او بچي ۱۲

کے یعني لوئے قدرت والا ئے څوک تابع او څوک متبوع کړے او په هر کار ستا کښے راز دے ۱۲

کے د حاملین د عرش دعا داده څلور ملائک وائي سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد على حلمك بعد علمك - او څلور نور وائي سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد على عفوك بعد قدرتك - یعني صبر سره د علم نه او عفوه سره د قدرت نه خاص ستا صفت د کمال دے

[illegible]

أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ⑩

لوئے دے د غضب ستاسو نه پخپل ځان باندے ځکه چه بللے کیدے تاسو ایمان ته نو تاسو به کفر کولو

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا

[illegible]

فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ

[illegible]

كَفَرْتُمْ وَإِن يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ⑫ هُوَ

[illegible]

الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ

[illegible]

إِلَّا مَن يُنِيبُ ⑬ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ

[illegible]

الْكَافِرُونَ ⑭ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ

[illegible]

عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ⑮ يَوْمَ هُم بَارِزُونَ

[illegible]

لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ

[illegible]

الْقَهَّارِ ⑯ الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ

[illegible]

[illegible]

(ربط ۴) ... او قیامت نزدې دے ... سریع الحساب ... یعنی نه به سفارش وي د کافرانو دپاره ...

إِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ

بې شکه الله ژر حساب کوونکې دے - او ووېروه دوی د ورځې نزدې ... کله چه زړونه به وي

لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ

مرو ته ډک غم نه ... - نشته ظالمانو لره هیڅ دوست او نه سفارشي چه خبره یې

يُطَاعُ ۝ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۝ وَاللّٰهُ

ومنلې شي - پوهیږي په خیانت د سترګو او په هغه چه پټه وي په سینو کښې - او الله

يَقْضِي بِالْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَقْضُونَ

حکم کوي په انصاف سره - او هغه خلق چه دوی ... بلي ما سوی د الله نه حکم نه شي کولې

بِشَيْءٍ ۗ إِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي

ع ٧ هیڅ شي - بې شکه الله هغه اوریدونکې او وینونکې دے - آیا نه دي ګرځیدلي دوی په

الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ ۚ

زمکه کښې چه اوګوري چه څنګه شو آخر د هغو چه وو مخکښې د دوی نه -

كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ

زیات وو دوی ... په طاقت کښې او په نخو د زمکه کښې - نو اونیولو هغوی لره الله

بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ اللّٰهِ مِن وَاقٍ ۝ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت

په ګناهونو د هغوی سره او نه وو دوی لره د الله نه هیڅ څوک بچ کوونکې - دا عذاب ځکه و چه دوی ته

تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ ۚ إِنَّهُ قَوِيٌّ

راتلو رسولان د دوی د دوی دلیلونه نو انکار اوکړو دوی نو اونیولو دوی لره الله - بې شکه الله طاقت والا

شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۝

او سخت عذاب والا دے - او بې شکه مونږ لیږلې وه موسی سره د خپلو نښو او ښکاره دلیل

... حسم بیان ... د ... په توحید ... الله تعالیٰ ... الله تعالیٰ ... تعالیٰ حق ... ظالمین ... بآیاتنا یعني ... موسیٰ علیه السلام سره ... ساز و سامان نه وه ... فرعون غلبه ... او فرعون سره دنیاوي ... ساحر ... شوک حق بیانوي نو په هغه به ... لیږلی

سله بالحق، یعنی موسیٰ علیه السلام حق پیش کړو او بیا ئې د ملي ډ نور را دو چه نگی لوښکه پیغمبر، وه او دا الګو کې هم لو ښه بو وه او صفه حقه خبره پیش کړه نو بیا خو تسلیم پکار وه لیکن هغوی مقابله د منلو منونکو د حق ته تکلیف د رسول

اِلٰى فِرۡعَوۡنَ وَهَامٰنَ وَقَارُوۡنَ فَقَالُوۡا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ۝ فَلَمَّا

فرعون او هامان او قارون ته نو دوی او وئیل چه دا ساحر دی دروغژن دے. نو کله

جَآءَهُمۡ بِالۡحَقِّ مِنۡ عِنۡدِنَا قَالُوا اقۡتُلُوۡۤا اَبۡنَآءَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا

چه راغے دوی ته سره د حق نه چه زمونږ د طرفه نو دوی وئیل چه قتل کړئ ځامن د هغو کسانو چه ایمان ئې راوړے

مَعَهٗ وَاسۡتَحۡيُوۡا نِسَآءَهُمۡ ؕ وَمَا كَيۡدُ الۡكٰفِرِيۡنَ اِلَّا فِىۡ ضَلٰلٍ ۝

د ده سره او ژوندۍ پریږدئ ښځې ئې. او فریب د کافرانو غلط دے

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُوۡنِىۡۤ اَقۡتُلۡ مُوۡسٰى وَلۡيَدۡعُ رَبَّهٗ ۚ اِنِّىۡۤ اَخَافُ

او اووئې فرعون چه ما پریږدئ چه قتل کړم موسیٰ او دے دې اوبلی رب خپل. زه ویریږم چه

اَنۡ يُّبَدِّلَ دِيۡنَكُمۡ اَوۡ اَنۡ يُّظۡهِرَ فِى الۡاَرۡضِ الۡفَسَادَ ۝ وَقَالَ

دے به بدل کړی دین ستاسو یا به خور کړی په زمکه کښې وران. او ووئیل

مُوۡسٰۤى اِنِّىۡ عُذۡتُ بِرَبِّىۡ وَرَبِّكُمۡ مِّنۡ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤۡمِنُ

موسیٰ چه زه پناه غواړم په رب خپل او په رب ستاسو د هر متکبر نه چه یقین نه کوی په

بِيَوۡمِ الۡحِسَابِ ۝ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤۡمِنٌ ۖ مِّنۡ اٰلِ فِرۡعَوۡنَ يَكۡتُمُ

ورځ د حساب. او او وئیل یو سړی مؤمن د خاندان د فرعون نه چه حقه پټ ساته

اِيۡمَانَهٗۤ اَتَقۡتُلُوۡنَ رَجُلًا اَنۡ يَّقُوۡلَ رَبِّىَ اللّٰهُ وَقَدۡ جَآءَكُمۡ

ایمان خپل آیا وژنئ تاسو یو سړی لره چه حقه وائی چه رب زما الله دے او حقه پیش کړی دی تاسو ته

بِالۡبَيِّنٰتِ مِنۡ رَّبِّكُمۡ ؕ وَاِنۡ يَّكُ كَاذِبًا فَعَلَيۡهِ كَذِبُهٗ ۚ وَاِنۡ

دلیلونه د رب ستاسو نه. او که دے دروغژن وی نو تاوان د دروغو په هغه دروغ دے. او که

يَّكُ صَادِقًا يُّصِبۡكُمۡ بَعۡضُ الَّذِىۡ يَعِدُكُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهۡدِىۡ

وی رښتونے نو درسی به تاسو ته بعضې هغه عذاب چه ستاسو سره وعده کوی. یقیناً الله نه کوی

شروع کړل چه ځامن قتلول او ښځې ژوندۍ غلط غرض د پاره ساتل، متکبر: معلوم شوه چه ایمان او تکبر نه جمع کیږی. ځکه په بعضو روایتونو کښې نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائی چه لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر. تر هغه چه د هغه په زړه کښې د دانې په قدر تکبر وی. نو که چرې تکبر کوی الله تعالیٰ هغه له سزه خلکه کوی او څوک چه تواضع کوی نو الله تعالیٰ هغه له پورته کوی ۱۲

سته دا سړے د فرعون د تره ځوئ دے او عمو دے علی کرم الله وجهه فرمائی چه ابوبکر رضی الله عنه غوره دے د دے سړی نه ځکه چه دے خپل ایمان پټوو او حضرت ابوبکر خپل ایمان ښکاره کوی ۱۲ سته او پوره عذاب به په قیامت کښې مله و یږی ۱۲ ۱۲

سته یعنی چه دے تقریر سره فرعون ته هیڅ فائده نه وه ځکه چه الله تعالیٰ ظالمانو ته هدایت نه کوی ۱۲ ۱۲ ۱۲

مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۝ يٰقَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظٰهِرِيْنَ

بیځایه چه هغه ظالم او ډیر دروغژن وي - اے زما قومه تاسو لره باچاهي ده نن چه تاسو غالب یئ

فِي الْاَرْضِ ۡ فَمَنْ يَّنْصُرُنَا مِنْۢ بَاْسِ اللّٰهِ اِنْ جَآءَنَا ۭ قَالَ

په زمکه کښې - نو څوک به امداد او کړي زمونږ د عذاب د الله نه که راشي مونږ ته - او وے

فِرْعَوْنُ مَآ اُرِيْكُمْ اِلَّا مَآ اَرٰى وَمَآ اَهْدِيْكُمْ اِلَّا سَبِيْلَ

فرعون چه زه تاسو له هغه ورښیم مشوره چه کوم ما تاسو د کړې ده او زه نه ښایم تاسو ته لار

الرَّشَادِ ۝ وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اِنِّىْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِّثْلَ

نیکه - او اووی هغه سړي چه ایمان ئې راوړی وه اے زما قومه زه ویریږم په تاسو به مثل د

يَوْمِ الْاَحْزَابِ ۝ مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ وَالَّذِيْنَ

ورځې د ډلو نو - په شان د حال د قوم د نوح او د عادیانو او د ثمودیانو او د هغو چه

مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۭ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ۝ وَيٰقَوْمِ اِنِّىْٓ اَخَافُ

روستو د دوي وو - او الله نه غواړي ظلم په بندګانو باندے - او اے زما قومه زه ویریږم په

عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝ يَوْمَ تُوَلُّوْنَ مُدْبِرِيْنَ ۚ مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

تاسو د ورځې د فریاد نه - کله چه تاسو به واپس شئ شا ته - نه به وي تاسو لره د الله نه

مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ۝ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ

څوک بچ کوونکے - او چا لره چه غلط کړي الله نو نیشته هغه لره هیڅوک لار ښوونکے - او یقینًا راوړي وو تاسو ته

يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُمْ بِهٖ ۭ

یوسف مخکښې صاف صاف دلیلونه نو همیشه وئ تاسو په شک کښې د هغه نه چه راوړي ئې وو تاسو ته

حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ۭ كَذٰلِكَ

ترڅو چه کله وفات شو نو اووئ تاسو چه هیڅ کله به رانه لیږي الله روستو د هغه رسول - دغه شان د

سله فرعون او وئے چه زما خو هغه ځکه خیال دے یعني په ده ته اقتدار د دغه سړي سره د فرعون رائے به له نه شوه ۱۲ سله یعني دا د ډیرو قومونو عمل کول ظلم نه دے الله تعالیٰ خو د ظلم اراده قصدًا هم نه کوي ظلم کول خو لا څه یوم التناد: چه په هغه ورځ کښې به خلق فریاد کوي ۱۲ سله یعني یوسف علیه السلام هم مخکښې د الله د وحدانیت پیش کړې وو او تاسو په کښې شک کولو تو دا څو اټي خبره د دوي تر هغه وفات شو نو تاسو ووے چه قصه د رسالت ختمه شوه - نو بیا الله تعالیٰ داعي را او لیږلو د دغه شک د وجه نه الله تعالیٰ ظالمان ګمراه کوي چه د الله تعالیٰ د وحدانیت په دلیلو نو کښې جګړه کوي نو د الله تعالیٰ او د مومنانو لعنت دے په دوي باندے او د دے جګړے د وجه نه الله تعالیٰ په هغو باندے مهر د قهر او لګوي نو بیا کله سلوک د نیکۍ پاتے نه شي حاصل دا چه اول شک بیا ګمراهي بیا جدال بیا مهر او لګی د هغو په زړونو باندے ۱۲ ۱۲ ۱۲

يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ

وجې نه غلطوي الله هغه څوک چې هغه ظالم شکي وي - دوی هغه دي چې جګړه کوي په

اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ؕ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ

ایتونو د الله کښې بې د دلیله نه چې راغلی وي دوی ته - لوی دی د ا جګړه په غضب کښې په نزد د الله او په نزد

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾

د مومنانو - د دې په شان مهر وهي الله په هر زړه د متکبر ظالم باندې -

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ ﴿٣٦﴾

او وویل فرعون اې هامانه جوړه کړه ما د پاره منار چې زه اورسم په لارو کښې

اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ؕ وَكَذٰلِكَ

د آسمانونو چې اوګورم رب الٰه د موسیٰ ته او ګمان کوم چې هغه دروغجن دی - او دغه شان

زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيْلِ ؕ وَمَا كَيْدُ

ښائسته شو د فرعون ته بد عمل د هغه او منع شو د سمې لارې نه - او دې فریب

فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ الَّذِيْٓ اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ ع ۹

د فرعون بربادي - او وویل هغه چې ایمان ئې راوړی وو اې قومه زما تابعداري وکړئ

اَهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يٰقَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ؗ

چې زه او ښایم تاسو ته لار د صداقت - اې قومه زما یقیناً دا ژوند د دنیا لږ سامان دی

وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى

او یقیناً آخرت کور د آرام دی - چا چې اوکړه بدي نو بدله به

اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ

مثل د هغې وي - او چا چې اوکړه نیکي سړی وي او که ښځه او وي مومن وي

ف ۱ مسرف او مرتاب د فرعون صفت دی - هغه چې د لوړ پاره ګوي ... فرعون ... موسیٰ علیه السلام ... ۱۲

ف ۲ په دې کښې ... فرعون ته ... ۱۲

ف ۳ یعنې د فرعون خبره ... تاسو ته ... فرعون ... ۱۲

ف ۴ یعنې د فرعون ... دنیا ... نیک عمل ... د بد بدله ... نیکۍ بدله جنت ... په جنت کښې بې حسابه رزق ملاویږي ... په عمل کښې د سړي او د ښځې فرق نشته ۱۲

لے یعنی ایمان والا جنت ته او کافر اور ته ورځي نو زه تاسو جنت ته بلم او تاسو ما اور ته بلئ. واقعی دا څومره غلطي ده. ستاسو د
۲ے نشته ما لره په معبودیت د هغه صحیح علم ۳ے یعنی هغه د دنیا او آخرت نه د څه یو دعوه کولو نه دي د دنیا او نه د آخرت ته

فَأُولٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾ وَ

نو دغه به لاړشي جنت ته رزق به ورته ملاؤ شي په هغه کښې بې حسابه. او

يٰقَوْمِ مَا لِيٓ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُونَنِيٓ إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾

اے زما قومه څه دي ما لره چې زه بلم تاسو بچ کیدو ته او تاسو ما بلئ اور ته.

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا

ما ته تاسو وایئ چې کفر وکړم په الله او شریک کړم د هغه سره هغه چې نشته ما لره په هغه څه علم او

أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِيٓ إِلَيْهِ لَيْسَ

زه بلم تاسو لره زبردست بخښونکي ته. یقیناً کوم شے چې تاسو ما بلئ هغه ته نشته د

لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى اللّٰهِ وَأَنَّ

هغه بلنه په دنیا او نه په آخرت کښې او یقیناً واپسي زمونږ الله ته ده او یقیناً

الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحٰبُ النَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمْ

ظالمان دوزخیان دي. نو تاسو به یاد کړئ هغه خبره چې زه تاسو ته وایم

وَأُفَوِّضُ أَمْرِيٓ إِلَى اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقٰىهُ

او ما سپارلے دے کار خپل طرف د الله ته. یقیناً الله وینونکي دے بندګانو. نو بچ کړو هغه لره

اللّٰهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرْعَوْنَ سُوٓءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

الله د تکلیفونو د فریبونو د دوئ نه او راګیر شو په خاندان د فرعون بد عذاب.

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ

چې اور دے وړاندې کیږي په هغه صبا او بیګاه. او په کومه ورځ چې قائمیږي قیامت.

أَدْخِلُوٓا ءَالَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذْ يَتَحَآجُّونَ فِي النَّارِ

نو بوځئ به فرعون والا سخت عذاب ته. او کله چې جګړه کوي دوئ په اور کښې

ګے او س خو ځما خبره نه مني خو وستو به تاسو ته ځما د خبرې فائده معلومه شي خو بیا به وخت له وي ۵ے نو فرعون هغه سره حواله کړي وزرتنې لسا خو ته چې دے مړ کړي نو په لاړ کښې ترے الله تعالی بچ شو هغه سره کسات هلاک کړل. او هغه سره د هغوی الله تعالی بچ کړو او هغه بچ شو هغه سړے چې بلو ته فرعون ته راغلل نو فرعون هغوی ته او وے چې تاسو هغه قصداً پرېږدئ نو هغوی لره فرعون قتل کړل ۶ے نو په فرعونیانو به عذاب راغے چې په دریاب کښې غرق شو او د هغوی د نیا عذاب وشو او په برزخ کښې د هغوی عذاب دا دے چې سحر او بیګاه پیش کیږي د اور ته او بیا آخرت کښې هم سخت عذاب ورکړے شي او د هغه نو نه ده یعنی څوک چې د داعي حق مقابله کوي نو د هغه به هلاک شي لکه فرعون او د نیا وعیده سازوسامان او مسلو لیکلو څوک د الله تعالی د عذابه نه نه شي بچ کولے او د داعي حق ریښونو دا وسائلو ته حاجت نیشته د هغه ضرورت صرف دینیا ته دے یا الله موږ د خپل دین خادمان جوړ کړے آمین.

[illegible]

فَيَقُولُ الضُّعَفَٰٓؤُا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوٓا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ

[illegible]

أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوٓا

[illegible]

إِنَّا كُلٌّ فِيهَآ إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ

[illegible]

فِى النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ

[illegible]

الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾ قَالُوٓا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِالْبَيِّنَٰتِ قَالُوا

[illegible]

بَلَىٰ قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعَٰٓؤُا الْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٥٠﴾ إِنَّا

[illegible]

لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِى الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ

[illegible]

الْأَشْهَٰدُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ الظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

[illegible]

وَلَهُمْ سُوٓءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا

[illegible]

بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ الْكِتَٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِى الْأَلْبَٰبِ ﴿٥٤﴾

[illegible]

[illegible]

به، او دوي ته تسلي ده چه د کافرانو په مخالفت صبر کوه د دين د ترقۍ وعده حقه ده او کوم کار چه ستا د شان سره مناسب نه وي
وعده نه بخښنه غواړه لکه اجتهادي کمزوري او شي لکه اَفضل د فضائلو ته فوت شوي وي دا د پيغمبرانو شان او بت د کمو د اجتهاد

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ

نو صبر کوه يقيناً لوظ د الله حق دے او بخښنه غواړه د گناه خپل او پاکي بيانوه سره د صفتونو د

رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ

رب خپل په ماښام او سحر - يقيناً هغوي چه جگړه کوي په ايتونو د الله کښے

بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ

بغير د دليل نه چه راغلے دے دوي ته - بلکه خبره نيشته بلکه لوئي ده په سينو د دوي کښے کله به دوي

بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ۝ لَخَلْقُ

رسي هغې ته - نو پناه او غواړه په الله سره يقيناً الله هر څه اوري او وينی - په شک پيدا کول

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ

د اسمانونو او د زمکے لوئي دي د پيدا کولو د خلقو نه ليکن زيات

النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۙ وَالَّذِيْنَ

خلق نه پوهيږي - او نه دے برابر ړوند او ليدونکے او نه مؤمنان

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا الْمُسِيْٓءُ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝

چه کوي نيکي او نه بدکار - کم سوچ کوئ تاسو -

اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

يقيناً قيامت راتلونکے دے نيشته شک په هغې کښے - ليکن زيات خلق نه

لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ؕ اِنَّ

مني حق - او وائي رب ستاسو چه سوال کوئ ما نه قبلولے شم دعا ستاسو يقيناً

الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ۝

هغوي چه ځان غټ گڼي د عبادت زما د محتاجۍ نه زر به لاړ شي دوزخ ته ذليل -

غلطۍ بانده زجر کيدے شي او بيا هغوي بخښنه غواړي او معاف ورته کيدے شي او نورو مجتهد انو ته به ثواب ملاويږي په غلطۍ د اجتهاد سره او په صحيح اجتهاد دوه ثوابه ملاويږي د اقيده د اصولو کښے به نه کيږي تا به شو يه د باقي پيغمبران معصوم دي نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمائي ما سره الله تعالی امداد کړيدے نو زه د شيطان نه بچ شوے يم او زما شيطان مسلمان شويدے ۲، ۳ دا زور نه دے چه خلق جگړے کوي تو حيد به يا تا بعر ياد ليل شي ۱۲ ۳ دا د ثبوت د قيامت د پاره دليل دے او چه اسمانونه پيدا کولے شي نو دوباره خلق هم پيدا کولے شي ۱۲ ۴ دا بل لی دليل دے د ثبوت د قيامت يعني که قيامت رانه شي بيا خو د مشرک او موحد فرق پاتے نه شو ۱۲ ۵ دا خو د قيامت دے ۱۲ ۶ دا د سورت د دعوے د پاره د کل دے حاصل دا چه حاجات د الله تعالی نه غواړئ او شرک چه نه غواړي که الله تعالی د نه هغوي په دوزخ کښے بيا تلونکے دے چه اسمانونه پيدا کولے شي نو دوباره خلق هم پيدا کولے او که قيامت رانه شي نو بيا د مشرک او موحد فرق پاتے نه شو

۷ يعني قبلولو نه دے بيا د ده اختيار دے قبلوي او که نه قبلوي نو د صحابه حقه د کا چه په طريقه د نبي عليه السلام دعا کاميابي د الله نه غواړي او د نبي په طريقه کښے ده زيه سيره د کښے د نبي عليه السلام فرمائي څخه په تره د الله تعالی د دعا نه بل څه نيشته په دعا کښے محتاجي ده او زاري د شکر
او دعا او ده عاجزي ده ټه دعا وخت پوهږي حاجت دي

اَللّٰهُ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الَّیْلَ لِتَسْكُنُوْا فِیْهِ وَ النَّهَارَ مُبْصِرًا ؕ

الله هغه دے چه پیدا کړه ئے تاسو ته شپه چه آرام اوکړئ په هغې کښے او ورځ ئے د کتو د پاره ـ

اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَ لٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

بے شکه الله مهربان دے په خلقو باندے لیکن زیات خلق حق نه

لَا یَشْكُرُوْنَ ۝ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَیْءٍ ۘ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا

مني ـ دا الله دے چه ستاسو رب دے پیدا کوونکے د هر شی دے ـ نیشته حاجت روا کوونکے

هُوَ ؗ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝ كَذٰلِكَ یُؤْفَكُ الَّذِیْنَ كَانُوْا بِاٰیٰتِ اللّٰهِ

سوا د هغه نه ـ نو چرته واپس کیږئ تاسو ـ دغسے واپس کیږی شو هغوی چه د آیتونو د الله منکر

یَجْحَدُوْنَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِیْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّ السَّمَآءَ

انکار کوونکو ـ الله هغه دے چه جوړه کړې ئے ده تاسو د پاره زمکه د اوسیدو ځائے او آسمان

بِنَآءً وَّ صَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَ رَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّیِّبٰتِ ؕ

چت ـ او صورتونه ئے درته جوړ کړی دی او ښائسته صورتونه ئے درته جوړ کړی دی ـ او رزق ئے درکړے دے تاسو ته د مزیدارو څیزونو

ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚۖ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ هُوَ الْحَیُّ لَاۤ اِلٰهَ

دا الله دے چه ستاسو رب دے ـ نو برکت والا دے الله چه پالونکے د ټول عالم دے ـ الله ژوندے دے نیشته حاجت روا

اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِیْنَ لَهُ الدِّیْنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ

کوونکے سوا د هغه نه نو بلئ هغه لره خالص کړئ هغه لره بندګي ـ ټول صفتونه صرف الله لره دي چه رب

الْعٰلَمِیْنَ ۝ قُلْ اِنِّیْ نُهِیْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِیْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ

د ټول عالم دے ـ او وایه چه زه منع شوے یم چه عبادت اوکړم د هغوی چه تاسو ئے بلئ هغوی لره سوا د

دُوْنِ اللّٰهِ لَمَّا جَآءَنِیَ الْبَیِّنٰتُ مِنْ رَّبِّیْ ؗ وَ اُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ

الله نه هرکله چه راغلل ما ته صاف دلیلونه د رب ځما نه ـ او ما ته حکم شوے دے چه تابع شم

ف: په دے آیتونو کښے اول ذکر د هغه نعمتونو دے چه الله تعالیٰ ستاسو د پاره پیدا کړی دی شپه د آرام د پاره او ورځ د کار کسب د پاره ـ باری تعالیٰ مهربان دے خو بیا هم زیات خلق په هغه شکر نه کوی ـ دویم دلیل دا دے چه الله ستاسو پیدا کوونکے دے ـ او آسمانونه او ښائسته صورتونه او رزق او برکت د هغه مهربانی ده ـ هغه حاجت روا دے ـ نو صرف د هغه نه غوښتل پکار دی ـ الله تعالیٰ ژوندے دے ـ چه ژوند د هغه ذاتی دے ـ نو غیر الله د بندګی مستحق نه دے ـ او الله تعالیٰ ما ته حکم کړے دے چه د هغه تابعدار شم ـ

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۶۶﴾ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ
د رب د ټولو عالمو. - الله هغه ذات دی چې پیدا کړي یئ تاسو له خاورې نه بیا د
نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْٓا
نطفې نه بیا د ټکړې د وینې نه بیا را وباسي تاسو لره واړه بیا چې اورسئ تاسو
اَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُوْنُوْا شُيُوْخًا ۚ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى مِنْ قَبْلُ
طاقت خپل ته بیا چې شئ بوډاګان - او ځینې ستاسو نه هغه دي چې وفات کړی شي پخوا او چې
وَلِتَبْلُغُوْٓا اَجَلًا مُّسَمًّى وَّلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۶۷﴾ هُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ
اورسئ نیټې مقررې ته او چې تاسو پوهه شئ - الله هغه ذات دی چې ژوندي کوي
وَيُمِيْتُ ۚ فَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۶۸﴾ اَلَمْ
او مړه کوي نو کله چې اراده اوکړي د یو کار نو بېشکه وائي هغه ته چې شه نو شي. - آیا نه
تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ ۭ اَنّٰى يُصْرَفُوْنَ ﴿۶۹﴾ اَلَّذِيْنَ
ګورې ته هغو ته چې جګړه کوي په آیتونو د الله کښې - چرته دوی بېرته ګرځولی شي؟ هغه خلق
كَذَّبُوْا بِالْكِتٰبِ وَبِمَآ اَرْسَلْنَا بِهٖ رُسُلَنَا ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۰﴾
چې دروغ ګڼي کتاب لره او هغه چې مونږ لیږلي دي رسولان د هغې د پاره - نو زر به پوهه شي -
اِذِ الْاَغْلٰلُ فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلٰسِلُ ۭ يُسْحَبُوْنَ ﴿۷۱﴾ فِي الْحَمِيْمِ ڏ
کله چې کړۍ به وي په غاړو د هغوی کښې او زنځیرونه راښکلې کیږي به هغوی - په ګرمو اوبو کښې -
ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُوْنَ ﴿۷۲﴾ ثُمَّ قِيْلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ
بیا به په اور کښې سیزلې کیږي - بیا به اووئیلی شي دوی ته چرته دي هغه چې تاسو هغوی لره شریکو
تُشْرِكُوْنَ ﴿۷۳﴾ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا بَلْ لَّمْ نَكُنْ نَّدْعُوْا
د الله سره - سوا د الله نه - دوی به اووائي چې ورک شو زمونږ نه بلکه مونږ نه وو بللي

ف۱ د انسان د پیدا کېدو په دې مختلفو حالتونو کښې د الله تعالیٰ بیان شوی دی چې دا پیدا کول صرف الله تعالیٰ د ځانه دي ... الله تعالیٰ د لوی قدرت مظاهر دي چې ژوندي او مړه کول د هغه قدرت والا دی ... مقصود دا دی چې ... ۱۲
ف۲ ... ۱۲
ف۳ ... د مسئلې د توحید د ... نقلي دلیل ته اشاره ده ۱۲
ف۴ ... بیان دی ۱۲
ف۵ زنځیرونه به ... ۱۲
ف۶ ... باطل مراد دي ... ۱۲
ف۷ ... سورة انعام آیت ۲۳ ۱۲

لے واسطہ سوؤ تکبر پیدا دے (فائدہ) معلومہ شوہ چہ سبب ذ نار دا و کو تکبر دے او سبب ذ عبادت تواضع دے متکبر پہ ہر مقام کښې ذلیل دے او متواضع پہ ہر مقام کښې خوشحالہ دے تکبر مناسب ذ خالق سرہ او تواضع مناسب ذ مخلوق سرہ ده ۔

مِنْ قَبْلُ شَيْـًٔا ۚ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧٤﴾ ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ

څیز لرہ ۔ دغسې گمراه کوی الله کافرانو لره ۔ دا بدله څو وجې تاسو

تَفْرَحُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُوْنَ ﴿٧٥﴾ اُدْخُلُوْٓا

خوشحالیدئ په زمکه کښې نا حقه ۔ او تاسو تکبر کولو ۔ ننوځئ

اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٧٦﴾

دروازو ذ دوزخ ته همیشہ به یئ په هغه کښې ۔ نو ناکاره ده ځائے ذ تکبر کوونکو ۔

فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ

نو صبر کوه یقینا وعده ذ الله حقه ده ۔ نو که او ښایو مونږ تا ته څینې هغه عذاب چه

نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٧٧﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا

وعده ئے کوو مونږ ذ دوئ سره یا به وفات کړو مونږ تا نو مونږ ته به راجع کړے شی دوئ ۔ او یقینا لیږلی دی

رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ

رسولان مخکښې ستا نه ځینې ذ دوئ نه هغه دی چه قصه ئے مونږ کړې تا ته او ځینې ذ دوئ نه هغه دی

لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ

چه قصه ئے مونږ نه ده کړې تا ته ۔ او نه دے کار ذ هیڅ رسول چه پیش کړی یو معجزه

اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ

مگر په اذن ذ الله سره ۔ نو کله چه راشی حکم ذ الله نو فیصله به اوشی په انصاف سره او برباد به شی

هُنَالِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٧٨﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوْا

په دغه مقام کښې دروغژن ۔ الله هغه ذات دے چه پیدا کړی ئے دی تاسو ذ پاره څاروی چه سواره شئ

مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوْا عَلَيْهَا

په څینو او څینې خورئ تاسو ۔ او ستاسو ذ پاره په هغو کښې نفع دی او چه اورسئ تاسو په هغو

ذ مخلوق سرہ ده ۔ ښکے دا تسلی ده ۔ ښکے واقعہ ابو دنیا دے یعنی که تا ته ذ منکر عذاب په دنیا کښې اونه ښودلے شو نو بیا به څنگه وی او یا ئے وفات کړم او عذاب په راپسے معلوم او دغه او وینے او په تا یا دنه کړو تفصیلو ښکے دا دلیل نقلی اجمالی دے ذ ټولو انبیاؤ نو ښه یعنی ټول انبیا الله تعالیٰ رالیږلی دی او دغه الله تعالیٰ ته بندگان او ټول په باری تعالیٰ پابند دے غالب نه دی او دوی معجزه په حکم ذ الله تعالیٰ نه شو ښکاره کولی او دوی هیڅ مقابله لره نه شو کولی بلکه دا تحریکات هم ذ الله تعالیٰ دی ۔ ښکے دا عقلو دلیل عقلی دے ذ څاروو پیدا کوونکی صرف الله تعالیٰ دے ذ سورلئ او ذ خوراک ذ پاره او په هغو کښې نفع دی لرے لرے مقامات ته هم پرے ځلق ځی ذ څه ورتو نو ذ پاره او سورلئ پرے او دوارنګ جهاز ونه دی ذ سورلئ ذ پاره دا ذ الله تعالیٰ ذ وحدانیت ایتونه دی چه دا پیدا کوونکے ذات دے هم صرف دے مستحق او برکت ورکوونکے دے او په دهٔ شوک غالب نه شته ۱۳

ع ۸
۱۴

حَاجَةً فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ۝

هغه حاجت ته چه په سینو ستاسو کښې دے او په دغو او په جهازونو تاسو سوره کړے شئ ۔

وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ ۖ فَاَيَّ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُنْكِرُوْنَ ۝ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا

او ښائی تاسو ته الله ایتونه خپل نو د کوم یو ایتونو د الله نه تاسو انکار کوئ ۔ آیا نه دی گرځیدلی په

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ

زمکه کښې چه او گوری چه څنگه شو اخر د هغو چه مخکښې وو د دوی نه ۔

كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَّاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَمَآ اَغْنٰى

وو زیات د دوی نه او سخت د دوی نه په طاقت کښې او په نښو د زمکے کښې نو فائده ورنه کړه

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ

دوی ته هغه شی چه دوی گټلو ۔ نو هر کله چه راغله دوی ته رسولان د دوی سره د دلائلو

فَرِحُوْا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

نو دوی خوشحاله شو په هغه شی چه د دوی سره کوم علم وو او چاپیر شو دوی ته هغه عذاب چه دوی

يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ فَلَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗ وَ

په هغه پورې توقے کولے ۔ نو هر کله چه دوی اولید وعذاب زمونږ نو دوی اوویل چه مونږ ایمان راوړے په یو الله

كَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ مُشْرِكِيْنَ ۝ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيْمَانُهُمْ

او مونږه انکار کوو د هغو چه مونږ شریکول د الله سره ۔ خو نفع او نه رسوله دوی ته ایمان د دوی

لَمَّا رَاَوْا بَاْسَنَا ؕ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ فِيْ عِبَادِهٖ ۚ وَ

هر کله چه دوی اولیدو عذاب زمونږ ۔ دا قانون د الله دے کوم چه تیر شوے دے په بندگانو د هغه کښې

خَسِرَ هُنَالِكَ الْكٰفِرُوْنَ ۝

او برباد شو په دغه مقام کښې کافران ۔

۱ له دا عذاب د دنیا دے چه لوئے طاقت والا خلق ورو کیدو لیکن په سبب د خلاف کولو د حق نه وو چه هغوی اوره ے بچ کړی وے ۱۲

۲ ے یعنی ځان له علما دیو د مونږ تاسو ته ضرورت نیشته ۱۲

۳ ے د عذاب په وخت توبه منظوره نه ده دیته ایمان د یاس وائی دا منظور نه دے چه د ځیله ژوند نه نا امیده شی نو توبه بیکاره شی ۱۲

ع ۱۴ ۹

[illegible]

سُورَةُ حٰمٓ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اَرْبَعٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

شروع کوم په نامه د الله چه ډیر مهربان نهایت رحم کوونکی دی

حٰمٓ ۝ تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ كِتٰبٌ فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ

دا سورت نازل شوی دی له طرفه د مهربان نهایت رحم کوونکی، دا داسې کتاب دی چه جدا جدا بیان شوی

قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ

ایتونه د ده قرآن دی په عربی ژبه د هغه قوم د پاره چه پوهیږی، زیری ورکوونکی او ویروونکی دی نو مخ واړاوه ډیرو

فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ۝ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا فِيْۤ اَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُوْنَاۤ اِلَيْهِ

د هغوی نو دوی نه اوری، او وایی دوی چه زړونه زموږ په پردو کښې دی د هغه څه نه چه ته مونږ ته بلنه راکوې

وَفِيْۤ اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا

او په غوږونو زموږ کښې درنوالی دی او زموږ او ستا په مینځ کښې پرده ده نو ته خپل کار کوه مونږ

عٰمِلُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَاۤ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰۤى اِلَيَّ اَنَّمَاۤ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ

هم خپل کار کوو، ووایه چه بېشکه زه بشر یم ستاسو په شان وحې کېږی ماته چه بېشکه معبود ستاسو الله یو

وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْۤا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ۝

دی نو برابر سم شئ هغه ته او بخښنه وغواړئ له هغه نه او عذاب دی مشرکانو لره

الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ۝ اِنَّ

کوم چه نه ورکوی زکوٰة او دوی د آخرت نه انکار کوی یقیناً

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ۝ قُلْ

کوم خلق چه ایمان راوړی دی او کړی نیکی دوی لره ثواب بې انتها دی، ووایه

اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ بِالَّذِيْ خَلَقَ الْاَرْضَ فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ

آیا تاسو انکار کوئ د هغه ذات چه پیدا کړی یې ده ځمکه په دوه ورځو کښې او جوړوئ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لَهٗۤ اَنْدَادًا ؕ ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ مِنْ

[illegible]

فَوْقِهَا وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ فِيْهَآ اَقْوَاتَهَا فِيْۤ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً

[illegible]

لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝ ثُمَّ اسْتَوٰۤى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَ

[illegible]

لِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَاۤ اَتَيْنَا طَآئِعِيْنَ ۝ فَقَضٰىهُنَّ

[illegible]

سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا

[illegible]

السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ وَحِفْظًا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ

[illegible]

الْعَلِيْمِ ۝ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ

[illegible]

عَادٍ وَّثَمُوْدَ ۝ اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ

[illegible]

خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً

[illegible]

فَاِنَّا بِمَاۤ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ۝ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سله یعنی خالق طاقت والا دے مخلوق عاجز دے ۱۲ سله یعنی لوی دنیا نو ته الله تعالیٰ الاحقه او خود هغوی په حقه وو دے باندے لا ندې نو هغه په دے عذاب راغلو (فائده) معلومه شوه چه انسان ته الله تعالیٰ اختیار ورکړے دے ۱۲ سله دا

بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ

نا حقه - او دوی وویل چه څوک دے سخت زمونږ نه په طاقت کښے - آیا نه گوری دوی په دغه

الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾

الله تعالیٰ چه پیدا کړی ئے دی هغه زیات دے د دوی نه په طاقت کښے - او هغوی د آیتونو زمونږ انکار کوی -

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ

نو مونږ اولیږله په هغوی باندے سخته هوا په ورځو د مصیبت کښے چه اورسوو دوی ته

عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ ۖ

عذاب د شرم په ژوند د دنیا کښے - او عذاب د آخرت خو ډیر د شرم دے

وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ

او دوی سره به امداد ونه کړے شی - او کوم چه ثمود دی نو ښودله مونږ هغوی ته لاره نو هغوی خوښه کړه ړوندوالے

عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا

والے په هدایت باندے نو اونیوه هغوی لره سخت عذاب د ذلت تکه چه هغوی غلط

يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ ع ۲

کار کولو - او مونږ بچ کړل هغوی لره چه یقین ئے کولو او ځان ئے ساتلو د نار الله - او کله چه جمع کړے

أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ

دشمنان د الله اور ته - نو دوی به په جماعتونو به وی - تر دے چه کله راشی دوی او ته شاهدی به ورکړی

عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

په دوی باندے غوږونه د دوی او سترگے د دوی او څرمنے د دوی په عمل د دوی باندے -

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي

او دوی به اووائی څرمنو خپلو ته چه ولے مو شاهدی ورکړه په مونږ - او به وائی چه گویا کړی مونږه الله

زیری دے یعنی څوک چه ځان د شرک او بدعت او رسوماتو نه بچ کړی نو الله تعالیٰ هغو لره نجات ورکوی ۱۲ سله وا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ سله د ګناهګارو به جماعت شی ۱۲ سله په قیامت کښے به کافران د خپل کفر نه انکار او کړی او دوی به او وائی چه مونږ د بل چا شاهدی نه منو زمونږ سره ظلم او نه شی نو الله تعالیٰ به د دوی خولے بندے کړی (الیوم نختم علیٰ افواههم یس آیت ۶۵) نو د انسانانو به پخپله خپلو گناهونو اقرار اوکړی چه مونږ دا گناهونه کړی دی بیا به د دوی ژبے بندے شی نو هغوی به دوی ته اووائی چه په تاسو دے لعنت وی ما ستاسو د پاره مقابله کوله په حدیث شریف کښے د تفصیل د (مشکوٰة ص۴۸۵) ۱۲

له ۲۱ دا سورت خاص مقام دے یعنی دوی چه د توحید منکر دی په دنیا کښې نو په دے سبب سره دا اصلی ضبوه وادده
چه په دوی باندې شیطان مسلط کړے دے او دوی ته هر قسم مخکښې روستو بد عمل عبادت ښکاره کوی نو دوی ترینه توبه نه اوباسی

أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾

پخوا ګویا کړے دے هغه هر شے او هغه پیدا کړی یئ تاسو لره اول ځل او هغه ته به تاسو واپس کړے شئ

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا

او تاسو ګمان نه شئ پټیدلے د دینه چه شاهدی اوکړی په تاسو باندې غوږونه ستاسو او نه

أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ

سترګې ستاسو او نه څرمنې ستاسو لیکن تاسو ګمان کولو چه یقیناً الله نه پوهیږی په

كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ

ډیرو هغو باندې چه تاسو کول. او دے ګمان ستاسو کوم چه تاسو کړو

بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ

په رب خپل باندې هلاک کړئ تاسو لره نو شوئ تاسو برباد و نه. نو که صبر کوی دوی نو اور

مَثْوًى لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ وَ

ځاے د دوی. او که دوی عذر کول غواړی نو قبول به نه شی. او

قَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

ګول دی ما په دوی پسې ملګری نو ښکلی ښائسته کړی دوی ته مخکښې عمل او روستو عمل

وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ

او ثابت شو په دوی باندې حکم د الله سره د هغو امتونو چه تیر شویدی مخکښې د دوی نه د

الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

پیریانو او د انسانانو نه. یقیناً دوی برباد ؤو. او وویل کافرانو چه

لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾

ملاوړئ دا قرآن او شور کوئ په ده کښې چه تاسو غالب شئ.

نو په دوی باندې حکم د قهر شو یعنی دوی مخکښې خلق وو د دوی پشان د پیریانو او د بنی آدمو نه نو دوی ګمراه برباد شو او دا ګناه د یو ګناه ګول دی او بل ګناه نه مثل دی خو د انسان د کښې ګناه نه مثل دی ګناه نه چه پاک دی نو صفت صرف انبیاء دی نو ځکه دے او مشرکان برباد دی چه هغوی شرک او بدعت ته عبادت وائی ۲۲ ﷺ دا نور شوه ده ۲۳ هغه تاسو چه وائے په کارونو کول نو ګو یا ستاسو په خپل رب باندې د ګمان دی چه هغه ستاسو د عمل نه خبر نه دے او که ستاسو علم وي چه الله تعالیٰ ستاسو نه خبر دے نو تاسو به و لے داسے بد کارونه کول نو په اصل کښې دے ګمان تاسو لره هلاک کړی دی او س نه صبر مفید دے او نه توبه مفید ده یعنی اوس د دنیا قانون ختم دے ۲۴ ۲۵ هغه کافرانو ته پته وه چه که شوک دا قرآن واوری نو مسلمان به شی ځکه معقول دلائل دی په کښې نو ځکه هغوی اووے چه تاسو شور کوئ په وخت د درس د قرآن کښې چه تاسو غالب شئ ځکه چه دلائل خو نه وو د کافرانو سره چه په هغو غالب شوی وے ۲۶

ع ۲
۱۷

[illegible]

فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ

نو ضرور به وڅکوو کافرانو ته سخت عذاب - او ضرور به ورکړو دوي ته

أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ

د بدو عملونو بدله چه دوي کول - دا بدله ده د دښمنانو د الله

النَّارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ ۖ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا

چه اور دے - د دوي د پاره به په هغه کښې کور د همیشوالي وي - دا بدله ده ځکه چه دوي د آیتونو سره

يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ

انکار کولو - او وائي به هغه کسان چه کافر شوي دي اے ربه زمونږ وښایه مونږ ته هغه چه

أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا

ګمراه کړي یې مونږ له پیریانو او انسانانو نه چه واچوو دوي لاندې د قدمونو خپلو چه شي

مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا

دوي ډیر ذلیل - یقینا هغه خلق چه وائي رب زمونږ الله دے بیا برابر شو په دے خبره

تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا

راځي په هغوي باندې ملائک چه مه ویریږئ او مه غمژن کیږئ او مبارک شئ په

بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي

جنت سره کوم چه تاسو سره وعده کړے شوے ده - مونږ مددګاري یو ستاسو په

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنفُسُكُمْ

ژوند د دنیا کښې او په آخرت کښې - او تاسو لره په آخرت کښې هغه څه دي چه غواړي نفسونه ستاسو

وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَ ع ١٨

او تاسو د پاره په جنت کښې هغه څه دي چه تاسو ئې غواړئ - دا میلمستیا به وي د بخښونکي مهربان

[illegible]

(ريږي ته ۱۹ منه) کښې هغه شي دي چه تاسو غواړئ ئې ـ او الله تعالىٰ میلمستیا ده او الله تعالىٰ بخښونکې دے ستاسو
ګناهونو له به معافه کړي او رحیم دے ستاسو سره به مهرباني اوکړي ۱۲ (رد دے څخه) سله دا طريقه د تبلیغ ده

مَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ
او څوک دے چه ډیر غوره دے په خبره کښې د هغه چا نه چه بلي خلق الله ته او کوي نیکي او وائي چه
اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝۳۳ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ؕ
بے شکه زه د مسلمانانو نه یم ـ او نه ده برابر نیکي او نه بدي ـ
اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ
منع کړه بدي په هغه سره چه هغه ښه وي نو په دغه وخت به هغه څوک چه په ستا او د هغه په
كَاَنَّهٗ وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ۝۳۴ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا ۚ وَ
مینځ کښې دښمني ده ګویا هغه دوست دے خالص ـ او نه ورکولے شي دا خبره صابرانو ته ـ او
مَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ۝۳۵ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ
نه ورکولے شي دا خبره د لوئے نصیب خاوند ته ـ او که اورسي تا ته د
الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝۳۶
شیطان نه څه وسوسه نو پناه اوغواړه په الله سره ـ بے شکه هغه ترجمه اوريدونکے او پوهه دے
وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ؕ لَا تَسْجُدُوْا
او د دلائلو د هغه نه شپه او ورځ او نمر او سپوږمۍ ده ـ نو سجده مه کوئ
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ اِنْ
نمر او سپوږمۍ ته او سجده کوئ الله ته چه هغه پیدا کړي دي دوی لره که
كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ۝۳۷ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا فَالَّذِيْنَ عِنْدَ
تاسو خاص د هغه عبادت کوئ ـ نو که دوی ځان غټ او ګڼړي نو هغه خلق چه په نزد د
رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهٗ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْــَٔمُوْنَ ۝۳۸
رب ستا دي پاکي بیانوي هغه لره د شپې او د ورځې او دوی نه ستړي کیږي هم ـ

ترغیب دے اتباع ته چه دوی به خوشحاله کوي خو ته ورته وایه چه زه راشه مسئله د اوږه بیا ستا اختیار دے او که مخالف بدي کوي خو ته نیکي کوه نو دغه مخالف به ستا خپل شي د بدئ په مقابله کښې نیکي کول د صابرانو او د خوش قسمته خلقو کار دے د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په صفاتو کښې راځي چه هغه کتابونو کښې چه هغه به نه دفع کوي بدي په بدئ سره بلکه عفوه به کوه (مشکوٰة) ۱۲
۳ سله یعنی غصه درشي ۱۲
۴ سله دا دویم دلیل عقلي دے چه شپه او ورځ او نمر او سپوږمۍ هم د الله تعالىٰ د وحدانیت دلیلونه دي چه دا د الله مخلوق دے د دوئ لوئے بادشاه دے نو په هغه څوک غالب نیشته نو تاسو د هغو سجده مه کوئ بلکه د الله تعالىٰ تابعوشئ ۱۲
سله دا زورنه ده یعنی که دوی د الله تعالىٰ فرمان منی نو دوی ته څه ضرورت دے ملائک د الله تعالىٰ پاکي بیانوي قول عنصر او نه ستړي کیږي ۱۲

له واحدم دلیل عقلي دے چه زمکه تازه او کوره چه شوه او چه وچه وه حقه په باران سره تازه کړه ۱۲ ؎ دا د قیامت دلیل دے چه مړي بیا ژوندي کوي ۱۲ ؎ دا وعید دے د مشرک او د موحد مقابله ده او د مشرک په وخت حیرۍ هم ژوندي کولے شم ۱۲ ؎ دا وعید او آخرت بیان شوے ۱۲

وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا

او د نښو د ده (الله) نه دا ده چه ته به وینې زمکه اوچه نو کله چه اوورووم په هغې باندې

الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ؕ اِنَّ الَّذِيْٓ اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ؕ اِنَّهٗ

باران نو تازه شي او بوټي کړي شي ـ یقینًا هغه ذات چه تازه کړې ده دا نو ژوندي کوونکي دے مړو ته

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۳۹ اِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا

یقینًا الله په هر شي باندې قدرت والا دے ـ بے شکه هغه خلق چه نقصان کوي په آیتونو زمونږ کښې

لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ؕ اَفَمَنْ يُّلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا

نو پټ نه دي په مونږ نه ـ آیا هغه څوک چه واچولے شي اور ته غوره دے یا هغه څوک چه راشي په امن

يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝۴۰

په ورځ د قیامت ـ کوئ هغه کار چه ستاسو رضا وي یقینًا الله کارونه ستاسو وینی ـ

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ۝۴۱

یقینًا هغه خلق چه انکار کوي د قرآن نه هر کله چه راغے دوي ته (نو دا انکار غلط دے) او یقینًا دا کتاب دے

لَّا يَاْتِيْهِ الْبَاطِلُ مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهٖ ؕ تَنْزِيْلٌ

زبردست ـ نه راځي په دے کښې دروغ نه د مخه نه او نه د روستو نه (ځکه چه) نازل شوے دے

مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ۝۴۲ مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ

د حکیم نه چه د صفتونو مالک دے ـ نه ویلے کیږي تا ته مګر هغه خبره چه ویلے شوې وه پیغمبرانو ته

مِنْ قَبْلِكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ اَلِيْمٍ ۝۴۳ وَلَوْ

مخکښې ستا نه ـ یقینًا رب ستا خاوند د بخښنې او خاوند د سخت عذاب دے ـ او که

جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ ءَاَعْجَمِيٌّ

کړے وے مونږ دا قرآن عجمي نو دوي به اوویل چه ولے بیان نه شو آیتونه د دۀ ـ آیا عجمي کتاب

او دوېم موحد دے ۱۲ ؎ شوے او وروستو پاره د زور د بعثه دے ۱۲ ؎ دا د تمهید دے د روستني زور د په چه د دا کافران انکار کوي د قرآن نه او دا څو څو زبردست کتاب دے چه باطل پکښې بالکل نشته او د هغه الله تعالیٰ د طرف نه دے چه د پیر علم والا او لوی صفتو نو والا دے نو د دا سے لوئے کتاب نه انکار د کافرانو کار دے نه د مسلمان ۱۲ ؎ د مشرکانو د سرو تیز کاره لوبه نشته ځو ۱۲ د الله ده او که په دے سره دا شوه نو هیڅ دے خیل بدل کړه یعنی د تاسے نه دے چه ورته شي او که په دے هم سره نه شو نو بیا دے او د دښمن او ګوره ځکه چه هغه شیطان دے او شیطان ناري دے نو اور په او پو سره مړ کیږي ۱۲ ؎ دا زور نه ده او تسلي هم ده چه ته د توحید مسئله پیش کوے نو کله د وي د شور کوي بیا ورته کنځل کوي واوره دا خبره نوي نه ده مخکښې پیغمبرانو ته هم دا سے ویلي شوي وو نو که څوک بخښنه غواړي نو الله تعالیٰ به ورته بخښنه ورکړي ورنه الله تعالیٰ به عذاب ورکړي ۱۲ ؎ دوي اعتراض او کړو چه که دا قرآن د محمد ﷺ جوړ کړے وي نو الله جواب کوي چه که په عجمي ژبه قرآن نازل او لیږوو

عجمي ژبه قرآن نازل او لیږوو نو بیا به اعتراض کوي چه ولے څنګه خبره ده چه کتاب عجمي دے او پیغمبر عربي دے الله تعالیٰ فرمائي چه قرآن خو د مؤمنانو د پاره هدایت دے او کافرانو له په پوهیږي ځکه چه د قرینه ورته آواز کیږي خو هلته دا آوازي او مطلب نه پوهیږي ۱۲

[illegible]

وَعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۖ وَالَّذِينَ

او عربي دے؟ وايه دا كتاب مومنانو لره هدايت او شفا ده - او كوم خلق چه

لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ

ايمان نه راوړي نو په غوږونو د دوي كښے درنوالے دے او دا قرآن په دوي روند والے دے - دوي ته

يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ

آواز كيږي د ډير لرے ځائے نه - او يقيناً مونږ وركړے وو موسىٰ ته كتاب

فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ

نو اختلاف اوشو په هغه كښے - او كه نه وے خبره چه مخكښے تيره شوے ده ستا د رب نه نو فيصله

بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا

به شوے وه په مينځ د دوي كښے - او دوي په شك كښے دي [illegible] - چا چه اوكړه نيكي نو

فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

د هغه د پاره ده - او چا چه اوكړه بدي نو تاوان د هغه دے - او نه دے رب ستا ظلم كوونكے په بندګانو باندے

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَ

د هغه طرف ته حواله دے علم د قيامت - او نه راوځي څه ميوے د خپلو غوټو نه او

مَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي

بار نه اخلي يو ماده او نه يے زيږوي مګر په علم د هغه سره - او كله چه آواز اوشي [illegible]

قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ

[illegible]

مِنْ قَبْلُ ۖ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٨﴾ لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ

[illegible]

[illegible]

ل٥ دا دَ عذاب دَ اخرت بیان دے ۱۲ ۲ے دا ذورنه دم چه دَ خوشحالئ په وخت تر بیه دَ الله تعالیٰ هیر وکړا او دَ تکلیف په
وخت بیا سوالونه کوی او پکار دا دہ چه په هر وخت دَ الله تعالیٰ نه حاجتونه غواړی نبی کریم صلی الله علیه وسلم

الْخَيْرِ ۚ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ۝۴۹ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا

خیر نه - او که تکلیف ورته اورسی نو نا امیده شی چه یو - او که اورسوو ورته مهربانی خپله

مِن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً

پس دَ تکلیف نه چه رسیدلے وے ورته نو وائی دا خو لائق وم او نه گمان نه کووم چه قیامت به وی

وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِندَهُ لَلْحُسْنَىٰ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ

او که زه واپس کړے شم خپل رب ته نو یقیناً ما لره دَ هغهٔ سره خوشحالی ده - نو زه به خبر کړم

كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۝۵۰ وَإِذَا أَنْعَمْنَا

کافران په کار دَ هغو او زه به ورکړم هغوی ته سخت عذاب - او کله چه مهربانی اوکړم

عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ

په انسان باندے نو دے مخ واړوی او یو طرف ته شی او کله چه اورسی ورته تکلیف نو کوی ډیره

عَرِيضٍ ۝۵۱ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم بِهِ مَنْ

دعا - او وایه آیا وینئ تاسو که وی دا قرآن دَ طرفه دَ الله نه بیا انکار کوئ تاسو دَ دے نه نو څوک

أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۝۵۲ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَ

ډیر گمراه دے دَ هغه نه چه هغه په ډیر خلاف کښے دے زر دے چه اوښایم دوی ته دلیلونه خپل په اطرافو کښے

فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ

او په نفسونو دَ دوی کښے تر دے چه ښکاره شی دوی ته چه دا توحید حق دے آیا نه پوره کیږی په توحید دَ رب

أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝۵۳ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَاءِ

ستا کښے دا چه الله هر شی ته حاضر ناظر دے - خبردار یقیناً دوی په شک کښے دی دَ ملاقات دَ

رَبِّهِمْ ۗ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ۝۵۴

رب خپل نه - خبردار الله هر شی لره گیر ونکے دے -

فرمائی چه که څوک غواړی چه په سختئ کښے دَ هغه سوال قبول شی نو په ارام کښے دِ دعا باری تعالیٰ نه حاجتونه غواړی ۱۲ ۳ے دا آیت دَ ټولو زور غوسره تعلق لری چه قرآن دَ الله تعالیٰ دَ طرفه دے او دوی تربیه انکار کوی او قسم قسم ناروا کوی نو یقیناً دوی غټ گمراه او په خلاف کښے دی دَ حق نه ۱۲ ۴ے دا دَ عذاب دَ دنیا بیان دے چه په دوی تکلیف راولم هم دَ قحط او هم دَ مرضونو او دَ مرگو نو چه دوی ته پته اولگی چه پیغمبر دَ الله نه څوک متصرف نیشته ورنه نو دَ دوی نه به هغو دَ تکلیف لرے کړے وے ۵ے دا ښخم دلیل عقلی دے دَ الله تعالیٰ دَ وحدانیت یعنی دَ لیلو نه خو ویره خو دا یو دلیل پوره دے دوی لره په توحید دَ باری تعالیٰ کښے چه الله تعالیٰ هر شی ته حاضر او ناظر دے او دا بل څوک نیشته نو حاجات پوره کوونکے هم صرف الله تعالیٰ دے نه بل څوک ۱۲ ۶ے دا دَ عذاب دَ دنیا بیان دے چه دا خلق خو شک کوی په قیامت کښے نو ځکه شرک کوی خو دوی به دَ الله تعالیٰ نه څو نه شی په دنیا کښے به رسوا شی ۱۲

سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ ثَلٰثٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً

شروع د الله په نوم سره چې ډیر مهربان رحم کوونکی دی (رکوع ۵)

حٰمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ

اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٣﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَهُوَ

الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰٓئِكَةُ

يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِي الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِنَّ

اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥﴾ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَاۗءَ اللّٰهُ

حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ڮ وَمَآ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ

اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ

الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ فَرِيْقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِي السَّعِيْرِ ﴿٧﴾ وَلَوْ

شَاۗءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَاۗءُ فِيْ

له ۔ او ډیر زورور دے ۔ چه لوئے قدرت والا باچا دے دوی په ... او غیر الله ته ... کارجوړوونکی او د ستاسو اختلاف
رفع کړی او هغه حکم په هر باره کښې تعالیٰ کوی نو الله تعالیٰ حکم کړے دے چه سوا د الله نه بل حاجات پوره کوونکی نشته ... [illegible]

رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾ أَمِ اتَّخَذُوا

رحمت ۔ او ظالمانو لره نشته هیڅوک کارساز او نه مدد ګار ۔ آیا جوړ کړی دی دوی

مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۖ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ

سوا د الله نه کارجوړوونکی ۔ نو صرف الله کارجوړوونکی دے او هغه ژوندی کوی مړی او هغه په

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى

هر شی باندې قدرت والا دے ۔ او په کومه خبره کښې چه ستاسو اختلاف راشی نو حکم د هغې

اللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾ فَاطِرُ

حواله ده طرف د الله ته ۔ دا الله دے زما رب په هغه ما توکل کړے دے او خاص هغه ته رجوع کوم ۔ پیدا کوونکے

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ

د اسمانونو او د زمکې دے ۔ او پیدا کړی یې هغه ستاسو لره ستاسو د جنس نه جوړې او د

الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ

څارو نه جوړې ۔ خوروی تاسو په دغه پیدا کولو سره ۔ نشته په شان د هغه هیڅ شی ۔ او الله

السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَبْسُطُ

اورېدونکے او لیدونکے دے ۔ خاص هغه لره دی کنجیانې د اسمانونو او د زمکې ۔ زیاتوی

الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ شَرَعَ لَكُم

رزق د هغه چا چه خوښه شی او کموی ۔ یقیناً الله په هر شی پوهه دے ۔ مقرر کړے یې هغه ستاسو

مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا

هغه دین چه وصیت کړے وو په هغې سره نوح ته او هغه چه مونږ رالیږلے دے تا ته او هغه چه

وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ۖ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَ

مونږ وصیت کړے وو په هغې سره ابراهیم ته او موسیٰ ته او عیسیٰ ته چه برابر کړئ دین لره او

له چه الله دے او ته ما ګمان
سپارلے دے او ورته حسا
واپس وو ۔ له انسان
لره ولی وسر کارجوړوونکی الله
نه بل هیڅوک نشته او الله
تعالیٰ ولی نشته چه ایمان والا
او مخلوق ... کوونکے دی
په دعا او پرستو ... نه
الا ان اولیاء الله لا خوف
علیهم ولا هم یحزنون
الذین امنوا وکانوا یتقون
سورة یونس ... وما لکم
من دون الله من ولی ولا
نصیر سورة بقرة ...
له هغه نه ما ګمان سپارلے
دے چه هغه دوه لوئے
مشرقی دے ...
له د سورت مقصد
دے چه دوه لوئے باچا
دے نو هغه ستاسو لره
هغه دین مقرر کړے دے
چه هغه دین ټولو انبیاء ته
تر رالیږلے شوے دے چه
هم دین کوئ شرک مه کوئ
د مسئله په مشرکانو
ضروری دی الله تعالیٰ
دے مسئله ته ... شوی
شک چه دوی هغه کوی
او الله تعالیٰ دے مسئلے
لره هغه څوک را ولی چه
هغه ضد نه کوی

له اول اعتراض چه تقولو انبياؤ ته دا توحيد وحي شوي ده نو بيا ولې ځيني خلق ورسره خلاف وي؟ جواب: خلاف د ضد د وجې نه شوي دے خلاف چا کړي دے ضديانو او کله چه خلاف کړي دے پس د علم نه د حق نه خلاف کله کړي دے

لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ اللَّهُ يَجْتَبِي

چه اختلاف مه کوئ په دين کښې - ګران دے په مشرکانو هغه څه چه ته يې ورته بلې - الله غوره کوي

إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ۝ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا

طرف خپل ته هغه څوک چه وغواړي او سموي لارې ته خپل هغه څوک چه رجوع کوي - او جدا نه شو دوي مګر

مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ

وروستو د هغې چه راغلے دوي ته علم د ضد د وجې نه - او که نه وے حکم مخکښې شوے

مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا

د رب ستا نه تر نيټې مقررې پورې نو فيصله به شوې وه په دوي کښې - او يقيناً هغه خلق چه ورکړے شو

الْكِتَابَ مِن بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝ فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ ۖ

شو ورته کتاب وروستو د دوي نه په شک کښې دي د دغه توحيد نه - نو د دې د وجې نه توحيد ته خلق بلله

وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَقُلْ آمَنتُ بِمَا أَنزَلَ

او ټينګ اوسه لکه چه تا ته حکم شوے دے - او مه پسې ځه د خواهشاتو د دوي پسې - او ووايه چه يقيناً ما ايمان راوړے په هغه

اللَّهُ مِن كِتَابٍ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ ۖ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَا

څه چه نازل کړي دي الله هر کتاب - او ما ته حکم شوے دے چه انصاف وکړم په مينځ ستاسو کښې - الله رب زمونږ دے

أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۖ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ۖ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ

او رب ستاسو دے - مونږ لره زمونږ عملونه دي او تاسو لره ستاسو عملونه دي - نشته جګړه په مينځ زمونږ او ستاسو کښې - الله

وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا

به جمع کړي مونږ ټول او الله ته دے واپس ورتګ - او هغه خلق چه جګړه کوي په توحيد د الله کښې پس د هغې نه چه

اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ

منل شوے دے نو دليل د دوي باطل دے په نزد د رب د دوي - او په دوي باندې غضب دے

(فائده) اختلاف چه د وجې د دين نه وي دا ناجائز دے او تفرقه چه د وجې د ضد نه وي دا غلط دي او اختلاف څکه جائز دے چه اوښ د مشورے دے او شاورهم في الامر (آل عمران آيت ١٥٩) ١٢ ته دويم اعتراض چه مخالفين خدائے تعالیٰ ولې هلاک نه کړي؟ جواب: د هلاک د دوي د پاره وخت مقرر دے ١٢ ته يعني باغيان مرۀ شو او وروستو خلق په شک کښې پاتې شو ١٢ ته هر کله چه توحيد تولو انبياؤ ته وحي شوي دے او خلاف کوونکي ضديان دي نو ته دے توحيد ته خلق بله او بچيله هم منه نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته وائي او نورو خلقو ته او ترو دا ١٢ ته نه تاسو زمونږ د عملونو ذمه وار يئ او نه مونږ ستاسو د عملونو ذمه وار يو ١٢ ته الله تعالیٰ زمونږ او ستاسو رب دے نو دے جګړے زمونږ او ستاسو ختم دي ١٢ ته دريم اعتراض چه باغيان خو لاړل ليکن روستو خلقو ته خو حق کتاب پاتې شو نو دوي د معذور دي؟ جواب: د دوي هيڅ عذر نيشته ځکه چه دا توحيد غټو غټو خلقو منلے دے، ويل الله تعالیٰ ته زا ليږلي دي نو کتاب بوزه بيا په دغه ګډ چه قرآن ته هم تيلے کيږي ١٢ ته دا اول علت دے چه عذر د دوي نه دے منظور ١٢

سلہ دا دوم علت دے د سکتے د دوو علماء د اخرت بیان وسکہ سکتے دا د ربیع وسکہ ۱۲ عمہ حاصل دا چہ لوئی پادشاہ توحید توں انبیاؤ تہ را لیگلے دے او اختلاف پکښې ضدیانو کڑے شہ وہ دے توحید تہ خلق بلہ او کوم خلق چہ د ضدیانو کتابونہ پیش کوی

وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ

او دوی لرہ سخت عذاب دے ۔ اللہ هغه ذات دے چہ را لیگلے ئے هغه کتاب په حق او ترازو ۔

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۝ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ

او تا خبر ئے تہ چہ قیامت بہ نزدے وی ۔ او زر غواړی قیامت لرہ هغوی چہ

لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ

ایمان نہ لری په هغه باندے ۔ او کوم چہ مؤمنان دی نو ویریږی د قیامت نہ او پوهیږی چہ

أَنَّهَا الْحَقُّ ۗ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝

قیامت حق دے ۔ خبردار چہ کوم خلق جګړه کوی د قیامت په باره کښے بیشکه په غلطۍ کښے لرے دی

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝

اللہ مهربان دے په بندګانو خپلو باندے رزق ورکوی هغه چاته چہ رضا ئے شی ۔ او الله طاقتور او زبردست دے

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ۖ وَمَنْ كَانَ

هغه څوک چہ اراده کوی د فصل د اخرت نو زیاتوو مونږ هغه لرہ فصل د هغه ۔ او هغه څوک چہ

يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ۝

غواړی فصل د دنیا نو ورکوو هغه لرہ د دنیا نه ۔ او نیشته هغه لرہ په اخرت کښے هیڅ حصه ۔

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ۚ

آیا دوی لرہ شریکان دی چہ هغوی جوړ کړی دی دوی لرہ هغه دین چہ اذن نه دے ورکړے په هغه سره الله ۔

وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ

او که نه وے خبره د فیصلے نو فیصله به شوې وے په مینځ د دوی کښے ۔ او یقیناً ظالمانو لره

عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ

دردناک عذاب دے ۔ تہ به وینے ظالمانو لرہ چہ ویریږی به د کسب خپل نه او د جزا د کسب

نو د هغوی دوی نیک باطل کے
ځکه چہ توحید غیر منقول
دے او بیا اللہ تعالیٰ قرآن
را لیگلے دے نو نور کتابونه
به هغه منظور وی چہ د
دغه سره برابر وی ۱۲
سکتے ترازو سره دا مسئلے
معلومے شوے توحید
توں انبیاؤ تہ وحی شوے
دے چہ په غیب پوهه
او هر څه کوی که اللہ تعالیٰ
دے د هغه نه ماچتو نه
غواړی د دی د وړه دا چه
د دے مسئلے نه خلق فرق
کړی سکتے د هغه د وجه نه
اللہ تعالیٰ دے د دا په تعلق
بهتر کوی دا ایت د اول نے
خبر دے سره لیری چہ اللہ
مهربان او رزق رسان
دے نو د هغه نه حاجات
غواړی ۱۲ سکتے دا ترغیب
دے نیک عمل ته او ترهیب
دے د دنیا نه چہ د توحید
د تاسو د دنیا ایت دی صرف
دنیا چہ غواړی نو هغه
لره اخرت نه وی ۱۲ ۱۲
سکتے دا د دویم دعوے سره
لګی یعنی توں انبیاؤ ته
خو توحید وحی شوے دے
او د دے نه خلاف د باغیانو
جوړ دے او اللہ تعالیٰ دین
نه دے ۱۲ سکتے دا د عذاب
د دنیا بیان دے ۱۲
سکتے دا د عذاب د اخرت
بیان دے ۱۲

ــه دا زیری دے مؤمنانو ته چه څوک توحید منی او د توحید په روښنۍ کښې نیک عمل کوی نو هغو لره باغونه وی او چه څه غواړی نو هغه به ورته ملاویږی، دا جنت لوئے فضل دے په جنت سره. الله تعالیٰ نیکو بندګانو ته زیرے ورکوو (فافهم)

ذٰلِكَ الَّذِیْ یُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ ... وَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِیْ رَوْضٰتِ

... او مؤمنان چه کوی نیکی په باغونو د جنت

الْجَنّٰتِ ۚ لَهُمْ مَّا یَشَآءُوْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِیْرُ ﴿۲۲﴾

کښے به وی. د دوی د پاره هغه شے دے چه دوی غواړی په نزد د رب د دوی دا لوئے فضل دے.

ذٰلِكَ الَّذِیْ یُبَشِّرُ اللّٰهُ عِبَادَهُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ

دا هغه ثواب دے چه په دے سره مبارکی ورکوی الله هغه بندګانو خپلو ته چه ایمان راوړی او کوی نیکی.

قُلْ لَّاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَیْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِی الْقُرْبٰی ؕ وَ مَنْ یَّقْتَرِفْ

او وایه چه نه غواړم ستاسو نه په توحید مزدوری لیکن مینه کوه دوستی په قرابت کښے. او چا چه اوکړه

حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِیْهَا حُسْنًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿۲۳﴾ اَمْ

نیکی نو زیاتی به ورکړو هغه ته په صحیح کښے ثواب. یقیناً الله بخونکے او قدردانی دے. آیا

یَقُوْلُوْنَ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا ۚ فَاِنْ یَّشَاِ اللّٰهُ یَخْتِمْ عَلٰی

وائی دوی چه دهٔ جوړ کړے دے الله باندے دروغ؟ نو که رضا شی د الله نو مهر به او لګوی په

قَلْبِكَ ؕ وَ یَمْحُ اللّٰهُ الْبَاطِلَ وَ یُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ عَلِیْمٌۢ

زړهٔ ستا باندے. او ورانوی الله دروغو لره او محکم کوی رښتیا د لره په حکم خپل. یقیناً الله پوهه دے

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۲۴﴾ وَ هُوَ الَّذِیْ یَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَ

د زړهٔ په خبرو باندے. او هغه الله دے چه قبلوی توبه د بندګانو خپلو نه او

یَعْفُوْا عَنِ السَّیِّاٰتِ وَ یَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿۲۵﴾ وَ یَسْتَجِیْبُ الَّذِیْنَ

عفوه کوی ګناهونو نه او پوهیږی په کارونو ستاسو باندے. او دعا قبلوی د

اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ یَزِیْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ وَ الْكٰفِرُوْنَ

مؤمنانو چه کوی نیکی، او ډیر ثواب ورکوی دوی ته د فضل خپل نه. او د کافرانو

ثواب نه او عذاب نه بیانول
بیان د محبت د توحید د
چه دا مسئله وره مسئله ده
د دے نه منونکی په دوا به
جهان نه په عذاب کښے وی او
منونکی د دے په دواړو جهان نه
په خوشحالی کښے وی منونکی
د توحید په دنیا کښے هم په
اطمینان کښے ځکه چه دوی
ته معلومه ده چه څه کوی
نو صرف الله تعالیٰ کوی. او
نه منونکی په دنیا کښے هم
په اضطراب کښے وی ځکه
چه دوی د مخلوق نه په ویره
وی نو د دوزخ د دوی کار دنیا
نه شروع دے ۱۲ ۱۲
۲ دا ترغیب دے اتباع ته
چه ز هغو په تبلیغ باندے
مزدوری نه غواړم خو بیا ولے
څه خبره نه منئ البته کړه
نسب د وجه نه ما سره مینه
کوئی نو هغه بله خبره ده
۳ دا زور نه دے ۱۲
۴ دا د اولے دعوے سره
لګی چه حاجات د الله نه
غواړئ ځکه چه هغه دا سے
مهربان دے چه توبه قبلوی
او ګناهونه معاف کوی او
خبردار دے ۱۲ ۱۲
۵ دا زیرے دے ۱۲
۶ دا عذاب د اخرت
بیان دے ۱۲

له یعنی اوس هم الله تعالی دومره مهربان دے چې تو زموږ رزق ته ئې زیات کړي. جواب دا دے چې که ئې ستاسو زیات کړي
نو بیا به ګمراه شئ او که د رزق خبره ده نو مهربانی ده ۲. سره تعلق او هغه حاجات صرف د

لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا

د پاره سخت عذاب دے - او که زیات کړي الله رزق د خپلو بندګانو نو زیاتے به کوي

فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ

دوي په زمکه کښې لیکن رالیږي په اندازه سره هغه چې رضا ئې وي هغه یقینًا د خپلو بندګانو

بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنشُرُ

خبردار لیدونکے دے - او الله هغه دے چې رالیږي باران پس د هغې نه چې دوي نا امیده شي او خوروي

رَحْمَتَهُ ۚ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ

رحمت خپل او هغه کارجوړوونکے قابل د تعریف دے - او د نښو د هغه نه پیدا کول د اسمانونو

وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ

او د زمکې دي او هغه شے د چې خور ئې کړي په دواړو کښې حرکت کوونکي او د الله په جمع کولو د دوي

إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَا أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ

کله چې اوغواړي قدرت والا دے - او هغه چې اورسي تاسو ته تکلیف نو په سبب د ګټې د لاسونو

أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ

ستاسو دے او عفوه کوي هغه د ډیرکناهونو - او نه یئ تاسو به کید ونکي د الله د په زمکه کښې -

وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ

او نیشته تاسو لره سوا د الله نه هیڅ کارجوړوونکے او مددګار - او د نښو د هغه نه

الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ

جهازونه دي په دریاب کښې پشان د غرونو - که رضا شي د هغه نو ودروي به هوا نو شي به جهازونه

رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾

ولاړ په شا د دریاب - یقینًا په دے کښې دلیلونه دي د هر صابر او احسان منونکي د پاره -

﴿وَمَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ ... هره مصیبت په وخت په سر د ... وائی چې اے الله ... تکلیفونه او کنا
او کنا بخکاره ... د الله نه ... قانون ... او کړه ... یعنی کنا ... الله تعالی ...

ته تکيف ملګرو ولي چه هغه الفينوته پته او ګلي چه هو وي لره ځائے د ځکه ... او الله تعالیٰ د وحدانيت چه ... کله بخوري کو ... او غير الله لره امداد او تصرف ثابتوي ... ﷺ د اتر ... دنيا ته چه د اشه په دنيا فرع ... کو ...

أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ

او يا به هلاک کړي هغو لره په سبب د کسب د دوي او معاف کوي ډيرګناهونه. او د دې معلوم کړي چه جګړه

يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ

کوي په آيتونو زمونږ کښې چه نشته دوي لره ځائے د خلاصي. نو هغه چه درکړے شوي دي تاسو ته

شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ

شے نو هغه سامان د ژوندون لنډ دے. او هغه شے چه الله سره دے غوره دے او همېشه پاتې کېدونکے دے

آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ

د پاره د مؤمنانو او چه په رب خپل توکل کوي. او د پاره د هغو چه ځان بچ کوي د لويو

الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ

ګناهونو او د بې حيائي نه او کله چه غصه ورشي نو دوي بخښنه کوي. او د پاره د هغو خلقو

اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ

چه فرمان مني د رب خپل او کوي ... او کار د دوي جرګه دي په مينځ د دوي کښې

وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ

او له هغه مال نه چه مونږ درکړے خيرات کوي. او د پاره د هغو چه کله او رسي هغو ته ظلم نو

هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا

دوي صرف بدله اخلي. او بدله د بدئ بدي ده په شان د هغې. نو چا چه عفو او کړه

وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ

او نيکي يې او کړه نو ثواب د هغه په الله دے. يقيناً الله مينه نه کوي د ظالمانو سره. او چا چه بدله

انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا

واخسته پس د ظلم نه په هغه باندې نو په دوي باندې نشته څه الزام. يقيناً

ته دنيا لره سامان دے متاع
ويلې کيږي هغه شوي دے
عنوري ته چه لوشي چوري
ونيلې شوي دي ١٢ ١٢

ته دا ترغيب دے نيکو
اعمالو ته ١٢ ته دا ...
... ورطه بقي دي
چه په الله باندے يقين
او کړي چه هرڅه کولے شي
او په هرڅه پوره دے او
حاجت نه پوره کوي ...
ته دا ددې طريقه دے
يعني ظلم نه کوي ١٢
ته يعني ايمان راوړي
او ظلم نه کوي او احسان
کوي نو الله تعالیٰ په تاسو
عذاب ختم کړي ١٢ ١٢
ته يعني احسان کوي ١٢
ته يعني ظلم نه کوي ١٢
ته او که چا بد چا ته او ...
او کړه نو صبر بهتر دے
او که دې خير د کولے شي
... چه يا الله د ...
... او که
چه شو ...
کړے دے او ...
... اوږ
به خير ... کوي
په ... آ ... کړي
چه ... خير دے او کړي
... خدائے د
... او دين د خلاص
کړي د ا خو ظلم دے ١٢

السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ

الزام په هغو دے چه ظلم کوي په خلقو باندې ـ او فساد کوي په زمکه کښې

بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ

ناحقه ـ دغه دي دپاره عذاب دردناک دے ـ او چا چه صبر او کړو او بخښنه ئې او کړه

إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ

بیشکه دا کار د مقصودي کارونو نه دے ـ او چا له چه ګمراه کړي الله نو نشته هغه له

مِن وَلِيٍّ مِّن بَعْدِهِ ۗ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ

هیڅ کار جوړوونکے سوا د الله نه ـ او ته به وینې ظالمان لره هر کله چه ووینی عذاب چه

يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾ وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا

وائي چه آیا شته واپسۍ ته ... لار ! او ته به وینې دوی لره چه پیش کړے شي په اور باندې

خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ ۗ وَقَالَ الَّذِينَ

عاجزي کوونکي د ذلت نه ګوري به په پټه نظر سره ـ او وائي به

آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ

مؤمنان چه یقیناً برباد هغه دي چه نقصان ئې رسولے دے ځانونو ته او خپل خاندانونو ته په ورځ

الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم

د قیامت ـ خبردار چه یقیناً ظالمان به همیشه عذاب کښې وي ـ او نشته دوی لره

مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ

هیڅ امداد کوونکي چه امداد او کړي د دوي سره سوا د الله نه ـ او چا له چه ګمراه کړي الله

فَمَا لَهُ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ

نو نشته هغه له هیڅ لار ـ او منئ حکم د رب خپل مخکښې د دې نه چه راشي

یعنی د ډیر همت والو کار دے

له دا عذاب د آخرت بیان دے ۱۲

له دوی به اور ته مخامخ کیږي او دوی به جهنم خو شعور والا دے ۱۲

[illegible]

يَوۡمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۚ مَا لَكُم مِّن مَّلۡجَإٖ يَوۡمَئِذٖ وَمَا لَكُم

هغه ورځ چه نشته دی واپس ګرځول ئې د الله نه - نه به وی تاسو له څه ځائ د پناه په هغه ورځ او نه به وی تاسو له

مِّن نَّكِيرٖ ۞ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظًاۖ إِنۡ

انکار (د ګناه کولو) نو که چرې مخ واړوی نو نه ئې یو لیږلی مونږ ته په دوی باندې ساتونکی - نه دی په تا صرف

عَلَيۡكَ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ فَرِحَ بِهَاۖ

رسول دی - او یقیناً چه کله اوڅکوو مونږ انسان ته د خپل طرف نه مهربانی نو خوشحاله شی په هغې

وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ فَإِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ كَفُورٞ ۞

او که اورسی دوی ته تکلیف سبب د هغه چه مخکی کړی دی د دوی لاسونو نو یقیناً انسان ناشکره دے -

لِّلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ

صرف الله لره ده بادشاهی د آسمانونو او د زمکې - پیدا کوی هغه چه رضا ئې شی - بخی هغه چاته چه رضا ئې شی

إِنَٰثٗا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ۞ أَوۡ يُزَوِّجُهُمۡ ذُكۡرَانٗا وَإِنَٰثٗاۖ

زنانه او بخی هغه چاته چه رضا ئې شی نارینه - یا ورکوی دوی له جوړې نارینه او زنانه -

وَيَجۡعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًاۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ

او جوړوی هغه چا لره چه رضا ئې شی شنډ - یقیناً الله پوهه قدرت والا دے - نشته طاقت د یو بشر

أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحۡيًا أَوۡ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ أَوۡ يُرۡسِلَ رَسُولٗا

چه خبرې ورسره اوکړی الله مګر په وحی سره یا د شا د پردې نه یا را اولیږی رسول نو

فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٞ ۞ وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ

وحی اوکړی په حکم د الله سره هغه چه رضا ئې شی د الله - یقیناً الله لوئ حکمت والا دے او دغسې مونږ رالیږلی دی

إِلَيۡكَ رُوحٗا مِّنۡ أَمۡرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدۡرِي مَا ٱلۡكِتَٰبُ وَلَا ٱلۡإِيمَٰنُ

ملائک تاته په حکم خپل سره - ته نه وه معلومه چه څه دے کتاب او نه تاته ایمان معلوم وه

[illegible] ... معلوم وی یا نا آشنا ... قسمه ... تفصیلی احکام ... معلوم نه وو ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... راهب ... تفصیلی احکام ... معلومه ... توحید ... مشرک ... [illegible]

[illegible] ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... پیغمبر ... مشرک ... [illegible] ... اصلاح ... [illegible]

ﻟﻪ دا وایه متقي وے چه د حرفه مالک وے نو حاجات د هغه نه غواړئ. ﺳﺘﻪ نازل شوے دے پس د شورٰی او قبل د دخان نه د وړاندي. په ترتیب قراني کښې (٤٣) او په نزولي کښې (٦٣) دے. مقصد د سورت: د رسم اعتراض چه مونږ د

دویته حاجتونه غواړو

وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ؕ وَاِنَّكَ	او نزلونه ئے منو څکه چه دوي نازولي دي او په الله تعالٰی
لیکن ما جوړه کړے ده کتاب لره نور روښانه خو د نه کوو په دے سره هغه چاته چه ئے رضا شي د بندګانو زمونږ	زمونږ کار رونه کوي یے قانون
لَتَهْدِيْۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۙ صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي	جواب په الله تعالٰی څوک غالب نیشته: ولا یملک الذین
یقینًا ته خو دُ ښه کوے لارے برابرے ته. لارے د هغه الله ته چه مرف هغه لره هغه خیزونه	یدعون من دونه الشفاعة
السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ اَلَآ اِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ۟	الا من شهد بالحق وهم
چه په آسمانونو کښې دي او هغه خیزونه چه په زمکه کښې دي خبر شئ چه مرف الله ته واپس کیږي ټول کارونه	یعلمون (٨٦) ﻟﻪ کتاب مبین ګواه دے چه شک
سُوْرَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ	پاتے نه شو د توحید په مسئله کښې چه ملق نه ئے
سورت زخرف په مکه کښې نازل شوے دے په دے کښې یو کم اتیا ایتونه او اووه رکوعګانے دي	موضحه یان دي یعنې څرګندے دلائل نه صافي معلومه شو
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ	چه حاجتونه پوره کوونکے مرف الله تعالٰی دے نه بل څوک سوا
شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکے دے (او ...)	الله. ﻟﻪ یعنې صاف عربي دے چه شک پکښې نیشته د
حٰمٓ ۚ ۟ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۟ۙ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ	تمهید دی بیان دے. (٣)
حٰمٓ. قسم دے په واضح کتاب. ما کړے دے دا کتاب لره قرآن عربي چه تاسو پوه شئ	عده ا جوړ شوے کلام لفظي دے چه حادث دے نه کلام
تَعْقِلُوْنَ ۟ۚ وَاِنَّهٗ فِيْۤ اُمِّ الْكِتٰبِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيْمٌ ۟ؕ اَفَنَضْرِبُ	نفسي چه قدیم دے. (٤)
په هغه شئ. او دا قرآن په لوح محفوظ کښې څما په څنګ کښې اوچت او حکمت والا دے. آیا واپس کوو مونږ	ﻟﻪ دا زور نه دے چه تاسو اسراف کوئ خو به قرآن
عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا اَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِيْنَ ۟ وَكَمْ اَرْسَلْنَا	در درد پاره شي بلکه اوس هم
تاسو نه دا قرآن اړولے چه یئ تاسو قوم ظالم. او ډیر مونږ لیږلي دي	ښه ده واقعه د اب د دنیا بیان دے. (٨)
مِنْ نَّبِيٍّ فِي الْاَوَّلِيْنَ ۟ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّا كَانُوْا بِهٖ	
نبیان په مخکنو قومونو کښې. او نه راتلو دوي ته هیڅ نبي چه دوي به پرے	
يَسْتَهْزِءُوْنَ ۟ فَاَهْلَكْنَاۤ اَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَّمَضٰى مَثَلُ الْاَوَّلِيْنَ ۟	
توقه مسخره کوله. نو ما هلاک کړل سخت د دوي په حمله کښې او تیر شوي دي حال د مخکنو خلقو	

له و او دلیل نقل دے اول چه دوی هم دا منی چه خالق د آسمانونو او د زمکې صرف الله تعالیٰ دے نو ما پښتونه بیا کوو ګے هم
مراد الله تعالیٰ دے ۱۲ ګے د الله تعالیٰ څو صفات بیانوی د اد هغو د خبرے تتمه ده چه دا صفات هم دوی منی ۱۲ ګے دلالت

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ
او که ته پوښتنه اوکړې د دوی نه چه چا پیدا کړی دی آسمانونه او زمکه نو دوی به او وائی چه پیدا کړی دی
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ
غالب پوهه پاچا - کوم چه جوړه کړې یې تاسو لره زمکه فرش او جوړې کړې یې په دې تاسو لره
فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
لارې دې دپاره چه تاسو لاره معلومه کړئ (منزل مقصود ته) او کوم چه ورولی دی د بره نه اوبه
بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَالَّذِي
په اندازه سره، نو تازه کوو مونږ په هغې سره ښار مړ شوی - دغسې به تاسو راویستلی شئ - او کوم چه هغه
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا
پیدا کړی یې جوړې ټولې او جوړ کړی یې تاسو لره هغه څیزونه چه بېړۍ او د څارویو نه هغه شی چه
تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا
تاسو پرې سوریږئ، چه برابر شئ په شاګانو د هغې بیا تاسو یاد کړئ نعمت د رب خپل کله چه
اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا
تاسو برابر شئ په هغو - او تاسو او وائی چه پاک دی هغه ذات چه تابع کړی یې دی مونږ لره دا او مونږ نه وو
كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ
ورله تابع کوونکی - او مونږ خپل رب ته واپس کیدونکی یو - او جوړه کړې دی الله لره د هغه د
عِبَادِهِ جُزْءًا ۚ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ
بندګانو نه اولاد - یقیناً انسان ناشکره دے ښکاره - آیا جوړې کړې دی د هغه شیانو نه چه الله پیدا
بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ
کړی دی جینکۍ او غوره کړی یې تاسو لره په زامنو - او کله چه خبر ورکړی شی یو د دوی ته په هغه چه جوړه کړې

د قیامت د پاره چه معترف دی ګے د الله تعالیٰ خپله مهربانی او لوئی قدرت بیانوی چه حاجات د دے لوئی مهربانی او د دے لوئی قدرت والا نه شو ایسي ۱۲ ګے کله چه څوک په سورلی باندے سورشی نو دا دعا به وائی : سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ : بیا به درے ځله او وائی اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ : بیا درے ځله اَللّٰهُ أَكْبَرُ بیا به او وائی : سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ : کله چه بنده بخښنه غواړی نو الله تعالیٰ ډیر خوشحالیږی د دعا مطلب دا دے چه دا الله دے چه دا سورلی تا زمونږ تابع کړی ده تصرفات ټول ستا دی او لوئی بادشاه ته ځې نو مانه معاف او کړه نو دا توسل دے په صفاتو د الله تعالیٰ او څپل عجز سره ۱۲ ګے دا زور نه ده چه دوی ملائکو ته نازولی او د الله تعالیٰ غالب والی د چیره بے قدری ده د الله تعالیٰ چه الله تعالیٰ د ځان د پاره لونړه او تاسو لره ځنګان درکوی او جینکۍ خو د دیته بد ښکاری چه پورې سرے خپوشی چه ستا لور شوی ده نو دے خفه شی

او جینکۍ خو د دوی په عقیده وی د هغوی د کالو تصور دی نو دا بے عقله الله تعالیٰ د ځان د پاره غوره کوی دا قبیح غلط ده ۱۲

سلہ آیا کافرکیږی او صفه زنانه چه کم عقله دی نو حضو لره په الله تعالیٰ باندی ثابتوی او نارینه کنځی ۱۲ سلہ ملائکه خو الله تعالیٰ بندګان دی نه شځی نه دی نو دوی ورته ښځه وائی الله تعالیٰ به د دوی دا خبره هم ولیکی او تپوس به کیږی ۱۲ سلہ د دوی

لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۱۷﴾ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا

صفه د رحمان د پاره ثابتوله نوش لرد صفه تور او صفه د غم نه ډک وی۔ آیا صفه شوک چه په ورش

فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ﴿۱۸﴾ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ

کیږی شی د ګاڼو کښی او صفه په جګړه کښی خبره صافه نه شی کولے۔ او جوړ وی صفه ملائک

الَّذِيْنَ هُمْ عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ؕ سَتُكْتَبُ

چه بندګان د الله دی ښځے۔ آیا حاضر شوی دی دوی په پیدائش د صفو۔ او به لیکلے شی

شَهَادَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَقَالُوْا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ

شاهدی د دوی او د صفو به تپوس او کړے شی۔ او وائی دوی که رضا وے د رحمان نو موږ به عبادت نه کو

مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۗ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿۲۰﴾ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا

کړے د دوی۔ نیشته دوی لره په دی خبره علم۔ بلکه نیشته خو دوی اټکل کوی۔ آیا ما ورکړی دی دوی ته کتاب

مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ﴿۲۱﴾ بَلْ قَالُوْٓا اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا

مخکښې د قرآن نه نو دوی په هغه سره دلیل نیسی؟ بلکه دوی وائی چه موږ موندلی دی پلار نیکه خپل

عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَكَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ

په یو دود باندے او موږ په پښو د صفو روان یو۔ او دغسے ما نه دے لیږلے مخکښې

قَبْلِكَ فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا وَجَدْنَآ

ستا نه په هیڅ کلی کښې ویروونکے مګر او وئے عیش ناکو د هغه کلی یقیناً موږ موندلی دی

اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّقْتَدُوْنَ ﴿۲۳﴾ قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ

پلار نیکه خپل په یو دود او موږ په پښو د صفو روان یو۔ او وئیل هغه او که راوړم تاسو ته

بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ اٰبَآءَكُمْ ؕ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ

ډیر بهتره لار د هغه نه چه موندلی دی تاسو په هغه پلار نیکه خپل ؟ او وئیل دوی یقیناً موږ په هغه چه لیږلے شوی یئ تاسو

بلکه غلطی ده چه دوی وائی چه موږ به دے عبادت د غیر الله تعالیٰ نو منع کړے وے ۱۲ سلہ دوی چه دا خبره کوی نو ما دوی لره مخکښے د قرآن نه بل کتاب نه دے ورکړے چه هغوی نے دوی صفه په دلیل کښے پیش کوی ۱۲ سلہ بلکه د دوی دلیل دا دے چه دا زموږ د پلار نیکه طریقه ده دے نه معلومه شوه چه تقلید مذموم او تقلید محمود سره د دلیله دی لکه دا څلور مذهبه د اهل سنت والجماعت پخه طریقه ده یو غیر مقلد او څلور مقلدین (۱) احناف (۲) شوافع (۳) حنابله (۴) او مالکیان۔ (فائده) غیر مقلد تقلید کوی خو غیر شخصی او مقلد بیا تقلید شخصی کوی او مطلق تقلید لازم دے۔ فَاسْئَلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ (نحل ۴۳) د یو مذهب نه بل مذهب ته اوښتل ممنوع دی چه زړه د مذهب والو به بد شی او بل ګمان به کوی چه دا مذهب حق نشته دے او بل مذهب سره هم مذهب نه بل نو ځکه چه مذاهب قبول حق دی اګر چه حق په موقعه د خلاف کښے یو دے ۱۲

شوه او عذاب ورته ورکړی شو بیان وشو ۔ دا ګټه دا ده چې د ابراهیم علیه السلام نه په توحید مسئله کښې نقل دے ځکه کښې دا
ابراهیم علیه السلام بیان کړې ده او د حقه پیغمبر دے کې معلوم شوه ۔ ۱۲ کشف شو شک پاتې نه شو په توحید کښې

كٰفِرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٢٥﴾

یو منکر یو ۔ بیا موږ انتقام واخیست له دوی نه نو وګوره چې څنګه شو انجام د دروغ ګڼونکو ۔

وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖٓ اِنَّنِيْ بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢٦﴾ اِلَّا

او کله چې ووئيل ابراهیم خپل پلار ته او قوم خپل ته چې زه بیزاره یم د هغو چې تاسو یې عبادت کوئ ۔ مګر هغه

الَّذِيْ فَطَرَنِيْ فَاِنَّهٗ سَيَهْدِيْنِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِيْ

ذات چې پیدا کړی یې یم نو یقیناً هغه به ما ته لار وښيي ۔ او هغه یې ګرځوله د توحید خبره باقي په

عَقِبِهٖ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هٰٓؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى

اولاد د هغه کښې چې دوی هغه ته راوګرځي ۔ بلکه فائده ورکړې وه دوی ته او پلارانو ته د دوی ته تر دې چې

جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢٩﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا

راغی دوی ته حق دین او رسول بیان کوونکے ۔ او چې کله راغی دوی ته حق دین نو وویل دوی چې دا

سِحْرٌ وَّاِنَّا بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ عَلٰى رَجُلٍ

کوډې دي او موږ په دې منکر یو ۔ او دوی ووئیل ولې نه شو رانازل دا قرآن په یو لوی سړي د

مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ﴿٣١﴾ اَهُمْ يَقْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا

دواړو کلو نه ۔ آیا دوی تقسیموي مهرباني د رب ستا ۔ موږ تقسیم کړې ده

بَيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ

په مینځ د دوی کښې معیشت د دوی په ژوند د دنیا کښې او مونږ پورته کړي دي ځینې د دوی په ځینو باندې

دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا

درجې چې جوړ کړي ځینې د دوی ځینو لره تابعدار ۔ او مهرباني د رب ستا غوره ده د هغه چې

يَجْمَعُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ اَنْ يَّكُوْنَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَنْ

دوی یې جمع کوي ۔ او که نه وے دا خبره چې شي به خلق یوه جماعت نو مونږ به کړي وے هغو لره چې

د توحید نه ځکه انکار کوي چې الله تعالی دوی لره او د دوی پلار نیکه لره دنیا ساز و سامان ورکړي وو نو دوی د هغه نعمت قدر ونه کړو او بلکه خلاف شروع کړ تر دې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم راغے او پکار وه چې دوی د هغه خلاف نه بس کړي وے نو دوی خلاف شروع کړو او وئیل چې دا سحر دے او موږ دا دین نه منو ۱۲ کشف دا زور نه وه چې دوی وائي چې دا قرآن په لوی سړي نازل شو د مکې یا طائف کلي نه سلا ولید بن مغیره او په طائف کښې عروه بن مسعود وو دے ته قرآن نه و شو عزت لوے شے پکار دے نو الله تعالی جواب ورکوي چې دوی ګمان کوي او نبوت تقسیموي حال دا چې هغه تو لیل شي چې دنیا ده تقسیم دوی ته نه دے حواله کړے او هغه مال په نبوت کړ بې د رحمت د الله نه څه تر لوی شے دے د تقسیم کله هم حواله کیږي ځکه رزق کښې مساوات نه شو چې په اسلام کښې مساوات په مال او جاه کښې نیشته البته مساوات تر اخرت پورې شروع کړي شته ۱۲ کشف پیاده مقدار

او مشاهده بیا بیا اوچت نظر دنیاوي مرتبه ده څو که الله تعالی چې ډیر غوره نه دے چې خلق به کافر شي نو مالدار کافر دی ښکاره نو سپینو زرو او سرو زرو او
بنګلو ورکړي وو خو رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي چې که دنیا قدر او که د الله سره مچ وزر برابر وے نو کافر ته به یې یو ګوټ اوبه هم نه ورکړې ۱۲

شه دا زور ته وه چه هغوک د الله تعالی نه خلاف کوي نو شیطان په هغه باندې مسلط شي نو هغه د حق نه ړوند کړي او دوي دا خیال وي چه دوي په سمه لار یم نو تر هغه وخته د ډیر وخت نه او تو به نه او دا بس هغه ځه خو دا کار د ثواب ګڼي نو چې کله مړ شي

يَكْفُرُ بِالرَّحْمٰنِ لِبُيُوْتِهِمْ سُقُفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَّمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُوْنَ ﴿۳۳﴾

منکر دی د مهربان پادشاه نو د دوي د کورونو د پاره د سپینو زرو چتونه او زینې چې په هغې باندې ختلي -

وَلِبُيُوْتِهِمْ اَبْوَابًا وَّسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔوْنَ ﴿۳۴﴾ وَزُخْرُفًا ۭ وَاِنْ كُلُّ

او د پاره د کورونو د دوي دروازې او تختونه چې په هغې باندې تکیه لګوي - او د سرو زرو - او دا ټول هم نه

ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۵﴾

دي مګر سامان د ژوندون د دنیا دې - او آخرت په نزد د رب ستا د پاره د متقیانو دې -

وَمَنْ يَّعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقَيِّضْ لَهٗ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهٗ قَرِيْنٌ ﴿۳۶﴾

او هغه څوک چې ړوند شي د یاد د مهربان پادشاه نه نو مقرر به کړو مونږ هغه ته شیطان نو هغه به وي ملګری د

وَاِنَّهُمْ لَيَصُدُّوْنَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿۳۷﴾

او دا شیطانان منع کوي دوي د سمې لارې نه او دوي ګمان کوي چې مونږ په سمه لار یو -

حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَنَا قَالَ يٰلَيْتَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ

تر دې چې کله راشي ماته نو وبه وائي ارمان وا او ستا په مینځ کې مسافت د مشرق او مغرب وې نو ډیر بد

الْقَرِيْنُ ﴿۳۸﴾ وَلَنْ يَّنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَّلَمْتُمْ اَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ

ملګری دی - او هیڅ کله نفع نه رسوي تاسو ته نن ځکه چې تاسو ظلم کړی وو او خبره دا چې تاسو په عذاب کښې

مُشْتَرِكُوْنَ ﴿۳۹﴾ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ اَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ

شریک یئ - آیا ته اورولی شې کڼو ته یا ښوونه کولی شې ړندو ته او هغه چا ته چې هغه وي

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۴۰﴾ فَاِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ﴿۴۱﴾ اَوْ

په ښکاره ګمراهۍ کښې - نو که یوسو تا لره نو مونږ یقیناً د دوي نه بدله اخلو - یا

نُرِيَنَّكَ الَّذِيْ وَعَدْنٰهُمْ فَاِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُوْنَ ﴿۴۲﴾ فَاسْتَمْسِكْ

او ښکاره به کړو تا ته هغه عذاب چې د دوي سره مو وعده کړې ده نو مونږ یقیناً په دوي باندې قادر یو - نو مضبوط ونیسه

نو بیا به آرمان کوي ۱۲
۳ شه دا د عذاب د آخرت
بیان دی چې په آخرت کښې
به دا آرمان کوي چې زما
او د شیطان په مینځ کښې
ډیر مسافت وې په دنیا
کښې چه مصیبت عام شي نو
آسان شي لیکن په قیامت
کښې دا خبره نشته ۱۲
۴ شه دا زور ته وه چه کافران
پښیمان کړي شو او کفر وه
نو د دوي نه طمع د ایمان
مه کوه په دوعاګانو مه
لګیا کېږه ۱۲ ۵ شه دا د
عذاب د آخرت بیان دی
یعنې تا لره وفات کړو مونږ
د عذاب ورکولو د دوي نو
ضرور به د دوي نه بدله
واخلو ستا نه روستو یا
په ستا په ژوند کښې به
دوي عذاب راولو ښو ستا
ژوند به ډیر شي ۱۲ شه دا
دلیل وې د دې یعني په
قرآن باندې عمل کوه
دا کافر نو خلاف دې
چې ته په شک کښې نه یې
دا قوي ستا د حقه ده
دا الله تعالی خوښه او رسول
او دا توحید مسئله
لکه چه ته دا دې وړاندې
دوي هم دا وشو شو
تو هم ترې تفصیل او شو
نو دوي خلاف شروع

کي ۵ ۱۲ ۱۲ ۱۲

لہ دا دلیل نقلی اجمالی دے یعنی د رسولانو په حق کښې تلاش او کړه چه آیا لو یو پیغمبرانو د شرک رد کړے دے او که نه مسئله نه ده ۱۲

بِالَّذِيٓ أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ

هغه چه تاته رالیږلے شوے دے. یقیناً ته په لارے برابرے باندے یې. او دا قرآن یاد دے ستا

وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ

او د قوم ستا. او تپوس به او شی ستاسو. او تپوس او کړه د هغه چا چه مونږ لیږلی دی پیغمبران ستا نه

مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ

چه زمونږ رسولان دی. چه آیا مونږ مقرر کړی دی سوا د رحمان نه (الهٰ) چه د هغوی عبادت کیدلے شی؟ او یقیناً

أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ

مونږ لیږلے وو موسیٰ سره د دلیلونو خپلو فرعون او د هغه قوم ته نو او وئیل موسیٰ چه زه رسول د رب

ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا

د عالمین یم. نو کله چه راغے هغوی ته سره د دلیلونو زمونږ نو هغوی به په هغه دلیلونو خندل. او نه به

نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ

او ښودله هغوی ته هیڅ معجزه مګر لوئیه وه د بلے نه. او او نیول مونږ هغوی لره په عذاب

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ

امید دے چه هغوی واپس شی راجع شی. او وئیل هغوی اے ساحره سوال او کړه مونږ لره د رب خپل نه په هغه

إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾

وعده چه کړے ده الله تا سره یقیناً مونږ به هدایت یافته شو. نو کله چه مونږ لرے کړو د دوی نه عذاب نو هغوی وعده ماتوله

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِۦ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَ

او آواز او کړو فرعون په خپل قوم کښې. هغه او وئیل اے قومه آیا نه دے زما په لاس کښې حکومت د مصر او

هَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِي مِن تَحْتِيٓ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ

دا ویالې چه بهیږی لاندے د محل زما نه. آیا تاسو نه وینئ؟ بلکه زه غوره یم د هغه نه

۲ دا دلیل نقلی تفصیلی دے د موسیٰ علیه السلام نه ۱۲

۳ په ځائے د تسلو دوی خندا شروع کړه ۱۲

۴ یعنی مونږ به دا ایمان راوړو خو ته الله تعالیٰ ته سوال او کړه چه دا عذاب زمونږ نه واپس شی او سوال چه کوے نو په هغه عهد سره ئې او کړه چه کوم الله تعالیٰ تا ته خوځلے ده نو چه کله به ساحر عذاب لرے کړے نو دوی به وعده د ایمان ماته کړه. د دے تفصیل په سورت اعراف آیت ۱۳۳ کښې تیر شوے دے ۱۲

۵ دا فرعون قوم ته مائل کوی چه خپله صفت کوی او د موسیٰ علیه السلام بدی بیانوی (ربانی د ځینو نه) الله تعالیٰ فرمایلی دی نو زه دا کولے شم چه تاسو هلاک کړم او ستاسو په ځائے ملائک مقرر کړم د خلافت د پاره لکه انسانان چه په ځائے د پیریانو خلیفه شوی دی ۱۲

۶ یعنی د عیسیٰ علیه السلام بے د پلاره پیدا کیدل د قیامت دلیل دے چه ځنګه بے پلاره بچے پیدا کولے شی نو مخلوق هم دوباره پیدا کولے شی ۱۲

هٰذَا الَّذِیْ هُوَ مَهِیْنٌ ۙ وَّلَا یَكَادُ یُبِیْنُ ۝ فَلَوْلَآ اُلْقِیَ عَلَیْهِ اَسْوِرَةٌ

... نه شي ... اوصاف بیان نه شي کولے ...

مِّنْ ذَهَبٍ اَوْ جَآءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِیْنَ ۝ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهٗ

... سره ملګري په قطار سره - نو بې عقله کړه دغه قوم ...

فَاَطَاعُوْهُ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِیْنَ ۝ فَلَمَّآ اٰسَفُوْنَا انْتَقَمْنَا

... یقینا دوی قوم نافرمان وو - نو هرکله چه دوی ... نو ...

مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ اَجْمَعِیْنَ ۝ فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا لِّلْاٰخِرِیْنَ ۝

... نو غرق کړل دوی ټول - نو ... ختم شوی ... دستو ...

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْیَمَ مَثَلًا اِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ یَصِدُّوْنَ ۝ وَ

... بیان شو ... مثال ... نو ... ستا ... چغې وهي ...

قَالُوْٓا ءَاٰلِهَتُنَا خَیْرٌ اَمْ هُوَ ؕ مَا ضَرَبُوْهُ لَكَ اِلَّا جَدَلًا ؕ بَلْ هُمْ قَوْمٌ

... زمونږ معبودان ښه دي ... د جګړې د پاره ... بلکه ...

خَصِمُوْنَ ۝ اِنْ هُوَ اِلَّا عَبْدٌ اَنْعَمْنَا عَلَیْهِ وَجَعَلْنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِیْٓ

... نه دے مګر بنده ... مهرباني ... او ګرځولے مونږ ... د پاره د ...

اِسْرَآءِیْلَ ۝ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰٓئِكَةً فِی الْاَرْضِ یَخْلُفُوْنَ ۝

... ملائک ... په زمکه کښې ... خلافت ...

وَاِنَّهٗ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُوْنِ ؕ هٰذَا صِرَاطٌ

... او یقینا ... علامه ده د قیامت ... نو شک مه کوئ په قیامت ... دا ...

مُّسْتَقِیْمٌ ۝ وَلَا یَصُدَّنَّكُمُ الشَّیْطٰنُ ۚ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِیْنٌ ۝ وَلَمَّا

... او منع دې نه کړي تاسو له شیطان ... یقینا شیطان تاسو ... ښکاره دشمن ...

ك دا دلیل نقلي تفصیلي دے د عیسیٰ علیه السلام نه و ۔ ك یعني عیسیٰ علیه السلام څېله اعلان کوي چه الله تعالیٰ
زما او ستاسو پالونکے دے نو څنګه به څوک په الله تعالیٰ غالب کیږي ۱۲ ك دا جواب دے د هغه اعتراض چه ځکه عیسیٰ علیه

جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم

راغے عیسیٰ دا ښکاره دلیلونو سره او وئیل چه دے زه راغلے یم تاسو ته پوهه او چه بیان کړم تاسو ته

بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ

بعضې هغه شے چه تاسو په هغه کښې اختلاف کوئ ۔ نو او وېرېږئ د الله نه او زما خبره اوځئ ۔ یقینا الله هغه

رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَاخْتَلَفَ

رب دے زما او رب ستاسو دے نو د هغه عبادت کوئ دا لار برابره ده ۔ نو اختلاف او کړو ډلو

الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ

په مینځ د خپل کښې ۔ نو خرابي ده ظالمانو لره د عذاب د سخت ورځې

أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ

نه ۔ نو د بل شي انتظار نه کوي ګر د قیامت نه چه راشي دوی ته ناڅاپه او دوي به

لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا

خبر نه وي ۔ دوستان به په هغه ورځ بعضې د بعضو دښمنان وي بے د

الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ

متقیانو نه ۔ اے زما بندګانو نشته وېره په تاسو نن او نه به تاسو غمژن شئ ۔ کوم چه هغوی

آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ

ایمان راوړے وو په زمونږ آیاتونو او وو حکم منونکي ۔ داخل شئ جنت ته تاسو او بیبیانې ستاسو په

تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا

خوشحالئ سره ۔ ګرځولے کیږي په دوی باندې تالي د سرو زرو او پیالے ۔ او په هغه کښې

مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾ وَ

هغه شے وي چه خوښوي هغه لره نفسونه او خوند اخلي پرې سترګې او تاسو به په هغه کښې همېشه یئ ۔ او

السلام څېله اعلان کوي چه الله تعالیٰ زمونږ د ټولو پالونکے خالق دے هغه د الله تعالیٰ څوئے او نازولے او غالب وائي ۔ حاصل د جواب دا دے چه دا د بانیانو اختلاف دے او دے ظالمانو لره سخت عذاب دے دوی چه حق نه مني نو صرف د قیامت انتظار کوي نو راشي به ناڅاپه ځکه چه پیغمبران راغلي دي او کتابونه هم راغلي دي او عقل دوی لره خدائے تعالیٰ ورکړے دے په قیامت کښې بیا دوستي د چا نه پکار رانشي بے د نیکانو نه ۱۲ ك دا زیرے دے ۱۲ ك په دنیا کښې چه څوک د الله تعالیٰ نه وېرېږي نو په قیامت کښې به په امن وي ۱۲ ك د هغه بیبیانے اګر چه د خپل خاوند پشان نه وي په عمل کښې خو چه د خپل خاوند خبره منونکې هغوي مثلے وي نو جنت ته به ځي د خپلو خاوندانو سره (پاڅے د صفحے نه) د پاره دویم دلیل عقلي دے چه د آسمانونو او زمکې معبود او برکات ورکونکے او بادشاه صرف الله تعالیٰ دے او د قیامت علم هم صرف هغه سره دے نو معبود او حاجت روا صرف الله تعالیٰ دے نه کل ما سوی الله ۱۲

لـــه میراث په دې ... [illegible] ... عمل سبب دے د جنت ... [illegible]
سبب تفضل دے علت حقیقي خو د باري تعالیٰ فضل دے ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چه یو عمل هغه لره نجات نه شي ... [illegible]

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ

دا هغه جنت دے چه په میراث درکړے شوے دے تاسو ته ځکه چه تاسو عملونه کول. تاسو ته په دې کښې

كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ۝

میوې دي ډیرې چه د هغو نه تاسو خورئ. یقیناً مجرمان به په عذاب د جهنم کښې همیشه وي.

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۝ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا

نه به سپکولے شي له هغوی نه او دوی به په هغې کښې ناامیده وي. او مونږ ظلم نه دے کړے په دوی باندې لیکن دوی

هُمُ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم

پخپله ظالمان وو. او دوی به اواز کوي چه اے مالکه! دې وکړي فیصله په مونږ رب ستا. هغه به وائي یقیناً تاسو

مَّاكِثُونَ ۝ لَقَدْ جِئْنَاكُم بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ۝

همیشه به پاتې کیدونکي یئ. یقیناً مونږ راوړے دے تاسو ته حق لیکن ډیر ستاسو حق لره بد ګڼونکي وو.

أَمْ أَبْرَمُوٓا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ۝ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَ

آیا محکم کړے دے دوی یو تدبیر نو مونږ هم محکم کوو تدبیر. آیا ګمان کوي دوی چه مونږ نه اورو راز د دوی او

نَجْوَاهُم ۚ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۝ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ

پټې خبرې د دوی او رسولان زمونږ خامخا په خنګ د دوی کښې لیکي. او وایه که چرې وي مهربان پاچا لره

وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ۝ سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ

ولد، نو زه اول د عبادت کوونکو یم. پاک دے رب د آسمانونو او د زمکې، چه رب د

الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۝ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا

عرش دے د هغو خبرو نه چه دوی یې بیانوي. نو پریږده دوی لره چه ... [illegible] ... تر څو چه ملاو شي

يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَٰهٌ وَفِي

د هغه ورځ سره چه وعده ورسره کړے شوې ده. او الله هغه ذات دے چه په آسمان کښې معبود دے او په

ورکوله شو اصحابو عرض اوکړو ... [illegible] ... الله تعالیٰ په خپل رحمت ... [illegible] ... یعني غم الله ... [illegible] ... عذاب ... [illegible] ... الله تعالیٰ ... [illegible] ... مومنون ... [illegible] ... تفصیل په مشکوٰة ... [illegible] ... الله تعالیٰ اهل مکه ... [illegible] ... قرآن ... [illegible] ... الله تعالیٰ نه لرې ... [illegible]

قدرت بیا نو ... [illegible] ... آسمانونو او زمکې ... [illegible]
پاچا ... [illegible] ... توحید ... [illegible]

[illegible] او مقصد او خصوصیت د سورت دا چه په الله تعالیٰ څوک غالب نیشته په سفارش کښې او سفارش شرعي به هغه څوک کوي چه [illegible] او مقصد هم شو [illegible] سفارش چه کوم هغه به هم بیان [illegible] ۳ [illegible]

الْأَرْضِ إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ

زمکه کښې د عبادت لائق دے او هغه حکمت والا پوهه دے. برکت والا دے هغه ذات چه د هغه دے باچاهي [illegible]

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾

د اسمانونو او د زمکې او د هغه څه چه په مینځ د دواړو کښې دي، او د هغه سره دے علم د قیامت او هغه ته به واپس کړے شئ.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ

او مالکان نه دي هغوی چه رابولي [illegible] سوا د الله نه د سفارش لیکن هغه څوک چه اقرار اوکړي

بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۖ

د حق او دوی پوهیږي. او که ته تپوس اوکړې [illegible] چا پیدا کړي دي نو ضرور به وائي الله

فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَاصْفَحْ

نو چرته بیا واپس کیدے شي! او قسم دے [illegible] اے ربه یقیناً دوی یو قوم دے چه ایمان نه راوړي. نو مخ

عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

واړوه د دوی نه او اووایه سلام دے [illegible] زر به دوی پوهه شي.

سورة الدخان مكية ... بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ... آياتها ٥٩

شروع کوم په نوم د الله سره چه بے حد مهربان رحم کوونکے دے [illegible]

حم ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ ۚ إِنَّا كُنَّا

حمٓ قسم دے په کتاب ښکاره. [illegible] قرآن په شپه مبارکه کښې. یقیناً مونږ

مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾ أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا ۚ إِنَّا كُنَّا

ویروونکي یو. په دغه شپه کښې فیصله کیږي د هر کار [illegible] حکم زمونږ د طرف نه. یقیناً مونږ

مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾ رَبِّ السَّمَاوَاتِ

لیږونکي یو. رحمت د طرف د ربه ستا نه. یقیناً الله هم اوریدونکے پوهه دے. چه رب د اسمانونو

[illegible] د نزول د قرآن په دغه شپه کښې شروع دے [illegible] رمضان [illegible]
[illegible] فیصلے په دغه شپه کښې [illegible] شعبان [illegible]

[illegible] چه حاکم [illegible] دي چه [illegible] صرف الله تعالیٰ [illegible] کوو [illegible] الله تعالیٰ [illegible] شرکان الله تعالیٰ [illegible] شریک [illegible] بیان [illegible] الله تعالیٰ [illegible] عذاب [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] سلام [illegible] سره [illegible] زخرف او قبل د جاثیه [illegible] ترتیب [illegible] مقصد د سورت [illegible] سورت کښې د [illegible] جواب [illegible] الله تعالیٰ [illegible] هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۱۲ [illegible] د کتاب قسم [illegible]

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ

اؤ د زمکے او د هغو چه په مینځ د دوئ کښے دی که تاسو یقین کوونکی - نیشته بندګی د هیچا سوا د هغه زنده کوی او [illegible]

رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۝ فَارْتَقِبْ

مړه کوی - رب ستا او رب د پلار نیکه ستاسو د مخکنو - بلکه دوی په شک کښے لوبے کوی - انتظار او کړه

يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۝ يَغْشَى النَّاسَ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

هغه ورځے ته چه راوړی به آسمان لوګے ښکاره - پټوی به خلق (او به وئیلی شی) دا عذاب سخت (او دوی به

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۝ أَنَّىٰ لَهُمُ الذِّكْرَىٰ وَقَدْ

[illegible]

جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۝ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۝ إِنَّا

[illegible]

كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۝ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ

[illegible]

الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ

[illegible]

رَسُولٌ كَرِيمٌ ۝ أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ وَ

[illegible]

أَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝ وَإِنِّي عُذْتُ

[illegible]

بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ۝ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ ۝

[illegible]

[illegible]

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُم
نو وغوښته سوال او کړو رب خپل ته چه دا قوم دے مجرم - (نو الله ورته وفرمائيل) بوزه بندګان زما د شپے يقيناً تاسو پسے
مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۖ إِنَّهُمْ جُندٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا
پسے راتلونکي - او پریږده دریاب بیرته - ځکه چه دوی لښکر دے غرقیدونکے - ډیر پریخودل دوی
مِن جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا
باغونه او چینے - او فصلونه او ځائے د عزت - او د آرام سامان چه دوی په هغوی کښے
فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ
بے فکره وو - همدغسے او شوه - او ما په میراث سره ورکړو دغه سامان بل قوم ته - نو او نه ژړل په دوی پسے آسمان
وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ
او زمکے او دوی ته مهلت ورنه کړے شو - او ما بچ کړل بنی اسرائیل د
الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾
عذاب د ذلت نه - چه د فرعون د طرف وو - یقیناً دے وه متکبر د ظالمانو نه
وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَآتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ
او یقیناً ما غوره کړي وو دوی له سره د علم نه په عالم باندے - او ما ورکړي وو دوی له دلیلونه
مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا
د هغه په هغه کښے ښکاره انعام وو - یقیناً دوی وائی چه - هیڅ نشته مګر زمونږ اولنے مرګ
الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾
دے بیا مونږ نه یو پیدا کړے شوی - نو راژوندي کړئ پلار نیکه زمونږ که تاسو رشتونی یئ -
أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا
آیا دوی غوره دی یا قوم د تبع او هغوی چه مخکښے د دوی نه وو - چه ما هلاک کړي وو هغوی - یقیناً هغوی

ك نو الله تعالی او فرمائیل
ك بنی اسرائیل مراد دی ۱۲
ك نبی کریم صلی الله علیه وسلم فرمائیلی چه د هر مؤمن دپاره دوه دروازے دی په یوه دروازه د ده عمل ختیږی او په بله دروازه د ده رزق نازلیږی نو چه کله دے مړ شی نو دغه دروازے په ده پسے ژړیږی ۱۲
ك دوی دومره لوئے احسان نا دوی ناسره او کړو چه د دومره لوئے ظالم نه ئے دوی بچ کړل ۱۲
ك یعنی د بنی اسرائیلو کمزوری ماته معلومه وه ۱۲
ك لکه من او سلوی ۱۲
ك د زخ د بیان الله تعالی اهل مکه ته را او کړځوی ۱۲
ك یعنی دا مرګ دے بیا روستو ژوندون نشته او که بیا بیا ژوندی نو زمونږ پلاران ژوندی کړی ۱۲
ك دا د عذاب د دنیا بیان دے یعنی قوم د تبع مو هلاک کړو د وجه د کفر نو تاسو هم هلاکول شئ ۱۲

مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾ مَا

مجرمان وو - او مونږ نه دي پیدا کړي آسمانونه او ځمکه او هغه چې په مینځ د دوي کښې دي لوبې کوونکي - مونږ

خَلَقْنٰهُمَآ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ

نه دي پیدا کړي دا دواړه د حق د پاره ولیکن زیات خلق نه پوهیږي - یقینا ورځ د فیصلې وعده

مِيقٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ

وعده ګاه ده د دوي ټولو - دا هغه ورځ ده چې نه به شي دفع کولې دوست د دوست بله ته هیڅ شي او نه به د دوي

يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ رَّحِمَ اللّٰهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ

امداد وکړې شي - مګر هغه څوک چې الله پرې رحم کړي - یقینا الله زبردست او مهربان دي - یقینا ونه د

الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ

زقوم - خوراک د ګناهګار دي - لکه د تیلو ګاد غوندې - جوش به وهي په خیټو کښې - په شان د جوش

الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلٰى سَوَآءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ

د ګرمو اوبو - ونیسئ دي او کش ئې کړئ تر مینځه د دوزخ پورې - بیا واچوئ په سر د ده

رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ

عذاب د ګرمو اوبو - وڅکه دا عذاب - یقینا ته (په خپل خیال) زبردست او عزتمند وې - یقینا

هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

دا عذاب هغه دي چې تاسو په ده کښې شک کولو - یقینا متقیان به په ځائې د آرام کښې وي

فِي جَنّٰتٍ وَّعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَّإِسْتَبْرَقٍ

په باغونو او په چینو کښې - اغوندي به جامې د نری ریښمو او د مضبوطو ریښمو

مُتَقٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنٰهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا

مخامخ - دغسې خبره ده - او واده به کړو د دوي سره د سترګو غټو حورو - طلب به کوي په دوي په جنت کښې

ل دا دلیل عقلي دي ۱۲
ل دا د عذاب د آخرت بیان دي ۱۲ ۱۲
ل دا د کافر حال دي مګر متقیان خو به ډیر بیا شکر تیا کوي ۱۲
ل معلومه شوه چې علت د نجات فضل الهي دي او عمل صرف سبب د فضل دي - د حدیث مضمون دي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چې د چا عمل د ده له نه شي بچ کولی د عذاب نه او نه عمل ماځول شي چې کولی تر څو چې نه شي سره الله تعالی مهربان کامله نه وي کړي ۱۲ ۱۲
ل دا الله تعالی د دوي توهین کوي ۱۲ ۱۲
ل دا ز یوټې وکسانانو ته ۱۲ ۱۲ ۱۲
ل په دنیا کښې دستور دا دي چې لاندي استر ریښم وي او په جنت کښې به لاندي هم ریښم وي ۱۲ ۱۲
ل بعض علماء په حسد او بغض نه وي ۱۲

نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چه زړ کاله به دوزخ او رېل شو نو سور شو بیا زړ کاله بل شو نو سپین شو بیا زړ کاله بل شو نو تور شو نو اوس دوزخ تور او تیاره دی، ستاسو دا دنیا او رهم یو برخه ده د هغه اور د دنیا مرئي سخت کړ شوي ده ۲۰ [illegible] د دوزخ نه بچاو د

بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ

هر قسم میوې په آرام سره — دوی به څکي نه په جنت کښې مرګ مګر چې وړاندې

الْأُولَىٰ ۖ وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ

مرګ — او بچ به کړي دوی الله د دوزخ نه — د مهربانۍ د رب ستا نه — دا لوی

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

لوی بری دی — یقیناً ما آسان کړی دی دا په ژبه ستا لپاره د دې چې دوی سوچ او کړي۔

فَارْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

نو انتظار کوه یقیناً دوی هم انتظار کوونکي دي۔

سُورَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — وَهِيَ سَبْعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

(آیتونه ۳۷)	شروع په نوم د خدای چې بې حده مهربان رحم کوونکی دی (زه د هغه په نوم شروع کوم)	(رکوع ګانې ۴)

حم ﴿١﴾ تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ

نازلول د دې کتاب د الله له طرفه دي چې زبردست او حکمت والا دی — یقیناً په آسمانونو

وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَابَّةٍ

او زمکه کښې دلیلونه دي مؤمنانو لپاره (په توحید د الله) او په پیدا کولو ستاسو کښې او په هغه څه چې خوروي ئې ځناور

آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ

ډېر دلیلونه دي د هغه قوم د پاره چې یقین کوي — او بدلون د شپې او د ورځې او په هغه څه کښې چې رالیږلي

مِنَ السَّمَاءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ

الله د آسمانه رزق، نو تازه کړي ئې په هغه سره زمکه پس د مړه کیدو د هغې او په اړولو د

الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۖ

هواګانو کښې دلیلونه دي د هغه قوم د پاره چې عقل لري — دا آیتونه د الله دي لولو ئې مونږ په تا د حق سره۔

الله فضل دی چې عمل قبول کړي نه خو هیڅ کس په عمل خوشحاله نه شي، د الله تعالیٰ فضل دی چې بچ شو، مهربانۍ د الله تعالیٰ نو صفت په لاموجبه ده ۲۰ — د دې خبرو د قبولولو سره آسانه کړې — ۳ (د) دنیا د عذاب چې کومه سورت په وعده شروع وه او په وعده ختم شو ۲۰ — ۵ په مکه کښې نازل شوې ده، او تیاري اعتقادي ده، د هغه په ترتیب قرآني (۴۵) او په نزولي (۶۵) ده — مقصد د سورت: د عظیم سوال جواب دی چې مؤمنان ځکه د دوی بلنه کوي چې آګاه کړي دوی (ورته) توریت دی او غیر هم نه دي خو د الکتاب زموږ چې رالیږلي رسم دی د پلار انو — حامیل د جواب دا دی چې د شریعت تابعدار شئ نه د پلار انو — ثم جعلناک علی شریعة من الامر فاتبعها ولا تتبع اهواء الذین لا یعلمون — ۱۲ (د) تمهید دی چې دا خبره د الله تعالیٰ ده نو غوږ ورته ونیسئ — ۷ د کتاب نه مراد دا سورت دی ۲۰ — ۸ زبردست دی غالب دی هغه کوي چې غواړي او حکیم دی هر حکم ئې د حکمت نه ډک دی ۲۰ — ۹ دا د وحدانیت اول دلیل عقلي دی ۲۰ — ۱۰ د رزق نه مراد ماده د رزق ده چې باران دی ۲۰ — ۱۱ نظم د پاره چې حق دی د توحید دی ۱۲ ۲۰

ع ٤ / ١٦

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾

نو په کومه خبره پسے سوا د الله نه او د ایتونو د هغه ایمان راوړی دوی - هلاکت دے د هر دروغژن گناهگار لره

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا

چه اوری ایتونه د الله چه لوستلے کیږی په ده بیا ضد کوی په تکبر سره گویا چه نه دی اوریدلی هغه

فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا

نو خبر کړه دے ته په عذاب سخت سره - او کله چه معلوم کړی د ایتونو زمونږ نه څه شے نو گرځوی هغه ټوقه -

أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُم مَّا

دا خلق دی دوی لره عذاب د ذلت دے - روستو د دوی نه دوزخ دے - او نه به دفع کړی دوی لره

كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾

کسب د دوی هیڅ شی - او نه هغه چه دوی جوړ کړی دی سوا د الله نه کارجوړوونکی - او دوی لره عذاب لوی دے

هَٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾

دا هدایت دے - او هغه کسان چه کافر شوی دی په ایتونو د رب خپل دوی لره عذاب دے د ډیر دردناک -

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا

الله هغه ذات دے چه تابع کړے ئے دے تاسو لپاره دریاب لکه چه روان وی جهازونه په هغه کښے په حکم د هغه او د دے دپاره چه طلب کړئ

مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي

فضل د هغه او چه تاسو احسان اومنئ - او تابع کړی ئے دی تاسو لپاره هغه څیزونه چه په آسمانونو

الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾ قُل لِّلَّذِينَ

کښے دی او هغه چه په زمکه کښے دی ټول د هغه د طرف نه - یقینا په دے کښے دلیلونه دی د هغه قوم دپاره چه فکر کوی - او وایه

آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا

مومنانو ته چه معاف دې کړی هغوی ته چه امید نه کوی د ورځو د الله چه بدله ورکړی یو قوم ته په کسب د

۱ دا زور نه دے او د عذاب او اخرت بیان دے ۱۲
۲ دا دوم دلیل عقلی دے سره اعتقاد او کوم چه صریح دے د الله د طرف نه دی ۱۲
۳ دا د عذاب د دنیا دے چه کوم خلق د الله د عذاب نه ویریږی نو مومنانو ته دی هغوی معاف کړی چه هغوی په عذاب راشی چه هغوی ته د هغوی د کسب بدله په دنیا کښے ملاو شی او ایام نه مراد د الله د عذاب ورځې دی ۱۲

ع ۱۷

يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ

عملونه کوي. چا چه اوکړه نيکي نو دغه د ځان د پاره ده - او چا چه اوکړه بدي نو تاوان يې په ده دے. بيا

إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ

رب خپل ته به واپس کړے شئ - او يقيناً ما ورکړے وو بني اسرائيلو ته کتاب او پوهه

وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

او پيغمبري او ما ورکړے وو دوئ ته رزق د پاکو څيزونو نه - او ما غوره کړي وو دوئ په عالم باندې -

وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ

او ما ورکړے وو دوئ ته روښانه دليلونه د دين - نو دوئ چه اختلاف اوکړو نو ورستو د هغې نه وو چه راغلو دوئ ته

الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا

علم - د وجه د ضد د دوئ نه - يقيناً رب ستا به فيصله اوکړي په مينځ د دوئ کښې په ورځ د قيامت په هغه

كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا

خبره کښې چه دوئ به کښې اختلاف کولو - بيا ما مقرر کړې يې ته په يوه لاره د دين باندې نو روان شه

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ

په هغې او مه ځه د خواهشاتو د هغو چه نه پوهيږي دي - يقيناً دوئ هيڅ لرې کولے نه شي ستا نه د عذاب

اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾

د الله هيڅ - او يقيناً ظالمان چه دي بعضې د بعضو دوستان دي - او الله دوست د متقيانو دے

هَٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ

دا قرآن خبرې د بصيرت دي خلقو له او هدايت دے او مهرباني ده د هغه قوم د پاره چه يقين کوي - آيا گمان کوي

الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

هغو چه کوي ناروا کارونه چه موږ به دوئ برابر کړو د هغو سره چه ايمان يې راوړے دے او کړي يې دي نيکي -

ــه دا دليل نقلي دے يعني ما بني اسرائيلو ته کتاب او عقل او نبوت ورکړے وو دا خطا نوے خبره نه ده نو هغوی اختلاف د ضد د وجه نه اوکړو د هغې فيصله به الله تعالى په قيامت کښې اوکړي قولي فيصله خو به دنيا کښې شوے ده چه توحيد او سنت حق دي او شرک او بدعت باطل دي نو به قيامت کښې به عملي فيصله اوشي چه مشرک او بدعتي به دوزخ ته او موحد به جنت ته بوتلے شي ١٢

ــه دا مقصود دي مقام دے چه اتباع د شريعت لازم ده نه د پلار نيکه غلطې طريقې ١٢

ــه دا غلط خلق ستا سو نه عذاب نه شي لرې کولے

ــه دا ازور نه ده ١٢

سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ

[illegible]

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝

[illegible]

اَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى

[illegible]

سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ۭ فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ

[illegible]

اللّٰهِ ۭ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝ وَقَالُوْا مَا هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا

[illegible]

وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا

[illegible]

يَظُنُّوْنَ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ

[illegible]

قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَاۗىِٕنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ

[illegible]

ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

[illegible]

لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ

[illegible]

[illegible]

يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ۝ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً ۫ كُلُّ اُمَّةٍ

په دغه ورځ به برباد شي دروغجن - او ته به ووینې هره جماعت لره پر گونډو پرته - هره جماعت به

تُدْعٰىٓ اِلٰى كِتٰبِهَا ؕ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ هٰذَا كِتٰبُنَا

بلل کیږي عملنامې خپلې ته - نن به بدله درکړے شي تاسو ته د عمل ستاسو - دا زمونږ کتاب دے

يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ؕ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ فَاَمَّا

وائي تاسو ته حق لره - یقیناً مونږ لیکل (په ملائکو) عملونه ستاسو - نو کوم چه

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ

مؤمنان دي او کړي یې دي نیکۍ نو بوبه ځي دوی لره رب د دوی مهربانۍ خپلې ته -

ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۟ اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ

دا دے ښکاره بریالیتوب - او کوم چه کافران دي دا ورته به ویلے شي آیا آیتونه زما

تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ

لوستلے کیدل تاسو ته نو تاسو ځان غټ او گڼلو او وئ تاسو قوم مجرم - او کله چه او ویلے شي چه

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِيْ مَا

وعده د الله حقه ده او په قیامت کښې شک نیشته نو تاسو اووئے مونږ نه یو خبر چه

السَّاعَةُ ۙ اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِيْنَ ۝ وَبَدَا لَهُمْ

قیامت څه شے دے زمونږ خو صرف گمان دے او یقین زمونږ نیشته - او ښکاره به شي دوی ته

سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ وَقِيْلَ

تکالیف د عمل د دوی او راچاپیره به شي د دوی په دنیا کښې عذاب چه دوی پرې ټوقې کولے - او او به ویلے شي

الْيَوْمَ نَنْسٰىكُمْ كَمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَ

چه نن تاسو لره هیر کړو لکه چه هیر کړے وو تاسو ملاقات د دې ورځې خپلې او ځاے ستاسو اور دے او

ـلـه دا زیرے دے ۱۲
ـڪـه دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۱۲ ۱۲
ـڪـه په قیامت او ژوندون دے او یقین زمونږ نیشتے ۱۲
ـڪـه د هیر نه پریښودل مراد دے ۱۲

سله دا د علوم دليل قمر ده ۱۲ کله الله تعالیٰ فرمائي چه کبريائي او عظمت خما لباس دے نو څوک چه جګړه کوي ما سره په يو د دے دواړو کښے نو هغه به ورته ارتاوم يعني تکبر کوونکي دوزخي دے نو څکه نبي کريم صلي الله عليه وسلم

مَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝ ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَّغَرَّتْكُمُ

نشئ تاسو لپاره هيڅوک مدد کوونکي - دا څکه ده چه تاسو جوړ کړي وو ايتونه د الله ټوقي او دوکه درکړي وه

الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ۝

تاسو لره ژوند د دنيا - نو نن به نه شي وتلے د دوزخ نه دوئي او نه به د دوئي نه طلب د عذر کولو شي -

فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَلَهُ

نو صرف الله لره دي ټول صفتونه چه رب د آسمانونو دے او رب د زمکے او رب د ټول عالم دے - او هم د هغه

الْكِبْرِيَآءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝

لره لوئي ده په آسمانونو او په زمکه کښے - او هغه زبردست او حکمت والا دے.

سُوْرَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورت احقاف په مکه کښے نازل شوے دے او په دے کښے پنځه دیرش ایتونه او څلور رکوع ګانے دي -

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم نے خوږ دے (زاهد او فوائد)

حٰمٓ ۝ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝ مَا خَلَقْنَا

نازلول د دے کتاب دے د الله له طرفه چه زبردست او حکمت والا دے - ما چه پیدا کړي دي

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ

آسمانونه او زمکه او هغه چه په مینځ د دوئي کښے دي نو د حق د پاره او د نيټے مقرر دے د پاره -

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ۝ قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ

او کافران چه ویرول ورته شوي نو مخ ګرځوونکي دي - او وایه آیا لیدلي دي تاسو هغوي لره چه بلنه

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ

ورته کوئ بغیر د الله نه ما ته او ښایئ چه څه ئے پیدا کړي دي هغوي د زمکے نه یا دوئي لره حصه ده

ئے وا ویلہ نقلی دَ کتابونو نہ مطالبہ دہ دَ مشرکانو نہ ۲ شک دا دَ دلیل نقلی دَ انبیاؤ نہ مطالبہ دہ دَ مشرکانو نہ ۱۲
کے وا فرمودہ چہ دَ اللہ تعالیٰ پہ وحدانیت دلیل عقلی قائم شو او اے مشرکانو تاسو دَ سرہ حیڅ دلیل نیشتہ نو تاسو

فِي السَّمٰوٰتِ ۭ اِيْتُوْنِيْ بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَآ اَوْ اَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ

په آسمانونو کښے - راوړئ ما تہ کتاب بل دَ دې نہ مخکښې یا نقل دَ علم کہ

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ

تاسو رښتونی یئ - او څوک دے چہ زیات لارکے دے دَ هغو نہ چہ بلی سوا دَ الله

اللّٰهِ مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَاۗىِٕهِمْ

نہ هغو لرہ چہ نہ شی قبلولے دعا دَ دۀ تر قیامتہ پورے - او هغوی دَ دعا دَ دوی نہ

غٰفِلُوْنَ ۝ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَاۗءً وَّكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ

بے خبرہ دی - او کلہ چہ جمع شی خلق نو شی بہ دَ دوی دشمنان او دَ دوی دَ عبادت نہ بہ

كٰفِرِيْنَ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

انکار کوی - او کلہ چہ اولوستلے شی دوی تہ آیتونہ صاف ولیلونہ نو وائی کافران

لِلْحَقِّ لَمَّا جَاۗءَهُمْ ۙ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۭ قُلْ

حق تہ کلہ چہ راغے دوی تہ دا سحر ښکارہ دے - آیا وائی دوی چہ دَ ځان نہ جوړ کړے دے دا قرآن

اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـــًٔا ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا

او وایہ کہ ما دَ ځان نہ جوړ کړے وی نو ما لرہ نہ شئ تاسو څہ بچ کولے دَ الله دَ طرف نہ څہ شے - الله پوهہ دے پہ هغہ

تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ۭ كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًۢا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ وَهُوَ الْغَفُوْرُ

خبرو چہ تاسو پکښے بحث کوئ - پورہ دے الله شاهد ځما او ستاسو پہ مینځ کښے - او الله بخونکے او

الرَّحِيْمُ ۝ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِيْ مَا يُفْعَلُ

مهربان دے - او وایہ نہ یم زۀ نوے دَ رسولانو نہ او ځۀ نہ پوهیږم چہ څہ بہ کیږی ما سرہ

بِيْ وَلَا بِكُمْ ۭ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ وَمَآ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝

او ستاسو سرہ حضرت تابعدار یم مگر دَ هغے چہ رالیږلے کیږی ما تہ او نہ یم زۀ مگر صاف ویرہ ورکونکے - ۱۲

نہ وی ورتہ لارے بیش چہ دَ هغہ
چا نہ حاجات غواړی چہ هغہ
ستاسو دعا نہ شی قبلولے تر
قیامتہ پورے کہ ورتہ چغے وهی
او قبلول خو پریږدہ هغوی
دَ سرہ خبر نہ وی ستاسو دَ
عبادت نہ او بیا قیامت کښے بہ
ستاسو دښمنی کوی او انکار
بہ کوی ستاسو دَ عبادت نہ
او هغہ نیک بندگان وی چہ
دوی ورلرہ نذرونہ کول او
حاجتونہ ترے غوښتل او
دَ قبرونو نہ بہ ئے ورلرہ طواف
کولو ۱۲ شکے کہ جادو وی نو
ښکارہ دہ چہ خبرہ نہ وی او کہ
دا عقل وی نو کہ ښکاندہ وی
نو هغوی خو پہ خوشحالی کښے
وی او الله تعالیٰ ئے دَ دے شکوو
ستاسو نہ خبر وی چہ غلط نہ
شو او کہ بد وی وی نو هغوی
خو پہ دوزخ کښے وی (روح المعانی
جلد ۲۶ ص ۶ ۱۲ ابو سعود
دا هر هغہ وغیرا شی مراد وی
جلد ۵ ص ۳ - یعنی یوائے زۀ نہ
نہ دی مراد - او وا پتا نہ خو هر دَ
دیکا نو بیے جوړ شوی کړی ای
او دَ دوی خیال وو چہ موږ
دَ دوی تعظیم کوو نو دَ هغہ
دَ وات قاعدہ بہ دَ رسول سفارش
کوی ۱۲ شکہ دا زور نہ دہ ۱۲
ئے دا زور نہ دہ ۱۲ شکہ دا
منکرا نو تہ جواب دے ۱۲ شکہ
څہ نوے پیغمبر نہ یم بلکہ پیغمبران
دَ پخوا نہ راغلی دی او ما تہ

نہ دی او ستاسو تفصیلی حال نہ دے معلوم یعنی دعوی دَ علم غیب نہ کوم ۱۲ شکہ پہ روح المعانی کښے دی چہ پہ دے آیت کښے رد دے
پہ هغہ چا چہ ثابتوی بعضے اولیاو تہ علم دَ هر شی او دے دا چہ ما آوریدلی دی دَ یو خطیب نہ پہ جامع (روح المعانی ۲۶ ص ۸)

رهاړه د مکې نه مسجد د شیخ عبدالقادر جیلانی ته کېنې چه راسے بازبابا ته شو په ما باندے بنده په صحبت څانه او وے وائی
چه ما ته بعض او وے چه څما اعتقاد دے چه بابا صاحب په صحبت دے په حرمه بلکه څما د معیتو دغه نه ورته معلوم وی

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ

او وایه چه آیا و یئ تاسو که وی دا قرآن د الله نه او تاسو انکار کوئ د دے نه او شاهدی کړے وه

شَاهِدٌ مِّنْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ

یو شاهد د بنی اسرائیلو نه په مثل د دے کتاب نو هغه یقین کړے وی او تاسو تکبر کوئ

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ

یقیناً الله هدایت نه کوی ظالم قوم ته - او وائی کافران مؤمنانو

اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُوْنَآ اِلَيْهِ ۚ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ فَسَيَقُوْلُوْنَ

ته که چیرے دا دین غوره وے نو دوی به زمونږ نه مخکښے نه شو - او چه هدایت ئے وانه خستو نو دوی به وائی

هٰذَآ اِفْكٌ قَدِيْمٌ ۝ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ۚ وَ

چه دا زوړ دروغ دی - او مخکښے د دهٔ نه وو کتاب د موسیٰ امام او مهربانی - او

هٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖ وَبُشْرٰى

دا قرآن کتاب دے تصدیق کوونکے د مخکښو کتابونو په عربی ژبه دے چه ویروی ظالمان - او زیرے دے

لِلْمُحْسِنِيْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ

نیکانو له - بے شکه هغه خلق چه وائی چه رب زمونږ الله دے بیا برابر شی نو نشته ویره

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ

په دوی باندے او نه به دوی غمژن شی - دوی جنتیان دی همیشه به وی په

فِيْهَا ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ

هغه کښے - دا بدله د هغه کارونو د دوی - او ما حکم کړے دے انسان ته په حق د مور او پلار

اِحْسٰنًا ۭ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۭ وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ

کښے د نیکئ بار کړے دے دهٔ له مور د ده په سختئ سره او پیدا ئے کړو دهٔ په سختئ سره او د حمل او د تی نه پریکولو

وائی چه دا ابن خیر نه دے او مناسب چه د دوے نسبت نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته او شی نو نور اخلق کوے نو خلق وے د الله نه او د دیرش چه راتے کفر نه او کړی که چه ابن مظعون وفات شو د هغه د پاره ورته مبارک د جنت ورکړو نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته غصه شو چه زه نبی یم او د ما نه خبر نه یم البته د الله رضا سره د خیر کوم - ابن عباس فرمائی چه د خیر حاله وچه نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته څه اعلان د شو وو شو ۔ (روح المعانی) ۔ د دوے کچ دے

سلئ اعتراض د دوئ دا وو چه دا قرآن د الله تعالیٰ د طرف نه او علماء د بنی اسرائیلو وے مثل او تاسو ترینه انکار کوئ نو تاسو سخت غلطی وه ۔ ستے دا د دوئ ودیعنی که دا دین غوره وے نو مونږ به مخکښے شوے وے د دوی به او د دوی نه مخکښے مرو شو دا وائی چه د دوی په دے وجه حق نه د دوی رسیدلی ۔ شه دا ولید نقل وے د قوم شو ۔ سه دا ز برے وے د شه بیا په توحید باندے مضبوط شی ۔ شه دا هم په بشارت کېنې دا خلق وے یعنی که شلو بیت کال د رو ستو د مور و پلار خیره او ستی او مسلمان شی نو بیا معاف وے ۔ شه د دوے حل د مراد په قید کېنې کر خول وی ۔

ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۙ

ده پوره دیرش میاشتې شو کله چې - ترڅو چې اورسي خپل طاقت ته او ورسي څلوېښتو کالو ته -

قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ

وايي ای ربه ما په توفیق راکړه چې شکر اوکړم د نعمت ستا هغه چې تا لورېنه کړې ده په ما

وَعَلٰي وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَصْلِحْ لِيْ فِيْ

او مور او پلار زما باندې او چې اوکړم نېک عمل چې ته پرې خوشحاله شې او ښه کړې ته ما ته په اولاد

ذُرِّيَّتِيْ ڔ اِنِّىْ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاِنِّىْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ

زما کښې زه راوګرځیدم تاته او زه حکم منونکی یم - دوی

الَّذِيْنَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّاٰتِهِمْ

هغه دي چې قبول به کړو د دوی نه ښه عمل د دوی او معاف به کړو د دوی ګناهونه د دوی

فِيْٓ اَصْحٰبِ الْجَنَّةِ ۭ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِيْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ۝ وَالَّذِيْ

شو به جنتیانو کښې - رښتونی وعده د دوی سره کیده شي - او هغه سړی

قَالَ لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَّكُمَآ اَتَعِدٰنِنِيْٓ اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُوْنُ

او مور و پلار ته چې زه یې درنه یم ستاسو نه آیا تاسو وعده کوئ چې زه به راویستل شم او تیر شوي دي ډیر قومونه

مِنْ قَبْلِيْ ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيْثٰنِ اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ڰ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ

زما نه مخکښې - او دوی فریاد کوي الله ته (خوی ته وایي) خرابي دې ایمان راوړه - وعده د الله تعالیٰ

حَقٌّ ښ فَيَقُوْلُ مَا ھٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ

حقه ده - نو دے وایي دا نو څه نه دي مګر قصې د پخوانو دي - په دوی باندې

حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ

لازم شو دے حکم د عذاب سره د نورو قامونو چې تېر شوي دي مخکې د دوی نه چې

ځنې د دوه تیم کاله موده د
رضاع ده یا روستو ته دوه کلو
منع وکړه - ځکه نو د مسلمان
شي د مور و پلار په دعوت
سره او د عوت د مقابل کښې د
صفت څوک چې کافر وي مسلمو
په صفت د مور و پلار خبره
او نه منله نو د وزخي شو
او دے نیک هم د مور او پلار
خبره او منله نو دے جنتي
شو - ځکه د تو سل د
په نیک عمل سره چه الله
الله هم سره نه - د کوم څکه
چه زړه تا ته راپس شوم
د کفر نه - ځکه د د صفت
څه به له د د
ځکه د د عذاب د آخرت
بیان دے
ځکه او ترا وسه یو سړے
ته نه شوو

[illegible]

الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۞ وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا ۖ

[illegible]

وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ

[illegible]

كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ

[illegible]

بِهَا ۖ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي

[illegible]

الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۞ وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ

[illegible]

أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ

[illegible]

مِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ

[illegible]

عَظِيمٍ ۞ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ

[illegible]

كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا

[illegible]

أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ۞ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا

[illegible]

[illegible]

نه اورنو د کلام الله تعالیٰ منکر والو ته را اوګرځولو چه ما څکنګه قسم قسم نعمتونه ورکړي وو تاسو لره ما ورسره
درکړی لیکن هغوی د الله تعالیٰ قربان او د منتلو نه هلاک شو او د هغوي مال او عقل د هغوي نه عذاب نه

مُسْتَقْبِلَ اَوْدِيَتِهِمْ ۙ قَالُوْا هٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۭ بَلْ هُوَ مَا

مخامخ د کندو درې د دوی ته نو دوی اووے دا وریځ ده باران به اوکړي مونږ ته. بلکه دا هغه

اسْتَعْجَلْتُمْ بِهٖ ۭ رِيْحٌ فِيْهَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍۢ بِاَمْرِ

دے چه تاسو غوښته ... دا هوا ده چه په کښے عذاب دردناک دے. هلاکوي هر څیز په حکم د رب

رَبِّهَا فَاَصْبَحُوْا لَا يُرٰٓى اِلَّا مَسٰكِنُهُمْ ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ

... نو اوګرځیدل چه نه ښکاریدل سیوا د کورونو د دوی نه. دغسے بدله ورکوو قوم

الْمُجْرِمِيْنَ ۝ وَلَقَدْ مَكَّنّٰهُمْ فِيْمَآ اِنْ مَّكَّنّٰكُمْ فِيْهِ وَجَعَلْنَا

مجرم ته. او یقیناً ما طاقت ورکړے وو دوی لره په هغه نعمتونو کښے چه نه دے درکړے تاسو لره په هغے کښے

لَهُمْ سَمْعًا وَّاَبْصَارًا وَّاَفْـِٕدَةً ڮ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ

او ما ورکړي وو دوی لره غوږونه او سترګے او زړونه. نو فائده ورنه کړه دوی لره غوږونو د دوی او نه

اَبْصَارُهُمْ وَلَآ اَفْـِٕدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوْا يَجْحَدُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِ

سترګو د دوی او نه زړونو د دوی د هیڅ شي. ځکه چه دوی انکار کولو د ایتونو د

اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا

الله او چاپیر شو د دوی نه هغه عذاب چه دوی پورے ئے توقے کولے. او بے شکه ما هلاک کړي دي هغه

حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ فَلَوْلَا

چاپیره ستاسو کلي دي او قسم قسم ما بیان کړي دلیلونه د دے دپاره چه دوی واپس شي (رجوع). نو

نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبَانًا اٰلِهَةً ۭ بَلْ ضَلُّوْا

ولے امداد نه کړو د دوی هغه چا چه نیولي وو سوا د الله نه د نزدیکت دپاره معبودان. بلکه ورک

عَنْهُمْ ۚ وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝ وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ

شو د دوی نه او دا دروغ د دوی او هغه چه دوی به جوړول. او کله چه ما واپس کړل تا ته

کړه نو مخکښے به تاسو سره وشي چه هلو ما لونو او عقلونو
منه تاز ... بلکه د الله تعالیٰ حکم او وشي ... کیسه
سبب ... سورت مقصود ... دا د قرانو ... اعتراض جواب ... د دوی ... کښے ... ته ... تا څیز شي ... غالب د ... حاصل د جواب ... هغوی ... هلاک ... هغوی ... امداد ... او نه شو ... هغوی ... کښے ... د قرآن ... والی ... او ... د جنات نه چه جنات هم د اسلام ... او جنات قوم ته هغوی موت ورکړے ... د آسماني ... او په بیان د آسماني ... نه منع شو نو دوی ... او کړه ... نو دوی په اطراف ... او ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... د طائف ... شو ... په ... کښے ... کولو چه د جنات ...

او قرآن ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... سورت ... نازل شو
... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... طائف ... الله تعالیٰ ... بیان ...

نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۚ فَلَمَّا حَضَرُوْهُ قَالُوْٓا اَنْصِتُوْا ۚ

څو کسان د پیریانو چه غوږ یې ایښو دو قرآن ته - نو چه کله حاضر شو هغوی او وې چپ شئ -

فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ۝ قَالُوْا يٰقَوْمَنَآ اِنَّا

نو کله چه ختم شو نو واپس شو خپل قوم ته هغوی عذاب ویرول - او وې ویل اے قوم زمونږه

سَمِعْنَا كِتٰبًا اُنْزِلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

اورېدلے دے مونږ کتاب چه رالیږلے شوے دے پس د موسیٰ نه رښتینے کوونکے هغه کتاب چه د دوه نه مخکښې دے

يَهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ يٰقَوْمَنَآ اَجِيْبُوْا دَاعِيَ

هغه ښکاره کوی حق ته او لارے برابرے ته - اے قوم زمونږه او منئ داعی د

اللّٰهِ وَاٰمِنُوْا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ

الله او یقین او کړئ په هغه چه معاف کړی تاسو ته گناهونه ستاسو او په امن کړی تاسو د عذاب

اَلِيْمٍ ۝ وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَ

سخت نه - او څوک چه نه مني بلونکے د الله نو هغه نه دے عاجز کوونکے الله ته په زمکه کښې او

لَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ۭ اُولٰۗىِٕكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ اَوَلَمْ

نیشته هغه له سوا د الله نه مددگاران - دوی په ښکاره بے لارے دی - آیا نه گوری

يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ

چه الله هغه چه پیدا کړی دی آسمانونه او زمکه او نه دے ستړے په پیدا کولو د هغوی سره

بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ۭ بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝

طاقت والا دے په دے چه ژوندی کړی مړی لره - خامخا دے دے یقیناً الله په هر څه قدرت والا دے -

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ۭ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ۭ

او کله چه مخامخ شی کافران اور ته (او ورته وایه شی ورته) چه آیا نه دے دا عذاب په حق ؟ -

لے د قرآن د اورېدو په وخت چپ کېدل لازمیږی خود د قرآن چه څوک سره ادب کیږی نو قرآن اورېدو ته شنو غوږ ۱۲ ۱۲ ۱۲

سے حقوق العباد نه دی معاف د دی نه چه مسلمان شی ځکه چه دوی ته په دارالاسلام کښې دے او هر کله چه مسلمان شی نو هغه ته حقوق العباد هم معاف وی رجاء موجبا

سے دا د ثبوت د قیامت د پاره دلیل عقلی دے

کے دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲

له يعني د عذاب ستاسو د لاس گټه ده ٢ ستله د اسلي وه ده الي حق ته د صبر تلقين دے چه دا سورت چه نازل شو
په غشي کي نبي صلي الله عليه وسلم په مکه معظمه کښے ډير تکليف وه ځکه مکرے ... ستله اولوالعزم پيغمبران

پړ وړ کښے حق زيات وه باډ په هر ډيري ډيري حق د ي. نبي کريم صلي الله عليه وسلم (٢) ابراهيم عليه السلام (٣) موسي عليه السلام (٤) عيسي عليه السلام (٥) نوح عليه السلام تا ښيه سورت احزاب ...

قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ

وايي ولي قسم دے په رب زمونږ ... وبه وائي الله چه ... عذاب په دغه سبب چه تاسو کفر کولو.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ

صبر کوه لکه چه صبر کړے وه همت والا رسولانو او تلوار مه کوه د دوي په معامله کښے.

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ ۚ

گويا دوي کله چه اووينې هغه عذاب چه وعده ئې د دوي سره شوي ده (گمان به کوي) چه نه دي ايسار شوي مگر

بَلَاغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

يو ساعت د ورځې. دا رسول دے. نو هلاک به نه شي مگر نافرمان قوم.

سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَثَمَانٍ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

(سورة محمد ٤٧) | شاهي په نوم د الله سره چه ډير مهربان رحم کوونکے دے (آيتونه ئې ٣٨ دي) | (رکوع ئې ٤ دي)

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ

کوم چه کافران دي او منع کوي خلق د لارے د خدا نه برباد کړي به الله کارونه د دوي.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ

او کوم خلق چه ايمان راوړي او کوي عملونه نيک او ايمان راوړي په هغه کتاب چه نازل شوے په محمد باندے

الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ذَٰلِكَ

او هغه حق دے د رب د دوي نه معاف به کړي الله د دوي نه گناهونه د دوي او برابر به کړي حال د دوي. دا ځکه ده

بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا

چه کافرانو منلے دے باطل او مؤمنانو منلے دے

الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ فَإِذَا لَقِيتُمُ

حق له د رب د دوي نه. دغسے بيانوي الله خلقو ته احوال د دوي. نو کله چه مخامخ شئ تاسو

خوا ميمو سره ئيي چه دا توحيد رسول دي خلقو ته او خلق مجبوره کول نه دي او بلاغ دے ته ئې مخلوق ته نه چه يو غاق قوم ته لکه مخکښے انبياء عليهم السلام. ٥ شے توحيد خو صاف بيان شو او س په طرف د امتحان نه منو نو هغوي به هلاک کيږي. او چه مني هغوي به بچ کيږي. (فائده) د توحيد مسئله په حواميم کښے صاف بيان شوه خو رديرلي ئي ليکلو پرے قائم شو د بحث ئيو د دلسو اعتراضونو جوابونه هم اوشو ليکن چونکه د توحيد مسئله خو د قرآن مرکزي مسئله ده نو بيا به هم توحيد بيانيږي ٢ شے پس د حديد او قبل د رعد نه پس د حجرات نه حصه خاصه تا آخير بيان تخويفي اکثر په ترتيب قرآن (٢) په نزول (٩) مقصد د سورت شاعت د توحيد په تورو کله

٢ په غر به کا راوړل ٣ ستله دا بيان دے د حال د مشرکانو چه د هغوي عمل الله برباد کړي دے ٤ شے دا بيان د حال
د مؤمنانو دے چه د هغوي گناهونه معاف دي ٥ شے دا سبب د ما قبل دے چه د کافرانو عملونه برباد کړے شو (بيا ته په مخ)

دیپاتے دَ مشرکانو نو ځکه چه صفوی دَ باطل تابعداری کړے ده او دَ مسلمانانو کتاب حق دے نو ځکه چه معاف وی او ځکه چه صفوی دَ حق تابعداری کړے ده — دا دعوی دَ سورت ده چه اعلان جنګ دے څهاره دَ اشاعت دَ توحید

الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا

دَ کافرانو سره نو وهئ څټونه دَ هغوئ ترڅو چه کله تاسو هغوئ له ښه قتل کړه نو بیا ټینګ

الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا

او تړئ نو بیا یا ملاتړه دا پرېږدئ روستو او یا به ترینه فدیه واخلئ دا ترڅو چه کوزه کړي جنګ خپل بوجونه یعنې ختم شي جنګ

ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم

دا او که رضا وي دَ الله نو به له بدله اخستے دَ الله دَ دوئ نه لیکن امتحان کوي دَ ځنو ستاسو په

بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ④

ځنو نورو سره — او هغه خلق چه قتل شو دې دوئ په لار دَ الله کښې نو هیڅکله به ضائع نه کړي الله اعمال دَ دوئ

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ⑤ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ⑥

لار به او ښائي دوئ ته (دَ جنت) او برابر به کړي حال دَ دوئ — او ورننباسی به دوئ له جنت ته معلوم کړے یې وه دوئ ته —

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ⑦

اے مؤمنانو! که امداد او کړو تاسو دَ (دین دَ) الله نو امداد به او کړي ستاسو او ټینګ به کړي قدمونه ستاسو —

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ⑧ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا

او کوم چه کافران دي هلاکت دے دوئ له او برباد به کړي عملونه دَ دوئ — دا عذاب ځکه چه دوئ بد ګڼړی

مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ⑨ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا

هغه چه رالیږلے دے الله نو برباد کړي الله عملونه دَ دوئ — آیا نه دي ګرځیدلي په زمکه کښې چه او ګوري چه

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَافِرِينَ

څنګه شو انجام دَ هغوئ چه مخکښې وو دَ دوئ نه — هلاکت راوستے الله په دوئ باندې — او کافرانو ته معلوم دي

أَمْثَالُهَا ⑩ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ

دا سے څیزونه — دا ځکه چه الله دوست دَ مؤمنانو دے او کافرانو لره

یعنې مخکښې هغوئ قتل کړئ چه شوکت دَ کفر ختم شي بیا ستاسو اختیار دے یا په بے ملاتړه وائے او یا دَ هغوئ آزاد کړئ او یا ترینه فدیه واخلئ دا کار ورسره کوئ ترڅو چه جنګ ختم شي — دا دوه ئے یے له دا دَ مشروعیت دَ جهاد وجه ده چه په جنګ کښې الله تعالی امتحان کوي چه څوک ایمان کړې دي دَ الله دَ پاره — چه هغوئ ته تخفیص هم بیکاره شي — شئ دا ترغیب دے جهاد ته چه الله تعالی به جهاد یقیه به دوئ کړي دَ هغوئ عملونو او جنت ته به یې ورسوي او تول حال به یې الله تعالی برابر کړي — یعنې هغوئ به جنت ته او رسوي په ډیر شوق یادیدین حمایت کوي — یعنې هر جنتی به خپل خپل ځای پیژني شه دیل به نه وي — شئ دَ مؤمنانو حال بیان — شئ دَ کافرانو حال بیان — شئ واسب دَ برباد ولو دَ عملونو دَ کافرانو — شئ وادعذاب دَ ځینو دَ کافرانو — شئ واسب دے دَ امداو دَ مؤمنانو او دَ قهر دَ کافرانو چه دَ مؤمنانو امداد دے الله دے او دَ کافرانو سره

څوک امداد دی نیشته نو ځکه هلاکیږي — کله چه په احد کښې ابوسفیان آواز او کړو چه: لَنَا الْعُزّٰى وَلَا عُزّٰى لَكُمْ — نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم جواب ورکړو چه: اَللّٰهُ مَوْلَانَا وَلَا مَوْلٰى لَكُمْ — نو هغه بیا اووئیل: اُعْلُ هُبَل — نبی علیه السلام اووئیل: اَللّٰهُ اَعْلٰى وَاَجَلّ —

لَا مَوْلٰى لَهُمْ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

دوست نشته - يقيناً الله بوځي مؤمنان چه كوي نيكي

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَ

باغونو ته چه بهيږي به لاندې د هغو ويالې - او كافران چه دي نو فائده اخلي او

يَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۝ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ

خوري لكه چه خوري څاروي او اور ځائې د هغو دې - او ډير كلي دي چه

هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْٓ اَخْرَجَتْكَ ۚ اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ

هغه سخت وو په طاقت كښې د كلي ستا نه كوم چه تا لره ئې ترې وويستلې - هلاك كړل ما هغو لره نو نشته

لَهُمْ ۝ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰي بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْۗءُ عَمَلِهٖ

امداد د هغو لره - آيا هغه څوك چه وي په صفا دلائل د رب خپل نه برابر دې د هغه چا سره چه ښائسته شوي وي ورته بد عمل

وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَاۗءَهُمْ ۝ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ فِيْهَآ اَنْهٰرٌ

خپل او هغوئي پسې په خواهش خپل - صفت د هغه جنت چه وعده ئې شوې ده د متقيانو سره (دا دې چه) په هغه كښې

مِّنْ مَّاۗءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ

ويالې دي د اوبو چه نه بويه كيږي - او ويالې دي د پيو چه نه بدل شوې دې خوند د هغو - او ويالې دي د

خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ڬ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ۭ وَلَهُمْ فِيْهَا

شرابو چه خوند وركوونكي دي څښونكو لره - او ويالې دي د ګبينو پاك - او وي به دوئي لره په هغه كښې

مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ۭ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ

قسم قسم ميوې دي او بخښنه ده د رب د دوئي - پشان د هغه چا دې چه هغه همېشه وي په اور كښې

وَسُقُوْا مَاۗءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَاۗءَهُمْ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ

او اوبه به وركولي شي ګرمې نو ټوټې به كړي كولمې د هغو - او ځينې د دوئي نه هغه دي چه غوږ ږدي تا ته -

ع ٥

۱ بيان د حال د مؤمنانو دې ۱۲
۲ بيان د حال د كافرانو ۱۲
۳ د څارويو د خوراك غوندې آداب نشته او حلال او حرام نه پيژني او د غسې كافران دي ۱۲ ۱۲
۴ دا د هغوي د كفر بدله ده ۱۲ ۱۲
۵ دا د عذاب د دنيا بيان دې ۱۲
۶ بيان د حال د مؤمنانو
۷ بيان د حال د منكرانو چه شرك او بدعت ورته عبادت ښكاره شوې دې ځكه په دوي تابعدار دي د خپل خواهش دي ۱۲
۸ بيان د حال د مؤمنانو
۹ د دنيا شراب پشان دي ۱۲ ۱۲
۱۰ د دنيا په ګبينو كښې شته دي ۱۲
۱۱ لوئې نعمت خو دا دې چه الله تعالیٰ ورته بخښنه او كړي او بيا به په جنت كښې د هيڅ شي تپوس او رټل نه وي ۱۲
۱۲ بيان د حال د مشركانو

[illegible]

حَتّٰٓى اِذَا خَرَجُوْا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا

[illegible]

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ۝ وَالَّذِيْنَ

[illegible]

اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ۝ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

[illegible]

السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ

[illegible]

ذِكْرٰىهُمْ ۝ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ

[illegible]

وَالْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

[illegible]

اٰمَنُوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّذُكِرَ فِيْهَا

[illegible]

الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ

[illegible]

الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۭ فَاَوْلٰى لَهُمْ ۝ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ

[illegible]

فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ ۣ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۝ فَهَلْ عَسَيْتُمْ

[illegible]

[illegible]

إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُولَٰئِكَ

که تاسو واخستل اړوالاشئ نو فساد به کوئ په زمکه کښې او به پریکوئ قرابتونه خپل . دوی هغه

الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰ أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ

خلق دي چه لعنت کړیدے په دوی الله نو کاڼه کړي دي او ړانده کړي دي سترګې د دوی . آیا سوچ نه کوي

الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم

په قرآن کښې یا په زړونو د دوی باندې قلفونه لګیدلي دي - بے شکه هغه خلق چه واپس شو په شا خپله باندے

مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾

پس د هغې نه چه ښکاره شوے وه دوی ته لار راسته شیطان بهانه جوړه کړیده دوی له او وعده ورکړیده

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ

دا د دې دپاره چه دوی وئیل هغو ته چه بدبګنړي هغه کتاب چه رالیږلے دے الله چه خبره به منو ستاسو په بعضې

الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ

کارونو کښې ، او الله پوهیږي په پټه خبرو د دوی - نو څه حال به وي چه کله چه وفات کوي ملائک چه وهي به

وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا

مخونه د دوی او شاګانې د دوی - دغه سزا ځکه ده چه دوی تابعداري کوي د هغه شي چه قهرژن دے الله او

رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ

بدګڼړي دوی رضا د الله نو برباد کړیدي الله عملونه د دوی - آیا ګمان کوي هغو چه په زړونو د دوی کښې مرض دے

أَن لَّن يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم

چه هرګز به نه باسي الله کینې د دوی - او که رضا ده زمونږ نو به ښایو تاته دوی خو دلي د دے په

بِسِيمَاهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

علامو د دوی سره - او ته به دوی پیژنې په طرز د خبرو سره - او الله پوهیږي په عملونو ستاسو -

ل یعنی دوی ځکه نفاق کوي او د جهاد نه تښتي چه دوی په قرآن کښې سوچ نه کوي ۱۲

۲ بیان د حال منافقانو

۳ یعنی منافقان تاته یقیني نه ښائم البته ته به په طرز د ګفتګو سره دوی پیژنې بیا ره ستو نبی کریم صلی الله علیه وسلم د جمیع په ورځ شپږ ویشت منافقان د جماعت نه بهر کړل هغو له نبی کریم صلی الله علیه وسلم پیژندلی وو په دې سره پاتې هغو له په قرینه سره یقیني معلوم کړل ۱۲

ے چہ خلق او پیغمبر چہ دا خبرے معلوم شی ؎ دا بیان د حال د کافرانو ؎ د اشتو
مومنانو ته ترغیب د جهاد کولو ؎ بیان د حال د کافرانو ؎ چه چرته تاسو سره الله تعالیٰ وی نو بیا ولے ویریږئ ؎

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟ اَخْبَارَكُمْ ﴿۳۱﴾

او امتحان کوو مونږ ستاسو ترڅو چه ښکاره کړو مونږ مجاهدین ستاسو (خلقو) او صبر کوونکی او معلوم کړو خبرے ستاسو

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَشَاۗقُّوا الرَّسُوْلَ مِنْۢ بَعْدِ

یقیناً هغه خلق چه کفر کوی او منع کوی خلق د لارے د الله نه او خلاف کوی د رسول نه پس د حق نه چه

مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۭ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ﴿۳۲﴾

ښکاره شو دوی ته هرگز نه شی ضرر رسولے الله ته هیڅ شے او برباد به کړی الله عملونه د دوی

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَلَا تُبْطِلُوْٓا اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۳﴾

اے مومنانو حکم او منئ د الله او حکم او منئ د رسول، او مه خرابوئ عملونه خپل د ریا عقائد

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

د رسول، بے شکه کوم خلق چه انکار کوی د حق او منع کوی خلق د لارے د الله نه بیا مړه شی او دوی کافر وی

فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ﴿۳۴﴾ فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْٓا اِلَى السَّلْمِ ۖ وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ ۖ

نو هیڅ کله به نه ونه بخښی الله هغوی، نو سستی مه کوی او مه بلئ کافران صلح ته، بلکه تاسو غالب یئ،

وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ﴿۳۵﴾ اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ۭ

او الله ستاسو سره دے او هیڅ کله به نه کمی کړی کارونه ستاسو، یقیناً ژوند د دنیا لوبه او دوکه خوشحالول دی۔

وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔــلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ﴿۳۶﴾

او که تاسو ایمان راوړئ او ځان بچ کړئ نو درکړی به تاسو ثوابونه ستاسو او نه غواړی تاسو نه مالونه ستاسو۔

اِنْ يَّسْـَٔــلْكُمُوْهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ﴿۳۷﴾ هٰٓاَنْتُمْ

که او غواړی تاسو نه هغه او ټینګ کړی تاسو نو بخل به وکړئ تاسو او ظاهر به کړی کینے ستاسو، خبردار اے خلقو

هٰٓؤُلَاۗءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَ

بلله کیږئ تاسو چه تاسو خیرات او کړئ په لاره د الله کښے، نو ځینې ستاسو هغه دی چه بخل کوی۔ او

جهاد کښے خو مال ته ضرورت وی نو دلته الله تعالیٰ د انفاق مسئله ذکر کوی چه دنیا هغه شے نه دے چه
د هغه لپاره د الله تعالیٰ په لاره کښے خرچ نه کړئ او د الله تعالیٰ نه او ویریږئ الله تعالیٰ به تاسو له ثواب درکړی
او الله تعالیٰ خو ستاسو د ټول مال نه غواړی چه تاسو خفه کړی او بیا بخل کوئ او د اسلام سره په بغض کوئ ۱۲
؎ دا زور ته دعا د انفاق ته چه انفاق نه کوی چه بخل تاوان د بخیل دے الله تعالیٰ ته څه ضرورت دے د مال
بخیل د الله نه او د جنت نه لرے دے او دوزخ ته نژدے دے او سخی د الله ته او خلقو ته او جنت ته نژدے دے
او دوزخ نه لرے دے همیشه۔ وَاللّٰهُ الْغَنِیُّ یعنی الله غنی دے او جنس مخلوق محتاج دے بیغمبر
یو کو رکښے د چړ آواز او کړو حضور ﷺ ورکړو چه موږ محتاج چوکړ پیدے، چه بیا نه کوی چه غریب د غنی نه سوال
کوی او دے په ده ښکاره چه غریب د غریب نه سوال او مخلوق فعل غریب دے او غنی صرف باری تعالیٰ دے
عقل دا ستی حرتا جزء نه دے د دوی رجله عبد قید وال یشتدید د یمن په سر کے مو معاملات کله باوشاه دی دے او یبخوش کوی
او په سرده مشرک نه ګنده کړی ؎ کړی دے او ګنګ په دے معانی خو هیڅ به پښکاری ۱۲ ۱۲ ۱۲

ئے حد بوځ شوي او کړو چه حضو ری به څوک وی چه زموږ په ځائے به راشی کوم چه مونږ ښتې او کړو نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ؤ سلمان فارسی په څټ لاس کیخودو چه دا دی - چه بوؤ اسلام خلق خدمت کړے دے او مجمو چه کوم

مَنْ يَّبْخَلُ وَمَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَاۗءُ ۚ

او چه بخل او کړی نو یقیناً بخل کوی ځکان ځانان ځ پاره او صرف الله غنی دے او تاسو محتاج یئ -

وَاِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۙ ثُمَّ لَا يَكُوْنُوْٓا اَمْثَالَكُمْ ۝

بیا که سر وګرځوئ نو پیدا به کړی ستاسو په ځائے بل قوم بیا به نه وی هغوی ستاسو په شان

سُوْرَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سورة فتح مدنی ده شروع کوم د الله په نوم چه بیحده مهربان رحم کوونکے دے (اعداد شوا یئ) (رکوع کانی ۴)

اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا ۝ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْۢبِكَ

مونږ کړے ده تا له فتح ښکاره - (د دے دپاره) چه معاف کړی تا له الله هغه کناه چه مخکښے ده ستا

وَمَا تَاَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ۝ وَّ

او روستو او پوره به کړی په تا باندے نعمت خپل او او به ښائی تا ته لار برابره - او

يَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيْزًا ۝ هُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ فِيْ قُلُوْبِ

او به کړی ستا سره الله مدد زبردست - الله هغه دے چه رالیږلے ده تسلی زړونو د

الْمُؤْمِنِيْنَ لِيَزْدَادُوْٓا اِيْمَانًا مَّعَ اِيْمَانِهِمْ ۭ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ

مومنانو نو چه زیات کړی الله ایمان سره د ایمان د دوئ نه - او د الله له دی لښکرے د آسمانو نو

وَالْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

او د زمکے - او دے الله پوهه او هوښیار دے - چه بوځی مومنان او مومنانے

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ

باغونو ته چه بهیږی لاندے د هغو نه ویالے همیشه به وی په هغو کښے او معاف به کړی د دوئ نه

سَيِّاٰتِهِمْ ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيْمًا ۝ وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ

کناهونه د دوئ - او دے دا کار په نزد د الله بریالے لوئے - او عذاب به ورکړی منافقانو سړو

خدمت کړے به ئے د اسلام نو دا صیغه مثل نیشتے ځکه نبی کریم صلی الله علیه وسلم او فرمائیلی که دین آسمان ته لاړ شی نو د سلمان فارسی اهل به ئے د آسمان نه حاصل کړی دا امام صاحب دپاره لوئے بشارت دے ځکه چه امام صاحب فارسی دے ۱۳ سنه بعد الجمعة و قبل المائدة زمانه نزول ۶ سنه په ترتیب قرآن کښے (۴۸) او په نزول کښے (۱۱۱) دے - د سورت مقصد د اعلان جنګ نه پس د اعلان فتح ده ۶ سنه د صلح حدیبیه ده چه د ا ښنده فتوحاتو سره ده ځکه چه تر او سه د مسلمانانو او مشرکانو تنقیع وه او س خبرے او تعلق پیدا شو نو مسلمانانو کافرانو ته د اسلام دعوت شروع کړو نو چیر کافران مسلمانان شو (حقیقه) په شپږم کال د هجرت نبی کریم صلی الله علیه وسلم عمرے له تللو نو کافرانو منع کړو نو بیا صلح په دے او شو چه سږ کال به واپس لاړ شی بل کال به راشی نو اشنه کال نبی کریم صلی الله علیه وسلم عمرے له لاړ غلو او بیا کال د صلح ماته کړو نو په دولم کال د هجرت بیا مکه معظمه فتح

شوه ۱۱ حسنه خلقو ژر ژر به دا اره نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته لَكَ الْغَفِرَت په نعمت یں حدیث یں نصرة او د وه زیر دوه د سلمانانو ته او جنت نو سقط - حسنه یعنی یا اطلا نه ده چه په هغه حسنو کښه ملوه دے او بل ایمانا په سانه اعظم رسوله ۱۲ سنه د الله په حکم کارکښه لوئے رازه دے ۱۳

[illegible]

وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ؕ

او منافقو ښځو لره او مشرکانو سړو او ښځو لره چه بدگمان کوونکي دي په الله -

عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ

[illegible]

جَهَنَّمَ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ۝ وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ

دوی لره جهنم - او ناکاره ځای دے - او د الله لپاره دي لښکرې د آسمانونو او د زمکې - او دے الله

اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۝ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۝

زبردست او حکمت والا - بې شکه مونږ لیږلے ئې ته په حال د شاهد او زیرے ورکوونکي او ویروونکي -

لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ؕ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّ

[illegible]

اَصِيْلًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ

[illegible]

اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَوْفٰى بِمَا

[illegible]

عٰهَدَ عَلَيْهُ اللّٰهَ فَسَيُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ ع

[illegible]

مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ اَمْوَالُنَا وَاَهْلُوْنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُوْلُوْنَ

[illegible]

بِاَلْسِنَتِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ

[illegible]

[illegible]

شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ۭ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا

شي لري که اراده وکړي ستاسو په باره کې د ضرر رسولو يا اراده وکړي ستاسو د نفع رسولو . بلکه دے الله په هغه

تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝ بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ

چه تاسو يې کوئ خبردار . بلکه تاسو ګمان کړی وو چه بيرته به نه راځي رسول او مؤمنان

اِلٰٓى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَّزُيِّنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ۚ

خپلو کورونو ته هيڅکله . او ښايسته کړے شوے وو دا خبره ستاسو په زړونو کې او تاسو ګمان کړے وو بد

وَكُنْتُمْ قَوْمًۢا بُوْرًا ۝ وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ فَاِنَّآ اَعْتَدْنَا

او وئ تاسو قوم تباه . او چا چه ايمان رانه وړو په الله او په رسول د هغه نو موږ تيار کړي دي

لِلْكٰفِرِيْنَ سَعِيْرًا ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَاۗءُ

دپاره د کافرانو تيز اور . او خاص الله لره ده بادشاهي د آسمانونو او د زمکې . بخښنه کوي هغه چا ته چه وغواړي

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ سَيَقُوْلُ الْمُخَلَّفُوْنَ

او عذاب ورکوي هغه چا ته چه وغواړي او دے الله بخښونکے مهربان . زر به ووايي هغه چه پاتې شوي وو

اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ يُرِيْدُوْنَ

کله چه تاسو روانيږئ غنيمتونو ته چه هغه واخلئ . پريږدئ موږ چه ستاسو سره شو . غواړي دوي

اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ۭ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ

چه بدل کړي خبره د الله . او وايه هيڅکله به نه شئ تلے زموږ سره داسې ويلي دي الله مخکې نه

فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ۭ بَلْ كَانُوْا لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝

نو دوي به ووايي بلکه تاسو کينه کوئ زموږ سره . بلکه وو دوي نه پوهيدل مګر لږ .

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُولِيْ بَاْسٍ

او وايه پاتې شوو ته د باديه کلو نه ژر به تاسو رابللے شئ يو قوم ته چه سخت جنګيالي دي

له زور نه وروسته پاره ٥ منافقانو ٢ له خيبرة مراد دے چه د حديبيه نه مسلمانان واپس شو او کافرانو سره صلح وشوه د بعد يې د جنګ نبي کريم صلی الله عليه وسلم نور فتوحات شروع کړل نو خيبر ته نبي کريم صلی الله عليه وسلم تلل وه نو د غه خو تيار غنيمت وه نو منافق او وې چه موږ هم د الله تعالی په لاره کې شو چه ثواب حاصل کړو ٣ له الله تعالی نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته وحي رالیږلی وه چه خيبر ته به صرف هغه خلک ځي چه په حديبيه کښې ستا سره شريک وو نو منافقانو اوس د الله تعالی حکم بدل ول غوښتل ٤ له ورته او وايه چه تاسو زما سره نه شئ تللے دا د الله تعالی حکم دے ١٢ ٥ له لکه طائف والا او فارس ١٢

له یعنی یا به مسلمانان شی او یا به جزیه قبوله کړی ۱۲ ۔ تله که ځکه چې په حدیبیه کښې ۱۲ ۔ تله د اخلاق په شان تللو کښې ۔ شه د احکام ته نه وړ دے یعنی که په معذوري جهاد کښې نه شی نو ګناه نه ده ۔ ښه په نه جهاد کښې ۱۲

شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِن تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا

چې تاسو به د هغوی سره جنګ کوئ یا به هغوی تابعدار شی ۔ نو که تاسو حکم او منلو نو ورکړی به الله تاسو ته ثواب

حَسَنًا وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾

ښه ۔ او که تاسو مخ واړوئ لکه چې مو اړولے وو د دې نه مخکې نو عذاب به ورکړی تاسو ته سخت ۔

لَّيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ

نشته په ړانده تکلیف او نه په ګوډ باندې تکلیف او نه په مریض باندې

حَرَجٌ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا

تکلیف ۔ او چا چې حکم ومنلو د الله او د رسول د هغه نو داخل به کړی الله هغه لره باغونو ته چې بهیږی به لاندې

الْأَنْهَارُ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ لَّقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ

د هغوی ویالې ۔ او چا چې مخ واړوو نو ورکړی به هغه ته سخت عذاب ۔ بے شکه راضی شو الله د

الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ

مؤمنانو نه کله چې هغوی بیعت کولو ستا سره لاندې د ونې نو معلوم کړل الله هغه څه چې په زړونو د دوی

فَأَنزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً

کښې وو ۔ نو راولیږله تسلی په دوی او ورکړه الله دوی ته نژدې بری ۔ او غنیمتونه ډیر

يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً

چې اخلی به هغه ۔ او دے الله زبردست او حکمت والا ۔ وعده کړې ده الله تاسو سره د ډیرو غنیمتونو

تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ

چې تاسو به یې اخلئ نو ژر ورکړه تاسو ته دا او منع یې کړل لاسونه د خلقو ستاسو نه او د دې دپاره چې شی

آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا

نښه مؤمنانو لره او چې او ښائی تاسو ته لار برابره ۔ او ډیر نور چې طاقت نه وو ستاسو

جنګ ته معذور وو ۱۲ ۔ ښه احکام به منی ۱۲ ۔ تله دا ریبعت په صلح حدیبیه کښې وو ۔ رقصه نبی کریم صلی الله علیه وسلم حضرت عثمان رضی الله عنه مکې خلقو ته او لیږلو د صلح دپاره نو هغوی د هغه لره بند کړو او دا خبره راغله چې حضرت عثمان رضی الله عنه شهید کړے شو نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم د کیکر د ونې لاندې ناست وو چې مومنانو د هغه سره بیعت کولو چې مونږ به مرګ لوظ او کړو او نبی کریم صلی الله علیه وسلم خپل لاس ته د حضرت عثمان رضی الله عنه د طرف نه لوظ او کړو او وے نه وو عثمان د بیعت غائب نو معلومیږی چې الله د بیعت ورباندې په سره عظمت حق او هغه لره ګڼلے شو ۔ بعضې خلقو خپل په د حدیبیه مخکښې صحابو ته دا خبره غلط وه ۔ بعضې بیعت په ګنړی دا خبره هم غلط ده رضا الله د حضرت عمر رضی الله عنه او نه خپل خلافت کښې ختم کړه چې صحیح نه دی بلکې د ونې لاندې شروع شو عبد الله بن عمر فرمائی چې بیا کال دوه کسه هم په دې باندې نه وو متفق شوی او دا جمع کیدل د الله رحمت وو او په نور ځائ کښې شی نه لګی ۱۲

شه صبر او اطمینان مراد دے ۱۲ ۔ ګه فتح نه د خیبر مراد دے ۱۲ ۔ تله په حدیبیه کښې عام جنګ او نه شو او کافرانو لاسونه نه وو رسیدلی ۔ تله چې مخصوصین اسباب د مومنانو کوم قومونو سره جهاد ته تیاری ۱۲ ۔ کله د خیبر کوم د روم او فارس وعده ده ۱۲

شرک سره کافرانو نه تاشا په حمله کول په نبی کریم صلی الله علیه وسلم او صحابو صحفولره او شیو ل
دوئ نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته پیش کړل نو معافی ئې ورته اوکړه. سکنت یعنې په مکه مکرمه کښې مسلمانان وو کوم

عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝

د الله تعالیٰ قدرت کښې دی هغه. او دی الله په هر شی باندې قدرت والا.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَ

او که جنګ کړې وې ستاسو کافرانو نو واپس کړې به وې شاګانې بیا به نه مومي دوی دوست او

لَا نَصِيرًا ۝ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ

نه مدد ګار. دا قانون د الله دی کوم چه تیر شوی دی پخوا. او ته به بیا نه مومې قانون د

اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝ وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم

الله له بدلول. او الله هغه دی چه منع ئې کړل لاسونه د دوی ستاسو نه او لاسونه ستاسو د هغوی نه

بِبَطْنِ مَكَّةَ مِن بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا

په میدان د مکه کښې پس د هغې نه چه ستاسو لاسی ئې کړی تاسو الله هغوی لره. او دی الله په کارونو

تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ

ستاسو لره لیدونکی. دوی هغه دی چه کفر ئې کړی دی او منع کړي ئې دي تاسو لره د مسجد

الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ

حرام نه او قربانو لره بند شوي د دې نه چه اورسي خپل ځائ ته. او که نه وې سړي مؤمنان

وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم

او زنانه مؤمنانې چه هغوی لره نه پیژنئ تاسو چه او به پیچلو تاسو هغوی لره نو او به رسي تاسو ته د هغوی نه

مَّعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا

خرابی بې نا پوهۍ سره. د کافرانو لره ئې عذاب ورکړو چه داخل کړي الله په رحمت خپل کښې چا لره چه رضا ئې شي. که چرې اوې

لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا

مؤمنان د کافرانو نه نو ما به عذاب ورکړی وو کافرانو ته اهل مکه ته سخت عذاب. کله چه واچولو کافرانو

بیلابیل شوي وی هغوی به
بکښې په نا پوهۍ سره خراب
شوي وو او خو الله تعالیٰ کافر نو
لره عذاب ورنه کړو چه کچا
په نصیب کښې اسلام وی
چه هغوی مسلمانان شی ۱۲
سکنت د صلحه حدیبیه په وخت
کافرانو به شرطونه لګول او
او مسلمانانو قبلول لکه کافر
او وې چه کوم یو سړی مسلمان
شي نو هغه به موږ ته راسو
نه به ورکوو او نبی کریم صلی
الله علیه وسلم او وې چه
ټیک دی د هغه به الله تعالیٰ
خوشحاله او فرمائیل بیا هغوی او وې
چه که ستاسو نه یو سړی
کافر شي نو تاسو به هغه
موږ ته رالیږئ خو نبی کریم
صلی الله علیه وسلم او وې
چه ټیک دی موږ د هغه کافر
خلاصی نو په هر شرط کښې به
نبی کریم صلی الله علیه وسلم
د هغوی خبره منله. بل شرط
دا وه چه سږ کال به نبی کریم
صلی الله علیه وسلم واپس
کیږي او بل کال به را ځي
او د اطمینان فوراً قبلول اختیار
وې چه چا سره وي لکه کوی
او نسی کال به جنګ نه وي
نو بیا دوی صلحه مات کړه
او په اتم کال هجرې کښې مکه
مکرمه فتح شوه ۱۲

لهٔ بیعه وګماوه. الزمهم الزمنین کلمة التقوی واجعلنیا احق بها واهلها: ٣ نبی کریم صلی الله علیه وسلم خوب لیدلے وو چه مونږ مکے معظمے ته تلی یو ... او مسروته شو ... نو کله چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم په صلحے سره واپس شو نو څنو اعتراض اوکړو چه وعده خو خوب لیدلے وه نو الله تعالیٰ جواب کوی چه خوب رښتونے وو ... تا سو عمره او نه کړه خو بیا کال به اوکړئ ١٢ ٣ حلق بهتر دے په مقابله کښ د قصر نه نبی کریم صلی الله علیه وسلم دعا کړیده درے ځل ... حلق کونکو ته او یو ځل قصر الو تدر ... سر خریئول بهتر دی خو شرط سره برابر وی او په نسل کښ احتیاط ... شی چه ... لنډ نه وی ... او د سر په ... حال وی ١٢ ٣ د ترغیب دے اتباع ته ٣ چه غالب کړی دا حق دین په ټولو دینونو باندے په اعتبار د حجت سره او په اعتبار د سیف سره دا غلبه مشروط ده په دے شرط چه مسلمانان په اسلام باندے مضبوط شی نو الله تعالیٰ به دوی په ټولو باندے غالب کړی ١٢ ٣ حاضر ... دا صفتونه د صحابو ... په کافرانو سخت او په مونځ کښ ... په وخت د ... طلب د رضا د الله ... ځوړ د ... ١٥

فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ

په زړونو خپلو کښے عزور د ناپوهۍ عزور او لیږلو الله تسلی خپله رسول

رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا أَحَقَّ

خپل ته او مومنانو ته او نصیب کړه الله دوی ته خبره د ادب او دوی مناسب وو

بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ

د هغے او اهل د هغے وو، او دے الله په هر شی باندے پوهه. یقیناً رښتونے خوبے دے الله

رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

رسول خپل ته خوب واقعی - لازما به ننوځئ تاسو مسجد حرام ته که رضا شی د الله په

آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ

آرام سره او ځوبه خریئے سرونه خپل او لنډ به کړئ نه به ویریږئ تاسو - نو معلوم کړه الله هغه چه

تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ

تاسو نه کړه معلوم نو مقرر کړه الله علاوه د دغه نه فتح نزدے هغه هغه ذات دے چه الله لیږلے دے

بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

رسول خپل سره د ځوښے او د حق دین چه غالب کړی دا دین په ټولو دینونو او بس دے الله شاهد

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

محمد د الله رسول دے او کوم خلق چه د هغه سره دی سخت دی په کافرانو او نرم دی په خپل مینځ کښے

تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۖ سِيمَاهُمْ

ته به وینے دوی لره په رکوع او په سجده چه غواړی فضل د الله او رضا. علامه د دوی په

فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ

مخونو د دوی کښے ده د اثر د سجدو نه - دا صفت د دوی دے په تورات کښے. او صفت د دوی

دا صفتونه د دوی په تورات کښے دی او په انجیل کښے د دوی صفت بشان د فصل دے چه ... کړوی بیا قوی شی نو اصحاب ... کم وو بیا ډیر شو او الله تعالیٰ د دوی صفتونه ... او ... (... معلوم ... په ...)

(ولاړ شو په ډډ خپل) شوه چه په صفت د اصحابو الله تعالی خوشحالیږي مخ نو څکه ده وي صفتو نه ذکر کړل او چه څوک د اصحابو په صفت خفه کیږي نو هغوی ته الله تعالی کا قران وائي نو څکه ئې ترجمه کړه دی چه څوک په اصحابو طعن لګوي نو زړه کړي

فِي الْإِنْجِيلِ ۚ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ

په انجیل کښې دي ئې چه دوي پشان د فصل دی چه را وباسي تیغ خپل نو محکم ئې کړي نو مضبوط شي نو ودریږي

عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ

په ډډ خپل خوند ورکوي مالک ته (دا صفت ئې کړو) چه اور ئې په دوي باندې کافران - وعده کړي ده الله د

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ۝ ع

مؤمنانو سره او چه کوي نیکي د دوي نه د بخښنې او د ثواب لوئي -

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانِ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت الحجرات مدني دی په دی کښې اتلس ایتونه دي او دوه رکوع دي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان او د رحم ئې خاوند دی (امداد غواړم)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَاتَّقُوا

اې مؤمنانو مه مخکښې کیږئ د الله نه او د رسول د هغه نه او ووېریږئ

اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ

د الله نه بېشکه الله اوریدونکی او پوهه دی اې مؤمنانو مه پورته کوئ اوازونه خپل

فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ

د اواز د نبي نه او په زوره مه کوئ هغه ته خبره لکه چه په زوره کوئ خبره یو بل سره ستاسو

أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ

(نه) چه ورک نه شي عملونه ستاسو او تاسو به خبر نه یئ - هغوي چه ښکته کوي

أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ

اوازونه خپل په نزد د رسول الله دوي هغه دي چه خالص کړي دي الله زړونه د دوي

په رب العلمین ، وباطلوي شرائع د سلام محکم چه شرائع شو په ذریعه د دوي راغلي دي ، وبحر کریم صلي الله علیه وسلم تربیاني ، شته الله في اصحابي فمن احبهم فبحبي احبهم ومن ابغضهم فببغضي ابغضهم ، اول طعن په اصحابو منافقانو لګولی وه او اول جواب الله تعالی ورکړی دی ١٢ ، عنه زرعه عبد المطلب ، شَطْأَهُ ، محکم فَآزَرَهُ ، پاپکړ ، فَاسْتَغْلَظَ ، بعمر ، فَاسْتَوَىٰ ، بعثمان ، لِيَغِيظَ بِهِمُ ، بعلي ، وعد الله اصحابه ، ازالة الخفاء شاه ولي الله ١٢ ، لله نازل شوي دي پس د نه او قبل د نه په ترتیب قرآن کریم او په نزول سره (١٠٦) دي مقصد د سورت د فتح نه روستو بیانول د تولنيز چه مسلمانان منظم شي اول قانون چه د الله تعالی او د هغه د رسول نه مه مخکښې کیږئ (فائده) په عقیان د قانون نه شرعي حکم وي نو دوي ته نبي کریم صلي الله علیه وسلم نه مخکښې کیږئ (فائده) ابوبکر او وې چه د بني تمیم د پاره امیر قعقاع مقرر کړه او عمر او وې چه اقرع نو الله تعالی او فرمائیل چه شمانه مخکښې کیږئ او س حکم عام دی ١٢ ، ٣ له دا ډیر ترتیب

له یعني د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ادب کوئ ١٢ ، ٣ له په زوره خبرو سره به نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته تکلیف اورسي نو د الله تعالی امداد به ستاسو نه ختم شي نو دا خبره به ستاسو د کفر سبب جوړه شي ١٢ ، ١٢

لِلتَّقْوٰى لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ

دپاره د تقوٰی دوی لره بخنه ده او اجر لوی دے. بے شکه هغه خلق چه آواز کوی تاته ستا

وَّرَآءِ الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوْا حَتّٰى

د کورونو نه بهر د ورایه اکثره د دوی عقل نه لری. او که دوی صبر کړے وے تر دے چه

تَخْرُجَ اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

ته راوتلے دوی ته نو به خامخا دا خیر وو دوی دپاره او الله بخونکے مهربان دے. اے هغه خلقو

اٰمَنُوْٓا اِنْ جَآءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْٓا اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ

چه ایمان ئے راوړے دے که راوړی تاسو له فاسق خبر لره نو تحقیق کوئ [illegible] چه ورسوئ قوم ته ضرر په ناپوهئ سره

فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِيْنَ ۝ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ فِيْكُمْ رَسُوْلَ

نو شئ به په کار خپل باندے پښیمانه. او پوهه شئ چه په تاسو کښے رسول د

اللّٰهِ لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ

الله دے که ستاسو خبره اومنی په ډیرو کارونو کښے ستاسو نو به تکلیف پیدا شی تاسو ته لیکن الله محبوب کړے دے تاسو ته

الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَ

ایمان او ښائسته کړے ئے دے هغه ایمان په زړونو ستاسو کښے او بد کړے ئے دے ستاسو ته کفر او فسق او

الْعِصْيَانَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ۝ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَنِعْمَةً

نافرمانی. دغه کسان دوی سم لار موندونکی دی. په فضل د الله سره او په مهربانئ سره.

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَاِنْ طَآئِفَتٰنِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا

او الله پوهه او حکمت والا دے. او که دوه ډلے د مومنانو جنګ کوی

فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا فَاِنْۢ بَغَتْ اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ

نو صلح اوکړئ په مینځ د دوی کښے. نو که زیاتے اوکړی یوه په بله نو جنګ کوئ د هغے سره

ک۱ چه د کورونو د وسته نه نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته آوازونه کوی نو هغوی بے عقله دی ځکه چه ددے کښے بے ادبی ده. نو ددے جهالت نه ورته آوازونه کولی بهر راوځه نو هغوی لوبیا دی حکم عقل دی.

ک۲ حو ادو د یم قانون ده چه خبره کښے تحقیق کول دی. ولید لره نبی کریم صلی الله علیه وسلم بنی المصطلق ته او لیږلو د عشر د پاره نو هغوی مخے ته راغلل نو ده ته ښکاره شوه چه دوی تا په قتل کولو د پاره راغلی دی نو شو نو بیا چه تحقیق او شو نو دا خبره غلطه وه. نو دلته تحقیق ښکاره شو دا حکم عام دے.

ک۳ دا ترغیب ده اتباع ته د دویم قانون سره ګډ.

ک۴ څلورم قانون ده چه یو ملنګ په قتل خبره چه تا قتلوونکے سړی واقف نه دے او ولید وابنه کړو ورسره هم ده ځکه چه په فتنه کښے دے ورو د ده (مشکوٰة صفحہ ۳۳)

منزل ۷

یه واپخپل قانون وسے ۱۲ ستا تو د خلق په صفه چا پورے کوی چه صفه ده تر په گناهگاری تو امید وسے چه صفه په اتو کوه له چا چه وړا توی شوی وسے چه هغه پورے خند اکوی ۔ ستا چه یو سری مسلمان شوی گناهگارو د ستا ښه شو وسے نو

تَبْغِیْ حَتّٰی تَفِیْٓءَ اِلٰٓی اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَیْنَهُمَا

تر هغې پورې کوئ ترڅو چه واپس شي حکم د الله ته ۔ که واپس شوه نو صلحه وکړئ په مینځ د دوئ کښې

بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الْمُقْسِطِیْنَ ۝٩ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

په عدل سره او انصاف کوئ ۔ یقیناً الله خوښوی منصفان ۔ یقیناً مؤمنان

اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَیْنَ اَخَوَیْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝١٠

رونړه دی نو صلحه کوئ په مینځ د رونړو خپلو کښې ۔ او ویریږئ د الله نه او ویریږئ چه په تاسو رحم وشي ۔

یٰٓاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لَا یَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓی اَنْ یَّكُوْنُوْا خَیْرًا

اے مؤمنانو توهین دې نه کوی یو قوم په بل قوم پورې امید دے چه هغه به غوره وی د

مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓی اَنْ یَّكُنَّ خَیْرًا مِّنْهُنَّ ۚ وَلَا

دوئ نه او نه ښځې په ښځو پورې امید دے چه هغه به غوره وی د دوئ نه ۔ او عیب مه

تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ؕ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ

کوئ په یو بل باندې او یو بل ته بد نوم مه وایئ ۔ ناکاره دے نوم د گناه د

بَعْدَ الْاِیْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ یَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝١١ یٰٓاَیُّهَا

پس د ایمان ۔ او چا چه توبه او نه وېسته نو هغوی ظالمان دی ۔ اے

الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِیْرًا مِّنَ الظَّنِّ ۫ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ

مؤمنانو ډډه کوئ د ډېرو گمانونو نه ۔ یقیناً بعض گمانونه گناه دی

وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا یَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ؕ اَیُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ

او جاسوسي مه کوئ او غیبت دې نه کوی بعضې د بعضو ۔ آیا خوښوی یو ستاسو چه

یَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِیْهِ مَیْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ

خوری غوښه د مړه ورور خپل نو بد گڼړئ تاسو هغه ۔ او د الله نه ویریږئ ۔ یقیناً الله توبه قبلوونکے

چا علم او کړو نو ته حاکم خبر وله شی یا ظالم یا وشاه وے چه په وطن کښې غلط قانون پیش کوی نو ته خلق خبر وله چه دا قانون شرعي نه دے ۱۲

سله ۱: اووم قانون دے ... کیال په خوله کیږی ... تعارف ... او کمال په تقوی کښے دے په حدیث شریف

رَحِيمٌ ۝ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَٰكُمْ

او مهربان دے. اے خلقو یقینا مونږ پیدا کړی یئ تاسو له یو نارینه او یوې ښځې نه. او مو ګرځولی یئ تاسو

شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ

لوئے قومونه او قبیلے ... چې تاسو یو بل وپیژنئ. یقینا عزتمن ستاسو په نزد د الله متقی ستاسو دے. یقینا

ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝ قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن

الله پوهه دے خبر دے. وائی بانډه کیان ... ایمان مو راوړے دے او وایه چې ... دی لیکن

قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا۟

او وایئ چې مونږ اسلام راوړے دے او لا نه دے داخل شوے ایمان په زړونو ستاسو کښے. او که تاسو حکم ومنئ

ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ

د الله او د رسول د هغه نو کم به نه کړی د عملونو ستاسو نه څه شے. یقینا الله بخونکے او

رَّحِيمٌ ۝ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟

مهربان دے. یقینا مومنان هغه دی چې حقیقی ایمان یې راوړے دے په الله او په رسول د هغه بیا یې هیڅ شک نه دے کړے

وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ

او جهاد یې کړے په مالونو خپلو او په نفسونو خپلو سره په لاره د الله کښے - دوی رښتونی

ٱلصَّٰدِقُونَ ۝ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ

دی. او وایه آیا ښایئ تاسو الله ته دین خپل. او الله پوهیږی په هغه څه چې په آسمانونو

وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ۝ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ

او په هغه څه چې په زمکه کښے دی. او الله په هر شی پوهه دے. ملامت احسان ږدی په تا چې اسلام

أَسْلَمُوا۟ ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا۟ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ

خپل. او وایه چې ملامت مه احسان ږدئ په ما د اسلام خپل بلکه الله ملامت احسان ږدی په تاسو چې هغه

له ... کیږی چې قریب نسب او پاڼ لوئے پخلی په ستورو چې د لوی وجار ... دی د مشلا - او وطن په نسب ... زړونو ... په پیدا کار د وجاهت وسیله دی. ۲ ... زړه د ایمان چې ... په کوم ... ستاسو د زړه یقین نیشتے بلکه د اسلام ... چې صرف ظاهري تابعداري تاسو کوئ ... د وجه د نفاق ... اسلام لغوه ... په شریعت کښے مؤمن او مسلم یو دے ... ایمان د زړه تصدیق دے خو چې د هغه تصدیق نظاهري نیک اعمال پیدا ... نو هغه په نکیټ کښې کمال وی ... ظاهري اعمال ... نو هغه ایمان نه دے معتبر او اسلام ... ظاهري ... خو چې د یقین نه پیدا وی او که د زړه یقین نه وی نو هغه ظاهري اعمال نه وی معتبر.
۳ ... د ... د ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم ... ایمان ... نو الله تعالی فرمائی چې دا د الله تعالی احسان دے په تاسو که تاسو رښتیا وائی.

ع ۲ د دې سورت ... مسئله د وحي او قيامت ده او د هغې ... اشارت ... په دې سورت کې ... [illegible]

پاره جهاد او کم ... [illegible]
هغه د قيامت ... [illegible]
په ترتيب ... [illegible]
نزول کې ... نقصه
د سورت بيان د قيامت دی
د قيامت نه ... [illegible]
قيامت ... [illegible]
... ترغيب ... زجر
... په حق کې
دوی حيرت تعجب کوي چې
ويرونکی له دوی نه راغی نو
کافرانو ... بيا
... خوښ اشنا
خبره ده
... باري تعالی ... ورکوي
جواب ... دوی
دوباره پيدا کول شم
... څه کموي
... صفحه اجزاء معلوم
... کتاب
... علم
... دی
... ثبوت د قيامت
... اول دليل عقلي دی
... لوی ...
کارونه کولی شم نو ...
... بيا ژوندي کولی شم

هَدٰىكُمْ لِلْاِيْمَانِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ غَيْبَ

خو دا (ګوره) تاسو ته د ايمان که تاسو رښتوني يئ. يقيناً الله پوهيږي په پټ شي د

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝

آسمانونو او د ځمکې. او الله ويني هغه کارونه چې تاسو يې کوئ.

سُوْرَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت ق مکي دی په دې کې پنځه څلويښت آيتونه دي او درې رکوعګانې دي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د الله چې ډېر مهربان نهايت رحم لرونکی دی

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ۝ بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ

قٓ قسم دی په لوی شان والا قرآن. بلکه دوی تعجب کوي چې راغی دوی ته ويرونکی له دوی د جنس نه

فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ۝ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ

نو ووې کافرانو دا ډېر عجيبه شی دی. آيا کله چې مړه شو او خاورې شو بيا به ژوندي شو

ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيْدٌ ۝ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَ

دا واپسي ډېره له عقل لرې ده. مونږ ته معلوم دي څه چې کموي ځمکه له دوی نه. او مونږ سره

عِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ۝ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ

کتاب ساتونکی دی. بلکه دوی دروغ وګڼلو حق کله چې راغی دوی ته نو دوی

فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۝ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَ

دوی په ګډوډ کار کې دي. آيا نه ګوري آسمان ته چې د پاسه د دوی دی چې څنګه جوړ کړی مونږ هغه او

زَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۝ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا

ښايسته کړی مو او نشته په هغه کې هيڅ سوری. او ځمکه مو خوره کړې ده او مو غورځولي په هغې کې

رَوَاسِيَ وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجٍۭ بَهِيجٖ ۝ تَبۡصِرَةٗ وَذِكۡرَىٰ

[illegible]

لِكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ ۝ وَنَزَّلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ مُّبَٰرَكٗا فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ

[illegible]

جَنَّٰتٖ وَحَبَّ ٱلۡحَصِيدِ ۝ وَٱلنَّخۡلَ بَاسِقَٰتٖ لَّهَا طَلۡعٞ نَّضِيدٞ ۝ رِّزۡقٗا

[illegible]

لِّلۡعِبَادِۖ وَأَحۡيَيۡنَا بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗاۚ كَذَٰلِكَ ٱلۡخُرُوجُ ۝ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ

[illegible]

قَوۡمُ نُوحٖ وَأَصۡحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ۝ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ وَإِخۡوَٰنُ

[illegible]

لُوطٖ ۝ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ وَقَوۡمُ تُبَّعٖۚ كُلّٞ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ

[illegible]

وَعِيدِ ۝ أَفَعَيِينَا بِٱلۡخَلۡقِ ٱلۡأَوَّلِۚ بَلۡ هُمۡ فِي لَبۡسٖ مِّنۡ خَلۡقٖ

[illegible]

جَدِيدٖ ۝ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ وَنَعۡلَمُ مَا تُوَسۡوِسُ بِهِۦ نَفۡسُهُۥۖ — ع ١٥

[illegible]

وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنۡ حَبۡلِ ٱلۡوَرِيدِ ۝ إِذۡ يَتَلَقَّى ٱلۡمُتَلَقِّيَانِ عَنِ

[illegible]

ٱلۡيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٞ ۝ مَّا يَلۡفِظُ مِن قَوۡلٍ إِلَّا لَدَيۡهِ

[illegible]

[illegible]

رَقِيبٌ عَتِيدٌ ۝ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ

[illegible]

مِنْهُ تَحِيدُ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ۝ وَجَاءَتْ كُلُّ

[illegible]

نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۝ لَّقَدْ كُنتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا

[illegible]

فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۝ وَقَالَ قَرِينُهُ

[illegible]

هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۝ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۝ مَّنَّاعٍ

[illegible]

لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ۝ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي

[illegible]

الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۝ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَٰكِن كَانَ فِي

[illegible]

ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم

[illegible]

بِالْوَعِيدِ ۝ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝ يَوْمَ

[illegible]

نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ۝ وَأُزْلِفَتِ

[illegible]

[illegible]

ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ۝ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ

جنت متقیانو ته [illegible]

حَفِيظٍ ۝ مَّنْ خَشِيَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ۝

[illegible]

ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ۝ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا

[illegible]

مَزِيدٌ ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا

[illegible]

فَنَقَّبُوا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ۝ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ

[illegible] نصیحت [illegible]

لِمَن كَانَ لَهُۥ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى ٱلسَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا

[illegible]

ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ۝

آسمانونه او زمکه [illegible]

فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَ

نو صبر کوه په هغو [illegible]

قَبْلَ ٱلْغُرُوبِ ۝ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ۝ وَٱسْتَمِعْ يَوْمَ

[illegible] الله [illegible]

يُنَادِ ٱلْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝ يَوْمَ يَسْمَعُونَ ٱلصَّيْحَةَ بِٱلْحَقِّ ذَٰلِكَ

[illegible] آواز [illegible]

[illegible]

يوم الخروج ده (٣) شه يعني د قيامت ورځ ... واسمعني ... الاحقاف وقبل الغاشية په ترتيب ...

يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ

ورځ د راوتلو (د قبرونو نه) يقيناً مونږ ژوندي کوو او مړه کوو او مونږ ته واپسي ده - کله چه څيرې شي

الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ

زمکه د دوي نه په جلتۍ سره - دا جمع کول دي په مونږ آسان - زه ښه پوهيږم په هغې چه دوي وائي

وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

او نه يې ته په دوي باندې زور کوونکی - نو نصيحت کوه په قرآن سره هغه چاته چه ويريږي د وعيد زما نه

سُورَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتُّونَ آيَةً وَثَلٰثُ رُكُوعَاتٍ

سورة ذاريات مکي ده په دې کښې شپيته آيتونه دي او درې رکوع گانې دي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع په نوم د الله سره چه ډېر مهربان رحم کوونکی دی

وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَالْمُقَسِّمَاتِ

قسم دې په هوا ګانو چه خوروي ... بيا په هغو چه اوچتوي بار ... بيا په هغو چه ځي په آسانۍ سره - بيا په تقسيم کوونکو د

أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءِ

حکم د الله سره - چه کوم وعده شوې ستاسو ... ده - او انصاف کيدونکی دی - او قسم دی په

ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ

جالدار آسمان باندې - يقيناً تاسو په مختلفو خبرو کښې يئ - واپس کيدي شي د هغې نه

أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾

چه واپس شوی دی - لعنت دې په اټکل کوونکو باندې - کوم چه په غفلت کښې بې هوشه ... دي

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾

سوال کوي چه کله به وي ورځ د انصاف (د بدلې) کله چه دوي به اور کښې ... کيږي (او سيځلې کيږي به په)

(٥) په ترڅ ... مقصد د سورت ... دی چه په دې پوهه شي ... ستاسو سره فيصله کيږي ... شي ... د سورت ... په قيامت کښې ... د الله د رحمت او په غضب باندې ... په ... نښانې ... دلائل ... د حشر ... ده چه ... آسمان باندې ستوري ... تاسو ... واپس ... د عذاب ... آخرت بيان ده

[illegible]

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ

[illegible]

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا

[illegible]

قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ۝ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۝ وَ

[illegible]

بِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۝ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۝

[illegible]

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ۝ وَفِي أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝

[illegible]

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ۝ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ

[illegible]

لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ

[illegible]

الْمُكْرَمِينَ ۝ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ۝

[illegible]

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ۝ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا

[illegible]

تَأْكُلُونَ ۝ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ

[illegible]

[illegible]

شنډه ښځه خپل مخ او وهلو او دا چغه وهلو دستور دے ... سبب د پیدائش د هلک هم ونه ښتے او دا هغو علم الاسباب ...

عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ

پوهه سوه - نو راغله ښځه د هغه په چغو او آواز کښې ... خپل مخ او ووئیل چه زړه بوډۍ یم

عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوا كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

شنډه - هغوی ووې چه دغسې ویلی رب ستا - یقیناً الله همغه حکمت والا پوه دے -

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ

هغه او وې چه څه دے مطلب ستا سو اې استازو د الله هغوی او وې چه مونږ رالیږلی شوی یو قوم

مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ

مجرم ته - چه راولیږو په هغوی باندې تیږې د خټو - نخښه والا د طرف د رب

رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

ستا د پاره د مسرفانو - نو راوویستل مونږ هغه څوک چه وو په کښې د مومنانو نه

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً

نو ما بیا نه موندلو څوک په هغې کښې بغیر د یو کور د مسلمانانو نه - او پرېښوده مونږ په هغې کښې نخښه

لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ

د پاره د هغه چا چه ویریږي د عذاب سخت نه - او په موسیٰ کښې هم نخښه ده کله چه مونږ راولیږلو

فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

فرعون ته سره د دلیل ښکاره نه - نو واپس شو په زور سره خپل او ووئیل چه ساحر یا لیونی دے

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ

نو ونیوه مونږ هغه او لښکر د هغه نو وارتاوه مونږ هغوی په دریاب کښې او الزام لګاوونکی وو په ځان - او په قوم د عاد کښې هم نخښه ده کله

أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ

کله چه راولیږله مونږ په هغوی باندې شنډه هوا - نه پریښودله هیڅ شے چه راغله به په هغه باندې

...الله تعالیٰ د ... علم ... کښې اسباب دی ته محتاج نه دے ... الله تعالیٰ ... سبب ... کوم شوې سبب ته محتاج نه دے ... او هلکوا ... آخرت کښې هم ... ښتې ... تا کله چه اسباب ... لکه معجزې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم - ... معلوم شوه چه مؤمن او مسلم یو شے دے په نزد د قرآن - او هم دا د امام صاحب مذهب دے ... د اهل السنت ... د بیاره د تعریف ... او په حقیقت کښې مذهب د امام صاحب قرآن او حدیث دے او قیاس هم مستفاد دے د قرآن او د حدیث نه ... تیږې او ... موجود دی ... د دې نه ... د عذاب د دنیا ... د ... نه ... عذاب د دنیا ... او هلکو مه ...

[illegible]

إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾

[illegible]

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا

[illegible]

اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن

[illegible]

قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا

[illegible]

لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَيْءٍ

[illegible]

خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ

[illegible]

مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۖ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

[illegible]

كَذَٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ

[illegible]

مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوْا بِهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنتَ

[illegible]

بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ

[illegible]

[illegible]

۵ ۔ او رزق ورکوونکو تسلیم ده چه دزه ستو قدرونیه خوراک نه غواړم ۱۲ ۔ ۶ ۔ دا عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۔ ۷ ۔ بعد السجدة وقبل الملک ۔ په ترتیب قرآن کښې (۵۲) په نزول کښې (۷۶) دے ۔ مقصود د سورت د ذاریات نه دلیته ترقی ده چه ان عذاب

وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦ مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن

او انسان نو مګر دپاره د عبادت زما ۔ نه غواړم زه د وینه څه رزق او زه نه غواړم چه دوی

يُطْعِمُونِ ۝٥٧ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝٥٨ فَإِنَّ لِلَّذِينَ

ما ته خوراک راکړی ۔ یقیناً الله رزق ورکوونکے دے خاوند د قوت مضبوط دے ۔ نو یقیناً حصه لره د هغو کسانو چه ظلم

ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ۝٥٩ فَوَيْلٌ

یې کړے دے برخه د ګناهونو ده پشان د برخې د ګناهونو د ملګرو د دوی نو دوی دې تلوار نه کوی ۔ نو تباهی

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝٦٠

ده د پاره د کافرانو د هغه ورځې نه چه د دوی سره وعده کړے شوې ده ۔

سُورَةُ الطُّورِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ آيَاتُهَا ٤٩ رُكُوعَاتُهَا ٢

سورة الطور	شاملي په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکے دے زه شروع کوم	رکوع ۲

وَالطُّورِ ۝١ وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ۝٢ فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ ۝٣ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ۝٤

قسم دے په طور او په کتاب لیکلی شوی ۔ په پاڼه کښې کشاده کښې ۔ او په بیت المعمور

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۝٥ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۝٦ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۝٧

او چت اوچت شوی ۔ او په دریاب جوش شوی ۔ چه یقیناً عذاب د رب ستا بے شکه راتلونکے دے

مَّا لَهُ مِن دَافِعٍ ۝٨ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۝٩ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۝١٠

نشته هغه لره دفع کوونکے ۔ کله چه اوخوځیږی آسمان په رڼدیدو سره ۔ او لاړ وشی غرونه تګ ۔

فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝١١ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝١٢

نو هلاکت دے په هغه ورځ دروغ ګڼونکو لره ۔ کوم چه په شغلو فکر کښې لوبې کوی ۔

يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ۝١٣ هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم بِهَا

کوم ورځ چه وهلی شی دوی او ورکښې جهنم ته په دیکو سره ۔ چه دا هغه اور دے چه تاسو به دے

ربك لواقع ده ۔ یعنی که تاسو حکمت د الله تعالیٰ نه منئ نو تاسو به تړوند وکړے شی او بیا به حساب او شی تاسو سره او بیا به عذاب راشی په تاسو بیا نه شے ۱۲ ۔ ۱ ۔ دا دلیل نقلی دے د موسیٰ علیه السلام نه په طور غر کښې په موسیٰ علیه السلام باندے وحی راغلے وه ۱۲ ۔ ۲ ۔ دا دوهم دلیل نقلی دے د لیکلے کتابونو نه ۱۲ ۔ ۳ ۔ دا دلیل وحی دے د بیت المعمور نه او بیت الله شریف دے ۱۲ ۔ ۴ ۔ دا دلیل عقلی دے اول ۱۲ ۔ ۵ ۔ دا دلیل عقلی دے دوهم ۱۲ ۔ ۶ ۔ دا جواب د قسم او دعوه د سورت یعنی موسیٰ علیه السلام او په محکمو کتابونو کښې او په نبی کریم صلی الله علیه وسلم دا حکم راغلے دے چه مخالفین د الله تعالیٰ د عذاب نه نه شی بچ کیدے ۔ ۷ ۔ چه کله د آسمان تړاو د دریاب نه شی وتلے آسمان او دریاب د ځمکے نه چا پیره دی ۱۲ ۔ ۸ ۔ دا د عذاب د آخرت بیان دے ۱۲ ۔ ۹ ۔ حضرت عمرؓ دا آیت اولوستو نو حقه اسویلے او کړو نو مرض راوریدونه ناجوړه شو ۔ د حضرت عمرؓ نه ډیره وجه نه شی ورکړی

تا جوړه شو دا د صلحو کو ویرے وجه وه کاملیاب حقه خلق وی چه د ځینو مولانو نه ویریدی نو ځکه په احمد بن حنبلؒ به دا دعا کوله : اللّٰهُمَّ أَلْقِ فِي قَلْبِي خَوْفًا وَلَكِن بِهَا قَبِيحًا ۱۲

تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾ أَفَسِحْرٌ هَٰذَا أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا

دروغ ګڼلو۔ آیا سحر دے دا یا تاسو نه وینئ؟ ننوځئ دوزخ ته نو صبر کوئ او

أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

که صبر نه کوئ برابر دے په تاسو باندے۔ یقیناً بدله درکولے کیږي تاسو ته د هغه عمل چې تاسو کولو۔

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَ

بے شکه متقیان به په باغونو او نعمت کښے وي۔ خوشحاله به وي په هغه نعمت سره چې ورکړے دے ورته رب د هغوي او

وَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ

او بچ کړي دي هغوي لره رب د هغوي د عذاب د دوزخ نه۔ خورئ او څکئ په خوشحالۍ سره په بدله د هغه

تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾

نیک عمل چې تاسو کولو۔ په تکیه سره به ناست وي په تختو باندے په قطار سره او واده به کړو مونږ د دوي د غټو سترګو

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

او کوم مومنان چې ایمان ئې راوړے او تابعداري ئې کړې ده د هغوي بچو په ایمان سره نو یو ځاے به کړو مونږ د دوي سره اولاد د دوي

وَمَا أَلَتْنَاهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ ۚ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾

او کم به نه کړو مونږ د عمل د دوي نه هیڅ شے۔ هر سړے به ګرفتار وي په عمل خپل سره۔

وَأَمْدَدْنَاهُم بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا

او امداد به او کړو مونږ د دوي په میوو سره او په غوښو د هغه شي چې د دوي زړه غواړي۔ اخلي به جنت کښے د جام پیالے

لَّا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ

چې به په هغې کښے نه بیهوده خبرے وي او نه به په کښے ګناه وي۔ او ګرځي به په دوي باندے هلکان د دوي لکه چې دوي مرغلرے

مَّكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوا إِنَّا كُنَّا

دي پټې شوي۔ او مخ به کړي ځنے خپلو نورو ته د یو بل نه به سوال کوي۔ وائي به چې مونږ

له د اور يوړے دے ۱۲
که يعني د دا عمل او اولاد چې د
هغوي خيره او مثل نو د هغوي
سره به يو ځاے شي اګر چې
د هغوي عمل د دا ځاے د ښکته وي
وامتحنا د رحم ۱۲
ته دا مقتضا د عدل ده ۱۲
که په خوشحالۍ سره به به ځے
د يو بل نه څکوي ۱۲
له په بيهوده خبرے به نه
وي د دغو شرابو په څکلو
کښے په خلاف د شرابو د
دنيا نه چې په هغو کښے دا
بے فائده خبرے وي ۱۲
له په دغه شرابو د جنت
کښے ګناه نشته په خلاف
د شرابو د دنيا نه چې په
دے کښے ګناه ده ۱۲
له د وصول د جنت دوه
علته به بيان او کړل وېره
د الله تعالیٰ نه او عاجزي
او نه منل د ډېر مولانه لوښتل
نو معلومه شوه چې څوک
د ډېر مولا نه نه وېريږي
او حاجات د غير الله نه
غواړي نو هغوي به د
جنت نه محروم وي ۱۲

قَبْلُ فِيٓ أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾

مخوا (کښې) په خپلو اهلو کښې ویریدونکي وو - نو احسان او کړو الله په مونږ او وې ساتلو مونږ له عذابه د ګرمې هوا نه

إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ أَنتَ بِنِعْمَتِ

بې شکه مونږ چې وو مخکښې الله له دعا ګانې کولې - بې شکه هغه ښه سلوک والا مهربان دی - نو وعظ کوه نو ته

رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيْبَ

د خپل رب په مهربانۍ سره کاهن او نه لیونی - آیا وائي دوی چې شاعر دی انتظار کوو مونږ ده ته د حادثې

ٱلْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا۟ فَإِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾ أَمْ تَأْمُرُهُمْ

د مرګ - او وایه انتظار کوئ بې شکه زه هم ستاسو سره د انتظار کوونکو نه یم - آیا حکم کوي دوی ته

أَحْلَٰمُهُم بِهَٰذَآ أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥ بَل

عقلونه د دوی په دې انکار سره بلکه دوی سرکش قوم دی - آیا دوی وائي چې دا قرآن ده جوړ کړی دی بلکه

لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا۟ بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِۦٓ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ

دوی ایمان نه راوړي - نو دوی دې پیش کړي یوه خبره په شان د دې قرآن که دوی رښتونی دي - آیا پیدا

خُلِقُوا۟ مِنْ غَيْرِ شَىْءٍ أَمْ هُمُ ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلَقُوا۟ ٱلسَّمَٰوَٰتِ

شوي دي دوی بغیر د څه شي نه یا دوی پیدا کوونکي دي - یا پیدا کړي دي دوی آسمانونه

وَٱلْأَرْضَ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِندَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ

او زمکه - بلکه دوی یقین نه کوي - (په حق) یا د دوی سره خزانې د رب ستا دي - یا دوی

ٱلْمُصَيْطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم

متصرف دي د کارونو - یا دوی لره اندر پائي ده چې آوري په هغې سره - نو پیش دې کړي آوریدونکی د دوی

بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَهُ ٱلْبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا

دوی دلیل واضح - یا الله لره لونړه دي او تاسو لره ځامن دي - یا ته غواړې د دوی نه مزدوري

له واتسل وه او د قوم د بخښش مو نو د تسلیم دعم شته وې د د اشنده ز ماته حال خائي چه مثلا ستا به و د سره مخامخ کیږي یا به ستا د وه منع وې یا به د حال وي - د عرب د تیرې زمونږ حال په د مثلا چه د چا خه شې ورک شوې وي نو وے ورته مالیخا د یا چه فلانکي په کړي وے د حکم د د وا په ویوے چه د دا په وخت کې ته تعل نارو وي او د دوی ته غیر یقین کول هم ناروا دي - نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي څوک چه را شي عراف ته په را او د هغه د خبرې تصدیق (ی وکړي) نو قبول به نه کړي الله تعالی د د ده مونځ خلویښت ورځې (مسلم)

[illegible]

فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿۴۰﴾ أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿۴۱﴾

نو دوی د تاوان نه دروند بار کړی دی - یا دوی سره غیب دے نو دوی لیکی

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿۴۲﴾ أَمْ لَهُمْ

یا اراده کوی دوی د فریب - نو کافران په فریب کښے ګیر دی - یا دوی لره

إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۴۳﴾ وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ

الٰه دے سوا د الله نه - پاک دے الله د هغې نه چه دوی ئې ورسره شریک جوړوی - او که اووینی دوی یو ټوټه

السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿۴۴﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ

[illegible]

الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿۴۵﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ

[illegible]

يُنصَرُونَ ﴿۴۶﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ

[illegible]

لَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۷﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

[illegible]

حِينَ تَقُومُ ﴿۴۸﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿۴۹﴾

[illegible]

سُورَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ اثْنَتَانِ وَسِتُّونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

آیتونه (۶۲) [illegible] رکوعګانے (۳)

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿۱﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿۲﴾ وَمَا يَنطِقُ عَنِ

[illegible]

[illegible]

نے دا احتمال نیشته چه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه دې غلطی شوې وي. تشریح: نو دا احتمال نیشته چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته جبرئیل علیه السلام لره نه پیژندل بلکه هغه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم خلیلی ته راتلونکی و او په هغې کښې د

الْهَوَىٰ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝ ذُو مِرَّةٍ

تو هغې نه، وا لمو طور حکم د الله شو - هغه ته ور ښودلي دي هغه سخت طاقت والا - زور والا -

فَاسْتَوَىٰ ۝ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝ فَكَانَ قَابَ

نو برابر شو - او هغه وه په کناره د لکه - بیا نزدې شو نو ور نزدې شو - نو شه په مقدار د دوو

قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ

لینده و بلکه زیات نزدې - نو حکم را ولیږو الله خپل بنده ته څه چه هغه را ولیږو - دروغ ندي ګڼلي زړه د هغه

مَا رَأَىٰ ۝ أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝

څه چه هغه لیده - نو آیا جګړه کوئ تاسو د هغه سره په هغه څه چه لیدلي يي - او یقیناً لیدلې ئې دی دوباره هغه لره

عِندَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ ۝ عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ۝ إِذْ يَغْشَى

په نزدې د سدرة المنتهی کښې - په نزدې د هغه کښې جنت د آرام دے - کله چه پټه کړه

السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ

سدره لره هغه شی چه پټه یې کړه - نه کږه شوه سترګه د هغه او نه اوښته د مقصود نه - یقیناً هغه اولیده د ولویو

آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ

د رب خپل لويې - آيا تاسو وليده لات او عزى - او مناة دريم

الْأُخْرَىٰ ۝ أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ۝ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ۝

بل ته - آیا تاسو لره نارینه دي او هغه لره زنانه - دا خو قسمت دے د تاوان -

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ

دا خو صرف نومونه دي چه ایښودي دي تاسو او پلار نیکه ستاسو - نه دے رالیږلے الله تعالی

بِهَا مِن سُلْطَانٍ ۚ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنفُسُ

په دې هیڅ دلیل - دوی نه تابعداري کوي د ګمان او د هغه شي چه خواهش ئې نفسونه کوي -

هغه لره نه لیدلي وو او هغه سپینه سره لګی کوره د نه نو سیاني ښکلي نه پیژندل. قاب قوسین عبارت دے د ډیر قرب نه د عربو دستور وو چه د دوو ښو په مینځ لکولو نو هغه لینده به یې یو ځائ کړے چه دوه دښمن یو شوو. شنه نبی کریم صلی الله علیه وسلم چه جبرئیل علیه السلام لیده و نو د هغه د زړه تسلی وه چه دا ضرور جبرئیل علیه السلام دے. شنه نبی کریم صلی الله علیه وسلم دوه ځله جبرئیل علیه السلام په خپل اصلی صورت کښې لیدلے دے یو ځل په معراج کښې او بل ځل کله چه د وحی وقفه واپس شو په وحیه وه په غار حرا کښې د اولنی دستور د نزول د اقرأ باسم ربك نه کله چه وحی بنده شوے وه. په دې لیدو کښې باري تعالی لیده لي پټ دے ١٢ شنه آرام کوي په کښې ملائک او ارواح د شهیدانو ١٢ شنه لیدلے وه جبرئیل علیه السلام لره په معراج کښې کله چه په ټیټې کی ووسیدو لره پټو پر کوي سرو زرو او ډیر ملائکو ١٢ شنه د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سترګې د مقصود نه کږې نه شوې او نه اوښتې ١٢ شنه لوئي لوئي

ملائکو د باري تعالی د قدرت او د جلال نبی کریم صلی الله علیه وسلم اولیده لي په معراج کښې چه خلق په هغې نوهیږي چه په الله تعالی څه کول تیریږي او د حاجتونو نو د غوښتو وا یوځاي دے ١٢ شنه د تمهید نه بعد او د عزی او ته په مکه کې

[illegible]

وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ۝ أَمْ لِلْإِنسَانِ مَا تَمَنّٰى ۝

[illegible]

فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْأُولٰى ۝ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِي

[illegible]

شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ اللّٰهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضٰى ۝

[illegible]

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثٰى ۝

[illegible]

وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۖ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي

[illegible]

مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ۝ فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلّٰى عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا

[illegible]

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۝ ذٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن

[illegible]

ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ۝ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

[illegible]

وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسٰٓـُٔوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ

[illegible]

أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ۝ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبٰٓئِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوٰحِشَ إِلَّا

[illegible]

[illegible]

ے او دغه قريشو ته دی چه صحف کې بيان د حق دی او ګمراه ته حق بس ګڼي. ۳۳ او بيان د صحف ابراهيم عليه السلام

ترجزا وانه دی پوری دے

نومستو ته او المؤتفکة بيان د

څو ته قوم د لوط عليه السلام

دے. ۳۳ او وما سعی:

صرف د ايمان دے ثواب د

ايمان نه وي نو هيڅ نه شي

نه رسي. او دی سره د

مغفرت د ايصال ثواب

حال او به دی د دی پوره منع

او احناف وايی په صدقه

او شو فه صرف د محتاج

ورکوي په ايصال ثواب

کې محتاج حقيقي شی ګ د

چا ته چه دے ثواب بخش

کړی شي او د په دی ذ

وی او سر ته ورپسی خيرات

کوی او چه تکو په ګنڊ وا

سره يو فکر محتاج دے

ګکه يو ډیر ګ بنده. ته

ثواب یعنی محتاج جوا سره

ګمان ګنو شي د دی دا دی

مثال دے يکه يو غريب

ته خيرات ورکول محتاج

صفه غريب وي او که يو

رئيس ته د اوي يا رشوت

ورکوی نو محتاج دے

پڅپله وي ۱۲ ۱۲

الْمَحَارِمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ

او خو نه د ګناه کوي. يقيناً ستا رب ډير بخښونکی دی. هغه ښه پوهيږي په تاسو کله چه پيدا کړي

الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ ۖ

يې تاسو د زمکې نه او کله چه تاسو وئ ماشومان په ګيډو د ميندو ستاسو کې. نو مه پاکوئ ځانونه خپل.

هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ ۞ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ۞ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَ

هغه ښه پوهيږي په هغه چا چه تقوی کړه. آيا وليدو تا هغه چه واپس شو او ورکړې يې لږ څه او ټينګ

أَكْدَىٰ ۞ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ۞ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي

ودريده شو. آيا هغه سره علم د غيبو دی نو ويني. او آيا ده ته خبر نه دی هغه شی چه په

صُحُفِ مُوسَىٰ ۞ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ۞ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ

پاڼو د موسی کې دے. او د ابراهيم چه هغه پوره کړے وو حکم. چه نه شي پورته کولی يو پورته

أُخْرَىٰ ۞ وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ۞ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ

کوونکی بوج د بل چا. او دا چه نشته د انسان لپاره مګر هغه چه کوشش يې کړی. او کوشش د ده به وليدے شي او

يُرَىٰ ۞ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ۞ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ۞ وَ

بيا به ورته ورکړے شي بدله پوره. او يقيناً رب ستا ته واپسي ده. او

أَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ۞ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۞ وَأَنَّهُ خَلَقَ

هغه خندول کوي او ژړول کوي. او هغه مړه کول او ژوندي کول کوي. او هغه پيدا کړي دي

الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ۞ مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ۞ وَأَنَّ عَلَيْهِ

جوړې دوه نر او ماده. د نطفې نه کله چه او څڅولی شي په رحم کې. او په هغه دی پيدا کول

النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ۞ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۞ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ

د دوباره. او هغه غني کول او خزانې ورکوي. او هغه رب د

ربع

سله د ارم وه وه ... او د عاد ... او د عاد اولي ... او د عاد ثانيه يا ثموديان ... ته د زورنه وه ...
د سورة حاصل ... سبح بعد الطارق وقيل حق ... په ترتيب قرآن کښې (...)

الشِّعْرٰى ﴿۴۹﴾ وَاَنَّهٗٓ اَهْلَكَ عَادَا۟ لِۨالْاُوْلٰى ﴿۵۰﴾ وَثَمُوْدَا۟ فَمَآ اَبْقٰى ﴿۵۱﴾ وَقَوْمَ

شعری دے۔ او دا چې هغه هلاک کړیدي عادیان ولني۔ او ثمودیان نو پاتې ئې نه کړل۔ او قوم د

نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا هُمْ اَظْلَمَ وَاَطْغٰى ﴿۵۲﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ

نوح لره مخکې۔ یقینا دوی ظالمان او سرکښه ډیر وو۔ او اړولي شوي کلي هغه

اَهْوٰى ﴿۵۳﴾ فَغَشّٰىهَا مَا غَشّٰى ﴿۵۴﴾ فَبِاَيِّ اٰلَاۗءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰى ﴿۵۵﴾ هٰذَا

راپاو ګوزار کړل۔ نو پټه کړه هغه لره هغه شي چې پټه ئې کړه۔ نو په کوم نعمتونو د ربه ستا شک کوې۔ دا

نَذِيْرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْاُوْلٰى ﴿۵۶﴾ اَزِفَتِ الْاٰزِفَةُ ﴿۵۷﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ

ډرونکی دے د ډرونکو ولنو۔ نزدې دے قیامت۔ نشته هغه لره سوا د الله نه

اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ﴿۵۸﴾ اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيْثِ تَعْجَبُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَتَضْحَكُوْنَ وَ

ښکاره کوونکی۔ آیا او دے خبرې ته تاسو تعجب کوئ۔ او خاندئ او

لَا تَبْكُوْنَ ﴿۶۰﴾ وَاَنْتُمْ سٰمِدُوْنَ ﴿۶۱﴾ فَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ وَاعْبُدُوْا ﴿۶۲﴾ ۩

نه ژاړئ۔ او تاسو غافل یئ۔ نو سجده وکړئ الله ته او د هغه عبادت کوئ۔

سُوْرَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ خَمْسٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

آیتونه (۵۵) | شروع په نوم د الله چې ډیر مهربان او رحم لرونکی دے | رکوع ګانې (۳)

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿۱﴾ وَاِنْ يَّرَوْا اٰيَةً يُّعْرِضُوْا وَيَقُوْلُوْا

نزدې شو قیامت او څیرې شو سپوږمۍ۔ او که ووینې دوی نښه نو مخ اړوي او وائي چې دا

سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿۲﴾ وَكَذَّبُوْا وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَاۗءَهُمْ وَكُلُّ اَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿۳﴾

جادو همیشه۔ او دروغ ئې وګڼل او متابعت ئې وکړو د خپلو خواهشاتو او هر کار مقرر دے په وخت کښې

وَلَقَدْ جَاۗءَهُمْ مِّنَ الْاَنْۢبَاۗءِ مَا فِيْهِ مُزْدَجَرٌ ﴿۴﴾ حِكْمَةٌۢ بَالِغَةٌ فَمَا

او یقینا راغلي دي دوی ته د قصو نه هغه چې په هغه کښې زورنه ده۔ حکمت پوره دے نو فائده نه

په تړو ولنو ... مخکښې
د سورت ... چې ... خبره
څه حاجت نه وي الله تعالیٰ ته
... وعده
... الله تعالیٰ
چې ... انا كل شيء خلقناه بقدر
یعني ... الله تعالیٰ
ټول حاجات پوره کوونکی هم
الله تعالیٰ دے نه کل ماسوی
الله ... نو ...
... نبي کریم صلی
الله علیه وسلم او ...
... ته ...
... نبي
کریم صلی الله علیه وسلم
... اشاره وکړه او هغه
... دوه ...
... رجحه مایار ...
... او هغه ...
... معجزه ...
... کسان مسلمان
شو ... عذاب
... ګوره ...
... معجزه ...
... ته ...
انشقاق د قمر
د الله تعالیٰ د قدرت او
د وعده ...
... دلیل
قیامت ... دے چې الله
تعالیٰ ... خلق دوباره
پیدا کولے شي او ...
د نبي کریم صلی الله علیه وسلم
د رسالت دلیل دے چې دا

لویه معجزه وه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... هر کار لره وخت مقرر دے نو د دوی د عذاب د پاره هم وخت
مقرر دے ...

[illegible]

تُغْنِ النُّذُرُ ۝ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكُرٍ ۝

ویرونکو ویرول - نو مخ وګرځوه له دوی نه په کومه ورځ چی بلونکی به وبلی یو ناآشنا شی ته

خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ

ښکته به وی نظرونه د دوی را او ځی به د قبرونو نه ګویا چه دوی ملخان دی

مُّنتَشِرٌ ۝ مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ ۖ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۝

خواره شوی - منډی به وهی بلونکی ته - وایی به کافران چه دا سخته ورځ ده -

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ۝

دروغ ګڼلی وو مخکی له دوی نه قوم د نوح نو دروغجن یی وګڼلو بنده زمونږ او وویل لیونی دی او ورټل شوی

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ۝ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ

نو هغه خپل رب ته دعا وکړه چه زه عاجز یم نو ته بدله واخله - نو مونږ پرانستل د آسمان دروازی په اوبو

مُّنْهَمِرٍ ۝ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ

بهیدونکی - او وچاودوله مونږ زمکه چینی - نو یو ځای شوی اوبه په هغه کار باندی چی مقرر شوی

قُدِرَ ۝ وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ۝ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً

وه - او سواره مو کړو هغه په تختو او میخونو والا جهاز باندی - چه روان وو زمونږ د سترګو لاندی دا بدله

لِّمَن كَانَ كُفِرَ ۝ وَلَقَد تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ۝ فَكَيْفَ

د هغه چا په بدله چی ناشکری شوی وه - او یقیناً پریښوده مونږ دا نښه نو آیا څوک شته سوچ کوونکی - نو څنګه وه

كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن

عذاب زما او ویرول زما - او یقیناً آسان کړی دی قرآن د یادولو دپاره نو آیا څوک شته سوچ

مُّدَّكِرٍ ۝ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا

کوونکی - دروغ وګڼل عادیانو نو څنګه وه عذاب زما او ویرول زما یقیناً مالیږلی وو په

[illegible]

عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ النَّاسَ

دوی باندې هوا سخته په یوه ورځ کې چې دایمه (ده). چې راویستله یې خلق

كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَ

ګویا دوی ونې د کجورو دي چې ویستې شوې دي. نو څنګه وه عذاب زما او ویرول زما. او

لَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾

یقیناً ما آسان کړی دی قرآن د پوهې دپاره نو آیا شته سوچ کوونکی. دروغژن کړل ثمود ویروونکي

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَأُلْقِيَ

نو دوی وویل آیا یو بشر زمونږ نه تابعداري وکړو یقیناً مونږ به هغه وخت کې په غلطۍ او لیونتوب کې یو.

الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ

آیا نازل شوی دی ذکر په ده د مینځ زمونږ نه بلکه دروغژن او متکبر دی. زر به پوهه شي سبا چې څوک دی دروغژن

الْكَذَّابُ الْأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ

متکبر. مونږ رالیږو اوښه دپاره د امتحان د دوی نو انتظار کوه د دوی ته

وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾ وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾

او صبر کوه. او خبر کړه دوی چې اوبه وېشل شوې دي په مینځ د دوی کې هر وار ته به حاضریږي مناسب وخت

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾

نو دوی آواز وکړو ملګري خپل ته نو هغه لاس پورې کړو نو ټپي یې کړه نو څنګه وو عذاب زما او ویرول زما.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾

مونږ راولیږله په دوی باندې یو آواز نو شول دوی لکه د خشو ماتو د جاړو کوونکي.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ

او ما آسان کړی دی قرآن د پوهې دپاره نو آیا شته سوچ کوونکی. دروغژن کړل قوم د لوط

بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ ۖ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾

[illegible]

نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ

[illegible]

بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا

[illegible]

أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ

[illegible]

مُسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ

[illegible]

فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا

[illegible]

فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُمْ

[illegible]

بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ

[illegible]

الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ

[illegible]

وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي

وترخوه - یقینا مجرمان په غلطۍ او لیونتوب کښې دی - کله چه دوی را کشلے شی په

[illegible]

[illegible]

النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ

او وركښل به كيږي په مخونو خپلو [illegible] - ووايه څكئ مزه د اور - يقيناً ما هر شی لره پيدا كړی دی په

بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا

اندازه سره او نه دی حكم زمونږ مګر يو ځل لكه ليدل په سترګو - او يقيناً ما هلاك كړي دي

أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَ

امثال ستاسو نو آيا شته سوچ كوونكی - او هر شی چه دوی كړي دي هغه ليكلی دی په كتابونو كښې - او

كُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾

هر واړه او لوی ليكلي دي - يقيناً متقيان به په جنتونو كښې او په ويالو كښې وي -

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

په ځای د ښه كښې به نزدې د باچا طاقت والا -

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَسَبْعُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

(ايتونه ٧٨) | خلاصه [illegible] | (ركوعګانې ٣)

الرَّحْمَٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنسَانَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾

مهربان باچا - ښودلی يې دی قرآن لره - پيدا كړی يې دی انسان لره - ښودلی يې دی بيان لره -

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ

لمر او سپوږمۍ روان دي په حساب سره - او بوټي او ونې تابعدار دي - او آسمان لره هغه

رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا

پورته كړی دی او ايښودلې يې ده تله - چه زياتی مه كوئ په تله كښې - او برابر كړئ

الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾

تول په انصاف سره او مه كموئ تله - او مځكه هغه ايښودلې ده د پاره د خلقو

[illegible]

[illegible]

فِيهَا فَاكِهَةٌ ۙ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ

چه په هغې کښې میوه ده او کجوره لرو غوړو والا - او دانے وړی والا او

وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ

ګلونو والا هم - نو کوم نعمت د رب خپل تاسو دواړه منکرېږئ - پیدا کړے یې انسان د

صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝ فَبِأَيِّ

ګیلو نه په شان د کوزو - او پیدا کړی یې پېریان د اور لمبو نه - نو کوم نعمتونه د

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝ فَبِأَيِّ

رب خپل تاسو دواړه منکرېږئ - رب د مشرقینو او رب د مغربینو دے - نو کوم نعمتونو

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۝ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ

د رب خپل تاسو دواړه منکرېږئ - ... دواړه دریابونه - د دواړو په مینځ کښې پرده ده

لَا يَبْغِيَانِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ

چه یو بل باندې زیاتے نه کوي - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو منکرېږئ - راوځي د هغو دواړو نه ملغلرې او

وَالْمَرْجَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ

مرجان - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دواړه منکرېږئ - د هغه لره جهازونه دی او چت په

فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ كُلُّ مَنْ

دریاب کښې په شان د غرونو - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو منکرېږئ - هر څوک چه په زمکه دی

عَلَيْهَا فَانٍ ۝ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝ فَبِأَيِّ

فنا کیدونکی دی او پاتې به شي ذات د رب ستا چه خاوند د لوئی او د کرم والا دے - نو کوم نعمتونه

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلَّ يَوْمٍ

د رب خپل تاسو منکرېږئ - سوال کوي د هغه نه هغه څوک چه په آسمانونو او په زمکه کښې دي هره ورځ

ربع

[illegible]

هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ

حقه په تصرف کښې دے۔ نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ زر ده ۔ قصد او کوم تو حساب تاسو

الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ

اے دوو ډلو۔ نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ اے ټولګې پیریانو او د انسانانو

إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا

که طاقت وی ستاسو چه اووځئ تاسو د غاړو د آسمانونو او د زمکے نه نو اووځئ۔

لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ

وتلے نشئ بغیر د طاقت نه۔ نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ را به لیږلے شی

عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ

په تاسو لمبے د اور۔ او ویلے تانبه نو تاسو به مقابله نشئ کولے۔ نو کوم نعمتونه د

رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾

رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ نو کله چه څیرې شی آسمان نو شی به سور پشان د څرمنے۔

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْأَلُ عَن ذَنبِهِ إِنسٌ

نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ نو په دغه ورځ به سوال نشی کولے د ګناه د هغه د انسان

وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ

او د پیری نه۔ نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو دروغ ګڼئ۔ پیژندے به شی مجرمان په

بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

علامو د هغوی سره نو او به نیولے شی د تندو او د قدمونو نه۔ نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو

تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ

دروغ ګڼئ۔ دا هغه جهنم دے چه دروغ ګڼلو ورله مجرمانو ۔ ګرځی به په مینځ د

[illegible]

بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ ۝٤٤ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٤٥ وَلِمَنْ خَافَ

او په مینځ د اوبو ګرمو او جوشو کې - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ - او د هغه چا د پاره چې ویریږي

مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ۝٤٦ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٤٧ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ۝٤٨

د ودرېدو د رب خپل نه دوه جنتونه دي - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ - چې په هغو کې ډېرې څانګې دي

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٤٩ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ۝٥٠ فَبِأَيِّ آلَاءِ

نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ - په هغو کې دوه چینې روانې دي - نو کوم نعمتونه د

رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٥١ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ۝٥٢ فَبِأَيِّ آلَاءِ

رب خپل تاسو نه منئ - په هغو کې د هر قسم میوو نه په اقسامو دي - نو کوم نعمتونه د

رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٥٣ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ

رب خپل تاسو نه منئ - تکیه وهونکي به وي په فرشونو باندې چې استر به یې د ورېښمو د دبیز وي -

وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ۝٥٤ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٥٥ فِيهِنَّ

او د دواړو جنتونو میوې به نږدې ښکته وي - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ - په هغو کې به

قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ۝٥٦ فَبِأَيِّ

[illegible] کتونکې ښځې وي چې نه به وي لاس وړی دوی ته له دوی نه مخکې کوم انسان او نه پېري - نو کوم نعمتونه د

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٥٧ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ۝٥٨ فَبِأَيِّ

رب خپل تاسو نه منئ - ګویا چې هغوی یاقوت او مرجان دي - نو کوم نعمتونه

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٥٩ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۝٦٠ فَبِأَيِّ

د رب خپل تاسو نه منئ - ضرور جزا د احسان احسان دی - نو کوم

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝٦١ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ۝٦٢ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ - او سوا د دوی نه نور دوه قسم باغونه دي - نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو

ع ۱۴

ت دا د متوګو [illegible] په [illegible] زړیسته [illegible] او په [illegible] د دې وسوسو [illegible] ولا [illegible] تخويف [illegible]
ت مثلاً د مالټو په اقسام وي ۱۲
ت په دنیا کې دستور دی چې د استرو به قیمته توکې وي او په جنت کې به د ابرې [illegible] قیمتي توکې وي نو ته په دې [illegible] او بیا به قیمتي کېږي نه
هغوی [illegible] د یاقوتو او د مرجان وي ۱۲
ت هغوی په دنیا کې اخلاص کړی وو شرک او بدعت هغوی نه دی کړی نو ځکه د [illegible] ابرباني ذکر شو ۱۲
ت دا د نیکانو د پاره دي او اول قسم د مقربینو د پاره دی ۱۲
(یا الله د مومنانو نصیب کړې)

له قسم قسم چیرې به یکښې وي . ۲ دغه خو هم به ئې هم بنه وي او شکل به ئې هم بنه وي . ۳ دغه معلومه شوه چې ستر پنه شي وي .

تُكَذِّبٰنِ ﴿۶۳﴾ مُدْهَآمَّتٰنِ ﴿۶۴﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۶۵﴾ فِيْهِمَا

نه منئ . تک شنه . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . په هغو دواړو کښې

عَيْنٰنِ نَضَّاخَتٰنِ ﴿۶۶﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۶۷﴾ فِيْهِمَا فَاكِهَةٌ

چينې دي جوش وهونکي . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . په هغو کښې ميوې دي

وَّنَخْلٌ وَّرُمَّانٌ ﴿۶۸﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۶۹﴾ فِيْهِنَّ خَيْرٰتٌ

او کجورې او انار دي . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . په هغو کښې ښې ښائسته

حِسَانٌ ﴿۷۰﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۷۱﴾ حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِى الْخِيَامِ ﴿۷۲﴾

ښځې دي . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . حورې دي په ستر په خيمو کښې .

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۷۳﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَ

نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . نه دي لاس وروړی په هغو انسان مخکې د هغو نه او نه

لَا جَآنٌّ ﴿۷۴﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۷۵﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى رَفْرَفٍ

پيريان . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ . تکيه به لګولي وي په درو شنو

خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿۷۶﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿۷۷﴾

او په قالينو ښائسته باندې . نو کوم نعمتونه د رب خپل تاسو نه منئ .

تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِى الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿۷۸﴾

برکتي دی نوم د رب ستا چې خاوند د لويئ او د سخا دی .

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتٌّ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورت واقعه مکي دی په دې (۹۶) آيتونه دي او درې رکوع کانې دي .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کوم د الله په نوم چې ډېر مهربان رحم کوونکی دی (خو له او اداګو)

له تخم عنقري ترجمه يا نو ښار دے ښه شي هغه ته منسوب کيږي . ۲ دغه د دوا به وجه د شنه ډېر تور ښکاري . ۳ بعضې وائي سورت اصلي مقصد دی . ۱۲

لعه بعد طه وقبل الشعراء په ترتيب قرآن کښې (۵۰) وپه نزول کښې (۴۲) دی . مقصد د سورت : برکات خاص په نوم د الله تعالیٰ کښې دي ځکه چې هغه الله ذوالجلال والاکرام دی نو ځکه بيا چې په نوم کښې برکت شته ځکه چې بس هغه ذوالجلال والاکرام دی نو چې حاجتونه غواړئ نو صرف نوم د الله تعالیٰ اخلئ نه نوم د بل چا سوی الله . فسبح باسم ربك العظيم . ۱۲

سلے دا د قیامت بیان دے ۱۲ سلے ځکه چې کوز کوي به یو ډله او پورته کوي به بله ډله ۱۲ سلے د دې ورځې د واقعات بندولو چه هیڅ بیان کوي نه راځي ۱۲ سلے دا قسم اول دے ۱۲ سلے دا قسم ثانی دے ۱۲ سلے دا قسم ثالث

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝

کله چه پیښه شي پیښیدونکې - نشته په پیښیدو د هغې هیڅ دروغ - ښکته کوونکې ده او پورته کوونکې ده

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝ فَكَانَتْ هَبَاءً

کله چه وخوځیږي ځمکه په زلزله سره - او ریزه شي غرونه ریزه ریزه - نو شي به دوی الوزونکي

مُّنۢبَثًّا ۝ وَكُنتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ

شوي - او شئ به تاسو درې اقسام - نو ښي طرف والا - څه ښه دي ښي

الْمَيْمَنَةِ ۝ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ وَالسَّابِقُونَ

طرف والا - او کیڼ طرف والا - څه ناکاره دي کیڼ طرف والا - او مخکښې کیدونکي خو

السَّابِقُونَ ۝ أُولَٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝ ثُلَّةٌ مِّنَ

مخکښې دي - دوی مقرب دي - په جنتونو د نعمت کښې به وي - ډیره جماعت به وي

الْأَوَّلِينَ ۝ وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ۝ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ۝ مُّتَّكِئِينَ

د اولینو نه - او کم به وي د وروستنو نه - په تختونو جوړ اوبدلي به وي - تکیه به وهي په دې

عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ۝ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ۝ بِأَكْوَابٍ

باندې مخامخ - گرځي به په دوی باندې هلکان همیشه - پیالې

وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ۝ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ۝

او کوزې - او کاسې د شرابو - چه نه به خوږیږي سر د هغو نه او نه به لیونی کولی شي

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ۝ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ۝ وَ

او میوه هغه چه دوی غوره کوي - او غوښه د مرغۍ هغه چه دوی ئې زړه غواړي - او دوی

حُورٌ عِينٌ ۝ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ۝ جَزَاءً بِمَا كَانُوا

لره حورې غټو سترگو - په شان د پټو ملغلرو - دا جزاء ده د عمل د دوی

سلے وخت ځکه کیدونکي به کالا تو به علیهم السلام سلے ځکه کیدونکي دي قرب الهی ته ۱۲ سلے دا بیان د هغه دریو قسمونو دے ۱۲ سلے د حضرت پیغمبر نه اول کښې مقربین به زیات وي او په آخر کښې به کم وي ځکه چه په اول د حضرت کښې صحابیات د بې ټوله وو بیا کښې روستو اشر کیدو ۱۲ سلے به زر وبه او د لې شوي وي یعنې د میز دي ۱۲ ځکه به تیله وي د سرور ور ۱۲ سلے چه د هغو بیوي کا بنده نشته لرې ۱۲ سلے د ځو کړ د پیالې نه وي او را غوټه وي ۱۲ سلے د ابریق لاستې او نغوته وي ۱۲ سلے دا پیالې وړه خوندوه وي ۱۲ سلے د سر درد به له ورا ځي د ځو شرابونه د دنیا د شرابونه په سر درد ورځي رفا نکه ؛ ځکه چه دنیا شراب او سکن نو هغه به محروم شي د شرابو د جنت نه ۱۲ اللہ د جنت شراب زمونږ نصیب کړي

سلو دا بیان د حال د جماعت اول دے ... د دنیا به بیو و کښې ... د بیان د حال ... وو چې ... دے ... عملونه به ورته ... ورکړے شی ... صلی الله علیه وسلم ...

يَعْمَلُونَ ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ۝ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا

- نه به اوری په دغه جنت کښې بې فائده خبرې او نه د ګناه خبرې، مګر خبره د به وی ښه

سَلَامًا ۝ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۝ فِي سِدْرٍ

بیا - او د ښی طرف خلق - څه ښه دی د ښی طرف والا - به بیرو بې ازغو کښې

مَخْضُودٍ ۝ وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ ۝ وَظِلٍّ مَمْدُودٍ ۝ وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ

به وی - او په کیلو تهٔ په تهٔ لګیدلو کښې به وی - او په سوری اوږد کښې به وی - او په اوبو جاری تویدو

وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۝ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ۝ وَفُرُشٍ مَرْفُوعَةٍ

او په میوو ډیرو کښې - چه نه به ختمیږی او نه به منع شوی - او په فرشونو اوچتو کښې به وی

إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً ۝ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ۝ عُرُبًا أَتْرَابًا

ما پیدا کړی دی دغه ښځې عجیب پیدا کول - نو ما ګرځولی دی هغوی پیغلې - محبت والا همزولې

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۝ وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ

د ښی طرف والو لره - جماعت ډیر به وی د اولو نه - او جماعت ډیر به وی د وروستو نه -

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ۝ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ

او د کینړ طرف والا - څه بد دی د کینړ طرف والا - به ګرمی هوا کښې او په اوبو ایشیدلو کښې -

وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ۝ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۝ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ

او سوری کښې به وی د لوګی نه - چه نه به یخ وی او نه به د قدر شوی - دوی وو پخوا

ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ۝ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ

عیش ناک - او دوی ضد کاوه په ګناه لویه باندې -

وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا

او دوی ویل - چه کله مونږ مړه شو او شو خاورې او هډوکی، نو مونږ به

چه بڼوی ګوئے به جنت ته نه شی تلے ... سه عمل نامه به ورته په کیڼ لاس ملاو یږی سکے په حدیث شریف کښې دی چه دا ورته یو مره شو چه نه وو رسیدلی حنث ته یعنی شرک ته نو شی به هغه لره عذاب د اور نه یعنی یا و ... شی یا لوے شی خو شکان او به عقیبان ته ... نو هغوی لره به د هغو د مصیبت الله تعالیٰ دا ثوابونه ورکوی چه د ... د ... شی او کړ ... ښکلی ... شو ... ولو د هغو یسم ... کښې خوشحالی دی ... پکښے شیخ ۱۲۰
یا الله صالحا وعاملا ... او شکان اولاد کړے

[illegible]

لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾

[illegible]

لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا

[illegible]

الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَآكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾ فَمَالِئُونَ

[illegible]

مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَارِبُونَ

[illegible]

شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ

[illegible]

فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُ

[illegible]

أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ

[illegible]

بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا

[illegible]

لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

[illegible]

أَفَرَأَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾

[illegible]

[illegible]

سلہ دا دریم دلیل عقلی وحیدانیۃ دی کولے شی خو وخت ئے تاسو ما یاست هم پوره کولے شی نو دحفظ لپارہ نعمتونه خوراک سو ... ۱۳
سلہ دعا دا وہ بیله: الحمد لله الذی سقانا عذبا فراتا برحمته ولم یجعله ملحا اجاجا بذنوبنا ۱۶

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ ۝ اِنَّا لَمُغْرَمُوْنَ ۝

که مونږ وغواړو نو ... ګرځوو دا کښت لرمه ... تاسو به ټول ورځ خبرې کولے ... چه مونږ ترجمه ...

بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ۝ اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ تَشْرَبُوْنَ ۝ ءَاَنْتُمْ

بلکه مونږ محروم شو - آیا وینئ تاسو هغه اوبه چه تاسو ئے څکئ - آیا تاسو هغه

اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ ۝ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ

راکوزې کړې دی ورېځو نه او که مونږ یې راکوزوو - که وغواړو مونږ نو وګرځوو هغه

اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ۝ اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ الَّتِيْ تُوْرُوْنَ ۝ ءَاَنْتُمْ

ترخې نو ولې احسان نه منئ - آیا وینئ تاسو هغه اور چه تاسو ئې بلوئ - آیا تاسو

اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَآ اَمْ نَحْنُ الْمُنْشِـُٔوْنَ ۝ نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّ

پیدا کړې دی اونه د هغه یا مونږ پیدا کوونکي یو - مونږ ګرځولې ده هغه د یادونې او

مَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ۝ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ

سامان د پاره د مسافرو - نو پاکي بیانوه د نوم د لوی رب خپل - نو زه قسم کوم په پرېوتو

النُّجُوْمِ ۝ وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ ۝ اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ۝

د ستورو - او یقینا دا لوی قسم دی که تاسو پوهېږئ - یقینا دا قرآن د عزت دے -

فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ ۝ لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ ۝ تَنْزِيْلٌ مِّنْ رَّبِّ

لیکلے په کتاب محفوظ کښې - لاس نه لګوي په دې مګر پاک خلق - نازل شوے دے د

الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ مُّدْهِنُوْنَ ۝ وَتَجْعَلُوْنَ

العالمین نه - آیا په دې خبره کښې تاسو سستي کوئ - او جوړوئ حصه

رِزْقَكُمْ اَنَّكُمْ تُكَذِّبُوْنَ ۝ فَلَوْلَآ اِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُوْمَ ۝ وَاَنْتُمْ

خپله دا چه دروغجن ئې ګڼئ - نو ولې کله چه ورسي روح مرۍ ته - او تاسو ورته

سلہ څلورم دلیل عقلی دے چه اور پیدا کولے شی نو تاسو حاجت نه هم پوره کولے شی سلہ چه د دوزخ د اور نه خلق او وېرېږي (فوائد) د دنیا اور مسیحے او د دوزخ او رګونډے دے الله تعالیٰ دے ترینه مونږ ته امان راکړی د هغه نه بچ ئې کړی دنیا ته راشی نو ټول دنیا به ستی کړی ۱۲ سلہ چه مسافران به دے ځانله پخلے وغیره کوی ۱۲ سلہ دا دعویٰ او مقصود د سورت دے چه د دے مسئلې منونکي درې قسمه د هغه مقربین او اصحاب الیمین - او د دوی حالات بیان او شو او د نه منونکو اصحاب مشئمه دے د هغو حال هم بیان شو - او د دے دعوے دپاره څلور دلیلونه بیان شو ۱۲ سلہ لا زائده ده یعني دے قسم ته ضرورت د سره نشته ځکه چه مسئله صافه ده ۱۲ سلہ چه دوی نه ثواب منونکو او عذاب نه منونکو لوه ورکولے کیږی په قیامت کښې نو ځکه دلالته ثبوت د قیامت پیش کوی چه ځنګه ستورې فنا کیږی او بیا راخیژی دا غیب به تاسو فنا شئ او بیا به را

پورته کړے شئ جواب د قسم: لنحشرن، محذوف دے ۱۲ سلہ دا ورته وه مشرکانو ته چه د ستورو سره لوبے کیږی باران ۱۲ سلہ دا
هم نه دے د دې رکتاسو چا ته حکم کیږی نه نو بیا څه روح راولی د تاسو ورته نه ... فرد روح ولے د ځانه کوئ ۱۲

حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ ۝ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ ۝

په هغه وخت ګورئ. او زه نږدې يم هغه ته ستاسو نه ليکن تاسو نه وينئ.

فَلَوْلَا إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝ تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ

نو ولې که چيرې تاسو نه يئ د چا په حکم کښې. نو ولې نه واپس ګرځوئ تاسو هغه روح که چيرې تاسو

صَادِقِينَ ۝ فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ

رښتوني. که وي هغه د مقربينو نه. نو هغه له راحت دے او خوشبوئي

وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ۝ وَأَمَّا إِن كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ فَسَلَامٌ

او د نعمتونو جنت دے. او که وي هغه د ښي طرف د خلقو نه. نو او به وئيلے شي ورته سلام

لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ

دے تا له د ښي طرف د خلقو نه. او که وي هغه د دروغ ګڼونکو او د

الضَّالِّينَ ۝ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ۝ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ

ګمراهانو نه. نو مېلمستيا ده د ګرمو اوبو نه. او ننوتل دي په دوزخ کښې. يقيناً دا خبره

حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

حقه او يقيني ده. نو پاکي کړه نوم د لوئي رب خپل.

سُورَةُ الْحَدِيدِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

آيتونه ۲۹	شروع په نوم د الله چې بې حده مهربان رحم لرونکے دے ګرځي الحديد	رکوع ګانې ۴

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَهُ مُلْكُ

پاکي د الله بيانوي هر هغه څه چې په آسمانونو او په زمکه کښې دي. او الله زبردست او حکمت والا دے. خاص الله دے بادشاهي

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ هُوَ

د آسمانونو او د زمکے. ژوندي کوي خلق او مړه کوي. او الله په هر شي باندې قدرت والا دے. الله

له دے واقعه په فرقې د حال بيان دے ۱۲ دوباره
له دا د اولي فرقي د حال بيان دے دوباره ۱۲
له دا د دويمې فرقې د حال بيان دے دوباره ۱۲
له دا بيان د مقصود د سورت دے دوباره ۱۲
له نازل شوي دے پس د نزول د قبيل محمد په مطابق په ترتيب قرآني کښې (۵۷) په نزولي کښې (۹۴) دے مقصد د سورت د توحيد واشاعت د پاره مال خرچ کول او جهاد کول دي په دے سورت کښې درے مضامين دي اول توحيد دويم انفاق دريم جهاد ۱۲
له دا د توحيد درے درجے دي ۱۲
له دا اول درجه ده چې ژوندي کول او مړه کول صرف الله تعالیٰ دے او په هر څه قدرت والا دے ۱۲

ربع

[illegible]

الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ هُوَ

[illegible]

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى

[illegible]

الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ

[illegible]

مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا

[illegible]

تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ

[illegible]

الْأُمُورُ ۝ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَهُوَ

[illegible]

عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ

[illegible]

مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ۝

[illegible]

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۙ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَ

[illegible]

قَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ

[illegible]

[illegible]

عَبْدِهٖٓ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِؕ وَاِنَّ اللّٰهَ

په بنده خپل باندې آيتونه ښکاره د پاره د دې چې راوباسي تاسو له تيارو نه رڼا ته. او يقيناً الله په

بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝۹ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ

تاسو مهربان او رحم والا دی. او څه دي تاسو ته چې نه لګوئ خيرات ستاسو په لاره د الله کښې او الله

مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِؕ لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ

لره ميراث د آسمانونو او د زمکې. برابر نه دي ستاسو نه هغه څوک چې خيرات ئې کړی دی مخکښې د

الْفَتْحِ وَقٰتَلَؕ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْۢ بَعْدُ

فتحې نه او جنګ ئې کړی دی. دوی لوی دي په مرتبه کښې د هغو نه چې خيرات ئې کړی پس د فتحې نه

وَقٰتَلُوْاؕ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰىؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝۱۰

او جنګ ئې کړی. او هر يو سره وعده کړې ده الله د ثواب. او الله په کار ستاسو خبردار دی.

ع ۱۷

مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَلَهٗٓ

څوک دی هغه چې ورکوي الله له قرض ښه، نو زيات به کړي هغه لره هغه مال او هغه لره

اَجْرٌ كَرِيْمٌ ۝۱۱ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ بَيْنَ

ثواب لوی دی. کله چې ته به وينې مؤمنان او مؤمنانې چې منډې به وهي نور د هغوی مخکښې

اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

د هغوی او په ښي طرف د هغوی او به ويلې شي ورته چې زيری دی ستاسو نن باغونه دي چې بهيږي د لاندې د هغو

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۱۲ يَوْمَ يَقُوْلُ

ولې هميشه به وي تاسو په هغو کښې. دا بری دی لوی دی. کله چې او به وائي

الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ

منافقان او منافقانې مؤمنانو ته چې انتظار وکړئ موږ ته چې لګيا شو د نور ستاسو

ك۱ دا د دې وجه ده چې د انفاق د پاره څه ترغيب ده او ولې وجه نه چې د دې نه مال خرچ کړئ په لاره د الله کښې نو تاسو هسې مړه کيږئ نو د خليفه نه ئې خو به هم مړه شئ ۱۲

ك۲ د غلبې د اسلام نه مخکښې انفاق او قتل کښې ثواب زيات دی د دوستو نه ۱۲

ك۳ دا د دې وجه ده د انفاق د پاره ترغيب ده. د مخکښې نه چې مال لره ده نه پاتې کيږي خو ملا قرض ورکړه مال به ورته زيات کړم او ثواب به هم درکړم

منافقان به تاسو ته په قيامت کښې پسخيږي

ك۴ دا متعلق دی په اجر کريم پورې ۱۲

ك۵ دا نور د ايمان دی

ك۶ دا نور د اعمالو دی نو د انفاق به رڼا وي په قيامت کښې ۱۲

قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ؕ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ

او به ووېلې شي چه واپس لاړ شئ شاته نو طلب کړئ رڼا - نو جوړه به شي په مینځ ددوی کښې دیوال د

بَابٌ ؕ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ؕ

هغه به دروازه وي په دننه طرف کښې به مهرباني وي او به ظاهر طرف کښې به عذاب وي -

يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ

آواز به کوي هغوی ته چه آیا نه وو مونږ تاسو سره - هغوی به وائي اوو ولې لیکن تاسو ګمراه کړل ځانونه خپل

وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَ

او تاسو انتظار کاوه او مونږ ته حوادث او به شک کښې ووئ تاسو او دوکه کړئ تاسو به بیناوه امیدونو تر دې چه راغی حکم د الله

غَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿۱۴﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَّلَا مِنَ

او دوکه درکړې وه تاسو ته په الله دوکه کوونکي - نو نن به نشي اخستے ستاسو نه فدیه او نه د

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ؕ هِيَ مَوْلٰىكُمْ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۵﴾

کافرانو نه - ځائے ستاسو اور دے - هغه ستاسو ملګرے دے او ډیر بد ځائے د ورتګ دے -

اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ

آیا نه دے راغلے مؤمنانو ته وخت دا چه عاجز شي زړونه ددوی یاد د الله ته او یاد د هغې څيز ته

مِنَ الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ

چه حق نازل کړے شوے دے او نه شي په شان د هغوی چه ورکړے شوې وه ورته کتاب پخوا نو اوږده شوه

عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿۱۶﴾ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ

په هغوی باندې نیته نو سخت شو زړونه د هغوی - او زیات د هغوی نافرمان دي - پوهه شئ چه

اللّٰهَ يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

الله ژوندۍ کوي زمکه پس د مرګ ئې - یقیناً مونږ بیان کړي دي تاسو ته آیتونه چه تاسو

له دنیا ته لاړ شئ او رڼا
موندونه وکړئ دنیا درا وي ئې
د دې سبب د ایمان او د
اتفاق سره او په هغو
پورې تعلق وه ۱۲
۲ـــه وا زور نه وه چه نبي کریم
صلی الله علیه وسلم ئې
دا صحابو خندل نو نبي
کریم صلی الله علیه وسلم
او فرمائیل چه تاسو څو
خاندئ او نه دے راغلے
تاسو ته آسمان د خدائے پاک
نه ۱۲ ۳ـــه وا ورېږي
د هغوی سره تعلق لري
او د تضعیف نو نه دے ۱۲

تَعْقِلُوْنَ ۞ اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا

پوهه شئ - يقيناً خيرات كوونكي سړي او ښځې او چه قرض وركوي الله له قرض

حَسَنًا يُّضٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ۞ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَ

حسنه نو زياته به كړے شي هغوی له مال او هغوی له ثواب د عزت او كوم خلق چه يقين كړے دے په الله او

رُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ لَهُمْ

په رسول د هغه دوی رښتونی دی - او حال خود وونكي دی په نزد د رب خپل دی - دوی له

اَجْرُهُمْ وَنُوْرُهُمْ ۖ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ

ثواب د دوی او رڼا د دوی - او كوم خلق چه انكار كوی او دروغ كوی ايتونه زمونږ دوی

الْجَحِيْمِ ۞ اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّ

دوزخيان دی - پوهه شئ چه ژوند د دنيا لوبه او د زړه خوشحالول او ښايسته ول او

تَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ

فخر په منځ ستاسو كښے او زياوت د مالونو او د اولاد دے - لكه باران چه

اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ حُطٰمًا ۖ

خوشحالوی بزګران زمينداران فصل د هغه نو بيا زيات شي نو ته به اووينې هغه فصل زيړ بيا شي ذره ذره

وَفِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ وَّمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ۗ وَ

او په اخرت كښے سخت عذاب دے او بخښنه د رب د طرف نه او رضامندی ده - او

مَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ۞ سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ

ژوند د دنيا خو سامان د دوكے دے - منډے كړئ بخښنے ته د

رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۙ اُعِدَّتْ

رب خپل نه او جنت ته چه پلنوالے د هغه پشان د پلنوالي د آسمان او د زمكے دے تيار شوے دے

ك رښتونی دی په دوی ايمان كښے او دوی به ګواهي كوی په قيامت كښے په ايمان د نورو خلقو نو د تصديق نه مراد هغه خاصه مرتبه ده او د شهيد نه مراد هغه نه دی چه په لار د الله تعالیٰ كښے مړه شوی وی - او كه د شهيد نه خاصه مرتبه د شهيد په لار د الله تعالیٰ كښے مراد شی نو بيا مطلب دا دے چه دوی به هغوی ته نزدے وی تائيد د اُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ الخ: نساء ۱۲

۲ دا خلور مره وچه د اتفاق دد بعض كړه په دنيا كښے ځه مال او شی نو دنيا ختم شی دد دے په اخرت كښے به د ته لوئے اجرهد شی ۱۲

۳ او د ته طلب خو به زيات دے ۱۲

لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ؕ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۲۱﴾ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِى

او د الله فضل لوی والا دے. نه رسی مصیبت څه په

الْاَرْضِ وَلَا فِىْٓ اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِىْ كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَاَهَا ؕ

زمکه کښے او نه په نفسونو ستاسو کښے مګر لیکلے وی په کتاب کښے مخکښے له دے چه پیدا کړو مونږ

اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۲۲﴾ لِّكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا

یقیناً دا کار په الله باندے آسان دے. چه تاسو خفه نه شئ په هغه شی چه تیر شو له تاسو نه او نه خوشحاله شئ

بِمَآ اٰتٰىكُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرِ ﴿۲۳﴾ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ

په هغه شی چه راغے تاسو ته. او الله نه خوښوی هر متکبر لاف وهونکی. هغه کوم چه بخل کوی

وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ

او حکم کوی خلقو ته په بخل سره. او چا چه مخ واړوه نو یقیناً الله بے پرواه دے او

الْحَمِيْدُ ﴿۲۴﴾ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتٰبَ

صفتونو والا دے. یقیناً مونږ لیږلی دی رسولان خپل په دلیلونو سره او مونږ رالیږلے ده دوی سره کتاب

وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَاَنْزَلْنَا الْحَدِيْدَ فِيْهِ بَاْسٌ

او تله چه برابر شی خلق په انصاف سره. او مونږ پیدا کړه اوسپنه په دے کښے سخت

شَدِيْدٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ وَرُسُلَهٗ بِالْغَيْبِ ؕ

جنګ دے او فائدے دی خلقو لره او د دے دپاره چه ښکاره کړی الله هغه څوک چه مدد کوی د الله او د رسولانو د هغه نه په غیب

اِنَّ اللّٰهَ قَوِىٌّ عَزِيْزٌ ﴿۲۵﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا وَّاِبْرٰهِيْمَ وَجَعَلْنَا فِىْ

یقیناً الله طاقت والا زبردست دے. او یقیناً لیږلے دے مونږ نوح او ابراهیم او مونږ مقرر کړی دی

لیږلي وو، نو جهاد لازم وه نو دوی د جهاد په معامله کښې ځانله ستړګو چوړه کړه د دغو یوه غلطي وه چې د وه
په معاوضه کښې د حصول د مال قرباره ذریعه کړه رڼاګانې بدعت د ذنونو د کارته په دین کښې چه د هغې ثبوت په

ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ۚ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٦﴾

په اولاد د دوی کښې پیغمبري او کتاب نو څوک د دوی نه لار بیاموندونکي، او زیات د دوی نه نافرمان وو

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنٰهُ

بیا مونږ روان کړل په پسې د دوی رسولان خپل او روان کړو عیسیٰ ځوی د مریم او ورکړو مونږ هغه ته

الْاِنْجِيْلَ ۙ وَجَعَلْنَا فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ رَاْفَةً وَّرَحْمَةً ؕ

انجیل، او کېښوده مونږ په زړونو د هغو کښې چه تابعداري ئې کوله د هغه نرمي او ترس

وَرَهْبَانِيَّةَ ۨ ابْتَدَعُوْهَا مَا كَتَبْنٰهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَآءَ رِضْوَانِ

او رهبانیت دوی ایجاد کړو مونږ نه وو فرض کړې په دوی باندې مګر دوی جوړه کړې وه د رضا

اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَاٰتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ ۚ

د الله نو لحاظ ئې ورله او نه کړو څنګه چه مناسب وو، نو ورکړو مونږ هغوته چه هغوی ایمان راوړی وو ثواب

وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٢٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوْا

د هغوی او زیات د دوی نه نافرمان دي - اې مومنانو! او وېرېږئ د الله نه او یقین وکړئ

بِرَسُوْلِهٖ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ

په رسول د هغه نو دربه کړي تاسو ته دوه ونډې مهرباني خپله او دربه کړي تاسو ته رڼا چه ځئ به په

بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ

هغې سره او بخښنه به درکړي تاسو ته او الله بخښونکی مهربان دی - چه معلوم کړي اهل کتاب

اَلَّا يَقْدِرُوْنَ عَلٰى شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ

چه دوی قادر نه دي په یو شي باندې د فضل د الله نه او فضل په قدرت د

اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾

الله کښې دې ورکوي هغه چه ته چه رضا ئې شي - او د الله فضل لوی دی -

قرآن او په حدیث او په اجماع د امت کښې نه وي او هغه ورته د ثواب کار وګڼي هغې بدعت ضلالت دے البته بدعت په معنی د نوي شي سره چه واقع شو بیا پکښې تقسیم کیږي شي چه یو ښه دے او بل بد دے خو په شرع کښې هر بدعت ګمراهي ده بدعت په شرک پسې مرتبه ده - مشرک شوي منی او بدعتي محمد رسول الله نه منی - د دوایر سیاسي جریان دي چه قانون شي دا ترغیب دے قتال ته چه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اتباع کښې جهاد او کړئ - اے اهل کتاب الله تعالیٰ به درله رحمت ورکړي او دغه ورکړي شي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د اتباع حکم او شو چه د دوی په ملګرتیا کښې جهاد او کړئ د پاره د دے چه اهل کتاب ته معلومه شي چه زمونږ مقتدا نیشته چه د هغه په اتباع کښې مونږ جهاد او کړو بلکه راشئ د نبي کریم صلی الله علیه السلام په اتباع کښې جنګ او کړئ الله تعالیٰ به درله فضل درکړي ۳

شه پس د منا فقو … او قبل الهجرت … پسه د هجرت نه په ترتیب … (۱۰۵) د ے، مقصد د سورت … [illegible]
زجروے د یاره د … منافقو … جنګ … [illegible]

سُوۡرَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ اثْنَتَانِ وَعِشْرُونَ آيَةً وَثَلٰثُ رُكُوعَاتٍ

سورت مجادله مدنی دے … آیتونه دی او (۳) رکوع دی۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شروع … د الله په نوم … [illegible]

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي

[illegible] … د الله خبره د هغې … چه جګړه … ستا سره په حق د خاوند خپل کښې او فریاد کوي

إِلَى اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۚ إِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝

الله ته … او الله آوریده د سوال او جواب ستاسو۔ یقیناً الله آوریدونکے او لیدونکے دے۔

الَّذِينَ يُظٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَائِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهٰتِهِمْ ۖ

کوم خلق چه تشبیه کوي ستاسو د … د مور خور سره … [illegible] … د هغوی۔

إِنْ أُمَّهٰتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا

نه دي میندې … د دوی هغه دي چه دوی ئې … پیدا کړي دي۔ او یقیناً دوی وائي غلطه خبره

مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۝ وَالَّذِينَ يُظٰهِرُونَ

او دروغ۔ او یقیناً الله عفوه کونکے او بخښونکے دے۔ او هغه خلق چه تشبیه کوي ښځو

مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن

خپلو د مور خور سره بیا واپس کیږي … [illegible] … نو په هغوی آزادول د مریي دي مخکښې

قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا ۚ ذٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

… [illegible] … او الله په کار د تاسو ستاسو

خَبِيرٌ ۝ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن

خبردار دے۔ نو چا چه پیا نه موند مریي نو په هغه دوه میاشتې روژے دي پرلپسې مخکښې

وی حکم د ظهار۔ زجرونه د منافقو … [illegible]
د پاره د اصلاح د منافقو
قصه … [illegible]
… سورت … [illegible]
مضمون د قتال … [illegible]
د نفاق … [illegible]
… سورت … توحید دی
… [illegible]
مسئله شروع … ۱۲
شه … د ظهار … [illegible]
… مور یا خور … [illegible]
… معلوم شوه چه … مور یا خور … [illegible]
… نکاح کیږي … ۱۲
سه … ظهار حکم دے
… سبب دے
د منافقو چه مسلمانان
اوس مور نه پیژني۔

(قصه) اوس بن صامت خپله ښځه خوله بنت ثعلبه ته تشبیه د مور اوکړه … نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته … [illegible]
ابن کثیر ۱۲ شه مریي مسلمان … [illegible] … آزاد دی ۱۲ … ۱۲ … ۱۲

قَبْلِ اَنْ يَّتَمَآسَّا ۚ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ۚ

تې ونه مښلو شي سره - نو څوک چې طاقت نه وي ده ته په خوراک ورکول دي شپيتو فقيرانو ته -

ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۚ وَ

دا حکم ځکه چې تاسو يقين وکړئ په الله او ده په رسول - او دا پولې دي د الله - او

لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٤﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَ

کافرانو لره سخت عذاب دے - يقيناً هغه خلق چې مخالفت کوي د الله او د

رَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ اَنْزَلْنَآ

رسول د هغه سره ذليل به شي لکه چې ذليل شوي وو هغه خلق چې مخکې وو د دوي نه، او يقيناً مونږ نازل کړي

اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۚ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ

آيتونه صاف - او کافرانو لره سخت عذاب د ذلت - کله چې را پورته کړي دوي لره

اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ۭ اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ۭ

الله ټول نو بيا به خبر کړي دوي په عمل د دوي سره - ضبط کړي دي هغه الله او هير کړي دي

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٦﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا

دوي - او الله هر شي ته حاضر دے - آيا نه ګورې ته چې الله پوهيږي په هغه څه چې

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ

په آسمانونو کښې دي او په هغه چې په زمکه کښې دي - نه وي چرګنې د درېو تنو

اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى

مګر الله يې څلورم دے - او نه د پنځو وي مګر الله شپږم د هغوي دے او نه کم تر دوي

مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ

نه او نه زيات نه مګر الله د دوي سره دے - چې چيرته وي دوي - بيا به

ع ١

١ په دې کښې د شرط دے چې د تعلقاتو نه دے مخکې وي ١٢

٢ د انو ورته د منافقو ته ١٢

٣ د آخرت د دنيا د عذاب بيان دے ١٢

٤ د آخرت د عذاب د آخرت بيان دے ١٢

٥ د احم زور نه دے ١٢

يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ

خبر کړي به دوی لره په عملونو د دوی سره په ورځ د قیامت - یقیناً الله په هر شي باندې

عَلِيمٌ ﴿۷﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ

پوهه دے - آیا نه گورې ته هغو ته چه منع شوي وو د جرگو غلطو نه بیا واپس کیږي هغو ته

لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ

چه ترې منع شوي وو او جرگې کوي د گناه او د ظلم او د خلاف د

الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَ

رسول او کله چه راشي تا ته نو دعا کوي تا ته په هغه طریق سره چه نه ده دعا کړې تا ته په هغې

يَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ

او وائي په نفسو خپلو کښې ولې عذاب نه راکوي مونږ ته الله په خپلو خبرو سره پوره دے

جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿۸﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

دوی لره جهنم - دوی به ورننوځي - ناکاره ځائے دے - اے مؤمنانو!

إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ

کله چه تاسو جرگه کوئ نو مه کوئ جرگه د گناه او د ظلم او د خلاف د

الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ

رسول او جرگه کوئ د نیکۍ او د تقوی - او د الله نه ویریږئ کوم چه هغه ته

تُحْشَرُونَ ﴿۹﴾ إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ

به جمع کړے شئ - یقیناً دا غلطې جرگې د شیطان نه دي چه خفه کړي

آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ

مؤمنان او نه دے ضرر رسوونکے دوی ته هیڅ شي مگر په اذن د الله سره - او په الله دې

ل۱ غلطې جرگې مراد دي۔
ل۲ د السلام علیکم په ځائے السام علیکم وائي سام مرگ ته وائي ۱۲
ل۳ اولیاء الله کوم چه مونږ نبي کریم صلے الله علیه وسلم ته خیرے کوو او مونږ ته خو څه زوال نشته نو الله تعالی ورته فرمائي چه صبر او کړئ جهنم ته بلا په شي هغه ډیر ناکاره ځائے دے او ناکاره خلقو لره تیار دے ۱۲
ل۴ دا او لږ غډه د اصلاح د مشا فقا نو۔

... برخه خلقو ته چه مونږ د نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ... ده مرو تر وسته یو او نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوا ته پیر شریف ده نو الله تعالی د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره په جرګه باندے چنده مقرر کړه نو دغه حکم جرګه ختم شو ـ علی کرم الله وجهه فرمائي چه ما اشرفۍ ما ته کړه نو ما په دوه اوکړه وچه او نا څه ده؟

جواب: توحید.

(۲) حق څه دے؟

جواب: الاسلام.

(۳) حیله څه ده؟

جواب: ترک د حیلے.

(۴) فساد څه دے؟

جواب: شرک.

(۵) بنده څه دے؟

جواب: حکم منل د الله او د رسول.

(۶) څنګه به دعا کوو؟

جواب: په صدق سره.

(۷) څه به غواړو؟

جواب: عافیت غواړو.

(۸) څه به کوو د نجات فرمایي؟

جواب: حلال خوراک او رشتیا وئیل.

(۹) خوشحالي څه ده؟

جواب: جنت.

(۱۰) راحت څه دے؟

جواب: ملاقات د الله تعالی.

کله چه زه د دے کار شوم نو د دې حکم منسوخ را نغلو - یعني وحي د دے حکم منسوخ شو. علی کرم الله وجهه فرمائي چه په دے ایت صرف ما عمل کړے دے -

فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا قِيْلَ لَكُمْ

... وسپاري مؤمنان - اے مؤمنانو کله چه او وویلے شي تاسو ته

تَفَسَّحُوْا فِي الْمَجٰلِسِ فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَاِذَا قِيْلَ

چه پیر تیر شئ په مجالسو کښې نو پیر تیر شئ فراخي به راولي الله په تاسو او کله چه ویلے شي چه

انْشُزُوْا فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ

پاڅئ نو پاڅئ پورته به کړي الله مؤمنان ستاسو - او

اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿١١﴾ يٰٓاَيُّهَا

علماء په درجو کښې - او الله په کارونو ستاسو خبردار دے - اے

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ

مؤمنانو! کله چه تاسو چرګوشي کوئ د رسول اکرم سره نو پیش کړئ مخکښې د

نَجْوٰىكُمْ صَدَقَةً ۚ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاَطْهَرُ ۚ فَاِنْ لَّمْ

چرګوشي نه خیرات - دا غوره ده تاسو لره او پاک دے - نو که تاسو

تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾ ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ

ونه مومئ نو الله بخونکے مهربان دے - آیا ویریږئ تاسو چه پیش کړئ مخکښې د

نَجْوٰىكُمْ صَدَقٰتٍ ۚ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ

چرګوشي نه خیرات - نو کله چه تاسو او نه کړو دا کار او مهرباني اوکړه الله په تاسو باندے

فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ

نو کوئ مونځ او ورکوئ زکوٰة او حکم منئ د الله او د رسول د هغه -

رکوع ٢

وَاللّٰهُ خَبِيْرٌ ۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا

او الله خبردار دے په کارونو ستاسو - آیا نه ګورے ته هغوته چه دوستي کوي د هغه قوم سره

یعني په هوران ... د بوب کښې (۲) ؁ دا زورونه ده منافقانو ته او د عذاب د آخرت بیان دے (۳)

غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ؕ مَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ

په غضب کړی دی الله په هغو باندې. نه دي هغوی ستاسو نه او نه د هغوی نه. او قسمونه کوي

عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۴﴾ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ؕ

په دروغو باندې او دوی پوهیږي (چې دروغ وایو) تیار کړی دی الله دوی لره عذاب سخت.

اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۵﴾ اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

یقیناً دوی بد کار کوي. جوړې کړې دي دوی قسمونه خپل ډال نو

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۶﴾ لَنْ

منع کوي (مسلمانان) د لارې د الله نه (د جهاد نه) نو دوی لره عذاب د ذلت دی. هیڅ کله

تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ

به دفع نه کړي د دوی نه مالونه د دوی او نه اولاد د دوی د عذاب د الله نه څه شی. دوی

اَصْحٰبُ النَّارِ ؕ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۱۷﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا

دوزخیان دي. دوی به په هغه کښې همیشه وي. کله چې راپورته کړي الله دوی ټول

فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰى

نو قسمونه به کوي الله ته لکه چې قسمونه کوي تاسو ته او دوی ګمان کوي چې دوی په څه

شَيْءٍ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿۱۸﴾ اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ

لاره دي. خبردار یقیناً دوی دروغژن دي. غلبه کړې ده په دوی باندې شیطان

فَاَنْسٰىهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ ؕ اَلَآ اِنَّ حِزْبَ

نو هیر کړې دی د دوی نه یاد د الله. دوی ډله د شیطان ده. خبردار یقیناً ډله د

الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

شیطان برباد ده. یقیناً هغه خلق چې دشمني کوي د الله سره او د رسول د هغه سره

أُولَٰٓئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ۝٢٠ كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي ۚ

دوی به ذلیل وی. مقرر کړے دے الله چه غالب به یم زهٔ او رسولان زما.

إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝٢١ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ

یقیناً الله طاقت والا زبردست دے. ته به بیا نه موم**[1]** یو قوم لره چه ایمان راوړی په الله او په ورځ

الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ

د قیامت چه دوستی به کوی د هغه چا سره چه خلاف کوی د الله او د رسول د هغه سره اګر که وی پلار نیکه د هغوی

أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُولَٰٓئِكَ كَتَبَ فِي

یا ځامن د هغوی یا رونړه د هغوی یا قبیله د هغوی. دا دوی په زړونو کښے مضبوط

قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ

کړے دے الله ایمان او تائید ئے کړے دے د دوی په فیض خپل سره. او بوبه ئی دوی لره الله باغونو ته

تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

چه بهیږی د لاندے د هغوی ویالے همیشه به وی دوی په هغو کښے راضی دے الله د دوی نه او

وَرَضُوا عَنْهُ ۚ أُولَٰٓئِكَ حِزْبُ اللَّهِ ۚ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ

راضی به شی دوی د هغه نه. دوی ډله د الله ده. خبردار چه یقیناً ډله د الله تعالی

الْمُفْلِحُونَ ۝٢٢

کامیاب به وی.

سُورَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

سورت حشر مدنی دے په دے کښے څلیریشت آیتونه او درے رکوع ګانے دی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝

خاص په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کوونکے دے (امداد غواړم)

[1] یعنی مومن به داسے نه وی ...

لـه تکه ابو عبیده خپل پلار لره قتل کړے وو په جنګ د احد کښے.
سے تکه ابوبکر ارادہ وکړه په جنګ د بدر کښے د خپل ځوئے سره ...
خو نبی کریم صلی الله علیه وسلم منعه ئے کړه.
سے تکه مصعب بن عمیر قتل کړو خپل رور لره.
سے تکه عمر چه خپل ماما قتل کړے وو. ۱۲
سے نازل شوے دے پس د بیعت نه او قبله د
ټول نه. پس د هجرت نه په ترتیب قرآنی کښے راوړے شوے ده او په ترتیب نزولی کښے (۱۰۱) دے. مقصد د سورت زجر دے په هغو منافقانو چه هغوی کم وی په درجه کښے د هغه منافقانو نه. په دے سورت کښے ذکر دے مسئلے د زجر د پاره د منافقانو او ذکر د عذاب د دنیا یو نمونه او د توحید مسئله ۱۲ ۱۲ ۱۲

ركوع ٣

سورة کښې توحید مسئله ده چه د اسمانونو او زمکې ټول مخلوق د الله تعالیٰ پاکي بیانوي. څه په ژبه حال او څه په ژبه قال سره او څه طوعًا او څه کرهًا نو په طوعًا سره ثواب حاصلوي ځکه مسلمانان ذکر چه په ژبه او ډه سره بیانوي ...

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١﴾

پاکي بیانوي د الله لره هغه څه چه په اسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي او هغه زبردست او حکمت والا دے

هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ

الله هغه ذات دے چه هغه راوویستل هغه کافران د اهل کتاب نه د

دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ؔ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ

کورونو د هغوي نه په اول ځل د جمع کولو. تاسو ګمان نه وو کړے چه دوي به اووځي او دوي ګمان کولو چه

مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ

بچ کوي به دوي لره قلاګانې د دوي د الله د عذاب نه نو راغے په دوي باندې الله د هغه طرف نه چه دوي

يَحْتَسِبُوْا ۗ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ بُيُوْتَهُمْ

خیال نه وو کړے او واچوله الله په زړونو د دوي کښې هیبت وران به کړل دوي کورونه خپل

بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۤ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿٢﴾

لاسونو خپلو سره او په لاسونو د مومنانو سره. نو عبرت واخلئ اے عاقلانو.

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاۗءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۭ

او که نه وے لیکلے الله په دوي باندې شړل نو یقینًا عذاب به یې ورکړے وے په دنیا کښې دوي ته

وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاۗقُّوا اللّٰهَ

او دوي لره په اخرت کښې عذاب د اور دے. دا عذاب ځکه چه دوي مخالفت کړے دے د الله او

وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاۗقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾

رسول د هغه نه. او څوک چه خلاف کوي د الله نو الله سخت عذاب والا دے (د پاره د هغوي)

مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَاۗىِٕمَةً عَلٰٓي اُصُوْلِهَا

هغه چه پرې کړې تاسو ونې د کجورو او یا پرېښودې تاسو هغه ولاړې په ولیو خپلو باندې

الحشر ۲ بنی نضیر لره الله د کفر په سبب عذاب ورکړو او جزاء چه کفر وي هلته به عذاب وي. د اعتبار معنیٰ د تقیها او قیاس

زمکې د الله تعالیٰ پاکي بیانوي ځکه چه هغه ګران قدر دے او حکمت والا دے یعني د ټولو خبرو ...
عزیز حکیم په قرآن شریف کښې بار بار ذکر کیږي ځکه چه الله تعالیٰ لوے مستحق دے ... هر څه پوهه دے او هر څه کولے شي په خلاف د غیر الله ... نه یې هر څه پوهه دے او نه هر څه کولے شي لوي قبول حاجتونه د الله تعالیٰ د غواړئ ۱۲
۳ نبی کریم صلی الله علیه وسلم چه مدینې منورے ته راغلے نو اوس او خزرج چه دوي مشران وو مسلمانان شو او بنو نضیر او بنی قریظه یهود مشران وو دوي خلاف کولو نو د بدر د غزا نه پس دوي ... او نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره یې صلح اوکړه چه مونږ به تاسو نه ... د احد د جهاد نه پس چه کافرانو غالب شو ... او کړه او بنی نضیر وعده ماته کړه او د کافرانو سره یې چه لاړ او کړه نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم په دوي پسې ناڅاپه لاړو او دوي یې د اطراف د مدینې منورے نه اوشړل بیا د حضرت عمر په دور کښې هغه دوي شام ته اوشړل ۱۲
۴ یعني اول ځل چه لښکر راغے نو دوي شکست او خوړو ۱۲
۵ بنی نضیر لره الله د کفر په سبب ...

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ۝ وَمَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ

نو دا کار په اذن د الله سره شوے او چه او شرموی فاسقانو لره - او هغه څه چه لاس ته راوستے دے الله رسول خپل ته

مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ وَّلٰكِنَّ

د دوی نه نو نه دی زغلولی تاسو په هغه باندے آسونه او نه اوښان لیکن

اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝

الله غالب کوی رسولان خپل په هغه چا چه د هغه رضا شی او الله په هر شی قدرت والا دے

مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ

کوم مال چه لاس ته راوستے دے الله رسول خپل ته د کلو د خلقو نه - نو هغه د الله او د رسول

وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ

او د خپلوانو د رسول او د یتیمانو او د مسکینانو او د مسافر دے -

كَيْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ۭ وَمَآ اٰتٰىكُمُ

چه نه شی تقسیم په مینځ د غنیانو ستاسو کښے - او هغه حکم چه کوی تاسو ته

الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۚ وَمَا نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۭ

رسول نو هغه منئ - او هغه څه چه منع کوی تاسو نو تاسو تری منع شئ - او او ویریږئ د الله نه

اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ

یقیناً الله سخت عذاب والا دے - خیرات کوئ د پاره د فقیر نو مهاجرینو کوم چه

اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ

ویستلے شوی دی د کورونو خپلو نه او د مالو نو خپلو نه طلب کوی فضل د

اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۭ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ

الله او رضا د هغه او امداد کوی الله لره او د رسول د هغه - دوی رښتونی دی

ـــــ

له چه په دوی باندے اطلاق د فقرا د او ځو نو معلومه شوه چه د مهاجرینو مال چه د کافرانو په لاس کښے وے نو هغه د دوی د ملک نه بهر شوے وے نو که په غنیمت کښے دغه مال راشی نو د دستو د تقسیم نه به ئے وتلے شی په قیمت سره او خلکو ته تقسیم نه به ئے د سره اخلی او که یو تاجر د مسلمانانو دغه مال د کافرانو نه واخستو نو د وی مالک به ئے په قیمت سره اخستے شی

ـــــ

په سورت توبه کښے دی چه د اکثرو امه تصدیقلی دی نو معلومه شوه چه خلافت حق د قریشو دے

١٣ ١٣ ١٣

لـه يعنو او هجرت دوى ته ... علـه يعنى حسد نه كوى ١٢ علـه واړه پر لوړ منصب مے په وين كښې چه سره د حاجت تعبل خوره كوى په ځان باندے ١٢ علـه معلومه شوه چه دوم نير حق د انصارو دے ١٢ علـه ورونتي خلق به حله مستحق

الصّٰدِقُوْنَ ﴿٨﴾ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ

(په دعوى د ايمان كښې) ١٠ او هغه خلق چه اوسى په دې (مدينه) كښې او حاصل كړى ئے هغوى ايمان مخكښې د

يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ فِيْ صُدُوْرِهِمْ

دوئيه مينه كوى د هغه چا سره چه هغوى ته هجرت كوى دوئيه او نه مومى په زړه د خپلو كښې

حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ

تنګى د هغه شى چه وركړے شى دوئيه او غوره كوى په خپل ځان (بدلو)؟ اګر كه وى د دوى

خَصَاصَةٌ ؕ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٩﴾

حاجت - او هغه څوك چه بچ شو د بخل د نفس خپل نه دوى كامياب دى -

وَالَّذِيْنَ جَآءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ

او هغو لره چه راغلل هغوى روستو د دوئيه چه وائى اے ربه زمونږه او بخښه مونږه او

لِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا

رونړو زمونږه لره كوم چه مخكښې تير شويدى زمونږ نه په ايمان سره او مه اچوه په زړونو زمونږه كښې

غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَآ اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٠﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى

كينه د پاره د مؤمنانو اے ربه زمونږه يقيناً ته ترس كوونكے مهربان ئے - آيا نه ګورے ته هغوته

الَّذِيْنَ نَافَقُوْا يَقُوْلُوْنَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ

چه د منافقانو دى وائى رونړو خپلو ته كوم چه كافران دى له اهله

الْكِتٰبِ لَئِنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيْعُ فِيْكُمْ

د كتاب نه كه او وايستلے شوئى تاسو نو ضرور مونږه به وځو ستاسو سره او نه منو څوك ستاسو په

اَحَدًا اَبَدًا ۙ وَّاِنْ قُوْتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ

د چا هيڅكله ، او كه جنګ او شو ستاسو سره نو ضرور مونږه به امداد كوو ستاسو ، او الله ګواه دے چه يقيناً دوى

سوره حشر او هجرت د دوى نه ... مرض د نفاق چه دوى غيرتي د هغه مخكښې ... كله چه مينه راغله او وه نبى كريم صلى الله عليه وسلم په كور كښې ... نه وو نو هغوى اعلان اوكړ چه الله دے مهربانى اوكړى په هغه چا چه ميلمه كړى دے نن شپه نو ابو طلحه انصارى رضى الله عنه خپل كور ته بوتلو او د خپلو بچو خوراك ئے ميلمه ته وركړو او څراغ ئے په نهره شپه او كړه او ميلمه تر دے نه هم خبر نه شو څنګه چه هغوى په تشه ګيډه اوده شول سحر نبى كريم صلى الله عليه وسلم او فرمائيل چه بيګا الله تعالى په فلانكى سړى او فلانكى ښځه پورے خندل يعنى الله تعالى د هغوى نه خوشحاله وو او د اصحابو شان د هغه طرح دے ١٢ علـه دا ورته د د پاره د منافقانو دوى په كله ورجه ګنهه دى د منافقانو د سوره حجرات ولے ١٢ علـه بنى قريظه مراد دى څنګه بنى نضير خو مخكښې وايستلے شوى دى يعنى د مدينے منورے منافقانو بنى قريظه وو ته داسے لاف كول - ١٢

ركوع ١٠ / ٤

لَكٰذِبُوْنَ ۝١١ لَىِٕنْ اُخْرِجُوْا لَا يَخْرُجُوْنَ مَعَهُمْ ۚ وَلَىِٕنْ قُوْتِلُوْا

دروغ وائی - که اوویستے شو دوی نو نهٔ به وځی دوی د هغوسره - او که جنګ اوشو هغوسره

لَا يَنْصُرُوْنَهُمْ ۚ وَلَىِٕنْ نَّصَرُوْهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْاَدْبَارَ ۫ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝١٢

نو دوی به امداد نهٔ کوی د هغوسره - او که امداد اوکړی د هغوسره نو ورو به ګرځوی شاګانې خپلې بیا به نه شی امداد

لَاَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنَ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

اوشی - خامخا تاسو سخت یئ په هیبت کښې په زړونو د دوی کښې د الله نه - دا خبره ځکه ده چه دوی

قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُوْنَ ۝١٣ لَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ جَمِيْعًا اِلَّا فِيْ قُرًى مُّحَصَّنَةٍ

یو قوم دی چه نهٔ پوهیږی - جنګ نهٔ شی کولے تاسو سره په جمع مګر په کلو محفوظو کښې

اَوْ مِنْ وَّرَاۗءِ جُدُرٍ ۭ بَاْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيْدٌ ۭ تَحْسَبُهُمْ

یا د ستو د دیوالونو نه - جنګ د دوی په مینځ خپل کښې سخت دے - ته به ګمان کوې په

جَمِيْعًا وَّقُلُوْبُهُمْ شَتّٰى ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ۝١٤

دوی د اتفاق او زړونه د دوی مختلف دی - دا خبره ځکه ده چه دوی یو قوم دے چه نهٔ پوهیږی

كَمَثَلِ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيْبًا ذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ ۚ وَ

مثال د دوی د پخوانو د هغو دے چه څکلو د وبال خپل په قریب زمانه کښې چه حاصل ئے کړو عذاب د کار خپل په دنیا

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝١٥ كَمَثَلِ الشَّيْطٰنِ اِذْ قَالَ لِلْاِنْسَانِ

کښې او د هغو دپاره عذاب سخت دے - مثال د دوی د شیطان دے کله چه هغه اووئیل انسان ته چه

اكْفُرْ ۚ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ اِنِّىْ بَرِيْۗءٌ مِّنْكَ اِنِّىْ اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ

کافر شه - نو هرکله چه کافر شو نو هغه اوویل چه زهٔ بیزار یم ستا نه زهٔ ویریږم د الله نه چه پالونکے

الْعٰلَمِيْنَ ۝١٦ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَآ اَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيْهَا ۭ

د عالمونو دے - نو شو انجام د دواړو دا چه دوی به دواړه په اور کښې همیشه به وی په هغه کښې -

سلے وارد عذاب د دنیا یان
دے مراد یهود د قینقاع
او کافران د بدر دی مثل
دے وا د شیطان مکر د مکه

سلے ما زور نه دے . شیخ د دے نه اثبات د عمر قیر کیږے شو (قصه) هارون رشید بهلول ته چوړۍ ورکړه چه دا به
هغه کم عقل ته ورکړې چه ستا نه زیات وی بیا یو مقرر کړے نو هغه هارون رشید مړ کیدو . بهلول راغے چوړۍ ئے ورکړه

وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِيْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ

او دا بدله د ظالمانو ده . اے مؤمنانو او ویریږئ د الله نه

وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ

او او دے گوری نفس هغه شے چه وړاندې کړے ئے دے د صباء دپاره . او ویریږئ د الله نه یقیناً الله خبردار

بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ نَسُوا اللّٰهَ فَاَنْسٰىهُمْ

په هغه کارونو چه تاسو ئے کوئ . او مه کیږئ په شان د هغو چه هیر کړے ئے دے الله لره نو هیر کړی الله

اَنْفُسَهُمْ ۗ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ لَا يَسْتَوِيْٓ اَصْحٰبُ النَّارِ

ځانونه د هغوی . دغه خلق هم دوی نافرمانان دی . برابر نه دی دوزخیان او

وَاَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۗ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ۝ لَوْ اَنْزَلْنَا

او جنتیان . جنتیان کامیاب دی . که نازل کړو مونږ دا

هٰذَا الْقُرْاٰنَ عَلٰى جَبَلٍ لَّرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ

قرآن په غره باندے نو ته به اووینے هغه عاجز ځیرې ځیرې شوی د ویرې د

اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ۝

الله نه . او دا مثالونه بیانوو مونږ خلقو ته چه دوی فکر او کړی .

هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ هُوَ

هغه الله دے چه نشته هیڅ لائق د عبادت سوا د هغه . پوهه دے په پټو او ښکاره . هغه

الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ۝ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْمَلِكُ

ډیر مهربان رحم کوونکے دے . هغه الله دے چه نشته هیڅ لائق د عبادت سوا د هغه . بادشاه دے

الْقُدُّوْسُ السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيْزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۗ

پاک دے سلامتیا ورکوونکے دے امن ورکوونکے دے ساتونکے دے زبردست دے زور والا دے لویئ والا دے .

بے او دے چه تا ته تیاری
وکړې د مرګ سفر لره نو
هغه ورته او دے چه څوک
مالدار وی کور نو جوړوی ورته
او دے چه چوړۍ واخله
ته ځان د ډیر کم عقل ئے
چه دومره لوئے سفر لره
تا تیاری نه ده کړې او دے
لږ سفر لره خو تا هر څه
کول او دے لویئ تکلف
به دے کول . ۲ یعنی
دوی لیے معتقد شو نو دوی
د مکان خیر پیژنی د .
۳ او دوزخیان خو
خاسر دی . ۴ واشال
دے یعنی که الله تعالیٰ غر
لره شعور ورکړی نو
هغه به د قرآن د عظمت
د وجه نه مات شی او
منافق لوی تاسو کښے څه
اثر نه کیږی . شیعه وائی
چه که دا اصلی قرآن وی
نو ته وے په غرو کید
نو معلومه شوه چه دا قرآن نه دے
نو معلومه شوه چه ستا
کښے رد وبدل کړے دے
او زمونږ د مذهب د
اثبات . ئیتونه ترے نه
دوی ویستلی دی جواب
کیښے شوے دے چه دا
خوشال دے . ۲
۵ دا د توحید مسئله
ده په آخر کښے او شروع
د سورت هم د توحید نه
شوې وه . دا د توحید دریم درجه ده چه معبود صرف الله تعالیٰ دے ۲ ۶ دا د توحید دویم درجه ده چه
متصرف صرف باری تعالیٰ دے .

[illegible]

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَآءُ

[illegible]

الْحُسْنٰى يُسَبِّحُ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝

[illegible]

سُوْرَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت ممتحنه مدني ده په دې کې دیارلس آیتونه او دوه رکوع ګانې دي.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

[illegible]

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوِّيْ وَعَدُوَّكُمْ اَوْلِيَآءَ

اے مؤمنانو مه جوړوئ دښمن زما او دښمن خپل دوستان.

تُلْقُوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوْا بِمَا جَآءَكُمْ مِّنَ الْحَقِّ

[illegible]

يُخْرِجُوْنَ الرَّسُوْلَ وَاِيَّاكُمْ اَنْ تُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ اِنْ

[illegible]

كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِيْ سَبِيْلِيْ وَابْتِغَآءَ مَرْضَاتِيْ

[illegible]

تُسِرُّوْنَ اِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَاَنَا اَعْلَمُ بِمَآ اَخْفَيْتُمْ وَمَآ

[illegible]

اَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَّفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۝

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سلہ دا اوزم سبب دے د مقاطعی د شتے دا غلو دم دے ۲ شتے دا بغض دے د شکلی دا سو دیدہ مقابلہ کبنے د شب او د

إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ

که دوی ته درکړی حقوق تاسو نو شی به دوی تاسو ته دښمنان او اوږدو به کړی تاسو ته لاسونه خپل

وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ

او ژبے خپلے په بدئ سره او غواړی دوی چه تاسو کافر شئ - هیڅ کله نفع به نه درکوی تاسو ته خپلوانو

وَلَا أَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا

ستاسو او نه اولاد ستاسو په ورځ د قیامت - به فیصله او کړی الله په مینځ ستاسو کښے او الله په هغه کارونو

تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ

ستاسو ویشی - یقیناً تاسو لره بنه تابعداری مناسب ده د ابراهیم او

وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنكُمْ وَمِمَّا

د هغو چه د ده هغه سره - کله چه هغوی او وئیل قوم خپل ته چه موږ بیزار یو ستاسو نه او د هغو نه

تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ

چه تاسو ئے عبادت کوئ سوا د الله نه - انکار کوو موږ ستاسو او ښکاره شو په مینځ زموږ او

الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا

ستاسو کښے دښمنی او بغض همیشه تر دے چه یقین او کړئ تاسو په الله یواځے - مګر په

قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ

خبره د ابراهیم کښے پلار خپل ته چه زه به بخښنه غواړم تا لره او نه یم مالک ستا د پاره

مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۖ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ

د الله نه د هغه شی - اے ربه زموږ تا ته موږ توکل کړے او تا ته رجوع کړے موږ او تا ته ده واپس کیدل

الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا

او ځان واپس ده - اے ربه زموږ مه ګرځوه موږ امتحان د پاره د کافرانو او معافی او کړه موږ ته

او لاد له خاتمه کوی نکه

ابراهیم علیه السلام چه خپل قوم ته د الله د پاره پریښودو ۳ شتے ابراهیم علیه السلام چه د مشرک پلار د پاره بخښنه غوښتے وه نو تاسو دا مه کوئ حقه وراوره بخښنه غوښتنه چه انته الله حکم مسلمان کړه او حکم چه هغه تربیت او کړے د هغه د خاتمے نو هغه تربیه چه جدا شو ؛ فلما تبین له انه عدو لله تبرأ منه ؛ التوبه ۱۱۴ ؛ حاصل د سورت اے مومنانو وکړا قرانو سره تعلق مه ساتئ بلکه د ابراهیم علیه السلام متبع شئ واکا قرآن ستاسو کړے شتے ۔ دوی حق نه منی نبی کریم صلی الله علیه وسلم او تاسو لره دوی د وطن ستاسو د ویستل دعا کوله مونږ ته دوب شو برخی نو دښمنی د سره کوی په لاسونو او په ژبه تاسو ته تکلیف رسوی ستاسو په سلام کیمه خوشحاله دی ۱۲

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

ای ربه زمونږه - یقیناً هم ته زبردست او حکمت والا یې - یقیناً تاسو لره وه دوی کښې

أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَمَن

ښه نمونه (لاره) د هغه چا د پاره چه طمع کوی د الله او د ورځې د قیامت - او چا چه مخ

يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۝ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ

وګرځولو نو یقیناً الله بې پروا او ستائیلو صفتونو والا دے - امید دے چه الله پیدا کړی ما بین

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۚ

ستاسو او په مینځ د دښمنانو ستاسو کښې د دوی نه دوستی - او الله قدرت والا دے

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ

او الله غفور او رحم والا دے - نه منع کوی الله تاسو لره د هغو نه چه

يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن

جنګ نه کوی تاسو سره په دین کښې او نه یې اوباسی تاسو لره د کورونو ستاسو نه چه نیکی

تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝ إِنَّمَا

وکړئ د دوی سره او انصاف ورسره وکړئ - یقیناً الله مینه کوی د منصفانو سره - یقیناً

يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم

منع کوی تاسو لره الله د هغوی نه چه جنګ کوی ستاسو سره په دین کښې او را اوباسی تاسو لره

مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن

د کورو ستاسو نه او امداد کوی په ویستلو ستاسو باندے چه دوستی اوکړئ د هغوی سره او چا چه

يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا

دوستی وکړه د دوی سره نو دوی ظالمان دی - اے مؤمنانو! کله چه

ع ۲

۱ ځکه چه هم تو وارد وه د دین نه نو د هغه خلق طرق د ی الله تعالی ته حیثیة تکلیف نیشتے هغه خو بے پروا ذات دے ۲ (د وظیفه) والله قدیر والله غفور (۳) اے مولا څا دا یقین دے چه ته څا دا مقصد پوره کولے شے د بلا څوک - څه گناه مالا ریم څو ته غفور یی؛ په یو لاکه پنځو یشت زره (۱۲۵۰۰۰) واره با ندے دا وظیفه تجنیبوی ۱۳ ۱۴ شته دا قانون دے د پاره د مؤمنانو ۱۳ ۱۳

شه چه ښځوی کله اوړوائی نو واپوره ده د ترزیه معامله ده د الله تعالی سره ده ۱۲ ۔ سے د کافرانو مهر ښځو د ورکوی واپه ولی

جَآءَكُمُ الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ۚ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ

راشی تاسو ته مؤمنانی ښځې هجرت کړې دی نو امتحان اوکړئ د دغو الله پوهه دے په ایمان د دغو

فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ۗ

نو که تاسو معلومې کړې دغه ښځې مؤمنې نو دغه ښځې مه واپس کوئ کافرانو ته ۔

لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ۗ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ۗ

نه دوی حلالې دی دغو لره او نه دغوی حلال دی دوی لره ۔ او ورکوئ دوی ته هغه چه کافرانو خرچ

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۗ

کړی دی ۔ او نشته گناه په تاسو چه نکاح اوکړئ د دوی سره کله چه ورکړئ دوی ته مهرونه د دوی ۔

وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوْا مَآ اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوْا

او مه ساتئ تعلق د کافرو ښځو او وغواړئ هغه خرچ چه تاسو کړی دی او هغوی دې غواړی

مَآ اَنْفَقُوْا ۗ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ۗ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

خرچ خپل ۔ دا حکم د الله دے ۔ حکم کوی په مینځ ستاسو کښې ۔ او الله پوهه دے

حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾ وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ

او حکمت والا دے ۔ او که لاړه په ستاسو ښځو د بیبیانو ستاسو کافرانو ته نو بیره راغوښته

فَاٰتُوا الَّذِيْنَ ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَآ اَنْفَقُوْا ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

نو ورکوئ هغوی ته چه تللی دی بیبیانې د هغو په شان د خرچ د هغو ۔ او وویریږئ د الله

الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَآءَكَ الْمُؤْمِنٰتُ

نه چه تاسو په هغه یقین کوئ ۔ اے نبی کله چه راشی تا ته مؤمنانې ښځې

يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَّا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِيْنَ

چه لوظ کوی ستا سره په دې چه شرک به نه کوی هغوی د الله سره هیڅ شے او غلا به نه کوی او زنا به نه کوی

زمانه کښې صلح وه ۱۲
سے یعنی کافرانو ښځې سره
ساتئ په نکاح کښې ۱۲
سے لیکن کافرانو دا حکم تسلیم
نه کړو نو آئنده دا حکم راغے
شه یعنی د مسلمانانو کافره
ښځه یو کافر واښته او
دغه مسلمانانو ته هغه مهر
واپس نه کړو نو د یو کافر
ښځه مسلمانه شوه او دلته
مسلمانانو واخسته نو دا
مسلمانان به د دغه کافر
مهر هغه مسلمان ته ورکړی
چه د هغه ښځه لګئی کافر
اخستې وه او دا لره هغه
مهر نه وه ورکړے او د
دغه ښځې مهر په حصه ورکوی
یا غنیمت راغے نو د دغه مسلمان
مهر په د سره ورکوی نو
د فَعَاقَبْتُمْ ترجمه ده
سے فَغَنِمْتُمْ ۱۲
سے واقعات دا دی چه د نبی
کریم صلی الله علیه وسلم
د پاره چه زنانه راشی او
ستا سره بیعت کوی نو
په شروطو ورسره بیعت
اوکړه او دعا ئې ورلره
او غواړه رفاقت دا هم په
صلح حدیبیه کښې د سره
حکم وو چه کوم سړے
مسلمان شی نو هغه به واپس
اسلام ته نه راځی بلکه هغه
به د کافرانو سره وی او نبی
د دې حکم نه بهر وی ۱۲

نه وژني اولادونه خپل او نه راوړي دروغ چه جوړوي يې ... او نه قتلوي

وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ	... شرم ... بیکوز قتلولي چه ... بخښه شي ...
نه وژني اولادونه خپل او نه پیش کوي دروغ چه جوړوي يې مخکښې د	...
أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ	... بنګاره کړه چه ...
لاسونو خپلو او د پښو خپلو نه او خلاف نه کوي ستا نه په نیکۍ کښې نو بیعت اوکړه د هغوی	...
وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ	...
او بخښنه اوغواړه هغوی له د الله نه. یقیناً الله بخونکے مهربان دے. اے مؤمنانو!	...
آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ	... بعد التغابن او قبل الجمعه په ترتیب قرآني کښې (۶۱) او په نزول کښې (۱۰۹) ...
دوستي مه کوئ د هغه قوم سره چه غضب کړے دے الله په هغوی باندې یقیناً نا امیده دي	...
الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾	سورت ... پاره د مؤمنانو ... سورت کښې تنزل دے د سورت ممتحنه نه
د آخرت نه لکه چه نا امیده دي کافران چه مړي دي (د الله د رحمت نه)	...
سُورَةُ الصَّفِّ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعَ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ	۵ ... توحید مسئله ده چه ...
سورت صف مدني دے او په دے کښې څوارلس آیتونه دي او دوه رکوعګانې دي.	...
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ	۶ ... اول خطاب دے مؤمنانو ته ...
شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم کوونکے دے	...
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ	...
پاکي وائي خاص الله له هغه چه په آسمانونو کښې دي او هغه چه په زمکه کښې دي او هغه زبردست او	...
الْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾	... الله تعالی فرمائي ...
حکمت والا دے. اے مؤمنانو! ولے وايئ تاسو هغه خبره چه هغه نه کوئ تاسو	...
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ	...
لویه ده په غضب کښې په نزد د الله دا خبره چه تاسو وايئ هغه خبره چه يې نه کوئ. یقیناً الله مینه کوي	...

الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوْصٌ ﴿٤﴾

د هغو سره چه جنګ کوی په لاره د هغه کښے په قطار سره ګویا دوی دیوال دے قلعی کړے شوے

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ تَّعْلَمُوْنَ

او کله چه اووئیل موسیٰ خپل قوم ته اے قومه ولے ما ته تکلیف رسوئ او تاسو ته معلومه ده چه

اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ۭ فَلَمَّا زَاغُوْٓا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ ۭ وَاللّٰهُ

زه د الله رسول یم تاسو ته - نو هر کله چه کاږه شو دوی نو کاږه کړل الله زړونه د هغوی او الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٥﴾ وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ

خونه نه کوی دا سے قوم نافرمان ته - او کله چه اووئیل عیسیٰ ځوی د مریمے

يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ

اے بنی اسرائیلو! زه استاذ ے د الله یم تاسو ته تصدیق کوم د هغه چه مخکښے د

يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي اسْمُهٗٓ

ما نه چه تورات دے او مبارکی درکوم په رسول سره چه راب شی روستو ما نه چه نوم د هغه

اَحْمَدُ ۭ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٦﴾

به احمد وی - نو هر کله چه راغے دوی ته سره د ولائلونه نو اووئیل هغوی چه دا ښکاره سحر دے -

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى

او څوک دے ډیر ظالم د هغه چا نه چه تړی په الله باندے دروغ او هغه بللے کیږی

اِلَى الْاِسْلَامِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧﴾ يُرِيْدُوْنَ

اسلام ته - او الله خونه نه کوی داسے ظالم قوم ته - غواړی دوی چه

لِيُطْفِـُٔـوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ

مړه کړی رڼا د الله په خولو خپلو سره - او الله پوره کوی رڼا خپله اګر که بد ګنړی

ل د تائید دے د بنی اسرائیلو نه چه هغوی جهاد او نه کړو نو هغوی ذلیل شو ۱۲

۲ل نو الله تعالیٰ ترے نه خپل امداد ختم کړو او هغوی له ئے توفیق د خیر ورنه کړو ۱۲

۳ل د ترغیب دے قتال ته چه نبی کریم صلے الله علیه وسلم خو د عیسیٰ علیه السلام بشارت او حق نبی دے او د ده حق د ورے دے او کافر انکار کوی نو د هغو سره قتال او کړی ۱۲

۴ل نبی کریم صلے الله علیه وسلم په ځمکه کښے مشهور دے په احمدؐ سره او په آسمانو کښے مشهور دے په محمودؐ سره او په دے امت کښے مشهور دے په محمدؐ (صلے الله علیه وسلم) سره - دا ورے وایه د نبی کریم صلے الله علیه وسلم نومونه دی ۱۲

۵ل د توحید خلاف دا سے دے لکه په پوکی سره شمع مړه کول ۱۲

... او د قیام نور بیان دے ... کله د او وضاحت بیان دے ... کله غلبه په اعتبار د دلیل سره ... او د یعنی دلیل د اسلام ... غلبه په اعتبار د سیف سره ... مشرکو ... یعنی سره تائید ... و انتم

كٰفِرُونَ ۝٨ هُوَ الَّذِيٓ أَرْسَلَ رَسُولَهٗ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ

کافران ـ الله هغه ذات دے چه رالیږلے دے هغهٔ رسول خپل سره د هدایت او دین حق ـ

لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّينِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝٩ يٰٓأَيُّهَا

چه غالب کړی دا حق په ټولو دینونو باندے اګر که بد ګنړی مشرکان ـ اے

الَّذِينَ اٰمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِّنْ عَذَابٍ

مؤمنانو! آیا او ښایم تاسو ته یو تجارت چه بچ کړی تاسو له د عذاب

أَلِيمٍ ۝١٠ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهٖ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ

سخت نه ـ چه ایمان به راوړئ په الله او په رسول د هغهٔ او جهاد به کوئ په لار د

اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝١١

الله کښے په مالونو خپلو او نفسونو خپلو ـ دا غوره ده تاسو له که تاسو پوهیږئ ـ

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

معاف به کړی تاسو ته ګناهونه ستاسو او بوتلی به تاسو په باغونو کښے چه بهیږی به د لاندے د هغو

الْأَنْهٰرُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنّٰتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝١٢

ویالے او مزیدار ځایونو ته په باغونو د اوسیدو کښے ـ دا لوئے بری دے ـ

وَأُخْرٰى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ

او بله نعمت چه تاسو یې خوښوئ ـ چه امداد دے د طرف د الله نه او فتح نژدے دے ـ او زیرے ورکړه

الْمُؤْمِنِينَ ۝١٣ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا كُونُوٓا أَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ

مؤمنانو ته ـ اے مؤمنانو اوشئ امداد کوونکی د دین د الله لکه چه اووے

عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِيٓ إِلَى اللّٰهِ قَالَ

عیسیٰ ځوی د مریم سپین زړیو ته څوک دی امداد کوونکی زما د الله د پاره ـ نو او وے

... الاعلون ان کنتم مؤمنین (آل عمران ۱۳۹) ... خطاب دے مؤمنانو ته په دے کښے ترغیب دے ... شه مدینه خطاب دے مؤمنانو ته لکه څنګه چه حواریانو یعنی سپین زړیو د قوم د عیسیٰ علیه السلام سره امداد کړے وو نو تاسو د نبی کریم صلی الله علیه وسلم سره امداد او کړئ په جهاد کښے ـ (فائده) معلومه شوه چه د عیسیٰ علیه السلام په زمانه کښے جنګ شوے وو او د ا خبره حقه ده (فائده) په دے ټولو سورتونو کښے د جهاد مسئله ده په جهاد کښے په سختونو باندے زور ورکړے شوے دے او په سختئ کښے په ضعیفوسره زجر دے او په صفت کښے په مؤمنانو باندے زور ورکړے دے په راتلونکو ټولو سورتونو کښے مسئله د انفاق ده عنه په یو حدیث کښے ـ جهاد مشکوٰة ... کښے دی چه جها په لار کښے د خدائے کښے ... او کړو چه چنبله په غز کښے وی نو یو ورځ ... الاکبر ... باب الجهاد باب تضعیف النفقة في سبيل الله او کوبل حدیث نه معلومیږی چه مونږ او ...

... ذکر او ورو چه په لار د خدائے کښے د نفقے ... نه او وره سره چنده زیاته وه ... نه معلومیږی چه یو مونږ په لار د خدائے کښے ... په یو تجارت ... په حدیث په ... سند ... او د ... (فائده) ... دعوت الی الله او علم ... او ...

الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللّٰهِ فَآمَنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي

وقد سپین روبو مونږ امدادګر د الله نو ایمان راوړو یوه ډله له بنی

إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ

اسرائیلو او انکار او کړو یوه ډله - نو ما امداد او کړو د مؤمنانو سره په

عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۝۱۴

دشمن د دوی نو شو هغوی غالب -

سُورَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت جمعه مدنی دے یولس په کښے ۱۱ آیتونه دی او دوه رکوع لکهانی دی -

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

خاص په نوم د الله سره چه دے حقه مهربان او رحم کوونکے د امداد غواړم زه

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

پاکی بیانوی د خاص مونږ لره هغه شے چه په آسمانونو کښے دے او هغه شے چه په زمکه کښے دے چه بادشاه پاک

الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝۱ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ

زبردست او حکمت والا دے - الله هغه ذات دے چه هغه الیکلاع ئے پیدا او کښے رسول د دوی نه چه

يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ

لولی د دوی ته آیتونه د الله او پاکوی دوی لره او ښائی دوی ته کتاب او عقلمندی - او

إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝۲ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا

یقینا وو دوی مخکښې نه ګمراهئ ښکاره کښے - او پاکوی نورو لره چه لا نه دی یو ځائے

يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۳ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ

شوی د دوی سره - او الله زبردست او حکمت والا دے - دا فضل د الله دے ورکوی هغه چا ته

لے بعد الصف و قبل الفتح - په ترتیب قرآن کښے (۶۲) په نزول کښے (۱۱۰) دے - مقصد د سورت ترجیح په ورځ د الاتفاق و لپیز احکام د او ورځ - او د الله تعالیٰ په لاره کښے مال خرچ کول - اے د او د توحید د پاره دلیل عقلی دے - ۲ سلے دا دلیل وحی دے - ۳ سلے د نبی کریم صلی الله علیه وسلم ذکر دا او د چه د الله تعالیٰ د کتاب آیتونه لوستل او خلق پاکول د شرک او د بد عقیده او حسد وغیره امراضو او د قرآن شریف بیانول او احکام د دین خلقو ته ښودل حاصل د علم قرآن او علم تصوف علم تفسیر علم حدیث او فقه خلقو ته ښائی او دا نور علوم مثلا صرف او نحو وغیره تابع دی شے پاکوی نورو لره کتاب د حکمت ۳ سلے د غه علوم مذکوره ۱۲

۲
رکوع
۱۰

[illegible]

مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ مَثَلُ الَّذِيْنَ حُمِّلُوا

چا ته چې غواړي۔ او د الله فضل لوئ دے۔ مثال د هغو چا [illegible]

التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا ۭ بِئْسَ

هغو تورات او بیا عمل ئې پرې نه کړو [illegible] لکه د خره چې [illegible] کتابونه [illegible] ناکاره دے

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

مثال د هغه قوم چې دروغ ګڼلي ئې آیتونه د الله۔ او الله هدایت نه کوي داسې قوم

الظّٰلِمِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هَادُوْٓا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِيَاۗءُ

ظالم ته۔ او ووايه اے یهودو! که ستاسو خیال وي چې تاسو دوستان یئ

لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

د الله بې د خلقو نه نو او غواړئ مرګ که تاسو رښتیني یئ۔

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهٗٓ اَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ

او به نه غواړي دا مرګ [illegible] د هغه چې مخکې ئې لیږلي دي [illegible] او الله ښه عالم دے

بِالظّٰلِمِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِيْ تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهٗ مُلٰقِيْكُمْ

په ظالمانو۔ او ووایه چې یقیناً هغه مرګ چې تاسو ترې تختئ نو یقیناً [illegible]

ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ

تاسو به بیا واپس کړے شئ هغه پوهه ته [illegible] نو خبر به کړي تاسو په هغه عمل

تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ

ستاسو۔ اے مؤمنانو! کله چې اذان اوشي د مانځه په ورځ د

الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ

جمعې نو منډه کړئ یاد د الله ته او پرېږدئ بیع۔ دا غوره ده تاسو لره

ع ۱

[illegible]

[illegible]

ف بعض بهرو تجارت قافله ورسيا المنافقوته خپل سوداګر راوړی او ډهولونه يې وهل ... تيارشي ... ذکر الله باندي او ... ډیره ... دوه ... نبي کريم صلی الله عليه وسلم خطبه وئيله چه تن قافله رغله په مسجد کې اوکړه او د قحط زمانه وه نو اصحاب

إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ⑨ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَوٰةُ فَانتَشِرُوا فِي

که تاسو پوهیږئ ـ نو کله چه ختم شي مونځ نو خوارہ شئ په

الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا

زمکه کښې ـ او طلب کړئ فضل د الله او یاد وئ الله لره ډیر چه

لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ⑩ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا

تاسو کامیاب شئ ـ او کله چه اووینی دوی سوداګري او تماشه نو خوارہ شي طرف ته

وَتَرَكُوكَ قَائِمًا ۚ قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ

او پریږدي تا ولاړ ـ او وایه ته چه د الله سره دی هغه غوره دی د تماشې او د

التِّجَارَةِ ۚ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ⑪

سوداګرۍ نه او الله غوره رزق ورکوونکی دے ـ

سُورَةُ الْمُنَافِقُونَ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت منافقون مدنی دی په مدینه کښې نازل شوی اوولس ایتونه دی او دوه رکوع په کښې دی ـ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم کوونکی دے (امداد غواړم)

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ

کله چه راشي تا ته منافقان نو وائي چه مونږ شاهدي کوو چه ته د الله استازے يې ـ او الله

يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ①

پوهیږي چه ته استازے يې د الله ـ او الله شاهدي کوي چه دا منافقان دروغجن دي ـ

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَاءَ

جوړ کړيدي دوی قسمونه خپل ډال نو منع کوي د لارے د الله نه ـ يقيناً بد عمل کوي

لا پيدا شو مولس کسه پاتې شو نو نبي کريم صلی الله عليه وسلم او فرمايل که تاسو ټول تللی وے نو دا ور سيلاب به راغلی وے په تاسو (فائده) اصحاب عادل دي يعني ګناه چه اوکړي نو زر توبه کاري نو راغلی دي په دے قصه کښې اشاره ده شو ۱۲ ف معلومه شوه چه خطبه د جمعې په ولاړه وه او په بل تقرير کښې اختيار دے ځکه چه نبي کريم صلی الله عليه وسلم تا ولاړ وے په منبر ۲ ف بعد الحجرة وقبل المواهد له په ترتيب قرآن کښې (۶۳) په نزول کښې (۱۰۴) دے مقصد د سورت اے مسلمانانو تاسو په غزا کښې خرچ کوئ او مهاجرين او فقيران منافقانو ته مه ورکوئ چه منافقو وائي چه دا مهاجران د خپل وطن نه راغلي دي او مدينې خرچه مه کوئ چه دوی د نبي کريم صلی الله عليه وسلم نه خوارہ شي ۳ ف دا زورونه چه منافقانو لره ... دروغ ... دي په دے کښې چه مونږ د مسلمانانو سره خيره نه ده کړے بلکه د دوی ... دي چه لا تنفقوا على من الخ ۱۲

ع ۱۲

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى

دوی - دا د دې له کبله چه دوی ایمان راوړی بیا کافر شول نو مهر او وهلی شو په

قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۞ وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ

زړونو د دوی نو دوی نه پوهیږی - او کله چه او وینې ته دوی لره نو خوښ به درشی جسمونه د دوی

وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ؕ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ؕ

او که وائی دوی خبره نو ته آورې خبره د دوی - ګویا دوی لرګی دی تکیه شوی -

يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ؕ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ؕ قٰتَلَهُمُ

ګمان کوی هر آواز د جنګ چه په دوی دی - دوی دی دښمنان ددې نو ځان تری بچ کړی - ختم دې کړی دوی

اللّٰهُ ؗ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۞ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ

لره الله څرنګه واپس کیږی شی؟ او کله چه او ویلی شی دوی ته چه راشئ چه بخښنه او غواړی تاسو لره رسول

اللّٰهِ لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ۞

د الله نو کاږه کړی دوی سرونه خپل ته به وینې دوی چه منع کیږی د حق نه او دوی ځان غټ ګڼونکی -

سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ؕ لَنْ يَّغْفِرَ

برابره ده په دوی باندې که بخښنه غواړې دوی لره او که بخښنه نه غواړې دوی لره - هیڅکله بخښنه

اللّٰهُ لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۞ هُمُ الَّذِيْنَ

نه کوی الله دوی ته - یقیناً الله هدایت نه کوی نافرمان قوم ته - دوی هغه دی چه

يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ؕ

وائی چه خرچ مه کوئ په هغه چا چه په نزد د رسول د الله دی تر دې چه خواره شی تری -

وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

او خاص الله لره دی خزانې د آسمانونو او د ځمکې لیکن منافقان

لہ پیروی د حقوق یاسته غیرت وی خو بیه په هغې وی د لرګو په شان ۳ ـــــ چه اعلان د جنګ کیږی نو دوی وائی چه موږ په راغلل ۴ ـــــ د تکبیر سر سروونه کاږه کړی ۵ ـــــ قصه په غزاه بنی المصطلق کښې یو مهاجر او انصاری لره او وهلو نو عبد الله بن ابی خپل خلق جمع کړل چه د دوی زمونږ په ډوډۍ مست شوی راځئ چه خپل خرچ ترې بند کړو او چه لاړو نو وطن زمونږ ته نو دا حریبان به ترې او باسو زید بن ارقم دا خبرې نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته او کړې مشرانو اصحابو د عبد الله بن ابی سفارش او کړو او نبی کریم صلی الله علیه وسلم د زید خبره او نه منله شو زید خفه شو او دا سورت راغی نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم زید ته او وې چه حلکه الله تعالی ستا تصدیق او کړو نو چا ورته منافق ته او وې راشه چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم درله بخښنه او غواړی نو هغه او وې چه زکات او د ایمان ام او بیه یم در کړه هغه نور ریا یم ماسم او وې چه ستاسو په

۵ ـــــ د بنام مونږ د زکوٰة او ایمان حرفی او کړه او س هغه ته سجده هم او کړم چه تاسو ته پښه دی الله په مونږ په دی نفاق کښې مو شو - الله دې مونږ ته په آسان کړی ۱۲

لَا يَفْقَهُوْنَ ۞ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ اِلَى الْمَدِيْنَةِ لَيُخْرِجَنَّ

نه پوهیږي - وائي دوي که واپس شو موږ مدینے (منورې) ته نو خامخا به اوباسي

الْاَعَزُّ مِنْهَا الْاَذَلَّ ۚ وَ لِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَ لِرَسُوْلِهٖ وَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَ

عزتمند د دینه ذلیلو لره - او خاص الله لره عزت دے او رسول د هغه لره او مومنانو لره او

لٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۞ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ

لیکن منافقان نه پوهیږي - اے مومنانو! غافل دې نه کړي تاسو لره

اَمْوَالُكُمْ وَ لَآ اَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَ مَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ

مالونه ستاسو او نه اولاد ستاسو د یاد د الله نه - او چا چه اوکړو دا کار

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۞ وَ اَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ

نو دوی تاوانیان دي - او خرچ کړئ د هغه مال نه چه مونږ درکړے دے تاسو ته مخکښ د

اَنْ يَّاْتِيَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْ لَآ اَخَّرْتَنِيْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ

هغے نه چه راشي یو ستاسو ته مرګ نو بیا وائي اے ربه ولے دې وروستو نه کړو ما لره نیټه

قَرِيْبٍ ۙ فَاَصَّدَّقَ وَ اَكُنْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۞ وَ لَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ

لږ دے ته چه ما خیرات کړے وے او زه شوے وے د نیکانو نه - او هیڅ کله نه وروستو کوي الله

نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ۚ وَ اللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۞

یو نفس کله چه راشي نیټه د هغه - او الله خبر دار دے په کارونو ستاسو باندے۔

سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَّ هِيَ ثَمَانِ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّ فِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت تغابن مدني دے په دے کښے اتلس آیتونه او دوه رکوع گانے دي۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۞

شروع په نوم د الله سره چه ډیر زیات مهربان او رحم کوونکی دے (راسره او شوا په ی)

له دا ترغیب دے
انفاق ته ۱۳، ۱۲
۲له بعد التحریم و قبل
الصف - په ترتیب قرآن
کښے (۶۴) او په نزول کښے
(۱۰۸) دے - مقصد
د سورت نفلي خیرات
ورکړه د توحید د اثبات
د پاره - دریے مسئلے د
په دے سورت کښے (۱)
توحید (۲) امور انتقامیه
چه اتفاق راشي (۳) انفاق

ع ۱۴

ع ۱۵

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَ

پاکی وائی الله لره هغه څه چه په آسمانونو کښې او هغه څه چه په زمکه کښې دی خاص الله لره بادشاهی او

لَهُ الْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۞ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ

صفت الله لره دی او الله په هر شي باندې قدرت والا دی - الله هغه دی چه پیدا کړی ئی تاسو لره

فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۞

نو ځینې ستاسو نه کافر دی او ځینې ستاسو مؤمنان دی - او الله کارونه ستاسو وینی -

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ

هغه پیدا کړی دی آسمانونه او زمکه د پاره د حق او صورتونه جوړ کړی ئی ستاسو بیا ئی ښه کړی صورتونه

وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ۞ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ

ستاسو او الله ته ستاسو واپسی ده - پوهیږی الله په هغو چه په آسمانونو او په زمکه کښې دی - او پوهیږی

مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۞

په هغو چه پټوی ئی تاسو او په هغو چه ښکاره کوئی ئی تاسو - او الله پوهه دی د زړونو په خبره باندې

اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَبْلُ ۫ فَذَاقُوْا وَبَالَ

آیا نه دی راغلی تاسو ته واقعات د هغو چه کفر کړی وه هغو مخکښې نو حاصل کړه هغو عذاب د

اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهٗ كَانَتْ تَّاْتِيْهِمْ

کار خپل او هغو لره عذاب دی دردناک - دا عذاب ځکه چه راوړو به ورته

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوْٓا اَبَشَرٌ يَّهْدُوْنَنَا ۡ فَكَفَرُوْا وَتَوَلَّوْا

رسولانو د هغوی صاف دلیلونه نو دوی به وئیل آیا یو بشر خو نه کوی موږ ته هدایت - نو انکار ئی وکړو او واپس

وَّاسْتَغْنَى اللّٰهُ ۗ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ۞ زَعَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ

شول او بې پرواه دی الله - او الله بې پرواه او صفتونو والا دی - خیال دی د کافرانو چه

له بیان د توحید دے چه
خلق د اصل مسئلے نه غافل
نه شی ۲ ستـه دا د الله تعالیٰ
د وحدانیت دلیل دے ۱۲
ستـه تر دے ځایه پورے
د الله تعالیٰ د لوئے قدرت
مظاهر دی او س الله تعالیٰ
خپل لوئے علم بیانوی
نو حاصل دا چه د لوئے
قدرت والا او د لوئے علم
والا صرف الله تعالیٰ دے
واخبره صرف بیانوی
په تربیه د تال یا پیدائش د
حال سره نو د دے لوئے
بادشاه نه حاجتونه
غواړئ د دے مسئلے د
اشاعت د پاره مال خرچ
کړئ او په دے میان کښې
اتفاق پیدا کړئ حکم د
دے مسئلے د اشاعت د
پاره ۱۲ ستـه دا د عذاب
د دنیا بیان دے چه د د
توحید مسئله د منلو نه
ده چه دوی نه منو نو الله
تعالیٰ په دنیا کښې هم عذاب
کړے دی ۱۲ ستـه دا د
غیب او شهادة بیع ۵
ترجمه د ۱۲ یا الله په مؤمن
رحم او کړه جنت او
عافیت کړئ خداے ۱۲
زمونږ نصیب کړے ۱۲
ستـه دا د عذاب د آخرت
بیان دے ۱۲ ۱۲ ۱۲

ک هر کله چه معلومه شوه چه په هر څه قادر صرف الله تعالیٰ دے او په هر څه پوهه هم صرف الله تعالیٰ دے او مخالفینو د توحید په دواړه جهانه کښ عذاب دے نو اوس نو تاسو یقین او کړئ په الله تعالیٰ او په رسول د هغه او په قرآن چه منزل کتاب دے او

لَنْ يُّبْعَثُوْا ۭ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۭ

را ژوندي به نه کړے شو دوي. ته ووايه ولے نه قسم دے په رب زما خامخا به را پاڅولے شئ بيا به خبر کړے شئ

وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالنُّوْرِ الَّذِيْٓ

په عملونو ستاسو. او دا کار په الله باندے آسان دے. نو ايمان راوړئ په الله او په رسول د هغه او په هغه رڼا چه

اَنْزَلْنَا ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ

رالیږلے ده. او الله په کار د تاسو خبردار دے. کله چه راجمع کړي تاسو لره الله په ورځ د جمع کيدو

ذٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۭ وَمَنْ يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُّكَفِّرْ

دا ورځ د ګټے او د تاوان ده. او چا چه ايمان راوړو په الله او هغه او کړو کار نيک نو معاف به شي

عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

هغه ګناهونه د هغه او به يې داخل کړي په باغونو کښ چه بهيږي به د لاندے د هغو نه ويالے

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

هميشه به وي په هغو کښ هميشه. دا لويه ده کاميابي. او کوم چه کافران دي

وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَبِئْسَ

او دروغ ئې ګڼلي آيتونه زمونږ دوي دي د دوزخ والا دي هميشه به وي په هغې کښے. او ناکاره

الْمَصِيْرُ ۝ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَمَنْ

ځائے دے. هغه چه رسي څه مصيبت نو په اذن د الله سره رسي. او چا چه

يُّؤْمِنْۢ بِاللّٰهِ يَهْدِ قَلْبَهٗ ۭ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ وَاَطِيْعُوا

يقين او کړو په الله نو هغه به ښوونه او کړي زړه د هغه ته. او الله په هر شي پوهه دے. او حکم اومنئ

اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا عَلٰي رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ

د الله او حکم او منئ د رسول. نو که تاسو واپس شوئ نو يقيناً شته دي په رسول زمونږ د ي صاف

رنړا ده او الله تعالیٰ ستاسو په کارونو خبردار دے او تاسو به د حساب د پاره په قيامت کښے جمع کړې شئ نو مونږ د توحيد بيان کړے او نه منونکو بتاوان او کړو. ۲ که دا د منونکو د پاره زيرے دے او د کے بيان دے ۳ که دا د نه منونکو د پاره د عذاب او د تاوان بيان دے. ۴ که کړو کافرانو طرف ته مصيبت راځي نو په دا مه ساتئ دا امتحان دے (فائده) هر مصيبت راځي په حکم د الله سره او سبب غالب ګناه دے. ما يشبه مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ او فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْدِيْكُمْ، نو چه څه تکليف رسي نو خوش قسمت والې چه دے مولا تکليف ستا دے نو فرمائي الحبيب لا يعذب د محبوب بد عمل وکړی وي: که په لاره کښے کنکړ ځي او دے ورته رتا ژوند شي او يا خبره کوي نو دا اخيرے ځائي وي څکه چه دا د دوي بد عمل وے نو تو په دے او ياسي او که د دنيا په خوئي خرئ د د په عمل دے په ع ګټه او بيلله خو خلقو کړي په دنيا کښے خو دله بے ګناه شي په آخرت کښے. بيلته وا ده: اِشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ

بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ؛ بقره ۱۷۵ او دا کافر نو بيلته ده د مسلمانانو کښے داده: اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ؛ توبه ۱۱۱ وسے

ع ۱۵

له هغه مسئله وا وره چه مننونکو ته ګټه کیږي او نه مننونکو ته بیلنه او تاوان. د منونکو له فائزون الدارین او نه منونکو له خاسر [illegible] د دنیا او اخرت [illegible] مسئله د امور انتظامیه [illegible] سورت کښې اتفاق [illegible] چه د کافر سره مقابله کولی شئ ګڼ تاسو او [illegible]

الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

واضحه ښودل. الله هغه ذات دی چه بل څوک حاجت پوره کونکی نشته او الله ته دې توکل او سپارل کوي مؤمنان.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ

اې مؤمنانو! یقیناً ځینې ښځې ستاسو نه او اولاد ستاسو نه دښمنان ستاسو دي

فَاحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِنْ تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

نو ځان ترې بچ کړئ. او که تاسو معافه کوئ او ځان ناګاره کوئ او بخښنه کوئ نو یقیناً الله بخښونکی او

رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ

مهربان دی. یقیناً مالونه ستاسو او اولاد ستاسو امتحان دی او د الله سره لوی ثواب

عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا

دی. نو د الله نه ویرېږئ څومره چه ستاسو طاقت وي او واورئ حکم او منئ او خیرات اوکړئ

خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾

بهتر ستاسو له. او څوک چه بچ شو د بخل د نفس خپل نه نو دوی کامیاب دي.

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ

او که ورکوئ تاسو الله له قرض حسنه نو زیات به کړي ستاسو مالونه او معاف به کړي تاسو. او الله

شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

قدردان او صابر دی. پوهیږي په هر غیب د مخلوق او په حاضر او زبردست او حکمت والا دی.

ع ٢ / ١٦

سُورَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ اثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(آیتونه ١٢)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان او رحم نې خورا ډېر دی او اعلی او غوره	(رکوعګانې ٢)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا

اې نبي! کله چه طلاق ورکوئ تاسو زنانه نو طلاق ورکوئ هغه ته په اوده د شمار د عدت او شمار کوئ

څوک سخت ظهور اوکړي [illegible] نو معاف کول او انتقام نه اخلئ. او اولاد ستاسو په سبب د دښمنۍ [illegible]

ته د توحید د اشاعت د پاره مال خرچ کړئ او بخښنه کوئ حال به الله تعالی ستاسو زیات کړي او بخښنه به تاسو اوکړي. [illegible] سورت شروع وه په دې چه د لوی طاقت او لوی علم والا صرف الله تعالی دی نو په آخر کښې هم د هغه مسئله ذکر کړي حلته تفصیل وه دلته اجمال چه عزیز او حکیم صرف الله تعالی دی نو عزیز معنی د لوی قدرت والا او حکیم د لوی علم د تعبیر دی.

٥ په عدالرحمان د قبیل البینة. په ترتیب قرآن کښې (٦٥) او په نزول کښې (٩٩) دی. مقصد د سورت الذي خرچ اوکړئ په عدت کښې مطلقې ته او موضوع د چه انتظام برابر شي چه تاسو اشاعت د توحید کولی شئ. په سورت کښې درې مسئلې دي (١) امور انتظامیه (٢) تخویف دنیوي (٣) مسئله د توحید. او [illegible] د امور انتظامیه دي د دې په عمل سره په مسلمانانو کښې اتفاق راځي نو بیا هغوی د توحید اشاعت په ښه او په قوت د

بنا کولی شي. او [illegible] یعنی په داسې طریقه به ښځه طلاق ورکوئ چه عدت شمار لې کیدې شي. یعنی په حیض کښې ښځه د حیض نه پاکه شي او تعلق ورسره نه وي شوی. نو که د سره طلاق ورته ضرورت وي نو دا ښځه په پاکه وخت کښې طلاق ورکړي په عدت کښې معلوم شي که حامله

الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا

عدت لره - او ووېرېږئ د الله نه چه رب ستاسو دے او مه باسئ هغوى لره د كورونو د دوئ نه او نه دے

يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ

چه هغوى ووځى مګر كه كوى ښكاره ګناه - او دا احكام د

اللَّهِ ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ لَا تَدْرِي

الله دى - او څوك چه وا وړېږى د پولو د الله نو هغه زياتے او كړو د ځان سره - نه پوهېږې ته هغه به

لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ① فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ

شايد الله به پيدا كړى پس د طلاق د بله خبره - نو كله چه نژدې شو عدت د دوى

فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ

نو حصار وئ هغوى لره په ښه طريقې يا جدا كړئ هغوى په ښه طريقه او شاهدان كړئ دوه

عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ

عادلان خپله او ادا كړئ شاهدى الله لره - په دې سره وعظ كولے شى هغه چا ته چه

يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ

يقين كوى په الله او په ورځ د قيامت - او څوك چه ووېرېږى د الله نه نو مقرر به كړى هغه

مَخْرَجًا ② وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ

بچاؤ - او هغه لره به رزق وركړى د هغه طرف چه خيال به نه وى - او چا چه ګمان او سپارل

عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ

الله ته نو هغه ورلره پوره دے - يقيناً الله پوره كوونكے د خپل كار - مقرر كړے دے الله هر شى

شَيْءٍ قَدْرًا ③ وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنِ

لره اندازه - هغه چه نا اميده شى د حيض نه د زنانو ستاسو نه كه

ل د دوارو دے وتلو د كور نه
[illegible] د عدت نه وفقه [illegible]
[illegible] واضح كړے دے
[illegible] وعيت د عدت يعنى
[illegible] شو نو
په عدت كښې به ورته رجوع وى
كه طلاق صريح وى نو رجوع
په قول سره وه او كه كنايه وى
نو رجوع په نوى نكاح سره
وه او كه عدت د خلع وه
نو رجوع په نوى نكاح سره
كه عدت نژدې شو منقضيه
نو د خاوند اختيار دے
يا به رجوع كوى خو په انصاف
سره چه ورسره انصاف
كوى يا به هغه وفقه ختم
پريږدى نو د هغې عدت به
ختم شى خو شاهدان به جوړ
يا به ختمه وى د عدت به
[illegible] چه يو
وى او د هغې حيض ختم
شى يا [illegible] د هغې حيض
[illegible] د عدت د طلاق
د هغې درې مياشتې دے
(فائده) معلومه شوه
چه اصل عدت په حيض
سره دے او كه حيض نه
كيږى نو بيا به درې
مياشتې عدت وى ١٢

ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ يَحِضْنَ ۭ وَاُولَاتُ

نو عدت د هغوی درې میاشتې دي او هغه زنانه چه د هغوی حیض نه کیږي - او د حاملو

الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۭ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ

زنانو عدت د هغوی دا دی چه بچی پیدا کیږي - او هغه څوک چه ویریږي د الله نو پیدا

لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ۝۴ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗٓ اِلَيْكُمْ ۭ وَمَنْ يَّتَّقِ

کړي به ورله د هغه په کار کښې آسانی - دا حکم د الله دی چه رالیږلی یې دی تاسو ته - او څوک چه اوویریږي

اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗٓ اَجْرًا ۝۵ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ

د الله نو معاف به کړي هغه ته ګناهونه د هغه او لوی به کړي ثواب د هغه - او ساتئ دوی ته او لره چیرته

حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ وَلَا تُضَاۗرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا

چه تاسو اوسئ په طاقت خپل سره او ضرر مه رسوئ هغوی ته چه تنګی را ولئ

عَلَيْهِنَّ ۭ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى

په هغوی باندې - او که وی حاملې نو خرچ کوئ په هغوی باندې تر هغې چه

يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا

پیدا شی بچی د دوی - نو که دوی پئ لره ورکوی ستاسو بچی ته نو ورکوئ دوی ته مزدورۍ د دوی - او مشوره کوئ

بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهٗٓ اُخْرٰى ۝۶

کوئ په خپل منځ کښې په ښه سلوک - او که سختی کوئ تاسو نو پئ به ورکړي بچی لره بله ښځه -

لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهٖ ۭ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهٗ

خرچ دې کوي مالدار د خپلې مالدارۍ نه - او څوک چه کم وي رزق د هغه

فَلْيُنْفِقْ مِمَّآ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ۭ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَآ اٰتٰىهَا ۭ

نو خرچ دې کوي د هغه نه چه ورکړی دی ورله الله - تکلیف نه ورکوي الله هیچا ته مګر د هغه په اندازه چه ورکړي یې دي هغه لره

له د قرآن قانون دا دی چه د اطلاق نه روستو د تقوی اطلاق اوری نکه چه په هغه احکامو لښتي تغییر او نه کړی شي

سله چه عدت کښې مطلقه لره د کور او د خرچ نفقه کوی مطلق خاوند د کی په طلاق رجعي سره وی او که په طلاق بائن سره او که په طلاق مغلظ سره وی (فائده) خلع هم طلاق بائن وی (فائده) په الفاظ صریح سره طلاق رجعي واقع کیږی او په الفاظ کنائی سره طلاق بائن واقع کیږی چه نیت او کړی شی د طلاق کنائی لکه چه: اوزه د کور نه: ځکه په دې کښې دوه احتمالات دی او په درې طلاقو سره طلاق مغلظ واقع کیږی بیا تحلیل ته ضرورت شی د تفصیل په فقه کښې او ګورئ

سله سری ښځه طلاق کړه او د عدت نه روستو هغې بچی د خاوند لره پئ خپل ورکول شو پلار د بچی به مزدوری ورکوی دی لره او که طلاق نه وه بیا چه خپل بچی لره پئ ورکوی نو هغه دوری نه شی اخستی

سله د دنیا د عذاب بیان دے ۱۲ سله دا د عذاب د اخرت بیان دے ۱۲ سله دا زمونږ دے ۱۲ سله دا ذکر بیان دے نو د ذکر نه مراد ذاکر دے (فائده) څلور سورتونه د انفاق متعلق دی چه ذکر شو په جمعه کښې فرمان دے چه د جمیع په

سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ

پیدا به کړی الله پس د سختئ نه آرام لره . او ډیر دی کلي نافرمانی او کړه

عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا

د امر د رب خپل نه او د رسولانو د خپلو نو حساب اوکړو د هغوی سره حساب سخت او عذاب ورکړو

عَذَابًا نُّكْرًا ۝ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا

هغوی له ناآشنا . نو څکلو دغو خلقو عذاب د کار خپل او شو آخر د کار د هغوی

خُسْرًا ۝ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي

تاوان . تیار کړے دے الله هغوی له عذاب سخت . نو او ویریږئ د الله نه اے

الْأَلْبَابِ ۚ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝ رَّسُولًا

عاقلانو . کوم چه یقین والا دی یقینا رالیږلے دے الله تعالیٰ تاسو ته نصیحت کوونکے . چه رسول دے

يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

چه لولی تاسو ته آیتونه د الله صاف چه راوباسی هغه کسان او چه کوی

الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ

نیکی د تیرو (د شرک) نه رڼا (د توحید) ته . او هغه چه یقین اوکړی په الله او کوی

صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

نیکی نو ننه به ئے باسی هغوی له الله باغونو نه چه بهیږی به د لاندے د هغوی نه ولے همیشه به وی په هغوی

أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ

هم تل ښه کړے دے الله هغه له رزق . الله هغه ذات دے چه پیدا کړی ئے دی اوه آسمانونه او

مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ

زمکے هم دومره . نازلیږی حکم د الله په هغوی کښې چه تاسو پوهه شئ په یقینا الله په

ع ١٧

ورځ د انفاق مسئلے داوږ
نو په منافقون کښې فرمائي
چه په غریبانو او مجاهدینو
باندې خرچ کوئ او د منافقانو
نه مه چرې تې نو په تغابن
کښې اعلان دے چه نفلي
خیرات او کړه نو په دے
سورت طلاق کښې ارشاد
دے چه لازمی انفاق او کړه
چه انتظام ئے سو برابر شی
نو په اختتام د سورت تحریم
کښې دواړه مسئلے یعنی
د انفاق مسئله او د جهاد
مسئله مکمل کوړی نو
د حدید نه تر تحریم پورې
لس سورتونه دی چه
بیکښې په دوو مسئلو زور
دے انفاق او قتال د
اشاعت د توحید د پاره
نو په دے لسو سورتونو
کښې دریے مسئلے شوے (۱)
قتال (۲) انفاق (۳) توحید
او مقصود خو توحید دے
چه حسن الله تعالیٰ په انفاق
او قتال کښې حسن د توحید
په وجه راغلے دے ۱۲
شیخ وکیل د توحید چه اصل
مسئله همیشه فرشی چه د غه
د دنیا عذاب یا د غا مونتلفا
نو دے مسئلے د پاره دی ۱۲
سله په شان د آسمانونو
یعنی زمکه د آسمان په شان
غونډ پیدا دی د طبقو د زمکے
او د و حصو دی او د آسمانونو

لا نه ے پاتے دی . د زمکے اوه حصے دا دی (۱) ایشیا (۲) یورپ (۳) افریقه (۴) جنوبی امریکه (۵) شمالی امریکه (۶) نیوزی لینډ (۷) ...
بهتر دا ده چه او د زمکے دی خو پوره تفصیل ئے صرف الله تعالیٰ ته معلوم دے مونږ ته ئے تفصیل معلوم نه دے نو ... دی ۱۲

ـه په ما السموات وقبل التغابن ـ په ترتيب کښې قرآن کښې (٦٦) په نزول کښې (١٠٧) دے ـ مقصد د سورت ... او دوه مسئلې د
طلاق او العلاق ـ ٢ ـه نبي کريم صلى الله عليه وسلم به د زينب رضی الله عنها کره د کبين شربت ... نو وخت به په ... (؟)

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۙ وَّأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝١٢

هر شي باندې قدرت والا دے او يقيناً الله په علم کښې راګير کړي دي هر شے ـ

سُورَةُ التَّحْرِيمِ مَدَنِيَّةٌ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
اثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة (٦٦) | شامل په نوم د الله سره چه ... (؟) | رکوعاتها (٢)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ ۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ ۚ

اے نبی ولې حراموې هغه شے چه حلال کړے دے الله تا له طلب کوې رضا د بيبيانو خپلو ـ

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝١ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ ۚ

او الله بخښونکے مهربان دے ـ مقرر کړے دے الله تاسو له ماتول د قسمونو ستاسو

وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝٢ وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ

او الله مالک ستاسو دے ـ او هغه پوهه او حکمت والا دے ـ او کله چه پټه اوکړه نبی خپلو

بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ

بعضې بيبيانو ته يوه خبره ـ نو کله چه هغې خبر ورکړو د دغه ... او ښکاره کړه هغه ته الله

عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ

نو اوښودله هغه ... او اړولے ئې ... ـ نو کله چه خبر ورکړو هغې ته ... هغې ووئيل

مَنْ أَنْبَأَكَ هَٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ۝٣ إِنْ تَتُوبَا إِلَى

چا خبر کړې ته په دې ـ وې ويل خبر کړم ما له پوهه خبردار ... ـ که تاسو دواړه توبه اوباسئ

اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۖ وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ

الله ته نو يقيناً کاږه شوی دی زړونه ستاسو ـ او که تاسو دواړه يو بل امداد کوئ په هغه ... نو يقيناً الله هغه

مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ

يقيناً الله دے ... او جبرئيل او نيکان مومنان ـ او ملائک سوا د دے نه

(حاشيه) ... او کوبيبيانو سره ... خبره ... شو ـ چه هغوی حلته ... شربت مسکل (؟) ... حفصه ... شربت ... منع کړو او ... چه زينب ... نو الله تعالى ... حلال وی ... حرام ... ماريه قبطيه ... حفصه ... حرام کړے ... مطلب ... منع کړو چه الله تعالى ... قسم ... کفاره د قسم ... ماريه ... ١٢ ـ حفصه ... خبره ... نبی کريم صلى الله عليه وسلم ... الله تعالى ... عائشه ...

... خبره اوکړه ... نبی کريم صلى الله عليه وسلم ... او کړه ... خوشحاله ... زړونه ... ١٢ ـ ... بعضې خبرې حفصې ... او بعضې ئې پاتے کړې ١٢ ... الله تعالى ...

[illegible] ریاضت ... رفاقت او د ... اتباع او د ... حلال ... (رفا کنده) ... د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم [illegible]

ظَهِيرٌ ۝ عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا

مدد گار دے. امید دے چه رب د هغه که طلاق درکړی تاسو لره چه ورته بدل کړی ښځې غوره

مِّنكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ

تاسو نه مسلمانانې مؤمنانې تابعدارانې توبه ویستونکې عبادت کوونکې روژه دارې

ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ

کونډې او پیغلې [illegible] اے مؤمنانو! بچ کړئ ځان خپل او خاندان خپل

نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ

د اور نه چه خشاک د هغه خلق دی او کانړی دی په هغه مقرر دی ملائک سخت [illegible]

لَّا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

خلاف نه کوی د الله په هغه چه حکم او کړی هغوی ته او کوی هغه کار چه هغوی ته حکم اوکړے شی. اے

الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

کافرانو عذر مه کوئ نن. یقیناً بدله درکولے شی تاسو ته د عمل ستاسو.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ

اے مؤمنانو! توبه کار شئ الله ته په صفا زړه سره. امید دے چه رب ستاسو

أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا

معاف کړی تاسو ته گناهونه ستاسو او بوځی تاسو لره باغونو ته چه بهیږی به لاندې د هغو

الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ

ویالې. کله چه نه شرموی الله نبی او هغو لره چه ایمان راوړے دے د هغه سره. نور د هغو

يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا

به روان وی مخکښې د هغوی او په ښی طرف د هغوی. وائی به اے ربه پوره کړه موږ لره رڼا زموږ

[illegible] ضرورت ... حصه دوه قسمه ... الله تعالی فرمائی ثیبات و ابکارا ... او ... خاندان ... ایمان او ... نفاق ... د ... حدیث اشاره ... یعنی د دنیا اور ... ملائک ... زبردست ... الله تعالی د خلاق ... بدل ... بشارت ... نصوحا ... قرآن مطلب ... (رفا کنده) توبه د الله تعالی ... عمل ... نادم ... چه بیا ... گناه ... {لکک من تدخل النار فقد اخزیته} (آل عمران ۱۹۲) ... د مسلمانانو ... دوه پاره ... شرمولو ... نور د ایمان ... نور د نیک عمل او د اخلاق ... د حدیث ... اشاره ... یا الله موږ ته معافی اوکړے ۱۲

ئے حرمته کولے شے نو مونږ ته معافی هم کولے شے یا الله مونږ معافی کړے ... د مضمون د جهاد ویان ...

وَاغْفِرْ لَنَا ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ

مونږ ته وبخه - یقیناً ته په هر شی باندے قادر ئے - اے نبی جهاد کوه

الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ

د کافرانو او منافقانو سره او سختی کوه په هغوی - او ځائے د هغوی دوزخ دے - او ناکاره

الْمَصِيرُ ۞ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَ

ځائے دے - بیان کړے دے الله مثال د پاره د کافرانو ښځه د نوح او

امْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ

ښځه د لوط - وے دواړه په کور د دوو بندګانو کښے ځمونږ د نیکو بندګانو نه

فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ

خیانت ئے اوکړو د هغوی سره نو الله ... دواړه د هغوی ... هیڅ شی او اووئیلے شو

مَعَ الدَّاخِلِينَ ۞ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ

چه داخل شئ اور ته سره د داخلیدونکو - او بیان کړے دے الله مثال مؤمنانو ته د ښځه د

فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِندَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي

فرعون - کله چه هغے اووئیل اے ربه جوړ کړه ما له په نزد ستا کور په جنت کښے او ما بچ کړه

مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞ وَمَرْيَمَ

د فرعون او د هغه کاره هغه نه او ما بچ کړه د قوم ظالم نه - او د مریمے

ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا

لور د عمران ده کومه چه هغے پاکی اوساتله د ځان خپل نو ما پو کړو په هغے کښے روح د خپل طرف نه

وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ۞

او هغے تصدیق کړے وه د خبرو د رب خپل او د کتابونو د هغه او وه هغه د تابعدارانو نه -

---

سکه د موکز منافقانو سره جهاد په ژبه باندے وے او د بهر منافقانو سره جهاد په توره وے ١٢

سکه نبی کریم صلی الله علیه وسلم نرم وو نو الله تعالیٰ فرمائی چه د کافرانو سره سختی کوه ځکه چه دوی دوزخیان دی ١٢

شه یعنی خپل خلقت کار وے د نبی علیه السلام رشته نجات ورکولو نکے نه ده نو ځکه جهاد کوئی او انفاق فی سبیل الله کوئی ١٢

شه د کافر نسب مضر نه وے چه سړے پخپله ښه وی چه جهاد او انفاق کوی ١٢

سکه کمال د زنانه ځکه په خاوند موقوف نه وے کله چه هغه د خپل عمل ښه (صالح) کوی

شه روح د خپل طرف نه الله تعالیٰ پیدا کړو نو کښے سبب ته محتاج نه دے اګرچه دا دنیا عالم اسباب دے ١٢

له بعد الطور وقبل الحاقة - په ترتیب قرآن کښې (۶۷) او په نزول کښې (۷۷) دے مطلب د سورت: چه جهاد او انفاق د پاره مسئله د باره ده چه برکت ورکوونکے صرف الله تعالیٰ دے نه کل ما سوی الله (رفاعه) دا مسئله په قرآن کښې ذکر ده بلکه دا خیره

سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت ملک مکي دے په دې کښې دېرش آیتونه او دوه رکوع نازل شوي دي۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

خاص په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کوونکے دے (اعداد غواړي)

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ ۡ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۨ ۱

برکت دے د هغه چه په قدرت د هغه کښې بادشاهي ده۔ او هغه په هر څه باندې قدرت والا دے۔

الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ

کوم چه هغه پیدا کړي دي مرګ او ژوند چه امتحان اوکړي ستاسو چه کوم یو ستاسو ښه دے په لحاظ د عمل

وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ ۲ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ

او هغه زبردست او بخښونکے دے۔ کوم چه هغه پیدا کړي اووه آسمانونه لاندې باندې۔

مَا تَرٰى فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ؕ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ

نه به نه وینې ته په پیدا کولو د مهربان بادشاه کښې څه فرق۔ واپس کړه نظر آیا وینې

تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ ۳ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ

ته څه نقصان - بیا واپس کړه نظر بیا بیا واپس به شي تا ته نظر

الْبَصَرُ خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيْرٌ ۴ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ

ستا عاجز او هغه به ستړے وي۔ او یقیناً ما ښائسته کړي دي آسمان نزدې په ستورو سره

وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ ۵

او ما ګرځولي دي هغه ویشتونکي شیطانانو لره او ما تیار کړي دي د هغوی دپاره عذاب د اور -

وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۶

او د پاره د هغوی چه انکار کوي د رب خپل نه عذاب د دوزخ دے۔ او بد ځاے د واپس کیدو دے -

دو چه د الله تعالیٰ په نوم کښې لوئے خیر دے دا مسئله د سورت رحمان ده د پیل چا په نوم ا فستو کښې خیر نشته دا مسئله د سورت واقعه ده - نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي دا سورت یو کوم قاري خپل د قیامت نه او ژغوري د عزت آرمان کوم چه دا سورت په زړه د هر انسان کښې وي خامت څانه او نیسي چه دا سورت بخښه غواړي د خپل قاري دپاره تر بخښے پورې ۱۲ (دا اقدس) مجموعه په لحاظ د لیله عقلیه وي په دے چه برکات ورکوونکے صرف الله تعالیٰ دے حکم چه د لوئے علم او د لوئے طاقت والا دے چه کل ما سوی الله نه دے ۱۲ ۱۲ علم د اول دلیل عقلي د دے د پاره چه برکت او خیر صرف د الله تعالیٰ دے حکم چه بادشاه صرف هغه دے ۱۲ سے دا دویم دے سے دا دریم د دے سے دا څلورم دے ۱۲ سے دا پنځم دے ۱۲ سے دا شپږم دے د دے قول او دلیل حاصل دا دے چه بادشاه صرف الله تعالیٰ دے او قادر په عرش او پیدا کوونکے د مرګ او ژوند صرف هغه دے او دوه آسمانونه لاندې باندې هغه پیدا کړي دي ستوري هغه شیطانانو ویشتونکي

د ا ذکر د بیان دے چه دا اوبه خیر دے چه منکر دے دوزخي دے ۱۲

ستورو هغه شیطانانو ویشتونکي کړي دي ما کړي دي قول و تعرفها تو ذمعلومید او خصوصیت کوونکے صرف الله تعالیٰ دے ۱۲ سے دا د عذاب د ا ذکر د بیان دے چه دا اوبه خیر دے چه منکر دے دوزخي دے ۱۲

إِذَآ أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَّهِيَ تَفُورُ ۝۷ تَكَادُ تَمَيَّزُ

کله چه دوی غورځولے شي په هغے کښے نو اوري به د هغے زور آواز او هغه به جوش وهي - نزدې ده چه ټوټے ټوټے شي

مِنَ الْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ

د قهر نه - هر کله چه اوغورځولے شي په هغے کښے یوه ډله نو سوال به اوکړي د هغوی نه ساتونکي د دوزخ آیا

نَذِيرٌ ۝۸ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ

نه وو راغلے تاسو ته ویروونکے؟ اووائي به هو راغلے وو مونږ ته ویروونکے - خو مونږ هغه دروغژن اوګڼلو او مونږ اووئیل چه

اللَّهُ مِن شَيْءٍ ۚ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ۝۹ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا

نه دے نازل کړے الله څه شے - نه یئ تاسو مګر په لوئي ګمراهۍ کښے - او دوی به اووائي که مونږ به

نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيٓ أَصْحَٰبِ السَّعِيرِ ۝۱۰ فَاعْتَرَفُوا بِذَنۢبِهِمْ ۚ

اوریدے یا پوهیدے نو مونږ به نه وو د دوزخیانو - نو دوی به اقرار اوکړي د ګناه خپلے نو

فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ السَّعِيرِ ۝۱۱ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ

لعنت دے په دوزخیانو باندے - یقیناً هغوی چه ویریږي د رب خپل نه په غیب کښے شته

لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝۱۲ وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ

دوی له بخښنه او لوئي ثواب - او پټه کړئ خبره خپله یا په ښکاره اوکړئ هغه - یقیناً الله

عَلِيمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۱۳ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ

پوهه دے د زړونو په خبرو - آیا نه پوهیږي هغه چه پیدا کړي یې دي - او الله باریک بین او

الْخَبِيرُ ۝۱۴ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا

خبردار دے - الله هغه ذات دے چه جوړه کړه دپاره ستاسو زمکه آسانه نو ګرځئ په اطرافو د هغے کښے

وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ۝۱۵ ءَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَآءِ أَن

او خورئ د رزق د هغه - او طرف د الله ته به پورته کیده وئ - آیا په خوف نه یئ تاسو د هغه ذات نه چه په آسمان کښے دے

ع ۱

۱ یعنی یا مونږ به قبلولے آوریدے یا په عقل پوهیدلي
۲ واز یعنی ... دے ۱۲
۳ واشره ده الله تعالی ته
چه هغه لوئي قدرت والا
دے او برکت والا دے
نو ما یعنی حرف د هغه
نه غوراږي نو هغه آواز
کوي او کړي سوال کوي
نو دوا په الله آوري حکم
چه الله تعالی غوږ نیولے
په خبر چه پوهیږي ځکه چه
خالق دے نو عالم به
ضرور دے ۱۲ ۱۲
۴ دا او دوم دلیل عقل
دے ۱۲ ۱۲
۵ دا کله اول دوئم
بیان دے ۱۲

يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ

که چه ننوځوی تاسو لره په زمکه کښې نو ناڅاپه به هغه رپیږي. آیا بې غمه شوي یئ تاسو له هغه چا نه چه په آسمان کښې

أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ

دے چه راولیږي په تاسو باندې کاڼي. نو معلوم به کړئ چه څنګه وو ویرول زما. او یقیناً

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ

دروغژن ګڼلي وو (رسولان) هغو چه مخکښې وو د دوي نه نو څنګه شو انکار زما. آیا نه ګوري دوي مارغانو ته

فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

د پاسه په دوي باندې بڼرې خورونکي او راغونډونکي د وزرو. نه نیسي دوي لره څوک بې د رحمان. یقیناً الله هر شي

بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ

وینی. څوک دے هغه چه لښکر شي ستاسو چه امداد او کړي ستاسو سوي د

الرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ

رحمان نه. نه دي کافران مګر په دوکه کښې دي. څوک دے چه رزق ورکړي تاسو لره

إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا

که بند کړي الله رزق خپل. بلکه زیات شوي دي دوي په سرکشۍ او نفرت کښې. آیا هغه څوک چه ځي سکور

عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾

په مخ خپل باندې ښه برابر دے یا هغه څوک چه ځي برابر په لار برابر باندې.

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ

او وایه چه الله هغه دے چه پیدا کړي یئ دے تاسو لره او ورکړي ئې دي تاسو لره غوږونه او سترګي او زړونه.

قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَ

کم احسان منئ تاسو. او وایه الله هغه دے چه پیدا کړي یئ تاسو لره په زمکه کښې او

سلو د اتم دلیل دے چه مرغانو ته د الله تعالیٰ خپور سیوری دے ۱۲ ستلو د اود دنیا د عذاب بیان دے ۱۲ ۱۲ سٹلو د اتفریع دے په عذاب د دنیا چه امداد د کوونکي او روزي ورسان صرف الله تعالیٰ دے نو د هغه نه خلاف کوونکي تکور روان دي چه د غیر الله نه په طمع دي او چه د الله تعالیٰ د دعا چټونه غواړي نو هغه سر روان دي او وار لګي به هغه مشرک به قیامت کښې هم تکور روان وي او موحد به سم روان وي ۱۲ ۱۲ ستلو نهم دلیل دے چه غوږونه او سترګې او زړونه غومره لوی برکت الله تعالیٰ تاسو لره درکړے دے ۱۲ ۱۲ ستلو د السم دلیل دے چه ستاسو وجود غومره لوی برکت دے دا هم صرف د الله تعالیٰ دے ۱۲

[illegible]

... او الله ته به ورټول کړی شئ.

إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

او دوی وايي چې کله به وي دا وعده که تاسو رښتوني يئ -

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ

ووايه يقينًا علم د الله سره دے او يقينًا زه ويروونکے يم ښکاره - نو هر کله چې ويني دوی

زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم

دغه عذاب نژدې نو به تور شي مخونه د کافرانو او به وويلے شي چې دا هغه عذاب دے چې تاسو

بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ

ورته غوښتو - او ووايه چې آيا ګورئ که هلاک کړي ما لره الله او هغه څوک چې زما سره دي يا

رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ

مهربان او کړي په مونږ نو څوک به امن ورکړي کافرانو له د عذاب سخت نه - او ووايه هغه

الرَّحْمَٰنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي

به ډېر مهربان دے مونږ ايمان راوړے دے په هغه او په هغه مونږ توکل کړے دے نو تاسو به پوهه شئ چې څوک دے

ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن

په ښکاره غلطۍ کښے - او ووايه چې آيا ګورئ که شي اوبه ستاسو اوچې نو څوک به

يَأْتِيكُم بِمَاءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

راوړي تاسو ته اوبه جاري -

سُورَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثِنْتَانِ وَخَمْسُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(آيتونه ٥٢)	شروع په نوم د الله سره چې ډېر مهربان رحم کوونکے دے (اول د غوايم)	(رکوع ګانې ٢)

ن ۚ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾

قسم دے په قلم او په هغه چې دوی ليکي - چې ته نه يې په سبب د مهربانۍ د رب ستا ليونے -

[Marginal notes:]

ف٢٤ ... هغه جواب دے چې وړاندې د قيامت د راتلو نه خبر يم چې کله به وي ... علم د الله سره دے زه خو صرف ويروونکے يم ... ف٢٥ د دوی تبليغ او لوظ يقيده ... ف٢٦ نو تاسو پکښے ... نيشتے ١٢ ف٢٧ د تبليغ دويمه طريقه ده چې د دوی يو لسم دليل عقلي دے چې که الله تعالى او به ختم کړي نو دا برکت به بيا څوک تاسو له راوړي - يو کافر او وے چې به کښو او ډيليو به او به را اوباسو نو د هغه د سترګو او به اوچې شوې او ړوند شو ١٢

ف٢٨ بعد العلق و قبل المزمل په ترتيب قرآن کښے (٦٨) او په نزول کښے (٢) دے - مقصد د سورت: دا دے مسئله چې برکات ورکوونکے صرف الله تعالى دے په دې سورت کښے بيا ... نه کوے بلکه صاف اعلان به کوے چې بل څوک برکت ورکوونکے نيشتے ١٢ ف٢٩ د مخالفين د زړه زور نه او د دعوى حق د پيغمبر تسلي ده ١٢ ف٣٠ تاريخ ګواه دے چې ستا شانخ صفا تو والا ليونے نه وي بلکه تا لره خو ډېر ثواب دے او ستا خو ډېر لوئے خوئ دے او دو چه به پته او لګي چې ليونے څوک دے (زمانه د) کافرانو به طعن لګاوه چې دے ليونے دے چې دا سے غلطے خبرے کوي او دے به خو يو دے نو الله تعالى هغوى ته جواب ورکړو ١٢

ف١: شاهد - قلم او هغه شے چې دوی ليکي ...

لے لوئے خوئے وا وصحبہ تعلق صرف د خپل مولا سره وی په ظاهر کښے خو د خلقو سره وی. خو باطن د هغه مرفوع تعلق وی او په خوئے وه طمع د مخلوق مدافع نه دښمنۍ وا د سورت مقصود وی له ګړے دا شخه وری خو عزت کوی خو چښتۀ نرمی

وَاِنَّ لَكَ لَاَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ۟ وَاِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ۟

او یقیناً تا لره ثواب دے چه نه ختمیږی — او یقیناً ته په خوئے لوئے یے.

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُوْنَ ۟ بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُوْنُ ۟ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ

نو اوس به ووینې ته او دوی به وینی دوی — چه څوک له تاسو کښے لیونے دے — یقیناً رب ستا ښه پوهه دے په

بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۪ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۟ فَلَا تُطِعِ

هغه چا چه غلط شو له لارے د الله نه — او هغه ښه پوهه دے په هدایت موندونکو باندے — نو خبره مه منه د

الْمُكَذِّبِيْنَ ۟ وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ۟ وَلَا تُطِعْ كُلَّ

دروغجنو ګڼونکو — دوی غواړی چه ته نرمے وکړې نو دوی به هم نرم وی — او خبره مه منه د هر قسم

حَلَّافٍ مَّهِيْنٍ ۟ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيْمٍ ۟ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ

ګنو قسم کوونکي بے عزته — چه طعن کوونکے دے د چغلۍ په لاره — منع کوونکي د ښیګړے ظالم دے

اَثِيْمٍ ۟ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذٰلِكَ زَنِيْمٍ ۟ اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيْنَ ۟ؕ

ګناهګار دے — بد خویه سخت زړے دے سره د دے نه بد اصل دے — د دے وجه نه چه هغه مالدار او د ځامنو والا دے.

اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۟ سَنَسِمُهٗ عَلَى

کله چه اولوستلے شی هغه ته آیتونه زمونږ نو وائی چه دا قیصے د مخکنو دی — زر به داغ اولګوو مونږ د هغه په

الْخُرْطُوْمِ ۟ اِنَّا بَلَوْنٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ ۚ اِذْ اَقْسَمُوْا

پوزه باندے — زمونږ امتحان کړے دے د دوی لکه چه مو امتحان کړے وو د خاوندانو د باغ — کله چه هغوی قسم اوکړو

لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِيْنَ ۟ۙ وَلَا يَسْتَثْنُوْنَ ۟ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآىِٕفٌ

چه میوه به د دے خامخا اوشکوو په صبا کښے — او دوی ان شاء الله نه وئیلو — نو راغے په دغه باغ باندے راتلونکے د

مِّنْ رَّبِّكَ وَهُمْ نَآىِٕمُوْنَ ۟ فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيْمِ ۟ۙ فَتَنَادَوْا

رب ستا نه او دوی اوده وو — نو هغه شو لکه لو شوے — نو دوی آوازونه اوکړو یو بل ته

او نه کړے بلکه صاف املا اوکړه چه برکت ورکوونکے صرف الله تعالیٰ دے — حسن بصریؒ فرمائی چه څوک زنده د بل خیر د رسول نو یقین اوکړه چه ستا په شان بلا رسول دے. مصعب ابن زبیر فرمائی چه د چغلو کوونکے نه د چغلی او ریدونکے ګناه ګار دے. ښکے کافر نو ځکه چه ایمان را وړل ګران شرم ورته وی نو الله تعالیٰ جواب کوی چه زر به کافر قران د شرم وو مونږ د ولید بن مغیره پوزه په بدر کښے زخمی شوے وه او لګوو هغه باقی وه ۞ شے د اوقعذاب د دنیا نو نه وه چه څوک د الله تعالیٰ حکم نه منی نو په دنیا کښے به هم په عذاب شی (قصه) نو نیک سرے وه د هغه یو باغ وه چه په وخت به شو نو د بے حقے به برخه کړه یو د غریبانو او یوه د مزدورانو او یوه به کور ته راوړه نو چه هغه مړ شو نو ځامن ئے بات شو نو اتفاق ئے اوکړو چه د باغ میوه مونږ به ټوله کور ته راوړو نو د شپے په باغ باندے آفت راغے او دوی محروم شو نو د لیسے په څوک د مولا نه خلاف کوی نو هغه به

محروم شی ۞ ښکے یعنی مشرکان د الله تعالیٰ نه په حاجت پوره کولو کښے پوره خو نه بنلو — د دے ترجمه تا لیفا د دستور الهٰی چه لُولا تسمعون: (بس ما نا ښکلیفن — د یسرا قرآن لِلْاَوَّلِيْنَ) یعنی ا وس مونږ شرک په بے حده و و مونږ ته ترجمه هم شي ۞

مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ ﴿٢٢﴾

د سحر په وخت ۔ چې وختي لاړ شئ خپل فصل خپل ته که تاسو شوکوئ میوه ۔

فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم

نو لاړل دوی او دوی به پټ سره خبرې کولې ۔ چې را نه شي دې باغ ته نن تاسو ته هیڅ

مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا

غریب ۔ او وختي لاړل د بخل سره په طاقت کښې ۔ نو چې کله یې ولید دوی نو وئیل یې

لَضَالُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل

موږ لار ورکه شوي ۔ بلکه موږ محروم شوي (له باغه) او وې وئیل غوره د دوی آیا ما نه وو وئیلي

لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾

تاسو ته چې تاسو ولې استغفار نه کوئ ۔ او وې وئیل پاک دی رب زموږ په رښتیا موږ وو ظالمان ۔

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا

نو راګرځیدل ځینې د دوی ځینو ته یو بل ته ملامت کوونکي ۔ او وې وئیل افسوس په موږ په رښتیا موږ وو

كُنَّا طَاغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا

سرکښان ۔ امید دی چې رب زموږ بدل راکړي موږ ته غوره د دې نه په رښتیا موږ خپل رب ته

رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا

میلان کوونکي یو ۔ همداسې عذاب وي او عذاب د آخرت ډیر لوی دی ۔ آرمان که دوی

يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾

پوهیږي ۔ یقیناً متقیانو ته په نزد د رب خپل به باغونه د نعمت کښې وي ۔

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

آیا موږ به ګرځوو مؤمنان د مجرمانو په شان ۔ څه عذر دی تاسو ته ۔ څنګه غلط حکم کوئ ۔

۱ ایا کښې موجود ده
۲ د عذاب دنیوي او اخروي بیان
۳ دا ازیږي وي
۴ دا ازورنه

أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿۳۷﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿۳۸﴾ أَمْ

آیا ستاسو دپاره کتاب دے چه تاسو په کښې سبق وایئ او چه ستاسو دپاره به په هغه کښې هغه شے وی چه تاسئ غوره کوئ یا

لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا

ستاسو دپاره قسمونه دی په موږ باندې رسیده ترڅو ورځې قیامت نه ـ چه تاسو لره هغه شے وی چه

تَحْكُمُونَ ﴿۳۹﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿۴۰﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ

تاسو یې حکم کوئ ـ سوال وکړه دوی نه چه کوم یو په دې ذمه وار دے ـ آیا دوی دپاره شریکان دی ـ

فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿۴۱﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن

نو راوړی دې شریکان خپل که دوی رښتونی دی ـ کله چه ښکاره شی

سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿۴۲﴾ خَٰشِعَةً

پنډۍ او دوی طلب شی سجدې ته نو دوی به طاقت نه لری (د سجدې) ـ ذلیلې به وی

أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا۟ يُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ

سترګې د دوی پټوی به دوی لره ذلت ـ او دوی به بللې کیده سجدې ته او

وَهُمْ سَٰلِمُونَ ﴿۴۳﴾ فَذَرْنِى وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ ۖ

دوی جوړ وو (او سجدې به نه کوله) نو پریږده ما او هغه څوک چه دروغ ګڼی دا خبره ـ

سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۴﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ

ډېر زر به کوو موږ دوی لره د هغه طرف چه دوی نه به پوهیږی (چه دا استدراج دے) او مهلت ورکوم دوی ته بیشکه

كَيْدِى مَتِينٌ ﴿۴۵﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿۴۶﴾

تدبیر زما محکم دے ـ آیا غواړې ته دوی نه مزدوری نو دوی د تاوان نه تنګ دی (نو دا یې علت دے)

أَمْ عِندَهُمُ ٱلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿۴۷﴾ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَ

یا د دوی سره غیب دے نو دوی هغه لیکی (نو دا یې علت دے) نو صبر وکړه حکم د رب خپل ته او

لے دا وعید او د آخرت بیان دے د کشف د ساق نه مراد سختی ده کله چه څوک په یو سخت کار کښې وی د سختی په وخت نو خپله پنډۍ ښکاره کوی ۱۲
لے دا الله تعالیٰ هغوی لره زورنده ورکوی چه تاسو ولې په دنیا کښې سجده نه کوله سره د جوړوالی نه ۱۲
لے دا زورنه ده ۱۲
لے چاره چه باری تعالیٰ نعمت ورکړی او د هغه سره وی د شکر او د عبادت نو دا د الله تعالیٰ احسان دے او کله چه د نعمت نه هغه زیاتشی په ګرا هئ کښې نو دا د هغه دپاره استدراج او امتحان ګڼه
لے دا رفع د مانع د اتقیا ده ۱۲
لے دا وانسی ده ۱۲

۱۵ ع ۲ سورۃ القلم مکیۃ

له یونس علیه السلام مراد دے حقه لره مهی تیر کړے وه ۱۲. ؎ یعنی د وجه د مجبوریا د الله تعالی نه حقه
د ید ونه چه شو نو په حقه

وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ۝٤٨ لَّوْلَآ أَن

مه کیږه د یشان د مهی والا (چه مهی حقه تیر کړو) کله چه حقه آواز وکړو او حقه غمجن وو ـ که نه وے

تَدَٰرَكَهُۥ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ۝٤٩

لا رسی شوے حقه لره رحمت د رب حیل نو حقه به غورزولے شوے وو په میدان او حقه به شرمنده کړے شوے وه ـ

فَٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ۝٥٠ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ

نو غوره کړو حقه لره رب د حقه نو کړو حقه د نیکانو نه ـ او قریب دے چه کافران

كَفَرُوا۟ لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَٰرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا۟ ٱلذِّكْرَ وَيَقُولُونَ

ارتاوکړی تا لره په تیزو تیزو کتو سره (د خپلو سترګو) کله چه حقوی واوریدو قرآن او وائی حقوی

إِنَّهُۥ لَمَجْنُونٌ ۝٥١ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ۝٥٢

چه یقیناً دا لیونے دے ـ او قرآن خو نصیحت دے کل عالم لره ـ

سُورَةُ ٱلْحَاقَّةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثِنْتَانِ وَخَمْسُونَ آيَةً ۝ بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝ وَفِيهَا رُكُوعَانِ

(آیتونه ۵۲) | شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم لرونکے دے | (رکوعات ۲)

ٱلْحَآقَّةُ ۝١ مَا ٱلْحَآقَّةُ ۝٢ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ۝٣ كَذَّبَتْ ثَمُودُ

ریښتینے افت ـ څه دے ریښتینے افت ـ او څه پوهه کړے تا لره چه څه دے ریښتینے افت؟ دروغجن کړو قوم ثمود

وَعَادٌۢ بِٱلْقَارِعَةِ ۝٤ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِٱلطَّاغِيَةِ ۝٥ وَأَمَّا عَادٌ

او عاد یا وهونکی لره (قیامت) نو کوم چه ثمودیان وو نو هلاک کړے شو په چغه ـ او هر چه عادیان وو

فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ۝٦ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ

نو هلاک کړے شو په هوا سختې سره چه تجاوز کوونکے وه ـ لګولے وه الله حقه لره په دوی باندې اووه شپے

وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى ٱلْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ

او اته ورځے پیاپی ـ نو وینے ته قوم لره په حقه کښے پرتاو شوی ګویا حقوی

باندے او مهی دکول قباری تعالی نه غذا وکړه وی ۱۲
؎ فَنَادَىٰ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ (انبیاء)
؎ کله چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم قرآن وئیلو نو کافرانو به ورته تیز تیز کتل چه دے قرآن بس کړی او د خپل مقام نه بیان نه کوي ـ نو چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم خپل بیان نه په تیږو دو نو بیا حقوی کتل شروع کړل ۱۲
؎ بعد الملك وقبل المعارج په ترتیب قرآن کښے (۶۹) او په نزول کښے (۷۸) دے مقصد د سورت کوم خلق چه غیر الله لره برکت ورکوي ... نو په حقوی ریښتینے افت راشی نو دا مسئله نو کوم پار د دنیاوي عذاب بیان دے ۱۲
؎ د ریښتینی افت تفصیل دے وَمَا أَدْرَىٰكَ تفصیل په قرآن کښے شوی دے او وَمَا يُدْرِيكَ تفصیل باری تعالی نه دے کړے یعنی دا خبره د عقل د پوهې نه ده مخاطب ته د تخویف
دیټوی او له تمونه ده ۱۲
؎ رنځه تمونه د عاد تخویف
؎ وادو یه تمونه ده

سره د دې چه نوح نه وه ... د شو د رسول علیه السلام هغه ... د عذاب خلاف ... د رسول علیه السلام منع

أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾ وَجَاءَ

ویجونه د کجورو د ونو چه ... نو آیا وینې ته هغوی لره څه بقاء. او راغلو

فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا رَسُولَ

فرعون او هغوی چه مخکې د هغه نه او اوړیدلې شوې کلي د لوی گناه سره. نو هغوی نافرمانی اوکړه د رسول

رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ

د رب خپل نه نو الله اونیول هغوی لره په نیولو سخت سره. مونږ کله چه زیاتې شو اوبه نو مونږ سواره کړلئ تاسو

فِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ ﴿١٢﴾

لره په جهاز کښې چه روانیدو د دې دپاره چه تاسو لره یادگار او یادونه کړو دا قصه او غوږونه یاد ساتونکي.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَ

نو کله چه پو کړے اوشي په شپیلئ کښې یو ځل. او پورته کړے شي زمکه او

الْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾

غرونه نو مات به کړے شي یو ځل. نو په هغه ورځ به راشي راتلونکې (قیامت)

وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَالْمَلَكُ عَلَىٰ

او څیرې به شي آسمان نو هغه به په هغه ورځ سست وي. او فرښتې به په غاړو

أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ ﴿١٧﴾

د هغه کښې وي. او پورته به کړي عرش ستا د رب باندې د پاسه په هغه ورځ اته ملائک.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ

په هغه ورځ به پیش کیږئ تاسو چه به پټ نه وي ستاسو څیز پټ. نو چه ورکړے شو کتاب د هغه

بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَهْ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي

په ښي لاس د هغه کښې نو وائي به راشئ اولولئ کتاب زما. ما خیال وو چه زه به

وړاندې ... خلاف والا نه منلو
نه ... شرک او بدعت.
رفا ... بیا نه منل د حق
... سره کفر لازمیږي
او بل د کول د حق د
... سره گناه لازمیږي
نه کول معاف کیږي
او نه منل نه معاف کیږي
... نبی کریم صلی
الله علیه وسلم فرمائي
أُمتي ... جنت ته
مگر هغه څوک چه هغه
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
... جنت ته به ...
[illegible]
... د عذاب ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
په حساب ... کیږي.

مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾

[illegible]

قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيٓـًٔا بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِي

[illegible]

الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتٰبَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ

[illegible]

يٰلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يٰلَيْتَهَا

[illegible]

كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغْنٰى عَنِّي مَالِيَهْ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي

[illegible]

سُلْطٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي

[illegible]

سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ

[illegible]

بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ

[illegible]

لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾

[illegible]

لَّا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا

[illegible]

[illegible]

سله دعب و شیئ گیدی ئی ضرورت پوره کوو نګه ته مو ختګله چه . سله تعالی ته د حوٰے ضرورت پوره کوی نو ونخیے د روح ضرورت هم پوره کوی چه د الیګلو د قرآن سره دے . سله دا یو ګرددے چه مونږ خلی تو انسا ن تر ګه مره - ر قائدو خلق وائی چه مرزا غلام محمد سره دنیه ناف په مره شوے وو ۱۲

لَا تُبْصِرُونَ ۝٣٩ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝٤٠ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ

چه تاسو هغه نه وینئ . یقیناً دا خبره حضرت محمد استاذی ده . او نه دی دا قرآن خبره د شاعر -

قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ۝٤١ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝٤٢

کم یقین کوئی تاسو . او نه ده خبره د کاهن . کم سوچ کوئی تاسو -

تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝٤٣ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ

نازل شوی دے د رب العالمین نه . او که جوړے کړے وے دهٔ په ما باندې څخے

الْأَقَاوِيلِ ۝٤٤ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۝٤٥ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۝٤٦

خبرے . نو ما به نیولے وے دے په طاقت سره . بیا به ما غوځ کړے وو ده د زړه رګ -

فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۝٤٧ وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ

نو نه به وو ستاسو نه یو کس د عذاب د هغهٔ نه منع کوونکے . او یقیناً دا قرآن وعظ دے

لِّلْمُتَّقِينَ ۝٤٨ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ۝٤٩ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ

ویریدونکو ته . او یقیناً زهٔ پوهیږم چه یقیناً ځنے ستاسو کښے د دروغ کوونکی دی . او یقیناً دا قرآن د

عَلَى الْكَافِرِينَ ۝٥٠ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ۝٥١ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝٥٢

افسوس سبب دے په کافرانو . او دا حق او یقینی دے . نو پاکی کوه د شرک نه نوم د رب ستا چه لوئے نوم دے -

سُورَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعٌ وَأَرْبَعُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورت معارج مکی دے په دے کښے څلور څلویښت ایتونه او دوه رکوع گانے دی -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

خاص په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کوونکے دے (امداد او غواړم) -

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝١ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝٢

او غوښت یو غوښتونکی عذاب لره چه راتلونکے دے . کافرانو لره نیشته هغه لره منع کوونکے -

چه مرزا غلام محمد سره دنیه ناف په مره شوے وو ۱۲

سکه یعنی که الله چا لره سوکری نو ځکه ئے دشمن بچ کولے . سکه یعنی کافران پیدا د عان کوی چه دا قرآن مونږ جوړ منلے وے ۱۲

سکه یعنی په ما جنتو نو کښے صرف نوم د باری تعالی بلکه ته نوم د کل ما سوی الله نه ځکه چه د الله تعالی نوم هم ډیر لوئے او برکتی وے دا نوم د بل چا نیشتے ځکه چه د ذات د باری تعالی پاکی ئے د شرکا نه نو دارنګ نوم د الله تعالی هم پاک وے یعنی وکتے د نا شد دے نوم د بل چا نیشتے . تا ئید : تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ : رحمن .

سکه بعد الحاقة وقبل النبأ ، په ترتیب قرآن کښے (۷۰) او په نزول کښے (۷۸) دے . مقصد د سورت نه منی دا مسئله چه برکت ورکوونکے صرف باری تعالی دے خو د خلقو په اڅلی نه کول د پاره ئے ځا بیه اعتراضونه کوی چه مونږ نه منو نو عذاب په کله راځی ؟ جواب : عذاب به خو کا فرانو د پاره راځی د الله د طرفه هغه څوک له شی منع کولے ۱۲ ۱۲

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي

د الله د طرف نه چه مالک د درجو دے - ختیږي ملائکي او روح هغه ته په

يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا

یوه ورځ کښې چه مقدار د هغې پنځوس زره کاله دے - نو صبر کوه

جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ

ښه - یقینا دوی هغه وړاندې لري - او موږ یې نزدې ګورو - په کومه ورځ به شي

السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْأَلُ

آسمان پشان د ویلې شوي تانبې - او شي به غرونه پشان د رنګینې وړۍ - او تپوس به نه کوي

حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾ يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ

دوست د دوست نه - ښکاره کړې به شي دوی ته - خوښوي به مجرم چه بدله ورکړي

عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ

عذاب د دغه ورځې نه په ځامنو خپلو سره - او په ښځې خپلې او ورور خپل سره - او په قبیلې خپلې سره کوم

الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّا ۖ إِنَّهَا

چه ځای ورکوي ده ته - او په هغه چا چه په زمکه کښې دي ټول بیا یې بچ کړي - داسې نه ده - دا جهنم

لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ

اور دے - سیزونکي دي د پوستکي - بلي به هغه څوک چه شا یې کړې وه او مخ یې اړولے و - او جمع یې کړي وو

فَأَوْعَىٰ ﴿١٨﴾ إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ

مال بیا یې لوښي کښې ساتلو - یقینا پیدا شوي دے انسان بې صبره کمزورے - کله چه اورسي ده ته سختي نو

جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ الَّذِينَ

فریاد کوونکے - او کله چه اورسي ده ته خوشحالي نو منع کوونکي د مال - لیکن مونځ کوونکي - کوم چه

[illegible] صبر جمیل دا دے چه ظاهرا و باطن صبر وکړي او زړه د هغه د جوش د انتقام نه پاک شي ... بیان دے ... [illegible] خو به ... سخت ... يَوْمَئِذٍ ... إِلَّا الْمُتَّقِينَ ... توحید ... عذاب ... [illegible]

هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ دَآئِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَالَّذِيْنَ فِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ

همېشه ... کوي . او هغه خلک چې په مالونو د دوی کښې معلوم

مَّعْلُوْمٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿٢٥﴾ وَالَّذِيْنَ يُصَدِّقُوْنَ بِيَوْمِ

حق وي . د پاره د غوښتونکو ... او هغه خلک چې رښتيا کوي د ورځ د

الدِّيْنِ ﴿٢٦﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ﴿٢٧﴾

انصاف . او هغه خلک چې هغوی د عذاب د رب خپل نه ... ويرېږي

اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَاْمُوْنٍ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ

بېشکه عذاب د رب د دوی ... او هغوی چې د خپلو عورتونو

حٰفِظُوْنَ ﴿٢٩﴾ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ

ساتنه کوي . مګر د ښځو خپلو نه او د هغو ... نو بېشکه

غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

دوی ... نه دي . نو چا چې طلب ... نو ... دوی

الْعٰدُوْنَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ﴿٣٢﴾

ظالمان دي . او هغوی چې د امانتونو خپلو او د وعدو خپلو ساتنه کوي .

وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ

او هغوی چې په شاهدو خپلو باندې ولاړ وي . او هغوی چې د مانځه خپل

يُحَافِظُوْنَ ﴿٣٤﴾ اُولٰٓئِكَ فِيْ جَنّٰتٍ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِيْنَ ربع

حفاظت کوي . دوی به په باغونو کښې عزت ورکړی شي . نو څه حال دی د

كَفَرُوْا قِبَلَكَ مُهْطِعِيْنَ ﴿٣٦﴾ عَنِ الْيَمِيْنِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِيْنَ ﴿٣٧﴾

کافرانو چې ستا طرف ته منډې وهي . د ښي طرف نه او د کيڼ طرف نه ټولي ټولي .

له يعنی احسان کوي ...

ته د ... مراد ...

ته د ... زور ...

أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۝ كَلَّا ۖ

آیا طمع کوي هر سړی ددوی نه چه داخل به شي جنت د نعمت - داسې نه ده ۔

إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ ۝ فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ

مونږ پیدا کړي دي دوی له هغه څیز نه چه دوی ته معلوم دی - نو قسم کوم زه په رب د مشرق او د مغرب

إِنَّا لَقَادِرُونَ ۝ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ

چه زه قادر یم په دې چه بدل کړو پیدا کړو غوره د دوی نه - او نه یم زه [illegible]

بِمَسْبُوقِينَ ۝ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ

عاجز - نو پرېږده دوی چه [illegible] او لوبې کوي تر دې چه یو ځای شي هغه ورځ

الَّذِي يُوعَدُونَ ۝ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا

د دوی سره چه وعده ئې ورسره شوې ده - کله چه دوی به راووځي د قبرونو نه په چلتۍ سره

كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ۝ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ

ګویا دوی بتانو ته منډې وهي - [illegible]

ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۝

ذلت - دا هغه ورځ ده چه د دوی سره ئې وعده شوې وه

سُورَةُ نُوحٍ مَكِّيَّةٌ ۝ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝ وَهِيَ ثَمَانٍ وَعِشْرُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

(آیتونه ۲۸)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان دی رحم کوونکی دی [illegible]	(رکوع ګانې ۲)

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ

یقیناً مونږ لیږلی وو نوح خپل قوم ته چه او ویروه قوم خپل مخکې د دې نه

أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝

چه راشي دوی ته سخت عذاب - هغه او وئیل اے قومه زما زه تاسو له ویروونکی [illegible]

ركوع ۲

[illegible] چه [illegible] ډېر [illegible] خوږ په قدرت ښې پیدا [illegible] نو [illegible] عرت سره ۔

[illegible] یعنې دوی هلاک کړم [illegible] دوی په ځای نور به خلق پیدا کړم ۔

[illegible] ۱۲ ۔

[illegible] بعد النحل او قبل ابراهیم ۔ په ترتیب قرآني کښې (۷۱) او په نزولي کښې (۷۰) ده ۔ مقصد د سورت: نوح علیه السلام د وعظ بیان [illegible] برکت ورکوي [illegible] الله تعالی [illegible] [illegible] مسئله ده [illegible] تفصیل [illegible] نوح علیه السلام [illegible] مسئله بیان [illegible] مسئله [illegible] ۱۲ ۔

ف د اسلام نه مخکې چه کوم ګناهونه شوي وي نو هغه به معاف کړي ... هغه بعضې دي په نسبت د ... حقوق (مسئله) ... حقوق الله معاف وي او حقوق العباد معاف نه وي

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ۝ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ

چه عبادت کوئ د الله او وډار شئ ترې او زما خبره ومنئ - نو معاف به کړي تاسو ته ګناهونه ستاسو

وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ

او وروسته به کړي تاسو تر معلومې نيټې پورې - يقيناً نيټه د الله کله چه راشي نو بيا وروسته نشي

لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

که چرې تاسو پوهيږئ - هغه ووئيل اے ربه ما وبللو خپل قوم د شپې او د ورځې -

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۝ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ

نو زياته نه کړه بلنې زما د هغوئ تېښته - او ما چه کله او بلل دوئ لره چه ته او بخښې دوئ

جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا

نو دوئ واچولې ګوتې خپلې په غوږونو خپلو کښې او ځانونه پټ کړل په جامو خپلو او ودرېدل

وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۝ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ۝ ثُمَّ إِنِّي

او غرور ئې وکړو لوئ غرور - بيا ما او بلل دوئ په ډاګه - بيا ما دوئ ته

أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۝ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

ښکاره اووئيل او ورته ووئيل پټ پټ - نو ما ووئيل چه بخښنه وغواړئ د رب خپل نه

إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۝ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ۝ وَيُمْدِدْكُم

يقيناً دے بخښونکے دے - نو اوبه به ورووي باران په تاسو باندې پرله پسې - او امداد به درکوي تاسو

بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا ۝

په مالونو او په ځامنو سره او ورکړي به تاسو ته باغونه او ورکړي به تاسو ته ويالې -

مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝ أَلَمْ

په تاسو څه شوي دي چه اعتقاد نه کوئ د عظمت د الله - او هغه پيدا کړي يئ تاسو په قسم قسم - آيا نه

ف حقوق الله معاف وي او حقوق العباد معاف نه وي ... ۲ ... ۳ ... ۴ ... ۱۴

ف وَدّ: د سړي په شکل صنم وو او دا ته برخه وانی . سواع: د ښځې په شکل وو او د بقاء د ځینو شکل وه او صنم وانی مراد ته پیش وانی . یغوث: د غوث نه دے او حاجت پوره کولو بت او د اس شکل وه یعنی د زر مدد ته رسیدو نکے او

صنم وانی دا ته د رسیدو وانی . یعوق: د عوق نه دے په معنی د منع کولو دے د دښمن د دفع او د پاره وه او صنم د ی شکل وه صنم وانی دا ته ځیرو کی وانی . نسر: د اوږدو والی د عمر بت د کرګس شکل وه . د او آدم علیه السلام پنځه ځامن وو او ډیر عابدان وو او نوح کله چه مړه شو نو شیطان په لسه د دوی مجسمے تیار شوے او دوی عبادت شروع شو یعنی د دوی مجسمو عبادت نه به صفه نیکان د دوی خیال ساتی او دغه شرک وه لکه جاهلان چه د نیکانو قبرونو لره ځی او د هغو ځمونږ مقصد دی چه دغه نیک ذات به زمونږ خیال ساتی . هم دغه شرک دے د کفر او نو ته مکے معظمے هغوی په بیت الله شریف کښے د پیغمبرانو مجسمے ایخے وے او د هغو عبادت به ئے کولو په دغه خیال چه دغه نیکان به زمونږ غور کوی

تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَّجَعَلَ الْقَمَرَ

څو ګوری نه چه پیدا کړی دی الله اوو آسمانونه لاندے باندے - او پیدا کړے ئے دے سپوږمۍ په

فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ

دوی کښے رڼا کوونکے او پیدا کړے ئے دے نمر چراغ - او الله تاسو لره د

الْاَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللّٰهُ

زمکے نه په شان د بوټو راویستلے - بیا به واپس کړی تاسو زمکے ته او را به وباسی تاسو لره بهر - او الله

جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾

ګرځولے ده تاسو لره زمکه فرش - چه لاړ شئ په دے کښے په لارو او ارتو کښے -

قَالَ نُوْحٌ رَّبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ وَاتَّبَعُوْا مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهٗ وَ

او وے نوح اے ربه یقیناً دوی نافرمانی او کړه زما او دوی تابعداری او کړه د هغه چا چه زیات نه کړو هغه ته

وَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَّ

مال د هغه او اولاد د هغه مګر تباهی - او دوکه او کړه دوی فریب لوئے - او دوی او وئیل چه مه پریږدئ

اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا سُوَاعًا ۙ وَّلَا يَغُوْثَ وَيَعُوْقَ وَ

خدایان خپل او مه پریږدئ وَدّ او نه سُواع - او نه یغوث او نه یعوق او نه

نَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ اَضَلُّوْا كَثِيْرًا ۚ وَلَا تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا ضَلٰلًا ﴿٢٤﴾

نسر - او دوی غلط کړل ډیر خلق - او مه زیاتوه ته ظالمانو مګر ګمراهی -

مِمَّا خَطِيْٓـٰٔتِهِمْ اُغْرِقُوْا فَاُدْخِلُوْا نَارًا ۙ فَلَمْ يَجِدُوْا لَهُمْ

د وجه د غلطو د دوی نه غرق کړے شو نو بوتلے شو اور ته نو بیا نه موندل هغوی د ځان د پاره

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوْحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ

سوا د الله نه مددګاران - او او وے نوح اے ربه مه پریږده په زمکه باندے

ع

مِنَ الْكٰفِرِيْنَ دَيَّارًا ۝ اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ يُضِلُّوْا عِبَادَكَ وَ

د کافرانو نه یو هم کور والا - یقیناً که ته پریږدې دوی لره نو غلط به کړي بندګان ستا او

لَا يَلِدُوْٓا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ۝ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَ

نه به پیدا کوي دوی [illegible] ګناهګار ډیر ناشکره - ای ربه زما بخښنه اوکړه ما ته او مور و پلار زما ته او

لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَّلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۗ وَلَا

هغه چا ته چه داخل شو کور زما ته مؤمن او مؤمنانو سړیو او مؤمنانو ښځو ته - او مه

تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا تَبَارًا ۝

زیاتوه ظالمانو ته مګر تباهي -

سُوْرَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ　بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آیتونه (۲۸)	شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکی دی او ډیر	رکوعګانې (۲)

قُلْ اُوْحِيَ اِلَيَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوْٓا اِنَّا سَمِعْنَا

او وایه چه حی راته راغلې ده چه غوږ کیښود یوې ډلې پیریانو او ویل نو [illegible] موږ اوریدلې

قُرْاٰنًا عَجَبًا ۝ يَّهْدِيْٓ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ۗ وَلَنْ نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ

عجیبه قرآن - چه ښوونه کوي نیکۍ ته نو موږ یقین اوکړو په هغه - او هیڅ کله نه شریکوو د رب

اَحَدًا ۝ وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَّلَا وَلَدًا ۝

سره یو کس - او دا چه لوئ دی شان د رب زموږ نه دی مقرر کړې هغه ښځه او نه بچی -

وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ۝ وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ

او دا چه ویل به عقلو زموږ په الله باندې غلطې خبرې - او دا چه زموږ خیال وو چه نه

تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۝ وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ

وائي انسان او پیریان په الله باندې دروغ - او چه وو څو تنه

له [illegible] معلومه کړې وه او باري تعالی حکم فرمائیلې وو چه اَنَّهٗ لَنْ يُّؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ اِلَّا مَنْ قَدْ اٰمَنَ (سورة هود) ۲ نوح علیه السلام ته معلومه شوې وه چه په دوی مهرونه لګیدلې دي او دوی قابل د اصلاح نه دي نو دوی د ناسور اندام په شان وو بدن نه جدا کول ئې ضروري وو -

۳ بعد الاعراف د قبل یٰسٓ - په ترتیب قرآن کښې (۷۲) او په نزول کښې (۴۰) مقصد د سورت: چه پیریانو هم د مسئله او مسئله د رسالت ئې منلې ده چه د الله تعالی سره څوک شریک نشته یعنې برکت ورکوونکې صرف الله تعالی دی نو د انوې مسئله نه ده. ۴ په بیابانونو کښې به د خلقو شپه راغله نو هغوی به آواز اوکړو چه موږ امن غواړو په سردار د دې میدان سره د حفاظت د قوم د بې عقلانو نه نو د هغې نه پیریانو مشرانو ته په غرور کښې راغلل چه موږ هم د انسانانو هم مشران شو

سورة نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته مخکښې به پیریانو به آسمانونو ته ختل او د آسمان خبرونه به یې غوږ نیوه ... او پیریان به دغه

الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝٦ وَأَنَّهُمْ

انسانانو نه به پناه غوښتله د سړو څخه له پیریانو نو زیات کړ دوی په کبر ... او دا چه دوی

ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝٧ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ

گومان کاوه لکه چه تاسو گمان کوئ ... چه هیڅکله به رانه ولیږي الله تعالی یو کس لره ... او دا چه مونږ لټه وکړه د آسمان

فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۝٨ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ

نو ومو موندو هغه ډک کړی شوی ... د ساتونکو سختو او د لمبو نه ... او دا چه مونږ به کیناستو

مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا ۝٩

په ځایونو کښې د پاره د اوریدو ... نو هغه څوک چه غوږ کیږدي اوس نو بیا مومي هغه لره لمبه تیار ...

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ

او دا چه مونږ نه پوهیږو چه آیا بد اراده شوی ده په هغه چا کښې چه په زمکه کښې دي یا اراده کړې ده دوی

رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝١٠ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا

ربه د دوی په لاره سمه ... او دا چه ځینې زمونږ نه نیکان دي او ځینې زمونږ نه وابسته نه دي ... یو مونږ

طَرَائِقَ قِدَدًا ۝١١ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ

مختلف جماعتونه ... او دا چه مونږ گمان کوو چه مونږ نشو عاجز کولی الله لره په زمکه کښې او نه شو

نُعْجِزَهُ هَرَبًا ۝١٢ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَنْ يُؤْمِنْ

عاجز کولی هغه په تښتیدو ... او دا چه کله مونږ واوریده هدایت مونږ ایمان راوړو په هغه ... نو څوک چه ایمان راوړي

بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۝١٣ وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا

په رب خپل نو هغه نه ویریږي د کمی نه او د زیاتی نه ... او دا چه ځینې زمونږ نه مسلمانان دي او ځینې زمونږ

الْقَاسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝١٤ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ

ظالمانان دي ... نو څوک چه مسلمان شو نو دوی تلاش کړه لاره کامیابی ... او ظالمان دي

خبرونه غوږ کا ځنا نو د رسول له ... او عقوبت په وخت خبرونه ... ته پر ته شیطان خبرتیا کړه ... نو کله چه نبی کریم صلی الله علیه وسلم پیغمبر شو نو د آسمان پیره سخته شوه نو پیریانو جرگه وکړه چه څه نوی کار په دنیا کښې پیدا شوی دی چه د حفاظت د وجه نه آسمان پیره سخته شوې ده نو په لټه ووتل غوږ نیوه ... نو غله حضور د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه قرآن واوریده او ایمان یې پرې راوړو او بیرته یې خپل قوم ته دعوت د ایمان ورکړ او نبی کریم صلی الله علیه وسلم په بطن نخله کښې د سحر مونځ کولو هرکله چه د طائف نه واپس شو نو صلحه وه پیریانو قرآن واوریدلو ... په حقائق ... او پیریان ایمان راوړو ۱۲ ۱۲ ۱۲

سله یعني د انتظام غوټیر ... خوځلق ... کامیابي ... سبب شي ... او ... نو غرق به شي ۱۲ ۱۲

سله نقصان په نیکو کښې یا زیاتوالی ... الله تعالی ... چه عذاب ... پیدا ... ۱۲ ۱۲ ۱۲

فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم

د جهنم د پاره خشاک. - او دا چه که دوی برابر شي په لاره باندې نو ورکړو به موږ دوی ته اوبه

مَّاءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ

اوبه ډېرې - چه امتحان اوکړو په دوی په هغې کښې. - او چا چه مخ واړوله د یاد د رب خپل نو بوځي به هغه

عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾

عذاب سخت ته. - او دا چه جماتونه خاص د الله دي نو مه بلئ د الله سره بل هیڅ کسی.

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ ع ۱

او دا چه کله اودریدو بنده د الله چه بللو هغه لره نو شو چه په هغه را پېښ شي.

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ

او وایه یقینا بلم خپل رب او نه شریکوم د هغه سره هیڅ کس. - او وایه چه زه مالک نه یم

لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ

تاسو له د ضرر او نه د هدایت. - او وایه چه امن نه شي راکولی ماله هیڅ کس د الله نه

وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ ۚ

او هیڅ کله نه مومم سوا د هغه د ځای د امن. - مگر رسول حکم د الله او د هغه احکام

وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا

او چا چه خلاف اوکړو د الله او د رسول د هغه نو یقیناً هغه لره اور د جهنم دی همیشه همیشه به وي

أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ

په هغه کښې. - تر دې چه کله اووینې هغه شي چه وعده ورسره کړې شوې نو پوهه به شي چه ډېر کمزوری دی مدد گار د

نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ

کمزوری او کم دی په شمار کښې. - او وایه چه زه خبر نه یم چه نزدې دی هغه شي چه تاسو سره وعده کړې شوې ده یا

۱ د استقامت نه مراد ... ته کړی تاسو ... او ... چه برکت ورکوو ... الله ... نو په تاسو به ... قسم قسم ... او دنیا ... ۲ چه مسجد ... د الله دي ... نو په دې کښې ... بل ... برکت مه غواړئ ... ۳ مسلمانانو ته ... قرآن د ... وخت به را پېښو شو ... ۴ ... د ... دوستانو زیات ... ۵ په قول د مخلوق کښې ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... ضرر او نفع ... هدایت ... د رسول ... نبي کریم صلی الله علیه وسلم ... برکت ورکول ... بلکه د الله تعالیٰ احکام رسول ... او هیڅ نه دي.

له غیب وان غیب صرف باري تعالی دے البته کوم حکم چه نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وو کیږي نو په هغه کښې [illegible] شکرونه د هغه نه ګمکي دو ستو حفاظت څوک [illegible] معلومه شو چه انبیاء معصوم وي او عصمت د هغوي اختیاري دے

يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝ عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ

مقرر کړي د هغه له پاره رب زما موده والې. هغه یو عالم د غیب دے نو نه خبروي په غیب خپل

أَحَدًا ۝ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ

هیڅوک. لیکن چه غوره کړي یو رسول نو یقیناً ګرځوي د مخه د هغه نه

يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ

او د روستو د هغه نه څوکیداران. چه ښکاره کړي خلقو ته چه دوي رسولي دي پیغامونه د رب خپل

وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۝

او ګیر کړي دي هغه څه چه د هغوي سره دي او ضبط کړي دي هغه د هر شي شمار.

سُورَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ عِشْرُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(آیتونه دي ۲۰) شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان نهایت رحم والا دے (رکوع ئے ۲)

يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ۝ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ نِّصْفَهُ أَوِ انقُصْ

اے کمبل اغوستونکیه! پاڅه ټوله شپه مګر لږ برخه. پاڅه نیمه شپه یا کم کړه د

مِنْهُ قَلِيلًا ۝ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝ إِنَّا سَنُلْقِي

هغه نه لږ. یا زیات کړه په هغه باندې او لوله قرآن صاف صاف. یقیناً مونږ به کوو

عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ

تا ته خبره درنه. یقیناً پاڅیدل د شپې زیات دي په موافقت د زړه او ژبې سره او ضبط

قِيلًا ۝ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَ

کوونکی د خبرې. یقیناً تا ته په ورځ کښې شغل دے ډیر. او یاد کړه نوم د رب ستا. او

تَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۝ رَّبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ

قطع شه ده ته د ټولو نه قطع کیدل. هغه رب د مشرق او د مغرب دے نیشته لائق د بندګۍ سوا د هغه

تعا اضطراري لکه عصمت د ملائکو چه اضطراري دے په عصمت اضطراري کښې کمال نه وي لکه په ونه چه غلط نظر نه شي کولې کمال خو دا دے چه جوړ غلط نظر نه کوي. ۲؎ وضاحت باري تعالی او کړه چه خلقو ته ښکاره کړي چه انبیاؤ احکام د الله رب رسولي دي او په هغوي کښې هیڅ کمی زیاتے نیشته لکه چه د پیغمبرانو څوکیداري شي نو معلومه شوه چه پیغمبرانو په رسالت رسولو کښې هیڅ کمی نه دے کړے نه پوښتې علیه السلام او نه نور وو. ۳؎ په مکه معظمه کښې نازل شوه په ترتیب قرآن کښې (۷۳) او په نزول کښې (۳) مقصد د سورت: د قرآن ثقل د تلاوت ذکر او توجه مسئله دے [illegible] عقا په خولو کښې تاثیر چه [illegible] ۴؎ کفارو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته شاعر مجنون ساحر او وئیل نو الله تعالی نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وفرمائیل چه د غوستو او پریوتو نه الله تعالی وو ته ترجیح او محبت سره او دے چه د دے علاج دا دے چه د الله تعالی په دربار کښې سره عاجزي کړه او سره قرآن لوله نو حق ښکاره به شي [illegible]

۲۹ ع ۱۲

وا دے چه اے کمبل اغوستونکیه ټوله شپه مه ویښ کوه البته کم بعضے او نه کړے د مرض یا سفر د وجه نه تو برداشت نیشته او چه کو د وجه شپه یا کم کړه نیمه شپه نه یا زیات کړه نیمې شپې نه یا د آرام کوه. ۵؎ واکوشش کوه د دے مسئلے د پاره وو [illegible]

فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا

نو جوړ کړه هغه لره وکیل - او صبر کوه په هغې چه دوی وائی او پریږده دوی په پریښودلو

جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾

ښکلي سره - او پریږده ما او دروغ ګڼونکي چه نعمت والا دي او مهلت ورکړه دوی ته لږ -

إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾

یقیناً مونږ سره بیړۍ دي او دوزخ - او طعام چه نښلي په مرۍ کښې او سخت عذاب دے -

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾

کله چه [illegible] رږدیږي زمکه او غرونه او شي به غرونه شګې بهیدونکې -

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ

یقیناً مونږ لیږلے دے تاسو ته رسول حق - خودونکے تاسو ته لکه چه مونږ لیږلے وو

فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا

فرعون ته رسول - نو نافرمانی اوکړه فرعون د دغه رسول نو ونیوو مونږ هغه په نیولو

وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ

سخت - نو څنګه به بچ کیږئ تاسو که تاسو کفر اوکړو [illegible] د ورځې نه چه ګرځوی به بچي

شِيبًا ﴿١٧﴾ السَّمَاءُ مُنفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِ

زاړه - آسمان به څیرے شي په دغه ورځ کښې او د هغه وعده [illegible] - یقیناً دا

تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ

وعظ دے - نو چا چه خوښه شي نو جوړه دې کړي خپل رب ته لار - یقیناً رب ستا پوهیږي

أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ

چه ته پاڅے کم د دوه حصو د شپې نه او نیمه د شپې او دریمه د شپې او یوه ډله د

[illegible] فقهاء [illegible] قرآن [illegible] لوستل [illegible]
[illegible] واجب [illegible]

مِنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ۭ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۭ عَلِمَ اَنْ لَّنْ

او هغو نه چه ستاسره وي - او الله اندازه کوي شپه او ورځ - ښه معلومه ده هغه ته چه تاسو

تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ۭ عَلِمَ

به ئې نه شئ شمارلی نو مهربان شو په تاسو - نو ولولئ هغه چه آسان وي د قرآن - الله ته معلومه ده

اَنْ سَيَكُوْنُ مِنْكُمْ مَّرْضٰى ۙ وَاٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِي الْاَرْضِ

چې به شي ستاسو نه مریضان او نور به سفر کوي په زمکه کښې

يَبْتَغُوْنَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ ۙ وَاٰخَرُوْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ

په طلب کوي فضل د الله - او نور وي چه جنګ کوي په لاره د

اللّٰهِ ڮ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۙ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

الله کښې - نو ولولئ هغه چه آسان وي د قرآن نه او کوئ مونځ او ورکوئ برخه د الله

وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا ۭ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ

او ورکوئ الله لره ښه قرض - او هغه چه مخکښې لیږئ تاسو د ځان د پاره نیکي

خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَّاَعْظَمَ اَجْرًا ۭ وَاسْتَغْفِرُوا

نو هغه به بیامومئ په نزد د الله غوره او لوئ ثواب - او بخښنه غواړئ

اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٢٠

د الله نه - یقیناً الله بخونکی مهربان دی -

ع ٢٠

سُوْرَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ سِتٌّ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَفِيْهَا رُكُوْعَانِ

آیتونه (۵۶)	خاص په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکی دی شروع د (کوم)	رکوع دی (۲)

يٰٓاَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۝١ قُمْ فَاَنْذِرْ ۝٢ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝٣ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۝٤

ای جامه اغوستونکیه پاڅه نو وویروه خلق - او د رب خپل لوئي بیان کړه - او جامې دې پاکې کړه -

[illegible] معلومه شوه چه د تجارت د پاره سفر کول جائز کار دی او حلال مال د الله تعالی فضل دی [illegible] دنیا [illegible]

نزلت بعد المزمل وقبل الفاتحة، په ترتیب د قرآن کښې (۷۴) او په نزول کښې (۴) ده [illegible] مقصد د سورت [illegible]
[illegible] اول چه اقرأ نازل شو نو بیا وحي بنده شوه نو په نبي کریم صلی الله علیه وسلم به تکلیف وه [illegible]

وړاندې د ... رسول صلی الله علیه وسلم په غار حرا کښې معتکف وه بیا راکوز شو نو آواز ورته او شو نو وې ورسته او کتل نو هغه وو
... ناست وو په کرسۍ د آسمان او زمکې تر مینځ نو ویره وه د هغه نه او کور ته راغی او وې وئیل ما ته بړستن واچوئ نو الله تعالیٰ دا آیتونه نازل کړل ...

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۝٥ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۝٦ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۝٧

او د ګنده ګۍ نه لرې شه - او احسان مه کوه چه بدله کښې زیاته غواړې - او د رب خپل ته صبر او کړه -

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ۝٨ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ۝٩ عَلَى

نو کله چه پوکړ شي په شپیلۍ کښې - نو دغه ورځ به په دغه وخت سخته ورځ وي - په

الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۝١٠ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝١١ وَجَعَلْتُ

کافرانو باندې نه ده آسانه - پرېږده ما او هغه څوک چه ما پیدا کړی یو اځې - او ما ورکړی دی

لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۝١٢ وَبَنِينَ شُهُودًا ۝١٣ وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ۝١٤

هغه له مال ډېر - او ځامن حاضر - او ما کړې ده هغه له ډېره تیاري -

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۝١٥ كَلَّا ۖ إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝١٦ سَأُرْهِقُهُ

بیا طمع کوي چه زه به ور زیات کړم - داسې نه ده - یقیناً دی و آیتونو زمونږ ته مخالف - زر به ورته وخیژوم په

صَعُودًا ۝١٧ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝١٨ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝١٩ ثُمَّ قُتِلَ

صعود باندې - یقیناً ده فکر او کړو او ده اندازه او کړه - نو مړ شي څنګه یې اندازه وکړه - بیا مړ شي

كَيْفَ قَدَّرَ ۝٢٠ ثُمَّ نَظَرَ ۝٢١ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝٢٢ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۝٢٣

څنګه یې اندازه وکړه - بیا ده نظر وکړو - بیا یې تریو کړو تندی او مخ یې بد کړو - بیا یې شا کړه او د ځان لوئي یې او کړه

فَقَالَ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ۝٢٤ إِنْ هَٰذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۝٢٥ سَأُصْلِيهِ

نو هغه او وې ویل نه دی دا مګر جادو نقل شوی - نه دی دا مګر خبره د سړي ده - ژر به یې ور ننباسم

سَقَرَ ۝٢٦ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ ۝٢٧ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ۝٢٨ لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ۝٢٩

سقر ته - او څه خبر کړې ته چه څه شی دی سقر - نه باقي کوي او نه پرېږدي - سېزونکې د څرمنې -

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۝٣٠ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً

په هغه مقرر دي نولس ملائک - او نه دي مقرر کړي مونږ ساتونکي د اور مګر ملائک -

کور ته راغلو نو حضرت خدیجه رضي الله عنها ته یې او وې چه ما پټ کړئ نو د دغه حکم نازل شو په اقرأ سوره نبي شو او په دې سورت سره رسول شو ۱۲ د وحی له راتللو وروسته حکمت بیان دی ۱۲ د آخرت بیان دی ۱۲ د دې آیت نزول په ولید ابن مغیره کښې دی ۱۲ نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائیلي چه صعود غر دی د اور او په کال کښې به ورباندې خیژي او بیا به کوز بېږي (ترمذي) ۱۲ یعنې په اور د دوزخ کښې دومره طاقت نشته چه برداشت یې اوکړي او هر څه سیزي او په دې دنیا کښې صرف د اور طاقت دی چه سیزي یې یعنې سبب دی ۱۲ کله چه دا آیت نازل شو کافرانو یو تن ورته جواب ورکړو چه زه یوازې اتلس ملائکو ته بس یم او دوه ملائک تاسو اوکړئ نو الله تعالیٰ فرمائیلي چه ای بې عقله په دوزخ چه کوم ملائک مقرر دي هغوی طاقت والا دي ۱۲ د ملائکو خو دومره طاقت دی چه یو ملائک که په یو غر باندې ګوزار اوکړي نو هغه ذرې ذرې کړي او په یو آواز سره زمکه ورانوي نو د هغوی مقابله څوک نه شي کولی - اللهم اجعلني تواباً شاکراً لا نعمائك ۱۲

لے یعنی د دوی د عدد ذکر کافرانو ته پاره امتحان دے ځکه ابو جهل او نورو په دغه شمیر باندے ملنډې وهلے او ویل چه مونږ ډیر یو د دغو نولسو سره به مقابله وکړو. ۲ ځکه چه په تورات او انجیل کښے هم دا عدد ذکر کړے شوے دے نو اهل کتاب به یقین اوشی په قرآن او مومنانو ته

وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ

او نه دے ګرځولے مونږ شمیر د هغوی مګر امتحان د پاره د هغو کافرانو چه یقین پیدا کړی

أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ

اهل کتاب او زیات شی د مومنانو ایمان او شک اونه کړی

أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ

اهل کتاب او مومنان او چه اووائی هغوی چه په زړونو د هغوی کښے مرض دے

وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ

او کافران چه څه اراده کړے ده الله د دے مثال نه. دغسے ګمراه کوی الله هغه

مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ

څوک چه د هغه رضا شی او هدایت کوی هغه چا ته چه د هغه رضا شی او نه دے معلوم لښکرے د رب ستا مګر الله ته

وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾

او دا دوزخ نصیحت دے انسان لره. رشتیا وایم قسم دے سپوږمۍ او د شپه کله چه شا کړی

وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن

او صبا کله چه رڼا شی. دا دوزخ د لویو څیزونو نه دے. ویروونکے انسان لره. هغه چا لره

شَاءَ مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾

چه د هغه رضا شی ستاسو نه مخکښے شی نیکئ ته یا وروستو شی د نیکئ نه. هر نفس په کار خپل کښے ګرفتار دے.

إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

مګر د ښۍ طرف خلق به. په جنتونو کښے وی به. تپوس به کوی د یو بل نه د مجرمانو نه.

مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ

په څه شی بوتللی تاسو دوزخ ته. دوی به اووائی مونږ نه وو مونځ ګذار او مونږ نه

یقین به کامل شی چه د تورات او د قرآن مسئله یو ده په دے عدد کښے نو دا حقه خبره ده ۱۲

۳ یعنی په دے نولس عدد مقرر کولو کښے الله ته څه فائده ده ۔ ۴ دے هدایان به باری تعالیٰ ګمراه کوی او ځینو خلقو ته به هغه پاک هدایت کوی هغوی ته چه په دے عدد کښے ویرے ګڼی دے وی د الله تعالیٰ حیثیت کار د فائدے نه خالی نه وی ۱۲

۵ دے د الله تعالیٰ د لښکرو علم صرف الله تعالیٰ ته دے دا نولس خو صرف افسران دی ۱۲

۶ سپوږمۍ حالات راځی او په شپه حالات راځی او هم په صبا حالات راځی په هم دغه شان تاسو ته مختلف حالات راځی په قیامت کښے. لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ: (انشقاق ۱۹) بیان د قیامت ځکه دے چه ثواب او عذاب په قیامت کښے دے ۱۲

۷ واورئ مونځ او د طعام وغیره لوازم د کفر دی یعنی زمونږ دوزخ ته تلو وجه کفر دے ۱۲

لے وکړے شي چي د خیر ارادہ وشي او د الله تعالیٰ چې دا اسي چې هغه شد کا نو د ے نو ے چي د کتاب په څښتنانو باندې ارادہ سره یا د وي نو د غه اراده بنه مضبوط شي۔ ۲ یعنی الله تعالیٰ مناسب دی دې چې د هغه نه ویره وشي او هغه سره څوک شریک نه شي

نُطْعِمُ الْمِسْكِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَكُنَّا نَخُوْضُ مَعَ الْخَآئِضِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ

خوراک نه ورکولو مسکین ته۔ او وو موږ چې ګډېدو بې ځایه خبرو کې د بحث کوونکو سره۔ او وو موږ چې دروغ ګڼلو

بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۴۶﴾ حَتّٰٓى اَتٰىنَا الْيَقِيْنُ ﴿۴۷﴾ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ

ورځې د انصاف۔ تر دې چې راغی موږ ته مرګ۔ نو نفع به نه رسوي هغوی ته سفارش د

الشّٰفِعِيْنَ ﴿۴۸﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِيْنَ ﴿۴۹﴾ كَاَنَّهُمْ

سفارشي۔ نو څه دي دوی لره چې د وعظ نه مخ اړوي۔ ګویا دوی

حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿۵۰﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿۵۱﴾ بَلْ يُرِيْدُ كُلُّ امْرِئٍ

خرونه دي تښتېدونکي۔ چې تښتېدلي وي د زمري نه۔ بلکه غواړي هر سړے

مِّنْهُمْ اَنْ يُّؤْتٰى صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿۵۲﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُوْنَ الْاٰخِرَةَ ﴿۵۳﴾

د دوی نه چې ورکړے شي ورته پاڼې کلا ۔ داسې نه ده بلکه دوی نه ویرېږي د آخرت نه

كَلَّآ اِنَّهٗ تَذْكِرَةٌ ﴿۵۴﴾ فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ ﴿۵۵﴾ وَمَا يَذْكُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ

حقه دا چې قرآن وعظ۔ نو څوک چې رضا شي نو یاد دې کړي دا۔ او هغه څوک به یاد وي چې رضا شي

يَّشَآءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿۵۶﴾

د الله۔ الله دے چې د هغه نه ویره مناسب ده او هم د بخښنې دے۔

سُوْرَةُ الْقِيٰمَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اٰيَاتُهَا ۴۰ رُكُوْعَاتُهَا ۲

آیتونه (۴۰)	شروع په نوم د الله سره چې بې حده مهربان او رحم لرونکے دے (مکۍ)	رکوعګانې (۲)

لَآ اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ﴿۱﴾ وَلَآ اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿۲﴾ اَيَحْسَبُ

قسم کوم په ورځ د قیامت۔ او قسم کوم په نفس ملامت کوونکي۔ آیا ګمان کوي

الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَّجْمَعَ عِظَامَهٗ ﴿۳﴾ بَلٰى قٰدِرِيْنَ عَلٰٓى اَنْ نُّسَوِّيَ

انسان چې زه به جمع نه کړم هډوکي د ده۔ او زه قادر یم چې برابر کړم بند و نه د

نو کله چې بنده د باري تعالیٰ نه او ویرېږي نو الله تعالیٰ مناسب دے چې ورته او بخښي په حدیث شریف کښې دي چې الله تعالیٰ فرمائي زه د دے لایق یم چې ما نه او ویرېږي او ما سره شرک او نه کړي نو کله چې بنده ما نه او ویرېږي نو زه د دے لایق یم د دے او بخښم ۱۲ ۳ بعد القارعة وقبل الهمزة په ترتیب قرآني کښې (۷۵) او په نزولي کښې (۳۱) دے۔ مقصد د سورت دا دے چې په دې سورت کښې اصل پورته مسئله د قیامت ده۔ د دے سورت مقصد قیامت حق دے په تولو د خلقو کښې او خلق ترے د ویرېږي نو څنګه چې ګناهګاره سره ملامته کوي ورته سور تو نه د قیامت ښکېږي تیر شوي دي او تر د طوره او په دوولسو کښې او ذکر دے نو مجموعه یو ځلس شو۔ څلور (۴) سورتونه دي د منافقینو دي النفاق، توبه، محمد، نور، حجرات، حدید، تحریم، جهاد، حشر، ممتحنه، صف، څلور دي حدیث تحریم مشترک دي د جهاد او نفاق جمعه، منافقون، تغابن، طلاق داخل د ربو اولې د انفاق دي ۴ په دے قسم کوم په ناسو په شرعی رجوع شي په ورځ د قیامت یعنی د قیامت ذکر

د ضرورت ورته په ټرب او ملامتیا د هر یو ګناه ګار لوړ په ګناه دلالت کوي چې قیامت حق دے او تاسو به په دغه ورځ را جمع کړے شئ ۱۲ ۵ د ا ز ور نه ده او د سورت دعوه او مقصود دي ځائے دے ۱۲

4
ربع
19

بَنَانَهُ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ

بوتو ورته ۔ بلکه غواړی انسان چه ورو غوندی کړی مخکښے ځے ۔ سوال کوی چه کله به وی ورځ

الْقِيَامَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ

د قیامت ۔ نو کله چه خیره شی نظر ۔ او تور به شی سپوږمۍ ۔ او جمع به شی لمر

وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾

او سپوږمۍ ۔ وائی به انسان په دغه ورځ چیرته دے ځائ د تختیدو ۔ هیڅ کله نه شته ځائ د پناه ۔

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ

خاص رب ستا ته په دغه ورځ ځائ د قرار دے ۔ خبر به شی انسان په دغه ورځ په هغه چه مخکښے یې لیږلی او

وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ

وروستو پریښودی ۔ بلکه انسان په ځان خپل ښه پوهیدونکی دے ۔ او که څه هم پیش کړی

مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ

عذرونه ۔ مه خوځوه په قرآن ژبه خپله چه تادی اوکړی په دے سره ۔ یقینا په مونږ دے جمع کول ددهٔ او

وَقُرْآنَهُ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

لوستل یې ۔ نو کله چه لولو مونږ دا نو تابع شه لوستلو ته ددهٔ ۔ بیا په مونږ دے بیانول ددهٔ

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ

هیڅ کله نه بلکه تاسو مینه کوئ د دنیا سره ۔ او پریږدئ آخرت لره ۔ ځینی مخونه به په دغه ورځ

نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ

تازه وی ۔ خپل رب ته به گوری ۔ او ځینی مخونه به په هغه ورځ خفه وی ۔ گمان به کوی

أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ

چه او به کړے شی د دوی سره ملا ماتونکے کار ۔ داسے نه چه کله اورسی روح مری ته ۔ او اووبه ویلی شی

له ورته عذاب دے ۔ شه یعنی دغوای چه به بے نوره وشی کوم عمل چه د ټولو انسانو وړاندے اوکوم عمل چه وروستو پریښوده وی ۔ تیک یاد به نه وی ۔ کله چه نبی علیه السلام به ... په ژبه اوړول نو الله تعالی ورته تعلیم ورکړو ... دا تکذیب د قیامت مناسب نه وو ... د دنیا مینه ... قیامت کښے او وینی ۱۲ بیان دے ۱۲ ... مریض ... چه څوک غواړی نو ځغله به اووائی چه دم وکړی ۱۲

رَاقٍ ۙ وَّظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُ ۙ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۙ اِلٰى

چې څوک شته چې دم وکړي دغه ته ... او گمان به وکړي دغه سړی چې دغه وخت د جدائي دی ... او یو ځای به شي پنډۍ له پنډۍ سره

رَبِّكَ يَوْمَئِذِ ۣالْمَسَاقُ ۭ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ۙ وَلٰكِنْ

سره ... رب ستا ته دغه ورځ تلل دي ... نو نه تصدیق یې کړی و او نه یې مونځ کړی و ... لیکن تکذیب

كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۙ ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ۭ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ۙ

یې کړی و او مخ یې اړولی و ... بیا لاړ به تکبر سره کور خپل ته ... هلاکت دی تا لره بیا هلاکت دی تا لره

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ۭ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ۭ

بیا هلاکت دی تا لره بیا هلاکت دی ... آیا گمان کوي انسان چې دی به پریښودی شي خوشې

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ۙ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ

آیا نه و دی نطفه د مني نه چې څڅولی شوې وه ... نو بیا دی وینه شو ... نو دغه لره یې پیدا کړه

فَسَوّٰى ۙ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ۭ اَلَيْسَ

بیا یې برابر کړه ... نو جوړې کړې ترې دوه جوړې نارینه او زنانه ... آیا نه دی

ذٰلِكَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ۧ

دغه ذات قادر په دې باندې چې ژوندي کړي مړي لره

سُوْرَةُ الدَّهْرِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

(آیتونه ۳۱)	شروع په نوم د الله سره چې بې حده مهربان رحم کوونکی دی (اصلاً د غور اوریدلو)	(رکوع گانې ۲)

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ۝

راغلی دی په انسان باندې یو وخت د زمانې نه چې نه و دی یو شی یاد کړی شوی

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ ڰ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ سَمِيْعًا

یقیناً موږ پیدا کړی دی انسان د څاڅکي مختلف نه ... امتحان کوو موږ په دې ... نو کړی مو دی اوریدونکی

له یوم ... دنیا د ... چې ... مقصود ... او بل ... آخرت ... چې حق د ... خلاف ...
۲ ...
۳ ... مضمون د سورت په سر کې تیر شوی دی ...
۴ ... مستحب دي چې ... ووايي: بَلٰى وَنَحْنُ عَلٰى ذٰلِكَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ...
۵ قبل الرحمان وبعد الرعد ... په ترتیب قرآن کې (۷۶) او په نزول کې (۹۸) دی ... مقصد د سورت ... خپل وجود ته ... نه و ... او الله تعالیٰ پیدا کړی ... بیا پیدا کولی شي ...
۶ ... انسان مراد دی چې ... نه ... څوک خبر نه و ...
۷ ... او ... په ...

ع ۱ ۱۲

ع ۲ ۱۹

بَصِيرًا ۝٢ إِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَّإِمَّا كَفُورًا ۝٣ إِنَّآ أَعْتَدْنَا

او لیدونکے۔ ما خودلے دے ده ته لار یا دے شاکر او یا دے کافر شي - ما تیار کړي دي

لِلْكٰفِرِينَ سَلٰسِلَا۟ وَأَغْلٰلًا وَّسَعِيرًا ۝٤ إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن

کافرانو لره زنځیرونه او کړۍ او اور - یقیناً نیکان به سکي د پیالے

كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ۝٥ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُونَهَا

نه چه ګډ وي په هغه کښې کافور - دا یوه چینه ده چه سکي به ترے د الله بندګان بهیوي به

تَفْجِيرًا ۝٦ يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ۝٧

د هغې ویلې - دوی به پوره کول نذر او ویریدل د هغه ورځے نه چه تکلیف د هغې خور دے -

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَّيَتِيمًا وَّأَسِيرًا ۝٨ إِنَّمَا

او هغه خوراوه طعام په محبت د الله کښې عاجز ته او یتیم ته او قیدي ته - چه خوراک

نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَّلَا شُكُورًا ۝٩ إِنَّا نَخَافُ

درکوو تاسو ته د پاره د رضا د الله نه غواړو ستاسو نه بدله او نه قدر - مونږ ویریږو د

مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ۝١٠ فَوَقٰهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ

د رب خپل نه د ورځے نه چه ډیره سخته ده - نو بچ به کړي دوی الله د تکلیف د دغه ورځے

وَلَقّٰهُمْ نَضْرَةً وَّسُرُورًا ۝١١ وَجَزٰهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَّحَرِيرًا ۝١٢

او ورکړي به دوی ته تازګي او خوشحالي - او ورکړي به دوی لره په بدل د صبر د دوی کښې باغ او ریښم -

مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَآئِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيرًا ۝١٣

تکیه به لګولي وي دوی په هغې کښې په تختونو باندے - نه به ویني په هغې کښې نمر او نه یخني -

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ۝١٤ وَيُطَافُ

او نږدے به وي په دوی سورے د هغې او تابع به شي میوے د هغې تابع کول -

له یعني الله تعالی انسان ته هدایت کړے دے چه نبیان او علماء او کتابونه او عقل ورکړے او بیا ئې اختیار ورکړے دے چه شاکر کیږي او که منکر کیږي ۱۲
له دا د عذاب د اقسامو بیان دے ۱۲ ته دا زیورے دي ۱۲
له یعني نیکانو ته به په پیالو کښې د کافور امیزه شوے شراب ورکولے شي ۱۲ ...
...
۱۲ ۱۳ ۱۲

لـه يعني وخه پيالې به په صفائي کښې پشان د شيشې وي او چه رڼا به ترې څرګنده وي او رنګ به يې د سپينو زرو پشان وي او د هر سړي د خواهش موافق به وي الله به کړي او ډکې به وي ۱۲ ... تعلق کښې آسان ...

عَلَيۡهِمۡ بِاٰنِيَةٍ مِّنۡ فِضَّةٍ وَّاَكۡوَابٍ كَانَتۡ قَوَارِيۡرَا۟ۙ قَوَارِيۡرَا۟

په دوئ باندې لوښي د سپينو زرو او پيالې چه وي به د شيشو - شيشې به د

مِنۡ فِضَّةٍ قَدَّرُوۡهَا تَقۡدِيۡرًا ۞ وَيُسۡقَوۡنَ فِيۡهَا كَاۡسًا كَانَ مِزَاجُهَا

سپينو زرو وي برابر کړي به وي دوئ اندازه د هغو - او سکولي کيږي به په جنت کښې پيالې چه وي به ګډ د هغې

زَنۡجَبِيۡلًا ۞ عَيۡنًا فِيۡهَا تُسَمّٰى سَلۡسَبِيۡلًا ۞ وَيَطُوۡفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَانٌ

د هغو زنجبيل - يو چينه ده په جنت کښې ويلې کيږي ورته سلسبيل - او ګرځي به دوی په منځ کښې هلکان

مُّخَلَّدُوۡنَ ۚ اِذَا رَاَيۡتَهُمۡ حَسِبۡتَهُمۡ لُؤۡلُؤًا مَّنۡثُوۡرًا ۞ وَاِذَا رَاَيۡتَ ثَمَّ

هميشه اوسيدونکي - کله چه ته او ګورې دوی لوه نو ګمان به کړې ته چه ملغلرې دي خورې کړی شوې - او کله چه ته او ګورې

رَاَيۡتَ نَعِيۡمًا وَّمُلۡكًا كَبِيۡرًا ۞ عٰلِيَهُمۡ ثِيَابُ سُنۡدُسٍ خُضۡرٌ وَّ

هلته نو او به وينې لوی نعمت او بادشاهي لويه - په دوی به جامې وي د نرو ريښمو شنې او د

اِسۡتَبۡرَقٌ ۫ وَّحُلُّوۡۤا اَسَاوِرَ مِنۡ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰهُمۡ رَبُّهُمۡ شَرَابًا

پيړه ريښمو او په لاس به شي ورته بنګړي د سپينو زرو او وبه سکوي په دوی رب د دوی شراب

طَهُوۡرًا ۞ اِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمۡ جَزَآءً وَّكَانَ سَعۡيُكُمۡ مَّشۡكُوۡرًا ۞

پاکونکي د زړه - يقيناً دا وه ستاسو بدله او وه کوشش ستاسو د قدر مناسب ۔

اِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ الۡقُرۡاٰنَ تَنۡزِيۡلًا ۞ فَاصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَ

يقيناً ما نازل کړې دے تا ته قرآن لږ لږ - نو صبر کوه حکم د رب خپل ته او

لَا تُطِعۡ مِنۡهُمۡ اٰثِمًا اَوۡ كَفُوۡرًا ۞ وَاذۡكُرِ اسۡمَ رَبِّكَ بُكۡرَةً وَّاَصِيۡلًا ۞

مه منه خبره د دوی نه د ګناهګار او د ناشکره - او ياد کړه نوم د رب خپل سحر او بېګا ۔

وَمِنَ الَّيۡلِ فَاسۡجُدۡ لَهٗ وَسَبِّحۡهُ لَيۡلًا طَوِيۡلًا ۞ اِنَّ هٰۤؤُلَآءِ يُحِبُّوۡنَ

او د شپې سجده کوه الله ته او پاکي بيانوه د هغه ډيره شپه - يقيناً دا کسان مينه کوي

سـ۲ نکه اوس د خلقو زړو خواري چه اصل کښې ... وے د سرو يا د سپينو ... چين لي وے ۱۲ سـ۳ نو د قيامت بيان شو چه انسان پيدا اشو دے او قران هم دا مسئله کوي نو خلقو ته د حشر مسئله بيانوه او د خلقو نه مه ويريږه او د هغو خبره مه منه او اصل مسئله د توحيد هم بيانه وه چه خلقو ته مخلوق ياد وے نو ته ورته مخلوق ياد کړه او د شپې چه خلق نه وي نو بيا هم خالق ياد وه واے ته چه مخلوق ته خالق ياد وے او ځان ته نه ياد وے ۱۲ سـ۴ دا ز ورته د دوي د دنيا سره محبت کوي او اخرت لي پريښودے دے ۱۲ سـ۵ عنه ربيعه صحابي وائي چه زه به د نبي کريم صلی الله عليه وسلم د حجرې په خوا کښې په وخت د ... نو ما به اوريدل چه هغو فرمايل سُبۡحَانَ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ سُبۡحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمۡدِهٖ ډيره شپه ۱۲

[illegible]

الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَ

[illegible]

شَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هٰذِهٖ

[illegible]

تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ إِلٰى رَبِّهٖ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ

[illegible]

أَنْ يَشَآءَ اللّٰهُ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾ يُدْخِلُ مَنْ يَشَآءُ

[illegible] يقيناً الله دے علم والا او حکمت والا [illegible]

فِي رَحْمَتِهٖ وَالظّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

[illegible]

سُورَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ خَمْسُونَ اٰيَةً فِيهَا رُكُوعَانِ

[illegible]

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ﴿٣﴾

[illegible]

فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا

[illegible]

تُوعَدُونَ لَوٰقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾

[illegible]

وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾

[illegible]

[illegible]

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

د پاره د ورځې د فیصلې - او ته څه پوهه کړې چې څه شی ده ورځ د فیصلې - هلاکت دی په هغه ورځ

لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ

دروغ ګڼونکو لره - آیا مونږ نه دي هلاک کړي پخواني خلق! بیا به مونږ ورپسې کړو هغوی

الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

وروستني خلق - همدغه شان کوو مونږ د مجرمانو سره - هلاکت دی په هغه ورځ

لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي

دروغ ګڼونکو لره - آیا مونږ نه دي پیدا کړي تاسو له داسې اوبو نه چې قدر نه لري - نو مونږ کیښودلې په

قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾

ځای د قرار محفوظ کې - تر نیټې مقرې پورې - نو مونږ اندازه کړې - نو ښه اندازه کوونکي یو

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾

هلاکت دی په هغه ورځ دروغ ګڼونکو لره - آیا مونږ نه ده ګرځولې زمکه یو ځای کوونکې

أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ

ژوندو او مړو لره - او مونږ پیدا کړي په دې کې غرونه ډېر لوړ او څکولې مو تاسو

مَاءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾ انْطَلِقُوا إِلَىٰ

اوبه تندې ماتوونکې - هلاکت دی په هغه ورځ دروغ ګڼونکو لره - لاړ شئ هغه شي

مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ انْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ

ته چې تاسو هغه دروغ ګڼلو - لاړ شئ سوري ته چې درې

شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ

څانګې لري - نه دی سیوری ورکوونکی او نه دفع کوي تاوده لمبه - هغه اور ولي بڅرکي

ك ١ دا اول دلیل عقلي دی یعنې په دنیا کې الله تعالی عذاب ورکولی شي نو په قیامت کې هم ورکولی شي ١٢

٢ دا دویم دلیل دی چې اول ځل پیدا کولی شي نو تاسو دوباره هم ژوندي کولی شي ١٢

٣ دا دریم دلیل عقلي دی د الله تعالی د قدرت نه معلومه کړې د دوباره ژوندي کولو قدرت د الله تعالی ١٢

٤ دا د عذاب د اخرت بیان دی ١٢

٥ یعنې سوری د بې فایدې دی ١٢

كَالْقَصْرِ ۝ كَأَنَّهُ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝

بلکه دی بڅری ګویا چی صف د اوښانو دی زیړ - هلاکت دی په دغه ورځ دپاره د دروغ ګڼونکو.

هٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ۝ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۝

دا ورځ هغه ده چی نه به خبری کوی - او نه به اذن اوشی دوی ته چه دوی عذر پیش کړی -

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنٰكُمْ

هلاکت دی په دغه ورځ د دروغ ګڼونکو - دا ورځ د فیصلی ده - جمع کړل تاسو

وَالْأَوَّلِينَ ۝ فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

او مخکنی - که وی تاسو لره څه تدبیر او کړئ ئې په مقابله کښی - هلاکت دی په دغه ورځ

لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلٰلٍ وَعُيُونٍ ۝ وَفَوٰكِهَ

د دروغ ګڼونکو - یقیناً متقیان به په سیورو کښی او چینو کښی - او په میوو کښی وی

مِمَّا يَشْتَهُونَ ۝ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيٓـًٔا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّا

هغه چی خوښوی ئې - خورئ او څښئ په مزه سره بدله د هغه چی تاسو عمل کوئ - مونږ

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ كُلُوا

همدغسی بدله ورکوو نیکانو ته - هلاکت دی په دغه ورځ د دروغ ګڼونکو - خورئ

وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝

او فائده واخلئ لږ - یقیناً تاسو مجرمان یئ - هلاکت دی په دغه ورځ د دروغ ګڼونکو -

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

او کله چه اوویلی شی دوی ته چه رکوع اوکړئ نو رکوع نه کوی - هلاکت دی په دغه ورځ

لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ۝

د دروغ ګڼونکو - نو کومی خبری پسی د قرآن نه به دوی ایمان راوړی -

ـه دغه بڅری چه غټوالی کی په شان د بنګلی دی او په رنګ والا او په رنګ کی ښان د اوښانو دی ۱۲

ـه دا زیری دی د آخرت ۱۲

ـه دا ژوند ورته دی ۱۲

سُوْرَةُ النَّبَاِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت نبا مکی دے ... [illegible] ... او دوه رکوع ګانے دی.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

[illegible]

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ۝ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ۝ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ

[illegible]

مُخْتَلِفُوْنَ ۝ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ۝ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ۝ اَلَمْ نَجْعَلِ

[illegible]

الْاَرْضَ مِهٰدًا ۝ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ۝ وَّجَعَلْنَا

[illegible]

نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ۝ وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝

[illegible]

وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝ وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ۝ وَّاَنْزَلْنَا

[illegible]

مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ۝ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ۝ وَّجَنّٰتٍ

[illegible]

اَلْفَافًا ۝ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ۝ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ

[illegible]

فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ۝ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ۝ وَّسُيِّرَتِ

[illegible]

سلے بعد المعارج و قبل النازعات په ترتیب قرآن کښے (۷۸) او په نزول کښے (۸۰) ده مقصد د سورت چې په دنیا کښې انعامات ورکولے شی نو په آخرت کښې هم انعام ورکولے شی

سلے دا دلیل عقلی دے د قیامت د ثبوت د پاره یعنی په دنیا کښې الله تعالی انعامات ورکولے شی نو دغسے په آخرت کښې هم انعامات ورکولے شی

سلے ټول مراد دے

سلے دا د عذاب د آخرت بیان دے

[illegible]

الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطَّاغِينَ

غرونه نو شي به سراب شګه - یقینا جهنم وه ځای د [illegible] د ظالمانو دپاره

مَآبًا ﴿٢٢﴾ لَّابِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾

د ځای ګرځیدو - مصار به وي په هغه کښې موده ډیره - نه به څکي په هغه کښې یخوالی او نه به اوبه -

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ

مګر ګرمې اوبه او نو ونه - جزا ده برابره - یقینا دوی اُمید نه کاوه

حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾

د حساب - او دروغ ګڼل دوی زمونږ آیتونه ډیر - او هر شی ما ضبط کړی دی په لیک سره -

فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾

نو مزه وڅکئ نو نه به زیاتوو مونږ تاسو ته مګر عذاب نه - یقینا ویریدونکو لره کامیابي ده -

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾

چه باغونه دي او انګور دي - او ځوانې جینکۍ دي همزولې - او پیالې دي ډکې -

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾

نه به اوري په هغه کښې بیهوده خبرې او نه دروغ - جزا ده د رب ستا نه انعام دی پوره -

رَّبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ

رب د آسمانونو او د زمکې او د هغه څیز چه په مینځ د دواړو کښې دي ډیر مهربان دی نه به لري قدرت دوی د هغه سره

خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا

د خبرو - کله چه او دریږي به روح او ملائکې په قطار سره - خبرې به نه شي کولی هیڅوک مګر هغه

مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن

چا اذن کړی وي هغه ته مهربان بادشاه او هغه به وائي حقه خبره - دا ورځ حقه ده - نو چا چه

ع ۱

ف واز یرے وے د اخرت ۱۲ ف وا د توحید مسئله وه چه دوی د چلا ل فنا و نه وه چه د هغه سره د خبرو طاقت د چا نشته نو په هغه به څوک غالب شي ۱۲ ف یعنی د مستحق سفارش په کوی چه صحو هم وه ۱۲

لے وا د عذاب د آخرت بیان وشو۔ سے خپل قول تہ پہ گور شئ او د زمان بہ کوم چہ ز ورخ وی او انسانان نہ وی
سکہ بعد النبا وقیل الانفطار بہ ترتیب قرآنی کښے وی ... مقصد د سورت د چہ پہ ساختو کښے

شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿٣٩﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيْبًا ۚ يَّوْمَ

خوښہ شی نو جوړ دی کړی دہ پہ ځنګ د رب خپل کښے ځائی۔ زمونږ وېره ورکړو تاسو د عذاب نږدې نہ۔ کلہ چہ

يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ تُرٰبًا ﴿٤٠﴾

او بہ گوری سړے هغہ شی تہ چہ مخکښے لیږلے دی او وائی بہ کافر ارمان چہ زۀ وے خاوره۔

سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتٌّ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورت نازعات مکی دے پہ دے کښے شپږ څلویښت آیتونہ او دوه رکوع کانے دی۔

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع پہ نوم د اللہ سره چہ بے حده مهربان او رحم کوونکے دے (اسلام خوا پہ ...)

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾

قسم دے پہ ملائکو را ویستونکو د روح بہ ډوبہ سره۔ بیا پہ بیرتہ کوونکو خوشحالہ بیا پہ لامبوه هونکو پہ تیزی سره

فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾

بیا پہ مخکښے کیدونکو منډه سره۔ بیا پہ تدبیر کوونکو پہ حکم د اللہ سره۔ کلہ چہ او ښوروی بہ ښورونکے (اول شپیلئ)

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾

ورپسے شی ورپسے کیدونکے (دوهم شپیلئ) ډیر زړونہ بہ پہ دغہ ورځ رپیدونکی۔ سترگے د هغو بہ عاجزے وی۔

يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا

وائی دوی آیا مونږ بہ واپس کړے شو اول حال تہ۔ کلہ چہ شو مونږ هډوکی

نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾

سوړلی۔ وائی دوی چہ دغہ واپسی خو تاوان ده۔ یقیناً دغہ یو آواز دے (دوهم شپیلئ)

فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾ اِذْ نَادٰىهُ

نو دوی بہ پہ صاف میدان کښے وی۔ آیا راغلے دے تا تہ خبره د موسیٰ۔ کلہ چہ حقہ د آواز او کړه

چہ سره نرمی او د چا سره سختی کیږی نو د ملائکو تا سو وینی نو دغسے بہ پہ قیامت کښے د چا سختی او د چا سره نرمی او شی ٢ سلے د را و باسی بہ روح د کافرانو بہ سختی سره د روح بہ نخښی د اوڅی بہ نہ نو ملائک بہ خوښہ شی بہ ز گوتو کښے نو را و باسی بہ لے ١٢ سلے د مؤمن روح بہ داسے را و باسی لکہ گوتے د او بو نہ وی او نو تہ ځی او سپیدے شی او تو لے او بہ آسانی سره را و کړی ١٢ سلے بیا دغہ ملائک روح و اخلی او بہ تیزی سره ځی د اللہ تعالیٰ دربار تہ ١٢ سلے بیا چہ د روح متعلق کوم حکم شوے وی د هغے منتظر تیار شی ١٢ سلے بیا د ثواب یا د عذاب تہ بیر کوی د دغہ روح متعلق د اللہ تعالیٰ بہ حکم سره ١٢ سلے نو د فے بہ چا سره ملائک مقرر شی کلہ چہ تیا شی یعنی د او لے شپیلئ یا د دوهمے نہ مراد قیامت دے ١٢ سلے واز ور نہ وه ١٢ سلے کلہ چہ دغہ دوهم ژوندی د پاره شو مونږ خدا تیار ے نہ وے کړے او بیا بہ خوه یو مکان د یر ما نکان شی ١٢ سلے یعنی دوباره ژوندی کول

گمراہ نہ دی خو چہ یو ځل چغہ شی پہ دوهم شپیلئ کښے نو ټول خلق بہ ژوندی شی او بہ صاف میدان کښے بہ ولاړ وی ١٢ سلے واوعذاب کو دنیا بیان دے چہ د هلاکت د فرعون پښان بہ وا موجود دہ خنا لعنین هلاک شی ١٢

رَبُّهٗ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۚ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ۚ

رب د هغه په مبارک او پاک کوږ طوٰی کښې چه ورشه فرعون ته یقیناً هغه سرکښه شوی دے۔

فَقُلْ هَلْ لَّكَ اِلٰۤى اَنْ تَزَكّٰى ۙ وَ اَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ۚ

او ورته او وایه چه ستا میلان شته د دې طرف ته چه پاک شې او زه تا ته د خپل رب لاره وښایم چه ته ویریږې

فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ۖ فَكَذَّبَ وَ عَصٰى ۖ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ۖ

هغه ته او ښودله لویه نښه۔ نو هغه دروغ گڼله او نافرمانی ئې اوکړه۔ بیا ئې شا کړه منډې ئې وهلې

فَحَشَرَ فَنَادٰى ۖ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ۖ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ

او خلق ئې راجمع کړه بیا ئې آواز اوکړو۔ نو ئې اوویل چه زه ستاسو رب یم۔ نو هغه لره اونیوه الله په عذاب

الْاٰخِرَةِ وَ الْاُوْلٰى ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ؕ ءَاَنْتُمْ

د آخرت او د دنیا سره۔ یقیناً په دې کښې عبرت دے هغه چا لره چه ویریږي (د الله نه) آیا تاسو

اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ ؕ بَنٰىهَا ۟ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ۙ وَ

جوړول سخت دي یا آسمان جوړول چه الله هغه لره جوړ کړے دے۔ هغه چت ئې اوچت او برابر کړو او

اَغْطَشَ لَيْلَهَا وَ اَخْرَجَ ضُحٰىهَا ۪ وَ الْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ؕ

تیاره کړې ئې د هغه شپه او راویستلې ئې د هغې رڼا۔ او زمکه ئې د دې نه پس خوره کړې ده

اَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَ مَرْعٰىهَا ۪ وَ الْجِبَالَ اَرْسٰىهَا ۙ مَتَاعًا لَّكُمْ

راویستلې ئې د هغې نه اوبه او فصل د هغې۔ او غرونه هغه او درول دي۔ ستاسو د فائدې دپاره

وَ لِاَنْعَامِكُمْ ؕ فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ۫ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ

او ستاسو د څارویو دپاره۔ نو کله چه راشي عادثه [illegible] لویه۔ په هغه ورځ به یاد کړي

الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ۙ وَ بُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ۟ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ۙ

انسان کوشش خپل لره۔ او ښکاره به شي دوزخ هغه چا ته چه وینی۔ نو چا چه ظلم اوکړو

ف۱ په دې معجزو سره مسلمان شي۔
ف۲ یا پس د معجزې نه او ویریږي۔
ف۳ د عصا او د لاس د [illegible] معجزه وه۔
ف۴ د آخرت د عذاب حکم او شو او د دنیا عذاب پرې راغی۔
ف۵ چه څوک د الله تعالیٰ د خلاف کوی نو د هغې به په عذاب شي په دواړو جهانونو۔
ف۶ دا دلیل عقلی دے د پاره د ثبوت د قیامت چه آسمان او زمکه الله تعالیٰ پیدا کړی دی او رڼا او تیاره هغه پیدا کړې ده او فصل هغه پیدا کړے دے نو هغه دا مخلوق پسته مرګ نه بیا ژوندی کولے شی۔
ف۷ دا د عذاب د آخرت بیان دے۔

ع ۱

... [illegible] اخرت ... [illegible] ... قیامت ... [illegible] علم خاص د الله تعالیٰ

وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۙ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ؕ وَاَمَّا مَنْ

وصفت ... [illegible] ... نو یقیناً دوزخ ... د هغه ځای دے - او هر څوک چه

خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ۙ فَاِنَّ الْجَنَّةَ

او ویرېده د اودریدو ... [illegible] ... - نو یقیناً جنت د هغه

هِيَ الْمَاْوٰى ؕ يَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ؕ فِيْمَ اَنْتَ

ځای دے - سوال کوی ستا نه د قیامت چه کله به ... [illegible] ... نو په څه کښې یې ته

مِنْ ذِكْرٰىهَا ؕ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ؕ

د یادولو د هغې نه - ستا رب سره دے علم د هغه - یقیناً ته ویرونکے یې هغه چا لره چه ویرېږي ...

كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا

ګویا دوی کله چه ... [illegible] ... قیامت ... [illegible] ... ماښام یا ... سحر د هغې -

سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اِثْنَتَانِ وَاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعٌ وَّاحِدٌ

سورت عبس مکی دے او په دے کښے دوه څلویښت آیتونه او یو رکوع ده

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کوونکے دے ...

عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى ۙ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ؕ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰٓى ۙ

... [illegible] ... او ته څه خبر یې ... [illegible] ...

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ؕ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ۙ فَاَنْتَ لَهٗ

یا ... [illegible] ... - هر څوک چه بے پروا دی - نو ته د هغه په

تَصَدّٰى ؕ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ؕ وَاَمَّا مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ۙ

فکر کښے یې - ... [illegible] ... - او هر څوک چه راشی تا ته په منډه -

سره ... [illegible] ... قیامت ... [illegible] ...
... قیامت ... [illegible] ...
شان نزول ... [illegible] ... نبی کریم صلے الله علیه وسلم ... [illegible] ... عبدالله ابن مکتوم ... [illegible] ... هدایت ... [illegible] ... نبی کریم صلے الله علیه وسلم ... [illegible] ... الله تعالیٰ ... [illegible] ... نبی کریم صلے الله علیه وسلم ... [illegible] ... قرآن ... [illegible] ...

د ... قرآن عزت ... [illegible] ... قرآن ... [illegible] ... کتاب دے

او دغه ته هم په دې انسان دومره نا شکره دی سره د دې چه الله تعالیٰ ورسره څومره مهربانی کړی او ورته د خپلو احسان دغه
او کافر کوي او قیامت ... د دې نه منکر دی کوم چه تا ... هم پیدا کولی شی ۱۲ ...

وَهُوَ يَخْشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَن

او هغه ویریږی (د الله نه) نو ته د هغه نه بې پروا کېږې. هیڅکله داسې نه کوه دا (آیتونه) نصیحت دی. نو چا چه

شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿١٢﴾ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِأَيْدِي

زړه وي نو دا دې یاد کړي. (دا) په داسې پاڼو کښې لیکلی دی چه معزز دی. اوچت شوې پاکې کړې دي. په لاسونو د داسې لیکونکو

سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ أَيِّ

چه معزز او نیک دي. هلاک دې شي انسان څومره ناشکره دی. د څه شي نه

شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾ مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيلَ

یې الله پیدا کړی دی. د څاڅکي نه. الله پیدا کړی دی او اندازه ورله برابره کړې ده. بیا یې لار

يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا

آسانه کړې ده. بیا یې مړ کړو او په قبر کښې یې کړو. بیا چه کله هغه وغواړي نو دوباره به یې راژوندی کړي. هیڅکله نه تر اوسه یې نه دی پوره کړی

يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾ فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا

هغه چه ورته یې حکم شوی وو. نو وګوره انسان طعام خپل ته. چه څنګه مونږ ورولیدی

الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾

اوبه د پاسه نه. بیا مو څیرې کړه زمکه عجیبه. نو مو تو کولی په دې کښې دانې.

وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً

او انګور او ترکاری. او زیتون او کجورې. او باغچې ګڼې. او میوې

وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾

او بوس. ستاسو د فائدې د پاره او ستاسو د څارویو د پاره. نو کله چه راشي غوږ څیرونکي آواز

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَ

کله چه تختی سړی د رور خپل نه او د مور او د پلار خپل نه. او د ښځې خپلې نه او

الله تعالیٰ په پیټه انداز سره پیدا کړی دی ۱۲ ... اندازه د ایمان او د سورتونو د پیدائش ... ورته آسانه کړې ده ۱۲ ... بیا یې مړ کړې ده دا هم د الله تعالیٰ احسان دی ورنه چه وے نو به پراته شي او خپلوانو ته به تکلیف شي نو بیا یې ورته غرق زندګي وي ۱۲ ... د قبر کښې د بنځولو حکم جاري کړې دے واے نه چه لیوګان او ځناور به یا ... شي چه به بعد به شي. نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چه مړی زړو به ... نیک وي نو ... ته تاسو ورته ... او ورسره ... او کړه وی ... ترځو ... خپلو نه (بخاري) نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي چه اے علي ورته ... نه دی چه هغوی ... د دوستو ... ما ځکه چه کله وخت شي او جنازه چه کله حاضر شي او ... چه حق لره مناسب ... بیا موندي (ترمذي) ۱۲ ... دا دلیل عقلي دے د پاره د ثبوت د قیامت چه دا کار و نه کولی شي نو دوباره هم خلق ژوندي کولی شي ۱۲ ... دا د قیامت بیان دے ۱۲

۸ ... یعقوب ... سخته ... نه انکار ... کړے ۱۲ ... الله په مونږ رحم او کړے په دوا ... ۱۲ ۱۲

له زیرے دے منوتکو لره ۳ که واقعی اپ د آخرت بیان دے منکرانو لره ۴ که د قتیبه وند یس به حوالے نه پیل

بَنِيهِ ۝ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۝ وُجُوهٌ

او د خپلو منو خپلو۔ د هر سړي د دې پاره د دے ورځ به یو داسې فکر وي چه هغه لره به بس وي۔ ډیر مخونه

يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۝ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۝ وَوُجُوهٌ

به په دغه ورځ سپین وي۔ خاندونکي به خوشحاله به وي۔ او په ډیرو مخونو به

يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۝ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۝ أُولَٰئِكَ هُمُ

په دغه ورځ دوړه وي۔ پټوي هغو لره تورواله دوی

الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ۝

کافران او فاجران دي۔

سُوْرَةُ التَّكْوِيْرِ مَكِّيَّةٌ ۝ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝ وَهِيَ تِسْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

(آیتونه ۲۹)	شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم کوونکی دے (امداد غواړم)	(رکوع ۱)

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ

کله چه نمر تور شي۔ او کله چه ستوري خړ شي۔ او کله چه غرونه

سُيِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝ وَ

والوزولے شي۔ او کله چه د لسو میاشتو بلاربه اوښه بیکاره پاتے شي۔ او کله چه د ځنګل ښامارو ی راجمع شي او

إِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝ وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ

او کله چه دریابونه ګرم کړے شي۔ او کله چه نفسونه جوړے جوړے شي۔ او کله چه د ژوندۍ ښخ شوې نه

سُئِلَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ۝ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝ وَإِذَا

پوښتنه اوکړے شي۔ چه په کوم ګناه سره دا مړه کړے شوې وه۔ او کله چه عملنامے خورے کړے شي۔ او کله چه

السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝

آسمان سپین کړے شي۔ او کله چه دوزخ ګرم کړے شي۔ او کله چه جنت نزدے کړے شي۔

خپل عمل معلوم کړی نو د صحفه موافق به حرانسان خپل خپل ځاے ته لاړ شي هیڅوک د یاره منکرانو به د خپل عمل موافق بد ځاے ته لاړ شي واقع دے سورت خاص مضمون دے ۔ دا سورت نازل شوے دے بعد اللهب و قبل الاعلیٰ په ترتیب قرآني کښے (۸۱) او نزولي کښے (۷) دے ۱۲
که اول شپږ احوال خرابۍ د قیامت دي (۱) نمر تورېدل (۲) ستوري خړ کیدل (۳) غرونه الوزول (۴) د لسو میاشتو بلاربه اوښه بے کاره پرېښودل (۵) د ځنګل ښامارو راجمع کیدل (۶) دریابونو ګرمیدل۔ بیا شپږ حالات د حشر دي (۱) روحونه د جوسو سره یو ځاے کیدل (۲) ژوندۍ ښخ شوے نه پوښتنه کیدل (۳) عملنامے بیرته کیدل (۴) آسمان ختم کیدل او د پاسه احوال ښکاره کیدل (۵) دوزخ ګرمیدل (۶) او جنت نزدے کیدل
۱۲ ۱۲ ۱۲

ع ۱ / ۵

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ اَحْضَرَتْ (۱۴) فَلَآ اُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ (۱۵) الْجَوَارِ

و به معلومه شي هر نفس ته هغه عمل چه راوړی ئي وي - قسم دی په هغو ستورو چه واپس کيدونکي دي - او برابر تلونکي

الْكُنَّسِ (۱۶) وَالَّيْلِ اِذَا عَسْعَسَ (۱۷) وَالصُّبْحِ اِذَا تَنَفَّسَ (۱۸) اِنَّهٗ

ورپټيدونکي - او په شپه کله چه خوره شي - او په صبا کله چه رڼا شي - يقيناً دا

لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ (۱۹) ذِيْ قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِيْنٍ (۲۰)

خبره د رسول کريم ده - چه خاوند د قوت دی او په نزد د عرش والا مرتبه والا دی -

مُّطَاعٍ ثَمَّ اَمِيْنٍ (۲۱) وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُوْنٍ (۲۲) وَلَقَدْ رَاٰهُ

منلی شوی هلته امانتدار دی - او نه دی ملګری ستاسو ليونی - او يقيناً ده ليدلی دی هغه لره

بِالْاُفُقِ الْمُبِيْنِ (۲۳) وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِيْنٍ (۲۴) وَمَا هُوَ

په څرګنده کناره کښې - او نه دی هغه د غيب په خبرو بخيل (چه نه ئي ښائي) - او نه دی دا قرآن

بِقَوْلِ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ (۲۵) فَاَيْنَ تَذْهَبُوْنَ (۲۶) اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ

خبره د شيطان مردود - نو چرته تاسو ځئ - نو ضرور دا قرآن نصيحت دی د پاره

لِّلْعٰلَمِيْنَ (۲۷) لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّسْتَقِيْمَ (۲۸) وَمَا تَشَآءُوْنَ

د عالم - د هغه چا د پاره چه رضا شي ستاسو چه برابر شي - او تاسو نشئ غوښتي

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ (۲۹)

مګر چه رضا شي د الله چه پالونکی د عالم دی -

ع ۱

سُوْرَةُ الْاِنْفِطَارِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ هِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

(آيتونه ۱۹)	شروع په نوم د الله سره چه نهايت مهربان رحم کوونکی دی (اسلام خوا په غاړه)	(رکوع ۱)

اِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ (۱) وَاِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ (۲) وَاِذَا الْبِحَارُ

کله چه آسمان څيرې شي - او کله چه ستوري خواره شي - او کله چه دريابونه

له واو قسم جواب دی
له واو ثبوت د قيامت د
پاره شواهد دي چه ځلنګ
په ستورو او په شپه او
په صبا حالات راځي نو ذکر
لتركبن طبقا عن طبق؛
يعني په تاسو به حالات راځي
عنه ستوري دي چه برابر
ځي مغرب ته او ورپټ
شي او واپس شي مشرق ته
له واو ليل وحي د حقيقي
نه ده کنارونه دا يم بلکه د
الله د طرف ده دا کتاب
له زور نه ده ۱۲
له د الله تعالی اراده او ځي
چه وابسته ده په حکم کا ئي
بخيل اختيار رسول کو ئي
له بعد النازعات وقبل
الانشقاق - په ترتيب قرآن
کښې (۸۲) او په نزول کښې
(۸۲) دی - مقصد د سورة
بيان د غم ... شي
... کيدې ۱۲ ۱۲
له بيان حال اول قيامت ۱۲
له حال ثاني قيامت ۱۲
له حال ثالث ۱۲

فُجِّرَتْ ۙ وَاِذَا الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ۙ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَ

او چوي شي - او كله چه قبرونه لاندې باندې كړے شي - پوهه به شي نفس په هغه شي چه مخكې ئې لېږلې دي او

اَخَّرَتْ ؕ يٰۤاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ۙ الَّذِيْ

او وروستو ئې كړي وي - اے انسانه څه شي دوكه كړے يې په رب خپل باندې چه سخي دے - چه هغه پيدا

خَلَقَكَ فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ ۙ فِيْۤ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ؕ

كړے ئې تا لره نو برابر كړي ئې يې تا لره - په كوم صورت چه هغه رضا شوه جوړ كړے دے تا لره -

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ۙ وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ ۙ كِرَامًا

[illegible]

كَاتِبِيْنَ ۙ يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ۙ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ۙ وَّ

[illegible] - يقيناً نيكان به نعمت كښې به وي - او

اِنَّ الْفُجَّارَ لَفِيْ جَحِيْمٍ ۙ يَّصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّيْنِ ۙ وَمَا هُمْ عَنْهَا

يقيناً فاسقان به دوزخ كښې به وي - [illegible]

بِغَآئِبِيْنَ ؕ وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ۙ ثُمَّ مَاۤ اَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ

[illegible]

الدِّيْنِ ؕ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ؕ وَالْاَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ۧ ع ١٩

[illegible]

سُوْرَةُ الْمُطَفِّفِيْنَ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ سِتٌّ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً

(آياتونه ٣٦) [illegible] (ركوع ١)

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ۙ

هلاكت دے كمونكو لره - هغوئ چه كله [illegible] نو پوره اخلي -

له حال [illegible] ١٢ ٣ [illegible] ١٢ ٣ الله تعالىٰ [illegible]

[illegible]

وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ

او کله چې دوی ته په پیمانه یا تول ورکوي نو کم ورکوي. آیا خیال نه کوي دوی چې دوی به

مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾

بیرته ژوندي کړی شي؟ په لویه ورځ کې. کله چې او به ودریږي خلق مخې ته د ټولو عالمونو د رب

كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿٧﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا سِجِّيْنٌ ﴿٨﴾

داسې نه ده د بدکارانو عمل نامه یقیناً په سجین کې ده. او ته څه خبر یې چې سجین څه دی؟

كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١٠﴾ الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ

یو دفتر دی لیکلی شوی. هلاکت دی په دغه ورځ دروغ ګڼونکو لره، هغه کسان چې دروغ ګڼي

بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿١١﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿١٢﴾ اِذَا

د جزا ورځ. او نه یې دروغ ګڼي مګر هر ظالم ګناهګار. کله چې

تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ

ولوستلی شي په ده زمونږ آیتونه نو وائي دا قصې دي د پخوانیو. داسې نه ده بلکه زنګ شوی دی

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٤﴾ كَلَّآ اِنَّهُمْ عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ

په زړونو د دوی هغه څه چې دوی به کول. حقه ده چې دوی به د خپل رب نه په هغه ورځ

لَّمَحْجُوْبُوْنَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيْمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذِيْ

منع کړی شي. بیا به دوی دوزخ ته ننوځي. بیا به ورته اوویلی شي دا هغه څه دي

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٧﴾ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْاَبْرَارِ لَفِيْ عِلِّيِّيْنَ ﴿١٨﴾ وَ

چې تاسو به دروغ ګڼل. داسې نه ده د نیکانو عمل نامه یقیناً په علیین کې ده. او

مَآ اَدْرٰىكَ مَا عِلِّيُّوْنَ ﴿١٩﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿٢٠﴾ يَّشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿٢١﴾

او ته څه خبر یې چې علیین څه دي؟ یو دفتر دی لیکلی شوی. حاضریږي ورته نژدې خلق (ملائکې)

سله دا یو مقام دی چې د کفارو ارواح په کښې ساتلی شي (عن ابن عباس).
سله دا وقف په دواړو طرفو بیان دی.
سله دا اوچت مقام دی په اوووم آسمان کښې ځائی دی د مومنانو د ارواح (ابن کثیر).
سله معلومه شوه چې مسلمانانو ته به الله تعالی خپل دیدار بخښش کوي نو ځکه کفارو ته الله تعالی به د خپل دیدار نه محروم کوي (امام مالک).

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۝ تَعْرِفُ فِي

یقیناً نیکان به په نعمت کښې وی - په تختونو به پراته گوری - ته به معلوموې په

وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ۝ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ۝ خِتَامُهُ

مخونو د دوی کښې تازگی د نعمت - سکولے کیږی به په هغو شراب خالص ټاپه شوی - د چا په به وي

مِسْكٌ ۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۝ وَمِزَاجُهُ مِن

هغو په مشکو وي او د دې کښې دې رغبت وکړي رغبت کونکي - او ګډ وي به د هغو

تَسْنِيمٍ ۝ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا

تسنیم وی - داسې چینه ده څکی به ترې مقربان خلق - یقیناً مجرمانو به په مؤمنانو

كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۝ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۝

پورې خندل - او کله چې به په هغو تیر شو نو په هغو به یې سترګې وهلې

وَإِذَا انقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انقَلَبُوا فَكِهِينَ ۝ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا

او کله چې به واپس شو خپل کور ته نو واپس به شو خوشحاله - او کله چې به دوی ولیدل هغو

إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ۝ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ۝ فَالْيَوْمَ

وئیل به چې یقیناً دوی گمراهان دی - او نه دی لیږلی شوی په هغو باندې څوکیداران - نو نن به

الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۝ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۝

مؤمنان په کافرانو پورې خاندی - په تختونو باندې به تماشه کوي -

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝

بدله به ورکړے شی کافرانو ته د کارونو د دوی -

سُورَةُ الْانْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ ۝ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝ هِيَ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ آيَةً

(آیتونه ۲۵)	خاص په نوم د الله سره چې ډیر مهربان رحم کوونکے دے (اوله ...)	(رکوع ۱)

۱ے شو او عذاب د آخرت بیان دے
۲ے د صفوت توحین د پاره ... اشاره کولی
۳ے خپلو تختونو او عذاب ... کوی
۴ے بعد الانفطار و قبل الروم - په ترتیب قرآن (۸۴) او په نزول (۸۳) مقصد د سورت ... هم نشی او په ... به په پړے قسم قسم عذاب ... راشی

ع

إِذَا السَّمَآءُ انشَقَّتْ ۝١ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝٢ وَإِذَا الْأَرْضُ

کله چې آسمان څیرې شي - او غوږ به کیږدي فیصلې د رب خپل ته - او دا ورته مناسب ده - او کله چې ځمکه

مُدَّتْ ۝٣ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۝٤ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝٥

اوږده کړی شي - او وغورځوي هغه څه چې په هغې کې دي او خالي شي - او غوږ به کیږدي فیصلې د رب خپل ته او دا ورته مناسب ده

يَٰٓأَيُّهَا الْإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَٰقِيهِ ۝٦ فَأَمَّا مَنْ

ای انسانه یقینًا ته کوشش کوونکی یې د تګ طرف د رب خپل ته پوره محنت نو یو ځای به شې له هغه سره - نو هغه چا ته چې

أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ۝٧ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۝٨ وَيَنقَلِبُ

ورکړی شي عملنامه په ښي لاس کې - نو زر ده حساب به وشي حساب آسان - او هغه به واپس شي

إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ۝٩ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهْرِهِۦ ۝١٠ فَسَوْفَ

خپل اهل ته خوشحاله - او هغه چا ته چې ورکړی شي عملنامه د شا له طرفه - نو هغه به

يَدْعُوا۟ ثُبُورًا ۝١١ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ۝١٢ إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ۝١٣

غواړي مرګ - او داخلېږي به دوزخ ته - یقینًا هغه و په اهل خپل کې خوشحاله

إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ۝١٤ بَلَىٰٓ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرًا ۝١٥

ده ګمان کاوه چې واپس به نه شي (الله ته) - او ولې - یقینًا رب د ده و ده ته لیدونکی

فَلَآ أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۝١٦ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝١٧ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۝١٨

نو قسم کوم زه په شفق - او په شپه او هغه څه چې جمع کړي - او په سپوږمۍ چې پوره شي

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ۝١٩ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٢٠ وَإِذَا قُرِئَ

چې تاسو به سواره شئ یو حال پسې بل حال ته - نو څه دي دوی ته ایمان نه راوړي - او کله چې لوستی شي

عَلَيْهِمُ الْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ ۝٢١ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُكَذِّبُونَ ۝٢٢

دوی ته قرآن نو دوی سجده نه کوي - بلکه کافران دروغ ګڼي (سجده)

۱ دا د آخرت بیان دے یعنې په دے وخت به تاسو پوره ته کړے شئ ۱۲

۲ یعنې سرعا او فرا ځه ۳ ترغیب دے نیکو عملونو ته ۱۲ ۴ آسان حساب دا دے چې صحیفه ته به او کتلې شي او کارونه به ترې معاف شي دا بشارت دے ۱۲

۵ دا د عذاب د آخرت بیان دے یعنې کتاب به ورته د شا نه ورکړے شي او [illegible] لاس کې ملاو شي تائید: وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ الحاقة ۱۲

۶ او سخت حساب دا دے چې تپوس او شي چې دا کار دے ولې کړے دے ۱۲

۷ جواب نیشته (حدیث) ۱۲

۸ دا بیان د شواهد د قیامت دے یعنې څنګه چې په شفق او شپه او سپوږمۍ احوال راځي نو همدغسې به په تاسو احوال راشي په قیامت کښې ۱۲

۹ دا واجب نه ده ۱۲

۱۷ مع عند المتقدمین

الرکوع ۱

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢٤﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ

او الله ښه پوهیږي په هغه شي چې دوی یې جمع کوي - نو خبر کړه دوی ته په عذاب سخت سره - مګر هغوی چې

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾

ایمان یې راوړے او کړي یې نیکۍ نو هغوی لره ثواب دے زیات -

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ ﴿٨٥﴾ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ آيَاتُهَا ٢٢ وَعَشْرُ رُكُوْعَاتُهَا ١

ایتونه (۲۲) | شروع په نوم د الله سره چې ډیر مهربان رحم کوونکے دے | (رکوع ۱)

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٣﴾

قسم دے په آسمان چې برجونو والا دے - او په هغه ورځ چې د هغې وعده شوې ده - او په شاهد او په مشهود -

قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُوْدِ ﴿٥﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا

لعنت دے په کندو والو باندې - چې اور دے لمبې وهونکے دے - کله چې دوی په هغه باندې

قُعُوْدٌ ﴿٦﴾ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿٧﴾ وَمَا

ناست وو - او هغه کار چې کولو دوی په مومنانو سره حاضر وو ورته - او عیب یې

نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿٨﴾ الَّذِيْ

نه وو کړے دوی ددوی مګر چې دوی ایمان راوړې وو په الله چې زبردست او صفتونو والا دے - هغه ذات چې

لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٩﴾

هغه لره ده بادشاهي د آسمانونو او د زمکې - او الله ته هر شے ښکاره دے -

اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ

یقیناً هغه خلق چې کړې دې مومنانو سړو او مومنانو ښځو - بیا توبه نه ده ویستې نو هغوی لره

عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ﴿١٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

عذاب د جهنم دے او هغوی لره عذاب د سوزولو دے - یقیناً هغه خلق چې یقین کړی - او

[illegible]

عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۬ؕ ذٰلِكَ

[illegible]

الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ﴿۱۱﴾ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَ

[illegible]

يُعِيْدُ ﴿۱۳﴾ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ﴿۱۴﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ﴿۱۵﴾ فَعَّالٌ

[illegible]

لِّمَا يُرِيْدُ ﴿۱۶﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ﴿۱۷﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ﴿۱۸﴾

[illegible]

بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ﴿۱۹﴾ وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ مُّحِيْطٌ ﴿۲۰﴾

[illegible]

بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَّجِيْدٌ ﴿۲۱﴾ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ﴿۲۲﴾

[illegible]

سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ هِيَ سَبْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

[illegible]

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿۱﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ﴿۲﴾ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿۳﴾

[illegible]

اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿۴﴾ فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿۵﴾

[illegible]

خُلِقَ مِنْ مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿۶﴾ يَّخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَآئِبِ ﴿۷﴾

[illegible]

[illegible]

له دا د قیامت مسئله ... [illegible] ... شته ... الله تعالیٰ ... [illegible]
په قیامت کښې ښکاره شی ... [illegible] ... فیصل ... [illegible]

إِنَّهُ عَلَىٰ رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُ مِن قُوَّةٍ

یقیناً الله په واپس کولو د ده باندې قادر دے. کومه ورځ چه ښکاره به شی رازونه. نو نه به وی هغه له هیڅ طاقت

وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾

او نه مدد ګار. قسم دے په آسمان د باران والا. او په زمکه چه د چاودیدو والا ده.

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾

یقیناً دا قرآن خبره ده فیصله کونکې. او نه ده دا د ټوقو. یقیناً دوی فریب کوی.

وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

او زه تدبیر کوم. نو صبر او کړه کافرانو ته صبر او کړه دوی ته لږ.

سُورَةُ الْأَعْلَىٰ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً

(آیتونه ۱۹) شروع په نوم د الله چه ډیر مهربان نهایت رحم والا دے (رکوع ۱)

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٢﴾ وَالَّذِي

پاکی بیان کړه د نوم د رب خپل ډیر اوچت. هغه ذات چه پیدا کړی یې او برابر کړی یې. او هغه ذات چه

قَدَّرَ فَهَدَىٰ ﴿٣﴾ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَىٰ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَىٰ ﴿٥﴾

اندازه کړی یې بیا یې لار ښودلې ده. او هغه ذات چه راویستلی یې دے واښه. نو بیا یې ګرځولي دي خشک تور.

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰ ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا

ژر به لولو مونږ تاته نو ته به نه هیروې. مګر هغه چه رضا شی الله. یقیناً الله پوهیږی په ښکاره او په

يَخْفَىٰ ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَىٰ ﴿٩﴾

پټو شیانو. او مونږ به آسانه کړو تا ته آسانۍ ته. نو ته نصیحت کوه که فائده رسوی نصیحت.

سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ ﴿١٠﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصْلَى

نصیحت به قبلوی هغه څوک چه ویریږی له الله نه. او ډډه به کړی ترینه بدبخت. هغه چه داخل به شی

او دوباره ... [illegible] ... ورځ ... بیا ئې بعد ... قریب ... الله تعالیٰ ... د قول مضمون د قیامت ... سورت قیامت ... شروع ... سورتونو کښې بیان شو ... قیامت ... [illegible] ... بعد التکویر ... سورت ... ترتیب ... توحید او ترهیب ... مضامین ... بشارت ... توحید ... سورت مقصد توحید او ترهیب من الدنیا دے ... دعوه ... الله تعالیٰ ... الله تعالیٰ ...

اسانی پیدا کړی ... دعوت او تبلیغ عام ... [illegible]
موضوع ... [illegible]

النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿١٣﴾ قَدْ اَفْلَحَ

لوئے اور ته - بیا به نه مری په هغه کښې او نه به ژوندے وی - بے شکه کامیاب شو هغه

مَنْ تَزَكّٰى ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ

څوک چه پاک شو - او یاد ئے کړو نوم د رب خپل بیا ئے مونځ وکړو - بلکه تاسو غوره کوئ ژوند

الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿١٧﴾ اِنَّ هٰذَا لَفِى الصُّحُفِ

لنډے - او اخرت غوره دے او همیشه دے - یقیناً دا خبره په کتابونو مخکنو کښې ده

الْاُوْلٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ﴿١٩﴾

دا - په کتابونو د ابراهیم او د موسیٰ کښې -

سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ هِىَ سِتٌّ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

(غاشیه) | شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم کوونکے دے | (رکوع ۱)

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ

آیا راغلې ده تا ته خبره د پټوونکې - ډیر مخونه به په هغه ورځ عاجز وی - محنت به کوی

نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ

ستړی به وی - داخل به شی اور گرم ته - او به څښولے شی په هغه اوبو ډیرو گرمو - نه به وی

لَهُمْ طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِىْ مِنْ جُوْعٍ ﴿٧﴾

هغوی له طعام مگر د ضریع - چه نه به څربول کوی او نه به لرے کوی لوږه -

وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِىْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾

ډیر مخونه به په هغه ورځ تازه وی - خپلې کوشش سره راضی وی - په جنت اوچت کښې به وی -

لَّا تَسْمَعُ فِيْهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾ فِيْهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيْهَا سُرُرٌ

نه به اوری په هغه کښې بے فائدے خبره - په هغې کښې چینه ده جاری - په هغې کښې تختونه دی

ع ١٤ / ١

له یعنی نه به داسې مړ شی چه دے ختم شی او نه به داسې ژوندے وی چه په هغه کښې عیش وی ۱۲ له د زړه نه وے ۱۲ له یعنی چه حاجات خوارُی نو صرف نوم د الله تعالیٰ اخلی ۱۲ ۱۲ ۱۲ له دا توحید دے د دنیا نه ۱۲ له دا د لیل نقلی دے یعنی دا توحید خبره نوے نه ده بلکه په مخکینو کتابونو کښې هم دا خبره وه ۱۲ ۱۲ ۱۲ له بعد الذاریات و قبل الکهف په ترتیب قرآنی کښې (۶۰) په نزول کښې (۶۸) دے - مقصد د سورت دے دوه ډلو د عملونو او د زیرے او د تخویف بیان دے ۱۲ له دا د عذاب د اخرت بیان دے ۱۲ له دا زیرے دے ۱۲ الغاشیه د قیامت نوم دے عام دے نه مونځ مراد اخلی ۱۲ له ترغیب دے اخرت ته ۱۲ ۱۲ له او نو ده د اکواب دویم ده نمارق دریم ده زرابی - خلوره څلور د بشارت ۱۲

وقف لازم

[illegible]

مَرْفُوْعَةٌ ۝ وَّاَكْوَابٌ مَّوْضُوْعَةٌ ۝ وَّنَمَارِقُ مَصْفُوْفَةٌ ۝ وَّزَرَابِيُّ

پورته شوي - او پيالې دي ايښودل شوي - او بالښتونه دي په قطار سره - او غالي دي

مَبْثُوْثَةٌ ۝ اَفَلَا يَنْظُرُوْنَ اِلَى الْاِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝ وَاِلَى السَّمَآءِ

غوړولي شوي - آيا نو نه گوري دوي اوښ ته چه څنگه پيدا شوي دي - او آسمان ته

كَيْفَ رُفِعَتْ ۝ وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝ وَاِلَى الْاَرْضِ

چه څنگه پورته شوي - او غرو ته چه څنگه ودرولي شوي دي - او زمکې ته چه

كَيْفَ سُطِحَتْ ۝ فَذَكِّرْ اِنَّمَآ اَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝ لَسْتَ عَلَيْهِمْ

څنگه غوړولي شوي ده - نو وعظ کوه - يقيناً ته وعظ کونکې يې - نه يې ته په هغوي باندې

بِمُصَيْطِرٍ ۝ اِلَّا مَنْ تَوَلّٰى وَكَفَرَ ۝ فَيُعَذِّبُهُ اللّٰهُ الْعَذَابَ

مسلط - مگر هغه څوک چه وگرځيدو او کافر شو - نو عذاب به ورکړي الله هغه ته عذاب

الْاَكْبَرَ ۝ اِنَّ اِلَيْنَآ اِيَابَهُمْ ۝ ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝

لوئ - يقيناً ماته واپسي د دوي ده - بيا يقيناً په ما باندې حساب د دوي دے -

سُوْرَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً

(آيتونه ۳۰) [illegible] (ركوع ۱)

وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَّالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَالَّيْلِ اِذَا يَسْرِ ۝

قسم دے په سبا - او په شپو لسو - او په جوړه او په طاق سره - او په شپه کله چه لاړه شي -

هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ۝ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝

په دوي باندې قسم دے عاقل لره - آيا نه گورې ته چه څه وکړل رب ستا د عاد قوم سره

اِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝ الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝ وَثَمُوْدَ

چه ارم ؤ چه د لوئ قد والا ؤ - کوم چه نه ؤ پيدا شوي په شان د هغوي په ملکونو کښې - او د ثمود سره

[illegible]

الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ

کوم چه هغوی کڼستل ګټې په وادي کښې - او فرعون سره د میخونو والا ؤ - کوم چه

طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ

سرکشي هغوی کړې وه په ملکونو کښې - نو ډیر وران ئې کړې وه په هغو کښې - نو راوستله په هغوی باندې ستا رب

سَوْطَ عَذَابٍ ۝ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا

کړوړه د عذاب - یقیناً ستا رب دے په انتظار کښې - نو چه انسان دے چه کله امتحان

ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۝ وَأَمَّا

او کړي ستا رب خو ده لره عزت ورکړي او نعمت - نو وائي چه زما رب ما ته عزت راکړو - او کله چه

إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ۝ كَلَّا

امتحان وکړي او تنګ کړي په ده رزق د ده - نو وائي چه زما رب زه ذلیل کړم - داسې نه ده

بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ۝ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝

بلکه تاسو عزت نه کوئ د یتیم - او نه تیزوئ خلق په خوراک د غریب -

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ۝ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝ كَلَّا

او خورئ میراث تاسو ټول په جمع - او خوښه کوئ د مال سره ډیره مینه - داسې نه ده

إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۝ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝

کله چه مات شي زمکه ذرې ذرې - او راشي رب ستا او ملک په قطار قطار -

وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ

او راوستلے شي په دغه ورځ جهنم - په دغه ورځ به سوچ کوي انسان نو کله به ده ته فائده ورکړي

الذِّكْرَىٰ ۝ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ

فکر - وبه وائي ارمان ما مخکښې لیږلي وے د ژوند دپاره - نو په دغه ورځ به عذاب نه شي ورکولے

۱ـ دلته بیان د مرض د دنیا ته ... [illegible] ... یتیم ... [illegible] ... قیامت ... [illegible]

لـه واترغيب وركړى شيكو عملونو ته چه هركله ستا علاوه او شو نو او س خوشحالي كوه چه خوشحاله شې او مولا به هم ستا نه خوشحاله شي او د الله تعالى بنده به شې او جنتي به هم شې ١٢ سـ تكواليه د محبت كول دنيا چه مال خرچ كړه په مصرف كښې خوښ

عَذَابَهُۥٓ أَحَدٌ ۝٢٥ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٌ ۝٢٦ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ

په شان د عذاب د هغه هيڅوك . او نه به بند ولي څوك په شان د بند ولو د هغه يو كس . اے نفسه

ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ۝٢٧ ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝٢٨ فَٱدْخُلِى

د اطمينان - واپس شه خپل رب ته راضي وستاد اصحه پر رب ستا) نو شامل شه

فِى عِبَٰدِى ۝٢٩ وَٱدْخُلِى جَنَّتِى ۝٣٠

په بندګانو زما كښې . او داخل شه زما جنت ته .

سُورَةُ ٱلْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ وَهِىَ عِشْرُونَ ءَايَةً

آيتونه (٢٠)	شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان او رحم لرونكے دے (احد او غوره)	ركوع (١)

لَآ أُقْسِمُ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ۝١ وَأَنتَ حِلٌّۢ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ۝٢ وَوَالِدٍ

قسم كوم په دے ښار - او ته او سے په دے ښار كښے - او په پلار

وَمَا وَلَدَ ۝٣ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِى كَبَدٍ ۝٤ أَيَحْسَبُ أَن

او په اولاد - يقينا ما پيدا كړے دے انسان په سختئ كښے - آيا ګمان كوي چه قادر

لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝٥ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ۝٦

نه دے په ده يو تن - وائي چه ما خرچ كړے دے مال ډير -

أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ۝٧ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ۝٨ وَلِسَانًا

آيا ګمان كوي چه نه دے ليدلے ده لره يو تن - آيا ما نه دي وركړي ده لره دوه سترګے - او ژبه

وَشَفَتَيْنِ ۝٩ وَهَدَيْنَٰهُ ٱلنَّجْدَيْنِ ۝١٠ فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ۝١١ وَمَآ

او شونډے - او ما ښودلي دي ده لره دوه لارے د خير او شر نو وانه وختو په غونډئ - او څه خبر كړه

أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْعَقَبَةُ ۝١٢ فَكُّ رَقَبَةٍ ۝١٣ أَوْ إِطْعَٰمٌ فِى يَوْمٍ ذِى

تا لره چه څه ده غونډئ - آزادول د څټ دي . يا خوراك وركول دي په ورځ د

خوشحاله شي او د الله تعالى د ايمان نه چه محبت د دنيا وے ختم شي ١١ عـه بعد د قسم الطارق . پيش ترتيب قرآن كښے (١٠٠) او په نزول كښے (٣٥) دے ١٢ كښے دا كلے چه مركز د دين دے او د عيش نه خالي دے يعني او پاکي او فضل او لوے شي او خپل چه پلار دے او كه څوك دے په تكليف كښے نو معلوم شوه چه انسان دنيا د تكليف د پاره راغلے دے نه د عيش د پاره او د دنيا د محبت د پاره - كښے دا زور نه وه په كار خو او وه چه ده د دين محنت كړے وے څكه چه د محنت د پاره پيدا او دے نو دے خو د دين دشمني كوي چه څنګه كوي چه مال چه ډير مال د ده د دين په دشمني كښے خرچ كړے دے آيا په ده څوك قادر نه دي او ده په چا ليدلے نه دي ما خو ده لره سترګے او ژبه وركړے ده او د خير او شر لارے هم ورته ښودلے ده نو په كار وه چه په بنه مصرف كښے ده مال وركړے وے چه د دنيا محبت ترے ختم شوے وے خو چه ايمان ورسره وے ځكه د ايمان نه بغير اعمال نه دي منظور او نو روح هم ده د نيكئ خوښه كړے وے ليكن ده خو د اسلام دشمني شروع كړه ١٢ منه

ركوع ١ ١٤

وقف لازم

مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ

ورځ کښې - یتیم ته چې قرابت والا وي - یا مسکین ته چې په خاورو کښې وي - بیا وي دغه

كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا

حقو نه (رشي) چه ایمان ئې راوړیدے او وصیت کوي یو بل ته په صبر او وصیت کوي یو بل ته

بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

د مهربانۍ - دوي د ښۍ طرف والا دي - او کوم خلق چه انکار کوي د

بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ﴿٢٠﴾

ایتونو زمونږ - دوي د ګس طرف دي - په دوي اور دے سر بند -

سُورَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ خَمْسَ عَشْرَةَ آيَةً

ایتونه (۱۵)	شروع په نوم د الله سره چه بیحد مهربان نهایت رحم والا دے (امداد او غوا یی ئی)	رکوع (۱)

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا ﴿٣﴾

قسم دے په نمر او په رڼا د هغه - او په سپوږمۍ چه پسې راځي - او په ورځ کله چه رڼا کړي نمر لره -

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾

او په شپه کله چه پټ کړي نمر لره - او په آسمان او په بنا د هغه - او په زمکه او په غوړولو د هغې -

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾ قَدْ

او په نفس او په سمولو د هغه - نو خودلے ده ته نیکي او بدي د هغه - کامیاب دے

أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ

هغه څوک چه پاک ئې کړو دا لره - او نامراد دے هغه څوک چه ذلیل ئې کړو دا لره - دروغژن کړو ثمودیانو

بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ

په خپله سرکشۍ سره - (رسول لره) کله چه پورته شو بدبخت د هغوي - نو او وئیل هغوي ته رسول د الله

شله واورېدے شو که ١٢
ته وادا عذاب د اخرت بیان
د دغه سوال د مرکو بد انجام
وقيل المراد په ذریعه
تفرق کیدو ایمان د لزوم
(۱۰) مقصد د سورت د ا
تمثیل دے د اعتقاد د موحد
او د اعتقاد د مشرک - او د
دے سورت لیکه د توحید
مسئله د دې مخکې ده او
سورت تو لیکه توحید و غیره
د دنیا دے. شمس واشواهد
د دې تعریف د اعتقاد د
موحد او د مشرک د
موحد اعتقاد لکه نمر
رڼا اشکارا او متقي نفس
او د مشرک اعتقاد لکه
شپه او سپوږمۍ د ورځې
او د زمکه او نفس فاجر
شمس وا د اعتقاد د موحد
اثر دے مسئله دا د
اعتقاد د مشرک لوده وډم
شمس وا د مشرک کوونکو
عذاب بیان دے ١٢

ركوع ١

[illegible] بعد الاعلیٰ وقبل الفجر [illegible] سورت [illegible]

نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيٰهَا ۞ فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا ۙ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ

[illegible]

رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ۞ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ۞

[illegible]

سُوْرَةُ اللَّيْلِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ اِحْدٰى وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

(سورۃ ۹۲)	[illegible]	(رکوع ۱)

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۞ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۞ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ

[illegible]

وَالْاُنْثٰىٓ ۞ اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ۞ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ۞

[illegible]

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۞ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ۞ وَاَمَّا مَنْۢ بَخِلَ

[illegible]

وَاسْتَغْنٰى ۞ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۞ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْعُسْرٰى ۞

[illegible]

وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗٓ اِذَا تَرَدّٰى ۞ اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ۞

[illegible] یقیناً [illegible]

وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ۞ فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ۞

او یقیناً [illegible] آخرت او دنیا [illegible]

لَا يَصْلٰىهَآ اِلَّا الْاَشْقَى ۞ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۞ وَسَيُجَنَّبُهَا

[illegible]

[illegible]

له حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه [illegible] ... احسان [illegible] بدل ... الله تعالیٰ [illegible]
[illegible] ... بعد الفجر و قبل الانشراح ... په ترتیب قرآن کښ (۹۳) او په نزول کښ (۱۱) ده. مقصد

د سورت: تسلی د نبی کریم صلی الله علیه وسلم ده [illegible] ... الله تعالیٰ ... نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه الله تعالیٰ خفه شو ... الله تعالیٰ فرمائی ... وحی ... ﴿مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ﴾ ... ﴿وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ﴾ ... اول نعمت ... مدینې منورې ته ... الله تعالیٰ ... استقامت ورکړو. شه دریم نعمت دے یعنی دینی احکام ... معلوم نه وو ... ﴿مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ﴾ ... شه دریم انعام ... تفریع ده په نعمت اول ... یتیم ... شه د آخری ... دریم انعام ... فقیر ... الله تعالیٰ مال ... مدینې منورې ... سائل ... تفریع ده په دویم نعمت ... الله تعالیٰ ... نبوت ورکړو ... نو د نعمت اوس بیانول ...

١٨ الْأَتْقَى ﴿١٧﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُ

[illegible] ... مال ... [illegible]

مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰ ﴿١٩﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾

[illegible] ... رضا د رب ... [illegible]

ع ۱ / ۱۸ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

او زر به [illegible] خوشحاله شي.

سُورَةُ الضُّحَىٰ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — هِيَ إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً

(آیتونه ۱۱)	شروع په نوم د الله ... [illegible]	(رکوع ۱)

وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾ وَ

قسم دے ... [illegible] ... او

لَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

[illegible]

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَ

آیا نه ... یتیم ... [illegible] ... او

وَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا

[illegible] ... یتیم ... او سائل لره

ع ۱ / ۱۸ السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

[illegible] ... او نعمت د رب خپل ... بیانوه.

سُورَةُ الْانْشِرَاحِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — وَهِيَ ثَمَانُ آيَاتٍ

(آیتونه ۸)	شروع په نوم د الله ... [illegible]	(رکوع ۱)

له بعد الضحیٰ و قبل العصر — په ترتیب قرآن کښ (۹۴) او په نزول کښ (۱۲) ده. مقصد د سورت: تسلی د نبی کریم صلی الله علیه وآله وسلم ده ۱۲

له انعام اول دے. ٣ه انعام دوهم دے او دا دواړه د الله تعالیٰ احسان کړی دے. ٣ه دریم انعام او توحید مسئله شي تعالیٰ اشاره کړے ده. ٣ه حال په حصر دی او د الله تعالیٰ ذکر کوي چه د وهوه ویغي انعام د ډیره الله تعالیٰ کړے دے

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِي

آیا مونږ نه دے کلاؤ کړے تاله سینه ستا. او مونږ لرې کړے دے ستا نه بوج ستا. کوم چه هغه

أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ

ماتوله شا ستا. او مونږ پورته کړے دے ستا دپاره ذکر ستا. نو یقیناً د سختۍ سره

يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَ

آساني ده. یقیناً د سختۍ سره آساني ده. نو کله چه وزګار شے نو ځان کړه کوه. او

إِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَب ﴿٨﴾

رب خپل ته میلان کوه.

سُورَةُ التِّينِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَمَانِ آيَاتٍ

(آیتونه ٨) شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم لرونکے دے (اته آیتونه دي) (رکوع ١)

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾

قسم دے په انځر او په زیتونو. او په طور سینین. او په دے ښار د امن.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ

یقیناً مونږ پیدا کړے دے انسان ښه استعداد والا. بیا مونږ واپس کړے دے لاندے د

سَافِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ

لاندو ته. مګر هغوی چه ایمان راوړی او نیکۍ یې اوکړې نو هغوی لره ثواب دے

غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ

بے انتها. نو څه شے دروغژن کوي تا لره د دے نه روستو په باره د انصاف کښې. آیا نه دے الله

بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

د ټولو نه لوئے حاکم (زړونه د دے)

نو دا تقریر دے په ترتیب د تنبیه. ٥ه یعنی کله چه وزګار شے د تبلیغ نه نو بیا نور عبادت کوه. ٦ه یعنی د الله تعالیٰ ته دعا غواړه. ١ه علماؤ د شرح صدر وائي چه د دنیا سره محبت نه وي او د آخرت سره تعلق وي او د مرګ تیارے کوي (الحدیث). ٢ه بعد البروج و قبل القریش، په ترتیب قرآن (٩٥) او په نزول (٢٨) دے. مقصد: ترغیب د دنیا. ٣ه دلیل نقلي دے د ابراهیم علیه السلام د تین د مراد ځائے د هجرت د ابراهیم علیه السلام دے. ٤ه دلیل نقلي د عیسیٰ علیه السلام نه د زیتون د مراد ځائے د پیدائش د عیسیٰ علیه السلام دے. ٥ه دلیل نقلي د موسیٰ علیه السلام د طور نه مراد ځائے د وحي د موسیٰ علیه السلام دے. ٦ه دا دلیل دے د نبی کریم صلی الله علیه وسلم نه د بلد نه مراد مکه مکرمه ده. ٧ه دا جواب د قسم دے حاصل انسان لره ما بنه لیاقت ورکړے دے کوم د محبت اوکړي او دنیا لره لته ورکړي تا دا ګوره ابراهیم عیسیٰ او موسیٰ علیهم السلام او نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته. او که د دنیا سره محبت اوکړي نو بیا د خره نه لاندے دے نو فرق په دوه فیصله کیدی شي حکم احکم الحاکمین

سُوْرَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ هِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

(آیتونه ۱۹) شروع په نوم د الله سره چې بے حده مهربان او همیشه رحم کوونکے دے (رکوع ۱)

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِيْ خَلَقَ ﴿۱﴾ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿۲﴾

اولوله په نوم د رب خپل هغه چې پیدا کړې یې (مخلوقات) پیدا کړے یې دے انسان له وینې ټوټې نه

اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ ﴿۳﴾ الَّذِيْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿۴﴾ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ

اولوله او رب ستا ډیر سخی دے ـ هغه چې ښودلے یې دے په قلم سره ـ علم ورکړے یې دے انسان ته

مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿۵﴾ كَلَّآ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰىٓ ﴿۶﴾ اَنْ رَّاٰهُ اسْتَغْنٰى ﴿۷﴾

د هغه شي چې نه ؤ پرې معلوم ـ حقه ده انسان سرکشي کوي ـ چې ځان اوویني ځان له بے پرواه ـ

اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى ﴿۸﴾ اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يَنْهٰى ﴿۹﴾ عَبْدًا اِذَا

یقیناً ستا رب ته واپسي ده ـ ته اوګوره هغه څوک چې منع کوي ـ بنده لره چې کله

صَلّٰى ﴿۱۰﴾ اَرَءَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰىٓ ﴿۱۱﴾ اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى ﴿۱۲﴾

مونځ کوي ـ ته اوګوره که دے وي په هدایت ـ یا حکم کوي په تقوی سره ـ

اَرَءَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ﴿۱۳﴾ اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ﴿۱۴﴾

ته اوګوره که دے تکذیب کوي او مخ اړوي ـ آیا نه دے خبر چې الله ورته ګوري ـ

كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ ۙ لَنَسْفَعًاۢ بِالنَّاصِيَةِ ﴿۱۵﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ

داسے نه ده که منع نه شي ـ نو مونږ به راکش کړو په تندي سره ـ هغه تندي چې دروغجن

خَاطِئَةٍ ﴿۱۶﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهٗ ﴿۱۷﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿۱۸﴾ كَلَّا ؕ

ګناهګار دے ـ نو راوبلي دے خپل مجلس ـ مونږ به اوبلو سخت ملائکې ـ داسے نه ده په کار

لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿۱۹﴾

ته د هغه خبره مه منه سجده اوکړه او نزدے شه ـ

سورة العلق ملکیه ده ـ په ترتیب نزول سره (۹۶) او په نزول (۱) ده ـ مقصد: قرآن لولو په توحید وسره زده کړو د علم او ښکاره کیږي ـ چې اول آیتونه د سورة بنی کریم صلی الله علیه وسلم په غار حرا کې نازل شو کله چې جبرئیل علیه السلام په او دیکشته د رمضان چې پیدا شو وه ـ نو بنی کریم صلی الله علیه وسلم ته اول په اولنۍ پنځه آیتونه نازل شوي ـ اول سبق وه چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم ته الله په نوم سره اولوله حقه خالق دے ـ الله تعالی په قلم سره علم ورکړو ـ الله تعالی په قلم سره علم حقه ورکوي ـ اسبابو ته محتاج نه دے ـ داسے نه ده په کار خو د قرآن لوستو سره چې شروع کړو او په توحید مضبوط شي ـ بیا سرکشي شروع کړه او ځان بے پرواه ګڼي ـ او خپله مقابله کوي ـ ۱۲ ـ داخلی بیان دے ۱۲

سله پسهٔ عبس وقبل الشمس - په ترتیب قرآنی کښې (۹۷) او په نزول کښې (۲۵) مقصد: بیان د عظمت د قرآن او د شپې

سُوْرَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

اٰیتونه (۵)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم کوونکې دے (اصلاً دغوابی)	رکوع (۱)

اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِىْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝۱ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝۲ لَيْلَةُ

یقیناً مونږ نازل کړے دے قرآن په شپه د قدر کښې - او ته څه خبر یې چه شپه د قدر څه ده ! شپه د

الْقَدْرِ ۙ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ۝۳ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا

قدر - غوره ده د زرو میاشتو نه - راځی ملائکې او روح په دغه شپه کښې

بِاِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِنْ كُلِّ اَمْرٍ ۝۴ سَلٰمٌ ۛ هِىَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝۵

په حکم د رب خپل په هر کار باندے - امان دے - دغه شپه تر راختو د صبا پورے -

سُوْرَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ ثَمَانِ اٰيَاتٍ

اٰیتونه (۸)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم کوونکې دے (اصلاً دغوابی)	رکوع (۱)

لَمْ يَكُنِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ

نه وو کافران د اهل کتاب نه او د مشرکانو نه

مُنْفَكِّيْنَ حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝۱ رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا

چه واپس شوی وے (بې ترددے) چه راشی دوی ته صاف خبره - چه رسول دے د الله د طرف چه لولی

صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۝۲ فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ۝۳ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

پاک پاڼے - چه په هغې کښې دی کتب بوږ مضبوط - او هغه اختلاف چه کړے دے

الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝۴ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا

اهل کتابو نو واپس د حق نه دے چه راغلو ورته صاف بیان - او دوی ته صرف دا حکم شوے وه

لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

چه بندگی کوی صرف د الله خالص کړی هغه له تابعداری - پاکی شی او کوی مونځ

له پسهٔ عبس وقبل الشمس - د قدر لیالی د رمضان په آخره لسو کښې یا په طاق کښې ده کیدے شی دغه شپه کښې عبادت د زرو میاشتو د دغه شپې نه عبادت غوره دے چه هیڅ عبادت کے په دغه شپه کښې اونه کړو. د شب قدر میاشتے (عظمت) نه د کال حساب کتاب شروع شی نو هغه هم دغه شپه معلومه ده او په رمضان کښې چه دغه حساب په کوم شپه ختم شی نو هغه لویه شپه ده او معلومه نه ده.

سله پسهٔ الطلاق وقبل الحشر - په ترتیب قرآنی کښې (۹۸) او په نزول کښې (۱۰۰) مقصد: زور ورکول په عقائدو د کافرانو کفر نه واپسی کړه نه وه تر څو چه راغلے مضبوط انتظام د دوی شوے چه رسول دے او د رسره کاملی کتاب دے نو کله چه راغلے اوس باید شو نو بیا خو کفر نه واپسی کول وه لیکن دوی بغیر کافر شو ۱۳

عه شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن (بقره ۱۸۵): معلومه شوه چه شب قدر په رمضان کښې دے خو غالبا په طاق آخره شپو د رمضان کښې - د حدیث ۱۳

وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ

او ورکوي زکوٰة او دا دے مضبوط طریقه - یقیناً کافران

اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ اُولٰۗىِٕكَ

اهل کتاب او مشرکان به وي د جهنم په اور کښے به هميشه وي دغه کسان دي

هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ

ناکاره مخلوق دي - يقيناً مؤمنان چه کوي نيکي

اُولٰۗىِٕكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝ جَزَاۗؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ

دوي غوره مخلوق دي - بدله د دوي په نزد د رب د دوي باغونه د

عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ رَضِيَ

او سيدو دي چه بهيږي به د لاندې د هغو نه ويالې هميشه به وي په هغو کښے تل تر تله - راضي دے

اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ۝

الله د هغو نه او هغوي به راضي وي د الله نه - دا ملاؤ به وي هغو له چه ويريږي د رب خپل نه

سُوْرَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ ثَمَانِيْ اٰيَاتٍ

(اياتونه ٨) شروع په نوم د الله سره چه ډير مهربان رحم لرونکے دے (رکوع ١)

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝

کله چه او خوځولې شي زمکه په خوځيدو سره او وباسي زمکه بوجونه خپل -

وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَىِٕذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۝ بِاَنَّ

او بيا انسان به وائي چه دا څه شو - په هغه ورځ به بيانوي خبرونه خپل ځکه چه رب

رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا ۝ يَوْمَىِٕذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ڏ لِّيُرَوْا

ستا حکم کړے وي هغې ته - په هغه ورځ به واپس کيږي خلق ډلې ډلې مختلف - چه او ښودلے شي هغوي ته

[illegible] وروسته د العصر او مخکښې د التکوثر - په ترتیب قرآن کښې (۱۰۰) او په نزول [illegible]

أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ

جزاء د عملونو د هغو - نو چا چه کړې وي په قدر د ذرې نیکي نو هغه به اووینې - او چا چه کړې

يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

وي په قدر د ذرې بدي نو هغه به اووینې -

سُورَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ إِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

(آیتونه ۱۱) خاص په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم لرونکی دی (راشروع کوم) (رکوع ۱)

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ۝ فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ۝ فَالْمُغِيْرٰتِ صُبْحًا ۝

قسم دی په منډو وهونکو اسونو [illegible] بیا په سحر کښې حمله کوونکو

فَأَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۝ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهٖ

نو پورته کړي دوی په هغه وخت کښې ګرد نو منځ ته ننوځي په هغه وخت کښې د ډلې - چه یقیناً انسان د رب خپل ته

لَكَنُوْدٌ ۝ وَإِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ۝ وَإِنَّهٗ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ۝

ناشکره دی - او یقیناً دی په دې باندې خبر دی - او دی په مینه د مال کښې سخت دی -

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُوْرِ ۝ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُوْرِ ۝

آیا نه پوهیږي کله چه پورته کړې شي هغه څه چه په قبرونو کښې دي - او ښکاره کړې شي هغه څه چه په سینو کښې دي

إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ۝

چه یقیناً رب د دوی په دوی باندې په هغه ورځ خبر دی -

سُورَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ إِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

(آیتونه ۱۱) خاص په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم لرونکی دی (راشروع کوم) (رکوع ۱)

الْقَارِعَةُ ۝ مَا الْقَارِعَةُ ۝ وَمَا أَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝ يَوْمَ

ټکوونکې - څه شی دی ټکوونکې - او څه خبر کړې ته چه څه دی ټکوونکې - [illegible]

[illegible]

ــه تاشیه د ...
عذاب بیان شوی دی ... مقصد: بې رغبتي د دنیا نه ۱۲

يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۝٤ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

چې شي خلق پریشان د پتنګانو خوارہ شوي او شي به غرونه پریشان د وړۍ رنګه او

الْمَنفُوشِ ۝٥ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ

ویشتلو شوي - نو چا چه دروند شو تله - نو هغه به په ژوند د

رَّاضِيَةٍ ۝٧ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝٨ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۝٩

مزیدار کښې وي - او د چا چه سپک شو تله - نو ځاې د هغه کنده ده -

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ ۝١٠ نَارٌ حَامِيَةٌ ۝١١

او څه خبر کړي ته څه شی ده کنده - اور دی ګرم -

سُورَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَمَانِ آيَاتٍ

آیتونه (۸)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم کوونکی دی (امداد فوائد)	رکوع (۱)

أَلْهَاكُمُ التَّكَاثُرُ ۝١ حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝٢ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝٣

مشغول کړي تاسو د ډېروالي د دنیا تر هغه چه ملاقات او کړو د مقبرو سره - داسې نه وه پکار زر به تاسو پوهه شئ

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝٤ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۝٥

بیا داسې نه وه پکار زر به تاسو پوهه شئ - حقه ده که تاسو پوهه شئ په یقین سره (نو د دنیا محبت به تاسو د زړه نه اوباسئ)

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝٦ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۝٧ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ

تاسو به او وینئ دوزخ - بیا او به وینئ تاسو به هغه دوزخ په یقین - بیا به تپوس او کړې شي ستاسو

يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝٨

په هغه ورځ د نعمت په حق کښې -

سُورَةُ الْعَصْرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَلَاثُ آيَاتٍ

آیتونه (۳)	شروع په نوم د الله سره چه بې حده مهربان رحم کوونکی دی (امداد فوائد)	رکوع (۱)

ــه توحید وغيره د دنیا نه ۱۲ ــه یعنې مقبرو ته لاړ شئ چه د دنیا سره محبت ستاسو ختم شي چه مرګ درته یاد شي - فائده: مقبرو ته تلل د پاره د دې کار دي (۱) د دنیا محبت کمېدل (۲) آخرت یادېدل (۳) د مړو سره ... بنی کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي ما اول تاسو د مقبرو نه منع کړي وو خو اوس ... زیارت کوئ ... د دنیا محبت کمېږي او آخرت یادېږي ... قبرونو ... ملاقات سره او بنی کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي چه د ... د پاره زر قبلېږي ... او په دې کښې اخلاص وي ۱۲ ــه د عذاب د آخرت بیان دی ۱۲

ــه مراد عملونه دي ۱۲ ــه بعد الانشراح و قبل العادیات - په ترتیب قرآن (۱۰۳) او په نزول (۱۳) مقصد: د دنیا سره محبت مه کوه بلکه د کامیابۍ څلور اصول په ځان کښې پیدا کړه (۱) ایمان (۲) نیک عمل (۳) وصیت د ایمان او نیک عمل یو بل ته (۴) او د صبر وصیت چه په تبلیغ کښې تکلیف راځي ۱۲

سلہ زمانه ګواه دے چه انسان په تاوان کښې دے ... مګر هغه خلق چه ایمان لري او عمل صالح کوي او یو بل ته د حق او د صبر وصیت کوي ... عصر ۳ ... سورت بعد القیامة وقبل المرسلات په ترتیب قرآني ... الله تعالیٰ ...

وَالْعَصْرِ ۝١ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝٢ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

قسم دے په زمانه. چه انسان په خساره کښې دے. مګر هغه خوک چه یقین اوکړو او وکړې

الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣

نیکۍ او وصیت کوي یو بل ته د حق دین. او وصیت کوي یو بل ته د صبر.

سُورَةُ الْهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعُ آيَاتٍ

سورت همزه مکي دے په دې کښې نهه ایتونه دي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم لرونکې دے (صدد قواید ۳)

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝١ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝٢

هلاکت دے هر عیب لګوونکي کنځل کوونکي لره. کوم چه جمع کړې دے مال او شمار کړې دے.

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝٣ كَلَّا ۖ لَيُنبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝٤ وَ

ګمان کوي چه مال د ده به همیشه ژوندے ساتي. داسې نه ده وا به غورځولې شي ماتوونکي ته. او

مَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝٥ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ۝٦ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى

څه خبر کړې ته چه څه شے دے ماتوونکې. اور د الله دے بل کړې شوے. کوم چه رسي (خبرږي)

الْأَفْئِدَةِ ۝٧ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ۝٨ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝٩

زړونو ته. یقینا دا اور به په دوی سربند وي. په ستنو اوږدو کښې.

سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ خَمْسُ آيَاتٍ

(ایتونه ۵)	شروع په نوم د الله سره چه ډیر مهربان رحم لرونکې دے (صدد قواید ۲)	(رکوع ۱)

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝١ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ

آیا نه ګورې ته چه څه کار اوکړو رب ستا د ملګرو د هاتي سره. آیا نه کړو الله فریب د دوی

(د ۱۰۳) او په نزول (۱۳) دے. مقصد: بیان د عذاب د اخرت دے په چا کښې چه د څلور اسباب د خسران وي. (۱) غیبت (۲) کنځل (۳) بخل (۴) فخر په مال ۱۲
سلہ بعد انا فرقین د قبل العلق په ترتیب قرآني کښې (۱۰۴) او په نزول کښې (۱۹) دے. مقصد: خوک چه دیني مرکز وران کوي نو هغه به څنګه تباه شي لکه ابرهه چه د بیت الله شریف د ورانولو اراده اوکړه نو څنګه هلاک شو ۱۲ ۱۲
سلہ دا د عذاب د دنیا بیان دے او په دې سورت کښې د عذاب د اخرت بیان وه او دا په عذاب نو د څلورو د پاره د سورة العصر هغه څلور اصول دي. د ابرهه تفصیل قصه په نشر المرجان کښې ده هغه لره اوګوره

ع ۱ ۲۸
ع ۱ ۲۹

[illegible]

فِيْ تَضْلِيْلٍ ۙ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ۙ تَرْمِيْهِمْ

[illegible]

بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ۙ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ۧ

[illegible]

سُوْرَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيٰتٍ

[illegible]

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ۙ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ۚ

[illegible]

فَلْيَعْبُدُوْا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ۙ الَّذِيْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ

[illegible]

وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۧ

[illegible]

سُوْرَةُ الْمَاعُوْنِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — وَهِيَ سَبْعُ اٰيٰتٍ

[illegible]

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ۙ فَذٰلِكَ الَّذِيْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ۙ

[illegible]

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۙ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ۙ

[illegible]

الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۙ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ۙ

[illegible]

[illegible]

... مقصد: په دے کښے د توحید مسئله ده ... وښمن به وي ... ختم کړي. ... کوثر په دنیا کښے قرآن او په محشر ...

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

او منع کوي لېږ شے۔

سُورَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ ثَلَاثُ آيَاتٍ

سورة (۱۰۸) | شروع کوم په نامه د الله سره چه بے حده مهربان نهایت رحم والا دے (اعداد غواړم) | رکوع (۱)

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ

یقیناً مونږ درکړے دے تالره ډیر خیر ۔ نو عاجزي کوه خاص د الله دپاره او قربانی کوه خاص ده لره۔

شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

یقیناً دشمن ستا دے مېوا ت۔

سُورَةُ الْكَافِرُونَ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ وَهِيَ سِتُّ آيَاتٍ

سورة (۱۰۹) | شروع کوم په نامه د الله سره چه بے حده مهربان نهایت رحم والا دے (اعداد غواړم) | رکوع (۱)

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ

ووايه اے کافرانو! زه بندګي نه کووم د هغو چه تاسو ئې بندګي کوئ۔ او نه تاسو بندګي

عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ

کوئ د هغه چه زه ئې بندګي کووم ۔ او نه ما عبادت کړے د هغو چه تاسو ئې عبادت کړے۔ او نه تاسو عبادت

عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

کړے د هغه چه زه ئې عبادت کووم ۔ تاسو لره دین ستاسو دے او ماله دین زما دے۔

سُورَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُ آيَاتٍ

سورة النصر مدنی ده درے آیتونه دي پکښے۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

شروع کوم په نامه د الله سره چه بے حده مهربان رحم کوونکے دے (اعداد غواړم)۔

ربع ۲۳

ربع ۲۳

ربع ۲۴

... بعد الماعون وقبل ... په ترتیب د قرآن ... او په نزول ... مقصد: په دے سورت کښے ... دا دے چه ... سره تعلق ختم کړئ ... وشانئ نزول ... کریم صلی الله علیه وسلم ... چه کله ستاسو ... په دین کښے خیر ... نو مونږ د ستاسو سره شریک ... او کله مونږ په دین کښے خیر ... نو ستاسو سره شریک کوو ... نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وئیل چه معاذ الله د الله سره شرک به نه کوم ... په دے سورت کښے ... اعلان د فتح دے ... سره تعلق ختم کړو ... الله تعالی به ... درکړي ... بعد التوبه ... ونیس بعد د سورة چه ترتیب قرآن کښے (۱۱۰) او په نزول کښے (۱۱۴) دے ... په نصرت فتح ... مراد غلبه د اسلام ده او فتح مکه د هغه غلبه ...

له دې تسبیح او د استغفار نه معلومه شوه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم زمانه قریب ده ځکه چې تاسو ته د خپل کار ختم شو او ستاسو استغفار مناسب وي [illegible] استغفار مناسب دی [illegible] الله تعالی [illegible]

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ۝ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ

کله چې راشي امداد د الله او فتح د مکې [illegible] او ووینې ته خلق چې داخلیږي په دین د الله

ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًا ۝

ډلې ډلې نو پاکي بیانوه د رب خپل سره د ستاینې او بخښنه غواړه له هغه نه یقیناً هغه دی توبه قبلوونکی

سُورَةُ ٱللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ وَهِىَ خَمْسُ ءَايَاتٍ

سورة اللهب مکي ده او پنځه آیتونه دي

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝

شروع په نوم د الله سره چې ډیر مهربان او رحم کوونکی دی

تَبَّتْ يَدَآ أَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُۥ وَمَا كَسَبَ ۝

مات شي دواړه لاسونه د ابولهب او مات شو - هیڅ فائده ونه رسوله ده ته مال د ده او هغه چې ده ګټلی و

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَٱمْرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلْحَطَبِ ۝

ژر به ننوځي اور ته چې لمبې لري - او ښځه د ده چې راوړونکې د لرګو ده

فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

په غاړه د هغې کې رسۍ ده د مونجو

سُورَةُ ٱلْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ وَهِىَ أَرْبَعُ ءَايَاتٍ

(سورة اخلاص) شروع په نوم د الله سره چې ډیر مهربان او رحم کوونکی دی (رکوع ۱)

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ۝ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝

ووایه چې الله یو دی - الله بې حاجته دی - نه ترې څوک پیدا کړی شوی دی او نه دی پیدا شوی

وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

او نشته هغه لره مثل هیڅوک

او ډاڼه شوه [illegible] وقیل التکویر په ترتیب کې (۱۱۰) او په نزول کې (۱۱۴) ده مقصد په دې سورت کې فتح د مکې [illegible] حکم راغلی چې یا ایها الذین آمنوا [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم په صفا [illegible] راجمع کړل او توحید ئې ورته بیان کړو نو ابولهب نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وویل [illegible] نو الله تعالی ورله جواب ورکړو [illegible] حکم عام [illegible] دی ټول [illegible] توحید مسئله چې [illegible] ابولهب تابع [illegible] ام جمیل [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته [illegible] ابولهب [illegible] سوره [illegible] توحید [illegible] توحید سوره ده [illegible] وقیل النجم په ترتیب کې (۱۱۲) او په نزول کې (۲۲) ده [illegible] ذات او صفات کښې [illegible] نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمائي [illegible] ارشاد [illegible]

کله چې هغه او وې چې زه قل هو الله سره محبت لرم - په قل هو الله [illegible] معنی [illegible] توحید [illegible]

عشر ٣

سلم بعد الفیل وقبل الناس په ترتیب قرآنی کښی (١١٣) او په نزول کښی (٢٠) دے. په دے سورت کښی د پناه غوښتلو ذکر دے د هغه څیز نه [illegible] په تکلیف رسوی یعنی [illegible] سحر [illegible] نزول لپاره [illegible] رسول الله صلی الله علیه وسلم باندے [illegible] الله تعالی [illegible] نبی کریم صلی

سُوْرَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

سورۃ الفلق مکی دے چه په هغه کښے پنځه آیتونه دی.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کونکے دے.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ

او وایه چه زه پناه غواړم په رب د صبا سره. د شره د هغه څیز چه الله پیدا کړے دے. او د شره د

غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۙ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِى الْعُقَدِ ۙ﴿٤﴾ وَ

تیارے نه کله چه خوره شی. او د شره د دم کونکو نه په غوټو کښے. او

مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

د شره د کینه کونکو نه کله چه کینه او کړی.

سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ

سورۃ الناس مکی دے چه شپږ آیتونه دی پکښے.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع په نوم د الله سره چه بے حده مهربان رحم کونکے دے.

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ۙ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ﴿٣﴾

او وایه چه زه پناه غواړم په رب د خلقو سره. چه بادشاه د خلقو دے. او معبود د خلقو دے.

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۙ الْخَنَّاسِ ۙ﴿٤﴾ الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ

د شره د وسوسه کونکو نه چه پټیدونکی دی. کوم چه وسوسه کوی په

صُدُوْرِ النَّاسِ ۙ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

سینو د خلقو کښے. چه پیریان او بنی آدم دی.

نزول لپاره [illegible] رسول الله صلی الله علیه وسلم په [illegible] سحر کړے وو او په هغه نزول د سبب [illegible] نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] روایت [illegible] وشو او دا دواړه سورتونه [illegible] آیتونه [illegible] نبی کریم صلی الله علیه وسلم په بدن مبارک [illegible].

(فائده) معلومه شوه چه [illegible] الله تعالی [illegible] نبی کریم صلی الله علیه وسلم [illegible] سحر [illegible] الله تعالی [illegible] سحر [illegible] دا سورتونه [illegible] یقین [illegible] دم [illegible] مریض [illegible].

س ١١٤ بعد الفلق وقبل [illegible] په ترتیب قرآنی (١١٤) او په نزول کښے (٢١) دے. مقصد [illegible] په الله تعالی [illegible] چه تکلیف رسوی [illegible] وسوسه کوی کله چه غفلت وی [illegible] کله چه ذکر کوی [illegible] او شیطانانو نه [illegible] قرآن په [illegible] شروع شو او په سورت الناس ختم شو یعنی [illegible] الله تعالی پوره [illegible] (١٠ شعبان [illegible])

(رقا آئده) په بسم الله کښې اعداد لوخته دی په اسم د باری تعالی سره په ماضلولو د حلوکار دو چه د حضو وجود
پیضوری وی او په دې سورتو کښې امن لوخته دی په خوم دا شه تم سره د حلقه دارو ښ ... چه ...

دُعَاءِ خَتْمِ الْقُرْاٰنِ

صَدَقَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ وَصَدَقَ رَسُوْلُهُ النَّبِيُّ الْكَرِيْمُ وَنَحْنُ عَلٰى ذٰلِكَ مِنَ
الشّٰهِدِيْنَ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِكُلِّ حَرْفٍ مِّنَ
الْقُرْاٰنِ حَلَاوَةً وَّبِكُلِّ جُزْءٍ مِّنَ الْقُرْاٰنِ جَزَاءً اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِالْاَلِفِ اُلْفَةً وَّبِالْبَاءِ
بَرَكَةً وَّبِالتَّاءِ تَوْبَةً وَّبِالثَّاءِ ثَوَابًا وَّبِالْجِيْمِ جَمَالًا وَّبِالْحَاءِ حِكْمَةً وَّبِالْخَاءِ خَيْرًا وَّ
بِالدَّالِ دَلِيْلًا وَّبِالذَّالِ ذَكَاءً وَّبِالرَّاءِ رَحْمَةً وَّبِالزَّاءِ زَكٰوةً وَّبِالسِّيْنِ سَعَادَةً وَّبِالشِّيْنِ
شِفَاءً وَّبِالصَّادِ صِدْقًا وَّبِالضَّادِ ضِيَاءً وَّبِالطَّاءِ طَرَاوَةً وَّبِالظَّاءِ ظَفَرًا وَّبِالْعَيْنِ
عِلْمًا وَّبِالْغَيْنِ غِنًى وَّبِالْفَاءِ فَلَاحًا وَّبِالْقَافِ قُرْبَةً وَّبِالْكَافِ كَرَامَةً وَّبِاللَّامِ لُطْفًا
وَّبِالْمِيْمِ مَوْعِظَةً وَّبِالنُّوْنِ نُوْرًا وَّبِالْوَاوِ وُصْلَةً وَّبِالْهَاءِ هِدَايَةً وَّبِالْيَاءِ يَقِيْنًا
اَللّٰهُمَّ انْفَعْنَا بِالْقُرْاٰنِ الْعَظِيْمِ وَارْفَعْنَا بِالْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ وَتَقَبَّلْ
مِنَّا قِرَاءَتَنَا وَتَجَاوَزْ عَنَّا مَا كَانَ فِيْ تِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ مِنْ خَطَاءٍ اَوْ نِسْيَانٍ اَوْ تَحْرِيْفِ
كَلِمَةٍ عَنْ مَّوَاضِعِهَا اَوْ تَقْدِيْمٍ اَوْ تَاْخِيْرٍ اَوْ زِيَادَةٍ اَوْ نُقْصَانٍ اَوْ تَاْوِيْلٍ عَلٰى غَيْرِ
مَا اَنْزَلْتَهٗ عَلَيْهِ اَوْ رَيْبٍ اَوْ شَكٍّ اَوْ سَهْوٍ اَوْ سُوْءِ اِلْحَانٍ اَوْ تَعْجِيْلٍ عِنْدَ تِلَاوَةِ
الْقُرْاٰنِ اَوْ كَسَلٍ اَوْ سُرْعَةٍ اَوْ زَيْغِ لِسَانٍ اَوْ وَقْفٍ بِغَيْرِ وُقُوْفٍ اَوْ اِدْغَامٍ بِغَيْرِ
مُدْغَمٍ اَوْ اِظْهَارٍ بِغَيْرِ بَيَانٍ اَوْ مَدٍّ اَوْ تَشْدِيْدٍ اَوْ هَمْزَةٍ اَوْ جَزْمٍ اَوْ اِعْرَابٍ
بِغَيْرِ مَا كَتَبَهٗ اَوْ قِلَّةِ رَغْبَةٍ وَّرَهْبَةٍ عِنْدَ اٰيٰتِ الرَّحْمَةِ اَوْ اٰيٰتِ الْعَذَابِ فَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا
وَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ قُلُوْبَنَا بِالْقُرْاٰنِ وَزَيِّنْ اَخْلَاقَنَا بِالْقُرْاٰنِ وَنَجِّنَا
مِنَ النَّارِ بِالْقُرْاٰنِ وَاَدْخِلْنَا فِي الْجَنَّةِ بِالْقُرْاٰنِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْاٰنَ لَنَا فِي الدُّنْيَا قَرِيْنًا وَّ
فِي الْقَبْرِ مُؤْنِسًا وَّعَلَى الصِّرَاطِ نُوْرًا وَّفِي الْجَنَّةِ رَفِيْقًا وَّمِنَ النَّارِ سِتْرًا وَّحِجَابًا وَّاِلَى
الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيْلًا وَّاكْتُبْنَا عَلَى التَّمَامِ وَارْزُقْنَا اَدَاءً بِالْقَلْبِ وَاللِّسَانِ وَحُبَّ الْخَيْرِ
وَالسَّعَادَةِ وَالْبِشَارَةِ مِنَ الْاِيْمَانِ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ مُحَمَّدٍ
مَظْهَرِ لُطْفِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ
وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا

حضور ملق تعتی
(رقا آئده) قرآن
په توحید شروع
شوا و په توحید
ختم شوا و په ربّ
کښې د توحید د
یو ک ... قرآن
د توحید د یاره
... مو ...
مسئلې په قرآن کښې
مجملې را او د توحید
بیان په اتې مفصل
مه - توحید قرآن
موضوع دی او توحید
د اثبات د پاره په
قرآن کښې دلائل نقل
بیانېږی یعنې دا
موحد ... چه
د نقل سره تعلق
لری ... او دلائل نقل
بیانېږی یعنې دا
خبرې چه د نقل
سره تعلق لری
او دلیل د حق
بیانېږی یعنې نبی
علیه السلام فرمائی
چه زه په بیان
د توحید کښې
مجبور یم
د ته منونکو
د پاره عذاب
د دنیا او د

آخرت بیانېږی او د منونکو د پاره د دوا په وجها نو ثواب بیانېږی - او د کله مخالفین
ته زور ره نه کوی - او دا ئی حق ته هم کله باری تعالی زور ره نه کوی چه د حضو ... د ... حضو سره

د قرآن مجید د سورتونو فهرست

شمارهٔ سورت	نوم د سورت	پاره	مخ	شمارهٔ سورت	نوم د سورت	پاره	مخ
٥٧	سوره حدید	٢٧	٧٧٣	٨٦	سوره طارق	٣٠	٨٥٧
٥٨	سوره مجادله	٢٨	٧٨٠	٨٧	سوره الاعلی	٣٠	٨٥٨
٥٩	سوره حشر	٢٨	٧٨٥	٨٨	سورة الغاشیه	٣٠	٨٥٩
٦٠	سوره ممتحنه	٢٨	٧٩١	٨٩	سوره فجر	٣٠	٨٦٠
٦١	سوره صف	٢٨	٧٩٥	٩٠	سوره بلد	٣٠	٨٦٢
٦٢	سوره جمعه	٢٨	٧٩٨	٩١	سوره شمس	٣٠	٨٦٣
٦٣	سوره منفقون	٢٨	٨٠٠	٩٢	سوره لیل	٣٠	٨٦٣
٦٤	سوره تغابن	٢٨	٨٠٣	٩٣	سوره ضحیٰ	٣٠	٨٦٥
٦٥	سوره طلاق	٢٨	٨٠٥	٩٤	سوره انشراح	٣٠	٨٦٥
٦٦	سوره تحریم	٢٨	٨٠٩	٩٥	سوره تین	٣٠	٨٦٦
٦٧	سوره ملک	٢٩	٨١٣	٩٦	سوره علق	٣٠	٨٦٧
٦٨	سوره قلم	٢٩	٨١٥	٩٧	سوره قدر	٣٠	٨٦٨
٦٩	سوره حاقه	٢٩	٨١٩	٩٨	سوره بینه	٣٠	٨٦٨
٧٠	سوره معارج	٢٩	٨٢٢	٩٩	سوره زلزال	٣٠	٨٦٩
٧١	سوره نوح	٢٩	٨٢٥	١٠٠	سوره عادیات	٣٠	٨٧٠
٧٢	سوره جن	٢٩	٨٢٨	١٠١	سوره قارعه	٣٠	٨٧٠
٧٣	سوره مزمل	٢٩	٨٣١	١٠٢	سوره تکاثر	٣٠	٨٧١
٧٤	سوره مدثر	٢٩	٨٣٣	١٠٣	سوره عصر	٣٠	٨٧١
٧٥	سوره قیامه	٢٩	٨٣٦	١٠٤	سوره همزه	٣٠	٨٧٢
٧٦	سوره دهر	٢٩	٨٣٨	١٠٥	سوره فیل	٣٠	٨٧٣
٧٧	سوره مرسلت	٢٩	٨٣١	١٠٦	سوره قریش	٣٠	٨٧٣
٧٨	سوره نبا	٣٠	٨٣٣	١٠٧	سوره ماعون	٣٠	٨٧٣
٧٩	سوره نازعات	٣٠	٨٣٦	١٠٨	سوره کوثر	٣٠	٨٧٣
٨٠	سوره عبس	٣٠	٨٣٨	١٠٩	سوره کافرون	٣٠	٨٧٣
٨١	سوره تکویر	٣٠	٨٥٠	١١٠	سوره نصر	٣٠	٨٧٣
٨٢	سوره انفطار	٣٠	٨٥١	١١١	سوره لهب	٣٠	٨٧٥
٨٣	سوره مطففین	٣٠	٨٥٢	١١٢	سوره اخلاص	٣٠	٨٧٥
٨٤	سورهٔ انشقاق	٣٠	٨٥٣	١١٣	سوره فلق	٣٠	٨٧٦
٨٥	سوره بروج	٣٠	٨٥٦	١١٤	سوره ناس	٣٠	٨٧٦

زیارت حرمین ثانی بخط محمد طیب طاهری بن مولوی ... کوئٹہ بلوچستان ...

کله د رسالت مسئله ذکر کوي کله بې مناسب نه وي - او کله داعي د توحيد د پاره تسلي پيش کوي - کله د جهاد مسئله ذکر کوي د پاره د اشاعت د توحيد په توره سره علیه السلام سیمن د توحید کړي - او کله د

نو بیا هغه د کله ... ضرورت دے نو د خیرات مسئله ذکر کوي، او انتظام ته ضرورت دے نو د انتظامیه ذکر کوي (۸) مدینه ته تدریجي منزل ته تهذیب الاخلاق، او کله د قیامت ذکر کوي کله چه ثواب او عذاب په قیامت کښې دي، او کله په اقسامو د شرک رد کوي د پاره د اثبات د توحید (۱) شرک په تصرف کښې چه د پاره د غیر نه سوا بل څوک متصرف او کارکوي نو مافوق الاسباب (۲) شرک په علم کښې چه غیر الله ته په هر څه باندې عالم او واقف (۳) شرک په عبادت کښې چه د غیر الله د پاره عبادت او ... (۴) شرک په دعا کښې چه د غیر الله نه ... حاجات غواړي - (۵) شرک په ... کښې چه د غیر الله نه ... او کړي (۶) شرک په حلف کښې چه د غیر الله په نامه باندې حلف او کړي (۷) شرک په برکت کښې چه غیر الله نه برکت او کړي، د کښې اد برکت معني وه غیره، شرک په محبت کښې د غیر الله سره مینه کول په طریقه حاجت ... سره ...

د قرآن مجید وقفونه

د هر ژبے خاوندان چه کله په خپله ژبه کښې خبرے کوي نو ځینې ځایونو کښې او دریږي او ځینې ځایونو کښې نه او دریږي او ځینې ځایونو کښې لږ ادځینې ځایونو کښې زیات او دریږي دے او دریږي وا دا او دریدو لو د خبرے په صحیح بیانولو او په صحیح مطلب پوهیدلو کښې لوئے دخل دے - قرآن مجید هم د خبرو اترو په بنیاد راغلے دے - نو علما نو د دے اودریدو او نه دریدو د پاره علامتونه (نښې) مقرر کړي یعنې دیته رموز اوقاف (د قرآن مجید د وقفونو اشارے) وائي - نو تلاو کونکو لره پکار دي چه د دے اشارو (وقفونو) لحاظ ساتي :- او هغه دا دي :-

○ کوم ځائے چه خبره پوره شي نو هلته دا وړه شان دائره لیکی دا په حقیقت کښې گول (ة) یعنې (ۃ) ده، دا د پوره وقف علامه ده یعنې او دریدل پکار دي -

م دا د وقف لازم علامه ده دلته خامخا اودریدل پکار دي. د دے مطلب دا دے چه که څوک چاته دا وائي چه : پاڅه، مه کینه. نو که په پاڅه باندے وقف او نه شي نو خبره به : پاڅه مه، کینه شي. نو د دیو تکو د مطلب به خبره خلاف شي. چه د دیو تکو مقصد دا دے چه ته اودریږه او خبره به شي دا چه کینه مه پاڅه:

ط دا د وقف مطلق علامت دے په دے اودریدل پکار دي. خو دا علامت هغه ځائے لیکلے شي کوم ځائے چه مطلب پوره شوے نه وي او خبره کولو ته نور څه هم وائي -

ج دا د وقف جائز علامت دے دلته کښې اودریدل غوره او نه اودریدل جائز دي -

ز دا علامه د وقف مجوز ده دلته نه اودریدل که اودریدو غوره دي -

ص دا علامت د وقف مرخص دے دلته وپانده وروستو د پاره کلمے

